

Lietuvos Respublikos Seimo *septintoji sesija*

2023 m. spalio 10 d. – lapkričio 14 d.
310–321 posėdžiai

Stenogramos

24

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Septintoji sesija

2023 m. spalio 10 d. – lapkričio 14 d.

310–321 posėdžiai

TURINYS

VII (RUDENS) SESIJA

2023 m. spalio 10 d. – lapkričio 14 d.

Rytinis posėdis Nr. 310 (2023 m. spalio 10 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. spalio 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	29
Seimo rezoliucijos „Dėl teroristinių išpuolių ir karo agresijos prieš Izraelio Valstybę“ projekto Nr. XIVP-3163 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Zingeris)	30
Seimo nario D. Gaižausko kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	33
Seimo nario P. Gražulio kalba	34
Seimo nario G. Surplio kalba	34
Seimo nario V. Semeškos kalba	35
Seimo nario A. Anušausko kalba	35
Šios rezoliucijos priėmimas	36
Rinkimų kodekso 32, 64, 69, 76, 78, 79, 80, 81, 85, 87, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 125, 138, 163, 181, 185 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2709(3) priėmimas	37
Šio įstatymo priėmimas	40
Rinkimų kodekso 11, 69, 76, 85 ir 118 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2706(3) priėmimas	41
Šio įstatymo priėmimas	41
Baudžiamojo kodekso 68 ¹ straipsnio pakeitimo ir 68 ² straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2708(2) priėmimas	41
Šio įstatymo priėmimas	42
Baudžiamojo proceso kodekso 342 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2707(2) priėmimas	42
Šio įstatymo priėmimas	42
Rinkimų kodekso 26 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2439(2) priėmimas	42
Rinkimų kodekso 17 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2557(2) priėmimo tęsinys	44
Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2566(2) priėmimo tęsinys	44
Šio įstatymo priėmimas	45
Rinkimų kodekso 76, 81 ir 85 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2696(2) priėmimas	45
Rinkimų kodekso 95 ir 97 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2747(2) priėmimas	46
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3162 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Valinskas)	47
Seimo narės D. Šakalienės kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	49
Seimo nario P. Gražulio kalba	50
2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128 pateikimas (G. Skaistė)	52

Vakarinis posėdis Nr. 311 (2023 m. spalio 10 d.)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3162 priėmimo tęsinys	63
2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3128 pateikimo tęsinys	63
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3129, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 ² ir 46 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3130 ir Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIVP-3131 pateikimas (G. Skaistė)	64
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3102 pateikimo tęsinys (L. Kukuraitis)	66
Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3132 pateikimas (M. Navickienė)	70
Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3133 pateikimas (M. Navickienė)	73
2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3134 pateikimas (A. Dulkys)	73
Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2816(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2817(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2818(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2819(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2820(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2821(2) svarstymas	77
Kelių transporto kodekso 8, 8 ¹ , 8 ³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2917(2) svarstymas	78
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2713(2) svarstymas	78
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3162 priėmimo tęsinys	79
Šio nutarimo priėmimas	80
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3129, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 ² ir 46 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3130 ir Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projekto Nr. XIVP-3131 pateikimo tęsinys	80
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3102 pateikimo tęsinys	80
Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3132 pateikimo tęsinys	81
Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3133 pateikimo tęsinys	81
2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3134 pateikimo tęsinys	82

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2816(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2817(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2818(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2819(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2820(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2821(2) svarstymo tęsinys	82
Kelių transporto kodekso 8, 8 ¹ , 8 ³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2917(2) svarstymo tęsinys	82
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2713(2) svarstymo tęsinys	82
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2932(2) svarstymas	83
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 9, 10, 12, 26, 32, 38 ¹ , 41, 46, 49, 62, 63, 64, 65, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2808(2) priėmimas	83
Šio įstatymo priėmimas	84
Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11, 11 ¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2809(2) priėmimas	84
Šio įstatymo priėmimas	85
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2810(2) priėmimas	85
Šio įstatymo priėmimas	85
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2811(2) priėmimas	85
Šio įstatymo priėmimas	85
Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos krypties ir gairių patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2756(3) priėmimas	85
Šio nutarimo priėmimas	87
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1457(2) priėmimas	87
Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3079(2) ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3080(2) svarstymas	87
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6 ¹ , 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3094 pateikimas (V. Semeška)	87
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2866(2) ir Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 6 ¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2867(2) svarstymas	89
Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. IX-575 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3093 pateikimas (A. Bagdonas)	89
Seimo 2023 m. spalio 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	91
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XIVP-3119 pateikimas (V. Juozapaitis)	91
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3137 pateikimas (G. Jakštas)	92
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1457(2) priėmimo tęsinys	93

Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3079(2) ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3080(2) svarstymo tęsinys	98
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2932(2) svarstymo tęsinys	100
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	101
Seimo nario M. Lingės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	102
Seimo nario V. Gapšio kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	103
Seimo nario M. Puidoko kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	104
Seimo nario Z. Balčyčio kalba	105
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3135 ir Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3136 pateikimas (J. Skačkauskas)	106
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3126 pateikimas (G. Skaistė, M. Macijauskas)	107
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3125 pateikimas (G. Skaistė, M. Macijauskas)	109
Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3127 pateikimas (G. Skaistė, M. Macijauskas)	110
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3124 pateikimas (A. Dulkys, M. Macijauskas)	111
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3138 pateikimas (V. Šilinskas, M. Macijauskas)	112
Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3139 pateikimas (V. Šilinskas, M. Macijauskas)	113
Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3140 pateikimas (V. Šilinskas, M. Macijauskas)	114
Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2999 pateikimas (M. Šiurkus, M. Macijauskas)	114
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2932(2) svarstymo tęsinys	115
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3135 ir Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3136 pateikimo tęsinys	120
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į rinkimų procesus 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos metu, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3116 pateikimas (V. Bakas)	120
Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projekto Nr. XIVP-3118 pateikimas ir svarstymas (V. Targamadzė)	125
<i>Seimo narių pareiškimai</i>	
Seimo nario V. Fiodorovo pareiškimas	128

Rytinis posėdis Nr. 312 (2023 m. spalio 26 d.)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Bronislovo Lubio 85-ųjų gimimo metinių ir Vytauto Kolesnikovo 75-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro G. Vagnoriaus kalba	130
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario E. Gentvilo kalba	131
Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro A. Norvilo kalba	133
Seimo nario J. Sabatausko kalba	133
Signatarų klubo prezidentės B. Valionytės kalba	135
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. spalio 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	135
Informaciniai pranešimai	136
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3181 ir Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3182 pateikimas (E. Meilūnas)	137
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3183, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3184, Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3185 ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3186 pateikimas (A. Anušauskas)	141
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2534 pateikimas (K. Vilkauskas)	144
Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3187, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3188, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3189, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3190, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3191 ir Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3192 pateikimas (V. Šilinskas)	146
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3181 ir Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3182 pateikimo tęsinys	152
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3183, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3184, Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3185 ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3186 pateikimo tęsinys	152
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2534 pateikimo tęsinys	152
Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2713(2) priėmimas	153
Šio įstatymo priėmimas	153

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, susisiekimo ministro M. Skuodžio, finansų ministrės G. Skaistės, energetikos ministro D. Kreivio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto, žemės ūkio ministro K. Navicko ir kultūros ministro S. Kairio atsakymai į Seimo narių klausimus	153

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas	163
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas	164

Vakarinis posėdis Nr. 313 (2023 m. spalio 26 d.)

Generalinės prokurorės N. Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Petro Gražulio)	165
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3244 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	166
Seimo nario P. Gražulio kalba	169
Seimo nario E. Gentvilo kalba	170
Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projekto Nr. XIVP-3118 svarstymo tęsinys	172
Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3044(2) svarstymas	172
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3244 priėmimo tęsinys	173
Šio nutarimo priėmimas	176
Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2757(2) svarstymas	177
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lyros Jakulevičienės, Gedimino Sagačio ir Editos Žiobienės kandidatūrų siūlymui į Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-3070(2) svarstymas ir priėmimas	177
Šio nutarimo priėmimas	178
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XIVP-3119(2) svarstymas ir priėmimas	178
Šio nutarimo priėmimas	178
Kelių transporto kodekso 8, 8 ¹ , 8 ³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2917ES(2) priėmimas	178
Šio įstatymo priėmimas	178
Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2816(3) priėmimas	179
Šio įstatymo priėmimas	179
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 46 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2817(3) priėmimas	179
Šio įstatymo priėmimas	179

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2818(3) priėmimas	179
Šio įstatymo priėmimas	180
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2819(3) priėmimas	180
Šio įstatymo priėmimas	180
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2820(3) priėmimas	180
Šio įstatymo priėmimas	180
Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2821(2) priėmimas	180
Šio įstatymo priėmimas	180
Trakų rajono, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybių teritorijų ribų keitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3002(2) priėmimas	180
Šio įstatymo priėmimas	181
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. rugsėjo 20 d. nutarimo Nr. XI-2226 „Dėl Lietuvos švietimo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2888(2) priėmimas	181
Šio nutarimo priėmimas	181
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3235 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	181
Šio nutarimo priėmimas	181
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3122 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3123 pateikimas	182
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į rinkimų procesus 2019 m. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos metu, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3116 svarstymas	182
Seimo nario M. Puidoko kalba	182
Seimo nario V. Bako kalba	182
Seimo nario E. Gentvilo kalba	183
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 8, 15, 19, 19 ¹ , 19 ² ir 19 ³ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3019(2)ES svarstymas	185
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3000(2) svarstymas	185
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2812(2)VK, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2813(2)VK, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2814(2)VK ir Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2815(2)VK svarstymas	186
Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2801(2) ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2802(2) svarstymas	187

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2955(2) svarstymas	187
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos Vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3042(2) svarstymas	187
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Tailando Karalystės pagrindų susitarimo dėl visapusiškos partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3043(2) svarstymas	188
Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2943(2) svarstymas	188
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 9, 10, 14, 17, 22, 23, 27 ² straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu ir 2 priedu įstatymo Nr. XIV-917 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3036(2) svarstymas	188
Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11 ¹ , 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27 ¹ , 28, 29, 31, 32, 34, 37, 38, 39, 47, 49, 51, 52 ¹ , 53, 55 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11 ² , 27 ² , 68 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3143, Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3144, Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3145, Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3146, Architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 3, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3147, Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3148, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3149, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 20 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3150, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 13 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3151, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3152, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3153, Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3154 ir Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7, 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3155 pateikimas (S. Gentvilas)	189
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 7, 9, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo ir 14 ¹ straipsniu papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-3165 pateikimas (A. Vyšniauskas)	193
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3029 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 straipsnio pakeitimo ir papildymo 30 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3030 pateikimas	195
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3068 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3069 pateikimas	196
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2467 pateikimas	196
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3105 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	196
Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3115 pateikimas (Ž. Pavilionis)	199
Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 25, 71 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3089 pateikimas (R. Lopata)	201
Administracinių nusižengimų kodekso 589, 603 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 110 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3114 pateikimas (V. Semeška)	202
Seimo 2023 m. spalio 31 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	205

Rytinis posėdis Nr. 314 (2023 m. spalio 31 d.)

Informaciniai pranešimai	206
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. spalio 31 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	206
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 9, 10, 14, 17, 22, 23, 27 ² straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu ir 2 priedu įstatymo Nr. XIV-917 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3036(2) priėmimas	207
Šio įstatymo priėmimas	207
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2866(2) priėmimas	208
Šio įstatymo priėmimas	208
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 6 ¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2867(2) priėmimas	208
Šio įstatymo priėmimas	209
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3116(2) priėmimas	209
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos Vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3042(2) priėmimas	210
Šio įstatymo priėmimas	210
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Tailando Karalystės pagrindų susitarimo dėl visapusiškos partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3043(2) priėmimas	210
Šio įstatymo priėmimas	210
Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projekto Nr. XIVP-3118 svarstymo tęsinys ir priėmimas	211
Seimo narės J. Šiugždinienės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	211
Seimo narės R. Tamašunienės kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	212
Seimo narės L. Nagienės kalba	213
Seimo nario V. Fiodorovo kalba	213
Seimo narės V. Targamadzės kalba	214
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3116(2) priėmimo tęsinys	219
Vidaus vandenų transporto kodekso 27 ¹ , 40, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3048(2) svarstymas	220
Kelių įstatymo Nr. I-891 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3018(2) svarstymas ...	220

Kelių įstatymo Nr. I-891 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3016(2) svarstymas	221
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3092(2) svarstymas	221
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projekto Nr. XIVP-3116(2) priėmimo tęsinys	222
Šio nutarimo priėmimas	225
Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834(2)VK, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835(2)VK, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2836(2)VK, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28 ¹ , 29, 29 ¹ , 30, 30 ¹ , 30 ² , 31, 31 ¹ , 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2837(2)VK, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26, 39 straipsnių pakeitimo ir 10 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2838(2)VK, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2839(2)VK, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2840(2)VK, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2841(2)VK, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31 ⁵ ir 31 ⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2842(2)VK, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2843(2)VK, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2844(2)VK, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2845(2)VK, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2846(2)VK, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2847(2)VK, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2848(2)VK, Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2849(2)VK, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2850(2)VK, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2851(2)VK, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2852(2)VK ir Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2853(2)VK svarstymas	225
Seimo nario V. Ažuolo kalba	226
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3202 pateikimas (R. Juška)	227
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3122 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3123 pateikimo tęsinys (I. Segalovičienė)	228
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3029 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 straipsnio pakeitimo ir papildymo 30 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3030 pateikimo tęsinys (J. Varkalys)	232
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projekto Nr. XIVP-3273 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	235

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3122 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3123 pateikimo tęsinys	236
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3038(2) pateikimas (P. Gražulis)	237
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3068 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3069 pateikimo tęsinys (L. Nagienė)	240

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	243
Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas	244
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	245

Vakarinis posėdis Nr. 315 (2023 m. spalio 31 d.)

Energetikos ministro Dainiaus Kreivio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Energetikos ministro D. Kreivio kalba	246
Energetikos ministro D. Kreivio atsakymai į Seimo narių papildomai žodžiu užduotus klausimus	247
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2467 pateikimo tęsinys (L. Nagienė)	252
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1624 svarstymas	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2954(2) svarstymas	255
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3206 pateikimas (A. Žukauskas)	255
Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3203 pateikimas (A. Anušauskas)	255
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2972(2) ir Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2973(2) svarstymas	257
Seimo nario A. Gedvilo kalba	257
Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2107(2) svarstymas	258
Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 10 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3090(2) svarstymas	259
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37, 72, 73, 90 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2857(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2858(2) svarstymas	259

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22 ¹ , 26, 49, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14 ¹ ir 20 ⁴ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-2828(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo ir 17 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2829(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ , 20 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 7 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2830(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2831(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 4, 16, 17, 20 ¹ , 21 ¹ , 22, 31, 39 ir 48 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2832(2) ir Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2833(2) svarstymas	259
Seimo narės L. Nagienės kalba	260
Seimo nario D. Kreivio kalba	260
Seimo nario V. Ažuolo kalba	261
Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2467 pateikimo tęsinys	267
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1624 svarstymo tęsinys	267
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-2954(2) svarstymo tęsinys	267
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3206 pateikimo tęsinys	267
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2972(2) ir Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2973(2) svarstymo tęsinys	268
Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2107(2) svarstymo tęsinys	268
Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 10 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3090(2) svarstymo tęsinys	268
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37, 72, 73, 90 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2857(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2858(2) svarstymo tęsinys	268
Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3203 svarstymo tęsinys	268
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3193, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3194, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3195, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ¹ , 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3196, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34 ¹ ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3197, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3198 ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11 ¹ , 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3199 pateikimas (M. Navickienė)	269

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2536(2) pateikimas (L. Nagienė)	273
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3037 pateikimas	274
Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 3 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3156, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3157, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3158 ir Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3159 pateikimas (K. Žemaitis)	275
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13 ¹ ir 15 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3160 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3161 pateikimas (K. Žemaitis)	277
Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3167, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3168, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2115 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3169, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2125 2, 3, 4, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3170 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ , 35 ¹ , 35 ² ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3171 pateikimas (A. Gedvilienė)	278
Seimo savaitės (2023-11-06 – 2023-11-10) – 2023 m. lapkričio 7 d. (antradienio) ir 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	281
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3193, Neigaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3194, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3195, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ¹ , 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3196, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34 ¹ ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3197, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3198 ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11 ¹ , 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3199 pateikimo tęsinys	282
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2536(2) pateikimo tęsinys	282
Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 3 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 13 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3156, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3157, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3158 ir Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3159 pateikimo tęsinys	283
Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13 ¹ ir 15 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3160 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3161 pateikimo tęsinys	283

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3167, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3168, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2115 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3169, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2125 2, 3, 4, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3170 ir Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ , 35 ¹ , 35 ² ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3171 pateikimo tęsinys	283

Rytinis posėdis Nr. 316 (2023 m. lapkričio 7 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 7 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	285
Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3044(2) priėmimas	286
Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2757(2) priėmimas	286
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projekto Nr. XIVP-3273(2) svarstymas	287
Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3083(2) svarstymas	287
Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3033(2) svarstymas	287
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2654(2) svarstymas	287
Seimo nario A. Pociaus kalba	288
Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2989(2) svarstymas	288
Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3108(2) svarstymas	289
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba	289
Seimo nario K. Mažeikos kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	290
Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2998(2) svarstymas	292
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-1457(2) priėmimo tęsinys	292
Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-3044(2) priėmimo tęsinys	292
Šio įstatymo priėmimas	292
Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2757(2) priėmimo tęsinys	293
Šio įstatymo priėmimas	293
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projekto Nr. XIVP-3273(2) svarstymo tęsinys	293
Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3083(2) svarstymo tęsinys	293
Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188 ⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3033(2) svarstymo tęsinys	293

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2654(2) svarstymo tęsinys	293
Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2989(2) svarstymo tęsinys	293
Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3108(2) svarstymo tęsinys	294
2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3243 pateikimas (G. Skaistė)	294
Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3172, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3173, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3174, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XVP-3175, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3176, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3177, Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3178, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3179 ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52 ¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XVP-3180 pateikimas (A. Bilotaite)	296
Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-281 svarstymas	303
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticiónų komisijos 2023 m. spalio 25 d. išvados Nr. 250-I-29“ projekto Nr. XVP-3246 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	303
Seimo nario P. Gražulio kalba	305
Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XVP-3285 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	308
Kandidatės į Seimo kontrolieriaus pareigas J. Miliuvienės kalba	309
Kandidatės į Seimo kontrolieriaus pareigas J. Miliuvienės atsakymai į Seimo narių klausimus	310
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3037 pateikimo tęsinys (L. Kukuraitis)	313
Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projekto Nr. XVP-3285 pateikimo tęsinys	318
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticiónų komisijos 2023 m. spalio 25 d. išvados Nr. 250-I-29“ projekto Nr. XVP-3246 priėmimo tęsinys	318
Šio nutarimo priėmimas	318
Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-281 svarstymo tęsinys	318
Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XVP-3287 pateikimas (D. Asanavičiūtė)	318
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projekto Nr. XVP-3288 pateikimas (A. Valinskas)	321

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Girskenės pareiškimas	325
Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas	326
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	327

Vakarinis posėdis Nr. 317 (2023 m. lapkričio 7 d.)

Švietimo, mokslo ir sporto ministro Gintauto Jakšto atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto kalba	329
Švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto atsakymai į Seimo narių posėdžio metu užduotus klausimus	330

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3172, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3173, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3174, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3175, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3176, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3177, Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3178, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3179 ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52 ¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3180 pateikimo tęsinys	336
Civilinio kodekso 2.46, 2.47, 2.54, 2.57, 2.62, 2.63, 2.64, 2.66, 2.68, 2.70 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3213, Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3214, Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 6, 7, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3215, Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3216, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3217, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 6, 8, 18, 19 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3218, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 5, 6, 7, 8, 8 ¹ , 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3219, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 7, 12, 45 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3220, Individualių įmonių įstatymo Nr. IX-1805 5 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3221, Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 4, 6, 6 ¹ , 10 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3222, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 4, 5, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3223, Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3224, Privačios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3225, Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 4, 6 ¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3226, Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3227, Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3228 ir Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3229 pateikimas (E. Dobrowolska)	337
Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3270 pateikimas	338

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3266 ir Administracinių nusižengimų kodekso 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396 ir 443 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3267 pateikimas (J. Skačkauskas)	338
Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3234 pateikimas (A. Pečkauskas)	340
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9 ¹ , 9 ² , 11, 12 ¹ , 14, 18, 20, 23, 26, 26 ¹ , 26 ² , 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3249, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3250, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15 ² , 15 ³ , 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3251, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3252, Administracinių nusižengimų kodekso 56, 57, 58 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3253, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3254 ir Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3255 pateikimas (A. Pečkauskas)	342
Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3270 pateikimo tęsinys (E. Dobrowolska)	347
Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3172, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3173, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3174, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3175, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3176, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3177, Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3178, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3179 ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52 ¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3180 pateikimo tęsinys	352
Civilinio kodekso 2.46, 2.47, 2.54, 2.57, 2.62, 2.63, 2.64, 2.66, 2.68, 2.70 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3213, Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3214, Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 6, 7, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3215, Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3216, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3217, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 6, 8, 18, 19 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3218, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 5, 6, 7, 8, 8 ¹ , 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3219, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 7, 12, 45 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3220, Individualių įmonių įstatymo Nr. IX-1805 5 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3221, Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 4, 6, 6 ¹ , 10 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3222, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 4, 5, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3223, Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3224, Privačios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3225, Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 4, 6 ¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3226, Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3227, Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3228 ir Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3229 pateikimo tęsinys	352

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3266 ir Administracinių nusižengimų kodekso 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396 ir 443 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3267 pateikimo tęsinys	354
Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3234 pateikimo tęsinys	354
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9 ¹ , 9 ² , 11, 12 ¹ , 14, 18, 20, 23, 26, 26 ¹ , 26 ² , 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3249, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3250, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15 ² , 15 ³ , 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3251, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3252, Administracinių nusižengimų kodekso 56, 57, 58 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3253, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3254 ir Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3255 pateikimo tęsinys	355
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3210, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3211 ir Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3212 pateikimas (S. Ščajevienė)	357
Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248 ¹ , 248 ² , 248 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3208 pateikimas (I. Haase)	361
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21 ¹ , 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422 ¹ , 565 ¹ , 574 ¹ straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3209 pateikimas (I. Haase)	362
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3117 pateikimas (A. Žukauskas)	362
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3045 pateikimas (V. Targamadzė)	363
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3204 pateikimas (V. Bakas)	364
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3231 pateikimas (J. Razma)	369
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3027 pateikimas (R. Šarknickas)	371
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 15, 22, 35, 36, 39, 41 straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-2996(2) pateikimas (K. Vilkauskas)	373
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3210, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3211 ir Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3212 pateikimo tęsinys	375
Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248 ¹ , 248 ² , 248 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3208 pateikimo tęsinys	375
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21 ¹ , 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422 ¹ , 565 ¹ , 574 ¹ straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3209 pateikimo tęsinys	375

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3117 pateikimo tęsinys	376
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3231 pateikimo tęsinys	376
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3027 pateikimo tęsinys	376
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3004 pateikimas (E. Sabutis)	376
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3112 pateikimas (P. Saudargas)	377
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-3271 pateikimas	378
Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58 ¹ , 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3164 pateikimas (L. Nagienė)	378
Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 4, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1867 svarstymas	383

Rytinis posėdis Nr. 318 (2023 m. lapkričio 9 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	384
Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projekto Nr. XIVP-3287 svarstymas	388
Seimo nario P. Gražulio kalba	388
Seimo narės R. Petrauskienės kalba	390
Seimo nario M. Puidoko kalba	390
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projekto Nr. XIVP-3288 svarstymas	391
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba	392
Seimo nario P. Gražulio kalba	394
Seimo nario M. Puidoko kalba	395
Seimo narės R. Petrauskienės kalba	396
Seimo nario T. Tomilino kalba	396
Seimo nario A. Valinsko kalba	397
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 8, 15, 19, 19 ¹ , 19 ² ir 19 ³ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3019(2)ES priėmimas	399
Šio įstatymo priėmimas	399
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37, 72, 73, 90 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2857(2) priėmimas	400
Šio įstatymo priėmimas	402
Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2858(2) priėmimas	402
Šio įstatymo priėmimas	402
Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3000(2) priėmimas	402

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 10 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3090(2) priėmimas	402
Šio įstatymo priėmimas	403
Vidaus vandenų transporto kodekso 27 ¹ , 40, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3048(2) priėmimas	403
Šio įstatymo priėmimas	403
Kelių įstatymo Nr. I-891 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3018(2) priėmimas	403
Šio įstatymo priėmimas	403
Kelių įstatymo Nr. I-891 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3016(2) priėmimas	403
Šio įstatymo priėmimas	404
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3092(2) priėmimas	404
Šio įstatymo priėmimas	404
Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2801(2) priėmimas	404
Šio įstatymo priėmimas	404
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2802(2) priėmimas	404
Šio įstatymo priėmimas	404
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2955(2) priėmimas	405
Šio įstatymo priėmimas	405
Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-2972(2) priėmimas	405
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projekto Nr. XVP-3273(2) priėmimas	405
Šio nutarimo priėmimas	406
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3045 pateikimo tęsinys	406
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3204 pateikimo tęsinys	406
Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58 ¹ , 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-3164 pateikimo tęsinys	407
Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 4, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1867 svarstymo tęsinys	409
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ , 15 ² straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XVP-3271 pateikimo tęsinys (K. Mažeika)	411

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, energetikos ministro D. Kreivio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės, finansų ministrės G. Skaistės, teisingumo ministrės E. Dobrowolskos, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto ir aplinkos ministro S. Gentvilo atsakymai į Seimo narių klausimus	416

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Girskienės pareiškimas	422

Vakarinis posėdis Nr. 319 (2023 m. lapkričio 9 d.)

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3003 pateikimas (A. Širinskienė)	423
Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1848 svarstymas	427
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2426(3) pateikimas (R. Tamašunienė)	427
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2162(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2163(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2164(2) ir Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2336 pateikimas (D. Griškevičius)	430
Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 papildymo 7 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3103(2) pateikimas (P. Gražulis)	432
Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“ projekto Nr. XIVP-3272 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Gražulis)	434
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3290 pateikimas (A. Norkienė)	437
Baudžiamojo kodekso 261 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3113 pateikimas (J. Pinskus)	439
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-3286 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (P. Gražulis)	441
Akcijų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58 ¹ , 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3164 pateikimo tęsinys	443
Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3003 pateikimo tęsinys	444
Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1848 svarstymo tęsinys	444
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2426(3) pateikimo tęsinys	444
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2162(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2163(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2164(2) ir Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2336 pateikimo tęsinys	444
Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 papildymo 7 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3103(2) pateikimo tęsinys	445
Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“ projekto Nr. XIVP-3272 priėmimo tęsinys	445
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3290 pateikimo tęsinys	445
Seimo savaitės (2023-11-13 – 2023-11-17) – 2023 m. lapkričio 14 d. (antradienio) ir 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	446

Rytinis posėdis Nr. 320 (2023 m. lapkričio 14 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 14 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	447
2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3243 (<i>pirmasis svarstymas</i>)	451
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 4, 5 ¹ , 16, 17, 20, 24, 25, 30 ¹ , 30 ² , 31, 32, 35, 38, 39 ³ , 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 48 ¹ , 50 straipsnių ir IV skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3257, Civilinio proceso kodekso 627, 628, 663 ir 736 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3258, Administracinių nusižengimų kodekso 95, 362 ¹ , 589 straipsnių ir priedo pakeitimo bei 96 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3259, Statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtąjį skirsnio pavadinimo ir 22 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3260, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3261, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3262, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1 ir 3 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3263, Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3264 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3265 pateikimas (M. Navickienė)	451
Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3256 pateikimas (A. Armonaitė)	455
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 291, 293, 295, 296 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2604 pateikimas (A. Gedvilienė)	457
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2995(2) svarstymas	459
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3205 pateikimas (A. Bagdonas)	461
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 16, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795(2) ir Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2796(2) svarstymas	463
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3202(2) svarstymas	463
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3086(2), Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3087(2) ir Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3088(2) svarstymas	464
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6 ¹ , 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3094(2) svarstymas	465
Seimo nario A. Vinkaus kalba	465
Seimo nario V. Semeškos kalba	465
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9 ¹ , 10, 12, 12 ¹ , 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2984(2) svarstymas	466
Prezidento įstatymo Nr. I-56 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3200 ir Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3201 pateikimas (M. Maldeikis)	466

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3014(2) svarstymas	469
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3137(2) svarstymas	469
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2465 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2466 pateikimas (T. Tomilinas)	470
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9 ¹ , 10, 12, 12 ¹ , 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2984(2) svarstymo tęsinys	475
Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3256 pateikimo tęsinys	475
Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3202(2) svarstymo tęsinys	476
Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3014(2) svarstymo tęsinys	476
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72 ¹ , 73, 75 ³ , 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3137(2) svarstymo tęsinys	476
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3086(2) svarstymo tęsinys	476
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3087(2) svarstymo tęsinys	476
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3088(2) svarstymo tęsinys	476
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6 ¹ , 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3094(2) svarstymo tęsinys	477
Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 16, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2795(2) ir Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2796(2) svarstymo tęsinys	477
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2995(2) svarstymo tęsinys	477
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 4, 5 ¹ , 16, 17, 20, 24, 25, 30 ¹ , 30 ² , 31, 32, 35, 38, 39 ³ , 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 48 ¹ , 50 straipsnių ir IV skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3257, Civilinio proceso kodekso 627, 628, 663 ir 736 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3258, Administracinių nusižengimų kodekso 95, 362 ¹ , 589 straipsnių ir priedo pakeitimo bei 96 ¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3259, Statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtojo skirsnio pavadinimo ir 22 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3260, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3261, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3262, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1 ir 3 ¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3263, Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 papildymo 13 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3264 ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3265 pateikimo tęsinys	477

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2465 pateikimo tęsinys	478
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2466 pateikimo tęsinys	478
Prezidento įstatymo Nr. I-56 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3200 pateikimo tęsinys	478
Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3201 pateikimo tęsinys	479
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 291, 293, 295, 296 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2604 pateikimo tęsinys	479
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3205 pateikimo tęsinys	479

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	480

Vakarinis posėdis Nr. 321 (2023 m. lapkričio 14 d.)

Informaciniai pranešimai	481
2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3134(2) svarstymas	481
Seimo nario A. Matulo kalba	482
Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-3295 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	484
2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3134(2) svarstymo tęsinys	487
Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3132(2) svarstymas	487
Seimo nario A. Syso kalba	488
Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3133(2) svarstymas	491
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22 ¹ , 22 ² , 33, 48, 51 ir 61 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3291 pateikimas (D. Kreivys)	491
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	495

SANTRUMPOS

- DFVL* – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
- DPF* – Darbo partijos frakcija
- LF* – Laisvės frakcija
- LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A* – alternatyvus teisės aktas
- ES* – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR* – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- NKL* – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
- VK* – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 310 STENOGRAMA

2023 m. spalio 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Laba diena, gerbiami kolegos. Pradedame spalio 10 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 106 Seimo nariai.

Gerbiamieji kolegos, spalio 7 dieną „Hamas“ teroristams pradėjus karo veiksmus prieš Izraelį, buvo nužudyta, sužeista, pagrobta tūkstančiai izraeliečių. Reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir solidarizuojamės su Izraelio Valstybe, kuri visą laiką buvo kovos su terorizmu priešakinėje linijoje. Kviečiu aukų atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Dėkoju. Atkreipiu dėmesį, kolegos. Šiandien mūsų posėdžio pradžią stebi ir vieši Seime Jos Ekselencija Izraelio ambasadorė.

Prieš pereidama prie šios dienos posėdžio darbotvarkės, norėčiau pasveikinti ministrą A. Anušauską, kuris visai neseniai šventė labai gražų jubiliejų. (*Plojimai*)

10.02 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. spalio 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmasis darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Visų pirma pati norėčiau pasiūlyti, kad iš rezervinės darbotvarkės kaip patį pirmąjį klausimą įtrauktume rezoliuciją. Tuoj perskaitysiu jos numerį. Seimo rezoliucijos „Dėl teroristinių išpuolių ir karo agresijos prieš Izraelio Valstybę“ projektas Nr. XIVP-3163. Šis klausimas jau yra šios dienos darbotvarkėje, tiesiog siūlyčiau, kad mes jį svarstytume pačiu pirmuoju klausimu.

Matau, kad kolegos taip pat norėtų pasiūlyti. Prašau. V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Frakcijos vardu siūlau įtraukti į darbotvarkę rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektą Nr. XIVP-3118. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip pat frakcijos vardu siūlau išbraukti iš darbotvarkės popietinį 2-22 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo“ projektą. Čia atsakyti Saugumo departamento vadovas buvo pakviestas į Seimą ir siekiama kažkokios apkaltos, net ir apkaltos dabartiniam Prezidentui. Aš manau, artėja rinkimai ir tikrai žmonės išsiaiškins, kas kaltas, kas nekaltas, todėl frakcijos vardu prašau šį klausimą išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pasiūlymą, tik atkreipiu dėmesį, kad yra surinkti parašai dėl šio klausimo privalomo įtraukimo į darbotvarkę. Tai tokiais atvejais klausimas ir lieka darbotvarkėje. Prašau. L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labas rytas. Kolegos, Socialdemokratų frakcijos vardu noriu paprašyti į rytinę darbotvarkę iš vakarinės perkelti įstatymo projektą Nr. XIVP-1457, susijusį su Medžioklės įstatymu.

PIRMININKĖ. Į rytinę.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Taip, ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra. Taigi turime apsispręsti dėl pasiūlymų. Pirmausia pasiūlymas dėl Seimo rezoliucijos – perkelti iš rezervinių 1 klausimą ir jį apsvarstyti pirmuoju klausimu. Gal būtų galima bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, dėkoju.

V. Targamadzė frakcijos vardu siūlo šiandien į darbotvarkę įtraukti Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektą Nr. XIVP-3118. Balsuokime. Kas pritariate šios rezoliucijos įtraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 62, prieš – 15, susilaikė 45. Pritarta įtraukimui.

P. Gražulis frakcijos vardu siūlo išbraukti 2-22 klausimą dėl Seimo nutarimo, bet mes negalime balsuoti, kadangi yra surinkti parašai dėl privalomo įtraukimo į kito posėdžio darbotvarkę. Šito mes nesvarstome.

Ir dar yra vienas prašymas Socialdemokratų frakcijos – į rytinę darbotvarkę perkelti Medžioklės įstatymą. Pabalsuokime dėl šito. Kas pritariate Medžioklės įstatymo perkėlimui į rytinę darbotvarkę, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 117: už – 43, prieš – 32, susilaikė 42. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka popietinėje darbotvarėje.

P. Gražulis norėtų replikuoti. Prašau.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, ne kartą buvo surinkti parašai, tačiau posėdžio pirmininkas teikia klausimą Seimui ir Seimas apsisprendžia. Tai jūs laikykitės tos vienos pozicijos, o ne tada, kai pasiūlo P. Gražulis, tai jau viskas, negalima išbraukti klausimo iš darbotvarkės, kada pasiūlo valdančioji dauguma, tai apsisprendžia Seimas. Na, tai vis dėlto reikia elgtis garbingai ir sąžiningai.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, aš vadovaujuosi Statutu ir tą darau nuosekliai. 73 straipsnio 3 dalis sako, kad jeigu ne mažesnė nei 1/4 Seimo narių grupė raštu pareikalauja sudaryti laikinąją kontrolės arba tyrimo komisiją, spręsti dėl tokios komisijos sudarymo Seimas turi artimiausio posėdžio metu.

Dėkoju. Ar galime apsispręsti dėl visos darbotvarkės? Galime jau pritarti bendru sutarimu? Ne.

Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 92, prieš – 3, susilaikė 27. Darbotvarkei pritarta.

10.10 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl teroristinių išpuolių ir karo agresijos prieš Izraelio Valstybę“ projektas Nr. XIVP-3163 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo rezoliucija „Dėl teroristinių išpuolių ir karo agresijos prieš Izraelio Valstybę“. Į tribūną kviečiu E. Zingerį.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, bičiuliai, klausimas tikrai nesusijęs nei su frakcijomis, nei su politine kairės, dešinės, centro orientacija. Susijęs su tautos teise išlikti ar ne, be jokių provokacijų. Per muzikos festivalį, tą dieną, kai buvo švenčiama Toros, tai yra Dešimties Dievo įsakymų ir Toros gavimo šventė, daugybė tarptautinių žmonių suvažiavo į Izraelį į muzikos festivalį ir Pietų Izraelyje įvyko neišpasakyta tragedija. Buldozeriais pralaužė sienas. Jeigu galima, Seimo Pirmininke, aš paprašyčiau, kad... Bičiuliai, jeigu galite, susikaupkite. Aš labai prašau jūsų. Mes kalbame apie tūkstančius mirčių.

Prieš mūsų akis buvo žeminamos moterys, vaikai prieš juos užmušant. Šitas žeminimas prieš užmušant man priminė Antrąjį pasaulinį karą ir tas duobes. Tas duobes Antrojo pasaulinio karo metu, kai prieš nužudant žeminama, tąsoma už plaukų, galabijama, tyčiojamas, šokama aplinkui. Tai mes turime sustabdyti.

Kas tai daro? Tai daro Irano valstybės skatinamas „Hamas“ ir iš Libano pusės „Hezbollah“, bet šiuo atžvilgiu „Hamas“, konsultuojamas iš Teherano. Iranas – valstybė, kuri nori įsigyti atominį ginklą, taip, ir tuo pat metu moterys neturi jokių teisių. Nobelio premijos komitetas, gerbia-

ma Pirmininke, ką tik, prieš porą dienų, suteikė Nobelio premiją moteriai iš Irano, kuri bandė parodyti, kad jina yra laisva. Mes turime suokalbį valstybės, kuri yra susijusi su pagrindine sąjungininke Rusija kovoje prieš Ukrainą. Kovoje prieš Ukrainą mes turime Iraną. Irano dronai žudo ukrainiečius ir tuo pat metu Irano padaliniai, „ Hamas“ galabija žmones muzikos festivalio metu tempdami juos už plaukų į savo urvą ir ten galabydami juos toliau.

Šita nedidele rezoliucija, niekas nelaukė, kad jina būtų, aš pats ją parašiau ir ačiū kolegoms už pastabas, aš manau, kad mes bandome pareikšti, būdami nedidelė valstybė, kitai nedidelei valstybei, kad jina turi teisę gintis. Čia yra pagrindiniai žodžiai – jie turi teisę gintis. Žinoma, tai pasakė Jungtinės Amerikos Valstijos, patraukdamos savo laivyną, tai pasakė Europos Sąjunga, pasakė Jungtinė Karalystė, bet jie turi teisę gintis. Štai viskas. Todėl ir mes gale, paskutinėje pastraipoje, jeigu jūs pamatysite, pabrėžėme, kad Irano Islamo Respublikos sukurtas branduolinis ginklas būtų papildoma priemonė tarptautiniam terorui ir karinei agresijai vystyti, tad demokratinės valstybės turėtų imtis priemonių Irano Islamo Respublikos branduolinei programai stabdyti. Dar mums betruko, kad Iranas mosuotų šalia Šiaurės Korėjos ir Rusijos branduoliniu ginklu mums panosėje demokratiname pasaulyje.

Čia antpuolis prieš demokratinį pasaulį ir antpuolis prieš paprasčiausias žmonių teises gyventi. Pirmą, gyventi, antra, turėti savo valstybę. Tai aš jūsų prašau šiandien, paprastais žodžiais kalbėdamas, iš viso palikdamas popierius šone, paremti šią rezoliuciją ir paremti Izraelio teisę gintis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Emanueli. Jūsų norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi P. Gražulis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Emanueli, už gražų pristatymą ir gerą tekstą. Aš tiesiog norėjau paklausti, kodėl tai yra ir mūsų kova ir kodėl tai yra susiję su mumis? Poroje vietų yra minima Rusija. Tenka aiškinti ne vienoje diskusijoje, kad tai yra vis dėlto tiesiogiai susiję ir su mūsų saugumu. Kodėl, galite paaiškinti?

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Žinoma. Ačiū, gerbiamas Žygi, ačiū už jūsų parašą ir ačiū už jūsų palaikymą per visą šios rezoliucijos kūrimo laiką. Kaip ir kitiems kolegoms noriu padėkoti.

Mažos tautos teisė išgyventi, Estijos dydžio tautos teisė išgyventi. 45 tūkst. kv. kilometrų. Kalbame apie užpuolimą, 1948 metais patvirtintą tos valstybės teritoriją. Ar turi teisę maža demokratinė valstybė... Jūs matėte milijonus žmonių, kurie demonstruoja nuo ryto iki vakaro Tel Avivo gatvėse, jie turi visi atskirą nuomonę dėl savo vyriausybės, bet demokratinė valstybė ir maža tauta turi teisę išgyventi, ar ne? Ar labiau koncentruotos pastangos diktatūrų, gerbiamas Žygi, Rusijos, Irano, Šiaurės Korėjos, laikas nuo laiko Kinijos, turi teisę nugalaboti Ukrainos demokratiją ir nugalaboti, nužudyti Estijos dydžio Izraelio Valstybę?

Tai čia yra bendros pastangos ir mūsų valstybingumas, įgytas 1918 metais. Estai, lietuviai, latviai patyrė okupaciją, suomiai atsimušė 1939 metų lapkričio mėnesį, tai dabar va čia yra iš esmės suomių karas. Tai turi teisę maža valstybė išgyventi, maža tauta, kelių milijonų žmonių, išgyvenusi Holokaustą, išgyventi, jeigu jie perėjo lagerius ir keli iš jų išliko, o vėliau, atsirėmę į Vilniaus, Varšuvos getų patyrimą, atkūrė 1948 metais savo valstybę? Tai ar jie turi teisę į savo gyvybę, kai 1953 metais Stalinas atvarė vagonus visus žydus išvežti į Sibirą už tai, kad Izraelis patraukė Amerikos link, Amerikos link, Vakarų link, ir už tai po to Sovietų Sąjungoje gyvenę žydai buvo represuojami masiškai. Už šitą Izraelio Valstybės teisingą posūkį į Jungtines Amerikos Valstijas ir į Vakarų demokratiją. Aš jums atsakydamas į tą klausimą sakau: čia mūsų bendras reikalas, gerbiamas Žygi, bendras reikalas. Už jūsų ir mūsų laisvę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis. Ruošiasi V. Semeška. Gerbiami kolegos, primenu, kad balsuosime po kiekvieno klausimo. Jau balsavimo laikas prasidėjęs. Prašau, P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamasis pranešėjau, kaip jūs žinote, Amerika sureagavo į išpuolius prieš Izraelį ir siunčia savo naikintuvus, nors ir nėra NATO narė Izraelis. O kodėl taip skirtingai reaguoja ir negirdi Ukrainos NATO šalys, kai prašo atitinkamos ginkluotės apsaugoti oro erdvę? Ar nereiktų papildyti rezoliuciją ir priminti, kad būtų tokie ryžtingi Vakarai, tokie solidarūs ir Ukrainos atžvilgiu, kad duotų tokios ginkluotės, kokios reikia, nes ir ten tūkstančiai žmonių žūsta kasdien ir apšaudomi miestai?

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū už neblogą klausimą. Noriu atsakyti. Šioje salėje ką tik keturių signatarų, o po to ir Ž. Pavilionio, ir viso Užsienio reikalų komiteto paremti mes priėmėme rezoliuciją dėl mūsų požiūrio į Ukrainos narystę NATO. Tai buvo ryžtingas pirmas žingsnis tarp NATO šalių. Jūs ką tik už jį balsavote ir, man atrodo, jūs, kolega, irgi balsavote. Čia buvo gana rimtas Lietuvos žingsnis Ukrainos atžvilgiu ir drąsus žingsnis. Jungtinės Amerikos Valstijos per NATO *samitą* išreiškė savo požiūrį į Ukrainos narystę NATO, tai yra buvimą po mūsų bendruoju saugumo... na, mūsų bendroje organizacijoje.

Aš atsakyčiau jums, kad aš norėčiau, kad Jungtinės Amerikos Valstijos žiūrėtų į Lietuvą taip, kaip žiūri į Izraelį, bet jos jau žiūri į mus taip, atsiųsdamos pas mus virš tūkstančio savo kareivių. Vokiečiai – virš 4 tūkst. Duok Dieve, mums įvykdyti išpareigojimus dėl jų apgyvendinimo ir, aš manau, Jungtinės Amerikos Valstijos, kam nors peržengus NATO sieną, sureaguos taip pat, kaip jie sureagavo dabar, pasiųsdami savo laivus ir išpėdami Iraną nedrįsti imtis karinių veiksmų prieš Izraelio Valstybę. Aš įsitikinęs, kad Jungtinės Amerikos Valstijos, pajudinus NATO sienas, pasiųgs taip pat ir bus ne tik pasiųstas laivynas, bet bus smogta mūsų priešams, tai yra Rusijos Federacija tai turi žinoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia V. Semeška. Ruošiasi D. Šakalienė.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas Emanueli, pirmiausia tikrai gili užuojauta. Jūsų giminės, jūsų bičiuliai, jūsų draugai, jūsų tėvynainiai žudomi, tai sukrečia. Ir dar labiau sukrečia matyti vaizdus pasaulyje, kuomet demokratinėse valstybėse išeina į gatves žmonės džiūgaujanti, palaikydami „Hamas“ terorizmą. Pūliuoja širdis, kraujuoja širdis. Na, demokratinės valstybės pagaliau turi suvokti, kad reikia persijungti į karinį režimą. Blogio ašis yra nukreipta prieš laisvas, prieš demokratines valstybes.

Kaip jūs vertinate, kokių priemonių turėtų imtis tos demokratinės valstybės, kuriose šiandien, jų sostinėse, gatvėse, palaikomos žudynės, palaikomos „Hamas“ terorizmas? Ačiū, Izraeli.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Irgi labai geras klausimas. Ačiū, bičiuli, už užuojautą. Aš perduodu jūsų užuojautą tiesiai poniai ambasadorei, kuri sėdi čia. Jinai atėjo su savo pirmuoju pavaduotoju, jos vaikai liko namuose.

Aš noriu jums atsakyti. Šis laukiniškumas, laukiniai šokiai, džiūgavimai dėl nupjautų galvų, o dabar mes matysime dar ir pagrobtų žmonių galabijimą Gazoje. Jiems pjauts galvas, juos žudys, tas merginas, kurias matėte per BBC ir kitas televizijos laidas išvežtas motociklais, prievartaus. Tai į šį dalyką mes galime atsakyti tikrai, deja, karinėmis priemonėmis. Vakarų demokratinis pasaulis negali likti vienišas prieš šio laukiniškumo jūrą, prieš šio žvėriškumo jūrą. Deja, mes priversti ginkluotis ir pereiti į kitą režimą. Jūs teisus, Europa turi militarizuotis prieš tuos laukinius, kurie iš Rytų puola Ukrainą, ir tuos, kurie galabija ir prievartauja moteris ir vaikus. Aš visiškai sutinku.

Mano rezoliucijoje parašyta, kad Iranas, kuris yra pagrindinis „Hamas“ ir „Hezbollah“ rėmėjas, yra pagrindinis Rusijos sąjungininkas. Tai aš jums atsakau į šį klausimą: mes pereiname į kitą režimą, bičiuli. Mes pereiname į karinį režimą ir aš džiaugiuosi matydamas Lietuvos šaulius, matydamas visas Lietuvos karines organizacijas, kurios atgimsta. Jos galų gale turės ginklus, nesvarbu, ar naktiniai taikikliai bus naudojami, ar nenaudojami, bet mes turėsime visuomenę, kuri bus kaip Izraelio visuomenė.

Kitąsyk, aš jums pažadu, aš pakviesiu jaunas Izraelio merginas ir vaikus, kurie tarnauja Izraelio kariuomenėje, kad jie atsistotų prieš jus ir parodytų, kaip veikia Izraelio vidinis solidarumas. Labai gaila, kad tam tikros Izraelio tarnybos pražiopsojo pradžią šios baisios invazijos į Izraelio Valstybės teritoriją. Kartoju, kad ta invazija buvo patvirtinta į teisėtą Izraelio Valstybės teritoriją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Irano ginkluote naikinama tiek Izraelio, tiek Ukrainos civilių infrastruktūra. „Hamas“ teroristai, ginkluoti rusiškais ginklais, žudo, žaloja, grobia Izraelio gyventojus. Mes turime tikrai labai baisų autokratinį režimą, teroristinių režimų plitimą. Bet man atrodo, kai kurie žmonės tiesiog pamiršo istorines aplinkybes. Gal jūs galėtumėte priminti, kaip atsirado Izraelis? Kas nutiko, kad žmonės pamiršo, kad Holokausto metu sunaikintos, sudegintos tautos likučiams buvo leista turėti savo žemę, ir dabar jie yra smerkiami už tai, kad bando ją apginti.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū, Dovile. Ačiū už jūsų pasisakymą vakar mitingo metu, buvo puikus jūsų pasisakymas Katedros aikštėje, ir Seimo Pirmininkei dėkingas už jos pasisakymą vakar. Aš noriu pasakyti žmonėms. Aš noriu pasakyti, kad Izraelio valstybė... Deja, jus tai nustebins, bet tarp mano giminių ikikarinėje Lietuvoje ne dauguma žydų palaikė Izraelio valstybės susikūrimą. Dauguma norėjo likti čia ir pabaigė savo gyvenimą duobėse, irgi pažeminti, prievartauti ir sumesti į duobes Paneriuose, IX forte, Varšuvos geto sukilimo metu, Aušvice, Treblinkoje.

Izraelio valstybės idėja buvo tūkstantmečiais matoma, kai 800 sinagogų, kurios buvo Lietuvoje, ir virš daugybės tūkstančių Lenkijoje, Latvijoje, atsisukusi į rytus, tuos 3 tūkst. metų po romėnų įvykdyto Izraelio sukilimo, 30 metų po Kristaus mirties žydų tauta kasdien meldėsi: mes grįšime į Jeruzalę, mes grįšime į Izraelį. Ir nedidelė tautos dalis, jūs teisi, pradėjo XIX amžiuje su pagrindiniais Izraelio valstybės, pilietinės valstybės idėjos autoriais kurti tą valstybę.

Aš jums atsakau, kadangi visa diena bus pilna įvairių balsavimų, sutrumpindamas, gerbiama Dovile, iki karo nedidelė dalis žydų persikėlė į mandatinę Palestiną. Didžioji Britanija nedavė vizų. Iki karo netgi tie, kurie norėjo bėgti nuo artėjančio Hitlerio, negaudavo vizų Kaune, Varšuvoje, Prahoje. Mano mama stovėjo eilėje prie Č. Sugiharos namo japonų vizų Kaune, bet negavo tų vizų, nes atėjo komisaras ir pasakė: visos ambasados uždarytos, jūs negalite važiuoti į mandatinę Palestiną, kadangi nėra Lietuvos valstybės. Tai Lietuvos žydai buvo įšaldyti sovietinio režimo metams ir negalėjo pajudėti nei Palestinos, nei laisvo pasaulio link, jie pateko į spąstus. Bet tas likutis, kuris išliko, ir tie, kurie iki karo buvo nuvykę, nusprendė, kad *never more* – daugiau niekada tai nepasikartos.

Ir dabar Izraelio Valstybė įrodys, kad šie sumesti kūnai muzikos festivalio metu, tūkstantčiai kūnų, jau apie tūkstantį nužudytų, šimtai atrastų naujų sušaudymo ir nužudymo vietų dabar Pietų Izraelyje, kad tai nepasikartos. Aš tikiuosi, kad tas jaunimas, kuris yra Izraelio kariuomenėje, tai įrodys. Aš manau, kad galiu pasakyti, gerbiama Seimo Pirmininke, kad visos būsimos aukos krenta ant „Hamas“ pečių. Tie, kurie pradėjo šitą neišprovokuotą invaziją, dabar bus atsakingi už tas aukas ir už šitą atsakymą, ir visą tą atsakymo mastą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Emanueli. Klausimų laikas baigėsi. Ačiū už pristatymą ir už atsakymus. Pradedame diskusiją. Diskusijoje užsirašė kalbėti šeši Seimo nariai. Pirmasis frakcijos vardu kalba D. Gaižauskas, ruošiasi P. Gražulis.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, iš karto pritariu šiai rezoliucijai, įpareigojo mane perskaityti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos Lietuvos Respublikos Seime viešą pareiškimą dėl neapykantą kurstančių ir teroristinius išpuolius palaikančių pasisakymų.

„Mes, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga bei šios politinės partijos frakcija Seime, griežtai smerkiame Lietuvos žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose paskutiniu metu pasirodžiusius viešus pasisakymus, taip pat ir aukštas pareigas valstybėje einančių politikų, kurie leidžia suprasti tokius kalbėtojus remiant teroristinių grupuočių veiksmus nepriklausomoje Izraelio Valstybėje ir juos pateisinant. Terorizmas neturi tautybės, vardo, šalies ar profesijos, terorizmui ir jo pateisinimui nėra ir negali būti vietos nei žiniasklaidoje, nei Lietuvos Respublikos Seime, nei niekur Lietuvoje ar pasaulyje. Terorizmas yra ir turi būti nepriimtinas, smerktinas ir įvertintas visu įstatymų griežtumu.

Tokių pasisakymų, kurie pasirodė paskutinėmis savaitėmis viešojoje erdvėje, negalima laikyti tik netiksliai pasirinkta komunikacijos klaida, nes tai yra gerai, sąmoningai apgalvotas ir įžūlus antisemitizmas ir terorizmo pateisinimas. Griežtai smerkiame tokius veiksmus ir nuo jų atsiri-bojame, solidarizuojamės su teroristinių išpuolių Izraelio Valstybėje aukų šeimomis, užjaučiame jas ir visokeriopai palaikome.

Kreipiamės į Lietuvos Respublikos Seimo frakcijas ir prašome aiškiai ir vienareikšmiai pasmerkti viešus kolegų pasisakymus, kuriais jie demonstruoja antisemitizmą, kursto neapykantą ir sudaro įspūdį, kad galima pateisinti teroristų veiksmus, ir nuo tokių pasisakymų atsiri-boti. Prašome Lietuvos generalinę prokuratūrą nedelsti ir per kuo trumpesnę laiką įvertinti tokius viešojoje erdvėje publikuojamus įrašus bei pasisakymus ir apie priimtus sprendimus informuoti visuomenę.“ Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega, už pareiškimą ir už poziciją.

P. Gražulis. Ruošiasi G. Surplys.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, ką tik mes pagerbėme visus žuvusius, kai „Hamas“ užpuolė Izraelį, žuvo apie tūkstantį nekaltų, taikių gyventojų, bet šiandieną visi matome, kad Izraelis tikrai gindamasis... taip pat žūsta taikūs žmonės, atjungta elektra Gazos Ruože, nutrauktas vandens tiekimas, ten taip pat gyvena vaikai. Tai yra perteklinės gintys ir tikrai Gazos Ruože nėra visi gyventojai teroristai.

Manau, kad turi būti adekvačios gynybos ir reagavimo į tą gynybą normos. Mane nuolat stebino Vakarų ir NATO tie dvigubi standartai. Aš iš šitos tribūnos jau kalbėjau, ir dabar tas konfliktas vyksta tarp Kinijos ir Taivano, kai Amerikos prezidentas viešai pasakė, nors Taivasas nėra NATO narys: mes ginsime ginklu Taivaną, jeigu Kinija jį užpuls. Mes šiandieną taip pat matome, kokia yra Amerikos reakcija – siunčia karinius laivus su naikintuvais, ruošiasi Izraelio gynybai.

Man kyla klausimas: kodėl taip vangiai tiekia ginklus Ukrainai, kodėl jos negina ryžtingai ir kodėl neatsiliepia Amerika ir NATO į Ukrainos prašymus? Kodėl dvigubi standartai? Vienu atveju reikalauja – kad būtų ginama Ukraina, turi būti NATO narė, o štai Izraeliui ir Taivanui nereikia būti NATO nariais ir jie ginami ginklu. Kaip jūs įvertinsite?

Ir ar nereikėtų papildyti šią rezoliuciją, kad tokiomis pačiomis priemonėmis ir taip pat ryžtingai būtų ginama Ukraina, kad būtų tiekiami tokie ginklai ir tiek ginklų, kiek jų reikia Ukrainai, kad atkariautų savo okupuotas teritorijas. Todėl aš manau, kad būtina papildyti rezoliuciją. Jinai neturi būti tik vienos krypties, bet mes turime matyti plačiau. Tuo labiau kad Ukraina yra šalia mūsų.

PIRMININKĖ. Kviečiu į tribūną G. Surplį. Ruošiasi V. Semeška.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Taip pat naudodamasis proga reiškiu užuojautą Ekscelencijai Izraelio ambasadorei, Izraelio žmonėms. Emanueli, nuoširdi užuojauta tau.

Keletas punktų. Gerbiamieji, visi suprantame, kad Izraelio ir Palestinos konfliktas yra perkrautas religinių, istorinių, asmeninių nuoskaudų. Tai yra vienas ilgiausiai trunkančių ir skausmingiausių nesutarimų šiandienos pasaulyje, tačiau neturime leisti į nereikalingas dvejones dabar. Kaip Emanuelis teisingai papasakojo, buvo žudomos, prievartaujamos moterys, šeimos buvo tiesiog atskirtos ir dalis su vaikais išvežta į Palestiną, į Gazos Ruožą. Neaišku, koks jų likimas. Tai buvo tiesiog įvykdytas terorizmo aktas.

Tokiais momentais tiesiog egzistuoja neginčijamos tiesos, kurios saugo ir gali apsaugoti ir mus Lietuvoje, ir tos tiesos yra dvi. Pirmiausia, bet kuri užpulta šalis turi teisę gintis ir čia neturi būti jokių dvejonių, neturi būti jokių svaichiojimų apie tai, kaip buvo prieš tai. Užpulta šalis turi teisę gintis.

Antras dalykas. Jokiems teroristams jokiaje pasaulio vietoje nėra jokio pateisinimo. Žmonių grobimas, prievartavimas, civilių žudymas bijant stoti į kovą karys prieš karį, visuomenių bauginimas yra neverti jokių priežasties paieškų. Tai tiesiog nusikaltimas. Kai įsijungia terorizmas, turėtų išsijungti bet kokie politologiniai svarstymai. Palikime politologinius svarstymus politologams, mokslininkams, palikime tai istorijai, bet dabar tiesiog pasmerkime ir ginkimės nuo terorizmo.

Naudodamasis proga taip pat noriu kreiptis į visus palestiniečius ir kviečiu aiškiai pasmerkti „Hamas“ terorizmą ir atsiriboti nuo teroristų. Geopolitiškai visiškai sutinku su rezoliucijos tekstu ir Irano pasmerkimu, nes ir Ukrainoje, ir Izraelyje mes matome panaudotus Irano ginklus. Ir Ukrainoje, ir Izraelyje Iranas stoja agresijos ir terorizmo pusėn.

Dabar dėl Ukrainos, gerbiamieji. Taip, mes turime labai jautrų požiūrį į Ukrainą, kuri irgi kenčia, kurioje irgi prievartaujamos moterys, kurioje irgi yra terorizmo, bet patys ukrainiečiai visiškai remia Izraelį, patys ukrainiečiai nekelia jokių dilemų, ką remti labiau, ką Vakarai remia labiau, tai gal ir palikime tą klausimą čia. Tiesiog šiuo metu kraujuoja ir Ukraina, ir Izraelis. Šiuo metu paramos reikia ir ten, ir ten. Aš tikiu, kad mūsų sąjungininkai žino, ką ir kiek reikia daryti.

Mūsų diplomatai turi dėti visas pastangas Jungtinėse Tautose ir Europos Sąjungoje, kad konfliktas kuo greičiau būtų išspręstas, o „Hamas“ palaikantys režimai sulauktų griežto pasmerkimo ir sankcijų. Taip pat, manau, reikia raginti padidinti saugumą ir už Izraelio ribų, kad terorizmo

bangą nenusiristų per Europą ar kitas teritorijas, ką jau esame matę. Galiausiai raginu mūsų Vyriausybės Krizių centrą dėti visas pastangas, kad Lietuvos piliečiai, kurie yra užstrigę Izraelyje, būtų kuo greičiau saugiai ir nemokamai pagabenti namo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną V. Semešką. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Mielai kolegos, man teko ne kartą lankytis Izraelyje su savo vaikais, su savo šeima. Teko tenai važiuoti kaip viceministrui, derėtis dėl ginkluotės, kurią tiekia Izraelis mums. Tai tikrai yra nuostabi šalis su laisvais žmonėmis, tokiais kaip mes. Jie buvo užpulti, užpulti netikėtai, per savo šventę, gyvendami laimingą ir džiaugsmingą gyvenimą. Įsivaizduokite, kad būtų užpulti mūsų vaikai, mūsų žmonos, mūsų šeimos ir kad būtų ant mūsų šeimų, ant mūsų žmonių lavonų šokama ir džiaugiamasi jų žūtimi.

Tai yra tikra tragedija Izraeliui, tikra tragedija laisvę mėgstantiems žmonėms, tikra tragedija pasauliui, kad toks smurtas vėl pasikartojo, kad prasidėjo karas. Kito kelio, kaip sunaikinti teroristinę grupuotę „Hamas“, nėra. Čia turi vienyti visą pasaulį.

Šiandien, deja, labai liūdna matyti pasaulio sostinėse džiūgaujantčius „Hamas“ rėmėjus su tomis pačiomis Palestinos vėliavomis, džiūgaujantčius ir šokančius ant žuvusiųjų kūnų civilius palestiniečius. Tai yra netoleruotina. Demokratinis pasaulis, laisvas pasaulis turi vienyti ir persijungti, kaip ir minėjau, į karo režimą. Karas yra šalia mūsų durų, atakuojama yra ir mūsų laisvė tiek Ukrainoje, tiek šiuo metu Izraelyje. Jeigu mes nesiruošime, būsim lygiai taip pat netikėtai užklupti kaip Izraelis.

Šiandien, gerbiama ambasadore, gerbiami kolegos, kraujuoja mūsų širdys, šiandien visi mes esame žydai, šiandien mes esame su jumis. Laikykitės, kiek galėsime, tiek padėsime. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Anušauską. Ruošiasi D. Šakalienė.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Lietuvos politika nuosekli, aš manau, kiekvienas sutiks, kad mes ir anksčiau palaikėme, ir dabar palaikome Izraelio teisę į savigyną, ir anksčiau, ir dabar smerkiame bet kokius teroro aktus. Lygiai taip pat negalime nematyti Rusijos sąjungininko Irano pastangų susikurti branduolinį ginklą ir ateityje juo šantažuoti ne tik to regiono valstybes, bet kur kas plačiau. Todėl kviesčiau palaikyti rezoliuciją be išlygų, be tų išlygų, kurios kartais nuskamba ir mūsų informacinėje erdvėje, ieškant terorizmo pateisinimo Artimųjų Rytų istorijoje. Istoriją teks palikti istorikams. Kuomet vyksta teroro aktai prieš civilius žmones, mes turime būti kartu su Izraeliu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinė kalbėti diskusijoje užsirašė D. Šakalienė, tačiau salėje jos šiuo metu nematau.

Taigi priėmimo stadija. Užsirašė kalbėti už. V. Semeška – motyvai už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, viskas pasakyta, tiesiog nėra prieš. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Tiesiog būčiau labai dėkingas, jei galėtume vieningai palaikyti. Kaip Ukrainą palaikome, taip palaikykime ir Izraelį, nes tai šiandien yra tikrai labai svarbu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Jarutis užsirašė kalbėti už. Šiuo metu salėje nematau. I. Pakarklytė – motyvai už.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Šie siaubingi teroro aktai, tikrai, Seimo bus vienbalsiai pasmerkti. Ši rezoliucija yra mažų mažiausia, ką šis Seimas gali padaryti. Tai, kad ši „Hamas“ ataka prasidėjo muzikos festivalyje, jaunimo muzikos festivalyje, kur absoliuti dauguma dalyvių buvo jauni žmonės, jauni, laisvi žmonės, tai yra neatsitiktinis dalykas, tai yra ataka prieš Vakarus, prieš jaunus, laisvus ir nekaltus žmones. „Hamas“ negali pakęsti tokių žmonių, negali pakęsti laisvų žmonių.

Dar vienas akcentas. Labai daug svarbių dalykų jau išsakyta, bet kas dar galbūt nebuvo pastebėta. Tenka viešumoje matyti nedaug, bet tenka, jaunų žmonių ir Lietuvoje, kurie dedasi Palestinos vėliavas ir siūlo, kad Izraeliui reikėtų dabar kaip nors derėtis su „Hamas“ ir susitarti. Aš norėčiau tokį retorinį klausimą. Ar tikrai siūlote derybas su teroristine grupuote, ką tik atlikusia tokį siaubingą išpuolį, pagrobusia šimtus Izraelio gyventojų, šimtus civilių, šimtus aukų? Arba tie ekspertai, kurie irgi tą patį siūlo – derėtis su teroristais ir kaip nors ieškoti kompromiso. Bet kaip

įmanoma ieškoti kompromiso su tokia organizacija, kurios esminis ir vienintelis tikslas yra, kad Izraelio Valstybės kaip tokios tiesiog nebūtų? Tai turbūt mes aiškiai suprantame, kad tokios derybos yra neįmanomos, turbūt nesiūlo normalios valstybės ir Lietuva tikrai niekada nesiūlė derėtis Ukrainai po Bučos skerdynių. Aš tikiuosi, kad vienbalsiai priimsime šią svarbią rezoliuciją ir palaikysime Izraelį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis už kalba E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū, aš labai norėjau padėkoti. Man yra siurprizas ir didelis netikėtumas, kad visi jūs esate už. Aš labai sujaudintas. Aš manau, čia ir ponios ambasadorė sujaudinta, kadangi mes nežinojome, kaip jūsų bus priimta rezoliucija. Mes neturėjome laiko, mes jūsų kai kurių atsiprašome, kad ne visiems laiku išsiuntėme rezoliuciją, bet jūsų užuojauta šitoje salėje, spontaniška užuojauta, jūsų žmogiškumas ir žmoniškumas yra iš esmės įrodymas, kokia yra šiandien Lietuva.

O dėl Ukrainos aš noriu pasakyti, kad Ukraina viena pirmųjų padarė pareiškimą, smerkiantį šias žudynes, šią Bučą, šią žydišką Bučą. Tai dabar eina kaip aidas to, kas buvo prieš 80 metų. Aš jums dėkingas dar sykį už rezoliuciją dėl Holokausto, bet aš jums dėkingas ir už šiandienos svarstymo pobūdį. Ačiū jums visiems. Gerbiama Seimo Pirmininke, ačiū jums asmeniškai. Aš manau, kad mes šiandien vieningai išsakėme, gana netikėtai, be jokių derinimų, be jokių tarpusavio skambučių išsakėme požiūrį į žmonių žudynes, į paniekinimą žmogiškos esmės. Ačiū jums visiems.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, visi motyvai išsakyti. Dabar norėčiau pakviesti jus užimti vietas, nes netrukus balsuosime. Kaip jau minėjau, esame pasiekę balsavimo intervalą, taigi, turime apsispręsti balsuodami. Kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Balsuokime.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 108: už – 108, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Seimo rezoliucija „Dėl teroristinių išpuolių ir karo agresijos prieš Izraelio Valstybę“ priimta. (*Gongas*)

Dėkoju, gerbiami kolegos. Kelios replikos po balsavimo. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėl protokolo norėčiau paprašyti – balsas už.

PIRMININKĖ. Dėkui, įskaitysime. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš norėčiau, jeigu leistumėte, padrąsinti čia esančius Izraelio piliečius, paprasčiausius piliečius, ne tik ambasadą, bet ir piliečius, dėl jų būsenos, gal išreikštume mūsų solidarumą su jais plojimais, su tais, kurie drąsiai gina savo šalį ir aukojasi, ir kartu pasiryžę išlaikyti šią mažą demokratinę valstybę. (*Plojimai*) *Am Yisrael Chai!*

PIRMININKĖ. D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Kadangi nespėjau prieš tai pasisakyti, tai tiesiog norėjau pasakyti frakcijos vardu, kad mes, reaguodami į teroristinės organizacijos „Hamas“ nuo šeštadienio vykdomus kruvinus išpuolius Izraelyje, nusinešusius jau kone 1 tūkst. izraeliečių gyvybių, reiškiamo visapusišką palaikymą Izraelio žmonėms ir taip pat kategoriškai smerkiame pasikartojančius kolegos Seimo nario R. Žemaitaičio antisemitinius pasisakymus ir bandymus pateisinti „Hamas“ veiksmus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama kolege, už išsakytą poziciją. L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, mes su A. Matulu bėgome, bet nespėjome, prašom įskaityti mūsų balsus.

PIRMININKĖ. Būtinai įskaitysime. Suprantu, A. Matulas dėl to paties.

A. MATULAS (TS-LKDF). Taip, aš irgi patvirtinu, kad visa širdimi už rezoliuciją, ir atsiprašau, kad sekundę pavėlavau.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. D. Gaižauskas. Prašom.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Aš labai atsiprašau, nes žiniasklaidai daviau interviu. Aš irgi noriu, kad mano balsavimą įskaitytumėte. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Labai dėkui. M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Taip, ir mano balsas už.

PIRMININKĖ. Dėl protokolo įskaitysim. Labai ačiū visiems.

Einame prie kito klausimo.

10.50 val.

Rinkimų kodekso 32, 64, 69, 76, 78, 79, 80, 81, 85, 87, 88, 89, 93, 97, 99, 100, 102, 110, 114, 125, 138, 163, 181, 185 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2709(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Rinkimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2709. Tai yra konstitucinis įstatymas ir priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Norėčiau pakviesti į tribūną komiteto pranešėją gerbiamą I. Haase. Dėl šio projekto esame gavę ne vieną pataisą. Tai 1 straipsnis. Atsiprašau, A. Vyšniauskas. Komiteto pranešėjai keitėsi, mano klaida. A. Vyšniauskas yra komiteto pranešėjas.

Taigi pradėdame nuo 1 straipsnio. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra gauta V. Kernagio ir L. Kasčiūno pataisa. Prašau, gerbiamas kolega, pristatyti pataisą. V. Kernagis.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Pataisa yra tokia dėl sąvokų suderinamumo. Kadangi šiuo metu yra svarstomas ir *botų* toks įstatymo projektas, tai norėjome, kad sąvokos būtų vienos. Siūloma, kad interneto platforma būtų pakeista internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis, nes esmė, kad blokuoti reikia ne platformą, o paskyras. Čia bus dar trys tokie patys, vienodi pasiūlymai dėl kitų straipsnių, tai turbūt jau nebepristatysiu daugiau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Tai komitetas...

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar yra 29 palaikantys, kad svarstytume šią pataisą? Yra, yra. Darau prielaidą, kad tikrai yra, balsų daug. Prašau, komiteto išvada.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Čia yra tikrai techninis pasiūlymas. Komitetas vienbalsiai pritarė, 9 – už.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Kadangi komitetas vienbalsiai pritarė, galbūt ir mes galime vienbalsiai pritarti? Nematau prieštaraujančių. Taigi pritarta. Dėl 1 straipsnio daugiau pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui su pataisa?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Nematau prieštaraujančių, pritarta. Dėl 2, 3 straipsnių pasiūlymų nėra, ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra A. Vyšniausko pataisa. Prašau, gerbiamas Andriau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Čia yra techninis pasiūlymas. Tiesiog suderinamas kandidatų anketų ir kandidatų biografijų pildymo tam tikras imperatyvumas. Tiesiog pamanėme, kad reikia stipresnės nuostatos, kad kandidatai biografijose privalo pateikti nurodytą informaciją. Komitetas pritarė bendru sutarimu – 9 balsai už.

PIRMININKĖ. Ar yra 29? Panašu, kad yra. Gerbiamas Andriau, ar galėtumėte dabar jau kaip komiteto atstovas savo išvadą pasakyti?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu – 9 balsai už.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiai pataisai? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Teisės departamentas taip pat pastabą išsakė. Prašau pristatyti komiteto nuomonę.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu. Tuo metu buvo 8 žmonės, tai 8 balsai už. Pritarta buvo iš dalies ir suredaguota atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti visam 4 straipsniui su Seimo narių pataisa bei suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

Dėl 5 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašau pristatyti komiteto nuomonę dėl jų.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Šiai vienintelei, rodos, komitetas nepritarė. Čia nepritarėme todėl, kad svarstymo metu šiek tiek keitėsi nuostatos dėl dokumentų pateikimo ir buvo diskusija

dėl to, kur turi lapai keliauti. Manome, kad ta redakcija, kuri buvo svarstymo metu priimta, yra tikslesnė, nei Teisės departamentas mano, ir šitam nepritarimui komitetas pritarė bendru sutarimu 8 balsais už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir antroji.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Čia pritarėme Teisės departamento pastabai ir 8 balsai už. Bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti visam 5 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pataisas, pastabas? Dėkoju, pritarta. Dėl 6 yra viena trumpa Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Techninė pastaba. Pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti 6 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl 7 pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl 8 straipsnio gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Techninė pastaba. Pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti visam 8 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl 9, 10, 11, 12 straipsnių nėra pasiūlymų gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl 13 straipsnio vėl yra V. Kernagio ir L. Kasčiūno pataisa. Ar teisingai suprantu, kad ji yra analogiška?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Tai yra tas pat.

PIRMININKĖ. Analogiška. Na, iš esmės jau pritarėme iki to svarstydami. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Teisės departamento taip pat viena pastaba yra gauta. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti visam 13 straipsniui su Seimo narių pataisa bei Teisės departamento... suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl 14 pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl 15 straipsnio yra gauta A. Vyšniausko pataisa. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Čia buvo nuostata dėl tokio griežtesnio ir tikslesnio debatų dalyvių skaičiaus reguliavimo, bet kadangi opozicija pareiškė, jog jos netenkina šita nuostata ir nenorėtų tokio reguliavimo, mes nusprendėme šitą nuostatą išbraukti, siekdami kompromiso ir kad įstatymas eitų geresne linkme. Tai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 Seimo nariai, kurie pritaria? Reikia manyti, kad yra. Prašau, komiteto nuomonė.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime ir mes pritarti bendru sutarimu šiai pataisai? Ačiū, pritarta. Ar galime visam 15 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Tiesiog atkreipiu dėmesį, kad pagal mūsų priimtą sprendimą buvusius projekto 16–26 straipsnius atitinkamai laikysime 15–25, tai yra keičiasi numeracija, bet mūsų svarstymo eigos tai nekeičia.

Dėl 16 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Abi techninės ir abiem komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas 16 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 17 straipsnio yra A. Vyšniausko viena pataisa. Prašau pristatyti.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip, čia turime tokį sudėtingesnį balsavimą. Šita nuostata, šitas straipsnis buvo tam, kad būtų galima truputį griežčiau reguliuoti politikų valstybės ir savivaldybių lėšų naudojimą leidžiant savo ataskaitas, kurių tikrai prieš rinkimus pasirodo gana daug. Be abejo, Seime tos problemos nėra, kadangi Seimo statutas ir Etikos ir procedūrų komisijos reguliavimas tą yra išsprendęs, tačiau savivaldos rinkimuose mes matome, kad prieš pat rinkimus turime ganėtinai daug įvairių ataskaitų, leidžiamų už valstybės lėšas, ir tai kelia daug problemų, ypač opozicijoje esantiems kolegoms.

Tačiau svarstymo metu priimta pirminė teksto redakcija, ją skaitant galutinai, pasirodė tokia truputį, kaip čia pasakyti, klaidinga ir galinti kelti klausimų dėl interpretavimo, todėl pasitarę su komiteto biuru pasiūlėme labiau išplėstą ir aiškesnę formuluotę ir ją užregistravau. Komitetas

pritarė balsuodamas alternatyviai. Kadangi kolega V. Mitalas siūlė apskritai šį straipsnį išbraukti, tai mano prašymas kolegoms, jeigu taip įvyktų, kad nebūtų pritarta mano siūlymui, tada pritarti V. Mitalo siūlymui, nes ta redakcija, kuriai pritarėme svarstymo metu, galbūt tikrai nėra pati geriausia. Tai teks apsispręsti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 palaikantys šios pataisos svarstymą? Yra. Prašau komiteto nuomonę išsakyti dabar.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas balsavo alternatyviai: 5 – už šį projektą, 4 – prieš ir kartu už V. Mitalo pasiūlymą. Nežinau, arba salėje mes čia alternatyviai turime balsuoti, arba pirmiau už mano, o po to už V. Mitalo. (*Balsas salėje*) Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Taip. Taigi V. Semeška kalba už.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, tai tikrai yra labai svarbi pataisa ir neabejoju, kad visi mes juk dalyvaujame rinkimuose. Ką tik praėjo savivaldybių rinkimai. Kuomet prasideda rinkimų kampanija, prasideda masinis, sakykim, savivaldybių administracijų arba pačių merų ataskaitų spausdinimas vietos laikraščiuose arba lankstinukuose. Leidžiami dešimtimis tūkstančių tiražu įvairūs plakatai, kas buvo padaryta gerai, kiek daug gerai dirbta. Taip sudaromos nevienodos sąlygos visiems kandidatuojančiams.

Tai ši pataisa labai laiku, labai vietoje ir siūlau ją palaikyti. Aš manau, jinai sudaro visiems lygias galimybes dalyvauti demokratiniuose ir skaidriuose rinkimuose ir būti išrinktiems ne už administracinius resursus pasireklamavus, tačiau, kaip numatyta Rinkimų kodekse, už rinkimų sąskaitoje esančias lėšas.

Ačiū, Andriau. Tikrai kviečiu palaikyti. Labai svarbi pataisa.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju. Visi mes sutarėme, kad dabartinė kodekse palikta nuostata yra taisytina, tiksliau klausimas, koku būdu. Kolega A. Vyšniauskas pasiūlė, kaip ten tobulinti tą formulotę. Aš siūlau vis dėlto, kad, rodos, 102 straipsnyje, kuriame yra argumentuota, kaip naudojamos lėšos, kaip vykdomas draudimas rinkimų agitacijai naudotis tarnybine padėtimi, kad tas reguliavimas yra pakankamas, kandidatams yra draudžiama skleisti politinę reklamą, politinę agitaciją naudojantis savo tarnybine padėtimi, naudojantis lėšomis, kurios yra ar valstybės, ar savivaldybių, ar Europos Parlamento. Iš esmės, man atrodo, tą nuostatą galima išvis braukti, o ne taisyti, kaip siūlo kolega. Dėl to aš vis dėlto nepritarsiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi alternatyvaus balsavimo negalime turėti, tai pirmiausia apsispręskime dėl A. Vyšniausko pasiūlymo, jam komitetas pritarė. Kas pritariate A. Vyšniausko siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 56, prieš – 18, susilaikė 40. Pasiūlymui nepritarta.

Taigi dabar einame prie kito pasiūlymo. Tai yra V. Mitalo pasiūlymas. Prašau, Vytautai.

V. MITALAS (LF). Dėkoju. Kadangi mes sutikome, kad ta kodekso nuostata yra taisytina, tai aš siūlau išvis jos atsisakyti. Kaip jau ir minėjau, 102 straipsnyje yra reguliuojamas draudimas vykdyti rinkimų agitaciją už ne tas lėšas, kurios yra numatytos rinkimų agitacijai. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 pritariantys, kad svarstytume šią pataisą? Yra. Prašau, komiteto nuomonę.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas nepritarė, tačiau diskusijoje ir komitete buvo įvardinta, kad jeigu nepritariama mano pasiūlymui, tai tokiu atveju V. Mitalo pasiūlymas yra svarbus, tiesiog dėl teisinio tikslumo būtų gerai jam pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai. Prieš kalba J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Mano kalbėjimas turbūt bus labiau retorinis tiems kolegoms, kurie balsavo prieš ankstesnį siūlymą. Jeigu jūs išsivaizduojate, kad dabar mes išbrauksime ir nebus jokio draudimo, labai klystate. VRK ims ir savo nuožiūra nustatys atitinkamus draudimus. Ir jeigu jūs spausdinsite už savo parlamentines lėšas rinkimų kampanijos metu vieną ar kitą ataskaitą ar ją skelbsite, vis tiek jums bus taikomos sankcijos.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate V. Mitalo pataisai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 104, prieš – 8, susilaikė 2. Pataisai pritarta. Teisės departamento pastaba, kaip suprantu, praranda aktualumą ir turime apsispręsti dėl viso 17 straipsnio. Ar galime pritarti

bendru sutarimu visam 17 straipsniui? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta. Dėl 18 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 19 straipsnio yra viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ar galime pritarti 19 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkui, pritarta. Dėl 20 straipsnio yra V. Kernagio ir L. Kasčiūno pataisa, analogiška, kaip svarstėme anksčiau, jai pritarta buvo bendru sutarimu. Ar galime 20 straipsniui pritarti kartu su Seimo narių pataisa? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 21 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl 22 straipsnio yra A. Vyšniausko pataisa. Prašau pristatyti.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Vėlgi komitete buvo diskusija šiek tiek dėl balsų perskaičiavimo ir po svarstymo, atsižvelgdami į kolegų iš opozicijos tam tikrus pageidavimus, nusprendėme grįžti prie opozicijos siūlytos formuluotės, kad perskaičiavimas būtų ne nustatant konkretų balsų skaičių, o procentine išraiška. Anksčiau būdavo, tarkime, balsų perskaičiavimas vyksta tada, kai skirtumas yra 50 balsų, o dabar numatome, kad mažiausia riba yra 10 balsų, o toliau skaičiuojama 0,05 % nuo dalyvavusių rinkėjų skaičiaus. Čia tiesiog opozicija tokį siūlė. D. Griškevičius labai panašiai siūlė. Į tai atsižvelgėme ir įdėjome šitą nuostatą tam, kad įstatymas eitų sklandžiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra 29 pritarianys? Yra. Komiteto išvada.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Pritariame bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Kadangi komitetas pritarė bendru sutarimu, ar galime ir mes pritarti bendru sutarimu šiai pataisai? Ačiū, pritarta. Teisės departamento yra trys pastabos. Prašom jas pristatyti.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Visoms joms pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime visam 22 straipsniui pritarti su Seimo nario pasiūlymu ir suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Ačiū, pritarta. Ir norėčiau atkreipti dėmesį, gerbiami kolegos, kad po komiteto sprendimo siūloma 22 straipsnio galutinę redakciją išdėstyti naujai, tai yra 163 straipsnis: „Apygardos, savivaldybės rinkimų komisijos kompetencija skaičiuojant balsavimo rezultatus“ ir taip toliau, tekste jūs tai turite ir matote. Tiesiog kad žinotumėte. Dėl 23 straipsnio gauta Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar galime ir mes pritarti visam 23 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Ačiū, pritarta. Dėl 24, 25 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 26 straipsnio yra gauta A. Vyšniausko pataisa. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Mano pataisa yra susijusi su tuo, ką minėjo gerbiamas V. Kernagis, čia dėl tų internetinių platformų ir paskyrų. Tiesiog kadangi Europos Sąjungos reglamentas įsigalioja kitų metų vasario 17 dieną, tai suderinama, kad ir šita nuostata įsigaliotų tuo pat metu su reglamentu. Čia tiesiog vieno straipsnio įsigaliojimo data.

PIRMININKĖ. Ar yra 29 Seimo nariai, pritarianys šios pataisos svarstymui? Yra. Prašom komiteto nuomonę.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ar gali Seimas pritarti bendru sutarimu pataisai, kuriai komitetas pritarė bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Ir paskutinė Teisės departamento pastaba.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime visam 26 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ačiū. Motyvai dėl viso projekto Nr. XIVP-2709? Dėl motyvų niekas, kad ir kaip keista, neužsirašė, taigi balsuokime. Kas pritaria Rinkimų kodekso pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Primenu, balsuojame dėl Rinkimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2709(3). Primenu: tam, kad būtų priimtas, reikia 85 balsų už.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 110, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi įstatymas (projektas Nr. XIVP-2709) priimtas. (*Gongas*)

11.10 val.

Rinkimų kodekso 11, 69, 76, 85 ir 118 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Rinkimų kodekso penkių straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2706(3). Taip pat priėmimo stadija. Pranešėjas – A. Vyšniauskas. Dėl 1 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Turėjome tam tikrą diskusiją su Teisės departamentu. Jis pasakė, kad papildomos nuostatos, kurios buvo įdėtos svarstymo metu, galimai prieštarauja Konstitucijai. Pabrėžiu, kad Teisės departamentas nekvestionavo klausimo dėl baudžiamojo poveikio priemonės įdėjimo, tačiau dėl tam tikrų terminų, kada VRK gali panaikinti registraciją arba mandatą. Tai mes tiesiog atsisakėme visų nuostatų, visų terminų.

Dabar lieka taip, kad asmuo rinkimų dieną turi būti pabaigęs arba bausmę, arba baudžiamojo poveikio priemonę. 12 dienų iki rinkimų VRK gali neregistruoti arba panaikinti registraciją, likus 12 dienų, kai atspausdinti biuleteniai, po rinkimų naikina asmens registraciją ir atitinkamai jo surinktus balsus. Šita nuostata yra aiškesnė, tikslesnė ir neprieštarauja Konstitucijai. Turiu tiesiog tikslumo dėlei pasakyti, kad šita nuostata kaip tik atitinka tai, ką siūlė J. Sabatauskas nuo pat pradžių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte čia pirmąją Teisės departamento pastabą? Dabar, jeigu galėtumėte, antrą, trečią, ketvirtą – visas dėl šio straipsnio.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Toliau komitetas visoms kitoms pritarė, tai yra labiau techninio, redakcinio pobūdžio dalykai, taip pat ir tai pirmai pritarė. Visoms pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabas? Nematau prieštaraujančių. Ačiū. Dėl 2, 3 straipsnių nėra gauta pasiūlymų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

Dėl 4 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Sekundę. Dėl 4 straipsnio, paskutinio.

PIRMININKĖ. Taip, dėl 4 straipsnio.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip pat pritarėme bendru sutarimu. Čia techninis dalykas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime 4 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Bet pritariate iš dalies, ar ne?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Pritariame iš dalies, taip, bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl 5 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Apsvarstėme visus straipsnius.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi balsuokime dėl Rinkimų kodekso penkių straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2706. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118: už – 118, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2706) priimtas. (*Gongas*)

11.14 val.

Baudžiamojo kodekso 68¹ straipsnio pakeitimo ir 68² straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2708(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso vieno straipsnio pakeitimo ir vieno straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2708(2). Priėmimas pastraipsniui. Projektą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš straipsnių pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl darbotvarkės 1-5.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-2708.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 117, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2708) priimtas. (*Gongas*)

11.15 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 342 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2707(2) (priėmimas)

Lydimasis 1-5.2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2707(2). Sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 116, prieš – 1, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2707) priimtas (*Gongas*).

11.16 val.

Rinkimų kodekso 26 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2439(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Rinkimų kodekso 26 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2439(2).

Prašau, pranešėjas – A. Vyšniauskas. Dėl 1 straipsnio yra gautos dvi Teisės departamento pastabos, prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pirmajai pastabai pritarė: 6 – už, 2 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju, o antroji?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Antrajai lygiai taip pat: 6 – už, 2 susilaikė. Pritarėme.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritar-ta. Dėl motyvų dėl šio klausimo užsirašė kalbėti V. Semeška. Motyvai prieš.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, labai kviečiu visus grįžti į prabudimo stadiją. Kadangi ponis A. Širinskienė, teikdama šią pataisą, nori, kad Vyriausioji rinkimų komisija operuotų įslaptinta medžiaga, nori priversti visus Vyriausiosios rinkimų komisijos narius, kad jie turėtų teisę dirbti su slapta medžiaga, gali ateiti tokia diena, kai pasirodys pažyma dėl vieno ar kito kandidato, arba dėl sąrašo, ir net nežinosite, kodėl bus tas sąrašas arba kandidatas pašalintas iš rinkimų, nes yra slapta medžiaga. Tai yra beprecedentis dalykas.

Vyriausioji rinkimų komisija paremta skaidrumo, viešumo, sąžiningumo principais, ir įverti dabar įslaptintas medžiagas, įpareigoti jau esamą kadenciją dirbti su žyma „slaptai“ apskritai yra sunkiai protu suvokiama. 30 metų nereikėjo nei Z. Vaigauskui, nei L. Matjošaitytei. Visa Vyriausioji rinkimų komisija pasisako prieš tokį precedentą. Dėl to labai tikiuosi, kad šiandien šis konstitucinis įstatymas, Rinkimų kodeksas, nesulauks, kolegos, mūsų pritarimo. Neįvelkime slaptų pažymų į Rinkimų kodeksą, to jūsų nuoširdžiai prašau kaip buvęs Vyriausiosios rinkimų komisijos narys, to prašo šiandien ir pati Vyriausioji rinkimų komisija. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Širinskienė kalba už.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš tik priminsiu, prieš savivaldos rinkimus Genocido centras atsisakė pateikti informaciją apie asmenų bendradarbiavimą su KGB, remdamasis tuo, kad ta informacija yra įslaptinta. Negana to, VRK mes suteikiame papildomą funkciją, tai yra funkciją vertinti iš užsienio kilusius fondus, kurie remia partijų įsteigtus tyrimo centrus, ir vienas iš vertinimo kriterijų yra nacionalinio saugumo reikalavimų atitikimas. Tai kaip VSD pažymas, kurios grei-

čiausiai turės ribotą naudojimą ar slaptos informacijos, galės skaityti visi VRK nariai, neturėdami pažymos? Jie negalės priimti sprendimo. Tikrai kolegialiam organui neužtenka, kad įslaptintą informaciją galėtų matyti tik patys pirmininkas, nes visi suprantame, kad kolegialus organas turi balsuoti, nariai turi balsuoti. O priimti adekvataus sprendimo dėl fondo saugumo reikalavimų atitikimo VRK tikrai negalės, jeigu nariai negalės disponuoti VSD pateikta visa informacija. Tai siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, atkreipiu dėmesį, kad baigiasi mūsų nustatytas balsavimo langas, bet jį pratęsiu tol, kol baigsime svarstyti visus numatytus klausimus.

Dabar motyvai prieš – A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia turiu pasakyti, kad Genocido tyrimo centras vadovaujasi įstatymu. Jeigu atsirastų kandidatas, kuris bendradarbiavo su KGB, jie tai išviešintų. Tai yra neteiktų kokios nors slaptos pažymos, o tiesiog išviešintų ir paskelbtų, nes taip įpareigoja juos įstatymas.

Lygiai taip pat ir dėl kitų dalykų. Rinkimų komisija turi vadovautis vien išviešinamais, ne-slaptais dokumentais. Aš manau, kad čia yra principinis klausimas, kai ruošiamės ir organizuojame rinkimus. Šio principo tiesiog reikėtų laikytis. Grėsmių aš čia nevardinsiu, grėsmių gali būti pačių įvairiausių. Jeigu kas nors nori pateikti informaciją, tai ji turėtų būti irgi išslaptinta ir pateikta Rinkimų komisijai. Įstatymai numato ir mechanizmus, kaip tai padaryti, jie nėra labai sudėtingi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš nesuprantu kolegų Seimo narių, ypač tų, kurie jau turbūt dešimtmetį dangsto buvusius KGB bendradarbius, niekaip nesiryžta išviešinti asmenų pavardžių, dedasi patys didžiausiais patriotais. Dabar rinkimų metu VRK taip pat bus užkirsta teisė susipažinti su dokumentais, pateiktais Valstybės saugumo departamento ar kitų institucijų, apie kandidatuojančius asmenis į aukščiausias institucijas, tai ir Prezidento rinkimuose, Europos Parlamento rinkimuose.

Tad, gerbiamieji, kodėl norima palikti bedantę Rinkimų komisiją, nesuteikti jai privalomos teisės disponuoti slapta informacija? Komisijos nariai pasižadėtų neišviešinti tos informacijos, pateiktos slapta, tačiau prevenciškai užkirstų galimybę kandidatuoti asmenims, bendradarbiavusiems su kitų valstybių, ypač Rusijos, KGB ir visais kitais atvejais. Mane stebina dar tai, kad Seimo nariams demokratinės valstybės parlamente yra privaloma, privaloma turėti leidimą dirbti su slapta informacija. Net kai kurie Seimo nariai buvo pašalinti iš Seimo vien todėl, kad pildydami anketas suklydo. Aš matau dvigubus standartus, matau dangstymą. Gerbiamieji, elkitės sąžiningai ir suteikite VRK teisę disponuoti šia informacija. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). A. Skardžius arba klysta, arba nesąmoningai klaidina. Iš tikro informacija apie bendradarbiavusius yra išslaptinama ir paskelbiama. Čia nėra apie ką diskutuoti. Tikrai taip yra. Šiaip aš svarstau, įsivaizduokime, jei remdamasi kokia nors slapta informacija VRK imtų ir nutartų pilietį X pašalinti iš rinkimų. Vadinasi, informacija slapta, ji jos atskleisti negali, sakytų, mes pašalinome, bet negalime pasakyti kodėl. Na, kaip tai atrodys? Pašalinome pilietį X, bet nepasakysime kodėl. Tai labai demokratiška.

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas – motyvai prieš.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamas Kęstutis pasakė beveik tą patį, ką aš norėjau sakyti. Jei vis dėlto Vyriausioji rinkimų komisija gautų kokią nors slaptą informaciją, kurios tas asmuo negali žinoti, net skųsdamas teismui jis negalėtų apsiginti savo teisės dalyvauti rinkimuose. Ta pataisa tikrai neatneš nieko gero, nes iš tikrųjų VRK turėtų vadovautis būtent atvirumo principu. Vienas dalykas.

Dėl KGB įslaptintų bendradarbių, kurie deklaravo ir buvo įslaptinti pradžioje 25 metams, dabar jau 75 metams, tai, žinote, aš įtariu, kad VRK apskritai tos informacijos negaus. Mes turime tvarkyti tą įstatymą, mes turime panaikinti tą terminą, nes tai tikrai jau nebe šios dienos baubas ir laikyti skeletų spintose nėra ko.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi motyvai išsakyti.

Taigi apsispręskime balsuodami dėl 1-6 klausimo – Rinkimų kodekso 26 straipsnio pakeitimo projekto Nr. XIVP-2439. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 18, prieš – 42, susilaikė 54. Įstatymas nepriimtas.

11.26 val.

Rinkimų kodekso 17 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2557(2) (priėmimo tęsinys)

Taigi toliau 1-7 klausimas – Rinkimų kodekso 17 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2557(2). Jį sudaro tiksliai vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta ir dėl motyvų niekas neužsirašė.

Taigi balsuokime. Kas pritariate Rinkimų kodekso 17 straipsnio pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111: už – 80, prieš – 10, susilaikė 21. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2557)... Atsiprašau, nepriimtas. Reikia 85, taigi įstatymas nepriimtas.

11.27 val.

Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2566(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2566(2).

A. Armonaitė – dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LF). Taip, dėl vedimo tvarkos. Norėčiau paprašyti pakartoti paskutinį balsavimą, nes tiesiog nespėjau paspausti mygtuko. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Bet nepakeistų nieko. Aušrine, nepakeistų nieko, nes...

Taigi perėjome jau prie kito klausimo svarstymo. Pakartosiu, 1-8 klausimas – Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2566. Dėl 1 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui? Dėkui, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Motyvai prieš – kalba P. Gražulis.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, labai keistai atrodo. Praėjo 33 metai, kai atgavome Nepriklausomybę. Komunistų išsigandome tik po 33 metų. Taigi jie visi nuseno. Ar jūs neprisimenate, kad prieš kelis mėnesius vieną iš tokių žinomiausių komunistų Č. Juršėną jūs apdovanojote Prezidento Aleksandro Stulginskio žvaigžde ir visi balsavote. Dabar jau jūs nusprendėte, kad jie yra baisūs. Aš sutinku, aš pats nebuvau nei spaliukas, nei pionierius, nei komjaunuolis.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Čia, gerbiamas Petrai Gražuli, ne visai apie komunistus kalbama.

P. GRAŽULIS (MSNG) Apie ką čia kalbama? (*Juokas salėje*)

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš galiu pasakyti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Atsiprašau, gal ne dėl to...

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Čia ne apie komunistus. Čia D. Griškevičiaus pasiūlymas dėl regioninių...

P. GRAŽULIS (MSNG). Atsiprašau, ne dėl to užsirašiau, bet norėjau apie tai pakalbėti. Bet vis tiek kalbame apie Rinkimų kodekso pataisas.

PIRMININKAS. Dėkui.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gal galima pabaigti?

PIRMININKAS. Prašome. Jeigu apie tai kalbėsite, taip, prašome.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerai, atsisakau, o paskui pakalbėsiu, kai bus apie tą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas D. Griškevičius per šoninį mikrofoną apie tą kalbės.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Aš iš tikro noriu reaguoti, kad klausimas visiškai ne apie Komunistų partiją, nors buvo toks komunistas P. Griškevičius, bet tikrai ne mano giminaitis. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju, kolegos. Nuomonės išsakytos, kad ir apie ką jos būtų buvusios, bet nuomones mes visi turime. Galime balsuoti dėl viso darbotvarkės 1-8 klausimo – Rinkimų kodekso 172 straipsnio pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2566. Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 101, prieš nebuvo, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.31 val.

Rinkimų kodekso 76, 81 ir 85 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2696(2) (priėmimas)

Toliau, gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-9 klausimas – Rinkimų kodekso 76, 81 ir 85 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2696(2). Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio buvo Teisės departamento viena, dvi pastabos, joms pritarta komitete. Viena, kuriai pritarta iš dalies...

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė ne iš dalies, o visiškai pritarė abiem Teisės departamento pastaboms bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Taip, bet trečiai pritarė iš dalies, kur...

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). O trečiai, taip, iš dalies.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui? Dėkoju, pritarta. Čia prieš visą jūs užsirašėte, Petrai, taip? Prieš visą? Dėl viso įstatymo kalbėsite, taip? Gerai.

Toliau dėl 2 straipsnio taip pat Teisės departamento, kur komitetas pritarė, ir kita, kur pritarė... Ai, ne, čia jau dėl 3 straipsnio. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 3 straipsnio taip pat buvo Teisės departamento, pritarta iš dalies. Tai ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta 3 straipsniui. Dėl 4 straipsnio nebuvo jokių pasiūlymų. Čia įsigaliojimo data. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Tai dabar dėl viso. Dėl viso buvo tikrai P. Gražulis užsirašęs prieš. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, atsiprašau, kad suklydau, nes užsirašiau anksčiau, o darbotvarkę pakeitė, įtraukė pirmą klausimą į darbotvarkę, taigi pasislinko visi klausimai vienu žemyn. Noriu iš esmės. Jau sakiau – kas yra, kad po 33 metų nepriklausomybės išsigandome komunistų? Reikėjo šitą klausimą ir desovietizacijos įstatymą priimti tik atgavus nepriklausomybę, bet tada konservatoriai blokavo desovietizacijos įstatymą, latviai, estai jį priėmė, o mes – ne.

Antras dalykas. Jūs nematote didžiausios grėsmės, tai yra KGB. Tai buvo slapta organizacija. Jūs neįrašėte, kad žmogus, kandidatuodamas, dalyvaudamas politikoje, turėtų deklaruoti, ar jis nepriklausė KGB, NKVD, o gal šiandien yra užverbuotas kokios kitų valstybių slaptos agentūros. O kad kitų valstybių – Rusijos, Baltarusijos – agentūros veikia ir verbuoja žmones, tai faktas. Jie yra pavojingi. Bet to klausimo nėra. Kodėl, aš jūsų klausiu. Kodėl jūs 75 metams įslaptinote kagėbistus ir neleidžiate jų paviešinti, ir net neįrašote į įstatymą, kad kandidatuodamas žmogus privalo įrašyti apie tai?

Ir baigdamas aš sakau: man atrodo, kad pavojingesni dabar yra spaliukai, nes komunistai jau visi nusenę. Č. Juršėnas, kurį apdovanojome Vyčio ordinu, tai yra Aleksandro Stulginskio žvaigžde, yra vienas jauniausių komunistų, na, dar K. Masiulis yra jaunesnis, konservatorius. Klausykite, mes jį apdovanojome, bet tauta išrinko pirmą Prezidentą A. M. Brazauską ir staiga po 30 metų jūs jį išsigąstate. Bet spaliukai – šiandien kokie 40-mečiai, 50-mečiai, jų yra daug, čia 100 kokių Seime surasime. Va jie yra pavojingi, jie pačiame jėgų žydėjime, kodėl jų neįrašote? Kodėl jų

neįrašėte? Jau nusenę tie komunistai, nieko nepadarys, o apie Prezidentą jau žino, kad Prezidentas neįrašė to į savo biografiją, kaip ir kiti 20 Seimo narių. Kas čia vyksta? Kas čia per cirkas, jūs man paaiškinkite.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas jau gerokai viršytas. Dėkoju, visi motyvai išsakyti. Balsuojame dėl Rinkimų kodekso 76, 81 ir 85 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-2696. Priėmimas. Kolegos, balsuojame.

Užsiregistravo 102, balsavo 99: už – 81, prieš – 3, susilaikė 15. Trūksta balsų, kad būtų priimtas konstitucinis įstatymas.

11.36 val.

Rinkimų kodekso 95 ir 97 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2747(2) (priėmimas)

Gera. Darbotvarkės 1-10.1 ir 1-10.2 klausimai. Svarstysime atskirai, nes priėmimas. Rinkimų kodekso 95 ir 97 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2747(2). Čia pasiūlymų nebuvo, tai gal galime nekviesti gerbiamos pranešėjos. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio nėra pasiūlymų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dabar dėl viso yra motyvų prieš. Gerbiamas V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kas čia dabar teikiama? Reikėtų mums aiškiai suprasti, kad iki šiol Vyriausioji rinkimų komisija puikiai ištirdavo visus atvejus, kuomet kampanijos dalyviai agituodavo už ar prieš. Čia yra, mano manymu (ir aš manau, kad nelabai klystu), siekis pažaboti visuomenininkus, aktyvius žmones, jų grupes, kad jie negalėtų pasisakyti prieš vieną ar kitą kandidatą, kaip kad buvo Kauno atvejis, prisiminkime, arba vieną ar kitą sąrašą. Ir čia visiškai pažabojama ne tik teisė pasisakyti už, bet atimama teisė ir prieš. Dar daugiau, taip pat bus apkrauta administracine atsakomybe, bus taikomos baudos fiziniams ir juridiniams asmenims, tai yra ne kampanijos dalyviams.

Gana gudrus projektas, paslėptas, tačiau nemanyčiau, kad jis yra visiškai teisingas ir reikalingas. Vyriausioji rinkimų komisija iki šiol, vadovaudamasi blaiviu protu ir kolegialumo principu, puikiai susitvarkė. Dabar tos laisvės nebeturės, turės bausti ir visuomenininkus, ir visuomenines grupes, kurios yra aktyvios rinkimų kampanijos metu. Todėl aš tikrai nepalaikysiu, susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš siūlau išsiskaityti į tekstą, nes kalbama būtent ne apie politinės kampanijos dalyvius, o apskritai informaciją, kuria agituojama balsuoti, nebalsuoti už kandidatą. Ir jūs išivaizduokite, pavyzdžiui, aš negaliu sutikti: jeigu būsiu politinės kampanijos dalyvis, vadinasi, kritikuoti kaip ministro jau negalės ar galės? Aš manyčiau, kad palikime tą teisę kritikuoti esamus politikus. Taip, jie gali būti kandidatai, bet juos kritikuos žmonės, kurie nėra politinės kampanijos dalyviai. Tai aš siūlyčiau nepritarti tokiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bet gerbiamas A. Mazuronis turbūt kitaip galvoja. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiamas ministre, aš siūlyčiau pritarti tokiam pasiūlymui dėl to, kad čia mes šnekame ne apie kritiką, o šnekame apie paslėptą rinkimų kampanijos finansavimą (ir tai reikia labai aiškiai pripažinti), kai atsiranda įvairiausių viešųjų įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, kurios neaišku iš kur susirenka neaišku kokios kilmės pinigus, kokiomis sumomis ir paskui, disponuodamos tomis sumomis, pradeda dalyvauti politinėje kampanijoje, rinkimų kampanijoje.

Jeigu jūs nematote dėl to jokios problemos, tai man labai gaila ir aš manau, kad jūs taikote dvigubus standartus. Mes matėme ne vieną ir ne du atvejus, kai neaišku iš kur surinkti pinigai yra naudojami tiesiogiai rinkimų kampanijai ne rinkimų kampanijoje dalyvaujančių subjektų. Tai, vadinasi, įvairiausios Vilniaus rajone akcijos, įvairiausios kituose rajonuose akcijos, kai atsiranda kažkokia nevyriausybinių organizacijų ar viešoji įstaiga, kuriai staiga nepatinka kažkokie politiniai procesai, ir neaiškios kilmės pinigai pradeda naudoti rinkimų kampanijai. Tai yra akivaizdu.

Mums tai gali patikti, mums tai gali nepatikti. Šiandien jums tai gali būti populiari ir palanku, bet nepamirškite, kad gyvenimas eina ciklais ir viskas apsiverčia. Tai, ką jūs šiandien pritaikys-

site kažkam kitam, rytoj ar poryt bus lygiai taip pat panaudojama prieš jus. Man atrodo, mūsų, kaip įstatymų leidėjų, pareiga yra objektyviai žiūrėti į šią situaciją ir matyti problemą. O problema tikrai yra. Ir ne vieną kartą tai buvo identifikuota. Todėl raginu ir prašau jūsų atsikratyti ir užmerkti akis prieš politines simpatijas ar antipatijas, atmerkti akis prieš sąžiningumą ir objektyvumą ir sąžiningai ir objektyviai pažiūrėti į šią pataisą. Ji yra tiesiog būtina tam, kad rinkimų kampanija būtų skaidresnė, atsisakant bet kokių galimų politikavimų. O tokių mes matėme ne vieną ir ne du kartus per pastarąsias rinkimų kampanijas už neaiškios kilmės pinigus. Taip neturėtų būti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsirado vis daugiau norinčių palaikyti. K. Adomaitis – už.

K. ADOMAITIS (LF). Dėkui. Iš tiesų Lietuvoje mes matėme gal dar ir gerų pavyzdžių, kai pilietiškai nusiteikęs asmenys įsitraukdavo į rinkimų kampaniją ir išreiškėdavo savo nuomonę, ir mobilizuodavosi. Aš gal dar nemačiau nieko blogo, netgi kaip tik manau, kad tai buvo gal ir geras būdas dalyvauti rinkimuose, bet stebint, kas vyksta pasaulyje, stebint, kaip Rusija kišasi, pavyzdžiui, į Jungtinių Amerikos Valstijų rinkimus, kaip tie pinigai paslėptai vaikšto, tai tikrai sukelia tam tikrą grėsmių.

Reikia suprasti, kad Lietuvoje politinės kampanijos finansavimas yra griežtai apribotas, kiek tu gali išleisti. To nėra, tarkime, Amerikoje ir nėra, šiuo atveju nebūtų... tam tikri asmenys galėtų irgi apeiti šį rinkimų finansavimo ribojimą ir išleisti tikrai didelius pinigus. Reikia suprasti, kad jeigu Rusija kišasi į rinkimus Jungtinėse Amerikos Valstijose, tai išleidžia šimtus milijonų dolerių. Lietuvos rinkimų biudžetai yra kapeikos, palyginti su tuo. Tad reikšmingą poveikį padaryti tokiomis paslėptais pinigais, man atrodo, tikrai yra didelė rizika ir aš palaikysiu šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuojame. Balsuojame dėl Rinkimų kodekso 95 ir 97 straipsnių pakeitimo projekto Nr. XIVP-2747. Priėmimas. Reikia nemažai balsų, tai, kolegos, susikaupkime.

Užsiregistravo 119, balsavo 117: už – 77, prieš – 2, susilaikė 38. Taigi, taip pat nėra priimtas įstatymas. Tai tada 1-10.2 klausimo, lydimosio projekto Nr. XIVP-2748, taip pat nesvarstysime. Palausime geresnių laikų.

11.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3162 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Toliau darbotvarkės 1-11 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3162. Tai yra komisijos, trumpai tariant, komisijos darbo pratęsimo klausimas. Pranešėjas – gerbiamas A. Valinskas, komisijos pirmininkas. Prašau į tribūną.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos...

PIRMININKAS. Atsiprašau truputėlį pranešėjo. Klausimas iš salės buvo, ar balsavimas... Taip, balsavimas yra pratęstas. Seimo Pirmininkė tą padarė. Iš esmės, kol apsvarstysime visus rytinės darbotvarkės klausimus, nes kitaip nebeįsėdima, po kiekvieno balsuojame. Prašau.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pristatau nutarimą, prašymą pratęsti komisijos darbą iki lapkričio 6 dienos.

Argumentai trumpai būtų šie. Iš viešai prieinamų kolegos R. Žemaitaičio pateikiamų argumentų gali susidaryti įspūdis, jog komisija neatliko savo pareigos, išklaudydama Seimo nario nuomonę. Seimo nario, kurio veiksmams įvertinti sukuriamą tokią komisiją, išklauskas yra gana imperatyvus, tačiau Seimo statutas nenurodo galimų komisijos veiksmų ar sankcijų Seimo nariui atsisakant dalyvauti komisijos veikloje. Taigi šis trūkumas gali būti išnaudojamas siekiant delegituoti pačios komisijos veiklą ir jos išvadas, atsisakant dalyvauti jos posėdžiuose, nesuda-

rant galimybių komisijai įvykdyti savo nurodytą pareigą išklausti Seimo narį ir naudojant tai kaip komisijos darbo ir jos išvadų neteisėtumo argumentą.

Siekama eliminuoti bet kokią pagrindą kaltinimams, jog Seimo nario nedalyvavimas komisijos veikloje yra ne sąmoningas Seimo nario apsisprendimas, o sąlygojamas komisijos veiklos trukumų, tokių kaip posėdžių su Seimo nariu nederinamas ar bet kurios kitos aplinkybės. Taip pat komisijos, kuriai pavesta įvertinti galimai antisemitinius Seimo nario pasisakymus, veiklos metu Seimo narys tęsia panašią retoriką net ir po pastaruoju metu beprecedenčių teroro atakų prieš Izraelį ir jo gyventojus. Komisijos nuomone, tokie veiksmai ir laikysena komisijos darbo metu taip pat galėtų būti vertinami ir, esant pagrindui, galima apimtimi atsispindėti komisijos išvadoje.

Tikiuosi, jog pastarųjų įvykių fone, kuomet kaip niekada aiškiai galime matyti praktines antisemitizmo ir tautinės neapykantos pasekmes, savo nuostatą dėl dalyvavimo komisijos posėdyje persvarstys ir opozicija, kurios atstovai šiandien taip nedviprasmiškai pasisako iš šios tribūnos ir per šoninius mikrofonus. Jūsų indėlis šios komisijos darbe būtų geriausias jūsų sentimentų įrodymas. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Gerbiamas B. Matelis klausia. Prašau.

B. MATELIS (TS-LKDF). Sakykite, aš užduosiu klausimą iš to, kuo jūs užbaigėte. Tai yra ar jums teko kalbėtis su kitomis frakcijomis, kad jos galbūt galėtų deleguoti į komisiją narius, nes po šių dienų įvykių, drįsčiau teigti, kad kai kurios partijos arba frakcijos atrodo labai labai keistai, lyg jos gintų tuos antisemitinius pasisakymus, lyg gintų R. Žemaitaitį ir viską darytų, kad neįvyktų apkaltos procesas. Ar jums teko šnekėtis su kitomis frakcijomis ir pasiūlyti jiems pagaliau pamiršti tas ambicijas ir žengti į komisiją? Ačiū.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Kol kas tokių pokalbių nebuvo. Šis mano kreipimasis mano pristatymo gale buvo pirmasis. Ir manau, kad bus tikslinga pirmiausia gauti Seimo pritarimą pratęsti darbą, tuomet, kai tai žinosime, galbūt Seimo opozicinės frakcijos galės persvarstyti ir prisijungti prie komisijos darbo jos pratęsimo laikotarpiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų klausia gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš net ne klausimą turiu, o daugiau tokį teisinį patarimą. Tai jeigu norite tirti naujausius R. Žemaitaičio įrašus, jums tikrai reikėtų iš naujo surinkti parašus ir formuluoti antrą apkaltą, nes Konstitucinis Teismas yra labai aiškiai ir ne kartą pasisakęs, kad tokiu atveju turėtų būti, kai jau yra sukurta komisija, tiriami pateikti kaltinimai, kurie yra pateikti tame kaltinamajame Seimo narių rašte, bet jokių būdu nesurandami nauji ar įvedamos naujos aplinkybės. Tiesiog, na, nenorint apsijuokti Konstituciniame Teisme, tikrai būtų protinga, matyt, surinkti antrą kartą parašus ir startuoti.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju už patarimą, nors tai nebuvo klausimas, bet tiesiog trumpas komentaras. Tai mes neketiname naujais R. Žemaitaičio pasisakymų pagrindais formuluoti kokių nors naujų klausimų, turime tam tikras preliminaras teisininkų nuomones, kad būtent to reikėtų vengti, tačiau tie pasisakymai, jo laikysena galimai galėtų būti įtraukti į išvadą kaip tam tikras papildomas galbūt įrodymas arba jo charakterizacija, kaip ir, pavyzdžiui, darbo patirtis Seime arba išsilavinimas ir kitos aplinkybės. Tačiau vėlgi Konstitucinis Teismas pats galės svarstyti, ar jisai atsižvelgia, jeigu tai bus įtraukta į išvadą, ar neatsižvelgia į šiuos papildomus įrodymus. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Galite užimti darbo vietą. Dėkoju pranešėjui. Dabar motyvai už. Gerbiamas A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Na, mieli kolegos, man atrodo, kad šita komisija nuo pat pradžių galbūt padarė tikrai vieną klaidą, kad numatė per mažai laiko komisijos darbui, nes iš tikrųjų klausimas yra labai sudėtingas, labai svarbus ir jo metu bus, mano galva, suformuota netgi tam tikra praktika, ką mes čia, Seime, galime leisti, ko negalime leisti, ką Konstitucinis Teismas leidžia, ko neleidžia. Dėl to, jeigu komisijai reikia papildomo laiko, manau, kad tą laiką reikia duoti. Atitinkamai tikrai komisijos intencija papildomai pakviesti R. Žemaitaitį į posėdžius, suteikti jam visą laiką, kiek jam jo reikia, kad jis galėtų atsakyti, irgi yra teisinga. Diskusijos visos apie kitą papildomą informaciją, be abejo, kas ką čia pasakė tais klausimais yra teisūs, čia galbūt iniciatorių

klausimas, tačiau manau, kad svarbu matyti pačią diskusiją, matyti visą kontekstą ir leisti komisijai užbaigti darbą tvarkingai ir iki galo. Taigi kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama A. Širinskienė kalbės prieš. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš manyčiau, kad šitos komisijos tikslas, bent jau to, kaip jinai yra formuojama, tai išgelbėti R. Žemaitaitį ir suteikti jam eterio reklamai. Nes iš tikrųjų yra nesuvoikiama, kodėl, pavyzdžiui, šiandien, laužant Statutą, yra pasirinktas ypatingos skubos režimas, nes tuomet, kai yra pateikiamas nutarimas svarstomas ir priimamas tą pačią dieną, yra ypatinga skuba. Kai yra taikoma ypatinga skuba, yra privalu daryti 3 valandų intervalą tarp stadijų. Šiuo atveju tų intervalų tarp stadijų mes vėl nematome. Jeigu pasižiūrėsime, kuomet yra galima ypatinga skuba, iš tikrųjų tai yra karo ir įvairūs kariuomenės sušaukimo atvejai.

Man tikrai yra labai apmaudu, kad mes vienu atveju, tarkime, pono P. Gražulio, išlaikėme procedūras labai tvarkingai ir Konstitucinį Teismą pasiekė projektas be jokių tokių procedūrinių niuansų. Čia mes tiek pirmą kartą darėme tas pačias klaidas (aš jau nekalbu apie komisijos formavimo būdą), tiek ir dabar darome tas pačias klaidas.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama kolege. Aš, kaip posėdžio pirmininkas, jums šiek tiek atsakysiu dėl Statuto, kad tikrai jokių Statuto pažeidimų mes nedarome, o vadovaujamės Statuto 71 straipsniu, kuriame kalbama apie Seimo komisijos, tarpparlamentinių ryšių grupės ir taip toliau sudarymą, komisijų sudarymą. 71 straipsnis, čia yra: „Seimo sprendimai šiame straipsnyje nurodytais klausimais po pateikimo svarstomi ir priimami tame pačiame posėdyje.“

Gerbiama kolege, tikrai mes esame teisūs dėl savo procedūrų, o čia yra apskritai tik dėl komisijos darbo laiko pratęsimo. Savaiame suprantama, kad einame taip, kaip yra parašyta darbo tvarkėje.

Dabar balsuojame po pateikimo (motyvai išsakyti) dėl projekto Nr. XIVP-3162. Tai ką tik aptartas komisijos darbo laiko pratęsimas. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 103, balsavo 99: už – 93, prieš – 3, susilaikė 3. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Dabar svarstymo stadija. Žiūrėsime, ar yra užsirašiusių kalbėti. Yra du diskusijos dalyviai.

Gerbiama D. Šakalienė kviečiama į tribūną. Diskusija.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Aš kalbu frakcijos vardu. Socialdemokratai reiškia visapusišką palaišymą žydų bendruomenei ir kategoriškai smerkia pasikartojančius Seimo nario R. Žemaitaičio antisemitinius pasisakymus ir bandymus taip pat ir pateisinti šiuo metu vykstančius „Hamas“ veiksmus. Mes remiame apkaltos komisijos darbo pratęsimą ir laikomės išsakytos pozicijos, kad mintys yra antisemitinės ir gali būti pripažintos neapykantos kalba, nes Seimo narys sistemingai žydų bendruomenę apibūdina žeminančiais, nužmoginančiais ir išjuokiančiais epitetais, pakartotinai teigia, kad tariamai patys žydai savo veiksmais provokuoja neapykantą ir smurtą. Lygiai tokiais pat motyvais buvo grįsta nacių retorika, kad tariamai žydai patys kalti ir nusipelno sunaikinimo.

Europos Žmogaus Teisių Teismas yra išaiškinęs, kad greta pasisakymo konteksto būtina įvertinti ir pasisakymo autoriaus asmenybę, todėl manome, kad iš tiesų pasikartojantys, sistemingi pasisakymai turi būti įtraukti į tą įvertinimą. Pasisakymą išreiškė parlamento narys, kuris yra tiesioginiuose nacionaliniuose rinkimuose išrinktas Tautos atstovas, todėl jo kurstomos neapykantos kalbos daroma žala yra ne tik konkrečiai etninei grupei, bet ir apskritai visai visuomenei.

Beje, priminsiu, kad EŽTT šių metų pavasarį išaiškino, kad asmuo gali būti laikomas atsakingu ne tik už savo pasisakymus socialiniuose tinkluose, bet ir už jo sekėjų jo paskyroje talpinamus komentarus. Šiuo atveju antisemitinė retorika, paskatinta parlamentaro viešų pasisakymų, sklido ir komentarų skiltyje.

Šiuolaikinio antisemitizmo apraiškomis, remiantis Tarptautinio Holokausto atminties aljanso išaiškinimu, laikomas taip pat ir nepagrįstas žydų tautos kaltinimas realių ar įsivaizduojamų nusikaltimų padarymu, visos tautos kaltinimas už vieno asmens ar jų grupės realius ar įsivaizduojamus nusikaltimus, melagingas kaltinimas, kai žydai net nebuvo susiję su minimais nusikaltimais. Antisemitizmas savaiame yra neapykantos kalba. Neapykantos kalbos išraiška ir skatinimas iš asmens, kuris, priminsiu, yra vienas žinomiausių politikų valstybėje, nuolat patenkantis į populiariausių valstybės politikų dešimtuką, yra pavojingas populistinis įrankis, kuris gali turėti

labai destruktivias pasekmes visuomenėje. Pykčio ir keršto kurstymas stiprina ir taip, deja, mūsų visuomenėje pasitaikančias antisemitines nuotaikas ir gali privesti prie realaus smurto, todėl mes griežtai neigiamai vertiname šiuos R. Žemaitaičio pasikartojančius antisemitinius viešus pasisakymus.

Agresijos prieš Izraelį kontekste tai yra tiesiog nežmoniška ir nepateisinama. Šeštadienį paskelbtas pareiškimas, kuriame jisai klausia, kaip jaučiasi „Hamas“ kaitinami žydai. Klausia Holokausto metu masiškai krematoriumuose sudegintų žydų vaikų, kaip jaučiasi „Hamas“ kaitinami žydai. Mes manome, kad tai yra nežmoniška. Todėl šiuo atveju taip pat dar noriu priminti, kad tai yra nesuderinama ne tik su Seimo nario etikos reikalavimais, tai tiesiog yra nusikalstami pareiškimai ir apskritai kartoja agresiją vykdančių šalių naratyvus, tokių kaip Rusija ar Iranas. Todėl tikrai tikimės, kad bus griežtas šio elgesio įvertinimas. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau kviečiame diskutuoti gerbiamą P. Gražulį. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, kaip ir kalbėjo A. Širinskienė, man procedūra tikrai nėra labai aiški ir gana keista. Seimo nariai nuolat kalba iš tribūnos ir, matyt, ir turi savo feisbukus, žiniasklaidoje kalba, išsako savo nuomonę. Žinoma, iš mūsų vieni pritaria, kiti nepritaria tai nuomonei – vieni nuomonę smerkiame, kiti nesmerkiame.

Bet aš jau anksčiau kalbėjau ir taip apibendrinamas pasakysiu – lazda turi du galus. Visi mes žinome, visko buvo tarp žydų tautiečių: buvo tų, kurie bendradarbiavo su NKVD, buvo tų, kurie gelbėjo žydus, lygiai taip pat kaip ir lietuvių tautiečiai. Europoje santykinai daugiausiai pagal gyventojų skaičių žydų išgelbėjo lietuvių tauta, bet mes vadinami žydšaudžių tauta. Ir kas mus vadina? Žydai mus vadina žydšaudžių tauta. Nors ne kartą atsiprašė už tuos nužudytus žydus ir Holokaustą pradėjo – mes žinome kas – naciai, Hitleris. Buvo dalis, kur tikrai dalyvavo žudant žydus, bet buvo tų, kurie ir juos gelbėjo, ir rizikavo gyvybe, bet kažkaip suformuota visiškai kitokia nuomonė apie lietuvių tautą. Žinoma, dėl šio aspekto, kai „Hamas“ įsiveržė į Izraelį, mes, be abejonės, šiandien priėmėme rezoliuciją, mes išreiškėme užuojautą dėl žuvusių ir nužudytų.

Bet, gerbiami, man pati procedūra... Tai mes dar kartą pratęsime šitą klausimą, dar kartą papildysime po kokio mėnesio. Tai nebus galo ir krašto, nes R. Žemaitaitis nuolat kalbės, jis vėl kalbės ir vėl jūs papildysite, ir ateis, vienu žodžiu, sesijos pabaiga. Tai klausykite, ar taip nepažeidžiamos procedūros, ką kalba A. Širinskienė? Ir man atrodo, kad jūs, vykdydami tokią politiką, tai tikrai darote irgi nemažą žalą visuomenei ir jūs skaldote visuomenę. Juk aš sakau, vyresnės kartos žmonės visi prisimena ir žino ir Rainių miškelį, ir kas dalyvavo Rainių miškelyje žudant, ir Nemunaičio gyventojai prisimena ir visi žino. Kiekvienoje šalyje yra didvyrių, yra išdavikų. Todėl, man atrodo, baikime šitą klausimą ir baikime, kaip sako, iš tikro kelti šitą klausimą į viešumą. Demokratinėje šalyje, manau, Seimo narys turi teisę išsakyti savo poziciją vienokiu ar kitokiu klausimu, o tegu teisia jį rinkėjai, o ne jūs, politiniai oponentai.

PIRMININKAS. Dėkoju, tai buvo visi diskusijos dalyviai. Gerbiamas E. Zingeris per šoninį mikrofoną. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ponas Gražuli, ką jūs čia šnekate? Kas iš Izraelio premjerų yra pavadinęs lietuvių tautą žydšaudžių tauta? Ką jūs, melą skleidžiate? Nesu girdėjęs, kad Izraelio Knesete Izraelio tautos vadovai būtų pasakę apie lietuvius, kad jie yra žydšaudžių tauta. Septintą dešimtmetį įrašyti vardai tų, kurie gelbėjo, kai mūsų nebuvo, kai buvo LTSR, pradėta teisuolių galerija ir parašyta hebrajų kalba – Lietuva, o ne LTSR. Ištisos alėjos teisuolių, kai nebuvo Lietuvos, buvo renkama medžiaga tarp žydų, nors nebuvo galima susisiekti su LTSR. Buvo įsteigtos teisuolių alėjos. Čia yra melas! Niekas iš Izraelio vadovų arba Kneseto narių oficialiai nėra pavadinęs Lietuvos žmonių žydšaudžių tauta. Atleiskite, čia yra nesąžininga iš jūsų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš suteiksiu žodį. Gerbiami kolegos, tikrai kviečiu rimties, neįsiūbuokime replikų karo, pasverkime kiekvieną žodį, bandykime kalbėtis ir palaikykime aukštą diskusijų kultūrą. Gerbiamas Petrai, prašom atsakyti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Emanueli, jūs pasakykite visuomenei. Ar jūsų tėvas buvo Kauno policijos, liaudies policijos, viršininkas sovietiniais laikais, ar ne? Atsistokite į tribūną ir turėkite drąsos. O jei ne, jei turite drąsos, atsiprašykite už savo tėvo veiksmus, nusikaltimus mūsų valstybei.

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, dėkoju, bet prašiau nepereiti į asmeniškumus ir nepradėti, ypač tokią dieną. Priėmėme tikrai svarbią rezoliuciją, o vėl tokia retorika.

Dabar motyvai už ir prieš. Nėra norinčių kalbėti. Gerbiama kolegė, balsuojame po svarstymo. Balsuojame po svarstymo dėl Seimo nutarimo projekto Nr. XIVP-3162, trumpai tariant, dėl komisijos darbo pratęsimo.

Užsiregistravo 96, balsavo 94: už – 92, prieš – 1, susilaikė 1. Taigi po svarstymo yra pritarta.

Pirmasis prie šoninio mikrofono buvo gerbiamas J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegė, šiandien yra Savivaldos diena. Seime lankosi Varėnos savivaldybės administracijos darbuotojai. Kviečiu pasveikinti visus administracijos darbuotojus ir visus savivaldos darbuotojus. Su jūsų švente, mielieji! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi varėniškai švenčia Savivaldos dieną. Sveikiname!

Dar lyg ir buvo prie šoninio mikrofono, bet jau nėra kolegų. Tuomet pereiname į kitą stadiją. Priėmimas. Pastraipsniui. Tiesa, yra Teisės departamento išvada, buvo kelios redakcinės pastabos. Aš trumpai pagarsinsiu. „Įvertinę projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, atkreipiame dėmesį į tai, kad projekto pavadinime netiksliai nurodytas keičiamo Seimo nutarimo pavadinimas, jame vietoj žodžių „pateiktų siūlymų“ turi būti įrašyti žodžiai „pateikto siūlymo“. Taip pat į tai, kad projekto 1 straipsnyje prieš žodžius „Seimo Pirmininkui“ išbrauktini žodžiai „Lietuvos Respublikos“, nes keičiamo Seimo nutarimo 5 straipsnyje jų nėra.“ Taigi su redakciniais pasiūlymais toliau priimame. Ar galime pastraipsniui 1 straipsnį priimti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dabar dėl motyvų dėl viso. Gerbiamas T. Tomilinas už. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiama kolegė, manau, kad yra teisingas sprendimas paaimti daugiau laiko ir išnagrinėti šią situaciją. Tačiau aš noriu pakartoti raginimą visoms Seimo frakcijoms, nepriklausomai nuo to, ar jos opozicinės, ar ne, dalyvauti šios komisijos veikloje, papildyti jos sudėtį. Maža to, kad jūs atsistojate ir savo frakcijos vardu po šitų tragiškų įvykių Izraelyje pasakote moralinę paramą ir pakartojate pasmerkimą. Man atrodo, kad atliktume tą darbą preciziškai, kokybiškai, visos frakcijos turi dalyvauti. Tik taip realiai tas darbo legitimumas užtikrinamas. Tokios yra žaidimo taisyklės, negali valdantieji – viena pusė teisti opozicijos nario. Iš tiesų tai yra labai rimtas darbas ir man labai keista, kad tos frakcijos, kurios šiandien jau pareiškimus padarė, dar žmonių nedelegavo. Labai gerai, kad keičiasi ta nuomonė, tikiuosi, kad ir mūsų frakcijoje nuomonė pasikeis ir mes irgi deleguosime atstovus, o tada tas darbas galės būti atliktas kokybiškai ir objektyviai įvertintos visos aplinkybės. Žinoma, lengva yra atsistoti į tribūną ir pasmerkti, tačiau reikia padaryti darbą taip, kad niekam nekiltų klausimų – rezultatas būtų teisėtas ir teismui nekiltų jokių abejonių.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Kolegė, dar kartą skaitykime Statutą. Statuto jūsų minėto 71 straipsnio 9 dalis kalba, kad „sprendimai šiame straipsnyje nurodytais klausimais“, tai yra dėl pačios komisijos suformavimo. Bet datos keitimas nėra nurodytas klausimas, kuris nurodytas 71 straipsnyje. Tai komisija jau suformuota. Mes jos neformuojame iš naujo. Mes darome kitus komisijos nutarimo pakeitimus, kurie nėra nurodyti 71 straipsnyje. Tai ką mes čia veikiamo su ta ypatinga skuba?

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, aš dar kartą atkreipiu dėmesį: jeigu jums netinka 71 straipsnis, tai aš galiu vadovautis 261 straipsniu, kur parašyta, kad: „Visus Seimo veiklos procedūrinius klausimus, kurie nenumatyti šiame statute ir Lietuvos Respublikos įstatymuose, siūlo spręsti Seimo posėdžio pirmininkas.“ Taigi jau man 71 straipsnis suponuoja, kad komisijos sudarymo yra tokia tvarka. Ir natūralu, kad galime ir komisijos darbo pratęsimą svarstyti būtent tokia tvarka, tai yra akivaizdu. Aš tikrai nesuteiksiu jums žodžio replikuoti, nematau čia jokio pagrindo dabar aiškinti Statutą. Dirbame toliau. V. Semeška – nuomonė už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Ir gerai, kad nesuteikėte žodžio replikuoti, nes ši replika ir kolegės iš TTK pasisakymas naudojama iš principo tam, kad

apgintų tokį asmenį ir kiek įmanoma užvilktų procesą arba bandytų įrodyti, kad neva tai neteisėtas procesas.

Bet ne apie tai. Norėjau pasakyti, kad džiaugiuosi frakcijos „Vardan Lietuvos“ ir pono T. Tomilino, ir lyderio S. Skvernelio sprendimu deleguoti į komisiją savo narį, kuris... Net neabejoju, kad ir bus toks sprendimas. Labai norėčiau pakviesti gerbiamus kolegas iš Socialdemokratų frakcijos ne tiktai paremti, bet ir deleguoti savo narį ir taip solidarizuotis su visa šita situacija, kuri vyksta mūsų draugiškoje šalyje Izraelyje, ir atlikti nepriekaištingai tyrimą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, ši situacija nepatenka į Statuto 261 straipsnį, Statute yra numatyti atvejai, kada priimami nutarimai. Jūs akivaizdžiai pažeidžiate Statutą. Bet tai labai naudinga yra R. Žemaitaičiui gintis procedūriškai Konstituciniame Teisme. Jūs, matyt, norite išteisinti R. Žemaitaitį.

Bet aš noriu dar kalbėti iš esmės. Žiūrėkite, kas yra. Visais laikais yra visko pasakyta. Ir aš norėjau jums pacituoti dar... Kadangi užsidariau, kitąkart pacituosiu, bet ne, atsidariau dabar tą pastraipą. Pažiūrėkite, aš noriu pacituoti Mato evangeliją, 23 skirsnį, „Veidmainystė“, „Išpėjimas Jeruzalei“. Tai kalba Kristus: „Jeruzale, Jeruzale! Tu žudai pranašus ir užmuši akmenimis tuos, kurie pas tave siųsti. Kiek kartų norėjau surinkti tavo vaikus, kaip višta surenka savo viščiukus po sparnais, o tu nenorėjai. Štai jūsų namai bus jums palikti tušti. Taigi aš jums sakau: nuo dabar jūs manęs nebematysite, kol netarsite: garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!“ Mato evangelija. Gal nenukryžiuosite manęs ir apkaltos nepadarysite. Ir ką sako Kristus: kol žydų tauta neatsivers, neatsiprašys už Kristaus nužudymą, už nužudymą, jinai bus persekiojama ir jos namai bus tušti. Štai kokie žodžiai Kristaus yra taikomi Jeruzalei, visai žydų tautai. Ir ką, apkaltą? Kristui apkaltą dar čia organizuokime, nes pasakė labai griežtus žodžius.

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas. Dabar gerbiamas J. Razma kalbės už. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš čia dėl tų formaliųjų dalykų, kuriuos bando dirbtinai iškelti R. Žemaitaičio gynėjai jų Mišrioje grupėje. Iš tikrųjų komisijos darbo pabaigos fiksavimas yra komisijos sudarymo sudėtinė dalis. Kitaip sakant, šiandien mes grįžome prie komisijos formavimo reikalų ir dėl to visiškai pakanka to 71 straipsnio. Galbūt posėdžio pirmininkas be reikalo paminėjo tą 261 straipsnį, čia tikrai nereikia jo pagalbos dar prašytis, viskas vyksta tvarkingai. Yra, na, tam tikras komisijos formavimo aspektas sprendžiamas ir natūralu, kad sprendžiamas ta tvarka, kaip komisija buvo formuojama pradžioje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar per šoninę mikrofoną gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė dėl vedimo tvarkos. Taip buvo, prašau.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Noriu tik pasakyti, kad šių dienų įvykių kontekste vieno kolegės bandymas remtis Biblija yra tiesiog šventvagystė tikėjimo požiūriu ir apgailėtinas veiksmas visais kitais požiūriais, taip pat ir etiniu požiūriu. Aš labai apgailestauju, labai apgailestauju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar per centrinę mikrofoną gerbiama Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Prašau.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pakalbėjusi su kolegomis iš opozicijos, aš norėčiau paprašyti pertraukos iki popietinio posėdžio, kad būtų galima papildyti nutarimo projektą ir papildyti komisijoje dalyvaujančiųjų sąrašą. Ačiū. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti pertraukai iki kito posėdžio? Dėkoju, pritarta. *(Balsai salėje)* Ne, ne, ne, pertrauka tik dėl šio klausimo, ne apskritai pertrauka, toliau dirbsime.

12.13 val.

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128 (pateikimas)

Kviečiame tada gerbiamą finansų ministrę, tikimės, kad jinai pailsėjusi, atsigėrusi vandens ir galės mums ilgai pateikti. Nežinau, kolegės, kodėl jūs visi kažkur išeinatė. Dabar bus pateiktas

biudžetas. Taigi 1-13.1 klausimas – 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128. Gerbiama finansų ministrė, prašau, žodis jums.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, noriu pristatyti 2024 metų valstybės biudžeto projektą. Išties po kelerių metų įvairiausių neramumų, manau, kad 2024 metų valstybės biudžetas leis žmonėms realiai pajauti šalies ekonomikos augimą. Šios kadencijos metu mes nuosekliai išskirdavome tuos pačius prioritetus, tai yra žmonių pajamų augimą, aukštą pridėtinę vertę skatinančių investicijų skatinimą bei šalies saugumo stiprinimą. Man atrodo, tai, kad nesiblaškėme, išties duoda vaisių. Jeigu žiūrėtume į krašto apsaugos finansavimą, nuo kadencijos pradžios krašto apsaugos finansavimas išaugo du kartus – nuo 1 iki 2 mlrd. eurų. Taip pat ženkliai padidintas viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokestis, pensijos. Manau, kad šie skaičiai rodo, jog mes ne tik tvirtai esame išsipareigoję stiprinti ir auginti Lietuvą, bet taip pat tai užtikrina ir žmonių gerovės augimą.

Žvelgdami į skaičius, kurie darė prielaidas formuojant 2024 metų valstybės biudžeto projektą po 2023 metų, kuomet matėme tam tikrą ekonomikos sulėtėjimą, 2024 metais tikimės, kad ekonomika vėl augs. Tikimasi, kad ekonomikos augimas sudarys 1,7 % bendrojo vidaus produkto, o infliacija sulėtės – tą matome jau šių metų pabaigoje. Kitais metais, prognozuojama, vidutinė metinė infliacija sudarys 2,9 %, o vidutinio darbo užmokesčio augimas turėtų sudaryti apie 6,5 %. Tai reiškia, kad darbo užmokesčio augimas ženkliai viršija prognozuojamą vidutinę metinę infliaciją, ir tai reiškia, kad žmonių perkamoji galia kitais metais turėtų augti. Taip pat darbo rinka atrodo gana stipriai, nedarbo lygis santykinai nedidelis, užimtumas yra aukštas ir darbo užmokesčio augimo projekcijos yra ganėtinai geros.

Tačiau vienas iš esminių kriterijų, kuriuo buvo remtasi formuojant biudžetą, buvo nuostata, jog 2024 metais bus grįžtama prie fiskalinės drausmės Europoje. Tas sprendimas jau yra priimtas Europos Komisijos pristatytuose dokumentuose ir ne kartą svarstytas Europos finansų ministrų taryboje. Tai reiškia, kad turime laikytis Maastrichto kriterijų. Vienas iš jų, turbūt esminis mūsų situacijoje, yra poreikis neperžengti 3 % biudžeto deficito rodiklio. Jo reikia neperžengti ne tik faktiškai, kai baigsis 2024 metai ir matysime realų faktą, bet taip pat ir formuojant valstybės biudžeto projektą, tai yra šiuo metu.

Žvelgiant į esminius prioritetus, kurie yra išskirti, kaip jau minėjau, Vyriausybė nuosekliai šios kadencijos metu išskirdavo tris esminius prioritetus. Tai yra žmonių pajamų didinimas, šis biudžetas – ne išimtis, tam skirta 1,7 mlrd. eurų, saugumui stiprinti – 392 mln. eurų, investicijoms į Lietuvos ateitį – 3,2 mlrd. eurų ir švietimo susitarimui įgyvendinti skiriamas prioritetinis dėmesys – 387,2 mln. eurų. Vėliau skaidrėje parodysiu, kas konkrečiai yra skirta.

Valstybės biudžeto pajamas sudaro 17 mlrd. eurų. Čia yra ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, bet taip pat ir valstybės biudžeto pajamos iš mokesčių.

Išlaidas sudaro 20,5 mlrd. eurų, „Sodros“ biudžeto pajamas – 7,6, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas yra subalansuotas, jame 3,5 mlrd. eurų pajamų, 3,5 mlrd. eurų išlaidų.

Savivaldybių biudžetus praėjusiais 2023 metais sudarė 5 mlrd. eurų. Šiomet jie auga ženkliai – juos sudaro 5,8 mlrd. eurų ir jų augimas yra vienas iš pačių didžiausių. Savivaldybių biudžetai auga 16 %, kaip, tarkim, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas – 13,5 %, o valstybės biudžeto pajamos auga 9,5 %, lyginant su išlaidomis, išlaidos auga 7,9 %.

Jeigu žvelgtume į biudžeto išlaidas, turbūt standartiškai, kaip ir kitose Europos Sąjungos, Vakarų valstybėse, liūto dalį užima išlaidos socialinei apsaugai, sveikatos apsaugai, švietimui. Mūsų atveju sveikatos apsauga sudaro 37 % visų biudžeto išlaidų, neįskaitant Europos Sąjungos ir „Naujos kartos Lietuvos“ paskolos lėšų... taip pat sveikatos apsauga – 14 %, švietimas – 14 %.

Skaidrės kairėje pusėje matome vidurkius valstybės biudžeto išlaidų, kurios yra kitose Europos Sąjungos valstybėse, jų vidurkis. Duomenys yra 2021 metų, nes naujesnių tiesiog nėra, bet matome, kur Lietuva skiria galbūt šiek tiek didesnę prioritetą negu kiti Europos Sąjungoje formuodami savo biudžeto išlaidas.

Biudžeto išlaidų augimas. Šioje skaidrėje matomi duomenys, neįskaitant Europos Sąjungos ir „Naujos kartos Lietuvos“ paskolos lėšų. Socialinei apsaugai turbūt daugelis tų išlaidų tiesiog

yra užprogramuota sprendimais, kurie jau yra priimti. Tai yra pensijų indeksavimas, įvairių socialinių išmokų indeksavimas ir dar keli diskreciniai sprendimai, dėl kurių socialinės apsaugos biudžetas auga 977 mln. eurų, švietimo – 540, iš jų didžiąją dalį užima švietimo susitarimo įgyvendinimas, ir sveikatos apsauga – 456 mln. eurų.

Valstybės biudžeto pajamų didžiąją dalį sudaro pridėtinės vertės mokesčio pajamos, tai yra 39,1 % visų valstybės biudžeto pajamų, 14,5 % sudaro Europos Sąjungos ir kita finansinė parama, gyventojų pajamų mokestis – beveik 17 % ir akcizai bei pelno mokestis – arti 11 %.

Sprendimai, kurie eina drauge su valstybės biudžetu, yra lydimieji įstatymai. Tai yra 20 % siūlomas didinti neapmokestinamasis pajamų dydis. Taip pat yra siūloma Pelno mokesčio įstatymais pratęsti penkeriems metams pelno mokesčio lengvatas investiciniams projektams bei kino filmų gamybai. Šios lengvatos būtų baigusios galioti 2023 metų pabaigoje. Tam, kad įmonės galėtų pelno mokestį už 2024 metus skaičiuoti sumokėdamos jį 2025 metais, reikalinga, kad tie sprendimai būtų priimti dar šiais metais, bet jie daro poveikį nebe 2024 metų valstybės biudžeto pajamoms, bet 2025 metų.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad yra keletas kitų diskrecinių sprendimų, kurie jau yra anksčiau Seimo priimti, jie nėra nė įstatymo lydimieji, bet daro ženklų įtaką valstybės biudžeto pajamoms. Tai yra ir tas pats Seimo sprendimas nepratęsti pridėtinės vertės mokesčio lengvatos maitinimo sektoriui – 170 mln. daugiau pajamų. Taip pat yra du priimti Akcizų įstatymai: vienas žaliųjų Akcizų įstatymas – plius 63 mln. šiais metais, taip pat trimetis akcizų planas, kuriame yra alkoholio ir tabako akcizai didinami nuosekliai trejus metus, šiais metais – plius 43 mln. Taip pat Solidarumo įnašo įstatymo projektas – plius 280 mln. šių metų biudžetui.

Vadinasi, perskirstymo lygis, kurį turėjome praėjusiais metais, buvo 32,1 % 2023 metais, 2024 metais perskirstymas, planuojama, bus 33 %. Tokiu atveju matome, kad mūsų priimti sprendimai leidžia turėti šiek tiek erdvės priimant kitus sprendimus, tarkime, neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo, kuris mažina valstybės biudžeto pajamas gana ženkliai.

Kalbant apie švietimo susitarimo įgyvendinimą, jam yra numatoma 387,2 mln. eurų. Mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti – 219 mln., taip pat dėstytojų, mokslininkų ir kitų neakademinių darbuotojų atlyginimams didinti – beveik 85 mln. Taip pat įvairiems kitiems dalykams, kurie yra užfiksuoti arba švietimo susitarime, arba kolektyvinėje sutartyje, tai yra pasirengimui pamokoms, taip pat didinti mokytojų ar ikimokyklinio ugdymo programas, nekontaktinių valandų skaičių etate, taip pat įtraukiamam ugdymui, profesiniam informavimui, konsultavimui, papildomoms pamokoms.

Taip pat yra numatyta 21,5 mln. eurų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai. Taip pat moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai yra priskiriama dalis darbo užmokesčio, tiems, kurie patenka į anksčiau minėtas kategorijas. Bendra suma moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, sudėjus darbo užmokesčių, kuris yra numatytas biudžete, bei papildomas lėšas, kurios yra skiriamos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, nebe darbo užmokesčiui, bendra skiriama suma moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai yra 329,5 mln. eurų.

Kalbant apie mokytojų ir dėstytojų darbo užmokesčių bei tai, kas yra fiksuota švietimo susitarime, švietimo susitarime yra fiksuota, kad metų pabaigoje, ateinančių metų pabaigoje, mokytojų darbo užmokestis turėtų pasiekti 130 % vidutinio darbo užmokesčio, dėstytojų turėtų pasiekti 150 % vidutinio darbo užmokesčio. Tam, kad tas sprendimas būtų įgyvendintas, siūloma mokytojų ir dėstytojų darbo užmokesčių didinti per du kartus: vieną kartą nuo sausio 1 dienos – 10 %, na ir likusius procentus didinti nuo rugsėjo 1 dienos. To rezultatas – mokytojų darbo užmokestis nuo sausio 1 dienos vidutiniškai augtų 130 eurų, rugsėjo mėnesį, palyginti su šiais metais, – 276 eurai į rankas. Palyginti su kadencijos pradžia, mokytojų darbo užmokestis į rankas per mėnesį išaugtų 676 eurai, jeigu lygintume kitų metų pabaigą su kadencijos pradžia. Dėstytojams ir mokslininkams nuo sausio 1 dienos darbo užmokestis vidutiniškai augtų 140 eurų, rugsėjo 1 dieną, palyginti su šių metų pabaiga, – 440 eurų į rankas. Palyginti su kadencijos pradžia, kitų metų rugsėjį darbo užmokestis į rankas vidutiniškai būtų didesnis 804 eurai.

Kitas prioritetas, kurį, kaip sakiau, Vyriausybė išskiria visos kadencijos metu, tai yra žmonių pajamų didinimas. Tam yra numatoma 1,7 mlrd. eurų. Jį suskirstėme į tris grupes, tai yra dirban-

čiųjų pajamos, parama pažeidžiamiausiems bei senatvės pensijos. Dirbančiųjų pajamoms yra numatoma 1 mlrd. eurų. Iš jų keletas sprendimų yra horizontalūs, jie paveikia visą darbo rinką. Tai yra sprendimas didinti minimaliąją mėnesinę algą 10 % iki 924 eurų. Taip pat yra kitas sprendimas dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo 20 %. Jis mažina darbo pajamų apmokestinimą visiems, kurie uždirba iki vieno vidutinio darbo užmokesčio. Tai daro poveikį valstybės biudžeto pajamoms. Prognozuojama, kad valstybės ir savivaldybių biudžetai surinks mažiau, 241,2 mln. eurų mažiau, dėl šio konkretaus sprendimo.

Valstybės biudžete reikia taip pat numatyti lėšų minimaliajai mėnesinei algai mokėti, nes dalis viešojo sektoriaus darbuotojų dirba už minimaliąją mėnesinę algą, tam skiriama 33,7 mln. eurų. Taip pat tam, kad būtų išlaikomas mažus atlyginimus turinčių viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio atotrūkis nuo minimaliosios mėnesinės algos, kuri kyla, yra siūloma mažiems koeficientams padidinti 38,5 mln. eurų.

Taip pat yra tam tikri sektoriniai sprendimai, kurie yra nukreipti į vieną arba kitą sektorių viešojo sektoriaus darbuotojų grupę, tai pirmiausia, kaip jau minėta, yra mokytojai, dėstytojai, mokslininkai, kiti pedagoginiai ir neakademiniai darbuotojai. Tam yra numatoma 343 mln. eurų. Taip pat kultūros įstaigų ir meno darbuotojams – 22,2 mln. eurų, socialinės apsaugos ir darbo srities darbuotojams – 6 mln. eurų, savivaldybių ugniagesiams, prokurorams, statutiniams pareigūnams – 64,4 mln. eurų. Medikams iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo yra skiriama apie 179 mln. eurų darbo užmokesčiui. Taip pat valstybės tarnybos reformai, tai yra teisėjams, pareigūnams ir kita – 30 mln. eurų. Kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams, kurie pasiskirstę per daugelį institucijų, – 43,8 mln. eurų.

Neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimas, kaip minėjau, paliestų visus, kurie uždirba iki vieno, paliestų tuos žmones, kurie uždirba iki vieno vidutinio darbo užmokesčio, pagal „Sodoros“ duomenis, tokių yra 811 tūkst. asmenų. Šios kadencijos metu nuosekliai stengiamės didinti neapmokestinamąjį pajamų dydį dvigubai sparčiau negu minimaliąją mėnesinę algą. Jeigu lygintume su 2020 metais, minimalioji mėnesinė alga per šią kadenciją bus išaugusi 44 %, o neapmokestinamasis pajamų dydis – 87 %. Siūloma šį kartą jį didinti nuo 625 iki 747 eurų ir tai taip pat būtų dvigubai didesnis didinimas negu minimaliosios mėnesinės algos. Tokiu atveju, jeigu šis sprendimas būtų priimtas, 80,8 % minimaliosios mėnesinės algos tiesiog būtų neapmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu ir tai didintų paskatas dirbti žmonėms, kurie uždirba mažesnius atlyginimus.

Pokytis į rankas dėl šių dviejų sprendimų, tai yra minimaliosios mėnesinės algos ir neapmokestinamojo pajamų dydžio. Kadangi minimalioji mėnesinė alga yra didinama iki 924 eurų, neapmokestinamasis pajamų dydis iki 747 eurų, dėl šių dviejų sprendimų žmogus, kuris uždirba minimaliąją mėnesinę algą, kitų metų pradžioje gaus 75 eurus 22 centais daugiau į rankas per mėnesį. Lyginant su kadencijos pradžia, dėl šių dviejų sprendimų derinimo žmonės, kurie uždirba minimaliąją mėnesinę algą, gaus 261 eurą per mėnesį daugiau į rankas. Taip pat sektoriniai darbo užmokesčiai, jų lėšas pristačiau skaidrėje šiek tiek anksčiau, ką tai reiškia pajamoms į rankas? Tai kultūros ir meno darbuotojams vidutiniškai kitų metų pradžioje atlyginimai turėtų didėti apie 108 eurus daugiau į rankas, lyginant su kadencijos pradžia, kultūros ir meno darbuotojai turėtų uždirbti 412 eurų daugiau į rankas kiekvieną mėnesį.

Statutinių pareigūnų atlyginimas kitų metų pradžioje taip pat turėtų vidutiniškai augti apie 108 eurus, nuo kadencijos pradžios – 396 eurus. Socialiniams darbuotojams darbo užmokestis vidutiniškai turėtų augti 122 eurus, mokytojams rugsėjo mėnesį – 276 eurus. Jeigu lygintume su kadencijos pradžia – 676 eurus daugiau į rankas. Gydytojams vidutiniškai atlyginimas kitais metais turėtų augti 259 eurus. Jeigu nuo kadencijos pradžios, atlyginimas į rankas turėtų augti daugiau nei 1 tūkst. eurų. Taip pat ir slaugytojams, ir rezidentams. Skaičius matote skaidrėje.

Antroji grupė yra parama pažeidžiamiausiems. Kalbame apie įvairių socialinių išmokų indeksavimą ir vaiko pinigus. Tarkime, vaiko pinigus Lietuvoje gauna 517 tūkst. vaikų. Siūloma indeksuoti pagal tai, kas yra numatyta įstatyme, ir kitus susijusius dydžius, tarkime, šalpos pensijas, vienišo asmens išmokas bei kitus. Ir šioms lėšoms yra papildomai skiriama beveik 212 mln. eurų. Tarkime, tie patys vaiko pinigai augtų 10,5 euro ir pasiektų 2024 metais 96 eurus 25 centus

kiekvienam vaikui. Jeigu žiūrėtume, kiek lėšų išvis yra numatoma, tarkime, tiems patiems vaiko pinigams mokėti valstybės biudžete, tai yra beveik 600 mln. eurų 2024 metų biudžete.

Trečioji grupė yra senatvės pensijos. Tam yra numatoma 519 mln. eurų. Lyginant su 2023 metais, ateinančiais metais žmonėms, kurie yra įgiję būtinają stažą, pensija augtų 70 eurų į rankas, nuo 574 iki 644 eurų vidutiniškai. Lyginant su kadencijos pradžia, vidutinė senatvės pensija su būtinuoju stažu būtų didesnė 244 eura į rankas. Šis sprendimas paliečia 623,5 tūkst. žmonių, tai yra didžioji dalis senatvės pensininkų, taip pat keli tūkstančiai išankstinės senatvės pensijos gavėjų.

Kitas prioritetas yra saugumo stiprinimas. Tam yra numatoma beveik 400 mln. eurų. Tai yra papildomi asignavimai krašto apsaugai yra skiriami pagal partijų pasirašytą susitarimą – 2,52 % nuo bendrojo vidaus produkto. Kai auga nominalus bendrasis vidaus produktas, natūralu, auga ir lėšos, skiriamos krašto apsaugai, tai yra beveik 60 mln. eurų. Taip pat Viešojo saugumo tarnybai ginklams įsigyti numatoma 2,7 mln. eurų. Dėl mūsų priimto sprendimo, Solidarumo įnašo įstatymo, yra galimybė skirti kariniam mobilumui ir karinei infrastruktūrai 280 mln. eurų, iš jų 135 mln. keliauja per Krašto apsaugos ministerijos asignavimus į poligono vidinę infrastruktūrą, šaudyklas ir kitus dalykus, poligonų vidinius kelius, bei 145 mln. per Susisiekimo ministerijos asignavimus didžiąja dalimi į kelių infrastruktūrą, karinio mobilumo infrastruktūrą. Ir taip pat yra skiriama 19,2 mln. eurų kibernetinio saugumo programai įgyvendinti, 30 mln. – parengčiai dėl galimos avarijos Astravo atominėje elektrinėje stiprinti.

Žvelgiant į Krašto apsaugos ministerijos asignavimus, nuo kadencijos pradžios Krašto apsaugos ministerijos biudžetas išaugo dvigubai – nuo 1 iki 2 mlrd. eurų. Su solidarumo įnašo lėšomis, kurios yra numatytos 2023 ir 2024 metams, bendras Krašto apsaugos ministerijos finansavimas sudaro 2,71 % bendrojo vidaus produkto. Kaip minėjau, solidarumo įnašo pajamas sudaro 135 mln., visa kita yra valstybės biudžeto lėšos.

Investicijos į Lietuvos ateitį taip pat yra vienas iš esminių prioritetų, kaip nukreipti investicijas, ateinančias turbūt pirmiausia iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos, „Naujos kartos Lietuvos“ plano investicijų, kad būtų galima užtikrinti aukštos pridėtinės vertės augimą. Daugelis prioritetų ištis yra nuleista iš dalies iš viršaus dėl tam tikrų europinių sprendimų, kadangi fondai ateina su tam tikru reguliavimu iš viršaus, kam galima juos nukreipti. Iš dalies išskiriami prioritetai. Kadangi Europos Sąjunga yra priėmusi daugelį įsipareigojimų dėl įvairių rodiklių pasiekimo žaliosios transformacijos srityje, šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo srityje, didžioji dalis lėšų yra nukreipiama būtent žaliajai transformacijai, 34 % visų lėšų, kurios yra numatytos 2024 metų valstybės biudžete būtent investicijoms skatinti.

Žvelgiant į šaltinius, tai 600 mln. eurų yra naujoji 2021–2027 metų struktūrinių fondų programa, 600 mln. eurų yra „Naujos kartos Lietuvos“ planas, 460 mln. eurų yra „Naujos kartos Lietuvos“ plano atnaujinimo dalis, kur kalbama apie paskolinę dalį, taip pat įvairios kitos programos, tiek sena struktūrinių fondų parama, tiek ir kitos programos, kaip norvegų, šveicarų ir kitos, sudaro apie 1 mlrd. eurų. Taip pat apie 0,5 mlrd. eurų yra skiriama valstybės biudžeto lėšų, tai yra ir pažangos priemonėms įgyvendinti, taip pat įvairioms kitoms priemonėms kofinansuoti.

Taip pat galime išskirti turbūt esmines investicijas, kurios vyks kitais metais ir žaliosios pertvarkos srityje. Kalbama apie energetinio skurdo bendrijas, taip pat paskolas, skirtas žaliosios pramonės technologijoms ir aukštos pridėtinės vertės pramonės plėtrai. Čia pirmiausia eina „Naujos kartos Lietuvos“ paskolinės lėšos, taip pat paskolos atsinaujinančios energetikos elektrinėms, privatiems ir viešiesiems juridiniams asmenims, daugiabučių pastatų renovacijai. Skaitmeninimo srityje yra numatoma valstybės informacinių technologijų valdymo pertvarka, pramonės skaitmeninimas ir kiti dalykai. Švietimo srityje tai yra „Tūkstantmečio mokyklų“ programa, skaitmeninė švietimo transformacija „EdTech“ bei kita. Inovacijų srityje kalbame apie startuolių vystymą bei mokslo ir verslo bendradarbiavimo finansavimą.

Kitas dažnai keliamas diskusinis klausimas yra Lietuvos kelių finansavimas. Kelių priežiūros ir plėtros programai yra skiriama tiek pat lėšų, kiek buvo praėjusiais metais, tai yra 543 mln. eurų, bet taip pat yra laikinojo solidarumo įnašo pajamos, kurios yra nukreipiamos, 145 mln., kaip minėjau, per Susisiekimo ministerijos asignavimus, iš jų 130,5 mln. eurų keliauja būtent ke-

lių tiesimo projektams, pirmiausia turbūt „Via Baltica“ projektas yra finansuojamas. Tai leidžia padidinti bendras lėšas, kurios yra skiriamos Lietuvos keliams. Taip pat Europos Sąjungos finansinė parama, tai Europos infrastruktūros tinklų priemonė bei 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų lėšos. Bendra Lietuvos keliams skiriama suma yra 715,3 mln. eurų.

Taip pat yra išskiriama parama Ukrainai, tam yra numatoma 232,2 mln. eurų. Pirmiausia tai yra pagal faktą, tai yra mes turime duomenis, kiek reikėjo tokių lėšų šiais metais žmonėms, kurie yra atvykę iš Ukrainos ir yra apsistoję Lietuvoje, kol baigsis karas. Iš Ukrainos atvykusių žmonių skaičiai nesikeičia pastaruoju metu. Karo pabėgėliams švietimo ir socialinėms paslaugoms teikti yra numatoma 127,2 mln. eurų. Taip pat šiuo metu yra svarstoma Europos Sąjungos biudžeto vidurio laikotarpio peržiūra ir yra numatoma turėti apie 50 mlrd. eurų instrumentą – keturmetį finansavimą Ukrainos biudžeto reikmėms. Jeigu būtų tas sutarimas priimtas, Lietuvos dalis, kurią reikia įmokėti į Europos Sąjungos biudžetus, išaugtų 70 mln. eurų, tai tos lėšos taip pat yra numatomos. Taip pat Europos taikos priemonė (susitarimas dėl gynybos priemonės Ukrainai) yra sutarimas įgyti tam tikras gynybos priemones ir perduoti Ukrainai. Tai Lietuvos dalis yra 35 mln. eurų, tai taip pat yra numatoma.

Savivaldybių finansavimas. Finansai auga gana stipriai, kaip minėjau, iš visų biudžetų ženkiausias augimas yra būtent savivaldos. Iš dalies tai yra susiję turbūt su ženkliai darbo užmokesčio augimu bei gana stipria darbo rinka. Vadinasi, dirbančių žmonių yra gana daug, darbo užmokestis auga, natūralu, kad ir mokesčiai, sumokami nuo gautų pajamų, taip pat auga gana ženkliai. Praėjusiais metais savivaldybių pajamos sudarė 5 mlrd. eurų, šiais metais, 2024 metais, prognozuojama 5,8 mlrd. eurų ir augimas yra 16 %. Žvelgiant į valdžios sektoriaus balansą šiais metais, 2023 metais, prognozuojama, kad valdžios sektoriaus balansas sudarys apie 1,9 % biudžeto deficito, kai iš pradžių planuotas buvo 4,9 %. Matome, kad neišsipildė tam tikros prielaidos dėl mokesčių atidėjimų, jos buvo suformuotos energetikos krizės metu. Pajamos yra renkamos šiek tiek geriau bei nebeprireikė tam tikrų priemonių, susijusių su energijos kainų kompensavimu. Todėl prognozuojama, kad, na, apie 2 % bus šių metų rezultatas.

2024 metais valdžios sektoriaus deficitą siūlome formuoti 2,9 %, iš jų laikino pobūdžio priemonės, tai yra susijusios su Ukraina, sudaro 0,4 %. Be šių laikinųjų priemonių valdžios sektoriaus deficitas būtų 2,5 %, o tai, kas yra suformuota biudžeto projekte, yra 2,9 %. Tai yra tam tikra raudona linija, kadangi, peržengę ją, jau nebeatitiktume Maastrichto kriterijų, todėl bet kokie pasiūlymai, kurie atkeliauja, turėtų būti teikiami pakeičiant vienas išlaidas ar pajamų priemones kitomis. Tiek pristatymo, laukčiau tada jūsų klausimų. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra nemažai kolegų, užsirašiusių paklausti. Pirmasis gerbiamas A. Skardžius klausimų užduos. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji ministre, aš norėčiau jūsų paklausti dėl Vyriausybės ir kitų institucijų teisės vykdančią biudžetą. Čia, 13 straipsnio 3 punkte, aiškiai parašyta – perskirstyti, yra teisė perskirstyti 2024 metų pažangos lėšas. Tos lėšos nėra mažos – 735 mln. tarp devynių asignavimų valdytojų, tarp devynių ministerijų. Tai vos ne milijardą jūs dabar be Seimo sutarėte tarpusavyje, kaip norėsite, taip, na, sakykime, pirmyn atgal stumdyti. Ar aš teisingai supratau, gerbiamoji ministre? Ir kodėl jūs taip tokią didelę kapšą pinigų paliekate, na, tarpusavio žaidimams?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tas pats buvo ir 2023 metais. Priede yra pateikiamas preliminarus pažangos priemonių suskirstymas: liūto dalis pažangos priemonėse yra finansuojama būtent Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama. Ji visuomet galėjo būti perskirstyta ir viskas priklauso nuo institucijų gebėjimo įsisavinti ar įgyvendinti projektus nustatytu tempu. Kadangi planai labai dažnai koreguojami dėl turbūt įvairiausių dalykų – tiek dėl gyvenimiškų pasikeitimų, tiek dėl viešųjų pirkimų procedūrų, teisminių procesų, – tam tikras lankstumas, įgyvendinant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą, tiesiog yra reikalingas. Jisai nėra niekaip naujas, tiesiog pagal naują strateginio valdymo metodiką yra viskas sudėta per pažangos programas, per pažangos priemones į tam tikrus strateginio planavimo rėmus ir tos lėšos, kurios... Na, kaip minėjau, liūto dalis, tai yra būtent Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama arba „Naujos kartos Lietuvos“ plano parama, keliauja per pažangos priemones. Tai nieko naujo, priede yra išdėstytas visas pre-

liminarus sudėstymas, kaip ministerijos planuoja įgyvendinti, koku tempu planuoja įgyvendinti projektus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiama ministre, žiūrint į jūsų pateiktą biudžetą, net ne man, o ekspertams išsprūsta žodžiai, kad gražus skaičiukų rinkinys. Tačiau ekonomika ir biudžetas nėra vien skaičiukai. Tai yra valstybės ir žmonių gyvenimas, kartais jų likimai. Vis tik kviečiu neveidmainiauti kalbant, kad Lietuvoje ekonomika stiprėja, didėja eksporto apimtys ir panašiai. Pernai infliacija mūsų valstybėje pasiekė neregėtas aukštumas. Tad kam girtis didėjančiais atlyginimais, jeigu po jų padidėjimo mūsų gyventojai gali sau leisti vis mažiau, o pusė jų važiuoja į Lenkiją apsipirkti? Kam nuolat kalbėti apie automobilių apmokestinimą, nekilnojamojo turto mokestinės bazės išplėtimą, mokesčių kėlimą individualiai dirbantiems verslininkams, jeigu viskas mūsų ekonomikoje yra taip gerai? Ar jūs negalvojate, kad ne skaičiukai gerina gyvenimą, o tai, iš kur...

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (MSNG). ...jie atsiranda, kiek daugiau sukuriamas...

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (MSNG). ...potencialo pajamoms uždirbti?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Turbūt čia yra retorinis klausimas. Bet gal drįsčiau pastebėti, kad infliacija yra procesas, esantis ne tik Lietuvoje. Visa Europos Sąjunga ir turbūt kitos valstybės susidūrė su beprecedenčiu infliacijos augimu. Daugumoje Europos Sąjungos valstybių realios žmonių pajamos praėjusiais metais neaugo. Lietuva turbūt ne išimtis, nes infliacija buvo gana ženkli, bet tai nebuvo išskirtinis procesas, vykęs tik Lietuvoje.

Kalbant apie ateinančius metus, kas yra prognozuojama. Tai prognozuojama, kad vidutinis darbo užmokestis augs apie 6,5 %, kai yra prognozuojama 2,9 % vidutinė metinė infliacija. Jeigu šios prielaidos pasitvirtins, vadinasi, žmonių perkamoji galia ateinančiais metais augs. Tai aš tiesiog ir pasakiau. Prognozuojama, kad... ne prognozuojama, bet biudžete yra numatyta, kad senatvės pensijos augs 12,2 %. Jeigu vidutinė metinė infliacija 2,9 %, natūralu, tikimasi, kad žmonių perkamoji galia stiprės. Tokiu atveju ir vartojimas turėtų atsistatyti. Manau, kad tai yra pozityvios paskatos ekonomikai augti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš vis dėlto nesitikėjau, kad deficitas bus pasiektas arba planuojamas 2,9 % nuo bendrojo vidaus produkto. Paaiškėjo, kad viršplaninių pajamų praėjusiais metais valstybės biudžete turėjome beveik 1 mlrd., savivaldybių biudžetuose – 400 mln. Faktiškai nebuvo galvojama atidėti tam tikrą rezervą. Esant mažesnei infliacijai, mažėjant PVM surinkimui, vis dėlto būtų galima tais pinigais amortizuoti fiskalinį deficitą, esant tokiam sparčiam augimui.

Klausimas toks. Pirmą kartą pamačiau, kad savivaldybių biudžetų pajamos ir išlaidos yra nesubalansuotos – maždaug 100 mln. išlaidos yra didesnės negu pajamos. Ar tie 100 mln. irgi buvo įskaičiuoti į 2,9 % deficito skaičiavimą?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kalbant apie praėjusių metų viršplanines pajamas reikia pastebėti, kad biudžeto deficitas, kuris buvo rengtame valstybės biudžeto projekte, yra 4,9 %. Rezultatas, kurio tikimės metų pabaigoje, yra 1,9 %. Tai reiškia, kad viršplaninės pajamos buvo panaudotos deficitui amortizuoti. Vadinasi, 2023 metų deficitas bus mažesnis, skolintis reikės mažiau, nes pajamų yra surinkta daugiau.

Kalbant apie savivaldybių biudžetų pajamas, tiesiog yra padaryta prielaida, kad savivaldybės pasinaudos galimybe pasiskolinti pagal ciklinę komponentę, nes ekonomika vis dar auga žemiau potencialo. Tai reiškia, kad savivaldybės turi teisę skolintis arba 1,5 % nuo savo pajamų, arba didieji miestai pagal ciklinę komponentę. Tai yra paskaičiuota, kad savivaldybės pasinaudos šia galimybe ir pasiskolins tas lėšas savo veiklai vykdyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, neseniai šventėme Angelų sargų dieną. Daugelis Seimo narių dalyvavo tuose renginiuose. Vėl buvo tokių prašymų, užuominų dėl policijos pareigūnų, ugniagesių gelbėtojų atlyginimų. Iš esmės kiekvienais metais mes

girdime tą patį. Dabar mes matome profesinių sąjungų raštą, kurį ir jūs tikriausiai gavote, prašoma papildomų 60 mln. eurų.

Prašom pasakyti: tarkime, mes matėme, kad statutinių pareigūnų atlyginimai didėja 108 eurai, bet ar tai šiandien tikrai yra motyvas ateiti dirbti į policiją arba ugniagesiu gelbėtoju? Ir višiuomenės pasitikėjimas didžiulis. Ar tai tikrai, jūsų manymu, motyvuoja? Ar bandysite atsižvelgti į jų prašymą, kuris buvo išsiųstas visiems Seimo nariams, kad kiek nors pasisektų palengvinti jų dalį, pakeliant jiems daugiau atlyginimą, nei yra numatyta jūsų projekte? Labai ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Savivaldybių ugniagesiams, prokurorams ir statutiniams pareigūnams yra numatoma 64,4 mln. eurų valstybės biudžete. Diskusijos, kurios vyksta, kiek žinau, su profesinėmis sąjungomis, apima ne tik papildomą finansavimą, bet ir Statuto keitimo klausimus. Tai turbūt čia yra platesnis klausimas, kaip tos skirtos lėšos plačiau paskirstomos tarp pačių pareigūnų. Sakytiau, kad diskusijos tik prasideda, manau, kad turėsime diskusijų ir Seime, ir su profesinėmis sąjungomis, kad tas sprendimas būtų optimalus pagal turimas galimybes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašom.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Visiems aišku, kad su tokia premjere ir biudžetu karti ateitis laukia Lietuvos. Tačiau skęstantiems norisi padėti, rimtai padėti, padėti mokytojams, policininkams, slaugėms ir kitiems, gaunantiems biudžeto lėšas. Mano klausimas: krašto apsaugai skiriama daug lėšų, visą laiką didiname, kaip krašto apsaugos ministras sakė, kad ginkluotė perkama bus ir mokėti reikės tik 2025–2026 metais, tai ar dabar tų perteklinių lėšų negalima būtų kaip nors kitaip paskirstyti, kol, kaip sakant, vis tiek jos kaip ir rezervuotos, kaip ir turimos, kad panaikintume įtampą ir padėtume tautai, kad būtų geriau gyventi? Kaip jūs manote?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad valstybės biudžete perteklinių lėšų nėra ir tos, kurios yra paskirstytos, yra paskirstytos pagal Vyriausybės išskirtus prioritetus. Man atrodo, krašto apsaugos finansavimas yra mūsų visų bendras interesas, nes kol Ukraina kovoja mūsų karą, mes turime galimybę susistiprinti ir pasirengti atgrasymui, kai tokio reikės. Man atrodo, Vyriausybės pasiūlytas laikinojo solidarumo įnašas leidžia tam tikras investicijas padaryti šiek tiek sparčiau. Man atrodo, tas yra labai svarbu. Tą patį matome ne tik Lietuvoje, bet ir kitose regiono šalyse, tiek Lenkija, tiek kitos Baltijos šalys investuoja į krašto apsaugą ir didina krašto apsaugos finansavimą lygiai taip pat, kaip ir Lietuva.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduotų gerbiamas R. Žemaitaitis, bet jo nėra. Tada klausia gerbiamas T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama ministre, jūs tikriausiai matote viešojoje erdvėje, kad mokyklose yra beveik susidariusi ekstremali situacija dėl narkotikų vartojimo. Matau čia labai gražiai augančius skaičius įvairių biudžeto eilučių, tai kiek yra planuojama padidinti neformalaus vaikų švietimo krepšelių? Ar planuojama didinti kultūros krepšelių ir visas tokias programas, susijusias su neformaliu vaikų užimtumu, nes kaip ir dešinioji pusė čia mus visus stabdo ir sako, kad čia yra esminis veiksnys būtent dėl narkotikų ir tabako, ir kitų nuodingų medžiagų plitimo, kad tai leis sustabdyti? Tai būtų įdomu žinoti, ar tai atsispindi kaip nors biudžete.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš taip detalčiai atskirų biudžeto eilučių pakomentuoti negalėčiau, manau, kad komitetuose tie svarstymai galės būti detalesni einant į atskirų programų turinį, tačiau pastebėtina, kad asignavimų valdytojai turi teisę skirstyti tarp vienos ar kitos programos savo srityje, todėl Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, matyt, turi galimybę paskirstyti tarp vienos ar kitos konkrečios programos. Manau, kad detalčiai apie atskirų programų turinį tikrai galėsime komitetuose padiskutuoti ir, jeigu bus atvirų pasiūlymų, kurie bus konstruktyvūs, galėsime Vyriausybės pasiūlytame patobulintame projekte taip pat į juos atsižvelgti. Tačiau tam reikia turbūt detalesnių diskusijų.

PIRMININKAS. Gerbiamas T. Tomilinas stovi prie centrinio šoninio mikrofono. Ar jis dėl vedimo tvarkos, ar repliką po balsavimo, nes klausti laikas jau buvo? Gerbiamas kolega, nepiktnaudžiaukite. Ir taip visi nespės paklausti, nes mes valandą vėluojame. Žinokite, tikrai labai atsiprašau. Gerbiamas A. Mazuronis klausų, bet jo nematau, tai tada gerbiamas V. Fiodorovas šalia. Prašom.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi daugelis čia klausė klausimus apie kylančias pajamas, tai aš nekartosiu. Mano klausimas būtų, bent jau mano nuomone, svarbus klausimas, apie kelius. Matau pristatyme 540 mln. ir dar kelis Kelių priežiūros ir plėtros programai, 140 mln. yra iš laikinojo solidarumo įnašo. Bet kokių atveju tai visiškai netempia iki tų skaičių, ką pristato Susisiekimo ministerija atskiruose susitikimuose frakcijose. Jie sako: kad tie keliai bent jau nepablogėtų Lietuvoje ir situacija šiek tiek gerėtų, reikėtų beveik 900 mln. eurų kasmet ir faktiškai iki 2030 metų. Ar tai reiškia, kad jūsų teikiamame biudžete keliai vis dar per tiek metų, kiek jūs esate valdžioje, netapo prioritetiniu klausimu? Ką tai reiškia? Kad mes neskiame tinkamo dėmesio keliams ir vis dar turime griūnančius tiltus?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Jeigu jūs pažiūrėtumėte į poreikius, kuriuos pateikia ministerijos Finansų ministerijai, ką reikia skirti iš valstybės biudžeto, tai turbūt atviras klausimas, kaip įmanoma finansuoti viską, kai kartais poreikiai pateikiami netgi dvigubai didesni, negu šiame yra skirta. Poreikiai turi sutapti su galimybėmis. Man atrodo, Vyriausybė, įvertinusi visus pateiktus poreikius ir atsižvelgusi į tai, kad yra priimtas Laikinojo solidarumo įnašo įstatymas, kuris leidžia dalį lėšų investuoti, matyt, iš kitų šaltinių, kad ir terminuotų, pasiūlė keliams finansuoti skirti 715 mln. eurų, iš jų 543 mln. eurų yra Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos, 130,5 mln. eurų yra laikinojo solidarumo įnašo lėšos, taip pat 40 mln. eurų yra Europos Sąjungos parama per įvairias priemones. Manome, kad toks sprendimas yra subalansuotas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą toliau užduos gerbiama R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, ačiū jums už plačią informaciją, kurią pateikėte. Vertinu dabar skaidrę „Investicijos Lietuvos ateičiai“. Jūs numatote 3,2 mlrd. eurų skirti iš viso ir išsiskiria labai kukliai kultūra – tik 1 %, o viešasis administravimas – 8, mokslas – 15 ir taip toliau. Yra dažnai sakoma, kad tauta, kuri nepadedą, neskiria dėmesio ar pakankamos paramos ir pagalbos kultūrai, turi nelabai gražią ateitį. Prašom pasakyti, ar yra galimybių tas investicijas į Lietuvos ateitį dar perskirstyti kaip nors kitaip, kad ir kultūra gautų dėmesingumą šitos Vyriausybės ir mūsų visų paramą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Turiu pasakyti, kad daugelis Europos Sąjungos tiek struktūrinių fondų paramos, tiek „Naujos kartos Lietuvos“ plano paramos reikalavimų atestina su reguliavimais iš viršaus, nustatant daugelį prioritetų, kurie yra nuleidžiami iš viršaus. Tarkime, žaliajai transformacijai yra numatoma didžioji dalis lėšų, taip pat yra numatoma skaitmenizacijai bei kitiems dalykams. Yra apibrėžti tam tikri rėmai, kurie yra nuleidžiami iš viršaus. Taip pat paskirstant didelę dalį investicijų per Regionų plėtros programą buvo vadovaujama planavimu iš apačios, tai reiškia, kad pačios savivaldybės teikė poreikius, kurie yra numatyti, ką daugiausia jos norėtų finansuoti, ir paskui stengiasi, kad šios dvi priemonės – programavimas tiek iš viršaus, tiek iš apačios – kažkur tarpusavyje susitiktų. Reikia atkreipti dėmesį, kad, tarkime, bent jau tai, kas atėjo iš savivaldos lygmens, pirmiausia buvo didžiausias dėmesys skiriamas investicijoms į švietimą ir labai ženklus poreikis buvo finansuoti būtent šią sritį. Tam, kad būtų galima suderinti vieną poreikį su kitu, pateiktas būtent toks išdėstymas ir toks planavimas. Tikimės, kad savivalda taip pat gali iš sparčiai augančių pajamų dalį išskirti ir investicijoms į kultūrą, daromoms regionuose. Dalis priemonių taip pat yra finansuojama, tarkime, per Valstybės investicijų programą kitoms kultūrinėms reikmėms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų užduos gerbiamas K. Adomaitis. Prašom.

K. ADOMAITIS (LF). Dėkui. Aš dėl atlyginimų didinimo. Iš vienos pusės, norėčiau pasisakyti ir paklausti, ar tikrai mes nepernelyg skubame didinti minimaliąją algą? Mes ją didiname maždaug 10 %, kiek pamenu iš skaičių. Bet taip pat suprantame, kad, padidinus 10 % minimaliąją algą, nukaskaduoja ta alga per visas susijusias ir santykinai mažai uždirbančias, pavadinkime, pozicijas. Išeina, kad minimalioji alga artėja prie mokytojų atlyginimo ar bet kurio kito, ne tik mokytojo, atlyginimo. Žmonės pradeda nebesuprasti, kodėl jie dirba už tokias algas, kurios artimos minimaliajai algai. Gerai, jeigu mes kalbame, tarkime, apie mokytojų profesiją, tai mes jiems padidiname, lyg ir tas atotrūkis išliks subalansuotas, bet yra daug kitų tiek valstybės tarnyboje, ypač iš valstybės finansuojamų biudžetinių visokių pareigybių, kur tos algos nedidėja tiek, kiek mini-

malioji alga, ir žmonės pamažu supras, kad jie gauna tą minimaliąją algą. Aš jau net nekalbu apie minimaliosios algos poveikį infliacijai, apie tai, kad ekonomika vis dėlto labai neauga arba net mažėja...

PIRMININKAS. Laikas!

K. ADOMAITIS (LF). ...ir kad tas spaudimas minimaliosios algos labai didelis tampa ekonomikai.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Dėl minimaliosios mėnesinės algos nustatymo buvo neformaliai sutarta dėl tam tikros formulės, kuri yra sukurta Lietuvos banko, pasiūlyta tam, kad būtų galima užtikrinti, kad minimalioji mėnesinė alga augtų tolygiai su visa darbo rinka, tai reiškia, kad yra matuojamas atotrūkis nuo vidutinio darbo užmokesčio. Yra toks platus tiek ekonomistų sutarimas, tiek turbūt ir politinių partijų, bent jau iki šiol buvo deklaruojamas, kad minimalioji mėnesinė alga turėtų sudaryti apie 45–50 % vidutinio darbo užmokesčio. To stengiamės laikytis ir artėti pagal sutartą formulę link tų geriausių vidurkių, kurie yra matomi Europos Sąjungos kitose valstybėse, kuriose skirtumas tarp vidutinio darbo užmokesčio ir minimaliosios mėnesinės algos yra geriausias.

Šiuo atveju tai būtų apie 50 % vidutinio darbo užmokesčio. Todėl pasiūlytas sprendinys yra šiek tiek kuklesnis, negu Lietuvos banko pasiūlytos formulės rezultatas. Tai reiškia, kad minimalioji mėnesinė alga, skaičiuojant tiesiog pagal formulę, turėtų būti didinama netgi šiek tiek sparčiau. Tačiau tam, kad būtų galima subalansuoti poveikį ekonomikai ir įvertinti, kad vis dėlto situacija yra neapibrėžta, buvo pasiūlytas sprendimas dviejų komponentų: tai yra minimalioji mėnesinė alga augtų 10 %, neapmokestinamasis pajamų dydis – 20 %. Tai reiškia, kad pajamos į rankas augtų panašiai tiek, kiek augtų, jeigu būtų priimtas tiksliai sprendimas pagal apskaičiuotą formulę.

O mokytojų darbo užmokestis, bent jau tai, kas yra švietimo susitarime fiksuota ir ką planuojame įgyvendinti kitų metų rugsėjo mėnesį, yra 130 % vidutinio darbo užmokesčio, dėstytojų – 150 %, o minimalioji mėnesinė alga turėtų sudaryti apie 50 % vidutinio darbo užmokesčio. Sakysčiau, kad atotrūkis bent jau tarp vidutinių dydžių tikrai yra išlaikomas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tik atkreipčiau kolegų Seimo narių dėmesį, kad galime pasidžiaugti mus pagerbusiu, aplankiusiu svečiu iš Ukrainos – tai Lietuvos garbės konsulas Poltavos srityje V. Pylypenka. Džiaugiamės, kad jūs esate su mumis. (*Plojimai*)

Dabar žodis suteikiamas klausti gerbiamam E. Pupiniui. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamoji ministre, savaime suprantama, turbūt tradicijos tęsis ir vis tiek atsiras tam tikrų pasiūlymų. Žinome ateinančius iš prezidentūros keletą pasiūlymų. Iš tikrųjų biudžetas turi būti subalansuotas, savaime suprantama. Deficitas taip pat negali būti didesnis. Iš tikrųjų, jeigu koks nors pasiūlymas būtų priimtas, ką darytų Vyriausybė, tarkime, kur matytų kokią nors galimybę ką nors mažinti arba iš tikrųjų išspręsti tam tikrą susidariusią problemą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sakysčiau, kad iš tų papildomai paskirstomų lėšų bent pusė yra užprogramuotos automatinių ir Seimo jau priimtų išipareigojimų, tas pats pensijų indeksavimas, socialinių išmokų indeksavimas, kurie yra užprogramuoti įstatymuose. Todėl tų diskrecinių priemonių nėra labai daug. Dauguma iš jų yra susijusios su darbo užmokesčio didinimu, tarp jų švietimo susitarimo įgyvendinimu ir neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimu. Matyt, vienoje ar kitoje srityje ambicija turėtų tapti mažesnė, jeigu būtų priimti tam tikri brangūs sprendimai didinti išlaidas kitoje srityje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausimą užduos gerbiamas V. Ažuolas. Paskui susitarsime, kaip čia mes darysime. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, toks labai trumpas klausimas. Kodėl podukros vietoje atsidūrė keliai, vaiko pinigai, pirmasis būstas? Ir kodėl jūs praradote viltį, kad ministerijos sugebės panaudoti ES lėšas? Lyginant su šiais metais, 3,5 mlrd. eurų planavote panaudoti ES lėšų, kitais metais liks tik 2,5 mlrd., kad panaudosite, ES lėšų. Kodėl taip atsitiko? Ir kaip jums sekėsi su milijardais lėšų, kurias jūs perėmėte į Finansų ministeriją? Kaip sekėsi jas naudoti ir išmokėti? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Na, asociacijos dėl podukros turbūt yra labiau jūsų interpretacija. Man atrodo, Vyriausybė pasiūlė biudžetą, kuris atliepia esminius Vyriausybės prioritetus. Taip pat atkreipiamas dėmesys į tai, kad yra papildomų šaltinių Lietuvos keliams finansuoti, tai yra Solidarumo įnašo įstatymas, buvo pasiūlytas sprendinys keliams skirti 715 mln. eurų. Esminiai prioritetai išlieka žmonių pajamų didinimas, investicijų skatinimas ir krašto apsaugos finansavimo stiprinimas. Man atrodo, tie prioritetai Vyriausybės yra atliepti. O vaiko pinigai yra indeksuojami pagal priimtą įstatymą. Kaip ir kitos socialinės išmokos, vaiko pinigai augtų 10,5 euro. Man atrodo, tai atliepia valstybės biudžeto galimybes. Vaiko pinigams mokėti yra numatoma beveik 600 mln. eurų ateinančių metų biudžete.

O investicijas planuojant 3,2 mlrd. eurų yra suplanuota, kaip minėjau, pagal atskirus šaltinius. Kadangi 2023 metai buvo paskutiniai įgyvendinti praėjusią finansinę perspektyvą, kuri turėjo būti užbaigta įgyvendinti 2023 metais, natūralu, kad didžioji dalis lėšų akumuliuojasi paskutiniaisiais metais, kuomet visi stengiasi užbaigti projektus, tačiau jie nepersikelia į ateinančius metus. Natūralu, kad finansavimo prioritetai išsidėliojo taip, kad skiriama 3,2 mlrd. eurų lėšų ateinančių metų biudžete, o įgyvendinimas turbūt priklausys ir nuo įgyvendinančių institucijų. Matysime.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamajai finansų ministrei. Aš tikrai suprantu, kad buvo daug užsirašiusių kolegų paklausti, todėl nuoširdžiai atsiprašau, kas nespėjo to padaryti, nes per numatytą laiką dar reikia tris pateikimus lydimųjų įstatymų atlikti, bet tai jau padarysime po pertraukos. Kaip ir Švietimo įstatymą, kaip ir Seimo narių pareiškimus keliame į popietinę darbotvarkę. O dabar dėkoju už biudžeto pateikimą ir skelbiu rytinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 311 STENOGRAMA

2023 m. spalio 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS, V. MITALAS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę į Seimo salę. Pradedame spalio 10 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Gerbiamieji kolegos, mūsų darbas po pietų bus apribotas taip pat balsavimo intervalų: pirmas balsavimo intervalas, kaip ir numatyta darbotvarkėje, bus nuo 15 val. 30 min., rodos, ar ne, nuo 15 val. 30 min. O dabar svarstysime tuos klausimus, kurių nesame dar apsvarstę iš rytinės darbotvarkės.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3162 (priėmimo tęsinys)

Ir aš norėčiau pradėti nuo Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo. Buvo padaryta pertrauka Seimo Pirmininkės prašymu. Buvo pritarta šiai pertraukai ir iki priėmimo buvo gauta pasiūlymų, juos pristatyti aš tuojau ir pakviesiu A. Valinską.

Aš matau, dėl vedimo tvarkos – A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Jeigu aš teisingai supratau, turime biudžeto svarstymo tęsinį. Ar jūs manote, kad biudžetas ne toks svarbus kaip apkaltos komisija?

PIRMININKAS. Gerai, ačiū už pastabą. Dabar mes svarstome nutarimo projektą. Biudžetą svarstysime tuoj pat. Tai Seimo nutarimo priėmimas. Jis buvo pateiktas, svarstymo stadija įvyko, dabar yra priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio yra pasiūlymas. Kviečiu A. Valinską pristatyti, gal taip pat paminėti ir pasiūlymą dėl 2 straipsnio, jie susiję vienas su kitu. Kviečiu šiuos du pasiūlymus pristatyti, ką mes per pertrauką sužinojome iš skirtingų Seimo frakcijų.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atliepiant opozicinių frakcijų norą prisijungti prie komisijos darbo, yra teikiami šie du susiję pasiūlymai. Jų esmė yra paprasta: komisijos narių skaičius yra pakeičiamas iš šešių į devynis, komisijos sudėtis yra papildoma trimis naujais nariais, tai yra V. Fiodorovu, D. Šakaliene ir T. Tomilinu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime 1 straipsniui su tokiu pasiūlymu pritarti bendru sutarimu? Galime. Ne, negalime. Gerai, tada apsispręsimė ir dėl priėmimo pastraipsniui, ir dėl viso nutarimo projekto priėmimo balsuoti numatytu laiku – 15 val. 30 min.

14.03 val.

2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3128 (pateikimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, ačiū. Dabar kviečiu finansų ministrę grįžti į tribūną. Taip, gal tikrai reikia paminėti, kad 1-13.1 klausimas, pats Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių

rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas, turės pagrindinį komitetą, jis yra Biudžeto ir finansų komitetas. Papildomi – visi kiti Seimo komitetai. Siūlomos biudžeto svarstymo datos yra lapkričio 14 diena ir antro svarstymo – lapkričio 23 diena. Ar galime bendru sutarimu tam pritarti? Galime, pritarta.

14.04 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3129, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17² ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130, Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131 (pateikimas)

Aš kviesčiau finansų ministrę, jeigu pavyktų, pristatyti 1-13.2, 1-13.3 ir 1-13.4 klausimus, tai yra lydimieji įstatymų projektai: tiek GPM'o, tiek Pelno mokesčio, tiek ir Seimo nutarimo dėl trimečio valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių, na, kartu, tada atsakyti į bendrai kylančius klausimus, jeigu Seimo nariams taip tiktų ir finansų ministrei taip tiktų. Tai prašau tada pristatyti.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimu yra siūloma padidinti neapmokestinamąjį pajamų dydį, kuris yra taikomas iki vieno vidutinio darbo užmokesčio. Siūloma maksimaliai taikytiną neapmokestinamąjį pajamų dydį padidinti nuo 625 eurų iki 747 eurų. Drauge su minimalios mėnesinės algos didinimu 10 % padidintų pajamas į rankas dirbančiam asmeniui, kuris uždirba minimaliąją mėnesinę algą, 75 eurai 22 centais, iš jų dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimo – 24 eurai 4 centais.

Taip pat tuo pačiu sprendiniu siūloma didinti neįgaliesiems taikomą neapmokestinamąjį pajamų dydį, kuris yra šiek tiek didesnis. Kartu tuo pačiu dydžiu, kuriuo didėja maksimalus taikytinas neapmokestinamasis pajamų dydis, siūloma padidinti ir asmenims su negalia ir riboto dalyvumo asmenims taikytiną neapmokestinamąjį pajamų dydį nuo 1 tūkst. 5 eurų iki 1 tūkst. 127 eurų didesnę negalią ar mažesnę dalyvumą turintiems asmenims, kitiems asmenims – nuo 935 eurų iki 1 tūkst. 57 eurų. Toks yra sprendimas pasiūlytas Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme. Jeigu kalbėtume apie neapmokestinamojo pajamų dydžio poveikį, tai jisai paveiktų asmenis, kurie uždirba iki vieno vidutinio darbo užmokesčio. Pagal „Sodros“ duomenis, tokių yra 811 tūkst. Jų pajamos į rankas būtų didesnės ir taip būtų didinamos paskatos dirbti.

Pelno mokesčio įstatymo pakeitimais siūloma pratęsti dvi lengvatas, kurios galioja iki 2023 metų pabaigos. Tai yra investicinio projekto lengvata ir kino filmams taikoma lengvata. Manome, kad šios lengvatos yra pasiteisinusios, nepaisant to, kad jos užtikrina, kad pajamos dėl šių sprendimų bus šiek tiek mažesnės, tačiau jos prisideda prie produktyvių investicijų augimo ir taip pat pritraukia investicijas į Lietuvą. Tarkime, ta pati kino filmų lengvata pritraukė nemažai užsienio filmų kūrimo į Lietuvą ir jie čia išleidžia taip pat savo lėšas tam, kad nusipirktų kitas paslaugas, kurios yra šalia filmų kūrimo. Manome, kad tos abi lengvatos yra pasiteisinusios. Jos kartu viena su kita generuoja apie 150 mln. mažesnes valstybės biudžeto pajamas 2025 metais, nes pelno mokestis bus skaičiuojamas už 2024 metus, tai lengvatą siūloma pratęsti nuo šių metų pabaigos dar penkeriems metams. Manome, kad tokia lengvata yra atsiperkanti ir kurianti paskatas investuoti tiek į filmus garsinant Lietuvą, tiek ir į produktyvias investicijas įmonėse.

Taip pat kartu eina nutarimas „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“. Planuojama, kad 2024 metais pajamos bus 20,6 mlrd., 2025 metais – 21,3, 2026 metais – 22,35. Taip pat asignavimai konsoliduotų biudžetų 2024 metais – 24,2 mlrd., 2025 metais – 25,36 bei 2026 metais – 25,5 mlrd. eurų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kaip suprantu, jūs paminėjote ir Pelno mokesčio įstatymą, ir taip pat trimečio biudžeto klausimus.

Dabar kviečiu Seimo narius užduoti klausimus. Pirmasis – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamoji ministre, norėčiau jūsų pasiteirauti, kokia suma virs tos lengvatos gyventojų pajamų mokesčio? Kaip žinome, nemoka-

mas sūris tik pelėkautuose. Vis dėlto kokiais kitais mokesčiais bus kompensuota ta suma, kad nenukentėtų biudžeto pajamos? Čia dėl gyventojų pajamų mokesčio.

Dėl pelno mokesčio norėčiau paklausti, kiek bankai sumokės solidarumo mokesčio 2024 metais? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Pradėsiu nuo antro klausimo. 2024 metais prognozuojame, kad laikinojo solidarumo įnašo pajamos bus 280 mln. eurų.

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo. Didinat neapmokestinamąjį pajamų dydį, o tai turbūt prisideda ir prie pajamų nelygybės mažinimo, ir prie paskatų dirbti, tai apskritai valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamos bus mažesnės 241 mln. eurų. Tačiau žvelgiant į bendrą perskirstymo lygį lyginant 2023 metus ir 2024 metus, 2023 metais perskirstymo lygis yra 32,1 %, o 2024 metais prognozuojama 33 %, vadinasi, didėjantis. Turbūt čia yra ir bazės efektas, ir augančios bazės efektas, bet taip pat ir keletas diskrecinių sprendimų, tai yra, pavyzdžiui, nepratęsta pridėtinės vertės mokesčio lengvata maitinimo sektoriui – 170 mln., taip pat žaliųjų akcizų įstatymo pakeitimai – plius 63 mln. šiems metams, trimetis akcizų didinimo planas – plius 43 mln. Tai gi yra tam tikrų sprendimų, kurie leidžia turėti erdvės šalia to paties laikinojo solidarumo įnašo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, jau daugelį metų sklinda tokia kalba arba idėja ir yra nemažai jūsų Konservatorių partijos narių pasirašę su Vilniaus darbo grupe, ir buvo toks siūlymas peržiūrėti išvis gyventojų pajamų mokesčio keitimą nustatant 30 % ten, kur žmogus gyvena arba kur registruotas, 30 % ten, kur dirba, eina GPM'as, ir 30 %, kur vaikas mokosi, na, proporcija. Kodėl jūsų Vyriausybėje šita mintis nėra keliama? Nes kai buvome opozicijoje, tai konservatoriai buvo ta politinė jėga, kuri šitą klausimą kėlė ir tą skaičiuoklę siūlė. Tarp kitko, Laisvės partijos atstovai praeitą kadenciją, būnant premjeru S. Skverneliui, netgi pasiūlymus buvo pateikę.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Turbūt reikėtų klausti tų asmenų, kurie buvo tokius pasiūlymus pateikę, ar tokių pasiūlymų neteikiau. Manau, kad yra tam tikra logika sudėliota dabartiniame Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme paskirstant lėšas tarp savivaldybių. Ir yra visgi miestai donoriai, kurie gali prisidėti prie atskirų regionų paskatinimo, nes tikrai vystymasis yra netolygus. Ir tam, kad būtų galima tuos skirtumus išlyginti, jie yra padaromi per gyventojų pajamų mokesčio paskirstymą tarp skirtingų savivaldybių. Man atrodo, dabartinis įstatymas turi savo logiką.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Kadangi nepavyko užduoti klausimo pirmoje klausimų sesijos dalyje, tai suformuluosiu klausimą prie pelno mokesčio, nors jis yra gerokai platesnis, tas klausimas dėl lengvatų. Pelno mokesčio lengvatos, aišku, turėtų skatinti ir eksportą, ir galimybes daugiau uždirbti po to. Kartu su biudžetu jūs teikiate ir tą savo Nacionalinį pažangos planą, rodiklius, ir vienas iš rodiklių yra lietuviškų prekių ir paslaugų eksportas, lietuviškos kilmės prekių. Ten yra 2022 metų rodiklis 39 mlrd., 2024 metais planuojate sumažinti tą eksportą iki 36 mlrd., 3 mlrd. sumažinti nuo 2022 iki 2024 metų. Ar ta pelno lengvata irgi prisidės prie to mažinimo, ar dar kokių nors papildomų teisės aktų užregistruosite, kaip dar sumažinti mūsų eksportą?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Manau, kad svarstant komitetuose atskirus rodiklius, matyt, bus galima patikslinti pagal faktinius duomenis, ir kas realiai prognozuojama, matyt, tam tikrų netikslumų visgi gali būti. O pelno mokesčio lengvatos prisideda prie investicijų skatinimo. Matome, kad investicijų rodikliai pastaraisiais metais atrodo gana neblogai. Tačiau kalbant apie eksporto skatinimą, matyt, galimos ir kitos priemonės per tą pačią Nacionalinę plėtros įstaigą, kalbant apie eksporto draudimą ir kitas priemones. Aš manau, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija tikrai turi idėjų, kaip būtų galima paskatinti būtent lietuviškos kilmės prekių eksportą, ir galėtų jums detaliau pakomentuoti.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama finansų ministre, aš norėčiau klausimą užduoti dėl Seimo nutarimo dėl 2024, 2025 ir 2026 metų konsolidavimo tvarkos. 2026 metai tikriausiai bus tie metai, kada skolos aptarnavimo išlaidos sieks 800 mln. eurų arba netgi daugiau, šiais metais turime 280 mln., tai priklausys nuo refinansuojamų paskolų palūkanų

normos. Jeigu įvertinsime socialinių išlaidų indeksavimą, taikant socialinį modelį, matyti, kad gali atsirasti labai didelis poreikis arba papildomai skolintis, arba įvesti naujus mokesčius, arba ekonomiką pakelti iki tokio lygio, kad vargu ar galėtume generuoti tiek papildomai naujų pajamų. Kokia yra jūsų nuomonė apie tai?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad Vyriausybė yra pasiūliusi sprendimų paketą, kuris galėtų prisidėti prie valdžios sektoriaus pajamų didinimo ir galėtų prisidėti prie to, kad finansų planavimas būtų tvaresnis. Dabar jau yra viskas Seimo valioje. Man atrodo, tos diskusijos yra nepasibaigusios. Diskutuojant ir įvertinant ir ekonomikos augimo projekcijas, ir išipareigojimų augimą tiek dėl švietimo susitarimo įgyvendinimo, tiek kitų reikalų, matyt, vieni ar kiti sprendimai yra reikalingi. Čia turbūt Seimo valia, kiek tos ambicijos didindami viešojo sektoriaus pajamas galime turėti.

Matome ir kaimynų sprendimus. Tarkime, ta pati Estija visiškai neseniai priėmusi sprendimus ir dėl pridėtinės vertės mokesčio didinimo, ir dėl pelno mokesčio didinimo, matydama augančius poreikius finansuoti krašto apsaugos sistemos stiprinimą. Tai, matyt, tų pavyzdžių yra įvairių. Aš manau, kad Vyriausybė mokesčių pasiūlymų pakete yra pateikusi priemonių, kurios galėtų didinti valdžios sektoriaus pajamas, bet tam turbūt reikalingas ir sutarimas Seime.

PIRMININKAS. Klausia A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiama ministre, aš jūsų norėčiau paklausti dėl PVM'o ribos didinimo. 2020 metais arba jų, kitaip tariant, pabaigoje Europos Komisija leido pakelti ribą nuo 45 tūkst. iki 55 tūkst. Parlamentas 2021 metų pradžioje, pavasarį, tokiam sprendimui pritarė. Vyriausybės išvados reikėjo laukti pusantrų metų. Vėliau buvo žadėta, kad šis pakeitimas bus mokesčių reformos pakete, kuris yra dabar išskaidytas. Tai norėčiau jūsų paklausti, kuriame dabar stalčiuje yra PVM'o ribos kėlimo klausimas? Ir ar planuojate tokį įstatymo pakeitimą inicijuoti dar šioje rudens sesijoje? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sprendimas yra inicijuotas, Vyriausybės išvada yra pateikta. Matyt, tuomet, kai pereisime prie tos mokesčių paketo dalies, kuri yra susijusi tiek su pridėtinės vertės mokesčiu, turbūt tiek ir su kitais mokesčiais, galėsime prie to klausimo grįžti. Dabar, kiek žinau, pirmas klausimas yra nekilnojamojo turto mokesčio modelio keitimas. Tuomet, matyt, kai šitą klausimą išspręsime, bus galima pereiti prie kitų klausimų. Kol kas valstybės biudžeto projekte įskaičiuotų netekimų dėl pridėtinės vertės mokesčio ribos pakeitimo nėra, kadangi toks sprendimas oficialiai nėra priimtas. Jeigu Seimas iki biudžeto priėmimo tą sprendimą padarys, matyt, bus galima pakoreguoti biudžeto projektą. Bet tam reikalingas ir Seimo sprendimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nematau. Ačiū, ministre, už pristatymą. Dabar dėl motyvų dėl šių lydimųjų projektų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku, ką mes apie juos galvojame.

14.17 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3102 (pateikimo tęsinys)

Kviečiu L. Kukuraitį pateikti darbotvarkės 1-14 klausimą – Švietimo įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3102. Turi įvykti pateikimo tęsinys. Prašau.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, gausiai kartu su Seimo nariais teikiame įstatymo projektą, kuriuo siekiame surasti kompromisą dėl Gyvenimo igūdžių programos, kurios nuo rugsėjo mėnesio mokoma mokyklose ir kuri kelia dalies visuomenės pasipriešinimą, ypač tėvų. Gyvenimo igūdžių programos rengimą pradėjo dar praėjusi Vyriausybė, ir turbūt visi sutiksime, kad, šalia šiuo metu gaunamų žinių mūsų mokyklose, turėtų būti ugdomos ir svarbios gyvenimui kompetencijos. Galime diskutuoti, kaip ši programa apskritai buvo rengiama, kas ir kaip buvo įtrauktas, į kieno balsus buvo įsiklausyta ar ne. Taip pat apie tai, ar tikrai ši programa ugdo dvi turbūt pačias pagrindines gyvenimo kompetencijas, ko mes tikimės iš suaugusių jaunuolių, tai yra kurti šeimą ir joje gyventi, sugyventi bei dirbti ir gerai orientuotis darbo rinkoje. Visa tai, kaip skelbia žiniasklaida, atrodo, priklauso nuo to, kokie

ekspertai labiau prieina prie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos vadovybės. Tačiau ne ta šiuo metu yra pagrindinė problema.

Pagrindinė problema yra ta, kad, kai lytiškumo ugdymas, kurį sudaro iki 10 % Gyvenimo įgūdžių programos, įdedamas į Gyvenimo įgūdžių programą, tėvai praranda teisę užtikrinti vaikų dorinį auklėjimą, rūpintis juo, nevaržomai rūpintis doriniu auklėjimu, kuris yra apibrėžtas Konstitucijoje. Šioje programoje tokių galimybių nėra, bent jau niekaip teisiškai programoje nėra apibrėžta, kaip tėvai gali dalyvauti šituose sprendimuose dėl turinio ar dėl metodikos, kaip bus dėstomas lytinis ugdymas, jeigu mes sutarėme, kad lytinis ugdymas patenka į dorinio auklėjimo teritoriją.

Programa, kuri egzistavo prieš tai, SLURŠ, jei transkribuotume, tai Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programa. Joje buvo labai aiškiai nustatyti būdai, kaip tėvai dalyvauja mokykloje pasirenkant programą tiek metodikos, tiek turinio prasme. Šiuo atveju tai yra ignoruojama. Taigi turime situaciją, kai tėvų konstitucinė teisė apribojama ne įstatymu, o poįstatyminiu teisės aktu, tai yra ministro įsakymu. Čia yra turbūt pagrindinė problema. Jeigu mes, išrinkti Tautos atstovai, jos neišspręsimė, tai gali kelti didžiulę grėsmę visai programai ir nutiesti taką rinkiminiam šou ten, kur jo nereikia, arba dar blogiau – supriešinti dalį tėvų, dalį šeimų su mokyklomis. To turbūt mes mažiausiai norėtume. Kadangi yra tekę daryti vaiko teisių reformą, gerai atsimenu, ką reiškia su institucijomis, su sistema susipriešinę tėvai. To maksimaliai turime vengti.

Taigi, mieli kolegos, mes, gausus būrys Seimo narių, teikiame, mūsų vertinimu, tam tikrą kompromisinį, visuomenę taikantį siūlymą. Juo užtikrintume konstitucinę tėvų teisę nevaržomai rūpintis vaikų doriniu auklėjimu, kas apibrėžta Konstitucijos 26 straipsnyje, ir užtikrintume, kad Gyvenimo įgūdžių programa toliau vystytųsi, o ne būtų sabotuojama konkrečiose savivaldybėse ar išvis atšaukiama kitoje kadencijoje.

Taigi siūlome lytiškumo ugdymo dalį perkelti į Dorinio ugdymo programą, kurioje egzistuoja pasirinkimo teisė. Jau dabar tėvai ir jų vaikai, jeigu vaikai yra iki 14 metų, gali rinktis tarp etikos ir tikybos pamokų. Tai jau yra tam tikras pasirinkimas. Integravus tą lytiškumo ugdymo komponentą į Dorinio ugdymo programą, būtų galima sukurti pasirinkimo teisę ir užtikrinti tuos pačius ar bent panašius lytiškumo ugdymo siekinius, kaip šiuo metu numatyta Gyvenimo įgūdžių programoje. Abi programos, tiek tikybos, tiek etikos, galiausiai yra tvirtinamos švietimo, mokslo ir sporto ministro.

Pritarus šiam įstatymo pakeitimui, mokinių lytinis ugdymas ir toliau vyks pagal amžių, numatytą Gyvenimo įgūdžių programoje. Tėvai galės pasirinkti, pagal kurią paradigmą bus mokyta, visuomenė nurims, mūsų vertinimu, ir Gyvenimo įgūdžių programa galės toliau vystytis ir būti palaikoma.

Tad prašome šiame etape pritarti. Jeigu bus siūlymų, kaip koreguoti įstatymo projektą, tam yra visos Seimo procedūros. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamieji, ne gyvenimo kodekso ugdymo programa nustato, nuo kada pradėti auklėti, o Baudžiamasis kodeksas. 153 straipsnis sako: „Tas, kas atliko jaunesnio negu 16 metų asmens tvirkinimo veiksmus, baudžiamas laisvės apribojimu arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.“ Taigi baikite, kolegos, kalbėti apie lytiškumo ugdymą mokyklose galima tikrai nuo 16 metų, neskleiskite galimai pedofilinių vėjų. Jaunuolės, jaunuoliai nuo 16 metų. Kodėl jūs neatsižvelgiate į Baudžiamąjį kodeksą, gerbiamasis? Klausimas.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui. Šiuo atveju...

V. VALKIŪNAS (DPF). Penkeri metai kalėjimo.

L. KUKURAITIS (DFVL). ...noriu pasakyti, kad jau ir dabar egzistuoja iki šiol egzistavusi programa, ji ugdė vaikus. Reikia vaikus ugdyti tam tikro pažinimo tiek apie save, tiek apie kitą, pasiruošti toms grėsmėms, kurios galimai supa ir gali nutikti jų vaikystės ir paauglystės raidoje. Tai yra būtina daryti. Mes tikrai pritariame tam, kad tai turėtų būti daroma mokyklose. Tačiau klausimas, koku būdu ir kas tai darytų. Šiuo atveju tą galima padaryti remiantis skirtingomis paradigmomis. Gaila, kad SLURŠ programa, kuri jau buvo sutarta Švietimo, mokslo ir sporto ministe-

rijoje, atrodo, po ilgų diskusijų, yra panaikinta ir neintegruota ta apimtimi, kaip galėjo būti integruota. O dabartiniai specialistai pritaria, kad programa veikė ir davė gerų rezultatų.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius, bet jo savo vietoje nematau. Klausia T. V. Raskevičius. Irgi nematau. T. Tomiliną matau. Prašau, Tomai.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau, kad jūs šiek tiek plačiau pristatytume tuos argumentus, kurie iš esmės nesusiję net su pačia programa, bet labiau su politiniu sutarimu, nes ir šis sprendimas nėra idealus, ir pati programa nėra ideali. Šiaip gyvenimas turi daug iššūkių, bet mes turime tuos kultūrinius karus, kuriuos kariaujame nuolat Seime ir politikoje. Tai galbūt verta vis dėlto bandyti įtikinti kolegas priimti šį sprendimą vien todėl, kad parodytume nors keletą pavyzdžių sutarimo, nes tai, kur link eina diskusija, kai tiesiog formuojasi milžiniškos stovyklos, kurios viena kitos nekenčia, tikrai nieko prie gero neprives.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju už klausimą. Tai mes visą šią kadenciją, turbūt ir praeitą kalbame apie tai, kad Seimas būtent ir yra ta vieta, kur turėtų būti ieškomas ir surandamas kompromisas, konsensusas. Tą atsimername labai aiškiai, kai vyko vaiko teisių reforma ir buvo pirminiai sprendimai, o paskui, pradėjus įgyvendinti, beveik po pusmečio reikėjo grįžti į Seimą ir daryti, ieškoti kompromisų su šeimomis, šeimų bendruomene ir institucijų atstovais, kaip užtikrinti geriausius vaiko interesus, taip pat šeimų interesus. Tas pavyko. Tas pavyko, man atrodo, kad dabar mes turime vieną tokią labiausiai subalansuotą šeimos ir vaiko interesų sistemą, įtvirtintą mūsų teisės aktuose ir institucinėje struktūroje, nes Seime buvo dedamos didžiulės pastangos, kai mes dieną naktį bandėme surasti kompromisus tarp įvairių oponuojančių grupių. Man atrodo, daugeliu klausimų, kur tokia stipri kaktomuša, ypač kai Vyriausybė nustato tam tikrus sprendimus, šiuo atveju tas ir yra, ministras pasirašė įsakymą, ir Seime Tautos atstovai turime ieškoti sprendimų, turime ieškoti kompromisų, nes jeigu sakome, kad ministro įsakymas vienareikšmiškai yra teisingas, o dalis visuomenės priešinas ir mes, Tautos atstovai, nereaguojame į tai, tai, man atrodo, nedirbame savo darbo. Tiesiog Seime turime atidaryti tas erdves ir ieškoti kompromiso, o čia yra vienas siūlymas, kaip tai daryti. O ar jis pats geriausias? Tikrai sutinku, kad turbūt ne pats geriausias, reikėtų turbūt į programos turinį lįsti ir ten žiūrėti, kaip geriausiai išspręsti ir surasti kompromisą, bet jeigu, deja, negirdėti, kad Švietimo ministerija to imasi, tai kviečiame tą daryti Seimą.

PIRMININKAS. Klausia I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Man atrodo, kad apskritai tai nėra gera praktika, kai politikai pradeda kištis taip detalai ir į ugdymo programų turinį, kur, kaip jos turėtų būti. Čia dėl šio konkrečiai jūsų pateikto projekto yra labai geros Teisės departamento pastabos, kad net nėra aiškus projekto tikslo bei tų nuostatų santykis. Tai, kaip rašo Teisės departamentas, suponuoja, kad turėtų skirtis turinys, bet tada kas tą turinį nustatys, ar bus užtikrinta, kad bent koks nors bazinis kursas visiems būtų vienodas, nuo kokio amžiaus? Ar jūs tarėtės ir su tomis pačiomis religinėmis bendruomenėmis, su etikos, su tikybos mokytojais, ką jie apie tai mano? Man atrodo, šis projektas yra toks labiau pozicijos išreiškimas ir labiau forma nei pasiūlymas, kuris ką nors realiai spręstų.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju. Kadangi jau yra skirtingi subjektai, kurie rengia programą, nes vienu atveju programą rengia Švietimo ministerija, būtent etikos dalį, o tikybos – religinės bendruomenės, jau tai, kad du subjektai skirtingai rengia programas, ir sukels skirtingumus, ir atsiras pasirinkimo teisė, kad tėvai, išgirdę ir vienoje, ir kitoje programoje, kaip yra pristatomas lytinis ugdymas vaikams nuo 5 klasės, galės pasirinkti, į kurias pamokas kviesti ir vesti savo vaikus. Tai čia atsiranda pasirinkimo teisė. Plius tai, kas būtų jungiantis elementas: yra ministras, kuris pasirašo, tvirtina abi programas, tai tiek etikos, tiek lytinio ugdymo tvirtina, tiek tikybos tvirtina ministras. Šiuo atveju mes turėtume ir vienovės, ir skirtingumo elementus, kurie būtų užtikrinami ir šitose pamokose. Ir dabar lytinio ugdymo tam tikri elementai yra integruoti į tikybos ir etikos programas ir juos praplėsti tikrai, aš manau, nebūtų sudėtinga. Manau, kad bendruomenės dėl tėvų teisės rinktis tikrai žengtų šitą žingsnį ir galėtų užtikrinti.

PIRMININKAS. Klausia M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū. Aš bandau tą viziją suprasti, kaip tos pamokos atrodytų. Aš mačiau, kad pasirašė teikimą ir sveikatos atstovai, nes lytiškumo ugdymas turi tokį teorinį pag-

rindą, sakykime, ir turi tai, kas yra tiesiog sveikatos švietimas, sveikatos klausimai, reprodukcinė sveikata. Ar sveikatos klausimus kažkaip dėstytume bendrai, o ideologinius... Aš nežinau, kaip čia pavadinti. Kur jūs matote sveikatos dalį, susijusią su lytiškumo ugdymu, ir ar irgi ta sveikatos dalis būtų tikybės pamokos arba etikos pamokos dalis, nes ji labai yra tokia, na, žmogaus mokslų, sveikatos mokslų?

L. KUKURAITIS (DFVL). Gal čia ir yra toks vienas svarbus elementas, kai mes galvojame apie vaikus ir vaikų lytiškumo ugdymą, kurį elementą mes priskiriame, kurią paradigmą priskiriame kaip pagrindinę. Ar tai pirmiausia yra sveikata ir įdedame, kaip dabar yra įdėta Gyvenimo įgūdžių programoje, į saugumo sritį? Tai reiškia tokio saugaus bendravimo ar... Net ne saugaus bendravimo, ten apskritai kažkaip saugumas. Antroji sritis yra santykiai ir tenai to lytiškumo ugdymo yra labai nedaug, labai minimaliai.

Kitaip sakant, šitoje programoje einama per paradigmą, kad pirmiausia tai yra sveikatos, apsisaugojimo ir kiti dalykai. Jeigu žiūrėtume iš kitos paradigmos, kuri yra sukurta, pavyzdžiui, SLURŠ programa, lytiškumo ugdymas visą laiką eina iš paskos santykių ugdymui. Kitaip sakant, etiškumo raiška yra mūsų santykių pasekmė. Tai nėra vienas iš santykių, vienas iš bendravimo būdų ir dėl to, ar jis priskiriamas prie saugaus bendravimo, bet tai pirmiausia yra santykiai, pagarba sau, pagarba kitam, pagarba gyvybei ir iš to tik paskui išeina technika. Šiuo atveju atskirdami tuos dalykus mes turime problemą ir į ją tėvai reaguoja. Čia, jeigu mes sakome, kad lytiškumo ugdymą įdedame į dorinio ugdymo sritį, mes sakome, kad pirmiausia eina doriniai pagrindai, o tada eina lytiškumo pagrindai pažįstant save, pažįstant kitą ir mūsų tarpusavio santykį. Šitie dalykai tikrai gali būti nesunkiai dėstomi ir tikybės pamokose, taip pat ir papildomuose moduluose, kuriuos tikrai galėtų patvirtinti tiek mokyklos, tiek ir ministras.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, 10 minučių klausti ir atsakyti baigėsi.

Dabar yra galimybė pasisakyti dėl motyvų po pateikimo. A. Širinskienė kalba už.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš manyčiau, tikrai yra subalansuotas projektas, jis leidžia tėvams maksimaliai pasirinkti jų įsitikinimus atitinkančias dorinio ugdymo programas. Tokiu atveju tas pasirinkimas tikrai būtų didesnis negu dabar, kai visi tėvai yra priversti leisti vaikus į vieno tipo mokymo programas.

Antra vertus, nepamirškime, kad dorinį ugdymą renkasi ir paaugę vaikai. Šiuo atveju ir vaikams, kurie jau yra vyresnėse klasėse, atsiveria pasirinkimo galimybė, o tai, matyt, taip pat yra pozityvus dalykas. Nepamirškime, kad čia, kur nuskambėjo, kad sveikatos dalis, biologijos klausimai, tai dar turime ir biologijos pamokas, jų mokytojai, matyt, taip pat turi galimybę supažindinti su žmogaus anatomija ir kitais dalykais. Kviečiu paremti projektą.

PIRMININKAS. Prieš kalbės I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkui. Vienas blogiausių švietimo sistemai dalykų, vienas blogiausių dalykų, jeigu mes išties norime ruošti ateičiai pasirengusius, ateities iššūkiams pasirengusius žmones, yra, kai politikai štai taip detalai pradeda kištis į ugdymo turinį, į programas, kur ir kaip jos turėtų būti ir kaip turėtų būti mokoma. Ko tikrai pasigendu šioje diskusijoje apskritai apie Gyvenimo įgūdžių programą, apie lytiškumo ugdymą, tai kalbėjimo apie vaiko interesus, koks yra vaiko interesus. Kiek dar Lietuvoje 11-mečių, 13-mečių turės lauktis, turės būti prievartaujami, kad mes pagaliau suprastume, kad yra reikalingas toks mokymas? Taip, Gyvenimo įgūdžių programoje yra numatyti žingsniai, kaip atpažinti smurtą, kaip atpažinti seksualinį smurtą. Akivaizdu, kad mes to dar dabar neturime, ir toje Gyvenimo įgūdžių programoje yra numatyta ugdyti būtent tokias kompetencijas.

Aš išvis šių diskusijų Seime vykimą matau tik kaip oro virpinimą ir tiesiog atmosferos kaitinimą. Mančiau, kad reikėtų leisti dirbti ekspertams ir neapvaginėti mūsų vaikų, atstovauti vaikų interesams ir suteikti jiems reikalingą informaciją, o ne spręsti šituos dalykus Seime. Čia trejus metus dirbu, man atrodo, kad Seimui lytiškumo ugdymo pamokos tikrai pirmam būtų naudingos ir labai praverstų.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsuodami šiek tiek vėliau. Gerbiamieji kolegos, gal neprieštarautumėte, jeigu Seimo narių pareiškimai būtų šiek tiek vėliau, kol mes dar svarstysime čia dalykus, dėl kurių reikės balsuoti? Dėl pareiškimų, dėl vedimo tvarkos? Prašau, gerbiamasis Antanai.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Pakarklyte, jūs labai kultūringas žmogus, bet aš, kaip vyresnio amžiaus, patarčiau nekomentuoti tų žodžių: „kai politikai pradeda kištis“, „oro virpinimai“ ir taip toliau. Mes ne mažiau nei jūs suprantame eleganciją ir taktą. Pasimokykite iš tos mano pastabos.

14.37 val.

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ačiū. Labai ačiū. Judame, jeigu viskas visiems tinka, prie Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių įstatymo projekto pristatymo. Kviečiu M. Navickienę pristatyti du projektus. Jeigu galite, iš karto. (*Balsai salėje*) Taip, mes tikrai tada pasižiūrėsime atidžiai, kad dėl kiekvieno būtų galima paklausti. Tai pradėkime gal tada... Žiūrėkime, pradėkime nuo valstybinio socialinio biudžeto. Vis tiek gal bus klausimų grynai dėl jo. Prašau pristatyti darbotvarkės 2-1 klausimą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, norėčiau pristatyti jums biudžetus, tai yra Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžetus.

Taigi kalbant apie prognozuojamas 2024 metų „Sodros“ biudžeto pajamas, jos yra laukiamos 8 % didesnės, negu laukiama šiemet, todėl 2024 metų socialinio draudimo įmokų tarifų keisti ne-siūloma. Valstybės kontrolės rekomendacijas... Biudžetas teikiamas pagal atskiras draudimo rūšis pagal Valstybės kontrolės rekomendacijas. Siūloma 2024 metams patvirtinti 7 mlrd. 638,6 mln. eurų „Sodros“ biudžeto pajamas. Pajamos turėtų didėti 8,2 %, arba 579,5 mln. eurų, lyginant su 2023 metais.

Prognozuojamos 2024 metų „Sodros“ biudžeto išlaidos. Prognozuojame, kad jos sieks 7 mlrd. 61,6 mln. eurų ir bus 11 %, arba 699,5 mln. eurų, didesnės, nei laukiama 2023 metais. Didžiausią „Sodros“ išlaidų dalį, savaime suprantama, beveik 78 % visų išlaidų, sudarys išlaidos socialinio draudimo pensijoms. Pensijoms numatyta skirti 590,5 mln. eurų, arba 12 % daugiau, nei laukiama 2023 metais. Prognozuojama, kad senatvės pensininkų skaičius 2024 metais bus 619,5 tūkst. žmonių ir padidės 0,6 %, tai yra 4 tūkst. žmonių.

Prognozuojama, kad 2024 metais sergamumas bus panašus kaip 2023 metais. Ligų socialinio draudimo išlaidos sieks 503,5 mln. eurų, tai yra bus 42,6 mln. eurų, arba 9,3 %, didesnės nei 2023 metais atitinkamos išlaidos. Šios draudimo rūšies išlaidos sudarys 7,1 % visų išlaidų. Motinystės socialinio draudimo išmokoms numatoma panaudoti 475 mln. eurų, tai yra 42 mln. eurų, arba 9,7 %, daugiau nei 2023 metais. Ir šios išlaidos sudarys 6,7 % visų fondo biudžeto išlaidų. Iš jų motinystės išmokoms prognozuojama panaudoti 102,3 mln. eurų, tai yra 5,7 mln. eurų daugiau. Vaiko priežiūros išmokoms – 348 mln. eurų, tai yra 35 mln. eurų, arba 11,2 %, daugiau. Tėvystės išmokoms – 24,7 mln. eurų, tai yra 1,4 mln. eurų, arba 5,8 %, daugiau nei 2023 metais.

Prognozuojamas vaiko priežiūros išmokų gavėjų skaičius bus 36,8 tūkst. žmonių. Nedarbo socialiniam draudimui numatoma skirti 404,1 mln. eurų, arba 5,7 % visų išlaidų. Išlaidos bus 14,1 mln. eurų, arba 3,6 %, didesnės, negu 2023 metais laukiama.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išlaidas sudarys 43,6 mln. eurų, arba 0,6 % visų išlaidų. Išlaidos nelaimingų atsitikimų darbe socialiniam draudimui bus 3,3 mln. eurų, arba 8,3 %, didesnės, negu laukiama 2023 metais.

Išlaidos pensijų draudimui 2024 metais didės dėl pensijų indeksavimo. Atsižvelgiant į Finansų ministerijos paskelbtą šalies ekonominės raidos scenarijų apskaičiuotas pensijų indeksavimo koeficientas 2024 metams bus 1,0957. Šiuo koeficientu bus indeksuojama tiek bendroji, tiek individualioji pensijų dalys, tam panaudojant 472 mln. eurų. Be to, 2024 metais numatoma skirti dar beveik 47 mln. eurų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų papildomam individualios pensijų dalies indeksavimui. Iš viso pensijoms padidinti 2024 metais numatoma skirti beveik 519 mln. eurų. Prognozuojame, kad 2024 metais vidutinė senatvės pensija, turint būtinąjį stažą, bus 644 eurais. Tai reiškia, kad žmogui į rankas padidės 70 eurų vidutiniškai.

Pensijų augimas. Čia tokia galbūt jau keturmetė apžvalga. 2021 metais pensijos vidutiniškai didėjo apie 10 %. 2022 metais buvo didintos du kartus: sausį vidutiniškai 12 %, liepą dar 5 %, tai

kartu paėmus pensijų augimas 2022 metais buvo 16–17 %. 2023 metais vidutinė senatvės pensija padidėjo nuo 483 iki 539 eurų, beveik 12 %. O dabar, kaip ir minėjau, prognozuojama, kad vidutinė senatvės pensija ūgtels apie 12 % ir be stažo vidutiniškai bus 605 eurai, su stažu – 644 eurai. Tai bendras padidėjimas vidutinės senatvės pensijos – plius 229 eurai, o su stažu – plius 244 eurai.

Trumpai apžvelgsiu pakeitimo normą. Vyriausybė yra įsipareigojusi iki 2030 metų pasiekti, kad vidutinė senatvės pensija sudarytų 50 % vidutinio darbo užmokesčio į rankas. Nuo 2022 metų nustatytas papildomas individualiosios pensijų dalies indeksavimas užtikrina nuoseklią artėjimą tikslo link. Prognozuojame, kad vidutinė senatvės pensija kitąmet sudarys beveik 46 % darbo užmokesčio į rankas, vidutinė senatvės pensija, turint būtinąjį stažą, – beveik 49 % į rankas gaunamo darbo užmokesčio. O jau 2025 metais pastaroji pensija, tai yra su būtinuoju stažu, viršys 51 % vidutinės į rankas gaunamos algos. Planuojamas rezultatas, tai yra pajamos ir išlaidos, tai pajamos viršys 577 mln. eurų. Taip pat planuojame, kad Rezervinis fondas nuosekliai didės. 2023 metais „Sodros“ rezervas kaupimo principu laukiamas 2,5 mlrd. eurų. Prognozuojama, kad 2024 metais į Rezervinį fondą bus pervesta 573 mln. eurų. Taip pat svarbi skaidrė, rodanti, kad visos draudimo rūšys, prognozuojame, formuos teigiamą rezultatą.

Prognozuojame, kad 2024 metais į Ilgalaikio darbo išmokų fondą bus surinkta 48 mln. eurų. Planuojame, kad šio fondo išlaidos sieks 16 mln. eurų ir rezultatas bus 32 mln. eurų teigiamas. 2023 metais laukiama, kad išmokų gavėjų skaičius bus 5,8 tūkst. žmonių, o vidutinė išmoka bus 2 tūkst. 200 eurų. Planuojama, kad 2024 metais gavėjų skaičius bus 15 % didesnis nei 2023 metais ir sieks 6,7 tūkst. žmonių, o vidutinė išmoka didės iki 2 tūkst. 343 eurų.

Garantinio fondo biudžetas. Prognozuojama, kad 2024 metais į Garantinį fondą bus surinkta 47,2 mln. eurų. Planuojamos šio fondo išlaidos – 27,2 mln. eurų. Metų rezultatas – plius 20 mln. eurų. Kolegos, ačiū už dėmesį. Būčiau pasiruošusi atsakyti jums į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiama ministre, dėl to pakaitinio koeficiento, kur jūs kalbėjote, 46,8 %, 48 % reiškia buvusio darbo užmokesčio, ar ne? Kiek aš žinau, jis galioja tik tiems žmonėms, kurių darbo užmokestis, aš nežinau, galbūt vidutinis darbo užmokestis, bet jeigu yra didesnis darbo užmokestis, tas pakaitinis koeficientas yra gerokai mažesnis, galbūt 35 %.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Vidurkis.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Kaip jūs manote, ar tai bus visiems taip, kaip jūs čia pasakėte, ar tikrai tam tikrai kategorijai žmonių? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Čia yra vidurkis, pagal vidutinį tuo metu esantį darbo užmokestį yra skaičiuojama pakeičiamumo norma ir tada vidutiniai pensijų dydžiai su būtinuoju stažu arba be būtinąjo stažo. Mes skaičiuojame, kad su būtinuoju stažu jau 2025 metais viršys tuo metu planuojamą vidutinį darbo užmokestį.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Tikrai suprantu, ministre, kad rengdama biudžetą tikrai šimtu procentų planavote, kad būsite kandidatė į prezidentus, net nesitikėjote, kad V. Čmilytė-Nielsen jus apgaus, ne V. Čmilytė-Nielsen, o I. Šimonytė, ir jūs eisite. Dabar toks liūdesys, ar ne? Pristatote skaičius, visiems žarstote, žarstote, o nieko nebus.

Aš dėl rezervo, ministre. Mes ir praeitais metais su jumis, kaip sakant, ne viena kartą diskutavome. Vis dėlto kodėl tokį didelį rezervą formuojate? Ar tai nėra I. Šimonytės noras pasitenkinti su Europos Komisija, sakant, kad sveikatos draudimo rezervas 17 %, jūsų rezervas yra ir tai atitinka Maastrichto kriterijų? Ar tai nėra apgaulingi dalykai?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Nesutikčiau. Iš karto pradėjau ieškoti kolegės V. Čmilytės-Nielsen salėje, bet nepamačiau. Žiūrėkite. Šiaip turbūt diskusija apie tai, kokio dydžio rezervo mūsų valstybei reikėtų, gali įvykti, mes jau esame ne kartą apie tai kalbėję ir su Finansų ministerija, ir su Lietuvos banku. Bet tikrai negalime naudoti rezervo einamosioms išlaidoms dengti. Čia vienas klausimas, kuris gali būti, kiek to rezervo reikia mūsų valstybei sukaupti. Fondo stabilumas, apskritai Rezervinio fondo tikslas yra užtikrinti fondo stabilumą ir kaupti tuos piniginius išteklius, reikalingus valstybinio socialinio draudimo išmokoms finansuoti, kai atsitiktų taip, kad

nepakaktų fondo biudžeto atitinkamos draudimo rūšies pajamų. Jeigu teisingai suprantu jūsų klausimą, jisai yra retorinis ir reikėtų atsakyti, tai kiek apskritai valstybei, mums, reikėtų sukaupti arba kaupti tų rezervų? Čia diskusijos yra galimos, tą ir Finansų ministerija, ir Lietuvos bankas tikrai gali prognozuoti. Mes dabar matome, kad pagal kitų metų rezultatą būsime sukaupe apie 50 % „Sodros“ išmokoms reikalingos sumos.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, ačiū už pateiktą informaciją. Ir jūs puikiai suprantate, kad prie viso to, didinant vienas ar kitas išmokas, vienas iš svarbiausių dalykų yra mūsų demografinės problemos sprendimas, parama šeimoms, auginančioms vaikus. Išties matome augančias išmokas. Sakykite, ar planuodami valstybinio socialinio draudimo biudžetą jūs svarstėte finansavimo galimybę dėl maksimalaus kompensuojamojo darbo užmokesčio vaiko priežiūros išmokai gauti? Ar yra galimybė padidinti tas vadinamąsias lubas nuo dviejų bent iki trijų vidutinių darbo užmokesčių? Nes išties puikiai suprantame, kad dirbančios ir mokančios mokesčius motinos galėtų gauti didesnę vaiko priežiūros išmoką. Taip galimai paskatintume jas daugiau atiduoti savęs motinystei. Ačiū

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, klausimas labai geras. Šiame biudžete dėl lubų didinimo nesame numatę tokios galimybės dėl įtemptos situacijos pačiame biudžete, bet dar praėjusiais metais esame pakeitę Ligos ir motinystės įstatymą, kuriuo palankesnėmis sąlygomis gali dėl motinystės atostogų turėti finansiškai palankesnes sąlygas tos šeimos, kurios naudojasi neperleidžiamomis atostogomis, ir tai lygiai taip pat tam tikro papildomo biudžeto pareikalavo, jis yra ir šiomet tam numatytas.

Bet kalbant apie demografinę situaciją tikrai reikia plačiau matyti visą kontekstą. Ir patys demografai kalba apie tai, kad išmokos nemotyvuoja ilgalaikėje perspektyvoje turėti daugiau vaikų, tai yra daug kompleksiškesnės priežastys negu vien tikta išmoka, kuri gali lemti, tai yra ir darbo, ir šeimos įsipareigojimų derinimas, va, ką nuosekliai darome, patogesnė vaiko priežiūros infrastruktūra. Lygiai taip pat šalia gimstamumo yra kitos labai svarbios dedamosios, tokios kaip išven-giamas mirtingumas, mažesnis nelaimingų atsitikimų darbe skaičius, valdoma migracija ir panašiai. Ta tema svarbi, bet jinai tikrai išeina į platesnius vandenis negu tik išmoka.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų džiaugiuosi, kad tas rezervas atsiranda, kaip bebūtų, prisimename, nenorėkime, kaip buvo rezervas sukaup-tas ir po to išdalintas, paskui mažinti turėjome išmokas. Tai mano toks konkretus klausimas. Tarkime, dabar rezervas bus daugiau negu 2 mlrd. iš viso sudėjęs. Ar mes investuojame į nerizikingus fondus ir kiek nors uždirbame, sakysime, ar Lietuvos banko, ar panašiai, kiek mes iš to rezervo galime dar uždirbti ir papildyti „Sodros“ biudžetą?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Dabar dėl konkrečių Rezervinio fondo investicijų aš jums turbūt neatsakysiu, galima bus atsakyti raštu į šitą klausimą. Galiu tikta pasakyti, kad priklausomai nuo Rezerviniam fondui keliamų tikslų mes nustatome patį fondo dydį. Čia turiu tikta palygina-muosius skaičius, bet apie investicinę grąžą galėčiau jums atsakyti raštu, jeigu jūs sutiktumėte.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, į mano klausimą atsakė prieš tai.

PIRMININKAS. Klausia L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui. Aš noriu paklausti dėl nedarbo socialinio draudimo, ten, at-rodo, augimas yra tikta 3,6 %, lyginant su 2023 metais, ir tai neviršija darbo užmokesčio, kitaip sakant, nedarbo draudimas augs mažiau negu darbo užmokestis apskritai. Tai va, ar čia mes pla-nuojame, kad bedarbių bus mažiau, ar kokios kitos priežastys, kad nedarbo draudimas taip ma-žai auga, ypač lyginant su kitomis išlaidomis?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Tiesiog neplanuojama didesnio nedarbo rodiklio. Tai čia turbūt tas būtų atsakymas. Mes tikrai nemažai laiko praleidžiame prognozuodami tą klausimą, ir dabar-tinėse prognozėse, kaip gali 2024 metais atrodyti prognozuojamas dirbančiųjų ir nedirbančiųjų santykis, yra jis toks. Aišku, laikas parodys, tos prognozės gali būti netikslios, bet šiaip paprastai jos gana tiksliai atsispindi ir mūsų rezultatuose.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į klausimus atsakyta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsisprendime balsuoti numatytu laiku.

14.55 val.

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133 (pateikimas)

Kviečiu pristatyti darbotvarkės 2-2 klausimą – Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš trumpai tada pristatysiu Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Įstatymo projektu siūlome patvirtinti nurodytus Pensijų anuitetų fondo 2024 metų rodiklius ir 2024 metų Pensijų anuitetų fondo biudžetą, tai yra 13 mln. 111 tūkst. eurų pagrindinės veiklos įplaukas ir išlaidas, 12 mln. 864 tūkst. eurų investicinės veiklos įplaukas ir išlaidas, 109 tūkst. eurų finansinės veiklos įplaukas ir išlaidas. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos valdymui ir administravimui finansuoti 2024 metais skirtą atskaitymą – 2,5 % vienkartinių įmokų, kurias į pensijų anuitetų mokesčio valdomą Pensijų anuitetų fondą perveda pensijų kaupimo bendrovės. Valstybės perskolinamos paskolos, skirtos Pensijų anuitetų fondo veiklos valdymo ir administravimo sąnaudoms 2024 metais dengti, – iki 109 tūkst. eurų. Trumpai toks būtų pristatymas Anuitetų fondo.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, teko būti konferencijoje ir įvardino tiek lenkai, tiek belgai, pasakė konkrečiai – anuitetas yra labai brangus produktas. Dabar mes matome: realiai neužtenka administravimo išlaidų ir mes turėtume visą laiką skolintis. Koks turėtų būti realiai procentas, kad galėtų būti padengtos administravimo sąnaudos? Jos dengiamos iš tų pačių žmonių tuo, kas pervesta ir kas yra uždirbta. Kaip jūs įsivaizduojate šiuo atveju išspręsti problemą? Ateityje tos išlaidos dar padidės. Aš neįsivaizduoju, kas bus toliau. Šiandien mes jau skolinamės 109 tūkst.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Turbūt sunku dabar būtų pasakyti, koks čia tas procentas turėtų būti. Aišku, kai kalbama apie tai, kam yra skiriamos administravimo išlaidos, taip ir buvo jau anksčiau numatyta, kad reikės skolintis tol, kol anuitetų gavėjų nėra daug, kol nėra didelis skaičius. Kai anuitetų gavėjų skaičius bus didesnis, tada jau ir ta apimtis tiek administravimo, tiek viso kito sąlyčio su bendromis pajamomis ar sąnaudomis negeneruos tokio didelio skaičiaus. Tas skolinimasis yra numatytas iki 2026 metų, kol bus galima jau grąžinti skolą. Turbūt ta maža apimtis ir yra dabar tas etapas, kuriame mes esame. Turbūt nesulaukus to momento, kol skaičius gavėjų padidės, būtų sunku įvertinti, koks čia tas procentas galėtų būti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Ačiū, ministre. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Apsisprendime balsuoti numatytu laiku.

14.58 val.

2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3134 (pateikimas)

Dabar kviesčiau sveikatos apsaugos ministrą A. Dulkį pristatyti PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, jį pateikti Seimui.

A. DULKYS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, 2024 metų PSDF biudžetas parengtas pagal Sveikatos draudimo įstatymo nuostatas, įsigaliosiančias nuo 2024 metų sausio 1 dienos. Priminsiu, kad Seimas jau įteisino, atsirado naujos teisinio reguliavimo nuostatos, buvo keičiamas Sveikatos draudimo įstatymas ir perskirstyti kai kurie straipsniai, atsirado vienas naujas straipsnis. Todėl, atsižvelgiant į nuo 2024 metų besikeičiantį Sveikatos draudimo įstatymą, keičiama ir kitų metų PSDF biudžeto pajamų ir išlaidų struktūra. PSDF biudžeto pajamoms nebepriskiriamos išieškotos ir grąžintos lėšos dėl PSDF biudžetui padarytos žalos, Europos ekonominės erdvės šalių narių ir Šveicarijos Konfederacijos perduodamos lėšos ir kai kurios

kitos, kurios yra aiškinamajame rašte. Šios lėšos bus laikomos PSDF sąnaudų kompensacija. Be to, PSDF biudžeto išlaidos medicininei reabilitacijai ir sanatoriniam gydymui bus priskirtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų išlaidoms, o išlaidos ortopedijos techninėms priemonėms – vaistams, medicinos pagalbos priemonėms ir medicinos priemonių nuomai.

Taip pat PSDF biudžete atskirai bus apskaitomi Sveikatos draudimo įstatymu nustatyti valstybės biudžeto asignavimai valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti. Pavyzdžiui, apmokėti paslaugas, skirtas gyvybei gelbėti ir išsaugoti, čia turiu mintyje greitąją medicinos pagalbą, skirti lėšas kompensacijoms kraujo donorams mokėti, neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti, padengti gyventojams išduodamų kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių priemokas, apmokėti PSDF biudžeto lėšomis nekompensuotinas išlaidas.

Dabar apie pajamas ir išlaidas. Planuojama, kad 2024 metų PSDF biudžeto pajamas ir išlaidas iš viso turėtų sudaryti po 3,5 mlrd. eurų, tai yra 411 mln. eurų, arba 13,5 %, daugiau, nei numatyta 2023 metais. PSDF pajamų augimą labiausiai lėmė prognozuojamas ekonomiškai aktyvių asmenų privalomojo sveikatos draudimo įmokų sumos augimas 18 % ir valstybės biudžeto įmokų, mokamų už jautriausias asmenų grupes, sumos augimas 15 %.

Kitamet augs ne tik PSDF skaičiai, bet augs ir dėmesys šeimos gydytojams, slaugai, psichikos sveikatai. Kaip minėjau, sveikatos apsaugos sistema sulauks papildomų 400 mln. eurų, todėl pakaks lėšų ne tik užtikrinti jau anksčiau priimtų sprendimų vykdymą, bet ir apmokėti naujas sveikatos priežiūros paslaugas, didinti gydymo įstaigų darbuotojų darbo užmokestį.

Dabar kiek detaliau apie tai, kam bus panaudotos lėšos. Lėšos, skiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti, sudaro didžiąją PSDF biudžeto išlaidų dalį – 2,4 mlrd. eurų, tai yra apie 70 % visų išlaidų. Kitamet planuojama didinti sveikatos priežiūros paslaugų bazines kainas, siekiant suteikti galimybes gydymo įstaigoms didinti darbo užmokestį ne mažiau kaip 10 %. Tam planuojama skirti 178 mln. eurų. Taip pat išsipareigojimų tęstinumui užtikrinti, paslaugų plėtrai, naujoms paslaugoms dar papildomai numatoma skirti 128 mln. eurų. Jeigu konkrečiau, 2024 metais numatoma toliau didinti dienos chirurgijos ir dienos stacionaro paslaugų skaičių, skatinti sudėtingų diagnostikos ir gydymo metodų taikymą ambulatorinėje praktikoje. Na, žinoma, taip siekiame mažinti hospitalizaciją.

Toliau bus tobulinama gydytojų specialistų konsultacijų apmokėjimo tvarka, siekiant sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimą sieti su jų kokybe ir efektyvumu. Numatoma keliais etapais diferencijuoti gydytojų specialistų konsultacijas ir didinti didesnės apimties ambulatorinių paslaugų bazines kainas. Siekiant gerinti pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros prieinamumą, numatoma palaipsniui iki 2030 metų didinti šeimos gydytojo komandą, įtraukiant į ją naujus komandos narius, didinant šeimos gydytojo komandoje įdarbintų specialistų etatų skaičių.

Taip pat planuojama skatinti psichikos sveikatos centrus už geresnį asmenų, kuriems nustatytas afektinis ar neurozinis sutrikimai, priežiūrą. Ketinama plėtoti psichikos dienos stacionaro paslaugas, pradėti mokėti už naujas integruotas bendruomenines psichikos sveikatos paslaugas, kurių teikimas būtų palankesnis pacientams, padėtų jiems greičiau integruotis į visuomeninį gyvenimą.

Taip pat bus siekiama burnos higienistų aptarnaujamų gyventojų skaičių koreguoti taip, kad pacientai gautų šias paslaugas greičiau. Užsibrėžta gerinti slaugos paslaugų prieinamumą ir užtikrinti ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimą ne darbo dienomis. Nuo kitų metų planuojama mokėti ir už specializuoto pavėžėjimo paslaugą. Planuojama didinti palaikomosios medicininės reabilitacijos paslaugos bazinę kainą atsižvelgiant į tai, kad šios reabilitacijos paslaugos teikiamos (pabrėžiu) asmenims su negalia ir jų metu iki šiol nebuvo, o norime, kad būtų užtikrinamos asistento paslaugos.

Kitamet vaistams, medicinos pagalbos priemonėms, įskaitant ortopedijos technines priemones, ir medicinos priemonių nuomai numatoma skirti 634 mln. eurų, tai yra apie 62 mln. eurų daugiau, nei planuota 2023 metais. Šioje srityje jau 2024 metais bus siekiama didinti kompensuojamųjų priemonių skaičių, įtraukti į kompensavimo sistemą naujus efektyvius vaistus, naujas priemones, didinti kompensuojamųjų vaistų dalį, palyginus su visais receptiniais vaistais, taip užtikrinant pacientų išlaidų vaistams mažėjimą.

Labai svarbi ir laukta žinia, kad planuojama pradėti kompensuoti specialios medicininės paskirties maisto produktų įsigijimo išlaidas pacientams, kuriems namuose taikoma enterinė mityba. Ortopedijos techninių priemonių ir medicinos priemonių srityje bus pradėti iš dalies kompensuoti akinių lęšiai ikimokyklinio amžiaus vaikams, kuriems nustatytas regos sutrikimas. Numatoma perskaičiuoti dalies klausos aparatų, dantų breketų ir ortodontinių plokštelių bazinės kainas.

Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto projektui pritarė Privalomojo sveikatos draudimo taryba. Numatomas 2024 metų biudžeto rezervas – 637 mln. eurų, o ateinančių metų biudžetas kartu su lėšų likučiais turėtų sudaryti apie 5,4 bendrojo vidaus produkto. Ačiū. Prašom pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar klausimai. Pirmasis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas ministre, aiškinate, kaip viskas puikiai pavyksta, kaip tvarcomasi, taip pat ir su privalomojo sveikatos draudimo lėšų paskirstymu, tačiau ar pripažįstate, kad valstybinis gydymas praktiškai griūna? Turbūt netolima perspektyva kvepia, kad vis labiau išsiplėtota privati medicina. Jau nėra paslaptis, kad tam, kad užsirašytumei pas daugelį specialistų netgi labai rimtas ligas gydyti, kartais prireikia net metų. Tai koks būtų jūsų vertinimas?

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Jeigu neklystu, šiuo metu apie 14 % ar apie 15 % pagal sutartis PSDF tenka privačioms gydymo įstaigoms. Lietuvoje mes turime sistemą, kada jai priklauso ir viešosios, ir privačios įstaigos. Mano nuomone, jūs galite sutikti, galite nesutikti, bet didžiausias pokytis, kada pacientai renkasi gydymo įstaigą, priklauso nuo tos įstaigos darbo organizavimo. Aš manyčiau ir turiu omenyje, kad pagal sutartis su ligonių kasomis visos paslaugos turi tą patį paslaugos įkainį, o jeigu kiti gyventojai renkasi privačią gydymo įstaigą, kurioje nori kokio nors papildomo dalyko, ir nesirenka viešosios įstaigos, kurioje, sakykim, tie kaštai būtų mažesni, tai, matyt, mes susiduriame ir su aptarnavimo kokybe, darbo organizavimo valandų patogumu. Manyčiau, kaip tik viešojo sektoriaus įstaigos turėtų daugiau žiūrėti, kaip dirba privačios gydymo įstaigos, imti tas gerąsias praktikas ir jas diegti savo įstaigose. Tai aš nesiečiau to tikslai su koku nors labai trūkstamu finansavimu, nes, beje, mes matome, kad per pastaruosius penkerius metus PSDF finansavimas padvigubėjo, bet mes neįaučiame to pagal darbo kokybę. Tai čia tokia mano nuomonė.

PIRMININKAS. Klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, ministre, už pristatymą. Aš prieš akis turiu atsidaręs vieną iš prisegtų dokumentų, tai yra PS draudimo fondo biudžeto lyginamąją lentelę, ir žiūriu į šiuos metus ir kitų metų biudžetą, žiūriu į stulpelius, kur yra prognozuojamas vykdymas. Tai asmens sveikatos priežiūros paslaugų stulpelio, iš kurio yra apmokama didžioji dalis atlyginimų, paslaugos yra apmokamos, augimas yra, lyginant su šių metų prognozuojamu vykdymu, kitais metais tik plius 2 %. Tai kaip jūs iš tų plius 2 % planuojate didinti atlyginimus? O iš vaistų eilutės, dėl kurios jūs pasidžiaugėte, kad bus labai viskas gerai, aš tiesiog galiu pacituoti tuos skaičius: prognozuojamas vykdymas yra 687 mln. eurų, planas kitiems metams – 634, tai yra minus 8 %. Tai ar jūs čia planuojate sutaupyti kažkokių vaistų, ar pigiau jų nusipirkti? Dėl ko yra suplanuota mažiau pinigų, negu šiemet *de facto* bus biudžeto vykdymo eilutėje? Labai ačiū.

A. DULKYS. Gerai, ačiū. Visų pirma, aš manau, kad jūs susiklaidinote. Dėl to aš ne veltui skyriau dėmesį ir informavau, kad pati struktūra straipsnių yra pasikeitusi ir todėl tas palyginamumas yra neįmanomas, nes kai kurie dalykai, kurie buvo apskaitomi praėjusiais metais vienuose straipsniuose, šiuo metu yra persikėlę į kitus. Galiu jus patikinti, iš tikrųjų vaistų sričiai yra daugiau 62 mln. eurų. To negana. Kaip patirtis mums rodo, einant metams mes turime kai kurias sėkmingas derybas su gamintojais. Šiais metais tokiu atveju atsirado dar papildomai 30 mln. eurų. Aš neabejoju, kad ir kitais metais susidarys kokia nors papildoma suma. Tikrai tas didėjimas vaistams yra iš tikrųjų labai reikšmingas ir didelis.

Dabar kalbant apie darbo užmokestį, labai ačiū, kad jūs tą vietą palietėte, jinai yra labai svarbi. Mes praėjusiais metais buvome suplanavę, kad vidutinis darbo užmokestis galėtų augti ne mažiau kaip 8 %, šiais metais suplanavome, kad jis galėtų augti ne mažiau kaip 10 %. Tačiau praėjusiais metais, kaip metai mums parodė, didelė dalis gydymo įstaigų pasididino darbo užmokestį net 14–15 %. Aš neabejoju, kad tas 10 % bus tikrai viršytas ir bus daugiau. Tam biudžete mes

esame numatę beveik 180 mln. eurų. Ir tuos įkainius tam, kad nepadarytume tos procedūrinės klaidos, kurią aš padariau prieš dvejus metus, kai norėjome, kad nuo sausio 1 dienos augtų, mes dar nuo šių metų lapkričio 1 dienos... Valstybinė ligonių kasa jau keis kai kuriuos įkainius tam, kad tikrai nuo sausio 1 dienos būtų galima įgyvendinti šituos dalykus. Tikrai tą padarysime.

Na, sakau, tam tikro pasiklydimo dabar tarp straipsnių ir eilučių yra nemažai, nes faktiškai visų straipsnių turinys yra pasikeitęs. Na, tikrai bus galima...

PIRMININKAS. Laikas!

A. DULKYS. Atsiprašau.

PIRMININKAS. Klausti – minutė, atsakyti – 2. Labai atsiprašau, ministre, bet tokia teisybė. Klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Iš tikrųjų vis tiek Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų skyrimo galutinis tikslas, kad Lietuvos gyventojai būtų sveikesni, ilgiau gyventų. Jūs kartu su biudžetu, tiesa, kitame įstatyme – Biudžeto rodiklių įstatyme – nurodote prie nacionalinės pažangos priemonių, kad nuo 2022 metų rodiklio, kur yra prevencinėmis priemonėmis išven-giamas mirtingumas 100 tūkst. gyventojų, nuo 2022 metų rodiklio 283,3 sumažės iki 237,91. Tai yra iš tikrųjų labai gerai ir mes tuo džiaugtumės, bet pasižiūrėję į ankstesnius rodiklius matome, kad nuo 2017 metų iki 2022 metų tas rodiklis nuo 303 sumažėjo iki 283 – vos per 20 punktų. Da-bar per dvejus metus sumažės per 40 punktų, tai būtų tikrai fantastiškas rezultatas. Tačiau gal galite pagrįsti, kokiomis priemonėmis tai bus pasiekta ir ar tikrai tai yra realu? Ar čia yra tiesiog bandymas pritempti prie kažkokių rodiklių, kurie yra surašyti programose?

A. DULKYS. Ne, tikrai bandymų ko nors pritempti nėra. Gal labiau, sakykime, yra ta objektyvi tiesa, kad tiek Vyriausybės programa kurta, tiek rodikliai užbrėžti buvo tuo metu, kai mes dar nežinojome, kiek laiko truks ir pandemija, kokios bus popandeminės pasekmės, kokią tai įta-ką turės žmonių apsisprendimui dėl kitų prevencinių programų, dėl jų dalyvavimo. Na, vieninte-lį, ką galiu... jeigu turime barstyti pelenais, Lietuvos žmonių labai mažai dalyvauja prevencinėse programose. Na, truputėlį nuotaika geresnė yra dėl to, kad lygindami jau 2022 ir 2021 metus ma-tome, kad tos tendencijos keičiasi, kad daugiau žmonių dalyvauja prevencinėse programose. Ga-lime pasidžiaugti, kad tikrai visiškai užtikriname finansavimą jose dalyvauti. Pripažįstu, kad bus sunku pasiekti rodiklius, bet tam yra ir objektyvių priežasčių.

PIRMININKAS. Klausia V. Semeška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, norėjau tikrai keletą gerų žodžių jūsų adresu nusiųsti, čia iš Seimo dažniausiai gaunate kritiką. Be jokios abejonės, dė-koju jums už jūsų sunkų darbą. Po pandemijos, matyt, tie reiškiniai dar sistemoje jaučiami, nuo-vargio reiškiniai, ir įtampa galbūt tik dabar atslūgsta, nors vėl naujas ligų sezonas. Kaip apskritai jaučiasi jūsų sistemos darbuotojai, ministerijos darbuotojai po pandemijos ir ar jaučiamas tas atsi-gavimas? Yra augantis, aišku, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas ir lėšos. Ar pasi-jaus būtent didžiausiam turtui, tai yra žmonėms, tas padidėjimas, tai yra darbuotojams jūsų siste-mos? Labai ačiū.

A. DULKYS. Na, matote, darbuotojams nėra kada atsipalaiduoti, esame kupini, matyt, dar to adrenalino, gal ir nereikėtų to atsipalaidavimo daryti. Man atrodo, galbūt geriausia žinutė, kurią dabar turime, kad augant PSDF biudžeto galimybėms atsiranda ir Valstybinei ligonių kasai gali-mybių perskaičiuoti vis daugiau paslaugų įkainių, kurie yra pagrįstai kritikuojami kaip nebūtinai adekvatūs. Tai noriu pasidžiaugti, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. mes jau turėsime naują metodiką, kuri bus tikslesnė, joje bus kitaip atsižvelgiama į vidutinius darbo užmokesčius ir į sudėtinės jos dalis, tiek bus taiklesni įkainiai, tiek bus galimybė juos labiau didinti. Turiu visą sąrašą, kiek įkai-nių yra numaćiusi Valstybinė ligonių kasa perskaičiuoti, o įkainiai reiškia papildomas pajamas gydymo įstaigoms, kad jos galės teikti daugiau paslaugų, o jeigu teikia daugiau paslaugų, vadi-nasi, moka didesnę darbo užmokestį, tai, kas ir įvyko praėjusiais metais. Kaip ir sakiau, planavo-me ne mažiau kaip 8, kai kur išėjo ir 14, ir 15. Manau, kad ir šie metai bus sėkmingi.

PIRMININKAS. Dėkoju, klausimų laikas baigėsi. Ačiū ministrui už pristatymą. Dabar dėl motyvų yra už norintis kalbėti A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, nors ir ką kalbėtume, vis tiek matome, kad PSDF biudžetas kitais metais augs gana ženkliai. Tiesa, savivaldybių biudžetai augs daugiau – 16,2 %,

PSDF biudžetas augs 13,5 %, virš 400 mln., ir iš esmės tai sudarys galimybę padidinti įkainius, per tai didinti atlyginimus, numatyta nemažai išlaidų... ir padidinti išlaidas ir vaistams.

Mes labai dažnai kalbame apie tai, kad valstybės įmoka, lyginant su savarankiškai mokančiais dirbančiais asmenimis, skiriasi kelis kartus. Ir čia matome, tiesa, nedidelę pažangą, bet matome progresą: už valstybės draudžiamus įmoka skyrėsi 3,1 karto, o dabar tik 2,9. Kaip sakiau, pažanga ne tiek didelė, bet tendencija atsirado visiškai nebloga.

Tiesa, liko gana didelis rezervas, bet tas rezervas suformuotas buvusios daugumos, pagal buvusios daugumos priimtą įstatymą. Jisai, lyginant su praeitais metais, mažės. Numatyta nemažai lėšų ir atlyginimams didinti.

Taigi įvertinę politinę situaciją, ekonominę situaciją šalyje tikrai galime pasidžiaugti, kad jei-gu pavyks optimizuoti tam tikrą įstaigų tinklą, efektyviai panaudoti Europos Sąjungos lėšas, RRF'o lėšas, aš manau, galėsime padaryti didžiulę didžiulę pažangą sveikatos sistemoje. Todėl siūlau pritarti po pateikimo, pritarti PSDF biudžetui, o komitete rytoj tiek valstybės, tiek PSDF biudžetas bus išsamiai pristatytas, nes tam yra palikta labai daug laiko. Yra sukviestos visos kompetentingos institucijos, pacientų, medikų organizacijos ir tikrai diskutuosime, į ką dar galima atsižvelgti, kokius pasiūlymus pateikti, kad būtų sprendžiamos tam tikros problemos, kurių galbūt čia ir biudžeto pateiktuose dokumentuose kol kas nematyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Na, komiteto pirmininkas šiek tiek bando gudrauti čia mums šnekėdamas apie RRF'o lėšas ir Europos Sąjungos lėšas. Tai visiškai nesusiję su Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetu. Aš tik priminsiu, kad per tuos trejus metus turbūt nė vienas RRF'o euras nėra investuotas, išleistas sveikatos sistemai. Projektai neperžengia dar to vykdymo stadijos. Vyksta projektavimo ir panašūs dalykai, bet tie pinigai dar nepanaudoti.

Buvo labai teisingai paminėtas rezervas. Aš tik priminsiu, kad praėjusioje kadencijoje dabartinė premjerė kritikavo 300 mln. eurų rezervą, sakė, ar tik ne pandemijai kokiai ruošiatės. Ir atsitik tu taip, kad ta pandemija ir atėjo. Tai dabar yra 600 mln. eurų sumokėtų pinigų. Kai yra kalbama, kad nėra už ką didinti kažkam atlyginimo, pavyzdžiui, mokytojų atlyginimo atveju, ir reikia ieškoti šaltinių, tai šiuo atveju šaltinis yra, tie pinigai yra sumokėti. Jie yra rezerve, yra sumokėti žmonių, mūsų pacientų. Buvo treji metai pakeisti įstatymą. Jis nėra pakeistas. Jeigu jau sakoma, kad kažką užprognozavo, užprogramavo buvusi valdžia, tai to jūs nepakeitėte. Matyt, vertinate kaip labai gerą tvarką, taip reikėtų suprasti plius minus, ar ne?

Tiesą sakant, nesupratau ministro pasisakymo. Ką reiškia – nesupratome eilučių? Jeigu eilutės yra pasikeitusios, kokio galo yra pateikiama lyginamoji lentelė, jeigu tų eilučių lentelėje negalima lyginti? Jūs juk buvote valstybės auditorius, kuris labai preciziškai žiūri į skaičius. Ten aš matau minus 8 % vaistams nuo šių metų prognozuojamo vykdymo ir tik plius 2 % asmens sveikatos priežiūros paslaugų išlaidoms. Tikrai negaliu pritarti tokiam biudžetui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė jau tikrai netrukus.

15.21 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2817(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2818(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2819(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2820(2), Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2821(2) (svarstymas)

Dar turime keletą svarstymų. Tai 2-4.1 klausimas – Kelių įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji. Svarstymo stadija. Kviečiu A. Kupčinską į tribūną pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Matau, kad A. Kupčinsko aš nematau. Gal kas iš Ekonomikos komiteto norėtų pavaduoti? Niekas nenori. Ekonomikos komitetas svarstė šiuos įstatymų projektus ir nusprendė pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

Taip pat TTK svarstė Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Kviečiu I. Haase pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimo kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2821. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto siūlomam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Diskusijoje nori kalbėti V. Ažuolas, bet jo lyg ir nematau salėje dabar. Tada dėl motyvų.

Atsiprašau. Dar yra vienas pasiūlymas. Seimo narys K. Starkevičius pateikė pasiūlymą dėl įsigaliojimo datos, pakeisti įsigaliojimo terminus. K. Starkevičiaus taip pat nėra. Seimo nariai stebi atidžiai per televizorių. Buvo K. Starkevičiaus pasiūlymas 3 straipsnyje pakeisti įsigaliojimą iš lapkričio 1 dienos į sausio 1 dieną, taip pat iš spalio 31 dienos į gruodžio 31 dieną. Komiteto nuomonė – pritarti. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl visų motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuodami visai netrukus.

Taip pat yra 2-5 klausimo svarstymas. Gera. Tai ir lydimuosiuose taip pat įsigaliojimo datos yra keičiamos. Man atrodo, kad Seimas tikrai neprieštarauja, nes pagrindinis komitetas pritarė, mes galime tada visur fiksuoti tas pakeistas įsigaliojimo datas.

15.25 val.

Kelių transporto kodekso 8, 8¹, 8³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2917(2) (svarstymas)

Dabar darbotvarkės 2-5 klausimas – Kelių transporto kodekso 8, 8¹, 8³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2917(2). Pranešėja – I. Pakarklytė. Prašome pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Komitetas rugsėjo 27 dieną svarstė pateiktą projektą ir bendru sutarimu jam pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų prieš nori kalbėti R. Vaitkus. Prašom.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Svarstant šį įstatymo projektą kyla klausimas: kodėl užsienyje registruota transporto priemonė turėtų būti pernuomojama ir gauti transporto licenciją Lietuvoje? Transporto saugos administracijai užtikrinama prievolė kontroliuoti ir keisti informaciją su kitų šalių institucijomis. Kaip tai bus padaryta? Manau, bus gana sudėtinga padaryti. Aš matau tik didžiųjų vežėjų bandymą apeiti Mobilumo paketo reikalavimus, kartu ir už ne Lietuvoje registruotas transporto priemones nemokės mokesčių, pavyzdžiui, kaip transporto priemonės mokesčiai mokamas Valstybinei mokesčių inspekcijai kasmet atliekant techninę apžiūrą, o junginio vilkikas plius puspriekabė yra maždaug apie 400 eurų. Realybėje tai gali būti taip: didieji vežėjai registruos įmones visoje Europoje, dės vokiškus numerius arba kitus ir ims lietuvišką licenciją, sodins Lietuvoje įdarbintą vairuotoją ir realiai dirbs po visą Vokietiją arba kitas Europos šalis apeidami kabotažo ir Mobilumo paketo reikalavimus. Taigi vis paprasčiau dirbti Vokietijoje su vokiška registracija, nei būti po padidinamuoju stiklu su Lietuvos registracija ir savo valstybėje mokėti mokesčius. Šiame sektoriuje yra tikrai daugiau problemų, nei čia siūlomas pakeitimas. Tai kviečiu balsuoti prieš.

15.27 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2713(2) (svarstymas)

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Apsispręsimė netrukus. Svarstymas darbotvarkės 2-6 klausimo – Gamtinių dujų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Prašau Ekonomikos komiteto pirmininką K. Starkevičių pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą dėl minimo įstatymo.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamieji kolegos. Komitetas apsvarstė šį įstatymą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat svarstė Energetikos ir darnios plėtros komisija. Kviečiu J. Urbanavičių pristatyti išvadą.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisija svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija. V. Ažuolas yra užsirašęs kalbėti, bet nėra jo. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Apsispręsimė netrukus.

Gerbiamieji kolegos, liko maždaug minutė iki balsavimo intervalo pradžios. Mano siūlymas būtų toks, kad mes balsuotume dėl visų įstatymų projektų, kuriuos jau apsvarstėme, ir tada tęstume darbotvarkę kaip tik pagal eiliškumą. Dėl įstatymų, kurie yra jau apsvarstyti, apsisprendžiame ir tada svarstome likusius kitus.

15.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvada dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3162 (priėmimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, tikrai primenu, kad buvo padaryta pertrauka dėl Seimo nutarimo dėl specialiosios tyrimo komisijos klausimo. Padaryta pertrauka. Kolega A. Valinskas pristatė pasiūlymus dėl dviejų straipsnių.

Pirma, viename straipsnyje pakeisti komisijos narių sudėtį nuo šešių iki devynių narių. Kitas pasiūlymas – išdėstyti tam tikras pavardes tų, kurie buvo deleguoti skirtingų Seimo frakcijų. Dabar turime 15 val. 30 min., kaip tik galime spręsti dėl balsavimo.

Dėl pasiūlymo dėl 1 straipsnio numatyti ne šešis, o devynis narius, buvo noras balsuoti dėl šio pasiūlymo. Ar yra norinčių kalbėti dėl motyvų? Nematau. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame šitam pasiūlymui. Kviečiu balsuoti, ar pritariame pasiūlymui dėl 1 straipsnio komisiją numatyti ne iš šešių, o iš devynių narių.

Balsavo 91: už – 86, prieš – 1, susilaikė 4. Pasiūlymui pritarta. Ar galime pritarti visam 1 straipsniui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Prašom. Gerbiamas A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Kažkodėl nesuveikė, tai įskaitykite už.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūsų balsą dėl protokolo įskaitysimė už.

Taip pat buvo antras pasiūlymas patvirtinti sudėties komisiją su naujomis papildančiomis pavardėmis: V. Fiodorovo, D. Šakalienės ir T. Tomilino. Ar galime pritarti šiam pasiūlymui bendru sutarimu, ar norite balsuoti? (*Balsai salėje*) Galime apsispręsti balsuodami. Gerai, balsuojame dėl to, ar pritariame šiam pasiūlymui dėl 2 straipsnio.

Balsavo 96: už – 91, prieš – 4, susilaikė 1. Pritarta. Ar tokiu atveju galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Taip, 3 straipsnis dėl to, iki kada atlikti tyrimą, jau buvo priimtas. Tai dabar dėl viso.

Dar yra tie, kurie nekalbėjo, iki buvo paimta pertrauka. A. Navickas buvo užsirašęs kalbėti už. Prašom.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Dėkui. Galbūt būtų buvę geriau, aš norėjau priminti vienam Seimo nariui, kad Jėzus Kristus nėra Mišrios frakcijos narys. Bet šiaip tai noriu dabar, šiek tiek pasikeitęs aplinkybėms, padėkoti opozicijos nariams, padėkoti socialdemokratams, darbiečiams, demokratams. Nes iš tiesų manau, kad tai klausimas, kuris negali skaldyti mūsų pagal partiškumą, tai klausimas, kuris yra susijęs su padorumu. Tikrai dėkui, kad prisijungė opozicija. Tai teikia vilties. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti dėl nutarimo priėmimo. Balsuojame dėl viso nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 92: už – 88, prieš – 2, susilaikė 2. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Aš noriu pasakyti, gerbiami krikščionys, bet ne demokratai ir gal ne krikščionys, kad tikrai Kristus nebuvo konservatorius ir kad Šventąjį Raštą, jūs turite žinoti, reikia skaityti kiekvieną dieną ir nėra kokių nors situacijų, kada Šventojo Rašto negalima skaityti. Tai aš noriu jums tą priminti, kad visada jį reikia skaityti. Bet ponas A. Navickas kuo daugiau jį skaitė, tuo daugiau, man atrodo, velniui tarnauja – kuo daugiau skaito Šventąjį Raštą, tuo daugiau velniui tarnauja.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, tik noriu visiems priminti, kad šiuose rūmuose mes vadovaujamės Konstitucija, o ne Šventuoju Raštu.

Dabar, gerbiami kolegos, balsuojame toliau. 1-13 klausimas... Taip, prašau. A. Valinskas. Prašom. A. Valinskas.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, noriu prisidėti prie kolegų A. Navicko padėkos ir padėkoti visiems, balsavusiems už komisijos darbo pratęsimą, taip pat atskirai padėkoti visoms opozicinėms frakcijoms, delegavusioms savo narius į komisiją, ir atskirai padėkoti tiems nariams, kurie prisijungs prie mūsų komisijos darbo. Ačiū.

Ir kadangi salėje matau Seimo narį R. Žemaitaitį, tai taip pat noriu čia prie visų jūsų ir stebinčių ši posėdį pakviesti jį dar kartą, jau asmeniškai, kaip pirmininkas, prisijungti prie komisijos darbo. Kviečiu per savaitę nuo rytojaus pateikti jūsų ar jūsų atstovo, advokato aplinkybes ir laikus, kuriais jūs sutiktumėte ir galėtumėte prisijungti prie mūsų komisijos darbo ir įgyvendinti savo teisę pateikti savo vertinimus ir nuomones. Tai labai lauksime. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, paskutinė replika – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Posėdžio pirmininke, norėčiau jūsų patikslinimo. Seimo narys, kai sako priesaiką ir pasako žodžius „Tepadeda man Dievas“, jis vadovaujasi Šventuoju Raštu. Jeigu jūs vadovaujatės satanistiniu raštu, tai jūsų reikalas, bet ne visi taip daro. (*Plojimai, juokas*)

PIRMININKAS. Labai ačiū už visus patikslinimus, tikrai labai. Tęsiame balsavimą.

15.36 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3129, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17² ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3130, Seimo nutarimo „Dėl 2024 metų, 2025 metų ir 2026 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektas Nr. XIVP-3131 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-13.1 klausimas, 1-13.2, 1-13.3, 1-13.4 klausimai. Gerbiami kolegos, GPM'o, Pelno mokesčio ir savivaldybių ir valstybės biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių įstatymai buvo pateikti kartu. Galime apsispręsti dėl balsavimo kartu? Gera, balsuojame dėl šių visų lydimųjų projektų pateikimo.

Balsavo 127: už – 81, prieš – 6, susilaikė 40. Po pateikimo pritarta.

Dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pagrindinis komitetas, dėl visų pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, dėl Gyventojų pajamų mokesčio papildomas komitetas yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Visus siūloma svarstyti lapkričio 14 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.38 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3102 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – Švietimo įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 122: už – 56, prieš – 43, susilaikė 23. Nepritarta.

Kas balsuoja už, tas už projekto tobulinimą, kas prieš – už atmetimą. Kviečiu balsuoti. Balsuojame alternatyviai: kas už – už tobulinimą, prieš – už atmetimą.

Balsavo 121: už – 62, prieš – 59. Projektas bus tobulinamas. Gerbiamieji kolegos, replikos po balsavimo. V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų labai susiję tai, ką ką tik minėjote, ir šis balsavimas. Pasirodo, satanistinių genderizmą vaikams reikia įbrukti per prievartą. Šis balsavimas parodė, kokiomis vertybėmis jūs vadovaujatės. Priesaikos žodžiai „Tepadeda man Dievas“. Deja, turbūt sulaužėte savo priesaiką. Bet visi turi žinoti, kokie žmonės mus valdo. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiami kolegos, kiek užsiimsite kriminaliniais veiksmais? Kaip aš anksčiau sakiau, tai yra tvirkinamieji veiksmai. Baudžiamojo kodekso 153 straipsnis – iki penkerių metų. O kas yra tvirkinimas, jums paaiškinsiu, klausykitės.

PIRMININKAS. Gerai, gerbiamas... (*Balsai salėje*)

V. VALKIŪNAS (DPF). Nusikalstamas seksualinis elgesys su mažamečiu siekiant sukelti jo lytinį susijaudinimą.

PIRMININKAS. Gerai, gerbiamas kolega, tai yra...

V. VALKIŪNAS (DPF) Jeigu nors vienas sukels susijaudinimą, vaikas pasiskųs, bus penkeri metai. Ar jūs suprantate atsakomybę, ar ne?

PIRMININKAS. Ačiū, gerai. Gerbiami kolegos, siūlau apie įstatymą trumpas replikas, ir viskas. Prašau. M. Skritulskas.

M. SKRITULSKAS (TS-LKDF). Prašau mano balsą įskaityti prieš dėl įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Norėjote balsuoti prieš. Dėl protokolo. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš norėjau pabalsuoti už ne per alternatyvų balsavimą, o už įstatymo projektą. Mano balsas – už.

PIRMININKAS. Supratau, jūs už. Dėl protokolo. Ir D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas Valdemarai, beveik įtikinote savo kalba, bet atkreipiu dėmesį, kad jūs pats balsavote prieš. Nežinau, kaip čia jums taip išėjo. Turbūt savo žodžiais patikėjote ir paspaudėte ne tą mygtuką.

PIRMININKAS. Gerai. Ir A. Žukauskas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Prašau užregistruoti, kad aš per ankstesnį balsavimą prieš balsavau.

PIRMININKAS. Supratau, prieš. Dėl protokolo.

15.40 val.

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132 (pateikimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimas – Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 127: už – 73, prieš – 5, susilaikė 49. Yra pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomi – Audito komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.43 val.

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Pensijų anuitetų fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Balsuojame po pateikimo. Yra įdėtas greitesnis balsavimas, visi yra susikaukę, aš matau, kad tikrai spės balsuoti. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, nutraukiame balsavimą. Dabar turėjo

būti balsuojama dėl 2-2 klausimo – Pensijų anuitetų fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto, o buvo dėl Sveikatos draudimo fondo. Tai dabar balsuojame dėl Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto.

Balsavo 124: už – 66, prieš – 1, susilaikė 57. Pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomi – Audito komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 14 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.44 val.

2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3134 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsavimas dėl 2-3 klausimo – Sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3134. Pateikimas. Kviečiu apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 125: už – 64, prieš – 4, susilaikė 57. Pritarta po pateikimo.

Kaip pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, kaip papildomi – Audito komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.44 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2817(2), Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2818(2), Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2819(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2820(2), Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2821(2) (svarstymo tęsinys)

Apsispręskime dėl 2-4 klausimo – įstatymų projektų grupės po svarstymo. Kas pritaria Kelių įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir lydimiesiems, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Su pritartomis K. Starkevičiaus pataisomis dėl įsigaliojimo laiko.

Balsavo 124: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta.

15.45 val.

Kelių transporto kodekso 8, 8¹, 8³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2917(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Kelių transporto kodekso kelių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Kas pritaria po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 122: už – 104, prieš – 1, susilaikė 17. Po svarstymo pritarta.

15.45 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2713(2) (svarstymo tęsinys)

Taip pat 2-6 klausimas – Gamtinių dujų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kas pritaria po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 122: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 31. Po svarstymo pritarta.

15.46 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2932(2) (svarstymas)

Gerbiemieji kolegos, dabar darbotvarkės 2-7 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjų yra bent keletas komitetų, kurie svarstė. Kviečiu M. Lingę. Prašau.

A. Vyšniauskas – dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Frakcijos vardu norėčiau paprašyti valandos pertraukos.

PIRMININKAS. Valandos pertraukos?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Valandos. Specifiškai. Pirmą kartą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Supratau. Yra frakcijos vardu toks prašymas dėl valandos. Kviečiu apsispręsti. Kas pritaria valandos pertraukai, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 124: už – 59, prieš – 54, susilaikė 11. Nepritarta. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, trečdalis užtenka. Valandos pertrauka iki 16 val. 47 min. Gerai.

15.47 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 9, 10, 12, 26, 32, 38¹, 41, 46, 49, 62, 63, 64, 65, 68 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2808(2) (priėmimas)

Tada toliau Sveikatos sistemos įstatymo priėmimas. Pranešėjas – A. Matulas. Kviečiu į tribūną. Perduodu pirmininkavimą A. Mazuroniu.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas svarstė minėtus įstatymų projektus ir jų lydimuosius. Buvo vienas kolegos A. Verygos pasiūlymas. Jeigu jis jį pristatys, tada aš pakomentuosiu, koks yra komiteto sprendimas.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime pritarti. Pritarta. Dėl 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

Dėl 7 straipsnio gauta Seimo nario A. Verygos nuomonė. Prašau, gerbiamas Aurelijau, pristatyti. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Tik ne nuomonė, o pasiūlymas.

PIRMININKAS. Pasiūlymas, atsiprašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Pataisysiu. Pasiūlymas yra labai paprastas. Ankstesnės kadencijos tikrai įdėjo labai daug pastangų, kad dalis nuo tabako ir alkoholio akcizų gaunamų lėšų būtų skiriamos Visuomenės sveikatos stiprinimo fondui. Buvo labai specifiškai nustatyta – su tam tikrais įstatymų saugikliais, kad šitų lėšų niekam kitam nebūtų galima panaudoti. Tame atneštame įstatymų projektų pakete buvo siūloma, kad jeigu būtų nepanaudota dalis šito fondo lėšų, kad jomis būtų galima padengti tam tikras susidariusias ministerijos skolas. Tai tikrai nebūtina būtų visuomenės sveikatai skirti pinigai. Mano siūlymas yra labai paprastas – tiesiog atsisakyti tos nuostatos ir palikti taip, kaip yra dabar galiojančiame įstatyme, kad šitos visos lėšos, kurios yra skiriamos, ir būtų panaudojamos būtent šito fondo reikmėms. Tikrai ministerija, aš manau, gali pagalvoti ir sugalvoti. Tikrai buvo ir svarstymo metu kolegos L. Slušnio išsakyta gerų tokių pasiūlymų, kad galima susiplanuoti, *susikonkursuoti* šitas lėšas dar iš anksto ir tada, kiek jau yra, panaudoti. Galima jas ir socialinei reklamai panaudoti. Tikrai siūlyčiau neleisti ir taip labai nedidelių visuomenės sveikatos lėšų naudoti ir perkelti kur nors skoloms dangstyti. Prašyčiau pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, reikia 29 Seimo narių, kurie remtų šitą pasiūlymą. (*Balsai salėje*) Yra 29 Seimo nariai. Gerai, labai dėkui. Gerbiamas Antanai, pristatykite komiteto poziciją.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gerbiama opozicija, dar kartą atkreipiu jūsų dėmesį, kad Sveikatos reikalų komitete eilinį kartą rastas kompromisas. A. Veryga teisis, kad visi

mes čia, nesvarbu, kokiai frakcijai priklausome, dėjome daug pastangų per kelias kadencijas, kad toks fondas atsirastų.

Dabar teikiamas įstatymo projektas sprendžia labai daug gerų dalykų – išplečia slaugytojų funkcijas, išplečia kitus dalykus. Be abejonės, ta redakcija, prikabinta dėl fondo, kad lėšos, jeigu bus nepanaudotos, gali būti panaudotos ir kitoms reikmėms, gali sukelti prielaidą, kad galbūt specialiai bus ne viskas panaudota. Komite prieimė sprendimą pritarti kolegų Aurelijaus pasiūlymui ir lieka, kaip sakė, galioti sena redakcija. Atsižvelgiant į tai, projekto 7 straipsnio 2 dalis tampa nebeaktuali, siūloma ją išbraukti. Tada ištis lieka visos nuostatos, kurios iš esmės, kaip sakiau, yra tik teigiamos ir padarys gana gerą žingsnį tam, kad galbūt sumažėtų eilės pas gydytojus, nes kai kurias funkcijas, kurias ir dabar atlieka slaugytojos, galės oficialiai atlikti. A. Verygos pasiūlymui yra pritarta komite ir siūlau visiems parlamentarams vienbalsiai pritarti ir opozicijai nedejuoti, kad niekada neatsižvelgiame, bent jau Sveikatos reikalų komite visada randame kompromisus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Norinčių šnekėti dėl motyvų nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti A. Verygos pozicijai, jai komitetas pritarė? Galime pritarti? Labai dėkui. Galime visam 7 straipsniui su A. Verygos pataisa, jai komitetas pritarė? Labai ačiū, pritarė. Dėl straipsnių nuo 8, 9, 10, 11 iki 18 straipsnio imtinai pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarė.

Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Už nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Prieš – R. Žemaitaitis. Remigijau, prieš šnekėsi?

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų labai keista, kad būtų tokiu laikotarpiu, kai nebandoma išspręsti gydytojų klausimo, mokėjimo gydytojams klausimo, nebandoma spręsti eilių klausimo ar nebandoma nustatyti netgi priemonių, kad būtų galima mokėti, Sveikatos apsaugos ministerija kartu su valdančiąja dauguma nusprendžia slaugytojas apkrauti papildomu darbu ir net nenumato finansavimo. Jūs įsivaizduokite, lieka toks pat finansavimas, koks yra, krepšelis toks pat, indeksas, koeficientas toks pat, bet darbo slaugytojoms užkrauna du kartus daugiau. Sunku, ko gero, paaiškinti, kokių tikslų ir kam šitas dalykas daromas, vien kalbant, kad taip pagerės prieinamumas pacientams. Priešingai, prieinamumas pacientams ne tik kad nepagerės, jis pablogės, nes slaugytoja, seselė turės atlikti techninius kokius nors darbus arba net ką paves gydytojais. Dabar įsivaizduokite, jeigu Akreditavimo tarnyba nustatys, kad seselė netinkamai atliko kokią nors procedūrą, kokį nors gydytojo nurodymą, taigi atsakys pati seselė ir slaugytoja. Akreditavimo tarnyba tą konstatuos. Jie nėra šiandien drausti, tai iš kokių pinigų šie darbuotojai kompensuos? Jūs ką, atimsite licenciją penkeriems metams ir medikas arba slaugytojas negalės vykdyti savo veiklos? Ištis, kolegų, pasižiūrėkite, kokį teisės aktą bandote prastumti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Kadangi yra balsavimo intervalas, balsuojame dėl darbotvarkės 2-8.1 klausimo, įstatymo projekto Nr. XIVP-2808(2). Priėmimo stadija.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121 Seimo narys: už – 73, prieš – 2, susilaikė 46. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2808(2)) priimtas. (*Gongas*)

15.55 val.

Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 11, 11¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2809(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.2 klausimas – Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2809(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektas iš keturių straipsnių, nėra dėl vieno iš jų nei pataisų, nei pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarė. Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Nėra norinčių kalbėti Seimo narių.

Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIVP-2809(2), balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114 Seimo narių: už – 69, prieš – 2, susilaikė 43. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2809(2)) priimtas. (*Gongas*)

15.56 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2810(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.3 klausimas. (*Balsai salėje*) Gongą reikėjo klausyti, buvo, ir labai garsus. Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2810(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektas iš dviejų straipsnių. Nė dėl vieno iš jų pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Nėra norinčių kalbėti.

Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116 Seimo narių: už – 69, prieš – 1, susilaikė 46. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2810(2)) priimtas. (*Gongas*)

15.57 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2811(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.4 klausimas – projektas Nr. XIVP-2811(2). Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektas iš dviejų straipsnių, nė dėl vieno iš jų pataisų ir pasiūlymų nėra gauta. Galime bendru sutarimu pritarti? Labai ačiū, pritarta. Pasisakymai dėl motyvų dėl viso įstatymo projekto. Niekas nenori kalbėti.

Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116 Seimo narių: už – 70, prieš – 1, susilaikė 45. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2811(2)) priimtas. (*Gongas*)

15.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos kryptį ir gairių patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2756(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl XX amžiaus Lietuvos laisvės kovų tyrimų ir jų sklaidos, šių kovų įamžinimo programos kryptį ir gairių patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2756(3). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Ne? Dėl priedo gauta Seimo narės P. Kuzmickienės ir E. Jovaišos pataisa. Ją pristatys Paulė. Jūs tikriausiai?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mieli kolegos, prašau pritarti mūsų su kolega E. Jovaiša pateiktam pasiūlymui šią programą palikti programos dalyje, o priedą panaikinti, nes manome, jog višų svarbiausia pirmiausia istoriją tirti, atlikti mokslinius tyrimus, o tada apsibrėžti, kokias datas minime ir kas mums yra ištis labai svarbu. Siūlau pritarti šitam siūlymui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Reikalingi 29 Seimo nariai, kurie palaikytų teikiamą siūlymą. Galime manyti, kad turime.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Palaikykite, palaikykite, nemiegokite.

PIRMININKAS. Palaikote?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, pritarta. Gerbiamas Eugenijau... Atsiprašau, Edmundai, pristatykite komiteto poziciją.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Komitetas svarstė pasiūlymą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Pasisakymai dėl motyvų dėl pasiūlymo. Už niekas nenori kalbėti. Prieš – J. Sabatauskas. Juliau, ne dėl šito? Tai niekas nenori kalbėti prieš. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti P. Kuzmickienės ir E. Jovaišos pasiūlymui? Galime. Labai dėkui, pritarta. Labai dėkui.

Dėl priedo yra dar Seimo narių – taip pat P. Kuzmickienės ir E. Jovaišos – kita pataisa. Gerbiama Paule, prašau pristatyti. Tuoj, tuoj, minutėlę, nespėjame. Paule, prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, ši pataisa susijusi su prieš tai pristatyta. Tiesiog parodome, kad tą programos dalį, kuri yra tarytum kalendorius, įvairių datų, svarbių datų suvestinė, mes siūlome naikinti. Taigi, pritarus pirmajam siūlymui, šiam siūlymui tikrai irgi praščiau pritarti.

PIRMININKAS. Reikia 29 Seimo narių, remiančių pataisą. Turime. Prašau, gerbiamas Edmundai, prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Pritarė, labai smagu. Dėl motyvų dėl pristatyto pasiūlymo nenori kalbėti niekas. Galime pritarti bendru sutarimu P. Kuzmickienės bei E. Jovaišos pataisai? Galime? Labai dėkui. Pritarta.

Dar kitas pasiūlymas Seimo narių V. Mitalo, E. Zingerio bei...

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Kadangi priedui nepritarta, komitetas... Manau, nėra prasmės toliau svarstyti, kadangi ankstesniu P. Kuzmickienės ir E. Jovaišos siūlymu tas priedas buvo išmestas visai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi jau apsisprendėme, kaip suprantu, tai šio pasiūlymo nagrinėjimas netenka prasmės, kaip ir turbūt visų kitų esančių pasiūlymų.

M. Ošmianskienės, gerbiamas Edmundai, dar yra pasiūlymas, kur nesusijęs, kaip suprantu.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Taip pat visi pasiūlymai buvo dėl priedo, gerbiama M. Ošmianskienės dėl priedo. Kadangi priedas praeitu balsavimu buvo panaikintas, tai iš tikrųjų taip pat jo nelieka nutarimo projekto prieduose.

PIRMININKAS. Tai nėra... Tuoj, minutėlę. Labai dėkui. Tai nėra prasmės pristatyti, nes jau apsisprendėme dėl minėtų pasiūlymų.

Dėl 1 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai galime. Pritarta.

Dėl preambulės, taip? Dėl preambulės dar viena Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai komitetas irgi pritarė. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Dėl 2 straipsnio yra gauta taip pat Seimo narės P. Kuzmickienės dar viena pataisa. Ją ji tuoj pristatys. Prašau, Paule. Ir, gerbiamas Edmundai, dar... Tuoj. Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mieli kolegos, pastaba dėl programos įgyvendinimo. Taigi siūlau pakeisti įgyvendinimo datą. Vis dėlto 2023 metų rugsėjo mėnuo jau praėjo, šiek tiek užtruko me šią programą svarstydami, todėl siūlau tą datą numatyti 2024 sausio 1 dieną. Prašau pritarti šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Turime 29 Seimo narių paramą. Gerbiamas Edmundai.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Tai čia formalus pakeitimas. Kadangi data jau praėjusi, tai...

PIRMININKAS. Supratau. Tai galime bendru sutarimu pritarti P. Kuzmickienės pataisai? Galime. Labai dėkui. Pritarta. Galime pritarti visam 2 straipsniui su P. Kuzmickienės pataisa? Galime pritarti. 1 straipsniui irgi su Teisės departamento pastaba galime pritarti? Pritarta. 2 straipsniui taip pat.

Dėl viso. Pasisakymai dėl motyvų. Nereikia, nėra. Nenori kalbėti niekas.

Balsuojame dėl minėto Seimo nutarimo. Kas pritariate Seimo nutarimui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kaip nors kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 114 Seimo narių: už – 110, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 4. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-2756(3) priimtas. (*Gongas*)

16.04 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-10.1 klausimas – Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1457(2). Priėmimas. Per šoninį mikrofoną kolega K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų, matau, dar negrįžo visi kolegos, kurie išėjo susipažinti, pasigilinti į Nekilnojamojo turto apmokestinimo įstatymą, ir tie dar kiti kolegos, kurie nesusipažino apie tuos taikikius. Čia buvo neblogų paskaitų ir visokių parodomųjų, tai galbūt, kad kolegos grįžtų ir kad tie, kurie nespėjo susipažinti, susipažintų, prašome valandos pertaukos.

PIRMININKAS. Valandos? Pusės valandos galima prašyti, irgi statutinis prašymas.

K. MAŽEIKA (DFVL). Gerai, pusės.

PIRMININKAS. Pusės valandos prašote. Galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Galime. Labai dėkui, pritarta.

16.05 val.

Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3079(2), Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3080(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 2-10.2 klausimas. Kaip suprantu, gerbiamas K. Mažeika irgi prašo pusės valandos pertraukos, kadangi susiję. Ar galime dėl viso bloko 2-10.2, 2-10.3 daryti pusės valandos pertrauką? Galime. Labai dėkui. (*Balsai salėje*)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3137. Pranešėjas – G. Jakštas. Nematau, nėra jo. Tvarka, judame prie... Tai gerai.

16.06 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6¹, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-23 klausimas, jo pranešėjas yra posėdžių salėje, – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nemažai straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094. Pranešėjas – V. Semeška. Pateikimas.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, įstatymo projektu siūloma Lietuvos kariuomenei leisti pačiai rengti karinių transporto priemonių vairuotojus. Taigi vykstant kariuomenės modernizacijai, išsityjant vis daugiau taktinių ir logistinių transporto priemonių, priskirtų karinei įrangai, išryškėjo karių, taip pat ir priskirtų parengtajam kariuomenės personalo rezervui, trūkumas, jie turi teisę vairuoti C1, C ir traktorių kategorijos transporto priemones. Stiprėjant Lietuvos kariuomenei, augant įvairių pratybų skaičiui ir karinės technikos kiekiui, tu-

rime sudaryti galimybę kariams išmokti vairuoti taktines ir logistines transporto priemones. Tai praplės galimybes optimaliai išnaudoti kariuomenės išgyjamą techniką, rengiant karius ir vykdančiant karines užduotis, taip pat bus sudarytos sąlygos užtikrinti tinkamą kariuomenės personalo rezervą, iš kurio esant poreikiui būtų paskiriama į vairuotojų pareigynes, parengimą.

Reikšmingą kariuomenės rezervo dalį sudaro į atsargą išleisti nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikę kariai. Šiuo metu kariai nėra rengiami karinių transporto priemonių vairuotojų specialybei įgyti, nes tik nedidelė dalis iš pašauktųjų į tarnybą turi teisę vairuoti reikiamos kategorijos transporto priemones. Pavyzdžiui, iš pašauktųjų į nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą 2022 metais karo prievolinkų 788 turėjo teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones ir tik 18, pabrėžiu, 18 iš jų – C kategorijos transporto priemones. Įstatymo projektu, kuriam pritarė ir pati Krašto apsaugos ministerija, taip pat ir Lietuvos kariuomenė, tą pritarimą girdėjau būdamas viceministru ir tokį prašymą pateikti įstatymo projekto pataisas, siekiama nustatyti galimybę kariams, turintiems, jau turintiems B kategorijos vairuotojo pažymėjimą, juos tinkamai, pabrėžiu, tinkamai parengus ir išdavus tai patvirtinantį dokumentą, leisti vairuoti karines transporto priemones, priskiriamas ir kitoms negu B kategorijai. Lietuvos kariuomenė, rengdama karius karinių transporto priemonių vairuotojų specialybei įgyti, galėtų užtikrinti reikiamą skaičių rezervo karių vairuotojų parengimą. Taip pat pažymėtina, kad taikos metu daugiausia važinėjama mokymo poligonuose, o esant poreikiui dalyvauti viešajame eisme, paprastai važiuojama kolonomis.

Priėmus įstatymo projektą, iki jo įsigaliojimo turės būti, be jokios abejonės, priimti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ar jo įgaliotos institucijos teisės aktai, kuriais būtų nustatytas reikalavimas kariams, vairuotojų mokytojų ir vairavimo instruktorių funkcijos, tvarka, teisės vairuoti šias transporto priemones suteikimo ir pateikimo tvarka ir kita. Įstatymo projektas teikiamas kartu su NSGK pirmininku L. Kasčiūnu, NSGK nariais A. Pociumi, V. Rakučiu, taip pat socialdemokrate D. Šakaliene, K. Vilkausku, E. Sabučiu ir V. Alekna.

Kolegos, kviečiu pritarti po pateikimo. Stiprinkime mūsų kariuomenę. Išgyjama vis daugiau technikos, reikia, be jokios abejonės, daugiau ir vairuotojų, o juos galės parengti pati kariuomenė. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Norėjau paklausti, kas bus tie instruktoriai, kurie rengs? Ar jie turės įgaliojimus tai daryti? Paprastai vairuotojus rengia licencijuoti instruktoriai, kurie, išėję visus mokymus, gauna specialų leidimą tai daryti. Kas konkrečiai kariuomenėje tuo užsiims, ar turės įgaliojimus? Ačiū.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Pagal įstatymo projektą numatyta, kad pati kariuomenė turės instruktorių. Jau ir šiandien yra tam tikrų karinių transporto priemonių instruktorių, kurie yra kariuomenėje ir rengia karius naudoti tam tikrą techniką. Čia pagal atskiras ministro tvarkas bus taip pat kariuomenės instruktoriai, kurie rengs tuos karius.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad jūs į įstatymą įdedate blanketinę nuorodą, kad teisės suteikimo, stabdymo, atnaujinimo ir panaikinimo tvarka bus jau ne įstatymu nustatyta, o poįstatyminiu teisės aktu. Šiuo atveju yra numatyta, Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad reiktų įstatymu tai daryti, nes priešingu atveju, kaip ir ankstesnis kolegos klausimas, šiaip tai vykdo licencijuotos įstaigos, šiandien tokią teisę turi. Mes gi pavesime *ex officio* kariams.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas Juliau, už klausimą. Galėsime apie tai padiskutuoti, be jokios abejonės, Teisės ir teisėtvarkos komitete, bet aš manau, kad nustato tam tikras tvarkas, ministro tvarkas. Kadangi bus daugiau naudojamas rengimas tikrai kariuomenės vidaus poreikiams, manyčiau, kad galima per ministro ir Vyriausybės tvarkas tai sureguliuoti. Be jokios abejonės, diskusija komitete, manau, bus vaisinga ir rasime geriausius sprendimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Gal galime įstatymo projektui po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ne, negalime. Supratau.

Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 55, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 18. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu bent jau tam? Galime. Labai dėkui. Pritarta. Ir siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

16.13 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2866(2), Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 6¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2867(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 2-26.1 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2866(2) ir lydimasis 2-26.2 – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 6¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2867(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame J. Sabatauską pristatyti komiteto išvadą.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šiuo įstatymu yra nustatoma teisė valstybės gamtos apsaugos pareigūnams tikrinti transporto priemones kelyje, kartu numatant sankcijas. Tikrinama yra tų automobilių tarša. Komitetas pritarė bendru sutarimu išvadai ir siūloma pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Į tribūną kviečiame R. Vaitkų pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Rugsėjo 20 dieną Aplinkos apsaugos komitetas svarstė įstatymo projektą. Balsavus 6 už, 1 – prieš, 1 susilaikius buvo pritarta komiteto išvados ir įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Išklausėme komiteto išvadas.

Diskusija. Nėra norinčių diskutuoti Seimo narių. Pataisų, pasiūlymų dėl įstatymų projektų taip pat nėra gauta? Nėra gauta. Pasisakymai dėl motyvų po svarstymo. Nėra norinčių kalbėti Seimo narių nei dėl vieno, nei dėl kito įstatymo projekto. Labai dėkui.

Balsuojame dėl įstatymų projektų po svarstymo, kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIVP-2866(2) bei įstatymo projektui Nr. XIVP-2867(2) po svarstymo.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 82, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 4. Įstatymų projektams po svarstymo yra pritarta.

16.16 val.

Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. IX-575 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3093 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-24 klausimas – Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3093. Pranešėjas – A. Bagdonas. Pateikimas.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, pristatau jums Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo projektą, kuriuo siūlome papildyti keičiamą įstatymą duomenų nedubliavimo principu, kad Valstybės duomenų agentūra, valdydama ir tvarkydama valstybės duomenis, naudotųsi kitų valstybės funkcijas vykdančių institucijų sukauptais duomenimis ir galėtų prašyti tik tokių duomenų, kurie nekaupiami valstybės ar valstybės funkcijas vykdančių asmenų duomenų bazėse.

2023 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymui, platesnių galių suteikimas Valstybės duomenų agentūrai labai apsunkino valstybės duomenų teikėjų administracinę naštą, nes dažnai renkami duomenys dubliuojami, dažnai nustatomi neadekvatūs duomenų teikimo terminai, kurie yra nesuderinti su valstybės

institucijoms teikiamų duomenų terminais. Praktikoje dažnai verslo subjektai pateikia statistikai netikslūs duomenis, nes buhalterinėje apskaitoje šie duomenys kaupiami daug vėliau, nei prašo agentūra, todėl duomenys dažnai dubliuojami ir yra netikslūs.

Europos Sąjungos reglamentai taip pat skatina renkant statistiką integruoti įvairių šaltinių duomenis, taikant naujausias technologijas. Mažinti statistinės atskaitomybės naštą rekomendavo ir Valstybės kontrolė. Skaitmeniniame amžiuje daugelis institucijų jau aprūpintos įvairiomis naujausiomis IT priemonėmis, tačiau valstybės funkcijas vykdančios institucijos vis dar nepakankamai tarpusavyje keičiasi informacija, kurią pateikia juridiniai vienetai, todėl pastarieji kone tuos pačius duomenis turi visoms institucijoms teikti atskirai. Jei dalies duomenų teikimas būtų standartizuotas, jei viena institucija juos galėtų gauti tiesiai iš kitos institucijos, nuo įmonių būtų galima nuimti nemažą dalį dubliuojamų deklaracijų ir ataskaitų. Be jokios abejonės, čia reikėtų Vyrų išvados. Mielai atsakysiu į klausimus, jeigu tokių būtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmasis klausia T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ačiū. Dėkoju už galimybę paklausti. Iš tiesų yra simpatiškas jūsų projekto tikslas – mažinti juridinių vienetų administracinę naštą, tačiau, pažvelgus į Teisės departamento pastabas, kyla tam tikrų klausimų. Yra viena tokia įdomesnė Teisės departamento pastaba, kad projektas stokoja elementarios logikos. Šiuo atveju Teisės departamentas klausia: tai kaip – valstybės institucijos, kurių viena iš pareigų yra teikti valstybės duomenis, šituo įstatymo projektu lyg ir tą pareigą praranda. Tai ar jūs vertinate Teisės departamento pastabas ir kokia įstatymo rengėjų pozicija būtų dėl jų?

A. BAGDONAS (LSF). Be jokios abejonės, žiūrėjome ir Teisės departamento pastabas. Daliai jų pritarėme, komitetuose tikrai būtų galima įstatymo projektą tobulinti. Daliai nepritarėme, nes manome, kad tų pačių duomenų dubliavimas ir jų pateikimas juridiniams ar fiziniams asmenims keletą kartų skirtingoms valstybinėms institucijoms tiesiog yra perteklinė našta. Manau, kad šiais technologijų amžiaus metais išties galima tais duomenimis valstybinėms institucijoms tarpusavyje dalintis. Tai galėtų daryti Valstybės duomenų agentūra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas Andriau, čia mane suintrigavo tas pavadinimas. Ar nėra pats pavadinimas „oficialioji statistika“ ydingas? Tarsi suponuoja, kad gali būti oficialioji statistika ir dar kokia nors juodoji statistika ar kokia kita, kaip ta oficialioji buhalterija ir juodoji buhalterija. Ar jūs negalėtumėte paaiškinti to termino „oficialioji“, koks dar yra kitoks?

A. BAGDONAS (LSF). Tai yra oficialūs statistikos duomenys. Aš nežinau, kaip reikėtų atsakyti į šį klausimą. Bet, man atrodo, tikslai yra labai aiškūs. Juridiniams vienetais nereikėtų skirtingoms valstybinėms institucijoms iš esmės tą pačią informaciją pateikti keletą kartų.

Antras tikslas yra, kad agentūra nuo 2023 m. sausio 1 d. per anksti prašo tam tikrų duomenų, nes pagal Bualterinės apskaitos įstatymą tuos duomenis buhalteriai sukaupia gerokai vėliau. Tai reiškia, kad oficialiai statistikai pateikiami netikslūs duomenys, o kartais ir išgalvoti. Aš manau, kad nuo to nukenčia pagrindinis tikslas. Norisi turėti tuos duomenis kuo tikslesnius tam, kad oficialioji statistika, kaip jūs sakote, skamba keistai, bet toks yra pavadinimas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 65, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 22. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. (*Balsai salėje*) Dėl komiteto galime išsiaiškinti? Kaip pagrindinį siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Dėl komitetų norite? Per šoninį mikrofoną M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Prašytume, kad Biudžeto ir finansų komitetas būtų pagrindinis, nes paprastai ir būdavo dėl šito įstatymo pagrindinis.

PIRMININKAS. Biudžeto ir finansų komitetas. Tvarka. Galime bendru sutarimu pritarti, kad pagrindinis Biudžeto ir finansų komitetas? Galime. Labai dėkui, pritarta. Kaip papildomus galime skirti Ekonomikos komitetą ir Ateities komitetą? Galime? Labai dėkui, paskirta. Siūloma svarstyti gruodžio 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu?

Ministrė Pirmininkė prašo Vyriausybės išvados. Pats prašė Vyriausybės... Galime dėl Vyriausybės išvados pritarti bendru sutarimu? To ir pats pranešėjas prašė. Galime. Labai dėkui, pritarta. Su įstatymo projektu susitvarkėme.

16.23 val.

Seimo 2023 m. spalio 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kitas darbotvarkės rezervinis 2 klausimas – 2023 m. spalio 26 d. Seimo plenarinių posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Į tribūną kviečiame Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Razmą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip suprantate, iki kito posėdžio turėsime nemenką pertrauką dėl biudžeto svarstymo reikalų, tai lemia Seimo statutas. Todėl, matyt, nereiktų stebėtis, kad 26 dienos darbotvarkė nebus labai trumpa. Bet šios dienos posėdis parodo, kad mes sėkmingai dirbame ir turėdami ilgesnę darbotvarkę. Ketvirtadienio, spalio 26 dienos, pirmajame posėdyje, rytiniame, daugiausia priėmimai tų projektų, kurių mes ką tik perėjome svarstymo stadiją. Kelių transporto kodekso pataisos, Kelių įstatymo pataisos ir taip toliau. Tikimės, jeigu sėkmingai baigsis Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto svarstymo stadija, taip pat numatytas jo priėmimas. Normaliai numatyta Vyriausybės valanda. Po pietų – svarbūs Vyriausybės teikiami projektai, tai yra Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas su daug lydimųjų ir kiti Vyriausybės teikiami projektai.

Taip pat tikimės, kad patvirtinsime teisėjų kandidatūras į Europos Žmogaus Teisių Teismą, patvirtinsime Valstybinės kultūros paveldo komisijos narius, svarstysime keletą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pataisų projektų ir įvairių kitų sričių projektų, iš kurių gal kažko ypatingo ir neišskirčiau. Nebent atkreipsiu dėmesį, kad yra teikiamas Prezidento Pensijų kaupimo įstatymo pataisų projektas ir ta proga į darbotvarkę yra įrašomi ir Seimo narių įregistruoti to įstatymo keitimo projektai, tai ir G. Palucko, ir L. Jonausko, ir P. Gražulio, ir L. Nagienės. Keletas projektų įrašyti į rezervą, jeigu mums čia labai gerai sektųsi dirbti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų nenori paklausti niekas. Gerbiami kolegos, galime bendru sutarimu pritarti pristatytai spalio 26 dienos plenarinių posėdžių darbotvarkę? Galime. (*Balsai salėje*) Dar ne. 9 minutės, Petrai. Labai atidžiai sekame.

16.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-3119 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-25 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-3119. Pranešėjas – V. Juozapaitis. Pateikimas.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamas Seime, posėdžio pirmininke, praėjusią savaitę mūsų Kultūros komiteto posėdyje mes iš klausėme pretendentų prisistatymus, pretendentų į Valstybinės kultūros paveldo komisijos narius. Po balsavimo siūlome tokio turinio nutarimo projektą. Pirmiausia mes turime atleisti: „1 straipsnis. Atleisti kadenciją baigusius Valstybinės kultūros paveldo komisijos narius: 1) Raimundą Balžą; 2) Augį Gučą.“ Ir po mūsų slapto balsavimo siūlome: „Skirti Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariais: 1) Raimundą Balžą; 2) Žilviną Rinkšę.“ Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų nenori paklausti nė vienas Seimo narys. Pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Taip pat niekas nenori kalbėti. Balsuojame dėl Seimo nutarimo projekto. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 94, prieš – 1, susilaikė 7. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Kultūros komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

Ir siūloma svarstyti spalio 26 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

16.29 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3137 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3137. Pateikimas. Pranešėjas – švietimo ir mokslo ministras G. Jakštas. Prašom.

G. JAKŠTAS. Sveiki, gerbiami Seimo nariai. Siūlomas Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimas, kuriuo daugelis straipsnių yra keičiama dėl to, kad siekiame didinti darbo užmokestį tyrėjams, dėstytojams, kad įgyvendintume Vyriausybės programoje ir nacionaliniame susitarime dėl švietimo iškeltą tikslą, kad dėstytojų, tyrėjų vidutinis darbo užmokestis iki kitų metų pabaigos pasiektų 150 % šalies vidutinio darbo užmokesčio.

Kadangi aukštosios mokyklos yra autonomiškos institucijos, skiriant papildomų lėšų jokių įstatymų pakeitimų nereikia daryti, tai pakeičia pačios institucijos. Tačiau mokslinių tyrimų institutai nėra autonomiškos institucijos, todėl jų koeficientai yra nustatyti Mokslo ir studijų įstatyme ir norint sukurti teisinės prielaidas skyrus papildomų lėšų, kad darbo užmokestis pasiektų 150 % vidutinio šalies darbo užmokesčio, būtina pakeisti Mokslo ir studijų įstatymą. Siūloma nuo sausio 1 dienos didinti darbo užmokestį mokslininkams ir dėstytojams 10 %, nuo rugsėjo mėnesio – dar 18,7 %, bendras didinimas siektų 30,6 %. Po šito įstatymo priėmimo atsirastų teisinės prielaidos, o lėšos yra numatytos biudžeto projekte, kuris yra pateiktas. Prašau palaikyti šį įstatymo pakeitimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori viena Seimo narė. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas pirmininke, iš tikrųjų ministras jau beveik man ir atsakė į klausimą, kad biudžete jau yra numatytos ir įskaičiuotos lėšos. Tai koks bus dabar vidutinis darbo užmokestis mokslininkų, koks bus? Išeis, kad mes pasieksime tą 150 % vidutinio šalies darbo užmokesčio?

G. JAKŠTAS. Didėjimas, aišku, priklausytų nuo to, kokia yra pareigybė. Jau nuo sausio 1 dienos padidrinimo vyriausiojo mokslo darbuotojo režis didėtų nuo 209 iki 370 eurų, kalbant apie jaunesnius mokslo darbuotojus – nuo 169 iki 205 eurų. Po didinimo rugsėjo mėnesį dar didėtų papildomai vyriausiojo mokslo darbuotojo nuo 429 iki 768 eurų, jaunesniojo mokslo darbuotojo – nuo 357 iki 429 eurų. Koks vidutinis susidarytų, galėsiu aš tada pateikti dar atskirai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų nenori kalbėti niekas. Balsuojame dėl 2-12 klausimo, ką tik pristatyto įstatymo projekto Nr. XIVP-3137, po pateikimo. Kas pritariate įstatymo projektui?

Balsavo 121 Seimo narys ir visi 121 balsavo už. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Kaip papildomą siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime? Galime. Siūloma svarstymo data – lapkričio 14 diena. Galime pritarti irgi bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Kadangi 1 minutė likusi iki pusės valandos pertraukos pabaigos, kur buvo paimta... (*Balsai salėje*) Pratęsiu, aš posėdžio pirmininko teise pasinaudoju ir pratęsiu balsuoti skirtą intervalą, langą, kol bus apsvaistytas Medžioklės įstatymo projektas ir visas blokas. Tada, kol pristatys... Per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gal galite per tą laiką anekdotų kokių tada, kad užimtume laiką?

PIRMININKAS. Z. Streikus sėdi kažkur ten, mačiau. Tai va, kol tuos anekdotus per šoninį mikrofoną pasakėme, ir balsuoti... ir laikas pusės valandos baigėsi. Todėl į tribūną kviečiame Justiną... Anekdotą? Anekdotą? Prašau. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSG). Gerbiami Seimo nariai, nesu medžiotojas, tačiau naktį pataikau ir be naktinio taikiklio, todėl balsuosiu už naktinius taikiklius, palaikysiu tuos, kurie naktį be taikiklio nepataiko.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prašėte anekdoto – gavote anekdotą. Tvarka. Viskas, baigėsi pusės valandos pertrauka.

16.35 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10.1 klausimas – Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo dviem straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1457(2). Pranešėjas – J. Urbanavičius. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta. Dėl 2 straipsnio yra gautas Seimo nario L. Jonausko pasiūlymas, jį, kaip matau, atsiėmė. Linai, prašau. (*Balsai salėje*)

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Komite te buvo svarstymas, Linas atsiėmė, mes dėl jo nebal savome.

PIRMININKAS. Suteikime žodį, tegul patvirtina, kad atsiėmė. Įjunkite L. Jonausko mikrofoną.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū už žodį. Kolegos, įteisinti naktinio matymo taikiklius šiandien tikrai nėra nė vieno argumento. Yra tikrai visuomenės, gamtininkų, gamtosaugininkų susirūpinimas, kad iš tikrųjų aplinkosaugos situacija bus nekontroliuojama. Nėra ir Krašto apsaugos ministerijos pritarimo šitam projektui, nes Krašto apsaugos ministerija sako, kad naktinio matymo taikikliai...

PIRMININKAS. Gerbiamas Linai, jūs atsiėmėte pasiūlymą ar neatsiėmėte?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Gal leisite pasakyti iki galo, aš turiu 2 minutes, gerbiamas pirmininke. Prašau netrukdyti.

PIRMININKAS. Čia ne pasiūlymo pristatymas, nes jūsų pasiūlymą komitetas atmetė. Jis nebuvo pateiktas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Tuoj pasakysiu, pabaigsiu savo kalbą, gerai? Galima? Iš tikrųjų, kad neerzinčiau salės, pasakysiu tik vieną dalyką, kad naktinio matymo taikiklių įteisinimas turi vieną mažą argumentą ir tas argumentas yra dėl to, kad medžiotojai, kaip ir P. Gražulis, galbūt nelabai mato. (*Balsas salėje*) Aš sakyčiau, dėl to, kad žmogus nelabai mato, nereikėtų keisti įstatymo, o tiesiog reikėtų nueiti pas akių daktarą. Taip, aš pasiūlymą atsiimu ir prašau dėl jo nebalsuoti, bet prašau palaikyti analogišką I. Šimonytės pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Linai. L. Jonauskas atsiėmė savo pasiūlymą.

Taip pat dėl 2 straipsnio yra gautas Seimo narės ir Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės pasiūlymas. Prašau, gerbiama premjere. (*Balsai salėje*) Tegu pristato. Tuoj, tuoj. Įtampa pasiekė kulminaciją. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). O paskui piktinatės, kad aš piktinuosi. Aš savo pasiūlymo neatsiimsiu. Labai ačiū Linui, kad palaikė avansu, bet aš dar kartą siūlau Seimui atsikvošėti, nes kai buvo pateiktas projektas, kurį mes čia dabar svarstome, jis dėl Seimo svarstymų pavirto savo paties priešingu projektu. Tai, kas buvo numatyta projekte įrašyti konkrečiai, kad negalima, staiga Seimo narių valia pasidarė galima. Natūralu, kad įvyko toks labai keistas performansas ir nuo pradinės intencijos, dėl ko mes apskritai šitą klausimą svarstome, yra nutolta 180 laipsnių kampu.

Aš noriu priminti, kad kai buvo diskutuojama galimybė naudoti tokio pobūdžio įrangą šauliams ar kariams savanoriams, tada jau buvo įtarimas, kad mes anksčiau ar vėliau turbūt turėsime diskutuoti klausimą ir apie medžioklę. Tada žmonės, kurie tai inicijavo, tai kategoriškai neigė, bet štai mes čia esame ir štai mes čia šiandien šitą klausimą svarstome. Apmaudžiausia, kad tas klausimas yra siejamas su krašto saugumu ir gynyba, tarsi žmonės, kurie turi mokytis šaudyti, turi mokytis šaudyti su naktiniais taikikliais šaudydami naktį į šernus miške, o ne šaudykdose.

Tiesą sakant, tiek kontrolės požiūriu, tiek visais kitais požiūriais šita galimybė yra gana žalinga gamtai, žalinga kontrolei, žalinga aplinkosaugai. Ji neturi nieko bendro su tėvynės saugumu ir gynyba. Labai prašyčiau Seimo narių atsikvošėti ir grįžti prie tokio pradinio pasiūlymo, kokį teikė L. Jonauskas, kai pateikė pradinį projektą. Ačiū. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama premjere. Reikalingi 29 Seimo nariai, kurie palaikys jūsų pasiūlymą atsikvošėti. Ar yra tiek? (*Balsai salėje*) Tvarka, yra ginčas. Pabalsuojame. Kas pritaria ir palaikote Ministrės Pirmininkės ką tik pristatytą pasiūlymą, balsuojate už, kas nepritaria, balsuojate kaip nors kitaip. Palaikė net 57 Seimo nariai. Pasiūlymas gali būti svarstomas. Gerbiamas Justinai, pristatykite komiteto poziciją.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį siūlymą ir pritarė. Taip išėjo, kad pritarė.

PIRMININKAS. Su tokiu skausmu pasakėte. Tvarka. Už Ministrės Pirmininkės pasiūlymą pasisako T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, miškas mums yra sakrali vieta ir iš tiesų ne vieta naktinėms pramogoms. Aš visą laiką laikiausi tos pačios pozicijos ir taip pat balsavau už pasiūlymą Aplinkos apsaugos komitete. Praeitoje kadencijoje ta pati diskusija nepasiekė net Seimo salės. Deja, šioje kadencijoje yra didesnė įtaka tų, kurie nori įteisinti.

Aš tikrai jų nedemonizuoju. Aš labai gerbiu medžiotojus, jų vaidmuo yra išskirtinis, labai unikalus. Aš norėčiau, kad medžiotojų būtų nedaug. Tai yra ypatingi žmonės, kurie atlieka svarbią gamtos apsaugos misiją, tačiau tai, kas dabar vyksta miškuose, labiau panašu į naktines pramogas ir kelia įvairių organizacijų, gamtos mylėtojų, ekspertų susirūpinimą. Tikrai valdyti gyvūnų populiacijas galima kitais būdais ir medžioti galima dieną. Naktį reikia miegoti, o ne medžioti.

Aš tikrai manau, kad čia yra bendras sutarimas tarp įvairių frakcijų. Mes išduotume patys save, nes šis Seimas padarė tikrai nemažai gerų gamtos apsaugos sprendimų. Tikrai yra pažangus, sakyčiau, Seimas ir rasti įvairiausi kompromisai dėl Kuršių marių ir dėl kitų dalykų. Mes išduotume patys save, jeigu dabar nubalsuotume už šį gana kontroversišką sprendimą, kuriam nebuvo politinės valios net praeitoje kadencijoje.

Aš kreipiuosi į kolegas valstiečius, aš labai gerai žinau jų vadovo poziciją šiuo klausimu. Tai labai labai keista, jeigu čia atsiras balsų už tą pasiūlymą. Tiesą pasakius, manau, kad turime ryžtis ir balsuoti už premjerės pasiūlymą.

PIRMININKAS. Laikas. Labai dėkui. Prieš Ministrės Pirmininkės pasiūlymą pasisako K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai labai stebina Ministrės Pirmininkės pasiūlymas, kurį jinai siūlo. Turiu atkreipti dėmesį, kad ji prieš rinkimus žadėjo Lietuvai daugiau jėgos, daugiau išiklausymo ir argumentų kalbą, diskusijų, bet, na, net ir šiandien čia bandė ją sutikti tie patys medžiotojai, pasakyti argumentus, bet jinai net neišdrįso priėti pasikalbėti.

Dar labiau keista, kad pati premjerė per trejus metus pateikia tik trečią savo pasiūlymą. Pirmas, lyg ir suprantame, buvo dėl krašto apsaugos, antras – dėl pridėtinės vertės mokesčio, o trečias – dėl medžioklės. Nežinau, nuo kada ministrė yra išgilinusi ar lygiai taip pat kaip žemės ūkio klausimais jai pataria geri žmonės. Nežinau, kas jai pataria dėl medžioklės, gal ji pati slapta pradėjo dabar naktimis ar vakarais medžioti, nežinau, su kuo ir kaip, ir ką, gal pati atsakys. Bet tai yra tikrai labai keistas argumentas ir panašu, kad valdantieji naudoja jėgos poziciją, nes, na, argumentų jokių, tai bandoma jėga įbauginti valdančiuosius, kad jie visi pasisakytų už.

Gerbiamieji, tikrai turbūt turite laisvą mandatą ir žinau, kad yra tikrai sveikai mąstančių žmonių. Labai gaila, jeigu bus taikomos kokios nors poveikio priemonės. Tikiu, kad krašto apsaugos ministras, kuris laidoje leptelėjo tikrai nekorektišką dalyką, sutrindamas tuos argumentus, žinau, kad jis išiklausė, tai tikiu, kad kai kurių valdančiųjų nuomonė taip pat pasikeitė. Kolegos, tikrai kviečiu nebalsuoti emocijomis, o vadovautis argumentais ir pagaliau užbaigti tą klausimą, kuris čia kaitina aistras jau trejus metus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Išiklausėme visų pasisakymų dėl Ministrės Pirmininkės pasiūlymo ir išmušė tiesos akimirka. Kas pritaria Ministrės Pirmininkės pasiūlymui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 120 Seimo narių: už – 61, prieš – 34, susilaikė 25. 2 balsais pritarta Ministrės Pirmininkės pasiūlymui. (*Plojimai*) Per šoninį mikrofoną – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žinau, kad su K. Mažeika ginčytis tai kaip su pliku pešiotis. Bet aš tikrai neprisimenu, kad per rinkimų kampaniją būčiau žadėjusi kur nors vaikščioti su šauniku, dar ir užsidėjusi naktinę optiką.

PIRMININKAS. Ir P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Čia panašiai kaip Konservatorių partijoje. Kai tik I. Šimonytė pareiškė, kad kandidatuoja į prezidentus, visi į krūmus. M. Navickienė *sukūdo*, visiškai suvyto, A. Anušauskas visiškai susitraukė, L. Kasčiūnas dingo. Tai panašiai ir Seimas taip pasielgė. Tegyvuoja konservatorių demokratija.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutiniam replika suteikiama A. Vyšniauskui ir judėsime toliau. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Kadangi pradėjome apie svorį ir tai yra jautri tema, ypač tokiems vyriškiams kaip mums, tai aš pastebėsiu, kad per vasarą P. Gražulis akivaizdžiai priaugo pilvą.

PIRMININKAS. Viskas gerai, kolegos, išsiaiškinome kiekvieno svorį, kiek kas priaugo, kiek kas numetė. Ar galime 2 straipsniui pritarti kartu su Ministrės Pirmininkės pataisa, jai ką tik Seimas pritarė? Balsuojame. Balsuojame dėl 2 straipsnio. Kas pritariate 2 straipsniui kartu su Ministrės Pirmininkės pasiūlymu, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Už 2 straipsnį balsavo 64 Seimo nariai, prieš – 33, susilaikė 23. 2 straipsniui pritarta. Dėl 3 straipsnio yra gauta L. Jonausko pataisa, ją atsiėmė, ir Ministrės Pirmininkės. Čia turbūt susijusi, tai dėl jos jau irgi apsisprendėme, jai pritarėme. 3 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu kartu su Ministrės Pirmininkės pataisa? Balsuojame? Balsuojame dėl 3 straipsnio. Kas pritariate 3 straipsniui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 65, prieš – 24, susilaikė 28. 3 straipsniui pritarta.

Dėl 4 straipsnio pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Dėl 5 straipsnio yra gauta Seimo narių I. Pakarklytės, L. Jonausko, A. Vyšniausko ir M. Ošmianskienės pataisa. Kas pristatys? Neaktualu? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Komiteto pranešėjau Justinai, neaktualu? Nereikia balsuoti? Nereikia balsuoti. Viskas. Yra Teisės departamento dvi pastabos, joms komitetas pritarė. Sakė – neaktualu, nereikia balsuoti. Viskas, jau apsisprendė Seimas. Tvarka. Priėmimą pastraipsniui baigėme.

Dėl viso. Motyvai dėl viso. (*Balsai salėje*) Sakė – neaktualu. Jau apsispręsta. Yra pasiūlymų, aš suprantu. (*Balsai salėje*) Na, tai komiteto pranešėjas turi pasakyti, jeigu susipainiojo. Justinai! Dėl 5 straipsnio yra Seimo narių I. Pakarklytės, L. Jonausko, A. Vyšniausko ir M. Ošmianskienės pataisa. Reikia svarstyti ar nereikia svarstyti? (*Balsai salėje: „Atsiima.“*) Atsiima. Visi atsiima? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Tai tada lieka įsigaliojimas rugsėjo 1 dieną, kuri jau praėjo, 2023 metų.

Gerbiami kolegos, kadangi šnekama apie 5 straipsnio įsigaliojimo laiką, žiūrėkite, 5 straipsnį galime laikyti nepriimtu ir tada įstatymas įsigalios nuo priėmimo dienos? Galime? Saliamoniškai, visi sutinka. *Super!* Tvarka. Tai taip ir fiksuojame. Priėmimą pastraipsniui baigėme.

Pasisakymai dėl motyvų dėl viso. Turime ką nors? Daug turime. Už įstatymo projektą – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Na, iš tiesų buvau užsirašęs dėl viso projekto, tai jaučiu pareigą vis dėlto išsakyti argumentus. Man labai gaila, kad tai tapo dar vienu emocijomis – ne turiniu grįstu klausimu. Mano galva, supriešinimas absoliučiai dirbtinis vien tik todėl, kad viena visuomenės grupė galvoja, kad tai yra gyvybės ir mirties klausimas.

Kas stebina, tai, iš vienos pusės, gana civilizuotai gaunami laiškai su argumentais, o kitoje pusėje remiamasi emocija, kviečiama Seimo narius užversti kažkieno parašytais, nors ir turinčiais argumentų, bet vienodais laiškais su prašymais, kartais ir grasinimais dėl politinės ateities. Labai gaila, kai įdomūs ir autoritetingi savo srityse žmonės užsiima vaikų darželio lygmens žaidimais, ir anaip tol tai nieko bendro neturi su kitos nuomonės girdėjimu. Šiandien tie žmonės, kurie yra už įvairias laisves ir teises, atrodo radikaliausi visoje diskusijoje, nes panašu, kad egzistuoja tik viena tiesa, ta, kuri yra priimtina jiems.

Visuomet sakau, kad bet kurios pusės pozicijų suabsoliutinimas veda prie kraštutinumo ir iš gerų siekių kartais praktikoje išeina įdomūs variantai, nebūtinai tokie, kokių tikimasi. Na, neįtikėtina, kad naktinių taikiklių įteisinimas turėtų didelę, nepataisomą, neigiamą įtaką gamtai ir gamtosaugai? Kitų šalių praktika rodo, kad nė velnio. Sakote, palikite šansą gyvūnams gyvybę išsaugoti nors tamsoje. Tai dienomis vyksta tik kai kurios medžioklės rūšys ir šiaudien daugiausia medžiojama naktimis.

Teigiate, kad bus išžudyti gyvūnai. Esu girdėjęs iš Seimo salės, jog tai tas pats, kas šaudyti į gyvūną, pririštą prie medžio. Na, tikrai ne! Medžiotojas įprastai atlieka vieną šūvį pasišviesdamas, su taikikliu ar be jo, ir šitoms proporcijoms pasikeisti tikrai nėra jokio pagrindo. Norėtusi, kad po šūvio sužeistoms žvėrimis nereiktų papildomai kankintis.

Sakote, kad Seimo nariai turi įsipareigojimų ginklų prekeiviams. Man kartais norisi paklausti: jūs čia rimtai ar tyčiojatės iš Seimo narių? Seimo nariai gali turėti ir turi skirtingas pozicijas ir be įtakų iš šalies. Jeigu sprendimas būtų buvęs priimtas šiandien visos apimties, jau netrukus būtume pamatę, kad nieko tokio esmingo neįvyko ir kad tai buvo tik dirbtinai suformuotas emocijų kratinys. Dėl to labai gaila.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Linas. Ar tikrai prieš, Linai, kalbėsime?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Kalbėsiu prieš naktinius taikiklius. Tikiuosi, ši kartą nenutrauksite, pirmininke.

PIRMININKAS. Nutrauksiu, jeigu kalbėsime ne taip, kaip užsirašėte.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Aš pasakysiu labai paprastai, kad iš tikrųjų argumentų, kodėl reikėjo įteisinti naktinius taikiklius, šiandien nėra. Ir sveikas protas, labai tikiuosi, jau žengia labai didelį žingsnį link to, kad nugalėtų, ir iš tikrųjų taip nutiks. Aš girdėjau K. Mažeikos pasisakymus, jis labai daug kartoją žodį „keista“ – keista dėl vieno, dėl kito, dėl trečio.

O man keisčiausia iš tikrųjų, kad tai, ką šiandien puse lūpų kalbėjome apie ginklų prekeivius, apie lobistus ir taip toliau, virto tiesa. Šiandien spaudos konferencijų salėje ginklų prekeiviai pristatė Seimo nariams naktinio matymo taikiklius ir Seimas virto medžioklės reikmenų prekybos muge.

Aš dėl šito fakto tikrai kreipsiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją, to negalima taip palikti. Iš tikrųjų naktinio matymo taikikliai yra žaisliukas, prabangos žaisliukas, kurį, labai tikiuosi, nei mes įteisinsime, nei dar ateities kadencijos įteisins, ir iš tikrųjų sveikam protui ir gamtai Lietuvoje pasiliks vietos. Ačiū.

PIRMININKAS. Tai kalbėjote už, kaip suprantu, įstatymo projektą. (*Triukšmas salėje*) Du pasisakė už. Prieš įstatymo projektą turbūt E. Gentvilas per šoninį mikrofoną.

E. GENTVILAS (LSF). Kolega Andriau, na, juk visi suprantame, kad žmonės buvo užsirašę vienaip, po I. Šimonytės priimtos pataisos viskas apsivertė.

PIRMININKAS. Aš suprantu, Eugenijau. Ar galima, aš taip... Už dabar išklausėme pasisakymus.

E. GENTVILAS (LSF). Aš gal pabaigsiu, jeigu nenutrauksite. Akivaizdu, kad A. Petrošius norėjo kalbėti už projektą, bet dabar išėjo prieš projektą po I. Šimonytės. Tiesiog viskas apsiverčia. Vienas už pasisakė, vienas – prieš. Taip traktuoti reiktų.

PIRMININKAS. Eugenijau, štai ką reiškia patirtis. *Super* pasisakėte! Taip ir traktuojame: vienas – už, vienas – prieš. Toliau pasisako M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Panašu, kad šiame Seime buvau vienintelė, kuri tikėjo Seimo sveiku protu ir tuo, kad bus palaikytas premjerės pasiūlymas ir reikės pasisakyti už visą projektą. Tai tuo ir džiaugiuosi, kadangi šiandien tikrai sprendžiame ne tik gyvūnų gerovės, ne tik taikiklių klausimą, bet iš esmės sprendžiame ir Seimo garbės klausimą, Seimo garbės klausimą, kuomet projektai yra paverčiami visiškai priešingais, siekiant ganėtinai savanau-diškų tikslų, prisidengiant karo Ukrainoje tokia jautria padėtimi ir panašiais motyvais. Todėl kviečiu palaikyti tikrai visą projektą ir parodyti, na, kad Seime vis dėlto nesame čia bepročiai, bet turime kažkiek ir sąžinės, ir sveiko proto.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Tai išklausėme du pasisakymus už įstatymo projektą, vieną – prieš. Prieš, kaip matau pagal užsirašiusiųjų pavardes, K. Mažeika šnekės. Turbūt T. Tomilinas, I. Pakarklytė, ir A. Gedvilienė norėtų dabar kalbėti už esantį projektą. Tai prieš – K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai, na, tikrai labai keista, į kolegų Lino pasisakymą negaliu nereaguoti, kai jisai Medžiotojų asociacijos narius išvadino lobistais ir ginklų prekeiviais. Tai, Linai, manau, kad, na, jūs tikrai socialdemokratams ateinančiuose rinkimuose labai padėjote ir jums asmeniškai tai labai padės, ir jūs, kaip jau būsimas aplinkos ministras, turbūt sau, na, pasistatėte raudoną kryžių šiuo atveju – ne žalią.

Tai iš tikrųjų, kolegos, matyt, šitame Seime po premjerės įsikišimo tikrai buvo parodyta, kad yra daugiau jėgos, ir šiuo atveju emocijos ir ta jėga, kuri buvo parodyta, na, rodo, kad vis dėlto premjerė turi dar tarp valdančiųjų tą savo kieta kumštį, ji gali juo trinktelėti. Tikrai vėlgi – kur jos pažadai dėl argumentų, nes visos kalbos buvo tik emocijos. Premjerė, dar kartą pakartosiu, žadėjo išgirsti argumentus, žadėjo įsiklausyti į argumentus, bet, na, matau, kad negirdėjo ir dabar negirdi, nusišukusi nugara stovi. Tai iš tiesų, kolegos, kviečiu ištraukti korteles ir visai nedalyvauti balsavime, nes tai visiškai bereikšmis balsavimas ir neturintis jokios reikšmės. Tai tie, kas dar turi to sveiko proto, kaip čia buvo, kolegos, manau, kad galime tiesiog šiandien nedalyvauti balsavime ir ateinančiuose taip pat. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme du – už, du – prieš. Už įstatymo projektą – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, aš tai manau, kad mes turime nustoti čia kariauti po paskutinio mūšio ir tiesiog kalbėti apie galimą susitaikymą. Visose frakcijose yra šalininkų, visose frakcijose yra priešininkų. Taip veikia sistema, kuri vadinasi demokratija, ir mes nubalsavome taip, kaip nubalsavome. Galėjo būti kitaip, galėjo sukristi balsai kitaip ir būtų pralaimėjusi kita pusė. Mes vis tiek turime gyventi toliau.

Tikrai argumentai buvo abiejose pusėse, tikrai dauguma diskusijos dalyvių, na, dalyvavo toje politinėje diskusijoje pagarbiai, normaliai dėstė, rašė laiškus, dėstė argumentus, tikrai yra ir iš medžiotojų apstu tų argumentų, ir mes iki galo nesame tikri dėl savo pozicijų. Tačiau, na, aš asmeniškai turėjau tą poziciją ir praeitoje kadencijoje tokią pat, ir dabar turiu tą pačią poziciją, nieko nekeičiau ir, na, tiesiog asmeniškai manau, kad tai yra geresnis sprendimas. Tačiau, žinoma, nei aš – Dievas, nei Gražulis – Dievas, niekas negali pasisavinti sau visos išminties. Iš tikrųjų, žiūrėsim. Iki šiol gyvenome be tų naktinių taikiklių įteisinimo ir kažkaip vyko medžioklė, ir mes matėme tuos laiškus iš konkrečių medžiotojų, kurie sako, kad jiems nereikia to įteisinimo. Na, yra įvairių nuomonių ir bandykime ieškoti sutarimo tose savo frakcijose. Nu, yra, kaip yra, kiekviena pusė turi savo argumentus, reikia gerbti vieniems kitus ir tiesiog jau reikia užbaigti tą karingą retoriką, nes jau karas pasibaigė.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme tris pasisakymus už, du – prieš. A. Pocius tikriausiai prieš įstatymo projektą, aš kaip suprantu, ar ne?

A. POCIUS (TS-LKDF). Aš iš viso manau, nei prieš, nei už nėra prasmės kalbėti, nes aš argumentų šiaip ir negirdėjau. Argumentas yra toks: suomia, estai, latviai, lenkai, kitos Europos Sąjungos šalys leidžia, tai mes esame Europos Sąjungos nariai, ar ne? Kodėl mes neleidžiame? Kodėl niekas tuo nepasidomėjo ir nepaaiškino, kur yra skirtumas.

Kitas argumentas. Ar žemės ūkio darbuotojams, ūkininkams kas nors atstovavo? Kiek šernų bandos išknisa jų derliaus? Niekas apie tai irgi nekalba, ūkininkai turėtų irgi ką pasakyti. Kiek kompensacijų yra jiems išmokama.

Paskutinis mano argumentas. Čia girdėjau, kai kas klaidino, kad nereikalingi naktinio matymo taikikliai šalies gynybai. Šianakt aš grįžau iš NATO Parlamentinės Asamblėjos. Bendravau su ukrainiečių kariškiais, kurie yra atėję iš fronto. Jie atvažiavę prašyti pagalbos, kad kiek įmanoma daugiau siųstų į Ukrainą naktinio matymo taikiklių, siųstų termovizorių, siųstų ginkluotės. Izraelio pavyzdys dar prideda, kad turime galvoti ir apie tai. Aš, prisimindamas 1991 metus, kai žmonės susirinko ginti šio parlamento, virš 200 medžiotojų buvo čia atėję... Nereikia medžiotojų padaryti pajuokos objektais arba Lietuvos priešais. Tie vyrai ir moterys taip pat ateis kartu su kariuomene mūsų šalies ginti. Tiek ir norėjau pasakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už įstatymo projektą kalbės I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Visų pirma norėčiau pataisyti fakto klaidą gerbiamo T. Tomilino. Ne, ne visose frakcijose yra įvairių nuomonių. Laisvės frakcija visada vieningai buvo ir bus prieš naktinius taikiklius medžioklėje. Programoje tai turėjome ir vieninteliai čia balsuojame nuosekliai, mes esame nuoseklūs. Visi argumentai išsakyti. Nė vienas iš naktinių taikiklių medžioklėje įteisinimo šalininkų argumentų neatlaiko kritikos dėl gynybos. Tikrai ne į šernus šaudant reikia mokytis karo meno. Taip pat ir kiti argumentai dėl to, kad gyvūnas nebus tik sužeistas, o bus nužudytas. Jeigu nesi tikras dėl šūvio, tai tiesiog nešauk. Jeigu būtų

buvę įteisinti naktiniai taikikliai, tai kontrolė būtų tapusi neįmanomai sunki. Tai sako ir kontroliuojančios institucijos.

Galiausiai, pritrūkus argumentų šioje diskusijoje, ir vienoje laidoje tai buvo naktinių taikiklių įteisinimo šalininkės paminėta, – na, negi jums gaila? Man atrodo, tai nėra argumentas ir neturėtume tokiems prašymais čia, Seime, vadovautis.

Ko galiausiai norėčiau palinkėti ir pasiūlyti visiems naktinių taikiklių medžioklėje šalininkams ir Seime, ir už Seimo ribų? Visą šitą dėmesį, kurio jūs beprotiškai daug skyrėte, kad šis projektas būtų prastumas, skirkite edukacijai, švietimui, medžiotojo įvaizdžiui visuomenėje gerinti. Tai būtų išmintinga.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis prieš įstatymo projektą pasisako Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Taip, labai garbingas eiliškumas, pasisakau visada prieš. Aišku, prieš keliasdešimt metų, kai iš viso neįsivaizdavau, kas tai yra medžioklė, irgi, ko gero, būčiau tokios pat nuomonės, kaip yra dauguma mano dešinėje, – tai yra žudymas, tai yra neetiška. Bet kai susipažįsti su visu šiuo procesu, tu puikiai supranti, kad tai yra ne tik, kaip daugelis čia įsivaizduoja, šaudymas dėl mėsos, bet iš tikrųjų tai yra visos faunos priežiūra, išlaikymas, galų gale ligų plitimo užkardymas. Generolas taip pat jau pasakė viską dėl ateities ir dėl naktinio matymo taikiklių. Jie gali būti ateityje panaudoti ir mums patiems ginant savo pačių šeimas ir savo tėvynę. Nebūkime čia tokie, kaip sakoma, labai iškilūs, kad mus čia kas nors apgins iš karto atvažiuavę.

Aš tikrai dar kartą labai nuliūdęs, kad mums taip nepasisekė šiandieną – iš esmės 1 balso persvara šiandieną buvo priimtas įstatymas. Dar nepriimtas, aišku, dar bus paskutinė stadija. Bet aš tikrai siūlyčiau dar kartą pamėginti persvarstyti šitą reikalą ir nebalsuoti šiandieną už tas emocijas, kurios čia buvo išsakytos. Būtų priimtas neteisingas sprendimas. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų dėl įstatymo projekto. Balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui... (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 67 Seimo nariai, balsavo 66. Pritrūko balsų. Kitų dviejų lydimųjų yra svarstymo stadija. Apsvarstome, tegul jie prisiveja priėmimą, ir tada lauksime priėmimo, kaip suprantu, geresnių laikų. Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš noriu pasakyti repliką ponui A. Vyšniauskui. Iki šiol į mane žiūrėjo tik T. V. Raskevičius ir matė iš kito posėdžių salės kampo, kiek, kur ir kada balsavau, nors teisės ekspertai nematė. O dabar net į mano pilvą pradėjo žiūrėti A. Vyšniauskas. Kas jam darosi, gal jis pakeitė orientaciją?

PIRMININKAS. Gerai, supratau. Labai svarbus pasisakymas. Kęstuti, ar tikrai jau taip dega, kad reikia pasisakyti? Gerai, per šoninį mikrofoną – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš tik noriu pasakyti tiems, kas boikotuoja balsavimą. Jūs nieko nepakeitėte, nes naktiniai taikikliai neįteisinti taip ir liks.

PIRMININKAS. Supratau. (*Šurmuly salėje*)

17.06 val.

Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3079(2), Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3080(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10.2 klausimas – Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 9 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3079(2). Svarstymas. Į tribūną kviečiame J. Urbanavičių pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto išvadą.

Posėdžiui toliau pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, svarstėme šiuos du lydimuosius projektus Seimo Aplinkos apsaugos komitete. Jiems abiem buvo pritarta bendru sutarimu, tai siūlome pritarti.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Ačiū gerbiamam pranešėjui. Po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Turime... Ministrė Pirmininkė... Dėl motyvų. Dėl motyvų nėra niekas... Per šoninį mikrofoną? Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad šitų dviejų lydimųjų teisės aktų mums turbūt neapsimoka svarstyti, nes, priešingai, mes pritarėme pataisai, kuri įstatymą apverčia į kitą pusę, lydimieji bus nebeaktualūs, todėl mes jų neturime svarstyti dabar. Net jeigu įstatymų nepriėmėme, jie nebeaktualūs šiuo metu, nes pataisa apvertė įstatymą.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jeigu manote, kad jie neaktualūs, tiesiog po svarstymo galima jiems nepritarti, jeigu... tie, kurie taip mano. Prašom, Ministre Pirmininke.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėjau užsirašyti kalbėti prieš, nes išties dabar susiklostė tokia situacija: tie projektai atsirado kaip du papildomi lydimieji tada, kada Seimas išvertė išvirkščią L. Jonausko įstatymą. Dabar, kadangi Seimas jį atgal išvertė į pradinę stadiją ir kadangi kiek čia tos kortelės bebus traukamos, jeigu tas projektas bus priimtas, jis bus priimtas be naktinės optikos ir be ten lankų ir šunų, tai tada šitų projektų svarstymas yra visiškai ne į temą, nes nėra kaip jų svarstyti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, jie jau yra pasiekę tą stadiją, tada tiesiog svarstymo stadijoje mes balsuojame prieš ir atmetame juos kaip nebereikalingus. Bendru sutarimu galime tą padaryti? (*Balsai salėje*) Prašom. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Kaip medžioklės politiką vis dėlto kuriojanti ministerija, kad suprastume situaciją. Jeigu šiandien nėra priimamas pagrindinis įstatymas, tai rytoj gali aplinkos ministras įteisinti naktinius taikiklius Medžioklės taisyklėse. (*Šurmuly, šūksniai salėje*) Du lydimieji įstatymai numato, kad draudžiami ginklai yra numatomi įstatyme, Medžioklės įstatyme, o ne Medžioklės taisyklėse, todėl čia irgi reikia suvesti šituos įstatymus. Tiesiog noriu pasakyti, kad tie, kurie buvo prieš naktinius taikiklius, jų interesas yra, kad vis dėlto greičiausiai ne aplinkos ministras numatytų draudžiamus arba leidžiamus ginklus. Jie turbūt nori, kad įstatymas apibrėžtų taip, kaip L. Jonausko ir I. Šimonytės dvasia buvo, todėl tie, kurie yra prieš naktinius taikiklius, turėtų balsuoti už tai, kad įstatymu, Medžioklės įstatymu, būtų reguliuojami draudžiamieji ginklai. Aš siūlyčiau iš esmės priimti, jeigu taip suprantame apskritai logiką.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kadangi šie du įstatymų projektai – Laukinės gyvūnijos ir Saugomų gyvūnų – yra įregistruoti vėliau negu pirmasis projektas ir jie nebuvo lydimieji, tai yra projekto autoriaus jie nebuvo sumanyti, jie atsirado vėliau, vadinasi, jeigu manome, kad jie nebereikalingi, mes juos tiesiog turime atmesti. Prašom. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Frakcijos vardu norėčiau paprašyti pertraukos iki kito posėdžio... (*Balsai salėje*) Dėl šito nebuvo. Dėl šito nebuvo. Ne, dėl šitų nebuvo. Pasitikslinkite.

PIRMININKAS. Dėl šito projekto nebuvo pertraukos, buvo pertrauka dėl Medžioklės įstatymo. Bendru sutarimu dėl pertraukos? (*Balsai salėje*) Ar galime bendru sutarimu padaryti pertrauką? Taip. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš suprantu, pavargote, bet pasižiūrėkite realiai, visi trys projektai per pusvalandį pasislinko, tai tikrai pertrauka buvo dėl visų trijų. Pasižiūrėkite fiziškai, juk nebuvo taip, kad Medžioklės įstatymas būtų nukeltas, o tuos būtume iš karto svarstę.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai Jurgiui. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerai, gerbiamieji, buvo paprašyta dėl Laukinės gyvūnijos... atsiprašau, dėl Medžioklės įstatymo pertraukos. Natūralu, kad ir lydimieji patyrė tą pertrauką, bet prašymas buvo dėl pagrindinio įstatymo. Man atrodo, priimtinas A. Vyšniausko siūlymas... (*Balsai salėje*) Pažiūrėkime stenogramą, dėl ko buvo paprašyta pertraukos. Juk dėl pagrindinio, natūralu. Bet natūraliai tada nebuvo svarstomi ir lydimieji. Jūs čia, gerbiamas Juliau, įvertinkite tą situaciją, kad dėl lydimųjų negalėjo prašyti pertraukos, o paprašė dėl pagrindinio.

PIRMININKAS. Kolegos, kadangi šie projektai pasiekė svarstymo stadiją, tai Seimas, įvertinęs pirminį projektą, kuris, tiesą sakant, buvo vienas registruotas, jis atsirado tik po pateikimo, po svarstymo pagrindiniame komitete... Komitetas pakeitė nuomonę, tai ir salėje pasikeitė nuomonė. Norime ar nenorime, mes turėsime balsuoti dėl šito įstatymo svarstymo stadijoje. Tie, kurie mano, kad jo nebereikia... arba tie, kurie mano, kad jo reikia, balsuoja už, kurie mano, kad jo nebereikia, balsuoja kitaip. (*Balsai salėje*) Nėra dėl motyvų. Balsuojame.

Pritarta po svarstymo. Užsiregistravo 76, balsavo 68: už balsavo 49, prieš – 9, susilaikė 10.

Kitas – Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas. Atsiprašau, galima laikyti, kad balsavome dėl abiejų.

17.14 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2932(2) (svarstymo tęsinys)

Kolegos, darbotvarkės 2-7 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2932(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – M. Lingė, Biudžeto ir finansų komitetas. Komiteto pirmininkas, kaip pagrindinio komiteto atstovas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas spalio 4 dieną apsvaustė Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Komitete buvo surengti klausymai, kad įsiklausytume, išgirstume įvairių suinteresuotų pusių nuomones ir argumentus. Apsvarstyti įvairūs pasiūlymai, Seimo narių pasiūlymai. Įgarsinsiu komiteto išvadą, ji skamba taip: pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektui, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, Seimo narių pasiūlymus ir suinteresuotų asmenų teiktus siūlymus, kuriems komitetas pritarė, bei komiteto išvadoms.

Antras nutarimo sprendimo punktas yra kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę prašant įvertinti, ar pakankamas teisinis reguliavimas ir kontrolė nustatant nekilnojamojo turto mokestį vėjo jėgainių savininkams, kai nekilnojamojo turto mokestinė vertė yra apskaičiuojama ne nuo visos vėjo jėgainės vertės, neįtraukiant generatoriaus su sparnuote vertės, ar toks reguliavimas atitinka gerąją tarptautinę praktiką ir ar galiojantis teisinis reguliavimas nesudaro prielaidų saulės parkus traktuoti dvejopai, atsižvelgiant į tai, kad Nekilnojamojo turto registre saulės parkas yra įvardijamas kaip inžinerinis nekilnojamasis turtas, tačiau pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio 1¹ dalį saulės parkai priskiriami kilnojamiesiems daiktams.

Tokiai išvada už balsuojant 6, prieš – 3, susilaikius 1 buvo pritarta. Tačiau komitete taip pat buvo gauta ir atskiroji komiteto narių nuomonė, ji, panašu, bus pristatoma atskirai. (*Balsas salėje*) Atskiroji nuomonė. Tai tiek būtų.

PIRMININKAS. Ačiū.

M. LINGĖ (TS-LKDF). O papildoma išvada?

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pirmininke, išklaussime. Ten yra siūlymai, taip? Tai išklaussime papildomų komitetų išvadas ir tada, jeigu dėl jų reikės balsuoti, mes balsuosime per balsavimo langą. Balsavimo langas – 18 val. 25 min.

Tai prašom. Kaip papildomo komiteto atstovą kviečiu R. Jušką – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininką. Kaip papildomo komiteto atstovą. Ruošiasi J. Gudauskas, Kaimo reikalų...

R. JUŠKA (LSF). Komiteto sprendimas: iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIVP-2932 ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo nario M. Lingės pasiūlymus ir kitų subjektų pastabas ar jų dalis, kurioms komitetas pritarė ir kurios dera su M. Lingės pasiūlymais. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu Kaimo reikalų komiteto atstovą J. Gudauską. Jeigu jo...

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas siūlo pritarti iniciatorių pateiktam Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projektui, taip pat siūlo pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus. Kaimo reikalų komiteto pasiūlymas. Tai pasiūlymas yra toks: komitetas siūlo palikti galioti dabartinį reglamentavimą ir palikti galioti įstatyme įtvirtintas išimtis, lengvatas. Balsavimo rezultatai: už – 6, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Atskirą nuomonę dėl šio projekto pristato V. Gapšys. V. Gapšys kviečiamas pristatyti atskirą nuomonę dėl Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų turbūt retas žanras, kad opozicija susivienijusi pateikė atskirą nuomonę Seimo Biudžeto ir finansų komitete dėl šio projekto. Kodėl mes ją padarėme? Todėl, kad, pirmiausia, nebuvo atsižvelgta į Lietuvos banko pateiktas išvadas, ekspertines išvadas, kurias komitetas ir užsakė, ir nurodė, kad šitas projektas turi tam tikro neteisingumo. Tas neteisingumas pasireiškia keliose fazėse.

Pirmiausia skirtingose savivaldybėse tokio paties nekilnojamojo turto gali susidaryti skirtingi tarifai, tai yra tu vienoje savivaldybėje už tokį turtą tiesiog neturėsi mokėti nekilnojamojo turto mokesčio, kitoje tas nekilnojamojo turto mokestis vėl atsiras. Mes manome, kad to nebuvo išgirsta, tie argumentai. Dar daugiau – kai kurie pasiūlymai pačiame projekte pasirodė keisti, mažų mažiausiai taip galima juos pavadinti.

Vėjo elektrinėms iki šiol yra taikomas nuo 0,5 iki 3 % nekilnojamojo turto mokesčio tarifas. Savivaldybės jį gali nusistatyti ir nemaža dalis pasirinko nustatyti 3 % tarifą, atsižvelgdamos dar ir į tai, kad vis dėlto kažkaip keistai galiojanti tvarka yra, kad ne visa elektrinė yra pripažįstama nekilnojamojo turto objektu. Stiebas – taip, o ta generatoriaus dalis, turbinos dalis kažkodėl tapo kilnojamuoju turtu. Todėl vertės išsikreipia milžiniškomis apimtimis.

Galime pasakyti, kad Lietuvoje šiuo metu, mums pateiktais duomenimis, jie turbūt šiek tiek yra jau atsiliekantys, yra instaliuota beveik 1 gigavatas vėjo jėginių. Kai pasižiūri į jų vertes iš Registrų centro, pamatai, kad yra 131 mln. eurų. Ką tai reiškia? Vienas naujas vėjo parkas pristatomas taip, kad 85 megavatų vėjo parkas kainuos daugiau negu 100 mln., tai yra 85 megavatai prilyginami faktiškai 1 gigavatui. Tai jūs suvokiate, koks yra tos vertės sumažinimas?

Ką tai reiškia finansiškai? Net nuo tų 131 mln. skaičiuojant 3 % nekilnojamojo turto mokesčio tarifą bus gauta virš 3... nuo 1 gigavato bus gauta 3, jeigu maždaug milijonu įvertinsi, gausi 30 mln., jeigu 1 megavatą įvertinsi, jeigu nuo 130 mln., kaip dabar, tai šiek tiek daugiau nei 3 mln. eurų. Jeigu mes pritaikysime 0,5 % tarifą, tai gausime mažiau, apie pusę milijono, šiek tiek daugiau negu pusę milijono. Vadinasi, mes beveik 3 mln. eurų atimame iš savivaldybių, kurios galėjo nusistatyti tą tarifą, ir po to sakome, kad biudžete neturime pinigų įvairiausioms priemonėms.

Mums sunku visa tai paaiškinti, todėl mes pateikėme atskirą išvadą. Matome ir kitų problemų, kurios ten yra, todėl mes galvojame, kad šį projektą reikėtų atmesti, grąžinti iniciatoriams tobulinti.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai už atskirąją nuomonę. Kolegos, balsuosime dėl šio projekto per balsavimo langą. Dabar bus diskusija. Pirmasis diskusijoje norintis pasisakyti buvo A. Butkevičius. Prašom, kolega. Frakcijos vardu – 7 minutės.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš manau, kad tikrai buvo labai daug emocijų svarstant ankstesnį įstatymo projektą. Manau, kad čia bus mažiau dėl to, kad, manau, didžioji dalis Seimo narių visiškai nesigilino į Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projekto turinį. Norint gilintis, reikia tam tikros tikriausiai kompetencijos. Arba kokios nors kitos priežastys nulėmė.

Aš atsimenu dar 2020 metus, kai įvyko rinkimai ir kai Biudžeto ir finansų komitetui buvo pristatyta tokia labai optimistinė vizija, kad Vyriausybė ruošiasi pradėti rengti mokesčių įstatymų projektus. Juos parengs per 2021 metus, 2022 metai bus skiriami diskusijoms ir bus jie priimti, o nuo 2023 metų įsigalios.

Mielieji, aš kalbėsiu apie šių abiejų įstatymų projektų turinį. Iš pradžių dėl antro varianto lyg ir buvau susitaikęs su ta mintimi, kad truputį geresnis, bet vakar paaukojau gerą pusdienį ir apskaičiavau, kokią įtaką turės nuo 0,1 % mokesčio tarifo sumažinimas iki 0,05 % ir kad pusantros medianos turto, vadinasi, nebus savivaldybėje apmokestinama.

Pirmiausia pradėsiu nuo pirmo varianto. Pasirodo, kad pirmas variantas turi daugiau socialinio teisingumo tiek horizontaliuoju, tiek vertikalioju principu. Kad nebūtų taip, kad opozicija linkusi kritikuoti, aš paimu dokumentą, vieną iš Lietuvos banko dokumentų, ką rašo Lietuvos bankas vertindamas Vyriausybės įstatymo projektą. Labai nesiplėsiu. Jeigu jūs gyvenate Senamiestyje ir jūsų nekilnojamojo turto vertė, na, nedidelio buto, yra 177 tūkst., dabar mokesstinis kreditas yra 150 tūkst., tai jūs mokate mokestį 135 eurus. Jeigu pritaikome Vyriausybės variantą, jau ten gyvenantys už tokį patį butą moka tik 51,66 euro. Du su puse karto daugiau. Jeigu pritaikome patobulintą variantą, apskaičiavau vakar, pasirodo, kad jau tas šeimos narys mokės 43 eurus. Vadinasi, mes penkis kartus sumažiname nekilnojamojo turto mokestį, jeigu tarifas bus pasirinktas savivaldybės pats mažiausias – 0,05 %. Kaip žinote, daugiausiai savivaldybės mažiausią mokesčio tarifą pasirenka dėl tam tikrų politinių motyvų.

Keliaujame toliau į Alytų, į Akmenską, nes bankas šituos du rajonus pasirinko. Nei vienoje, nei kitoje vietoje nei horizontalusis, nei vertikalusis teisingumo principas neišlaikytas. Pagal Vyriausybės variantą Alytaus mieste būtų reikėję mokėti 9,3 euro, dabar pagal antrą patobulintą variantą truputį mažiau mokės – 6,3. Bet visur – radijo laidose, televizijos laidose – skambėjo, kad nemokės rajonuose gyventojai nekilnojamojo turto mokesčio dėl to, kad sumažino mokesčio tarifą iki 0,05 % ir padidino medianą iki pusantro dydžio. Bet miestų, savivaldybių centruose gyvenantys žmonės tikrai mokės. Vakar peržiūrėjau visas medianas savivaldybių miestuose ir atlikau skaičiavimus.

Būtų galima šitą klausimą plėsti ir toliau kalbant apie tai, kad mes... arba konkrečiai su šitais įstatymų projektais dar netgi pageriname situaciją žmonių, kurie turi du, tris arba keturis butus arba gyvenamuosius namus. Tą patį rašo ir Lietuvos bankas. Galėčiau pateikti ir skaičiavimus. Už kitą turimą vadinamąjį investicinį turtą Vilniaus mieste anksčiau reikėjo mokėti maždaug pagal galiojantį dabartinį įstatymą kai kur iki 500 eurų, o pagal naują tvarką nebereikės mokėti nė 100 eurų. Nežinau, kodėl tokią praktiką taiko Lietuva, nors tarptautinėje praktikoje, kiek teko susipažinti, yra taikoma verčių suma pritaikius mokestinį kreditą arba vadinamąsias, jeigu jums patinka, medianas. Daug paprastesnis mokesčių administravimas, tada ir savivaldybėms yra aiškumas.

Noriu pasakyti, kad skirtingas medianų taikymas atskirose savivaldybėse irgi pažeidžia socialinio teisingumo principą, jeigu įvertinsime žmonių pajamas pagal atskirus regionus, pagal atskiras savivaldybes. Neseniai yra, matėte, paskelbta, kad Zarasų savivaldybėje pajamos yra pačios mažiausios tarp visų rajonų savivaldybių. Nuo Vilniaus miesto skiriasi maždaug 930 eurų. Įsivaizduojate? Bet Zarasuose nekilnojamojo turto mokestį, kurio nemokėjo, mokės, o Vilniaus mieste, kurio gyventojų vidutinės pajamos yra beveik tris kartus didesnės, jiems mes nekilnojamojo turto mokestį sumažinsime.

Kaip čia yra dėl tos deklaruotos pajamų nelygybės, kaip čia yra dėl to vadinamojo socialinės atskirties mažinimo? Galutinai mokesčių įstatymas yra fiskalinės politikos priemonė, kad mes generuosime daugiau pajamų. Tačiau noriu pasakyti, kad pagal dabartinį įstatymą 11 mln. eurų per metus yra sukaupia ir daugiausia yra gaunama iš didžiųjų miestų. Atsiprašau, jeigu bus tam tikra klaidelė padaryta, bet apytiksliai, jeigu savivaldybės taikys 0,05 % mokesčių tarifą ir, aišku, įteisiname pusantros medianos, tai pritaikę tokią sistemą gausime 7 mln. eurų. Fiskalinis rezultatas nepagerėja, o tą mes deklaruojame Europos Komisijai, tą deklaruojame Pasaulio bankui, kad reikia šitą nekilnojamojo turto mokesčio sistemą sutvarkyti. Rezultatas yra toks.

Mes dabar padarome taip: savivaldybėms atiduodame ir jūs tvarkykitės ir priimkite politinius sprendimus dėl medianų, dėl tarifų didinimo, jeigu norite padidinti savo finansinio savarankiškumo galią ir padidinti savivaldybių pajamas. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Frakcijos vardu kalba M. Lingė. Primenu, taip pat 7 minutes.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai dėkui. Iš esmės, matyt, svarbu padiskutuoti, nes nueiname į detales, bet ir konceptualią prasmę paliesti būtų prasminga. Kodėl mums reikia pertvarkyti nekilnojamojo turto mokesčio? Supratus kodėl, bet kokį „kaip“ daug lengviau priimti. Taigi, pasakius, kad turto mokesčiai Lietuvoje yra vieni mažiausių, bus teisingas teiginys. Esame antri nuo galo Europos Sąjungoje pagal pajamas iš turto – taip pat bus teisingas faktas. Turto mokesčio pajamos Lietuvoje sudaro 0,3 % BVP, o Europos Sąjungoje vidutiniškai 1,2 % BVP.

Nekilnojamojo turto mokestis, kaip ir taršos mokesčiai, laikomas ekonomikos augimui žalos nedarančiu mokesčiu. Tarptautinės organizacijos mums rekomenduoja stiprinti. Visi argumentai teisingi, bet turbūt nepakankami, kad geriau atsakytume, kodėl mums reikia pertvarkyti nekilnojamojo turto mokesčio. Ir jei į nekilnojamojo turto mokestį žvelgsime kaip į tvarų pajamų šaltinį savivaldos infrastruktūrai gerinti, geriau suprasime jo tikslą ir prasmę.

Dabartinio nekilnojamojo turto mokesčio negalime vadinti infrastruktūros, nes ji temoka vos 1 % brangiausių nekilnojamojo turto savininkų. 1 % negali būti atsakingas už visos Lietuvos kelių, dviračių takų, šaligatvių, gatvių apšvietimo, parkų, vaikų žaidimo aikštelių gerinimą. Beveik 14 mln. eurų, kurie yra surenkami, tiek buvo surinkta 2022 metais iš to 1 %, visų duobių neužly-

gins ir visų gatvių neapšvies. Ir tai aktualu visoje Lietuvoje, ne tik kur koncentruojasi dabartiniai brangaus nekilnojamojo turto savininkai ir šio mokesčio mokėtojai.

Turint nekilnojamojo turto, svarbu būtų pasirūpinti ir tinkama aplinka prie to turto – keliais, apšvietimu, dviračių takais. Visa tai gula ant savivaldybių pečių. Kai nėra tikslinio pajamų šaltinio šioms reikmėms, lūkesčiai aplinkai didesni nei tvarios galimybės. Tiesa, infrastruktūros mokeskis jau egzistuoja, bet jis yra vienkartinis ir įskaičiuojamas tik į naujai projektuojamų objektų sąmatas infrastruktūros kūrimui, bet ne jos priežiūrai, atnaujinimui ir palaikymui. Sutvarkyta, gerai prižiūrima infrastruktūra didina nekilnojamojo turto objektų vertę. Tad suinteresuotumas turėtų būti visuotinis ir platus.

Svarbus ir savivaldybių finansinio savarankiškumo stiprinimo tikslas, kuris ateina su šiuo pasiūlytu įstatymo projektu. Savivaldybės galėtų nustatyti mokesčių tarifus, atidėti mokesčių mokėjimą, sumažinti mokesť, visai atleisti nuo mokesčio. Komitetas pritarė pasiūlymui sudaryti galimybę pačioms savivaldybėms nusistatyti konkrečius tarifus dėl gyventojų nekilnojamojo turto apmokestinimo. Vietoj siūlomo fiksuoto 0,06 % lengvatinio tarifo visam pagrindiniam gyvenamajam būstui siūloma, kad savivaldybės galėtų pačios nusistatyti tarifus 0,05–4 % intervale, ir tai taptų analogija ir panašumu su žemės mokesčiu, kuris ir šiuo metu renkamas į savivaldybių biudžetus, o savivaldybės pačios nusistato tarifus panašiuose intervaluose. Savivaldybės turi praktiką, sistema aiški, administravimas išbandytas. Galiausiai žemė – taip pat nekilnojamas turtas, tai tokių pačių principų taikymas ir kito nekilnojamojo turto apmokestinimui būtų nuoseklus žingsnis.

Svarbu pastebėti, kad šiuo pasiūlymu yra ištaisomi tiek horizontalaus, tiek vertikalaus teisingumo stokos pastebėjimai, kurie buvo pastebėti ir Lietuvos banko išvadoje. Ir tas lyginimas ar kalbėjimas dabar apie konkrečius skaičius nėra visiškai sąžiningas, nes mes negalime lyginti Naujosios Akmenės, Alytaus ar Vilniaus, nes mes nežinome, kokius tarifus kokiam būstui pasirinktų savivaldybės. Tai būtų jų diskrecija ir tai būtų, na, ta galimybė ir išvengti visų tų regimųjų, kurios apibrėžiamos išvadoje ir minimos kaip horizontalaus ir vertikalaus teisingumo stoka.

Svarbu, matyt, pastebėti dar ir tai, kad savivaldybės netaiko žemės mokesčio praktikoje nei pačių minimaliausių tarifų, nei pačių didžiausių. Vyraujantis vidurkis, kiek yra surenkama ir koks tarifas egzistuoja, pritaikomas žemės mokestis, tai yra 0,9 %. Ir jeigu tokia praktika vyrautų ir savivaldybėse, nustatant už nekilnojamąjį turtą, tai pajamų būtų galima surinkti iki 200 mln. Tai yra tikrai ženklėsnė, didesnė suma, negu buvo pasiūlyta projekto iniciatorių, be abejo, atveriant galimybes pačioms savivaldybėms modeliuoti mokesčių tarifus pagal aštuonis įstatymo kriterijus, įstatyme numatytus kriterijus.

Pabaigai, tiesiog tikrai raginu žengti šį žingsnį. Šiandien, tiesa, yra simbolinė diena – Savivaldos diena. Tai kalbėti ir diskutuoti, ir judėti į priekį su savivaldai svarbiu jų savarankiškumui stiprinti instrumentu būtų labai didelis postūmis į priekį. Kviečiu ir raginu palaikyti šioje stadijoje šį projektą.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Kitas diskusijos dalyvis – V. Ažuolas, frakcijos vardu. Nema tau. Frakcijos vardu kalbėti kviečiamas V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Šiandien iš šios tribūnos kalbame „kodėl?“, bet vis dėlto svarbu ir „kaip?“. Niekas nesiginčija, kad gal 1 % tų žmonių ir neturi būti vieninteliai, kurie išlaiko visą infrastruktūrą, bet ar tikrai sąžininga yra sukurti tokį įstatymą, kuris tą infrastruktūros išlaikymą perkelia ant tų, kurie mažiausiai ir turi? Ar teisinga padaryti tokias sąlygas, kad Vilniuje net tie, kurių turtas žymiai vertingesnis, nemokės nekilnojamojo turto mokesčio, arba tie, kurie įsigijo vasarnamį Neringoje, galės jo nemokėti, kai tuo tarpu tuose pačiuose Zarasuose ar Anykščiuose toks atsiras.

Gal ir galime kalbėti apie tai, kad permetame, suteikiame galimybę savivaldai. Savivalda čia yra labai svarbi, ir tam niekas turbūt neprieštarauja. Tačiau bijau, kad tas savarankiškumas baigsis, kai bus svarstomi valstybės ir savivaldybių biudžetai ir kai bus iš Finansų ministerijos pasakoma, kiek tu mažiausiai turi susirinkti to nekilnojamojo turto mokesčio, arba tiesiog bus sumažinti kiti pervedimai iš valstybės biudžeto į savivaldybės. Tai vargu ar tada mes kalbėsime apie tikrąją savivaldybių savarankiškumą, ar tiesiog bus primesta ir pasakoma, nurodoma. Kas, beje, išeis tada? Tos savivaldybės, kurios yra skurdesnės negu didžiųjų miestų, greičiausiai nukentės

labiau, nes joms tie nurodymai bus žymiai skausmingesni. Vargu ar tai yra savivalda, juo labiau kad nebuvo išgirsti tos pačios savivaldos argumentai, kur jos turi instrumentus ir kur tų instrumentų galia ne tokia maža.

Tos pačios vėjo jėgainės, apie kurias mes šiandien kalbėjome. Kažkodėl Finansų ministerija, nežinia, dėl ko, nusprendė vėjo jėgainių savininkams sumažinti mokestį. Beje, niekas komitete neprašė. Nebuvo nė vieno to, kuris komitete pasakytų, kodėl reikia sumažinti vėjo jėgainėms nekilnojamojo turto mokestį. Ir nuo taip dabar mažos vertės, kaip jau minėjau, 131 mln., mes mokame tik 3 %, nors turbūt reali vertė būtų apie 1 mlrd. 300 mln. tų jėgainių, kurios dabar jau veikia. Jie žinojo, kad mūsų mokesčių tarifai gali būti nuo 0,5 % iki 3 %, ir dar eilėje stovi norinčių pasistatyti, beje, tas vėjo jėgainės. Nė vienas nesako, kad nenori statyti ir kad tai yra priežastis nekilnojamojo turto mokestis, tai Finansų ministerija atėjo ir pateikė sumažintą. Visiems gyventojams nusprendėme pakelti, ir už trobelę Zarasuose apmokestinti, bet už vėjo elektrinę sumažinti. Ir jau vien tai, pagal dabartines sąlygas, net netaisant nieko kito, tai jau atima iš savivaldybių apie 3 mln. eurų. Bet staiga norime prisidėti kelis milijonus, ir jeigu taikysime mažesnę tarifą, nelabai kuo ir didesnę sumą, tikriausiai 9 mln. eurų iš viso surinktume, jeigu taikytume minimalų tarifą.

Kam šitas pasirodymas? Kam valdžiai šito dalyko reikėjo? Kodėl tai atsirado? Finansų ministerija nelabai gali artikuliuotai paaiškinti, kodėl sumažiname vėjo jėgainėms. Bet jeigu dar ištaisytume vieną dalyką, tikrai vieną dalyką, tai yra vertę nustatytume tokia, kokia ji yra reali, staiga atsirastų potencialas jau dabar instaliuotų elektrinių atžvilgiu surinkti per 20 mln. eurų mokesčių. O 2025 metais, kaip prognozuoja energetikos ministras, mes turėsime dvigubai daugiau instaliuotos vėjo jėgainių galios, tai būtų apie 50 mln. eurų. Tuos 50 mln. eurų mes atimame, kad kelis milijonus surinktume šiuo įstatymu iš kitų gyventojų.

Aš manau, tai yra nesąžiningas įstatymas. Darbo partijos frakcija tokio įstatymo nepalaikys, nes jis užmeta našta tiems gyventojams, neproporcingą našta, palyginus su tais turtingaisiais, kuriems mokestis yra sumažinamas. Todėl šiuo atveju mes atmetame tokį siūlymą. Mes sakome, kad mes galime diskutuoti apie visus realius siūlymus, bet tikrai ne tokius, kurie beprasmiškai apkrauna mokesčiais, kartu atleisdami turtingesnius ir verslus, kurie gali tą mokestį sumokėti. Man atrodo, tai yra nesąžininga. Tokiam įstatymui pritarti negalima.

V. VALKIŪNAS (DPF). Teisingai!

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, Lietuva kaip valstybė turėjo galimybę tiek Vyriausybės, tiek Finansų ministerijos atstovaujama atsakingai derėtis su Europos Komisija ir priimti atitinkamus išipareigojimus dėl mokesčių pakeitimų aplinkos apsaugos ar inovacijų srityse. Dabar mes matome situaciją, kai neįgyvendinus mokesčių reformos Lietuvai gresia prarasti RRF'o lėšas, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano lėšas. Akivaizdu, kad tas šimtų milijonų eurų lėšų praradimas ir kaltė už tai kristų būtent Finansų ministerijai ir ministrei G. Skaistei dėl to, kad Lietuva neturėjo jokio išipareigojimo ir reikalavimo iš Europos Sąjungos, iš Europos Komisijos konkrečiai, kad priimtų išipareigojimus dėl nekilnojamojo turto mokesčio priėmimo. Neturėjo Lietuva reikalavimo ir dėl pajamų mokesčio keitimo. Akivaizdu, kad absoliuti dauguma Europos Sąjungos valstybių to ir nedarė. Yra žinoma ir labai aiškiai pateikta, jei kalbėtume apie turto mokesčius, tokį išipareigojimą Europos Komisijai iš visų Europos Sąjungos šalių prisiėmė tik Prancūzija. Jei kalbėtume apie kitus – pajamų mokesčius, panašius išipareigojimus priėmė tik penkios valstybės iš visos Europos Sąjungos, be Lietuvos. Atsižvelgdamos į pasaulio ekonomikos prognozes ir situaciją dėl blogėjančios pasaulinės ekonomikos būklės, dauguma valstybių labai atsargiai vertina savo galimybes keisti mokestinę tvarką, kelti didesnę mokestinę našta savo valstybės piliečiams.

Akivaizdu, kad Lietuvos finansų ministerija apie savo piliečius ir gyventojus šiame pasaulinių karų ir ekonominės krizės kontekste negalvoja. Mes matome, kad noras dabar priimti tiek nekilnojamojo turto, tiek kitus mokesčius iš tiesų yra visiškai nepagrįstas. Ko tuo siekiama, kokie tikslai, kokia nauda mūsų valstybei? Ar iš tikrųjų mes norime, kad mūsų šalies žmonės nebūtų skatinami išigyti savo nekilnojamojo turto, arba tie žmonės, kurie įgijo tą nekilnojamąjį turtą daug seniau, kai jisai turėjo daug mažesnę kainą, ir dabar gyvena Vilniuje arba Kaune tuose rajonuose,

kuriuose nekilnojamas turtas yra brangesnis, dėl to dabar nukentėtų tie pensinio amžiaus žmonės ir kiti, kurie tiesiog neįsivaizdavo, kad kada nors jie turės nukentėti, nes paveldėjo nekilnojamąjį turtą ir dabar gyvena tuose savo miestų rajonuose?

Aš manau, kad tai yra nesąžininga ir neteisinga tiek valstybės atžvilgiu, tiek mūsų piliečių atžvilgiu. Kai visas pasaulis grimzta į nevaldomą chaosą, į ekonominę krizę, į karus, mes norime savo žmonėms sukelti dar didesnę naštą esant tokiai situacijai, kai pačios Lietuvos ekonominė būklė yra labai prasta. Mes matome galiausiai net pačios valdančiosios daugumos labai aiškiai išsakytą kritiką, tos pačios Laisvės partijos, kad Finansų ministerija turėtų persiderėti su Europos Komisija dėl mūsų išsipareigojimų tose srityse, kuriose jie nebuvo būtini. Aš esu įsitikinęs, kad Europos Komisija turėtų išgirsti Lietuvą, nes mūsų ekonomika tikrai nėra, pakartosiu, geros būklės, ir kad Europos Komisija suprastų, kad vis dėlto tie išsipareigojimai, kurie buvo duoti, buvo pertekliniai ir, palyginus su kitomis šalimis, tomis pačiomis artimiausiomis mūsų kaimynėmis Latvija ir Estija, jos tokių išsipareigojimų visiškai nepriėmė. Tai kodėl Lietuva turėtų būti ta valstybė, kuri, esant šiai būklei, labiau skriaudžia savo gyventojus ir savo piliečius?

Manau, kad šitoje situacijoje geriausia išeitis yra Seimui iš tiesų atmesti tokius nepagrįstus mokesčius kaip nekilnojamojo turto ir pasakyti finansų ministrei ir Finansų ministerijai labai aiškų signalą ir reikalavimą, kad būtina važiuoti į Briuselį, į Europos Komisiją, ir persiderėti. Jeigu tokie raginimai skamba jau iš pačios valdančiosios daugumos, tai mūsų, kaip opozicijos, pareiga yra būti vieningiems ir parodyti, kad šiandien Finansų ministerijos kelias yra vienintelis – tai atgal į Briuselį, kad susiderėtų tokias sąlygas, kad geriausiai atstovautų mūsų valstybės piliečiams. Kitu atveju mes tikrai su šiais priimtais naujais mokesčiais tikrai dar labiau stumsime nuo skardžio mūsų visos valstybės ekonomiką ir apsunkinsime mūsų šalies žmonių gyvenimą.

Taigi raginu visus nepritarti tiek nekilnojamojo turto, tiek kitų šitų naujų mokesčių priėmimui, nes tikrai pakankamas paketas, kalbant apie gamtos apsaugą, jau buvo priimtas šios kadencijos Seime ir mes šiuos išsipareigojimus Europos Komisijai, kurių jina iš tiesų reikalavo, jau įvykdėme. Perteklinius išsipareigojimus vykdyti, esant šiai būklei, būtų tikrai neišmintinga ir nusikaltama mūsų valstybės ir žmonių atžvilgiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. K. Adomaitis norėjo dalyvaut diskusijoje, bet aš nematau jo. Z. Balčytis kviečiamas diskutuoti. Prašom, kolega.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, daugiau čia opozicijos turbūt kolegų, nes daugumai visiškai yra neįdomu mūsų savivaldybių reikalai. Tai iš tikrųjų labai trumpai pasisakysiu šituo klausimu, nes čia prieš mane buvo labai daug kas išsakyta. Aš niekaip negaliu suprasti – visi mes daug metų skatinome pačias savivaldybes būti savarankiškas ir susirinkti mokesčius, tarp jų ir nekilnojamojo turto mokesčius, kad jos galėtų pačios nesikreipti nei į Finansų ministeriją, nei atskirus Seimo narius, kad negadintų čia jiems, kaip sako, darbo grafiko, nereikalautų, neprašytų, neitų lobistai. Šiandieną tas įstatymo projektas, kuris kalba apie vėjo jėgainių apmokestinimo sumažinimą nuo 3 % iki 0,5 %, yra sunkiai suprantamas dalykas. Pirmiausia, tai vėjo jėgainės – ne vien tikrai gėris, vėjo jėgainės yra taip pat žmonių, kurie gyvena aplinkui šitas vėjo jėgaines, neigiama įtaka sveikatai. Aš manau, kad yra sveikuolių pas mus, jie galėtų patvirtinti mano žodžius. Kada ištisus metus tu turi, kaip sako, žiūrėti į besisukančius vėjo jėgainių sparnus, iš tikrųjų tai yra tam tikra problema. Bet čia jau yra gydytojų ir kitų, kaip sako, sveikatos sistema užsiimančių kolegų.

Aš manau, kad šitas įstatymo projektas tikrai turėtų būti nepriimtas. Mes negalime sutikti su tuo dėl savivaldybių, kurios iš tikrųjų ne tikrai sau pasiima pinigus, bet juos kaip tik ir sumoka tiems žmonėms, kurie savo sklypuose leidžia pasistatyti šitas jėgaines, ir sumoka į tam tikrą mokesčių sistemą, nutiesia keliukus, sutvarko aplinką. Iš tikrųjų šiandieną mes, kaip šalis, laikomi, kad einame labai sparčiai atsinaujinančios energetikos vystymo keliu, tačiau aš tikrai įžvelgiu, kad galbūt čia yra tam tikras lobizmas, nes yra suinteresuotumas, kad nebūtų tos didelės konkurencijos, kad ateityje didelės mūsų kompanijos, kurios eina per „Ignitį“ ir visus kitus, galėtų žymiai labiau pakelti kainas, nes konkurencijos mažinimas iš karto sukelia galimybę kainas didinti. Todėl aš kategoriškai pasisakau prieš ir manau, kad mūsų didelė dauguma kolegų, kurie yra ir

tarp pozicijos, ir opozicijos, nepritars šitam įstatymo projektui. Tikrai mes siūlome jį atmesti, tobulinti, kad surastume bendrą konsensuą. Paskutinis mano sakinyš. Šitam projektui kategoriškai nepritaria ir Savivaldybių asociacija, ir kitos institucijos. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Daugiau nėra norinčių diskutuoti. Bent jau tų, kurie buvo užsiregistravę ir kurių nebuvo, kai paskelbiau jų pavardes, nematau.

Kolegos, toliau tęsime šio projekto svarstymą per balsavimo langą, nes yra pasiūlymų, dėl kurių reikės balsuoti.

17.50 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135, Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3136 (pateikimas)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas yra Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo, įstatymo papildymo 6¹ straipsniu ir įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135. Pateikimo stadija. Kviečiu susisiekimo viceministrą J. Skačkauską. Prašau kartu pristatyti ir lydimąjį Kelių įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3136.

J. SKAČKAUSKAS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite man pateikti kartu su šių metų biudžeto projektu Vyriausybės pritartus įstatymų projektus. Tai yra Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo, taip pat Lietuvos Respublikos kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai.

Taigi šių įstatymų pakeitimo tikslas – pakeisti nustatytą elektroninės kelių rinkliavos, kitaip dar vadinamo *e. tollingo*, paslaugų Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimo pradžią, nes, deja, dėl besitęsiančių teisminių ginčų vykdamas *e. tollingo* informacinės sistemos paslaugų įsigijimo viešųjų pirkimų procedūras tapo aišku, kad iki šiuo metu įstatyme nustatytos datos, tai yra 2024 m. liepos 1 d., nepavyks įgyvendinti projekto. Įstatymo projektais siūloma nustatyti, kad nuostatos, susijusios su *e. tollingo* paslaugomis, įsigalioja 2025 m. liepos 1 d.

Teisminiai ginčai tęsiasi nuo 2021 metų. Tenka apgailestauti, bet ir šiuo metu konkurso dalyviai yra pateikę apeliacinius skundus, o teismas yra pritaikęs laikinas apsaugos priemones, kurioms esant negali būti vykdomi jokie tolesni veiksmai. Kad užtikrintų surinkimą lėšų, kurias buvo planuota papildomai surinkti įdiegus *e. tollingą*, 2023 metais Lietuvos Respublikos Seimas pritarė pakeisti kelių naudotojo mokesčio dydžių ir surinkimo principą. Taigi nuo kitų metų sausio 1 dienos įsigaliojus padidintiems dydžiams prognozuojama, kad per metus bus surenkama papildomai apie 40 mln. eurų. Taigi iš tikrųjų pajamos, kurios buvo prognozuotos iš *e. tollingo*, iš principo bus kompensuojamos per vinječių dydžių padidinimą.

Tik dar kartą apgailestauju, kad terminą tenka nukelti, tačiau, kaip jau minėjau, pakartosiu, kad Susisiekimo ministerija jums padedant nuo 2024 metų pakėlė kelių rinkliavos dydžius, dėl to surenkamos pajamos turėtų nenukentėti. Prašau jūsų pritarimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiavam pranešėjui. Nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Nėra. E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū, gerbiamas viceministre, už pristatymą. Teisminiai procesai, taip, girdžiu, kad vyksta nuo 2021 metų, vis dėlto galima pajamų netekti yra didelė. Jūs sakote, kad kompensuosis ji, bet, kiek aš turiu informacijos, man atrodo, tai vis tiek yra netoli 40 mln. nuostolių, o jie galėtų būti investuojami į kelius, ko šiandien labai trūksta. Tiesiog ar ministerija yra padariusi viską, ką galėjo padaryti? Šiandien numatė terminą 2025 m. liepos 1 d., bet iš kur žinoti, ar iš tiesų tie teismai jau bus pasibaigę? Ar tikrai galime tikėtis, kad nuo to laiko jau bus taikomas papildomas mokestis, o jeigu ne, kas toliau, nes vis dėlto tai yra didžiulė biudžeto netektis? Ačiū.

J. SKAČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Klausimas iš dviejų dalių. Pirma, dėl mokesčių. Studijoje, kuri buvo atlikta 2015 metais, buvo įvardinta suma, kad per *e. tollingą* bus galima surinkti apie 110 mln. eurų. Šiais metais, prognozuojama, kelių rinkliavos surinkimas bus apie 60 mln. eurų. Kaip minėjau, mes pakėlėme, iš tikrųjų nuo sausio 1 dienos įsigalios padidintos kelių rinkliavos, tai leis pasiekti 100 mln. eurų, tokia yra prognozė. Tai iš principo 100–110, skirtumas yra 10 mln. eurų. Bet kokių atveju tai parodys realūs surinkimai, kokie jie bus iš tikrųjų.

Dabar dėl to, ar iš tikrųjų ta data yra reali. Mano manymu, reali, nes dabar vyksta iš tikrųjų paskutiniai apeliaciniai, sakykime, teisminiai ginčai, po jų iš tikrųjų realiai, kadangi yra eilė, neturėtų būti kokių kitų teisminių ginčų, nes visas teisminis bylinėjimasis bus baigtas. Mūsų vertinimu, šių metų pabaigoje tie teisminiai ginčai turėtų baigtis ir tuomet iš tikrųjų tikrai beliktų įgyvendinti. Turbūt ta data yra reali.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, norėję paklausti, paklausė. Dėl balsavimo motyvų už S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Nemalonu, bet reikia pritarti atidėjimui. Bet aš labai raginu Susisiekimo ministeriją pagalvoti apie papildomus šaltinius. Deja, bet jūsų ministerija nepritarė, jūsų bent ministerijos frakcija nepritarė automobilių taršos mokesčiui, kuris būtų atnešęs kiekvienais metais po 200 mln. eurų keliams atnaujinti. Štai *e. tollingas* – dar dveji su puse metų vėlavimo. Vėl nėra garantuojamos pajamos, ir iš esmės tai yra sektorius, kuris negarantuoja savo pajamų šaltinio, kaip atnaujinti kelius.

Akcijų įstatymas, kuris buvo įdiegtas. Gerbiama Laima, žiūriu, ką tik šiandien užregistravo jau kai kuriuos mažinimo koeficientus ir siūlys dar kartą mažinti. Tai didysis iššūkis yra susisiekimo sektoriui sugalvoti, kaip mes išlaikome dabartinę infrastruktūrą, nes sakymas į orą, kad trūksta keliams pinigų, niekur neveda. Lygtis turi lygybės ženklą, turi būti sudedamosios dalys. Neturime *e. tollingo*, neturime automobilių taršos mokesčio. Man tai atrodo kelias į niekur ir mes chroniškai nefinansuosime kelių, jeigu Susisiekimo ministerija nesugalvos adekvačių finansavimo šaltinių kelių būklei atnaujinti.

O ir ta pati kelių būklė. Iš tikrųjų Darnaus judumo fondas, kuris turėtų skatinti investicijas į darnų judumą, šiandien vis dar neįsteigtas. Tai yra vienas iš reikalavimų ir RRF'o pinigams gauti. Kadencija baigiasi. Mums tikrai reikia investuoti ne tik į asfaltą, bet ir į dviračių takus, alternatyvią infrastruktūrą, viešąjį transportą. Ir šitų atsakymų šiandien mes neturime. Todėl atidedami *e. tollingą* mes tik vėliname sprendimus jų nepasiūlydami. Visi norime gerų kelių, gerų dviračių takų, bet kaip juos finansuoti, šiandien pasiūlymo neturime. Tai labai norėtųsi irgi iš ministerijos, aš čia kaip kolega ministras tik apeliuoju, bet reikia ieškoti pajamų šaltinių.

17.58 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3126 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. (*Balsai salėje*) Balsavimas, kaip minėjau, 18 val. 25 min.

Dabar kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3126. Kviečiu finansų ministrę G. Skaistę. Pateikimas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). 2022 metų nacionaliniam finansinių ataskaitų rinkiniui Vyriausybė šių metų spalio 4 dieną pritarė ir pateikė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą, kuriuo siūlo patvirtinti 2022 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį. Kartu su rinkiniu yra teikiama informacija apie valstybės skolą.

Teikiamas 2022 metų nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys, kuris parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys, atlikus centrinės valdžios subjektų ir visų valdžios valdymo lygių: centrinės, vietinės ir socialinių bei kitų fondų, subjektų finansinių ataskaitų konsolidavimo procedūras, iš viso 3 tūkst. 409 subjektai. Finansinės ataskaitos parodo viešojo sektoriaus konsoliduotąjį turtą, įsipareigojimus, gautas finansavimo sumas, grynąjį turtą, pajamas ir sąnaudas. 2022 metais visą viešojo sektoriaus konsoliduotąjį turtą sudarė 75,2 mlrd. eurų

ir jis buvo 6,5 mlrd. eurų, arba 9,5 %, didesnis nei 2021 metais. Įsipareigojimus sudarė 31,5 mlrd. eurų. Palyginti su 2021 metais, padidėjo 464,8 mln. eurų, arba 1,5 %.

Prie Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio yra pateikiama informacija apie valstybės skolą. Valstybės skola 2022 metų pabaigoje buvo 25,7 mlrd. eurų ir tai sudarė 38,4 % bendrojo vidaus produkto. Valstybės skolos santykis su BVP per 2022 metus sumažėjo 5,3 procentinio punkto. 2021 metais buvo 43,7. 2022 metais valstybės skola nominaliaja išraiška padidėjo 1,1 mlrd. eurų, arba 4,6 %. Valstybės skolinimosi kaštai 2022 metais mažėjo, tačiau ateityje tendencija yra didėjimo link dėl augančių palūkanų.

Prašome po pateikimo priimti svarstyti Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Deja, jūsų klausti buvo užsirašęs Z. Balčytis. Atsiprašau, gerbiama ministre, dabar turėtų pristatyti taip pat valstybės kontrolierius M. Macijauskas, po to klausimai.

M. MACIAUSKAS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Pirstatau pagrindinių mūsų valstybės finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditų išvadas. Šių valstybinių auditų tikslas – įvertinti, ar ataskaitose pateikti turto, įsipareigojimų, pajamų ir išlaidų duomenys rodo tikrą ir teisingą vaizdą. Jis būtinas jums priimant pagrįstus sprendimus dėl biudžeto formavimo ar įstaigų veiklos vertinimo.

Pastaruosius dvejus metus dėl Nacionalinio ir Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių reikšime neigiamas nuomones. 2022 metų ataskaitų duomenys rodo, kad dalis reikšmingų besikartojusių apskaitos klaidų ištaisyta ir jų paplitimas sumažėjo. Matome pažangą, visgi dar yra reikšmingų taisytinų dalykų, kurie trukdo šiuos ataskaitų rinkinių duomenis naudoti kaip patikimus.

Vertinu Finansų ministerijos lyderystę. Ji, siekdama atspindėti tikrą ir teisingą finansų būklę valstybės mastu, sudarydama 2022 metų rinkinius ištaisė dalį reikšmingų kitų asignavimų valdytojų apskaitos klaidų. Kadangi įstaigų 2022 metų finansinių ataskaitų rinkiniuose vis dar liko reikšmingų klaidų, jos turi būti ištaisytos sudarant savo 2023 metų finansinių ataskaitų rinkinius.

Toliau pristatysiu kiekvieną iš išvadų. Taigi, teikiu išvadą dėl 2022 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio. Dėl jo reiškiamo sąlyginę nuomonę, tai reiškia, kad 2022 metų ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą viso viešojo sektoriaus, tai yra 3 tūkst. 410 viešojo sektoriaus subjektų, finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, išskyrus audito metu nustatytus reikšmingus trūkumus. Daugiau nei 4 % ilgalaikio turto, 20 % trumpalaikio turto duomenų teisingumo ir 8 % įsipareigojimų teisingumo negalėjome patvirtinti.

Kartu su Nacionaliniu finansinių ataskaitų rinkiniu teikiama informacija apie valstybės skolą. Jos duomenys – 25,7 mlrd. eurų, 38,4 % BVP – visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi. Skolindamasi Vyriausybė laikėsi nustatytų skolinimosi limitų.

Dėl valstybės skolos atkreipiu jūsų dėmesį, kad Vyriausybė savo programoje buvo numačiusi parengti valdžios sektoriaus skolos valdymo strategiją, tačiau ją rengti atsisakė ir parengė skolos scenarijų modeliavimą ir valdžios sektoriaus finansų tvarumo vertinimo įrankį, kuriuo modeliuojami fiskalinės politikos scenarijai. Šis įrankis svarbus žingsnis fiskalinės politikos srityje, tačiau manau, kad neatstoja valstybės skolos valdymo strategijos kaip sutarimo, kokių tikslų siekiama.

Tiek apie Nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį ir valstybės skolą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ministre, prašom grįžti į tribūną. P. Gražulio nėra. Klausia Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų šiandien ir valstybės kontrolierius paminėjo tam tikrus trūkumus, kurie eina metai iš metų. Mes, Audito komitetas, bendraujame, bendradarbiaujame įvairiose srityse ir ypač dėl konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių teisingumo. Ir viena iš didžiausių problemų, kuri buvo nustatyta praeitais metais, kad yra informacinių sistemų trūkumų. Dėl to mes irgi jų prašėme, klausėme, kas yra padaryta. Todėl šiandien mano klausimas yra toks: kokie padaryti darbai, kad ši problema būtų kada nors galutinai išspręsta? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip, tai vienas iš nustatytų trūkumų jau keletą metų yra toks pats, kalbant apie Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinių sistemų trūkumus. Šiuo metu yra vy-

kdomas projektas, kuris padės ištaisyti tas sisteminės klaidas, tačiau tie procesai užtrunka. Tikimės, kad galutinai programa bus ištaisyta 2024 metų spalio mėnesį, tai jau, tikėtina, atsiskaitant už 2025 metus, informacija bus visa ir pakankamai išsami, tačiau natūralu, kad tie projektai šiek tiek užtrunka. Keletą metų iš eilės turėjome tą pačią pastabą, bet į ją yra atsižvelgta ir taisome.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre. Dėl šio nutarimo projekto nėra... Balsuojame. Tik-tai siūlomi kaip pagrindinis komitetas – Biudžeto finansų komitetas ir papildomo statuso visi kiti likusieji komitetai. Siūloma svarstyti 2023 m. lapkričio 16 d. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3125 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3125. Kviečiu finansų ministrę G. Skaistę.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Vyriausybė šių metų spalio 4 dieną taip pat pritarė Finansų ministerijos parengtam 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui ir pateikė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą, juo siūlo patvirtinti 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, kurį sudaro valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys.

Pagrindiniai 2022 metų valstybės biudžeto vykdymo rodikliai: į valstybės biudžetą iš viso surinkta apie 12,8 mlrd. eurų pajamų, be Europos Sąjungos paramos, tai yra planas įvykdytas 108,1 %. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos buvo gauta 2,3 mlrd. eurų. Didžiausią valstybės biudžeto pajamų dalį sudarė pridėtinės vertės mokestis – 5,7 mlrd. eurų, gyventojų pajamų mokestis – 2,6 mlrd., akcizai – 1,7 mlrd. eurų, pelno mokestis – 1,6. Valstybės biudžeto išlaidas sudarė apie 17,2 mlrd. eurų, iš jų Europos Sąjungos paramos – 2,2, išleista 1 mlrd. 772,2 mln. eurų mažiau, nei planuota, iš jų didžioji dalis – 1 mlrd. 120,4 mln. eurų dėl Europos Sąjungos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų srautų.

2022 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parengtas konsolidavus centrinės valdžios institucijų ir jų kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas – iš viso 573 subjektai. Šiame rinkinyje įtraukta informacija apie valstybės 2022 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2022 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus. Valstybės konsoliduotąjį turtą, parodytą finansinės būklės ataskaitoje, sudarė 58,9 mlrd. eurų, jis buvo 4,9 mlrd. eurų, arba 9 %, didesnis nei 2021 metais. 2022 metų valstybės įsipareigojimus sudarė 30,5 mlrd. eurų, jie buvo 512,6 mln. eurų, arba 1,7 %, didesni nei 2021 metų, valstybės grynojo turto vertę sudarė 21,3 mlrd. eurų ir ji buvo 3,6 mlrd. eurų, arba 20,4 %, didesnė nei 2021 metais.

Prašome po pateikimo priimti svarstyti Seimo nutarimo „Dėl 2022 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama ministre. Kaip ir minėjau prieš tai, dėl jo nebalsuojama po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas ir papildomi visi kiti Seimo komitetai. Siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. O, atsiprašau, gerbiamas kontrolierius dar laukia, atleiskite.

M. MACIJAUŠKAS. Dėl 2022 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio reiškiamę sąlyginę nuomonę, nes rinkinyje dar yra reikšmingų klaidų. Ne pirmus metus kartojamės klaidos, dėl kurių negalime patvirtinti mokesčių pajamų ir su jomis susijusių gautinų ir mokėtinų sumų teisingumo, žemės vertės duomenų, neteisingai atskleisti „Jessica“ kontroliuojančiojo, „Jessica II“ fondų fondo finansiniai duomenys.

Kitas svarbus dalykas, dar pasitaiko, kad viešojo sektoriaus subjektų finansinės apskaitos tvarkymo procesai ir ūkinių operacijų registravimas neatitinka Viešojo sektoriaus atskaitomybės

įstatymo ir standartų reikalavimų. Trijų įstaigų beveik 69 mln. eurų turto ir atitinkamai finansavimo sumų, išsipareigojimų ir grynojo turto duomenys neteisingi, iš jų dviejų įstaigų duomenys nepatikimi antrus metus iš eilės.

Apskaitos funkcijos centralizavimas svarbus kokybiškai apskaitos informacijai parengti Vyriausybės nustatyto laiku ir visa apimtimi. Nenaudojant bendrosios viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinės sistemos, nepakankamai išgryninus Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro ir įstaigų atsakomybes, įstaigų ataskaitų rinkiniuose neatskleidžiama privaloma informacija, neužregistruotos visos ūkinės operacijos, ataskaitų rinkiniai sudaromi pavėluotai. Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo pakeitimo, kuris padėtų spręsti minėtas problemas, parengimas užtruko.

Dėl 2022 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikiame sąlyginę nuomonę. Reikšminga, daugiau kaip 7 % išlaidų darbo užmokesčiui, prekių ir paslaugų, turto, ilgalaikio turto, atsargų įsigijimo ir panašiai, dalis suplanuojama ir atskleidžiama netinkamame valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio išlaidų ekonominės kvalifikacijos straipsnyje. Tinkamas pajamų ir išlaidų priskyrimas atitinkamiems straipsniams leidžia turėti objektyvią informaciją įstaigų veiklos stebėsenai ir analizei atlikti, be to, faktinių padarytų išlaidų priskyrimas tinkamam ekonominės kvalifikacijos straipsniui yra svarbus rengiant ir statistinius šalies duomenis.

Įgyvendinus mūsų dar 2017 metais teiktas rekomendacijas dėl biudžeto klasifikavimo principų, būtų užtikrintas pakankamas lankstumas Vyriausybei ir institucijoms vykdyti biudžetą, tačiau rengiamuose Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimuose dar neižvelgiame Valstybės kontrolės teiktų rekomendacijų įgyvendinimo krypties. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis kontrolieriaus. Na, dabar, kolegos, iš tikrųjų mes turėtume pasakyti komitetus. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomi – visi kiti komitetai. Svarstoma būtų lapkričio 16 dieną. Galime pritarti dėl komitetų? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3127 (pateikimas)

Darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3127. Pranešėja – finansų ministrė G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Siūlome patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinį. 2022 metų Rezervinio (stabilizavimo) fondo metinių ataskaitų rinkinį sudaro šio fondo finansinių ataskaitų rinkinys ir fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys. Valstybės kontrolė auditavo ir pateikė išvadą – besąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio ir besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Praėjusių metų pabaigoje Rezervinio (stabilizavimo) fondo pinigų ir pinigų ekvivalentų sudarė 482,4 mln. eurų, iš jų 420,6 mln. eurų Rezervinio (stabilizavimo) fondo banko sąskaitoje ir 61,8 mln. eurų Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti banko sąskaitoje. Prašome po pateikimo priimti svarstyti Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2022 metų metinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu valstybės kontrolierių M. Macijauską pristatyti audito ataskaitą.

M. MACIJAIUSKAS. Rezervinio (stabilizavimo) fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai teisingi, audito nuomonės yra besąlyginės. Pinigų likutis 2022 metų pabaigoje buvo 482,4 mln. eurų, iš jų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti – 61,8 mln. eurų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam valstybės kontrolieriui. Ir, kolegos, turime paskirti komitetus. Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, papildomu – Audito komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. Galima pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3124 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2022 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3124. Kviečiu sveikatos apsaugos ministrą A. Dulkį.

A. DULKYS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, 2022 metais iš viso buvo surinkta beveik 3 mlrd. eurų PSDF biudžeto pajamų. 2022 metais pajamų planas viršytas 6 %, gauta 173 mln. eurų daugiau įplaukų, nei buvo planuota. Praėjusių metų šio biudžeto išlaidas pagal prisiimtus įsipareigojimus sudarė beveik 2,5 mlrd. eurų ir jos neviršijo gautinų pajamų. Išlaidų planas, vertinant skirtas biudžeto ir rezervo lėšas, įvykdytas 97 %. Už asmens sveikatos priežiūros paslaugas, suteiktas nuo 2022 m. sausio 1 d., spalio 1 d., lapkričio 1 d., su gydymo įstaigomis buvo atsiskaitoma taikant padidintas paslaugų bazinių kainų balo vertes. Šiam tikslui iš PSDF biudžeto buvo skirtos planinės ir PSDF biudžeto rezervo lėšos. Papildomos lėšos nuo spalio 1 d. – 5 mln. eurų – buvo skirtos bent iš dalies kompensuoti gydymo įstaigų išlaidas, susijusias su brangstančiais energetiniais ištekliais, o papildomos lėšos, skirtos nuo lapkričio 1 dienos, – beveik 23 mln. eurų – leido padidinti gydymo įstaigų darbuotojų darbo užmokestį.

2022 metų PSDF biudžetą veikė ir neigiami išorės veiksniai. Tai, visų pirma, ekstremalioji situacija dėl vykdomų karinių veiksmų Ukrainos teritorijoje. Nuo 2022 m. vasario 24 d. į Lietuvą atvyko daugiau nei 72 tūkst. karo pabėgėlių iš Ukrainos. Šiems asmenims suteiktos paslaugos buvo apmokamos PSDF biudžeto lėšomis, tam tikslui panaudojant ir papildomai skirtas valstybės biudžeto lėšas. 2022 metų kovo–gruodžio mėnesiais skirtą PSDF biudžeto lėšų sumą už šioms užsieniečiams suteiktas paslaugas sudarė 7 mln. eurų.

Antroji priežastis – tęsėsi karantinas ir ekstremalioji situacija dėl COVID-19 ligos. Iki 2022 m. gegužės 1 d. PSDF biudžeto lėšomis buvo apmokamas nedraustų asmenų gydymas. 2022 metais šių asmenų gydymui skirtą sumą sudarė 138 tūkst. eurų. Pasibaigus ekstremaliajai situacijai, suma, panaudota nedraustų asmenų gydymui, PSDF biudžetui buvo kompensuota valstybės biudžeto lėšomis.

Nepaisant minėtų neigiamų išorės veiksnių, 2022 metais buvo gerinamas apdraustiesiems teikiamų asmens priežiūros paslaugų prieinamumas, lyginant su 2021-aisiais. 2022 metų sausio 1 d. duomenimis, PSDF biudžeto lėšų likutį sudarė 266 mln. eurų. 2022 metų faktinį PSDF biudžeto rezervą sudarė beveik 534 mln. eurų, panaudota rezervo lėšų suma – 103 mln. eurų. 2022 m. gruodžio 31 d. rezervo likutį sudarė 431 mln. eurų. 2022 metų PSDF metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui pritarė ir Privalomojo sveikatos draudimo taryba. Ačiū. Prašau pritarti nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama ministrai. Kviečiu valstybės kontrolierių M. Macijauską.

M. MACIJAUŠKAS. Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais teisingas. Dėl jo pareiškėme bendrąją nuomonę. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nustatėme reikšmingų duomenų iškraipymų, todėl nuomonė yra sąlyginė. Dalis apskaitos klaidų, rengiant 2022 metų ataskaitų rinkinį, buvo ištaisyta, tačiau išliko aplinkybės, susijusios su informacinėse sistemose fiksuojamų ir apskaitai reikalingų duomenų trūkumais. Dėl to negalėjome patvirtinti 5,5 mln. eurų iš fizinių ir juridinių asmenų už fondui padarytą žalą gautinų sumų ir 8,9 mln. eurų iš užsienio šalių susižinojimo tarnybų gautinų kompensacijų bei su šiomis sumomis susijusių sumų duomenų teisingumo.

Dėl surenkamų viršplaninių pajamų ir tam tikrų išlaidų ekonomijos Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervo apimtys auga. Prognozuojama, kad 2024 metų pradžioje rezervas sieks 637 mln. eurų. Tebesilaikome nuomonės, kad tik pagrindinė rezervo dalis pagal esamą teisinį reglamentavimą gali būti laikoma tvariu fiskaliniu rezervu.

Yra teigiamų pokyčių įgyvendinant Valstybės kontrolės teiktas rekomendacijas. Šiais metais priimtas Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas, išgryninta sveikatos draudimo įmokų paskirtis ir reglamentuota apdraustiesiems teikiama sveikatos priežiūra, finan-

suojama iš PSDF biudžeto, siejant ją su draudžiamuoju įvykiu, o jo neatitinkančias išlaidas numatyta finansuoti iš valstybės biudžeto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama valstybės kontrolieriui. Kolegos, turime... A. Veryga nori paklausti ministrės?

A. VERYGA (LVŽSF). Ne, aš norėčiau valstybės kontrolieriaus paklausti.

PIRMININKAS. Valstybės kontrolierius gali atsakyti iš vietos.

A. VERYGA (LVŽSF). Iš vietos. Turbūt nebus problema. Ačiū kontrolieriui už ataskaitą. Aš norėčiau paklausti, kaip valstybės kontrolierius supranta tokią lentelę, kuri ir Seimo nariams yra pateikta. Aš šiandien klausiau ministro, sakė, aš nesuprantu, ten viskas yra pasikeitę. Yra tokia Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų lyginamoji lentelė. Jeigu teisingai suprantu formulę, ji yra pateikta tam, kad būtų galima lyginti skirtingus metus, 2023–2026 metus. Jeigu jų negalima lyginti, tai gal koks nors kitoks turėtų būti pavadinimas. Kaip kontrolieriai vertina tokias lenteles, tokius pateiktus duomenis, kaip jums atrodo, ar čia teisinga formulė, ar tiesiog neteisingai Seimo nariams yra pateikta informacija? Labai ačiū.

M. MACIJASKAS. Ačiū už klausimą. Iš tiesų nežinau, apie kokią lentelę šnekate, bet Valstybės kontrolė teiks savo išvadas dėl biudžeto projekto, manau, ir dėl tų skaičių galėsime pasisakyti. Bet iš esmės, matyt, visi skaičiai turėtų būti palyginami. Vėlgi reikia žiūrėti, iš ko jie susideda. Matyt, bendrose eilutėse gali būti įvairių dar smulkesnių eilučių, kurios vienokiu ar kitokiu būdu neatspindi to tikro vaizdo. Reikia iš tiesų žiūrėti į vidų, o ne į bendrus skaičius.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, po pateikimo turime paskirti pagrindinį komitetą. Siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Kaip papildomas – Audito komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3138 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3138. Pranešėjas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras V. Šilinskas.

V. ŠILINSKAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Siūlome patvirtinti „Sodros“ 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį. 2022 metais reikšmingai didėjo biudžeto pajamos, apie 15 %, ir pasiekė apie 6,3 mlrd. eurų. Iš jų apie 60 % sudarė darbdavių ir darbuotojų įmokos, likusią sumą didžiaja dalimi sudarė biudžeto įmokos, tai yra pervedimai bendrajai pensijos daliai. Pajamos daugiausia augo dėl atlyginimų augimo, apie 13 %, ir dėl to, kad daugiau dirbo žmonių, apie 36 tūkst. žmonių, tai yra papildomai apie 2,5 % dirbančiųjų. Išlaidos augo apie 12,5 % ir pasiekė 5,6 mlrd. eurų. Didžiausia dalis, be abejo, buvo skirta pensijoms, tai yra apie 77 %. Jos augo iki 4,3 mlrd. eurų. Ligai ir motinystei – apie 8 %, ligai – apie 8 %, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms – apie 7 %, nedarbo draudimo išmokoms – 5 %, nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų draudimui – mažiau negu 1 %, apie 36 mln. eurų. Fondo veiklos sąnaudas sudarė apie 100 mln. eurų, arba apie 1,8 %. Iš jų didžioji dalis yra darbo užmokestis – 69 mln. „Sodros“ pajamos viršijo išlaidas apie 700 mln. eurų, iš jų 670 mln. papildytas rezervas. „Sodros“ taryba gegužės 29 dieną pritarė „Sodros“ teikiamam konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui.

Kadangi anksčiau Seime dar buvo klausimas ministrei pristatant biudžetą dėl rezervo investavimo, tai galiu informuoti, kad apie pusę rezervo yra investuojama. Didžioji jo dalis yra investuojama į ilgalaikius vertybinius popierius, mažesnė dalis – į trumpalaikius vertybinius popierius ir ilgalaikius indėlius. Dėkoju, prašome pritarti nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu valstybės kontrolierių M. Macijauską.

M. MACIJASKAS. Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotosios finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos sudaromos tuo pačiu kaupimo principu, todėl nustatyti sisteminiai apskaitos trūkumai, kai kaupimo principo buvo laikytasi ne visa apimtimi, turėjo įtakos auditoriaus nuomonėms dėl abiejų šių ataskaitų rinkinių. Dėl fondo 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškėme sąlygines nuomones. Apskaitoje neuž-

registruojama dalis fondo išipareigojimų ir su jais susijusių sąnaudų. Neužregistruotų operacijų masto Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba identifikuoti negalėjo, todėl negalima patvirtinti, kokia suma yra sumažinti fondo trumpalaikiai išipareigojimai ir socialinių išmokų sąnaudos, o einamųjų metų rezultatas ir grynasis turtas padidinti. Fondo valdyba planuoja neatitiktis ištaisyti, sudarydama 2023 metų rinkinius, o mūsų pateiktą rekomendaciją įgyvendinti iki 2027 metų pabaigos, sukūrus naują programinės įrangos modulį.

Dėl neteisingo iš užsienio valstybių gautinų kompensavimo sumų už nedarbo socialinio draudimo išmokas pripažinimo ir jų nuvertėjimo bei nurašymo registravimo negalime patvirtinti šių sumų likučio ir su jomis susijusių 5,5 mln. eurų sąnaudų ir ta pačia suma nurodyto einamųjų metų perviršio bei grynojo turto teisingumo. Fondo valdyba planuoja neatitiktis ištaisyti ir pateiktą rekomendaciją įgyvendinti iki 2023 metų rinkinių parengimo.

Dėl teigiamų Valstybinio socialinio draudimo fondo veiklos rezultatų padidėjo šio fondo atšargos, 2022 metų pabaigoje jo rezervą sudarė 1,96 mlrd. eurų. Iki 2026 metų pabaigos prognozuojamas augimas iki 4 mlrd. eurų. Atkreipiame dėmesį į siekį sukaupti teisės aktuose nustatyto dydžio, tai yra paskutinių praėjusių metų fondo metinių išlaidų dydžio, rezervą. Šio rezervo piniginiai ištekliai valstybinio socialinio draudimo išmokoms finansuoti gali būti naudojami tik išskirtiniais atvejais.

Matomi teigiami pokyčiai įgyvendinant 2018–2019 metų mūsų teiktas rekomendacijas, suvienodinti valstybės socialinių fondų – Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo, Ilgalaikio darbo išmokų fondo – biudžeto sudarymo ir tvirtinimo principai. Šių metų gegužės mėnesį priimtas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymas, juo vadovaujantis visų valstybės socialinių fondų biudžetai, pradedant 2024 metais, sudaromi taikant kaupimo principą ir įtvirtinami vienu įstatymu. Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto pajamos ir sąnaudos tvirtinamos pagal socialinio draudimo įmokų rūšis, o aiškinamajame rašte pateikiama informacija apie kiekvienos rūšies numatomus sukaupti rezervus. Šie sprendimai suteikia skaidrumo ir aiškumo biudžeto rengimo, o vėliau ir atskaitomybės už juos etapuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam kontrolieriui. Pagrindiniu komitetu turime paskirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą, papildomu – Audito komitetą. Siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

18.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3139 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3139. Pranešėjas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras V. Šilinskas. (*Balsai salėje*) Kolegos, kantrybės, liko dar trys ataskaitos, dėl kurių kaip ir balsuojame bendru sutarimu. Ačiū.

V. ŠILINSKAS. Gerbiamieji Seimo nariai, taip pat teikiame ir siūlome patvirtinti Garantinio fondo ataskaitų rinkinį. Garantinio fondo lėšų likutis 2022 metų pradžioje buvo apie 105 mln. eurų, įplaukas per metus sudarė apie 35 mln. eurų, o išlaidas – pusė tos sumos. Mažiau negu pusė, apie 15 mln. eurų. Gale metų buvo virš 130 mln. eurų. „Sodros“ taryba gegužės 29 dieną pritarė Garantinio fondo ataskaitų rinkiniui. Prašome pritarti ir jūsų.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas viceministre. Prašome valstybės kontrolierių M. Macijauską.

M. MACIJAIUSKAS. Teikiame išvadą dėl Garantinio fondo 2022 metų ataskaitų rinkinių. Tiek biudžeto vykdymo, tiek finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Dėl jų reiškiamo besąlyginės nuomos. Fondo administratorius atsižvelgė į audito metu pateiktus pastebėjimus, sisteminės apskaitos klaidos ištaisytos iki rinkinių parengimo ir įgyvendintos visos teiktos rekomendacijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamaam valstybės kontrolieriui. Kolegos, siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Audito. Siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3140 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3140. Pranešėjas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras V. Šilinskas. Prašom.

V. ŠILINSKAS. Gerbiamieji, taip pat prašome patvirtinti Ilgalaikio darbo išmokų fondo ataskaitų rinkinį. Įplaukas per metus sudarė apie 30 mln. eurų, 35 mln. eurų, o išlaidas – grubiai apie trečdalį tos sumos, tai yra 11 mln. eurų. Sukauptas lėšų likutis metų pabaigoje priartėjo prie 140 mln. eurų. „Sodros“ taryba gegužės 29 dieną pritarė Ilgalaikio darbo išmokų fondo ataskaitų rinkiniui.

Kadangi, kaip girdėjote, abiejuose fonduose yra lėšų sukaupta ir kaupiama kasmet gerokai daugiau, negu surenkama, rudens sesijoje planuojame pasiūlyti jums įstatymo pakeitimus, kuriais, Trišalei tarybai pritarus, tai yra tiek darbdaviams, tiek darbuotojams, tiek Vyriausybei, dalį lėšų, dėl kokios pritarė Trišalė taryba, būtų galima investuoti į aktyvias darbo rinkos priemones. Tai reiškia, kad ne lėšos būtų skiriamos didinant ir daugiau išleidžiant išmokoms, bet kad šitie žmonės, kurie buvo apdrausti Ilgalaikio ar Garantinio fondų draudimo lėšomis, galėtų gauti subsidijuojamą įdarbinimą arba perkvalifikavimą. Mes tą planuojame pasiūlyti jums rudens sesijoje. Kol kas dar yra projektai Vyriausybės, tikimės, kad atnešime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiama viceministrai. Kviečiu valstybės kontrolierių M. Macijauską.

M. MACIJAUŠKAS. Teikiame išvadą dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio. Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pareiškėme besąlyginę nuomonę. Dėl finansinių ataskaitų rinkinio – sąlyginę. Fondo administratorius ištaisė ankstesniais metais nustatytas neatitiktis ir įgyvendindamas teiktą rekomendaciją informacinėse sistemose įdiegė pakeitimus, tačiau dar liko trūkumų dėl fondo sąnaudų užregistravimo ne tą ataskaitinį laikotarpį. Sąlyginei nuomonei įtakos turėjo tai, jog fondo atidėjiniai buvo apskaičiuoti nesilaikant jų apskaičiavimo tvarkos aprašo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū valstybės kontrolieriui. Turime paskirti komitetus. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Audito. Siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. Galime bendru sutarimu pritarti? Galime pritarti? Taip? Ačiū, pritarta. Replika ar dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Dėl vedimo tvarkos. Gerbiamasis Juliau, kad ir nutarimas, man atrodo, dėl jo turėtų būti apsisprendžiama, ar mes pritariame nutarimui. Jūs sakote, kai išklausome, kad siūlome tą ir tą komitetą, ar pritariate komiteto paskyrimui, o dėl pačių nutarimų mes neturime galimybės balsuoti. Pirmiau reikia balsuoti, kai atsivers, prasidės balsavimo procedūra, tada pritarti dėl tų komitetų. Jūs jau visą procedūrą labai greitai pereinate nelaukdamas Seimo nuomonės, ar pritaria pačiam nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Dėl ataskaitų rinkinių išklausomi pranešimai ir mes dėl jų apsispręsimе balsuodami po to, kai komitetai apsvarstys. Po pateikimo dėl jų nėra balsuojama, taip nustatyta Seimo statute, todėl mes tikrai paskiriame komitetus, pagrindinį ir papildomus. Liko paskutinis ataskaitų rinkinys ir tada grįšime prie Nekilnojamojo turto įstatymo.

18.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-2999 (pateikimas)

Kviečiu dėl Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-2999 socialinės apsaugos ir darbo viceministrą M. Šiurkų. Prašom.

M. ŠIURKUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Teikiamas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas. Nutarimo projektu siūloma patvirtinti Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinį.

Aktualiausi Pensijų anuitetų fondo biudžeto vykdymo aspektai yra šie. Ataskaitos duomenimis, 2022 metais Pensijų anuitetų fondas gavo 12 mln. 925 tūkst. eurų pensijų anuitetų įmokų pa-

jamų ir patyrė 13 mln. 445 tūkst. eurų pagrindinės veiklos sąnaudų, iš kurių 11 mln. 978 tūkst. – techninių atidėjamų vertės pasikeitimas, 1 mln. 84 tūkst. – pensijų anuitetų išmokų sąnaudos, 384 tūkst. – valdymo, administravimo sąnaudos ir 3 tūkst. eurų – kitos sąnaudos.

2022 metų pabaigoje fondas disponavo 25,3 mln. eurų turtu, jeigu lygintume su 2021 metais – 15,3 mln. 2022 metais anuitetus įsigijo 965 asmenys ir, palyginti su 2021 metais, anuitantų skaičius beveik padvigubėjo. Iš viso 2022 metais galiojo 1 tūkst. 943 anuitantų sutartys. Valstybės kontrolė, atlikusi Pensijų anuitetų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio valstybinį auditą, pateikė besąlyginę nuomonę. Prašome gerbiamų Seimo narių pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamajam viceministriui. Prašome valstybės kontrolierių M. Macijauską.

M. MACIJAIUSKAS. Pensijų anuitetų fondas. Gegužės mėnesį pateiktoje audito išvadoje dėl fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio pareiškėme besąlyginę nuomonę, fondo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū valstybės kontrolieriui. Turime apsispręsti dėl komitetų. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomu komitetu – Audito ir siūloma svarstyti lapkričio 16 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

18.36 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2932(2) (svarstymo tęsinys)

Kolegos, grįžtame prie Nekilnojamojo turto įstatymo. Prašome Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką į tribūną, nes yra Seimo narių pasiūlymų. Komiteto pirmininkas pristatys komiteto papildomą išvadą. Yra pasiūlymas dėl 6 straipsnio. Siūlymo autoriai – A. Palionis, J. Pinskus ir V. Ažuolas. Kas iš jų pristatytų pasiūlymą: A. Palionis ar V. Ažuolas, ar J. Pinskus? Kolega Jonai Pinskiui, prašom pristatyti pasiūlymą dėl Nekilnojamojo turto įstatymo 6 straipsnio 4 dalies. Ai, A. Palionis yra. Prašom, Andriau Palioni, pristatyti siūlymą.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Aš tik noriu paklausti. Kadangi mes esame pritare komitete M. Lingės pasiūlymui, tai pagal tą pasiūlymą 6 straipsnio 4 dalies nelieka, todėl šitas pasiūlymas yra nebeaktualus.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonės mes tada prašome. Taip, M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Kaip gerbiamas A. Palionis minėjo, nėra pritarta, bet ir aktualumas yra prarastas šio pasiūlymo, kadangi buvo atsižvelgta į kitą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Supratau, neteikiame balsuoti, susitarta komitete.

Kitas pasiūlymas yra Seimo narių grupės. Jį turbūt pristatytų V. Gapšys. Bet čia yra keli, du siūlymai. Mes 9 dienos negalime svarstyti, bet tai yra spalio 6 dienos. Komitetas nesvarstė, bet iš principo tai yra tas pats siūlymas, kuris yra 9 dienos. Prašom, Vytautai.

V. GAPŠYS (DPF). Taip, tai visiškai analogiški, identiški siūlymai. Siūloma sugrąžinti dėl vėjo elektrinių standartinę savivaldybėms galimybę pasirinkti nekilnojamojo turto mokesčio tarifą. Vyriausybė siūlo nustatyti fiksuotą 0,5 % tarifą ir dar su komiteto pirmininko pasiūlymu septyneriems metams. Aš siūlau grąžinti, kad savivaldybės galėtų nusistatyti pagal tą, apie kurią jūs kalbate, siūlymą – tai grįžti prie pirminio varianto arba bent jau pataisyti, tai yra kokios bebūtų tos ribos, tos šakutės, ar nuo 0,5 % iki 3 %, nuo 0,05 % iki 4 %, čia jau komiteto tolesnis apsisprendimas, bet iš principo nebebūtų fiksuota.

Ką tai reikštų? Jeigu dabar savivalda yra nusistačiusi 3 % tarifą dažnu atveju vėjo elektrinėms, vėjo elektrinių vertė pagal mums atsiųstus Registrų centro duomenis yra maždaug 130 mln. eurų, tai 3 % tarifas reikštų daugiau negu 3 mln. eurų į biudžetą. Jeigu palaikysime Vyriausybės siūlymą, nepalaikysime šio siūlymo, savivaldybės neteks maždaug 3 mln. eurų į savo biudžetus.

Mes nesuprantame šio pasirinkimo sumažinti vėjo jėgainėms esamą nekilnojamojo turto mokesčio tarifą šešis kartus. Tokio prašymo neišreiškė nė viena asocijuota struktūra Biudžeto ir finansų komitete, todėl mes manome, kad jis tiesiog yra keistas nesusipratimas šiuo atžvilgiu ir turėtų būti ištaisytas, o savivaldai išlaikyta galimybė nusistatyti tarifą pačiai.

PIRMININKAS. Prašom, komiteto pirmininke.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitete šiam pasiūlymui nebuvo pritarta, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Lietuva yra išipareigojusi prisidėti ir vystyti žaliąjį kursą, plėtoti žaliąją energetiką, yra investuojama ir skatinamos investicijos į atsinaujinančių išteklių energetikos plėtrą. Tam atsiperkamo laikotarpio, kuriam būtų, na, yra pritarta pasiūlymui, kad tai būtų terminuota, ši nuostata taikoma, paskui būtų galima grįžti jau prie savivaldybėse įprastų pagal režimų ribas nusistatytų tarifų.

Tačiau noriu pasakyti irgi apie tai, kam būtų tai svarbu, kad mes tikrai esame komitete nusiėkę toliau svarstyti ir ieškoti priėmimo stadijoje kompromisinio varianto, kad iš tiesų nebūtų baudžiami atsinaujinančios energetikos plėtotojai ir vystytojai, ši strateginį tikslą vystant, kad nebūtų taikomi maksimalūs tarifai, kokie paprastai ir būna praktikoje, kol mes siekiame šių tikslų, kad būtų pagal tam tikrus intervalų rėmus nustatytas, pavyzdžiui, nuo 0,5 % iki 2 %, tarifas.

Kalbant apie šį pasiūlymą, pakartosiu, kad balsavimo rezultatai buvo tokie: 4 – už, prieš – 5, susilaikė 2. Jam nėra pritarta, bet kviečiu ieškoti po svarstymo stadijos tolesnio jo tobulinimo galimybes.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti dėl siūlymo.

Motyvai už – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš, kad ir kaip keista, šiuo atveju remiu V. Gapšio pasiūlymą, nes, man atrodo, ta pagrindinio komiteto teikiama nuostata, kai vienai nekilnojamojo turto rūšiai mes fiksuojame tarifą, o visoms kitoms paliekame intervalą, atrodo keistai. Aš suprantu poreikį plėtoti tą vėjo jėgainių energetiką, bet vis dėlto pagrindinis akcentas, man atrodo, dabar dedamas ant jūrų jėgainių parkų ir iš ten tikimės didžiausio atsako. O čia savivaldybėms, man atrodo, reikėtų palikti, nes vis dėlto yra savivaldybių, kurios galbūt turi turizmui patrauklų kraštovaizdį ir nori labiau riboti vėjo jėgainės, kitos, priešingai, nori kuo daugiau prisikviesti ir nustatys mažą tarifą. Tegu būna čia tam tikra konkurencija ir galimybė savivaldai rinktis. Aš kviečiu paremti pasiūlymą ir palikti tai, kas dabar yra. Aš negirdėjau, kad vėjo jėgainių plėtotojai labai verktų dėl dabar galiojančių tų tarifų intervalų.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Man atrodo, tai nėra geras kompromisas. Man atrodo, priėmimo stadijoje surasime geresnį kompromisą, nes ir vėjo energetika turi būti nesustabdyta, ir savivaldybės pakankamai motyvuotos, kad eitų į priekį su leidimais.

Dabartinis pasiūlymas iki 4 % pakelti maksimalų tarifą faktiškai lems, kad jau kaip dabar yra 3 % faktinis tarifas nekilnojamojo turto mokesčio tiek Tauragėje, tiek Šilalėje, tiek Pagėgiuose ir kitose savivaldybėse. Todėl, suprasdami savivaldybių poreikį, mes esame aptarę preliminarūs siūlymus.

Tikrai neatimdami autorystės iš V. Gapšio, siūlytume nepritarti, nes 4 %, 3 % yra labiau sankcijiniai nekilnojamojo turto tarifai, taikomi kokiam nors apleistam turtui, naudojamam ne pagal paskirtį. Vėjo energetika faktiškai bus apmokestinta 4 %, o tai reikštų sustabdymą. Siūlytume šioje stadijoje nepritarti, bet tikrai ateisime su geresniu kompromisu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, apsispręsimė balsuodami. Balsuojame. Kas už tai, kad pritarime V. Gapšio pristatytam pasiūlymui dėl 6 straipsnio?

Užsiregistravo 98, balsavo 97: už – 50, prieš – 4, susilaikė 43. Pasiūlymui pritarta. Replika po balsavimo – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Aš tik ministro norėjau klustelėti apie tai, kur ministras čia labai pasakojo apie būtinybę skatinti tuos dalykus. Gerbiamas ministre, jūs man atsakykite, kam skatinti tai, kur dabar yra daugiau norinčių prisijungti prie tinklo esant dabartiniam apmokestinimui, negu tinklas sugeba priimti? Tai ką jūs skatinate? Jūs neskatinatė, jūs tiesiog atstovaujate kažkokiems lobistiniams interesams, ir tiek.

PIRMININKAS. Na, nepasakė, kokio ministro, bet vienas iš ministrų stovi prie mikrofono. Prašome.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš nesimėtysiu kaltinimais, kas kam atstovauja. Bet noriu pasakyti, kad rezervavimas yra viena, statybos yra kita, ir atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra šiandien

yra prioritetas numeris vienas, nes Lietuva šiandien elektros nepasigamina tiek, kiek reikia. Kai mes pasigaminsime elektros tiek, kiek reikia, tada galėsime įstatymus ir keisti.

PIRMININKAS. L. Nagienė – replika.

L. NAGIENĖ (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Pirmiausia noriu replikuoti. Ar jūs žinate, nuo ko mokamas turto mokestis? Vėjo jėgainės turto mokestį moka tik nuo stiebo. Ir jūs čia sakote, kad tai yra didelis? Tai čia yra kol kas apgaulė. Inžinerinis statinys, aš turiu atsakymus ir jie paaiškina, inžinerinis statinys būtų viskas: ir stiebas, ir visa sparnuotė, ir generatorius, tačiau Registrų centre įregistruotas tik stiebas ir turto mokestis nuo stiebo mokamas.

PIRMININKAS. Kitaip sakant, jeigu žiūrėtume iš kosmoso, tai mažas spuogelis. Replika – V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Ministre, mes iš tikrųjų irgi esame už atsinaujinančią energetiką, mes esame ir už saulės, ir už vėjo, ir už kitų formų atsinaujinančią energetiką. Bet jūs pažiūrėkite, jūs pats pristatėte prieš kelias dienas iš šios tribūnos, kelias savaites, kad jau dabar mes neblogai turime, nemažai laukia ir 2025 metais padvigubės esant dabartiniam reglamentavimui, kurį visi žino ir kurį visi investuotojai supranta – nuo 0,5 iki 3%. Ne šita problema yra. Bet visi bando ir eina dabar ir dėl Atsinaujinančios energetikos įstatymo... ten, kur kitose vietose yra kliūčių, ne NT mokesčio tarifas, o kitos vietos yra kliūtys, kurios dar vis stabdo. Išspręskime tas kliūtis kartu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamieji, nutraukiu diskusijas po balsavimo. Kaip ten sakoma, jau šaukštai po pietų. Pasiūlymui pritarta. Diskutuoti reikėjo prieš tai. Gerbiamas Dainiau, jeigu dėl vedimo tvarkos. Dėl replikos nesuteiksiu.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Dėl protokolo mano balsą už įskaitykite.

PIRMININKAS. Dėl protokolo D. Gaižausko balsas už. Taip, gerbiami kolegos, yra dar vienas siūlymas dėl 7 straipsnio kolegų A. Palionio, J. Pinskaus ir V. Ažuolo. Kolega A. Palionis. Prašom pristatyti.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai noriu mus visus trumpam sugrąžinti į labai neseną istoriją, pandemijos pradžią, kovidą pradžią, kai užsidarė visos Europos Sąjungos sienos ir negalėjo nei žmonių, nei prekių judėjimas vykti, iki kol buvo atidaryti žalieji koridoriai. Pasiūlymo esmė yra tokia. Vyriausybė siūlo naikinti lengvatą žemės ūkiui, tai yra turtui, kuris susijęs su žemės ūkio gamyba ir gaunamomis pajamomis, todėl ši 7 straipsnio dalis yra skirta fiziniam asmeniui. Sugrąžiname, kad turtas, kuris yra naudojamas žemės ūkio veikloje, ir gaunamos pajamos būtų neapmokestinamos. Nes ne viena Europos Sąjungos šalis, skirstydama RRF'o lėšas, žemės ūkio sektorių priskyrė kaip nacionalinės svarbos sektorių, didele RRF'o lėšų dalimi parėmė žemės ūkį. Mes, turėdami virš 2 mlrd. eurų, sugebėjome surasti tik 16 mln. žemės ūkiui, ir tai ne gamybai, o atvirkščiai. Prašau kolegų suprasti, kad mes turime patys apsirūpinti maistu, ir palaikyti šią lengvatą.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašome pagrindinio komiteto pirmininką M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas nepritarė šiam pasiūlymui. Pagrindiniai argumentai yra tai, kad, siekiant didinti savivaldybių finansinį savarankiškumą, siekiama įstatymo lygmeniu reglamentuoti mokesčių lengvatas tik tais atvejais, kai jų taikymas yra pagrįstas trimis atvejais: tarptautine praktika arba atitinkamais valstybės prioritetais, ar kada yra teisės aktais nustatytas turto naudojimo ribojimas. Šiuo atveju, jeigu kooperacija valstybės laikoma ta sritimi, kuri yra remiama, tai tada taikoma ta lengvata ir atleidimas, o visiems kitiems, komercinės paskirties turtui, yra siūloma taikyti ir pereiti prie turto apmokestinimo. Svarbu pastebėti, kad savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti, tai yra savivaldybės diskrecijos teisė ir tai taip pat galėtų būti taikoma sprendžiant tuos klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Dėl motyvų už – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pastaruoju metu, jeigu stebite pasaulio ekspertų pasisakymus, jeigu stebite dėl investicijų pritraukimo ir gamybos atnaujinimo arba atgaivinimo po pandemijos, pavyzdžiui, Jungtinėse Amerikos Valstijose vien per šiuo metų šį pusmetį 196 mlrd. nukreipta į gamybą, ir programa vadinasi – pinigai grįžta arba gamyba grįžta atgal į namus. Tą patį daro ir Prancūzija, Jungtinė Karalystė, Vokietija. Vadinasi, jokioms ekonominėms veikloms, kurios orientuotos į gamybą, nedidina jokių mokesčių, jokių. Ir kol yra toks ekonomikos neapibrėžtumas, yra susilaikoma nuo mokesčių didinimo. Mes kažkodėl viso to nepastebime

ir norime netgi žemės ūkio sektoriui padidinti mokesčius, kad padidėtų produkcijos savikaina ir prekių bei paslaugų kainos irgi augtų. Man visiškai nesuprantami tokie Vyriausybės ir daugumos siūlomi sprendimai. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Visų pirma, aišku, laukiame bendro balsavimo dėl šito projekto, tai tos diskusijos dėl atskirų pataisų dar čia užsitęs, kaip matau. Bet gal laikime traktuoti žemės ūkį kaip kažkokią šventą verslo rūšį, kuri nusipelno visų įmanomų lengvatų, o jokios kitos verslo rūšys nenusipelno, nes šiuo metu tikrai bažnyčios turi tokias išimtis, kad neturi mokėti nekilnojamojo turto mokesčio. Reikia suprasti, kad tas mokesčio pritaikymas net nebūtinai būtų taiklus ir nebūtinai keliautų tam smulkiausiajam verslui ar kokiam, kuriam tikrai reikia paramos. Formuodami mokesčių politiką pirmiausia nustatykime visiems mokesčius be jokių išskirtinimų, lengvatų ir panašių sąlygų, o jau jeigu po to kam nors reikės paramos, tai tikslingą paramą ir skirkime.

PIRMININKAS. Ministrė Pirmininkė. Prašom be eilės.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Aš pasinaudosiu proga kalbėti be eilės. Ir vis dėlto atkreipsiu kolegų dėmesį į tai, kad jeigu kas nors yra labai svarbu žemės ūkyje, tai pirmiausia turbūt yra žemė. Tai net Žemės mokesčio įstatyme nėra išlygų žemės ūkio reikmėms naudojamai žemei, ji yra apmokestinama savivaldybių nustatytais tarifais bendra tvarka, išskyrus pirmuosius trejus metus steigiamam ūkininko ūkiui. Matyt, kad šita išlyga jau net ne tiek esminiam veikloje turtui atrodo daug keisčiau.

PIRMININKAS. E. Gentvilas dėl vedimo tvarkos?

E. GENTVILAS (LSF). Taip. Kaip sakėte, reikia diskutuoti prieš balsavimą. Tai aš irgi, kaip A. Mazuronis apeliavo į ministrą, aš irgi apeliuoju į šitos srities ministrą, ką tas ministras mano?

PIRMININKAS. Ministras tyli. Gerbiami kolegos, turime apsispręsti dėl siūlymo. Balsuojame dėl siūlymo dėl 7 straipsnio, jį pateikė kolega A. Palionis ir kolegos.

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 37, prieš – 25, susilaikė 35, pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas taip pat dėl 7 straipsnio, tik šiuo atveju dėl 2 dalies 2 punkto. Pasiūlymo autorius – K. Masiulis. Prašom, kolega.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, vėlus metas. Aš penkis pasiūlymus esu pateikęs. Tai neprašysiu balsuoti nė dėl vieno, nes nepritaria komitetas. O šiaip tai tokių keistenybių, kokios čia buvo paminėtos... Tarkime, žemės ūkiui kaip taikoma? Tarkime, kodėl garažų bendrijos neturi mokėti nekilnojamojo turto mokesčio, o jeigu turite garažą, bet jis nepriklauso bendrijai, reikia mokėti; o jeigu garažai anksčiau buvo bendrija, o dabar iširo, ir vėl turės mokėti? Na, yra tokių keistenybių ir daugiau. Aš penkias jas pasiūliau panaikinti. Komitetas nematė reikalo. Tai aš negaišinsiu jūsų laiko. Tai prašau, nei pateiksiu, nei prašau balsuoti.

PIRMININKAS. Kitaip sakant, jūs atsiimate?

K. MASIULIS (TS-LKDF). Atsiimu visas.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Pasiūlymų yra taip pat dėl 7 straipsnio. Kaip minėjo, penki pasiūlymai. Jų mes neišklausysime ir nebalsuosime. Taip pat buvo kolegų V. Mitalo ir kitų pasiūlymas, bet yra pateikta per vėlai, todėl bus svarstoma priėmimo stadijoje.

Taip pat yra dar pasiūlymas A. Palionio, J. Pinskaus ir V. Ažuolo dėl to paties straipsnio 2 dalies 9 punkto. Prašom.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi 7 straipsnis turi 1 ir 2 dalį, 1 dalis susijusi su lengvata, kuri taikoma fiziniams asmenims, ją neseniai pristaciau; 2 dalis yra taikoma juridiniams asmenims. Kadangi žemės ūkio sektoriuje yra ir fiziniai, ir juridiniai asmenys, tai yra analogiškas pasiūlymas dėl 2 dalies, kad tokia pati lengvata būtų taikoma ir juridiniams asmenims.

PIRMININKAS. Prašom M. Lingę pristatyti pagrindinio komiteto išvadą.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Kaip ir pasiūlymo autorius minėjo, kad analogiška kaip ir fiziniams, taip ir juridiniams, tai ir komiteto išvada yra analogiška – siūlymui nepritarti dėl taip pat anksčiau jau įvardintų motyvų.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuojame dėl A. Palionio pristatyto pasiūlymo dėl 7 straipsnio 9 punkto 2 dalies.

Užsiregistravo 99, balsavo 99: už – 37, prieš – 20, susilaikė 42. Pasiūlymui nepritarta.

Dar yra Kaimo reikalų komiteto, bet čia nuomonė, ne pasiūlymas, o Seimo narių atskirosi nuomonė nebalsuojama. Atsiprašau. Taigi visi pasiūlymai apsvarstyti. Po svarstymo turime dėl balsavimo motyvų, S. Gentvilas – už.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, buvo daug ekonominės argumentacijos tribūnoje pristančiant projektą. Aš norėčiau kiek kitaip pažvelgti į šitą projektą. Šiandien yra Vietos savivaldos diena, kurios esmė – savivaldos savarankiškumas, todėl aš labai kviečiu žvelgti į šį įstatymą taip, kad tai yra galimybės suteikimas vietos savivaldos vadovams, administracijoms ir gyventojams apsispręsti, kokią mokestinę aplinką jie turėtų. Nuo Jungtinių Amerikos Valstijų iki Vakarų Europos nekilnojamojo turto mokestis yra tipiškai savivaldos mokestis. M. Lingės pasiūlymai padaro tokias žirkles, kad iš esmės savivaldybės pačios apsispręs, kaip tas mokestis bus taikomas, kaip reguliuojamas. Net ir priėmus opozicijos nario V. Gapšio siūlymus, net ir dėl vėjo energetikos dabar yra siūlymas reguliuoti iki 4 %, aš nematau argumentų prieš šitą įstatymą. Savivaldybių asociacija palaiko, dauguma verslo asociacijų palaiko šitą įstatymą, EBPO palaiko, Europos Komisija ir per RRF'ą klausia dėl pažangos.

Nesuprantu aš ir vienos frakcijos šiandien ryte pasakyto *nonsense* kalbant apie būsto palūkanas, kad būsto palūkanos sukilo. Pažiūrėkite, šiandien biudžetas pateiktas, 75 eurai didėja minimalią algą gaunančio asmens pajamos kas mėnesį, o vidutinis nekilnojamojo turto mokestis bus 10–20 eurų per metus tarifas, tai yra mažiau nei kavos puodelis per mėnesį.

Nesuprantu aš tų argumentų, kad dabar netinkamas momentas kalbėti apie nekilnojamojo turto mokestį, nes yra sukilęs EURIBOR'as. Pasižiūrėkime įsigaliojimo datą. Įsigaliojimo data yra 2025 metai, faktinis pirmas mokėjimas – 2026 metai. Tie, kas nebalsuoja, gerbiamas Algirdai Butkevičiaus, nežinau, kokius jūs ekspertus visada komentuojate, prisiminkite, kad visi tarptautiniai ekspertai rekomenduoja Lietuvai šitą mokestį turėti, taip pat Savivaldybių asociacija ir kiti. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Skardžius. Nėra. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministras sako, šiandien savivaldybininkų diena, tai aš pasakysiu, kad Savivaldybių asociacija visam šitam projektui nepritaria. (*Balsai salėje*) Nepritaria. Yra Savivaldybių asociacijos atsakymas. Labai gražiai gerbiamas Z. Balčytis pasisakė.

Dabar kitas momentas dėl vėjo jėgainių. Vienaip ar kitaip šiandieną buvo diskusija kartu su kolegomis ir iš dešinės, ir iš kairės, mes diskutavome apie vėjo jėgainių turto mokestį. Turiu net realius atsakymus iš Registrų centro, kas yra inžinerinis statinys ir kaip apmokestinta. Kai mes galų gale nuspręsimė ir teisingai pritaikysime turto mokestį visiems, ir turtingiems, ir vienodai apmokestinsime ne tik tuos, kurie yra maži ir neturtingi, o dabar pagal šitą skaičiavimą iš tikrųjų tos socialinės lygiavos mes nematysime. Tiems, kurie gerai uždirba, turi gerą verslą ir vėjo jėgainių, buvo tikslas net sumažinti mokestį. Bet kol kas vėjo jėgainės šiandien moka, kaip jau minėjau per šoninį mikrofoną, turto mokestį tikrai nuo stiebo – ne nuo inžinerinio statinio, kaip yra įvardinta STR'e. Labai gaila, kad kol kas niekas negali pasakyti, koks turėtų būti turto mokestis. Labai džiaugčiausi, jeigu būtų ta diskusija ir dar kartą grįžtume prie turto mokesčio vėjo jėgainėms ir kitiems objektams, kad tai būtų tikrai lygiava, atsirastų socialinis teisingumas. Šiam projektui tikrai nepritariu.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Kolega, aš suprantu, norite replikuoti, tai suteikčiau po balsavimo. Balsuojame dėl Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2932 po svarstymo.

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 56, prieš – 18, susilaikė 23. Po svarstymo projektui pritarta. Taigi A. Butkevičius per šoninį mikrofoną – replika.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Pirmiausia mano replika ministrui Simonui. Ministre, aš kalbėjau apie pasaulio ekspertus. Jeigu jūs norėtumėte, užėikite, šalia yra jūsų kabinetas, aš jums pateikčiau informaciją, ką daro Jungtinės Amerikos Valstijos, ką daro Prancūzija, visai neseniai buvo paskelbta, ką daro Didžioji Britanija ir Vokietija. Pasaulio bankas tikrai Lietuvai jau kovo mėnesį rekomendavo, kad Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo projektas būtų priimtas. Tai yra vienas dalykas. Bet koks jis yra šiuo metu... (*Balsas salėje*) ...tai man taip gaila ir liūdna.

Dabar dėl Savivaldybių asociacijos. Man konkrečiai atsiuntė gal vakar ar užvakar, dar, mažiau, kitiems Seimo nariams, kad parengtume pataisą dėl šito įstatymo projekto. Viena, kad būtų įrašyta nekilnojamojo turto savininko gyvenamoji vieta. Kita, kad mokesčio tarifas būtų nuo 0,5 % iki 2,5 %. Toliau, kad būtų taikoma objektų vertė ir taip toliau. Yra Savivaldybių asociacijos raštai, kaip reikėtų tobulinti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. M. Lingė – replika po balsavimo. (*Balsai salėje*)

M. LINGĖ (TS-LKDF). Aš tik norėjau sureaguoti būtent dėl Savivaldybių asociacijos, kad prieš balsavimą buvo paskleista netiesa. Bent keturis kartus turėjome susitikimą ir derinimą, ieškodami kompromiso, ir projektas keitėsi būtent atsižvelgiant į Savivaldybių asociacijos nuostatas. Tas pasiūlymas taikyti plačias žirkles ir prilyginti žemės mokesčiui taip pat aptartas, iš principo tinkantis Savivaldybių asociacijai pasiūlymas. Ta nuomonė yra išsakyta bent dviejuose komitetuose. Gal gali skirtis, būti papildomų pasiūlymų, kaip dar galima tobulinti, bet dėl paties projekto tikrai yra fiksuota ir tiems patobulinimams yra Savivaldybių asociacija tikrai reiškusi palaikymą. Matyt, šiandieną, švenčiant Savivaldos dieną, minint Savivaldos dieną, tikrai noriu dėkoti tiems, kurie palaikė tolesnį šio įstatymo judėjimą į priekį, duodant savivaldybėms būtent tą instrumentą jų savarankiškumui stiprinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nors šios dienos darbotvarkei skirtas laikas baigėsi, liko trys klausimai. Aš pratęsiu posėdį, iki pabaigsiu visus tris klausimus. Čia liko balsavimas dėl pateikimo stadijos dviejų Kelių priežiūros ir plėtros įstatymo bei Kelių įstatymo projektų ir pateikimai dviejų kitų klausimų.

19.07 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 6, 9 straipsnių ir 2, 5 priedų pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3420 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135, Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3421 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3136 (*pateikimo tęsinys*)

Taigi 2-13 kompleksinis klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo keleto straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3135 bei Kelių įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3136. Nuomonės išsakytos, balsuojame po pateikimo. Ar gal pritariame bendru sutarimu? Galime pritarti? Norite balsuoti. Balsuojame.

Užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 90, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas ir papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

19.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į rinkimų procesus 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos metu, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116 (*pateikimas*)

Ir popietinės darbotvarkės 2-22 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į rinkimų procesus 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos metu, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos

neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116. Pateikimo stadija. Pranešėjas – V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Sveiki, gerbiami kolegos. Šiandien tikrai ilgai dirbame, bet kviečiu visus skirti dar 10 minučių klausimams, kurie iš esmės susiję su mūsų valstybės demokratijos pamatais, su mūsų rinkimų sistemos saugumu, su mūsų pranešėjų apsauga. Aš jums norėčiau šiandien pateikti nutarimo projektą, kuriuo siūloma sudaryti Seimo laikinąją tyrimo komisiją, ir atsakyti į klausimus, kurie yra svarbūs mūsų demokratinės politinės sistemos raidai, žmogaus teisių apsaugai, visai visuomenei ir mums visiems.

Dabar trumpai pristatysiu visas tyrimo kryptis. Nutarime siūloma atsakyti į šešis klausimus, juos apibendrinti galima būtų (jie yra skaidrėje), juos apibendrinti galima būtų taip. Tai yra klausimas, susijęs su žvalgybos informacijos rinkimu ir jos panaudojimo teisėtumu 2019 metų Prezidento rinkimų kampanijos metu, ir pranešėjo pateiktos informacijos tyrimas. Antras. Galimas neteisėtas poveikis Prezidento rinkimų kampanijos metu. Trečia tokia kryptis – rinkimų kampanijų finansavimo teisėtumas ir skaidrumas, galimas vieno iš bankų klientų duomenų panaudojimas ir galima įtaka šiems klientams 2019 metų Prezidento rinkimų kampanijos metu. Paskutinė kryptis yra Baltarusijos verslo įtaka įvedant sankcijas.

Priminsiu pagrindinius faktus, kurie paskatino teikti šį nutarimą. 2019 m. balandžio 25 d. Valstybės saugumo departamento pranešėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą ir pranešė apie tai, kad kai kurie Valstybės saugumo departamento pareigūnai galimai darė neteisėtą poveikį šalies vidaus politiniams rinkimų procesams, neteisėtai rinko informaciją apie kandidatus 2019 metų Prezidento rinkimuose ir galimai neteisėtai ją panaudojo. Taip pat pažeidė žvalgybos institucijų teisėtumo ir politinio neutralumo principus. Pranešėjas pateikė raštą (jis yra dabar mano darbo vietoje), kuriame yra dešimtys pavardžių verslo, kultūros, politikos, mokslo, viešojo sektoriaus, nevyriausybinių organizacijų atstovų, apie kuriuos atskirų VSD vadovų pavedimu buvo renkama informacija. Tą faktą buvo bandoma nuslėpti tiek nuo VSD veiklą kontroliuojančių institucijų, tiek nuo savo darbuotojų. Pavedimai buvo duodami taip, kad būtų sunku aptikti, surasti pėdsakus to, kad šis pavedimas apskritai buvo duotas, todėl jie buvo formuluojami neįprastu tokiems atvejams būdu, tai yra duodami žodžiu, nesilaikant ir vidinių procedūrų, neinformuojant kontroliuojančių institucijų. Kaip žinote, VSD užduotis nustato Valstybės gynimo taryba. Tokio pavedimo tikslai ir apimtis, informacijos panaudojimas, deja, taip ir liko nežinomi, vėliau paaiškėjo tik tiek, kad tikrinti asmenys, kai kurie iš tikrintų asmenų, ypač verslo asmenų, buvo spaudžiami ar, kitaip tariant, jiems buvo pasiūlyta remti vieno iš kandidatų rinkimų kampaniją. Šį pranešimą tyrė Specialiųjų tyrimų tarnyba, Generalinė prokuratūra ir Seimo NSGK. Deja, tyrimas iki šiol nėra atliktas, svarbūs klausimai yra neatsakyti, sprendimai nepriimti.

2023 metų gegužės mėnesį Generalinė prokuratūra išreiškė oficialią viešą poziciją, kad: „2019 metais pateiktas pranešėjo kreipimasis liko tinkamai neišnagrinėtas, o valstybės institucijų kontrolė nėra priskirta prokuratūros veiklos sričiai“. Įsivaizduokite, kaip manote, kokį signalą gauna pareigūnai, kai Seimas, kuris yra vienintelė institucija reaguoti į tokią informaciją, to nedarė tuo metu, būtent tos kadencijos Seimas? Ar mes galime tikėtis, kad po tokių sprendimų dar kas nors ateis į Seimą ir praneš apie veiksmus, kurie nesuderinami su mūsų teisine sistema ir kurie daro žalą mūsų demokratijos procesams?

Pranešėjo pateikta informacija sulaukė iš tikrųjų didelio atgarsio visuomenėje. Iš žurnalistinių tyrimų gana akivaizdu, kad žvalgybos informacijos rinkimas ir panaudojimas galėjo būti tik įžanga į vėlesnius procesus ir tik vienas epizodas, atskleidžiantis galimą jos vėlesnį neteisėtą panaudojimą, perdavimą, galimą neskaidrų rinkimų kampanijų finansavimą ir neleistiną įtaką sprendžiant svarbius nacionalinio saugumo klausimus.

Pereinu prie kito klausimo, tai yra rinkimų finansavimo. Skaidrėje matote trijų kandidatų, daugiausiai surinkusių balsų per 2019 metų Prezidento rinkimų kampaniją, išlaidų suvestinę. Tai VRK duomenys. Kaip matote, vieno iš kandidatų bendros išlaidos beveik du kartus skiriasi nuo kitų dviejų kandidatų. Viešai buvo paaiškinta, kad kampanijos metu buvo taupoma.

Kitoje skaidrėje jūs matote bendrovės „Kantar“ duomenis. Ši kompanija stebi nacionalines ir regionines... taip pat radijo, informacinę erdvę rinkimų kampanijos metu ir teikia VRK informaciją apie realią šių paslaugų vertę. Taigi, „Kantar“ duomenimis, reali viešosios informacijos suteiktų paslaugų vertė kampanijos metu vienam iš kandidatų du kartus (pabrėžiu, du kartus) viršijo visą to kandidato deklaruotą rinkimų kampanijos biudžetą. Kaip tai galėjo atsitikti?

Į šią sumą, beje, neįeina išlaidos išorės reklamai, savanoriams, privalomiems auditams, transporto išlaidoms, nuomai, agitacinei medžiagai. Šios išlaidos, analizuojant kitų kandidatų duomenis, gali siekti 100 tūkst. ir daugiau eurų. Kitaip tariant, jas reikėtų dar papildomai pridėti.

Aiškindami šiuos neatitikimus, šio kandidato atstovai kalbėjo apie tai, kad buvo taupoma, tačiau visi žinote, kad rinkimų kampanijos metu kandidatams pagal įstatymus taikomos vienos sąlygos. VRK nustato informacijos sklaidos įkainius ir čia nuolaidų iš principo negali būti, nes visos sąlygos yra visiems vienodos. Taigi kyla klausimas, kas finansavo šias išlaidas? Kodėl jos nebuvo deklaruotos ir kokie motyvai lėmė rėmėjų sprendimus? Kokią naudą gauna arba tikisi gauti šie rėmėjai? Kodėl tai nebuvo... Juk nesunku, galima deklaruoti, kodėl to nebuvo padaryta?

Deja, ir pati VRK, gavusi šiuos duomenis, po Prezidento rinkimų kampanijos niekaip neregavo į šių išlaidų skirtumus. Nėra pateikta kitų įtikinamų ar bent logiškų paaiškinimų. Kai tokių paaiškinimų nėra, kyla pagrįstų klausimų dėl to, kad dalis rinkimų kampanijos išlaidų buvo tiesiog nuslėpta. Didelė dalis išlaidų ir paslaugų galėjo būti tiesiog neapskaitytos. Kyla klausimas dėl rinkimų kampanijos lėšų kilmės, finansavimo schemų.

Būtent šie klausimai yra svarbūs, vertinant pranešėjo pateiktą informaciją. Ir niekas kitas to negali padaryti valstybėje, kaip tik Seimas. Būtent Seimo užduotis, kilus grėsmei rinkimų sistemai, stoti į viešojo intereso sargybą ir jį saugoti.

Prieš keletą metų Lietuvą purtė juodosios buhalterijos skandalas, tuomet visi pripažinome, kad tokia situacija, kai neapskaityti pinigai įliejami į rinkimų kampaniją, yra ne kas kita kaip neleistina ir neteisėta įtaka politiniams procesams. Tai kelia grėsmę Lietuvos nacionalinio saugumo interesams. Juodosios ar pilkosios finansavimo schemos nepalieka vietos konkurencijai rinkimuose arba stipriai ją riboja. Kokie šansai sąžiningą kampaniją vykdančioms kandidatams, kokius šansus jie turi prieš vadinamuosius juodosios buhalterijos kandidatus? Seimas, manau, privalo tokioms praktikoms priešintis, jas įvertinti, pasiūlyti sprendimus, kaip apsaugoti visuomenės pasirinkimą ir kaip apsaugoti pareigūnus, kurie priešinasi tokioms praktikoms ir mums praneša apie jas.

Mieli kolegos, prašau jūsų paremti šį nutarimo projektą, deleguoti savo atstovus į tyrimo grupę, padaryti viešą, ne uždarus posėdžius, bet viešą tyrimą ir užbaigti darbą, kuris leistų sustiprinti mūsų žvalgybos institucijas, užtikrinti kitais metais vyksiančių rinkimų skaidrumą ir teisėtumą, padėtų padaryti proveržį apsaugant pranešėjus, užtikrinant pagaliau pasitikėjimą Seimu.

Kviečiu balsuoti, kad būtų užtikrinta žmogaus teisių apsauga mūsų šalyje, kad sukurtume patikimą pranešėjų apsaugos sistemą ir apsaugotume žmones, kurie stoja į skaidrumo ir mūsų šalies demokratijos pagrindų apsaugą.

Aš tik pasakysiu, kad po šio pranešimo pranešėjas, būdamas daug kartų apdovanotas, neteko darbo, su juo buvo susidorota, jis buvo priverstas palikti tarnybą. Ir žmonės, kurie privalėtų saugoti pranešėjų interesus, nepajudino nė piršto, kad tokie mūsų pareigūnai būtų apsaugoti.

PIRMININKAS. Kolega, laikas jau baigėsi. Siūlyčiau baigti.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiamas Seime (aš paskutinį klausimą), šis tyrimas nukreiptas ne prieš konkrečius asmenis, kaip bandoma pasakyti. Jo užduotis yra apsaugoti mūsų rinkimų sistemą, mūsų demokratiją nuo įtakos, užtikrinti rinkimų teisėtumą, apsaugoti pranešėjo institutą ir užkirsti kelią mūsų valstybę silpninančiam įtakai, apsaugoti žmogaus teises. Ačiū visiems, kurie parėmė šitą nutarimą, pasirašėte ir leidote jį pateikti šiandien.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, na, turbūt pranešėjų buvo ne vienas. Jūs minite, na, sakykime, vieną aspektą. Visai neseniai skambėjo pranešėjų, kurie beldėsi ir į frakcijas, ir į jūsų frakciją, teigė, kad buvo priversti sekti buvusį premjerą, ministrus,

Seimo narius... Priversti! Kas juos priverstė? Mes nežinome. Tiesiog buvo numota ranka tiek prokuratūros, tiek kitų institucijų.

Jūs dabar bandote vieną pranešimą... Na, čia tokie garsūs autoriai, sakyčiau, parašė tokią knygą „Pranešėjas“. Turbūt norite, kad Seimas rašytų antrą tomą šios knygos? Ar iš tikrųjų? Klausantis jūsų man tikrai kyla mintis, kad tai yra prezidentinės kampanijos dalis, nukreipta prieš dabartinį Prezidentą. Man žinomos kitų prezidentų, kurie patyrė apkaltą ir nepatyrė, panašios finansavimo istorijos. Kodėl jūs darote išimtį tik dėl vieno atvejo ir tikrai dabartiniam Prezidentui? Labai ačiū.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiamas Artūrai Skardžiau, gal laikas išbristi iš tos pelkės su juodosiomis buhalterijomis ir tą gali padaryti tikrai Seimas. Štai jūsų kolega A. Mazuronis šiandien ryte pasakojo, prieš ką reikia užmerkti akis, negalima užmerkti akių finansuojant rinkimus, kad reikia atmerkti akis, ragino už skaidrius rinkimus. Padarykime tai. Padarykime. Pakelkite šiandien ranką už ir mes sustabdysime arba bent jau parodysime, kad Seimui tokia praktika yra nepriimtina. Šitam Seimui.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega, gerai išdėstėte, gerai parengėte klausimą. Iš tikrųjų aš esu įsitikinęs, kad reikia tirti parlamente vienu ar kitu formatu, nes tikrai kalbėti ne apie konkrečias praeities situacijas, bet pasidaryti pamokas ateičiai, kai bus įmesta dešimtys milijonų dolerių iš Rusijos, pavyzdžiui, nutylint tuos finansuotojus, ir ką tada mes darysime? Todėl reikia užkirsti kelius.

Kelius užkirsti ir analizuoti praėjusioje kadencijoje bandė tuometinis NSGK. Tai čia mano klausimas: kaip jūs vertinate, kaip prokuratūra vertina praėjusios kadencijos NSGK vykdytą tyrimą dėl pranešėjo tuomet, na, neviešai pateiktos informacijos? Koks jūsų vertinimas ir teisėsaugos institucijų dėl buvusio tyrimo?

V. BAKAS (DFVL). Ačiū už klausimą. Aš tą tyrimą ne kartą vertinau. Jisai nebuvo atliktas. Tai buvo mano pareiškimai, vėliau juos patvirtino. Pagarba Generalinei prokuratūrai. Be abejo, galėjo padaryti daugiau generalinė prokurorė. Ji pasakė, kad tyrimas nebuvo atliktas. Kai mes sudarysime komisiją, jūs galėsite visi tuo įsitikinti. Nebuvo apklausti žmonės, nebuvo patikrintos versijos apie tai, kad buvo renkama informacija apie visus kandidatus, yra dešimtys liudytojų, kurie net nebuvo pakviesti.

Tai šito tyrimo buvo padaryta, mano nuomone, imitacija, buvo padaryti uždari posėdžiai, visuomenė buvo klaidinama ir Seimas buvo klaidinamas. Atėjo šitos sudėties Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kurio šeši nariai yra iš praeitos kadencijos, ir taip pat pripažino, kad tyrimo reikia, L. Kasčiūno lūpomis buvo pasakyta, kad buvo padaryta klaidų, jas reikia taisyti. Tai štai toks ir būtų komentaras.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori klausti ir A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiamas Vytautai, gerbiamas Vytautai, jūs visada garšėdavote kaip išskirtinai principingas politikas, politikas, turintis savo nuomonę, tvirtą stuburą, kaip politikas, nebijantis jos reikšti, kaip politikas, kuriam įsitikinimai ir savigarba būdavo tikrai, na, ne paskutinėje vietoje. Gerbiamas Vytautai, sakykite, kas tokio atsitiko, kad staiga jūs pamiršote visus tuos savo įsitikinimus ir tapote valdančiųjų Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų prezidentinės rinkimų kampanijos atstovu ir įkaitu, ir ar teisybė Seimo koridoriuose sklindantis gandas, kadangi jūs jau turite patirties, buvote S. Skvernelio į prezidentus rinkimų štabo vadovas, kad jūs galite tapti I. Šimonytės rinkimų štabo vadovu? *(Balsai salėje)*

V. BAKAS (DFVL). Ką aš galiu jums į tai pasakyti, Andriau. Aš tikrai po tos patirties, kuri buvo su gerbiama S. Skverneliu, tai buvo galinga patirtis, bet tikrai neičiau dar kartą vadovauti jokiame štabui. Tiesą sakant, užjaučiau visus tuos kandidatus, kurie kandidatuoja Prezidento rinkimuose, nes tai žvėriškas darbas.

O dėl mano principingumo, gerbiamas Andriau, tai, kad aš šiandien teikiu nutarimo projektą, nepaisydamas to, kad dėl to yra didžiulė kritika iš opozicijos, rodo, kad aš esu nuoseklus. Kviečiu jus visų pirma kaip Darbo partijos, kuri turėjo karčios patirties su juodąja buhalterija, lyderį

keisti tas tradicijas ir paremti šį tyrimą, kad mes galėtume visi turėti demokratijos šventę. Šitas tyrimas, galbūt kuriamas naratyvas, kad jis nukreiptas prieš vieną žmogų, bet jūs man pasakykite, kokius jūs turite šansus arba bet kuris iš čia esančių kovoti rinkimuose prieš kandidatą, kurio rinkimų kampanija finansuojama neaiškiais pinigais, kuri kartais skiriasi nuo kitų kandidatų, kur pajungiami bankai, kurie visoje Europoje, JAV ir visame Vakarų pasaulyje turi būti griežtai apolitiški? Jokių šansų mes neturime. Tai aš manau, kad šis tyrimas yra unikali proga padaryti taip, kad juodoji buhalterija liktų istorijoje.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl balsavimo motyvų V. Semeška – už.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Na, gana emocionaliai čia gerbiamas V. Bakas pristatė, bet čia emocijų turėtų būti mažiau, nors ir rinkimų kampanija netrukus. Vis dėlto man pačiam teko dirbti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir man buvo protu nesuvokiama, kaip šimtais tūkstančių galėjo skirtis išlaidos rinkimų kampanijai, visiškai nebuvo aišku, iš kur tie pinigai atkeliavo, ir iki šiol man neaišku, kodėl nebuvo noro ištirti. Nenukreiptas, tikiuosi, tyrimas bus prieš vieną ar kitą asmenį, tačiau toks finansavimas rinkimų kampanijos, kuomet kartais skiriasi išlaidos ir neaišku, iš kur jos yra atėjusios, ir vėliau nenoras ištirti, kodėl taip buvo, nėra gerai mūsų sistemai. Dėl to tas patyrimėjimas ir galbūt išvados, o vėliau įstatymo pataisos, jeigu tokių reikės, yra tiesiog būtini. Todėl siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Tai, mieli kolegos, nuo 2019 metų buvo žinomas pranešėjo liudijimas, jo turinys ir visos aplinkybės. Praėjo iš esmės vos ne penkeri metai, nepaaiškėjo nieko naujo, nebent tik tai, kad pareiškėjas įsidarbino konservatorių *politiniame pasitikėjime*. Visos kitos aplinkybės liko senos. Ir prireikė penkerių metų, kad sulauktume rinkimų kampanijos išvakarių, kad prasidėtų kokia nors diskusija apie tyrimą. Ką jūs veikėte tuos penkerius metus, įskaitant ir šitos kadencijos iš esmės trejus gerus metus, kuomet buvo galima formuluoti klausimus, ištirti ir viską pamiršti? Kodėl tada reikėjo laukti rinkimų kampanijos pradžios? Nes kol mes priimsime, tai bus jau lapkričio kokia antra savaitė ir greičiausiai ta kampanija jau bus beprasidedanti.

Dabar, jeigu kalbėtume apie patį turinį. Pranešėjo ataskaitoje, kuri buvo pateikta, yra minimi ir du konservatorių politikai bei jų *primary*. Jeigu mes į visus žiūrime labai teisingai, tai kodėl tada nėra klausimo apie tai, kas įvyko tenai? Kodėl tada nėra klausimo apie I. Šimonytės finansinius rėmėjus, kurie stebuklingai gavo Taivano investicijas? Tikrai būtų, manau, svarbu sužinoti, ar investicijų atranka vyko skaidriai, ar nebuvo įsikišta politikų iš šalies? Šitų klausimų taip pat nėra.

Aš suprasčiau, jeigu mes norėtume ištirti rinkimus tikrai pasižiūrėdami sistemiškai į visas šalis ir atsakydami į visus klausimus, bent jau į tuos, kuriuos kėlė pranešėjas apie konservatorių *primary*, bet ir į tuos klausimus mes nenorime atsakyti. Gal tiesiog nevaiddinkime, kad viskas nėra nukreipta į vieną asmenį, vieną kandidatą, kuris yra laikomas, matyt, realiausiu ir pavojingiausiu varžovu, ir jo reputacijos mažinimą. Iš tikrųjų yra labai apmaudu, kad prireikė vos ne penkerių metų, kad kažkam atsirastų noras kalbėti. Manau ir matau, kad premjerė nebeįstvers kaip visą laiką ir pakomentuos.

PIRMININKAS. Premjerė norės? Taip, be eilės, prašom. Gerbiama premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip gražiai ponias Agnė pakvietė, tai aš, aišku, ir pakomentuosiu. Jau būdas toksai. Ne visi kolegos turbūt žino, kad šito garbingo Seimo garbinga Antikorupcijos komisija jau bandė aiškintis, kiek aš ten Taivane turiu įtakų, kokio ilgio mano rankos, ar jos per visą Žemės rutulį ten kažkaip padaro, kad kažkas kažkokią Taivano paramą gautų. Tiesą sakant, tyrimo atsakymai man iki šiol nėra žinomi, bet manau, kad komisija tikrai yra įgali tokiais klausimais ištirti. Kuo čia susiję su tuo, ką dabar kalba ponas V. Bakas, ką pristatė, tai man nelabai aišku. O konservatorių *primary* nieko neįvyko – aš laimėjau prieš V. Ušacką, ir viskas.

PIRMININKAS. V. Bakas dėl vedimo tvarkos. Prašome.

V. BAKAS (DFVL). Leiskite sureaguoti ir priminti, kad A. Širinskienė praėjusią kadenciją vadovavo Teisės ir teisėtvarkos komitetui. Klausimas jums: kodėl jūs slopinote šį tyrimą, kaip pasielgėte su pranešėju ir neatlikote pareigų, kurias privalėjote atlikti? (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, daugiau replikų prieš balsavimą nesuteiksiu. Motyvai išsakyti.

Turime balsuoti dėl Seimo nutarimo projekto Nr. XIVP-3116 po pateikimo.

Užsiregistravo 79, balsavo 77: už – 52, prieš – 10, susilaikė 15. Po pateikimo nutarimo projektui pritarta.

Gerbiami kolegos, iki svarstymo stadijos dabar turi atlikti namų darbus visos frakcijos, apsiurti dėl siūlomų kandidatų į komisijos sudėtį. Pagal Seimo statutą komisija turi būti sudaryta iš 12 narių proporcinio atstovavimo principu. Svarstymo data, tikėtina, artimiausias posėdis, tai yra spalio 26 diena. Galime pritarti dėl datos? Pritarta.

19.35 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIVP-3118 (pateikimas ir svarstymas)

Ir paskutinis darbotvarkės klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIVP-3118. Pranešėja – V. Targamadžė. Pateikimo stadija.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Tikrai dabar turbūt sunku susikaupti. Noriu paskaityti rezoliucijos tekstą: Lietuvos Respublikos Seimas, įvertinęs tai, kad dėl Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos inicijuojamų pokyčių gausos ir sisteminio požiūrio stokos į jų įgyvendinimą prasidėjęs švietimo darbuotojų streikas trukdo ugdymo(si) procesui, todėl nukenčia visi švietimo sistemos dalyviai, ypač vaikai; atsižvelgdamas į tai, kad streikuojantiems švietimo darbuotojams svarbu išmokėti darbo užmokestį, kad nenukentėtų jų šeimos; akcentuodamas, kad būtinos neatidėliotinos efektyvios priemonės susidariusiai padėčiai sureguliuoti, skatina Vyriausybę neatidėliotinai imtis konstruktyvių veiksmų ir priimti apčiuopiamus sprendimus dėl darbo užmokesčio, numatyto politinių partijų susitarime; skubiai susitarti (pabrėžiu) dėl teisėtų ir pagrįstų streikuojančių švietimo darbuotojų reikalavimų įgyvendinimo ir parengti ištekliais pagrįstą jų įgyvendinimo planą; trečia, užtikrinti streiko metu darbo užmokestį streikuojantiems švietimo darbuotojams.

Ir noriu pridurti, kad toks siūlymas, labai panašus siūlymas buvo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų 2018 metais. Papildomų lėšų nereikės, nes užmokestis yra. Jeigu nebus priimtas, tai noriu kreiptis į merus vienmandatininkus ir taip pat ugdymo įstaigų vadovus, kad rastų galimybių streikuojantiems mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams kompensuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege. Jūsų nori paklausti J. Šiugždinienė ir dar kiti šeši Seimo nariai, tiksliau, dar devyni.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui profesorei už perskaitytą rezoliuciją. Pirmiausia noriu priminti, kad būtent jūsų frakcijos sprendimais praėjusioje kadencijoje, kai buvo dauguma, buvo priimta dauguma reformų, kurias mums tenka įgyvendinti, tai yra ir visuotinis ikimokyklinis ugdymas, ir įtraukusis ugdymas iki 2024 metų, ir atnaujintos ugdymo programos. Nė vienos iš šių reformų neapskaičiuotos lėšos, neapskaičiuotas finansavimas. Iš tikrųjų tai, kad šiandien mes žygiuojame į priekį ir priėmėme reikalingus sprendimus, tai, manau, jūs turėtumėte tik pasveikinti.

Keli kiti dalykai. Na, tikrai turbūt nėra žmogaus, kuris nepritartų, kad mokytojai tikrai dirba labai sunkų darbą ir turėtų būti atlyginama geriau, bet visi suprantame, kad šita situacija, kokia yra šiandien, jinai susiklostė per kelis dešimtmečius. Jeigu susitarimas dėl darbo užmokesčio didinimo, kurį mums pavyko pasiekti, pasirašyti politinių partijų susitarimą ir susitarti dėl nuoseklaus darbo užmokesčio augimo, jeigu jisai būtų pasirašytas anksčiau ir jeigu būtų nuosekliai didinamas darbo užmokestis, mes šiandien tokios problemos neturėtume ir jums čia nereikėtų stovėti. Noriu pabrėžti, kad Vyriausybė įgyvendina savo įsipareigojimus, kurie yra nacionaliniame susitarime, kurie yra taip pat ir susitarimuose su profesinėmis sąjungomis, tai yra labai svarbu.

Norėčiau paklausti kolegės. Jūs kartojate, beje, savo rezoliucijoje tai, ką Vyriausybė yra jau įsipareigojusi įgyvendinti ir kas yra jau numatyta biudžete. Taip pat šiandien supratau, kad jūs

siūlote didinti asignavimus ir sakote, kad yra darbo užmokestis, nieko, iš niekur nereikia jo paimti, tai gal galite paaiškinti, iš kur tą padidinimą reikia paimti?

PIRMININKAS. Klausti – 1 minutė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Tai jūs turbūt neskaitėte rezoliucijos, nes ten, rezoliucijoje, yra parašyta labai paprastai, kas yra tas išipareigojimas. Toliau yra prašoma, kad būtų parengtas išteklių pagrįstas švietimo darbuotojų reikalavimų įgyvendinimo planas. Numatytų pokyčių yra didelė gausa.

Trečia. Tiesiog yra prašoma, kad dabar streikuojantiems švietimo darbuotojams reikia apmokėti. O tų lėšų yra, niekas čia papildomų lėšų neprašo. Tai vienas dalykas. Eksministre, prašom atidžiau skaityti.

Kitas dalykas. Jeigu aš teisingai supratau, tai ką, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ buvo praeitą kadenciją? Taigi jinai susikūrė visai neseniai. (*Balsai salėje*) Gal nepainiokime valstiečių ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“, tai yra visai kiti dalykai.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turiu perspėti: klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės. Prieš tai klausiančioji suvalgė kito klausiančiojo minutę. Klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Iš tikrųjų svarbu tą rezoliuciją priimti, svarbu parodyti mokytojams, kad mes galime susitelkti ir pakeisti Vyriausybės požiūrį. Aš su tuo sutinku ir labai džiaugiuosi, kad jūs ją teikiate. Aišku, norėjau atkreipti dėmesį, kad jeigu ne šitie streikai, tai Vyriausybė turbūt ir tiek nebūtų pajudėjusi. Mes matome, kad Valstybės duomenų agentūros pateikiami skaičiai neatitinka realybės, kai gaunami algalapiai. Mokytojai atsiunčia savo duomenis ir rodo, kad turėdami 20–30 metų stažą jie negauna tų skaičių, kuriuos žada Vyriausybė.

Bet aš noriu paklausti. Ar jūs esate suskaičiavę, kiek trūksta pinigų, kad būtų patenkinti bent minimalūs mokytojų reikalavimai? Mes jau įregistravome pasiūlymą, frakcijos seniūnas pristatys artimiausiu metu, dėl papildomų 245 mln. eurų skyrimo. Ar tiek užtektų mokytojų reikalavimams patenkinti?

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Visų pirma, neskaičiavau, yra profsąjungos apskaičiavusios. Bet čia nėra prašoma papildomų lėšų, čia yra tiktai prašoma leisti pasinaudoti tomis lėšomis, kurios jau yra skirtos mokytojų atlyginimams, bet streiko metu nemokamos. Todėl prašau ugdymo įstaigų vadovų, merų ir vienmandatininkų į tai atkreipti dėmesį ir kompensuoti, nes kenčia šeimos. O mokytojai ne vien dėl atlyginimų kovoja, jūs nepamirškite, kad nėra pasirengta įvairiems pokyčiams, atnaujintoms ugdymo programoms ir kitiems, įgyvendinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Bičiūnas. Nėra. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama profesore, prasidedant streikui teko girdėti, kaip profsąjungų lyderiai sakė, mes mokėsime atlyginimus iš savo lėšų. Tarkime, tos lėšos turbūt nelabai mažos, nes profsąjungoms mokamas 1 % nuo to popierinio, bruto atlyginimo. Ar čia aš negerai nugirdau? Atrodo, buvo toks pažadas. Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Buvo, man atrodo, aš kitaip girdėjau, matote, ne visada būna ta klausia vienoda, kartais yra tokia selektyvi klausia. Buvo pasakyta labai paprastas dalykas: jeigu nebus ir nukentės mokytojai, tai mes ieškosime galimybių, kaip apmokėti iš profsąjungos lėšų. Bet kadangi yra lėšų, aš manau, galima tai padaryti. Nemanau, kad reikėtų skriausti mokytojus. Jūs nepamirškite, kad yra ne tik atlyginimai, yra ir ta neapibrėžta ugdymo kokybė, galų gale ir pasirengimas įtraukiamam ugdymui, ir vadovėlių, ir kitos bent jau mokymosi medžiagos stoka, ir daugelis kitų dalykų. Tai gal gerbkime mokytojus ir parodykime gerą valią.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Aš nesuprantu, kaip galima mokėti atlyginimą už nedarbą. Nedirbi, tai ir negauni. Bet jūs, matyt, suprantate ir pasiūlėte kitą variantą, kurio nemačiau jūsų projekte, kad merai sumokėtų. Yra labai turtingų merų, milijonierių, jie gali sumokėti iš savo pinigų, jeigu turi. Bet irgi nesuprantu, kaip iš kokio nors kito biudžeto, iš tilto statybos, gatvių apšvietimo ar dar ko nors, galima paimti pinigus ir sumokėti už tai, už ką negali būti sumokėta.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Kiek prisimenu, jūs buvote Seime ir praeitais metais teikėte analogišką siūlymą. Matyt, pasvėrėte savo žodžius ir dabar kalbėdamas. O galimybių tikrai yra. Jūs nepamirškite, kad jie kompensuos ir intensyvins. Juk mokytojai puikiai supranta, kad jie turi būti

su ugdytiniais, ir jie mato tą tolygų tęstinį ugdymo procesą, ir tas spragas reikės likviduoti, tai turės būti intensyvus darbas. Aš siūlau Seimui parodyti gerą valią, juo labiau kad čia yra rezoliucija. Tada ir savivaldybės, ir ugdymo įstaigų vadovai ieškos galimybių.

PIRMININKAS. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, nežinau, kodėl, bet man žiūrint į jus susidaro toks vaizdas, kad aš matau vilką ėriuko kailyje. Kada yra ir taip įtempta situacija, jūs tarytum dar norite kažkam įkasti arba įgelti rašydama rezoliucijoje, kad Vyriausybė turi imtis konstruktyvių veiksmų ir apčiuopiamų sprendimų. Juk tai ir daro. Vyksta derybos su penkiomis profsajungomis, su keturiomis susitarta. Ir kas nors pavaduoja tuos mokytojus, kurie streikuoja, jiems irgi reikia sumokėti. Aš manau, kad daug... Ar jūs nemanytumėte, kad daugiau geranoriškumo, o ne žibalo pylimo į ugnį čia reikėtų iš jūsų, tokios patyrusios, sakykime, *švietimietės*? Ačiū.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Ačiū už pastebėjimą. Yra tekstai ir kontekstai. Reikia labai jausti kontekstą. Visų pirma, tai gal ir dirba, kai kur pavaduoja, bet daugumos ugdymo procesas sustojęs arba jis labai pasyviai vyksta. O šiaip tai neišivaizduoju, kad viskas yra padaryta. Jūs bent matėte vieną įgyvendinimo planą, pavyzdžiui, kad ir įtraukiojo ugdymo arba atnaujintų bendrųjų ugdymo programų, kad būtų įgyvendinimo planas ir laikas nurodytas, kada viskas yra padaryta, nes laikas irgi yra išteklius ir pagrįstas kitais ištekliais? Aš nemačiau. Profsajungos nematė. Su mokyklų vadovų asociacijomis kalbėjau, nematė. Tai gal tada reikia jausti ir kontekstą, ir daugiau įsigilinti, jeigu jūs komentuojate? Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarnickas. Ruošiasi O. Leiputė.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Visų pirma, šiek tiek prieš klausdamas replikuosiu kai kuriems kolegoms, kurie vis grįžta į praeitį ir primena, kas taip padarė, kas kitaip padarė, ir vis blogai, blogai. Mes labai atimame daug laiko primindami, kas yra blogai padaryta, bet niekada negalvojome žiūrėdami į priekį, ką galima būtų pasiūlyti geriau.

Dabar mano klausimas būtų toksai. Na, aš tikrai pats irgi esu dirbęs pedagogu, mokytoju, ir tikrai palaikau profsajungą vienareikšmiškai, tačiau mano klausimas toks būtų: ar nebus domino principo, kad išitrauks ir kitos profsajungos, medikų ir kitų sričių atstovai, ir pati idėja Darbo kodekso gali byrėti, sukrutėti ir panašiai? Yra savivaldybių, kurioms tikrai trūksta lėšų, jos niekaip negali padėti ir padengti tą pravaikštą, sakykime, protesto šito mėnesio. Kaip šiuo atveju dėl pačios sistemos idėjos Darbo kodekso, nes tikrai be jos mes negalime sistemingai gyventi? Labai ačiū.

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Aš dar kartą noriu pabrėžti, kad tos lėšos yra ir nereikės jokių papildomų lėšų, nes nevyko ugdymo procesas ir jiems nemokės už tą laikotarpį. Aš ir siūlau kompensuoti tai, ką jie prarado, arba bent jau iš dalies kompensuoti, nes jūs nepamirškite, kad jie irgi turi šeimas ir ne šiaip sau eina iš Klaipėdos į Vilnių.

PIRMININKAS. Kadangi buvau paskelbęs, paskutinė klausia O. Leiputė, ir po to balsuosime. Ne balsuosime, o pradėsime svarstymo stadiją.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Labai gaila, kad tokia svarbi rezoliucija svarstoma dienos pabaigoje. Akivaizdu, kad reikėtų posėdį baigti, nes vienas prieš tai kalbėjęs kolega jus mato ir kaip vilką, ir kaip avį. Tai labai yra keista.

Bet gal jūs galėtumėte pasakyti, ar tiktai atlyginimų klausimas už etatą išprovokavo šį mokytojų streiką? Įvardinkite ir kitas priežastis, dėl ko mokytojai nusprendė eiti pėsčiomis iš Klaipėdos ir iš kitų miestų, savivaldybių?

V. TARGAMADŽĖ (*DFVL*). Ačiū. Visų pirma, tai iš tikrųjų aš labai bendravau su mokytojais ir prieš, ir po, ir su mokyklų vadovais. Tai vienas iš klausimų yra tas, vienas iš pastebėjimų yra, kad neteisingai buvo VDU skaičiuojamas, ir skaičiavimas yra 130 % nuo VDU. Tai čia yra labai rimtas dalykas, nes tikrai mokytojai negauna ir nėra jų atlyginimas 1400 eurų, tai negalima skaičiuoti VDU vienam asmeniui. Visų pirma reikia susitarti dėl VDU.

Toliau. Yra labai daug pokyčių, kuriems yra nepasirengta ir nėra mokymosi medžiagos, kaip aš minėjau. Toliau įtraukiajam ugdymui nepasirengta, mokinių skaičius klasėje yra didelis. Galų gale nepamirškime, kas vyks regionuose – regionuose bus uždaromos ir gimnazijos, tai kaimiškos vietovės ir miesteliuose 21, dabar žada lyg 31, nereikalaus 11 klasėse... Taigi yra čia labai

daug priežasčių. Ir mokytojų darbo krūvis yra labai didelis. Už etatą turėtų būti 24, iš pat pradžių buvo kalbama, aš labai gerai prisimenu, 22 kontaktinės valandos, o dabar ir 28, ir net 30 valandų kontaktinių yra ir negauna etato, nesusidaro etatas, na, tai kaip čia suprasti?

PIRMININKAS. Ačiū, klausti laikas baigėsi, tai pereiname į svarstymo stadiją. Ačiū pranešėjai.
V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū.

PIRMININKAS. Svarstymo stadija. Dėl vedimo tvarkos D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašome pertraukos, nes vis dėlto tai yra tikrai ypač svarbus klausimas. Kaip matome, vis dėlto jau tuoj 20 valanda.

PIRMININKAS. Pertraukos kiek, pusės valandos?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ne, iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Taip. Ministrė Pirmininkė per šoninį mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Na, toks ypač svarbus klausimas, kad gali 2 savaites pagulėti stalčiuje, na, tikrai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gal kolega persigalvojo? (*Balsai, juokas salėje*)

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ne, mes tikrai nepersigalvojome, bet tikrai neabejoju, sutarimą bendrą rasime ir po 2 savaitių visi priimsime.

PIRMININKAS. Prašymas teisėtas. Buvo užsirašę trys kolegos kalbėti diskusijoje, bet balsuojame dėl pertraukos. Ar bendru sutarimu? Bendru sutarimu darome pertrauką, taip? Ačiū. Pertauka iki kito posėdžio, kuris įvyks, jeigu nebus sušauktas...

19.52 val.

Seimo narių pareiškimai

Kolegos, negaliu skelbti dar posėdžio pabaigos, kadangi per rytinį posėdį nebuvo suteiktas žodis Seimo nariams, kurie nori pareikšti pareiškimus, tokių mes turime tris, netgi keturis. M. Puidokas – pirmasis. Nematau. Kolega neištvėrė. V. Ažuolas. Taip pat nėra. V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Geriau vėliau negu niekada ateiti į tribūną. Turiu tai sakyti per pareiškimus, nes kolegos iš Demokratų frakcijos paprašė pertraukos dėl prieš tai buvusio klausimo. Gerbiamieji, nors ir atrodo, kad kasmet Lietuvos biudžete švietimui skiriama vis daugiau lėšų, tačiau iki šiol tai beveik neatsispindėjo iš mokytojų atlyginimų – nepasiekti ir nesiekiami susitarimų išipareigojimai, daugiau nei vienu krūviu dirbantys mokytojai nespėja, kad šiandien neuždirba 1 tūkst. 400 eurų į rankas. Tai yra realybė, kad ir kaip ją bandytų nuslėpti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovai, manipuliuodami skaičiais bei pasitelkdamie įvairias atlyginimų skaičiavimo metodikas, kurių patys visiškai nesupranta, išsisukinėja ir, kaip visada, tai daro su didele arogancija.

Deja, šiandien turime konstatuoti, kad tas svarbus dokumentas – susitarimas dėl švietimo politikos, į kurio sukūrimą ir pasirašymą buvo įdėta be galo daug meilės ir pastangų tiek Darbo partijos, tiek kitų partijų, tiek pačių mokytojų, pedagogų atstovų, šiandien yra įstrigęs. Paskutinę vinį į švietimo susitarimo karstą įkalė ne kas kitas, o patys už švietimo politiką atsakingi konservatoriai ir jų deleguoti ministrai. Akivaizdu, kad šios partijos atstovai tiesiog pasinaudojo pedagogais tiek tada – tiek tada, taip, – kai buvo pasirašytas susitarimas, tiek 2018 metais, kai konservatorių lyderiai apsimetė geraisiais samariečiais, žodžiais, kavos aparatais, kruasanais demonstravo paramą streikuojantiems mokytojams ir bandydami pelnyti palankumą artėjančiuose rinkimuose visa tai darė smarkiai reklamuodamiesi socialiniuose tinkluose. Kai atėjo laikas vykdyti išipareigojimus, jie tiesiog nususuko ir jų tiesiog neliko sprendžiant šitą klausimą.

Esant dabartinei situacijai, mes laikomės nuomonės, kad visiškai nesvarbu, ar liekame įsitraukę į Švietimo susitarimą, jau esame jo dalyviai, ar išeiname iš jo, kur kas svarbiau yra surasti galimybių padėti mokytojams čia ir dabar. Todėl šiandien Darbo partijos frakcija užregistravo pasiūlymą 2024 metų Vyriausybės skolinimosi programoje atsisakyti galimybės skolinti 245 mln. eurų elektroninei kelių rinkliavos sistemai sukurti, *e. tollingui*, ir ministerijų naujų pastatų statybai finansuoti, o atsiradusias laisvas lėšas skirti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos papildomai

miems asignavimams mokytojų, dėstytojų atlyginimams. Premjerė prašė šaltinio, štai jis – papildomi 245 mln. eurų pedagogų atlyginimams kelti.

Kaip jau ne vieną kartą yra buvę, Darbo partija pasiūlymą parengė už jus – už valdančiuosius, jums lieka tik pritarti. Juolab kad šios dienos Seime, šioje Seimo darbotvarkėje ką tik buvęs klausimas dėl to paties *e. tollingo*, nukelti dar metams, tik įrodo, kad sistema gali palaukti, ministerijų geresnės darbo vietos, nauji pastatai gali palaukti, tačiau mokytojai negali.

Kolegos, būkime sąžiningi patys sau: per 33 nepriklausomybės metus nepavyko suteikti mokytojo profesijai tinkamo prestižo, o dabartinės valdžios moterų vyrai nusirito iki atviro pasityčiojimo iš pedagogų. 2018 metais valdantieji kvietė visus, esančius šitoje pusėje, išgirsti mokytojus, tačiau ar patys jūs juos girdite? Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Ir E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš nesugalvojau, ką šnekėti. (*Juokas salėje*) Tiek to.

PIRMININKAS. Atsisakote? (*Balsai salėje*)

E. GENTVILAS (*LSF*). Jo.

PIRMININKAS. Kolegos, registruojamės, nes jau dabar klausimų nebeturėsime ką svarstyti. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 24 Seimo nariai. Ačiū.

Gerbiami kolegos, spalio 10 dienos vakarinis, popietinis posėdis baigtas. Gero vakaro! (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 312 STENOGRAMA

2023 m. spalio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
V. MITALAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išmušė 10 valanda. Kviečiu susėsti į savo darbo vietas ir skelbiu, kad pradedame Lietuvos Respublikos Seimo spalio 26 dienos rytinį plenarinį posėdį. (*Gongas*)

10.00 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Bronislovo Lubio 85-ųjų gimimo metinių ir Vytauto Kolesnikovo 75-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiamieji, pradedame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų Bronislovo Lubio 85-ųjų gimimo metinių ir Vytauto Kolesnikovo 75-ųjų gimimo metinių paminėjimą. Kartu su mumis, Seimo nariais, minėjime dalyvauja Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, Pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovas V. Landsbergis, nors, matyt, vėluoja, Nepriklausomybės Akto signatarai, signatarų artimieji, garbingi svečiai. Prašau visų kolegų tylos minute pagerbti signatarų atminimą.

Tylos minutė

Dėkoju. Kviečiu Nepriklausomybės Akto signatarą G. Vagnorių pirmą pasidalinti mintimis apie Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą B. Lubį. Prašau, tribūna jūsų.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Gedimino Vagnoriaus kalba

G. VAGNORIUS. Gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiandien man tenka ypatinga garbė kartu su jumis paminėti vieno iškiliausių Lietuvos valstybininkų, buvusio Ministro Pirmininko ir ilgamečio šalies pramonininkų vedlio, garsaus mecenato daktaro B. Lubio 85-ųjų metų sukaktį ir prisiminti jo išskirtinius nuopelnus Lietuvai. Lygiai prieš 12 metų, taip pat spalio mėnesį, Lietuvos visuomenė išlydėjo garbų signatarą į amžinąjį poilsį. Prieš keletą dienų, pagerbdami už didžius nuopelnus valstybei, Plungės kultūriniam atgimimui, kraštiečiai Mykolo Oginskio dvaro parkelyje atidengė jam gražų paminklą. Tikrovėje atgimimo paminklai reikalingi ne tiek daktarui B. Lubiui ar kitoms amžinybės pasitraukusioms iškilioms asmenybėms, bet mums, likusiems žemėje, kad šiais laikais rastųsi vis daugiau tikėjimo, jog nuopelnai Tėvynei nebus pamiršti. Likimas mane praturtino leisdamas iš arčiau pažinti daktarą B. Lubį. Nepriklausomybės atkūrimo laikotarpiu teko su juo keistis vietomis einant premjero pareigas ir būnant opozicijoje, tačiau signataras B. Lubys visada išliko patriotiškas ir ištikimas Lietuvos demokratijai, šalies ekonomikos liberalizavimui, niekada nesiekė pigaus populizmo, vienodai principingas tiek būdamas opozicijoje, tiek valdžioje, kur dar gajų socialinio populizmo spaudimą patiria net tvirčiausi liberalai. Jeigu anais permainingais 1993 metais daktaras B. Lubys būtų sutikęs likti Ministro Pirmininko poste, tvirtai tikiu, jog anuomet būtinos šalies ekonominės reformos būtų buvusios ir greitesnės, ir lengvesnės.

Leiskite su jumis pasidalinti mažai kam žinoma istorija, kaip 1998 metais, aplenkiant laiko dešimtmečius, Lietuvoje atsirado pažangus nulinio pelno mokesčio režimas investicijoms, ir tai

sužavėjo Europos investuotojus, praturtino šalies iždą, taip pat Vakarų valstybių pavyzdžiu įvestos lubos „Sodros“ mokesčiui. Anuomet tokias ekonomikos auginimo idėjas Pramonininkų konfederacijos vardu pasiūlė ekspremjeras B. Lubys, jos buvo sėkmingai įgyvendintos sunkmečiu, Rusijos finansų krizės metu ir, priešingai, nebuvo gąsdinama visuomenė, ši mažesnių mokesčių reforma atnešė didžiulę naudą šalies iždui. Pamenu, kaip dėl leidimo neapmokestinti Lietuvoje investuojamą pelną buvo sunku derėtis su Europos Komisija, kuri priekaištavo mums, jog taip pirmiliosime kapitalą iš Vakarų Europos šalių. Deja, po poros metų per politinį skersvėį šis labai naudingas šalies ekonomikai investicijų neapmokestinimas buvo atšauktas. Po dešimties metų ši nulinį režimą įsivedė Estija, o Lietuva, deja, pasuko kitu keliu – sudvigubino pelno mokestį išstumdama iš šalies didesnius mokesčių mokėtojus į Estiją, Airiją, Olandiją ar Liuksemburgą.

Daktaras B. Lubys išsiskyrė savo strateginiu mąstymu ir pilietine drąsa. Privačiuose pokalbiuose jis ne kartą minėjo, kaip Rusijos dujų monopolistas jį spaudė perleisti „Achemos“ gamyklą, kaip dėl to sunku buvo apsirūpinti dujų žaliava, o Lietuvoje kai kas nepelnytai jį kaltino dėl tariamo palankumo tuometiniam Europos visagaliui „Gazpromui“. Tačiau jis neverkšlėjo, o drąsiai siekė atverti Lietuvai alternatyvaus tiekimo kelią. Rizikuodamas dujų tiekimo „Achemai“ blokada, B. Lubys dar iki dabartinio Klaipėdos suskystintųjų dujų terminalo atsiradimo drąsiai inicijavo pirmojo terminalo įrengimo projektą, kuriame savo „Achemai“ paliko tik simbolinę dalį bendrame su valstybe kapitale. Deja, šis strateginis projektas anuomet buvo triukšmingai sustabdytas. Vėliau mažai kas išgirdo, jog šalies teismai pripažino projekto teisėtumą ir jo naudą Lietuvai.

Paminėjau tik keletą ryškesnių veiklos epizodų, liudijančių apie garsaus signataro veiklos mastelį. Neabejoju, kad dar daugiau įvykių galėtų papasakoti šeimos nariai ar artimi bendražygiai. Anuomet daktaro B. Lubio vadovaujama Pramonininkų konfederacija ryžtingai skatino ekonomikos plėtrą pagal įprastą Vakarų Europoje verslo asociacijos modelį. Ji buvo svarbi besikeičiančių vyriausybių partnerė formuojant šalyje palankesnę investicinę, mokestinę ir reguliavimo aplinką, taip kuriant ekonominį pamatą socialinei gerovei. Taip buvo.

B. Lubio trūksta ne tik verslo, bet ir politinei visuomenei. Taip pat pasigendame jo ir kaip mecenato, atgaivinusio ne vieną istorijos ir kultūros puslapį. Tai, kad jo mums trūksta ir praėjus 12 metų, yra didžiausias išskirtinės istorinės asmenybės pripažinimas.

Džiugu, kad B. Lubio sukurtos vienos didžiausių šalies verslo grupių ir jos išskirtinai sudėtingos „Achemos“ bendrovės strateginį valdymą sėkmingai perėmė žmona Lyda. Ši bendrovė išlieka viena daugiausiai sumokančių mokesčių iždui ir dabar. Ji be valstybės pagalbos išgyvena ir šį išskirtinį trąšų gamintojams sunkmetį, kai patiria ne tik milžinišką energetinį spaudimą, bet ir iš Rytų ateinančius rinkos iškraipymus.

Leiskite baigti šį paminėjimą signataro B. Lubio mėgtais pozityviais žodžiais: „Sėkmės visiems!“ (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju signatarui G. Vagnoriui.

Dabar kviečiu į tribūną kitą Nepriklausomybės Akto signatarą, gerbiamą mūsų kolegą Seimo narį E. Gentvilą. Prašau.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario Eugenijaus Gentvilo kalba

E. GENTVILAS (*LSF*). Mieli kolegos, pabandysiu priminti trumpai B. Lubio klaipėdietiškąjį periodą. Daktarą B. Lubį visi prisimename kaip signatarą, premjerą, Jonavos „Azoto“, vėliau „Achemos“ vadovą bei savininką, Lietuvos pramonininkų konfederacijos ilgametį prezidentą.

Šie titulai geografiškai siejami su Jonava bei Vilniumi, tačiau guvus ir kūrybiškas Bronislovo protas kreipia jį ir jo veiklą į naujas erdves. 1999 metų pradžioje jis žengė didžiulį žingsnį į Klaipėdą – privatizavo didžiausią uosto krovinių kompaniją „Klasco“, arba *Klaipėda Stevedoring Company*, buvusį Klaipėdos prekybos uostą. Taip prasidėjo B. Lubio tuzinas metų, praleistų Klaipėdoje.

Pamažu B. Lubys ir „Achema“ tapo penkių stambių uosto kompanijų savininku. Be „Klasco“, dar Krovinių terminalas, kuris specializavosi su naftos produktų krova, Centrinis Klaipėdos terminalas, kuris šiandien žinomas kaip keleivių ir krovinių terminalas, daug kas plaukia per Balti-

jos jūrą, „Bega“ – sausųjų krovinių terminalas bei Klaipėdos laivų remontas. Šiose įmonėse daliai arba visiškai buvo B. Lubio arba „Achemos“ grupės nuosavybė.

Nuo pirmųjų metų Klaipėdoje Bronislovas tapo ryškia figūra uostamiesčio gyvenime ir tai buvo ne tik dėl ekonominės jo valdomų įmonių galios – daug lėmė įgimtas komunikabilumas, lyderio savybės, o kartu – įsitikinimas, kad verslas ir jo savininkai turi būti integrali bendruomenės dalis, ne kažkur atskirai ar greta, bet kartu, paremiant vieniems kitus. B. Lubiui pradėjus aktyvią veiklą Klaipėdoje, buvau miesto meras. Kaip signatarai sutarėme, kad turime ką nors reikšmingo kartu nuveikti vieninteliui Lietuvos uostamiesčiui. Greitai sutarėme ir gimė gatvių tinklo plėtos sutartis, kuria miestas „Klasco“ reikmėms perdavė dalį istorinio Vitės kvartalo teritorijos, mainais gaudamas lėšas gretimų miesto gatvių rekonstrukcijai bei plėtrai. Daugelyje savivaldybių matydavau situaciją, kai vietinė valdžia konkuruoja su vietiniu stipriu verslu. B. Lubys buvo tas, kuris siekė kooperavimosi ir vaisingo bendradarbiavimo. Bronislovo valdomos įmonės tapo didžiausiais kultūros, meno, sporto kolektyvų bei renginių rėmėjais Klaipėdoje. Bronislovas tapo ryškia ir neatskiriama Klaipėdos gyvenimo dalimi. Man buvo net sunku įsivaizduoti, kaip intensyvi veikla daugiakampyje Jonava–Vilnius–Plungė–Palanga–Klaipėda leido taip įsigilinti ir įsijausti į naujos jam vietos – uostamiesčio – specifiką ir bendruomenės gyvenimą. O kur dar jo veikla užsienyje verslo bei Lietuvos pramonininkų konfederacijos reikalais? Pavydėtina energija.

Laipsniškai B. Lubys ėmėsi energetikos temos. Didžiulis dujų poreikis „Achemai“ vertė jį analizuoti dujų bei kitas energetikos rinkas. Kartais juokdavomės, kad jo valdomas dienraštis „Lietuvos žinios“ tapo energetikų laikraščiu. Jeigu norėjai perprasti Lietuvos energetikos rinkų subtilybes, tai „Lietuvos žinios“ buvo pirmasis patarėjas. Kai „Gazprom“ Lietuvai ėmėsi taikyti aukščiausią pasaulyje dujų tiekimo kainą, tapo aišku, kad ne tik „Achema“, bet ir visa valstybė turi imtis energetinės nepriklausomybės žingsnių. Kilusi idėja statyti suskystintų gamtinių dujų terminalą ir B. Lubio buvo prisiimta kaip jo misija valstybei, kartu galvojant ir apie „Achemos“ išlikimą. A. Kubiliaus Vyriausybei pradėjus realizuoti suskystintųjų gamtinių dujų terminalo statybos Klaipėdoje projektą, Bronislovas taip pat ėmė rengti savąjį projektą. Iki šiol dar turiu jo užsakymu parengtus priešprojektinius siūlymus bei brėžinius SGD terminalo statybai Kuršių mariose.

Bronislovas, turėdamas valstybinio darbo patirtį ir veikdamas kaip privataus verslo atstovas, puikiai jautė ir galimybes, ir skirtumus tarp privačios ir valstybinės iniciatyvos. Ta prasme jis tikrai buvo liberalas: jis buvo įsitikinęs, kad privatus gali padaryti greičiau, sparčiau, efektyviau, galbūt ir pigiau. Vis tik laimėjo valstybės valdomo terminalo modelis. Turiu šiandien pripažinti, daug su Bronislovu apie tai kalbėdavome, bet jis nesijautė pralaimėjęs, – svarbiausia juk buvo Lietuvos energetinė nepriklausomybė, nepaisant to, kad ne jis ėmėsi tą realizuoti, bet valstybės valdomos įmonės SGD terminalo modelis buvo pripažintas ir realizuotas.

Tačiau vis tik ne kartą Bronislovas skundėsi ir guodėsi dėl jo adresu kažkada pasakytų žodžių: „Už kiekvieno Lietuvos verslininko vis tiek stovi rusas“. Aš pats girdėjau tuos žodžius 2011 metų liepą, mat tuomet buvau Uosto direkcijos vadovas, kartu buvome su B. Lubiui ir šių žodžių autoriumi. Supratau Bronislovo jautrumą, užgautą stygą: jis turėjo daug ryšių Rusijoje. Tai buvo žmogus, jau seniai įpratęs dirbti toje rinkoje, tačiau labai greitai persiorientavęs ir jau turėjo įvairius verslo ryšius Šveicarijoje, Belgijoje, Olandijoje. Man su juo teko keliauti po tų šalių uostus, kalbėti apie suskystintų gamtinių dujų perspektyvas mūsų rinkoje. Bronislovas dirbo sau, dirbdamas su Rusija, bet dirbo ir Lietuvai. Dirbo su rusais, be ne Rusijoje ir ne rusams.

Pabaigai. Klaipėdoje gyveno ar dirbo 11 Kovo 11-osios Akto signatarų. Oficialusis Signatarų klubas Vilniuje dažnai paskendęs savo reikaluose. Bronislovas, atvykęs į Klaipėdą, pasiūlė kurti savo regioninę Klaipėdos Kovo 11-osios Akto signatarų klubą. Nebuvo jokio tikslo konkuruoti ar tapti alternatyva visų pripažintam oficialiajam Signatarų klubui. Tiesiog pats Bronislovas norėjo padėti uostamiestyje gyvenusiems dažnu atveju už jį vyresniems bendražygiams ir bendraminčiams. „Klasco“ tapo oficialiu Klaipėdos Kovo 11-osios signatarų klubo rėmėju. Deja, laikas padarė savo, amžinon atmintin nukeliavo šio klubo signatarai A. Žalys, A. Ulba, R. Hofertienė, J. Karvelis, šiemet N. Rasimavičius, taip pat prieš tuziną metų B. Lubys po tuzino metų, prasmingai atiduotų Klaipėdai. Garbė ir šviesus atminimas B. Lubiui, žemaičiui, tapusiam visos Lietuvos ažuolu. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Seimo nariui E. Gentvilui. Į tribūną kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą A. Norvilą prisiminti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą V. Kolesnikovą. Prašom.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Algimanto Norvilo kalba

A. NORVILAS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Minime taip neseniai išėjusio labai šviesaus žmogaus 75-metį. V. Kolesnikovas – asmenybė, kurios mastą, dydį ir reikšmę suprantą nedaugelis, nors jo atliktų darbų skrynia kupina meilės, šviesos ir gilios prasmės. Dzūkija Vyto išvaikščiota, jo kojų pripėduota, jo darbais papuošta, jo meile išaukštinta. Tylus, ramus, nešęs laisvę, nešęs grožį, tvarkę, prižiūrėjęs. Vytautas turėjo Dievo dovaną burti žmones per tylią, ramią charizmą ir kietą bet kurį žemaitį papuošiantį charakterį. Man pasisekė turėti tokį draugą.

Dzūkijoje nerasite šviesuolio, kuris nežinotų Vyto. Štai toks kultūros vertybių apsaugos vadovas, kuris visiems vienodai teisingas, kurį myli ir gerbia net tada, kai jis draudžia, apriboja vykdydamas paveldosaugos reikalavimus. Įstatymą Vytas vykdė kitaip, bet ne fanatiškai: apgalvotai, protingai, stengdamasis padėti, patardamas, kaip ištaisyti klaidas, siūlydamas sprendinius ir kategoriškai statydamas į vietą atlygio siūlytojus. Ne kartą ir ne du teko lankytis pas Vytą darbe. Mačiau, kaip jį myli kolektyvas – to nesuvaidinsi ir to reikia nusipelnyti. Turėjo puikų humoro jausmą, o jo autoironija tiesiog guldė. Su ištikima bendražyge žmona Nijole kelis dešimtmečius kasmet organizuodavo draugų susibūrimus, vadinamus „Alyvų žydėjimu“. Vytas paruošdavo maršrutą po žymias Dzūkijos vietas, piliakalnius, dvarus, bažnyčias, o vakare grįžus – piknikas po alyvomis Kolesnikovų kieme. Suvažiuodavo iš visų Lietuvos pakampių draugai, signatarai, politikai. Žmonių pilnas kiemas. Vyto ir Nijolės sudaryti maršrutai unikalūs. Daugeliui, man taip pat, Dzūkija atsivėrė naujomis spalvomis. Vytas labai gilus, labai paprastas žmogus, be lašelio puikybės, labai teisingas ir labai atsakingas. Puikiai suprato atėjimo šį pasaulį prasmę ir uždavinį. Abu sutikome, kad blogis, net mintis, sugrįžta autoriui, o meilė yra ta jėga, ta pirmapradė ląstelė, sukūrusi pasaulį. Tai atsispindi jo paveiksluose. Dievas – tai absoliuti, besąlygiška meilė. Taip V. Kolesnikovas matė savo tapybos prasmę. Nevardinsiu Vyto premijų, postų ir regalių, o jų būtų tikrai nemažai, tik pabaigoje pasakysiu: Anapilio dvasinėje hierarchijoje jo vieta labai aukštai. Visus uždavinius šiame gyvenime jis labai garbingai įvykdė. Garbė Tau, Vytautai Kolesnikovai.

Ir dar. Labai neseniai vienas geriausių dabarties smuikininkų Dž. Belas, atlikdamas socialinį eksperimentą, grojo Vašingtono metro. Grojo Stradivarijaus smuiku, grojo sudėtingiausius kūrinius smuikui, grojo ilgai – 45 minutes. Pro muzikantą praėjo tūkstančiai žmonių ir tik šeši sustojo ir klausėsi. Išvakarėse Dž. Belas grojo didžiausio anšlago sąlygomis prestižinėje salėje šalia šios metro stoties. Gal ir mes, vedami mūsų buities problemų, negirdime aukštųjų kasdienybės sąskambių? Būties prasmė ir tikslas nuolatos transliuoja šviesą, sąžinę, atjautą ir dar, ir dar daugybę nuostabiausių sąskambių. Kaip gaila, kad daugelis išgirsta tuos dangiškus garsus ant amžinybės slenksčio ir tik tada ateina supratimas, kaip tai materialu ir prasminga. Garbė Tau, Vytautai! Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju signatarui A. Norvilui ir kviečiu į tribūną kolegą Seimo narį J. Sabatauską. Prašau, gerbiamas kolega, tribūna jūsų.

Seimo nario Juliaus Sabatausko kalba

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Mieli Vytauto artimieji, žmona Nijole, sūnau Algirdai, gerbiami signatarai, gerbiami kolegos, mieli Lietuvos žmonės, prieš dvejus metus atsisveikiname su V. Kolesnikovu, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataru, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo nariu. Signatarų kalnelis priglobė dar vieną tikrą sąjūdininką iš didžiosios raidės, iškilų, tiesų, bet santūrų žmogų. Šeimai leidus, panaudosiu porą Vytauto citatų. Pirmoji: „Istoriją rašo žmonės, išeinantys amžinybėn. Išsineša savojo laikmečio istorijos atkarpą. Laiko įvykiai, perduodami iš lūpų į lūpas, jau sekančioje kartoje pakinta, atitrūksta nuo tikrovės ir kuo toliau, tuo labiau tolsta, kol galutinai tampa legendomis, padavimais ar visai užmirštam. Tačiau gyvųjų liudininkų vienaip ar kitaip užrašyti jie išlieka tikri, neiškraipyti.“

Jis tarsi iš anksto numatė, kad tokie dalykai – tai tiesiog aksioma, jie vyksta visą laiką, bet mūsų visuomenėje dar dėl to keičiami ir įstatymai. Jis buvo drąsus, tvirto charakterio, kaip sakoma, tvirto stuburo, jis niekam nepataikavo, nebijojo pasakyti savo nuomonės, be reikalo nekalbėjo, kitaip sakant, nebuvo populistas, buvo atviras ir nieko neslėpė. Kita jo citata: „Buvau spaliumas, buvau pionierius, buvau komjaunuolis, buvau komunistas, buvau partinis sekretorius, bendrauju su V. Petkevičiumi, skaitau J. Baltušį, skaitau S. Nėries eiles, turiu žmoną, du vaikus, šuni, esu alytiškis.“ Tarsi iš praeities, ne tokios jau tolimos praeities, jis atsiliepia į tą diskusiją, kur su marazmu diskutuojama, ar galėjo būti tokie žmonės Lietuvos patriotais.

V. Kolesnikovas buvo žinomas Alytaus tapytojas. Kiekvienas, apsilankęs jo namuose, negalėjo nematyti to puikaus sodelio ir jo karalystės, to namelio, kuris pilnas paveikslų, – tai jo studija, kurioje jis kurdavo, kurioje jis tapydavo ir mąstydavo. Paskutinė jo darbų paroda buvo eksponuojama Alytaus kraštotyros muziejuje. Deja, parodos atidarymas neįvyko – Vyriausybė paskelbė karantiną ir visi viešieji renginiai buvo uždrausti. Muziejininkė G. Markevičienė rado būdą, kaip jo paveikslai gali pasiekti žmones. Po vieną paveikslą iškeliavo į atskiras įstaigas, į įmones, į privačius žmonių būstus ir ten galėjo jais grožėtis žmonės. Dalį tos parodos darbų matė ir tie žmonės, kurie palydėjo Vytautą į paskutinę kelionę, nes jie buvo eksponuojami, dalis tos parodos buvo eksponuojama Alytaus miesto teatro fojė.

Dar iki Sąjūdžio įsisteigimo Vytautas kartu su kitu dailininku A. Švirmicku įkūrė menininkų bendrovę „Harmonija“. Šios bendrovės pastangomis buvo išpuoštos kai kurios mokyklos, atsirado freskos viešose vietose. Prisidėjusi prie karininko A. Juozapavičiaus atminimo lentų atkūrimo prie dabar to paties pavadinimo tilto per Nemuną, ši bendrovė vėliau suvaidino reikšmingą vaidmenį kuriant memorialus ir įamžinant partizanų atminimą Kalniškėse, Klepočiuose, atstatant Nepriklausomybės kovų dalyviams skirtą paminklą, alytiškių vadinamą „Laisvės angelu“. Tarp kitko, tai buvo ir Alytaus Sąjūdžio, kurio pirmininku jis buvo, iniciatyvos.

Gera žinau, koks svarbus ir reikšmingas buvo jo vaidmuo buriant Sąjūdžio žmones ir siekiant atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Meno ir kultūros žmonės buvo pirmieji ir patys drąsiau si, ėmėsi įvairiausiuose Lietuvos kraštuose aktyviai kurti Sąjūdžio grupes. Alytuje taip pat buvo įkurta gana anksti, jau liepos pradžioje. Gal vis dėlto laisvės poreikis ir jausmas jam buvo natūralus ir sovietmečiu, sovietmetis tam nedarė jokios įtakos. V. Kolesnikovas buvo Lietuvos Sąjūdžio kūrėjų branduolyje. Kaip vakar Alytaus muziejuje per konferenciją muziejininkas V. Dunderis sakė, kad jis buvo Alytaus Sąjūdžio varomoji jėga. Sakė, buvo du Vytautai: V. Ledas, kuris iškeliavo anapilin dar anksčiau, ir V. Kolesnikovas. Tik vienas buvo energingas, per kraštus liejosi emocijos, o Vytautas buvo santūrus, tačiau tai nereiškia, kad jis neužkurdavo kitų, neužvesdavo.

Vytautas, kaip minėjau, buvo drąsus, nes iš tikrųjų reikėjo drąsos išeiti prieš žmones ir pačiame pirmame steigiamajame iniciatyvinės grupės pasirodyme kalbėti viešai, bet jis ėmėsi lyderystės. Kartu su kolegomis organizuodavo įvairius renginius, mitingus, susitikimus. Buvo labai prasmingos diskusijos kiekvieną savaitę Dailės mokykloje. Leido Alytaus Sąjūdžio laikraštį – tai buvo vienintelis būdas informuoti žmones, kad ta objektyvi tiesa pasiektų juos kelyje į Lietuvos laisvę. Jis visuomet atkakliai, kryptingai ėjo nepriklausomybės tikslo link. Buvo Alytaus Sąjūdžio tarybos pirmininkas, Steigiamojo suvažiavimo delegatas, Sąjūdžio Seimo narys.

Natūralu, kad jis kandidatavo į Aukščiausiąją Tarybą. Kai jo paklausė, ką jis ten veiksias, jis atsakė: „Aš manau, kad naujai išrinktas parlamentas pirmiausia turi paskelbti Nepriklausomybės deklaraciją.“ Ir būtent to įvykio ne tik liudytoju, bet ir aktyviu dalyviu jis buvo, nes rinkimuose laimėjo prieš partijos pirmąjį sekretorių, prieš savo buvusį įmonės, kurioje dirbo, vadovą.

Tas momentas, kai Kovo 11-ąją 124 signatarai... Mes juos vadiname signatarais, nes jie vėliau pasirašė tą Nepriklausomybės Aktą. Turime čia dar vieną veikiantį signatarą, kuris ką tik kalbėjo prieš mane, tai puikiai prisimena tą dieną kaip ir visa Lietuva.

Vytautas, pasiekęs savo aukštų tikslų ir įvykdęs misiją Atkuriamajame Seime, vėliau tęsė aktyvų gyvenimą Alytuje. Alytaus apskrityje dirbo Aplinkos vertybių apsaugos inspekcijoje, po to departamente. Galima sakyti, kad ir Liškiavos ansamblis yra Vytauto prisidėjimas ir nuopelnas, ir kiti objektai.

Beje, yra toks vienas momentas dėl Grūto parko. Jis buvo tos sudarytos komisijos, kuri turėjo įvertinti, ar galima leisti Grūto parke eksponuoti nuimtus sovietinius paminklus... Kaip žinote, jie dabar ten stovi. Vytauto sprendimas buvo teigiamas.

Santūrus, inteligentiškas, jis buvo mėgstamas Alytaus gyventojų. Baigęs aktyvų darbą valstybei, vėl atsidavė kūrybai, tapybai. Tokį mes mename jį – kaip Sąjūdžio aktyvistą, kaip Nepriklausomybės Akto signatarą, mūsų visų atgautos laisvės kūrėją. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama kolegai J. Sabatauskui.

Dabar minėjimo pabaigai kviečiu Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę ir Signatarų klubo kanclerę gerbiama I. Andrukaitienę. Prašom.

Signatarų klubo prezidentės Birutės Valionytės kalba

B. VALIONYTĖ. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai ir signatarų artimieji. Šiandien mes minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro B. Lubio 85-ąsias gimimo metines. Apie jį čia tikrai buvo, pranešėjams noriu padėkoti, sakyčiau, labai gražiai ir objektyviai pasakyta, bet aš norėčiau trumpai priminti paprastą tiesą.

Įsivaizduokime, jeigu nebūtų B. Lubio: jis iš esmės sukūrė mūsų nepriklausomos Lietuvos ūkio didžiąją dramblio dalį savo protu, sugebėjimais ir ėmėsi įgyvendinti turėdamas interesą ne tik asmeninį, bet ir visos Lietuvos pirmiausia. Aš prisimenu, kai mes, Signatarų klubas, nuėjome jo sveikinti su jubiliejumi, jis man sako: „Nekalbame čia apie tai, čia yra mano darbas, nes kaip tu žinai ir išmanai savo darbą, taip aš savąjį, man sekasi ir aš jį moku daryti. Bet aš labiausiai vertinu štai ką.“ Jis ištraukė iš knygų spintos savo mecenuotus leidinius, „Vasario 16-osios Akto signatarai“, kitos iškilios asmenybės, jo nuveikti, pastatyti, įamžinti paminklai ir visa kita pasakė: „Va štai tuo aš didžiuojuosi. Mano darbas – tai yra mano kasdienybė, nes man tai sekasi ir aš moku dirbti.“ Toks buvo B. Lubys. Šiandien su mumis yra B. Lubio dukros Jūratės šeimos atstovai. B. Lubys užaugino dukrą Jūratę ir iškeliaudamas anapilin paliko paauglę Viktoriją. Signatarų klubas dėkoja Jūratės šeimai, Jūratė visiškai neseniai, praeitą savaitę, iškeliaavo anapilin. Jūratės šeima iš esmės finansavo B. Lubio, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, įamžinimą ar paminklo pastatymą Plungėje, savivaldybė prisidėjo sutvarkydama aplinką. Ačiū jums už tai. O aš užduodu klausimą, o kaip signataro vardą įamžino Lietuvos valstybė? Tegu lieka klausimas jums. Taigi Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Jūratės šeimai dovanojo nedaug, tik „Laisvės vėją“. (*Plojimai*)

Šiandien mes minime 75-uosius gimimo metus Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro V. Kolesnikovo, tikro dzūko, profesionalaus dailininko, cirko artisto su tvirtu stuburu, tikro lietuvio, kuris nebijojo pradėti kurti Sąjūdį Alytuje, jį vesti į priekį ir labai tvirtai žengti pirmuosius žingsnius, nes reikia būti tvirtam žmogui, kad už jo eitų kiti žmonės. Vytautas buvo toks – be galo tvirtas ir stiprus. Šiandien su mumis yra Nijolė, bendražygė. Alytaus Sąjūdis be Vytauto ir be Nijolės, Sąjūdžio sekretorės, apskritai neįsivaizduojamas, tai buvo šeima, pakėlus ir vedantį į priekį. Ačiū, Nijole, ačiū, Algirdai, sūnau, ir dar dukra Skaistė yra, bet ne čia, ne šitoje salėje. Signatarų klubas jums taip pat dovanoja tik „Laisvės vėją“, kurio Vytautas taip troško ir jį taip mylėjo. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiausiai B. Valionytei, gerbiausiai I. Andrukaitienei, visiems kalbėjusiems – signatarų B. Lubio ir V. Kolesnikovo artimiesiems, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarams, visiems dalyvavusiems šiame minėjime. Skelbiu minėjimą baigtą.

10.41 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. spalio 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, pereikime prie mūsų darbinės posėdžio dalies ir pradėkime ją registracija. Registruojamės.

Užsiregistravo 107 Seimo nariai. Turime kvorumą priimti įstatymus ir galime dirbti. Pradėkime nuo darbotvarkės. Ar tinka kolegoms taip, kaip pasiūlyta, ar turėsite naujų pasiūlymų?

Gerbiamas L. Jonauskas per šoninį mikrofoną. Prašom.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Frakcijos vardu prašau iš darbotvarkės išbraukti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projektą Nr. XIVP-3165. Ačiū.

PIRMININKAS. Darbotvarkės 2-23 klausimas, projektas Nr. XIVP-3165. Siūlymas yra frakcijos vardu išbraukti. Ar būtų dar kokių nors siūlymų dėl darbotvarkės – papildyti, išbraukti? Nematau. Gerai, jeigu nėra jokių siūlymų, tada balsuosime dėl šio nuskambėjusio... (*Balsai salėje*) Dar yra? Gerai.

Prašom. Gerbiamas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas kolega, Seniūnų sueigoje nepavyko apsispręsti dėl vieno mūsų siūlymo. Darbotvarkės 2-24 klausimas dėl vandens.

PIRMININKAS. Gerbiamas Juliau, dėl geriamojo vandens ką tik pasiūlė. Tai jau dabar gerai? Yra pasiūlymas išbraukti. Jūs to paties norėjote.

Gerbiama L. Girskienė per šoninį mikrofoną.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Prašau išbraukti darbotvarkės 2-22.1 klausimą – Statybos įstatymą ir lydimuosius.

PIRMININKAS. Ar frakcijos vardu? Tai jūs turite omenyje šitą milžinišką įstatymų bloką, kur yra labai daug: 2-22.1, 2-22.2, 2-22.3 ir taip iki 2-22.13? Statybos įstatymą ir visus lydimuosius, šitą turite omenyje? Darbotvarkė stipriai sutrumpėtų. Taigi, turime vienu ypu net 13 projektų. Gerai, balsuosime, dėl visko apsispręsimė. Ar dar turime pasiūlymų? Nematau. Gerai. Tada eilės tvarka apsispręsimė, kaip buvo pasiūlyta. Gerbiamas L. Jonauskas siūlė.

Kolegos, atkreipiu dėmesį, dabar balsuosime dėl darbotvarkės pasiūlymų išbraukti. Tai darbotvarkės 2-23 klausimas – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3165. Frakcijos vardu siūlo išbraukti iš darbotvarkės. Balsuojame dėl to, ar pritariame išbraukimui.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – tik 16, prieš – 57, susilaikė 38. Akivaizdžiai nėra pritarta šiam siūlymui.

Dabar buvo gerbiamos L. Girskienės nuskambėjęs siūlymas – išbraukti visą 2-22 bloką: tai 2-22.1 klausimas ir taip iki 2-22.13 klausimo, čia yra Statybos įstatymas, Teritorijų planavimo įstatymas, Pajūrio juostos įstatymas ir visi lydimieji. Tai dabar balsuosime dėl pasiūlymo išbraukti. Balsuojame: kas už – tai išbraukti, kas kitaip mano – kad reikia palikti darbotvarkėje, balsuoja kažkaip kitaip. Statybos įstatymas ir visi lydimieji. Taip.

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 51, prieš – 51, tačiau susilaikė 12. Ir taip išeina, kad siūlymui nepritarta.

Daugiau pasiūlymų dėl darbotvarkės nebuvo. Tai dabar aš norėčiau atkreipti dėmesį ir paprašyti kolegų pritarimo vienam dalykui. Nėra įrašyta į Seimo rudens sesijos darbų programą projektas Nr. XIVP-3165, tada Pensijų kaupimo projektas Nr. XIVP-2467 ir du rezerviniai, taip pat dėl Statuto projektas Nr. XIVP-3105 ir 3 rezervinis klausimas – tai projektas Nr. XIVP-3115 dėl valstybės vėliavos – nėra įrašyta į programą. Ar galime bendru sutarimu sutarti, kad mes įrašome ir galėsime svarstyti tada? Dėkoju, dėkoju, pritarta.

Dabar dėl visos darbotvarkės, ar galime bendru sutarimu, ar yra reikalaujančių balsuoti? (*Balsai salėje: „Bendru!“*) Girdžiu, kad bendru, tai, vadinasi, darbotvarkę tada patvirtinkime bendru sutarimu. Dėkoju.

10.47 val.

Informaciniai pranešimai

Dabar tada dar dėl darbotvarkės vienas aspektas, jau patvirtinus darbotvarkę, nes po pietų ateina gerbiama generalinė prokurorė dėl P. Gražulio neliečiamybės statuso. Taigi komisiją siūlo sudaryti iš 11 narių. Kviečiu frakcijas deleguoti po savo atstovą į šią komisiją. Ar galime bendru sutarimu? Čia procedūrinis veiksmas, kurį vis tiek reikės mums atlikti. 11 narių, frakcijos deleguoja savo atstovus, praneša Sekretariatui. Dėkoju, gerbiami kolegos.

10.48 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181, Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182 (pateikimas)

Nuosekliai pereiname prie mūsų darbotvarkės. 1-3.1 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181. Gerbiamas E. Meilūnas, vice-ministras, mačiau, yra su mumis. Tai prašome į tribūną pateikti Seimui šį projektą.

E. MEILŪNAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiama premjere, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo... (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Aš labai atsiprašau pranešėjo. Gerbiami kolegos, gal galėtumėte šiek tiek labiau rimties salėje, dabar yra pristatomas projektas. Mus stebi mokinukai, taigi rimties ir klausomo pristatomo projekto. Prašau.

E. MEILŪNAS. Dėkoju. Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Šie du įstatymų projektai yra valstybės tarnybos pertvarkos antrojo etapo dalis, jie parengti atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d., nuo sausio 1 dienos įsigaliosiantį Lietuvos Respublikos pareiginės algos bazinio įstatymo nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą.

Dabar norėčiau, gerbiami Seimo nariai, pirmiausia pristatyti Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo pakeitimu siekiama įtvirtinti valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus, išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką toliau didinti diplomatinės tarnybos veiksmingumą, užtikrinti įstatymo atitiktį Konstitucinio Teismo sprendimams, įstatymo nuostatų nuoseklumą ir suderinamumą su kitais teisės aktais.

Asmenų delegavimo įstatymo pakeitimu bus siekiama užtikrinti įstatymo atitiktį Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymui, taip pat sudaryti teisinės sąlygas į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas deleguoti darbuotojus toms viešosioms įstaigoms ir nacionalinės plėtros įstaigoms, kurios administruoja Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo ir Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus arba vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą.

Dabar norėčiau pristatyti šias pagrindines Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo projekto nuostatas. Pirmą nuostatų grupę – projektu sistemiškai peržiūrimas diplomatų darbo užmokesčio teisinis reguliavimas. Pirmą, įstatyme nustatyti minimalieji pareiginių algų koeficientų dydžiai perskaičiuojami atsižvelgiant į Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymą.

Antra, priedas už diplomatinį rangą integruojamas į darbo užmokesčio sistemą, nustatoma, kad diplomatinis rangas yra vienas iš kriterijų, į kurį atsižvelgiant bus nustatoma diplomato pareiginė alga.

Trečia. Nustatoma, kad priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą suma negali viršyti 20 % pareiginės algos. Diplomatom, kurių tarnybos Lietuvos valstybei stažas yra didesnis negu 20 metų, priedo dydis yra fiksuojamas, nekinta ir mokamas tol, kol diplomatai eina pareigas diplomatinėje ar valstybės tarnyboje.

Ketvirta. Nustatomas teisinis pagrindas mokėti diplomatui priemoką už pavadavimą, kai jam raštu pavedama laikinai atlikti ir kito diplomato, valstybės tarnautojo ar darbuotojo pareigybės nustatytas funkcijas.

Penkta. Diplomatus, taip pat valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, darbo apmokėjimo sistema bus nustatyta kolektyvinėje sutartyje, o jos nesant, ją nustatys užsienio reikalų ministras, prieš tai įvykdžius informavimo ir konsultavimosi su darbuotojų atstovais procedūras.

Šešta. Siekiant apsaugoti asmenų teises ir nepažeisti jų teisėtų lūkesčių nustatoma, kad diplomatomis iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga kartu su priedu už diplomatinį rangą negali būti sumažinta tol, kol jis eina tas pačias pareigas, išskyrus įstatyme nustatytus atvejus, kai diplomato tarnybinė veikla įvertinama kaip neatitinkanti lūkesčių.

Antra nuostatų grupė – pertvarkoma Lietuvos Respublikos diplomatinų atstovybių darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginės algos nustatymo sistema. Numatoma, kad darbuotojų minimalusis pareiginės algos dydis yra lygus Vyriausybės patvirtintai minimaliajai mėnesinei algai, o konkretus pareiginės algos dydis bus nustatomas pagal darbo apmokėjimo sistemą. Kartu įtvirtinama garantija, kad pareiginė alga negali būti sumažinta iki darbo sutarčių galiojimo pabaigos.

Taip pat siūloma nauja diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo sistema. Nustatoma, kad vertinama diplomato kompetencija ir pasiekti veiklos rezultatai vykdant jam suformuluotas užduotis. Sistema būtų grindžiama keturiais galimais vertinimo rezultatais: diplomato tarnybinė veikla vertinama kaip viršijanti lūkesčius, atitinkanti lūkesčius, iš dalies atitinkanti lūkesčius arba neatitinkanti lūkesčių.

Taip pat įgyvendinant Konstitucinio Teismo 2021 m. gruodžio 22 d. ir 2022 m. spalio 20 d. nutarimus įstatymo projektu tikslinamos nuostatos dėl nušalinimo nuo pareigų ir dėl nepriekaištingos reputacijos. Nustatomas teisinis pagrindas laikinai pasitelkti diplomata padėti kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms įgyvendinti funkcijas.

Diplomatai dėl savo veiklos specifikos patiria didesnes saugumo ir kitokias rizikas, todėl išlaikoma nuostata, kad diplomatas privalo gauti leidimą dirbti kitą darbą. Kartu siūloma nustatyti, kad turi būti gautas leidimas užsiimti ir kita veikla, už kurią gaunamos pajamos. Taip pat atliekami kiti pakeitimai, siekiant suderinti įstatymo nuostatas su kitais įstatymais ir užtikrinti nuostatų nuoseklumą. Tokios, gerbiami Seimo nariai, būtų Diplomatinių tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo pagrindinės nuostatos.

Gerbiamas pirmininke, norėjau paklausti. Ar dabar galėčiau pristatyti ir Delegavimo įstatymo pakeitimo nuostatas, ar čia turėčiau?..

PIRMININKAS. Mes tikėjome, kad jūs jau kartu viską kaip ir pristatėte, tai gal trumpai tada, nes matau, kad jūsų nori nemažai Seimo narių paklausti. Gal dar išryškės įstatymų bruožai ir atsakant į klausimus. Jeigu taip lakoniškai, trumpai, prašome.

E. MEILŪNAS. Gerai. Labai trumpai tada leiskite paminėti kelias svarbiausias Asmenų delegavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatas.

Pirma. Projektu tikslinamos įstatymo nuostatos dėl deleguojamų asmenų pareiginės algos, perskaičiuojant koeficientų dydžius pagal 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusį Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymą.

Antra. Sudaromos teisinės sąlygos į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas deleguoti ir viešųjų įstaigų, ir nacionalinės plėtros įstaigų, kurios administruoja Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus arba vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą, darbuotojus.

Taip pat tikslinamos kitos įstatymo nuostatos dėl delegavimo rezervo, dėl deleguotų asmenų perkėlimo į kitas pareigas, delegavimo pratęsimo, ataskaitų teikimo ir kitos, siekiant spręsti įstatymo taikymo praktines problemas.

Gerbiami Seimo nariai, prašome jūsų pritarti šiems įstatymų projektams po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tačiau pirmiausia prašysime jus atsakyti į klausimus. Jų nemažai kolegų užsirašė užduoti. Pirmasis – gerbiamas Ž. Pavilionis. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas viceministre, aš norėjau paklausti, nes, kiek suprantu, vienas iš esminių šio įstatymo siūlymų yra priedą už diplomatinį rangą inkorporuoti į užmokesčio sistemą. Jeigu aš gerai suprantu, kurį laiką ministerija net nesugebėjo apmokėti už tuos rangus, rangai buvo tiesiog nesuteikiami, nes biudžetas buvo mažas. Ačiū Dievui, jau kokius ketverius metus ar trejus bent jau iš eilės tas biudžetas didėja. Ar galima pasakyti, kad su šituo

pakeitimu galų gale diplomatams bus atsilyginama už darbą ir ta tarnyba galų gale iš tikrųjų taps patrauklesnė, kokios ministras siekė nuo pat pradžių?

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Taip, iš tikrųjų norėčiau jums pritarti, kad šis įstatymas prisidės prie Vyriausybės programoje numatyto projekto sugrąžinti pagarbą ir prestižą diplomatinei tarnybai įgyvendinimo, ypač dėl nuostatos sukuriant motyvuojančią ir konkurencingą darbo užmokesčio tvarką. Jūsų paminėtas vienas iš instrumentų, pavadinkime taip, priedo už diplomatinį rangą inkorporavimas į pareiginę algą, būtent prisidės prie šių nuostatų įgyvendinimo, nes jūs esate iš tikrųjų teisus – buvo laikotarpis, kai diplomatiniai rangai tiesiog dėl lėšų trūkumo buvo nesuteikiami, o atlikus Diplomatinės tarnybos įstatymo ir ankstesnius pakeitimus dabar yra labai aiški diplomatinį rangų suteikimo tvarka, per kokį laikotarpį ir kokiomis sąlygomis tie diplomatiniai rangai yra suteikiami.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, prieš metus čia buvo dideli debatai dėl Diplomatinės tarnybos įstatymo ir visi kalbėjo apie tą patį patrauklumą. Deja, tyrimas, kurį padarė Vidaus reikalų ministerija jūsų ministerijoje, ką rodo, kaip vertina žmonės, dirbantys URM'e, galimybes daryti karjerą – 17 %, skatinimo motyvacija – 18 %, vidinė komunikacija – 22 %. Yra begalės problemų. Dabar aš vėl matau įstatymą. Jūs apeliuojate vėl į Valstybės tarnybos įstatymą, kad reikia susieti, bet Valstybės tarnybos įstatyme aiškiai akcentuojamas socialinių partnerių dalyvavimas skaidrinant, aiškinant šitą sistemą. Dabar aš nematau nė vienos pataisos. Kalbėjau su jūsų darbuotojais. Į jų siūlymus vėl absoliučiai neatsižvelgta, jūs vėl ateinate su įstatymu ir kalbate, kad jis dabar jau bus tikrai patrauklesnis. Tai kodėl iškart netaisoma, kad tiek Darbo taryba, tiek profsąjunga dalyvautų visose atestacijose, skyrimuose, diskusijose, gal tie rodikliai būtų gražesni? Dabar nematau nė vienos pataisos, kuri padėtų šituos rodiklius jums pagerinti. Tai ką darysite?

E. MEILŪNAS. Taip. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju jums už klausimą, jis iš tikrųjų yra aktualus. Aš gal pamėginsiu atsakyti informuodamas apie kelis dalykus. Pirmiausia, jūsų minimas tyrimas buvo paskelbtas, jeigu neklystu, 2022 metų pavasarį ir jis, aišku, atspindėjo situaciją, sistemoje susiklosčiusią per ilgą laiką, daugelį metų. Praėjusių metų rudenį buvo priimti (labai dėkojame gerbiamiems Seimo nariams už pritarimą) Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimai, kurieėjo būtent situacijos pagerinimo linkme. Norėčiau informuoti, kad artimiausią pirmadienį, spalio 30 dieną, bus paskelbti naujausio įsitraukimo tyrimo duomenys, matysime, kokie yra įvykę kokybiniai ir kiekybiniai pokyčiai.

Dabar dėl partnerių įsitraukimo. Gerbiamas Seimo nary, norėčiau informuoti, kad iš tikrųjų diplomatinės tarnybos sistemoje veikia ir darbuotojų profesinė sąjunga, ir Darbo taryba, ji taip pat teikia savo siūlymus dėl teisės aktų, reglamentuojančių mūsų tarnybos veiklą, pakeitimų. Dėl šio įstatymo projekto taip pat buvo teiktos pastabos, į dalį iš jų buvo atsižvelgta. Atestacinėje komisijoje dalyvauja ministerijos Darbo tarybos pirmininkė, tai bendradarbiavimas tiek su profsąjunga, tiek su Darbo taryba yra labai glaudus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą nori užduoti gerbiamas M. Matijošaitis. Prašau.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, jūs minėjote ir aš taip pat pasižymėjau, kad čia siūloma, įteisinama nauja diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo sistema. Atsiranda galimybė atlikti neeilinį diplomato tarnybinės veiklos vertinimą ir siūloma nustatyti teisinį pagrindą diplomata su jo rašytiniu sutikimu pasitelkti padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai įgyvendinti funkcijas. Mano trumpas klausimas, kodėl dabar? Ar tai tiesiog yra valstybės tarnybos reformos dalis, ar vis dėlto, na, šios nuostatos skatina lankstumą, tai yra sveikintina, bet ar jos nebuvo, ar nebuvo viešoji diskusija apie konkrečiai Londono ambasados atvejus padariusi šiek tiek įtakos, kad to lankstumo būtent šiais aspektais yra daugiau?

E. MEILŪNAS. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju už klausimą. Šitie siūlymai atspindi ne tik dabartinę situaciją. Diplomatinei tarnybai, kaip ir Lietuvai, yra 34 metai, tai mes visą laiką siekėme tobulinti. Pavyzdžiui, dėl pasiūlymų dėl vertinimo tvarkos, tai tiesiog šitas siūlymas nustatyti keturias, pavadinkime taip, vertinimo kategorijas irgi yra, manau, geras žingsnis tobulinant tą sistemą. Iki šiol, dabar galiojanti vertinimo tvarka numato, kad diplomatinė tarnybinė veikla už

vertinamąjį laikotarpį gali būti įvertinta labai gerai, gerai ir nepatenkinamai. Dabar vietoje trijų atsiranda keturios kategorijos: viršijantis lūkesčius, atitinkantis lūkesčius, iš dalies atitinkantis lūkesčius ir neatitinkantis lūkesčių. Tai čia tikrai yra vienas iš pavyzdžių, kad būtent einame tobulesnės tvarkos kūrimo linkme. Taip pat dėl jūsų minimo diplomatų galimo pasitelkimo į pagalbą kitoms institucijoms – tai irgi einame galimybių didėjimo linkme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduotų gerbiamas G. Surplys, bet jo nėra. Gerbiamas S. Tumėnas yra, tai prašau klausti, gerbiamas kolega.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū už galimybę. Gerbiamas pranešėjau, ačiū už pristatymą. Dažnai viceministrai, ministrai su įstatymo projektu eina po kokių nors skandaliukų, nesusipratimų ir panašiai. Dabar jūs nesupykite, bet aš irgi tuoj koreliuoju šitą jūsų pristatymą su vieno ambasadoriaus skandaliuku, nes tiek daug tokių sutapimų, kad numatoma galimybė atlikti neeilinį tarnybos darbuotojo patikrinimą, vertinimą, tikslinamos nepriekaištingos reputacijos nuostatos, kad reikia viską derinti su ministru, tarsi... Tuoj aš susieju, kad reikia derinti, ar gali, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos Prezidentą į teatrą nusivesti. Kažkaip daug tokių sutapimų tarsi vajaus principu. Kai įvyko tokių įvairių nesusipratimų, jūs tada teikiate, ar man tik atrodo, tokia regimybė, ar čia netyčia viskas taip sutampa? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tikrųjų turbūt turėčiau paantrinti jums, kad yra sutapimas. Šito įstatymo... tiek Diplomatinių tarnybos įstatymo, tiek Asmenų delegavimo įstatymo pakeitimo įstatymų projektai buvo ruošiami ilgą laiką. Kaip minėjau įžangoje, jeigu leisite, dar kartą pacituosiu, kodėl mes pristatome: šiais pakeitimais norime įtvirtinti valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus ir norime užtikrinti įstatymo atitiktį Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymui, kuris įsigalios nuo kitų metų sausio 1 dienos. Šiandien taip pat ir kitų institucijų atstovai pristatys atitinkamas jų tarnybų, jų institucijų veiklą reguliuojančių įstatymų pataisas.

O atsiliepiant į jūsų kai kurias paminėtas nuostatas dėl neeilinio tarnybinio vertinimo, tai čia nėra kažkas nauja. Ir dabartinėje vertinimo tvarkoje yra tokia galimybė atlikti neeilinį vertinimą. Jeigu tiesiog paimsite lyginamąjį variantą dabar galiojančio Diplomatinių tarnybos įstatymo ir mūsų teikiamų pataisų, tai matysite, kad tai nėra visiškai nauja nuostata.

Tik dėl vertinimo atsiranda nauja nuostata, kad išplečiamas vertinimo kategorijų, jeigu galėčiau taip įvardinti, skaičius. Pavyzdžiui, dabar egzistuojančioje tvarkoje yra galimybė vertinti diplomato tarnybinę veiklą labai gerai, gerai ir nepatenkinamai. Įvedame vieną papildomą kategoriją, todėl dabar turėsime keturias: veiklą, kaip viršijanti lūkesčius (arba būtų atitikmuo labai gerai); veiklą, atitinkanti lūkesčius (tai būtų gerai); taip pat įvedame veiklą, kaip iš dalies atitinkančią lūkesčius ir kaip neatitinkančią lūkesčių (arba dabartinis vertinimo atitikmuo – nepatenkinamai). Tai toks būtų mano atsakymas į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam viceministrai. Laikas klausti baigėsi. Dėkoju už pateikimą. Aš labai atsiprašau kolegų, kurie nespėjo paklausti, bet tikrai mes vėluojame pagal darbotvarkę maždaug jau pusvalandžiu. Dar kartą dėkoju viceministrai. Jūs galite užimti savo darbo vietą.

O dabar motyvai yra tik prieš. Gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministras manęs neįtikino. Kadangi teikiau kartu su URM'o darbuotojais pataisas, kurios leistų pagerinti klimatą URM'e, man buvo užtikrinta, kad ir pinigų užteks, ir klimatas bus geresnis. Po pavasario padarytas Vidaus reikalų ministerijos tyrimas akivaizdžiai parodė, kad ten yra didelė netvarka. Aš net nesakysiu kitokių žodžių. Jeigu tik 33 % darbuotojų rekomenduotų savo pažįstamiems dirbti šitoje įstaigoje, tai čia turėtų būti susirūpinimas. Po metų ateiname vėl su pakeitimu 40 straipsnių, kurių... Pakartosiu.

Dėl ko kyla tie nesusipratimai? Taigi ten visi, didžioji dalis diplomatų. Tai sakau, kas įvyko per pusę metų, kad mes pirmadienį sulauksime naujo tyrimo? Per vasarą viešojoje erdvėje buvo du skandalai su ambasadoriais, apie juos mes girdėjome. Dar girdėjome, kad ūkio darbuotojams norima sumažinti atlyginimus mažiau nei minimumas. Tą irgi girdėjome, rašė spauda. Daugiau gerų, taip sakant, žinių iš URM'o aš negirdėjau. Tai nežinau, kokie ten geri, teigiami tyrimo poslinkiai gali būti, bet, kaip sako, ne tas laimi, kas balsuoja – tas, kas skaičiuoja. Tai žiūrint, pas ką

užsakai koki tyrimą ir ką norime gauti. Gerbiamieji, aš manau, kad reikia grąžinti tobulinti šią įstatymą, kad atsirastų visgi didesnis dalyvavimas tų pačių diplomatų, darbuotojų, kurie dirba URM'e, priimant sprendimus, kad tai nebūtų koks nors asmeninis ar grupelės žmonių sprendimų priėmimas, kad tai būtų kolegialus priėmimas. Aš manau, tada ir klimatas URM'e pasikeistų. Aišku, aš suprantu, kad dalis bijo kažką garsiai pasakyti. Bet tie, kurie drąsesni, aš žinau, kaip elgiamasi ir su jais. Todėl, gerbiama kolegose, bus proga gauti kur kas geresnį įstatymą. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas! Už kalbės gerbiamas Ž. Pavilionis, prašau.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš kažkaip bandau sulaikyti savo emocijas, nes aš pats, matote, buvau diplomatas ir išėjau iš tos tarnybos, kai jai vadovavo centro kairioji Vyriausybė, kuri aštuonerius metus nedidino biudžeto šiai ministerijai ir jos biudžetas nusirito iki paskutinės ministerijos, lyginant su kitomis ministerijomis. Būtent tuo metu susidarė tos problemos. O tai, ką jūs dabar įvardinate, iš esmės yra tų išeinančių, dar sovietiniais laikais užaugintų ambasadorių skundai. Jie niekaip neatspindi lūkesčių jaunosios kartos, kuriai ši Vyriausybė ir pinigais ketverius metus iš eilės didindama biudžetą, ir įstatymais bando sukurti tas sąlygas. Tai, gerbiamas Sysai, tikrai nežinote tos sistemos ir būkite geras, tokių priekaištų neišsakinėkite.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. O apsispręsimė balsuodami tam numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Replika po balsavimo. Palaukite, gerbiamas A. Sysas dar. Palaukite, palaukite, teisingai, balsavimo nebuvo dar. (*Balsas salėje: „Kada bus?“*) Tai va, po balsavimo. (*Balsas salėje: „Mano pavardę paminėjo.“*) Tai gerai, prašau, replikuokite.

A. SYSAS (LSDPF). Mano replika yra tokia. Gerbiamas kolega, aš nebendrauju su *komuniagom*, kaip kad čia vienas jūsų kolega pasakė. Aš bendrauju su darbuotojais, jaunais, kurie šiandien dirba URM'e, ir girdžiu jų nuomonę. Bendravau ir su Darbo taryba, ir su profsajunga, ir ten senų, nomenklatūrinių, partinių turbūt nėra, nes ministerija lyg ir depolitizuota. Tai nemeskite man kažkokių kaltinimų, kad aš kažko nežinau. Aš vadovaujuosi tuo, ką jie man pasako. Jeigu jie tyrimą padaro tokį, ne jie patys, ne ministras tiria, Vidaus reikalų ministerija pagal standartinę apklausą padarė apklausą, kur visi rodikliai minusiniai, tai apie ką mes čia kalbame? Stebuklų nebūna, žmonės ten dirba.

PIRMININKAS. Gerbiama kolegose, matau, įsivelsime į replikų karą, o mes vėluojame pusvalandžiu pagal darbotvarkę. Jau pusė posėdžio praėjo, mes dar tik vieną klausimą apsvairstėme. Mielieji kolegos, tikrai kviečiu jus susiklausymo. Apsispręsimė balsuodami, paskui galima bus replikas sakyti.

11.13 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3183, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3184, Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3185, Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3186 (*pateikimas*)

Dabar darbotvarkės 1-4.1, 1-4.2, 1-4.3, 1-4.4 klausimai ir tiek, tai yra Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo projektas Nr. XIVP-3183 ir lydimieji. Gerbiamas ministras A. Anušauskas mums juos pateiks. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, įstatymų projektų rengimą paskatino poreikis tobulinti teisinį reglamentavimą, susijusį su karių tarnybos sąlygų gerinimu.

Pirmiausia – įgyvendinant Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą, numatoma perskaičiuoti ir nustatyti kariams taikomų tarnybinio atlyginimo priedų, išmokų, kompensacijų, žalos atlyginimo ir kitų garantijų koeficientų dydžius, kuriems apskaičiuoti taikomas jau naujas bazinis dydis.

Antras papildymas – nustatyti profesinės karo tarnybos kariams tarnybinio atlyginimo priemokos už pavadavimą skyrimą, tai yra kai raštu pavedama laikinai atlikti kito kario, valstybės

tarnautojo, darbo sutartininko pareigybei nustatytas funkcijas, priemokos šiuo metu taikomos tik valstybės tarnybos ir darbo sutartininkams, įskaitant, kai jie pavaduoja karius, priemokos dydis nuo 0,1 iki 0,25 pareiginės algos bazinio dydžio per mėnesį.

Toliau. Numatoma kompensuoti profesinės karo tarnybos kariams už poilsio dienas, nesuteiktas dėl tarnybos interesų. Ypač tai pasijuto tuo metu, kai pernai ir užpernai, tiesą sakant, ir šiemet vyko nepaprastai daug papildomų pratybų, buvo papildomų užduočių, daug budėjimų ir, be abejo, dėl tarnybos interesų kariai negalėjo atostogauti tą laiką, kuris buvo numatytas, ir jiems kompensacijos už poilsio dienas turėtų būti mokamos.

Taip pat nustatomas apribojimas profesinės karo tarnybos kariams ne tarnybos tikslais, išskyrus nustatytus atvejus, vykti į užsienio valstybės teritorijas, kuriose buvimas galėtų pakenkti nacionaliniam saugumui. Ši nuostata yra suderinta ir su Vidaus reikalų ministerija, nes tai numatoma ir jų teikiamame Statuto projekte.

Taip pat numatoma suteikti teisę į aukštesnius kario laipsnius aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams. Aš manau, kad tai yra svarbu, nes reikia didinti motyvaciją dalyvauti karotiniuose mokymuose ir skirti į aukštesnes pareigas, kai kyla poreikis jiems suteikti aukštesnius karinius laipsnius.

Kita pataisa: profesinės karo tarnybos kariams taikyti Darbo kodekse numatytą garantiją – papildomas poilsio dienas auginantems vaikus. Darbo kodekse ši garantija numatyta, kariams reikia ją įvesti.

Taip pat kitas pataisymas – sudaryti sąlygas akademijoje vykdyti ir vienos studijų krypties studijas, studijuoti akademijoje valstybės nefinansuojamose vietose. Toks poreikis egzistuoja, kad už savo lėšas žmonės studijuotų ir, sėkmingai pabaigę studijas, galėtų stoti į profesinę karo tarnybą.

Kitas pataisymas. Numatyti galimybę medicinos psichologus siųsti dirbti į kitas sveikatos priežiūros įstaigas. Kitiems krašto apsaugos sistemos sveikatos priežiūros specialistams yra numatyta galimybė, nes reikia išlaikyti kvalifikaciją. Siūloma šiai kategorijai taip pat numatyti tokią galimybę.

Toliau. Siūloma išplėsti kariams kompensuojamųjų sveikatinimo priemonių sąrašą, kompensuoti už vaistinius preparatus, medicinos pagalbos priemones. Čia tiems, kurie tarnybos metu yra patyrę traumas, yra sužeistų karių kategorija, be abejonės, tai yra susiję su tuo. Taip pat numatyti ligos išmokos už dvi laikino nedarbingumo dienas mokėjimą iš KAM skirtų lėšų kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, aktyviojo personalo rezervo kariams.

Be abejo, įgyvendinant šiuos projektus reikės lėšų, jos yra numatytos Krašto apsaugos ministerijos kituose valstybės biudžeto asignavimuose. Pareiginės algos atlyginimo įstatymo vykdymui prireiktų 6,25 mln. eurų, o siūlomoms kompensacijoms už poilsio dienas – 5,7 mln. eurų, pakeitimui dėl priemokų skyrimo už pavadavimą – iki 4,9 mln. eurų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Gerbiamas V. Rakutis klausia pirmasis. Prašau, kolega.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, iš tikrųjų daug pakeitimų, paketas apima labai daug įvairių sričių. Ir aš turėčiau jums tik vieną klausimą. Daugumoje vietų ar nustatant stažą, ar nustatant tam tikras privilegijas nešioti uniformą, ar kitur yra remiamasi ištarnautų metų skaičiumi. Ar jūs nematote poreikio, kad būtų galima atsižvelgti ne tik į ištarnautus metus, bet ir į intensyvumą, tarkime, žmogui, kuris ėjo pareigas misijoje, užskaityti ilgesnį tarnybos laiką, taip pat kare dalyvavusiam žmogui taip pat nustatyti tam tikrą kitą laiko skaičiavimo indeksą? Dėkui.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Išties yra 20 straipsnio, 50 straipsnio pakeitimas profesinės karo tarnybos kariams, kurie nėra nepertraukiamai ištarnavę dvejų metų krašto apsaugos sistemoje.

Dėl intensyvumo. Taip, šis projektas dabar yra perduodamas į komitetus. Žinoma, kad galima svarstyti ir kitas papildomas aplinkybes, jas atitinkamai teisiškai suformulavus. Tiesiog norėtųsi... Lūkestis yra toks, kad tą teisę turėtų žmonės, kurie iš tikrųjų tarnavo ne mėnesį ar ten ne pusę metų, ištarnavo bent jau minimalų tokį laikotarpį, per kurį įgijo papildomas kvalifikacijas ir taip toliau, kitais žodžiais tariant, įgijo patirtį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat jūsų nori paklausti gerbiamas K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, visiškai pritardamas jūsų pateiktam motyvaciniam paketui, noriu paklausti dėl aktyviojo kariuomenės personalo rezervo, nes, matyt, vis tiek vyksta dabar ta dalinė mobilizacija ir karių mokymai (nežinau, kokioje jie stadijoje), bet ar irgi numatyta, sakykime, padengti tas išlaidas būtent šios kariuomenės dalies? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Ne, dalinė mobilizacija tikrai nevyksta. Čia tik karo atveju jina gali įvykti. Bet šiaip jau norėtusi, kad aktyviojo rezervo kariai turėtų galimybes augti, turiu galvoje, tarnyboje. Pavyzdžiui, šiame projekte yra numatoma jų laipsnių pakėlimas kaip papildoma motyvacija. Daugybę daugybę metų, sakyčiau, galbūt per ilgai, žmonės, buvę aktyviajame rezervе, o paskui perėję į parengtąjį rezervą, šiuo atveju susidurdavo su tuo, kad jų toks, sakyčiau, karinis statusas nesikeisdavo. O visos kitos aplinkybės, kurios motyvuotų juos labiau dalyvauti tarnyboje...

Kai žmonės kviečiami iš aktyviojo rezervo, žinote, su kuo susiduria organizuojantys šaukimą? Kad ne visi gali dėl įvairių priežasčių atvykti, atsiliiepti į tą šaukimą. Kviečiame daugiau, atvyksta mažiau (dažniausiai tas skaičius, kuris yra reikalingas). Žinoma, kad norime motyvuoti įvairiomis priemonėmis. Jeigu būtų konkrečių siūlymų, suformuluotų teisiškai, žinoma, kad komitetas galėtų svarstyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar nori paklausti gerbiamas A. Pocius. Prašau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, aš du klausimus turiu.

Pirmas dėl to motyvacinio paketo. Aš tikrai pritariu jūsų visiems tiems siūlymams, pakeitimams. Noriu pasiteirauti, ar kariai, kurie dalyvauja tarptautinėse operacijose, misijose, ar jų tarnybos laikas, kaip būdavo anksčiau, prilyginamas vienam su trimis, ar išlieka tas pats? Kaip yra? Čia mano pirmas klausimas.

Antras yra susijęs būtent su tuo pasiūlymu, kad pulkininko laipsniui gauti yra reikalavimas turėti magistro laipsnį. Kiek žinau, kad kai kurios studijos būtent užsienio valstybėse, strateginio lygmens studijos, kai studijuoja pulkininkai ar pulkininkai leitenantai, ten magistro laipsnių nesuteikia, tiktai suteikia tą tokį kvalifikacinį strateginių studijų išsilavinimą. Kaip jums atrodo, ar čia toks labai jau pagrįstas tiktai magistro studijų, ar galėtų būti ir būtent tas, sakykime, kažkurio užsienio karo koledžo lygmuo, kuriame yra strateginės studijos? Ar galėtų būti jie vienodi, sulyginami?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Atsakant į pastarąjį klausimą, čia pagrindinė pataisa yra... Ką jūs palietėte, tai mes, turiu pasakyti, nekeičiame, bet mes įrašome Aktyviojo kariuomenės personalo rezervo tarnybą, kad jiems irgi laipsniai turėtų būti pagal tas sąlygas keičiami.

Dėl išsilavinimo. Mano galva, kiekvienas, jau pretenduojantis į karininko laipsnį, turi turėti kuo geresnį išsilavinimą, juo labiau kad yra numatytos net keturios karinės pakopos. Šiuo atveju pagrindinė pataisa, kad mes aktyviai įtraukiame kariuomenės personalo rezervą.

Kitos sąlygos, žinoma, svarstytinios, bet pulkininko laipsnis (yra parašyta) suteikiamas kariui, turinčiam ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį. Bet jūs patys suprantate, norėdami gauti pulkininko laipsnį, jūs jau būsite perėję tas pakopas, prilyginamas magistro laipsniui, ko gero, jau būsite pabaigęs tą priešpaskutinį karinio išsilavinimo lygį. Tai bet kuriuo atveju turėsite, čia tiktai toks patvirtinimas.

O dėl pirmo klausimo... (*Balsas salėje*) Turiu pasakyti, šito nepatvirtinsiu, bet mes nuo pernai padvigubiname karių, tarnaujančių misijose, atlygį, jisai yra dvigubai didesnis, negu buvo anksčiau. (*Balsas salėje*) O dėl stažo dabar neatsakysiu, nepasirošęs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Po vieną klausimą bandykime, ne dėl visų iš karto diskutuokime. Gerbiamas V. Semeška paskutinis klausia. Prašom.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kiek pamenu, nuo pat pradžių jūsų pagrindinis prioritetas buvo karių gerovė, ypač socialinė karių gerovė, tai yra patrauklumas, užtikrintumas, saugumas tų karių, kurie tarnauja mūsų valstybei. Tas prioritetas tikrai buvo įgyvendinamas nuo pirmų dienų. Dar vienas motyvacinis paketas, jį tikrai labai svei-

kinu, aš net neabejoju, prisidės prie dar didesnio patrauklumo būti kariu profesionalu, ateiti į profesinę karo tarnybą.

Klausimas būtų toks. Kaip jūs jaučiate nuo pat kadencijos pradžios, ar tokie motyvaciniai paketai turi įtakos patrauklumui tapti karo tarnybos kariu profesionalu ir ar mažina tą karių profesionalų nutekėjimą? Labai ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Turiu pasakyti, tas socialinis paketas tikrai nuo pernai jau pradėjo iš esmės galioti, čia yra tos papildomos priemonės, tai dar sunku įvertinti, kokį poveikį turės. Bet NATO pareigūnai, kas porą metų tikrinantys kariuomenę, įvairiais kampais apžiūrintys, socialinę dalį įvertino labai pozityviai, labai palankiai, kaip priemonę, skatinančią karių motyvaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama ministrai. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už, prieš. V. Rakutis – už. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Aš manau, kad šitas paketas yra didelio darbo rezultatas. Išspręsta daug įvairių problemų, trukdžiusių žmonėms pasitikėti šia tarnyba ir siekti aukštumų. Aš norėčiau labai pabrėžti Karo akademijos sudedamąją dalį, kai yra kalbama apie studijų išplėtimą platesniais skaičiais. Kai mes kalbame apie visuotinės gynybos principą, šiuo metu Karo akademija turėtų būti ne tik kariūnų, ne tik karininkų rengimo mokykla, bet ir visų krašto apsaugos specialistų ugdymo vieta. Manau, toks jos veiklos išplėtimas tikrai prisidės prie bendro mūsų krašto pajėgumo sustiprinimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Prieš niekas nekalbės. Balsuosime tam numatytu laiku. Čia gerbiama kolegė klausia. Kaip numatyta, 11 val. 45 min. prasidės balsavimo langas, matysime pagal darbotvarkę, ar dar projektus svarstysime ir iškart balsuosime, ar kaip nors kitaip.

11.29 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2534 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 1-5 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2534. Gerbiama K. Vilkauskas mums pateiks projektą. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegė, Krašto apsaugos savanorių pajėgos – neatskiriama moderniai organizuojamos Lietuvos kariuomenės dalis. Jos užduotis – pasiruošti teritorinei krašto gynybai. Kariai savanoriai per pratybas mokosi kovoti mažais koviniais vienetais jiems gerai pažįstamoje aplinkoje, rengti pasalas, greitus apšaudymus, sabotuoti ir panašiai. Jeigu savo šalyje sulauktume priešiška nusiteikusių pajėgų, kariai savanoriai būtų tie, kurie pasirūpintų, kad priešams mūsų žemėje būtų ypač nemiala: kad mūsų upės būtų sraunesnės, mūsų pelkės gilesnės, mūsų naktys šaltesnės, mūsų miškai du kartus gūdesni. Dėl to teikiu šį įstatymo projektą, siūlau jį papildyti (59 straipsnį) nauja 22 dalimi ir kariui savanoriui, jo motyvuotu prašymu ir darbdavio sutikimu, savaitės, einančios po savaitgalinių planinių pratybų, dienomis gali būti suteiktos iki dviejų kalendorinių dienų neapmokamos atostogos, siekiant visiškai atkurti jo darbingumą, reikalingą tinkamai atlikti darbinę profesinę veiklą. Bendra šių atostogų trukmė negali būti ilgesnė kaip 24 kalendorinės dienos per metus. Siūlau pritarti šitam projektui ir prisijungti prie prieš tai pateikto projekto, motyvuojant tiek profesinės karo tarnybos, tiek ypač karius savanorius. Ačiū, laikiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis – gerbiama A. Pocius. Prašom.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū visų pirma, Kęstuti, už jūsų iniciatyvą. Jūs, kaip karys, buvęs savanoris, puikiai suprantate ir žinote tas aktualijas. Mano klausimas yra toks: ar jums teko bendrauti su darbdaviais, na, šiek tiek, ir kaip jie žiūri į tokį jūsų siūlymą paremti karius savanorius būtent tokiu būdu, sudarant galimybę jiems po savaitgalio pratybų turėti porą išieginų dienų, kad jie galėtų pailsėti ir toliau dirbti tą darbą, kurį jie dirba?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Iš tikrųjų su visais darbdaviais nesusisiekiau, nes tai yra fiziškai neįmanoma. Aišku, turiu patirties ir dauguma darbdavių atsiliepia į karių savanorių prašymus.

Šitas įstatymo projektas padės labiau sutarti ir aiškiau išreikšti siekį tiek kariams savanoriams, tiek palengvins darbdaviui jo siekį prisidėti prie krašto apsaugos, gynybos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jums klausimų užduos gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, kary savanori, jau seniai mes čia, Seimo salėje, girdėjome tokį poetišką įstatymo pristatymą, tokią lietuvių kovotojų dvasią, kur priešams linkima, kad pelkės būtų gilesnės, kad naktys šaltesnės, kad miškai dukart gūdesni. Tai čia nuteikia kovingai ta jūsų įžanga. Bet ar jūs nemastėte, ar tikrai yra tokių darbdavių, kurie ignoruoja, matydami, kad kariai savanoriai dirba, pervargsta, būna įvairių problemų, ar yra tokių darbdavių, kurie neišleidžia?

Ir antras, mano nuomone, svarbesnis dalykas, kad neapmokamas atostogas imame ekstremaliais atvejais: mirties atveju, artimųjų ligos, vaikų ligos. Ar jūs nemanytumėte, kad reiktų mąstyti apie kodekso pakeitimą, įteisinant kariams savanoriams apmokamas dienas, apmokamas atostogų dienas? Ar dėl to nebuvo tartasi su institucijomis?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Mielas kolega, aš esu pateikęs dar vieną įstatymo projektą, kuris perėjo po pateikimo, ten yra irgi įdėta būtent pagal Teisės departamentą, ten jau yra susiję su Darbo kodeksu, kad galėtų būti viena diena kariui savanoriui apmokama. Tačiau jis dabar dar nepasiekė svarstymo stadijos. Dar kartą pakartosiu, kad darbdaviams tai padėtų teisiškai aiškiai tam kariui savanoriui suteikti poilsio galimybę, nes pratybos, kalbame apie visuotines pratybas, yra gana sunkios ir varginančios, aš pats esu jose dalyvavęs. Manau, jau grįžus po tų pratybų, nes vis tiek jos yra intensyvios ir būna bemiegių naktų, kai reikia atlikti kovines užduotis, esant įvairioms situacijoms, tai tikrai padėtų susitarti tiesiog darbdaviui dar geriau, reglamentuotai su kariu savanoriu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, kadangi gerbiamo R. Šarknicko nematau, tai gerbiamas A. Anušauskas klausia. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, pirmiausia aš manau, kad ir darbdaviai turi būti suinteresuoti, kad kariai savanoriai būtų atleisti nuo darbo, kai yra pašaukiami į tarnybą. Bet dėl nemokamų atostogų jūs negalvojate, kad vis dėlto reiktų (tiek ir mokamų, lygiai tas pats) taisyti, pildyti Darbo kodekso 137 straipsnį? Tiesiog tai yra net ne šio įstatymo reguliavimo dalykas. Papildomų atostogų suteikimas, nemokamų atostogų suteikimas jau iš esmės, kai santykis savanorio nutrūksta su kariuomene, jisai jau nebepašauktas į tarnybą... Čia santykiai su darbdaviu, darbdavio suinteresuotumas ir iš principo tokie dalykai svarstomi Trišalėje taryboje.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas ministre. Aš prieš tai ir minėjau, kad jūsų pateiktas įstatymas apima visą motyvacinį paketą tiek privalomosios karo tarnybos, tiek karių savanorių. Manau, tikrai mes galėtume po pateikimo šį projektą svarstyti bendrame jūsų pateikto projekto kontekste. Tai, manau, šituos klausimus galima išspręsti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia gerbiamas S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū posėdžio pirmininkui. Gerbiamas kolega, aš poros tokių patikslinimų norėčiau. Pirmiausia reiktų turbūt savanoriui prieš pateikiant prašymą darbdaviui pateikti kokį nors įrodymą, kad jis tikrai dalyvavo, ar ne? Maža kur jis gali būti, ateis be nieko, sakys: aš dalyvavau ten ir suteik man 2 dienas.

Antras dalykas, kas, manau, yra svarbiau. Čia jūs rašote, kad motyvuotu prašymu ir darbdavio sutikimu. O kas, jeigu darbdavys nesutinka? Tai tada jis atostogų negautų. Jeigu mes išbrauktume šią dalį ir paliktume tiktai „prašymu“, ten jau derybos dėl 1 ar 2 dienų su darbdaviu, čia viskas suprantama, bet jeigu mes parašome „su darbdavio sutikimu“ ir jis nesutinka, tai faktiškai tada neveiksmingas čia šis pasiūlymas. Kaip jūs išspręstumėte? Ačiū.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Taip, jūs teisus, čia šitas akcentuojamas motyvacinis būtent sutarimo atveju, tai yra kai pritarė darbdavys. Bet prieš tai, kaip minėjome, mes galime tas sąlygas tvarkyti – griežtinti ar panašiai, ar numatyti tas mokamas atostogas. Būtent, kaip ir minėjau, tai galima daryti tame labai gerai prieš tai gerbiamo ministro pateiktame visame motyvaciniame pakete ir tai sutvarkyti.

O dėl pačių karių įrodymų, kad jie buvo, tai yra pašaukimas. Kiekviena karių savanorių kuopa kariui savanoriui teikia pašaukimą ir tai yra įrodymas, kad jis dalyvavo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū už pateikimą.

Dabar motyvai. Už – gerbiamas A. Petrošius. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Iš tiesų mes, matyt, turime būti dėkingi kariams savanoriams už tą savanorystės laiką, specifiškai skiriamą Lietuvai ir tarnystei Lietuvai bei pasirengimui. Iš tiesų gerbiamas Kęstutis jau minėjo, kad su kolegomis yra įregistravęs ir kitą projektą, kuris pateikimo stadiją yra perėjęs anksčiau ir dėl kurio negauta teigiama Vyriausybės išvada, kuomet kalbame apie galimybę kariams savanoriams po tokių pratybų suteikti 1 mokamą dieną tikrai motyvuotu jų prašymu. Šiandien, mano galva, šitas projektas yra kur kas visapusiškesnis ir labiau priimtinas, jeigu laikomės pozicijos, kad karys savanoris savanoriškai atlieka tą veiklą. Darbų būna įvairių, ar ne, kur galbūt yra gana sudėtinga neplanuotai išleisti tų laisvų dienų tam tikrus asmenis, kurie užsiima savanorystės veikla. Šiuo atveju šis projektas atliepia šitą aspektą ir kalbame apie tai, kad turi būti ir motyvuotas prašymas, ir darbdavio sutikimas. Vadinas, jie turi susitarti. Man atrodo, gana visapusiškas variantas. 2 nemokamos atostogų dienos irgi, matyt, yra tai, ko racionaliai galima tikėtis.

Įvertinę abu projektus kartu, tiek pirminį, tiek antrinį pateiktą, juos sujungę, manau, tikrai galime rasti visiems tinkamą sprendimą, tinkamai įvertinti šitą veiklą per tą savanoriško dalyvavimo šioje veikloje prizmę. Na, jeigu reikalingi tam tikri įstatyminiai pakeitimai Darbo kodekso, tai čia matant šituos poreikius galima tikrai papildyti ir užregistruoti papildomus teisės aktus. Šiandien tikrai šitas projektas, kadangi nėra įpareigojantis darbdavio prievarta atlikti kažkokius veiksmus, tikrai nusipelno, matyt, pritarimo pateikimo stadijoje ir raginu kolegas balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju, prieš nebus kalbančių. Taigi balsuosime, kai bus laikas, jau netrukus.

11.40 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3187, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3188, Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3189, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3190, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1731 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3191, Viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų ir darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3192 (*pateikimas*)

Pereiname prie kito klausimo – 1-6.1. 1-6.2, 1-6.3, 1-6.4, 1-6.5, 1-6.6. Tai yra projektas Nr. XIVP-3187 – Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas ir kiti lydimieji susiję projektai. Kviečiu gerbiamąjį viceministrą V. Šilinską į tribūną pateikti.

V. ŠILINSKAS. Laba diena, gerbiameji Seimo nariai. Pradėsiu išangą nuo truputį toliau. Piliiečių laimę valstybėje labiausiai lemia viešųjų paslaugų kokybė – ne kiekybė, bet kokybė, nes piliiečiai yra laimingi ir patenkinti savo valstybe ir Naujojoje Zelandijoje, ir Nyderlanduose, kur viešųjų paslaugų yra sąlyginai mažiau, bet ir Skandinavijoje, kur šitų paslaugų yra daug. Bendra yra šitų paslaugų kokybė. Kokią mes turime situaciją Lietuvoje?

Tai visų pirma atlyginimai. Truputį mitas yra, kad jie žemi, nes vidutiniai atlyginimai viešajame sektoriuje yra didesni negu privačiame sektoriuje. Išleidžiame Lietuvoje viešojo sektoriaus atlyginimams daugiau nuo BVP, negu tai daro vokiečiai ar EBPO šalių vidurkis. Situacija nėra vienareikšmė, nes puikiai suprantame, kad vidutinis dydis paslepia daug nelygybės ir patys žmonės, kuomet yra apklausiami, dažnai atsako, kad yra didelis vidinis neteisingumas. Nemaža apklausa buvo, tik apie 40 % žmonių atsakė, kad jie sutinka, kad jų atlyginimas atitinka tai, ką jie gautų rinkoje, arba kad atitinka tai, ką daro kiti kolegos, įstaiga.

Problema yra ta, kad mes šiuo atveju viešajame sektoriuje dažnai permokame už žemą kvalifikaciją ir nepakankamai mokame už atsakingą ir aukštos kvalifikacijos darbą. Daug išleidžiame apskritai, nes mes turime didelį viešąjį sektorių – beveik 30 % darbuotojų Lietuvoje dirba viešajame sektoriuje. Iš vadybos išeina, kad mes dažnai problemas – paslaugų nepakankamumą ar kokybės nepakankamumą – sprendavome papildomomis rankomis, o ne geresne žmonių kvalifikacija ir aukštesne vadybos kokybe.

Ką daro pažangios valstybės ir ką šiuo atveju reikia daryti? Žinote, ir S. P. Džobsas sakė: aš ne tam samdau protingus žmones, kad liepčiau jiems, ką reikia daryti, – aš samdau protingus žmones, kad jie man pasakytų, ką reikia daryti. Ten, kur turime efektyvų viešąjį sektorių, yra stipriai decentralizuotas sprendimų priėmimas. Tai reiškia, kad samdomi ir ugdomi protingi vadovai ir leidžiama jiems spręsti. Rytų Europai, ne tik Lietuvai, yra būdingas itin centralizuotas sprendimų priėmimas. Šiuo atveju jūs, gerbiamieji Tautos atstovai, dažnu atveju sprendžiate, kiek koks žmogus įstaigoje uždirbs. Akivaizdu, kad ne taip turėtų būti, akivaizdu, kad įstaiga kartu su kolektyvu ir su vadovu sprendama turėtų nuspręsti, kokia apmokėjimo sistema turi būti, už ką mes motyvuojame ir kaip skatiname žmones.

Valstybės tarnybos pokyčiai būtent ir eina ta kryptimi, mes artėsime šiuo atveju link Skandinavijos ir Didžiosios Britanijos, bet dar tikrai nepasieksime to lygio decentralizacijos keliu. Tai reiškia, kad daugiau sprendimų bus priimama įstaigos vadovo lygmeniu, o ne Seime. Jau yra priimtas Valstybės tarnybos įstatymas būtent šituo principu ir dabar einame toliau tuo pačiu principu su biudžetinių įstaigų darbuotojų apmokėjimo įstatymo pakeitimais. Tai būtų stipresni vadovai ir daugiau atsakomybės jiems, didesnė galimybė mokėti daugiau darbuotojams, įstaigų vadovams didėja minimalūs, maksimalūs rėžiai, kitiems darbuotojams didėja minimalūs ir maksimalūs rėžiai taip pat.

Išlaikome tam tikras išlygas, nes vis dėlto girdime socialinius partnerius. Pavyzdžiui, socialiniams darbuotojams lieka įstatymu padidinti koeficientai, gali viršyti vadovų tam tikrų darbuotojų atlyginimas specifiniais dalykais, kai yra pripažinti kultūros, meno darbuotojai ir kitais atvejais. Tai išlaikomos išimtys, kurios yra svarbios jau esamiems darbuotojams.

Jeigu įstatymai bus priimti, tai bus beveik 39 mln. eurų skirta minimaliems koeficientams padidinti. Čia yra, matote, indikuojama, kiek ir kam didėtų. Vadovų šitoje grupėje yra nedaug, vadovų yra apie 120 žmonių, kurie ir gauna minimalius ar šiek tiek didesnius koeficientus. Čia didžioji suma tikrai eina ne vadovams, o darbuotojams, jų paliestų apie 48 tūkst.

Taip pat kartu šiuo įstatymu didinamas pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis. Jiems iš vadybos nėra pokyčių, tai yra lieka vis dar detalčiai reglamentuota įstatymu. Tiesiog manome, kad nėra šiuo metu tinkamas laikas keisti ir pereiti prie kitokios vadybos sistemos. Bet jeigu žiūrėtume į Vakarus, tai Vyriausybei susitarus su darbuotojų atstovais, susitarimai paprastai tvirtinami kolektyvinėse sutartyse. Pas mus yra praktika, kad šitie susitarimai tvirtinami įstatymu ir mes šitos praktikos vis dar laikomės. Matyt, ateities kartoms bus pakeisti. Čia matote, kiek yra didinama. Reikšmingas didinimas ir tikrai daugiau negu kitų viešojo sektoriaus darbuotojų auga pedagogų atlyginimai. Pagal tuos didinimus ir ekonominės raidos scenarijų, kas yra Finansų ministerijos planuojama (o jų prognozės būna tiksliausios), turėtų pasiekti 130 % vidutinio atlyginimo, kaip tai yra susitarta.

Taip pat ir tam tikros skatinimo sistemos biudžetinių įstaigų darbuotojų priartinama prie Valstybės tarnybos įstatymo tam, kad išvengtume tos situacijos, kad viešajame sektoriuje vieni žmonės dirba pagal vienas sistemas, o kiti pagal kitas, o kartais net ir toje pačioje įstaigoje dirbama pagal dvi skirtingas sistemas, o tai didina žmonių nepasitenkinimą, kodėl man mokama vienaip, o tau kitaip, nepriklausomai nuo to, kad galutinis dydis galbūt yra ir vienodas ar panašus. Žmonėms reikia vienodų ir teisingo apmokėjimo sistemų, mes tai labiau įgalintume. Iki galo vienodai nebus. Vis dėlto išlieka tam tikrų niuansų, kur ir socialiniai partneriai bandė išlaikyti, tai liks. Pavyzdys yra kintamoji dalis. Biudžetinėms įstaigoms jos yra svarbi dalis ir mes numatome, kad bus tiek pereinamuoju laikotarpiu galimybė ją išlaikyti metus, tiek ateityje, jeigu tai bus įtvirtinta kolektyvinėje sutartyje arba darbo apmokėjimo sistemoje.

Taip pat yra tam tikrų pokyčių lydimuosiuose teisės aktuose, kad, pavyzdžiui, atkreipiame dėmesį, kad pagal valstybės tarnybos reformą dalis tarnautojų taps darbo sutartininkais. Kilo daug klausimų ir neužtikrintumo žmonėms: kas nutiks su mano atostogomis, kuomet aš buvau valstybės tarnautojas, o dabar liksiu darbo sutartininkas? Kad žmonėms nekiltų abejonių, mes aiškiai įtvirtiname įstatymu, kad atostogos lieka, persikelia, kad nedingsta šitos garantijos, kad žmonėms būtų ramiau.

Viešųjų įstaigų vadovų daugiausia apmokėjimo reglamentavimo pakeitimas ir šiek tiek darbuotojų reglamentavimo, bet vadovų pakeitimai artėja link to, kas yra labiau valstybės valdomų įmonių negu kad valstybės tarnybos, nes valstybės valdomų įmonių apmokėjimo yra jau seniau padaryta reforma. Matome, kad pasitvirtino. Matome, kad valstybės valdomose įmonėse ir viešojo sektoriaus atlyginimai yra pakankamai geri, ir efektyvumas, ir rezultatai. Tikrai pasivirtinusi reforma ir ta kryptimi einame būtent ir su viešųjų įstaigų vadovų darbo apmokėjimu, kur vėlgi tas pats principas, kad atsiranda didesnis lankstumas.

Dėl darbuotojų atsiranda bazinės nuostatos, dėl viešųjų įstaigų darbuotojų mokėjimo, bet tai vėlgi nėra detalus reglamentavimas. Šiuo atveju esame priversti šiek tiek Konstitucinio Teismo praktikos nustatyti tam tikrą reglamentavimą, bent jau bazinį įstatymą. Mano asmenine nuomone, jis nėra būtinas ir niekas neprašė, kad jo reiktų, bet teisininkai reikalauja ir aš pats teisininkas turiu atsižvelgti. Dėkoju. Pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai ačiū, nes maniau, kad dar tik įpusėjote. Džiaugiuosi už tokį išsamų pristatymą su skaidrėmis, bet labai daug kolegų nori paklausti, dėl to reikia orientuotis ir į tai. Pirmas klausia gerbiamas S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamasis viceministre, ačiū už pristatymą. Šiandien Seime turime daug svečių, moksleivių. Tai yra Lietuvos ateitis. Ar didės jų mokytojų atlyginimai, pedagoginių darbuotojų atlyginimai, kaip tik yra susiję su jūsų šituo įstatymu. Deja, vakar Švietimo ir mokslo komitete Lietuvos mokytojai išgirdo žinią, kad nė vienam siūlymui didinti atlyginimus nebuvo pritarta, nesvarbu, kad juos teikia ar atskiri Seimo nariai, ar frakcijos, ir dažnai buvo nepritarta komiteto pirmininko lemiamu žodžiu. Kokia priežastis? Ar jūs ministrų, viceministrų lygmeniu tuos dalykus aptariate ir duodate nurodymą komitetui, kad jis niekam nepritartų, nes neva jūs tokiais teikiamais įstatymais išspręsite problemas ir padidės atlyginimai mokytojams, pedagoginiams darbuotojams nuo 2024 metų? Ar čia taip atsitiktinai vyksta tie dalykai? Ar jūs derinate su...

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...su švietimo ministru derinate tuos dalykus?

PIRMININKAS. Viskas, laikas. Labai jau...

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, vicepirmininke. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašome.

V. ŠILINSKAS. Ačiū. Dar kartą akcentuoju, kad pedagogų atlyginimai didės ir didės reikšmingai. Jau kitų metų biudžete tam yra numatyta 219 mln. eurų, tai yra daugiau, reikšmingai daugiau negu bet kuriame kitame sektoriuje. 2025 metais, planuojama, bus 329 mln. Mokytojams atlyginimas nuo sausio 1 dienos didės 10 %, nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – dar 10 %, tai yra bendra suma, lyginant su šių metų gruodžio 31 diena, kitų metų gruodžio 31 dieną jų atlyginimas bus 21 % didesnis negu dabar.

Kaip žinote, vėlgi čia reikia grįžti prie vadybos, nes švietimas yra vienintelė sritis, kuriai Lietuvoje mes skiriame vidutinį finansavimą nuo BVP, lyginant su Europos Sąjungos sveikatos apsaugos, socialine sritimi. Tai klausimas, kur tie pinigai nueina ir kaip mes juos efektyviai naudojame. Ir panaudoti tuos pinigus taip, kad mokytojai gautų didesnius atlyginimus, yra ir vadybos klausimas. Čia ar didinti daugiau, tai vėlgi, matyt, problema yra tik ta, iš kur ir kam, iš kur paimti, nes niekas neprieštarauja, kad mokytojai turi būti apmokami labai gerai.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūsų nori paklausti gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas viceministre, gal nereikėjo pasirašyti ir partijų susitarimo dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, ir kitų reikalavimų? Tai viena tokia mano replika. Mano klausimas konkrečiai dabar apie pedagogus ir prognozes. Jūs pasakėte, kad prognozės yra pačios

tiksliausios, tačiau mes turime atskirus dokumentus ir raštus, kur Finansų ministerijos prognozės yra vienokios, banko prognozės yra kitokios, jos ženkliai skiriasi. Tai kuriomis prognozėmis mes turėtume vadovautis, jeigu jūs sakote, prognozės tiksliausios?

Toliau noriu paklausti. Koks yra pedagogų kontaktinis valandų skaičius vieno pareigybinio etato darbo užmokesčio, jeigu jūs maksimalų įvardinate 888 valandas? Ačiū.

V. ŠILINSKAS. Dėl prognozių. Aš asmeniškai žiūriu Finansų ministerijos prognozes, nes per daugelį metų, kaip pažiūrėjome, jos būdavo tiksliausios. Na, bet jūs žinote, kad praeitis negarantuoja ateities, tai kaip ateinančiais metais bus, aš negaliu atsakyti, ir čia irgi bandymas nuspėti. Tiesiog sakau, kad jų ekspertai tikrai gana tiksliai suprognozuodavo, kiek būtų, nes turi daugiausia informacijos.

Dėl kontaktinių valandų, atsiprašau, negalėsiu atsakyti, nesu išgilinęs tiek į švietimo srities specifiką. Mačiau tam tikrų spekuliacijų, ne spekuliacijų, bet noriu atkreipti dėmesį, kad kai mes skaičiuojame atlyginimus, mano nuomone, ir aš kai skaičiuoju atlyginimus, kokie yra Lietuvoje ir užsienyje, ne pedagogų, bet apskritai darbo rinkos, žiūrėti į valandinį atlyginimą, nes kaip pavyzdys... Geriausia, kai mes žiūrime už valandą, nes kai mes žiūrime už mėnesį, tai vienas žmogus gal dirba pusantro etato ir uždirba per mėnesį visai normaliai, o kitas dirba pusę metų ir išeina, kad jis uždirba labai mažai. Šitokiu būdu tikrai siūlau žiūrėti ir kartais to pasigendu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą nori paklausti gerbiamas T. Tomilinas, bet aš jo nematau salėje, ar ne? Tada gerbiama E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū, gerbiamas viceministre, už pristatymą. Išties matome, kad pokyčiai apims, nors daugiausia klausimų buvo apie mokytojus, bet faktiškai visas biudžetines įstaigas ir šiais pakeitimais yra suteikiama daug galių įstaigų vadovams. Kaip jūs pats sakėte, kad turi ateiti žmonės, kuriems ne aš turiu pasakyti, o kad jie pasakytų, ką reikia padaryti. Bet visi suprantame, kad viešųjų pinigų, nors pokytis yra didelis, keičiasi ir atlyginimų sistema, ir visa kita, jų daug, na, labai daug neatsiras. Tai kiek dėl šitų visų numatytų įstatymo pakeitimų, kaip jūs skaičiuojate, sumažės darbuotojų visame viešajame sektoriuje? Nes tai, ką girdžiu, ką sakote, kad reikia didinti efektyvumą ir kartais galbūt vietoje dviejų darbuotojų pasirinkti vieną efektyviai dirbantį. Tai kaip manote, kaip čia vyks viskas?

V. ŠILINSKAS. Ne, tikslas nėra toks, aš tiesiog matau daug galimybių, kad su tuo pačiu darbuotojų skaičiumi mes galime padaryti ir pateikti paslaugų daug daugiau ir daug geresnių. Tikslas nėra padaryti mažiau žmonių ir mažiau paslaugų, tikslas – daugiau ir kokybiškesnių viešojo sektoriaus paslaugų padaryti. O tam, kad tai galėtume padaryti, kaip sako vadyba, reikalingi trys dalykai, tai yra žmogaus motyvacija... O motyvacija – tai, aišku, reikia užtikrinti bazinius dalykus, atlyginimą, tuščiu skrandžiu žmogui sunku dirbti, bet ir užtikrinti, ką ir daug tyrimų sako, lyderystę – vadovus, mikroklimatas, ar tinkamai skirsto užduotis, ar įgalina. Tuomet yra tobulėjimas ir visos aplinkybės – ar mes tinkamus įrankius duodame, ar tinkamas patalpas gydytojui, ar tinkamas priemones pedagogui. Tai motyvacija, kvalifikacija ir aplinkybės.

Mes bandome spręsti, sudaryti daugiau sąlygų, kad būtų motyvacija, kad būtų žmonių kvalifikacija ir kad būtų aplinkybės teikti kokybiškas paslaugas žmonėms. Tada ir patys žmonės jaučiasi laimingesni, ir jie laimingesni teikia geresnes paslaugas.

Tai kaip sakyti, jūs teisingai sakote, čia per dieną neatsirastų vadovų ir viskas per dieną nepasidarys, bet kiekviena reforma... Aš lyginu ne su variklio pakeitimu automobilyje, bet su tuo, kad žmogus nėjo į sporto klubą ir pradėjo eiti į sporto klubą. Tai jeigu toliau nuosekliai ta kryptimi dirbsime, įgalinsime vadovus, įgalinsime žmones, įgalinsime darbuotojus patiems priimti sprendimus ir tai daryti kasdien geriau, ir kasdien tobulėti, ir mokytis iš klaidų, tai mes turėsime tikrai itin efektyvų viešąjį sektorių. Ir šiuo metu jisai tikrai nėra prastas – už tai, ką mes mokame, gauname daug, bet galime dar daugiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą ruošiasi užduoti gerbiamas A. Sysas, o mes galime pamatuoti „Ažuolyno“ progimnazijos moksleiviams. Džiaugiamės, kad jūs mus stebite.

A. SYSAS (LSDPF). Aš galiu ir mojuodamas užduoti klausimą.

PIRMININKAS. Gerbiamas A. Sysas mojuodamas užduoda klausimą. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas viceministre, kad jūsų žodžius būtų išgirdęs jūsų kolega iš URM'o, nes jūs kalbate apie darbuotojų įtraukimą priimant sprendimus, ir didesni, taip sakant, pasitenkinimą rezultatu, o jie daro viską atvirkščiai. Tai perskaitykite jiems kokią lekciją.

O mano klausimas visgi būtų dėl finansavimo. Aišku, suprantu, kad viskas mokytojams: 2024 metais skirta 219 mln., o visiems likusiems, kurių yra maždaug 200 tūkst., yra 38 mln., ir tai tik tiems, kurie gauna minimalią algą arba kurių koeficientai patenka į minimalios mėnesinės algos dydį. O kaip bus su kitais darbuotojais? Nes jie labai norėtų geros motyvacijos dirbti dar geriau. Bet, taip sakote, jūs gi sakote, kad skrandis reikalauja ir kokių nors kalorijų. Tai kaip bus su kitais biudžetinių įstaigų darbuotojais, ne mokytojais?

V. ŠILINSKAS. Algirdai, jeigu pasakysite, iš kur daugiau padidinti, ir pateiksite tokį pasiūlymą, tai manau, kad visi pritaris. Tai vėlgi, problema – ne kiek didinti, o iš kur paimti. Vienas dalykas.

Antras, ką su Finansų ministerija esame sutarę, bus didinama laisvė vadovams persikirstyti lėšas. Tai reiškia, kad šiuo metu, jeigu vadovas sutaupydavo administravimo išlaidų (nežinau, patalpoms ar dar kažkam), jis negalėdavo to skirti atlyginimams. Tai šiuo metu jis po reformos galės tą daryti. Vėlgi, tai skatins ir pačius darbuotojus pažiūrėti, kur mes švaistome resursus, kur mes galime sutaupyti ir iš tikrųjų skirti ten, kur svarbiausia, tai yra žmonių atlyginimams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinė pagal laiką spės paklausti gerbiama V. Giraitytė-Juškevičienė. Prašau.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*DPF*). Dėkoju. Gerbiamas Vytautai, mane galbūt labai neramina darbo užmokesčio sandara ir ta kintamoji dalis, kuri anksčiau įstatyme buvo kaip ir privalomas elementas darbo užmokesčio sandaroje, o šiame įstatymo pakeitime yra taip: jeigu bus numatyta kolektyvinėje sutartyje. Tai tikriausiai iš praktikos žinome, kad darbdaviai nelabai linkę duoti to, ko nėra įstatyme numatyta, nes tai yra papildomi resursai. Ar nematote, kad tos nuostatos pablogins situaciją būtent darbuotojų atžvilgiu?

V. ŠILINSKAS. Girdžiu. Čia buvo didžiausias, ką jūs sakote, socialinių partnerių diskusijose klausimas, kodėl čia keičiate. Tai, visų pirma, keičiame tam, kad suvienodintume su valstybės tarnybos motyvacine sistema, nes šiandien ten nėra. Egzistuoja tokių įstaigų, kur žmonės dirba pagal du skirtingus įstatymus: pagal Valstybės tarnybos ir pagal Biudžetinių įstaigų įstatymus toje pačioje įstaigoje. Kai nėra vieningos sistemos, abi pusės lieka nepatenkintos, nes kiekviena žiūri, kas pas juos yra geriau, o kita – kas pas juos geriau. Tai mes bandome, kad atsirastų galimybė suvienodinti ir vienai įstaigai būtų viena apmokėjimo sistema.

Siekiant atliepti tą neramumą, kas yra, kad žmonės... Tai ir numatėme, kad metus į priekį po įstatymo įsigaliojimo lieka kintama dalis (žmonės planavo, vykdė rezultatus, juos pasiekė), kad žmonės būtų įvertinami ir būtų mokama metus į priekį pagal seną sistemą.

O ateityje jau tada reikėtų susėsti įstaigose ir pasižiūrėti – tai vis dėlto mums reikia įstaigoje šitos sistemos ar nereikia? Tai nebūtinai kolektyvinė sutartis galės būti, tai galės būti ir darbo apmokėjimo sistema. Bet vėlgi, čia lūkestis yra – ir darbo apmokėjimo sistema, ir ypač kolektyvinė sutartis yra derinama su kolektyvu. Tik yra skirtumas, kad derinant darbo apmokėjimo sistemą užtenka informuoti ir konsultuotis, o kolektyvinę sutartį – reikia jau ir susitarti su darbuotojais. Bet abiem atvejais reikia įtraukti darbuotojus ir reikia išgirsti darbuotojus, būtent ko jie nori ir kokios apmokėjimo sistemos. Konkretus pavyzdys – Valstybės tarnybos įstatymas. Jūs matėte, buvo daug diskusijų: ar mes norime mokėti už stažą, ar ne? Ir žmonės įstaigose skirtingai išsiskiria. Pavyzdžiui, ir VVT streikas buvo vienas iš argumentų, kad žmonės norėjo išlaikyti mokėjimą už stažą. Bet kitose įstaigose sako – tai neteisinga. Aš atėjęs naujas žmogus, aš noriu gauti už kvalifikaciją, už kompetencijas, už tai, ką darau, aš nesu už stažą. Ir skirtingose įstaigose bus skirtingi sprendimai.

PIRMININKAS. Dėkoju viceministrui. Jūsų laikas atsakyti baigėsi. Galite užimti savo vietą. Dėkoju už pateikimą. Dabar kažko nori gerbiamas E. Gentvilas. Dėl vedimo tvarkos turbūt, ar ne?

E. GENTVILAS (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos, gerbiamas posėdžio pirmininke. Lietuvoje yra daug miestų. Kai pasakote, kad vaikučiai yra iš „Ažuolyno“ progimnazijos, būtų smagu, kad nurodytumėte geografinę vietovę, iš kur jie atvyko.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Turiu patvirtinti, nes ir pats esu buvęs turbūt mažiausiai keliose „Ažuolyno“ progimnazijose. Spėju, kad Vilniaus. (*Balsai salėje*) Deja, tik spėju, nes bijau viešai apsimeluoti. Bet didelė tikimybė, kad Vilniaus, nes Vilniuje rinktas Seimo narys atkreipė į tai dėmesį. Ačiū už pastabą.

Dabar, gerbiami kolegos, motyvai už – gerbiamas A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Paprasčiausiai mes priversti balsuoti už šitą įstatymą, nors dalies atsakymų negauname. Kalbama apie darbo užmokestį, kurį nuo šiol, tiksliau, nuo Naujųjų metų, pradės didinti arba mažinti vadovas – ne valstybė, kuri užtikrintų normalų finansavimą, bet vadovas. Mes priversti balsuoti už šitą įstatymą vien dėl to, kad čia yra 219 mln. mokytojams, visi suprantame, kad žadėjome tai padaryti. Bet dar kartą pakartosiu. Valstybės ir savivaldybių įstaigose dirba apie 200 tūkst., atrodo. Tai didelis skaičius žmonių. Man atrodo, galbūt bus vadovų burtininkų, kurie sugebės iš kepurės, iš kibiro, iš neatrakinto stalčiaus surasti kažkiek pinigų ir skirti, bet daugelis darbuotojų gali pasijusti, na, iš kažko atims, vadinasi, jiems sumažės atlyginimas. Nemanau, kad tai yra geras būdas spręsti. Taip buvo su Valstybės tarnybos įstatymu. Aš manau, darome eilinę klaidą, kai suteikiame daug objektyvumo nustatyti darbo užmokestį vienam vadovui. Aš tikrai nebalsuosiu už.

PIRMININKAS. Nebalsuosite už, bet kalbėjote už. Labai įdomu. Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė kalbės prieš, o balsuos už?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Mane paskatino pasakyti gerbiamas A. Sysas. Aš norėjau pasakyti, kad jeigu ne viskas gerai, tai ir nereikia balsuoti už, bet užsirašė kalbėti už. Tik dėl to ir užsirašiau. Galima išspręsti atlyginimų klausimus ir visus kitus dalykus teikiant teisingą įstatymo projektą. Taip pat reikėtų atskirti du klausimus: vienas – dėl koeficientų, kitas – kaip bus nustatoma kitais metais. Kadangi tikrai yra klausimų ir dar nebaigtas biudžeto svarstymas, dėl šios priežasties siūlome susilaikyti. Darbo partijos frakcija susilaikys šiuo klausimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi gerbiama premjerė gali posėdyje kalbėti be eilės, aš tuomet suteiksiu žodį iš vietos, gal tokiu būdu, nors laikysime, kad per šoninį mikrofoną. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi čia tas kalbėjimas už buvo labai keistas, tai aš norėčiau atkreipti kolegų dėmesį į tai, kad tai yra įstatymo projektas, kuriam įgyvendinti lėšos yra suplanuotos biudžete. Ir ne tik švietimo darbuotojams, bet ir kitų biudžetinių minimaliems koeficientams padidinti tam, kad jie atitoltų nuo atnaujintos minimalios algos, ir taip toliau, ir panašiai. Na, jūsų valia nepriimti šito įstatymo, bet pagal kokį įstatymą tuomet reikės mokėti atlyginimus kitais metais mokytojams, socialiniams darbuotojams, kultūros darbuotojams ar kitiems dirbantiems samdomą darbą biudžetinėse įstaigose, ne valstybės tarnautojams, aš, tiesą sakant, nežinau. Man atrodo, čia kvepia tokia visiška manipuliacija jau ne pirmą kartą. Jeigu jums kas nors konkrečiai nepatinka įstatymo projekte, jeigu jūs žinote, kas yra tobula, be jokios abejonės, jūs tikrai tuos tobulus pasiūlymus įregistruosite dėl mūsų šito labai nevykusio įstatymo projekto. Bet svarstyti klausimą vis tiek reikia pradėti. Labai ačiū. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dabar, gerbiami kolegos, kviečiu susikaupti. Dabar pradėsime balsavimą. Aš pratėsiu balsavimo langą, kol balsuosime dėl šiandieną apsvarstytų įstatymo projektų, arba anksčiau, kur likęs tik balsavimas dėl vieno konkretaus projekto. Tai kviečiu susėsti. Balsuosime dėl šio projekto, kurį ką tik pateikė gerbiamas viceministras. Tai yra darbotvarkės 1-6.1–1-6.6 klausimų blokas. Pradėsime projektu Nr. XIVP-3187 ir paskui imsime likusius lydimuosius projektus. Balsuojame, balsuojame, kolegos, dėl ką tik aptarto projekto. Tradiciškai nuo jo ir pradėdame balsuoti.

Balsuojame dėl Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijos narių atlygio už darbą įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektų po pateikimo.

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 74, prieš – 1, susilaikė 40. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Susitarkime dėl komitetų. Dėl pagrindinio projekto siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, o papildomi – Švietimo ir mokslo komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Dėl lydimųjų: pagrindinis – tas pats Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas (dėl visų: 1-6.2, 1-6.3, 1-6.4, 1-6.5

ir 1-6.6). Ar galime bendru sutarimu tokiems komitetams pritarti? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 7 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas apsvarstytas.

12.06 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3181, Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3182 (pateikimo tęsinys)

Dabar keliaujame į darbotvarkės pradžią, klausimai 1-3.1, 1-3.2, tai yra Diplomatinės tarnybos įstatymo ir Asmenų delegavimo įstatymo pakeitimai. Pirmas projektas Nr. XIVP-3181. Galėsimė paleisti trumpąjį balsavimą, nes visi jau susikaupe balsuoja savo vietose. Greitas balsavimas. Niekas neprieštarauja, visi yra apsisprendę.

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 93, prieš – 2, susilaikė 17. Po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Čia dėl abiejų projektų. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas apsvarstytas.

12.07 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3183, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3184, Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3185, Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3186 (pateikimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-4.1, 1-4.2, 1-4.3, 1-4.4 klausimai, tai yra Krašto apsaugos sistemos organizavimo pakeitimo ir lydimieji projektai. Taip pat buvo pateikimas, krašto apsaugos ministras pristatė Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3183 ir lydimųjų įstatymų pakeitimų projektus.

Užsiregistravo 115, balsavo 114, už – 113, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Dėl visų projektų pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime bendru sutarimu? Pritarta. Ir papildomu – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Klausimas apsvarstytas.

12.08 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2534 (pateikimo tęsinys)

Dabar pereiname prie 1-5 klausimo – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas Nr. XIVP-2534. K. Vilkauskas pateikė. Taip pat mes apsvarstėme ir galime... (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 100, prieš – 1, susilaikė 16. Taigi taip pat po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju.

Dabar liko vienas nebalsuotas klausimas, tai yra 1-8 klausimas, projektas Nr. XIVP-2713(2).

Na, dar turbūt nepasakiau, kad gruodžio 12 dieną, ar ne, siūloma svarstyti? Tai gruodžio 12 dieną. Bendru sutarimu. Dėkoju.

12.10 val.

Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2713(2) (priėmimas)

Ir dabar liko 1-8 klausimas, tai yra projektas Nr. XIVP-2713. Čia yra likęs tik balsavimas. Yra du straipsniai, priėmimo stadija. Ar galime bendru sutarimu pritarti 1 straipsniui? Dėkoju, pritarta. 2 straipsniui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taigi balsuojame dėl viso Gamtinių dujų įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2713. Atkreipiu dėmesį, kad tai yra priėmimas, likęs tik balsavimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 117: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 6. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, toliau posėdžiui pirmininkaus gerbiamas vicepirmininkas V. Mitalas. Mes, matyt, pradėsime Vyriausybės valandą. Labai atsiprašome ministrų, nes vėluojame jau 10 minučių. Vyriausybės valanda.

12.11 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, mes pradėsime Vyriausybės valandą. Jau turbūt ta Seimo rezoliucija dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio bus svarstoma vakarniame Seimo posėdyje.

Pirmasis klausia V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mano klausimas būtų premjerei. Jeigu galima, premjere, šiek tiek dėmesio. Jūsų vadovaujama Vyriausybė pateikė Seimui mokestį už lietų, tiksliau, paviršinio vandens naudotojams, kurie naudoja paviršinį vandenį. Šis įstatymas išgalios nuo kitų metų, į jį papulė ir hidroelektrinės. Kuo daugiau lyja, kuo daugiau paviršinio vandens, tuo daugiau hidroelektrinės pagamina elektros ir joms reikės susimokėti mokestį už šį vandenį, kuris prateka pro jas, o jos jo nesunaudoja, nesuvalgo. Aš norėjau paklausti. Vadovaudamiesi tokia logika, kad hidroelektrinės už vandenį turi mokėti, kada žadate priimti vėjo mokestį vėjo jėgainėms, nes kuo daugiau vėjo, tuo daugiau vėjo jėgainės pagamins elektros? Kada žadate tai daryti? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Tokių planų neturime. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū, premjere. Man, tikiuosi, daugiau atsakysite. (*Juokiasi*) Klausimas gal premjerei. Antradienį Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete vyko Regionų plėtros programos pristatymas, kaip sekasi įgyvendinti. Apie problematiką žinote, nesikartosime. Tikrai smagu, kad, girdžiu, irgi skiriate papildomą dėmesį toms problemoms, bet vis dėlto yra tas vienas vis aktualus ir viešojoje erdvėje irgi ne kartą aptarinėtas klausimas dėl to skiriamo finansavimo dydžio. Regionų plėtros įstatymo 5 straipsnio 2 punkte yra nustatyta formulė ir tie dydžiai yra vienokie, bet tarsi programoje yra kitokie.

Galbūt tas klausimas toks ne iki galo etiškas, bet ar tikrai įmanoma nesilaikyti įstatymų? Jeiigu ką nors keičiame, galbūt tada verta keisti formulę, nes dabar lygioje vietoje kyla daug įtampos. Ar planuojate galbūt peržiūrėti – atrasti papildomą finansavimą ar keisti formulę? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Tikrai papildomas finansavimas šiuo atveju nėra sprendimas, nes, kaip jūs puikiai žinote, dabar didelė dalis problemų, kurios yra susijusios su lėšų įsisavinimu, yra administracinės. Aš girdžiu kolegų iš savivaldos pastangas sakyti, kad čia dėl visko kalta Vyriausybė, nes ji ne visas programas yra patvirtinusi, ne visas priemones. Tai yra tiesa, tikrai aš turiu dėl to prisiimti atsakomybę. Bet vis dėlto mes turime dešimt regionų tarybų, kuriose patvirtintų priemonių skaičius skiriasi labai stipriai. Mes turime tarybas, kuriose yra patvirtintos keturios penkios, o visos kitos turi po vieną, gal dvi, nes laukia turbūt tos paskutinės paskutinės prie-

monės, kuri galbūt tam konkrečiam regionui nėra labai aktuali. Nuo to irgi priklauso lėšų įsisavinimas, nes priklauso projektavimas, priklauso konkursų skelbimas ir taip toliau, ir panašiai. Plius visą laiką yra tas fenomenas, kurį jūs turbūt irgi esate matę per bet kokią finansinę perspektyvą, kad pradžioje finansinės perspektyvos, kol vyksta *paper work*, tas popierinis darbas, visą laiką būna toksai lėtėjimas. Buvusios perspektyvos, kai būna pabaiga, tai yra labai didelis paspartėjimas. Akivaizdu, kad tą tolygumą išlaikyti kiekvienais metais yra sudėtinga dėl šitų planavimo ypatumų, ypač, pavyzdžiui, jeigu dėl finansinės perspektyvos Europos Sąjunga susitaria labai vėlai, kaip ši kartą buvo, ir labai vėlai tada prasideda visų kitų parengiamųjų darbų rengimas.

Manau, kad dabar užduotis numeris vienas yra tikrai pabaigti. Tikiuosi, kad visos ministerijos iki šio mėnesio pabaigos patvirtins visus trūkstamus dokumentus. Tada jau kamuolys bus regionų plėtros tarybų rankose. Mūsų pusėje – metodologinė pagalba ir kita pagalba. Bet apie įstatymo formuluotę galbūt irgi reikia svarstyti, nes tai nėra valios klausimas, čia yra per daug veiksmų, kurie yra už Vyriausybės kontrolės ribų, kad ji galėtų išlaikyti tą procentą. Nors žiūrint per laikotarpį, jis iš principo yra išlaikomas. Galbūt jį reikia skaičiuoti per laikotarpį, pavyzdžiui, ne kiekvienais metais, dėl to, kad natūraliai kiekvienais metais gali būti tie probleminiai planavimo dalykai. Bet tikrai stengiuosi tam skirti pakankamai dėmesio ir manau, kad mes tuos sprendimus galime bendrai paieškoję surasti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Mano klausimas sveikatos apsaugos ministrui. Vakar sulaukiau netikėto skambučio, vienas iš pacientų, aš taip suprantu, tikrai rimta liga, jeigu aš teisingai suprantu, „Hydrea 500“ preparatas, kurio dabar nėra, nebegaminamas, žmogus skundžiasi, kad nėra pakaitalo. Jeigu aš teisingai supratau, tai yra vaistai nuo leukemijos. Gerbiamas ministre, ką galėtumėte pasakyti tokiems žmonėms, kad dar šansas būtų pagyventi kiek nors laiko? Kaip išgyventi, jeigu nėra vaistų? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Matyt, dėl to konkretaus jūsų paminėto vaisto turėčiau pasidomėti ir pasidomėsiu Valstybinėje vaistų kontrolės tarnyboje. Bet šiaip iš tikrųjų visas kainynas tikrai yra sudaromas pagal jau daug metų pasiteisinusias taisykles, kad yra jame tikrai visi reikalingi vaistai. Visą laiką yra rezervinis sąrašas, kai pritrūkus tiekimo yra reaguojama, nes gamintojai turi informuoti, kad nutrūko tiekimas, ir visą laiką Valstybinė ligonių kasa su VVKT (tam yra mechanizmas) tuo pasirūpina, kad tų pakaitalų būtų.

Galbūt yra daugiau kita problema – pasitikėjimas tarp paciento ir jį gydančio gydytojo. Kartais būna, kad labai jau tiki konkrečiu vaistu, nors ir yra, sakykime, tų pakaitalų. Galiu jums pasakyti, kad tuo konkrečiu vaistu aš pasidomėsiu, kokia yra situacija, ir informuosime jus. Labai ačiū jums už klausimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Kaip žinome, mokytojai laikinai sustabdė savo streiką ir planuoja pratęsti lapkričio–gruodžio mėnesiais. Stebėdamas visa tai negaliu suprasti, kaip valstybė gali taip žeminti savo piliečius, mokytojus ir pati save, kad nesugeba rasti kompromiso su streikuojančiais. Dar daugiau kaip prieš 4 mėnesius Vyriausybė kalbėjo apie tai, kad mokytojo profesija bus prestižinė.

Noriu jūsų paklausti. Paprastai valstybė savo skolininkų atžvilgiu yra labai griežta – uždelius sumokėti bet kokią mokesį ar baudą faktiškai nuo pirmos dienos pradedami skaičiuoti delspinigiai. Ar bus valstybė tokia pat principinga ir mokytojų atžvilgiu? Ar nemanote, kad turėtų būti sumokėti ir delspinigiai? Ir ar nemanote, kad tai turėtų būti padaryta iš kaltininkų kišenės, iš tų žmonių, kurie mokytojus verčia žemintis, pėsčiomis keliauti į sostinę iš visos Lietuvos ir maldauti to, kas jiems automatiškai priklauso?

PIRMININKAS. Kam čia buvo klausimas, kolega?

A. GEDVILAS (*MSNG*). Kas galėtų sugebėti atsakyti į tuos klausimus? Premjerė, kaip visada.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Į jūsų klausimus atsakyti visada yra sudėtinga, nes jūsų klausimuose niekada nėra klausimo ir visą laiką yra teiginiai. Jūs sakote, kad kažkam kažkas priklauso. Jūs teigiate, kad kažkam kažkas priklauso. Tai aš jums noriu pasakyti, kad valstybės biudžetas tai nėra kažkas, kas yra duota. Valstybės biudžetas yra tai, ką sumoka Lietuvos Respublikos mokesčių

mokėtojai ir ką Vyriausybė, Seimo įgaliota, pasiskolina ant Lietuvos mokesčių mokėtojų kupros ir paskirsto tas lėšas taip, kaip nutaria Lietuvos Respublikos Seimas. Tai aš tikiuosi, kad jūs, nors dabar nepriklausote Darbo partijai, kaip suprantu, bet tada, kai jūs jai priklausėte, partija pasirašė susitarimą dėl švietimo, jame yra numatyta, kokius dydžius turi pasiekti mokytojų, dėstytojų ir mokslininkų atlyginimai ateinančių metų pabaigoje, o biudžete numatyta, kad šitie dydžiai bus pasiekti ateinančių metų rugsėjo mėnesį. Ir tam, ką viceministras pristatė įstatyme, kur tie dydžiai taip pat yra nustatyti, aš labai tikiuosi, kad jūs už biudžetą ir už tą įstatymą balsuosite. Kitaip Vyriausybė tų savo išipareigojimų mokytojams įgyvendinti tiesiog negalės. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas susisiekimo ministre, kaip jums žinoma, mes kartu su Ekonomikos komiteto nariais praeitą savaitę lankėmės Lenkijoje, turėjome galimybę parlamentinės kontrolės metu patikrinti ilgalaikio finansavimo, kelių finansavimo instrumentus. Iš tiesų ta praktika per kelis dešimtmečius lenkus gerokai pastūmėjo į priekį ir pralenkė mus. Tikrai turime pasiūlymų jums.

Kitas dalykas, grįžtant šiek tiek nuvilia kai kurie Lietuvos pasienio dalykai, tai yra neapšviestumas, tai yra atrodo kaip policinė valstybė. Antras ženklas po riboženklio, kiek Lietuvoje surenkame baudų už greičio viršijimą ir panašiai. Nė vienoje Europos Sąjungos valstybėje to nemačiau važiuodamas. Aišku, aš suprantu, 2025 metais jau ateisime su keturiomis juostomis iki Lenkijos sienos, bet tuos metus tokie dalykai tikrai nepuošia grįžtančių ir atvykstančių svečių.

M. SKUODIS. Aš šiaip apskritai labai džiaugiuosi komiteto vizitu, kur ir mano komanda dalyvavo. Labai džiaugiuosi skaitydamas Seimo narių išvadas po komiteto vizito. Man atrodo, tikrai bus toks sutelktumas, kaip užtikrinti Automobilių kelių direkcijai tam tikras pajamas, kurios leistų daug ką padaryti.

O dėl ženklų aš asmeniškai pažiūrėsiu, kiek žinau, jau ir komanda žiūrėjo. Konkrečiai, jeigu klausimas apie ženklus. O su komiteto pirmininku esame sutarę daryti dar bendrą komiteto ir Susisiekimo ministerijos konferenciją, po kurios turėsime bendras sutelktas išvadas, ką Lietuvoje ir kaip galėtumėme padaryti.

PIRMININKAS. Klausia K. Adomaitis. Prašom.

K. ADOMAITIS (LF). Dėkui. Turiu klausimą apie saulės energetines bendrijas skurdui mažinti ir jų finansavimą. Tai čia turbūt būtų energetikos ministrui ir kartu finansų ministrei, iš jos trumpo atsakymo esu sulaukęs, bet, deja, jis tikrai neatsako į visus klausimus. Skurdą mažinti, statant saulės elektrines, yra toks labai keistas būdas tą skurdą mažinti, čia lyg pirkti biodegalus žmonėms, neturintiems pinigų, nepaisant to, kad jie neturi normalių automobilių. Tai nepaisant to, kad žmonės kiauruose namuose gyvena, mes jiems perkame saulės elektrines, kurios atsiperka tik dėl to, kad jos dar turi tokią vadinamąją *net metering* sistemą ir gali balansuoti. Iki šiol tai buvo galima finansuoti iš RRF subsidijų, tai dar būtų visai suvokiama. Bet šiuo metu aš matau ir girdžiu, kad tai bus finansuojama iš valstybės biudžeto, tai net nėra RRF paskola, kuri yra suteikiama, mano supratimu, lengvatinėmis palūkanomis. Tai aš noriu paklausti, ar čia tikrai yra mūsų prioritetinis objektas, kurį mes turėtume finansuoti iš valstybės biudžeto valstybės paskolomis?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Pirmiausia mes turime suprasti vieną dalyką, kad tai nėra subsidija, tai yra investicija. Ką tai reiškia investicija? Reiškia, kad šie žmonės, kurie yra nepritekliuje ilgą laiką, tol, kol bus nepritekliuje, galės gauti elektrą iš esmės nemokamai. Papildomai valstybės pinigų tam nereikės, tai yra priemonė, kuri pati generuos pajamas. Jeigu mūsų valstybėje visos išlaidos generuotų pajamas, tai mes turbūt su jumis neturėtume kam skirstyti tų pinigų, kuriuos surenkame iš mokesčių. Šiuo atveju jūs esate neteisus. Dar kartą pakartosiu, tai nėra subsidija. Tai yra viena geriausių investicijų, kuri gali būti padaryta.

Dar kartą noriu pasakyti, kad elektrinė nepriklausys skurde ir nepritekliuje esantiems žmonėms, jiems bus tik priskirta nauda. Ir šituo atveju, socialine prasme žiūrint, naudą iš žaliosios transformacijos gaus žmonės ir gauna, ir toks yra tikslas tiek Energetikos ministerijos, tiek šitos Vyriausybės, kad naudą iš žaliosios transformacijos gautų žmonės – nuo tų, kurie yra nepritekliuje, iki stambių projektų vystytojų. Aš galvoju, kad tai yra vadinamasis *just transition*. Ir man labai keista, kad mes apskritai keliame klausimą, ar žmonės, kurie yra nepritekliuje, apskritai gali

gauti tam tikrą valstybės paramą. Kaip tai reflektuosis į lygį pajamų, kurias jie gauna dėl to, kad yra nepritekliuje, spręs jau kitos ministerijos, bet Energetikos ministerijos tikslas, dar kartą pakartosiu, kad naudą iš žaliosios transformacijos gautų visi.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš gal papildysiu dėl finansinės dalies. Kadangi aš jau atrasiau elektroniniu paštu, bet, man atrodo, arba aš buvau nesuprasta, arba jūsų prioritetai tiesiog yra kiti. Kaip Dainius pasakė, kad skurdo mažinimas didinant prieigą prie pigesnės elektros energijos skurdą patiriantiems žmonėms yra Vyriausybės prioritetas, tai buvo įrašyta ir į planą „Naujos kartos Lietuva“.

Dėl techninių priežasčių, kuomet sumažėjo mūsų BVP kritimas pandemijos metu, Lietuvos subsidijos dalis nuo 2,2 mlrd. buvo sumažinta 125 mln. eurų. Vyriausybė apsisprendė tam, kad nemažintų bendro investicijų lygio, kuris yra suplanuotas, ir skurdo bendrijos iš tų pinigų taip pat... lėšų dalį, kuri yra sumažinta mums subsidijos lygio, dėl ekonomikos mažesnio nukentėjimo pasiskolinti ir finansuoti tas priemones nemažinant bendro investicijų lygio. Dėl to techninio sprendimo buvo nuspręsta skurdo bendrijas, atsinaujinančios energetikos bendrijas finansuoti iš paskolinės dalies, nes tai yra finansinė priemonė, į kurią įeina ir subsidinė dalis, ir paskolinė dalis. Jeigu jūs kvestionuojate paties instrumento poreikį, turėjimą šiame kontekste, tokiu atveju, manau, mes turime grįžti prie klausimo, kas apskritai „Naujos kartos Lietuvos“ plane yra finansuojama ir kurias kitas investicijas galbūt būtų galima mažinti, nes man asmeniškai atsinaujinančios energetikos skurdo bendrijos prioritetas yra akivaizdus.

Kitos priemonės galbūt man atrodo mažiau akivaizdžios. Jeigu norite pasiderėti dėl kitų priemonių įgalinimo, investavimo, tuomet, manau, turime grįžti prie bendro paketo. Nes kol kas tai buvo techninis sprendimas, o ne politinis pasirinkimas, kad vieno ar kito projekto nereikia daryti.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis, žengiantis į posėdžių salę. Prašau, kolega. Jūsų galimybė paklausti.

D. KEPENIS (LVŽSF). Atsiprašau. Gerbiama premjere, štai už lango šimtai žmonių kalba apie nekilnojamojo turto mokestį. Girdėjau, kad ne kartą kvietė jus taip pat, na, atsakyti. Mes pameiname, prieš porą metų jus taip pat kvietė, ir kadangi neišėjote, tai čia įvyko riaušės. Šiandien jie patys sako, kad riaušių nedarys, bet kodėl mes nenorime išgirsti, ką žmonės sako, ir atsakyti į klausimus? Ir iš karto tą klausimą mes išspręstume ilgam. Kodėl jūs nenorite kalbėti su jais tiesiai? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Dainiau, man atrodo, daugybę kartų į tuos klausimus buvo atsakyta. Bet aš jums tokį istorinį ekskursą pateiksiu, nes žmonės, kurie yra ten, už lango, bent jau kiek man teko girdėti, išgyvena dėl to, kad kada bus nustatytas nekilnojamojo turto mokestis, tai žiū, dienų gale iš jų valdžia atims nekilnojamąjį turtą. Tai aš jums noriu priminti, kad nekilnojamojo turto mokestis fizinių asmenų turimam nekomerciniam turtui, žmonių turimam nekomerciniam turtui, buvo įvestas 2011 metų rudenį. Tada jis vadinosi „milijonierių mokesčiu“, nes tada turto vertė, nuo kurios reikėjo mokėti mokestį, prasidėjo nuo 1 mln. litų. Jūsų Vyriausybė (jūsų Vyriausybė!) 2018 metais šitą ribą sumažino iki 150 tūkst. eurų. Sutikite, kad tai yra gero-kai mažiau negu kad milijonas litų. Tiesą sakant, įvyko labai paradoksalus dalykas, kurio nebūtų, jeigu Seimas svarstytų tą projektą, kurį pateikė Vyriausybė, kuriame nėra tokių nesąmonių, kad turto vertė rinkoje didėja, o mokesčių neapmokestinamas minimumas kažkodėl mažėja, ką jūs esate padarę prieš keletą metų.

Tai, man atrodo, čia yra tradicinė situacija, kada kažkas nežino, kažkas negirdi, kažkas nenori girdėti, kažkas manipuliuoja, bet būtų geriau nei manipuluoti, nei apsimetinėti, nei gąsdinti, o tiesiog svarstyti tai, kas yra parašyta projektuose ir dėl to priimti sprendimus. Tai toks būtų mano pasiūlymas šiuo atveju. Jūs dabar taip kalbate tarsi iškritote iš medžio, ir diskusijos apie nekilnojamojo turto mokestį nebūtų buvę praėjusiame Seime, kada jūsų Vyriausybė teikė mokesčių reformą ir jūs tada už ją balsavote, ir labai nesijaudinote, ką sakys žmonės, atsistoję už Seimo rūmų, nes tuomet turbūt niekas tų žmonių ateiti už Seimo rūmų ir nekvietė. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mano klausimas toksai specifinis ir jį norėjau užduoti daugiau aplinkos ministrui, bet aš jo nematau, tai nežinau, ar jis...

PIRMININKAS. Jis yra komandiruotėje, aplinkos ministras, tai apsispręskite, ar užduodate klausimą, ar ne.

Z. BALČYTIS (DFVL). Tai labai paprastas klausimas. Yra atliekama tam tikra reforma, kada Nacionalinė žemės tarnyba perėjo į Aplinkos ministeriją, ir rajonuose yra daug nusiskundimų, kad tam tikri dalykai, apskaitiniai dalykai tikrai neatitinka. Netgi pati Valstybės kontrolė už 2022 metus atliko auditą ir nustatė, kad beveik 600 mln. eurų duomenų apie miško žemės vertę neatitinka visiškai ir nėra įtraukta, tam tikros funkcijos irgi taip pat nevisiškai funkcionuoja iki galo, neteisingai nustatyta žemės tikroji vertė, neteisingai atlikta žemės sklypų inventorizacija ir daug kitų dalykų. Mano klausimas retorinis: kaip, jūsų manymu, kada pradės normaliai veikti sistema Aplinkos ministerijoje, kuri susijusi su Nacionaline žemės tarnyba?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi ministro nėra, tai turbūt ministras bus paprašytas jums detaliau savo planus surašyti tiesiog raštu ir raštu atsakyti. Bet jūs puikiai žinote, kad šitos pastabos dėl valstybės finansinių ataskaitų neatsirado už 2022 metus, o jos yra teikiamos jau tikrai ne pirmus metus – dar tada, kai aš vadovavau Audito komitetui, tos pačios pastabos buvo teikiamos. Situacija taisosi, bet taisosi gana lėtai. Aš matyčiau vilties, kad, įvykus šitai reformai, tiesą sakant, yra daugiau šansų, kad apskaita ir tinkamas pateikimas finansinėse ataskaitose susitvarkys greičiau, negu kad buvo iki šiol.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas bus ne laiškas, nesusirašinėjame su ministre, tai dabar aš jos noriu paklausti. Ar jūs skaitote jums adresuotus laiškus? Aš nekalbu apie 500 ar 1000 laiškų, kuriuos mes visi gavome iš mokytojų, bet iš jums pavaldžių įstaigų darbuotojų, kurie kreipėsi į jus, kadangi jie dubliuoja – ir į komitetą, ir aš asmeniškai gaunu apie Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą. Praeitą savaitę mes darėme klausymus dėl neįgalumo reformos, taip sakant, įgyvendinimo galimybių ir ar niekas nestringa. Vėl buvo bravūriškai pasakyta, kad viskas gerai, viskas pasiruošta. Paskutiniame laiške darbuotojai tvirtina, kad nėra pareigybių, jie nežino, ar eiti, ar neiti, yra nenormalios darbo sąlygos, didžiuliai darbo krūviai, specialistų trūkumas, masinis darbuotojų išėjimas iš darbo, mažas darbo užmokestis. Ten dar prirašyta labai daug. Tai, gerbiama ministre, ar skaitote ir jeigu skaitote, tai ką ruošiatės daryti? Na, Ginčų komisiją mes naikiname, taip sakant, vyksta agentūrų kūrimosi metas...

PIRMININKAS. Laikas.

A. SYSAS (LSDPF). ...visi mesimės į agentūras. Ar užtikrinsime po sausio 1 dienos neįgaliųjų žmonių galimybes, taip sakant, kreiptis ir gauti atsakymą? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Ne tik skaitome laiškus, bet ir į juos reaguojame. Buvo įvykdytas ir susitikimas su atstovais, būtent tais, kurie pasirašė šitą raštą ir įvykdė apklausą. Aš gal pasakysiu paprastai. Kiekvienas pereinamasis laikotarpis, kiekviena reforma ar reorganizacija atneša ir tam tikros nežinomybės, ir nuogąstavimo, ir baimės. Aš tikrai noriu dar kartą nuraminti visus darbuotojus, kad į kiekvieno poreikius stengsimės pagal galimybes atsižvelgti. Agentūra dar nepradėjo veikti. Nuo sausio 1 dienos tas pokytis turi įvykti. Dabar rengiame ir visą darbo užmokesčio politiką, kaip atrodys, pristatysime ją darbuotojams. Ir kalbamės, ir reaguojame. Ta nežinomybė man žmogiškai yra suprantamas dalykas, bet net jau ir prieš visą šitą reorganizaciją buvome susitikę su NDNT darbuotojais ir patikiname juos, kad stengsimės ir darbo sąlygas gerinti, ir atlygio politiką pagal galimybes gerinti. Suprantu, kad daug kompetencijų yra žmonių sukaupta toje tarnyboje. Tikiuosi, kad mes ją visą galėsime toliau naudoti užtikrindami geresnes žmonių su negalia galimybes įsteigus agentūrą. Darome viską, ką galime, kalbamės. Bet ir žmonių nerimą suprantu, nes jis turbūt per kiekvieną pereinamąjį laikotarpį yra, atsiranda. Reaguoti į visus skundus, nuogąstavimus tikrai stengiamės ir individualiai, ir bendra tvarka.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, jūs formuojate energetikos politiką. Štai Valstybės kontrolė atskleidė jums seniai žinomą faktą, kad net 160 mln. nugvelbta iš elektros vartotojų. Užuoat investavę į nusidėvėjusį, Valstybės kontrolė konstatuoja, kad 50 % elektros tinklo nusidėvėjo, nusidėvėjimas jau viršija ke-

liolika metų. Jūs dabar juos ginate, sakote, neva tai kita įmonė, kažkokį kalambūrą viešai skleidžiate, kad perdavimo tinklų operatorius sumokėjo perkrovos pajamas. Aš nesuprantu, kodėl jums nesvarbus gyventojų energetinis skurdas, nepakeliamos dujų, elektros kainos? Dabar apvaigiami vidury baltos dienos, o jūs kažkaip manipuliuojate. Kam šie pinigai buvo išmokėti? Buvo išmokėti akcijoms „Igničiui“, kad motininė įmonė galėtų išsimokėti akcijas. Aš jūsų ne kaip akcininko klausiu, aš tiesiog klausiu kaip ministro.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū už kalambūrus, kuriuos čia jau serijomis varėte. Noriu pirmą dalyką pasakyti. Pirmiausia, iš kur susidarė tas skirtumas? Skirtumas susidarė iš to, kad keitėsi (...) skaičiavimo metodika, tai jūs suprantate, keičiantis metodikai atsirado tarp „Igničio“ ir regulatoriaus, tarp ESO ir regulatoriaus, skirtingas požiūris į investicijų sumą. Vėliau buvo tai suderinta. ESO investavo per kitus dvejus metus 800 mln. eurų į tinklą (pabrėžiu, 800 mln. eurų į tinklą), o šitą sumą, kaip sutarta su reguliatoriumi, pagal naują metodiką išmoka per tam tikrą laikotarpį.

Dėl dividendų politikos. Dividendais yra išmokėta gal dešimtoji dalis tos sumos iš dukterinės į motininę įmonę. Tai yra normali politika. Šitų dalykų turbūt nereikia painioti.

Dėl investicijų ir neinvesticijų į tinklą. Reikia pasakyti, kad 50 % nusidėvėjimas pagal buhalterinius popierius yra niekas. Šiandien daugybės atominių elektrinių laikas yra pratęsimas 20, 30 metų, nepaisant to, kad jos jau seniai turėjo būti uždarytos.

Klausimas turbūt ir apie tai. Kai mes turime automobilį ir jis normaliai važiuoja, turbūt mes jo nekeičiame. Jeigu su detale kažkas atsitinka, taip, mes ją pakeičiame. Mano galva, tai, ką daro ESO, aš kaip ministras stebiu, ką jie daro, nepaisant to, kad įmonės Energetikos ministerija nereguliuoja, taip pat ir nevaldo regulatoriaus. Tai jūs taip pat turėtumėte žinoti ir atitinkamai kreiptis. Dar kartą pakartosiu, kad šiuo atveju kriminalo čia nėra, kriminalo nėra jokie. Kita vertus, kaip Valstybės kontrolė interpretavo šiuos dalykus, giliai neįsigilinusi į situaciją, turbūt irgi nėra geras pavyzdys.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gal premjerės klausčiau? Turbūt premjerei teko žiūrėti laidą „Dėmesio centre“, kur Respublikos Prezidentas bičiuliškame pokalbyje su žurnalistu įrodė turbūt, kad bebaigias kurti gerovės valstybę. Buvo akcentuotas ir atlyginimų išaugimas, ir padidintos pensijos, pagerėję socialiniai rodikliai. Norėčiau klausti, kaip jautėtės žiūrėdama tą laidą ir kiek, taip sakant, Vyriausybė, vykdydama socialinę politiką, mato Prezidento kokį nors indėlį per tą gerovės valstybės kūrimo prizmę?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Na, kad jūs šmaikštaujate, tai ir aš sau leisiu pašmaikštauti. Čia ne pirmas kartas. Man yra tekę skaityti interviu viename savaitraštyje taip pat, kur perskaičiau, kad Prezidentas padidino persikirstymo per biudžetą iki 32 % BVP. Ilgai bandžiau prisiminti, kokį įstatymo projektą buvo pateikęs, kad taip atsitiktų, ir man nepavyko. Tai taip jau kalbu turbūt nebe ironiškai, o sarkastiškai, kad, prisimindama Lietuvoje kartais vykstančias diskusijas, ar Lietuvai reikalinga Prezidento institucija ir kokios turėtų būti jos funkcijos, pagalvojau, kad turbūt yra priešingai – Lietuvai visiškai nereikia Vyriausybės ir Seimo, o ne Prezidento institucijos, nes, tiesą sakant, iš konteksto galima suprasti, kad Vyriausybė ir Seimas labiau trukdo ir kad gal tada Prezidentas padarytų daugiau gerų darbų, negu kad dabar gali padaryti kaip Prezidentas, kai Prezidentui trukdo Vyriausybė ir Seimas. Tai čia yra ironija ir sarkazmas tiems, kas nesupranta.

O šiaip rimtai kalbėdama, tai manau, kad Vyriausybė vykdo savo programą. Tai, kad per pastarąjį laikotarpį gana sparčiai augo darbo užmokesčiai biudžetiniame sektoriuje ir taip pat pensijos, yra nei ypatingas Vyriausybės nuopelnas, nei ypatingas Seimo nuopelnas, nei juo labiau ypatingas koks nors Prezidento nuopelnas. Pensijos yra indeksuojamos pagal įstatyme nustatytą formulę, kur yra naudojami objektyvūs dydžiai, vieni iš jų yra darbo užmokesčio didėjimas. Pastaruosius keletą metų darbo užmokesčio didėjimas ekonomikoje buvo dviženklis, natūralu, kad ir pensijų indeksavimas irgi atliepdamas tą didėjimą, na, šiek tiek vėluodamas, bet vis tiek atliepdamas, buvo irgi panašus. Taip, praėjusiais metais buvo daug tokių situacijų, kai reikėjo reaguoti į energetinę krizę ir numatyti tam tikrus laikinus papildomus saugiklius ir vartotojams, ir verslams tol, kol energetikos kainos normalizuosis, tai tą irgi Vyriausybė darė. Biudžetinio sektoriaus dar-

bo užmokestis visose srityse taip pat didėjo, stengiamės aplenkti privataus sektoriaus darbo užmokesčio didėjimą, turėdami mintyje, kad tas atsilikimas daug kur yra dar gana ženklus. Nevisiškai pavyko, nes vis dėlto privačiame sektoriuje darbo užmokestis irgi auga labai sparčiai visus tuos trejus metus. Žinote, kažkada A. Kubilius mėgdavo sakyti, kad yra dalykai, kurie vyksta „dėl“ arba „nepaisant“. Tai aš labiau sakyčiau, kad čia yra tie dalykai, kurie vyksta „nepaisant“, kadangi tai, kad ekonomika auga, darbo užmokesčiai auga, yra pirmiausia privataus sektoriaus iniciatyvos nuopelnas. Pagal tai, žinoma, valstybė surenka lėšas, kurias gali naudoti, jas skirsto arba pagal įstatyme nustatytus principus, kaip pensijų indeksavimo atveju, arba pagal nustatytus prioritetus (prioritetus diktuoja Vyriausybės programa, kuri yra patvirtinta Seimo). Matyt, tiek čia ir būtų to komentaro. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Mano klausimas sveikatos apsaugos ministrui. Gerbiamas ministre, prieš dvi savaites lankiausi Skuode. Galiu pasidžiaugti, iš tiesų įmonėse, įstaigose tvarka, žmonės, taip sakant, turi rūpesčių, bet tvarkosi. Buvau susitikęs su visais greitosios pagalbos darbuotojais. Iš tiesų Greitosios medicinos pagalbos tarnybos viršininkas, vadovas N. Mikelionis labai padoriai elgiasi ir paskambina, kviečia į seminarus. Kaip jie sakė, nauji rūbai, tvarkingi, aparatūra tam tikra medicinine aprūpina, bet yra katastrofa su atlyginimais, Skuode vienintelės Greitosios medicinos pagalbos tarnybos medikų atlyginimas yra pats mažiausias. Jau keli išėjo ir ruošiasi. Taip toliau dirbs ar nedirbs...

PIRMININKAS. Laikas.

A. VINKUS (LVŽSF). Bet sutiko ponas N. Mikelionis, telefonu kalbėjo pats su kolektyvu, tą žino, gal jam mokos fondo trūksta. Pasakykite, kaip sekasi su reforma greitosios medicinos pagalbos tarnyboms?

A. DULKYS. Ačiū jums už klausimą. Tai iš tikrųjų labai didžiulis pokytis. Man čia skirto laiko tikrai tam neužtektų. Pasistengsiu sureaguoti į pagrindinius dalykus, ko jūs klausiate. Skuode turime ir kitų problemų, ne tik dėl darbo užmokesčio, bet ir apskritai dėl brigadų skaičiaus. Taip pat esame numatę ir tikrai žinau, kad vadovas priims sprendimus ir Skuode ta situacija pasikeis. Labai džiaugiuosi, kad jis randa variantų, kaip keisti tą situaciją, kai dar net mes nesame nupirkę naujų automobilių ir kai dar nėra skirtas finansavimas naujoms brigadoms, bet tai darome jau iš efektyviau naudojamų dabartinių išteklių.

Darbo užmokestis. Taip, sujungę į vieną organizaciją radome skirtumų iki dviejų kartų. Nors, kas yra įdomu, kelis dešimtmečius Lietuvoje visoms brigadoms buvo mokama pagal tuos pačius įkainius, tačiau rezultatas išėjo, kad darbo užmokesčiai skiriasi iki dviejų kartų. Tai tiek su šiuo PSDF'u, tiek su projektu, kuris yra dabar parlamente, matome, galėsime tai išspręsti dar iki šių metų pabaigos visoje Greitosios medicinos pagalbos tarnyboje, ne tik Skuode dirbančių žmonių atžvilgiu. Ne tik padidinsime iki vidutinio, bet, panašu, ir subalansuosime visiškai darbo užmokesčius, nors šitas planas buvo tik 2024 metams. Džiaugiuosi, kad truputėlį einame priekyje pirminio plano.

Ir dar labai svarbi informacija. Manau, tai bus įdomu ir kitiems Seimo nariams. Žinau, kad kai kur labai trūksta pastorių, tai Ramygaloje, Juodkrantėje, Ariogaloje, Vievėje jau yra priimti sprendimai. Artimiausiu metu bus Birštone, Baisiogaloje, Užventyje, Sedoje, Skaudvilėje, Ventoje, Trakų Vokėje. Geros žinios. Visur čia jau judame link to, kad bus papildomos pastotės, kur daug metų buvo klausimas neišspręstas. Panašu, kad jau judame link konkrečių rezultatų. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Klausimas taip pat sveikatos ministrui. Gerbiamas ministre, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierius yra pateikęs nemažai sprendimų, man teko juos išnagrinėti, dėl diskriminavimo pagal amžių teikiant sveikatos profilaktikos paslaugas. Pavyzdžiui, taip pat ir pačias paslaugas... vyresniems nei 65 metų pacientams nėra skiriami reikiami becmencio tvirtinimo endoprotezai. Vyresniems nei 70 metų nefinansuojama prostatos vėžio diagnostika. Yra matoma diskriminacija dėl pagalbinių apvaisinimo paslaugų ir diabeto gydymo priemonių kompensavimo. Kontrolieriaus išvadose nuolat kartojama, kad turi būti taikomas individualus požiūris, o ne seniai nustatytos amžiaus ribos. Jūs, pristatydamas biudžetą, minėjote, kad

yra labai daug sutaupymų iš prevencinių programų, sutaupoma pinigų. Tai gal metas pagaliau tą diskriminaciją dėl amžiaus ten, kur tai yra logiška ir prasminga, nutraukti? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Jūs pabaigoje ir pradėjote mano atsakymą, kad kai jau būna galimybė dėl išteklių, kur priežastis būna tai, kad trūko išteklių, tai mes taip ir išsprendžiame. Tačiau kai kurie dalykai yra ne šiaip diskriminacija, o tai yra medicinos mokslas, tai yra specialistai. Ne kiekvienai amžiaus grupei, patikėkite, galima medicinoje daryti tai, ką norisi. (*Balsai salėje*) Žiūrėkite, ten, kur iš tikrųjų yra, kaip sakote, nelogiška, yra tikrai išteklių trūkumas, tai taip, tie dalykai ir sprendžiami, būtent jie yra skiriami. Bet, patikėkite, esu matęs ir tokių raštų ir iš vaikų teisių, ir iš lygių galimybių, kai yra tiesiog žiūrima akiai. Bet yra medicina kaip mokslas, kai kurių dalykų negalime vadinti tiesiog diskriminacija, ten yra medicina. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas gerbiamajai socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Džiaugiuosi, kad ministrei sekasi gerai dirbti, vadovauti ministerijai. Linkėdamas, kad sektųsi dar geriau, turiu klausimą – paprastą, kasdienį.

Kadangi dabar vertinamas kompensacijoms gauti ir turtas, yra tokių atvejų, kai net, sakykime, suskaičiuojamas koks senas automobilis, nes tai yra irgi turtas, senas automobiliukas, arba močiutė turi sukaupusi savo sąskaitoje laidotuviams kažkokią sumą, paskui ta suma jau viršija tas jos turto pajamas ir ji negauna kompensacijos. Ar nemanote, kad tai kažkiek būtų galima koreguoti?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai geras klausimas. Aš nepalaikau tokio principo, kurį taiko kai kurios savivaldybės. Negaliu pasakyti, ar visos savivaldybės tą daro, bet tos savivaldybės, kurios tarybų sprendimais yra numačiusios, kad jos vertina atskirai kiekvieną turto eilutę, ar tai būtų pinigai, ar tai būtų nekilnojamasis turtas, o ne bendrą sumą... Man atrodo, tikrai būtų teisingiau žmonių atžvilgiu vertinti bendrą pajamų, turto sumą, kurią viršijus tada jau kompensacijos galėtų svarstyti neskirti. Tai tikrai raginu ir patys turėsime dar vieną susitikimą su savivaldybių atstovais. Vis tiek turime žiūrėti žmogaus intereso. Bet tai yra tikrai savivaldybių tarybų sprendimai ir jie patys nustato, kaip jie vertina. Man atrodo, kad teisingiau būtų vertinti visų turimų žmogaus turto vienetų bendrą sumą, o ne atskiras eilutes. Tai kalbėsime apie tai su savivaldybėmis, bandysime atkreipti į tai jų dėmesį.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Mano klausimas būtų švietimo ministrui dėl Alytaus kolegijos. Kaip žinome, Alytaus kolegija ir Klaipėdos universitetas yra padavę Vyriausybę į teismą, kaip tik ir įvyko neseniai pirmas posėdis. Norėjau paklausti, kaip sekasi, einasi tie pirminiai finansiniai kolegijoms sujungti piniginiai reikalai iš RRF'o? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Kol kas nėra prasidėjęs nė vienos institucijos jungimas. Lėšos bus skiriamos tada, kai jos bus sujungtos, tai yra realiems susijungimams po to, kai susijungimai įvyks dokumentiškai. Tai kol kas dar nėra nė viena kolegija prisijungusi prie kitos aukštosios mokyklos, tad ir lėšos dar nėra paskirtos.

PIRMININKAS. Klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, norėčiau užduoti klausimą jums. Jis susijęs tikriausiai su pagrindiniu rudens sesijos darbu – tai, be abejo, su valstybės biudžetu. Vienas iš punktų mūsų pasirašytame Švietimo susitarime yra susijęs su ateities ekonomiką kuriančiu... nuostata, susijusi su mokslo ir inovacijų finansavimu. Mūsų susitarime yra labai konkretus įsipareigojimas, jis toks yra fiksuotas, tai yra 0,75 % 2024 metų BVP iki kitų metų pabaigos. Šiuo metu numatytame valstybės projekte finansavimas sudaro vos 0,43 % BVP. Trūksta iš esmės papildomai 245 mln. Ar galime tikėtis, kad per antrąjį svarstymą mes galėsime jau matyti atnaujintą šia apimtimi biudžeto projektą, kuris įgyvendina susitarimą? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Laukiau šito klausimo. Bet jūs turbūt labai gerai žinote, kodėl taip yra. Taip yra todėl, kad nuo 2021 metų, kai buvo sutarta dėl Nacionalinio susitarimo, iki šios dienos dvejus metus yra atsitikę, kad nominalus bendrasis vidaus produktas, jo augimas, nuo kurio yra skaičiuojamas procentas, augo dviženkliais procentais. Todėl net su tuo

procentu, kurį jūs minite, finansavimas šitai sričiai per trejus metus, per šios Vyriausybės kadenciją, išaugo 117 %.

Aš esu skaičiusi Nacionalinio susitarimo priežiūros darbo grupės protokolus, kai šie klausimai buvo diskutuojami. Buvo labai aiškiai diskutuojamas klausimas, kokį biudžeto prieaugį sistema yra pajėgi (žodis „suvalgyti“ čia nelabai geras turbūt) panaudoti taip, kad iš to išeitų ne tik pinigų panaudojimas, bet taip pat ir efektas. Tuose protokoluose yra labai aiškiai užfiksuota ir šiaip organizacijų teorija tą patį sako, kad bet kokiai organizacijai didesnis negu 30 % finansavimo augimas yra problema. Tai dėl to, kad šitie dveji metai buvo tokie išskirtiniai, taip, šitaip bus, kaip jūs sakote, nes augimas yra pakankamai spartus ir sumos yra pakankamai ženklios, tačiau procento 2024 metais mes neišlyginsime, bet tą procentą bus daug lengviau išlyginti per likusį laikotarpį, kadangi nominalus BVP turbūt augs 4–5 %, o papildomas MTEP finansavimas jau vien 2025 metais, įvertinant, kiek auga mokytojų, mokslininkų ir dėstytojų darbo užmokestis, tikrai augs daug sparčiau negu nominalus BVP ir tas santykis pasitaisys labai greitai. Aš esu visiškai tikra, kad iki 2030 metų 1 % tikslas bus pasiektas.

PIRMININKAS. Klausia G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas susisiekimui ministrui, aš kažkada panašiai klausiau. Kelių direkcijos duomenimis, šiemet keliams, kurie yra įrašyti prevencijos priežiūros eilėse, tai yra tiems keliams, kurie santykinai yra neblogi, buvo skirta 29 mln. eurų. Daugelis žmonių, įskaitant kelininkus, su kuriais aš bendravau, iš tiesų šiuo metu, na, taip pasakius, nelabai supranta, kodėl šiems ruožams skirtos lėšos, kai yra daug blogesnės kokybės kelių. Tai mano toks klausimas. Ar imsitės iniciatyvos, kad ateinančiais metais nebūtų finansuojami darbai kelių, kurie įrašyti prevencinėse eilėse, o šiuos pinigus, šias lėšas skirtumėte kitiems, labiau didesnę poreikį turintiems keliams?

M. SKUODIS. Tai gal mano atsakymas iš dviejų dalių. Taip, Valdybai yra pavesta peržiūrėti visas prioritetines eiles, kad tokių klausimų neliktų ir nekiltų. Antras dalykas, kitais metais, atsižvelgiant į biudžetą ir prioritetinius projektus, apskritai tikėtina, kad prevencinės priežiūros darbų, tikėtina, kitais metais tiesiog nebus, nes bus skiriama kapitaliniams remontams tiltų, viadukų ir taip toliau.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Aš noriu švietimo, mokslo ir sporto ministro paklausti, gal atkreipti dėmesį dėl švietimo pagalbos specialistų aprašų. Labai didėja normatyvai ir 16,2, 2 minutės logopedo skirta vaikui – tai yra neįmanoma. Reikėtų šitą dalyką pažiūrėti, juo labiau kad dabar, žiūrėkime, įstatymo projektu Nr. XIVP-3187 bus sulyginamos jų valandos su mokytojų valandomis, vadinasi, – nuo 32 iki 36. Logopedai išeis į privatų sektorių, jų nepaprastai trūksta. Ir kitas klausimas yra. Viceministras V. Šilinskas sako, kad pasitiki Finansų ministerijos prognozėmis, jūs vakar teigėte, kad Valstybės duomenų agentūros. Tai galų gale pasakykite, susitarkite jūs Vyriausybėje, kuo remtis. Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū. Pasidomėsiu dėl pagalbos specialistų ir iškelto jūsų klausimo.

Matyt, ne taip supratote. Vakar sakiau, kad Valstybės duomenų agentūros yra naudojami faktiniai duomenys, tai yra statistika, tačiau prognozės nėra faktiniai duomenys ir statistika, tai yra prognozės, ir prognozės yra naudojamos Finansų ministerijos. Visa Vyriausybė, planuodama biudžetą, naudoja Finansų ministerijos prognozes. Tą darome ir mes.

PIRMININKAS. Klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Norėjau klausti vidaus reikalų ministrės A. Bitlaitės, bet jos nėra, o kadangi mūsų premjerė visada viską žino, tai adresuosiu klausimą jai. Šiuo metu pradėta vykdyti ir bus vykdoma policijos reforma, tačiau, kaip praktika rodo, tos reformos, kurios jau įvyko ir kur nebuvo tinkamų, tinkamai parengtų, kvalifikuotų darbuotojų, jų rezultatai tikrai yra nekokie. Kaip žinome, gal toje reformoje ir teisingai viskas sustyguota, bet trūksta policijos darbuotojų, trūksta labai daug procentais, mes tuos skaičius girdėjome. Problema yra ta, kad dideli darbo krūviai, maži atlyginimai ir socialinės garantijos – pagrindinės problemos. Šiuo metu turi būti svarstomas ir, kaip žinau, šiandien lyg ir darbotvarkėje buvo, bet išbrauktas Vidaus tarnybos statutas, kuris labai...

PIRMININKAS. Laikas.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). ...apriboja (aš tuoj baigiu), jau labai apriboja socialines garantijas ir dėl to išėjimas iš darbo policijos pareigūnų bus dar didesnis. Tokios yra prognozės. Ką planuojate daryti ir kaip spręsti šią problemą?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Jūs teigiate, kad Vidaus tarnybos statuto pataisos labai apriboja socialines garantijas, o aš teigiu visiškai priešingai, kad Vidaus tarnybos statutas numato, visų pirma, ženkliai geresnes darbo sąlygas pareigūnams, kuriems dabar yra mokamas mažiausias darbo užmokestis, mažina atlyginimų skirtumus ir tas persidengiančias šakutes, numato platesnes galimybes taikyti įvairias kitas motyvacijos priemones. Man atrodo visiškai kitaip tas pats įstatymas, apie kurį jūs kalbate. Todėl kol kas įstatymo pateikimas ir yra atidėtas, kad tikrai ministrė galėtų mielai ateiti į jūsų frakciją ir pristatyti tuos pakeitimus, nes galbūt jūs tų pakeitimų negirdėjote, nors tų pristatymų buvo labai daug.

Taip pat Vyriausybės programoje yra numatytas pateikti pasiūlymas dėl valstybinių pensijų, kurios yra mokamos pareigūnams. Jis numatytų palankesnę valstybinių pensijų sistemą ir jos išgaliojimą per pereinamąjį laikotarpį. Jūs teigiate, bet savo teiginių konkrečiomis nuostatomis nepagrindžiate. Man atrodo, kad geriausia būtų diskutuoti dėl konkretaus įstatymo projekto, konkrečių nuostatų ir ką jūs jose matote, nes apskritai apibūdinant įstatymo projektą mano apibūdinimas būtų visiškai priešingas. Kaip jūs puikiai žinote, ateinantiems metams (turbūt tai buvo pristatyta ir biudžeto pristatymo metu), tarkim, kokiai nors kalėjimų sistemai, Teisingumo ministerijos pavaldžiai sistemai, vien tam, kad įgyvendintume tą blogą statutą, apie kurį jūs kalbate, yra numatyta 20 % daugiau asignavimų darbo užmokesčiui, negu yra šiuo metu. Policijai – šiek tiek mažiau statutui, tačiau taip pat yra numatytos papildomos lėšos, kurios jau galėtų būti vadvų naudojamos motyvacijai per kolektyvines sutartis.

Man atrodo, visas socialinis dialogas Lietuvoje turi tokią problemą, kad profesinės sąjungos, užuot diskutavusios dėl kolektyvinės sutarties su savo institucijų vadovais, nori derėtis dėl kolektyvinės sutarties su Vyriausybe ir su Seimu, bet darbdavys tai yra pirmiausia institucija. Institucijos vadovas taip pat turi stengtis ir turėti interesą užtikrinti savo darbuotojams geras darbo sąlygas.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Premjere, klausimas jums, nes jūs šioje Vyriausybėje geriausiai išmanote apie žemės ūkį, be to, jums geri žmonės, kaip sakėte, pataria. Noriu paklausti apie grūdų tranzitą, apie koridorių, apie kurį čia labai daug kalbėta. Iki šiol įvažiavę į Lietuvą apie 0,5 mln. tonų grūdų, bet neišvažiavę nė trupučio iš trečiųjų šalių. Pagal siūlomą modelį Veterinarijos tarnyba turės imti mėginius ir tirti grūdus. Bet gal galite pasakyti, kaip atrodys pati schema judėjimo nuo Lenkijos sienos iki laivo Klaipėdoje? Kas užtikrins judėjimo kontrolę, rinkos apsaugą, kad su tais grūdais neatsitiktų taip kaip iki šiol? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Matote, tokius dalykus užtikrina tranzito procedūros. Ir šiaip čia yra ne žemės ūkio klausimas, sakyčiau, o transporto klausimas, tai aš paprašyčiau abiejų ministrų pakomentuoti.

K. NAVICKAS (TS-LKDF). Pirmiausia tai skaičiai iš lubų. Iš kur tas 0,5 mln. grūdų? (*Balsas salėje*) Nebuvo tokių skaičių. Iš trečiųjų – tai ne Ukraina. Tai prašome nemaišyti, tokių skaičių nėra. Šiais metais nė vienas traukinių sąstatas nepravažiavo. Važiuoja tikrai mažais kiekiais. Buvau susitikęs su Ukrainos ministru sekmadienį vakare ir kalbėjomės. Jie deda visas pastangas ir visas dėmesys yra Juodajai jūrai per Dunojaus upę. Mūsų šitiems europiniams koridoriams aukšto prioriteto nėra. Mūsų kontrolę, turint mintyje kokybės kontrolę, tai, kas ir priklauso ir kas yra susitarime, daro Maisto ir veterinarijos tarnyba, jeigu tai yra pašarams ir žmonėms skirti grūdai ir lieka vidaus rinkoje. Tranzitas kol kas, mano duomenimis, nevyksta, bet gal ministras žino daugiau.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Kreipiuosi į ministrą S. Kairį. Gerbiamas ministre, šmėkštelėjo tokia viltinga žinia, kad kitų metų biudžete bus numatyta šiek tiek lėšų išeivijos paveldiniams objektams tvarkyti. Jūs vakar komitete žadėjote šiandien man atsakyti šio posėdžio metu. Tai ar patikrinote, ar galima tikėtis tokiems objektams kaip Klivlando Kultūrų sodai ir panašūs dalykai?

Antras konkretus buvo. Ministrės Pirmininkės patarėjas D. Žeruolis tokį viltingą pažadą buvo davęs Čikagos lituanistikos tyrimų centrui, kad Lietuvos valstybė šiek tiek skirs lėšų dokumentams skaitmeninti. Ar šiandien galėčiau išgirsti viltingą atsakymą?

G. JAKŠTAS. Tikėtis visada verta ir reikalinga. Kalbant šiek tiek konkrečiau, tai taip, mano žiniomis, archyvai bendradarbiauja su užsienio šalyse esančiomis tokiomis institucijomis, įstaigomis, kurias jūs minėjote, irgi teikia visokeriopą pagalbą, padeda ir panašiai. Kai kur yra tam tikrų problemų išsilyjant, tarkime, kokį nors turtą. Kad tas skaitmeninimas, pavyzdžiui, vyktų greičiau ir sparčiau, tai čia yra truputėlį kita problematikos dalis.

O kalbant apie patį paveldą užsienio šalyse, deja, šita tema buvo Lietuvoje gerokai primiršta ir dabar yra irgi buriama ir tokia tarpinstitucinė komisija, grupė, kuri irgi pirmiausia turėtų išanalizuoti, inventorizuoti, kokią mes išvis situaciją turime. Kitos šalys jau seniai tuos dalykus yra padariusios. Aš gal vertinčiau ir apibrėžčiau tai kaip proceso, tikrai labai reikšmingo ir įdomaus, pradžią šiuo metu.

PIRMININKAS. Dėkui. Paskutiniojo klausiančiojo nėra, J. Jaručio, tai baigėme Vyriausybės valandą. Ačiū Vyriausybės nariams. (*Balsai salėje*) Nebuvo balsavimo, replikos irgi nėra.

13.06 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar yra Seimo narių pareiškimai. Pirmasis kalbės A. Skardžius. Prašau. (*Balsai salėje*) Replikos nėra, balsavimas neįvyko. Prašau, kalbėti nori žmogus – gali užsirašyti.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Kiek čia man skiriate laiko, 1 minutę?

PIRMININKAS. Visas 5 minutes.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Kažkodėl man 1 minutę rodo.

Gerbiami Seimo nariai, turbūt niekam ne paslaptis, kad energetinis skurdas, Eurostato duomenimis, Lietuvoje yra vienas iš didžiausių, tačiau energetikos sektorius yra monopolizuotas. Mes ką tik susipažinome su Valstybės kontrolės ataskaita ir matome, kad 2018–2021 metais elektros tinklų operatorius ESO nugvelbė iš mūsų elektros vartotojų nei daug, nei mažai – 160 mln., kuriuos turėjo investuoti į seniai pasenusius, nusidėvėjusius elektros tinklus. Elektros energetikos perdavimo operatorius „Litgrid“ pernai pagautas už rankos, kad nesidalina perkrovos pajamomis, tai yra pajamomis, gaunamomis tiesiog iš oro. Skirtumas tarp Švedijos pigių kainų ir Lietuvos yra didžiulis, tą skirtumą dalinasi abiejų tinklų operatoriai – tiek Švedijos, tiek Lietuvos. „Litgrid“ gražino 140 mln., tai buvo už praeitus metus, o už šiuos metus? Kainų skirtumas taip pat didžiulis. Jokių kalbų negirdime ir nematome, kad „Litgrid“ gražintų, priešingai – jisai didina, du kartus didina perdavimo dedamąją elektros kainoje vartotojams, daugiau negu du kartus.

Gyvename paradoksų šalyje. Energetikos vadovai, dabartinės valdančiosios daugumos formuotojai įžūliai meluoja, tačiau per energetines kainas pelnosi privatūs juridiniai asmenys.

Štai, dujų sektorius. Audito komitete nagrinėjome „Ignitis“ metų veiklos rezultatus. Pasirodo, UAB „Ignitis“, tas, kuris perka dujas, vienintelis tiekėjas Lietuvos žmonėms, sugalvojo užsisakyti dujų už itin didelę kainą – 125 eurai už megavatvalandę, arba 1 euras 30 centų už 1 kub. metrą, kai dujų kaina šiais metais biržoje birželio mėnesį buvo tikrai 23 centai, tai euru pigiau. Vartotojai suvartoja apie 300 mln. kub. metrų. Visi Europoje saugyklos pildė pirkdami vasarą, o naudoja žiemą. Buvo galima puikiai nupirkti dujas šių metų antrajam pusmečiui, kitų metų pirmajam pusmečiui po 23–25 centus. Su pridėtinėmis išlaidomis, infrastruktūros, PVM būtime mokėję po 45–50 centų, tačiau antrąjį pusmetį mokėsime po 87 centus, plus dar 63 centus kompensuos valstybė iš mūsų tų pačių pinigų per biudžetą. Pirmam pusmečiui buvo išleista 90 mln., kompensacijoms susišlavė UAB „Ignitis“, tiekimo kainos daliai kompensuoti. Antram pusmečiui reikės 54 mln. Iš viso 144 mln. tiekimo kainos daliai kompensuoti. Kodėl nekompensuoja iš savo pelno? Klausimas atviras tiek gerbiamam energetikos ministrui, tiek visai valdančiajai daugumai. Kodėl leidžiama manipuliuoti ir plėšikauti? Ir patys vartotojai, užuot mokėję po 50 ar 45 centus, turės mokėti po 87 centus. Paprasta aritmetika.

Todėl aš manau, kad tokia situacija yra tikrai nepatenkinama. Energetikos politikos formuotojai neturėtų rodyti vienas kitam pirštu – tiek Finansų ministerija, kuri yra monopolininko „Igničio“ akcijų valdytoja, tiek Energetikos ministerija, kuri taip pat valdo perdavimo tinklo operatorių „Litgrid“. Prašom imtis veiksmų ir vykdyti savo pareigas, kad nebūtų plėšikaujama mūsų energetikos vartotojų sąskaita.

PIRMININKAS. Kviečiu kalbėti M. Puidoką.

M. PUIDOKAS (MSNG). Šiandien šalia mūsų Seimo yra susirinkę Lietuvos piliečiai, žmonės, kurie protestuoja prieš galimą nekilnojamojo turto mokesčio įvedimą. Žmonės klausia, kur daugiau Seimo narių, kodėl vos keletas išėjo su jais pasikalbėti, pabendrauti, paaiškinti, ko siekiama tokiais neteisingais mokesčiais? Lietuvių tauta, visi žmonės, kurie gyvena šioje šalyje, yra tikrai skaudžiai nukentėję per tarpukarį, kai buvo nacionalizuotas žmonių turtas. Jie mena, kaip yra sunku tą nekilnojamąjį turtą savo sunkiu triūsu ir darbu uždirbti. Šiandien yra atsitikusi tokia situacija, kai valdantieji liberalkonservatoriai, vedini savo vedlių, nori įvesti neteisingą mokestį, nepaaiškina žmonėms, kodėl jisai yra reikalingas, nors Europos Komisija to iš Lietuvos visiškai nereikalauja. Mūsų kaimyninės šalys, tokios kaip Lenkija, Latvija, Estija, nieko ta linkme nedaro. Už nekilnojamąjį turtą galiausiai mūsų žmonės šiandieną Lietuvoje jau moka. Mes mokame už savo žemę. Ar to negana? Kodėl reikia pasaulinės krizės ir karų sumaišties sąlygomis mūsų žmones skandinti, kelti jiems pajamų mokestį ir įvesti visuotinį nekilnojamojo turto mokestį? Kodėl žmonėms meluojama, kad tas mokestis yra būtinas mūsų šaliai ir jos ekonomikai? Kodėl žmonėms meluojama, kad 4 % tarifas yra tam, kad jis nebūtų naudojamas. Jeigu jisai nebus naudojamas, kam tada tą 4 % tarifą įdėti kaip viršutinę šio nekilnojamojo turto mokesčio kartelę? Kodėl yra taip elgiamasi? Kodėl yra tikrai negirdimas ne tik paprastas pilietis, bet ir skirtingų sričių darbuotojai? Kodėl mes gyvename valstybėje, kur vaikai turi mokytis be vadovėlių? Kodėl mes gyvename toje valstybėje, kur mokykloms skiriama įvairioms priemonėms du ar tris kartus mažiau pinigų, negu turėtų būti skiriama? Kodėl sveikatos apsaugos sistema yra tiesiog beatodairiškai griauinama? Regionuose tuoj neliks vietų, kur žmonės galėtų gauti tinkamas sveikatos apsaugos paslaugas. Kodėl gimdyvės turi vykti dešimtis kilometrų, kad galėtų pagimdyti savo vaikelį? Ar tokia valstybė turi būti kuriama? Ar visuotinio būtent nestabilumo ir globalios krizės sąlygomis Vyriausybė taip turėtų elgtis su savo piliečiais? Kodėl bijoma kalbėtis su žmonėmis? Kodėl ignoruojama, kad žmonės mato tas problemas? Kodėl nesiekiama jiems aiškinti ir spręsti šitų problemų? Ir kam yra naudinga, kad mūsų visuomenė yra aktyviai skaldoma? Kodėl žmonės yra priešinami vieni su kitais? Visi tie dalykai krenta ant dabartinės I. Šimonytės Vyriausybės.

Mūsų užsienio reikalų ministras G. Landsbergis skatina karus, karus su Kinija. Tai politinis ir ekonominis karas, kuris Lietuvai yra žalingas. Jau nagrinėja tarptautiniai žiniasklaidos šaltiniai, kad Lietuva yra išskirtinė valstybė, kuri pasirinko tokį užsienio politikos kelią. Nė viena valstybė Europos Sąjungoje ir Europoje tokio kelio nepasirinko kaip Lietuva. Bet ar tai rūpi mūsų užsienio politikos formuotojams? Ar tai rūpi G. Landsbergiui? Ne, jisai tuo nesirūpina, nors Lietuva, kaip ir Jungtinės Amerikos Valstijos, laikosi vienos Kinijos politikos ir Taivaną, Taivano valstybę, oficialiai pripažįsta kaip sudėtinę Kinijos Liaudies Respublikos dalį. Ar jis inicijavo, kad reikia atšaukti tarptautinius susitarimus, kuriais Lietuva tą pripažįsta? Kodėl Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen vyksta į Taivaną tam, kad dar gilintų politinį ir ekonominį karą tarp Lietuvos ir Kinijos? Ar gali tokia maža valstybė, neturinti resursų, kaip Lietuva „pastatyti į vietą Kiniją“ ir rodyti pavyzdį, kaip kovoti su Kinija? Na, atvirai tiek Lietuvoje, tiek užsienyje visi ekspertai iš tokio požiūrio ir iš tokio elgesio mūsų Vyriausybės tiek valstybės vidaus politikoje, tiek užsienio politikoje juokiasi ir nesupranta, kas vyksta, koks tikslas yra kenkti savo šaliai, prarasti ketvirtį milijardo eksporto ir daugybę galimybių, kad mūsų šalis ir šalies gyventojai galėtų gyventi kitaip.

PIRMININKAS. Taip mes baigiamo spalio 26 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 313 STENOGRAMA

2023 m. spalio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas J. JARUTIS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena. Gerbiami kolegos, pradėsime vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registracija.

Kol vyksta registracija, trumpai paaiškinsiu kai kuriuos mūsų darbo niuansus. Kaip ir numatyta darbotvarkėje, dabar išklausysime generalinės prokurorės, klausimai jai neteikiami. Po generalinės prokurorės pranešimo tuo klausimu dėl imuniteto reikalų daroma valandos pertrauka, per kurią parengiamas Seimo nutarimo projektas dėl atitinkamos komisijos sudarymo. Bet pertrauka nėra tokia, kad mes visi čia išsiskirstysime, – toliau svarstysime kitus klausimus. Tada pirmiausia svarstysime, tiksliau, baigsime svarstyti rezoliuciją dėl švietimo, kuri liko iš rytinio posėdžio. Ten yra dar trys užsirašę diskutuoti, paskui motyvai priėmimo stadijoje ir balsavimas bus, kaip numatyta darbotvarkėje, nurodytu laiku, per balsavimo intervalą, taip pat ir dėl nukeltos švietimo rezoliucijos.

Dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ką tik buvau mitinge, visi kvietė premjerę, kuri aiškino, kad nekilnojamojo turto mokestis labai geras. Kvietė V. Čmilytę-Nielsen, bet jūs atsisakėte susitikti su protestuotojais, jų buvo tikrai nemažai tūkstančių. Šio protesto metu priėjo prie manęs žmogus ir paprašė, kad aš įteikčiau V. Čmilytei-Nielsen jos senelio tankisto uniformą, jis laisvę į Lietuvą atvežė su tanku. Jeigu jos nėra, kažkur išvykusi, tai gal jūs perduosite šitą ar man palaukti kito posėdžio, kai jinais bus, ir įvykdyti tautos valią...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega...

P. GRAŽULIS (MSNG). ...ir įteikti šitą uniformą? Pažiūrėkite, šita uniforma – V. Čmilytei-Nielsen. Ar jinais kada nors atsiprašys už senelio kaltes, padarytas Lietuvai? O, prokurore, neparklupdė sovietai, neparklupdysi ir tu.

PIRMININKAS. Dovanų klausimo mes šiandien nesvarstome, kiekvienas, apsisprendęs ką nors dovanoti, gali pasirinkti, kaip tai padaryti. Prašome neprašyti čia kažkokio tarpininkavimo.

14.01 val.

Generalinės prokurorės Nidos Grunskienės pranešimas (dėl Seimo nario Petro Gražulio)

Dirbame pagal mano paaiškintą darbotvarkę ir kviečiu į tribūną generalinę prokurorę, kuri padarys pranešimą dėl Seimo nario P. Gražulio. Prašau, tribūna jūsų.

N. GRUNSKIENĖ. Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Vilniaus apygardos prokuratūros 1-ajame baudžiamojo persekiojimo skyriuje organizuojamas ir kontroliuojamas ikiteisminis tyrimas, pradėtas 2022 m. gegužės 27 d. pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnio „Kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę“ 2 dalyje numatytos nusikalstamos veikos požymius. Tyrimą atlieka Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos 2-asis skyrius.

Šiame ikiteisminiame tyrime surinkti duomenys, pateikti kreipimosi į Lietuvos Respublikos Seimą tekste, leidžia pagrįstai manyti, kad Seimo narys P. Gražulis 2022 m. gegužės 26 d. apie 12 valandą viešai kalbėdamas Lietuvos Respublikos Seimo patalpose galimai padarė nusikalstamą veiką, numatytą Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalyje, – viešai tyčiojosi ir niekino žmonių grupės, LGBT+ bendruomenės narius dėl jų seksualinės orientacijos. Duomenų visetas, kurių pagrindu manoma, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys P. Gražulis galimai padarė nurodytą nu-

sikalstamą veiką, yra užfiksuotas nukentėjusiųjų ir liudytojų apklausų protokoluose, vaizdo įrašų apžiūros protokoluose, Lietuvos teismo ekspertizės centro dokumentų lingvistinio tyrimo specialistų išvadose ir kituose šio ikiteisminio tyrimo dokumentuose.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalyje, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalyje ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse įtvirtinta, kad asmeniui, kuris baudžiamojon atsakomybėn gali būti patrauktas tik kompetentingos institucijos leidimu, baudžiamasis procesas pradedamas, tačiau jam negali būti surašomas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar pripažįstamas įtariamuoju, negali būti suimtas ar kitaip suvaržyta jo laisvė. Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ar tarptautinės teisės normas.

Siekiant nustatyti reikšmingas tyrimui aplinkybes, Vilniaus apygardos prokuratūros 1-ojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokuroro nutarimu Lietuvos Respublikos Seimo narys P. Gražulis 2022 m. gruodžio 16 d. buvo apklaustas kaip liudytojas, kuris gali duoti parodymus apie savo paties galimai padarytą nusikalstamą veiką. Šios apklausos metu duoti parodymus apie tiriamą įvykį Seimo narys P. Gražulis atsisakė teigdamas, kad savo kaltės neįžvelgia. Taigi šiuo metu visi galimi ir nedraudžiami atlikti proceso veiksmai su Lietuvos Respublikos Seimo nariu P. Gražuliu ikiteisminiame tyrime atlikti.

Įvertinus minėtas Konstitucijos, Seimo statuto, Baudžiamojo proceso kodekso nuostatas ir ikiteisminio tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes, tolesnis baudžiamasis procesas, ikiteisminis tyrimas, pranešimo apie įtarimą surašymas ir jo įteikimas, taip pat P. Gražulio kaip įtariamąjo apklausa, kordomųjų priemonių taikymas nėra galimas be Seimo sutikimo patraukti šį Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Todėl siekiant tęsti nurodytą ikiteisminį tyrimą bei priimti pagrįstą procesinį sprendimą dėl tyrimo baigties bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 62 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 22 straipsnio 3 dalimi prašau Lietuvos Respublikos Seimo leisti patraukti Lietuvos Respublikos Seimo narį P. Gražulį baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kaip minėjau, klausimai nenumatyti. Ir aš čia turiu atsiprašyti, turėsiu patikslinti mūsų darbo tvarką, nes Sekretoriatas informavo, kad vis dėlto mes turime daryti fizinę 1 valandos pertrauką. Aš norėjau, kad darbą baigtume kuo anksčiau, bet kadangi klausimas ir politiškai, ir teisiškai jautrus, matyt, turime preciziškai žiūrėti, kaip parašyta Statute. Ten parašyta, kad daroma valandos pertrauka, nors gal ir būtų galima interpretuoti, kad pertrauka būtų tuo klausimu. Bet taip, deja, nėra parašyta ir aš nerizikuočiau vis dėlto atsisakyti fizinės pertraukos.

Prašau. Dėl vedimo tvarkos – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Aš noriu ir dėl vedimo tvarkos, ir sureaguoti į tai, ką mes čia ką tik matėme. Tarybiniais laikais man keturis kartus stabdė karjerą sakydami – tu *ne prie ko*, bet tavo tėvas buvo lageryje. Šiandien aš tą patį išgirdau, tiktai priešingai.

Gerbiama prokurore, noriu jūsų paklausti, ar sovietinių simbolių demonstravimas čia viešai nepažeidžia jokios tvarkos ir tai yra viskas gerai?

PIRMININKAS. Prokurore čia dabar tikrai neprivalo eksromptu aiškinti ir atsakyti į jūsų klausimus. (*Balsas salėje*) Gerai.

Dabar, kaip sakiau, deja, 1 valandos reali pertrauka. Susirenkame 15 val. 10 min.

Pertrauka

15.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3244 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pertrauka baigėsi.

Dabar aš pats trumpai pristatau Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon

atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektą. Nutarimo turinys toks: 1 straipsnis – sudaryti komisiją pagal skelbtą pavadinimą ir patvirtinti šios sudėties komisiją: D. Asanavičiūtė, A. Bagdonas, I. Haase, R. Petrauskienė, T. V. Raskevičius, J. Sejonienė ir K. Vilkauskas. Buvo čia galimybė ir kitoms frakcijoms pateikti narius į komisiją, bet frakcijos ta teise kol kas nepasinaudojo. Iki priėmimo ta galimybė dar yra, jeigu kokiu nors momentu frakcija sugalvotų, tai prašom paskelbti. 3 straipsnis – komisijos pirmininko tvirtinimas. Priėmimo metu prieš šį straipsnį darysime nedidelę pauzę, kad komisija galėtų susirinkti ir išsirinkti pirmininką, ir taip pat apsispręsimė 4 straipsniu, iki kada komisijai pavedame atlikti darbą. D. Kepenis dėl vedimo tvarkos.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Matau, parašyta: „Negalima užsirašyti kalbėti.“ Iki pietų buvo negalima, dabar vėl negalima, o kada galima? Nuo ko čia priklauso? Kur reikia ieškoti galimybės užsirašyti kalbėti?

PIRMININKAS. Jeigu būtų buvę negalima, tai kaip tie trys Seimo nariai būtų užsirašę? Buvo galima, o kai pradėdamas nutarimo projekto pateikimas, tada ta galimybė yra sustabdoma.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Pažiūrėkite, visą laiką buvo negalima, tai aš ir klausiu, kada buvo galima? Kaip čia reikia – stovėti eilėje ir laukti kažko?

PIRMININKAS. Buvo galima, kai nutarimo projektas atsirado sistemoje, iki tol, kol aš pradėjau jo pateikimą. Tai čia yra klausimai. Bet aš nematau, kad iš tikrųjų jūs manęs čia ko nors labai turite paklausti dėl nutarimo. Prasmingiau yra užsirašyti diskutuoti. Taip? Prašom, A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, prašau atsiversti Statutą: paklausti klausimo pateikimo metu, kol pristatomas klausimas, galima iki tol, kol baigia klausimą pristantis asmuo kalbėti. Jūs ką tik pradėjote, tai natūraliai kolegos ir klausia, kodėl klausimo pateikimo metu, kol nebaigėte kalbėti, negalima užsirašyti klausiti?

PIRMININKAS. Aš nežinau, čia Sekretoriatas tuos leidimus... (*Balsai salėje*) Jokių nurodymų Sekretoriatui nesu davęs, tą pasakau labai atsakingai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Tai prašom pašalinti tą.

PIRMININKAS. Kaip minėjau, aš čia ne kažin ką jums galėsiu atsakyti. Užsirašykite diskutuoti. Ten jokių apribojimų nėra.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Tai yra paprasčiausias Statuto pažeidimas. Rašykite.

PIRMININKAS. Na, atidarėme, kad taip jau čia sureikšmintai tas užsirašymas buvo traktuojamas, bet dabar tikrai uždarome. (*Šurmuly salėje*) Pirmas klausia A. Skardžius. (*Triukšmas salėje*)

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke, kad leidote paklausti. Na, man tiesiog... Tikrai ne pirmą dešimtmetį Seime čia dirbu, bet neteko dar matyti tokio dalyko, kad už kalbas Seime būtų patraukiama baudžiamojon atsakomybėn. Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs visai neseniai pirmininkavote, kada aš jums parodžiau tokį Seime siautėjantį gyvuliuką, kitaip aš negaliu pavadinti, kada trukdė plenarinį posėdį, Seimo nariams siūlė šūdo šokolado iš šio balkono, po to įžeidinėjo tradicinės orientacijos Seimo narius Seimo aplinkoje, mes nematėme jokio patraukimo baudžiamojon atsakomybėn. Kas darosi mūsų valstybėje? Aš nepateisinu gerbiamo Petro išsakytų žodžių ir taip toliau, bet mes kalbame apie demokratinės valstybės parlamentą. Imunitetas ne šiaip yra suteikiamas, žmogus prisiekia. Ir dabar kad už kalbas Seime būtų persekiojamas, na, tai kur mes ritamės?

PIRMININKAS. Laikas, kolega. Tikrai nedarykime ikiteisminių tyrimų ar teismo čia, Seimo salėje. Aš manau, kad nėra pagrindo nepasitikėti mūsų teisine sistema. Apskritai jūs keistai pasakėte sakydamas „jūsų valstybėje“. Aš manau, kad valstybė yra visų mūsų piliečių ir viskas valstybėje teisiškai tvarkingai sprendžiama. Jūsų paminėtam asmeniui, kuris siautėjo Seimo tribūnoje, kiek žinome, yra administracine atsakomybe išspręsta. Jūs turėjote galimybę kreiptis į prokuratūrą, jeigu matėte pagrindą, kad gali būti ir baudžiamoji atsakomybė. Viskas pas mus sprendžiama teisiškai ir numatytos visos galimybės.

Toliau pats P. Gražulis nori manęs klausiti.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas pranešėjau, ko man klausiti? Jūsų? Kur prokurorė pabėgo? Ko jinai bijo atsakinėti į klausimus? Kodėl jinai taiko dvigubus standartus, aš noriu paklausti?

PIRMININKAS. Manau...

P. GRAŽULIS (MSNG). Kas čia yra? Ar mes čia demokratinė valstybė, ar čia Landsbergių klanų valstybė? (*Balsas salėje: „Bravo!“*)

PIRMININKAS. Valstybė tikrai demokratinė ir teisinė, dėl to mes dirbame vadovaudamiesi Seimo statutu, o ne jūsų norais. Ne pirmą kartą generalinė prokurorė daro tokį pranešimą. Kaip žinote, pagal Seimo statutą jokie klausimai ir atsakymai toje dalyje nenumatyti. Tai aš tikrai nematau, kad buvo daug prasmės užsirašyti klausti manęs, bet užsirašėte, ką aš padarysiu. (*Balsai salėje*) Skaitykite Statutą ir vadovaukitės juo.

Dėl vedimo tvarkos. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Vis dėlto noriu paklausti posėdžio pirmininko, kas čia per naujas žanras, kada klausimo teikėjas pats pirmininkauja, pats leidžia registruotis, pats nusprendžia, kas gali pasisakyti, kas negali, nors pats yra klausimo teikėjas? Ar tai tikrai yra gera praktika? Tiesiog ateičiai pagalvokime apie tai. Gerai?

PIRMININKAS. Praktika yra bloga, bet, deja, tokius nutarimus kaip šis turi įregistruoti Seimo Pirmininkas. Kadangi aš dabar einu tas pareigas, tai neturiu kitos išeities, ne pats užėmiau šitą poziciją. Tik nustebau, kad yra klausinėjančių. Tiesiog būtų buvę gerai, kad čia niekas neužsirašytų. (*Juokas salėje*)

Dar A. Širinskienė dėl vedimo tvarkos.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Tai jūs iš viso uždrausite opoziciją ir niekas neužsirašys. Bet, gerbiamas posėdžio pirmininke, gi yra ponija R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, kuri, kiek atsimenu, yra Seimo Pirmininko pavaduotoja. Kodėl jūs ją slepiate ir jai neduodate pirmininkauti posėdžiams? Aš neatsimenu, kada mes ją matėme. Tai jūs eikite normaliai pristatyti, o gerbiama Radvilė gali eiti ir užimti pareigas. Neslėpkite žmogaus, tikrai, manau, susitvarkys.

PIRMININKAS. Gera pastaba. Jeigu būčiau sugalvojęs prieš pateikdamas nutarimą, taip būčiau ir padaręs, bet dabar jau pavėlavome.

Toliau – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, Jurgi. Matyti, kad jūs išstobulėjote ir tapote daugiafunkcis. Man tai priimtina ir aš stengiuosi tuo būti. Aš dabar klausiu ne tik kaip Seimo narys, bet ir kaip SLPB narys. Jums išaiškinsiu, kas tai yra: sąžiningų lietuvių, Lietuvos piliečių bendruomenė. Taip, kaip ir LGBT, kuri nėra registruota, kol kas nėra jokiam registre, galiu parodyti, kaip šita bendruomenė galimai galbūt apsišaukėlė, galbūt kažkaip kitaip suklydusi. Todėl generalinės prokurorės pristatymą ir prašymą aš prašau laikyti negaliojančiu. Nes tokios organizacijos kaip LGBT plius ar minus, ar ten Q, ar vėl kokių raidžių... kaip ir organizacija SLPB.

PIRMININKAS. Nesupratau, ką jūsų paminėta organizacija turi bendro su pateiktu Seimo nutarimo projektu? Tai organizacijai tikrai nesuteikta teisė deleguoti komisijos narius, tai tiek galiu pasakyti. Ir paskutinis – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Ar laikinai einantį Seimo Pirmininko pareigas ir kitus valdančiuosius tenkina tokia situacija Lietuvoje, kai vienas žmogus ateina į Seimo salę, ateina į Seimo balsavimą, uždara ir slaptą, ir šeria Seimo narius „b“ ir panašiais žodžiais, ir visaip necenzūriškai tyčiojasi? Ir galiausiai šito rezultatas (nors policija yra atlikusi detalų tyrimą) – gauna 25 eurų baudą, nes tokie yra politiniai tam tikri *parėdymai*, kaip visi suprantame ir kaip supranta tie patys policijos pareigūnai, su kuriais teko bendrauti.

Dabar turime kitą pavyzdį: prieš pusantų metų, ar prieš kiek, įvykusį įvykį ir dabar Seimo narys jau yra traukiamas baudžiamojon atsakomybėn. Tai kelių lygmenų – dvigubi, trigubi – čia standartai yra? Tarkime, prieš mane galima naudoti jėgos veiksmus, smaugti ir mušti kabinete, o pedofilija kaltinamą K. Bartoševičių išpėja Čilėje, kad jisai kur nors pabėgtų nuo savo atsakomybės, ir jis, ir visas pedofilų tinklas galėtų savo duomenis išsitrinti. Tai kelių lygmenų čia standartai yra mūsų valstybėje? Ar jus tas tenkina? Ar tai yra tikrai teisinė valstybė, jeigu mes taip elgiames, nepriklausomai nuo mūsų pažiūrų? Pažiūros turi būti atstovaujamos sąžiningai. Elgtis ir kalbėtis su vienais, kitais irgi reikia gražiai ir tvarkingai, bet taip, kaip dabar, tai aš nežinau, tai yra jau visiškas nuopuolis.

PIRMININKAS. Tai jeigu jūs norite prisidėti prie teisinės valstybės stiprinimo, turėtumėte susilaikyti nuo dar nebaigto ikiteisminio tyrimo tam tikrų vertinimų. Net galima išvelgti tam tikrą spaudimą tyrėjams, nurodant, kad jie neva persistengia vienoje ar kitoje byloje. To neturėtų būti teisinėje valstybėje, tai pirmiausiai pagalvokite apie save. Gerai, dabar motyvai dėl nutarimo projekto pateikimo stadijoje. Tai P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, aš svarstymo stadijoje užsirašiau, tai ten viską iš esmės pasakysiu, ką galvoju apie Landsbergių klaną per 30 metų sukurtą valstybę.

PIRMININKAS. Niekas neužsirašė kalbėti už. Tai dabar pereiname į svarstymo stadiją.

Taip, kadangi esame balsavimo intervale, po pateikimo balsuojame.

Balsavo 72: už – 72, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po pateikimo pritarta. V. Valkiūnas – replika po balsavimo, kaip suprantu.

V. VALKIŪNAS (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs neįsiklausėte, kad... Turėjo pagal visa tai, kad klaidingai prokurorė pateikė prašymą, nes paminėjo LGBT organizaciją, kuri neegzistuoja... Aš rodu, kokios organizacijos yra organizuotos: Lietuvos gėjų lyga, Universiteto lesbiečių, gėjų, biseksualų, translyčių grupė, tokia LGBT Lietuvoje neegzistuoja! Kaip galima įžeisti tą, kas neegzistuoja?!

PIRMININKAS. Ką gi, visas pastabas, manau, sudaryta komisija galės vertinti. Diskutuoti užsirašė du Seimo nariai. Pirmasis į tribūną kviečiamas P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, dėkoju už nuolatinį persekiojimą, aršesnį nei sovietiniais laikais. Sovietmečiu sėdėjau karcериuose šešis kartus ir buvau nuteistas vieneriems metams lageriuose, kur pervažiavau dešimt Rusijos lagerių. Šiandien užvaldžius Lietuvą Landsbergių klanui, esu apkaltintas kiekvienoje kadencijoje gal po kokius du kartus. Tai tegyvuoja Landsbergių klanų diktatūra.

Mes nugyvenome Lietuvą. Sovietmečiu mes turėjome garbinti ir negalėjome kritikuoti komunizmo. Ir čia sėdi didžiausi tie šulai, kurie garbino komunizmą. Dabar pasikeitusi santvarka pakeitė antpečius ir jie dabar garbina genderizmą, homoseksualizmą ir kitokius nukrypimus. Niekas manęs neprivers pasakyti, kad homoseksualūs santykiai yra normalūs, kad zoofilija yra normalu, kad pedofilija yra normalu, niekas manęs tikrai neprivers to pasakyti. Galite man ką norite daryti, tai yra seksualiniai nukrypimai. Dievas sukūrė vyrą ir moterį.

Dar noriu pasakyti. Man labai keista. Mane pakvietė policijos viršininkas, tardytojas, aš daviau visus parodymus, palikau net raštus ir pasakiau, kai popiežius Jonas Paulius II... ne Jonas Paulius II, dabartinis popiežius Pranciškus lankėsi Airijoje, į jį kreipėsi tėvai ir motinos: ką man daryti, jeigu mano vaikas homoseksualus? Kreipkis į psichiatrą – popiežiaus patarimas motinoms. Jūs jaunimą vedate šunkeliais, užuot sakę, padėję, patarę, kaip jam tapti normaliu žmogumi, jūs jį toliau murkdote ir sakote, kad šitas iškrypimas yra normalu.

Kitas dalykas. Gerbiamieji, aš apie prokuratūros dvigubus ar net trigubus standartus. Štai pažiūrėkite. Buvęs Seimo Pirmininkas A. Valinskas pats siūlo lenkus šaudyti po vieną, pradedant nuo W. Tomaszewskio. Kreipėsi į prokuratūrą. Koks atsakymas? Viskas gerai, jokios bausmės nėra, nes yra sistemos, klanų dalis. A. Valinskas, kad galėtų kalbėti ką nori, net savo sūnų paaugojo konservatoriams ir padarė jį Seimo nariu, kad jis galėtų kalbėti ką nori iš Seimo tribūnos. O tėvas dabar laisvas ir gali kalbėti ką nori, nes paaugojo savo sūnų.

Štai, vienu žodžiu, čia sėdi M. Maldeikis. A. Maldeikienė buvo arši komunizmo ideologijos tokia propaguotoja. Šitas, vienu žodžiu, išvadino mane, kreipėsi, kad aš su Dobilu gyvenau, kad yra mano partneris, kad yra mano patarėjas. Melagis tu esi. Deja, Etikos komisija vienbalsiai išteisinio. (*Balsas salėje*) Palauk, tu nenurodei savo feisbuke R. Žemaitaičio pasisakymų nuorodos.

Kitas dalykas. Mes su R. Žemaitaičiu seniai susitaikėme ir atsiprašėme, o tu kada atsiprašysi? Tu buvęs socdemas ar tu konservatorius? Pasakyk, kas tu esi? Eik iš tos tribūnos. Ar tu žinai, kokios tu orientacijos? Vyras ar moteris? Pasakyk čia iš tribūnos, kas tu toks esi?

Antras dalykas. Jūs pažiūrėkite, kaip yra. Praeita kadencija. Asfaltuotas kelias link premjero, vagies premjero S. Skvernelio kelias. Piketuoja prie namų, kreipiasi į prokuratūrą. Kokie atsakymai? Nusikaltimo sudėties nėra. Gerbiamieji, kur mes gyvename? Jau tauta mato šiuos dvigubus standartus. Paimkime, kaip išvadino A. Armonaitė Seimo narį A. Šimą, vienu žodžiu, ŠG, net ne-

galiu ištarti iš Seimo tribūnos tokių žodžių. Koks sprendimas? Viskas gerai, gali vadinti. Siautėjo šitas O. Šurajevas po Seimą, pakviestas A. Armonaitės, žemino, niekino, trypė, necenzūriniais žodžiais vadino. Kreipiausi į policiją, į prokuratūrą, koks atsakymas? 15 eurų bauda.

Mielieji, ką jūs šnekate, kur mes gyvename, kokioje valstybėje mes gyvename? (*Balsai salėje*) Aš noriu pasakyti. Pabaigsiu paskutiniu sakiniu, monsinjoro A. Svarinsko žodžiais (sakydavo): „Jeigu mane sovietmečiu persekioja sovietinė sistema, tarnauju Dievui, o jei...“

PIRMININKAS. Laikas jau. E. Gentvilas toliau pasisakys, bet prieš tai suteiksime žodį M. Maldeikiui, nes čia jau atrodė, kad jo imuniteto klausimą svarstome.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Aš tiesiog sureaguosiu ir palinkėsiu Petrui ramybės, jam tikrai trūksta Dobilio, tai aišku. Aš atkreipiu vieną tokį dėmesį. Jūs kaip visada dabar pasisakėte, jūs niekada nepaminėjote biseksualų. Tai man daug pasako apie jus. Ačiū jums už dėmesį. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Prašau, kolega Eugenijau, jūsų pasisakymas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Čia prieš mane iš tribūnos kalbėjo žmogus labai plonu ir cypiančiu balsu. Pasistengsiu kompensuoti tą tembrą ir jūsų švelnias ausis pamaloninti sodresniu balsu negu cypiančiu. Šiaip man patinka nestandartiški žmonės, man patinka nestandartiškas žmonių elgesys, bet Petras tampa lengvai prognozuojamu, standartiškai besielgiančiu asmeniu, kurio elgseną gali nuspėti, tai yra žeminti kitus, tai yra šaipytis iš kitų ir panašiai. Ne kartą tą matėme, girdėjome prieš penketą minučių iš tribūnos panašius dalykus, kurie paverčiami asmeniškumais, o kartais nukreipiami ir į žmonių grupę.

Šios istorijos pradžioje išgirdau ir tokių kaltinimų, kad tai valdančiųjų bandymas susidoroti su aktyviu opozicijos žmogumi. Gerbiamieji, turėkite sąžinės ir neikiškite čia valdančiųjų nuostatų, nes Generalinė prokuratūra pradėjo ikiteisminį tyrimą ir ji turi teisę spręsti, o mes turime teisę balsuoti vienaip ar kitaip pagal savo įsitikinimus. Juos Petras išdėstė, tai bandysiu ir aš išdėstyti. Kaltinimai darant įtaką teisėsaugai. Gerbiamas Puidokai, tikrai ne mes liepėme tamstos kelnes plėšyti ir ne mes liepiame P. Gražulį traukti galimai būsimu įtariamuoju šioje baudžiamojoje byloje.

Mano įsitikinimas ir aš kiekvieną kartą, kai yra sprendžiama dėl Seimo nario imuniteto atėmimo, sakau, kad nevalia Seimo nariui dangstyti savo mandatą, turimu imunitetu siekiant išvengti galimos teisinės atsakomybės. Priminsiu šioje salėje vykusį dalyką. Tokių daugiau, matyt, yra buvę. Vienas mano labai gerbiamas kolega G. Steponavičius yra pasakęs: aš atsisakau Seimą velti į šią procedūrą, aš pats atsisakau savo imuniteto ir atsiduodu į teisėsaugos rankas. Seimas neturi tapti priedangos organizacija, kuri gali leisti ar neleisti. Gražu būtų, kad Seimo narys kiekvienu atveju pasakytų: esu linkęs atsiduoti teisėsaugai ir įrodyti savo teisingumą per teisinį procesą, o ne prisidengdamas turimu Seimo nario mandatą. Taigi mano įsitikinimas, kad mes turime leisti teisėsaugai atlikti savo darbą taip, kaip teisėsauga mato esant reikalą, mes neturime tapti ta organizacija, kuri uždraus teisėsaugai vykdyti Baudžiamojo proceso kodekse numatytus savo veiksmus.

Žmogiškai aš norėčiau pasakyti, gerbiamas kolega Petrai, nėra gražu tyčiotis iš kitokių žmonių. Dar daugiau – tai ne tik negražu, tai peržengia Baudžiamojo kodekso ribas ir tamsta tai žino. Pabandyk, Petrai, įsivaizduoti, jeigu aš tyčiočiausi, pavyzdžiui, iš neįgaliųjų žmonių kaip nors juos vadindamas. Aš neturiu fantazijos ir turiu tam tikrą išsiauklėjimą, ir neleisiu sau niekada tyčiotis iš kitokių žmonių. Aš esu netikintis, bet ar girdėjote kada nors mane tyčiojantis iš tikinčiųjų? Aš niekada nesityčiausiu iš tautinių mažumų, kurie nėra lietuviai. Jie yra kitokie negu aš, bet aš niekada nesityčiausiu. Gerbiamieji, tai ir mano vidinis įsitikinimas, bet kartu ir, mano manymu, teisės pradmenis žinančio žmogaus suvokimas, kad tai yra Baudžiamajame kodekse numatytas nusikaltimas. Ko kito gali tikėtis asmuo, kuris tyčiojasi iš mažumų, vadindamas jas visokiais žodžiais, kurių aš nenoriu cituoti? Tai pacituota daug kartų.

Pacituosiu popiežių Pranciškų, kurį Petras citavo. Tos citatos aš nesu matęs ir nesu tikras, ar Petras teisingai pacitavo popiežių Pranciškų. Šią frazę, kurią aš pacituosiu, turbūt skaitėte daugelis. Kalbėdamas apie gėjų, lesbiečių bendruomenę, popiežius Pranciškus pasakė: kas aš toks, kad smerkčiau juos? Siūlau balsuoti už šį nutarimą. Petrui noriu pasakyti: Petrai, visada yra vilties. Teisėsauga spręs ir nuspręs, yra tamstos kaltės ar nėra. Ne mums, politikams, spręsti, tam teisinėje valstybėje yra teisinės institucijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Replika – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Eugenijau Gentvilai, niekada nesityčioju nei iš narkomanų, nei iš alkoholikų, nei su negalia esančių žmonių, į juos žiūriu su užuojauta. Seimas tikrai ištiesė pagalbos ranką ir alkoholikams, ir narkomanams, o ypač su negalia esantiems žmonėms. Neduok Dieve būti su negalia. Todėl aš taip pat nesmerkiu ir neteisiu homoseksualių asmenų, bet sakau, kad tai yra iškrypimas, ir aš siūlau: ištieskime jiems pagalbos ranką, jų neklaidinkime ir nestumkime į didesnę homoseksualizmą arba net į kokią nors pedofiliją. Viešpatie, mano Dieve, tai yra nelaimė žmogui, turi jis keltis, padėkime jam keltis, nestumkime ir neaiškinkime, kad tai yra gėris. Jūs kiekvienas gimėte iš tėvo ir motinos, nė vienas negimėte iš vyro ir vyro ar iš motinos ir motinos, tai yra ėjimas ir prieštaravimas savo gimdytojams.

PIRMININKAS. Dabar motyvai po svarstymo. D. Kepenis – prieš.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Kolegos, nežinau, ką ten Petras sakė, prokurorė kažkodėl nusiėmė tą tekstą nuo mūsų, nepasakė, kas ten buvo pasakyta, bet ne čia turbūt svarbiausia. Jeigu mes su jumis dabar paskaičiuotume, kiek Seimo darbo paaukota, kad sunaikintume P. Gražulį, tai aš galiu pasakyti – ta suma jau siekia daugiau negu 100 tūkst. eurų. Kiek mūsų valanda kainuoja, kai čia sėdi 140 žmonių, kiek kainuoja svarstymai – jau viršijome 100 tūkst. eurų per tą laiką, kurį gaištame čia svarstydami dėl Petro. Už tą 100 tūkst. mes galėjome, duok Dieve, tiek gerų darbų padaryti, bet jų nepadarėme, nes kažkas nori susidoroti su sau nepatinkančiu oponentu, nėra kito varianto. Tam susidorojimui aš tikrai nepritariu ir būsiu prieš, visados prieš, nesvarbu, ką tas žmogus sakė. Taip negalima elgtis, yra visai kitokios struktūros. Tuo labiau kad ne kartą girdėjome, kad už sistemingą lenkų naikinimą – nieko baisaus, už politikų išvadinių įvairiausiais seksualiniais pažeminimais – nieko baisaus, o ką pasakė Petras, net nieko nežinome, bet reikia jį sudoroti ir viskas, nes jisai čia per daug kalba.

Gerbiamieji, aš tikrai rekomenduočiau šalia šito nutarimo suskaičiuoti, kiek kainuoja Seimo darbas sunaikinti P. Gražulį, ir šitą skaičių nesunku pateikti visuomenei. Bus visiems labai įdomu sužinoti, kodėl šitiems žmonėms, kurie čia atėjo šiandien prie Seimo, mes neradome net minutės išeiti ir paklausti jų. Jie sakė labai aiškius, suprantamus dalykus. O kai aš čia sėdžiu, man labai dažnai reikia arba vertėjo, arba psichiatro, kad paaiškintų, ką tie žmonės sugalvojo, ką jie čia daro. Taigi griežtai prieš tokį susidorojimą. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Mitalas – už projektą.

V. MITALAS (LF). Gerbiami kolegos, man atrodo, kad čia yra tas labai paprastas dalykas, kad joks Seimo narys neturėtų slėptis už savo imuniteto nuo atsakomybės prieš teisėsaugą. Man atrodo, čia yra vienas paprastas dalykas, kuris mus kaip ir įpareigotų balsuoti už.

Bet aš dar galvoju ir kitą dalyką apie mūsų politinę bendruomenę, apie tai, kad jeigu mes nuvažiuotume į kokią vizitą mokykloje kur nors Lietuvos regione ir išgirstume, kad klasėje kas nors šneka taip, kaip P. Gražulis šneka Tautos atstovybės salėje, mes identifikuotume tai kaip didelę švietimo problemą ir pultume tuoj pat ją spręsti. Jeigu viešojoje erdvėje kas nors taip plūstųsi, kaip plūstasi P. Gražulis Seimo plenarinių posėdžių salėje, mes, matyt, taip pat sakytume, kad tie žodžiai nederą su etika, su morale, su tuo, kaip mes diskutuojame, ir panašiai. Tačiau kai P. Gražulis eilinį kartą draskosi čia, Seimo salėje, tiesiog jau ne vienas, aš matau, šypsosi sau į ūsą. Kaip mes pripratome prie tokių visokių nesąmonių, ką kolega daro. Atleiskite, bet čia yra mūsų moralinė pareiga ne tik elgtis taip, kaip įpareigoja mus daryti Konstitucija, Seimo statutas, bet ir priedermė, tai yra būtinybė. Ko mes būsimė verti, jeigu tiesiog žiūrėsime, tylėsime ir nieko nedarysime. Aš kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ką gi, motyvai išsakyti. Šitoje studijoje yra galimybė pasisakyti po vieną. Balsuosime, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 74: už – 74, prieš ir susilaikiusių nėra. Pritarta po svarstymo.

Pereiname prie priėmimo studijos. Balsuosime pastraipsniui. 1 straipsnis, kuriuo tiesiog konstatuojamas komisijos sudarymas. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame 1 straipsniui.

Balsavo 74: už – 74. 1 straipsniui pritarta.

2 straipsnis – tai komisijos sudėtis iš septynių narių. Kol kas nematau, kad likusios frakcijos būtų išreiškusios pageidavimą deleguoti savo atstovus. Balsuojame dėl 2 straipsnio.

Balsavo 73: už – 73, prieš nėra, susilaikiusių nėra. 2 straipsniui pritarta.

Dabar turėsime padaryti šio nutarimo projekto svarstymo nedidelę pertrauką. Prašysiu komisijos narius susirinkti galbūt šitos pusės laisvalaikio zonoje ir išsirinkti pirmininką, taip pat pasiūlyti datą, kaip komisija išsivaizduoja, iki kada ji galėtų atlikti pavestą misiją. Kviečiu visus čia išvardintus septynis komisijos narius rinktis ir padaryti atitinkamus sprendimus.

O žodis V. Pranckiečiui.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiami kolegos, informuoju, kad pas mus svečiuose yra Sakartvelo delegacija, kurioje yra du prancūzai, ir prancūzas jai vadovauja. Sveikiname visus atvykus į Lietuvos Respublikos Seimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname delegaciją.

15.43 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIVP-3118 (svarstymo tęsinys)

Dabar, kol yra ši nedidelė pauzė dėl nutarimo projekto, mes galime grįžti prie rezoliucijos dėl švietimo, kadangi ten liko trys Seimo nariai, kurie dar yra užsirašę diskutuoti. Bet, matau, dėl vedimo tvarkos A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Dėl rezoliucijos norėčiau paprašyti pertraukos iki kito posėdžio. Ilga diena, manau, antradienį geriau bus svarstyti.

PIRMININKAS. Prašoma pertraukos dėl rezoliucijos iki kito posėdžio. Balsuojame, ar pritariame tokiam pertraukos prašymui.

Balsavo 100: už – 57, prieš – 42, susilaikė 1. Skelbiama pertrauka iki kito posėdžio, iki spalio 31 dienos.

Dėl vedimo tvarkos R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Taip, ar paskelbta pertrauka, ar nepaskelbta, vis tiek kalbėčiau tą patį, nes paimta pertrauka neprasidėjus svarstymui iš tribūnos ir nebuvo nė vieno Seimo nario pasisakymo. Sustabdyta buvo kartu su pertrauka visa užsirašymo procedūra. Tai aš antradienį vėl stovėsiu prie mikrofono, bet galbūt ir taip Sekretoriatas nuspręs leisti užsirašyti, juo labiau kad atidėjome platesnei diskusijai, kad sudalyvautų svarstymo stadijoje daugiau Seimo narių. Tai mano buvo toks prašymas.

PIRMININKAS. Prašymas tada ir bus svarstomas, kai tas klausimas bus 31 dienos darbotvarkėje. Jūs turite teisę prašyti balsuoti dėl papildomo užsirašymo ir Seimas apsispręs.

Matau, kad komisija dar tariausi, dar mums nepasakė savo sprendimo, tai mes toliau pagal darbotvarkę galime nagrinėti kitus klausimus.

15.46 val.

Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3044(2) (svarstymas)

Tai yra darbotvarkėje įrašytas numeriu 2-3 klausimas – Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3044(2). Svarstymo stadija. Pranešėja – I. Haase, ji pateiks Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. A. Vyšniauskas pateiks, patiksliname.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Matyt, reikia pastraipsniui eiti, čia yra pasiūlymas.

PIRMININKAS. Ne, čia yra svarstymo stadija.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Tai tiesiog bendrą, ar ne?

PIRMININKAS. Bendra išvada.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Balsavimo rezultatai: 9 – už, prieš – 0, susilaikė 0. Suredaguotas dokumentas, pastabų neturėjome.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas neužsirašė diskutuoti nei dėl motyvų. Pasiūlymų nėra, kaip suprantu. Todėl balsuosime, ar pritariame po svarstymo šiam projektui?

Balsavo 114: už – 113, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo projektui pritarta.

15.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3244 (priėmimo tęsinys)

Dabar galime grįžti prie nutarimo projekto dėl P. Gražulio patraukimo baudžiamojon atsakomybėn. 3 straipsnis. Komisija apsisprendė ir siūlo komisijos pirmininke paskirti D. Asanavičiūtę. Balsuosime už 3 straipsnį su konkrečia minėta pavarde.

Balsavo 74: už – 74, prieš, susilaikiusių nėra. 3 straipsniui pritarta.

Replika po balsavimo ar dėl vedimo tvarkos – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, labai trumpai ir atsiprašau kolegų, bet norėjau pasveikinti Lazdijų rajono Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazijos tarybos narius, jie pirmą kartą atvyko į mūsų parlamentą. Tai prašau pasveikinti. Sveikinu visus. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ką gi, sveikiname moksleivius. (*Šūksniai salėje*)

Tai liko 4 straipsnis. Komisija siūlo, kad tyrimą galėtų atlikti iki lapkričio 7 dienos. Siūlau balsuoti už 4 straipsnį, kur būtų įrašyta lapkričio 7 diena kaip komisijos darbo pabaigos data. Balsavo 73: už – 72, prieš – 1, susilaikiusių nėra. 4 straipsniui pritarta. Dabar apsispręsime jau dėl viso nutarimo projekto. Pirmasis prieš užsirašė M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš noriu pasveikinti liberalkonservatorius, kad jie Lietuvoje sugebėjo sukurti pačią teisingiausią ir geriausią valdymo santvarką, suformuoti pačią geriausią ir teisingiausią Vyriausybę, turėti geriausiai dirbantį Seimą, kuris išklauso Lietuvos piliečių nuomonę ir juos nuolat girdi, jie sugebėjo suformuoti lygių ir lygesnių visuomenę, kur visi lygesni žino, kokios jų yra teisės ir pareigos, o visi lygūs žino, kokios jų pareigos. Jūs esate tikrai šaunuoliai. Tokioje valstybėje kiekvienas žmogus jaučiasi saugus, socialiai apsaugotas ir aprūpintas ir mūsų teisinė sistema tikrai lenkia bet kurios kitos demokratinės, pažangios šalies teisinę sistemą. Tokioje valstybėje žmonės žino, kodėl valdžia turi gauti savo atlyginimus – nes ji tikrai tarnauja žmonėms. Tai tikrai dėkoju jums, kad jūs taip gerai tarnaujate žmonėms ir kad mes gyvename tokioje Lietuvoje, kokią sukūrėte jūs, bet ne tokioje, kokia turėtų būti pagal mūsų šalies Konstituciją.

PIRMININKAS. A. Navickas – už nutarimo projektą.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš suprantu, kad prieš mane kalbėjęs žmogus perskaitė iš Sirijaus siųstą žinutę. Gerai. O šiaip tai keli dalykai.

Pirmas dalykas, mes sprendžiame paprastą klausimą, ar Seimo nariai yra lygesni už kitus, ar ne, ar prisidengs Seimo narys imunitetu, ar ne. Šiuo atveju mes nebandome sakyti, kokia nusikaltimo sudėtis, ar buvo nusikaltimas. Man labai keista girdėti tokį teisinį nihilizmą ir tą tokį nepasitikėjimą prokuratūra būtent iš tos pusės, kuri labai mielai kviečiasi prokurorus, bendrauja, gina prokuratūrą ir sako, kad mes, valdantieji, esame nepakankamai jautrūs prokurorams.

Kitas dalykas, tikrai sutinku su D. Kepeniu, ką jis kalbėjo apie kainą. Man atrodo, kad kai kartais sakoma, kad nieko, išrinkime kokį nors, bet kurį ekscentrišką žmogų į Seimą, na, bus linksmiau, tai iš tiesų už tokius „linksmiau“ mes paskui sumokame labai didžiulę kainą ir žmogus, kuris ne tinkamai atlieka savo pareigas Seime, o daro iš to klounadą, kainuoja labai didžiulus pinigus visai valstybei. Tikiuosi, į tai atsižvelgsime per rinkimus.

Na ir man šiek tiek gėda tikrai dėl kito dalyko. Čia sėdi mūsų Europos Žmogaus Teisių Teismo kandidatai, kuriuos mes paskui klausinėsime, dar kelsime jiems kažkokias sąlygas po viso šito teisinio nihilizmo argumentų, kurie čia pabiro. Na, truputį keistai atrodo, bet ką padarysi, toks yra Seimas.

Na ir baigdamas noriu pasakyti, kad kiekvienas žmogus yra veiksmas. Suprantu, būna, kad budeliai tampa aukomis, būna, kad aukos tampa budeliais. Ir gaila, kad Petras savo veiksmais iš esmės paniekino savo disidentinę veiklą, kuria jis užsiėmė sovietmečiu, bet nė vienas žmogus dar nėra pasibaigęs. Aš irgi tikrai meldžiu Petro atsivertimo ir galbūt, aš manau, Viešpats

net ir jį gali atversti. Bet, tiesą pasakius, čia ne apie jo atvertimą šitas nutarimas yra, o leidimą jį patraukti teisinę atsakomybę. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Širinskienė kalbės, bet D. Kepenis prieš tai dėl vedimo tvarkos.

D. KEPENIS (LVŽSF). Kadangi mano pavardė paminėta, tai aš pakomentuosiu kolegos komentarą apie skaičius, apie pinigus. Ot, kolega sako, plonu balsu cypia čia labai. Tai aš norėsiu paklausti, kokių balsų cyps tie, kai va tie žmonės, kurie šiandien buvo prie Seimo, suskaičiuos, kur dingę 3,5 mlrd., kurie buvo ištašyti per pandemiją, ir nėra jokios apie tai ataskaitos. Va tada mes jūsų balso paklausysime. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir M. Puidokas taip pat dėl vedimo tvarkos.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Kadangi Sirijus mano, kaip suprantu, antras vardas, tai aš noriu gerbiama A. Navickiui palinkėti irgi atsivertimo, nes jisai, kaip doras katalikas, visą savo gyvenimo krikščionišką veiklą paniekino savo staiga pasikeitusiomis politinėmis pažiūromis, palaikydamas civilines sąjungas ir panašius LGBTQ politinius ir genderizmo politikos dalykus. Tai jūs tikrai, kaip sakyti, spjovėte į visą savo gyvenimo veiklą, į tuos žmones, kurie jums tikėjo, ir dabar gyvenate visai pagal kitas vertybes.

PIRMININKAS. Ir ministrė M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš tikrai dėl tų žmonių iš Seirijų, kurie girdi (sveiki!) čia šitas batalijas. Gerbiamas Kepeni, gal jūs prisiminkite, ar kartais nebuvote valdžioje per pandemiją, kai tuos pinigus, kuriuos čia įvardinate, taškėte?

PIRMININKAS. Gal nebėtęsime. Aš turiu teisę replikas stabdyti. (*Balsai salėje*) Čia galime iki begalybės vienas kitą minėti.

I. Šimonytė. Ne, atsiprašau, A. Širinskienė nekalbėjo. Prašau. Prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš tame cirke dėl P. Gražulio, kurį čia nekilnojamojo turto mokesčio planuotą įvedimo dieną suplanavo pasidaryti valdantieji, tikrai planavau nedalyvauti, bet kadangi vienas kolega pradėjo kalbėti apie institucijų nepriklausomumą, tai galvojau, kad tą diskusiją iš tikrųjų vertėtų pratęsti.

Šių metų liepos mėnuo, Europos Komisijos išvados apie teisingumo padėtį Lietuvoje. Kažkodėl šneka apie tai, kad Lietuvoje kyla pavojus politizuoti Konstitucinį Teismą, nes vienas politikas buvo paskirtas teisėju. Čia mes kalbame apie institucijų nepriklausomumą. Dabar šią savaitę komitete vėlgi yra pristatomas Europos Komisijos komunikatas, kuriame, cituoju, Europos Komisija rašo, jog „didelį susirūpinimą kelia situacija prokuratūroje“. Vėl turime nepriklausomą instituciją. Lygiai tą pačią dieną komitetas informuojamas tų pačių valdančiųjų, kad prokuratūra dar nebaigė derybų dėl biudžeto. Visos institucijos baigė, kaip ir susitarta, bet prokuratūros klausimas – atlyginimų klausimas, kuris užtikrina nepriklausomumą, kaip ir teisėjų atlyginimai užtikrina nepriklausomumą, taip ir prokurorų, dar su Vyriausybe nebaigė derybų.

Aš tik priminsiu, kad A. Anušausko, kuris yra vienas iš Vyriausybės ministrų, ikiteisminis tyrimas dar tebevyksta, kaip ir P. Gražulio vyko. Čia šiuo atveju ir kyla klausimas: kaip taip atsitinka, kad mes turime pusantros metų vykstantį ikiteisminį tyrimą, kuris ateina kaip tik į Seimą, kai mes turėjome priimti nekilnojamojo turto mokestį? Labai linkiu premjerei tikrai susirūpinti tuo tikruoju institucijų nepriklausomumu ir pagaliau išspręsti prokurorų atlyginimus jų nešantažuojant, nes toks vaizdas susidaro.

PIRMININKAS. Kaip tik premjerei proga pasisakyti dėl motyvų.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Man gyvenime visą laiką labai sekasi pasisakyti po žmonių, į kurių replikas man gera proga yra atsakyti. Jums yra žinoma, kad biudžetas Seimui yra pateiktas. Biudžete, kuris yra pateiktas, biudžeto projekte, kuris yra pateiktas Seimui, prokuratūrai kitais metais numatytas 20 % didesnis darbo užmokesčio fondas.

Vyriausybė taip pat patvirtino išvadą dėl prokurorų darbo užmokesčio didėjimo ir artinimo prie teisėjų darbo užmokesčio. Sunku man čia komentuoti šitas jūsų užmačias ir visas šitas jūsų idėjas, bet vis dėlto kažkaip į jus nereferuoti aš negaliu, nes čia vienas kolega, kurio pavardės aš neminėsiu, kad jis negadintų mikrofono laiko, kalbėjo apie tai, kiek mums kainuoja visi šitie pratimai su P. Gražuliu.

Aš noriu priminti, kad praėjusioje kadencijoje mes nagrinėjome labai dažnai netgi ne kažkokius aktualius klausimus ar aktualius įtarimus, ar aktualius kaltinimus, o buvo nagrinėjami įvairūs archeologiniai dalykai. Paprastai tiems tyrimams vadovavo ta pati pirmininkė tyrėja, dėl kurios darbo dirbo ir Konstitucinis Teismas, besiaiškindamas, kiek tie tyrimai yra konstituciniai. Tikrai buvo išleista labai labai nemažai pinigų tiems dalykams. Bet, matyt, kad ne tai yra esmė, nes esmė yra, kad kiek bekainuotų tiesa, ji vis tiek turi būti nustatyta.

Šiaip ištis Seimas labai daug laiko gaišta nagrinėdamas P. Gražulį, bet, tiesą sakant, šitų pinigų sutaupymas yra P. Gražulio rankose. Ačiū.

PIRMININKAS. P. Gražulis kaip tik galės pasisakyti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Man atrodo, po šiandien prokurorės atėjimo, man kaltinimų pareiškimo, biudžetas prokuratūrai tikrai bus dar didesnis, nei prokuratūra prašė. Tegyvuoja sandoriai! Bet labai gerai, kad jau pamato ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje, kokioje teisinėje situacijoje yra Lietuva.

Dabar ponui V. Mitalui noriu atsakyti. Ponas Mitalai, neskleisk mitų. Niekada gyvenime nevartočiau necenzūrinių žodžių, net privačiame gyvenime. Niekada. Pažiūrėk, kaip tavo ministrė A. Armonaitė vadina kitus Seimo narius, – ŠG. Aš net čia neišdrįstu tų žodžių pasakyti. Jeigu jūs manote, kad konservatorius ar liberalas yra necenzūrinis žodis, prisipažinsiu, tikrai juos vartoju dažnai, nes, mano įsitikinimu, šios dvi partijos yra nelaimė Lietuvai. Gal tai yra baisiau negu necenzūrinis žodis. Jūsų darbai tai liudija.

Gerbiamieji, ačiū jums už nuolatinį persekiojimą. Taip pat dėkoju ponui E. Gentvilui, kad jis prisideda prie šitų persekiojimų. Aš tik linkiu, kad greičiau keistųsi valdžia, norėčiau būti dar gyvas ir pamatyti, kaip jūs kailiukus išmainysite.

PIRMININKAS. V. Semeška – už nutarimo projektą.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Čia daug yra paprasčiau, negu bandoma parodyti. Generalinė prokuratūra kreipėsi į Seimo narius. Aiškiai jos rašte išdėstyta: ikiteisminio tyrimo metu surinkti duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad Seimo narys P. Gražulis padarė nusikalstamą veiką, tai yra galimai viešai tyčiojosi ir niekino žmonių grupę dėl jų seksualinės orientacijos. Mums, Seimo nariams, pripažįstant, kad Generalinė prokuratūra veikia teisėtai, yra nepriklausoma institucija, kuria mes pasitikime, turėtume pasitikėti, tiesiog kito pasirinkimo nėra, leisti visiškai ištirti ir spręsti, ar atiduoti bylą į teismą. O teisingumą Lietuvoje vykdo teismai, jie ir priims sprendimus. Todėl net nedvejokime, balsuokime už, nes Seimo narys galimai niekina ir tyčiojasi iš žmonių grupės dėl seksualinės orientacijos XXI amžiuje, taip pat stebint gimnazistams iš Seirijų, kyla didelis klausimas, ar jam vieta tarp tautos išrinktųjų? Ačiū.

PIRMININKAS. D. Kepenis – prieš.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Aš dar kartą noriu pakartoti. Taip ir neišgirdome, ką ten Petras tokio baisaus pasakė, kažkodėl prokurorė išsigandusi net nepakartojo tų žodžių, matyt, labai jau buvo baisūs.

Kitas dalykas. Čia apie pinigus. Aš oficialiai prašau Seimo tarnybų pranešti žmonėms, kiek kainuoja Seimo minutė, valanda ir kiek tų minučių mes sugaišome čia dorodami P. Gražulį.

Ir trečia dalis. Jau viena kolegė paklausė, ką aš veikiu iki Seimo ir kodėl aš kitaip mažiau. Iki Seimo aš mąstydavau taip: arba ten sėdi tie žmonės, kuriems kažkas su galva negerai, arba nusikaltėliai. Trečio varianto neaiškinsiu. Žiūrėkite, aš dabar kalbu apie sveikatos sistemą. Šitą sistemą valdo tokie žmonės, kurie absoliučiai neturi laiko apie tai kalbėti, sujaukia terminus. Dabar visi kuria sveikatos centrą. Atsidarykite Nacionalinę sveikatos koncepciją, priimtą V. Landsbergio valdymo laikais, ir paskaitykite, ką reiškia sveikatos centras toje koncepcijoje ir ką mes dabar kuriame. Pamatysite, koks čia yra košmaras su mūsų galvomis. Parašome viena, darome kita, pavadinimus keičiame, todėl ir turime tokią Lietuvą. Aš neabejoju, kai tie žmonės, kurie jau dabar pradėjo skaičiuoti mūsų čia visų ir Lietuvos pinigus, jie tikrai juos suskaičiuos, tada tikrai mūsų balseliai bus gerokai kitokie negu šiandien Petro. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Paskutinė dėl motyvų kalba A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, aš manau, kad prokuratūros pastangos ir žingsniai, kurių ji ėmėsi tirdama šitą neapykantos kalbą, yra istoriniai. Įsivaizduokite tokią situa-

ciją prieš kokius 10–15 metų Lietuvos parlamente. Juk tokių situacijų yra buvę, ir ne viena. Daug kamerų, daug dėmesio, kas nors pakikena, kas nors pasijuokia, parodo per žinias, ir nieko, ir nieko, šimtai ir tūkstančiai žmonių tiesiog yra įžeidinėjami. Dabar pradėtas ikiteisminis tyrimas yra įrodymas, kad niekas, net ir Seimo narys, negali tyčiotis iš žmonių jokių pagrindų, nesvarbu, ar tautos, rasės, etniniais, religiniais pagrindais, kitokiais pagrindais, šiuo atveju – LGBT žmonių grupės. Tai reiškia, kad nepaisant to, jog kai kurių sprendimų Seime gal mums vis dar nepavyko priimti, bet Lietuva jau yra kitokia. Tai jau nėra normalu ir tai reiškia, kad mes jau esame čia, kai žmonės gali būti savimi, gali jaustis orūs ir niekas, net iš aukščiausių valstybės tribūnų, neturi teisės jų įžeidinėti.

Man tai yra pergalė, aš linkiu sklandaus sprendimo, linkiu, kad šiandien mes panaikintume tą neliečiamybę. Deja, Seimo narys pats to neatsisako, nepadeda procesui, būna. Padarysime tai dabar šiuo balsavimu, tikiuosi, kad ir kiti pokyčiai, kurie liečia žmogaus teisių klausimus čia, Lietuvos Respublikos Seime, netrukus įvyks. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar balsuosime po to replikos po balsavimo. Balsuojame, ar priimti Seimo nutarimo „Dėl Seimo tyrimo komisijos dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę sudarymo“ projektą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 75: už – 75, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Replika po balsavimo, P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Ponia Armonaitė, ministre, ar ne jūsų iškviestas ponas O. Šurajevs tyčiojosi, lakstė po Seimą ir įžeidinėjo Seimo narius? Jums galima? Ar jis neatsiprašė? Antras dalykas, ar ne jūs Seimo narį A. Šimą išvadinate ŠG? Ar atsiprašėte? Niekada iš manęs tokių žodžių jūs negirdėjote. Bet jūs – liberalai, jums galima, jūs esate valdžioje, jums viskas leidžiama.

Ir dar E. Gentvilui noriu pasakyti: aš labai būčiau norėjęs, kad nebūtų išsigandęs ir Čilėje nebūtų paslėptas K. Bartoševičius, bet čia būtų atsistojęs ir atsakinėjęs Seimo nariams į klausimus dėl pedofilijos skandalo. Bet jį pridengė prokuratūra, jam net kratos nepadarė, mobiliojo telefono nepaėmė, jį dangstė. Dangstė, kad jis paslėptų įkalčius. Ir jūs tuo patenkinti, ir jūs nematote dvejopų standartų? Gerbiamas Gentvilai, nematote jų? Ar ne gėda jums už tokią Lietuvą? Tegyvuoja – kas? – konservatorių diktatūra! (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dabar T. V. Raskevičius, replika po balsavimo.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Ačiū. Dėkoju, kolegos. Sužinojęs, kad šiandien bus svarstomas šis klausimas Seime, kažkaip buvau sau pažadėjęs, kad būsiu kuo tylėsnis jo metu, nes gali būti dėl mano paties priklausymo šitai socialinei grupei, kad galiu būti suinteresuotas vienokia arba kitočia šio klausimo baigtimi. Bet, man atrodo, šiandien mūsų posėdį stebėjo ne tik tie žmonės, kurie buvo susirinkę prie Seimo, bet tikriausiai stebėjo per nuotolį ir LGBT žmonės, tėvai, kurie turi LGBT vaikų, o galbūt ir kiti Lietuvos gyventojai, kurie turi savo aplinkoje LGBT žmonių. Aš manau, kad jiems galėjo, klausantis šios pamazgų upės, plūstančios iš kai kurių Seimo narių lūpų, susidaryti įspūdis, kad Lietuvoje yra tamsu. Tai aš labai noriu pasakyti, kad jūs esate labai gražūs ir vertingi ir kad Lietuva yra šviesesnė negu šiandien Seimas. Taip pat noriu pasakyti, kad Seime yra labai daug progresyvių, išmintingų ir atlaidžių žmonių, kurie padarys viską, kad jūs šioje valstybėje galėtumėte gyventi oriai. Ačiū.

PIRMININKAS. D. Kepenis, toliau replika.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Kai P. Gražulis stovėjo prieš KGB agentus prie A. Mickevičiaus paminklo, kai daugybės šių jaunuolių dar arba nebuvo visai arba jie vaikštinėjo trumpomis kelnėmis, tai niekas tų laikų neprisimena, jų dar nebuvo. Kai Petrą vėl išrinks į Seimą kitoje kadencijoje, jų vėl nebus, bet Lietuva tikrai liks tokia, kokia turėtų būti – tvirta, sveika ir graži šalis. Tie žmonės, kurie už tą Lietuvą, jie ir bus pagarboje. Petras jums gali padėkoti už tai, kad jūs jį padarėte šventuoju. Ačiū.

PIRMININKAS. E. Gentvilas, replika.

E. GENTVILAS (LSF). Dėl K. Bartoševičiaus nekommentuosiu, jis priėmė sprendimą atsistatydinti. Priėmė atsakomybę. Šiaip noriu reaguoti tik į vieną frazę. Šneka, šneka apie E. Gentvilą ir pasako: tegyvuoja konservatorių diktatūra. Konservatoriai, supratote, kas jums vadovauja? (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Taip, čia linksmesnės replikos. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Aš vis dėlto žaviuosi kolegų liberalkonservatorių – reikėtų plačiau valdančiuosius vadinti – principingumu, kai mes matome situaciją, kad pavadinti R. Žemaitaitį pedofilu arba pasiūlyti pačiulpti kainuoja 25 eurus. Jeigu pasako kitos pusės žmogus kažką tikrai ne taip baisiai, kaip buvo pasakyta mūsų visų atžvilgiu, jam iškart baudžiamoji byla. Na, principingumas tikrai yra pavydėtinas, tikrai išpūdingas principingumas. Aš linkiu jums ir toliau iki kadencijos pabaigos būti tokiems patiems principingiems ir ištikimiems savo vertybėms.

PIRMININKAS. Taip, replikos baigtos. Toliau bus nagrinėjami kiti klausimai ir pirmininkavimą tęs mano kolega J. Jarutis.

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Sveiki, kolegos. Tikiuosi, išsikrovėme ir toliau spėčiau eisime per darbotvarkės klausimus.

16.11 val.

Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2757(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2757(2). Svarstymas. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą pristatys gerbiamas A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui: už – 9, prieš – 0, susilaikė 0.

PIRMININKAS. Taip, ačiū. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Tai dar mes esame... Motyvų už taip pat nėra. Dar yra balsavimo langas, galime balsuoti dėl šito. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui.

Balsavo 108: už – 100, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta. Gerbiami kolegos, noriu atsiklausti. Iš principo baigėsi balsavimo langas, kuris buvo visą tą laikotarpį, bet toliau eina dauguma priėmimų, tai gal galime pratęsti balsavimo langą, sakykime, valandai, kol bus atlikti visi priėmimai, ir tada... Ar iki galo važiuojame? (*Balsai salėje: „Iki galo.“*) Valandai, gerai. Pratęsiu balsavimo langą iki 17 valandos.

16.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lyros Jakulevičienės, Gedimino Sagačio ir Editos Žiobienės kandidatūrų siūlymui į Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-3070(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lyros Jakulevičienės, Gedimino Sagačio ir Editos Žiobienės kandidatūrų siūlymui į Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-3070(2). Svarstymas ir priėmimas. Pranešėjai, komitetas... Europos reikalų komitetas. Prašau, R. Morkūnaitė-Mikulėnienė pristatys komiteto nuomonę.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Klausimas svarstytas spalio 18 dienos Europos reikalų komiteto posėdyje ir sprendimui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Taip, ačiū. Ir Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Prašau, I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, pritarė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimui „Dėl pritarimo Lyros Jakulevičienės, Gedimino Sagačio ir Editos Žiobienės kandidatūrų siūlymui į Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus“. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Svarstymo stadijoje yra galimybė pasisakyti kolegoms. Ne, nėra pageidaujančių. Einame prie priėmimo. Motyvai už, prieš. Nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 108: už – 107, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)
Sveikiname. (*Plojimai*) Sėkmės.

16.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-3119(2) (svarstymas ir priėmimas)

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-3119(2). Svarstymas ir priėmimas. Taip, gerbiamas V. Juozapaitis, Kultūros komitetas. Jūs, pirmininke, pristatote? Ačiū. A. Jakavonytė, prašau. Komiteto nuomonė.

A. JAKAVONYTĖ (TS-LKDF). Komitetas spalio 18 dieną svarstė ir komiteto sprendimas – nutarimui pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Motyvų už nėra.

Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis – atleisti kadenciją baigusius Valstybinės kultūros paveldo komisijos narius R. Balžą ir A. Gučą. 1 straipsniui galime pritarti? Ačiū. Ir 2 straipsnis – skirti Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariais R. Balžą ir Ž. Rinkšėlį. Balsuojame dėl viso projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 105: visi 105 – už. Priimtas. (*Gongas*)

16.18 val.

Kelių transporto kodekso 8, 8¹, 8³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2917(2)ES (priėmimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Kelių transporto kodekso 8, 8¹, 8³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2917(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. I. Pakarklytę prašome į tribūną.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. 1 straipsniui galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ekonomikos komitetas spalio 17 dieną svarstė šią pastabą ir bendru sutarimu pritarė. Techninio pobūdžio pastaba.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti 2 straipsniui su Teisės departamento pastaba? Ačiū, priimta. 3 straipsnis, taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Analogiška komiteto pozicija – bendru sutarimu pritarti.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. 4 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Dėl 5 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėl įsigaliojimo datos. Į 2024 m. sausio 1 d. buvo pakeista ir komitetas bendru sutarimu pritarė šiai Teisės departamento pastabai.

PIRMININKAS. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Ačiū, gerbiama Ieva. Dėl viso už, prieš. Nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103: už – 103. Priimtas. (*Gongas*)

16.20 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816(3) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-8 klausimų paketas. 2-8.1 klausimas – Kelių įstatymo Nr. I-891 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2816(3). A. Kupčinskas, Ekonomikos komitetas.

Priėmimas. 1 straipsnis. Pastabų, pasiūlymų nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 2 straipsnis. Yra Teisės departamento. Gerbiamas Andriau! A. Kupčinskas, Ekonomikos komiteto... Yra Teisės departamento pastaba dėl 2 straipsnio. Įvardinkite komiteto, nors mes, aišku, matome, bet...

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Komitetas bendru sutarimu pritarė Teisės departamento pastabai.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir 3 straipsnis, dėl jo pasiūlymų nėra. Galime dėl viso įstatymo projekto? Taip, tuoj, minutėlę. Nuomonių už, prieš nėra. Galime balsuoti. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: 107 – už, 1 balsavo prieš, 1 susilaikė. Priimta. (*Gongas*)

16.21 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34, 35, 36, 42, 43, 46, 54, 59, 60, 96 straipsnių, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2817(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.2 klausimas (dabar lydimieji) – Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 34 ir daugelio kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2817(3).

Pastrapsniui. Dėl 1 straipsnio nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio yra. Pritariame bendru sutarimu? Ačiū. Dėl 3 straipsnio yra. Dėl 4, 5, 6, 7, 8 straipsnių pasiūlymų... Minutėlė! Iki 7 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti tiems išvardintiems? Ačiū. Ir 8 straipsnis. Yra Teisės departamento pastaba. Komitetas. Taip, Andriau, A. Kupčinskas dėl 8 straipsnio. Čia yra pritarti iš dalies, tai gal argumentus...

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Taip, pritarti iš dalies. Siūlytina nuosekliai vartoti vienodą terminą ir nepritarti žodžio „tinkamumo“ pakeitimui į žodį „panaudojimo“, nes įstatymo 8 straipsnio keičiamo įstatymo punkte yra nustatyta, kad kreipiamasi dėl tinkamumo kreiptis į kompetentingą valstybės įstaigą, kuri pagal jai priskirtą valstybės veiklos sritį turi pateikti išvadą dėl valstybės, savivaldybės statinio tinkamumo elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti.

PIRMININKAS. Ačiū. Galime pritarti bendru sutarimu tokiai komiteto išvadai? Taip, ačiū, pritarta. Dėl 9 straipsnio pasiūlymų nėra. Dėl 10, 11, 12, 13 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime pritarti šitiems išvardintiems straipsniams? Ačiū. Dėl 14 straipsnio taip pat nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl viso įstatymo projekto nuomonių už, prieš nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109: 107 – už, prieš – 1, susilaikė 1. Priimta. (*Gongas*)

16.24 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2818(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.3 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 87 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2818(3). Taip pat pasiūlymų nėra. 1 straipsniui galime pritarti? Ačiū, pritarta. 2 straipsniui pritarta. Dėl viso įstatymo projekto už nuomonių norinčių išsakyti nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 104, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

16.24 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2819(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.4 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2819(3). Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti? Ačiū. Dėl 2 straipsnio taip pat pasiūlymų nėra. Kalbėti už ir prieš nėra norinčių. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 108, balsavo 107: už – 105, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.25 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2820(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.5 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2820(3). Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat pasiūlymų nėra. Pritarta. Balsuojame dėl viso įstatymo projekto, nes niekas nepageidauja išsakyti nuomonių.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 109, prieš – 1, niekas nesusilaikė. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.26 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2821(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-8.6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2821(2). Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 109, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.27 val.

Trakų rajono, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybių teritorijų ribų keitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3002(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Trakų rajono, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybių teritorijų ribų keitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3002(2). Priėmimas. Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti? Pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pasiūlymų. Galime

pritarti. Dėl 3 straipsnio irgi nėra pasiūlymų. Dėl viso įstatymo projekto pasisakančių nėra. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 110, balsavo 110: už – 107, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. rugsėjo 20 d. nutarimo Nr. XI-2226 „Dėl Lietuvos švietimo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2888(2) (priėmimas)

Dabar keliaujame prie rezervinių įstatymų, nes irgi yra priėmimo stadija. Rezervinis 1 klausimas. E. Jovaiša norėtume pakviesti į tribūną. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Yra, atsiprašau. (*Balsai salėje*) Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Yra Teisės departamento pastabų. Komitetas visoms pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Visoms Teisės departamento pastaboms. 1 straipsniui su visomis Teisės departamento pastabomis pritariame. Dėl 2 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba. Jeigu gerai supratau, taip pat yra pritarta. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 110, visi už. Priimtas. (*Gongas*) Ačiū.

16.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3235 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės rezervinis 6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3235. Prašom gerbiama Jurgį į tribūną. Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš atsiprašau Seimo narių, kad trukdau dėl tokių smulkių nutarimo projektų, bet Statutas reikalauja komitetų pirmininkų pavaduotojus tvirtinti Seimo nutarimais. Šiuo atveju yra gautas Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos teikimas Teisės ir teisėtvarkos komitete A. Anušausko pavaduotoju skirti B. Matelį vietoj L. Pociūnienės. Tai tik toks tas nutarimo turinys.

PIRMININKAS. Aišku. Kolegos, klausimų pateikimo metu nėra? Ačiū. Galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū. Svarstymas. Diskutuoti norinčių nėra.

Priėmimas. 1 straipsnis. Pakeisti ir išdėstyti taip... Tai gal aš nevardinsiu, matote, kas yra išbraukta. Balsuojame už nutarimo projektą.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 111, prieš – 1, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, aš pratėsiu balsavimo langą iki 17 valandos. Tai dar kartą klausiu, ar tęsiame pateikimus ir iškart balsuojame, niekur neišsivaikštome? Galime? Gerai. Dirbame toliau.

16.32 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3122, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3123 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3122. Prašau, prezidentūros atstovė I. Segalovičienė. Taip, matau. Dėl vedimo tvarkos, prašau, L. Girskienė. Palaukite minutėlę, neįjungiau dar.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Taip, frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Balsuojame dėl prašymo. Gal bendru sutarimu galime sutarti? Bendru. Pritariame bendru sutarimu. Pertrauka iki kito posėdžio. Atsiprašome, kad teko palaukti. Klausimas atidėtas.

Kitas darbotvarkės 2-11.2 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas Nr. XIVP-3123. Gal čia kartu susiję? Lydimasis, tai manykime, kad abu klausimai yra atidėti iki kito posėdžio.

16.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į rinkimų procesus 2019 m. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos metu, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116 (svarstymas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimo neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos <...>“ (ir taip toliau) projektas Nr. XIVP-3116. Svarstymas. V. Bakas. Dabar diskutuosime. M. Puidokas. Ruošiasi V. Bakas. M. Puidokas nori dalyvauti diskusijoje? Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Iš tiesų, nuo rinkimų praėjo ilgas laikotarpis – 4–5 metai – ir dabar staiga nutariama kurti tokio pobūdžio komisiją. Tai tikrai tokie dalykai kelia pagrįstų abejonių, kam tai yra reikalinga ir kodėl praėjus tiek daug laiko? Yra tam tikrų analogijų su daug kitų panašių procesų, kai, praėjus pusantrų, dvejiems metams, staiga atsimename, kad kažką reikia daryti, kad prispaustume politinius priešininkus ir oponentus. Tai aš kviečiu Seimo narius, kolegas, būti atsakingus ir tiesiog nedalyvauti tokiuose procesuose, ir nepalaikyti tokių procesų dėl to, kad jie yra tikrai ir neteisingi, ir žalingi mums, kaip valstybei, kaip demokratinei valstybei, nes tokios raganų medžioklės praėjus daugeliui metų, darant spaudimą Prezidentui, tikrai neturėtų būti. O akivaizdu, kad taip yra. Taip yra daroma, nes siekiama padaryti viską, kad iš prezidentūros pusės būtų tylą atžvilgiu visų tų veiksmų, kuriuos daro ši teisingiausia, geriausia ir principingiausia valdančioji dauguma. Aš manau, kad tai nėra tos kovinės priemonės, kurių turėtų imtis ši principinga, teisinga ir nuostabi valdančioji dauguma. Opozicijai linkiu būti vieningai ir taip pat nepalaikyti šių dalykų. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau kalba V. Bakas. Prašau, gerbiamas Vytautai.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, šioje diskusijoje norėčiau grįžti prie klausimo esmės ir tame kuriamų naratyvų rūke visgi priminti mums, kodėl apskritai šitas tyrimas yra reikalingas. Iš tiesų šis tyrimas apaugo gandai ir naratyvais. Kalbama, kad tyrimas nukreiptas prieš Prezidentą, su Prezidentu siekiama susidoroti. Kitas naratyvas – visi klau-

simai, susiję su pranešėju, yra atsakyti. Taip pat kalbama, kad tyrimas naudingas vienai partijai ir taip toliau.

Bet aš vis dėlto norėčiau gražinti prie šio pasiūlymo atlikti tyrimą esmės. O jo esmė yra klausimai, kurie turėtų būti svarbūs mums visiems. Man, tiesą sakant, klausantis ką tik buvusio prelegento gėda dėl tokios opozicijos, tiksliau, jos atstovų, kurie, matydami grėsmę pačiai opozicijai, rinkimų sistemai, ragina opoziciją pasitraukti ir nebalsuoti, nedalyvauti balsavime.

Gerbiami kolegos, ar gali būti demokratiški, laisvi ir sąžiningi rinkimai, kai jų metu specialios tarnybos įtraukiamos į politinius procesus tam, kad rinktų informaciją apie politinius oponentus? Ar gali būti rinkimai, kuriuose yra daromas poveikis manipuliuojant ta informacija, ją perduodant vienam ar kitam rinkimų proceso dalyviui? Ar gali būti sąžiningi ir teisingi rinkimai, kai vieno kandidato biudžetas skyrėsi šimtais tūkstančių eurų nuo kitų kandidatų biudžetų, o kandidatai negali to paaiškinti? Ar gali būti saugu valstybėje, kai jos pareigūnai, mus, Seimą, išpėję apie pavojingus valstybei procesus, yra sunaikinami, sunaikinama jų karjera, pasiekimai, jie išmetami iš darbo? Po galais, kas turi stoti į tą demokratijos, į tą žmogaus teisių pusę, jeigu ne Seimas, ypač jeigu ne opozicija? Tai yra opozicijos galvos skausmas vis dėlto reaguoti į tokius šiurkščius pažeidimus ar aktus, kuriais yra deformuojama mūsų demokratija.

Aš tik noriu priminti vieną iš 2022 metų Europos Vadovų Tarybos dokumento citatų – „Rinkimų teisės ir demokratinis dalyvavimas“. Ten yra pabrėžiama, kad demokratijos apsauga reiškia rinkimų procesų apsaugą, visų pirma užtikrinant, kad rinkimai būtų atviri ir laisvi. Tai būtų kiekvienos valstybės, Europos Sąjungos valstybės, Seimas ir yra ta vieta, kuri turėtų reaguoti į tokius pažeidimus. Todėl aš priešingai – kviečiu opoziciją atlikti savo pareigą, taip pat ir poziciją, artėjant bent trejiems rinkimams, na, padaryti viską, kad rinkimuose nebūtų vietos juodajai buhalterijai. Mes mename istorijas, kada juodoji buhalterija padarė didžiulės žalos, pone Mazuroni, aktyviausias torpeduotojas šio tyrimo. Ar jums patinka mirkti juodų pinigų liūne, ar jums patinka jūsų partijos istorija? Aš manau, kad ne vieta. Mes esame gana subrendę, kad galėtume atsispirti tokiems reiškiniams. Mielai kolegos, aš tikrai noriu jūsų paprašyti, kad iš tiesų pranešėjas, kuris 2019 metais kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimą ir Nacionalinio saugumo komitetą ir pateikė mums informaciją apie tai, kad galimai buvo grubūs pažeidimai ir kišimasis į rinkimų kampanijos procesus, kad tas jo pranešimas būtų atlieptas, nes priešingu atveju mes sukursime precedentą, kada...

PIRMININKAS. Laikas, kolega, pasistenkite baigti, jau 5 minutės.

V. BAKAS (DFVL). (Paskutiniai sakiniai.) Sukursime pavojingą precedentą, kada nė vienas negalės laimėti rinkimų sąžiningai ir skaidriai, deklaruodami savo rėmėjus ir taip sudarydami visuomenei galimybę atlikti kontrolę tokio politiko, jo interesų kontrolę.

PIRMININKAS. Laikas, Vytautai.

V. BAKAS (DFVL). Kviesčiau jus tikrai palaikyti šį nutarimą, nebijoti ir tokiu būdu apsaugoti mūsų politinę sistemą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Ir E. Gentvilas. Prašom. Vytautai, užleiskite Eugenijui vietą. *(Juokas, šurmuly salėje)*

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, tuo ir gražus parlamento darbas, kad būna juokingų situacijų, nors ta situacija, kuri aprašyta knygoje „Pranešėjas ir Prezidentas“, tikrai neatrodo juokinga ir nenuteikia labai optimistiškai kalbant apie Lietuvos demokratiją. Kolega Vytautas ką tik kalbėjo apie sąžiningų, skaidrių rinkimų poreikį, o mes matome, kad galimai galėjo būti ir ne visai skaidrių dalykų, kurie atskleisti tos knygos puslapiuose.

Noriu čia kartu reaguoti ir į M. Puidoko, mano manymu, sąmoningą, gana demagogišką pasakymą, kad nuo rinkimų jau praėjo beveik penkeri metai ir štai imame kapstyti. Gerbiamieji, daugelis dalykų tapo aiškūs šių metų vasario mėnesį, kai knygynuose pasirodė knyga „Pranešėjas ir Prezidentas“. Liberalai iš pat pradžių siūlė imtis tyrimo, tačiau ilgą laiką užstrigome diskutuodami, kas darys tą tyrimą – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ar speciali parlamentinio tyrimo komisija. Vėliau gi paaiškėjo, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas anksčiau Seimo kadencijoje yra daręs tą tyrimą ir dalis Seimo narių jau yra vienaip ar kitaip išsakę nuomonę – tie, kurie ir šios kadencijos Seime yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto na-

riai. Dabar nuėjome tuo keliu, kuris man pačiam neatrodė optimalus, bet sutinku su argumentais ir tenka imtis parlamentinio tyrimo komisijos.

Dabar turinys šios komisijos. Žiūrėkite, vienas iš klausimų yra Baltarusijos trąšų verslu besiverčiantys asmenys ir jų įtaka rinkimams. Gal tai versija, gal spėjimas, tačiau neatmeskime, kad taip galėjo būti. Man atrodo, kad kai greta esanti Rusija bando daryti įtaką ir net nebeslepia tų savo bandymų daryti įtaką, pavyzdžiui, Jungtinių Amerikos Valstijų rinkimams, negi mes esame tokie naivūs ir galvojame, kad ta pati Rusija negali bandyti daryti įtakos Lietuvoje vykstantiems rinkimams? Mano manymu, mes turime išsiaiškinti praeities situacijas, kad galėtumėme ekstrapoliuoti į galimas ateities situacijas ir tokiu būdu apsaugoti savo rinkimų nepriklausomumą ir skaidrumą be kišimosi išorinių jėgų, kurios tikrai nėra draugiškos Lietuvai. Atsakymus turės duoti komisija, bet klausimas, kuris pateiktas komisijai, tikrai turi prasmę. Lygiai taip pat apie tai, ar gali būti, kad Valstybės saugumo departamentas vykdytų užsakymus vieno ar kito kandidato prašymu. Gerbiamieji, jeigu tai faktas ir jį nustatytų komisija, tai būtų skandalingas faktas. Mano manymu, tai tirti reikia.

Trečias dalykas – pranešėjo apsauga. Šito pranešėjo likimas rodo, kad pranešėjai nėra apsaugoti. Gerbiamieji, mes esame priėmę įstatymą – Pranešėjų apsaugos įstatymą. Jeigu mes leidžiame ir be dėmesio paliekame vieno pranešėjo pateiktą informaciją, ir neapsaugome šito pranešėjo, ar mes tikimės, kad Pranešėjų apsaugos įstatymas Lietuvoje gali veikti efektyviai? Kas norės pateikti pranešimus apie galimai neteisėtą ar nusikalstamą veiklą, jeigu žinos, kad Pranešėjų apsaugos įstatymas jų nesaugo? Ir bet kurioje kitoje situacijoje žiūrėdamas į komisijai nustatytas užduotis aš matau tų tyrimų prasmę. Jeigu kas nors sako, kad penkti metai nuo rinkimų, gerbiamieji, sakau kitaip – aštuntas mėnuo nuo paaiškėjusios situacijos. Mano manymu, Seimas gana ilgai uždelsė. Nesakau, kad neleistina ilgai, tačiau papuolame į artėjančių rinkimų startą ir patys duodame pagrindą visokioms spekuliacijoms ir insinuacijoms. Todėl bent dabar pradėkime, nes atidėliojimas dar vėliau tikrai galėtų sudaryti iliuziją, kad mes rinkimų laikotarpiu imamės tokių tyrimų, kurie gali būti traktuojami kaip kišimasis į tuos rinkimus. Esu už skaidresnę Lietuvos rinkimų ir demokratijos situaciją ir šita komisija turi tokią labai svarbią misiją – užkirsti kelią manipuliacijoms Lietuvos demokratija.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū, gerbiamas Eugenijau. Tikslus kaip laikrodis – lygiai 5 minutės. Daugiau pasisakyti norinčių nėra. Svarstymo stadijoje yra daug Teisės departamento techninio pobūdžio pastabų. Gal, gerbiamas Vytautai, pasakykite, kaip vertinate šitai? Prašau.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiamas pirmininke, iš tikrųjų Teisės departamentas pateikė techninių pastabų. Mes esame parengę nutarimo projekto antrą variantą atsižvelgdami į šitas pastabas, į visas yra atsižvelgta.

PIRMININKAS. Priėmimo metu bus.

V. BAKAS (DFVL). Jeigu Seimas pritartų svarstymo metu, priėmimo metu aš teikčiau antrą variantą.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Galime pritarti tokiam? Ačiū. Nuomonė už – A. Širinskienė. Nematau. Tada V. Bakas. Pats negali. Tada E. Gentvilas. Prašau. Nebenori kalbėti. Tada prieš – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Labai dėkui, gerbiami kolegos. Žinote, V. Bako toks pristatymas, matyt, yra geriausias atsakymas, kodėl nereikia balsuoti už šitą nutarimą. Jis savo pristatyme suplaka Dievo dovaną su kiaušiniene, paima įvairiausius terminus, kurie labai populiarūs, kurie labai gali tikti visuomenei, kaip juodoji buhalterija, užkardykime kelią neskaidrumui, vadinasi, didysis kovotojas už skaidrumą.

Kalbant apie esmę, tai esmė yra tokia, kad jūs man pasakykite, kada parlamente politikų komisijos kažką yra išsiaiškinusios. Šiuo atveju mes kalbame apie gana rimtus kaltinimus. Beje, jie yra ne pirmo šviežumo, jie buvo žinomi jau prieš daug metų ir įvairiausi tyrimai buvo atliekami prieš daug metų, įvairiausios tarnybos ir institucijos yra pasisakiusios prieš daug metų, davusios savo verdiktą ir savo tos situacijos vertinimą.

Staiga kažkas atsitinka Lietuvoje, kad reikia grįžti prie tų tyrimų. O kas atsitinka? Atsitinka labai paprastas dalykas – artėja Prezidento rinkimai ir prasideda politinė kampanija. Staiga kon-

servatoriai pasitelkia savo slaptą įrankį – nuosaikųjį ir principingąjį V. Baką, kuris vėl pradeda kovoti už skaidrumą ir vėl jungia savo visą energiją, prožektorių šviesoje išsina ir pradeda, duoda oficialų startą Prezidento rinkimų kampanijai. Taip, mes tai galime palaikyti, mes galime pradėti tuos tyrimus daryti, galime pradėti politikuoti, galime iki apkaltos važiuoti, dar įvairiausių dalykų. Matau puikią konservatorių nuotaiką klausant tų argumentų. Matyt, tai tik įrodo, kad iš tiesų yra teisybė. Tačiau ar tai bus išskirtinai politinis procesas? Tai neduos nieko, neduos jokių atsakymų, kaip ir, beje, didžioji dalis komisijų, kurios dirbo Seime, niekada nėra davusios jokių atsakymų. Todėl, jeigu norime kažkokio ne menamo skaidrumo ar panašiai, tokio pobūdžio tyrimus turi daryti institucijos, kurios turi kompetencijos, turi kvalifikacijos, turi žmonių, turi resursų. Priešingu atveju politikai neištirs nieko. Dar kartelį pasakysiu. O vaizduotę, kaip vykdyti prezidentinę rinkimų kampaniją, man atrodo, galima pasitelkti, turėti jos šiek tiek daugiau ir tą rinkimų kampaniją padaryti daug spalvingesnę, daug įdomesnę ir daug patrauklesnę, nei inicijuoti panašaus pobūdžio įvairiausių tyrimus, kurie yra neaktualūs, pasenę ir nelabai kam įdomūs.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Nuomonės išsakytos. Balsuojame dėl nutarimo projekto. Svarstymo stadija. Dėl Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo.

Užsiregistravo 85, balsavo 84: už – 57, prieš – 16, susilaikė 11. Pritarta po svarstymo.

16.51 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 8, 15, 19, 19¹, 19² ir 19³ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3019(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 8, 15, 19, 19¹, 19² ir 19³ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3019(2). Svarstymas. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą pristatyti norėčiau pakviesti K. Adomaitį ar ką nors iš Aplinkos apsaugos komiteto. Kasparo nematau. Kas iš Aplinkos apsaugos komiteto galėtų pristatyti išvadą? Gal komiteto pirmininkė?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitete Aplinkos apsaugos įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas buvo svarstytas spalio 4 dieną, jam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą pristatyti gerbiamas A. Strelčiūnas.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė ir siūlo priarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIVP-3019 bei komiteto išvadoms ir siūlyti pagrindiniam komitetui projektą tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą, jai komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Diskutuoti nėra norinčių. Kalbėti už, prieš nėra norinčių. Galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.53 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3000(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3000(2). Svarstymas. Kaimo reikalų komiteto išvadą pristatys V. Jukna. Prašom.

V. JUKNA (DPF). Komiteto išvada yra priarti komiteto patobulintam Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 2 ir 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 0, susilaikė – 0. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, diskutuoti nėra norinčių. Kalbėti už, prieš irgi nėra norinčių. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

16.54 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2812(2)VK, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2813(2)VK, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 41, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2814(2)VK, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2815(2)VK (*svarstymas*)

Dabar įstatymų paketas. Darbotvarkės 2-15.1, 2-15.2, 2-15.3, 2-15.4 klausimai. Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2812(2) ir lydimieji. Pranešėjas iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto – A. Sysas. Prašom. Gerbiamas Algirdai! (*Balsai salėje*) Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Gerai, tada gal Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kol Algirdas kalba telefonu. (*Balsai salėje*) Komiteto išvada. Prašom, gerbiamas Algirdai.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvairstė Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo projektą, kartu su lydimaisiais. Buvo ilgos ir produktyvios diskusijos. Gauta Seimo Teisės departamento daug pastabų, į jas buvo atsižvelgta. Buvo gauta daug pastabų iš Lietuvos savivaldybių asociacijos. Po derybų mes suradome kompromisus, apie juos pasakysiu galbūt vėliau, kad ilgai čia negaiščiau tribūnoje. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pritarė iš dalies. Komitetas siūlo pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. O būtent komitetas siūlo nukelti įsigaliojimo datą, kad įstatymas ir lydimieji įsigaliotų nuo 2024 m. liepos 1 d. Taip pat keičiamos kitos datos, siejamos su šiuo įstatymu. Ir taip pat yra pasiūlymas dėl 23 straipsnio 5 ir 7 dalių, dėl 38 straipsnio 4, 5, 7 dalių. Būtent dėl mokėjimo už teikiamas paslaugas. Čia yra kompromisinis sprendimas, pasiūktas su Savivaldybių asociacija.

PIRMININKAS. Jūs čia ir dėl lydimųjų?

A. SYSAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKAS. Ačiū.

A. SYSAS (LSDPF). Aš noriu pasakyti, kad mes apsvairstėme ir komiteto pirmininko J. Džiugelio pasiūlymą, jis vėluoja.

PIRMININKAS. Aš tuojau įgarsinsiu.

A. SYSAS (LSDPF). Jis prašė pristatyti.

PIRMININKAS. Dabar turime pakviesti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto atstovą. Įjunkite iš vietos. Įjungsime, galime. Prašom kalbėti.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tai klausimas, kaip ir minėjote, buvo svarstytas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, jam pritarta bendru sutarimu ir pasiūlyta pagrindiniam komitetui, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, jį tobulinti.

PIRMININKAS. Aišku. Grįžkite, gerbiamas Algirdai. Atsiprašau, dar M. Ošmianskienė, Neįgaliųjų teisių komitetas, išvada. Tiksliau, komisija, pasakykite išvadą iš vietos. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Monika, Paslaugų įstatymas, jūsų komisijos.

PIRMININKAS. Socialinių paslaugų įstatymas.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Neįgaliųjų teisių komisija pritarė įstatymo projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir dabar, gerbiama Algirdai, dėl 38 straipsnio yra jūsų Seimo nario J. Džiugelio pasiūlymas. Ar bus dešimt Seimo narių, kurie... Justai, pristatykite.

A. SYSAS (LSDPF). Siūlymo esmė yra įrašyti į 38 straipsnio 1 dalį ir vaikų dienos socialinę priežiūrą, kuri būtų teikiama nemokamai. Tai kilo po nevyriausybių organizacijų kreipimosi, nes dabartiniame įstatyme tokios nuostatos nėra. Bet savivaldybėse šitie centrai veikia ir už vaikučius, kurie yra iš socialiai remtinų šeimų arba asocialių šeimų, mokestis niekada nebuvo imamas, todėl norima tai įteisinti, kad būtų oficialiai ir įstatyme. Komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Tai laikykime, kad yra dešimt Seimo narių. Yra. Gerai. Galime pritarti bendru sutarimu pasiūlymui? Ačiū, pritarta. Ačiū, gerbiama Algirdai, turbūt viskas. Ir dėl viso įstatymų paketo nuomonių diskusijoje... Minutėlę. Nėra dalyvaujančių diskusijoje. Už, prieš kalbančių nėra. Galime bendru sutarimu pritarti visam? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*)

Balsuoti norite? Na gerai, balsuojame. Balsuojame dėl viso įstatymų paketo: Socialinių paslaugų įstatymo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo, Vaiko teisių įstatymo ir Vietos savivaldos įstatymo. Prašom.

Balsavo 79: 73 – už, susilaikė 6. Po svarstymo pritarta. Ačiū.

17.00 val.

Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2801(2), Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2802(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-16.1, 2-16.2 klausimai: Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2801(2) ir Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2802(2). Pranešėjas – J. Džiugelis. Taip, Algirdai, vėl reikia jūsų pagalbos, nes J. Džiugelio nėra. Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo stadija. Taip, minutėlę.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė šitą įstatymą ir vienbalsiai pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir A. Vyšniauskas dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gal galite patikslinti, kada balsavimas?

PIRMININKAS. Dabar balsuojame, sutarėme, kad balsuojame visą laiką. Visą laiką balsuojame. Ir lydimąjį galite – Ligos ir motinystės.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė ir pagrindiniam įstatymui, ir lydimajam.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių, už, prieš kalbėti, tikėtina, irgi nėra. Galime bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

17.02 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2955(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2955(2). Na, vėl, gerbiamasis Algirdai, gal nebenuėikite. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė šitą įstatymą ir jam pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Diskusijoje dalyvauti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Gerbiami kolegos, čia kyla klausimas. Balsavimo langui pasibaigus, aš pratęsiau balsavimą iki 17 valandos. Mes priėmimus baigėme 16 val. 30 min., aš atsiklausiau, ar tęsiame toliau. Tai buvau gavęs tokį pritarimą. Kolegos, jeigu... (*Balsai salėje*) Tvarka, važiuojame toliau.

Darbotvarkės 2-17 klausimas. Taip, buvo šitas.

17.03 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos Vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3042(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos Vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3042(2). Svarstymas. Pranešėjas – M. Matijošaitis. Užsienio reikalų komiteto nuomonę pristatys kolega M. Matijošaitis. Svarstymas.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Gerbiami kolegos, minėta įstatymo projektą Užsienio reikalų komitetas svarstė spalio 11 dieną. Pastabų neturėjome ir pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl motyvų niekas nenori kalbėti už, prieš taip pat. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.04 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Tailando Karalystės pagrindų susitarimo dėl visapusiškos partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3043(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Tailando Karalystės pagrindų susitarimo dėl visapusiškos partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3043(2). Taip, Užsienio reikalų komiteto išvada. M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Kadangi abu įstatymų projektai yra gana panašūs, svarstėme tą pačią spalio 11 dieną. Pastabų neturėjome ir pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Nuomonių išsakyti niekas nenori. Galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Ačiū, pritarta.

17.05 val.

Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2943(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2943(2). Svarstymas. Žmogaus teisių komiteto išvadą kviesčiau pristatyti T. V. Raskevičių. Gerbiamas Tomai, Žmogaus teisių komiteto išvada dėl Pilietybės įstatymo. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Žmogaus teisių komitetas, kaip pagrindinis komitetas, Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą svarstė šių metų spalio 11 dienos posėdyje ir buvo priimtas sprendimas pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgiant į Teisės departamento išvadą, Vidaus reikalų ministerijos siūlymus ir kitų institucijų nuomonę, joms komitetas pritarė. Šiam įstatymo projektui su tokiu sprendimu komitete buvo pritarta bendru sutarimu, balsavus 7 komiteto nariams už.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Diskutuoti nėra norinčių, bet yra norinčių kalbėti už. A. Bagdonas. Prašau, gerbiamas Andriau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, nedeliais žingsniais mes einame link to, kad po visą pasaulį išsibarstę mūsų bendrapiliečiai, įgydami kitos šalies pilietybę, išsaugotų ir Lietuvos pilietybę. Būtent šiuo įstatymo projektu sprendžiamas vienos jaunesnės žmonių grupės pilietybės klausimas ir panaikinami pertekliniai reikalavimai. Kitų metų gegužės 12 dieną vyksiančio referendumo dėl pilietybės išsaugojimo metu mes galime išspręsti visai Lietuvos diasporai taip aktualų klausimą. Kviečiu ne tik palaikyti šį įstatymo projektą, bet ir būti kitų metų referendumo dėl pilietybės išsaugojimo ambasadoriais ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Balsuojame. Pamiklinkime pirščiukus.

Užsiregistravo 80, balsavo 77: už – 76, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta. Ačiū.

17.07 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 9, 10, 14, 17, 22, 23, 27² straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 22¹ straipsniu ir 2 priedu įstatymo Nr. XIV-917 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3036(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-21 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 9 ir kai kurių kitų straipsnių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3036(2). Svarstymo stadija. Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Prašau J. Sabatauską pristatyti.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas svarstė Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo keletą straipsnių pakeitimo projektą ir pritarrė bendru sutarimu. Siūlome ir jums pritarti projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra noro, dėl motyvų taip pat. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Galime!“*) Ačiū, pritarta. Teisės ir teisėtvarikos komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime pritarti skubai? Ačiū, pritarta.

17.09 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11¹, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27¹, 28, 29, 31, 32, 34, 37, 38, 39, 47, 49, 51, 52¹, 53, 55 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11², 27², 68 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3143, Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 7, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 31 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3144, Pajūrio juostos įstatymo Nr. IX-1016 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3145, Architektūros įstatymo Nr. XIII-425 7, 11, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3146, Architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 3, 6, 7, 8 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3147, Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3148, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3149, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 7, 20 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3150, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 13¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3151, Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3152, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 75 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3153, Žemės įstatymo Nr. I-446 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3154, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 7, 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3155 (*pateikimas*)

Dabar kitas įstatymų projektų paketas – 2-22.1, 2-22.2 iki 2-22.13. Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4 ir kai kurių kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3143 ir visi lydimieji. Pateikimas. Prašau. S. Gentvilas. Jūsų 10 minučių. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Garbūs Seimo nariai, Vyriausybės vardu teikiame Statybos įstatymo paketą su 13 lydimųjų įstatymų. Tai yra pirmoji Statybų kodekso porcija. Iš esmės yra keletas priežasčių, kodėl yra pateikiamas šitas paketas. Yra noras iš tikrųjų atlikti daug gero pačiai valstybei, savivaldybėms ir ne tik statybininkams, bet ir gyventojams, klimpuiems kai kuriais atvejais į problemines sritis.

Šiuo projektu mes siekiame tiek padidinti kokybę, tiek paspartinti projektus. Mes atliepiame daugybę raginimų iš Generalinės prokuratūros, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Vyriausybės programos, taip pat Aplinkos apsaugos komiteto pavedimus Aplinkos ministerijai suderinti kai kuriuos parlamentinius lūkesčius. Taip pat ateina iniciatyvos iš įvairių visuomeninių organizacijų dėl didesnio viešumo.

Taigi norėčiau pristatyti esmines nuostatas, kurios yra keičiamos 13 lydimųjų įstatymų ir pagrindiniame Statybos įstatyme. Visų pirma mes turime teritorijų planavimą. Miestų lyderiai, savivaldybių tarybos, merai, administracijos per teritorijų planavimą suplanuoja, kas iš esmės turi būti šiose teritorijose. Toliau eina vizualizacija, projektiniai pasiūlymai ir konkreti detalizacija. Tačiau viešasis sektorius yra įžengęs ir į detalizacijos sprendinių analizę. Iš tos detalizacijos norėtusi tiek savivaldą, tiek viešąjį sektorių šiek tiek atitraukti, nes viešasis interesas baigiasi pastato išvaizda, pastato paskirtimi, vieta sklype, taip pat inžinerinių tinklų požeminiais sprendiniais, o detalizacija iš esmės yra valstybės atestuojamų ekspertų užduotis. Todėl siekiant ir įgyvendinant EBPO rekomendacijas, viešasis sektorius turėtų duoti daugiau teisių atestuotiems ekspertams ir atitraukti prie projektinių pasiūlymų.

Jeigu šiandien yra statomas pastatas arba statinys, prie jo sprendinių patikrinimo valstybės tarnautojai prisiliečia penkis kartus. Statybų procese yra trys etapai, per kuriuos statytojai ir projektuotojai teikia informaciją visuomenei ir viešojo sektoriaus institucijoms. Tikslas yra, kad statybos leidimas būtų išduodamas jau projektinio pasiūlymo stadijoje, kai iš esmės būtų apsispręsta ir visuomenei pristatyta statinio paskirtis, vieta, aukštingumas, išvaizda, inžinerinių tinklų vietos. Tada jau būtų pasakyta iš esmės, kad čia gali būti iš principo toks statinys. Jam viešasis sektorius, visuomenė, savivaldybių administracijos išduoda statybos leidimą, o tolesni projektai yra derinami valstybės atestuotų specialistų ir detalizuojami darbo projektuose ir techniniuose projektuose. Įkėlus informaciją į „Infostatybą“, informuojama apie statybų pradžią ir pradedama.

Taip pat projektu iš esmės netgi atsisakoma statybos leidimų kai kuriems paprasčiausiems darbams. Pavyzdžiui, paskirties keitimas arba... atsiprašau, paprastas remontas ir kapitalinis remontas, neypatingo statinio griovimas. Dėl tokių statinių užtenka, kad atestuotas projektuotojas įkeltų projektą į „Infostatybą“ ir informuotų, kad tokie darbai atliekami. Taip mes viešajame sektoriuje sutaupyti labai daug laiko ir paspartintume procesus.

Taigi kokie esminiai pokyčiai būtų? Trijų etapų statybos proceso ir projektavimo laiką su trumpiname į du etapus. Paprastėja mažiau rizikingų objektų procedūros, o daugiau dėmesio valstybė skiria didesnės rizikos objektams. Valstybė, atsitraukdama nuo sprendinių detalizavimo, didesnę atsakomybę perkelia atestuotiems specialistams. Taigi sugriežtinama atestuotų specialistų atsakomybė ir institucijų priežiūra bei visuomenei vienoje vietoje tinkamai pristatoma informacija.

Kokių pokyčių laukiama? Čia yra gražioji skaidrė. Tai yra 20–30 tūkst. administracinių aktų sumažėtų per metus. Iš esmės tai yra savivaldybių išduodami statybos leidimai arba sutikrinimai ir pritarimai projektinių pasiūlymų stadijoje ir statybos leidimų išdavimo stadijoje. Vietoj penkių dokumentų pažiūrėjimo iki statybos leidimų išdavimo prie dviejų stadijų sustotų valstybės tarnautojų dėmesys. 2–3 mėnesius sutrumpėtų patikrinimo procedūros ir projekto rengimas, nes projektas yra dar ilgai rengiamas iki jo atėjimo ir pateikimo visuomenei ir savivaldai, iki 3–4 mėnesių sutrumpėtų. Taip pat aiškiai pasidalinamos ekspertų ir valstybinių institucijų atsakomybės. Ką tik Aplinkos ministerijos užsakymu atlikta EBPO studija, trukusi dvejus metus. Jinai kaip tik ir sako, kad mes per daug žiūrime į mažiau rizikingus objektus ir per mažai į rizikingus objektus, todėl ypatingus statinius valstybė tikrai kontroliuotų dar stipriau, o mažiau rizikingiems objektams, jų projektams mes daugiau atsakomybės perduodame ekspertams.

„Infostatyboje“ taip pat integruojama paveldo tvarkyba ir paveldo statybos leidimai, jie kol kas eina per kitą sistemą, tai yra (...). Taip pat „Infostatyboje“ atsiras galimybė gyventojui ir visuomenei matyti konkretaus objekto viešinamus sprendimus – nuo teritorijų planavimo dokumento iki statybos leidimo išdavimo, nes šiuo metu kiekvienoje skirtingoje stadijoje projektas nebuvo identifikuojamas kaip objektas.

Po 13 įstatymų priėmimo vyks esminis „Infostatybos“ atnaujinimas. Taip pat mokamas infrastruktūros mokestis perkeliamas ne į statybos leidimų išdavimo stadiją, o į prieš pranešimą apie statybų pradžią. Tikslinamas reikalavimas dėl šimtaprocentinio baigtumo. Daug gyventojų buvo apgauti parduodant butus be šimtaprocentinio baigtumo, taigi sukonkretinama, kad sandoriai turi būti, kad verslas parduotų gyventojams šimtaprocentinio baigtumo projektus, o komerciniai sandoriai nėra draudžiami nebaigtos statybos ir daug kitų pagerinimų, kurie yra atspindėti skaidrėse. Planuojama projekto eiga, šiandien yra pateikimas. Labai prašytume skubaus svarstymo Aplinkos apsaugos komitete. Projektas du kartus derintas su visuomene, tikrai pozityviai priimtas ir tarptautinių organizacijų, ir viešojo sektoriaus institucijų, ir suinteresuotos visuomenės ir etapiškai jis įsigalioja per tris datas. Tai tiek iš manęs. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūsų tikrai yra norinčių paklausti. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Skardžius.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, prie teikiamo įstatymo projekto uždavinių nurodote poreikį optimizuoti statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesą, sumažinti administracinę naštą. Viskas labai puiku, kitaip tariant, sutrumpės statybos leidimų išdavimas. Turint omenyje ne vieną rezonansinį statybų atvejį Lietuvoje, ypač pajūrio zonoje, kai

išduoti leidimai yra abejotini ir akivaizdžiai neteisingi, garsusis dušinių pavyzdys Palangoje ir panašūs tokie, kyla klausimas, kaip lengvinant statybos leidimų išdavimo tvarką bus apsaugota tokių skandalingų atvejų, kokiais papildomais instrumentais valdysite panašias situacijas?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, geras klausimas. Kaip minėjau ir aiškinamajame rašte prie prielaidų, kodėl yra parengtas šis įstatymas, yra prokuratūros kreipimaisi į Aplinkos ministeriją ir Aplinkos apsaugos komitetą dėl to, kad prokuratūra iš esmės tampa vieninteliu asmeniu, kuris gina viešąjį interesą, nes kai kuriais atvejais Statybos inspekcija turėdavo automatiškai derinti kai kuriuos statybos leidimų išdavimo atvejus. Šiuo atveju atsisakome statybos leidimų automatinio išdavimo ir nei Statybos inspekcija, nei Aplinkos ministerija nebeišduos statybos leidimų, išskyrus Kuršių neriją. Taip mes galėsime ginti viešąjį interesą, nes Statybos inspekcijos užduotis irgi yra viena iš viešojo intereso gynimo, taip pat Saugomų teritorijų tarnybai yra priskirta teisė ginti viešąjį interesą. Taigi mes atiduodami savivaldai, viena vertus, suteikiame teisę apsispręsti dėl savivaldos, dėl statybos leidimų, kita vertus, įgaliojame daug daugiau institucijų ginti viešąjį interesą, prokuratūros vienas iš skundų buvo, kad per daug ateina kraštutinių atvejų, kad prokuratūra lieka vienintele institucija, kuri gali ginti viešąjį interesą. Taigi, čia yra konkretus... Kadangi paminėjote dušinių atvejį, tai būtent pajūrio juostoje būdavo, kad naujus statybos leidimus išduoda aplinkos ministras su Statybos inspekcijos sutikimu. Šiuo atveju išduotų savivaldybė, bet tikrintų tiek Statybos inspekcija, tiek prokuratūra tokius leidimus. Yra įpareigojimas tą padaryti pajūrio juostoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Baublys. Prašom, gerbiamas Juozai.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, projekte numatoma, kad statybą leidžiantys dokumentai bus išduodami parengus projektinius pasiūlymus. Antrajame etape rengiamas techninis darbo projektas, kurį tvirtins ekspertai. Kodėl yra keičiama tvarka? Laiko ir pinigų sąnaudos tikrai didės, nes anksčiau tai darė savivaldybių darbuotojai, dabar bus perduota privatininkams, privačiam verslui, o privatus verslas atitinkamai didins įkainius ir panašiai. Tai kodėl tai keičiama? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega, kažką sumaišėte. Savivaldybės niekada neprojektuoja, savivaldybės išduoda leidimus. Tiek dabar jūs turite samdyti privatų architektą, projektuotoją, konstruktorių, kad paruoštų techninį projektą, tiek ateityje turėsite jį samdyti, po įstatymo priėmimo. Skirtumas yra tik tai, kad savivaldybių administracijos nebetikrins iki paskutinio varžto. Savivaldybių administracijos tikrins ir išduos statybos leidimą tuomet, kai bus projektinių pasiūlymų stadija, kai bus iš esmės išsakyta architektūrinė išvaizda, paskirtis, aukštingumas, intensyvumas, pastato vieta sklype. Tada savivaldybė pasakys, kad tokiam objektui leidžia šitoje savivaldybėje būti statomam, o tada techninis projektas, darbo projektas atliekamas kaip ir dabar – valstybės atestuotų projektuotojų, konstruktorių, gaisrinės saugos specialistų, paveldosaugos specialistų. Ir jie su savo atestatais atsakys, kad projektas atitiks reikalavimus. Savivalda niekada nedarė privačių užsakymų, visada, net ir dėl viešųjų projektų, samdydavo privačius atestuotus specialistus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas dabar dėl kaštų parduodant. Dabar, žinome, kai būdavo nebaigta statyba, tai jinai būdavo vienaip ar kitaip įvertinta ir būdavo mažesnė kaina. Ar nemanote, kad čia truputėlį... Aš sutinku, kad apgaulių buvo daug ir iš tikrųjų teismuose ne viena byla buvo. Gal galėjome kažkaip kitaip spręsti tą klausimą? Būtent, jūs sakote, tik 100 % baigtą objektą bus galima parduoti. Kalbame apie kotedžus ir taip toliau, kur vyksta statybos. Čia šiuo atveju aš matau didžiulį nekilnojamojo turto pa-brangimą. Kai kuriais atvejais kiekvienas žmogus individualiai sugebėdavo pats net ir savo jėgomis įsirengti ir pabaigti, užbaigti objektą.

Ir kitas momentas, noriu paklausti. Kokia Vyriausybės įgaliota institucija atliks kai kurias funkcijas? Ten jūs visur įstatyme minite. Kokia tai bus Vyriausybės įgaliota institucija? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Laima. Tiesiog Aplinkos apsaugos komitete turėjome labai skausmingų istorijų, pradedant Pilaite, baigiant kitais Vilniaus objektais, kur gyventojai tapdavo statytojais, vystytojais, nes nusipirkdavo su 85 % baigtumu, bet patys tada tapdavo atsakin-

gi už didžiausių daugiabučių nuotekų ir vandens *tinklų pridavimą*, tapdavo atsakingi už ventiliacijos įrengimą. Šiuo atveju, ką mes padarėme per šiuos metus, tai sumažinome šimtaprocentinio baigtumo reikalavimus. Gyventojas pats... Dabar nereikalaujama iš vystytojo, kad jis įrengtų vidines duris, įrengtų vonią, sanitarinius mazgus, vidines palanges, bet iš nekilnojamojo turto vystytojo reikalaujama, kad jis *priduotų tinklus, priduočiau ventiliaciją*, atvestų elektrą, pabaigtų koridorius, tai yra bendrojo naudojimo patalpas. Gyventojui paliekama įsirengti tą dalinę apdailą ir tikrai nereikalaujama vystytojo, kad jisai įėjęs į butą įrengtų vonią ar vidines palanges, ar vidines duris. Tai paliekama daliai apdailai. Todėl tas gąsdinimas labiau yra dėl to, kad vystytojui šiek tiek ilgiau užtruks, o pinigų kainuos daug. Kol jis galės įforminti sandorį su gyventoju ir paimti iš gyventojų pinigus, tai tas pardavimo momentas atsikels truputį į priekį, o tai reiškia, kad vystytojui pakils jo pinigų kaina. O vystytojai skolinasi ir po 8, ir po 10 % metinių palūkanų. Tai pabrangina jiems projektą, ne pats įrengimo mastas.

PIRMININKAS. Taip, ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). O dėl valstybinių institucijų. Kadangi ten skirtingos kompetencijos, tai pagal kiekvieną kompetenciją reikėtų pasižiūrėti. Bet čia yra bendra nuostata, iš Vyriausybės kanceliarijos einanti, iš esmės įstatymuose nebeminėti konkrečių institucijų, o minėti Vyriausybės įgaliotą instituciją.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Nori jūsų paklausti L. Girskienė. Prašau, Ligita.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas vakaras, ministre. Noriu paklausti jūsų. Šiuo metu statybos projektą derina įvairios institucijos, ar ne? Bet iš jūsų siūlomo varianto suprantu, kad, pavyzdžiui, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras yra išbraukiamas iš projektą derinančių institucijų sąrašo. Ar tai yra teisingai mano suprata ir kokios dar institucijos yra išbraukiamos iš derinančių institucijų sąrašo?

S. GENTVILAS (LSF). Nevisiškai. Gal taip gali atrodyti, nes lyginamajame variante atrodytų, kad yra išbraukta. Bet čia tęsiant, ką atsakiau, kad tik gerbiama Laimai, kad Vyriausybės kanceliarija yra dabar iš principo uždavusi sau tokią užduotį, kad Seimas pasako tikslus ir rezultatus, kokius pasiekti, o Vyriausybė apgalvoja, kokiais instrumentais ir kokioms institucijoms tą pasiekti. Todėl įstatyme nebeminimi konkrečių institucijų pavadinimai. Kaip jūs nerasite ten Statybos inspekcijos, taip nerasite ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro ar Kultūros paveldo departamento. Tiesiog visos institucijos pakeistos į „Vyriausybės įgaliotą instituciją“.

PIRMININKAS. K. Mažeika. Prašau klausti.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, pirmininke. Ministre, iš tiesų ilgai diskutuota dėl šių pasiūlymų, ką jūs iš tiesų čia pateikėte. Galbūt, iš vienos pusės, ir tikrai yra taisytinų dalykų, bet turbūt yra klausimų, kurie jau seniai kelia aistras. Ar iš tikrųjų priėmus šį paketą galės žmonės užbaigti tuos projektus? Ten dėl kaimynų, dėl ribų, dėl gretimų sklypų, dėl Marijampolės kelių atvejų, žinau, ir iki jūsų atsiųsta. Iš tiesų tokie skauduliai. Šiuo atveju ar jie paliečiami? Aš bandžiau dabar gilintis, bet paketas gana didelis. Turbūt norėtusi to signalo, ne tai, kad gaus, greičiau galės gauti statybą... naujam projektui, bet esamoms, kur yra nebaigtos, bet žmonės turi tų probleminių atvejų. Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Vienas iš pozityvių pokyčių, kas vyks, tai yra dėl daug statybų, pradėtų su laikiniais statybos leidimais, jie galiodavo penkerius arba dešimt metų. Įstatyme yra parašyta: statybos leidimai, kurie buvo išduoti iki 2010 m. sausio 1 d., buvo laikini. Žmonės nespėjo per tą laikotarpį pabaigti statybų, jie šiandien negali užbaigti statybų. Naujo leidimo negali išsiimti dėl to, kad yra uždaras voverės ratas. Todėl šiuo įstatymu yra pasakoma: tokie statiniai, statyti 1990–2000-aisiais, gali būti užbaigti pagal tuomet galiojusį statybos leidimą, netaikant naujų šiandieninių standartų, tai yra A++ klasės. Tai reiškia, kad žmonės, kurie yra įstrigę to pirmojo ir antrojo nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečių metu, galės užbaigti statybas, atiduoti pastatus pagal senus standartus, o ne pagal šiandieninius. Tokių savininkų yra dešimtys tūkstančių. Čia vienas iš tokių, kur jūs sakote, ne apie naują, o apie seną.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūs atsakėte. Laikas atsakyti išseko. Nuomonės už, prieš. Kalbančių nėra. Galime bendru sutarimu po pateikimo? Taip, ačiū, pritarta.

Dabar, gerbiami kolegos, dėl viso įstatymo projekto pagrindiniu komitetu yra siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas. Galime tam pritarti? Galime. Dėl kelių yra siūlomi papildomi: dėl 2-22.12 klausimo – Žemės įstatymo siūlomas kaip papildomas Kaimo reikalų komitetas. Galime pritarti? Ačiū. Taip pat dėl 2-22.13 klausimo – dėl Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo irgi Kaimo reikalų komitetas. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. Ir Geriamojo vandens, atsiprašau, viskas. Svarstymo data yra numatyta šių metų gruodžio 12 diena. Ačiū.

17.30 val.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 7, 9, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo ir 14¹ straipsniu papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3165 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-23 klausimas – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 7, 9, 14, 15, 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3165. Prašau, pranešėjas – A. Vyšniauskas. Pateikimas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai iš tikrųjų noriu pasidžiaugti pirmiausia, kad šį projektą teikiame su būriu opozicijos atstovų iš Valstiečių, Demokratų ir Darbo partijų frakcijų. Klausimas šiaip yra labai paprastas. Šiuo metu galiojančioje Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje yra įrašytas šiaip jau ganėtinai aiškus sakiny, aiški nuostata, kad savivaldybės valdomas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės reorganizuoja jungimo būdu į regioninį viešąjį vandens tiekėją. Kitaip tariant, jau įstatyme yra pasakyta, kad tokios įmonės kaip ir turėtų būti pertvarkomos, reorganizuojamos tik į regioninius tiekėjus. Tačiau problema yra ta, kad kai kurios savivaldybės sąmoningai ar nesąmoningai bando interpretuoti šią nuostatą ir sakyti, kad ne, galima atlikti ir visokius kitokius jų jungimus, pavyzdžiui, jungiant geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo įmones su daugiabučių namų administratoriais, šilumos tinklais ir įvairiomis panašiomis kitomis komunalinėmis įstaigomis. Todėl mes su kolegomis siūlome patikslinti būtent 14 straipsnio 1 dalį ir susijusius straipsnius ir aiškiau įrašyti, kad geriamojo vandens tiekimą ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančios įmonės gali būti jungiamos tik su kitomis geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymą vykdančiomis įmonėmis. Kuo tai yra svarbu? Tai yra svarbu tuo, kad geriamasis vanduo yra valstybės reguliuojama veikla, tai reiškia, kad VERT'as nustato kainą. Jeigu tos įmonės vykdytų kitokią veiklą, būtų sujungtos su įvairiomis kitomis įmonėmis, būtų ganėtinai sunku atskirti kaštus, būtų ganėtinai sunku apskaičiuoti kainą. Ir šiuo metu galiojantis analogas yra būtent šilumos tiekimo srityje, kai šilumos tiekimo įmonės gali vykdyti tiksliai šilumos tiekimo ir su ja susijusias veiklas. Tada ganėtinai aišku, kaip apskaičiuoti kainą, kaip ką sudėti į kainos dedamąją. Matome, kad kai kurios savivaldybės šiuo metu yra sugalvojusios visokių tokių jungimų ir, be abejo, grėsmingiausia tada, kai panašius jungimus nori daryti tos įmonės, kurios yra paskirtos garantiniu vandens tiekėju. Tikrai yra platus šito projekto palaikymas. Kaip ir minėjau, teikiame su opozicija ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už pristatymą. Jūsų nori paklausti keturi kolegos. Pirmasis klausia G. Kinduryš. Prašau. Ruošiasi A. Sysas.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, sakykite, tai kokia jūsų vizija dabar dėl tų įmonių, kurios yra susijungusios, tarkime, su kitomis komunalinių paslaugų įmonėmis? Ar jūs siūlytumėte atkeisti, ar taip jau ir bus, koks jūsų matymas tos perspektyvos?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Matymo nėra, įstatymas atgal negalioja. Na, mes turime tam tikrą istorinį paveldą su keliomis mažomis komunalinėmis įmonėmis, „Kalvarijos komunalininkas“ ir kai kurios kitos, kur tiesiog taip yra susiklostę, čia nieko nepadarysi. Taip pat žinau, kad jūs tikriausiai turite omenyje Ignaliną, kuri yra padariusi tą jungimą iki įstatymo, iki reformos įgyvendinimo, ir, na, atgaline data netaikoma. Galima nebent tiksliai kalbėti apie tas įmones, kurios yra reorganizavimo procese, kalbėtis su jomis, bet atgal taikyti negalima.

PIRMININKAS. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, iš principo labai panašų klausimą norėjau užduoti. Vadinasi, Lietuvoje bus keletas reguliavimo modelių. Aš nematau, kad tai yra

geras dalykas, bet tai palikime svarstymo stadijai. Aš spėjau pasižiūrėti Teisės departamento pastabas, ten jos yra kelios rimtos, tai norėčiau jūsų reakcijos į tai, ką parašė Teisės departamentas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Taip, Teisės departamentas parašė keletą pastabų dėl kai kurių juridinės technikos dalykų ir kai kurių esminių nuostatų, kurias, manau, išdiskutuosime komitete. Šitas projektas buvo rengtas kartu su Aplinkos ministerija. Komitete bus klausymai, matyt, bus diskusija ir viską išsiaiškinsime.

PIRMININKAS. Ir jūsų dar nori paklausti E. Rudelienė. Prašau, Edita.

E. RUDELINĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū, kolega, už pristatymą. Klausimas gal šiek tiek panašus į prieš tai buvusio kolegos, bet jūs pats teigėte, kad reguliuojama veikla, taip, bet ir šilumos ūkį taip pat reguliuoja. Šiandien tas pats VERT'as nustato šilumos kainą, kaip ir vandens. Vienoms įmonėms galima būti sujungtoms su kitomis, kitoms mes neleisime būti sujungtoms. Vis dėlto kodėl mes apribojame savivaldybei teisę – būti ar nebūti sujungtoms?

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Žiūrėkite, be abejo, yra betvarkė, aš visiškai su jumis sutinku. Ką daryti? Dėl vandens, jeigu mes kalbame apie tas smulkiasias įmones... Paimsiu pavyzdį, kurį gana gerai žinau, tai yra mažos savivaldybės „Kalvarijos komunalininkas“ – įmonė, kuri visą laiką yra nuostolinga. Yra ir šiluma, ir vanduo. Kęstutis, kurio tai yra apygarda, kuris buvo ministru ir bandė tvarkyti tuos reikalus, neleis sumeluoti, tokios įmonės tiesiog negali išsilaikyti. Jos turi būti regioninio vandens tiekėjo dalis. Kiek aš žinau, būtent tos mažos įmonės, „Kalvarijos komunalininkas“ ir kai kurios kitos, neišvengiamai juda ta kryptimi. Tai regionalizacija iš esmės leidžia turėti vieningesnę sistemą.

Ar reikėtų funkcijas atskirti tose savivaldybėse? Taip, reikėtų, bet kai kuriais atvejais mes turime situaciją, kad tos įmonės taip veikia nuo nepriklausomybės pradžios. Tai yra netgi tam tikras istorinis paveldas, sakyčiau, ir nieko nepadarysi. Tai pamažu, pamažu keisdami sistemą gal ir tai sutvarkysime.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKAI (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų, kalbant veterinariniais terminais, asilo ir kumelės hibridas yra asilėnas, ar ne? Bet arklio su karve niekaip nesukergsi. Šiuo atveju turbūt savivaldybėje dvi įmonės, kurių veikla visiškai prieštarauja viena kitai, negali būti sujungtos. Kartais turbūt savivaldybės bando tuo piktnaudžiauti dėl politinių sprendimų. Šiuo atveju norėtusi, kad tiems sprendimams būtų užkirstas kelias ir ta spraga įstatymuose užlopyta.

Reikia paminėti, kad vandens įmonės yra valstybei svarbių strateginių įmonių sąraše, jos taip pat negali būti niekaip reorganizuojamos. Pagal mūsų visai neseniai priimtą Vandens įstatymą turi būti stiprios regioninės įmonės, kurios prireikus (ką ir kolega pranešėjas paminėjo) užtikrintų kitose bankrutavusiose arba bankrutuojančiose įmonėse, kad žmonės tose savivaldybėse gautų geriamąjį vandenį. Iš tiesų turbūt tų argumentų yra pakankamai. Šiuo atveju turbūt tas buvimas strateginių įmonių sąraše yra ne šiaip sau. Jis yra tam, kad žmonės turėtų galimybę apsirūpinti geriamuoju vandeniu.

Šiuo atveju tikrai, kolegos, kviečiu pritarti ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui. Turbūt galėtų būti panašus pavyzdys kaip su nekilnojamuoju turtu, kai savivaldybės priimtų sprendimus, tokius procentus, kokius joms atrodytų tinkami. Turbūt čia signalas mums prieš priimant nekilnojamojo turto apmokestinimą, kad visgi savivaldybėms visiškai laisvė galbūt kartais yra pavojinga. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega.

Dėl vedimo tvarkos – A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Kadangi galimai priėmus šitą įstatymą atsiranda dvejopas reguliavimas, tai aš prašau Vyriausybės išvados. Tegul Vyriausybės teisininkai...

PIRMININKAS. Po balsavimo jau būtų. Gerai. Supratome, gerai. Tada balsuojame dėl šito pasiūlymo. (*Balsai salėje*) Už projektą, už projektą dabar. Po to pagarsinsiu dėl Vyriausybės išvados.

Gerbiami kolegos, už balsavo 69, prieš – 7, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Gerbiamasis A. Sysas prašė Vyriausybės išvados. Taip, dar R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Norėčiau, kad dėl protokolo būtų plius mano įskaityta.

PIRMININKAS. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė balsavo už.

Galime pritarti dėl Vyriausybės išvados bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne.“*) Ne, gerai, balsuojame tada.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Aš irgi už.

PIRMININKAS. Taip, supratau. Andrius irgi už. Gerai. A. Vinkus. Prašau, gerbiamas kolega.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš gerai nesupratau suformuluoto klausimo.

PIRMININKAS. Negirdime, garsiau.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš nesupratau suformuluoto klausimo, aš praktiškai balsavau prieš ir protokole įrašykite.

PIRMININKAS. Taip, supratome. Jūs balsavote prieš, bet norėtumėte, kad jūsų balsas būtų už, taip supratau?

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kadangi jūs suformulavote nevisiškai teisingai, tai aš, ko gero, jeigu balsavau už projektą, tai aš iš tiesų norėčiau, kad mano balsas būtų įskaitytas kaip prieš projektą.

PIRMININKAS. Gerai. (*Balsai salėje*) Galime perbalsuoti? Neprieštaraujate. Gerai. Dar kartą suformuluoju. Kas už tai, kad pritartume Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui po pateikimo. Tai prašau, taip.

Balsavo 86: už – 74, prieš – 7, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Na, toks man parašyta, toks buvo siūlymas projekte. Gerbiamas kolega A. Vyšniauskas. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Siūlome tikrai Aplinkos apsaugos komitetą. Jisai buvo atsakingas už reformą. Čia yra tikrai patikslinimas, techninis dalykas. Nereikia VVSK.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu neįtraukti? (*Balsai salėje: „Negalime.“*) Na, gerai. Yra balsavimas. Balsuojame. Kas už tai, kad kaip papildomas būtų Aplinkos, tai yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, prašau balsuoti.

Balsavo 84: kad kaip papildomas būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, balsavo tik 22, prieš – 50, susilaikė 12. Tuomet pagrindinis komitetas vienas – Aplinkos apsaugos komitetas. Kolega A. Sysas siūlė prašyti Vyriausybės išvados. Balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas manote, kad reikia, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 84: už – 16, prieš – 50, susilaikė 18. Vyriausybės išvados neprašome ir siūloma svarstyti šitą klausimą gruodžio 12 dieną. Ačiū. (*Balsai salėje*) Na, toks yra.

17.44 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3029, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 straipsnio pakeitimo ir papildymo 30² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3030 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-24.1, 2-24.2 klausimai – Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3029 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 straipsnio pakeitimo ir papildymo 30² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3030. Pateikimas. Pranešėjas – J. Varkalys. Prašau, gerbiamas Jonai. Abu klausimus. (*Balsai salėje*) Yra, yra pranešėjas. Prašom. Norėtumėte, kad nebūtų? Taip, prašom.

J. VARKALYS (LSF). Aš prašau pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu?

J. VARKALYS (LSF). Taip.

PIRMININKAS. Aišku, prašo pertraukos iki kito posėdžio. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Ačiū, pertrauka iki kito posėdžio.

Darbotvarkės 2-25 klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3038. Matau, nėra pranešėjo P. Gražulio. Turbūt irgi nesvarstome. (*Balsai salėje*) Nebalsuojame, nėra pranešėjo, tai nesvarstome. (*Balsai salėje*) Šis klausimas turbūt bus įrašytas į kitą posėdį. Čia jau nuspręstieji tie, kurie sudaro darbotvarkę.

17.45 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3068, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3069 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-26.1 ir 2-26.2 klausimai – Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3068 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Prašom pristatyti, Laima Nagiene. Tuoju, minutę.

Dėl vedimo tvarkos – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu dėl abiejų projektų prašome pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Aišku, supratome.

17.46 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2467 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-27 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-2467. Turbūt ir dėl to taip pat?

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Taip, pirmininke.

PIRMININKAS. Supratau. Įgarsinsiu, kad būtų dėl protokolo. Dėl Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2467 taip pat paprašyta pertraukos iki kito posėdžio. Galime pritarti? Galime.

17.46 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3105 (*pateikimas*)

Rezerviniai. Rezervinis 2 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 16 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3105. Prašom. Pranešėja – D. Asanavičiūtė. Prašom, Dalia.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, labai trumpai negaišdama laiko pristatysiu šią siūlomą Statuto pataisą. Ji atvertų galimybę Seimo nariams turėti padėjęjo pareigybę, kurią galėtų užimti žmogus be aukštojo išsilavinimo, tuomet jau dirbtų pagal darbo sutartį.

Kodėl kilo idėja teikti tokį Statuto pakeitimą? Ko gero, ne vienas iš jūsų kadencijos pradžioje susidūrė su problema, kad esant tikrai labai mažiems atlygiams susirasti padėjėją, kuris atitiktų aukštus reikalavimus, gana sudėtinga. Pagal tuos reikalavimus mes, deja, negalime priimti asmens, kuris mokosi paskutiniame bakalauro kurse, baigia universitetą. Arba dar kita problema, su ja susidūriau asmeniškai, tai yra žmonės, grįžę iš užsienio. Dėl skirtingų studijų kokybės vertinimo sistemų tų žmonių aukštojo mokslo diplomai čia, Lietuvoje, nepripažįstami kaip aukštojo mokslo diplomai.

Todėl ir teikiu šią pataisą, kad Seimo narys turėtų tokią galimybę, nebūtinai, bet turėtų tokią galimybę, pats apsisprendęs priimtų žmogų pagal darbo sutartį, bet be aukštojo išsilavinimo. Gal tiek trumpai. Aišku, atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi S. Tumėnas. Prašom, Algirdai.

A. SYSAS (LSDPF). Atsiprašau, nemačiau, kad įjungta. Dėkui, pirmininke. Kodėl jūs siūlote tokį siūlymą? Noriu priminti, kad tokia tvarka kažkada buvo, Seimo nariai būtent ir pasiūlė pakelti padėjėjų statusą į patarėjų, kad jie galėtų gauti didesnę atlyginimą. Ne paslaptis, kai kurie dirba pusantro etato tik todėl, kad už tokią mažą algą niekas neina. Dabar jūs siūlote vėl sumažinti šitų žmonių statusą ir tada sumažinti jiems atlyginimus. Ar tai yra geras pasiūlymas?

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Algirdai, jūs ir atsakėte į savo klausimą, kad už tokį atlygį susirasti žmogų, atitinkantį visus reikalavimus, su aukštuoju išsilavinimu, yra labai sudėtinga. Daž-

ną kartą norime priimti, bent jau man buvo noras priimti paskutinio kurso studentą ir aš to negalėjau padaryti, nes už tokį atlygį paskutinio, priešpaskutinio kurso studentai, kuriems tikrai tinka ir praktika, ir jie tikrai pilni entuziazmo ir noro dirbti, tačiau... Deja, jiems kelias užkirstas. Tai norisi tą kelią atidaryti, kad tiesiog būtų pasirinkimas Seimo nariui ir galimybė tą padaryti.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, pagirtinas jūsų rūpestis jaunimu, tačiau ar nemenkinamas pats institutas? Dažnai mus visus kaltina, kad mūsų parengti įstatymai yra nekokybiški, o dabar mums padės padėjėjai, patarėjai, kurie nebaigę aukštojo. Tai man šitai yra ne visai suprantama.

O ar jūs žinote, kad jeigu dirbi pagal darbo sutartį, tai negalima mokėti priedų ir atlyginimas tada padėjėjo bus mažesnis negu prekybos centrų darbuotojų? Tai ar ne rimtas irgi argumentas? Ar jūs derinate su Darbo kodekso specialistais šias visas problemas?

D. ASANAČIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, žemina, ko gero, mūsų Seimo darbą tik neatsakingas Seimo nario elgesys. O mūsų patarėjai ir mūsų pasirinkti asmenys, kurie mums padeda, tai yra Seimo nario atsakomybė. Vėlgi aš nesilauau visas pareigybes padaryti tokias, nes tu gali pasirinkti patarėją, kuris bus ir su išsilavinimu, ir atitiks tikrai aukštus reikalavimus, tačiau siūlau dar turėti vieną galimybę dėl padėjėjo, kuriam automatiškai reikalavimai būtų mažesni, atlygis mažesnis, bet vėlgi, kaip teikiant pavyzdį, jeigu žmogus pradėdamas dirbti yra paskutinio kurso studentas, jis baigęs galėtų jau tuomet, pasibaigus terminuotai darbo sutarčiai, tapti patarėju su visomis kitomis... su kitais išipareigojimais.

PIRMININKAS. Taip, ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Turbūt Teisės departamento pastabas skaitėte? Iš tikrųjų mes permetame padėjėją į visai kitą statusą – į santykius ne per politinį pasitikėjimą, o į santykius su administracijos darbuotoju. Ar šiuo atveju nebus apsunkinimas, pavyzdžiui, ne visiems sekasi būti ir šiuo atveju paprasčiausiai susitardavai, būdavo paprasta: ačiū, viso gero, nes žmogus nesupranta, kur pakliuvo. O šiuo atveju mes turėsime problemų eidami į kanceliarias ir įrodinėdami, kad kažkas negerai. Vadinas, turės įrodyti, kas negerai, ar jis nevaikšto į darbą. Kas tabelius tvarkys? Na, visai kiti santykiai. Bus ir problemų atleidžiant tam tikrą žmogų iš darbo. Čia nematau, kad vis dėlto politinėje srityje turėtų atsirasti prie politikų, kad būtų politinio pasitikėjimo atsisakyta, o priimti administracijos kažkokius pareigūnus dirbti arti politinio darbo. Ačiū.

D. ASANAČIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Tai vėlgi aš dar kartelį norėčiau pabrėžti – tai yra pasirinkimas, o ne privalomumas. Vėlgi Seimo narys pats apsisprendžia, kokius jis padėjėjus ar patarėjus priima į savo komandą. Tuo labiau pagal Darbo kodeksą yra galimybė priimti terminuotai pagal darbo sutartį, kai tas terminas gali būti pusė metų, metai, ne daugiau kaip dveji metai, ir tokiu būdu išbandyti tą žmogų, ar tinka, ar netinka.

Na, o Darbo kodeksas, aš manau, apskritai darbo rinkoje yra normalus, natūralus dalykas. Nematau problemų, kai ir Seimo nariai, jeigu jiems reikalingas žmogus ir jie apsisprendžia, prisiima atsakomybę, tokiu atveju gali vadovautis Darbo kodeksu.

PIRMININKAS. Taip, ačiū. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiama kolege, vis dėlto jūs čia kažkaip norite padžiazuoti su tuo Statutu ir pati sau prieštaraujate. Tai sakote, kad tokie atlyginimai yra maži, kad negalima susirasti žmogaus, tai jūs siūlote į žemesnę kategoriją ir su žemesniu atlyginimu priimti žmones. Visų pirma noriu pabrėžti, kad viešajame sektoriuje mažai kur yra neaukštojo išsilavinimo reikalavimas. Manysčiau, kad Seimas, ši institucija, turėtų būti pavyzdžiu kitoms institucijoms, kad mes laukiame išsilavinusių žmonių. Praktikas, be abejo, daug kas organizuojame, jauni žmonės gali atlikti praktiką, rašyti savo baigiamąjį bent jau bakalauro darbą ir tapti politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojais. Mūsų padėjėjams yra dar ir priskaičiuojamas stažas už tarnystę valstybei. Mano vertinimu, jūsų tas žingsnis atgal yra netinkamas ir jis diskredituoja šiek tiek (stebi mus mūsų patarėjai, padėjėjai) jų dabartines kompetencijas, kad, vadinas, jau nereikia ir išsilavinimo, jų tos kompetencijos, kurią jie turi, pakaks Seimo nariams ir studentų.

Kita vertus, na, tikrai nematau, kad jums, miela kolege, reikėtų kokių skrybėlių nešiotų...

PIRMININKAS. Laikas, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). ...nes pagal tai, ką jūs siūlote, su tokiu atlygiu galės tikrai tokį labai padėjėjo darbą atlikti žmonės. Ar tikrai jūs viską gerai apgalvojote ir čia tiesiog reikia įdarbinti visus kolegų vaikus į Seimą? (*Balsas salėje: „Čia tai geras!“*)

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Taip... Aš sutinku, girdėjau repliką, kad jūsų pasisakymas panašus į džiazą. Vėlgi aš neprieštarauju pati sau sakydama, kad mūsų padėjėjų ir patarėjų atlygiai mums apsunkina galimybę įdarbinti žmogų su aukštuoju išsilavinimu ir su didele darbo patirtimi. Vėlgi dar kartą pasikartosiu – tai nenubraukia pareigybių, patarėjų pareigybių, kaip ir mes dabar turime, tačiau atveria vieną galimybę – esant poreikiui ir Seimo nario apsisprendimui priimti žmogų, kuris, na, neturi aukštojo išsilavinimo, atitinkamai už tam tikrą atlygį, atitinkamai už tam tikrus ne tokius aukštus reikalavimus ir darbo aprašą.

PIRMININKAS. V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Suplakti du dalykai į vieną krūvą. Viena, tai kvalifikacija, o antra, įdarbinimas ir išdarbinimas. Manau, kad įdarbinimas ir išdarbinimas politinio pasitikėjimo asmenims turėtų būti labai laisvas ir neturėtų tapti Darbo kodekso arba darbo sutarties objektu.

Dėl išsilavinimo, tai taip, galima palikti pasirinkti, pavyzdžiui, baigusį profesinę mokyklą, kuris tikrai moka gerai vairuoti mašiną, ir tokį žmogų turėti. Manau, kad tas projektas turėtų būti išskirtas į dvi dalis, ir apie tokį bendrą svarstymą net nesvarstyčiau. Ačiū.

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Šiuo atveju vėlgi mes turime visas procedūras, svarstymą komitete ir, aš manau, su tikrai vertingais kolegų pasiūlymais galima bus sutarti dėl bendro priimtino ir tinkamo varianto.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia V. Juozapaitis. Nenorite, taip? K. Mažeika? Trumpai.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolege, iš tikrųjų labai keista. Ar jūs žinote, kiek gauna tas Seimo nario padėjėjas, kad sakėte, labai maži atlyginimai? Galbūt jūs nežinote, kokį gauna mokytojai vidutinį atlyginimą? Tikrai tas skirtumas šiuo atveju nėra koks nors stebuklingas. Galbūt, jeigu tikrai... Na, nežinau, kas jus motyvavo būtent tokiems pakeitimams...

PIRMININKAS. Tuoj, tuoj, minutėlę. Netyčia.

K. MAŽEIKA (DFVL). Gal tikrai ne taip šneku, atjungėte mane. Iš tikrųjų kas jus motyvavo? Ar neatrodo, kad tas Seimo vardas yra iš tiesų žeminamas tokiomis sprendimais, nes net kūno kultūros mokytojams reikalingas aukštasis išsilavinimas ir bet kurie kiti mokytojai negali atlikti darbo, o čia kalbame apie teisėkūrą? Ar tikrai jie turės atlikti kokias nors kitas funkcijas? Ačiū.

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Na, tikriausiai, jeigu jūs žinote patarėjo, Seimo nario patarėjo, atlygį, tai tam, kad jis gautų kiek nors padoresnį atlyginimą, jis turėtų dirbti pusantero etato. Čia nėra labai didelis laimėjimas dirbti pusantero etato, gauti kiek nors padoresnį atlyginimą ir sakyti, kad jo atlyginimas yra didelis ir pakankamas. Bet čia yra kita kalba, mes ne apie tai tikriausiai kalbame, o apie tai, kad jeigu Seimo narys norėtų įdarbinti žmogų, kuriuo pasitiki, bet, deja, jis neturi aukštojo išsilavinimo, tokia galimybė būtų.

PIRMININKAS. Aišku. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Už kalba I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, iš tiesų mane šiek tiek nustebino kai kurie klausimai ir pasisakymai tuo klausimu, nes net ne visi čia sėdintys Seimo nariai turi aukštąjį išsilavinimą. Todėl nuvertinti žmones, jie turi ar neturi, man kažkaip atrodo, kad šiuolaikinėje darbo rinkoje ne visai tai yra svarbiausia. Šiuo atveju kolegė Dalia siūlo sudaryti galimybę dirbti pagal darbo sutartį ir tokiu būdu priimti galbūt žemesnės kvalifikacijos arba siekiančius kvalifikacijos žmones atlikti ir paprastesnius darbus, ne patarėjo. Aš nežinau, ar galima rasti labai aukštos kvalifikacijos patarėją už 1 tūkst. eurų.

Taigi aš žinau, kad daugelis čia esančių kolegų tikrai įdarbina savo patarėjus po pusantero etato, verčia juos dirbti daugiau valandų, negu jie normaliomis sąlygomis galėtų dirbti. Man atrodo, mes kaip tik čia truputėlį apgaudinėjame vieni kitus. O jeigu sudarytume galimybę įdarbinti padėjėjus, tai yra tuos, kurie padeda daugiau techniniu lygmeniu, tam tikriems einamiesiems klausimams sutvarkyti, man atrodo, mes iš to visi tik laimėtume, nes didesnę pinigų sumą galėtume skirti ekspertams patarėjams, o tada įdarbinti žemesnės kvalifikacijos žmones, nenuvertindami to darbo, atlikti tuos tiesiog paprastesnius darbus.

Aš manau, kad šitas klausimas yra vertas diskusijos, ir dėkoju gerbiausiai Daliai, kad inicijavo šitą projektą. Aš manau, kad tikrai reikėtų mums apsvarstyti, įvertinti visas rizikas ir rasti sprendimą, kad galėtume didesnes lėšas skirti aukštesnės kvalifikacijos žmonėms įdarbinti, o mažesnes – sudaryti sąlygas įdarbinti galbūt mažesnę kvalifikaciją turinčius, bet tikrai darbščius žmones, kurie galėtų mums sąžiningai padėti ir tarnauti valstybei.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Prieš kalba S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, man susidarė toks išpūdis, kad šitas projektas kolegės Dalios yra parengtas per jos asmeninės patirties prizmę. Aš tikiu, kad kolegės padėjėja studentė ar ne studentė gerai dirba, ar grįžusi iš užsienio, kuriai reikia padėti, bet yra detalių, kurios čia yra neaptariamoms, o tos detalės, visi žinome, dažnai slypi detalėse. Kas yra politinio pasitikėjimo statusas, kas yra darbo sutartis – visiškai skirtingi dalykai.

Noriu pasakyti, kad politinio pasitikėjimo statusas, patikėkite, mūsų padėjėjams, patarėjams suteikia tokį tvirtumą, pasididžiavimą, kartu įpareigojimą. O detalės yra tokios, kad jeigu tu dirbi pagal darbo sutartį, tai negali pretenduoti nedirbti daugiau negu etatu. Tu negali gauti jokio priedo, nėra darbo stažo, nėra skaičiuojamas stažas, už kurį yra mokami priedai.

Tokios detalės mane verčia abejoti. Juoba kad vis mus kritikuoja, kad mūsų rengiami įstatymai nėra kokybiški. Jeigu mums padės rengti tikrai studentai, kurių (padėjėjų) atlyginimas bus ne didesnis negu prekybos centro pardavėjų, aš abejoju, ar mūsų įstatymų kokybė padidės. Taigi aš esu skeptiškas, gerbiu kolegės pristatymą, bet nepritarsiu šitam siūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū, kolegos. Nuomonės išsakytos. Balsuojame.

Balsavo 68: už – 39, prieš – 13, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

18.04 val.

Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo Nr. I-1497 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3115 (pateikimas)

Rezervinis 3 darbotvarkės klausimas – Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3115. Ž. Pavilionis. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Aš, tikiuosi, irgi nesugaišinsiu daug jūsų laiko. Kaip mes visi žinome, artėja Europos Sąjungos ir NATO narystės mūsų dvidešimtmetis ir atitinkamai artėja gana svarbūs sprendimai dėl Ukrainos narystės Europos Sąjungoje, dėl derybų, gal net ir NATO narystės. Mes kartu su Seimo teisininkais ir kitais specialistais pastebėjome, kad yra tam tikrų teisinių netikrumų dėl mūsų galimybės naudoti Europos Sąjungos ir NATO vėliavas. Realiai atrodytų, lyg įstatymas galiotų iki mūsų įstojimo į Europos Sąjungą ir NATO, nes mes jas galime išsikelti tik tada, kada kokie nors svečiai iš tų institucijų pas mus atvažiuoja arba kokios nors atmintinos datos minimos, bet šiaip mes esame ES ir NATO nariai jau 20 metų ir mes turime galimybę išsikelti tas vėliavas, tai jokių būdu nėra prievolė, tai yra teisė, kaip ir Ukrainos vėliavą, kuri yra už manęs. Mes siūlome įteisinti nuostatą, kad jeigu visas Seimas pripažįsta, kad prieš tam tikrą demokratinę valstybę vykdoma agresija ir mes jai išsakome paramą, tai iš solidarumo tol, kol tie baisūs procesai vyksta, mes turime teisę tą vėliavą išsikelti prie valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų. Tokia yra pasiūlymo esmė.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti nemažai kolegų. Taip, A. Gedvilas, tada S. Tumėnas. Aido nėra. S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Ačiū, pranešėjau, už pristatymą. Na, visi suprantame, kad vėliavos yra ryšys su valstybe, ryšys su organizacija, tai pilietinės visuomenės tokia išraiška. Bet dešimt metų tarsi mums nereikėjo, o kokios priežastys, kad, pavyzdžiui, prieš dešimt metų nebuvo pasiūlyta šita idėja? Aktualizuojama dabar. Ar reikėjo dešimties metų, ar reikėjo ten Ukrainos įvykių ir kitų problemų, grėsmių, kad pajustumė, ką reiškia NATO kaip skydas, gynybos skydas? Dabar tarsi visai kitomis akimis... Ar tai paskatino jus dabar čia, tribūnoje, būti, kad dabar naujomis akimis kaip į gynybos skydą mes žiūrime į NATO? Lyg niekas ir dabar nedraudžia, kai vyksta renginiai, NATO vėliavą demonstruoti visur. Tai ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Jūs visiškai teisus. Aš pats nustebau, kad per 20 metų tie dalykai nėra sutvarkyti, kad realiai mes negalime, nors mes visi esame NATO ir ES nariai, mes negalime kiekvieną dieną tų simbolių, kurie mums priklauso, naudoti. O šiaip neatsimenu dar tokių laikų, kad tiek karų vyktų aplinkui. Žinant, kad artėja dar vienas subtilus dalykas, artėja rinkimai, o paprastai prieš rinkimus, patikėkite, čia jau mano diplomato patirtis sako, kad atsiras šalių, kurios atakuos istoriją, simbolius ir pabandys padaryti viską, kad tas mūsų dvidešimtmečio minėjimas būtų kuo labiau sutryptas. Mums tai yra pasiekimas, bet yra šalių, kurios nori parodyti, kad tai buvo nesėkmė, nes mūsų pėdomis eina ukrainiečiai, Moldova, Kaukazo šalys, net Baltarusija jau išsako tai. Paprastai šnekant, Kremlius padarys viską, kad tuos simbolius sutryptų ir suniekintų. Tai, kad to neįvyktų, mes bandome įvesti tam tikrą teisinį tikrumą.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi V. Pranckietis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Na, mes jau, gerbiamasis kolega, pradėjome tam tikrą diskusiją ir mes Peticijų komisijoje nagrinėjome panašų klausimą. Tuomet mes gavome atsakymą ir buvo nuoroda į Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymą, kur iš tikrųjų ir pacitavo Teisingumo ministerija šio įstatymo 18 straipsnį, kuriame nustatyta, kad už Lietuvos valstybės vėliavą, Lietuvos valstybės istorinę vėliavą, Respublikos Prezidento vėliavą, užsienio valstybių vėliavas ir Europos Sąjungos vėliavas, vienu žodžiu, atsako institucijų vadovai. Ar čia nepakanka to, kad vis dėlto kiekvienos institucijos vadovas priklausomai nuo reikalo nuspręstų, kad šiandien kabiname? Aš net neabejoju, kad jeigu kancleris nenorės kabinti vėliavos, tai mes, ko gero, paraginsime jį tai padaryti, pakabinti Ukrainos, jeigu reikia, Izraelio vėliavą ar kitą vėliavą. Šiuo atveju ar reikalingas įstatymas, nes ar nebus priešingų atvejų, kai mes iš tikrųjų norėsime kokią nors vėliavą pakabinti esant problemai, o to nebus įstatyme, tada reikės vėl įstatymą keisti? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Čia tikrai ne apie bet kokias, kažkokias vėliavas, tai apie Europos Sąjungos ir NATO vėliavas, jų dvidešimtmetį minėsime, ir apie valstybes, prieš kurias vykdoma agresija, jeigu Seimas pritaria. Apie jokiais kitas vėliavas nėra kalbama. O savo ruožtu aš pritariu. Jeigu sveiku protu visur būtų vadovaujamas, gal to nereikėtų, bet, žinote, prieš rinkimus visko būna, paprastai to sveiko proto mažėja ir tikrai atsiras radikalų, kurie paneigs ir mūsų narystę Europos Sąjungoje, ir NATO, ir pačią Ukrainą, kurią reikia ginti. Patikėkite, taip vyksta, taip vyko kaimyninėje šalyje, taip vyks ir šitoje šalyje. Norėdami, kad tie simboliai ir mūsų kova už Ukrainos laisvę nebūtų sutrypta, mes norime iš anksto dėl to apsisaugoti.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ar nereikėtų į tą klausimą žiūrėti atvirkščiai – ko nereikėtų kabinti prie valstybės įstaigų, ir taškas. O visa kita – pagal įstaigos vadovo sprendimą arba įstaigos kolektyvo sprendimą, nuspręstų, ką galima kabinti. Ir dar vienas. Ar nereglamentuoja NATO ir Europos Sąjunga jų vėliavų arba mūsų kaip dalyvių vėliavų iškabinimo? Ar nėra kokio nors reglamento?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Ne. Mes reglamentuojame savo teritorijoje savo vėliavų kabinimą. Be to, tikrai jokių būdu nepaneigiama hierarchija. Pagrindinė yra mūsų vėliava, net yra tvarka sudėliota, kaip tos vėliavos yra kabinamos. O čia mes kalbame tiesiog apie teisę ją naudoti ne tik kai mus kokie nors svečiai iš NATO aplanko ar kai mes minime kokią nors vieną dieną, bet kiekvieną dieną, jeigu mes norime, jeigu turime renginį, o tokių tikrai turėsime su ukrainiečiais ir be jų, kad mes turėtume teisę išsikelti ne prie savo namų, o būtent prie valstybės ar savivaldybės įstaigų.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF) Gerbiamas Žygimantai, man gėda, kad jūs, vilniečiai, Vilniaus vėliavos nekabinate prie savo namų, pastatų, valstybinių įstaigų. Ir kitų miestų. Kai aš buvau Biržų meru, pas mane visur kabėjo Biržų vėliavos. O jūs bijote ar ką? Jūs kalbate apie Ukrainą, bet savęs nematote, kokie jūs nepasitikintys savo miestu, nemylintys savo krašto. Kodėl, gerbiamas Žygimantai, prie jūsų namo nėra jūsų miesto vėliavos?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Šiuo metu namo neturiu, bet jeigu jūs Biržų ar Vilniaus vėliavą duosite, aš tikrai iškabinsiu.

PIRMININKAS. Kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Už kalbėti nori E. Sabutis. Prašom, Eugenijau.

E. SABUTIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš manau, tie kolegos, kurie bandė įžvelgti grėsmes, tai čia grėsmių tikrai nėra, nes įstatymo projektas kalba apie galimybę. Ir apibrėžti draudimą kabinti kokias nors vėliavas... Mes jau apie tai esame diskutavę Peticijų komisijoje ir tikrai esame atmetę tokius draudimus. Nes vis dėlto vėliava, kaip ne kartą čia buvo pabrėžta, ir turbūt tie, kas jas naudoja įvairių renginių metu arba kabina prie savo namų, arba prie įmonių, įstaigų ir organizacijų, lygiai taip pat ir Seime, ir kolegos turi ne tikrai Lietuvos ir Ukrainos vėliavas, bet kiti turi ir daugiau vėliavų, puikiai supranta, kad vėliavos yra labai stiprūs simboliai. Šitų simbolių naudojimas teigiama linkme yra tikrai geras dalykas ir tikrai siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Kolegos, balsuojame. Yra prieš. Atsiprašau, Rita. Nebuvo ką tik. R. Tamašunienė – prieš.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš nesu prieš, bet vis tiek noriu tokią abejonę iškelti. Nes šiuo metu tikrai nėra draudžiama ir Europos Sąjungos vėliava labai daug kur nuolat yra pakabinta – ir Europos geografiniame centre, be abejo, prie didžiųjų Lietuvos institucijų, prie pagrindinių, tos vėliavos yra naudojamos.

Antras mano klausimas. Žygimantas pristatymo metu pasakė, kad ir valstybėms, kurios patiria agresiją, Lietuva išreiškia paramą vienai ar kitai valstybei. Tai mes tokių dabar galiojančių rezoliucijų, aš dabar bandau prisiminti, ten, kur vyksta karai, turime ne vieną. Mes išreiškėme paramą ir Armėnijai, be abejo, ir Ukrainai, ir Izraeliui, ir taip toliau. Ar žmonės teisingai supras jūsų intenciją ir nemany, kad visas tas vėliavas nuolat reikia kabinti? Nes tas reguliavimas, koks yra dabar, yra pakankamas. Ir tikrai niekas, man atrodo, nėra tokios inspekcijos, kuri lieptų nukabinti Europos Sąjungos arba NATO, arba Ukrainos vėliavą. Jeigu yra institucija arba bendruomenė, arba net privatus asmuo, kuris nori tą pagarbą ar palaikymą išreikšti, tai jis taip ir padaro. Ir tie ženklai ir simboliai, kurie nėra draudžiami, tai yra leidžiami. Tai ar ne perteklinis vis dėlto čia mūsų įstatymo reguliavimas?

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Retorinis klausimas, turbūt į jį bus atsakyta svarstymo metu. Balsuojame.

Už – 42, prieš – 1, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Siūlomas komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas kaip pagrindinis. Siūloma svarstyti gruodžio 7 dieną. Galime pritarti tam bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Ir per centrinį mikrofoną – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Replika po balsavimo. O replika tokia: siūlau pateikti projektą ir įteisinginti Europos Sąjungos himno „Alle Menschen werden Brüder“ giedojimo taisykles.

PIRMININKAS. Ačiū už repliką po balsavimo.

18.15 val.

Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 25, 71 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3089 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas. Kviečiu gerbiamą R. Lopatą. Rezervinis 4 klausimas – Viešųjų pirkimų įstatymo 25, 71 ir 86 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3089.

R. LOPATA (*LSF*). Ponios ir ponai, kalbama apie tuos ką tik minėtus tris straipsnius ir pataisas juose. Esmė labai paprasta: supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras ir sumažinti administracinę naštą perkančiosioms organizacijoms mokslinių tyrimų, technologinės ir eksperimentinės plėtos srityje. Manome, kad siūlomos pataisos leistų supaprastinti viešųjų pirkimų siūlymus, kurie iki 2 mėnesių sutrumpintų Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vykdomas procedūras; siūloma, atliekant supaprastintus pirkimus, atsisakyti pažymų, patvirtinančių tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą. Jeigu dabar jūs susidūrėte... Mes susidūrėme Ateities komitete: kartais mūsų mokslo institucijoms reikia prašyti pažymų iš Federalinio tyrimų biuro, kad jos galėtų įsigyti vieną ar kitą reagentą.

Taip pat siūloma tikslinti pirkimų neskelbiamų derybų būdu atvejus, numatant, kad supaprastintų pirkimų atvejais neskelbiamų derybų būdu taip pat būtų galima pirkti prekes, kurios gaminamos ir (ar) naudojamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentinių studijų ar eksperimentinės plėtos tikslais.

Taip pat siūlome didinti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai skirtų prekių ir paslaugų, kurias perkant sutartys gali būti sudaromos žodžiu, vertę nuo 5 tūkst. eurų be PVM iki 15 tūkst. eurų. Manome, kad tai leistų mūsų eksperimentiniam mokslui iš tikrųjų būti kur kas konkurencingesniam tarptautinėje erdvėje ir automatiškai tą konkurencingumą pernešti ir į mūsų ekonomiką.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūsų niekas nenori paklausti. Tai turbūt ir už, o du – prieš. Už yra. L. Nagienė gal?..

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš tik vieną.

PIRMININKAS. Tai prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tik vieną sakinį. Iš tikrųjų būnant net ir kituose komitetuose, ir Švietimo komitete mums su Mokslo taryba, ir mokslininkai apie tai kalba ne vieną dieną, ir universitetų vadovai, todėl tikrai pritarkime šitam projektui, jis yra labai svarbus, ir tikrai jie bus be galo dėkingi, Mokslo taryba.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji Laima. Tai galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ateities komitetas su Ekonomikos komitetu. Yra siūlomi abu. Kurį pasirinkti? (*Balsai salėje*) Alternatyvus balsavimas. (*Balsai salėje*) Kolegos, na, tokia tvarka: jei yra pasiūlyti du pagrindiniai, aš turiu teikti jums pasirinkti. Kas balsuoja už Ateities komitetą, balsuoja už, kas balsuoja už Ekonomikos komitetą, balsuoja prieš. Alternatyvus balsavimas. Prieš – Ekonomikos, už – Ateities. Gerbiamas Valdemarai, balsuokite, neagituokite.

Taip, pagrindinis komitetas (nusprendėte: 36 balsavo už, prieš – 22) – Ateities komitetas. Dar yra siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas kaip papildomas. Ne, ŠMK... (*Balsai salėje*) Švietimo ir mokslo komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu papildomam? (*Balsai salėje*) Gal paskiriame kaip papildomus Ekonomikos ir Švietimo ir mokslo komitetus? Galime pritarti? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną. Išsprendėme.

18.19 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589, 603 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 110¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3114 (*pateikimas*)

Rezervinis 5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589, 603 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 110¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3114. Pranešėjas – V. Semėška. Prašau.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pagrindinis įstatymo projekto tikslas – padėti transporto priemonių stovėjimo vietų savininkams apginti savo nuosavybę, turtą ir suteikti policijos pareigūnams teisinius įrankius efektyviai spręsti tokio pobūdžio problemas. Įsigydami būstą vis dažniau Lietuvos gyventojai įsigyja ir nuosavą transporto stovėjimo vietą. Lietuvoje vykdant aktyvią miestų plėtrą daugėja modernios statybos būstų su požeminiu ar antžeminiu *parkingu*, todėl problemos aktualumas turi tendenciją tik didėti. Šiuo įstatymo projektu yra sprendžiami vis dažnėjantys atvejai, kai įsigytos privačios stovėjimo vietos būna neteisėtai užimtos ir naudojamos be turto savininko sutikimo. Tačiau įrankių greitai išspręsti tokia problemą nėra.

Labai paprasta gyvenimiška situacija. Štai pas kaimyną atvažiavo giminaičiai, pasistatė automobilį į požeminį *parkingą*, į jūsų nuosavybės teise valdomą parkavimo vietą, ir išvyko savaitei į užsienį. Kviečiate policiją, tačiau atvykę pareigūnai neturi teisinio pagrindo jums padėti. Aktuali problema, su kuria susiduriama vis dažniau. Jūs galite problemą spręsti nebent civilinio ieškinio būdu, o tai užtruks ne vienerius metus. Šiandien nuosavybės teise valdomų transporto priemonių stovėjimo vietų savininkai būna priversti arba taikstyti su piktybiškais veiksmais, arba bandyti kreiptis į atitinkamas institucijas – policiją. Kadangi nėra reglamentuota įsigytos stovėjimo vietos naudojimo tvarka, policijos atstovai neturi jokio teisinio pagrindo dėstomai problemai spręsti. Į vietą atvykę pareigūnai gali tik paskambinti transporto priemonės savininkui ir geranoriškai paprašyti, kad jis automobilį patrauktų. Kita alternatyva, kaip ir minėjau, su civiliniu ieškiniu kreiptis į teismą. Tai užtruks labai ilgai.

Nauju teisiniu reguliavimu siūlome nustatyti įspėjimą, baudą ir (arba) priverstinį transporto priemonės nuvežimą už savavališką nuosavybės teise valdomos transporto priemonės stovėjimo vietos užėmimą. Pažymėtina, kad pateiktoje Teisės departamento išvadoje siūloma papildyti projekto nuostatas nurodant, kad administracinę atsakomybę užtrauktų savavališkas nuosavybės teise, nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais valdomos transporto priemonės stovėjimo vietos ar žemės sklypo, kuriame ši stovėjimo vieta įrengta, užėmimas ar naudojimas. Toks sąvokos išplėtimas, pasiūlytas Seimo Teisės departamento specialistų, ne tik atspindi šio įstatymo projekto tikslus ir siekius, bet ir užtikrina platesnę problemos sprendimo kokybę. O gyventojai, išgydami (skaitėte, ar ne, labai gerai) arba išnuomodami stovėjimo vietą, tinkamai naudosis savo nuožiūra.

Taigi kviečiu projektą palaikyti, apginti piliečių nuosavybę į turtą ir įgalinti pareigūnus veikti. Skubėjau, kad spėčiau laiku.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Viliau. Jūsų nori paklausti kolegos. J. Sabatauskas. Prašau. Juliau, klausk. Gerbiamas Juliau, klausiate? Taip, taip, įjungtas mikrofonas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Atsiprašau. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aš tikiuosi, jūs skaitėte Teisės departamento specialistų pastabas. Faktiškai čia yra civilinių santykių, kurie apibrėžiami tarpusavio sutarimu dėl naudojimo ar nuosavybės teise, ar panaudos, ar nuomos teise. Šiuo atveju taikyti prievartines priemones, na, man labai keista, kad civiliniuose santykiuose jūs matote administracinius įgalinimus.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Niekio keisto, gerbiamas Juliau. Kaip ir minėjau, tikrai daugėja būstų su nuosavomis parkavimo vietomis, kuomet žmonės perka ne tik butus, bet ir parkavimo vietas, ir daugėja atvejų, kuomet jos nebūna visiškai teisėtai užimtose. Ką daryti stovėjimo vietos savininkui, kuomet atvažiuoja kaimyno giminaitis ir pastato į jo vietą, už kurią jis sumokėjo 10 ar 15 tūkst. eurų, ir savaitei išvyksta į užsienį? Atvyksta policijos pareigūnas, sako, aš neturiu jokių teisinių įrankių, jūs galite kreiptis į teisimą ir, kaip jūs teisingai minite, civiline tvarka išieškoti tam tikrą žalą, kurią reikės įrodyti. Mes ir norime suteikti įrankius stovėjimo vietų savininkams: jiems paskambinus policijos pareigūnams ir pateikus įrodymus, kad tai yra jų parkavimo vieta, policijos pareigūnas galėtų įspėti pažeidėją arba iškviesti evakuatorių ir išvežti tą mašiną, arba taikyti baudas. Aš manau, kad komitete mes galėtume padiskutuoti ir tikrai rasti geriausius sprendimus, kaip apsaugoti privačią nuosavybę. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš tai galvoju, kad vis dėlto rengdami šį įstatymo projektą jūs turėjote dar pagalvoti apie prievolę savininkams pažymėti nupirktais arba privačias stovėjimo vietas. Nemanau, kad žmonės tikrai labai piktybiškai nori pastatyti į svetimą vietą savo automobilį, o tiesiog padaro tai iš nežinojimo.

Antras mano klausimas. Ar jūs įtraukiate municipalinę policiją, tai yra viešosios tvarkos skyrius didžiuosiuose miestuose, kurie taip pat daug tokių ginčų, sakykime, tarp miestiečių kiemuose sprendžia?

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Rita. Tikrai dėl pažymėjimų jūs esate visiškai teisi. Aš jums pasakysiu elementariausią pavyzdį. Bendrija, kuri turi požeminį dviejų ar trijų aukštų *parkingą*, pažymi, kad tai yra privati nuosavybė su vartais, su pulteliu. Atvažiuoja kaimynas ir jis atidaro savo giminaičiui, kaip ir minėjau, tuos vartelius ir įleidžia automobilį, nes mato, kad yra tam tikrų vietų, kurios yra neužimtose, ir galvoja, kad giminaitis pasistatys kelioms savaitėms. Tačiau grįžta savininkas ir jis negali ten pastatyti savo automobilio, nors pažymėtas bendras *parkingas*, kad privati nuosavybė, todėl ta problema niekaip neišsprendžiama. Tam reikalingas įspėjimas arba kokia nors administracinė nuobauda, arba evakuavimas.

Kitas klausimas dėl municipalinių. Jūs visiškai teisi, mes apie tai pagalvojome. Aš manau, kad komitete tikrai galima papildyti, kad galėtų tą administracinį protokolą surašyti ne tiktai policijos pareigūnai, bet galbūt ir viešosios tvarkos savivaldybių pareigūnai. Ačiū.

PIRMININKAS. L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas labai paprastas, prašau atsakyti, nes mes kišamės į nuosavybę, kurios patys nesusitvarko. Jeigu yra mano nuosavybė arba

bendrija turi pultelį ir yra tvarka, tai pati bendrija turi kalbėtis su savo gyventojais. Jeigu nėra tinkamai pažymėta ar tinkamai, jeigu yra ten ne uždaras kiemas, tiesiog pastatyti tokie kabliai, kad neprivažiuotų ir niekas nestatytų, tai, jeigu aš nepažymėjau, aš atvažiuau ir pasistačiau. Ar nemanote, kad mes dabar šiuo atveju visiškai kišamės į tuos reikalus, kurių mes neturėtume reguliuoti, o yra bendrija, kuri pati turi susitvarkyti?

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Ne, nematau, nes būtent bendrijos arba bendrijų grupė kreipėsi su šita problema. Yra piktybiškų žmonių, kurie atvažiuoja į sumokėtas kitų žmonių privačias parkavimo vietas, pastato automobilius ir išvažiuoja, kaip minėjau, savaitei, mėnesiui, nes jie puikiai žino, kad jiems niekas už tai negresia. Todėl aš manyčiau, kad reikia įrankį suteikti policijos pareigūnui, nes kai vietos savininkas kreipiasi į policijos pareigūną, o šis yra bejėgis, tai nėra gerai. Vis dėlto, man atrodo, mūsų tikslas yra apsaugoti privačią nuosavybę ir kad bent jau su evakuatoriumi išvežti galėtų, manyčiau, yra visiškai logiška.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolega, norėčiau paklausti: ar pagal jūsų projektą apkrausite labai policiją ir viešosios tvarkos pareigūnus? Policijos pareigūnų dabar trūksta ir viešosios tvarkos pareigūnų taip pat, nes jie kartais vykdo jau ir policijos užduotis.

Antras klausimas: iš kur tos pajėgos bus?

Trečias klausimas dėl pačių techninių priemonių. Jeigu įsileidžia kas nors, o ten, kaip ir prie prekybos centrų yra nurodomi numeriai tiems, kurie įvažiuoja, sakykime, tai labai akivaizdžiai matyti ir galima tai užkardyti įvairiomis techninėmis priemonėmis. Tuo labiau kad gali būti pažymėti ir numeriai. Ar pakankamai išdiskutavote, kalbėjote su tais bendruomenių, bendrijų pirmininkais, kad reikia išspręsti šį klausimą techninėmis priemonėmis, o ne valstybinėmis, nes tai turėtų didesnius kaštus?

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Ačiū už klausimus. Tikrai išdiskutavome, tikrai problema yra labai opi ir didelė, ypač didmiesčiuose, kuriuose automobilių pasistatyti kartais sudėtinga ir vietų trūksta. Kaip ir minėjau, yra ne vienas ir ne du atvejai, o dažni atvejai, kuomet piktybiškai, kaip ir minėjau, gyventojai nesilaiko net ir bendruomenės taisyklių ir tos parkavimo vietos yra užimamos, o policijos pareigūnai yra bejėgiai. Techninių galimybių yra įvairiausių, galima ir blokuoti tas parkavimo vietas, bet įsivaizduokite požeminį ir antžeminį garažą, kuomet kiekvienas gyventojas ten pradeda savo kažkokius blokatorius statyti. Nors, kaip ir minėjau, įvažiuojant į privačią nuosavybę parašyta „Privati nuosavybė“, tačiau tai neapsaugo nuo piktavališko vietos užėmimo, o, kaip ir minėjau, pareigūnai negali kištis, nes čia jau nėra jokio Eismo taisyklių pažeidimo. Šiuo atveju mes suteiktume tam tikrus įrankius, kurie yra tikrai įvairūs: geranoriškas įspėjimas, nušlavimas arba jau tuomet, kai yra piktybiškumas, bauda.

PIRMININKAS. Ir V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Privačiuose daugiaaukščiuose garažuose prie oro uosto pirmieji du aukštai visur pažymėti numeriais automobilių, kurie ten turi stovėti. Nė vienas, atvažiuavęs į tą privačią teritoriją, ten nestato, o važiuoja ten, kur jam priklauso, kur nors aukštyne. Jeigu čia nėra problemų tik dėl to, kad ten tos vietos yra pažymėtos, kodėl mes pirma nesprendžiame, kad tos vietos turi būti pažymėtos, ir tada, jeigu atsiranda problema, gal pirma pradėkime nuo to, kad būtų žinoma, kad ta vieta priklauso ne bendrai kam nors, o tiesiog konkrečiai taip, kaip tuose pavyzdžiuose jau yra. Ten nėra problemų. Oro uoste turbūt teko naudotis daugiaaukštėmis aikštelėmis, kurių pirmuose aukštuose yra tiksliai sužymėti numeriai mašinų, kurios ten statomos.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Norėčiau jums pasakyti, kad jūs turėtumėte atskirti privačias nuosavybes, gyvenamųjų būstų bendrijas nuo oro uostų, kur yra mokamos aikštelės. Mokamose aikštelėse savininkas įrengia įvairiausių *slagbaumus* ir jūs taip lengvai neišvažiuosite. O ten irgi yra įvairių atvejų, kuomet atvažiuoja, nesusimoka ir išieško. Aš manau, kad nėra priežasčių nepritari šiam įstatymo projektui, nes problema yra opi. Tai aiškiai įvardija daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijos ir prašo tokio instrumento, kad galėtų būti apsaugota privati nuosavybė. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Prieš kalba J. Sabatauskas. Juliau? Tada prieš kalba L. Nagienė. (*Balsai salėje*) L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų nepritariu šitam projektui, mes kišamės į privačią nuosavybę. Tegul bendrijos susitvarko savo teritorijas, tegul sužymi taip, kaip ir priklauso. Mes dabar visuomenę gąsdiname tik baudomis ir daugiau nieko nesugebame. Bendrija turėdama savo turtą atitinkamai jo nesutvarko, tai dabar mes kiekvienam, kuris privažiavęs pastatys mašiną nepažymėtoje vietoje, už tai skirsime baudą arba net nutemps mašiną ir atitinkamai tam asmeniui vėl reikės sumokėti didžiulius pinigus. Jeigu jie patys nesusitvarkė savo turto... Tikrai, tikrai nepritariame šitam projektui ir siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Už kalba L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Iš tiesų neketinau kalbėti, bet kai jau taip labai prieš, tai pasakysiu, ką aš galvoju. Nežinau, kaip rajonuose, kiek tokių parduodamų, Vilniuje tikrai labai daug parduodamų aikštelių. Aš tikriausiai, Laima, jums nesumeluosiu, labai išsižeistumėte, jeigu į jūsų butą atečiau ir pasidėčiau savo lagaminus, ir pasakyčiau, ai, aš grįšiu po savaitės, nes, na, turite plotą, ten galima grįžti. Aikštelė Vilniuje, kuri yra nupirkta automobiliui, yra lygiai tokia pat nuosavybė kaip butas, kaip namas, kaip žemė – tai yra lygiai tas pats, tiktai kažkodėl yra žmonių, kurie nutarę, kad jeigu jinai be barjerų, be tvoros – ką noriu, tą darau. Vadinasi, jau įžengiau ir darau, kaip noriu. Šitai pataisai aš tikrai pritariu ir siūlau balsuoti už. Gerbkime žmonių nuosavybę, kad policija turėtų įrankį, kaip elgtis. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, ačiū už išsakytas nuomones. Balsuojame.

Balsavo 50: už – 33, prieš – 3, susilaikė 14. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 21 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritariame.

18.33 val.

Seimo 2023 m. spalio 31 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kviečiu gerbiamą Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Razmą, kad pristatytų 2023 m. spalio 31 d. Seimo posėdžių darbotvarkę. Prašom. (*Balsai salėje*) Viskas priklausys nuo jūsų klausimų.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, buvome suplanavę tokią nesudėtingą darbotvarkę tą dieną prieš Vėlines, kad čia mes visi ramiai bendru sutarimu dėl visko balsuotume. Buvo įrašyti tokie projektai, kurie, man atrodo, nesukuria didelių politinių takoskyrų, bet šiandien mes patys pasistengėme. Dėl visų pensijų kaupimo II pakopoje įstatymų projektų padarėme pertrauką ir nukėlėme į tą posėdį prieš Vėlines. Matyt, teks padirbėti kiek ilgiau. Čia buvo planuojama iki 17 valandos, matyt, teks iki 18 valandos geriausiu atveju. (*Balsas salėje: „Viskas!“*)

PIRMININKAS. Jūsų paklausti niekas nenori. Visi iš principo pritaria. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Na ir registruojamės. Pagrindinis šios dienos darbas. (*Šurmulys, balsas salėje: „Valio!“*)

Užsiregistravo 49. Skelbiu 2023 m. spalio 26 d. vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*) Gero vakaro ir gero savaitgalio! Ačiū.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 314 STENOGRAMA

2023 m. spalio 31 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas. Pradedame spalio 31 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 114 Seimo narių.

10.00 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, turiu perskaityti balsų skaičiavimo grupę. Balsų skaičiavimo grupė nuo šios dienos iki kito mėnesio pabaigos yra ši: R. Baškienė – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, J. Baublys – Liberalų sąjūdžio frakcija, V. Bukauskas – Darbo partijos frakcija, D. Gaižauskas – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, S. Lengvinienė – Laisvės frakcija, A. Palionis – Mišri Seimo narių grupė, G. Paluckas – Socialdemokratų partijos frakcija, A. Pocius – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. spalio 31 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, esu pasiūlęs ir prašyčiau frakcijos vardu šiandien įtraukti į darbotvarkę rezoliuciją „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“. Mano rezoliucijos mintis, kad būtų laikomasi karo teisės ir įsiklausoma į Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus žodžius, kad būtų paskelbtos paliaubos. Todėl prašau visų frakcijų palaikyti šitą mano rezoliuciją.

Ir dar replika po balsavimo. Galiu pasakyti tokią trumpą? Gerbiamieji, kai buvo sudaroma laikinoji mano apkaltos komisija, visa opozicija sakė, kad nedeleguoja į komisiją žmonių. Bet kažkaip nuo socialdemokratų atsirado K. Vilkauskas slapta. Pasirodo, man socialdemokratai sako: kada mes buvome opozicijoje? Mes niekada nebuvo opozicijoje. Projektas 2K tęsiasi. O kas pamiršo, tai yra vadinamasis G. Kirkilo ir A. Kubiliaus duetas, jis ir toliau tęsiasi. Taigi, vienu žodžiu, sveikinu socialdemokratų perėjus į valdančiąją daugumą oficialiai.

PIRMININKĖ. Ačiū, pasiūlymus išgirdome. Prašau, K. Vilkauskas dėl darbotvarkės.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Frakcijos vardu siūlau išbraukti Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kadangi labai didelis projektas ir norime daugiau diskusijų. Frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Kuris numeris?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Projektas Nr. XIVP-2834.

PIRMININKĖ. Darbotvarkės 1-12 klausimų blokas, ar ne?

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKĖ. Ačiū.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Galiu atsakyti į repliką. Gerbiamas Petrai, balsuosiu pagal sąžinę ir Seimo nario mandatą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mieli kolegos, aš norėčiau paprašyti, svarstant rezoliuciją „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo

streikuojantiems užtikrinimo“, leisti svarstyme užsiregistruoti ir pasisakyti labai svarbiu klausimu, nes paėmus pertrauką sustabdyta procedūra ir tiek, kiek buvo užsirašiusių svarstyme, tiek ir likę darbotvarkėje. Tai svarbus klausimas, manau, platesnė diskusija ir nuomonių įvairovė tokiu klausimu yra labai svarbi. Labai prašau dėl darbotvarkės 1-7 klausimo leisti registruotis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama Rita, kuomet prieisime prie to klausimo ir jeigu bus poreikis, apsvarstysime dėl laiko, skirtą diskutuoti, pratęsimo. J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (LSF). Prašau iš darbotvarkės išbraukti 2-17 klausimą – Miškų įstatymo projektą. Aš, kaip projekto teikėjas, prašau kol kas išbraukti.

PIRMININKĖ. Gerai. Dėkoju. Ir J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš reaguojau į siūlymą įtraukti P. Gražulio rezoliuciją. Kadangi mes laikomės sutarimo, jog rezoliucijų projektai užsienio politikos klausimais, prieš svarstant Seime, turėtų būti apsvarstyti Užsienio reikalų komitete, manau, kad šiuo atveju tai nėra atlikta. Tai dėl to siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pasiūlymai išsakyti. Apsispręskime balsuodami. Pirmiausia dėl P. Gražulio siūlomos įtraukti rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“. Balsuojame. Kas pritaria šios rezoliucijos įtraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 105: už – 15, prieš – 49, susilaikė 41. Pasiūlymas nesulaukė pritarimo, taigi šiandienos darbotvarkėje jo nebus.

Antrasis pasiūlymas K. Vilkauskio frakcijos vardu išbraukti 1-12 klausimą – projektą Nr. XIVP-2834 ir lydimuosius, Biudžetinių įstaigų įstatymo paketą. Kas pritaria pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 121: už – 56, prieš – 45, susilaikė 20. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Toliau J. Baublys, iniciatorius, prašo išbraukti 2-17 klausimą – Miškų įstatymą. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta.

Ir dėl visos darbotvarkės. Ar galime patvirtinti bendru sutarimu? Balsuojame. Kas pritaria darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 124: už – 90, prieš – 2, susilaikė 32. Darbotvarkei pritarta. Atkreipiu dėmesį, kad balsavimo intervalas prasideda 10 val. 10 min., taigi iškart.

Ir P. Gražulis – replika po balsavimo.

P. GRAŽULIS (MSNG). Man labai gaila, kad tik 15 Seimo narių už taiką, už paliaubas, kad nebūtų karo, kad nebūtų žudomi vaikai, o visi kiti nori kariauti, nori, kad žūtų žmonės, kad tas konfliktas tik plėstųsi pasaulyje. Labai gaila. Manau, kad panagrinės Užsienio reikalų komitetas, nors tai nėra statutinė norma, ir pritars šiai rezoliucijai, ir išgirs Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus poziciją, taip pat ir Dž. Baideno poziciją, kad reikia paliaubų, nes žūsta nekalti vaikai, moterys, tėvai, seneliai tiek vienoje, tiek kitoje pusėje.

10.07 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 9, 10, 14, 17, 22, 23, 27² straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu ir 2 priedu įstatymo Nr. XIV-917 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3036(2) (priėmimas)

PIRMININKĖ. Kitas darbotvarkės 1-2 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3036(2). Tai yra priėmimas. Sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Dar turime minutę iki balsavimo pradžios, taigi išlaikykime formalumus. Tuoj, netrukus, po keliolikos sekundžių, pradėsime balsuoti.

Apsispręskime balsuodami dėl 1-2 klausimo – projekto Nr. XIVP-3036. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 108, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3036) priimtas. (Gongas)

10.10 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2866(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2866. Tai yra taip pat priėmimas. Norėčiau pakviesti J. Sabatauską, kad trumpai pakomentuotų kai kurias Teisės departamento pastabas. O dabar pradėdame priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento dvi pastabos. Prašom pakomentuoti.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Pirmai pastabai (ačiū, Pirmininke), pirmai pastabai dėl nedidelio transporto priemonės trūkumo komitetas pritarė ir atitinkamai suredagavo taip, kad dabar nedidelis transporto priemonės trūkumas tai yra neatitiktis techniniams transporto priemonės reikalavimams, nedaranti reikšmingo neigiamo poveikio šios transporto priemonės saugai arba kenksmingo neigiamo poveikio aplinkai, arba nežymi transporto priemonės neatitiktis kitiems reikalavimams, susijusiems su motorinės transporto priemonės ir (ar) jos priekabos dalyvavimu viešajame eisme. Buvo visais balsais, tai yra 7 – už, prieš, susilaikiusių nebuvo. Antrai nepritarė, čia buvo pastaba dėl priekabos. Kadangi jau dabar Saugaus eismo įstatymo 2 straipsnio 55 dalyje aiškiai nustatyta, kad priekaba yra transporto priemonė, skirta tempti, skirta tempti motorinę transporto priemonę, kurią tempia, ir priekaba laikomos ir puspriekabės, todėl, atsižvelgiant į tai, pavojingais transporto priemonių trūkumais laikomi ir priekabų trūkumai.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatytas Teisės departamento pastabas. Gerbiami kolegos, ar galime 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 3, 4 straipsnių pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. O, atsiprašau, jūs dėl straipsnio, bet pageidaujate dėl viso įstatymo. Gera, prašau. P. Gražulis – motyvai prieš.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, Jungtinėse Amerikos Valstijose apskritai nėra techninės apžiūros. Kas iš tos techninės apžiūros, jeigu aš į tą susiaurinto kelio bordiūrą trenkčiau – si tik perėjęs techninę apžiūrą – ir jau nėra tos techninės apžiūros. Dabar mes statome žiedus, duobėti keliai, tiltai griūva, tai tada, aš manau, daug svarbiau yra investuoti į kelius, o ne į kažkias technines apžiūras. Techninė apžiūra, manau, visiškai nereikalinga ir negriežtiname tų techninių apžiūrų reikalavimų, nes jos gali labai trumpai galioti – iki pirmos aštrios duobės arba kokio nors eismo įvykio.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-3.1 klausimo – projekto Nr. XIVP-2866. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 118: už – 73, prieš – 3, susilaikė 42. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2866) priimtas. (Gongas)

10.14 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 6¹ ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2867(2) (priėmimas)

Lydimasis 1-3.2 klausimas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2867(2). Dėl 1 straipsnio yra viena Teisės departamento techninio pobūdžio pastaba. Jai komitetas pritarė. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Nemačiau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta. Dėl 2, 3 straipsnių pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų už kalbėti užsirašė S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš noriu pataisyti ir padrašinti balsuoti už. Čia nėra techninės priežiūros sugriežtinimas. Čia yra tiesiog teisė dviem valstybės institucijoms patikrinti techninės priežiūros atitikimo standartą gatvių sąlygomis. Ką P. Gražulis šnekėjo, tai buvo netiesa – negriežti-

nami techninės apžiūros standartai. Tiesiog leidžiama dviem institucijoms patikrinti realiomis sąlygomis tarp tų dvejų metų periodu, kai yra patikrinta transporto priemonių techninė apžiūra, ir leidžiama sustabdyti gatvėje. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų labai liūdna, kad mes nesimokome iš klaidų. Prieš gerą dešimtmetį Mokesčių inspekcija turėjo tokią galimybę, o kai prasidėjo tam tikras inspekcijų siautėjimas, ta galimybė iš jų buvo atimta.

Kita bėda. Kai dabar stabdo kelyje, yra policijos pareigūnas, aplinkosaugos pareigūnas, kitų institucijų pareigūnai. Pavyzdys. Pažeidėjas nestoja ir bėga, tada policijos pareigūnas turi ginklą, turi visus reikiamus įgaliojimus jį vyti, sustabdyti ir kitą dalyką padaryti. Dabar aplinkos inspektorius taps ir pareigūnu, kuris gaudys nusikaltėlius gatvėse? Nedarykime tų klaidų, ant tokio grėblio buvome užlipę. Šiandien yra galiojanti tvarka, kaip yra stabdoma, kaip yra tikrinama, kas įeina į tą komandą. Ta tvarka yra veikianti. O jeigu dabar leisite prie kiekvieno kampo stabdyti, tai tuoj pamatysite, kokią chaosą turėsite, ir tada viena institucija bus galingesnė už visas kitas. Tikrai reikia balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Priminsiu, turbūt pateikimo stadijoje sakiau, kad XXI amžiuje problemas bandome spręsti XIX amžiaus metodais. Ir tikrai vertindami prisiminkime, kaip ministras džiaugėsi, kad jau dabar galima nuotoliniu būdu nustatyti automobilių kietųjų dalių išmetimus. Vis tik yra tos technologijos, nereikėtų apkrauti žmonių, supirkti įrangą, paruošti ją, laikyti kažkur, apmokyti žmones, važiuoti į kažkokius reidus. Tai iš tiesų didžiulės investicijos, o rezultatas, panašu, yra labai abejotinas, nes visgi, kaip sako, žinome, kur gerai norais grįstas kelias. Iš tiesų turbūt reikėtų pagalvoti pirmiausia apie metodus, apie inovacijas, o ne apie tai, kaip tiesiog dar vieną funkciją užmesti aplinkosaugininkams ir galiausiai jokio rezultato nepasiekti.

Aš manau, kad tikrai visiškai nereikalingas įstatymo projektas. Turbūt turime galvoti apie „Regitros“ šiuo atveju kompetencijų stiprinimą, kad visgi iš „Regitros“ neišvažiuotų su jau iš karto užprogramuotais taršiais automobiliais. Jeigu ten yra korupcija, galbūt reikėtų tenai daryti kokius nors prevencinius darbus, reformas ar kokius nors pokyčius, nes vis tik institucijų priemonių yra pakankamai, bet jeigu institucijos nedirba, tai reikėtų įvertinti iš aukščiau, kas yra padaryta blogai. Visgi, kolegos, šiuo atveju, manau, yra perteklinis siūlymas ir tų aplinkosaugai brangių funkcijų, manau, šiandien tikrai nereikia. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti.

Balsuokime. Kas pritariate projektui Nr. XIVP-2867, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 116: už – 64, prieš – 20, susilaikė 32. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2867) priimtas. (Gongas)

10.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei

kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116(2). Priėmimo stadija. Atkreipiu dėmesį, tai yra antrasis variantas, tai yra jau redaguotas variantas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nematau prieš... Balsuojame. Taigi, balsuojame dėl 1 straipsnio. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 58, prieš – 36, susilaikė 13. Pritarta 1 straipsniui.

Dėl 2 straipsnio šiuo metu yra renkamos frakcijų siūlomų deleguoti narių pavardės. Kaip žinome, Seniūnų sueigoje mes šios komisijos 12 narių patvirtinome. Darome techninę pertrauką šio klausimo. Kai tik pavardės bus surinktos, grįšime prie jo svarstymo.

10.22 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos Vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3042(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos Vyriausybės pagrindų susitarimo dėl partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3042(2). Priėmimas. Vienas straipsnis sudaro, dėl jo pasiūlymų nėra gauta.

Prašom, A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Aš praėjusį balsavimą suklydau, ne tą paspaudžiau. Mano balsą įskaitykite prieš.

PIRMININKĖ. Dėkui, įskaitysime. Taigi, priėmimas pastraipsniui. Vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. (*Šurmuly salėje*) Viskas gerai. Gerbiame kolegos, apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-5 klausimo – projekto Nr. XIVP-3042(2). Kas pritariate šiam įstatymui po pakeitimo, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 112: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3042(2) priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Tailando Karalystės pagrindų susitarimo dėl visapusiškos partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3043(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Tailando Karalystės pagrindų susitarimo dėl visapusiškos partnerystės ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3043(2). Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuokime dėl darbotvarkės 1-6 klausimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 114: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3043(2) priimtas. (*Gongas*)

P. Gražulis norėtų replikuoti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama Pirmininke, klausimas dar net neprasidėjo dėl laikinosios tyrimo komisijos dėl Prezidento. Aš noriu užsirašyti prieš, jau rašo, kad negalima. Tik tada galima uždaryti už, prieš, kada jau prasideda priėmimas, priėmimo stadija. Jūs dar tik formuojate komisiją.

PIRMININKĖ. Užsirašymas yra atidarytas. Kaip ir sakiau, dėl 2 straipsnio dabar yra renkami frakcijų deleguoti asmenys. Grįšime, kai tik bus pavardės, ir visi norintys, ir užsirašę galės pasisakyti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Tai dabar jau negalima pasisakyti. (*Šurmulys salėje*)

10.24 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIVP-3118 (svarstymo tęsinys ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl švietimo darbuotojų darbo užmokesčio, derybų dėl mokytojų streikų užbaigimo ir atlyginimo streikuotojams užtikrinimo“ projektas Nr. XIVP-3118. Tai yra svarstymo tęsinys ir priėmimas. Iš prieš tai buvusio posėdžio liko trys Seimo nariai, kurie yra užsirašę kalbėti diskusijoje svarstymo stadijoje. Norėčiau pasiūlyti apibrėžti laiką, kiek laiko mes diskutuosime. Mano siūlymas, kad 20 minučių skirtume tai diskusijai. Ir atidarome registraciją. Gera? Atidarome registraciją, bet apsiribojame 20 minučių. Tai yra svarstymo tęsinys.

Prašom, gerbiami kolegos, užsirašyti, kas dar norėtų pasisakyti. O aš į tribūną kviečiu J. Šiugždinienę. J. Šiugždinienė kalbės frakcijos vardu.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Mieli kolegos, kodėl aš nebalsuosiu už šią pasiūlytą rezoliuciją. Visa širdimi esu už mokytojus. Labai norėčiau, kad jau šiandien jie uždirbtų solidų darbo užmokestį ir neabejotų, kad jie yra pasirinkę pačią svarbiausią ir pačią gerbiamiausią profesiją šalyje. Deja, siūloma rezoliucija niekaip neprisidės prie teigiamų pokyčių. Tai yra tarsi politinis figos lapelis, skirtas ne ieškoti sprendimų, bet priešinti ir mėginti pasirodyti geresniems, nesiūlant jokių naujų ar geresnių sprendimų.

Taigi dėl pirmo rezoliucijos punkto. Vyriausybė laikosi savo įsipareigojimų, kurie yra fiksuoti ir Lietuvos politinių partijų nacionaliniame susitarime, ir kolektyvinėse sutartyse, taip pat su Švietimo darbuotojų profesine sąjunga. Tai atsispindi ir kitų metų biudžete. Jame labai aiškiai matome, kad nuo rugsėjo 1 dienos vidutinis darbo užmokestis šalyje dar sieks 130 % vidutinio darbo užmokesčio, o dėstytojams ir mokslininkams – 150 % vidutinio darbo užmokesčio. Tai labai aiškiai indikuoja ir biudžeto skaičiai, kad per šią kadenciją darbo užmokestis iki kitų metų pabaigos išaugs, padidės net 70 %. Apskritai švietimo biudžetas išauga dvigubai, tai yra 4 mlrd.

Kaip jau minėjau, buvo pasirašytos sutartys su visomis profesinėmis sąjungomis. Ir su Švietimo darbuotojų profesine sąjunga po ilgų trejus metus trukusių derybų. Priminsiu, kad 2018 metais, juos mes čia labai dažnai minime, jokia sutartis su Švietimo darbuotojų profesine sąjunga nebuvo pasirašyta. Taigi buvo pasirašyta sutartis, tačiau viena profesinė sąjunga atėjo su naujais reikalavimais po 8 mėnesių, dar nesuėjus mūsų susitarimo laikui ir įgyvendinant sutartus susitarimus.

Taigi dėl antro punkto. Ministerija yra pasiūliusi ir susitarusi su keturiomis profesinėmis sąjungomis dėl ilgalaikių veiksmų, susijusių su etatinio darbo užmokesčio peržiūra ir galimybe mažinti vaikų skaičių klasėje, ten, kur jis yra labai didelis. Jau priimtas sprendimas nefinansuoti per didelių klasių. Tokių Lietuvoje yra 6 %. Tai, aišku, bus didelis iššūkis Vilniaus miestui. Ir įtvirtinti galimybę sumažinti klasę nuo 30 iki 27 ir nuo 24 iki 21. Nors tokia galimybė ir šiandien yra galima, savivaldybės tarybos sprendimu tai galima padaryti, tačiau reikia įtvirtinimo nutarimu. Tai ministerija yra sutarusi su profesinėmis sąjungomis padaryti. Taigi dėl ilgalaikių veiksmų yra sutarta.

Dėl trečio punkto. Kadangi Lietuvos Respublikos Vyriausybė vykdo nacionalinį susitarimą, vykdo pasirašytas kolektyvines sutartis, todėl apmokėti už streiką pagrindo tikrai šiuo metu nėra.

Kolegos, aš tikrai balsuočiau už rezoliuciją, jei joje būtų siūlomi nauji sprendimai, kurių ši Vyriausybė neinicijavo ar nepriėmė. Sprendimai, kurie leistų greičiau pasiekti, kad mokytojo profesija būtų gerbiama ir vertinama. Balsuočiau ir už rezoliuciją, kurioje būtų įvardintas tvirtas politinių partijų įsipareigojimas laikytis švietimo susitarimo ir toliau nuosekliai didinti mokytojų darbo užmokesčio finansavimą ir ateinančiomis kadencijomis. Balsuočiau už rezoliuciją, kurioje Seimo nariai, ypač išrinkti vienmandatėse apygardose, deklaruotų įsipareigojimą dirbti savo savivaldybėse ir padėti spręsti probleminius klausimus, šiandien trukdančius mokytojams gauti orų atlyginimą. Suprantu, kad yra lengviau rašyti rezoliucijas, nei kelti klausimus, kurie nėra lengvi, savo apygardose. Pavyzdžiui: kodėl vienoje rajono gimnazijoje vaiko ugdymas kainuoja 8 tūkst.

eurų, o kitoje – tikrai 1,5 tūkst. eurų, kai tarp jų turbūt nėra nei dešimties kilometrų? Kodėl rajonų centruose gimnazijų klasės yra perpildytos, o pakraščiuose tuščios ir nuskurdusios? Kodėl kai kuriose gimnazijose vaikai nelaiko gamtos mokslų egzaminų, valstybinių egzaminų, o kitose juos renkasi po tris? Kodėl švietimo pagalbos finansavimui didėjant du kartus, mokyklose trūksta švietimo pagalbos? Ir tai tik keli pavyzdžiai. Suprantu, jog kelti šiuos klausimus savo savivaldybėse ir padėti užtikrinti orų mokytojų atlyginimą nėra taip lengva ir patogų galvojant apie ateinančius rinkimus.

Taigi ir pagrindinis klausimas: kodėl, vidutiniam darbo užmokesčiui jau dabar išaugus daugiau kaip 40 %, kai kurie mokytojai sako to nejaučiantys? Kokios to priežastys, nes darbo užmokesčio lėšos negali būti panaudotos kitoms reikmėms? Tad raginu Seimo narius, ypač vienmandatininkus, atidžiau pasižiūrėti į tai, kas vyksta savivaldoje, kas vyksta jų pačių mokyklose, ir padėti spręsti šiuos klausimus, o ne rašyti rezoliucijas, kurios nieko naujo ir teigiamo nepasiūlo. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Tamašunienė – frakcijos vardu.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Mili kolegos, labai svarbi rezoliucija ir mūsų bendras sutarimas, kad vis dėlto mes siekiame bendro tikslo – mokytojo darbo prestižo ir ugdymo kokybės, nes visa tai yra, be abejo, susiję. Politinių partijų susitarimas dėl švietimo suteikė daug vilčių, bet irgi tapo savotiška *pro forma* valdančiųjų sumanymams paslėpti. Kodėl streikuoja mokytojai? Todėl, kad sotūs pažadų, todėl, kad iškreipiami neva oficialūs duomenys apie darbo užmokestį, o mokytojai savo tarpe nepažįsta kolegų, gaunančių tokio dydžio darbo užmokestį.

Mokytojo prestižas – tai dažniausiai dedikuojamas ir liaupsinamas pašaukimas per Mokytojų dieną, Mokytojų dienos progą, bet priemonės tam prestižui didinti pasirenkamos visiškai priešingos. Tai yra nuolatinės reformos švietimo srityje, kurios vyksta tik dėl reformos ir palydimos vis naujų reikalavimų, sunkinančių mokytojo darbą ir paties ugdymo proceso organizavimą. Kai mo mokyklos uždamos neva dėl prastos kokybės, taip ižeidžiant mokytojų bendruomenės pasiekimus. Atnaujinto ugdymo turinio nepalydi vadovėliais ir metodikomis teikiama pagalba. Ir mažiausiai dar penkerius metus tų vadovėlių nebus, o tautinių mažumų mokyklose su dabartiniu finansavimu 12 metų projektuojama atnaujinti ugdymo turinį su vadovėliais.

Kaip įgyvendinamas įtraukusis ugdymas? Numesta užduotis ir nesuteikiama mokytojui galimybių individualizuoti darbą. Prisiminkime, mokytojai klasėje turi ir gabių mokinių, kuriems reikia dėmesio, jie turi pasiekti standartus, kurių reikalaujama pagal kiekvieną klasės ugdymo programą. Iš tiesų mes kalbame apie nuolatinį mokytojų darbo neva gerinimą, bet niekaip to nepalydime finansinėmis injekcijomis šiai sričiai, nors ji spęstų daugelį klausimų – pradedant mokytojų rengimo problemomis, baigiant mokytojų darbo užmokesčiu ir teisingu atlyginimu už jų atliekamą darbą.

Vyriausybės nusiteikimas nematyti problemos, Vyriausybės nusiteikimas neišklausti streikuojančių mokytojų tikrai neveda niekur. Jeigu Vyriausybei realiai svarbi ateitis ir jaunos kartos, kuri ves valstybę jos raidos keliu, ugdymas, ji privalo išiklausti į pedagogų reikalavimus ir priimti sprendimus, kurie nebus kokie nors eiliniai kosmetiniai papudravimai, bet taps reikšmingu pokyčiu mokytojo profesijos prestižui, patrauklumui didinti ir pokyčiu, kuris geriau skatins Lietuvos mokinius ateityje pasirinkti mokytojo profesiją ir pedagogines studijas.

Neverta naiviai tikėtis, kad mokytojo ryžtas nusiūgs – ne, jis kils vis nauja banga, kuri, mano vertinimu, taip pat yra didelė pilietiškumo akcija. Reikia priimti, kad žmonės, kantrūs Lietuvos žmonės, pasirenka Lietuvoje kaip kraštutinę priemonę streikus, piketus, ir dėl to verta iš tiesų dėti maksimaliai pastangų, kad ta banga būtų įvertinta, nes tai iš tikrųjų yra realus pokyčių siekimas švietimo sistemoje.

Rezoliucijoje yra teikimas dėl mokėjimo už darbą streikuojantiems mokytojams. Be abejo, jį sai yra teisingas ir palaikykime vis dėlto pilietiškumo apraiškas Lietuvoje, jos signalizuoja apie tai, kas blogai, apie tai, kas spęstina kiekvienoje sistemoje, ir dėl to mokytojams priklauso darbo užmokestis už tas pilietiškumo pamokas mums visiems. Tai yra teisingai pastebėta mūsų kolegės gerbiamos Vilijos ir įrašyta į rezoliuciją.

Iš tikrųjų mokytojai kantriai visus tuos trejus metus, kai pradėjo dirbti šita Vyriausybė, laukė Vyriausybės pažadų įgyvendinimo, bet po trejų metų neveikimo ir pseudoreformų, sukėlusių dau-

giau chaoso ir neatnešusių naudos, akivaizdoje jie elgiasi teisingai ir pilietiškai. Ne sau, ne sau, aš noriu pabrėžti – mokytojai tai daro ne konkrečiai dėl savęs, o dėl visos švietimo sistemos, jos ateities, jos kokybės, dėl mokinių, kuriuos ugdyti, juos šitie mokytojai ugdyti geriau. Jie mokės įgyvendinti visus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pavestus pavedimus ir bus patenkinti savo socialiniu statusu, o tas statusas bus mūsų visuomenėje tikrai gerbiamas ir nulems jauno žmogaus, jaunų kartų ir valstybės ateitį. Todėl labai labai kviečiu balsuoti už rezoliuciją ir ieškoti sprendimų, kurie bent šitos mūsų visuomenės grupės, šitą atsakingą darbą dirbančių žmonių reikalavimus patenkins. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Nagienė. Ruošiasi V. Fiodorovas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, mano teisės ir mano pareigos. Gyvename nepriklausomoje Lietuvoje, mūsų pedagogų bendruomenė turi teisę savo šalyje ginti savo teises, kovoti už geras darbo sąlygas, už padorų darbo užmokestį, prieštarauti neproporcingiems ir neteisingsiems teisės aktams. Mes norime aktyvios visuomenės, tačiau mūsų veiksmai rodo, kad norime paklusnios, neaktyvios visuomenės. Juk kvailius lengviau valdyti. Ko šiandien siekia mokytojai? Siekia savo teisių. Aš noriu paklausti, ar teisinga, kad šiandien pradinių klasių mokytoja, dirbdama mažoje mokykloje mieste, neuždirba nė tūkstančio eurų? Ji į rankas gauna 800 eurų, nes ne visas etatas. Ji man sako: mes grįžome iš Norvegijos, norime čia gyventi, leisti vaikus į lietuvišką mokyklą, kurti savo gyvenimą Lietuvoje, norime visi turėti savo būstą, tačiau kredito negaliu gauti, nes neturiu viso etato. Keturių asmenų šeima. Per mažas darbo užmokestis. Ar tai normalu? Mokytoja, dirbanti su viena pradine klase.

Ar normalu, kai šiandien klasėje 24 ar 31 moksleivis ir dar prie viso šito toje pačioje klasėje yra du ar trys vaikai su specialiaisiais poreikiais? Susitinkite su mokytojais. Mes išgirdome juos, išgirskite ir jūs, ką jie kalba apie įtraukijį ugdymą, apie materialinę bazę, apie pasiruošimą dirbti su vaikais, turinčiais specialiųjų poreikių. Ir dar vienas klausimas: kas šiuos mokytojus pavadavo streiko metu? Ogi niekas. Kas įgyvendins ugdymo planą? Ogi tas pats mokytojas. Jis jaučia ir priima visą atsakomybę už savo vaikus. Ar reikės papildomų lėšų? Ogi ne. Tos lėšos yra skirtos. Tai ko mes siekiame?

Aš sakyčiau, palaikykime šitą pilietinę visuomenę, kuri nori apginti savo teises. Jie gina visų pedagogų teises, jie nori gerovės visiems pedagogams, visai visuomenei, o ta visuomenė prisideda prie mūsų vaikų gerovės ir mūsų visų brandžios visuomenės kūrimo.

Nemeskite akmenukų į vienmandatininkus, kurie nieko nedirba. Labai klystate. Susitinkame su pedagogais ir žinome jų problemas. Džiaugiamės, kai yra turtingos, geros mokyklos ir savivaldybė visada sprendžia klausimus. Visada mes esame už pedagogus ir manau, kad nė vienas šiandien nepasakys... kad tai yra profesija, kuri labiausiai reikalinga bet kuriame regione, bet kuriame mieste, bet kurioje gyvenvietėje. Todėl kviečiu visus palaikyti šitą rezoliuciją ir leisti išmokėti darbo užmokestį mūsų pedagogams, nes šiandien, galime sakyti, niekas negali pasakyti, kaip apskaičiuojamas tas darbo užmokestis. Iš tikrųjų prie jo turėtume mes visi kartu dar kartą grįžti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Fiodorovas. Ruošiasi paskutinė kalbėti V. Targamadzė.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiama buvusi ministrė Jurgita, susidaro tokia keista situacija, kai moralizuojate, lipate ant sąžinės regionuose rinktiems Seimo nariams. Bet tokia keista situacija – iš esmės daugelis arba daug savivaldybių yra savo tinklus iš esmės susitvarkiusios iki galo, bet kaip mokytojų atlyginimai nedidėjo, taip ir dabar tiktai, matyt, dėka... ir čia jau didelė pagarba mokytojams, kurie išėjo streikuoti, tas toks didelis suplanavimas arba iš dalies didelis suplanavimas ir įvyko. Taigi didelė pagarba mokytojams ir galbūt nereikėtų iš tribūnos ant sąžinės lipti savo kolegoms.

Pritariu rezoliucijos autorių tekstui ir noriu priminti, kad rezervų išspręsti susidariusią situaciją tikrai dar yra. Tik tai reikia daryti be principų, be susipriešinimo ir supriešinimo. Viskas įmanoma. Galite kalbėti, ką tik norite, bet akivaizdu, kad daugiau nei vienu krūviu dirbantys mokytojai šiandien tikrai neuždirba 1 tūkst. 400 eurų į rankas. Ir tai yra realybė. O statistika, kurią pateikia ministerija, yra toli gražu nuo susitarimo. Todėl Darbo partijos frakcija prieš kelias savaites užregistravo pasiūlymą 2024 metų Vyriausybės skolinimosi programoje atsisakyti galimybės skolintis 245 mln. eurų *e. tollingui* bei ministerijų naujų pastatų statyboms Vilniuje finansuoti, o

atsiradusias laisvas lėšas skirti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos papildomiems asignavimams mokytojų, dėstytojų atlyginimams didinti.

Buvo prašoma šaltinio, tai štai jis – papildomi 245 mln. eurų pedagogų atlyginimams kelti. Sakys, kad tai netvaru, sakys, kad tai neįmanoma, kad tai netinkamas šaltinis. Jau tai girdėjome per savo frakcijos posėdį, kai buvo atėjusi ministrė praėjusį ketvirtadienį. Bet esmė ta, kad tie pinigai biudžete jau suplanuoti ir suplanuoti tikrai ne tokiems svarbiems dalykams, jie tikrai gali palaukti. Mokytojai, pedagogai, dėstytojai laukti nebegali, o štai ministerijų miestelis ir jo nauji pastatai, darbo vietos, galbūt patogesnės, tikrai gali palaukti.

Esu įsitikinęs, kad investicijos į mokytojų atlyginimus yra nepamatuojamai geresnės negu tai, ką aš išvardinau. Todėl tikrai palaikysiu ir kviečiu kolegas palaikyti šią rezoliuciją bei palaikyti mūsų teiktą pasiūlymą, dėl kurio artimiausiu metu diskutuosime čia, Seimo posėdžių salėje. Ačiū, gerbiami kolegos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, iš tiesų mes kalbame apie pilietinį ir patriotinį ugdymą, bet kai atsiranda toks pavyzdys ir mokytojai tai demonstruoja, tam pritaria mokiniai, kartu eina per visą Lietuvą, kalba su bendruomenėmis ir didelė dalis visuomenės pritaria jų žygiui, tai, kad yra manipuluojama, atvirkščiai vyksta, mes ignoruojame. Aš labai siūlau sąžiningai pagalvoti, ar pilietinis ir patriotinis ugdymas yra tik tušti žodžiai, ar šie žodžiai turi tam tikrą turinį. Galų gale ši rezoliucija yra beveik analogiška tai rezoliucijai, kuri per praeitą streiką buvo teikta Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos ir nebuvo, aišku, priimta. Taigi vėl, kodėl reikia manipuluoti, kodėl reikia neigti tą rezoliucijos žanrą ir reikalauti iš rezoliucijos žanro to, ko neturėtų jame būti? Galų gale vieną kartą reikia susitarti.

Štai per praeitą Vyriausybės posėdį aš klausiau ministro, jisai visą laiką kalbėjo per Švietimo ir mokslo komiteto posėdį, kad yra remiamasi Valstybės duomenų agentūros duomenimis, o kitas viceministras yra prieš tai kalbėjęs, kad pasitiki Finansų ministerijos, taigi neaišku, kaip netgi VDU yra apskaičiuojamas. Galų gale vieną kartą reikia baigti tas manipuliacijas, nepamiršti, kad mes esame net elementarių dalykų neapsibrėžę. Ne vieną kartą esu valdantiejiems sakiusi, kas gi yra ta ugdymo kokybė, nėra jos apibrėžties. Taip, švietimo kokybės yra apibrėžtis.

Taigi mes gyvename tokiam rūke ir visą laiką tikrai situacija ir kaip pakreipti tą situaciją savo naudai, nematant to, kas vyksta mūsų ugdymo įstaigose, mūsų švietime. Aš siūlau palaikyti mokytojus. Kadangi nereikia papildomų lėšų, jeigu nebus rezoliucija palaikyta, merams ir mokyklų vadovams vis dėlto surasti galimybių, kaip už streiko laikotarpį išmokėti mokytojams, kompensuoti atidirbant ir panašiai, kad būtų jiems kompensuotas materialinis praradimas.

Ir dar vienas dalykas. Galų gale tikrai išgirskime mokytojus ir švietimo pagalbos specialistus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas pasisakyti, baigėsi. Einame į priėmimo stadiją. Priėmimo stadijoje motyvai dėl rezoliucijos. Už kalba V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū Pirmininkei už suteiktą žodį. Darbo partija pasisakė ir pasisakys, kad būtų geri atlyginimai, pabrėžiu, geri mokytojų atlyginimai. Estijoje minimumas po mokesčių – 1 tūkst. 735 eurai, todėl Darbo partijos nuostata, kad būtų ne mažiau kaip 2 tūkst. eurų. Rezoliucija čia tikrai pusė kelio, tačiau reikia palaikyti ir pusę kelio, kad nugalėtume ir nueitume antrą pusę kelio. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Man labai gaila, kad tokiu svarbiu klausimu pasitelkiamos metodikos darosi vis purvinesnės. Per kiek daugiau nei savaitę klaidėdama profsąjungos atstovai klaidino visuomenę ir kaitino temperatūrą viešai pateikdami tikrovės neatitinkančią informaciją apie mano išpareigojimą dalyvauti jų susirinkime Klaipėdoje ir neatvykimą į jį, nors jokių išpareigojimų nebuvo. Šiandien ir toliau kaip vienmandatininkas esu įkyriai spaudžiamas balsuoti ne pagal savo sąžinę, o taip, kaip nori profsąjungos atstovai, nors Konstitucija sako, jog balsuoti turime pagal savo sąžinę ir negalime būti varžomi jokių mandatų.

Visuomet kalbu argumentais, todėl tikiuosi, jog girdėsite argumentus ne prieš švietimiečių bendruomenę, o prieš rezoliuciją šiandien. Pirmiausia, rezoliucija yra dokumentas, kuris nesuke-

lia jokių teisinių padarinių. Antra, reikalavimas imtis apčiuopiamų sprendimų dėl darbo užmokesčio yra įgyvendinamas. Na, sutikite, 21 % per einamuosius metus yra reikšmingas pokytis.

Keistai atrodo viešumoje sklindančios skaičiavimo ir vidurkių vedimo metodikos, kuriomis remiantis prieinama prie įdomių išvadų. Juk, pavyzdžiui, jeigu darbuotojas iki liepos mėnesio gavo 1 tūkst. eurų atlyginimą, nuo liepos 1 dienos gavo 2 tūkst. eurų atlyginimą, nesakome, kad jam atlyginimas 2023 metais kilo iki 1 tūkst. 500 eurų, jam atlyginimas kilo iki 2 tūkst. eurų.

Ar sutinkame, kad apmokėjimas nėra toks, kokio norėtusi? Na, žinoma, girdimi priekaištai ir noras, kad būtų atliepta ir infliacija, o numatomi didėjimai būtų uždedami ant viršaus, yra gera siekiamybė, tačiau su tokia biudžeto sandara, su tokiu valstybiniu mechanizmu ir tokiais mokesčiais maksimaliai patenkinti visų sektorių poreikių būtent tokiu būdu šiandien tikrai nėra įmanoma net turint geriausių norų. Juk, pavyzdžiui, teisėjams nuo 2009 metų iki šių metų liepos atlyginimai buvo visiškai nekite, neskaičiuojant nei infliacijų, nei bet kokių kitų rodiklių.

Trečia. Kai kalbama apie reikalavimą streikuojančių darbo užmokesčio netektis permesti Vyriausybei, tai yra valstybei, noriu atkreipti dėmesį, kad valstybė apmoka už ugdymo procesą. Streikas nėra ugdymo procesas ir teisiškai tam nėra pagrindo, tam yra skirta profsąjungos veikla. Ir gerbiamas streikuojančios profsąjungos pirmininkas A. Navickas, kviesdamas streikuoti, aiškiai ir nedviprasmiškai užtikrino, kad profsąjunga kompensuos streiko metu negautą atlyginimą.

PIRMININKĖ. Laikas.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš nematau pagrindo juo netikėti. Todėl šiandien kviečiu nepalaidyti rezoliucijos.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiami kolegos, nors mokytojai, jausdami atsakomybę už savo profesiją, už vaikus ir už Lietuvos ateitį, sustabdė aktyvų streiką, tačiau ar manote, kad yra normalu, kad jie turi maldauti iš šios Vyriausybės to, kas jiems tiesiogiai priklauso? Ar normalu yra tai, kad tiek Vyriausybę, tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją valdanti politinė jėga aiškina apie algų pakėlimą tik po metų, kai reali infliacija jau bus suvalgiusi didelę dalį būsimo algos prieaugio? Ar normalu yra tai, kad Vyriausybė ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija meluoja ir išsisukinėja, bandydamos teigti, kad mokytojų atlyginimai yra pakankami, netgi didesni nei Suomijoje? Ar normalu, kad šios Vyriausybės artimiausia aplinka, atstovių vyrai drįsta įžeidinėti mokytojus? Labai gaila, kad kai kurie žmonės, užsidarę šiuose rūmuose, taip pat ir Vyriausybės rūmuose, pamiršo, kam jie turėtų būti dėkingi už tai, ką pasiekė gyvenime, tai yra savo mokytojams.

Manau, kad XXI amžiuje europietiškoje, vakarietiškoje ir 33 metus nepriklausomoje valstybėje yra visiškai nepriimtina, kad mokytojai vis dar turi kovoti už tai, kad jų profesija būtų laikoma prestižine ir tinkamai apmokama. Taip pat visiškai nepriimtina tai, kad tūkstančiai kitų tarnautojų, valstybei dirbančių policininkų, kultūros darbuotojų, valstybės tarnautojų, taip pat pensininkų dėl nevykusios šios Vyriausybės politikos ir nesugebėjimo suvaldyti kainų augimo vos suduria galą su galu, o didžioji dalis Lietuvos piliečių priversti važinėti apsipirkti į Lenkiją. Nors rezoliucijos turinyje pasigendu dėl delspinigių mokėjimo mokytojams, tačiau visiškai palaikau teikiamą rezoliuciją ir mokytojų reikalavimus ir esu tikras, kad valstybė, negerbianči mokytojų ir nesugebanti jiems sudaryti padorių gyvenimo sąlygų, neturi ateities. Tad kviečiu balsuoti už šią rezoliuciją ir įsipareigoti užtikrinti mokytojams...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. GEDVILAS (MSNG). ...garbingas ir deramas darbo ir gyvenimo sąlygas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, rezoliucija yra, kiek galime justi, sukėlusį pedagogų bendruomenei tam tikrus lūkesčius, įsivaizduojant, kad ją priėmus kažkas esmingai pasikeistų, pagerėtų. Deja, turbūt ne visi supranta, kad rezoliucija yra toks žanras, kuris iš esmės nesukelia jokių teisinių pasekmių, ir, ko gero, būtų nusivylimas, kai priėmus rezoliuciją iš esmės niekas ir nepasikeistų. O rezoliucijos turinyje yra surašyta ir nemažai neteisingų dalykų, pavyzdžiui, tvirtinimas, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija stokoja sisteminio požiūrio į reformų įgyvendinimą, yra be pagrindo kaltinama manipuliacijomis dėl politinių partijų susitarimo.

Tikrai tai yra nepagrįsti kaltinimai. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nuosekliai igyvendina partijų susitarimą. Suprantama, kad mokytojams atrodo neteisingas jų atlyginimų statistinis skaičiavimas, nustatytas Eurostato, bet būtent pagal tokį skaičiavimą Vyriausybė yra išpareigojusi pasiekti, kad pedagogų vidutinis atlyginimas būtų 130 % nuo VDU. Tačiau suprantama, prie to nereikia sustoti, ir rezoliucijoje, jeigu būtų siūloma dar kitais, dar kitais metais toliau didinti pedagogų atlyginimą, tai jau būtų šis tas, dėl ko gal ir būtų galima balsuoti. O dabar tas raginimas Vyriausybei nustatyti 130 % pedagogų atlyginimą tikrai skamba keistai, kai Vyriausybė ir taip jau tą daro ir padarys. Kolegos, spręskime mokytojų problemas...

PIRMININKĖ. Laikas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). ...konkrečiai, sistemiškai, bet ne tokiais padrikais, nieko nesprendžiančiais dokumentais.

PIRMININKĖ. Motyvai už – T. Bičiūnas.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkui už suteiktą žodį. Man atrodo, kad opozicijai tikrai netrūksta motyvacijos šią rezoliuciją šiandien palaikyti, nors būtent rezoliucijos dalis autorių komandos ir negirdėjo, 2018 metais būtent tokios pačios rezoliucijos turinio ir nepalaikė. Tačiau labiausiai dabar norisi, kad atkreiptų dėmesį šioje salėje sėdintys dešiniausieji žmonės, kurie 2018 metais ir teikė beveik tokią pačią rezoliuciją, ragino atlikti tokius pačius veiksmus, o šiandien sėkmingai J. Razma aiškina, kad rezoliucija – tai toks žanras, kuomet čia gal ne viskas pavyks, bet 2018 metais labai sėkmingai teikė tokią pačią.

Kolegos, neprieštaraukite patys sau. Šiandien turite tokią stebuklingą, lemiamą galimybę padaryti tai, ko negalėjote padaryti 2018 metais. Todėl jus visus raginu prisijungti prie šios rezoliucijos palaikymo ir pasiekti tų tikslų, kurių nepavyko jums prieš penkerius metus. Dėkui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Kolegos, aš tik noriu dar kartą priminti, kad 2018 metais, kaip jūs minite, nebuvo nei politinių partijų susitarimo ir jame indikuotų labai aiškių skaičių, kurie yra šiandienos biudžete, nebuvo nei koalicijos sutarties, ne koalicijos, nebuvo nei kolektyvinės sutarties su Švietimo darbuotojų profesine sąjunga. Tai buvo visiškai kita situacija, negu mes ją turime dabar.

Ir dar noriu taip pat reaguoti į gerbiamos Laimos mintį, kurią jinai pati pasakė, ir faktiškai pasakė atsakymą. Jeigu mažoje mokykloje, kur mokytojas per savaitę galbūt turi poros valandų kontaktą, Laima lyg siūlo mokėti už visą etatą. Taip negali būti. Ką galvos mokytojas, kuris dirba Vilniuje ar Kaune, ar Raseiniuose ir turi 24 valandų kontaktą per savaitę? Mes siūlome mokėti už visą etatą, aš suprantu, ką Laima minėjo, tai taip negali būti.

PIRMININKĖ. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų, gerbiama Jurgita, jūs neteisingai supratote. Pradinių klasių mokytojas, dirbantis su klase, pirmąja klase, tai yra 23 kontaktinės valandos, apie tai aš kalbu. Ir jūs labai neteisingai sakote, kad turi 2 valandas per savaitę. Atsiprašau.

PIRMININKĖ. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, išklausius gerbiamos J. Sejonienės atrodo, kad gyvybė žemėje prasidėjo po to, kai konservatoriai atėjo (J. Šiugždinienės, labai atsiprašau, supainiojau pavardes), kad gyvybė žemėje atsirado po to, kai konservatoriai atėjo į valdžią. Aš jums tik primenu, kad kolektyvinės sutartys, streikai šiame sektoriuje, švietimo sektoriuje, vyksta jau dešimtmečius. Mokytojai yra ta visuomenės grupė, kurios dėka ir jūsų algos yra normalios, ir jūs galite išgyventi iš tos algos. Būtent dėl viešojo sektoriaus augimo nebuvo jokio kito geresnio veiksnio negu mokytojų streikai, kurie tiesiog kėlė tą atlyginimą iš apačios ir visam viešajam sektoriui buvo didelis spaudimas kelti atlyginimus, taip pat kitiems biudžetiniams. Visada taip buvo. Ir aš puikiai atsimenu tuos 2018 metus, kai jūs iškabinote plakatus Seimo languose ir sakėte, kad palaikote mokytojus. Tai parodykite, kaip jūs palaikote tuos mokytojus.

Reikėtų padėkoti mokytojams, kurie kartu su savo mokiniais atvyko į Vilnių, prie Vyriausybės rūmų, protestavo gražiai, iš visos Lietuvos atėjo ir pėsčiomis, ir atvažiavo. Tai buvo tikra pilietiškumo pamoka. Vien už tai reikėtų padėkoti. Mes matėme tą tikrai gražią mokinių ir mokyto-

jų vienybę. Mokiniamis reikės šito įgūdžio jų gyvenime, jie dar ne kartą streikuos, reikalaus, gins savo teises.

Aš atsimenu tas patosiškas kalbas, kurias jūs kalbėjote, kai 2018 metais vyko streikai. Man teko važiuoti į ministeriją, kai profsajunga buvo užėmusi ministerijos rūmus, kalbėtis su jais. Aš tada sutikau daug jūsų atstovų. Dabartinė premjerė buvo atvažiavusi pas mokytojus, padėjo jiems skaičiukus dėliotis, kompiuteriu dirbo prie mokytojų, užėmusių ministeriją. Na, tai rodykite tai, ką deklaravote.

PIRMININKĖ. Laikas! Dėl vedimo tvarkos – J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Aš ne dėl vedimo tvarkos, dėl to, kad mano pavardė buvo paminėta.

PIRMININKĖ. Taip, prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Tomai, tikrai nereikėtų taip priešinti. Ir man labai skaudu girdėti, kad mes nieko nepadarėme ir neklausome mokytojų. Jūs tą minite. Toks jausmas, kad mes nenorime, kad mokytojų atlyginimai būtų orūs. Aš dar kartą kartoju, kad iki kitų metų pabaigos darbo užmokestis augs, auga Lietuvoje 70 %, švietimo biudžetas – du kartus. Taigi, jeigu mes kalbame jau apie lėšas, tai yra rekordinis augimas, kurio nematė Lietuva per paskutines dvi kadencijas, to tikrai niekada nebuvo. Jeigu būtų augęs nuosekliai ir socialdemokratai būtų didinę atlyginimą nuosekliai, o ne tik 10 %, tai šiandien mes neturėtumėme tokios sudėtingos situacijos. Taigi nesakykite, kad... Kaip sakant, nereplikuokite, kad mes nieko nedarome ir mes turime atsigręžti į mokytojus. Tai ir atsigręžiame į mokytojus, didiname atlyginimą, darbo užmokestį, stengiamės dėl darbo sąlygų. O ką sako rezoliucija? Ar nors kažką sako naujo, kas padėtų pakeisti situaciją? Nieko naujo nesako.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, siūlau neįsivelti į diskusiją. Trumpa T. Tomilino replika ir tęsiame svarstymą toliau.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš reagavau ne į tai, ką jūs dabar pasakėte, – aš reagavau į jūsų pasakymą, kad 2018 metais nieko nebuvo, jokių kolektyvinių sutarčių, jokių streikų ir nieko. Viskas buvo ir tada taip pat valdžia turėjo argumentus neklausti mokytojų, bet jūs, kaip politinė jėga, stovėjote kitoje pusėje. Dabar jūs – valdžia, jau apsisvertė viskas aukštyn kojomis.

Šita rezoliucija yra ne bandymas priešinti profsajungas, ką jūs labai sėkmingai darote, o apmokėti už streiką. Tai prašau bent padaryti tai. O rezoliucijos yra svarbu. Jūs patys kas antrą savaitę teikiate po kelias rezoliucijas ir tada neaiškinate, kad rezoliucijos nieko nereiškia. Čia dabar staiga rezoliucija nieko nereiškia. Labai daug reiškia rezoliucija, konkretūs žodžiai, konkretūs įsipareigojimai. Mokytojams galiausiai reikia apmokėti už tas streiko valandas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Grįžtame prie motyvų. Motyvai prieš – J. Sejonienė. Ir tuomet balsuosime.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Žiūrėkite, su visa pagarba švietimiečiams, kaip ir visiems kitiems viešąsias paslaugas teikiantiems darbuotojams, bet aš už šią rezoliuciją balsuoti negaliu. Pabandysiu trumpai paaiškinti, kodėl. Žiūrėkite, man pirmiausia keista, kad visos profsajungos susėdo prie stalo, derėjosi ir tuos sprendimus, kurie tenkina visas profsajungas, išskyrus vieną, rado. Įsipareigojimai dėl Nacionalinio švietimo susitarimo yra vykdomi ir kitų metų sausio mėnesį ir rugsėjo mėnesį darbo užmokesčiai didės tiek, kiek yra susitar-ta. Kodėl tai netinka vienai profsajungai? Na, paaiškinti kitaip, negu kad tai yra šioks toks manipuliavimas ir priešrinkiminis, matyt, politikavimas, aš negaliu.

Pati profsajunga buvo įsipareigojusi sumokėti streikuojantiems už streiką, kas yra normalu, nes žmonės tuo metu nedirba, jų darbą dirba kiti žmonės didesniu krūviu ir jiems už jį reikia apmokėti, ir greičiausiai dėl to net nukenčia ir ugdymo kokybė. Tai kodėl profsajunga nevykdo to savo įsipareigojimo?

Dabar žiūrėkite, kalbant apie patį rezoliucijos tekstą, man užkliuvo, kad čia tik vienoje vietoje yra vieną kartą paminėti vaikai. O ką mes toje rezoliucijoje siūlome dėl ugdymo kokybės? Kodėl mes nesiūlome mažinti ugdymo, na, tų atskirčių tarp regionų ir didesnių miestų, tarp vieno ir kitų mokyklų? Ar mums neberūpi vaikai? Man atrodo, kad švietimas apima ne tik švietimo darbuotojus, bet pirmiausia vaikus ir tai, kokius jie turi pasiekimus.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš pasinaudosiu proga kalbėti be eilės, nes, man atrodo, čia yra per daug svarbus klausimas. Ką tik mes girdėjome iš kolegų pasisakymų, daug dalykų buvo pasakyta, bet ką tik mes girdėjome iš kolegų pasisakymų, kad štai dalis mokytojų nusprendė streikuoti, tai yra demokratijos išraiška, pilietinė visuomenė ir tai yra labai puiku. Ir aš visiškai su jumis nesiginčiju.

Bet kas mane labiausiai stebina, kad jūs visomis šitomis iniciatyvomis nurašote tas profesines sąjungas, kurių yra dauguma ir kurių narių yra dauguma, kurios vis dėlto ėjo tartis, diskutavo, ieškojo sprendimų, kurios taip pat atstovauja mokytojams, kurios taip pat turi savo narius, kurioms jūs dabar bandote tarsi pasakyti, kad jos yra kažkokios nereikšmingos, jų susitarimai yra kas čia – kolaboravimas su valdžia? Ir, tiesą sakant, man atrodo, kad čia ne mes kažką priešiname, o jūs priešinote pačią mokytojų bendruomenę.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai yra išsakyti. Dabar pereiname prie balsavimo stadijos. Tikrai primenu, kaip vyksta balsavimas dėl rezoliucijos: balsuosime pirmiausia dėl to, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Taigi, kas pritariate tam, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 59, prieš – 24, susilaikė 39. Rezoliucijai nepritarta.

Replikos po balsavimo. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Vakar turėjau susitikimą su profsąjungų atstovais Skuode. Jie labai gerai palygino dvi vyriausybes. Praeita valstiečių Vyriausybė, kai mokytojai streikavo ir konservatoriai rėkė: išgirskite mokytojus, apmokėjo mokytojams už streiko laikotarpį. Dabar konservatoriai išsityčiojo iš jų ir sako: rezoliucijos nieko nereikia ir apmokėjimo negausite. Dabar ir pažiūrėsime, kaip jūs išgirsite mokytojus ir kokie bus jūsų veiksmai.

PIRMININKĖ. D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkui. Mes čia dažnai šnekame apie veidmainystę ir demagogiją. Šiandien turime puikų to pavyzdį. Pažiūrėkite. „Išgirskite mokytojus!“ Tas skelbimas prieš trejus metus kabojo Seime. Prisimename, kas jį laikė, taip? Čia sėdi tie patys kolegos, kurie laikė tą skelbimą. Dabar jau jie yra kitoje pusėje. Dar praeis porą metų, vėl čia pereis tas skelbimas į aną pusę. Kiek galima naudotis mokytojais kaip ta žioplą mergele, kurią šiandien vieni panaudoja, kiti panaudoja, o po to visi numeta? Taip negalima, tai yra labai amoralu!

PIRMININKĖ. V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Girdisi jau turbūt. Pirma. Noriu padėkoti (gal ir keistai nuskambės) tiems, kurie balsavote prieš, nes jūs parodėte, kokie yra svarbūs mokytojai, švietimo pagalbos specialistai ir jų reikalavimai. Vienas dalykas.

Kitas dalykas. Neturi būti rezoliucijoje visą laiką vaikai, vaikai. Jeigu kalbame apie ugdymą, apie ugdymo kokybę, vis dėlto reikia turėti elementarų išsilavinimą ir suprasti, kad ugdyme yra ir ugdytojas, ir ugdytinis. Dabar tikrai ačiū. Profsąjunga nesakė, kad neapmokės. Jie sakė: jeigu niekas neapmokės, tai profsąjunga tada apmokės. Niekas neprašo papildomų lėšų. Yra šitos lėšos. Reikia tikta sudaryti sąlygas, kad mokytojai galėtų pasiimti, ir ne už dyką. Jie galės daryti konsultacijas ir panašiai. Jūs nepamirškite, kad mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai nori būti mokykloje su vaikais. Jie šalo ir ėjo per visą Lietuvą ne tam, kad iš jų pasityčiotų. Ačiū.

PIRMININKĖ. M. Puidokas – replika po balsavimo.

M. PUIDOKAS (MSNG). Matyt, esu vis dar naivus, nors politikoje esu aštuonerius metus, nenoriu tikėti, kad valdantiejiems liberalkonservatoriams nerūpi mokytojai ir švietimas. Esu įsitikinęs, kad vis tik jūs gyvenate tarsi kažkokiam už stiklinės uždangos užtvartame akvariume ir nematote tos situacijos, kokia jina realiai yra. Pakvieskite ministrą G. Jakštą, savo atstovus, nuvykite į mokyklas, pabendraukite su tėveliais, su mokytojais ir pamatysite, kad ta situacija, kokia yra dabar, ne tik netoleruotina, bet jina veda visą mūsų švietimo sistemą į pražūtį. Tai, ką turime dabar, kai elementariai trūksta kelis kartus lėšų būtinoms ugdymo priemonėms tam, kad mokykla galėtų kiekvienam moksleiviui įsigyti reikiamų elektroninių priemonių ir kitų dalykų, yra netoleruotina, ne tik apie atlyginimus kalbant, bet apie visumą. Vadovėlių *kepinimas* tapo verslu, o ne noru padėti moksleiviams.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, šiek tiek trumpinkime. Laikas!

M. PUIDOKAS (MSNG). Situacija yra tokia, kokia toliau tęstis negali. Išgirskite, apsilankykite.

PIRMININKĖ. Dar dvi replikos po balsavimo. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). „Išgirskite mokytojus!“ – prieš trejus metus kalbėjo konservatoriai. Ne tik kalbėjo, bet ir lipo pro langus pas mokytojus, kartu badavo, streikavo tol, kol atėjo į valdžią, gavo mokytojų pasitikėjimą. O kai gavo mokytojų pasitikėjimą, jie mokytojų negirdi. Jie skaldo profesines sąjungas, kiršina jas, kad nebūtų vienybės. Skaldyk ir valdyk! Konservatoriai vadovaujasi tokia politika ir tokiomis nuostatomis. Tai yra jų vertybės.

PIRMININKĖ. A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju. Aš norėčiau dar kartą atkreipti dėmesį, kad ne rezoliucijomis, o realiais sprendimais turime ieškoti geriausių sprendinių ir kad jie ne visada yra labai patogūs ir populiarūs. O poniai Vilijai, kuri čia režė kalbą per šoninį mikrofoną, norėtusi priminti, kad vis dėlto čia situacija, kuomet pakeliui atsiranda vis naujų dedamųjų, kurių iki tol nebuvo. Cituoju straipsnį iš anksčiau, ponas A. Navickas: „Profsąjunga mokytojams kompensuos dėl streiko negautą atlyginimą.“ Švietimo darbuotojų pirmininkas teigia, kad nuo penktadienio streikuoti pradėsiantiems mokytojams bus kompensuojamas dėl protesto negautas darbo užmokestis (cituoju dar kartą): „Mūsų profesinei sąjungai įprasta praktika, mes po streikų kompensuojame, čia jau ne pirmas streikas, po praeito kompensavome ir dabar tą padarysime.“ Dar kartą noriu atkreipti dėmesį, kad gyvenime turime sugebėti priimti atsakomybę už savo žodžius. Tai yra A. Navicko pasakyti žodžiai, tai tą atsakomybę A. Navickas ir turi priimti. Tai visiškai normalus procesas. Aš dar kartą sakau, neturiu pagrindo manyti, kad ponas A. Navickas ir jo profsąjunga nesilaikys žodžio.

PIRMININKĖ. Dėkoju, nuomonės ir replikos išsakytos. Judame toliau.

11.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116(2) (priėmimo tęsinys)

Grižtame dabar prie darbotvarkės 1-4 klausimo – Seimo nutarimo dėl laikinosios tyrimo komisijos. Gavome pavardes, taigi grįžtame prie nutarimo 2 straipsnio ir aš įvardinsiu tas pavardes, tuos žmones, kuriuos frakcijos yra delegavusios būti šios komisijos nariais. Tai yra V. Bakas, L. Kasčiūnas, R. Lopata, M. Maldeikis, B. Matelis, V. Mitalas ir A. Vyšniauskas. Kitos frakcijos nedelegavo savo atstovų. Taigi turime apsispręsti dėl 2 straipsnio. Siūlau balsuoti dėl jo. Sudėtį... Yra dėl motyvų, atsiprašau. P. Gražulis norėtų kalbėti prieš.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, aš užsirašiau kalbėti ir dėl viso šio nutarimo projekto. Kyla klausimas: ar yra Europos Sąjungoje nors vienas parlamentas, kad tiek sudarytų laikinųjų tyrimo komisijų? Aš manau, kad ne tik Europos Sąjungoje tiek priešų ieško, manau, kad gal visame pasaulyje nelabai rasime, kad būtų sudaroma tiek komisijų. Stebina mane valdantieji, užuot užsiėmę valstybės valdymu, finansų valdymu, mokytojų, švietimo reikalais, kad nebūtų streikų, jie sudaro komisijas ir tam leidžia laiką ir pinigus. Tikrai būtų gerai, kad Seimas pasidomėtų, kiek kitose šalyse per kadenciją yra sudaroma įvairių komisijų, kad ką nors apkaltintų, ką nors nuteistų. Aš manau, kad nėra.

PIRMININKĖ. Motyvai už – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal dėl etikos sumetimų nenorėčiau kalbėti konkrečiai dėl projekto, bet vis dėlto negaliu nesureaguoti į tai, ką pasakė gerbiamas ką tik kalbėjęs ponas, nes aš vien savo daliai porą komisijų kartu dar ir su A. Kubiliumi praėjusiame Seime tikrai esu turėjusi. Tai tikrai šis Seimas yra iš tų, kuris labai mažai sudaro laikinųjų tyrimo komisijų, o kad būna taip,

kad prokurorai ateina kartais ir paprašo sudaryti komisiją imunitetui panaikinti, tai čia jau turbūt ne nuo Seimo narių valios priklausančys dalykai arba nuo to Seimo nario, kuris konkrečiai tą situaciją sukuria.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuokime dėl 2 straipsnio. Kas pritariate 2 straipsniui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 67, prieš – 36, susilaikė 4. Pritarta 2 straipsniui. A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš tik norėčiau atkreipti dėmesį, kad jeigu P. Gražulis elgtųsi etiškai ir normaliai, kaip įprastai visuomenėje elgiasi žmonės, tai tų laikinųjų komisijų reikėtų, matyt, perpus mažiau.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš labai norėčiau paprašyti komisijos patvirtintus narius susirinkti salėje, salės paraštėse, ir apsispręsti dėl komisijos pirmininko bei siūlomos komisijos darbo datos. Mes darysime dar vieną techninę pertrauką, tuomet, kai jau turėsime pavardę bei datą, grįšime prie šio klausimo.

Dar du norintys replikuoti. P. Gražulis, jo pavardė buvo paminėta. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Kadangi buvo paminėta mano pavardė. Gerbiamieji, jūs pažiūrėkite, kaip jūsų ministrai etiškai elgiasi. Jūs pažiūrėkite praeitą Vyriausybės posėdį, kur I. Šimonytė pirmininkavo – lėkštės daužėsi, puodukai trankėsi. Apie ką etiško galima kalbėti – ten kažkokie žodžiai, ten jau kumščiais laidėsi. Jūs pirmiausia pažiūrėkite į save, o ne į mane.

PIRMININKĖ. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš tik norėjau paklausti, kam tą cirką darote? Komisija rinksis, pirminką rinks. Tai iš ryto jau pasakėte, kad V. Bakas bus pirmininkas. Kokį čia cirką darote?

PIRMININKĖ. Tai nebuvo pasakyta, jūs klystate. I. Šimonytė, prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš net kai gana pikta būnu, tikrai nebūnu tokia pikta, kaip prieš tai kalbėjęs kolega.

PIRMININKĖ. Replikos išsakytos. Gerbiami kolegos, prašau minutėlės jūsų dėmesio dėl visai kitos, malonesnės progos. Šiandien mūsų kolega V. Jukna švenčia gražų jubiliejų. Norėčiau savo ir Seimo vardu jį pasveikinti. (*Plojimai*)

11.15 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 27¹, 40, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3048(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3048(2). Svarstymo stadija. Pranešėja – I. Pakarklytė. Prašom pristatyti komiteto išvadą.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ekonomikos komitetas spalio 4 dieną svarstė projektą ir pritarė bendru sutarimu. Teisės departamento pasiūlymų, pastabų negauta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Taigi apsispręskime balsuodami dėl 1-8 klausimo – projekto Nr. XIVP-3048. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 113: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

11.18 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3018(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Kelių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3018(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – A. Bagdonas. Prašom pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą dėl Kelių įstatymo projekto Nr. XIVP-3018(2).

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Ekonomikos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Taigi apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Kelių įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3018, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 113: už – 113, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po svarstymo.

11.18 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3016(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-10 klausimas – Kelių įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3016(2). Pranešėjai. Vėl A. Bagdonas iš Ekonomikos komiteto. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dar kartą dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Ekonomikos komitetas svarstė šį klausimą ir jam pritarrė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Kanopa pristatys Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. KANOPA (LSDPF). Kaimo reikalų komitetas svarstė šį įstatymą ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Apsispręskime balsuodami dėl 1-10 klausimo – projekto Nr. XIVP-3016. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 115: už – 115, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

11.20 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3092(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3092(2). Pranešėjas – M. Skritulskas. Prašau.

M. SKRITULSKAS (TS-LKDF). Noriu informuoti, kad svarstė Ekonomikos komitetas. Buvo gautas vienas pasiūlymas, jam buvo pritarta ir visam projektui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų užsirašė A. Bagdonas. Motyvai už.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, pažvelgus už lango, matant šiandieninį orą, norisi maloniai prisiminti praėjusią vasarą: šilti, gražūs orai, ypač vasaros metu, visus kviečia važiuoti prie mūsų Baltijos jūros. Nuvykus į Lietuvos kurortus norisi mėgautis gamta, grynu oru, ramiai pailsėti nuo miesto šurmulio, automobilių keliamo triukšmo.

Tačiau nuvažiavę į Lietuvos kurortus ką mes matome? Matome ir vietos gyventojų, ir atvykusių kurorto svečių perpildytas automobilių stovėjimo aikšteles, tenka laukti eismo spūstyse, vietoj poilsio ieškoti, kur pastatyti automobilį, leisti atostogas automobilių apsuptyje. Ar gali būti kitaip? Manau, kad gali. Turime suteikti galimybę šiek tiek praplėsti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų naudojimo tvarką ir pasiekti teigiamų rezultatų. Išspręstume Lietuvos kurortuose ir Lietuvos kurortinėse teritorijose parkavimo problemą, gyventojai ir miesto svečiai galėtų palikti savo automobilius stovėjimo aikštelėse, kurių pakaktų ir kurios nebūtų pastatytos pačiuose kurortinių miestų centruose. Leiskime žmonėms ramiai mėgautis savo atostogomis be automobilių keliamo triukšmo. Tikrai kviečiu visus palaikyti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, vis dėlto kurortams dar neseniai daug metų buvo išskirtinai skiriamos papildomos lėšos iš Kelių priežiūros ir plėtros programos, buvo tokia atskira eilutė, ir kurortai yra sąlyginai daugiau gavę, lyginant su kitomis savivaldybėmis. Jeigu dabar mes norime tas aikšteles gražiai įrengti kurortų prieigose, dar kažką, ką siūlo kolegos, na, vis tiek tada iš to bendro katilo tie pinigai paimami ir mažiau lieka kitoms savivaldybėms. Juk kurortai turi ir rinkliavas, ir pagalvės mokesčius. Gali tų pinigų šiek tiek sukrapštyti, sukaupti ir pasitvarkyti reikiamą infrastruktūrą. Aš šiuo atveju linkęs susilaikyti, nes nereikia pamiršti, kad ir kitos savivaldybės turi labai daug susikaupusių poreikių kelių priežiūros ir plėtros srityje.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai po svarstymo išsakyti. Apsispręskime balsuodami ir po to replika po balsavimo. Balsuokime. Kas pritariate 1-11 klausimui – projektui Nr. XIVP-3092, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 119: už – 105, prieš nebuvo, susilaikė 14. Po svarstymo pritarta.

A. Bagdonas – replika po balsavimo.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Kadangi buvo pasakyta netiesa, tai norėčiau šiek tiek išsklaidyti abejones. Papildomai nė vieno cento nėra prašoma – yra prašoma leisti pačioms savivaldybėms iš jau gaunamų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų jas plačiau naudoti – ar kelią sutvarkyti, ar šaligatvį, ar parkavimo aikštelę. Pati savi-valda nuspręstų, kam tas jau gaunamas lėšas panaudoti. Ačiū.

11.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos galimo neteisėto informacijos apie asmenis rinkimo ir panaudojimo, galimo neteisėto poveikio žvalgybos ir kitų teisėsaugos institucijų veiklai, galimo kišimosi į 2019 metų Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų procesą, galimos neteisėtos paramos šiai rinkimų politinei kampanijai, galimų pranešėjų teisių pažeidimų, galimos neteisėtos įtakos įvedant sankcijas Baltarusijos Respublikai parlamentiniam tyrimui atlikti sudarymo“ projektas Nr. XIVP-3116(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, dabar dar kartą grįžtame prie 1-4 klausimo – Seimo nutarimo, jau paskutinį kartą grįžtame ir tęsiame priėmimą pastraipsniui.

3 straipsnis – paskirti komisijos pirmininku Seimo narį V. Baką. Taip apsisprendė komisija. Apsispręskime balsuodami dėl 3 straipsnio. Kas pritariate jam, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 95: už – 66, prieš – 25, susilaikė 4. Pritarta 3 straipsniui.

Dėl 4 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galima, ačiū. 5 straipsnyje yra numatytas komisijos darbo terminas. Siūloma pavesti komisijai parlamentinį tyrimą atlikti ir pateikti Seimui išvadą ir Seimo nutarimo projektą iki 2024 m. kovo 10 d. Apsispręskime balsuodami dėl 5 straipsnio. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 101: už – 67, prieš – 30, susilaikė 4. Pritarta 5 straipsniui.

Dabar motyvai dėl viso nutarimo. Už – V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegos, aš noriu dar kartą akcentuoti šio tyrimo tikslą, nes mes jį kartais paskandiname tokiuose menkniekiuose. Šio tyrimo tikslas yra užkirsti kelią neteisėtam rinkimų finansavimui, neteisėtam informacijos rinkimui apie mūsų žmones, poveikiui mūsų politinei sistemai, mūsų šalies žvalgybos institucijoms.

Kitas šio tyrimo tikslas ir užduotis yra pasiūlyti sprendimus, teisės aktų projektus (tai gali parlamentinio tyrimo komisija), kurie sustiprintų mūsų pranešėjų apsaugą, sustiprintų pasitikėjimą mūsų žvalgybos institucijomis ir apsaugotų mūsų rinkimų sistemą. Sutikite, juk yra kažkas ne taip, jeigu institucijos nereaguoja į akivaizdžius rinkimų pažeidimus, kai pranešėjai, kurie veikia pagal mūsų sukurtas taisykles, atsiduria gatvėje. Na, sutikite, kad tai yra Seimo atsakomybė, šie klausimai yra neatsakingi, todėl... reikalingi tyrimai yra neatlikti ir su tuo susiję žmonės nėra saugūs, o mes delsiame. Tai kelia grėsmes mūsų svarbiems institutams, iš principo ir pranešėjų apsaugai, pagaliau mūsų nacionalinio saugumo interesams.

Taigi šis tyrimas yra Seimo orumo klausimas, tai nėra santykių aiškinimasis, tai yra darbas, kurį Seimas turėjo padaryti prieš kelerius metus. Todėl aš kviečiu poziciją, opoziciją susivienyti, deleguoti savo narius ir ramiai atsakyti į visus klausimus.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Tai, mieli kolegos, matyt, I. Šimonytės vadovaujama valdančioji dauguma sugalvojo sumušti visų laikų tyrimo komisijų rekordus, kai per vieną pusmetį yra sukuriamos dvi P. Gražulio tyrimo komisijos, viena R. Žemaitaičio tyrimo komisija ir Antikorupcijos komisija pradeda tirti 35 Seimo narių elgesį, atsakydama į tokį svarbų, esminį klausimą. Vienas iš klausimų skamba taip: kodėl 35 Seimo narių grupė kreipimosi į Konstitucinį Teismą neregistravo Dokumentų valdymo sistemoje? Tai taip atrodo tie keturi tyrimai.

Dabar panašu, kad per pusmetį pradedamas penktasis tyrimas, kurio esmė – kaip naujus iš-tirti 2019 metais pranešėjo pateiktus faktus, pranešėjo, kuris tikrai nėra vargšas bedarbis, išmestas iš darbo, pranešėjo, kuris šiuo metu yra konservatorių politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojas A. Dulkio vadovaujamoje ministerijoje.

Negana to, komisija pradės tirti rinkimų finansavimą, tai iš viso Seimo kompetencijai nėra priskirtas klausimas, nes yra speciali Vyriausioji rinkimų komisija, kuri užsiima tokio pobūdžio tyrimais. Išties yra labai apmaudu, kad tyrimo komisijos yra naudojamos ne problemoms aiškin-tis, ne valstybės svarbiausiems klausimams, bet tirti opozicijos narius ir Prezidentą, kuris taip pat suprantamas kaip opozicija. Tokiais... Aš nežinau, ar mes rasime valstybę, kurioje 37 Seimo na-riai iš opozicijos šiuo metu yra tiriamieji, plius valdantieji nepriklausantis...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). ...Prezidentas.

PIRMININKĖ. J. Razma – motyvai už.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš vis dėlto manau, kad skirsime laikinąsias tyrimo komisijas, kai mūsų iniciatyva suformuluojami tam tikri klausimai, ir tas komisijas, kai privalome jas sudaryti pagal Seimo statutą dėl imuniteto pašalinimo ar dėl apkaltos. Pastarųjų komisijų tik-rai būta nemažai, bet čia jau ne dabartinių valdančiųjų nuopelnas, o opozicijos kai kurių atstovų „nuopelnas“ ir tą „nuopelną“ kaip nors jau ir priimkite.

Dėl šitos komisijos. Galime sakyti, kad nevisiškai čia Seimo nariai yra iniciatoriai. Priminsiu, kad prieš keletą mėnesių generalinė prokurorė kreipėsi į Nacionalinio saugumo ir gynybos komi-tetą pasakydama, kad komitetas neatliko savo pareigos ir neatliko parlamentinio tyrimo pagal pranešėjo kreipimąsi. Gaila, kad komitetas nerado savyje jėgų tą tyrimą padaryti, nebūtų reikėję mums kurti tos tyrimo komisijos, o komitetas pasiūlė būtent kurti tyrimo komisiją, užuot pats tai padaręs. Todėl, man atrodo, ramiai mes centruokimės tą tyrimą atlikti. Vis dėlto keliama klau-simai yra gana svarbūs.

Vėlgi labai gaila, kad žvalgybos kontrolierius, kurį mes taip viltingai paskyrėme, irgi nematė reikalo šiai temai skirti dėmesio, tad laikinajai tyrimo komisijai, matyt, tenka tada dirbti ir už ko-mitetą, ir už žvalgybos kontrolierių.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Kad valstybėje yra kažkas ne taip, galų gale prare-gėjo ir V. Bakas. Todėl, gerbiamas Vytautai, aš jums norėčiau priminti buvusį kriminalistą, jūsų kolegą A. Martinkų, kuris prabilo apie įtakingų pareigūnų organizuotą neteisėtą slaptą sekimą, slaptas operacijas, kurios buvo užsakytos, pateikė įrodymus, įrodymų klastojimą. Prisiminkite, atsirado knyga „Kabinetas 339“, atsirado pranešėjas. Tie patys samdomi *niekadėjai* apie mane tuo pačiu laiku parašė per 2 mėnesius, rodos, 115 straipsnių. Taip, tai straipsniai, o teisme įrodinėjo, kad tai yra žurnalistų nuomonė. Paprasčiausiai yra žurnalistų nuomonė, o žurnalistų teisė, jie turi tą nuomonę. Aš manau, tai daug ką pasako apie poveikį parlamentui, Seimo nariams, Ministrui Pirmininkui, ministrams, kurie buvo minimi būtent pranešėjo A. Martinkaus pranešime. Kodėl jis buvo nugesintas, kodėl prokurorė padėjo į stalčių tuos A. Martinkaus liudijimus?

Gerbiamas Bakai, jeigu jūs esate tikrai nuoseklus, tai prašau apginti savo kolegą kriminalis-tą, žvalgą, kriminalinės žvalgybos atstovą poną A. Martinkų. Taip, jūs minėjote, tiriamąją žurna-listiką reikia palaikyti, bet tie *niekadėjai* dirbo pagal užsakymą ir iš paruoštukų. Kadangi nebuvo jokios galimybės teisėsaugai iširti, jie tiesiog paleido antį ir pabandykite dabar paneigti ją. O jūs pakibote ant tos anties.

PIRMININKĖ. Laikas! R. Lopata – motyvai už.

R. LOPATA (LSF). Ponios ir ponai, mes, liberalai, dar vasario mėnesį siūlėme sudaryti parla-mentinę komisiją. Mes suformulavome pirmąjį klausimų paketą. Procesas užtruko, bet vis dėlto geriau vėliau nei niekada. Komisijos sudarymas, mano supratimu, parodys, kad Respublikoje veikia teisinės valstybės principas ir yra suprantančių šalies nacionalinio saugumo interesus, taip pat suvokiančių, kad netiesos sakymas sukuria pažeidžiamumą. Raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, daugiau negu juokinga visa, kas vyksta parlamente. Ir ponas V. Bakas buvo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas, ir D. Gaižauskas anoje valdančiojoje

daugumoje buvo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas. Tada jie visi šaukė, kad čia viskas gerai, jokių problemų nėra. Net G. Landsbergis ir tas kartojo, kad čia jokie teisės aktai nėra pažeisti ir nereikia grįžti daugiau prie šito klausimo, nes Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas išnagrinėjo visas šitas aplinkybes ir pažeidimų nenustatė. Praėjus penkeriems metams, kai liko pusmetis iki Prezidento rinkimų, – Komunistų partijos narių paieška. Na, nepavyko dėl to sumenkinti Prezidento, nors burbulas buvo pučiamas labai stiprus, reitingai nė kiek nesumažėjo.

Tai dabar sugalvojo sudaryti dar vieną laikinąją tyrimo komisiją ir po penkerių metų aiškintis, ar teisėtai buvo finansuojamas, ar teisėtai jis paprašė VSD vadovo, kad apie jo aplinką, na, vieną kitą artimą žmogų, pasakytų ir jie savo nuomonę. Tai yra labai natūralu. Čia, šitoje tribūnoje, stovėjo mūsų Saugumo departamento vadovas ir taip pat sakė, kad jokių problemų nematė ir jokių teisės aktų nepažeidė. Kas jums darosi? Jūs galvojate, kad šiuo tyrimu jūs sumenksite Prezidento reitingą? Aš manau, kad atvirkščiai, Prezidento reitingai tik išaugs, žmonės matys, kad yra politiškai persekiojamas. O gal tai ir yra noras, kad Prezidentas būtų išrinktas pirmame rinkimų ture, kad antro turo nereikėtų.

PIRMININKĖ. Laikas! Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, iniciatyva dabar atsinaujina iš pono V. Bako lūpų. Šiaip valdantieji tikrai nebūtų naudinga kurti šitos komisijos. Tai čia P. Gražulis yra teisus. Bet lygiai taip pat P. Gražulis klysta, jeigu mano, kad Prezidentui labai reikia jo gynybos. Aš tai norėčiau, kad P. Gražulis kuo daugiau gintų Prezidentą ir kuo daugiau stovėtų šalia jo, ir *fotkintųsi* su juo.

Vadovaujantis šitos komisijos kritikų logika, išeitų, kad kuo mažiau komisijų, tuo geriau, o gal net mes galėtume pakeisti Statutą ir įvesti tam tikrą limitą, kiek komisijų per metus galima. Po pusmečio limitas išseko, tada kitą pusmetį galime gyventi jau truputį laisviau, nes komisijų nebus. Komisijos yra kuriamas *ad hoc*, kada yra reikalas, kada atsiranda reikalas, kada atsiranda iniciatyva arba koks nors Seimo narys padaro klaidą, dėl kurios reikia sukurti komisiją. Tokia yra tvarka.

Dabar dar vieną gynybos kryptį matau – dalinimąsi įvairiais prisiminimais apie Martinkus, apie tai, kas kada koku pirmininku buvo. Galbūt praeityje buvo kokie nors pirmininkai Martinikai, bet nebuvo supratimo, kad tai gali būti, nebuvo supratimo, kad reikia pranešėjo institutą sustiprinti, labiau apsaugoti. Nebuvo, tiesą sakant, ir tokios knygos, kurioje paskleista daug įdomios informacijos. Tai yra ką veikti šitai komisijai.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Na, kolegos, šiek tiek apmaudu, kad Seimas turi dalyvauti šitame procese. Čia yra būtent politinis sprendimas sudaryti specialiąją tyrimo komisiją, nes prokuratūra nesugebėjo nustatyti kokių nors pažeidimų, kurie galbūt virstų į kokią nors bylą. Tai ką reikia padaryti? Reikia permesti tai Seimui.

Taip pat noriu pabrėžti, jau ne kartą kai kurie kolegos minėjo, kad tas tyrimas buvo atliktas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, kuriame praeitoje kadencijoje buvo ir kolega V. Bakas, na, pabaigoje gal nebuvo, ar buvo? Buvo ir valdančiųjų atstovai ir, atlikus tyrimą, nenustatė kažkokių ypatingų žvalgybos tarnybų pažeidimų. Taip, buvo pastebėjimai, į kuriuos tarnybos atsižvelgė savo vidaus tvarkose, bet piktybinio ar specialaus veikimo prieš vieną ar kitą kandidatą tikrai nebuvo nustatyta.

Mano požiūriu, apskritai neatsakinga šiuo laikotarpiu bandyti pakirsti mūsų žvalgybų autoritetą, kai aplinkui antri metai vyksta karas čia pat, Ukrainoje, dabar situacija Palestinoje, Izraelyje ir dar nežinau, kokie artimiausiu metu gali išvirsti konfliktai. Kaip tik dabar, šiuo metu, reikia sutelkti visus žvalgybinius duomenis, kad mūsų valstybė turėtų informaciją tokią, kokios jos reikia. O kaip tik yra naudinga valdantiejiems šita tyrimo komisija, nes, kaip ne kaip, reitingai nieko nerodo – sėkmės Prezidento rinkimuose. Reikia pabandyti kažkaip tuos reitingus pakelti. Manau, kad tai nepavyks. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, apsisprendime balsuodami dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl laikinosios tyrimo komisijos <...>“. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 101: už – 62, prieš – 36, susilaikė 3. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3116(2) priimtas. (*Gongas*)

Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma. O aš, dar pasinaudodama proga, noriu paprašyti šiek tiek pratęsti balsavimo laiką, kol apsvarstysime likusius klausimus, kurie buvo numatyti iki balsavimo intervalo pabaigos. Prašau.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Tik pastebėsiu, kad ką tik sudarėme šioje kadencijoje pirmą laikinąją tyrimo komisiją, kuri skirta ne apkaltai ir ne imuniteto klausimams spręsti.

11.42 val.

Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834(2)VK, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2835(2)VK, Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 19, 20, 23, 25 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2836(2)VK, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 5, 13, 22, 26, 28¹, 29, 29¹, 30, 30¹, 30², 31, 31¹, 32 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2837(2)VK, Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 5, 6, 18, 19, 21, 26, 39 straipsnių pakeitimo ir 10¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2838(2)VK, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839(2)VK, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 10 ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2840VK, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 17 ir 110 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2841(2)VK, Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 31⁵ ir 31⁹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2842(2)VK, Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 58, 62 ir 65 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2843(2)VK, Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo Nr. I-270 9, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2844(2)VK, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 68 ir 104 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2845(2)VK, Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2846(2)VK, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 5, 25, 26, 46, 58, 76, 93 ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2847(2)VK, Strateginio valdymo įstatymo Nr. XIII-3096 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2848(2)VK, Civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2849(2)VK, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2850(2)VK, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2851(2)VK, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2852(2)VK, Darbo kodekso 33, 147 ir 210 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2853(2)VK (*svarstymas*)

O dabar tęsiame darbą. Tai yra projektų paketas, pagal mūsų darbotvarkę – 1-12 klausimas. Pirmasis paketo projektas – Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2834(2). Kaip minėjau, daug lydimųjų – net 20, bet svarstome iš karto visą paketą. Išklausysime komitetų išvadas. Pirmiausia, išklaušysime R. Juškos (Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto) išvadą dėl visų projektų. Nebuvo įjungta. Atsiprašau.

R. JUŠKA (LSF). O dabar? Gerbiami kolegos, komitetas spalio 11 dieną svarstė valdysenos paketą ir mūsų, kaip pagrindinio komiteto, sprendimas dėl Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2834(2) – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projekto antrajam variantui ir komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui kol kas. Paskui vėl kviesime į tribūną, kai svarstysime pasiūlymus. Dabar dėl kai kurių projektų taip pat Teisės ir teisėtuvarkos komiteto išvada turėtų būti paskelbta.

Kviečiu I. Haase. Tai Civilinio kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-2849(2), ir daugiau čia yra projektų: tai ir Administracinių bylų teisenos, ir Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymų projektų pataisos. Jūs turbūt atsirinksite. Kviečiame į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Jūs eilės tvarka galite.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2841. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: 9 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Galiu kitą pagal eiliškumą?

PIRMININKAS. Toliau įstatymo projektas Nr. XIVP-2842. Civilinį procesą...

I. HAASE (TS-LKDF). Taip. Komitetas svarstė kitą klausimą – Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2842. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ir trečias – įstatymo projektas Nr. XIVP-2849.

I. HAASE (TS-LKDF). Taip. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat pritarta iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dabar diskusija. Joje dalyvauti užsirašė vienas Seimo narys. Kviečiu į tribūną V. Ažuolą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Žinote, yra toks posakis: velnias slypi detalėse. Taip ir šiame įstatyme, Valstybės tarnybos įstatyme, atsiranda tokia įdomi detalė. Anksčiau visada etatų skaičių įstaigose nustatydavo savivaldybių tarybos. Būdavo diskusijos, aptarimai, sprendimai mažinti, didinti, ką keisti. Visa tai yra iš savivaldybių tarybų atimama, jos tos teisės neturės, bet visą tą teisę perduoda administracijos direktoriui. Mielai, kaip sakant, tie, kurie dirbate, galvojate, kad tarybos priims geriausius sprendimus, to nebus. Administracijos direktorius pagal akių spalvą, priklausomumą partijai, kitiems dalykams galės nuspręsti, kokiai įstaigai ir kiek tų etatų reikia. Einame prie tos situacijos, kad gal tarybų greitai išvis nereikės, o gal išvis padarykime mažąsias karalystes. Kaip jau žinome, vadovams labai daug galių duota. Ir šiuo atveju administracijos direktoriui būtų duotos tokios galios, kad galėtų skirstyti pagal įvairius būdus, kiek tų etatų kokiai įstaigai reikia. Kaip sakant, demokratijos čia tikrai ne daugėja, o tik mažėja. Bet, vadinasi, valdančiųjų toks tikslas ir yra. Pamatysime, kuo tai baigsis.

PIRMININKAS. Ką gi, diskusiją baigėme. Dabar apsispręsime dėl pasiūlymų. Pirmiausia dėl pagrindinio projekto. Kviečiu vėl į tribūną pagrindinio komiteto įgaliotą pranešėją – komiteto pirmininką. Dėl pagrindinio Biudžetinių įstaigų įstatymo projekto 10 straipsnio yra Seimo narių A. Palionio, J. Pinskaus, M. Puidoko pasiūlymas. Kviečiu autorius pristatyti savo pasiūlymą. Kas iš autorių pristatys? J. Pinskus ar M. Puidokas? A. Palionio nematau salėje. Tai jūs susitarkite, ar J. Pinskus, ar M. Puidokas. Abu ne. Atrodo, nelabai suvokia, kokį pasiūlymą suformulavo. Tai, pirmininke, tada jūs pakomentuokite.

R. JUŠKA (LSF). Galėčiau pakomentuoti. Seimo nariai A. Palionis, J. Pinskus, M. Puidokas pasiūlė, priimant į pareigas biudžetinės įstaigos vadovą, atsisakyti penkerių metų kadencijos ir siūlė išbraukti, kad asmuo gali eiti tos pačios biudžetinės įstaigos vadovo pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės, biudžetinės įstaigos vadovas, kurio veikla įvertinta gerai arba labai gerai, į tos pačios biudžetinės įstaigos vadovo pareigas antrajai kadencijai gali būti priimamas be konkurso.

Komiteto pozicija trumpai: komitetas svarstė, nepritarė pasiūlymui. Daugumos motyvai: daugumos regionuose veikiančių biudžetinių įstaigų veiklą reglamentuoja kiti įstatymai ir šių įstaigų vadovų kadencijoms taikomos kitų įstatymų nuostatos; jei yra poreikis spręsti konkrečių biudžetinių įstaigų iššūkius, turi būti keičiami tų įstaigų veiklą reglamentuojantys įstatymai. Ir šis pasiūlymas, ir kitas pasiūlymas dėl įstatymo projekto 2 straipsnio pakeitimo yra tiesiogiai susiję, tai atkreipiu dėmesį, kad, balsavus dėl šio pasiūlymo, nereikia atskirai balsuoti dėl pasiūlymo dėl 2 straipsnio pakeitimo.

PIRMININKAS. Tai iš tikrųjų, kaip komiteto pirmininkas paminėjo, mes čia iš esmės sprendžiame dėl abiejų Seimo narių pasiūlymų dėl šio projekto. Dabar motyvai dėl pasiūlymo. Nėra. Tai balsuojame. Kas pritaria Seimo narių A. Palionio, J. Pinskaus, M. Puidoko pasiūlymui?

Balsavo 94: už – tik 8, prieš – 33, susilaikė 53. Pasiūlymui nepritarta, tiksliau, abiem pasiūlymams nepritarta.

Dabar nagrinėsime Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Ir čia dėl 1 straipsnio yra gauta Seimo nario D. Kreivio pataisa. Tai prašau autorių pristatyti savo pasiūlymą. Na, vėl, jeigu iniciatorius šiek tiek pasimetęs, prašysiu komiteto pirmininką.

R. JUŠKA (LSF). Pasiūlė ministras leisti valstybei ir savivaldybėms būti energijos bendrijų steigėjomis, savininkėmis ar dalininkėmis. Komitetas pritarė bendru sutarimu ir mano, kad tikslinga.

PIRMININKAS. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti? Nematau prieštaraujančių, tai pritariame.

Toliau kita Seimo nario D. Kreivio pataisa dėl 3 straipsnio.

R. JUŠKA (LSF). Ministre, galiu padėti. „Atsisakyti absoliutaus draudimo perduoti viešosios įstaigos turtą jos dalininkui ar su juo susijusiam asmeniui, drausti neatlygintinį perdavimą.“ Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Turbūt konstatuojame, kad yra dešimt Seimo narių, palaikančių galimybę svarstyti. Gal taip pat galime bendru sutarimu pritarti? Nematau prieštaravimų.

Toliau – dėl 5 straipsnio Seimo narės G. Skaistės pasiūlymas. Ar ministrė norėtų pasiūlymą pristatyti?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Komitetas pritarė bendru sutarimu, tai tiesiog tikiuosi, kad bus pritar-ta taip, kaip suderino komitetas, kad viešosios įstaigos galėtų vykdyti, ne tik viešąsias paslaugas teikti, bet taip pat turėti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės pagrindu vystomus kitus projektus. Tiesiog siūloma pritarti taip, kaip pasiūlyta.

R. JUŠKA (LSF). Komitetas pritarė ministrės siūlymui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Tai vėl fiksuojame, kad dešimt galimybę svarstyti palaikančių balsų yra. Galime pritarti pasiūlymui bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

Dar yra pasiūlymų. Tuoj surasime. Yra vėl Seimo nario D. Kreivio pasiūlymas dėl 26 straipsnio.

R. JUŠKA (LSF). Paskutinis ministro siūlymas – uždrausti galimybę energijos bendrijas pertvarkyti į bendroves. Komitetas svarstė, atsižvelgė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Taip, dešimt palaikančių galimybę svarstyti yra. Gal galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritariame bendru sutarimu ir šiam pasiūlymui. Dėl kitų projektų pasiūlymų nebuvo. Dėkui komiteto pirmininkui.

R. JUŠKA (LSF). Visiems lydimiesiems komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Taip. Ačiū. Dabar motyvai po svarstymo. Niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame visam šiam paketui po svarstymo.

Balsavo 99... Dingo skaičiai, nebespėjau paskelbti. 83 – už, prieš nėra, susilaikė 16.

11.57 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202 (pateikimas)

Iš šito bloko buvo vienas pateikimas. Prašyčiau komiteto pirmininką R. Jušką pateikti. Mes išskiriame iš paketo vieną projektą, kurio yra pateikimo stadija, jį reikia atskirai pateikti. Tai yra Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202. Pateikimas.

R. JUŠKA (LSF). Projektą inicijavo ir parengė Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, atsižvelgdamas į Teisės departamento pastabą. Projekto tikslas – suderinti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatas ir Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2835 nuostatas.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas leidžia investuoti valstybės turtą steigiant bendrovę, taip pat valstybės ar savivaldybės įmonę pertvarkant į

bendrovę, tačiau nenumato galimybės tai daryti, kai viešoji įstaiga pertvarkoma į bendrovę. Vals-tybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą papildžius inicijuojamo įstatymo projekto nuostatomis bus užtikrinta, kad pertvarkant viešąją įstaigą į bendrovę valstybės ir savivaldybių turto investavimas būtų vykdomas laikantis įstatyme nustatytų kriterijų ir neštų naudą valstybei ir visuomenei. Teisės departamento išvados – be pastabų. Prašyčiau svarstyti įstatymo projektą skubos tvarka, kad spėtų į priėmimą kartu su valdysenos paketo projektais, jiems ką tik pritarėme.

PIRMININKAS. Niekas nenori paklausti. Ačiū. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 82, prieš nėra, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta.

Ar galime bendru sutarimu pritarti skubai, kad projektas pasivytų kitus? Nematau prieštaraujančių, pritariame bendru sutarimu skubai.

Skiriame pagrindiniu komitetu Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, natūralu, kaip ir dėl kitų. Svarstymo datą numatome lapkričio 14 dieną. Priimame bendru sutarimu.

Baigėme balsavimą per pirmą balsavimo intervalą. Dabar kitas balsavimo intervalas bus, kaip ir numatyta darbotvarkėje, 12 val. 40 min.

12.01 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3122, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3123 (pateikimo tęsinys)

Dabar nagrinėsime Pensijų kaupimo įstatymo įvairius projektus. Pirmiausia Respublikos Prezidento teikiami projektai. Pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių pataisos ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – Respublikos Prezidento vyriausioji patarėja I. Segalovičienė. Prašom.

I. SEGALOVIČIENĖ. Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidento šių metų spalio 4 dienos dekretu esu įpareigota jums pateikti ir pristatyti Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimo projektą kartu su Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo projektu.

Gerbiamieji, gyventojai kategoriškai II pensijų pakopos atžvilgiu ir nori pokyčių. Tą matome iš tikrųjų iš „Sodros“ duomenų, kurie rodo, kad 2022–2023 metų laikotarpiu daugiau negu 62 % visų tais metais įtrauktų į pensijų kaupimą asmenų atsisako kaupti pensiją II pakopoje. Žmonių nepasitenkinimą indikuoja ir vasarą darytos reprezentatyvios gyventojų apklausos. Pensijų kaupimo sistema susiduria su visuomenės nepasitenkinimo ir žmonių lūkesčių neatitikimo iššūkiais. Mūsų įsitikinimu, privalome į tai reaguoti. Jų nesprenžiant, na, nors mažais žingsniais einant į priekį, gali iš tiesų būti pražūtinga, sistemos visi neigiami efektai tik didės ir problemos tik gilės. Būtina kuo greičiau tvarkyti II pensijų pakopą, Prezidentas yra įsitikinęs, nes ji tiesiog privalo tapti naudinga žmonėms. Matome, kad ta branda pokyčiams jau yra atėjusi.

Mes esame įsitikinę, kad būtina rasti priemonių sudaryti geresnes galimybes ir geresnes sąlygas žmonėms dalyvauti kaupiant pensijas ir siekti patenkinti dalyvių lūkesčius disponuoti pensijų sąskaitoje sukaupta suma. Pensininkų skurdo lygis iš tiesų šiandien vis dar yra mūsų įsisenėjusi problema, sprendžiame, bet tai infliacija, tai nelygybė pasiveja iš tikrųjų vis dar apie 40 %.

Sulaukus senatvės pensijos amžiaus, pensija yra pagrindinis gyventojų pajamų šaltinis ir jos dydis vis dar daug metų tik vejas skurdo rizikos ribos dydį. Mes sakome ir Prezidentas ragina ieškoti daugiau priemonių siekiant išlaikyti papildomas galimybes kaupti pensijai kuo patrauklesnes ir labiau atitinkančias žmonių poreikį, nes turėkime omenyje, kad II pakopoje sukauptos pensijos gali padidinti būsimą pensiją netgi trečdaliu. Todėl Prezidentas šia teisėkūros iniciatyva siūlo žengti tris žingsnius link naudingesnės sistemos.

Pirma, įstatymu norima apsaugoti mūsų jaunimą ir asmenis iki 21 metų. Šiandien matome, kad tikrai yra atvejų, kai į pensijų kaupimą automatiškai įtraukiami jauni žmonės, kurie dar mo-

kosi, studijuoja. 18–20 metų jaunuoliai neturi daug žinių apie pensijų kaupimą. Lietuvoje apskritai yra finansinio raštingumo problemų. Prezidentas siūlo taikyti apsaugą jiems ir automatinio būdu į sistemą įtraukti būtent nuo 21 metų. Kad jauni žmonės iki 21 metų nebūtų įtraukiami.

Antra, ką siūlo Prezidentas, tvarkyti labai svarbų momentą, tai yra sudaryti galimybę žmonėms labai reflektvyviai ir sąmoningai reaguoti į įtraukimo faktą. Visuomenėje girdime tikrai didelį nepasitenkinimą dėl pernelyg griežto ir žmonių lūkesčius neatitinkančio automatinio įtraukimo į pensijų kaupimą. Prezidento nuomone, reikia gerinti žmonių informuotumą ir sistemos dalyvių komunikaciją, taip pat suteikti daugiau laisvės ir laiko patiems žmonėms sąmoningai apsispręsti.

Asmenys dažnai praleidžia informacinius pranešimus apie įtraukimą, apskritai sužino, kad jie yra įtraukti, tik tai gavę sumažėjusį darbo užmokestį, nuo kurio pradėtos skaičiuoti 3 % pensijų įmokos. Todėl Prezidentas siūlo suteikti teisę įtrauktiems į pensijų kaupimą asmenims nutraukti kaupimą po 3 mėnesių, tai yra gavus du darbo užmokesčius, kai buvo pradėtos skaičiuoti jų pensijų įmokos.

Be to, siekiama nustatyti pareigą „Sodrai“ gauti patvirtinimą iš įtraukiamo į pensijų kaupimą asmens, kad jis gavo pranešimą apie jo įtraukimo į pensijų kaupimą faktą. Dabar vyksta atvirkščiai, žmonės turi įrodinėti.

Ir trečia, skatinti dalyvauti pensijų kaupime. Būtina didinti žmonių pasitikėjimą pačia sistema. Sugrąžinti žmonėms tikėjimą, kad tai yra jų lėšos, jų turtas, o ne kažkur nusavinti, užrakinti pinigai, kuriais negali pasinaudoti netgi nelaimės atveju.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos vertinimu, galimybė atsiimti sukauptas sumas vienkartinėmis išmokomis, kai kaupiantysis susiduria su reikšminga finansine krize, susergera kritine liga ar esant kitoms reikšmingoms gyvenimo aplinkybėms, yra veiksnys, kuris skatina tą patrauklumą ir skatina gyventojus dalyvauti pensijų kaupime sąmoningai suprantant, kad tai yra svarbi pensijų sistemos dalis. Todėl įvertinę įvairias užsienio praktikas Prezidentas siūlo suteikti žmonėms teisę vieną kartą per visą dalyvavimo kaupime laiką gauti vienkartinę ne didesnę negu 25 % jų pensijų sąskaitoje sukaupto pensijų turto dydžio išmoką.

2023 metų rugpjūčio – rugsėjo mėnesiais „Baltijos tyrimai“ darė reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą. Tos apklausos duomenimis, 80 % apklaustųjų, vyresnių nei 18 metų, pritaria šiam pasiūlymui ir mano, kad tai būtų gera priemonė.

Gerbiamieji, šalies vadovo vardu kviečiu jus pritarti po pateikimo šiems įstatymų projektams ir uždegti žalią šviesą svarstymo pradžiai. Šalies vadovas tikisi, kad konstruktyvios diskusijos *in corpore* mus visus nuves prie gerų sprendimų. Galėsime visas iniciatyvas svarstyti ir priimti sprendimus dėl sistemos pokyčių, kurie reikalingi mūsų žmonėms. Delsti iš principo ir laukti nėra ko ir pagrindų tam nėra. Nesivadovaukime baime, kad sužlugdysime sistemą, susitelkime į kūrimą, nes, Prezidento įsitikinimu, mes turime galvoti apie žmones, o ne apie fondus. Labai ačiū, lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Klausiančiųjų būrys nemažas. Pirmoji klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Jūs labai gerai pasakėte, kad sulaukus pensinio amžiaus pensija yra pagrindinis pragyvenimo šaltinis, būtent pragyvenimo šaltinis. II pakopa įvairiose Vakarų šalyse yra ta priemonė, kuri užtikrina orią pensiją senatvėje. Kitose šalyse mokama ne 3 %, net iki 25 % į II pakopą, ir tai yra privaloma mokėti.

Dabar jūsų siūlymas leisti išsiimti primena jau nebe pensiją, bet kažkokią taupomąją kasą, kur tu gali lyg ir nešti nešti pinigus ir išsiimti. Bet taupyti turime visai kitus instrumentus. Tam yra ir III pakopa, tam yra indėliai, tam yra akcijų indeksai ir panašios kitos priemonės. Tai mano klausimas ir būtų, ar tikrai tikslinga leisti išsiimti, ar neturėtume judėti kaip tik priešinga kryptimi, tai yra stipri, didinti, ieškoti būdų, kaip įnešti dar didesnes lėšas, kad tos išmokos, anuitetai būtų tokio dydžio, kurie užtikrintų pasitikėjimą pensija ir neatrodytų juokingi, kaip yra dabar dėl labai mažų įnešamų, na, pajamų, mažo procento.

O kitas klausimas yra toks. Jūs paminėjote, kad žmonės dabar lyg ir galvoja, kad jų lėšos ir turtas yra nusavinami, pinigai, kurių negali išsiimti nelaimės atveju. Tai lygiai taip pat peršasi iškart klausimas, o pensija, kurią mes mokame, valstybinė pensija, žymiai didesnius pinigus, argi tai irgi yra nusavinami pinigai, kurių žmonės negali pasiimti? Kažkaip logikos čia pasigedau.

I. SEGALOVICĖNĖ. Dėkoju už klausimą. Pabandysiu atsakyti suprasdama, kokia jūsų pagrindinė mintis. Pagrindo manyti, kad esame toje stadijoje, kad reikia didinti įmokas ir kad reikia griežtinti sistemą, nėra. Mūsų įsitikinimu ir Prezidento įsitikinimu, mes turime šią sistemą padaryti patrauklesnę, o, kaip minėjau, EBPO, ekspertai pabrėžia, kad būtent išsiėmimas yra tas veiksnys, kuris didina patrauklumą. Kai sistema yra patraukli, tada pasitikėjimas yra didesnis ir stabilizavus pasitikėjimą ateityje tikrai galima svarstyti dėl kitų žingsnių, kurie didintų II pensijų pakopos aprėptį ir apimtį. Bet dabar mūsų pagrindinė užduotis iš tikrųjų reabilituoti šią sistemą, kuri, nieko nedarant, gali iš tikrųjų nueiti visiškai priešinga kryptimi ir gali ištikti mus ir estiškas variantas. Klausimas, ar Lietuva ir žmonės to nori, ar tai yra pats geriausias būdas?

Kalbant apie išsiėmimą. Taip, tai yra pačiame įstatyme, Pensijų kaupimo įstatyme, yra išdėstytos nuostatos dėl to, kad tai yra žmogaus turtas būtent pensijų fondai. Tiek 3 straipsnio 3 dalis, tiek 11 straipsnio 1 dalis ir kitos sako, kad tai yra turtas ir tai yra žmogaus nuosavybė, todėl jis gali. Ir būtent įstatymo leidėjo apsisprendimo klausimas, kaip jis traktuoja ir kaip jis leidžia tuo turtu disponuoti tam, kad būtų siekiama aukštesnių tikslų, šiuo atveju būtent sistemos patrauklumo.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji patarėja, prašom pasakyti pirmiausia, kodėl pasirinkote 25 %, tarkime, sakysime, galbūt 50 %, gal 20 %. Kodėl tas toks skaičius? Mane tai suintrigavo. Ir jūs dedate akcentą į žmogaus turtą. Jo turtas, aš suprantu, tai, kiek jis savo sumokėjo. Kol kas dar prisideda valstybė. Ar nemanote, jeigu jis pasiima anksčiau, taip, kaip yra kitose šalyse, jos yra apmokestinamos kažkokia dalimi. Kaip jūs tai galvojate spręsti?

Dėl kitos dalies, sakysime, kur jūs kalbate apie įtraukimą ir panašiai, aš iš tikrųjų pritariu. Mano du tokie klausimai. Ačiū.

I. SEGALOVICĖNĖ. Dėkoju už klausimą. 25 % pasirinktą dydį mes remiame dėl dviejų pagrindinių priežasčių: pirma, tai yra išanalizavę šalių praktiką matome, kad šis dydis yra taikomas, kai mes kalbame apie išsiėmimą vienu arba kitu būdu. Antras dalykas, tai yra efektyvus dydis, kuris užtikrina ir jaučiamą, apčiuopiamą dydį žmogui, jeigu jam reikia išsiimti. Kitas dalykas, mes vis tiek 75 % tvariai paliekame kaupimo sistemoje, kuri leidžia toliau didinti žmogaus turtą pensijų pakopoje. Todėl šitas dydis yra tikrai racionaliai pasvertas, paremtas būtent užsienio šalių praktika ir to dydžio efektyvumu tiek žmogaus požiūriu, tiek tolesnio kaupimo požiūriu. Esame įsitikinę, kad tas ketvirtadalis tikrai daugeliui žmonių, turint omenyje vidutinius dydžius, ateityje sukauptų lėšų sumą, leistų iš tikrųjų pagelbėti sau, kai yra krizinė situacija.

Dėl apmokestinimo. Prezidentas kartu teikia Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisas ir siūlo tos dalies, kurią žmogus išsiima, neapmokestinti, nes tai yra žmogaus, kaip ir minėjau, turtas ir nuosavybė, plius tai yra tam tikra dalis, mažoji dalis, vienas ketvirtadalis. Tikrai tos diskusijos dėl apmokestinimo būtų validžios, jeigu mes kalbėtume apie visos sumos išsiėmimą.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamoji pranešėja, pamename, kaip šių metų vasarą artėjo diena, birželio 30-oji, kai Lietuvos dirbantys žmonės privalėjo pasirinkti, ar lieka „Sodroje“, ar pradeda kaupti II pensijų pakopoje. Viešojoje erdvėje buvo įnirtingai diskutuojama apie II pensijų pakopos veiksmingumą ir naudos variantų lyginimas pasilikus tik „Sodroje“. Iš viso to paaiškėjo, kad vienareikšmiško atsakymo nėra.

Dabar per jūsų įstatymo projekto pristatymą teigiama, kad siekiama didinti socialinį teisingumą ir skatinti žmones kaupti pensijai II pakopos pensijų fonduose. Tai, kad siūlote esant tam tikroms sąlygoms leisti dalį išsiimti, nėra blogai. Tačiau dar kyla natūralus klausimas, ar tikrai yra paskaičiuota neabejotina II pakopos nauda, jeigu jau mes skatiname Lietuvos žmones kaupti II pensijų pakopoje, ir kokie tie skaičiavimai? Ačiū.

I. SEGALOVICĖNĖ. Dėkui už klausimą. Iš tiesų II pensijų pakopa gali reikšmingai prisidėti prie žmogaus pensijos, tai yra gali sugeneruoti iki trečdaliao didesnes pensijas. Prezidento įsitikinimu, būtent tą ir reikia daryti, tai yra siekti, kad žmonės sukauptų ir tokiu būdu prisidėtų. Turėkime omenyje, kad 2023 metais, jau ne vienus metus, netgi esant papildomam pensijų indeksavimui, prognozuojamos pensijos pakeitimo norma bus 48,8 %. Be jokios abejonės, mūsų valstybės, pažangios valstybės, tikslas turėtų būti apie 70 %. Mūsų įsitikinimu, II pensijų pakopa, esant tai

sąlygai, kad ji yra patraukli, kad žmonės dalyvauja, noriai kaupia, yra motyvuoti, su jais elgiama si sąžiningai, gali pasitarnauti didesnei pakeitimo normai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Nereplikuokime iš vietos. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama pranešėja, na, iš tiesų turbūt nestabilumas taip pat duoda savo neigiamą tokį efektą, kuomet žmonės pradeda nepasitikėti sistema. Ir ne tik jos netobulumai, bet ir dažni keitimai sukelia tam tikrų abejonių. Bet aš norėčiau paklausti, ar neprognozavote, kokia situacija vis dėlto susidarys, tarkime, ar buvo daromos kokios nors apklausos, kiek žmonių vis dėlto pasistengs atsiimti? Sąlygas sukurti sau nėra sudėtinga, bet kiek žmonių atsiimtų iš karto, ar didelis skaičius, ar ne? Ko gero, gali būti ir didelis.

Ir antras dalykas, vis dėlto per kiek laiko tie išmokėjimai bus? Savaimė suprantama, turbūt tie pinigai guli ne stalčiuokuose, jie yra investuoti, tai iš tikrųjų koks mechanizmas, jeigu žmonės greitai norės išsiimti, ir kaip išgryninti tas investuotas lėšas? Ar tai nesukels tam tikrų pasekmių toms bendrovėms, kurios šiuo metu yra investavusios, tas pinigų pats išėmimas? Ačiū.

I. SEGALOVICIENĖ. Dėkoju už klausimą. Niekas negali tiksliai suskaičiuoti, kiek žmonių išsiims lėšas, bet mes esame įsitikinę ir tikime žmonėmis, kad jie tai darys racionaliai. Todėl irgi tikimės, kad šita priemonė paskatins ir pačius fondus dirbti aktyviau su žmonėmis, nebūti pasyvius, kalbėtis su jais, įtikinti, vykdyti tam tikrą finansinį raštingumą, konsultuoti aktyviau, kad padėtų žmonėms suprasti, kada jiems yra tikslinga išsiimti, ar jiems dar reikia palaukti, ir taip toliau. Prezidentas pasitiki žmonių racionalumu. Lietuviai iš principo yra linkę su savo pinigais elgtis protingai ir tikrai įvertinti, ar jam apsimoka, ar neapsimoka išsiimti.

Be jokios abejonės, fondams po šito įstatymo įgyvendinimo reiktų tikrai įsivertinti. Turėkime omenyje, kad dabar fonduose yra virš 6 mlrd. eurų, dėl to Prezidentas ir siūlo 25 %. Būtent toks dydis leistų išlaikyti situaciją stabilią ir nepakenktų nei sistemai, nei žmonėms, nei fondams.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Labai dėkui. Jūs aiškinamajame rašte apeliuojate į pensinio amžiaus žmonių skurdo problemą, kuri iš tikrųjų yra didelė, reikšminga, bet, sakykite, kaip šis pasiūlymas dera su skurdo mažinimu pensiniame amžiuje? Kaip tik, atrodo, kai bus išsiimta vienkartinėmis išmokomis, tos išmokamos papildomos pensijos dalys bus mažesnės ir skurdo lygis dar labiau tikrai didės. Arba kai žmonės neigis anuitetų ir vėl galės pasirinkti kaip vienkartinę išmoką, ir vėl neigis tos tokios periodinės išmokos teisės, ir nemažins skurdo problemas.

Antra klausimo dalis. Irgi labai norėčiau sureaguoti. Jūs labai pabrėžiate apklausų ir visuomenės nuomonės svarbą ir aiškinamajame rašte vieną nurodote – LRT užsakymu, devyni iš dešimties norėtų pokyčių. Minitė ir kitą apklausą, kuri atlikta rugpjūčio mėnesį (tik nenurodote užsakovo), kuri tarsi apeliuoja į jūsų projektą. Gal galite pasakyti, kas buvo tos apklausos užsakovas ir kiek ta apklausa kainavo?

I. SEGALOVICIENĖ. Ačiū už klausimą. Loginė grandinė yra tokia: sistemos patrauklumas lemia dalyvavimą ir motyvaciją dalyvauti pensijų sistemoje ir kaupti sau papildomai, o tai lemia būtent ir geresnę pakeitimo normą. Visa logika yra tokia. Galime išivaizduoti alternatyvą, kokia yra. Alternatyva yra ta, kad mes toliau laikome nieko nedarydami, bijodami, kad galbūt kažkas užgrius, sugrius, bet politiniai procesai ypač rudenį gali tikrai dar labiau išsiūbuoti šitą visą sistemą, nes žmonių nepasitenkinimas tikrai yra didelis.

Kalbant apie apklausas, taip, jos visada yra svarbios, todėl, ypač kai kalbame apie reprezentatyvias apklausas, Prezidentas visada įsiklauso į žmonių nuomonę. Kas yra svarbu dirbant regionuose, iš esmės nė vienas apsilankymas neapsieina be klausimų, susijusių su II pensijų pakopos pokyčiais. Minėta apklausa buvo daryta prezidentūros užsakymu kaip būtent viešosios konsultacijos objektas. Kiek ji kainavo, negaliu pasakyti. Galėsime pasakyti atskirai.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai dėl projekto dabar. A. Vinkus – už.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiami Seimo nariai, Jo Ekscelencijos Respublikos Prezidento iniciatyva parengtas Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimo ir papildymo projektas, mano supratimu, yra svarbus žingsnis šios sistemos tobulinimo, didesnio lankstumo suteikimo link. Tai sakau įvertindamas tai, kokie yra žmonių lūkesčiai, nusiskundimai, kuriuos jie dėsto savo laiškuose arba susitikimuose su rinkėjais rinkimų apygardoje.

Paryškinsiu tas naujas nuostatas. Pirmiausia įvardinčiau siūlomą labai vertingą nuostatą – galimybę pensijos kaupimo dalyviui, esant reikalui, gauti vienkartinę išmoką iki ketvirtadalio sukauptos pensijos sumos. Kad suaktyvintų dalyvavimą pensijų kaupimo sistemoje, logiškas siūlymas yra suteikti teisę įtrauktiems į pensijų kaupimą asmenims, jiems pageidaujant, atsisakyti dalyvauti pensijos kaupime. Be to, projekte išsaugoma teisė pasikeitus gyvenimo aplinkybėms ir esant pageidavimui sugrįžti į šią sistemą. Palaikau šį pasiūlymą.

PIRMININKAS. K. Adomaitis pasisakys, kodėl nepalaiko pasiūlymo.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos laukia demografinė duobė. Iki šiol mes gyvenome iš demografinių dividendų, „Sodros“ pensijos auga, dirbančiųjų skaičius irgi sparčiai auga, dėl to mes galėjome didinti pensijas iš „Sodros“ biudžeto. Tačiau jau labai greitai, jau artimiausiuose 2025 metų biudžeto projektuose numatoma, kad užimtų gyventojų skaičius mažės, vadinasi, nebus įmanoma taip didinti pensijų iš „Sodros“, pensijos II pakopos fonduose bus pagrindinis žmonių, išėjusių į pensiją, pajamų šaltinis. Jeigu mes šias pajamas paimsime iš anksto, mes neturėsime kaip užtikrinti žmonėms jų pajamų, sulaukus pensinio amžiaus.

Antras dalykas. Šiame siūlyme absoliučiai nėra jokio kriterijaus, kada ir kam leidžiama pasiimti tas lėšas. Kaip teisingai spaudoje parašyta, galima bus pasiimti 1 tūkst. eurų, tai yra tiek, kiek vidutiniškai dabar esame sukaupę, ir vieną kartą nusipirkti šaldytuvą.

Trečias dalykas. Šis pasiūlymas apskritai sugriauna anuitetų išmokėjimo sistemą. Šiandien „Sodros“ anuitetų fondas gauna pajamas iš II pakopos pensijų fondų, kai žmogus jau išeina į pensiją. „Sodros“ anuitetų fondas maksimaliai investuoja šias lėšas, gauna iš to didelę grąžą, maksimaliai indeksuoja išmokamus anuitetus, jis dar gali juos pakankamai pakelti. Jei šiuo siūlymu mes leidžiame žmonėms iš anksto pasiimti sukauptas lėšas, griūna visa anuitetų investavimo strategija, griūna visas planas, kaip indeksuoti anuitetus, kaip užauginti tas žmonių pajamas.

Gerbiamieji, tikrai siūlau nepalaikyti šio siūlymo. Tai nėra būdas didinti pasitikėjimą, tai būdas staigiai sugriauti mūsų sunkiai kuriamą II pensijų pakopos fondų sistemą.

PIRMININKAS. Dėkui, balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

12.27 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3029, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17 straipsnio pakeitimo ir papildymo 30² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3030 (pateikimo tęsinys)

Dabar kitas klausimų blokas, tai yra darbotvarkės 1-15.1, 1-15.2 klausimai – projektas Nr. XIVP-3029 ir projektas Nr. XIVP-3030. Pensijų kaupimo įstatymo pataisos ir Pelno mokesčio įstatymo pataisos. Pranešėjas – Seimo narys J. Varkalys. Prašom.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, turbūt niekas šiandien neabejoja tuo, kad II pakopos pensijų kaupimo fondai atlieka tam tikrą savo paskirtį, idėja yra puiki, gera, pats principas yra geras. Atsižvelgiant į tai, kad pensijos Lietuvoje yra labai nedidelės, mažos, pakeitimo norma yra truputį didesnė negu 40 %, viena mažiausių Europos šalyse, mūsų gyventojų, mūsų visų žmonių pensijos yra gana mažos, II pakopos pensijų kaupimas prisidedant valstybei iš tikrųjų yra sveikintinas ir teisingas. 2019 metais keitėsi II pakopos pensijų kaupimo taisyklės. Daugelis pensiją kaupiančiųjų, jų dabar yra apie 1,4 mln., ne visi sugebėjo perskaityti ir įsigilinti į tai, kas keičiasi pensijų kaupime. Todėl šiandien yra iškilusi problema, kad atsiradus tam tikram nedideliui poreikiui, kai žmogus turi spręsti savo kritinės ligos atvejus, arba, pavyzdžiui, mes kaip valstybė mažai prisidedame prie jaunų šeimų pirmojo būsto įsigijimo, dažnai galėtų prisidėti pensinio amžiaus žmonės. Tie, kurie padėtų savo vaikams įsigyti pirmąjį būstą ir suteiktų galimybę bent kiek prisidėti prie jos.

Atsižvelgiant į didžiosios dalies pensijų fondų kaupime dalyvaujančių Lietuvos žmonių valią, siūlau keisti Pensijų kaupimo įstatymo 5 ir 6 straipsnius. 5 straipsnio pakeitimo esmė – suteikti teisę pensijų kaupimo fondo dalyviui pasiimti vienkartinę, pabrėžiu, vienkartinę išmoką, kurios vertė būtų 10 tūkst. 807 eurai. Šiuo metu tokia galimybė yra taip pat, čia nieko naujo neatrandame, tik tiek, kad šiuo metu gali išsiimti 5 tūkst. 403 eurus. Kadangi infliacija yra didelė ir indeksavimas yra gana nedidelis, mažas, todėl siūlau šią sumą padidinti iki 10 tūkst. eurų. Pagal šį pakei-

timą tokią 10 tūkst. 807 eurų išmoką galėtų gauti ir pensinio, ir priešpensinio amžiaus asmenys. Šiuo metu pensijų kaupime dalyvauja 1,4 mln. Lietuvos gyventojų. Jeigu skaičiuotume, darytume prielaidą, kad, išsiimant po 10 tūkst. eurų, iš pensijų fondų būtų paimta 1,4 mlrd. eurų, tai tikėtina, kad tuo pasinaudotų tikrai 50 % visų pensijos dalyvių, taigi ta suma būtų ženkliai mažesnė. Šiuo metu pensijų kaupimo fonde sukaupta apie 6,5 mlrd. eurų turto, tai tikrai nedarytų didelės įtakos, jeigu taip atsitiktų ir vienu metu būtų paimta 70 mln. eurų.

Ką siūlau dėl lydimąjo įstatymo? Lydimajame įstatyme siūlau įtraukti į II pensijų pakopos veiklą verslą ir pasinaudoti tokiomis galimybėmis, kad verslas galėtų prisidėti prie jo iki 3 % nuo darbuotojo atlyginimo, uždirbto toje įmonėje, kiekvieną mėnesį. Žinoma, tie 3 %, tos išlaidos, kurios sudarytų apie 30–40 eurų per mėnesį, nebūtų apmokestintos pelno mokesčiu. Todėl yra siūloma Pelno mokesčio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies ir 14 punkto pensijų įmokas darbuotojų naudai... 2 straipsnį papildyti 32 punktu. Taigi galima manyti, kad jeigu iš 3 %... iš 1,5 % prisidėjimo kas metus valstybė skyrė apie 230 mln. eurų, tai iš 3 % susidarytų dvigubai daugiau. Bet manykime, kad tik ketvirtis darbdavių ir darbuotojų pasinaudotų tuo dalyku, tai, matyt, ta sukaupta suma būtų apie 100 mln. eurų. Tai 70 mln. eurų išmokėtų pagal pirmąjį įstatymo pakeitimą ir 100 mln. eurų – pagal Pelno įstatymo pakeitimą. Tai niekaip nepakeistų bendrojo balanso ir iš tikrųjų būtų gera paspartis ir paskata, tai reabilituotų ir galbūt šiek tiek padarytų patrauklesnį II pakopos pensijų kaupimo fondą. Tai tiek pristatymo būtų. Noriu prašyti palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Jūsų klausiti nori keturi Seimo nariai. Pirmoji – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, dabar 10 tūkst. 800 eurų atrodo nemaži pinigai, dabar, šiandien. Ar nemanote, kad reikėjo galvoti apie tai, kad būtų indeksuojama ta suma dėl infliacijos, atitinkamai ten įvedus kokį nors koeficientą ar skaičiavimo formulę? Prisimename, kai buvo numatyti tie 4 tūkst., tai yra 5 tūkst., bet pamatėme, kad tai yra neadekvatu ir tai yra indeksuojama, ir priėmėme. Ar jūs čia negalvojote taip padaryti? Iš tikrųjų tai sveikinu dėl to, kad jeigu įtrauktume, profesiniai fondai prasidėtų ir tada mes galėtume eiti prie kitos įstatymo pataisos. Ačiū.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju už klausimą, gerbiama kolege. Taip, tą būtų galima padaryti. Manau, kad svarstymo metu komitete galima bus dar papildyti įvairiais niuansais, taip pat ir tuo dėl indeksavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiamas Jonai, kodėl nepalaikysiu šito projekto, aš jau išsakiau dėl ankstesnio projekto – manau, kad daugelis argumentų dėl išankstinio atsiėmimo yra labai panašūs. Bet aš manau, kad vienas iš jūsų siūlymų yra labai taiklus, tai yra dėl darbdavio skatinimo prisidėti prie II pakopos pensijų fondo. Ar negalvojate, kad reikėtų ne tik paskatinti darbdavius prisidėti, bet gal apskritai reikėtų atsisakyti darbuotojo įmokų, o padaryti privalomas darbdavio įmokas? Tada mes gal kaip ir išspręstume tokią aštrią diskusiją, kad žmonės nori, kaip sakyti, savintis tą pensijų fondą anksčiau laiko ir panašiai.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju jums už klausimą. Yra minčių apie tai, kad valstybinė dalis turėtų mažėti, o verslas turėtų prisidėti daugiau ir daugiau. Bet, sakykime, dėl to, kad būtų prievolė verslui prisidėti, gal abejočiau truputėlį. Kad verslas su darbuotojais, darbdavys su darbuotojais galėtų sudaryti papildomą susitarimą ir mokėti, tai tikrai palaikyčiau, ir kad ta valstybinė dalis vis mažėtų, o privati didėtų. Čia pereitume, ir gerbiama Laima, žinau, turi pasiūlymą, kad pereitume prie profesinio pensijų fondo.

PIRMININKAS. A. Dumbrava klausia.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū. Kolega, tikrai noriu padėkoti už jūsų siūlymą. Prezidentūros siūlymas, jūsų siūlymas. Manykime, kad ledai truputį prasilauš į vieną ar į kitą pusę. Aišku, reikėtų pritarti ir Prezidento, ir jūsų siūlymui. Tačiau mes girdime iš kolegų ir šiandien, kad sugrius sistema, žmonės nesupras. Bet man atrodo, jeigu žmonės būtų žinoję, kad mes taip keisime tą sistemą, gal būtų išvis neprasidėję su ja, nes tiek daug painiavos, tokio nelaisvumo jie tikrai nesitikėjo. Tai vis dėlto kaip jums atrodo, ar čia tikrai bus jau labai blogai? Gal čia tikrai bus blogai tiems kaupimo fondams, kurie privatūs yra? Ar čia tikrai bus labai blogai žmonėms, kad mes jiems nors dalį galėtume išmokėti pinigų, esant tikrai kokiai nors ekstremaliai situacijai? Labai ačiū.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamasis kolega, už klausimą. Aš galiu pasakyti tikrai tiek, kad iš 1,4 mln. žmonių, kurie kaupia II pakopos pensijų fonduose (jiems pateikti pasiūlymai dalyvauti kas treji metai turbūt iki 40-ies), šią informaciją perskaito tikrai apie 30 % visų galimų klientų – tik trečdalis. Ir kas įvyko 2019 metais, kai mes padarėme pakeitimus? Be abejo, irgi tie 30 % buvo, perskaitė tik 30 %, todėl žmonės tiesiog patikėjo tuo, ką mes priėmėme, arba nepastebėjo, neskaitė ir automatiškai įsitraukė į pensijų kaupimą. Manau, kad dėl tos priežasties čia ir yra siūlomas būtent tas dalykas – leisti didesnes išmokas, kad nors kiek padarytume II pakopos pensijų kaupimo fondą patrauklesnį. Tai būtų gera paspirtis ir žmonėms, ir visiems kitiems. Manau, kad tai atitinka mūsų gyventojų, kaupiančių II pakopos pensijas, lūkesčius.

PIRMININKAS. V. Valkiūnas klausia.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamas Varkalių Jonai, ir Prezidento, ir jūsų pasiūlymai yra kažkokie diktatoriški siūlymai. Prievarta diktuojate, ką žmogui daryti. Jūs, kaip liberalas agrarijus, siūlote šiuos pasiūlymus, kažkaip keista man.

Antra, pensijų kaupimo fondas jus labai domina kažkodėl diktatoriškai, kaip ir Prezidentą. Darbdavys atlyginimu prisideda prie darbuotojų gerbūvio, o darbuotojas kur nori, ten ir deda finansus – ar perka alkoholį su akcizu ir paremia valstybę, ar vėl kitaip sutaupo. Kodėl jūs, kaip liberalas agrarijus, nueinate prie tokių diktatoriškų siūlymų ir metodų?

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Valdemarai. Aš, kaip Liberalų sąjūdžio frakcijos narys, sakau apie tai, kada tai būtų savanoriškas darbdavio ir darbuotojo susitarimas. Jeigu jie sutars, pasirašys tam tikrą sutartį, tai įvyks. Jeigu nebus tos sutarties ir sutarimo, savanoriško apsisprendimo, tai tada to ir nebus. Mano atsakymas toks. Ačiū.

PIRMININKAS. Seimo narys G. Kinduryš užsirašė dėl kito projekto, bet galės čia paklausti.

G. KINDURYŠ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tiesų, ko gero, kiekvienas pensijos kaupėjas norėtų turėti tokią teisę ir laisvę nusiimti kiek nors sukauptų lėšų. Aš norėjau pasiklausti jūsų, kas čia dažnai yra klausama, apie rizikas ir tikimybes, ar manote, kad 10 tūkst. yra ta suma, kuri turėtų riziką sugriauti bendrą pensijų fondų tvarką, ir apie tikimybę verslininkams, kiek tai būtų, na, aš suprantu, tie 3 % nėra privalomi jūsų projekte, kiek tai būtų verslo subjektų, kurie tokią paskatą padarytų, ir kodėl jie ją darytų?

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas Gintautai, už klausimą. Aš jau turbūt minėjau, kad jeigu darytume prielaidą, kad tik 50 % kaupime dalyvaujančių žmonių išsiimtų po tuos 10 tūkst., tai būtų 70 mln. Jeigu darytume prielaidą, kad ketvirtadalis savanoriškų sutarčių darbdavių ir darbuotojų būtų pasirašyta, tai pagal tai, kiek skyrė valstybė – 1,5 %, čia būtų 3 % ir tik ketvirtadalis dalyvautų tame susitarime, tada būtų apie 100 mln. Man atrodo, čia kaip tik sudėjus abu įstatymų pakeitimus būtų plusas ir II pakopos pensijų kaupimo fondai kaip tik pasipildytų dar didesne suma. Tai čia jokio pavojaus nematau.

PIRMININKAS. Klausimai baigti. Dabar motyvai dėl projektų. Niekas neužsirašė. Tai aš pastebėsiu, kad pasiekėme balsavimo intervalą ir galėsime iš karto balsuoti. Ir pastebėsiu, kad nors čia autorius teikė du projektus kaip paketą, bet projektai iš esmės yra nepriklausomi: vienas viena dalyką sprendžia, kitas kitą, dėl to balsuosime atskirai. Kviečiu užimti vietas ir balsuosime pirmiausia dėl projekto Nr. XIVP-3029 – Pensijų kaupimo įstatymo 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Ar pritariame po pateikimo?

Balsavo 94: už – 69, prieš – 3, susilaikė 22. Pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Galime bendru sutarimu taip fiksuoti? (*Balsas salėje: „Galime!“*) Svarstymo data būtų siūloma gruodžio 19 diena. Pritariame bendru sutarimu.

Toliau kitas projektas, kurį autorius pateikė. Pabaigsime šį paketą ir tada replikos. M. Navickienė. Prašau.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Noriu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip, matyt, dėl abiejų projektų prašysime Vyriausybės išvados, tai yra suprantama.

Pelno mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo ir papildymo 30² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3030. Balsuojame, ar pritariame šiam projektui po pateikimo. Čia Pelno mokesčio įstatymo projektas, kuris buvo lydimasis, bet jis yra iš esmės nepriklausomas nuo pirmojo.

Balsavo 100: už – 72, prieš – 1, susilaikė 27. Po pateikimo pritarta.

Čia pagrindinis būtų Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data taip pat gruodžio 19 diena. Pritariame bendru sutarimu ir prašome Vyriausybės išvados dėl abiejų projektų.

P. Gražulis nesutinka. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Nesutinku dėl Vyriausybės išvados. O matau, premjerė net pamėlusi, jau greičiausiai vėl lėkštės duš Vyriausybėje po šito Seimo sprendimo. Net pabučiavo mane nuotoliniu būdu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Na, P. Gražulis jau čia negali neparodyti dėmesio konservatorių atstovams. Prie to esame pripratę. Bet jeigu yra kokių nors abejonių, kviečiu balsuoti, kad būtų gauta Vyriausybės išvada dėl abiejų šių projektų. (*Balsai salėje*)

Už – 69, prieš – 21, susilaikė 13. Vyriausybės išvados yra prašoma.

Premjere, prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kad čia būtų aišku, dėl ko aš esu pamėlusi. Man atrodo, kad Seimo mada draskyti paketus. Kai vieną įstatymą svarsto komitetai vienaip, o kitą įstatymą kitaip, tikrai labai keistai atrodo. Jau reiktų kažką pakartą kartu svarstyti, tiems patiems komitetams paduoti. Dabar vienas į vieną pusę, kitas į kitą pusę kryžminių lizdinių būdu. Nei šis, nei tas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kad pelno mokesčio projektus visada Biudžeto finansų komitetas svarsto, o pensijų – visada Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Paketas čia yra sąlyginai, nes projektai savo turiniu yra nelabai susieti. Tiesiog mes per klaidą iš esmės įrašėme kaip paketą. Jie galėjo eiti atskirai. Bet viskas yra išspręsta ir tikiuosi, kad komitetai bendradarbiaus ir čia viską suderintai svarstys.

J. Jarutis. Prašau.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Replika. Sako, jeigu paketas blogai supakuotas, jį reikia išpakuoti ir iš naujo supakuoti, ir viskas.

PIRMININKAS. Gal nebetęskime čia tų paketų analizių.

12.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIVP-3273 (pateikimas)

Dabar aš suteikčiau žodį Seimo Pirmininkei, ji pristatys Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektą Nr. XIVP-3273. Pateikimas. Kiti pensijų kaupimo projektai bus pateikti šioje dalyje. Pratęsimė posėdį. Viskas gerai.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Konstitucijos 67 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad Seimas skiria Respublikos Prezidento rinkimus. Pagal Konstitucijos 80 straipsnį Respublikos Prezidento eiliniai rinkimai vykdomi paskutinį sekmadienį, likus 2 mėnesiams iki Respublikos Prezidento kadencijos pabaigos. Šiuo metu pareigas einantis Respublikos Prezidentas G. Nausėda prisiekė ir visus Prezidento įgaliojimus įgijo 2019 m. liepos 12 d. Vadinasi, eiliniai Respublikos Prezidento rinkimai turi būti vykdomi būtent 2024 m. gegužės 12 d. Kviečiu palaikyti šį projektą. Jei turite klausimų, mielai į juos atsakysiu.

PIRMININKAS. Trys Seimo nariai pageidauja klausti. Pirmasis – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Seimo Pirmininke, aš norėjau tik paklausti apie šiandieninį rytinį atvejį, kai sudaroma komisija, kuri pakenks G. Nausėdos rinkimų kampanijai, ir jau numatoma, kas bus komisijos pirmininkas. Ar tai susiję dalykai, ar ne? Ar čia viską iš eigos taip sudėliojo? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kas sudėliojo? Likimas. Žiūrėkite, gerbiamas kolega, V. Bakas buvo vienas iš iniciatorių, todėl jis ir buvo paminėtas. Siūlau iš to jokių konspiracijos teorijų nedaryti. Seimas apsisprendė sukurti tokią komisiją. Komisija panagrinės numatytus klausimus. Galų gale Seimas dėl visko ir apsispręs. Manau, kiekvienas dirbkime savo darbą ir nekurkime kažkokių magiškų istorijų.

PIRMININKAS. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama pranešėja, Prezidentas jau taip blogai dirba, net sudarinėjate apkaltos komisijas, tai gal paankstinkime rinkimus nors kokiais keliais mėnesiais? Gal kokį vasarį surenkime?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Petrai Gražuli, aš ką tik perskaičiau, ką įpareigoja Seimą padaryti Konstitucija, kokia yra vienintelė įmanoma data, ir apkaltos komisijų niekas nesudarinėja. Tai tiek.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamoji Pirmininke, mano klausimas taip pat bus susijęs su šia šiandienos komisija, kurią sudarė Seimas. Galimai tyrimo komisija gali virsti ir apkalta. Ar jūs nemanote, kad jūs šį įstatymo projektą, teisės aktą, pristatote pavėluotai, nes jau rinkimų kampanija buvo paskelbta, kai sudarėte komisiją dabar veikiančiam Prezidentui dėl buvusių Prezidento rinkimų?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, jeigu jūs turite kokių nors klausimų dėl iniciatyvos, dėl tyrimo komisijos, tai siūlau juos užduoti V. Bakui ir kitiems iniciatoriams, o aš gi teikiu nutarimą dėl Respublikos Prezidento rinkimų datos. Mielai atsakysiu į klausimus dėl datos. Nemanau, kad aš vėluoju, manau, kad pačiu laiku viskas yra daroma. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai dėl nutarimo projekto. R. Šarknickas – už.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, visų pirma tai, kas įvyko šiandien salėje dėl tyrimo komisijos galimai neteisėtos informacijos apie asmens rinkimą ir panašiai, dar kartą atspindi, kad artėja rinkimai, ko gero, rinkimai jau šiandien prasidės, nes mes tam pritarsime. Tikrai gaila, kad kai artėja rinkimai, suaktyvėja, na, vaikų smėliadėžė ir pradedame vieni kitus įtarti, pakenkti ir panašiai. Mes turėtumėme iš tikrųjų susitelkę dirbti pačiai valstybei, Lietuvai ir vengti tokių dalykų. Akivaizdu, kad įvyko tam tikras politinis susidorojimas. Prezidento rinkimai tikrai bus nelengvi, sunkūs ir bus daug įžeidimų, kaip galima suprasti. Dėl to tenka tikrai apgailestauti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir D. Kepenis prieš Prezidento rinkimų paskelbimą.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Aš suprantu, kad yra Europos taisyklės, kurių visi laikosi susitarę, visos šalys, ir aš ne dėl to, kad nerengtume Prezidento rinkimų. Aš už tai, kad Prezidento rinkimai būtų vykdomi kartu su Europos Parlamento rinkimais. Taip ir rinkėjų daugiau ateitų. Aš suprantu, kad taisyklės neleidžia, bet mes turime šito siekti, nes priešingu atveju rinkėjai nebeatina ir toliau laimi viena partija, kurią visi čia puikiai žino, kad rinkėjai ateina ir stiklais sningant. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, yra toks dalykas, kuris dar Lietuvoje galioja, – Lietuvos Respublikos Konstitucija, kur pasakyta, kad 2 mėnesiai po Prezidento priesaikos, 2 mėnesiai atgal turi būti organizuojami rinkimai, tai yra gegužės 12 diena. Lygiai 2 mėnesiai. Tai kokią čia galime diskusiją turėti? Nebent diktatūrą jūs norite įvesti ir rinkimų nedaryti.

PIRMININKAS. Kadangi esame pasiekę balsavimo intervalą, dabar ir apsispręsimė dėl šio nutarimo projekto. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 109: už – 107, prieš nėra, susilaikė 2. Kaip pagrindinis būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – lapkričio 7 diena. Ar R. Šarknickas turi kitokių pasiūlymų?

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ne, neturiu. Replikuosiu gal šiek tiek kolegai A. Vyšniauskui. Iš Europos institucijų jau turime išspėjimą valdantiejiems, kai į Konstitucinį Teismą yra paskirtas politikas. Juokiasi puodas, kad katilas juodas.

PIRMININKAS. Nedaug ką bendro su šiuo projektu turi ta replika. Dabar tada bendru sutarimu fiksuojame, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagrindinis ir svarstymo data – lapkričio 7 diena.

12.54 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 6 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3122, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3123 (pateikimo tęsinys)

Na, mes taip pat praleidome, nebalsavome, nors buvo pateiktas, Respublikos Prezidento teikiamą paketą, tai Pensijų kaupimo įstatymo pataisų projektą ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisų projektą. Balsuosime, ar pritariame šioms projektams po pateikimo.

Balsavo 106: už – 49, prieš – 15, susilaikė 42. Po pateikimo nepritarta. Dabar tradiciškai alternatyvus balsavimas. Kas spaudžia už, balsuoja už grąžinimą tobulinti, kas spaudžia prieš, balsuoja už atmetimą.

Už balsavo 55, prieš – 50. Taigi, projektas grąžinamas tobulinti.

Replikos po balsavimo. Kuris pirmasis? Nežinote ir patys. J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. kažkas sakė, kad čia ne politika, tik biznis. Visiškai akivaizdu, kad politika.

PIRMININKAS. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Turbūt nereikia stebėtis šiuo balsavimu. Nesvarbu, kad netgi Prezidentas teikė, tai nėra kažkoks svarus argumentas. Bet kai vienas G. Landsbergis atidirbinėja pensijų fondams, tai dar viskas aišku, nes pensijų fondai plėtojo jo verslą, sklypą už 1 eurą sutvarkė ir visa kita. Bet kai už tai balsuoja ir liberalai, ir laisviečiai, ir visi kiti, tai ką jums G. Landsbergis padarė, kad jūs už jo verslą taip gulate kryžiumi? Kas jums atsitiko? Pasakykite. O pensijų fondai labai gerą investiciją padarė G. Landsbergio verslui, žiauriai gerą.

PIRMININKAS. E. Gentvilas. Replika po balsavimo.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolegai J. Jaručiui noriu pasakyti, parlamentas yra politinė institucija, kurioje nieko kito daugiau ir nėra, tik politika. Bet klausimą norėjau posėdžio pirmininkui pateikti. Ar tikrai yra numatyta, kad net ir Prezidento projektą pateikimo stadijoje atmetus, nepritarus, mes duodame rekomendaciją Prezidentui tobulinti ir panašiai? (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Taip, nėra išimčių dėl Prezidento teikiamų projektų. Viskas bendra tvarka. L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš tai noriu kreiptis į socdemus. Socdemai, tiek daug kalbate apie pensijų fondų pertvarką. Jūsų šeši balsai, kurių čia nėra, ir būtų perėjęs įstatymo projektas. Tai darbas, ne žodžiais!

PIRMININKAS. G. Paluckas, žinoma, negali.

G. PALUCKAS (*LSDPF*). Negaliu praleisti progos ir pasidžiaugti solidarium opozicijos indėliu į šiuos klausimus. Kai jūs, mielas kolega, pradėsite palaikyti mūsų projektus, tai gal bus kokia nors nauda iš to. Taigi, kolegos, gal pasižiūrėkite kiekvienas ir į save. (*Šūksniai salėje, plojimai*)

PIRMININKAS. Taip, replikas baigėme. Pratęsiu posėdžio laiką ir balsavimo intervalą, kol baigsime nagrinėti rytinės darbotvarkės projektus.

12.59 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3038(2) (pateikimas)

Toliau – Pensijų kaupimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3038(2). Pranešėjas – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, tikrai yra labai nesuprantamas išvis šitas II pakopos pensijų kaupimo fondas. Žmonės iškisti į užrištą maišą ir iš to maišo išlipti niekaip negali. Vengrija, Lenkija, Estija, kitos šalys pamatė, kad tai yra tiesiog neteisingas mokestis, kad pažeidžiamos žmogaus teisės, kad pažeidžiamas laisvas kapitalo judėjimas, žmogus gali investuoti, dar prisideda valstybė, bet išeiti iš fondo, nors jis yra nuostolingas, negali. Aš klausiu liberalų, valdančiųjų, jūs man pasakykite, kodėl, pavyzdžiui, jeigu aš investuoju į kokį namą, valstybė neprideda? Į akcijas kokias nors, į vertybinius popierius? Aš irgi galiu sukaupti tikrai nemažą dalį turto pensijai. Gal parduosiu ir iš tos pensijos gyvensiu? Tai kodėl čia valstybė neprisideda? O kodėl tikrai II pakopos etape valstybė prideda? Kas čia per hibridinis toks mechanizmas? Ir žmogus, svarbiausia, negali disponuoti savo pinigais. Dabar prideda, išėjus į pensiją, po 30, po 20, girdėjau, daugiausiai gal 40 eurų. Tai čia ori pensija? Ir kai žmogus nori išeiti iš šito lažo, sukurto įstatymu, jis negali išeiti. Pinigai turi likti būtinai II pakopos fonduose, ten, kur tu padėjai. Aš manau, kad...

Mes kreipėmės į Konstitucinį Teismą, gal Konstitucinis Teismas ir pasakys, kad tai prieštarauja Konstitucijai. Jeigu ne Konstitucijai, tai logikai prieštarauja. Kam naudingas toks šitas įstatymas? Žmogui? Jeigu žmogui būtų naudingas, tai jis ir taip laisva valia laikytų tuos pinigus II

pakopos fonde ir niekur neišeitų. O dabar mes jį pririšame. Todėl mano siūlymas – leiskime pačiam žmogui savo pinigais disponuoti, kaip jis nori. Gal išėjęs iš tų fondų jisai galės investuoti į akcijas, vertybinius popierius, nekilnojamąjį turtą ir taip gal bus jam graža daug didesnė negu šituose vertybiniuose popieriuose.

Kas gali pasakyti, ar tai nėra lobistinis ir galų gale net korupcinis įstatymas? Tai yra naudingiausia tiems privačių fondų turėtojams. Jiems yra didžiausia nauda. Jie už administravimą pasiima didelius mokesčius, atsakomybės jokios neturi, o žmogus niekur negali pasiimti savo pinigų. Todėl siūlau: atsipeikėkime ir leiskime disponuoti žmogui savo pinigais. Tegul kur nori, ten juos investuoja. Ir jeigu jau prisideda valstybė, tai tegul prisideda visur. Jeigu aš nupirksiu vertybinius popierius, tai tegu prideda dar kokius 2–3 % ir ten, prie vertybinių popierių, mano pajamų gavimo. Arba prie nekilnojamojo turto, čia irgi tegul kasmet prideda kokius 3 %. Kodėl pasirinkome tik šitą vienintelę šaką „vertybiniai popieriai“, tai tada prie jų kaupimo prisideda ir Vyriausybė iš biudžeto. Kas čia yra? Tai va mano siūlymas: padarykime laisvą žmogų, liberalai, ir laisvą kapitalo judėjimą, ponai liberalai ir konservatoriai (liberal-konservatoriai – teisingiau).

PIRMININKAS. Baigėte pateikimą, taip? V. Ažuolas klausia pirmas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėju, aš norėjau paklausti, kaip jūs reaguojate? Šių fondų krikštatėvė yra socialdemokratė V. Blinkėvičiūtė, šių fondų stogas yra konservatorius G. Landsbergis. Bet kaip jūs reaguojate, kad fondai ima mokesčių netgi tada, kai pragroja žmonių kaupiamus pinigus? Tu padarai žmonėms didžiulį nuostolį, o vis tiek paimi administravimo mokesčius. Ar tai yra ne pasityčiojimas?

Ir tada kitas klausimas: kaip jūs galvojate, ar geras modelis, štai, politikams pastatai švietimo įstaigą, prasuki sklypą už 1 eurą, dar kitus dalykus ir taip nusiperki korupcinį stogą? Tai kaip jūs galvojate, ar mūsų tarnybos aklos, kurčios, ar jos nieko nemato, nieko negirdi? Tai ar pas mus Lietuvoje dar veikia įstatymai, ar mes jau seniai nebe teisinė valstybė?

P. GRAŽULIS (MSNG). Žinote, jeigu kalbėsime apie generalinę prokurorę, prisiminkime, kaip ją čia mes tvirtinome Seime. Jinai pasakė: visi rezonansiniai nusikalstami klausimai bus šitos prokuratūros ištirti. Taip pat ir G. Landsbergio sklypo už 1 eurą nusipirkimas, kur kaina 1,5 mln., ir galbūt palies šituos fondus, kas su jais susiję ir kas iš to pelnosi. Bet, pasirodo, prasėdėjo kaip pelytė ketverius metus, pamatė tikrai P. Gražulį. Jėzau, Jėzau, tai vienintelis didžiausias, kaip sako, korupcinis ir baisiausias skandalas, per visus ketverius metus didžiausias darbas, padarytas šitos prokurorės. Štai, matome, kokia jinai uoli, principinga. Kiek Seimas besikreipė, valdantieji praeitą kadenciją buvo valstiečiai, vis prokurorė nedrįso nagrinėti nė vieno klausimo.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Petrai, nežinau, ar jūsų verta klausti, nes...

P. GRAŽULIS (MSNG). O, Kęstutis! (Juokas salėje)

K. MASIULIS (TS-LKDF). Taip. Jūs pirmu sakiniu prisipažinote, kad nesuprantate II pensijų kaupimo pakopos, nesuprantate, bet daug šnekėjote, ko nesuprantate, tą siūlote panaikinti. Šiandieną dar buvo kitas jūsų sakiny. Sakėte, kad nesuprantate, kam reikalinga techninė apžiūra. Jeigu nesuprantate, reikia panaikinti. Petrai, aš žinau, kad jūs kartais nesuprantate, kam reikalingos Eismo taisyklės, imate ir sustojate, kur negalima, jas irgi būtų galima panaikinti. Ar galite pavadinti, ko dar nesuprantate?

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš nesuprantu, Kęstuti, kas tu? Komunistas, krikščionis demokratas, ateistas? Ar tu pats žinai, kokios tu esi lyties? Ar žinai, kas tu? Vyras ar moteris, ar jau nei vyras, nei moteris? Man atrodo, daugelis dabar nežino, kas yra šiame pasaulyje, kokie žmonės. Tai tu tarp jų.

PIRMININKAS. V. Valkiūnas klausia.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, gerbiamas Jurgi. Pensijų fondai kainuoja valstybei: 3 % – administravimas, paskui dar fondą, kaip jie sakė anksčiau, čia buvo 2 %, vadinasi, 5 %. Reikia uždirbti virš 5 %, nes jeigu tik 5 % uždirbs, tai bus nulis. Tai mažai realu, nes buvo rizikingų investicijų, tai Rusija, Ukraina, to dabar nebėra, tai nebelieka.

Gerbiamas Petrai, jūs čia turbūt nepraleidote nė vienos kadencijos Seime ir nuo pat pradžių. Jūs turite atsiminti, kas prakišo šį projektą dėl II pakopos. Valstybei jokios naudos nėra, nes priva-

tiems bankams tokios preferencijos ir visokie vadinamieji investicijų „fondai“. Kas čia prakišo, gal jūs žinote tą korupcinį galą ar pradžią?

P. GRAŽULIS (MSNG). Na, be abejonės, įtaką darė bankai, tai akivaizdu, nes tai bankams yra naudingiausia. Aš manau, jeigu Seimas turėtų politinę valią, tikrai išlaisvintų žmones, galėtų savo pinigus investuoti ten, kur nori, ar į nekilnojamąjį turtą (kalbėjau), ar į akcijas, ar į vertybinius popierius, ar dar kur nors, ar galų gale po pagalve, jei nori, tegul pasideda. Mano manymu, mano giliu įsitikinimu, tai yra korupcinis projektas. (*Balsai salėje*) Neatsimenu.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Gerbiamas Petrai, jaunystėje visi darome įvairiausių klaidų, todėl linkiu jums pirmiausia visokeriopos sėkmės dėl įvairiausių jus kamuojančių klausimų, kokie jie bebūtų. Tikrai norėčiau, kad jums viskas gerai būtų gyvenime. Kol esame jauni, taip pat dažnai nesusimąstome ir apie senatvės laikotarpį, bet atėjus tai dienai, kuomet turime išmokti gyventi iš pensijos, permąstome, kad galbūt jaunystėje galėjome elgtis kitaip. Aš galiu suprasti jus, Petrai, kaip politiką, kuomet galite sau leisti ateiti ir išeiti visur, kur norite ir kada norite. Bet kodėl jūs norite atimti galimybę senjorams užtikrinti oresnę senatvę?

P. GRAŽULIS (MSNG). Ar jūs manote, kad 20–30 eurų, ką dabar moka, išėjus senatvėje į pensiją, tai yra ori pensija? O kiek dabar gauna? Jūs pasidomėkite, kiek dabar kaupia žmogus II pakopos fonduose, kiek primoka jam prie „Sodros“ mokesčio. Tai jūs nieko nežinote. Nors jaunas, bet tikrai dar galite pasitaisyti, sužinoti, išmokti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar motyvai. G. Paluckas – už.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kartais būna, kaip pasakyti, kad ir ant sienos kabantis šautuvas iššauna, tai ir Petras kartais gerą pasiūlymą pateikia. Šiuo atveju jis yra konceptualiai grynas ir teisingas. Aš, žiūrėdamas į dešiniąją politinio spektro pusę, sakyčiau, kad kolegos liberalai tokio tiesiog norėtų ir turėtų siekti patys. Ne kokio nors kompromisinio, o žmogaus teisės apsispręsti, kaip disponuoti savo sukauptomis lėšomis. Aišku, yra ir jaunesnių kolegų konservatorių, kurie puola moralizuoti su statistika gerai nesusipažinę. Jeigu čia mes šnekame apie pensinį orumą arba finansinį orumą gyvenant pensijoje, tai pensijų fondai nežada jokios garantijos. Čia ir yra problema, kad dalyvavimas yra privalomas, poveikio priemonė yra taikoma privaloma, o garantijos dėl orumo ar išmokų dydžio niekas neteikia. Dėl šios priežasties sakyčiau, kad P. Gražulis atlieka puikų visų liberalių partijų darbą ir teikia grynąjį savo prasme projektą, kurio daugelis tiesiog nedrįso pateikti dėl man nežinomų priežasčių. Kviečiu palaikyti bent po pateikimo. Komitete išsiaiškinsite, jeigu jau nepatinka ne tokie radikalūs Prezidento pasiūlymai.

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas kalbės prieš.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš norėčiau sureaguoti į tai, ką čia kolegos sakė apie tai, kaip pensijų fondai atsirado Lietuvoje. Aš tikrai manau, kolegos, kad mes neturėtume ardyti to, ką sukūrė šioje valstybėje kaip tikrai labai gerą dalyką Lietuvos socialdemokratų partija ir V. Blinkevičiūtė, nes būtent visa ši pensijų fondų sistema buvo sukurta tuo metu, tais ilgais metais, kai V. Blinkevičiūtė buvo socialinės apsaugos ir darbo ministrė. Būtent Socialdemokratų partija buvo ta partija, kuri kovojo už šios sistemos atsiradimą, ją įtvirtino, įteisino ir nuo to laiko ją tikrai puoselėjo. Aš manau, kad ypač visos tos jėgos, kurios yra tradicinės, kurios yra už valstybės interesą, be abejo, dešinieji, liberalai ir socialdemokratai turėtų siekti išsaugoti šią sistemą, kurią, pakartosiu, sukūrė V. Blinkevičiūtė. Aš prieš, nes norėčiau, kad šis puikus V. Blinkevičiūtės kūrinys išliktų ir toliau. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime, ar pritariame P. Gražulio projektui po pateikimo. (*Balsai, šūksniai salėje*)

Balsavo 92: už – 35, prieš – 39, susilaikė 18. Nepritarta.

Alternatyvus balsavimas. Kas balsuoja už – gražinimas tobulinti, kas balsuoja prieš – atmetimas.

Už – 37, prieš – 56. Taigi, projektas yra atmestas.

Replikos. Pirmasis – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų džiugu, kad V. Blinkevičiūtės socialdemokratai susiprato, ko ji š... įkišo su II pakopa, o konservatoriai, liberalai toliau atidirbinėja. Gražu žiūrėti.

PIRMININKAS. A. Skardžius – replika.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Aš ponui A. Vyšniauskui dėl tikslumo: V. Blinkevičiūtė buvo deleguota socialliberalų ministre. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas – replika.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau, taip, buvo deleguota socialliberalų, kurių vienas iš lyderių tuo metu buvo, man atrodo, A. Skardžius – Seimo vicepirmininkas ir panašiai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Taip, viską išsiaiškinome dėl V. Blinkevičiūtės. Tęsiame darbą.

13.13 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3068, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3069 (pateikimo tęsinys)

Dabar kitas paketas – Pensijų kaupimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3068 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3069.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, pagrindiniame Pensijų kaupimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekte kartu su frakcijos kolegomis siūlau atsisakyti valstybės prisidėjimo prie II pakopos pensijų kaupimo fondo dalyvių įmokų. Vietoj to lydimajame Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekte siūlau numatyti, kad gyventojai būtų skatinami kaupti II pakopoje, siūlant neapmokestinti pajamų, pervedamų į II pakopos pensijų fondus. Šiuo metu Pensijų kaupimo įstatyme nustatyta, kad pensijų įmoka mokama dalyvio ir valstybės biudžeto lėšomis. Pensijų įmokos dydis yra 3 % dalyvio pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, o valstybė už kiekvieną dalyvį, nepriklausomai nuo jo darbo užmokesčio, mažesnio ar didesnio, moka 1,5 % vidutinio šalies darbo užmokesčio dydžio. Šiais metais iš valstybės biudžeto į privačius II pakopos pensijų fondus bus pervesta virš 200 mln. Preliminariais skaičiavimais, ateinančiais metais bus pervesta apie 300 mln. Taigi, vien per dvejus šiuos besibaigiančius ir ateinančius metus valstybė privačioms pensijų kaupimo bendrovėms bus pervedusi daugiau nei 0,5 mlrd. eurų. Vėliau, ateityje augant kaupimo sistemos dalyvių skaičiui ir šalies vidutinio darbo užmokesčio dydžiui, valstybė kiekvienais metais perpumpuos į šias bendroves vis daugiau ir daugiau. Šių milijonų administravimas ir pergrupavimas taip pat daromas iš visų mokesčių mokėtojų lėšų.

Šių multimilijoninių sumų fone beveik groteskiškai atrodo pensijų kaupimo bendrovių idėja savo kaupimo reklamose vilioti būsimus pensininkus kaupti senatvei pagąsdinant (atsidarykite bet kurį puslapį ir rasite) juos dabartinės vidutinės šalies senatvės pensijos dydžiu, kuris šiais metais vėl bus žemiau skurdo rizikos ribos. Tokia taktika atskleidžia stulbinantį bendrovių įžūlumo ir manipuliavimo derinį. Kaupimo bendrovių logika tokia: kaupimas būtinas, nes matai, kiek mažai tepajėgia senatvės pensijos atseikėti valstybė. Valstybei atseikėjus bendrovėms kelis šimtus milijonų, vidutiniam dabartiniam pensininkui vidutiniškai telieka tenkintis tokiu apgailėtiniu skaičiumi kaip 539 eurai per mėnesį, o skurdo rizikos riba šiais metais buvo 566 eurai. Kitais metais tiek vidutinė pensija, tiek skurdo rizikos riba bus šiek tiek didesnė – skurdo riba bus apie 672 eurai, o vidutinė pensija planuojama 605 eurai, tačiau prognozuojamas vidutinės pensijos atotrūkis nuo skurdo ribos ne didesnis nei šiais metais.

Mūsų pensijos – vienos mažiausių Europos Sąjungoje, kas trečias pensininkas gyvena žemiau skurdo rizikos ribos. Lietuvoje senatvės pensijoms skiriama tik 5,5 % BVP, o ES vidurkis yra 8–9 %. Turint tokią statistiką tiesiog paradoksali mūsų valstybės logika – užuot tais šimtais milijonų ištraukusi dabartinius pensininkus iš skurdo, valstybė juos atiduoda kaupimo bendrovėms, kurios vėliau, pasinaudodamos būtent tokia liūdna socialinio draudimo senatvės pensijos vidurkio statistika, bando užverbuoti naujus dalyvius kaupti pensijas. Pirmiausia bendrovės, gavusios tuos kelis šimtus milijonų, atsiseikėja dalį atlygiui, tik likusius investuoja. Investicijų sėkmė – kaip Dievas duos, o kiek Dievas duoda, rodo paprasta, žemiška statistika – investavimo rezultatai vos padengia infliacijos neigiamą įtaką kaupiamam turtui. Piliečiams tik ir lieka laikyti sukryžiuvus pirštus už sėkmę, nes tik tiek realios kontrolės jie teturi kaupimo procese. Bet kokios išpūdingai atrodančios investicijų rezultatų prognozės tėra bendrovių piešiamas realybe nepagrįstas super-

optimistinis mirażas. Bendrovės kruopščiai puoselėja šį mirażą, o valstybė kasmet rūpestingai atseikėja po kelis šimtus milijonų, neprašydama jokios atsakomybės už investavimo rezultatus – jokių klausimų, jokios kontrolės. Nė viena kaupimo bendrovė negarantuoja dalyviams jokio pelno, kaupiamos lėšos nėra niekaip apsaugotos nuo neigiamo investicinės rizikos poveikio, o pats dalyvis yra priverstas priiimti visą atsakomybę už investavimo rezultatus, nesvarbu, teigiamus ar neigiamus.

Valstybės prisidėjimo prie kaupimo tikslas yra sudominti ir paskatinti gyventojus kaupti. Deja, statistika rodo, kad tokia paskata nėra veiksminga, neatlieka savo numatytos funkcijos ir yra be galo brangi, be to, dar ir paskatos administravimas valstybei atsieina labai brangiai.

„Sodros“ duomenimis, iš visų automatiškai pakviestų dalyvauti II pakopoje asmenų šiais metais atsisakė dalyvauti 61,34 %. Beje, jeigu didesnis skaičius įtrauktųjų būtų perskaite „Sodros“ pranešimus arba registruotus laiškus, atsisakiusių dalyvauti procentas veikiausiai būtų dar didesnis. Tokie duomenys pagrindžia, kad valstybės prisidėjimas prie įmokų neatlieka savo funkcijos – skatinti kaupti ir pensijų kaupimas II pakopoje didžiąjai daliai gyventojų neatrodo patrauklus. Skatinamoji įmoka net neskatina. Užuoť švaisčius milijonus eurų visų mokesčių mokėtojų lėšų, verčiau būtų atsigręžta į teisiškai įtvirtintą, tačiau visiškai faktiškai Lietuvoje neveikiančią profesinių pensijų kaupimo sistemą, apie ką kalbėjo ir kolega Jonas.

Kitų ES šalių patirtis rodo, kad darbdavių prisidėjimas prie kaupimo II pakopoje gali būti labai veiksmingas ir naudingas privačių pensijų fondų dalyviams. Valstybės kontrolė 2022 metų pensijų sistemos pokyčių vertinimo ataskaitoje pabrėžė, kad kaupti skatintų būtent aktyvesnis darbdavių įsitraukimas. Taigi, Lietuvoje valstybė prisidėdama prie kaupimo II pensijų pakopoje iškreipia situaciją, perimdama galimą darbdavio prisidėjimą. Be to, valstybės prisidėjimu yra savotiškai subsidijuojamas privatus verslas, kuris visiškai neprisiima jokios savo vykdomos investicinės veiklos rizikos ir visą ją perkelia ant dalyvio pečių. Daugelio valstybių būtent mokesstinės lengvatos yra pasirenkamos kaip valstybės paskata asmenims dalyvauti papildomame pensijų kaupime.

Todėl kviečiu palaikyti siūlymą palaipsniui atsisakyti valstybės įmokų į II pakopos pensijų fondus ir suteikti teisę dalyviams susigrąžinti dalį sumokėtų įmokų. Pradedant nuo 2026 metų kasmet valstybės prisidėjimą siūlome mažinti 0,3 % dydžiu, kol pasibaigs, faktiškai nulis būtų 2030 metais. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti užsirašė nemažai Seimo narių, matyt, visi nesuspės. K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiama Laima, jūs taip išsamiai pristatėte visą situaciją, bet, man atrodo, jūs užsimojote naikinti labai svarbią socialinės nelygybės klausimus sprendžiančią valstybės subsidiją. Taip, jinai iš dalies skirta tam, kad būtų paskatinta kaupti, bet jinai yra labai naudinga tiems, kurie gauna mažus atlyginimus. Tai yra, pavyzdžiui, minimalų atlyginimą ir panašiai, nes valstybės įmoka į jų privatų pensijų fondą yra kur kas reikšmingesnė negu tiems, kurie gauna didelius atlyginimus. Kai mes pereiname prie II pakopos fondų ir kai jie tampa vis labiau svarbesni... tuomet mes gausime tokią situaciją, kad tie, kurie gaudavo didelius atlyginimus, daugiausiai ir sutaupys. Tai šita valstybės subsidija, pagalba, parama yra naudinga būtent gaunantiems mažus atlyginimus. Tai užtikrina, kad ir jie sukaups pakankamą pensiją II pakopos fonde. Jeigu mes palyginsime, tai dabartinėje „Sodros“ sistemoje tos išmokos turi „Sodros“ pensijos lubas ir yra tam tikras nelygybės klausimas sprendžiamas. O II pakopos pensijų fonduose būtent šita valstybinė dalis ir sprendžia nelygybės dalį.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Jeigu tai būtų didelė paskata, kaip jūs sakote, tai mes neturėtume tokių skaičių, kuriuos aš paminėjau. 61,34 % dalyvių šiais metais atsisakė dalyvauti būtent šitame II pakopos pensijų fonde. O būtų ženkliai didesnė dalis, jeigu būtų visi gavę ir būtų perskaite laiškus.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, kaip jūs vertinate II pakopos reklamą, kai kaupėjai yra vaizduojami kaip arkliai uždengtomis akimis, ir jie džiaugiasi, kad tie *gluši* kaupėjai nesiđomi, kur dingsta jų pinigai?

Ir antras klausimas. Paminėjote 0,5 mlrd. sumą, kurią valstybė sumokėjo pensijų fondams. Jeigu ši suma būtų atitekusiai dabartiniams pensininkams, vadinasi, 50–60 eurų jiems būtume galėję padidinti pensiją. Iš to kyla kitas klausimas: kaip jūs vertinate, kad pensijų fondai pragroja kaupėjų pinigus, juos ištaško ir dar pareikalauja iš jų administravimo mokesčio už prarastus pinigus? Bet, žinoma, tai yra konservatoriai, kurie juos gina. Kaip jums atrodo, kur tai nueis?

L. NAGIENĖ (DFVL). Pirmiausia, aišku, labai teisingai pasakėte, kad nesidomi mūsų žmonės. Iš tikrųjų kai kurie, patys pirmieji, žinome, kaip iš viso buvo įtraukti į privačius pensijų fondus. Aš labai gerai prisimenu, nes teko toje pačioje sistemoje dirbti, kaip uždirbo kelis eurus ir net savo socialinio draudimo pensiją tuo laiku susimažino. Aišku, pakeitus įstatymą, kad nebemažinama socialinio draudimo pensija nuo 2017... 2016 metų, 2016 metais priimtas, 2017 metais įsigaliojo, tai, aš manau, yra labai gerai.

Dabar kitas momentas – dėl investavimo atsakomybės nėra. Mes žinome, mes ne vienam buvome parašę laišką, tai investuotojai, privatūs fondai atsako: tai yra tavo, kaip dalyvio, atsakomybė. Tu pasirašei lyg ir sutartį ir tu prisiėmei atsakomybę, leidai mums investuoti, o čia yra loterija: sėkmė ar nesėkmė.

Dabar kitas dar buvo klausimas dėl administravimo sąnaudų. Aš teikiu įstatymo pataisą kitu projektu – administravimo sąnaudas dar net sumažinti, nes jie kai kuriais atvejais net nuslepia administravimo sąnaudas, kur yra turto mokestis sumokamas lygiai taip pat, ir jos yra ne 0,5 %, o išeina kur kas didesnė suma.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Su labai daug jūsų teiginių sutinku ir pritariu. Ir pasakysiu vieną skaičių, kad iš II pakopos man priskaičiuota 0,3 % pensijos. Tai tikrai užtikrins man orią senatvę tada, kai ateis. Manau, kad mes turime diskutuoti ir apie tai, kodėl nepasirinko 39 %. Ir jūs taip pat teisi, kad tie procentai yra tie, kurie neatkreipia dėmesio į laiškus. Turbūt būtų atsisakę, žinodami tokius rezultatus, daugiau žmonių.

Bet klausimas mano paprastesnis: ar nemanote, kad visi šiandien pateikiami projektai turėtų būti komitete sujungti, apibendrinti ir nesvarstomi atskirai, o tiesiog bendra koncepcija eitų į priekį? Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų teko man kalbėti ir su kolega Jonu, tai aš visiškai, 100 %, pritariu, kad prasidėtų diskusija ir mes turėtume kalbėti, kaip... kad atsirastų profesiniai fondai, kurie... Profesinių fondų įstatymas yra priimtas net 2004 metais, aš irgi net nežinojau, kad toks įstatymas yra, rengdama šią įstatymo pataisą. Taigi aš tikrai pritariu ir tai turėtų būti tikrai plati diskusija. Diskusija visų frakcijų. Diskusijoje visi turėtume dalyvauti, nes matome visoje Lietuvoje, su kuo besusitinkame, su gyventojais ir su dalyviais, jie visi šiandieną yra nepatenkinti šia pensijų sistema.

PIRMININKAS. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Miela kolege, kadangi jūs dirbote „Sodroje“, kaip ne kartą gyrėtės, tai turbūt žinote, kad 260 mln., kurie yra numatyti ateinančių metų biudžete šiai subsidijai mokėti, jeigu ją padalinsite iš 12 mėnesių ir iš esančių pensininkų skaičiaus, tai pensininkų pajamas padidins keliolika eurų į rankas. Čia vienas kolega visą 0,5 mlrd. dalino. Tai čia ne pirmas kartas, kai žmonės neskiria sankaupos nuo srauto.

Mes vis dėlto einamaisiais metais galime padalinti tai, kas yra einamaisiais metais išleidžiama, o tai, kas sukaupta, mes galime padalinti, bet tik vieną kartą. Tai tas niekaip nepakeis mūsų pensijų santykio su BVP, nes tai yra maždaug 0,3 BVP ir jūs puikiai žinote, kodėl mūsų išlaidos nuo BVP neatitinka Europos Sąjungos vidurkio. Todėl, kad mūsų pajamos nėra iš tolo neatitinka Europos Sąjungos vidurkio.

Bet mano klausimas yra kitas: kodėl jūs einate tokiu sunkiu keliu? Nes iš esmės tai, ką jūs siūlote, jūs siūlote panaikinti II pakopą. Tai kodėl jūs tiesiog nesiūlote naikinti II pakopos, palikti III pakopą su mokesčių lengvatomis, kurios taip pat yra valstybės parama, taip pat valstybės subsidija, bet kažkodėl tokiais labai sudėtingais būdais bandote pasiekti tą patį rezultatą?

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama premjere. Iš tikrųjų manau, kad diskusija komitete ir diskusija frakcijose bus ir galėsime toliau diskutuoti. Nors aš teikiu dar, aišku, ir kitą įstatymo patais-

są, kur siūlau keisti atskirus straipsnius dėl išsiėmimo, tai apie tai galėsime irgi diskutuoti. O jūs sakote, sunkiausiai. Teko būti konferencijoje, nė viena šalis neprisideda taip, kaip mūsų valstybė, o jie kaip tik taiko mokestinę lengvatą. Buvo belgai atvažiavę, buvo lenkai atvažiavę. Lygiai taip pat ir valstybės prisidėjimo kitų šalių mes neturime, kad valstybė iš savo biudžeto mokėtų į privačius pensijų fondus.

PIRMININKAS. Ir V. Valkiūnas paskutinis.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Geras čia nuskambėjo premjerės pasiūlymas naikinti II pakopą. Gerbiama Laima, jūs labai argumentuotai pakalbėjote, pasakėte, kas kaip. Ateina rinkimai, sako, sąmoningas pilietis, viskas gerai, galite balsuoti, visi žino, kaip apsispręsti, kaip balsuoti, sąmoningi, tačiau šiuo momentu pasakoma, kad nesusitvarkote su savimi, mes ta-ve patvarkysime, kad negali su savo pinigais susitvarkyti. Tai mes tikime, gerbiama Laima, sąmoningu piliečiu ar netikime juo?

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš kiekvienu Lietuvos piliečiu pasitikiu ir manau, kad jisai žino, kaip jis turi pasielgti su savo pinigais.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Motyvai. Niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame L. Nagienės pateiktam dviejų projektų paketui po pateikimo.

Už – 35, prieš – 21, susilaikė 27. Nepritarta.

Vėl balsuosime, ar atmesti, ar grąžinti tobulinti. Už – grąžinimas tobulinti, prieš – atmetimas.

Už – 42, prieš – 41. Grąžinama tobulinti.

V. Ažuolas – replika.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Na, iš tikrųjų ir vėl džiugus balsavimas. Konservatoriai su liberalais priešakyje apgynė pensijų fondų administravimo mokestį, kai prašiki būsimų pensininkų pinigų ir vis tiek pasiimi administravimo mokestį, o ten skaičiai labai nedideli – tik 20–30 mln. atimtų pinigų iš būsimų pensijų. Na, šaunuoliai, gerai dirbate.

PIRMININKAS. Dabar čia aš esu sulaukęs iš kai kurių komisijų atstovų pastabų, kad komisijos buvo suplanavusios darbo laiką, tai paskutinį L. Nagienės projektą keliamo po pietų, nes dar keturi pareiškimai ir reikia bent simboliškai palikti laiko pietų pertraukai.

13.33 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar pareiškimai. Pirmasis užsirašęs yra D. Kepenis. (*Balsas salėje: „O kada renkamės?“*) Renkamės 14 valandą, pirmasis klausimas bus Vyriausybės pusvalandis, po to L. Nagienės projektas, o po to pagal darbotvarkę ir balsavimo intervalai taip, kaip surašyti darbotvarkėje.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. 15 sekundžių pratęsiu, kadangi tik dabar pradedu kalbėti. Gerbiameji, visi dabar girdime, kaip miestuose ir rajonuose kuriami sveikatos centrai. Sveikatos centrai kuriami ministro įsakymu. Matau didžiulę grėsmę, nes taip, kaip dabar kuriama... Štai Klaipėdoje dabar kūrimo lyderiai, tai kai jie įkurs va šitą vadinamąjį sveikatos centrą, tai po to mūsų prevencijos sistemos bus padėtos kryžius visiškai. Kodėl? Todėl, kad jau 1991 metais, kai buvo sukurta Nacionalinė sveikatos koncepcija, ten jau tada buvo apibrėžta sveikatos centro idėja. Buvo pasakyta – naujas darinys. Tai reiškia, kad tai centras, kuris perims į savo rankas valstybės sveikatos prevencijos sistemą, veiks taip, kad niekuomet žmonės nesirgtų, o jeigu susirgtų, tai gautų greitą ir labai efektyvią medicininę pagalbą.

Kai aš dabar aplankiau Klaipėdos merą ir pasiūliau jam pavadinti tą Klaipėdos miesto 35 organizacijų junginį gydomosios medicinos centru, jis man sakė: taip, puikiai suprantame ir tikrai tokį ir padarytume, jeigu ministras parašytų įsakymą, kuriame būtų pasakyta, kad taip, tas darinys, kuris skirtas žmonių gydymui, taip ir turėtų vadintis – gydomosios medicinos centras. Deja, turi kurti sveikatos centrą, kurio absoliučiai visai kita idėja.

Neseniai Seime jūs visi girdėjote, kai aš paklausiau Gydytojų sąjungos prezidento profesoriaus L. Labanausko, kiek balų jis duoda Lietuvos ligų prevencijos sistemai, sako, nulį, vadinasi, jina visai neveikia. Dabar gydymo centrus pavadinsime sveikatos centrais, tai jau ilgai ilgai vėl toje sveikatos pievoje jokia žolė neaugs, ten vėl toliau bus tikrai kalbos apie gydymą, vaistus, ligonines.

Aš ir kreipiuosi dabar į sveikatos ministrą. Jeigu jis nenori pateikti Seimui įstatymo projekto, kuriuo mes galėtume pakeisti pavadinimą ir kurti gydamosios medicinos centrus, kaip kad realiai ir kuriami, o sveikatos centrai paliekami nežinia kam, tai tada ministras turi puikią galimybę parašyti įsakymą, pagal kurį suteiktų tiems miestams ir rajonams, kurie pasiruošę būti *pilotiniais* projektais ir kurti pavyzdį, kaip turi veikti gydamosios medicinos centras. Mes turėsime didžiulę bėdą to nepadarę.

Aš tikrai noriu priminti, kad Pasaulio banko atstovė 1995 m. lapkričio 21 d. čia, Seime, pateikė labai įdomią statistiką. Jinai pasakė, kad 1 eurą (arba tada buvo doleriai) investuokite į prevencijos sistemą, jums nereikės 34 dolerių gydymo sistemai. Tokio verslo, tokio biznio projekto niekas dar nėra girdėjęs. Taip gali būti. Bet mes viską darome, kad to nebūtų. Aš matau iš arti, kad to nebus.

Toliau. Panagrinėjome vienintelį objektą, kuriam suteikta dabar teisė tą prevenciją Lietuvoje vykdyti, tai mūsų visuomenės sveikatos centrai, bendruomenių sveikatos centrai, kurie buvo įkurti, ir konservatorių programoje parašyta, kad jie viską darys. Jūsų žiniai, peržvelgus jų darbo planus, Seimo priimto Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių nutarimo, kurį privalu vykdyti, jie net neturi savo plane.

Kitaip sakant, jeigu mes sutinkame su tuo, kas vyksta, tai mes ilgam ilgam vėl Lietuvoje palaidojame prevencijos sistemą, kurios nėra ir ilgai nebus. Tai ir yra, mano akimis (aš tai pakartosiu be jokių abejonių), tam tikrų biznio struktūrų užsakymas, kurį mes čia, Seime, iki šiol kartu su sveikatos ministru, kartu su valdančiųjų programa vykdome. Tai gelbėkimės, kas galime, kol nevėlu.

O sveikatos ministrą raginu kuo skubiau arba pateikti įstatymo projektą, arba parašyti mano jau minėtą įsakymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau į tribūną kviečiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. „160 mln. eurų dydžio Helovino pabaisa pakilo iš gilių energetikos reguliavimo pelkių.“ Taip šiandieną skelbia savo straipsnyje „Verslo žinios“ ir iš karto atsako, kad jai galioja kito pasaulio taisyklės ir privilegijos.

Aš norėjau būtent apie tai šiandieną savo pareiškime ir pakalbėti. Vakar teko stebėti Energetikos komisijos posėdį. Mes atsakymų negavome, ši audito išvada bus svarstoma kitą savaitę Audito komitete, tačiau matome, kad iš tikrųjų energetikos sektoriuje galioja kito pasaulio taisyklės ir privilegijos.

O dabar norėčiau nusikelti į 2021 metų rugsėjo mėnesį. Tuokart VERT'as nustatė, kad „Ignitis“ ir jo dukterinė įmonė ESO nesusinvestavo 405 mln. į nuvertėjusius, nusidėvėjusius elektros tinklo įrenginius, o tuos pinigus panaudojo dividendams ir kažkur išmokėjo. Priskaičiavo per 200 mln. sumą, kurią ketino perkelti, grąžinti vartotojams 2022–2026 metais, tačiau prasidėjo spaudimas iš visų: iš Finansų ministerijos, kuri yra akcijų valdytoja, iš Energetikos ministerijos, kuri yra politikos formuotoja.

Tuokart, 2021 m. rugsėjo 30 d., čia, Vyriausybės posėdyje, aš klausiau Vyriausybės narių: tiek finansų ministrės G. Skaistės, tiek energetikos ministro, kodėl jūs pinigų negrąžinate vartotojams ir VERT'ui išsukinėjate rankas, spaudžiate nepriklausomą reguliuotoją? Pasirodo, tuokart, kai tik buvo paskelbtas šis VERT'o noras, kad bus pinigai grąžinti vartotojams 2022–2026 metais, iš karto po naujienos paskelbimo, iki rugsėjo 27 dienos, Vilniuje bendrovės akcijos atpigo 14 %, o Londono kotiruojami bendrovės tarptautiniai depozito pakvitavimai atpigo dar labiau – beveik 19 %. „Ignitis grupės“ rinkos kapitalizacija sumažėjo 175 mln. Štai kokia buvo tikroji priežastis.

Be abejo, sunerimo akcininkai ne tik dėl valstybės akcijų vertės nuvertėjimo, didžiausio monopolininko, bet ir dėl savo. Kaip pamenate, ponas G. Norkūnas buvo finansų viceministras, kuris tiesiogiai kuravo „Ignitį“. Energetikos ministras, be abejo, taip pat yra akcininkas, tai, be abejo, parūpo ir savos akcijos. Ir tada likimo valiai buvo palikti vartotojai per pačią energetinę krizę.

Tai iš tikrųjų yra pelkė, ir čia „Verslo žinios“ tikrai yra teisios konstatuodamos. O problema buvo ta, kad ESO jau nebegalėjo pasiskolinti daugiau, kadangi įsiskolinęs buvo iki maksimumo. ESO tęsė tą A. Kubiliaus politiką, A. Sekmoko, kuris tuo laiku, 2008–2012 metais, vertė energetikos įmones skolintis pinigus ir mokėti dividendus. Tik šiuo atveju buvo pasielgta daug makabriščiau, nes įmonė įskolinta iki maksimumo, daugiau jau nebegalėjo, jeigu būtų pasiskolinę, būtų

skola viršijusi 7 EBITDA'as, kas jau sveiku protu nebesuvokiama, nes gryoji skola 2021 metais siekė 710 mln., tai štai buvo pasirinkti vartotojai. Neduoti vartotojams pinigų, o tuos pinigus išmokėti dividendams ir kitoms reikmėms, ir tam buvo išleista 325 mln., – čia yra tikroji tiesa.

Iš tikrųjų, yra pelkė ir nežinau, kaip iš tos pelkės mes išbrisiame, jeigu valdybai vadovaus nepriklausomi nariai, o stebėtojų tarybos neatliks savo pareigos. Pirmiausia turi atsistatydinti vadovai, už tai prisiimti atsakomybę ministrai ir nedelsiant turi būti gražinti pinigai vartotojams.

PIRMININKAS. V. Ažuolas kviečiamas į tribūną.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų, tai bus tas pranešimas, kuriame perduosiu ne vien savo mintis, bet žmonių mintis, ką girdžiu iš žmonių, iš švietimo atstovų, kitų atstovų. Jie dabar dažnai mini tokį posakį – kaip politikai pasiekia dugną. O sutrumpintai – kaip jie tampa padugnėmis. Politikai, kurie praeitoje kadencijoje šaukė, dėjo plakatus „Išgirskite mokytojus!“, kurie sakė, kad reikia jiems padėti ir išgirsti. Ką jie sako šiandien? Mes šiandien Seimo salėje girdėjome: algas už streiko laikotarpį turėtų apmokėti profsąjungos. Politikų neliko, jie kažkur dingo. Ir vakar mokytojai labai gerai pasakė. Ką padarė valstiečiai praeitoje kadencijoje? Mokytojai taip pat streikavo, lipo pro langus, žinoma, konservatorių padedami, autobusais suvežami, ir kiti dalykai, bet valstiečiai išliko garbingi, jie už tą streiko laikotarpį sumokėjo mokytojams atlyginimus. Mokytojai neliko pliki, basi už tą laikotarpį ir už savo demokratinę teisę streikuoti. Valdantieji padarys ki-taip, jau tai yra aišku.

Bet kaip politikai pasiekia dugną, kai jie atstovauja privačiam verslui? Šiandien mes balsavome už labai daug įstatymų – II pakopos, Pensijų kaupimo, Prezidento teiktą, jo kompromisinį variantą. Galbūt leisime 25 % atsiimti. Ką tais visais balsavimais parodė konservatoriai? Kai G. Landsbergis balsuoja už ir atidirba už verslo plėtrą, kai „BaltCap“ jam stato verslo objektus. Aš pats dalyvavau komisijoje ir paklausiau: pensijų fondai, o kodėl jūs nestatote švietimo įstaigų Klaipėdos rajone, Vilniaus rajone, Vilniaus mieste, ten, kur jų trūksta? Jie sako, čia tokia mūsų investavimo strategija. Žinoma, kai jų paklausiau, kaip jie sklypą prasuka už 1 eurą, taip pat amnezija ištiko.

Bet įdomiausia, kokia analogija. Dabar sukurta R. Žemaitaičio komisija. R. Žemaitaitis neat-eina į tą komisiją. Jis turi tokią teisę. Bet kai G. Landsbergis neatėjo į komisiją praeitoje kadencijoje, kodėl prasuko sklypą už 1 eurą, kai jis bijojo atsakyti, kaip prasuko tą sklypą, pasirodo, viskas buvo gerai: ir LRT gerai, ir kitiems kanalams buvo gerai, visi buvo laimingi. Bet kai R. Žemaitaitis neateina, tai jau labai blogai. Na, dvejopi standartai, nieko nepadarysi.

Bet kur mes einame toliau? Šiandien vienas po kito įstatymai. II pakopos administravimo mokesčiai. Jis realiai yra imamas neteisėtai už tai, kad pensininkų pinigus tu pragroji, padarai jiems didžiulį nuostolį ir už tai dar paimi mokesť, už tai, kad praradai jų pinigus. Bet tai jau turbūt nieko nebestebino. Konservatoriai visa tai atmetė ir sakė: labai gerai, kad pensijų fondai sukaupė po 20–30 mln. administravimo mokesčio, kad dabartiniai pensininkai praranda galimybę gauti didesnę pensiją, irgi gerai. Tokia valdančiųjų politikų kultūra ir to pasiekto dugno rezultatas. Bet turbūt nieko nepadarysi, tokia yra mūsų esmė. Žmonės tiki gražiais plakatais, gražiais šūkiais – „Duok Lietuvai daugiau jėgos!“, „Duok Lietuvai daugiau galimybių!“ Bet atmintis būna tokia trumpa, ką tie politikai nuveikė anksčiau.

Dabartiniai politikai elgiasi labai gudriai. Ar tai būtų Valstybinių įstaigų įstatymo pakeitimas, kur galios suteiktos vadovams, ar tai būtų mokesčiai pakeitimai, nekilnojamojo turto mokesčio pakeitimai, kurie įsigalios 2025–2026 metais, – viskas yra numetama kitiems. Bet įdomiausia, kad kurį projektą bepaimtum, pažiūrėk, kam tai nauda. Paimame mokesčių reformą – nauda turtingiesiems, paimame nekilnojamojo turto mokesčio pertvarką – nauda turtingiesiems. Jie atidirbinėja tik tiems, kurie moka pinigus jiems, kurie sumoka pinigus už jų reklamą, paramą ir kitus dalykus. Žinoma, jie nepasikuklino, jie netgi priėmė sprendimą, kad paramą politinėms partijoms bus galima teikti iš užsienio. Nors STT ir kitos tarnybos sakė, kad tai yra didžiulė bėda ir didžiulė grėsmė mūsų demokratijai. Bet jie tokie, jie kitais metodais laimėti rinkimų nemoka. Jie eis tuo keliu, kaip bebūtų gaila. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Tai buvo paskutinis pareiškimas. Taigi galime baigti šios dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 315 STENOGRAMA

2023 m. spalio 31 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. SABATAUSKAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos, pradedame vakarinį plenarinį posėdį, nors gal dar nelabai vakaras, bet pradedame. (*Gongas*)

Registruojamės. Galime registruotis, kad apšiltume, patikrinsime, ar veikia technika.

Jau gerbiamas ministras D. Kreivys ruošiasi, pradėsime nuo atsakymų į klausimus. Taigi, turėsime tokį įelektrintą pusvalanduką. Šiek tiek pabendrausime su elektra.

Užsiregistravo 41 Seimo narys.

14.00 val.

Energetikos ministro Dainiaus Kreivio atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Kviečiu gerbiamą energetikos ministrą D. Kreivį į tribūną, jis pateiks atsakymus į raštu pateiktus klausimus. Jums 15 minučių, paskui dar 15 minučių kolegoms iš salės paklausti. Prašom.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerą dieną visiems. Pabandyčiau atsakyti į gerbiamos L. Nagienės klausimus dėl gamybos įmokos.

1-as klausimas yra toksai, kad Seimo narė prašo paaiškinti, kaip Energetikos ministerija galėjo informuoti Europos Komisiją apie gamybos įmokos taikymą tik asmenims, leidimus gavusiems po 2023 m. liepos 1 d., tai yra anksčiau, nei toks pakeitimas buvo pasiūlytas Seime.

Atsakymas. Energetikos ministerija, siekdama išsiaiškinti, ar gamybos įmoką reglamentuojant būtų išvelgiama valstybės pagalbos požymių, parengus įstatymo pakeitimus, kreipėsi į Europos Komisiją, pateikdama bendro pobūdžio informaciją apie gamybos įmoką. Tai yra įprasta konsultacijų su Komisija praktika. Taip pat buvo siekiama išsiaiškinti, ar būtų išvelgiama valstybės pagalbos požymių, jeigu būtų nustatyta, kad gamybos įmoką mokės tik tie gamintojai, kurie leidimus gaus po 2023 m. liepos 1 d. Europos Komisija konsultavimosi metu nėra išsakyusi neigiamos pozicijos šiuo klausimu – dėl gamybos įmokų nuostatų taikymo tikta elektros gamintojams, kurie gavo leidimus gaminti energiją po 2023 m. liepos 1 d. Konsultavimasis su Europos Komisija, prieš priimant teisės aktus, yra įprasta tvarka, siekiant užtikrinti, kad Europos Komisija pritaris priimtam reglamentavimui. Priėmus įstatymą, Europos Komisijai buvo pateikta visa informacija apie Seime priimtą reglamentavimą ir konkrečios nuostatos dėl gamybos įmokos taikymo.

2-as klausimas. Rašte prašoma paaiškinti, kodėl Energetikos ministerija pakartotinai nesiėmė kreiptis į Konkurencijos tarnybą, kai Seime buvo pritarta siūlymui, kad gamybos įmoka taikoma tik tiems gamintojams, kurie gaus leidimus gaminti po 2023 m. liepos 1 d.

Atsakymas. Vyriausybės Seimui pateikti įstatymų projektai po pateikimo Seimo posėdyje procedūros paskiriami svarstyti Seimo komisijoms, komitetams. Seime, svarstant įstatymų projektus, sprendimus dėl poreikio kreiptis į kitas institucijas išvada gauti ar vertinimo pateikimo, šiuo atveju į Konkurencijos tarnybą, turi priimti Seimas. Negalite...

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, iš tikrųjų jūs turėsite galimybę paskui pati pirma pagal Statutą paklausti, bet dabar gal leiskime ministrui atsakyti į klausimus. (*Balsai salėje*) Jūs paskui galėsite patikslinti ir taip suformuluoti, jeigu jums taip atrodo, bet leiskime ministrui 15 minučių atsakyti taip, kaip jis pasirengė atsakyti į klausimą. Prašom.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Rašte prašoma pagrįsti paramos bendruomenėms pagal sutartis, pagal kurias paramą mokėdavo tik proveržio paketo priėmimo projektus vystę gamintojai, ir gamybos įmokos, kurias mokės nauji gamintojai, lygiavertiškumą.

Atsakymas. Lietuvos vėjo elektrinių asociacijos, kuri atliko savo narių apklausą, duomenimis, parkui skiriama parama savivaldybei ir (ar) bendruomenėms per metus siekia nuo 10 iki 65 tūkst. eurų, priklausomai nuo elektrinių galingumo. Atkreiptinas dėmesys, kad elektrinių leidimus gavusių iki 2023 m. liepos 1 d. vidutinė įrengta galia siekė tiksliai 3,35 megavatus. Atitinkamai vertinant, kiek gamybos įmokos galėtų sumokėti tuometiniai parkai, kai elektrinės galia 250 kilovatų, būtų sumokėta 625 eurai per metus. Vertinant, kad kiekvienas kilovatas pagamina 250 kilovatvalandžių elektros energijos, tokiu atveju 100 megavatų vėjo jėgainių parko, į tinklą tiekiančio 250 tūkst. megavatų per metus, gamybos įmoka vietos bendruomenei ir šalia gyvenantiems asmenims sudarytų 250 tūkst. eurų. Neteisinga būtų pagal sutartis vertinti savivaldybėms ir bendruomenėms mokamos paramos lygiavertiškumą su gamybos įmoka iki proveržio paketo, nes iki šiol Lietuvoje veikiantys parkai buvo mažo galingumo. Taip pat iki šiol nebuvo viešai prieinamų tikslių duomenų, kiek atsinaujinančių energijos projektų vystytojai prisidėjo prie vietos bendruomenių gerovės.

Rašte prašoma patikslinti, kokie notifikavimo darbai buvo atlikti. Laikotarpiu nuo 2022 m. balandžio 7 d. iki 2023 m. balandžio 11 d. buvo kontaktuojama su Europos Komisija dėl valstybės pagalbos požymių, kontaktuojama su Komisija pagal darbo tvarką bei nuotolinių susitikimų metu. Nors Geriausios praktikos vykdant valstybės pagalbos kontrolės procedūras kodekse nustatoma, kad prenotifikacijos procedūra paprastai neturėtų viršyti 6 mėnesių, tačiau tai tik preliminaros gairės. Konkretūs terminai priklauso nuo Europos Komisijos sprendimų bei pateikiamų klausimų sudėtingumo ir apimtys.

Gamybos įmonės įmokos notifikavimo aktualumas. Atsakymas. Svarstant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimus Seime buvo pateikti siūlymai dėl gamybos įmokos reglamentavimo tobulinimo, kuriuo panaikinami valstybės pagalbos požymiai. Nustatoma, kad gamybos įmoką turi mokėti visi nauji komerciniais tikslais veikiantys parkai, tarp jų ir saulės parkai. Taip pat buvo pateiktas pasiūlymas nustatyti, kad Komisijos pritarimas dėl gamybos reglamentavimo nėra reikalingas. Minėtas projektas 2023 m. spalio 24 d. registruotas Seime, todėl, įvertinus, ar pateikti pasiūlymai panaikina valstybės pagalbos požymius, nustatyta, kad nelieka pagrindo oficialiai derinti gamybos rinkos schemą su Europos Komisija. Ačiū. Dabar galima manęs klausti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Bus daugiau laiko kolegoms paklausti. Kaip ir minėjau, pirmoji pagal Statutą gali klausti gerbiama L. Nagienė, nes yra užsirašiusi.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, ironiškai pasityčiojote iš viso pateikto rašto. Jeigu būtumėte perskaitęs viską, kas buvo išdėstyta jūsų klausimuose, tai manau, kad ir šiandien Seimo nariams, sėdintiems salėje, būtų buvę labai aišku, apie ką kalbama. Jūs suformulavote ir pasakėte, atsakėte į klausimus apie tai, kas jums naudinga.

Jau visus metus šitą klausimą nagrinėju. Norėčiau pastebėti, kad apskritai visame notifikavimo procese – klaida po klaidos. Jūs pateikėte Europos Komisijai visiškai ne tą projektą, kurį teikėte salėje. Panašu, kad jūs kaip burtininkas jau žinojote, kokį projektą reikia pateikti. Tai panašu į dėsningumą, kuris, beje, akivaizdžiai naudingas tik vienai grupei, tikrai kažkuriems lobistams. Mano vertinimu, iš pačios ministerijos pateiktos medžiagos akivaizdu, kad ministerija dezinformuoja Europos Komisiją, pristatydama dabartinę vėjininkų paramą bendruomenėms. Ir šiandien jūs net neatsakėte, neatsakėte į klausimą, kokiais šaltiniais remiantis ir kaip yra bendruomenėms suteikta parama. Jūs sakėte, iki 10 tūkst., iki 65 tūkst. Tai leiskite susipažinti su tuo šaltiniu, kur galėčiau aš gauti tą visą informaciją. Ir ar rinktumėtės pinigus, kurie skiriami šiandien yra pagal pagamintą elektros energiją bendruomenėms – ar tūkstantis, ar pusantro tūkstančio šiandien yra skiriama bendruomenėms. Mes padarėme apklausą ir žinome, kiek yra skiriama pinigų būtent bendruomenėms, kurios pateikė paraiškas. Tai atsakykite, kur galėčiau surasti tą šaltinį, jūsų pateiktą?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Pirmiausia, gerbiama Seimo nare, noriu pasakyti, kad šita iniciatyva, kad žmonės, bendruomenės apskritai gautų pinigų iš vystomos vėjo energetikos, gimė Energetikos ministerijoje ir atėjo pirmą kartą gyvenime į Seimą. Tai yra tikrai didžiulis proveržis nuo to, kas buvo iki to.

Dabar jūs, gerbiama Seimo nare, norite, kad įstatymo nuostatos turėtų atgalinio veikimo galią. Jos negali turėti atgalinio veikimo galios, nes yra teisėti lūkesčiai. Jau jeigu gerbiama Seimo narė mano, kad galima priimti tokias įstatymo nuostatas, tai visą laiką Seimo narė turi Seimo įsta-

tymų leidybos iniciatyvą ir gali tą registruoti. Dėl to, kiek anksčiau mokėdavo. Aš irgi nesu stebukladarys, negaliu pasakyti, kiek tiksliai mokėjo, nes dažniausiai tie susitarimai buvo nevieši, dėl to skaidrumo visą laiką trūko. Koks buvo mūsų noras įvedant gamybos įmoką? Kad visi žinotume, kad būtų labai aišku. Dabar ką mes darome dabartiniu paketu? Mes norime, kad ne tik bendruomenėms, bet iš dalies dalis paramos atitektų gyventojams, gyvenantiems šitame areale.

Tai aš nesuprantu, kur yra bėda? Kad mes padedame žmonėms, kad mes padedame bendruomenėms? Dar kartą pakartosiu, negali įstatymas turėti atgalinio veikimo galios, jisai negali galioti paprasčiausiai, kad ir kaip mes to norėtume.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašau. (*Balsas salėje*) Ai, labai atsiprašau. Ne, ne, čia yra tvarka statutinė, aš pažiūrėjau į kompiuterį, bet reikia kitaip. Tai gerbiamas D. Kepenis pagal frakcijas. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, žmonės klausia, 160 mln. „uždirbo“, o iš tikrųjų kaip sukčiai surinko iš žmonių kompanija ESO. Akcininkai išsidalino per 200 mln. Tai reikšia, kad būtų tekę jiems gal 40–50 mln. Ar buvo koks nors susirinkimas tų akcininkų, kurie suprato, kas įvyko, ir žada kaip nors kompensuoti, va tie patys, kurie gavo? O jeigu jie nežada, tai kodėl dabar visi žmonės vėl turi tuos pinigus mokėti atgal?

Kita vertus, sakykite, yra dar kita kompanija – „Ignitis“, kiek ten buvo dividendų išdalinta? Gal žinote, kiek tų akcininkų turi tiesioginių giminių Seime, arba ar yra deklaravę Seimo nariai savo gimines tose kompanijose? Tai gal apie tai verta pakalbėti, nes dabar tas klausimas tvyro ore neatsakytas. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo nary, pirmiausia noriu pasakyti, kad sumą, kurią jūs minite, 160 mln., sakykite, ESO investavo ne į tą infrastruktūrą, į kurią, reguliuotojo manymu, turėjo būti investuota, buvo atlikta praėjusios Seimo kadencijos metu praėjusiai Vyriausybei... (*Balsas salėje: „Ne, ne.“*) Taip, nuo 2016 metų... (*Balsai salėje*) Nuo 2016 iki 2021 metų didžioji dalis. Tai vieneri metai. (*Balsas salėje: „Negalima šitaip sakyti.“*) Palaukite, kaip negalima sakyti? Taip yra. Dar kartą noriu pakartoti.

PIRMININKAS. Kolegos, nepereikime prie kažkokios bendros diskusijos. Atsako į klausimą.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Reguliavimo periodas yra 2016–2021 metai. (*Balsai salėje*) Dar kartą sakau, 2016–2021 metai.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiamas...

D. KREIVYS (TS-LKDF). Toliau. Aš toliau. Toliau pratęsiu. Ką nustatė reguliuotojas? Reguliuatoras nustatė, kad šita suma nebuvo investuota. Tuo metu ESO, tinklo operatorius, sako: mes investavome į naujų prijungimą, naujų vartotojų, 800 mln. per tą periodą. Tada kilo ginčas dėl metodikos, buvo teismai ir surado sutarimą. ESO pažadėjo, kad juos grąžins. Iš karto ji negali grąžinti, nes tokių pinigų įmonė neturi. Jeigu visą sumą grąžintų, automatiškai įmonė turėtų bankrutuoti. Tai tokia yra dabar situacija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, aš neduosiu replikos per šoninį mikrofoną pasakyti, nes yra užsirašymo eilė, nespės paklausti kolegos, kurie tvarkingai užsirašė. Gerbiamas Algirdai Butkevičiaus, jūs esate užsirašęs ir savo klausimo metu galėsite patikslinti, taigi jums į klausimą atsakys. Aš matau.

O dabar gerbiamas J. Sabatauskas. Prašau. Juliau, jūsų klausimas. Jūs klausimą galėtumėte užduoti pagal eilę.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Mano klausimas šiek tiek ne apie tai, kas buvo, bet dėl susidariusios permokos ESO, arba tam pagrindiniam mūsų operatoriui. Man vienas dalykas nesuprantamas, kai paaiškina, kad per 15 metų gali sugrąžinti vartotojams tuos pinigus. Aš nesakau, kiek tų milijonų, nes, vienais vertinimais, 160, kiti sako, šiek tiek mažiau, bet vien tai, kad dividendų išmokėta per praeitus metus 250 mln., ar jūs nemanote, kad 15 metų yra jau ne tik prabanga, bet yra pasityčiojimas iš žmonių? Kad tai galėtų būti per kur kas trumpesnį, 15–16 kartų trumpesnį laikotarpį, negu dabar kalbama? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Pirmiausia reguliuotojas kartu su įmone susidėliojo grafiką, pagal kurį gali įmonė atsiskaityti. Kodėl toks terminas? Todėl, kad įmonės finansiniai rodikliai leidžia greičiausiai tokiu grafiku atsiskaityti. Aš nesu reguliuotojas. Dar kartą pakartosiu: ESO

įmonė nėra Energetikos ministerijos įmonė. Taip pat dar kartą pakartosiu: periodas, kuriuo įvyko šis dalykas, yra gerokai ankstesnis negu mano kadencija. Tačiau dividendus, kurie priklauso pagal įstatymą, įmonė mokėjo į biudžetą. 97 % įmonės akcijų su viršum tuo metu priklausė valstybei ir visi šie jūsų minimi pinigai papuolė į valstybės biudžetą. Tai yra toks dalykas.

Kitas aspektas. Dar kartą noriu pasakyti, kad įmonė vakar buvo Energetikos komisijoje. Buvo labai geras posėdis, jame dalyvavo Valstybės kontrolė, jame dalyvavo ESO ir jame dalyvavo reguliuotojas. ESO ir reguliuotojas. Bendra išvada – kriminalo tikrai nėra. Yra paprasčiausias dalykas, kad jeigu įmonė investuoja į tinklus arba į naujų vartotojų prijungimą, jie kartu rekonstruoja tam tikrus pastotes. Vėlgi atsiranda klausimas: kur tai priskirti ir panašiai? Tai reguliavimo nesutarimai pagimdė šį skirtumą ir įmonė vakar sutarė kartu posėdyje su reguliuotoju, kad jie atsisės ir peržiūrės, kaip būtų galima tą periodą sutrumpinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas jums buvo, pacituosiu, 2021 m. rugsėjo 30 d. čia, Seime, Vyriausybės valandoje. Aš būtent klausiau: kaip jūs šiuos pinigus grąžinsite vartotojams, kodėl Finansų ministerija daro spaudimą VERT'ui? Tuokart premjerė teigė, kad už energetiką atsako ne finansų ministrė, o jūs. Tai pasiklausykite, ką premjerė ne kartą kalbėjo. Kokį užduosi klausimą, atsako gerbiamas ministras.

Štai kapitalizacija, paskelbus VERT'ui, 2021 metais iš karto sumažėjo 175 mln., Londono biržoje akcijos krito 18 %. Be abejo, visi akcininkai, tarp jų turbūt ir jūs, ir G. Norkūnas, visi puolė gelbėti akcijų vertę. Ar nematote čia tam tikros prekybos poveikiu šiuose veiksmuose, nes buvo parašyti laiškai būtent VERT'ui? Gal tuos laiškus jūs prisimintumėte? Rašė ESO, rašė „Ignitis“, rašė Finansų ir Energetikos ministerijos. Ko reikalavote iš VERT'o? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Yra visiškos fantazijos, kad Energetikos ministerija kažkokius raštus rašė ir dar kažką. Yra Seimo nario fantazijos. (*Balsas salėje*) Tai paneigiau? Aišku, ne. (*Balsas salėje*) Kas spaudė VERT'ą? Apie ką jūs šnekate, gerbiamas Seimo nary? (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Dėkui, kolegos. Žiūrėkite, vienas dalykas, užsirašė žmonės ir klausia, ministras atsako į jų klausimus, o ne tai, kad salėje prasideda choras ir iš salės kiekvienas turi galimybę klausti.

Dabar gerbiamas V. Valkiūnas klausia. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, Pauliau. Ministre, neteisėtai įgytos lėšos dividendais ESO. Dabar akcininkas „Ignitis“. Tai „Ignitis“ turi grąžinti tuos dividendus ir kiti tie akcininkai, nes jos neteisėtai įgytos. Jums klausimas. Jeigu Valstybės kontrolė nebūtų patikrinusi, tai ir toliau ši galima *aflora* būtų klestėjusi ir tauta, mūsų Lietuvos piliečiai, būtų dar labiau apvogti, ar kaip čia pasakyti, nes neteisėtai įgytos lėšos? Jūs dabar dengiate šias struktūras, užuot išaiškinę Seimo nariams ir tautai tas klaidas, turinčias ar neturinčias kriminalo. Sugrąžinkite per „Ignitis“, per kitur lėšas ir neklaidinkite tautos.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Dar kartą noriu pasakyti, sakote – išsiaiškinti, ar yra kriminalas, ar nėra. Noriu dar kartą pakartoti, kad vakar Energetikos komisija, taip pat pozicija, opozicija – visi, kurie dalyvavo posėdyje, nustatė, kad kriminalo nėra, nėra kriminalo. (*Balsas salėje: „Nėra tyrimo.“*) Prokuratūra padarys tyrimą. Prokuratūra jau daro tyrimą ir padarys tyrimą. (*Balsai salėje*) Žiūrėkite, aš sakau, kas vakar buvo konstatuota Energetikos komisijoje, tikrai tiek. (*Balsas salėje: „Bet prokuratūra dar nepaskelbė.“*)

PIRMININKAS. Dėkoju, kolegos. Na, ne po dešimt klausimų, pereiname į diskusiją salėje. Taip tikrai netinka (*Balsas salėje*) Čia ne toks žanras. Pagal Statutą užsirašote ir klausimą užduodate, jums atsako. Dabar klausimą užduos gerbiamas E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, iš tikrųjų klausimas pakrypo visai į kitą pusę, ne į L. Nagienės pusę. Jau pradėjo jus kalbinti apie tas problemas, kurios susidarė 2016 metais. Vadinasi, čia galbūt turėtų stovėti buvę premjerai, buvę ministrai, galbūt VERT'o arba „Igničio“ vadovai. Ir tikrųjų ar verta jums čia atsakinėti, galbūt turi būti pateikta išsami informacija iš tų institucijų, kodėl nesužiūrėjo tos tvarkos, kodėl lėšos buvo investuojamos ne pagal tą eilutę, o ne jūs čia atsakinėtumėte. Aišku, suprantu, čia politiškai galima kaltinti paskutinį ministrą, bet iki to laiko visos problemos nuo 2016 metų buvo vyniojamos ir iš tikrųjų sistema nuo tada pradėjo merdėti.

Šiuo atveju, manau, jums geriau būtų eiti nuo šitos scenos ir pakviesti tuos, kurie turėtų tiesiogiai atsakyti. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Čia retorinis klausimas.

PIRMININKAS. Čia buvo komentaras. Nenorite reaguoti, gerai. Toliau klausia gerbiamas V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, klausimas būtų labai paprastas. Jūs priesaiką priėmėte, uždėjote ranką ant Konstitucijos. Bet iš nekilnojamojo turto savininkų atėmėte konstitucines teises atnešdamas Atsinaujinančios energetikos plėtros įstatymą. Buvo viltis, kad dabar tai sutvarkys ministerija ir tas teises sugrąžins. Dabar žmonės, kurie turi nekilnojamojo turto, gauna pranešimą, kad per 20 dienų turi pradėti procedūras, nes kitaip 50 metų, kol stovės šalia jų jėgainė, jie savo nekilnojamojo turto naudotis negalės. Jūs iš jų netgi atėmėte galimybę gauti kompensaciją už suvaržymą. Ką dabar žadate daryti, kada konstitucines teises sugrąžinsite žemės savininkams gauti kompensaciją arba naudotis savo turtu, nes jūs taip pakeitėte? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Įstatymą priima parlamentas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Bet jūs atnešėte. (*Balsas salėje: „Pakišo, pakiša.“*)

D. KREIVYS (TS-LKDF). Įstatymą priima parlamentas. Seimo narys savo argumentais tuo metu galėjo įtikinti Seimą, kad yra pažeistos teisės, kiti dalykai ir taip Seimas būtų balsavęs kitaip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi nėra gerbiamo K. Mažeikos, tada vietoj jo gerbiamas A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aš tiesiog pradėjau abejoti ar jūsų kompetencija, tam tikru jos trūkumu, ar jūs tiesiog neskaitėte nei VERT'o, nei Valstybės kontrolės raštų? Gerbiavam E. Pupiniui norėčiau perskaityti. VERT'as, pirmininko teigimu, taip pat ir Valstybės kontrolės... Noriu pasakyti, kad 2016 metais buvo numatyta 800 mln. eurų investicijoms. Sutinkate su tuo, taip? Iš viso, jeigu vertintume nuo 2016 metų, turėtų būti grąžinta 213 mln. eurų. Bet kadangi už 2016–2017 metus buvo grąžinta 53 mln., taip, padedame tašką ir Valstybės kontrolė rašo, kad už 2018–2021 metus reikia grąžinti 160 mln.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Visiškai teisingai.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Ar jums ir daugeliui konservatorių, aš pastebėjau, šiandien pasakyčiau, būdinga meluoti visuomenei jautriais klausimais? Antras dalykas. Ministre, tikriausiai jūs su finansine apskaita truputį prasilenkiate? Sakote, kriminalo nėra, bet jeigu tie 160 mln. būtų tiksliai investicijai panaudoti, ta kapitalo grąža ir per nusidėvėjimą būtų davusi eiliniams vartotojams mažiau mokėti už elektros energiją galbūt. Ką jūs galėtumėte pakomentuoti? Ar yra ministerijos skaičiavimai? Ar jūs, kaip ministras, sudarėte kokią nors komisiją, kad galėtų išsiaiškinti? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, pirmiausia dar kartą, skirstymo (...) tarifas ir metodika yra nepriklausomo reguliuotojo kompetencija. Kalbant apie periodą, reguliavimo periodą, visiškai teisingai, reguliavimo periodas, dar kartą pakartosiu, yra 2016–2021 metai. VERT'as reguliavimo periodo metu darė tarpinį vertinimą. Kadangi tuo metu rado, kad buvo nepakankamai investuota, ESO pradėjo dengti tą skolą. Per kelerius metus susidarė dar daugiau skolos, štai ir viskas. Taip, gerbiamas Seimo nary, aš realiai kalbuosi ir su reguliuotoju, kai teko kalbėtis šia tema, yra būtent šitaip, kad reguliavimo periodas, dar kartą pakartosiu, investicijų periodas yra 2016–2021 metai.

PIRMININKAS. Gerai, dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Gedvilas.

D. KREIVYS (TS-LKDF). ESO ir toliau grąžina kiekvienais metais.

PIRMININKAS. Kolegos, klausimą dabar užduoda A. Gedvilas, jo laikas eina. Prašom.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū. Socialiniuose tinkluose žmonės jau spėjo pastebėti ir piktnasini, kad jūsų pasisakymai prasilenkia su elementaria logika. Paaiškinsiu kodėl. Jūs neseniai labai džiaugsmingai pranešėte visai Lietuvai, kad 2050 metais mūsų šalis galėtų pasiekti 50 teravatvalandžių elektros gamybą, tačiau vis tiek liktume elektros importuotojais.

Prašom paaiškinti, kokiais matematikos dėsniais jūs vadovaujatės, jeigu dabar per metus mūsų šalis suvartoja 11–12 teravatvalandžių, iki 2050 metų jūs planuojate padidinti elektros suvartojimą beveik 447 %. Puikiai žinote, kad pagal šiuo metu Lietuvoje galiojančią tvarką elektrą perkame biržoje, ir tam, kad taip drastiškai padidėtų jos suvartojimas, jos kaina turi būti gerokai mažesnė, palyginus su tuo, ką mes mokame dabar. Dar daugiau, pagal šiuo metu galiojančią tvarką „Nord Pool“ biržoje eksportuojama pigesnė elektra...

PIRMININKAS. Laikas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). ...o brangesnė lieka šalies viduje. Jeigu elektros pasiūla yra didesnė nei suvartojama, nepriklausomai nuo to, kad importuota elektra būtų pigesnė, „Nord Pool“ neleids importuoti pigesnės elektros (...).

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Aš truputį vėliau pradėjau. Ir prašom pakomentuoti.

Ir dar pastebėjimas dėl ESO sprendimo. Sprendimas vartotojams pinigų gražinti per 15 metų ar jums neprimena 90-ųjų, kai jeigu per klaidą žmogus banditui paskolindavo pinigų, tai viskas kaip į balą?

PIRMININKAS. Dėkoju. Supratome.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Lietuva šiuo metu naudoja apie 80 teravatvalandžių energijos, energijos, ne elektros energijos. 2050 metais, kaip žinote, visa energija turi būti žalia. Ką tai reiškia žalia? Tai mes turėsime tik dvi rūšis energijos. Turėsime elektrą, dar šiek tiek turėsime biodujų. Tai kad galėtume visiškai dekarbonizuoti mūsų transportą, pramonę, mums reikės apie 70 teravatvalandžių elektros energijos, vien elektros energijos, ne 50. Ir yra vienas iš scenarijų, kaip mes pasieksime 70 teravatvalandžių elektros energijos gamybą Lietuvoje.

Reikia pasakyti, kad, pavyzdžiui, mūsų pramonė, kaip „Achema“, „Orlen Lietuva“, naudoja didžiulius kiekius dujų tam, kad gamintų vandenilį, iš to „Achema“ gamina amonį ir toliau gamina trąšas. Tam, kad tas procesas galėtų toliau tęstis, kad mūsų gamyklos toliau galėtų gaminti, reikės didžiulio kiekio elektros energijos. Transportas taip pat, šildymas. Skaičiuojama, kad 2050 metais daugiau kaip 50 % mūsų namų bus šildoma šilumos siurbliais, elektra. Tai viskam tam reikės elektros. Todėl yra didžiulis atsinaujinančios energetikos poreikis. Turime sudaryti visas sąlygas, kad atsinaujinanti energetika galėtų sėkmingai vystytis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. J. Urbanavičiaus nematau, gerbiame J. Jaručio nematau. Paskutinį klausimą užduos gerbiamas R. Šarknickas. Ir kaip tik baigiasi laikas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šiandien salėje per rytinį posėdį girdėjome nemažai tam tikrų strėlių, manau, kad neteisingų strėlių, prezidentūrai. Net ir tyrimo komisiją sugalvota sudaryti, kad pakenktų rinkimams jam kandidatuojant į Prezidentus, ir panašiai. Bet vakar aš išgirdau, ir turbūt visi girdėjome, prezidentūros pasisakymą dėl susidariusios permokos ESO dešimtimis milijonų ir panašiai. Prezidentūros atstovas pasakė, na, vis dėlto būtų adekvatu ir teisinga gražinti pinigų vartotojams ne per 15 metų, bet per vienerius ar kitus. Kokia jūsų būtų nuomonė apie tai? Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Mano manymu, aš tai jau viešai sakiau, kad šiuo atveju turėtų susėsti reguliuotojas su įmone ir susidėlioti grafiką, kaip realiai įmonė pagal savo finansus gali tą padaryti. Mano noras taip pat yra, kad tie pinigai būtų kuo anksčiau gražinti, tačiau nereikia pamiršti, kad įmonė toliau turi investuoti tiek į infrastruktūrą, tiek taip pat turėtų investuoti ir naujų vartotojų prijungimą. Mes dažnai sakome, kad dabar investavo ten, o ten galbūt nereikėjo. Nauji vartotojai – kas tai yra? Tai naujos gamyklos, tai yra nauji namai, nauji nuosavi namai, saulės elektrinės – visiems taip pat reikalingas prijungimas.

Šiandien reikia suprasti, kad pati transformacija, kuri vyksta energetikos srityje, reikalauja daugybės investicijų. Šiandien Europoje, pasaulyje vien neprijungtų saulės energijos parkų yra 3,5 teravatų, tai yra didžiuliai kiekiai, iš jų daugiausia Europoje. Kodėl? Tinklai nespėjo iš paskos vystytis. Didžiulės investicijos, nes keičiasi iš principo visa sistema. Visa energetika tampa elektros energetika ir tų mūsų investicijų į tinklą reikės vis daugiau ir daugiau, ir daugiau. Energetikos ministerija, vien iš RRF pinigų mes skiriame 83 mln. eurų tinklų plėtrai, kad galėtų prijungti naujus gaminančius vartotojus, kad tas vartotojų prijungimas ir tinklų modernizacija vyktų kuo sparčiau.

Dar kartą noriu pakartoti, kad yra vienas niuansas – pastotės rekonstrukcija. Kitą kartą ją rekonstruoja ir jinai tinkama dviem būdais: tinkama tiek naujiems vartotojams prijungti (atsiranda daugiau vietos), tiek rekonstruojama į senus įrenginius. Tai tas nėra vienareikšmiška. Aš suprantu ir matau, kaip tai atrodo. Ir suprantu, kad tai piktina visuomenę, tačiau, iš kitos pusės, transformacija, reikalingi pasikeitimai, investicijos, kurios reikalingos tinklui, yra milžiniškos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, nepereikime į diskusiją.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ne, jie grąžins... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Be to, laikas baigiasi, nepereikime į diskusiją. Aš dėkoju ministrui, atsakiusiam į jūsų klausimus. Dėkoju klausėjams ir pusvalandis baigiasi.

14.32 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2467 (pateikimo tęsinys)

Dabar pereiname prie rytinės darbotvarkės vieno klausimo, kuris buvo neapsvarstytas, 1-18 klausimo – Pensijų kaupimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2467. Tai gerbiama L. Nagienė galėtų mums jį pateikti ir tada žiūrėtume, kas toliau bus. Prašau. Yra pateikimo tęsinys.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ne tęsinys, visai kitas. Kalbu apie kitus straipsnius, kitų straipsnių pakeitimą. Kalbama irgi apie II pensijų pakopos įstatymą. Pensijų kaupimo įstatymo pataisomis siekiama dviejų svarbių II pakopos pensijų kaupimo sisteminio tobulinimo tikslų: užtikrinti, kad kaupimas būtų logiškai susietas su visa senatvės pensijų, mokamų iš „Sodros“ ir valstybės biudžeto, sistema, ir suteikti asmeniui daugiau teisių, valdant savo dalyvavimą pensijų kaupime. Šiems tikslams pasiekti siūlau penkis įstatymo pakeitimus.

Esamas II pakopos pensijų kaupimo teisinis reguliavimas sukuria pernelyg didelius apsun kinimus asmenims, nenorintiems dalyvauti pensijų kaupime. Vadovaujantis esamu teisiniu reguliavimu, asmeniui gali tekti išreikšti atsisakymą dalyvauti pensijų kaupime net aštuonis kartus, todėl nauju teisiniu reglamentavimu siūloma numatyti vienkartinį asmens įtraukimą dalyvauti pensijų kaupime. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad dabartiniame reguliavime asmeniui nėra numatyta galimybė pasitraukti iš dalyvavimo II pakopos pensijų kaupime, nauju reguliavimu siūloma nustatyti teisę kas trejus metus (praėjo, atsidarė langas, jisai turi teisę) neterminuotą laikotarpį sustabdyti pensijų kaupimo įmokų mokėjimą. Šiuo metu Pensijų kaupimo įstatyme numatytos ir skirtingos pensijų išmokų rūšys (nežinau, kodėl tai buvo padaryta), išskirtos atsižvelgiant į asmens sukaupytą pensijų lėšų dydį fonde. Jos neturi aiškių sąsajų su II pakopos pensijų kaupimo sistemos, kaip visos senatvės pensijų sistemos dalies, tikslais ir konkrečaus pensijų fondo dalyvių situacija. Be to, asmeniui išmokant sukaupytą pensijų turtą periodinėmis išmokomis mokama išmoka nuolat kinta, o dažniausiai į blogąją pusę. Tai yra gali atitinkamai didėti ir mažėti, priklausomai nuo investavimo rezultatų, o anuiteto atveju gaunama išmoka yra garantuojama ir asmeniui mažėti negali, tai įsipareigoja „Sodra“, priklausomai nuo investicinių rezultatų, anuitetas gali būti ir didesnis, jeigu uždirbs anuiteto investavimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad dalyviams, gaunantiems pensijų anuitetų išmoką, pensijų anuitetų mokėtojų patiriamos administravimo išlaidos per visą išmokėjimo laikotarpį sudaro iki 3 % viso dalyvio sukaupto pensijų turto, o pensijų išmokas gaunant periodinėmis išmokomis, kurias jiems moka privatūs pensijų fondai, pensijų kaupimo bendrovės veiklos išlaidoms atskaito tokią dalyvio sukaupytą pensijų turto dalį, kuri per visą išmokų mokėjimo laikotarpį gali sudaryti vidutiniškai apie 15 % viso dalyvio sukaupto pensijų turto.

Manytina, kad taip sukuriamos prielaidos galimiems lygiateisiškumo principo pažeidimams, todėl siūlome panaikinti periodinių išmokų rūšį. Taip pat siūlome panaikinti ir atidėtojo anuiteto alternatyvą, nes, pasirinkus atidėtąjį anuitetą, didžioji dalis pensijų fonde sukaupto turto yra mokama periodinėmis išmokomis, iki asmeniui sukaks 85 metai. Jeigu mes žinome, kad kaip atidėtojo anuiteto alternatyva nustatytas amžius yra 85 metai, tik nuo 85 metų pradedama apmokėti, nuo kurio mokamas atidėtasis anuitetas. Jis nėra pagrįstas jokia logika, turint omenyje vidutinę moterų, o ypač vyrų vidutinę gyvenimo trukmę Lietuvoje, atsižvelgiant į tai, kad ši atidėtoji turto dalis nėra paveldima.

Dar vienas siūlymas – tobulinti fondų valdytojams skirtingų atskaitymų nuo dalyvių turto reglamentavimą. Nors pensijų fondų valdytojai dažnai pabrėžia, kad Lietuvos fondų atskaitymai yra vieni mažiausių, pažymėtina, kad teisiniame reguliavime yra reglamentuota ir apribota tik

dalį pensijų fondų patiriamų išlaidų, kasmet Lietuvos banko skelbiamas bendrasis išlaidų koeficientas parodo, kiek pensijų fondų dalyviams iš tiesų kainuoja investuoti pensijų kaupimo fonde, nes šios išlaidos sumažina investuotojui investicinę grąžą. Taigi, nors vadovaujantis esamu teisiniu reguliavimu pensijų fondas negali atlikti didesnių atskaitymų nei 0,5 % pensijų fondo grynyčių aktyvų vidutinės metinės vertės arba 0,2 %, jeigu fondas skirtas turto išsaugojimui, tačiau pensijų fondui investuojant dalyvių kaupiamą pensijų turtą į kitus kolektyvinio investavimo subjektus susidaro papildomos netiesioginės išlaidos, kurios įstatyme net nėra apibrėžtos, net nėra reglamentuotos, nėra apribotos.

Todėl siūlome apriboti netiesiogines išlaidas, atskaitomas iš pensijų turto. Naujame teisiniajame reguliavime siūloma numatyti, kad netiesioginės išlaidos, atskaitomos iš pensijų turto, kurių baigtinis sąrašas turi būti numatytas pensijų fondo taisyklėse, negali viršyti 0,2 % pensijų fondo grynyčių aktyvų vidutinės metinės vertės, turto išsaugojimo pensijų fonde būtų 0,1 %.

Taip pat siūlome susieti gautinas II pakopos pensijų išmokas su asmens socialinio draudimo pensijos dydžiu arba šalpos pensijos dydžiu. II pakopos pensijų išmokų rūšys yra susiejamos su konkrečiu asmens socialinio draudimo arba šalpos pensijos dydžiu, taip gaunama išmoka individualizuojant. Kuriant II pensijų kaupimo pakopą siekis buvo, kad sukaupto pensijų turto išmokos suma būtų sviri parama prie socialinio draudimo pensijos, tačiau dabartinis reglamentavimas, reguliavimas nepadedą pasiekti šio tikslo. Tai yra labai maža suma faktiškai yra mokama prie senatvės ar kitos pensijos rūšies. Todėl II pakopos pensijų fonde lėšos nesudaro ženklios asmeniui skirtos socialinio draudimo ar šalpos pensijos dalies, kad pasiimtų lėšas – vienkartinę išmoką ir taip sukurtų sąlygas oriai pasitikti pereinamąjį laikotarpį, pasikeitus asmens socialiniam statusui. Mes siūlome, jeigu anuitetas siekia mažiau negu 10 %... 10 % arba mažiau prie senatvės pensijos, tokiu atveju yra siūlymas leisti išmokėti visą sukaupą sumą iš karto. Tarkime, jeigu aš gaunu senatvės pensiją 600 eurų ir jeigu mano anuitetas yra suskaičiuotas 60 ir mažiau eurų, tarkime, 50 eurų, tai visa sukaupą suma turėtų būti išmokėta iš karto. Tai nėra ženkli suma ir tai yra priemoka prie mano gaunamos senatvės pensijos. Siūlau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis – gerbiamas K. Adomaitis. Prašau.

K. ADOMAITIS (LF). Dėkui. Iš tiesų labai daug pakeitimų pateikėte. Gana sudėtinga visus iš karto ir įvertinti, bet kai kurie atrodo kaip ir logiški, pavyzdžiui, atsisakant tų tikslų skaičių, eurų, kaip dabar yra įstatyme 5 tūkst. ar ten 60 tūkst., ar 10 tūkst., bet susiejant su tam tikra kita pensijos dalimi, kurią gauname iš biudžeto. Jūs taip pat siūlote pervadinti išmokamus anuitetus, jų pavadinimus pakeisti. Aš ne iki galo supratau, kodėl to reikia? Ar jums teko bendrauti su „Sodros“ anuitetų fondo atstovais? Aš nelabai suprantu, kodėl jūs siūlote pakeisti tuos pavadinimus ir ką tai duoda? Aš manau, netgi reikėtų išplėsti anuitetų formas ir galimybes. Pavyzdžiui, kitose šalyse, Jungtinėje Karalystėje anuitetai gali būti susieti su infliacija. Aišku, tai keičia jų dydį, bet jie gali būti susieti su infliacija, jie gali būti mokami šeimai. Jeigu vienas, tarkime, lieka našlys ar našlė, tai vis tiek gauna tą patį bendrą šeimos anuitetą. Tų formų turėtų daugėti.

PIRMININKAS. Laikas!

K. ADOMAITIS (LF). Mano toks siūlymas ir klausimas.

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tikrųjų mes nesiūlome anuitetų naikinti. Mes siūlome panaikinti periodines išmokas, kurias moka privatūs pensijų fondai. Šiandien yra skirtingos išmokų rūšys. Jeigu sukaupėme iki 10 tūkst. 800 eurų, daugiau negu 5 tūkst. 400, yra išmokama vienkartinė. Dabar mes nesiūlome iš viso, visą šitą išmokėjimo dalį, jeigu anuitetas, apskaičiuojame ir turi mokėti per Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą. Aš nesiūlau palikti, kad tai nebūtų palikta privatiems fondams. Mano siūlymas yra: anuitetą apskaičiuoja ir visiškai išmoka „Sodra“. Tai yra viena rūšis. Dydis priklausys nuo to, kokio dydžio ir kiek jisai sukaupė. Jeigu ta suma maža, kad nebūtų didžiulių administravimo kaštų, tai jam reikėtų išmokėti vienkartinę išmoką, kaip aš sakau, jeigu yra susieta su senatvės pensijos dydžiu. Reikšminga suma ar nereikšminga suma, tai mes įvertinkime. Šiandien mes turime anuiteto dydį, net 6 eurus moka. Pasakykite, kokie tai yra administravimo kaštai ir kiek kainuoja tas apskaičiavimas?

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, jūs turbūt suprantate, kad taip, kaip ir praeitas jūsų projektas, ir šis konservatorių bus atmetas atidirbinėjant pensijų fondui už Landsbergio investicijas? Bet ar jūsų nestebina pačios taisyklės, kurias jūs dabar siūlote keisti, kad jos yra orientuotos ne į tą pensijos gavėją, kuris tikisi gauti solidžią išmoką ir būti saugesnis, sulaukęs senatvės pensijos, bet daugiau suniveliuota taip, kad naudinga pensijų fondams?

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš nesutiksiu su... Kaip tik mūsų įstatymo pataisa būtų yra ženkliai geresnė ir naudingesnė pačiam išmokų gavėjui, tai yra dalyviui. Ženkliai geresnė. Pirmiausia tai yra galimybė sustabdyti ne 12 mėnesių, kai buvo galimybė nedalyvauti pensijų kas treji metai – tik vieną kartą įtraukimas, ir išmokėjimas yra susietas su socialinio draudimo pensijos dydžiu. Jeigu yra mažiau negu 10 %, tai aš dar kartą pakartosiu, reikėtų įvertinti administravimo kaštus. Aš nemanau, kad mes bloginame. Mes kaip tik šiuo įstatymu geriname tą situaciją, kad būtų reikšminga suma prisidėta. Mes to lyg ir siekiame, kad žmogui būtų daug lengviau ir oriau gyventi suėjus senatvės amžiui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tikrųjų turbūt oriai gyventi visi nori, tačiau, savaime suprantama, turbūt tas kaupimas turi būti didesnis, jeigu norime daugiau sukaupti lėšų. Aišku, jūs teisi, turbūt ir tie, kurie valdo tuos fondus, turėtų atsakingiau, bet čia jau kitas klausimas.

Noriu paklausti, ar vis dėlto nemanote, kad šitas įstatymų teikimas yra toks ankstyvas, nes nežinome Konstitucinio Teismo sprendimo? Galbūt čia mes veltui visi diskutuojame, dirbame, galbūt išvis bus priimti kardinalūs sprendimai, kurie dar didesnę smūgį duos pensijų fondams? Šiuo atveju, ko gero, bus dar daugiau problemų, nes nuolatinis to įstatymo kilnojimas nedidina pasitikėjimo, o tiktai mažina, nes žmonės nepakankamai gal supranta. Tai yra sudėtinga suprasti, tačiau kai kas turi priimti atsakomybę, kad vis dėlto atsakingiau elgtųsi su tuo, ką vieną kartą priimame. Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Iš tikrųjų nemanau, kad tai yra ankstyva. Realiai ten ir kiti klausimai yra nagrinėjami. Gaila, kad jūs praėjusį projektą atmetėte. Konstitucinis Teismas per metus geriausiai atveju pasisakys. Aš laikiu, vasario mėnesį bus lygiai metai, kai yra pateiktas skundas Konstituciniam Teismui.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime tam numatytu laiku, tai bus 15 val., rodos, 25 min.

14.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1624 (svarstymas)

Dabar toliau pagal darbotvarkę 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1624. Matau, komiteto pirmininkas gerbiamas A. Žukauskas mums pasiruošęs svarstymo stadijoje pristatyti komiteto išvadą. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai, darbotvarkės 2-2 klausimą, tai yra Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo projektą, siūloma atmesti, nes vėliau akademija pateikė naują projektą. Šitas buvo pateiktas pavasarį, rudenį buvo pateiktas naujas ir Seimo komitetas nusprendė, kad, Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikus naują akademijos statuto... naujos redakcijos patobulintą projekto variantą, komitetas siūlo atmesti tą senesnę nutarimo projektą. Tai čia toks techninis dalykas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Situaciją supratome. Niekas nenori dėl motyvų nieko pasakyti. Tada galbūt jūs iš karto... Balsuosime numatytu metu dėl darbotvarkės 2-2 klausimo ir apsispręsimė.

14.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2954(2) (svarstymas)

Tai iš karto einame prie darbotvarkės 2-3.1 klausimo, jau to naujojo. Prašom.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Darbotvarkės 2-3.1 klausimas kaip tik yra apie naują statutą, jis buvo pateiktas rudenį. Jame jau atsižvelgta į Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimus. Komitetas nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui ir komiteto išvadoms. Yra, taip sakant, apsvaistytas tas naujas projektas ir komiteto išvada yra teikti jį priimti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai apsispręsimė balsuodami, nes vėlgi niekas nenori nei diskutuoti, nei motyvų išsakyti.

14.49 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206 (pateikimas)

Tada galbūt jūs galite darbotvarkės 2-3.2 klausimą? Čia kita stadija, pateikimas būtų. Mokslo ir studijų įstatymas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Darbotvarkės 2-3.2 klausimas yra Mokslo ir studijų įstatymas. Būtent svarstant naują projektą dėl LMTA statuto išryškėjo viena spraga, kad nebeliko galimybės prašyti valstybės finansavimo vadinamiesiems praktikos dėstytojams, kurie atsirado MSI neseniai. Buvo komiteto inicijuota Mokslo ir studijų įstatymo pataisa, kuri leidžia ne tik kviestiniams dėstytojams, bet ir praktikos dėstytojams prašyti valstybės paramos. Noriu pabrėžti, kad čia papildomų pinigų nereikia, nes anksčiau tie praktikos dėstytojai vadinosi kviestiniais ir už tuos pačius pinigus galima tą problemą išspręsti tiesiog techniškai. Taip pat siūlyčiau neprašyti Vyriausybės išvados, nes čia jokių naujų pinigų nereikia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom. Kolegos nėra darbo vietoje. Nežinau, negirdi. Tada dėl motyvų. Niekas nėra užsirašęs dėl motyvų. Dėkoju pirmininkui. Balsuosime tam numatytu laiku.

14.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203 (pateikimas)

Dabar dėl kito projekto nematau abiejų komitetų pranešėjų. Tai gal mes galime įterpti darbotvarkės 2-10 klausimą, matau, yra ministras. Gal greitai, nes jau pradėdame pasivyti šiek tiek darbotvarkę. Gal tada šitą pateikite, nes dėl lygių galimybių nėra. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projekto pateikimas. Kardinaliai pasikeitusi saugumo situacija, išaugęs gynybos biudžetas ir naujai priimti sprendimai taip pat ir dėl sąjungininkų atėjimo yra šio pakeitimo rengimo priežastys.

Šiuo nutarimu siūloma politiškai įtvirtinti konkrečias ilgalaikės sistemos stiprinimo kryptis, daugiausia dėmesio skiriant kovinės galios, kariuomenės kovinės galios didinimui, tai yra prioritetinių pajėgumų vystymui, komplektavimui, infrastruktūros ir karinio mobilumo gerinimui. Užtikrinamas ankstesnės programos tęstinumas, tačiau naujoje programoje pakoreguoti ilgalaikiai kariuomenės pajėgumų plėtros planai, kurie pagrįsti, aišku, padidėjusiu finansavimu, planuojami nauji kokybiniai kariuomenės pokyčiai, kuriuos lėmė ir šiemet atnaujinta Valstybės ginkluotos gynybos koncepcija. Daug dėmesio skiriama karinės infrastruktūros plėtrai prioritetą skiriant su

priimančios šalies parama susijusiems projektams, taip pat NATO brigadai dislokuoti Lietuvoje ir sąjungininkams atvykti.

Pati programa nėra per daug detali dėl politinio pobūdžio ir informacijos jautrumo, tačiau detalumas užtikrinamas lydimaisiais teisės aktais, kurie taip pat yra peržiūrimi ir tvirtinami Seime, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, taip pat personalo komplektavimo planu ir, be abejonės, kitais riboto naudojimo dokumentais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Gerbiamo V. Semeškos nematau. Tai gerbiamas K. Vilkauskas. Prašom. Dabar jau girdi, kad aš jį kviečiu. Prašome.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamas ministre, ambicijos geros. Kai perskaitai šį dokumentą, atrodo, kad įgyvendinę šį dokumentą mes būtume viena moderniausių kariuomenių bent šitame mūsų regione. Mano klausimas būtų dėl lėšų, kadangi jūs suponuojate tai, kad reikėtų daugiau lėšų. Bet dabar yra patvirtintas Pilietinio pasipriešinimo strategijos veiksmų planas. Ten jūs kai kurias priemones pažymite. Aš norėčiau paklausti, ar būtent pagal šitą planą irgi būtų finansuojamos kai kurios jūsų pateikto plano priemonės? Kiek supratau, ten yra 39 mln. eurų.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Atsparumo stiprinimo sritį, teisingai paminėjote, reglamentuoja Seimo jau patvirtintos Nacionalinės darbotvarkės „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ įgyvendinimo planas. Be abejo, lėšos yra iš krašto apsaugos biudžeto, to paties.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas E. Sabutis. Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, ačiū už tokią ambicingą programą. Ačiū už 15 punktą, kuriame atkreipėte labai teisingai dėmesį į susisiekimą ir karinę infrastruktūrą. Labai tikiuosi, kad vienas ganėtinai rūpinamas klausimas, kaip Jonavos aplinkkelis, irgi bus numatytas ir sprendžiamas laiku. Tačiau yra stebėsenos rodikliai ir jų siektinos reikšmės. Klausimas yra apie 10.33, 10.34 punktus, kur yra Lietuvos piliečių, žinančių, kaip reikia elgtis, Lietuvos piliečių, pasirengusių ginti šalį... Ar neatrodo, kad septynerių metų siekiami rezultatai, tarkime, nuo 33 iki 40, nuo 57 iki 61, na, taip, ne tokie jau ambicingi, galbūt reikėtų ambicingiau į juos pasižiūrėti?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pradėsiu galbūt nuo to kelio su Jonava. Projektavimas yra baigtas, kitais metais bus ten, jeigu kalbame apie sankryžą. Aplinkkelis yra kitas dalykas.

Dėl skaičių. Na, iš tikrųjų visa plėtros programa yra gana ilgam laikotarpiui ir visgi tai yra suderinta su kariuomenės galimybėmis įgyvendinti ir plėsti. Aš tiesiog primenu, kad vis dėlto pastaruosius dvejus metus yra atsiradę papildomi poreikiai mūsų karių instruktorių, kurie labai svarbūs kariuomenėje rengiant, na, kad didėtų, pavyzdžiui, skaičius parengtų karių. Iki 200 instruktorių rotuojasi Europos Sąjungos ir Didžiosios Britanijos vadovaujamose ukrainiečių mokymosi programose, tai yra visą laiką mes ten turime labai didelį skaičių instruktorių, kurie Lietuvoje irgi galėtų tūkstančius, matyt, parengti karių.

Kitas dalykas, Lietuvoje taip pat mes vykdomė ukrainiečių rengimą. Taip, tam resursų yra keletas milijonų, atrodo, gal skaičiai neįspūdingi, tačiau mes naudojame irgi instruktorių potencialą. Kol kas tokia yra situacija, kad mes tai turime daryti.

PIRMININKAS. Dėkoju, klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš neįžiūriu čia ambicingų jūsų programos planų, kaip žiūrėdamas. Nėra koordinacijos ir su Latvija, su kitomis NATO valstybėmis, ir pirkimai, kiekvienas perka savo techniką, aptarnavimas, kuris tarnaus ir reikės, taip sakant, remontuoti, nėra unifikacijos.

Mano klausimas toks. Jūs sakote: NATO brigada. Ar NATO brigados vadas, ar kiti gali atsakyti ir ar jie pasiruošę bus žūti už Lietuvą? Kam jie bus priesaiką davę, kad Lietuvai... kad jie, kurie Lietuvoje, taip, pasiruošę čia žūti už Lietuvą, už Lietuvos piliečius, už mus?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jau buvau išsigandęs, kad klausite apie švediškas patrankas. Bet, kalbant apie sąveiką su sąjungininkais, vis dėlto priminsiu: daugybę metų, daug metų, tai yra daugiau kaip dešimtmetį, mūsų pajėgos kartu su sąjungininkais buvo Afganistane. Veikė kartu, vykdė bendras operacijas. Buvo žūčių, buvo sužeistų. Bet kokių atveju vykdė tas užduotis,

kurios buvo patikėtos. NATO yra įsipareigojusi, NATO valstybės, kaip ir Lietuva, įsipareigojusios dėl kolektyvinės gynybos. Pagrindų tuo abejoti mes tikrai dabar nematome.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai už. Gerbiamas V. Semėška. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tai tikrai stipri ir ambicinga Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programa 2023–2030 metams, ateinančioms septyneriems metams. Reikia pažymėti, kad per šią kadenciją finansavimas krašto apsaugai padvigubėjo – iš mažiau negu 1 mlrd. iki beveik 2 mlrd. eurų. Faktas, kad mes turime labai ambicingus planus, jie ir matomi šioje programoje. Reikės atnaujinti taip pat ir mūsų karines jūrų pajėgas, tai yra laivus, kurie jau yra gana nusidėvėję. Reikės gana nemažai investuoti į infrastruktūrą ir poligonus.

Džiaugiuosi, kad šioje kadencijoje pavyko įteisinti Rūdninkų poligoną, jis ženkliai prisidės prie mūsų kariuomenės, Lietuvos kariuomenės, ir sąjungininkų pajėgų treniravimosi galimybių ir stiprinimo visos krašto apsaugos. Taip pat stiprėja mūsų karinės aviacijos infrastruktūra Šiaulių bazėje.

Be jokios abejonės, bus nepaprastai didelių iššūkių dėl priimančiosios šalies paramos ir visam tam reikės finansų. Žinoma, kad projektuojami 2,5–2 % nuo BVP yra gerai, bet nepakanka. Ir čia manau, kad mes turėsime progą visi padiskutuoti galbūt iš karto po Naujųjų metų, kaip galime labiau sustiprinti mūsų krašto apsaugą, kaip galime finansuoti ambicingesnius projektus, o tokių, be jokios abejonės, yra. Tai turime ir įtvirtinti, ir tiesiog įgalinti mūsų diviziją, kurią planuojame, turime priimti ir vokiečių brigadą, ir tam, be jokios abejonės, reikės didesnių finansinių resursų, čia reikės mums visiems kartu surasti sprendimus, kaip papildomai finansuoti mūsų saugumą, mūsų kraštą, tai yra Lietuvą. Kitaip nesaugi Lietuva nebus įdomi nei investuotojams iš užsienio, nebus įdomi ir nebus patraukli gyventi čia, Lietuvoje, ir Lietuvos gyventojams.

PIRMININKAS. Laikas. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuosime tam numatytu metu.

15.00 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2972(2), Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2973(2) (svarstymas)

Dabar grįžtame prie savo darbotvarkės pagal eilę. Darbotvarkės 2-4.1 klausimas – Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Gerbiamas T. V. Raskevičius, komiteto pirmininkas. Prašome į tribūną.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Žmogaus teisių komitetas Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą svarstė šių metų rugsėjo 27 dieną. Įvertinęs Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, komitetas priėmė sprendimą pritarti įstatymo projektui ir šiam komiteto sprendimui buvo pritarta bendru komiteto narių sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar darbotvarkės 2-4.2 klausimas, lydimasis – Administracinių bylų teisenos įstatymo projektas Nr. XIVP-2973. Gerbiama I. Haase, Teisės teisėtvarkos komiteto pirmininkė. Prašau į tribūną, komiteto išvada.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2973 ir komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu į diskusiją gerbiama A. Gedvilą. Prašau.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiami kolegos, projekto autorius siūlo panaikinti teisinę galimybę apskūsti lygių galimybių kontrolieriaus sprendimą, argumentas – šios institucijos sprendimas yra tik rekomendacinio pobūdžio, jis neprivalomas, tad neva jo nebūtina ir skūsti. Sunku paaiškinti, kodėl ši institucija turėtų būti virš įstatymo, turbūt, manau, todėl, kad šis pasiūlymas yra tylus elgėbėtukų galios didinimas ir ne kas kita. Ne paslaptis, kad viena iš pagrindinių Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos funkcijų – ginti LGBT atstovų interesus. Su teisės apskūsti jų sprendi-

mą panaikinimu, akivaizdu, stiprėja šios institucijos sprendimo svoris, net jeigu jis ir yra tik rekomendacinio pobūdžio. Tas rekomendacinis pobūdis pasaulyje veikia kaip *soft law* – švelnioji teisė, teisė ne per įstatymą, bet per vertybinį kontekstą. Pavyzdžiui, Europos Parlamento rezoliucijos, nors irgi tik rekomendacinio pobūdžio, bet jos prasiskverbia į politinės valios vertybių lauką ir taip daro įtaką teismų praktikai, tai yra naudojamos kaip spaudimas stumti vienus ar kitus interesus. Kad apskundimo galimybė veikia, iš esmės rodo tai, kad 2022 metais iš 15 teisminių procesų, kuriuose dalyvavo lygių galimybių kontrolierius, aštuoni buvo apskūsti. Vadinasi, reikia išlaikyti apskundimo galimybę, nes šia galimybe visuomenė aktyviai naudojasi. Nereikėtų pamiršti, kad pats įstatymo iniciatorius yra buvęs Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos darbuotojas ir, manau, jis apskritai turėtų nusišalinti nuo bet kokių klausimų, susijusių su jo buvusia darboviete. Mano asmenine nuomone, atsižvelgiant į kontroversišką Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veiklą, reikėtų svarstyti jos funkcijų peržiūrėjimą, o galbūt ir panaikinimą, nes ji tapo ne kovos su diskriminacija institucija, o labai mažos visuomenės grupės intereso propagavimo mašina. Todėl, remdamasis išvardintais argumentais, kviečiu visus balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai. Prieš vėl užsirašė A. Gedvilas. Atsiprašau, jūs nenorite, išsakėte motyvus iš tribūnos, turbūt logiška. Balsuosime numatytu laiku.

15.05 val.

Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2107(2) (svarstymas)

Dabar 2-5 klausimas – Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2107. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėjas būtų A. Vyšniauskas. Jeigu jo nėra, gal gerbiama komiteto pirmininkė I. Haase tada perskaitytų išvadą? A. Gedvilienės irgi nematau. kažkas iš Aplinkos komiteto gal galėtų pasiruošti, jeigu galima paprašyti. Prašau.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2107. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar turėtume išklausti Aplinkos komiteto išvadą. Nematau numatytos pranešėjos gerbiamos A. Gedvilienės. Jeigu neatsirado nieko, kas norėtų, kadangi išvada labai trumpa, galbūt aš galėsiu perskaityti, jeigu kolegos sutiktų, nes čia tiesiog pritarta bendru sutarimu: pritarti Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kitas gautas pastabas. Komitetas pritarė bendru sutarimu. Fiksuojame, kad Aplinkos apsaugos komiteto išvada perskaityta.

Dabar motyvai. Yra tik prieš – gerbiamas A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Tikrai suprantu fejerverkų keliamą triukšmą, taršą ir jų neigiamą poveikį aplinkai, gyvūnams, žmonėms, tačiau šiandien sprendimą naudoti ar drausti profesionalius fejerverkus priima pačios savivaldybės vietos savivaldos lygmeniu. Kodėl mes tiek kalbame apie savivaldybių įgalinimą ir nepriklausomumą, tačiau norime tokius klausimus spręsti už jas? Neatimkime iš savivaldos galimybės pačiai nuspręsti, ar galima naudoti fejerverkus masinių švenčių metu, ar ne.

Neringos savivaldybė yra jau uždraudusi fejerverkus, Klaipėdos savivaldybė uždraudė naudoti fejerverkus tam tikrų švenčių metu, Vilniaus savivaldybė taip pat svarsto galimybę uždrausti fejerverkus. Leiskime pačioms savivaldybėms priimti šiuos sprendimus. Manau, kad šis įstatymo projektas yra perteklinis. Kviečiu nepritarti šiam pertekliniam nacionaliniam reguliavimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsirado norinčių kalbėti už. Gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Priėmus šį įstatymą pirotechnika Lietuvoje bus diskredituota ir devaluota. Mums, biržiečiams ir kitiems iš šiaurės rytų... saliotų važiuoja į Rygą, kur niekas neuždrausta. Todėl Rygai, Latvijai bus preferencijos, kavinių ir restoranų užimtumas, nes čia daug to-

kių kartu einančių reikalų. Jeigu norime, kad Lietuva, ypač Vilnius būtų nepatrauklus, tai balsuojame už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuosime numatytu metu.

15.09 val.

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 10² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3090(2) (svarstymas)

Dabar 2-6 klausimas – Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3090(2). Nematau komiteto nurodyto pranešėjo, tai gal gerbiamas J. Urbanavičius galėtų Aplinkos komiteto išvadą perskaityti? Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Sveiki gyvi. Seimo Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju, dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime numatytu metu.

15.09 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37, 72, 73, 90 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2857(2), Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2858(2) (svarstymas)

Dabar 2-7.1 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2857. Gerbiama L. Girsienė, Aplinkos apsaugos komiteto pranešėja. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labai trumpai pristatysiu. Komiteto nuomonė yra pritarti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir visoms komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Dabar Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl lydimąjo darbotvarkės 2-7.2 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2858. Gerbiama I. Haase eina į tribūną, pristatys mums komiteto išvadą. Prašau.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas neužsirašė išsakyti motyvų. Taigi balsuosime per balsuoti numatytą laiką, 15 val. 25 min.

15.11 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 26, 49, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹ ir 20⁴ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-2828(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo ir 17 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2829(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 7 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2830(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2831(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 4, 16, 17, 20¹, 21¹, 22, 31, 39 ir 48² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2832(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2833(2) (svarstymas)

Dabar visas blokas darbotvarkės 2-8 klausimų. Čia, atrodo, tie patys pranešėjai. Tai Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo projektas ir lydi-

mieji. Kviečiu gerbiamą K. Starkevičių. Jeigu jį mums galėtumėte paleisti kelioms minutėms, tai galėtų gerbiamas komiteto pirmininkas pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Išvada labai paprasta – komitetas, ilgai diskutavęs, išklauses visas puses ir visus argumentus, priėmė bendru sutarimu. Dar ir šiandien ryte diskutavome, taip pat radome kompromisų, ir, galvoju, projektas iš tikrųjų yra išgrynintas.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkui. Taip pat norėčiau pakviesti gerbiamą A. Gedvilienę, Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę, pristatyti Aplinkos apsaugos komiteto darbo rezultatus. Prašom. Darbotvarkės 2-8.1, 2-8.2, 2-8.3, 2-8.4, 2-8.5, 2-8.6 klausimai.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aplinkos komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė šį projektą ir visą paketą rugsėjo 27 dieną. Ir minutėlę... Papildomų pastabų, pasiūlymų nebuvo gauta. Čia truputėlį pasiklydau. Taip, mes pateikėme savo galutinę išvadą, už kurią balsavo 6, susilaikė 2, prieš nebuvo. Paprašėme, kad pagrindinis komitetas įvertintų mūsų siūlymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu gerbiamą J. Urbanavičių pristatyti Energetikos ir darnios plėtros komisijos išvadą. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Energetikos ir darnios plėtros komisija svarstė šį įstatymo projektą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju, visos išvados pristatytos. Dabar diskusija. Nemažai kolegų užsirašė. Pirmasis gerbiamas A. Skardžius. Ar jis yra? Ne, salėje mes nematome. Tada V. Valkiūnas eis diskutuoti. Gerbiamas Valdemaras, ar jūs girdite mane? Diskutuoti prašome į tribūną, jūs turite galimybę. (*Balsai salėje*) Gerai, atsisako. Tai tada gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, vėl yra teikiamas iš tikrųjų labai reikšmingas įstatymo projektas, dėl kurio vyko didžiulė diskusija. Tai yra grynasis atsiskaitymas. Aišku, iš dalies ir yra atsižvelgta į tuos siūlymus, projekte yra labai daug pataisų, tačiau į vieną siūlymą iš tikrųjų neatsižvelgta. Ministerijos siūlymu yra pasirinkta informuoti asmenis, kurie yra atstumu nuo vieno iki keturių vėjo elektrinės stiebų aukščio, pranešant apie vėjo elektrinių vystymą pranešimu nacionaliniame laikraštyje ir savivaldybės interneto puslapyje. Leiskite paklausti paprasto gyventojų, kuris šiandien galbūt turi nacionalinį laikraštį, nuolat atsiverčia savivaldybės internetinį puslapį ir seka, ar yra paskelbta kokia nors informacija. Informacija raštu jam nebus pateikta. Todėl manau, kad šiuo atveju pasirinktas informavimo būdas yra tik formalus, paukščiukui užsidėti, kad taip, mes informavome, o jeigu kažkas būtų nesuderinta, sakytų, taip, suderinta, yra visos galimybės, jisai galėjo perskaityti šią informaciją. Realiai šita informacija adresato visiškai nepasieks.

Todėl mano siūlymas ir buvo... pateikimas, jam nepritarta, siūliau informuoti kiekvieną asmenį, jeigu jisai patenka nuo vieno iki keturių stiebų, tarp jų yra jo sodyba, jis turėtų teisę gauti pranešimą registruotu laišku ir turėtų galimybę pateikti prieštaravimą. Tačiau tie du siūlymai yra atmesti.

Taip pat siūloma nustatyti, kad išskirtinai buitiniams gaminantiems vartotojams, kurie valdo vėjo elektrinę ar jos dalį, nustatomas privalomas grynasis atsiskaitymas. Konkurencijos tarybos vertinimu, įstatymo projekte siūlomas reguliavimas dėl privalomo grynojo atsiskaitymo metodo taikymo tik daliai ūkio subjektų sukurtų nevienodas konkurencines sąlygas – gaminantiems vartotojams ir atsinaujinančių energijos išteklių skirtingoms technologijoms. Todėl siūlau, kad vis dėlto visais atvejais (turėjome ir teikėme siūlymą) visiems būtų vienodos sąlygos, kad visi buitiniai vartotojai turėtų vienodas sąlygas. Manau, kad yra dar taisytinų dalykų, taisytinų straipsnių, siūlau dar tikrai jį taisyti. Aš kol kas dar turėsiu susilaikyti balsuodama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kviečiu gerbiamą energetikos ministrą D. Kreivį į diskusiją. Prašom į tribūną bendrai diskutuoti dėl projekto.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, pirmiausia noriu pasidžiaugti sparčia atsinaujinančios energetikos plėtra mūsų šalyje. Skaičiai kalba patys už save. Saulės ir vėjo energetikos gamyba Lietuvoje per trejus metus išaugo trigubai. Per artimiausius metus, planuojama, auga dar pusketvirto karto. Noriu priminti ir padėkoti Seimo nariams, kad vienu iš atsinaujinančios energetikos augimo katalizatorių tapo pernai birželio mėnesį Seime šioje salėje priimtas proveržio paketas. Šiandien svarstomo paketo tąsa, sakyčiau taip, yra nepaprastai reikalinga, kad užtikrintu-

me tolesnę sparčią atsinaujinančios energetikos, ypač vėjo energetikos, plėtrą. Planuojama, tai bus pati atsinaujinančios energetikos ir mūsų elektros energijos generacijos ašis. Mes kartais vis dar išgirstame, kad projektų vystymas gali užstrigti vystytojui ieškant pritarimo iš artimiausių kaimynų, kuriems vėjo jėgainė horizonte dėl vienokių ar kitokių priežasčių nepatinka. Todėl norėčiau atkreipti dėmesį į vieną iš siūlomų pataisų, ja mes tikimės tokias individualias situacijas išspręsti. Kalbu apie naują – po šių metų liepos 1 dienos gamybą gavusių komercinių saulės, vėjo energijos parkų vystytojų mokamą gamybos įmoką 5 kilometrų atstumu nuo elektrinių parko gyvenantiems gyventojams ir bendruomenėms. 15 % gamybos įmokos vystytojas pagal šias įstatymo pataisas sumokėtų tiesiai gyventojams, gyvenantiems minėto spindulio teritorijoje. Likusius 85 % gamybos įmokos gautų vietinė bendruomenė, kuri šias lėšas galėtų panaudoti savo projektams. Tai praktikoje atrodytų taip: jeigu paimtume 100 megavatų vėjo jėgainių parką, į tinklą toks vėjo energijos parkas patiektų 250 tūkst. megavatų elektros energijos. Tai įmoka gyvenantiems asmenims toje teritorijoje sudarytų apie 250 tūkst. eurų per metus ir taip kasmet. Tai reiškia, kad 5 kilometrų spinduliu gyvenantiems gyventojams tiesiogiai atitektų beveik 40 tūkst. eurų, o bendruomenėms vystyti jų projektams tektų 210 tūkst. eurų kasmet. Tikiu, kad tiesiogiai iš gamybos įmokos gautos pajamos didintų gyventojų palankumą ir pritarimą naujiems vėjo energetikos parkams.

Taip pat sudarytume galimybę apčiuopiamą ir konkrečią naudą iš atnaujinančios energijos plėtros pajusti kiekvienam netoli elektrinės gyvenančiam gyventojui. Be to, kviečiu palaikyti nuosaikiai, nuosekliai Energetikos ministerijos poziciją privačių gaminančių vartotojų atžvilgiu, išlaikant galiojantį atsiskaitymą elektros kiekiu. Tai yra tą, ką mes šiandien turime pagal vadinamąją dažnai gaminančio vartotojo schemą, kuomet atsiskaitoma elektros kiekiu, tai yra (...), jam ir toliau ministerijoje užtikrinsime Europos Sąjungos fondų paramą.

Mes esame užsibrėžę, kad nuo 2030 metų kas trečias namų ūkis būtų energetiškai nepriklausomas ir energija apsirūpintų pats. Tai ši projektas aiškiai išskiria verslo klientus ir gyventojus. Gyventojai galės ir toliau naudotis schema ir tai mes aiškiai šiandien sakome, šituo įstatymu aiškiai sakome, kad ši schema ir toliau galios. Tuo tarpu verslui planuojame, kad verslas pereis prie naujos schemos, bet per tam tikrą laikotarpį. Tai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, diskusijos laikas senka. Tai dar paskutinis – gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gėda net žiūrėti į ministrą, kuris be raštelio net kalbos pasakyti nemo-ka. Deja, toki ir ministrą turime. Bet aš džiaugiuosi, kad išgirstame tiesą, kodėl yra pažeidžiamos konstitucinės teisės. Ir pacituosiu žemės savininkus, ką jie galvoja apie ministrą, apie konservatorius. Jie pasako tiesiai šviesiai: šie politikai yra padugnės, nes jie pažeidė žmonių konstitucines teises į jų nekilnojamąjį turtą, prisidengdami, kad tai žalioji energetika, milijonai, turtai. Bet ministras labai gerai pasakė, kai atsakė į mano klausimą. Situacija labai paprasta: kaip jūs visi vertintumėte, jeigu jūs gyvenate, turite savo nekilnojamąjį turtą, sklypą, namą, ką kitą, ir jeigu kaimynas pirmas kažką pasistato, o jums 50 metų negalima nieko statyti? Iš jūsų atima konstitucinė teisė. Ir tai padaro energetikos ministras, atnešdamas įstatymą, pagal kurį iš jūsų atimama ta teisė. Ministras pasako: aš niekuo dėtas, įstatymas antikonstitucinis, jis pažeidžia Konstituciją, bet Seimas nubalsavo ir kalti Seimo nariai. Aišku, liberalai, konservatoriai, *laisviečiai* ir visi kiti, nes tai kažkoks žaliasis įstatymas. Prezidentas taip pat aklas ir kurčias, tokio įstatymo nevetuoja, jį pasirašo, jis irgi džiaugiasi, kad iš žmonių konstitucinė teisė atimta. Ir dabar kaip tai atrodo? Ankstesnė tvarka buvo tokia: nori milijonierius statyti vėjo jėgainę šalia jūsų sklypo, jis turi gauti sutikimą iš žemės savininko. Tai du variantai – žemės savininkas duoda sutikimą, na, ir dažniausiai jam yra pasiūloma kompensacija už tą patirtą žalą, kad jis nieko negalės taisyti. Tada ši tvarka buvo panaikinta. Tada liberalai su konservatoriais buvo atnešę vieną projektą, kad tą žalą dydį nustatytų kažkokia mistinė Vyriausybės tvarka. Tai, aišku, būtų buvęs simbolinis mokestis ten 10 eurų ir viso gero. Neperėjo įstatymas Seime, nepavyko Seimo narių išdurti. Tada ministras atnešė, kad jeigu per 20 dienų po gauto pranešimo tu nepradedi statybų procedūrą, tai, vadinasi, 50 metų tu ten nieko ir negalėsi daryti. Iš tavęs teisės yra atimtos, nepaisant to, kad tavo sklypas nuvertės ir kiti dalykai – niekam neįdomu. Ir ministras pasakė: konservatoriai kalti, jie už tai pabalsavo.

Šis paketas daro lygiai tą patį – šios problemos nesprensdžia. Svarstymo stadiją perėjo, komitete pravarė buldozeriu, Energetikos ministerija makaronų prikabino apie tas konstitucines teises, kad čia viskas gerai, ir tada kas atsitinka? Tie žemės savininkai, nežinau, sutripiamos visos jų teisės. Dabar žiūrėkite, kaip ministras, konservatoriai puikiai dirba tiems milijonieriams. Savininkai kompensacijų nebegauna ir nebeturi teisės gauti, jie praranda teisę 50 metų savo sklype kažką statyti ir daryti, taip pat atimamos teisės. Negana to, toliau atneša mokesčių reformą, Nekilnojamojo turto įstatymą, vėjo jėgainininkams mokestis sumažinamas nuo 3 % iki 0,5 %, kad tik milijonieriams daugiau mažėtų. Tai man klausimas, valdantieji, gal jūs visų žmonių konstitucines teises ištrinkite iš Konstitucijos ir pasakykite – kas turi daugiau pinigų, to ir teisė būti aukščiau, nes dabar jūs nubalsuosite už šitą projektą ir tie savininkai vėl liks be teisių?

Dabar belieka tik partizaninis pasipriešinimas. Širvintų pavyzdys. Žemės savininkai iš pasakutinių pinigų renka pinigus teisininkams, kad surastų galimybių, kaip jiems pasipriešinti. Ir vėjo savininkai sako: oi, kaip baisu, savininkai pasisamdė teisininkus, jie kažkokių teisinių dalykų pradėjo ieškoti, kaip sustabdyti tą jų teisių atėmimą. Taip išeina, jūs dabar varote visos Lietuvos nekilnojamojo turto savininkus į partizaninę kovą prieš jūsų pateiktus įstatymus. Bet, žinoma, jūs nubalsuosite. Apgynėte pensijų fondų teises, dabar apginsite vėjo jėgainininkų teises. Puiku, varykite toliau. Šaunuoliai!

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, diskusijos laikas išseko. Dabar atėjo balsavimo langas, metas. Turbūt pradėsime nuo šio projekto, kuris ir buvo ką tik aptartas, nes čia yra pasiūlymų, mes juos iš karto galėsime apsvastyti ir balsuoti. Kviesčiau, matyt, pagrindinio komiteto pranešėją gerbiamą K. Starkevičių į tribūną ir eisime iš eilės.

Buvo Seimo nario R. Žemaitaičio pasiūlymas dėl 8 straipsnio. Ar yra R. Žemaitaitis? Ne, aš nematau salėje R. Žemaitaičio. Tai gal paprašysiu komiteto pirmininko pristatyti pasiūlymą ir mes tada spręsimė, ką daryti. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas šiam R. Žemaitaičio pasiūlymui nepritarė. Kadangi minimos problemos yra išspręstos Ekonomikos komiteto pasiūlyme, tai jam nėra pritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju, niekas neužsirašė... Dėl motyvų yra užsirašiusių. Už pasiūlymą – gerbiamas V. Ažuolas. Tai, matyt, teks svarstyti ir balsuoti. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų manęs jau nebestebina, kad jokių problemų nėra. Bet kai atimamos konstitucinės teisės iš žmonių, tai turbūt irgi ne problema. Na, deja, tokioje *eigoje* gyvename.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš iš tikrųjų nežinau, nebuvo atsakymo... Gerbiamas Ažuolai, ką jūs pasakėte čia iš šitos tribūnos, tai, na, kokių 10 % tiesos, 10 % tiesos.

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke...

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Bet čia ne tas žanras, kur...

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, tikrai atsiprašau, nėra tokios procedūros, labai atsiprašau. Aš suprantu, kad jūs norite reaguoti, bet tiek to. Dabar tada balsuojame dėl šio aptarto pasiūlymo. Prašom balsuoti. Kas pritaria R. Žemaitaičio pasiūlymui, balsuoja už, kas mano kitaip, balsuoja kitaip.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 42, prieš – 45, susilaikė 20. Taigi pasiūlymui, taip, kaip ir siūlė komitetas, yra nepritarta.

Toliau dėl 9 straipsnio Seimo nario V. Gapšio pasiūlymas. Ar yra gerbiamas V. Gapšys? Nematau. Ar jūs norėsite iš frakcijos kažkas, ar komiteto pirmininkas?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš galiu pakomentuoti.

PIRMININKAS. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes ir su gerbiamu Vytautu šnekėjome. Čia jisai siūlo metų atsiskaitymo laikotarpį, o kaip žinote, pas mus, kadangi neliko grynojo atsiskaitymo, tokiu atveju yra dveji metai, kada kilovatai kaupiami, ir po to, kiek suvartoja, tiek ir yra įskaitoma vartotojui. O jo siūlymas buvo metai. Mes pasilieiname, kadangi įstatyme yra dveji metai tas atsiskaitymo laikotarpis, tai ir čia tegul lieka dveji metai, nes bus vienodai, nes taip metai, dveji, čia... Su Vytautu diskutavome. Taigi tikrai drąsiai galite...

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu pritarti komiteto nuomonei? Dėkoju.

Toliau. Kitas siūlymas yra gerbiamo Seimo nario K. Adomaičio. Čia aš iš karto atsiklausiu. Pritarta iš dalies. Galbūt jus tenkina ir nereikia svarstyti pasiūlymo? Prašau.

K. ADOMAITIS (LF). Taip, aš nekeliu. Tiesą sakant, aš tiesiog atsiimu savo siūlymą ir manau...

PIRMININKAS. Dėkoju. Atsiima pasiūlymą. Seimo narių L. Nagienės ir T. Tomilino pasiūlymas, jam komitetas taip pat pritarė iš dalies. Nematau gerbiamos L. Nagienės. (*Triukšmas salėje*) Palauksime gerbiamos Laimos. Gerai. Jūs tada pasakykite nuomonę, ar jums tinka komiteto pritarimas iš dalies. Toks klausimas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Netinka.

PIRMININKAS. Gerai. Jeigu netinka, tada pristatykite pasiūlymą ir mes jį svarstysime. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Yra siūlymas informuoti visus asmenis, kurie patenka nuo vieno iki keturių stiebų... ne tik per respublikinę spaudą ir savivaldybės interneto puslapyje, bet informaciją pateikti ir registruotu laišku, kad žmogus būtų informuotas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar komiteto nuomonė.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip. Ne tą, ne tą. Čia lieka...

PIRMININKAS. Dabar iš naujo atsukime laiką atgal. Seimas viską gali. Atsukime laiką atgal. Gerbiama L. Nagienė tada dėl to pasiūlymo: ar užtenka pritarti iš dalies, ar irgi norite balsuoti?

L. NAGIENĖ (DFVL). Ne, nesutinku, nes neturėtų būti išimtis...

PIRMININKAS. Gerai. Tada pristatykite būtent šitą pasiūlymą, prie kurio mes dabar esame. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Mes siūlome, kad nebūtų išskirtos ir išbrauktos vėjo jėgainės, kurios valdo dalį. Mes siūlome, kad jis turėtų teisę lygiai taip pat būti kaip buitiniai vartotojai. Dabar jiems yra privalomas grynasis atsiskaitymas, todėl mes ir išbraukėme, kad nebūtų... Dabar tegalės tie, kurie valdo dalį vėjo elektrinės, turės būtinai parduoti ir po to pirkti. Jiems būtų taikomas grynasis atsiskaitymas. Todėl nepritariu, nes čia yra pritarti iš dalies, tikrai nesutinku šiuo atveju.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš dabar paaiškinu. Vėjo jėgainėms, kaip jūs puikiai žinote, jūs irgi įsigilinusi, nes jūsų krašte yra daug vėjo jėgainių, tai yra pastovumas gaminant elektros energiją, kas yra skirtingai negu saulė. Mes dabar pasižiūrėkime, kas turite, galite savo mobiliuosius atsiversti, kiek šiandien pagamino saulė. O vėjo šiandien bus pagaminta. Todėl mes norime ir išskirti. Saulei paliekame atsiskaitymą, nėra grynojo atsiskaitymo buitiniams vartotojams, o čia, kadangi vėjas, yra ta kreivė pastovi, užtai ir lieka atsiskaitymas ir atsiranda ir grynasis atsiskaitymas. Čia, kaip sakoma, yra skirtingos žaidimo lygos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už pasiūlymą kalbės gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Kolegos, nėra taip jau skirtingos žaidimo lygos, vienas grafikas dengia kitą, saulė nuo kovo iki spalio, vėjas nuo spalio iki kovo, tai yra tiesiog susidengia tie grafikai. Mes matome vasarą, kai sparnai nesisuka. Gerbiamas komiteto pirmininke, jūs taip pat matote, kad kartais štilis, stovi, vėjo nėra, ar ne? Tai tie grafikai susidengė. Čia tiesiog visi rinkos dalyviai svarstymo metu pasisakė ir ekspertai pasisakė, kad palikime ir vėjui tas pačias sąlygas. Nežinau, kodėl politiškai jūs ignoravote šį, na, sakykime, techniškai pagrįstą ir praktika pagrįstą sprendimą. Aš palaikau kolegę, nes jokių argumentų, be politinių, na, čia nežvelgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet prieš nori kalbėti gerbiamas D. Kepenis, jeigu jisai mane girdi. Oi, atsiprašau, D. Kreivys. Ne taip perskaičiau. Matyt, kažkuo panašūs, gal vardu. (*Šurmulys salėje*)

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerai, gerbiama Seimo nariai, pirmiausia noriu pasidžiaugti, kad apskritai atsiranda galimybė gaminantiems vartotojams įsirengti vėjo arba dalyvauti įsigyjant dalį vėjo elektrinės. Tai didelis žingsnis į priekį. Daugelis iš mūsų ir gyventojai galės turėti kartu ir saulę, ir vėją viename krepšelyje ir taip turėti tą elektros kiekį, kuris jiems reikalingas.

Iš kitos pusės, visi žinome, kad vėjo energetika turi visai kitą ekonomiką, palyginus su saulės energetika. Vėjo energetikai reikia kur kas mažiau ir paramos įvairių mechanizmų, ir netgi kapitalo atsiperkamumui subsidijų. Todėl būtent tokia schema yra ir pasiūlyta.

PIRMININKAS. Dėkoju, balsuosime dėl pasiūlymo, kuris buvo ką tik apsvarstytas. Prašom. Balsuojame dėl L. Nagienės ir T. Tomilino pasiūlymo. Kas balsuoja už, balsuoja už pasiūlymą.

(*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, iš tribūnos neagituoju, atstovauju komiteto pozicijai ir tiek. Taigi, kas balsuoja už, balsuoja už L. Nagienės ir T. Tomilino pasiūlymą, kas balsuoja kitaip, balsuoja kitaip. Čia visa apimtimi dėl pasiūlymo, nes dėl jo reikalauja balsuoti.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 47, prieš – 29, susilaikė 40. Taigi pasiūlymui nėra pritar-ta. Taigi lieka komiteto versija.

Toliau yra gerbiamo Seimo nario R. Vaitkaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Tai norėčiau atsiklausti autoriaus: ar tenkina jus? Tuoj įjungsime. Dabar.

R. VAITKUS (LSF). Tenkina. Ačiū.

PIRMININKAS. Tenkina. Gerai, tai nereikia balsuoti. Pritariame iš dalies, kaip komitetas pa-siūlė. Toliau yra gerbiamo Seimo nario V. Gapšio pasiūlymas, jam komitetas taip pat pritarė iš dalies. Nėra Seimo nario, tai komiteto pirmininkas pristatys galbūt. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia irgi įsai susijęs su prieš tai buvusiu, tai čia ne mes...

PIRMININKAS. Jeigu susijęs su prieš tai buvusiu, balsuoti nereikia. Mes jau esame apsispren-dę. (*Balsai salėje*) Tai lieka, kaip komitetas pasiūlė, pritari iš dalies, taip?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Pagal redakciją. Gerai, dėkoju. (*Šurmuly salėje*)

Toliau yra dėl 12 straipsnio...

E. GENTVILAS (LSF). Išjunkite tą mikrofoną vieną kartą, pasikalbėti negalima. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Taip, dėl 12 straipsnio yra pasiūlymų, dėl jų turbūt nereikia balsuoti, gerbia-mas komiteto pirmininke?

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Jeigu aš teisingai sakau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Jie į kitą vietą keliauja.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Tada gerai. Toliau tada buvo gerbamos Seimo narės L. Nagienės pasiūly-mas, jam komitetas pritarė iš dalies. Tai vėlgi atsiklausiu autorės: ar jus tenkina, ar ne?

L. NAGIENĖ (DFVL). Netenkina.

PIRMININKAS. Pristatykite pasiūlymą. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Mano siūlymas buvo informuoti asmenis ne tik nacionaliniame laikraš-tyje ir savivaldybės interneto puslapyje, bet kad būtų informacija pateikta ir registruotu laišku. Jūs leiskite šiandien paklausti, kuris gyventojas šiandien sėdės prie interneto ir seks, kada kokia informacija bus pakliuvusi. Taigi mes iš tikrųjų vėl pasmerkėme gyventojus. Jie tikrai informaci-jos neturės. Todėl kviečiu palaikyti. Net ir prieštaravimo jie negali pateikti. Mes siūlėme, kad ir prieštaravimą galėtų pateikti. Šiandien nuo vieno iki keturių stiebų, šitas tarpas, gyventojai yra pasmerkti. Šiandien energetikos ministras sako, vėjo jėgainės prieš 10 metų, prieš 5 metus buvo ne tokios galingos, o šiandien, mes žinome, kokio galingumo vėjo jėgainės yra statomos. Jeigu stovi šalia atstumu dviejų stiebų, tai triukšmas yra didžiausias. Aš tikrai siūlyčiau, kad vienaip ar kitaip informacija pasiektų bet kurį gyventoją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komiteto nuomonė, kaip ir buvo pasiūlyta, iš tikrųjų pritari iš dalies. Bet pagal mane, išlieka informavimas raštu.

PIRMININKAS. Tai apsispręsimas, man atrodo, balsuodami, tada bus aišku. Gerbiamas A. Skar-džius už pasiūlymą.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Taip, čia kolegos sako, kad mažiau kalbėtume, greičiau namie būtu-me. Bet aš manau, kad čia labai svarbus ir esminis dalykas. Aš nesuprantu, kodėl konservatoriai arba valdantieji elgiasi kaip bolševikai, neinformavę asmens, sudaro prielaidas apriboti dispona-vimą žmogaus šventa nuosavybe. Pasistatys vėjo jėgainę, ir dabar žmogus, patenkantis į tą terito-riją, negalės tinkamai disponuoti savo turtu, statytis ir taip toliau. Ir ilgą laiką bus apribota. Aš įžvelgiu grynai bolševikišką sprendimo būdą ir vardan ko? Tai aš palaikau šią pataisą ir tikrai ne vardan Lietuvos tokie sprendimai ir ne dėl jos žmonių. Tai yra elementarus Konstitucijoje įtvirtin-tos neliečiamos nuosavybės atėmimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš – S. Jovaiša.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš patikslinu, kad būtų aiškiau. Laima, mes šiek tiek nesusikalbėjome. Yra informavimas raštu, ką aš ir sakiau. Yra. Taigi galime būti ramūs.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Pirmininke, o kur parašyta? Paskaitykite.

PIRMININKAS. Kolegos, per šoninį mikrofoną L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš ačiū sakau Ekonomikos komitetui, Aplinkos komitetas visiškai nepritarė, net nediskutavo su manimi, nenorėjo diskutuoti. Ačiū Ekonomikos komitetui.

PIRMININKAS. Gerai, padėkos padėkomis, bet vis dėlto mes svarstome toliau pasiūlymą? Svarstome. Tai dabar prieš. (*Balsai salėje*)

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Sako, viskas gerai.

PIRMININKAS. Atsiima. Tai gerai tada, aš to ir klausiu. Dėkoju. Tada motyvų nebereikia sakyti, kolegos, lieka kaip komiteto.

Toliau 13 straipsnis. Čia vėl yra Seimo narių L. Nagienės ir T. Tomilino. Atsiprašau, 14 straipsnis jau čia atsivertė. 14 straipsnis, L. Nagienės ir T. Tomilino. Komitetas nepritarė, tai jūs, matyt, reikalausite svarstyti ir balsuoti, ar ne? Prašom. Gerbiama Nagiene, pristatykite pasiūlymą. Čia dėl įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo. Jūsų pasiūlymas čia yra, kur ne buitiniams gaminančiais vartotojais siekiantiems tapti asmenims, išskyrus nepelno siekiančius juridinius asmenis ir centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojus. Šitas, prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš manau, kad šiek tiek yra atsižvelgta, nes ne buitiniams vartotojams nuo 2031 metų bus pradėta taikyti. Tie, kurie šiandien gamina, o naujiems jau dabar bus (...) taikomas. Taigi aš atsiimu, nes aš jau matau, kad yra įrašyta įstatymo pataisa.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Mes komitete tai pastebėjome ir ištaisėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi ištaisėte taip, kaip jūs norėjote. Toliau yra Aplinkos apsaugos komiteto ir Energetikos ir darnios plėtros komisijos analogiški pasiūlymai. Svarstome turbūt kaip vieną ir jiems abiem komitetas pritarė iš dalies.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, ir mes, Ekonomikos komitetas, patiksliname, suderinome su visais kitais straipsniais, nes čia buvo minėta, jau girdėjome tų priešpriešų, bet dabar jis yra tikrai suderintas.

PIRMININKAS. Tenkina kitus komitetus? Taip? Suderintas komiteto projektas. Gerai, dėkoju. Tada pagal komiteto redakciją – pritarti iš dalies.

Toliau Seimo nario R. Žemaitaičio pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Vis dar nėra gerbiamo R. Žemaitaičio, salėje nematau, tai tada galbūt pirmininkas pristatytų. Prašom. Gal jau grįžo?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Čia yra susiję su terminalais, o mes jau visus tuos terminus iš tikrųjų patiksliname. Ir dar šiandien gerbiamas A. Bagdonas pristatys savo pasiūlymą. Jie yra patikslinti ir suderinti. Taigi šitas buvo registruotas iki tol, kol dar terminai nebuvo suderinti.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti bendru sutarimu pagal komiteto redakciją? Dėkoju.

Dabar, kolegos, yra pasiūlymų dėl 2-8.5 klausimo – lydimąjo Elektros energetikos įstatymo projekto Nr. XIVP-2832. Aš siūlau apsvarstyti šitą, o paskui balsuosime dėl viso paketo. Dėl šio įstatymo 3 straipsnio buvo A. Bagdono pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Gerbiamas Andriau, ar tenkina?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju komitetui, buvo atsižvelgta iš dalies, tai ačiū, tenkina.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pagal komiteto redakciją tada.

Toliau per šoninį mikrofoną – R. Lopata. Prašom.

R. LOPATA (*LSF*). Dėl vedimo tvarkos. Mūsų langas užsidarė. Jūs pratęsite jį ar ne?

PIRMININKAS. Ačiū už pastabą. Taip, pratęsiame langą, kol apsvarstysime jau aptartus ir apsvarstytus projektus, paskui svarstysime naujus. Balsavimo langas, kol nubalsuosime dėl visų, ką jau esame nudirbę.

Štai, radau, dėl 11 straipsnio yra vėlgi Seimo nario A. Bagdono siūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Tai vėl klausiu gerbiamo A. Bagdono, ar tenkina?

A. BAGDONAS (*LSF*). Tikrai tenkina, ačiū.

PIRMININKAS. Tenkina, dėkoju. Vadinasi, pagal komiteto redakciją. Visi pasiūlymai yra apsvarstyti. Dėkoju komiteto pirmininkui.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar motyvai dėl viso bloko. Tuoj įjungsime, kolegos, kas yra užsirašę dėl motyvų išsakyti nuomonę. Už – gerbiamas A. Bagdonas, prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, nepaisant to, kad nepavyko pasiekti sutarimo dėl vienodo saulės ir vėjo jėgainių reglamentavimo, tačiau šis atsinaujinančių išteklių energetikos paketas faktiškai pagerina investicijų vystytojų aplinką Lietuvoje ir skatina gyventojus investuoti į atsinaujinančią energetiką. Suteikiama buitiniams vartotojams ne tik atsiskaitymo kiekiu galimybė, bet ir suteikiama galimybė pasirinkti grynojo atsiskaitymo modelį. Pereinant nuo atsiskaitymo kiekiu prie grynojo atsiskaitymo modelio numatomas ir pakankamai ilgas pereinamasis laikotarpis keičiant atsiskaitymo modelį. Šis atsinaujinančių išteklių energetikos paketas paskatins gyventojus investuoti į atsinaujinančią energetiką Lietuvoje. Tad kviečiu palaikyti šį subalansuotą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Tikrai nenoriu kalbėti vien prieš. Šiame įstatymų pakete po svarstymo, po ilgų diskusijų tikrai buvo rasta gerų sprendimų. Tačiau man kelia nerimą tai, kad Atsinaujinančių išteklių įstatymas yra kaip ta guma: kur nori, patempia už vieno galo, nori – patempia už kito, pagal poreikius. 2016 metais laužėme ietis ir daug kas nuo to nukentėjo, kad negalima skelbti konkursų dėl jūrinio vėjo, nes valstybė turi išžvalgyti ir tik dėl išžvalgytų plotų galima skelbti vėjo jėgainių konkursus. Po to staiga pakeista, nes „Ignitis“ užsimanė pasiimti vėjo, ten 120 kv. kilometrų jūros ir, atsivedęs savo „Ocean Winds“ partnerį, su juo prasisukti. Dabar įstatyme toliau pataikaujama šiai kompanijai, įvedami prioritetai vėjo jėgainių pajungimo sausumoje servitutams.

Suprantate, kaip mes elgiamės su įstatymais! Blokavome vos ne visą dešimtmetį pradėti eksploatuoti jūrinį vėją. Turėjo prasidėti nuo 2013 metų, bet Vyriausybė neparengė tvarkų, po to įjungė stabdį, po to sako: jau viskas, nebereikia. O kaip su hibridais? Kad išnaudotų tinklus hibridinėms jėgainėms, tai prikūrė visokius dalykus: kaip jau suteiktas galias antrą kartą išdalinti kitiems, kurie užsimanė. Kaip apskritai tie du gigavatai buvo išdalinti? Absurdas, kaip buvo išdalinti! Kuris pirmesnis – tas greitesnis. Išdalinta tiems, kurie kovo mėnesį pateikė pataisas, atsirado ribojimai tikrai kada, liepos mėnesį? Tai štai, kurie gudresni – tie pirmi. Taip neturėtų būti.

PIRMININKAS. Laikas. Dėkoju. Gal, kadangi paketas didelis, po du. Kadangi du užsirašė prieš, tai du – prieš, du – už. Gerai, gerbiamas K. Starkevičius už tada.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū kolegoms, iš tikrųjų, už išsakytą kritiką ir geras diskusijas visuose komitetuose ir klausymuose. Tai aš dabar noriu tikrai pasakyti apie teisėtus lūkesčius, kurių mes daug kartų kartais neįgyvendinome ar nepavyksta jų įgyvendinti. Tai šiuo atveju visi investuotojai, kurie dabar iki įstatymo pradžios bus pradėję projektus, iki 2031 metų galės juos tęsti. Tai čia yra labai svarbu ir gera žinia investuotojams.

Antras dalykas, kuris svarbus, dėl kurio daug iečių laužėme, tai dėl grynojo atsiskaitymo. Grynasis atsiskaitymas. Buitiniams vartotojams nėra numatyta jokių terminų, nebus taikomas buitiniams vartotojams, kas taip pat labai svarbu – ir po 2031 metų nebus. Tai čia mes dabar, šią dieną, turime beveik 85 tūkst., iki metų pabaigos turbūt bus 100 tūkst. Jie yra investavę jau virš 800 mln. Tikrai sąlygos ir žaidimo taisyklės nesibaigs.

Dabar aš noriu dėl V. Ažuolo tokių pamąstymų, kurių jisai čia daug išsakė. Tai žiūrėkite, kas bus ir kaip veiks sistema. Dabar jau išsiaiškinome, kad bus informuoti registruotais laiškais, – tai vienas mitas jau paneigtas.

Kitas dalykas, visos bendruomenės, kurios yra 15 kilometrų spinduliu, gaus kompensacijas, numatytas už pagamintą elektrą, megavatus, ir dar tie gyventojai, kurie gyvena 5 kilometrų spinduliu, nuo šios sumos taip pat gaus kompensaciją jau tiesiogiai. Tai čia yra iš tikrųjų tos gerosios naujienos, kurios bus įgyvendinus.

Dar vieną dalyką pabrėšiu, tai, kad galima bus dalyvauti ir vėjo energetikos projektuose, kaip nutolusiuose projektuose, saulės. Ačiū.

PIRMININKAS. Laikas. Ir V. Ažuolas – prieš.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų šis įstatymas turėjo ištaisyti prieštaravimą Konstitucijai. Energetikos ministras labai gerai pasakė: aš atnešiau antikonstitucinį įstatymą, bet, jeigu Seimas pri-

ėmė, jis pats kaltas, ministras nekaltas. Ką komiteto pirmininkas pasakė, informavimas yra ir bus. Bet reikia ne informavimo, o gauti sutikimą iš sklypo savininko, kad bus pažeistos jo, kaip savininko, teisės į savo turtą arba turėtų būti išmokėta kompensacija. Tai gerai, kad dabar yra svarstymo stadija, tikiuosi, kad iki priėmimo stadijos tas bus ištaisyta ir Konstitucijos mes Lietuvoje laikysimės. Jeigu mes to neištaisysime, tai ir toliau visi gretimų sklypų savininkai liks be savo konstitucinių teisių. Tai šiuo atveju balsuoti už tikrai negalima, nes tai nėra ištaisyta.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuojame dėl šio įstatymo projektų paketo: 2-8.1, 2-8.2, 2-8.3, 2-8.4, 2-8.5, 2-8.6 – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir visų lydimųjų projektų paketo. Balsuojame.

Užsiregistravo 114, balsavo 114: už – 77, prieš – 2, susilaikė 35. Taigi, yra pritarta po svarstymo. Atsakau, Jurgi, į repliką: taip, balsavimas yra pratęstas, balsavimo langas. Jūs gal neišgirdote.

15.55 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 5, 6, 10, 13, 22, 29, 30, 33, 36 straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2467 (pateikimo tęsinys)

Dabar tada grįžtame prie rytinės darbotvarkės vienintelio likusio klausimo, jį apsvairstėme, tai gerbiamos L. Nagienės. Pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir 32 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2467.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 52, prieš – 15, susilaikė 45. Taigi nėra pritarta.

Reikia apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Kas balsuoja už, tai grąžinti tobulinti, kas balsuoja prieš, tai atmesti. Jeigu kolegų neprieštarautų, paleistume trumpąjį balsavimą. Beveik visi susėdę savo darbo vietose, niekas po salę nevaikšto, galėtume šiek tiek greičiau priimti įvairius projektus, kurių čia nemažai apsvairstėme.

Už – 65, prieš – 44. Yra grąžinama tobulinti.

15.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1624 (svarstymo tęsinys)

Toliau 2-2 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1624. Čia komitetas siūlo atmesti. Balsuojame už komiteto siūlymą atmesti.

Užsiregistravo 110, balsavo 110: už – 107, prieš – 2, susilaikė 1.

15.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. XI-1322 „Dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-2954(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau 2-3.1 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos muzikos ir teatro akademijos statuto patvirtinimo pakeitimo projektas Nr. XIVP-2954. Po svarstymo balsuojame. Čia jau tas naujasis projektas, jam komitetas siūlo pritarti.

Užsiregistravo 109, balsavo 109: už – 108, prieš – 1, susilaikė 0. Taigi po svarstymo pritarta.

15.57 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206 (pateikimo tęsinys)

Toliau lydimasis 2-3.2 klausimas. Čia balsuosime po pateikimo. Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3206.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 108, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi pritarta po pateikimo.

Siūlomas pagrindiniu komitetu Švietimo ir mokslo komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

15.58 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2972(2), Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2973(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau 2-4.1 ir 2-4.2 klausimai – Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2972 ir lydimasis Administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.

Užsiregistravo 112, balsavo 110: už – 71, prieš – 14, susilaikė 25. Po svarstymo yra pritarta.

15.58 val.

Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-931 9, 16, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2107(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau 2-5 klausimas – Civilinių pirotechnikos priemonių apyvartos kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2107.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 90, prieš – 3, susilaikė 18. Taigi po svarstymo yra pritarta.

15.59 val.

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 10² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3090(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo 10² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3090.

Užsiregistravo 104, balsavo 103: už – 75, prieš – 1, susilaikė 27. Taigi po svarstymo yra pritarta.

15.59 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37, 72, 73, 90 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2857(2), Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2858 (svarstymo tęsinys)

Dabar 2-7.1 ir 2-7.2 klausimai – Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2857 ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas.

Užsiregistravo 103, balsavo 100: už – 85, prieš nėra, susilaikė 15. Po svarstymo yra pritarta.

Toliau jau mes esame apsisprendę dėl darbotvarkės 2-8.1, 2-8.2, 2-8.3, 2-8.4, 2-8.5, 2-8.6 klausimų.

16.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203 (pateikimo tęsinys)

Tada paskutinis iš balsavimo lango darbotvarkės 2-10 klausimas, kurį esame apsvaistę. Seimo nutarimo „Dėl Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3203.

Užsiregistravo 112, balsavo 111: už – 107, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 4. Taigi, po pateikimo yra pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

16.01 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3193, Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3194, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3195, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18¹, 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3196, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34¹ ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3797, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3198, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11¹, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3199 (*pateikimas*)

Dabar, gerbiami kolegos, balsavimo lango laikas pasibaigė ir kviečiu į tribūną ministrę M. Navickienę. Socialinio draudimo pensijų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3193 ir lydimieji projektai.

Toliau posėdžiui pirmininkaus vicepirmininkas J. Sabatauskas. (*Šurmulyš salėje*)

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Sveiki, gerbiamieji kolegos. Čia, tikiuosi, mane taip sutinkate su džiugesio šūksniais? Noriu pristatyti, žinau, kad jau esate pavargę, labai svarbų projektą, siekiantį ištaisyti tam tikrą socialinį neteisingumą. Jis iki šiol lydėjo senyvo amžiaus žmones, kuriuos sunki negalia ištikdavo jau sukakus pensinį amžių, kai vien tik tai tas amžius, kada žmogų ištinka sunki negalia, nulemdavo tai, kad jo pajamos visą likusį gyvenimą būdavo mažesnės. Todėl šią dieną teikiu Socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimus ir lydimuosius įstatymų projektus tam, kad ištaisytumėme šį netolygumą.

Trumpai noriu iliustruoti gerbiams kolegoms, kaip atrodo esama situacija ir kokia būtų siūloma situacija jau po šių įstatymų projektų priėmimo. Pagal šiuo metu galiojančią negalios vertinimo sistemą darbingo amžiaus asmenims yra nustatomas darbingumo lygis, pavyzdžiui, 15 %, 20 % darbingumo lygis, ir jiems mokama netekto darbingumo pensija, o jos dydis priklauso nuo nustatyto darbingumo lygio ir asmens turimo pensijos draudimo stažo. Asmuo taip pat turi teisę gauti tikslines kompensacijas, jam yra taikomos lengvatos, garantijos, gali gauti paslaugas ir pagalbą. Asmeniui su negalia, sukakus pensinį amžių, jo turimas darbingumo lygis prilyginamas vienam iš specialiųjų poreikių lygių, tai yra didelių arba vidutinių, ir šis asmuo, atsižvelgdamas į išmokos dydį, turi teisę pasirinkti, kurią išmoką jis norėtų gauti, ar netekto darbingumo pensiją, ar senatvės pensiją. Atitinkamai asmeniui išlieka visos lengvatos, garantijos ir jis gali naudotis visomis paslaugomis ir pagalba.

O jeigu vertinama jau pensinio amžiaus asmens negalia, tai yra jis ateina nusistatyti negalios jau būdamas pensinio amžiaus, jam nustatomas vienas iš specialiųjų poreikių lygių, tai yra didelių arba vidutinių, ir asmeniui gali būti mokamos tikslinės kompensacijos, jis gali naudotis visomis lengvatomis ir garantijomis, paslaugomis ir pagalba, kurios yra skiriamos asmeniui su negalia. Nors specialiųjų poreikių lygis suprantamas kaip asmens savarankiškumo netekimo mastas, tačiau jis nėra vertinamas procentine išraiška kaip darbingumo lygis, o pats asmuo neturi teisės rinktis, kurią išmoką norėtų gauti, ar netekto darbingumo pensiją, ar senatvės pensiją. Taigi galima sakyti, kad negalios vertinimas ir pensijos apskaičiavimas pensinio amžiaus asmenims yra nevienodas, lyginant su darbingo amžiaus asmenimis, kurie, sukakę pensinį amžių, gali rinktis, kurią pensiją gauti, o išlaidos, ar asmuo yra darbingo amžiaus, ar pensinio amžiaus, mes visi puikiai suprantame, turint negalią, yra tokios pat.

Čia turiu labai sudėtingą lentelę, kuri rodo labai sudėtingą apskaičiavimo principą, kaip daroma įtaka netekto darbingumo procentui. Yra tam tikras netekto darbingumo daugiklis, kuris lemia galutinę finansinę žmogaus situaciją. Taigi netekto darbingumo pensijos, kaip ir visos socialinio draudimo pensijos, skirtos pakeisti iki draudiminio įvykio buvusias pajamas ar jų dalį.

Pagal netekto darbingumo procentus diferencijuojamos skirtingos asmenų galimybės dirbti ir gauti pajamų. Šiose lentelėse matyti, kaip netekto darbingumo procentai daro įtaką pensijos dydžiui. Prie šios skaidrės neapsistosiu. Prie šios taip pat.

Apsistosiu prie konkretaus pavyzdžio, kaip gali atrodyti vieno žmogaus situacija. Mes paėmėme, kad iliustruotume šią situaciją. Pavyzdžiui, pagal dabartinį siūlymą asmuo, kuriam sukanka 64 metai ir 2 mėnesiai, gauna 600 eurų dydžio senatvės pensiją. Nustačius tokiam žmogui didelių specialiųjų poreikių dydį, lygi, pensijos dydis nesikeičia ir lieka 600 eurų visam likusiam gyvenimui. Tačiau jeigu tam pačiam žmogui sunki negalia būtų nustatyta 63 metų ir 11 mėnesių, tarkime, kelių mėnesių skirtumu iki pensinio amžiaus būtų nustatytas 90 % netektas darbingumas, tas žmogus iki senatvės pensijos amžiaus sukakties gautų 814 eurų netekto dydžio nedarbingumo pensiją. Po senatvės pensijos amžiaus sukakties jis gautų tokio pat dydžio, tai yra 814 eurų, senatvės pensiją neįgaliajam. Pritarus siūlymui, nepriklausomai nuo to momento, kada yra nustatoma sunki negalia, žmogus dėl savo būklės galėtų rinktis ir gauti didesnę pensiją, didesnes bendrąsias pajamas.

Kaip mes prognozuojame gavėjų skaičius ir lėšas? Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos duomenimis, šiuo metu yra apie 33 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, kurie pripažinti netekusiais 70 % arba 100 % darbingumo, tai yra apie 2,4 % nuo visų asmenų, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu. Šiuo metu yra apie 1,4 mln. apdraustųjų. Pensinio amžiaus asmenų, kuriems šiuo metu yra nustatyti specialieji poreikiai, dabar yra apie 60 tūkst., tai yra apie 10 % visų senatvės pensijų gavėjų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2022 metais senatvės pensijos amžių sukakusių asmenų, kuriems buvo nustatyta sunki negalia, buvo beveik 24 tūkst. NDNT duomenimis, sunki negalia, tai yra specialusis nuolatinės slaugos poreikis, kasmet nustatomas apie 5 tūkst. pensinio amžiaus asmenų. Vertinant galimus gavėjus yra daroma prielaida, kad, pasikeitus negalios nustatymo tvarkai ir atsiradus galimybei dėl negalios gauti didesnę pensiją, dėl dalyvumo lygio nustatymo papildomai kreipsis ir tie senatvės pensinį amžių sukakę asmenys, kuriems šiuo metu nėra nustatytas specialiųjų poreikių lygis. Asmenys dėl dalyvumo lygio nustatymo kreipsis skirtingu laiku, tikėtina, per kelerius metus, ir ilgainiui tas skaičius turėtų stabilizuotis.

Darome prielaidą, kad pirmaisiais metais, 2024-aisiais, apie 7 % senatvės amžių sukakusių asmenų, tai yra apie 43 tūkst. gavėjų, bus pripažinti netekusiais 70 % ir daugiau dalyvumo lygmenis. Antraisiais reformos metais prognozuojame apie 10 %, trečiaisiais – apie 12 %. Prognozuojamas lėšų poreikis 2024 metais tokių žmonių pajamoms didinti iš viso būtų 58 mln. eurų, įvertinus planuojamą indeksavimą: 35 mln. eurų iš valstybės biudžeto ir 23 mln. eurų iš „Sodros“ biudžeto.

Ačiū už dėmesį. Kažkaip labai greitai, galvojau, kad bus dar viena skaidrė. Gerbiami kolegos, esu pasiruošusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Ačiū, gerbiama ministre. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Ar šita permaina, kaip jūs vadinate, reforma, neapkraus per daug sistemos ir nebus perkrovos, kitaip tariant, ar ji nenulūš? Ir toliau dėl vertintojų kompetencijos, nes vis dėlto turės vertintojai būti, kaip jie pasirengs? Mes gi žinome iš praktikos, kaip būna. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Pradėsiu nuo antro klausimo. Man atrodo, kad dėl kompetencijos vertinimo procese yra labai svarbus klausimas. Mes su tuo gyvename jau ir dabar, jau ir šiandien, rengdamiesi įgyvendinti negalios reformą, kuomet nuo sausio 1 dienos turėsime vieną agentūrą, kurioje turėtume tiek paslaugas, tiek vertinimą suteikti vieno langelio principu. Į profesionalumą, kompetencijas ir skaidrumą tikrai kreipiame labai didelį dėmesį ir viliamės, kad ta reforma ir patikėjimo daugiau suteiks gyventojams pačia vertinimo sistema, ir mes taip pat pereisime vien tik nuo medicininių kriterijų vertinimo, tai yra nuo diagnozių, prie socialinių kriterijų vertinimo, tai yra kokių socialinių aplinkų reikia žmogui, kad jisai galėtų turėti aukštesnį dalyvumo lygį, ar pritaikytų patalpų, ar pritaikytų aplinkų. Tai yra ir įtraukiojo švietimo, šiaip jau ir ugdymo klau-

simas, ir panašiai. Dedame dideles viltis, kad pavyks tiek kokybės, tiek prieinamumo klausimus stiprinti būtent negalios reforma.

O dėl sistemos iškreipimo, tai sistema jau dabar yra veikianti. Tarkime, taip, kaip yra nustatoma sunki negalia žmonėms iki pensinio amžiaus, tokiu pačiu principu tas galiotų ir tiems žmonėms, kuriems sukanka pensinis amžiaus. Aš čia nežvelgiu sistemos išbalansavimo, nes ir dabar pensijos yra tos pačios, ar ne, negalios mokamos ir iš valstybės biudžeto, ir iš „Sodros“ biudžeto. Aš matau tiesiog aprėpties išplėtimą ir ištaisymą tam tikro socialinio neteisingumo, kuris iki šiol buvo tų žmonių atžvilgiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Labas vakaras. Jeigu teisingai suprantu, šiuo metu pensinio amžiaus asmuo gauna ir nustatyto dydžio pensiją, ir neįgalumo išmoką, kuri nustatoma pagal dalyvumo laipsnį, ar ne? Tai jūs siūlote savo įstatymo pakeitimais nustatyti, kad asmuo pasirinktų vieną kažkurią išmoką, ar ne?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Dabar gali pasirinkti vieną iš ir pasirenka didesnę su netekto darbingumo dalimi. Mes siūlome, kad tas pats principas galiotų (atsiprašau, jeigu pertraukiau klausimą) ir tiems žmonėms, kuriems sunki negalia nustatyta jau po pensinio amžiaus sukakties datos. Nes dabar tiems žmonėms tiesiog yra skirtingas principas – jiems ta papildoma dalis nėra nustatoma ir jie visą laiką gauna tik senatvės pensiją.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, ministre, už pristatymą. Aišku, skaidrėse viskas atrodo gražiai, teisingai, tvarkingai, gražių pavyzdžių pateikėte, bet mus, Seimo narius, pasiekė skundai tų, kurie turės vertinti ir vertina jau dabar neįgalumą, ar ne, tą dalyvumą. Žmonės išeina iš darbo. Tiems, kurie lieka, didėja krūvis. Tai aš noriu paklausti, kas įgyvendins jūsų visas šitas gražias svajones? Ypač turint galvoje, kad net ir tos metodikos, kurios yra naudojamos dabar nustatyti, buvusios *pilotuotos*, nepasiteisino, jas reikėjo tvarkyti. Naujos jau dabar net nebebandomos *pilotuoti*, jau tiesiog atiduodamos įgyvendinti. Čia kalbu apie tą vertinimą. Tai kaip čia viskas vyksta? Ar jūs negalvojate, kad pirmiausia reikėtų paruošti žmones, kurie vertins, turėti *išpilotuotas* metodikas, tada ateiti su tokiais siūlymais? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Na, iš tiesų mes labai stengiamės, kad šiame procese ne tik atsirastų naujos tvarkos, nauji principai, bet ir žmonės, kurie tą darbą turės daryti, kad jie jaustųsi dalininkais viso to pokyčio ir viso to proceso. Aš puikiai suprantu, kad be to mes gero rezultato nepasieksime. Tikrai labai stengiamės ir su Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos darbuotojais palaikyti nuolatinį ryšį, klausti jų nuomonės. Bet visada, kai laukia tam tikras pokytis, ypač reorganizacinis pokytis, kai bus sujungta daugiau įstaigų į vieną grupę, kai bus tas vieno langelio principas, žmonėms yra tam tikro nerimo.

Tai dabar čia ir dabar aš visiems negaliu pasakyti, kad staiga visiems padidės atlyginimas ir taip toliau, ir panašiai. Mes tikrai stengsimės užtikrinti tas pačias galimybes žmonėms ir pagal jų darbo krūvį, kuris susiformuos, ir atlygio politiką dabar kaip tik dėliojame, kad tie žmonės jaustų ir atlyginimo tam tikrą teigiamą įtaką savo darbe. Bet ar viskas iš karto veiks ten labai sklandžiai? Aš tikrai neturiu iliuzijos, kad pasakyčiau, kad taip, 100 % nuo sausio 1 dienos visi čia ateis ir viską teisingai padarysime. Bet dedame tikrai maksimalias pastangas, kad tas procesas būtų sklandus. Girdėjau skundus žmonių, skaičiau laiškus lygiai taip pat. Su tais žmonėmis jau buvome ne sykį susitikę kalbėtis apie tai, koks pokytis visų mūsų laukia.

Kad neveikia aprašai ar klausimynai, nenorėčiau sutikti. *Pilotavimas*, taip, jisai tam ir yra *pilotavimas*, kad mes pasiimtume tai, kas gero, kas pasitvirtino iš *pilotavimo*, ir neimtumėme to, kas, manome, nepasiteisino. Bet dabar jau daugiau negu metus laiko mes dirbame ir prie klausimynų, ne tik Lietuvos, bet ir užsienio praktiką naudojame, ir ekspertų turime visą sąrašą, jis padeda tą procesą koordinuoti, tai kokybei skiriame labai didelį fokusą ir dėmesį.

Labai stengsimės, kad ir žmonės jaustųsi dar labiau įtraukti ir motyvuoti. Tikrai suprantu, kad pokytis visada yra sunkus, bet irgi palaikymo prašau, kad iš karto nenurašytume kaip nesėkmės, bet suprastume, kad tai tikrai yra mums visiems galimybė, jeigu rasime bendrus sprendi-

mus. Tai stengiamės, kas blogai, taisome, bet labai viliuosi, kad nuo sausio 1 dienos kokybiškai galėsime įgyvendinti reformą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, ministre. Na, šaunu, kad atsiranda žmonėms daugiau pinigų, bet, kaip matau, iš tikrųjų atsiras nemaža paskata pensiniam amžiui siekti to neįgalumo. Čia atsiranda, kaip A. Veryga sakė, papildomų turbūt, na, ir reikalavimų teisingai įvertinti. Savaime suprantama, kad visi nori gauti didesnių pinigų. Tai va čia svarbu suvaldyti tą situaciją, nes iš esmės padidės biudžeto išlaidos. Na, jeigu jos padidės vertai, tai viskas aišku, bet, kita vertus, visko būna.

Bet mano klausimas kitas. Peticijų komisijoje mes nagrinėjome tokį klausimą, kai išėjęs į pensiją žmogus, tiksliau, imantis tą paramos išmoką kaip neįgalumo, dar dirba ir po to ta neįgalumo išmoka tampa mažesnė, negu uždirbta pagal stažą. Ar bus variantas pereiti, vadinasi, pasirinkti geresnį variantą, nes ten, kiek žinau, buvo įstatyme įteisintas tas dalykas, kad vis dėlto žmogui, su neįgalumu dirbančiam, kai jis pasiekia didesnę... galimybę gauti didesnę išmoką per socialinį draudimą, tada jis gali pereiti. Tai šiuo atveju galės ar negalės?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Gal pradėsiu nuo antrosios dalies, kad kuo daugiau žmonių norės nusistatyti negalią. Aš noriu tik akcentuoti, kad šis pakeitimas lies sunkią negalią. Sunki negalia, kuri jau yra turbūt nustatoma tais atvejais, kai 70–100 % netekto darbingumo, na, turbūt yra jau tos aplinkybės, kai tikrai yra, na, žmogui reikalingas tas pokytis ir papildomos išlaidos yra tikrai didelės. Tiesiog iki šiol buvo tam tikras netolygumas.

Bet kokybės klausimu tą patį, ką ir gerbiamam Aurelijui atsakiau, tą patį ir jums noriu atsakyti: nustatymo požiūriu mes kelsime aukštą kartelę. Ir pati reforma yra labiausiai nukreipta į tai, kad mes, taip, turime šiandieną tokią susiformavusią praktiką, kad kartais tas neįgalumas žmogui yra kaip tam tikra siekiamybė pasididinti savo pajamas, nes tos pajamos žmonių, ypač tų, kurie turi negalią, atrodo ir būna labai mažos. Bet mes stengiamės keisti ir pačią koncepciją tuo, kad kai tu vertini ne tik tai medicininius kriterijus, bet kai gali iš karto gauti vieno langelio principu ir daugybę socialinių papildomų kriterijų, kuriuos išpildžius tavo dalyvumo lygmuo gali būti aukštesnis, tu gali būti savarankiškesnis, laisviau dalyvauti darbo rinkoje, švietimo sistemoje ir panašiai. Tai turbūt pats principas negalios vertinimo irgi duos tam tikrą pokytį.

O dėl Peticijos komisijoje nagrinėto klausimo negaliu dabar taip atsakyti, nes iki galo formuluotės yra neaiškios. Tai aš jums, jeigu galima, atsakysiu į šį klausimą atskirai.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar, ministre, vienas buvo užsirašęs, tiesa, dėl lydimąjo projekto, todėl jo nesimato bendroje eilėje. L. Kukuraitis, paskutinis klausėjas.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, posėdžio pirmininke, dėkui, ministre. Tikrai labai toks conceptualus siūlymas ir, man atrodo, didžiulį poveikį darys žmonėms, kurie yra pensinio amžiaus. Suprantame, kaip sudėtingai tas mūsų dalyvumas ar iki šiol negalia, o paskui dalyvumas yra nustatomas, kiek daug tenkančios yra tame procese, ar nebus taip, kad mes didelę grupę žmonių, senjorų, kurie vos juda, kurie tikrai kenčia, įvesime į tą vertinimo būklę su visomis nuoskaudomis, neteisingumo jausmu ir taip toliau, kurių mes turime žmonių su negalia bendruomenėje? Tai čia ta rizika, norisi ją įvardinti, kaip jūs ją vertinate?

O antras dalykas, tai iš kur pinigai, nes šimtamilijoniniai siūlymai, didžiausios sumos kitai kadencijai. Iš kur pinigai?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Iš biudžeto prioritetų. Jeigu mes manome, kad žmonės su negalia yra prioritetas, mes skiriame jiems lėšų. Šito įstatymo projekto aš nenešiau anksčiau todėl, kad nebuvo pasibaigusios biudžeto derybos. Mes nematėme bendro biudžeto paveikslo, mes nematėme, kiek lėšų galima būtų atsakingai suplanuoti šiai problemai spręsti. Tikrai tada, kai mes pamatėme, kad šis pasiūlymas gali būti tvariai užtikrintas biudžeto pajamomis, tikrai tada šitas įstatymas ir pasiekė šią salę. Tai yra prioriteto klausimas. Man atrodo, jeigu mes kalbame, kad žmonės su negalia mums yra prioritetas, mes turime tai įrodyti ir prioritetizuodami savo biudžeto projekcijas, bet negalime tiesiog mesti įstatymo projekto, kuris neturėtų finansavimo. Būtent todėl jis šiandien yra čia.

tai išeina, kaip aš jau ir minėjau, 19,2 % iš viso per 60 mėnesių iš karto sumažinama pensija. Jei asmuo nuo 2022 iki 2023 metų sustabdė išankstinės pensijos mokėjimą ir nusprendė dirbti, tai 2024 metais nustojus dirbti ir atnaujinus išankstinę pensiją jos dydis nebus perskaičiuotas, o bus pensija sumažinta lygiai taip pat 60 mėnesių, nors jisai vienus metus dirbo ir negavo išankstinės pensijos. Čia tiesiog yra nelogiškas sprendimas ir nėra skaičiuojama proporcingai.

Nors esamas teisinis reguliavimas numato, kad atnaujinant ir perskaičiuojant paskirtos išankstinės pensijos dydį yra įvertinamas asmens įgytas stažas ir apskaitos vienetų skaičius, tačiau nėra atsižvelgiama į išankstinės pensijos sustabdymo laikotarpį. Taigi, ar jau paskirta senatvės išankstinė pensija, ar po to, kai sueina senatvės amžius, jam yra iš tikrųjų labai neteisingai sumažinama šita pensija ir neteisingai skaičiuojama. Praėjusį kartą šitam pasiūlymui nepritarė dauguma. Aš manau, ministrė šiandien galbūt užduos klausimą ir gal pritars. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji kolege. Jūsų nori paklausti Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Kažką panašaus mes nagrinėjome Peticijų komisijoje, bet iš tikrųjų turbūt pati sistema neturėtų skatinti įtraukti pensijų ir imtis tokių priemonių. Ypač šiuo metu ar jina per daug aktuali? Anksčiau buvo galima pasakyti, kad darbo rinkoje nėra darbo vietų, tam tikros sąlygos, o čia, jeigu žmogus, pavyzdžiui, nutraukia savo darbinę veiklą ir kur nors išvažiuoja, tarkime, metams, kitiems, paskui vėl sugalvoja grįžti, tokiu atveju, na, tam tikros pasekmės yra. Jeigu žmogus žino, kad išėjęs į išankstinę pensiją turi tam tikrą netekimą, vadinasi, klausimas lieka, aišku, kokie skaičiai, šiuo atveju turbūt, kiek mažėja ta pensija. Bet ar tikrai jina neturi mažėti, neturi būti pasekmių, tai čia klausimas.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą, bet tikriausiai esmės ir nesupratote. Šiuo laikotarpiu mes kaip tik skatiname. Žmogus, galbūt esant kokiai nors kritinei situacijai, išėjo į išankstinę pensiją, po to jisai susirado darbą ir tuo laikotarpiu nesinaudojo ir negavo išankstinės pensijos, o mes jam vis tiek skaičiuojame, ar jisai ketveriais metais išėjo anksčiau į pensiją, ar penkeriais metais, ar trejais metais, mes jam ir skaičiuojame 60 ar 48 mėnesius. Tai yra neteisinga. Žmogus pasinaudojo, tarkime, tikrai trejus metus jisai gauna išankstinę pensiją, tai trejus metus ir mažinkime proporcingai, dvejus metus jisai dirbo. Kodėl mes jį turime bausti dar dvejus metus, jeigu jisai išmokos negavo, iš viso negavo išmokos? Tikriausiai nesate įsigilinęs užduodamas tokį klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų paklausė visi, kurie norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų T. Tomilinas – už.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš norėčiau pratęsti gerbiamos Laimos pasisakymą. Tikrai noriu paraginti balsuoti už, nes būtent šis pasiūlymas kaip tik ir skatina žmones nebepraleisti viso priešpensinio amžiaus išankstinėje pensijoje ir, tik atsiradus bet kokiai galimybei, pradėti dirbti, uždirbti pinigų, nutraukti išankstinės pensijos mokėjimą ir nepatirti tos diskriminacijos, kuri atsiranda, trumpam pasinaudojus išankstinės pensijos teise. Todėl siūlau pritarti įstatymo projektui. Jis tobulina sistemą ir skatina žmones dirbti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo langą.

16.30 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3037 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3037. Pranešėjas – L. Kukuraitis. Pateikimo stadija. Matau, L. Kukuraitis per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos?

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašome pertraukos iki kito posėdžio dėl šito klausimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Prašymas teisėtas. Kolegos, bendru sutarimu? Bendru sutarimu daroma pertrauka iki kito posėdžio.

16.31 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 3 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3156, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3157, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3158, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3159 (pateikimas)

Taigi, kitas klausimas. Čia jau kompleksinis – įstatymų projektų paketas iš keturių projektų: Žemės įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo ir papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas, Žemės įstatymo 2 straipsnio, Investicijų įstatymo bei Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą. Pateikimo stadija. Pranešėjas – viceministras K. Žemaitis. Prašom.

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, pristatau keletą siūlomo įstatymo pakeitimų ir juos labai trumpai norėčiau jums pristatyti su prezentacija. Iš esmės šiuo metu sprendžiame labai konkrečią problemą, su kuria mes susiduriame, kalbėdami apie investicijų pritraukimą, ypač regionuose. Šiuo metu trūksta sklypų, kurie būtų paruošti investicijoms ateiti čia ir dabar, ypač kas liečia stambias investicijas. Čia dažnai mes girdime tokių, žinote, vištos ir kiaušinio principą, tai yra ar ateis investuotojas? Ar investuotojas pirma, ar sklypas pirma? Dabar matome situaciją, kad dažnu atveju, ypač regionuose, mes turime pasiūlyti sklypą, kuris būtų patrauklus investuotojams. Bet, deja, dabartinis teisinis reguliavimas šiuo metu neleidžia rezervuoti ir vystyti valstybinių žemės sklypų tokiam poreikiui.

Todėl mes siūlome sukurti ir patvirtinti valstybės žemės sklypų rezervavimo modelį, užtikrinant išvystytą, didelių valstybinės žemės sklypų pasiūlą naujoms gamybos investicijoms pritraukti, ir palengvinti bei pagreitinti tolesnį valstybinės žemės sklypų pasiūlos procesą, gavus konkretaus investuotojo užklausą. Matome, kad iki 2030 metų tikėtinas poreikis yra apie 1 tūkst. 300 hektarų. Šiuo metu nei dabartinės pramoninės teritorijos, nei laisvosios ekonominės zonos tokio poreikio negali pasiūlyti, juolab savivaldybės, kurios neturi tokių teritorijų, sunkiai konkuruoja dėl investuotojų. Siūlymas yra žengti žingsnį į priekį ir užsirezervuoti bent keletą valstybinės žemės sklypų, ir kartu numatyti galimybę juose pritraukti stambius investuotojus.

Apskritai pats procesas yra iš kelių etapų. Pirmiausia, tai yra sklypo rezervavimas, vėliau – vystymas ir galų gale – sklypo nuoma. Tam yra įtraukta ir Nacionalinė žemės tarnyba, kaip pagrinadinė institucija, kuri atlieka šitą funkciją; taip pat Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su savo agentūromis gali vėliau vystyti, identifikuoti, koks yra investuotojų poreikis, ir kartu su savivaldybėmis tada nustatyti ir išvystyti tuos sklypus, kurie būtų patrauklūs investuotojui, ir galų gale pritraukti reikalingas investicijas.

Tai iš esmės Lietuvos teritorijoje, tikėtina, tokių sklypų tikrai nebus daug. Mes kalbame apie tris, keturis sklypus, bet tai irgi yra reikšmingai daug, turint omenyje, kad mūsų konkurencinė aplinka su kitomis šalimis regione yra pakankamai sudėtinga. Tai būtų mums dar vienas būdas aktyviau konkuruoti dėl užsienio ir vietos investuotojų pritraukimo.

Įstatymo projektu bus sukurtas teigiamas bendras poveikis valstybės finansams, nes valstybė rezervuoja investicinius valstybės žemės sklypus stambiems projektams. Praktika rodo, kad minėtų projektų ilgalaikio materialiojo turto vertė, tenkanti vienam hektarui naudojamos teritorijos, siekia nuo 3 iki 4,5 mln. eurų už hektarą. Tai yra kapitalui imlios investicijos. Siekiame, kad tokių investicijų Lietuvoje būtų kuo daugiau. Esant poreikiui, mielai atsakysiu į klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū viceministrai už pristatymą. Jūsų klausti norėtų R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, mano klausimas būtų sukonkretinti, koks dydis tų investicinių sklypų, sakykime, koks galbūt mažiausias tas dydis? Taip pat mano klausimas susijęs su labai teisinga Teisės departamento pastaba dėl jūsų teikiamo įstatymo projekto, kad iš projekto nuostatų nėra aišku, kaip priimto įstatymo nuostatos būtų taikomos tų piliečių atžvilgiu, kurių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo (priskiriama rezervuotiems investiciniams valstybės žemės sklypams) procedūros yra jau pradėtos. Siekiant to teisinio aiškumo ir teisėtų

lūkesčių, kaip šia apimtimi būtent tokiems piliečiams bus reglamentuotas šio įstatymo nuostatų taikymas?

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū už klausimus. Pirmiausia dėl sklypų teritorijos. Mes kalbame apie didesnius nei 20 hektarų sklypus. Iš esmės tai yra stambūs ir dideli sklypai.

Jei kalbėtume dėl žemės gražinimo, čia turbūt porą momentų. Vienas – ši nuostata būtų taikoma toms teritorijoms, kurios yra ne miestų ir miestelių teritorijose. Tai reiškia, kad tas žemės gražinimas, nuosavybės gražinimas, kuris yra miestuose ir miesteliuose, negalioja. Mano žiniomis, šiuo metu ne miestų ir miestelių teritorijose didžioji dalis gražinimų jau yra įvykusių. Nepaisant to, tikrai nėra tikslo kaip nors konkuruoti su žmonių teisėtai lūkesčiais atgauti žemę, jeigu tokių pavienių atvejų dar yra. Tikrai, manau, vėliau ir komitetų svarstymuose sukalibruosime tas nuostatas taip, kad atitiktų ir piliečių visus įmanomus lūkesčius atgauti savo teisėtas žemes. Bet, mano žiniomis, tokiu atveju iš esmės galima tik pavieniui, plius miestų teritorijų mes nejudiname, čia kalbame tik apie užmiestį.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš čia. Labas vakaras, viceministre. Tikriausiai šios iniciatyvos gimė po ką tik įvykusio „Investuotojų forumo 2023“. Tikriausiai buvo kalbėta ta tema.

Mano klausimas būtų iš kelių dalių. Pirmas. Ar Lietuva, jūsų manymu, jau yra subrendusi, tai yra pasiekusi tą stadiją, kai gali atsakingai rinktis, kas gali investuoti, tai yra pasirinkti investuotojus, o ne priimti bet ką, kas nori atvykti pas mus įsikurti?

Kitas klausimas. Ar investuotojai yra išsakę kokius nors reikalavimus dėl techninių sklypų savybių?

Trečias klausimas. Ar tose zonose, tuose sklypuose bus numatytos kokios nors ekonominės lengvatos, pavyzdžiui, kaip yra laisvosiose ekonominėse zonose?

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū. Paeiliui. Dėl investuotojų investicijų pritraukimo. Jau dabar Lietuva labai atsakingai renkasi savo investuotojus, ypač jeigu tai yra investicijos į strateginės reikšmės sektorius. Bet kuris investuotojas turi pereiti nacionalinio saugumo patikrą, turi būti patvirtintas. Mes žinome, kad ir anksčiau yra buvę aibė įvairių interesantų iš visokių šalių, tarp jų ir mums nedraugiškų, kurių galutinis sprendimas buvo toliau netęsti investicinių diskusijų. Tikrai atranka vyksta gana kruopščiai, kalbant tiek apie nacionalinio saugumo aspektą, tiek ir apie mums aktualius sektorius. Ne veltui mes turime tam tikrus, ar tai būtų automobilių pramonės sektorius, ar biotechnologijų sektorius, tai irgi yra tam tikro sąmoningo darbo su investicijų pritraukimu rezultatas.

Dėl techninių sklypų savybių ir dėl lengvatų. Pirmiausia mes norime sukurti bent jau teisinį pagrindą apskritai svarstyti, turėti tokį sklypą savo omenyje, tada jau sukurti prielaidas jame vystyti infrastruktūrą, pasitelkti savivaldybę. Yra atskiros kitos priemonės, finansinės eilutės, kuriais galima finansuoti, tarkime, pramoninės infrastruktūros vystymą. Tikrai tokios galimybės yra. Jeigu mes turime investuotoją, tai jau ir dabar savivaldybės gana aktyviai dirba, kad būtų patrauktos, nes net ir Lietuvoje savivaldybės tarpusavyje konkuruoja, kur pritraukti vieną ar kitą investuotoją, taip pat ir valstybė prisideda savo finansais.

O dėl lengvatų, tai va kaip tik kitas klausimas irgi bus susijęs būtent su tuo, tai yra kaip paskatinti kapitalui mažiau imlią, bet aukštos kvalifikacijos reikalaujančias darbo vietas. Bet čia šiek tiek atskiri klausimai. Dabar mes kalbame tikrai apie tai, kad apskritai būtų ką tiems investuotojams pasiūlyti, nes yra buvęs ne vienas atvejis, kai atvažiuoja milžiniškos įmonės ar kompanijos, sako: mes mielai... parodykite, kur jūsų sklypas. Sako: na, galbūt po penkerių, po dešimties metų mes turėsime. Sako: tai tada po dešimties metų ir paskambinkite, kai jūs tą sklypą turėsite. Taigi mes norime jau būti pasiruošę, kad tie procesai vyktų greičiau.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų klausia M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Gerbiamas viceministre, ištis reikalingas įstatymo pakeitimo projektas. Manau, kad jis skatins tiek konkurencinę aplinką, tiek suteiks tam tikro lankstumo, kurio labai reikia pritraukiant tiesiogines ar kitas investicijas. Mano klausimas kaip tik ir turėjo būti apie laisvasias ekonomines zonas, ar jas kažkaip paveiks, bet jūs kaip ir atsakėte, tai dėkoju.

K. ŽEMAITIS. Tai aš tik gal trumpai sureaguosiu, kad iš tiesų laisvosios ekonominės zonos veikia taip, kaip veikusios. Čia turime omenyje papildomų teritorijų identifikavimą dėl potencialių investicijų.

PIRMININKAS. Ačiū, klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis viceministre, kiek suprantu, čia bus ir gali būti privatus subjektas, iš kurio nuomos valstybė tą sklypą, ir kas nors mokės už tą nuomotą sklypą lėšas, iš tikrųjų rezervuotą sklypą? Iš tikrųjų, kas galės atsakyti už tas pasekmes, jeigu, pavyzdžiui, sandoris neįvyks? Įsivaizduokite, nežinau, ar tai tas atvejis, ar ne, bet atsiranda investuotojas, tarkime, sako: aš investuosiu į tą sklypą, man reikia rezervuoti. To sklypo savininkas yra tas, kuris nori gauti pinigų, tai tada tas investuotojas... Toks panašus buvo atsiradęs Utenoje, jo įstatinis kapitalas – keli šimtai eurų, o norėjo investuoti 16 mln. Tai įsivaizduokite, yra tas rezervuotas sklypas, vadinasi, kas nors rezervuoja, gauna pinigus, o po kokių penkerių metų pasako: ačiū, aš šiek tiek apsigalvoju. Tai nebus tokių atvejų prevenciškai?

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū. Tai pirmiausia mes kalbame tik apie valstybinės žemės sklypus, ne apie privačius, tai yra apie tą žemę, kuri yra valstybės, kurią valdo valstybė. O dėl saugiklių, taip, yra numatyti saugikliai, jeigu investuotojas neatitinka parametų, neatitinka to investicinio intensyvumo, dėl kurio yra susitarta, taip, valstybė turi teisę nutraukti tokią sutartį ir nebevystyti susitarimo. Tai irgi yra vienas iš tų svarbių momentų, kad yra ne bet kam, ne bet kokiai investicijai, bet tai investicijai, kuri atitinka mūsų strateginius tikslus, tai yra kuriamas darbo vietas mūsų prioritetiniuose sektoriuose. Lygiai taip pat, jeigu investuotojas neatitinka tų lūkesčių, natūralu, kad valstybė turi teisę nutraukti nuomos sutartį ir vėliau to sklypo nenuomoti.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų paklausė visi, kurie norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo langą.

16.43 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13¹ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3160, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3161 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra dviejų įstatymų projektų paketas – Investicijų įstatymo keletą straipsnių bei Pelno mokesčio įstatymų 58 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Pateikimo stadija. Pristato taip pat ekonomikos ir inovacijų viceministras K. Žemaitis.

K. ŽEMAITIS. Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Tai čia būtent atliepiama į gerbiamos Seimo narės L. Girskenės komentarą ir klausimą apie papildomas priemones prisitraukti investuotojus. Šiuo metu Lietuva jau turi mechanizmą, kuris veikia siekiant pritraukti stambias investicijas, ypač į regionus. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad jeigu įmonė, gamybos įmonė, už Vilniaus ribų investuoja 20 mln. eurų kapitalo investicijų, sukuria ne mažiau nei 150 darbo vietų ir išlaiko tas darbo vietas bent penkerius metus, ji gali pretenduoti į pelno mokesčio lengvatą iki dvidešimties metų ir į papildomas greitesnes procedūras. Tai jau yra galiojantis, veikiantis mechanizmas.

Mes siūlome jį tikslinti, kadangi matome dabar realiai, kad daugeliu atvejų aukštos kvalifikacijos stambioms investicijoms tiek darbo vietų nereikia. Jeigu mes kalbame apie robotizaciją, kalbame apie aukštą pridėtinę vertę, tai daugeliu atvejų, esant aukštomis kapitalo investicijoms, galbūt nereikia 200 žmonių, užtenka 20 labai aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kurie gali atlikti iš esmės tą patį darbą. Tai yra gana aiški tendencija, kuri yra visame pasaulyje, taip pat ir Lietuvoje. Todėl mes siūlome papildyti jau egzistuojantį formatą, kad į tokią lengvatą taip pat galėtų pretenduoti ir investicijos, kurios investuoja ne mažiau negu 20 mln. eurų už Vilniaus ribų ir 30 mln. eurų Vilniaus ribose ir sukuria bent 20 darbo vietų, kurių atlyginimas yra ketvirtadaliu aukštesnis negu tos savivaldybės vidurkis. Visos tos 20 darbo vietų turi būti bent ketvirčiu aukštesnio atlyginimo negu tos savivaldybės vidurkis, vadinasi, aukštesnės kvalifikacijos. Tokiu atveju taip pat ta įmonė gali pretenduoti į tokią lengvatą, kad mes galėtume juos prisitraukti.

Apskritai žiūrint, tokių įmonių, kurios būtų investavusios daugiau negu 20 mln. eurų kapitalo investicijų ir turėtų labai nedaug darbo vietų, mes šiuo metu Lietuvoje turime labai nedaug.

Jauniausia iš tokių įmonių yra 20 metų senumo. Iš principo tai yra ta vieta, kur mes norime taip pat būti patrauklūs Lietuvoje ir ypač regionuose pritraukti aukštos kvalifikacijos, daug kapitalo reikalaujančias investicijas, bet galbūt mažiau darbo vietų. Mes esame kalbėję ne su vienu savivaldybės meru, jie yra pasakę: mes galime pritraukti 20–30 labai aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir galime turėti gamyklą, bet mes 200 darbuotojų savo savivaldybėje tiesiog nerasime. Šiuo atveju tai yra natūrali matoma tendencija, kad gamybos apimtis auga, darbuotojų skaičius mažėja dėl to, kad darbuotojų kvalifikacija auga.

Mūsų siūlymas yra Lietuvai irgi būti konkurencingai ir prisitraukti tokias investicijas taip pat. Kaip ir minėjau, tai yra aktualiausia mažesnėms savivaldybėms, toms savivaldybėms, kurios gali pasiūlyti geras sąlygas mažesniai kiekiui žmonių, kurie būtų labai aukštos kvalifikacijos ir galėtų čia veikti. Turime susidomėjimą ir iš užsienio investicijų, ir vietinių investicijų, tikimės, kad šis papildymas taip pat padės mums būti konkurencingiems ir pritraukti tas investicijas į Lietuvą ir į Lietuvos regionus. Tiek. Mielai atsakysiu į klausimus. Čia gal paliksiu skaidrę, čia yra pagrindinės jau dabar pasirašytos stambių projektų sutartys. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš pasinaudosiu proga, viceministre, kad jūs stovite tribūnoje. Galbūt ne visai susijęs su pristatytu projektu klausimas, bet taip pat viena iš priemonių, galinti paskatinti investicijas. Man atrodo, jeigu gerai prisimenu, lyg Laisvės partijos rinkimų programoje buvo nurodyta tokia priemonė kaip nulinis PVM tarifas reinvestuojamam pelnui. Kokios stadijos yra šitie pasiūlymai ir ar iš viso buvo svarstomi? Ar planuojami kažkokie pakeitimai?

K. ŽEMAITIS. Reinvestuojamo pelno klausimas buvo diskutuojamas bendrai visos mokesčių reformos kontekste. Ne paslaptis, kad taip, buvo nemažai diskusijų. Turime ir regioninių pavyzdžių šalia, kitose šalyse, kurios jau daug metų turi reinvestuojamą pelną. Šiuo metu vis dar yra diskutuojama ir tai apskritai yra visos mokesčių reformos klausimas. Šiuo metu yra diskutuojama ir dėl turto nusidėvėjimo kaip galbūt alternatyvios priemonės, kurią būtų galima naudoti, bet taip, bet kokių atveju, tiek ministerijos, tiek mano asmenine nuomone, reinvestuojamas pelnas yra viena iš tų priemonių, kuri turi būti svarstoma lygiai taip pat šalia infrastruktūrinių ir teisės aktų, siekiant mūsų investicinio patrauklumo.

PIRMININKAS. Ačiū. Niekas daugiau nenori jūsų klausti. Ačiū, gerbiamas viceministre.

Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo langą.

16.49 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3167, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3168, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2115 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3169, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2125 2, 3, 4, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3170, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹, 35¹, 35² ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3171 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Miškų įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3167. Pateikimo stadija. Pranešėja – A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Taigi mes kartu su S. Gentvilu parengėme tris įstatymų projektus: Miškų, Piliečių nuosavybės teisių ir Žemės įstatymų. Juose yra trys pagrindiniai dalykai, kuriuos norėčiau akcentuoti pateikdama šį projektą ir vėliau prašydama jūsų pritarimo.

Pirmas dalykas, ką mes pamatėme, tiksliau, ką savivaldybės identifikuoja, kad dabar tikslinant miestų ribas dalis privačių miškų patenka į miestų ribas, o pagal galiojančius teisės aktus

privačių miškų miestuose būti negali. Vadinasi, savivaldybės bus priverstos išpirkti miškus, kurie iš tikrųjų toms savivaldybėms nėra reikalingi, jos nenori jų administruoti, jos nenori jų prižiūrėti ir toliau rūpintis kaip miškais.

Vakar mes buvome susitikę su Vilniaus miesto savivaldybės atstovais, jie sakė, kad yra identifikavę, kokie tai miškai. Daugiausia tai antros kategorijos miškai, kurie ir taip nėra kirstini miškai, nėra skirti ūkininkauti. Taigi tai yra tie miškai, dėl kurių mes, kaip valstybė, turbūt nenorėtume nei kokio nors pokyčio įvesti, nei savivaldybėms sudaryti prievolę juos išpirkti iš tikrųjų savininkų.

Antras dalykas, ką darome šiuo įstatymo projektu. Buvo jau aptarta priimant žemės reformą, buvo išdiskutuota ir buvo kalbėta apie tai, kad tie žmonės, kurie neatgavo nuosavybės teisių, neatkūrė nuosavybės teisių į žemės sklypus, galėtų pretenduoti į kitus žemės sklypus, esančius toje pačioje savivaldybėje, bet kitame miestelyje. Šitas klausimas buvo išdiskutuotas. Nežinau, kokių techninių būdų mes jį sugebėjome pamesti iš viso paketo ir nepriimti, nors visi tikrai tikėjome, kad bendras sutarimas yra, ir dėl to buvome lyg ir susitarę.

Ir trečias dalykas, kas yra daroma, tai nuo sausio 1 dienos Nacionalinėje žemės tarnyboje nebelyka 50-ties teritorinių skyrių, atsiranda penki ir atsiranda penki vadovaujantys asmenys, kuriems vis dėlto tenka didelė administracinė našta pasirašyti tam tikrus administracinius aktus. Tai mes norime, kad tie žmonės turėtų galimybę įgalinti valstybės tarnautojus, atitinkamus specialistus, tam tikroms funkcijoms atlikti ir tvirtinti dokumentus. Taip mes tikrai išvengtume didžiulės apkrovos vadovams dėl nuolatinio darbo dirbant su dokumentais ir tvirtinant tuos administracinius aktus. Tokia yra mūsų teikiamų įstatymų esmė.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori paklausti. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos R. Tamašunienė per šoninį mikrofoną.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš noriu posėdžio pirmininko paklausti. Kadangi šitas įstatymų paketas labai keistas, ten daug skirtingų dalykų sujungta į vieną paketą, ar mes klausdami galėsime paklausti dėl kiekvieno įstatymo pateikimo atskirai, nes tai visi nesusiję klausimai, ar vis dėlto reikia taip formuluoti klausimą, kad tu nori paklausti iš esmės penkių skirtingų dalykų? Per 1 minutę bus labai sudėtinga tokį klausimą suformuluoti.

PIRMININKAS. Kadangi yra penki įstatymų projektai pakete ir jūs, aš taip supratau, norite klausti dėl kiekvieno projekto po klausimą, tokią galimybę aš jums suteiksiu. Pirmoji klausia R. Tamašunienė. (*Balsas salėje: „Išvis nebus galima dabar paklausti.“*) Minutėlė! Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Aš dabar visus klausimus galiu paklausti, ar po kiekvieno įstatymo?

PIRMININKAS. Ne, dabar.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Nes jeigu dėl pirmojo, kodėl vis dėlto buvo toks reguliavimas, pareiga savivaldybėms tuos privačius miškus išpirkti, jūsų manymu, nes aš galvoju, kad vis dėlto tai rekreacinio pobūdžio miškai ir pats savininkas ar gebės juos tvarkyti, kaip tai atrodys?

Antras mano klausimas jau dėl Piliečių nuosavybės įstatymo dalies.

PIRMININKAS. Atsiprašau, minutėlė! Aš pranešėjos noriu paklausti.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gal patogiau po vieną, gerai?

PIRMININKAS. Jūs pristatysite po to kitus projektus iš eilės, taip? (*Balsas salėje: „Pristatė visus.“*)

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš pristačiau visus.

PIRMININKAS. Ar jūs norite po vieną išgirsti?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš po vieną klausimą gal, bus patogiau.

PIRMININKAS. Gerai, jūs pasakykite vieną klausimą, po to, kaip sakyti, bus antras.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dabar kaip tik vyksta, bent jau kiek aš žinau, Vyriausybė tvirtina miestų ribas, atnaujiną miestų ribas, ir miestai jungia vis daugiau kaimiškų teritorijų. Dabar naujai prisijungia prie miestų kaimeliai. Ir taip nėra iškarpmi kažkaip atskirai miškai, jie automatiškai ateina į miesto teritoriją.

Lietuvoje nėra taip, kad ūkiniai miškai priklauso tiktai privatininkams, o valstybei priklauso rekreaciniai miškai. Tai ir rekreacinių miškų turi privatūs savininkai, ir viskas yra gerai. Kiekvienas miško plotas turi savo režimą, pagal kurį jis gali būti naudojamas. Tai tiesiog savininko status

quo niekaip nesikeistų, nes niekas, bent jau aš negirdėjau, kad keistų kažkokią situaciją paties miško, kuris ateina į savivaldybės, miesto teritorijos ribas. Miškas kaip buvo rekreacinės paskirties iki šiol, taip jis ir bus toliau rekreacinės paskirties.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš dabar tokioje keblioje situacijoje, buvau užsirašęs irgi klausti. Tiesiog ar nebus pažeisti teisėti lūkesčiai asmenų, kurių miško nuosavybės sklypai pakliūna į miesto teritoriją ir dabar jau nebebus išpirkti? Kiek tokių yra iš viso? Kokio masto problema? Ačiū.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, aš domėjausi šia informacija. Pavyzdžiui, Vilniuje yra apie 107 tokie potencialūs privatūs miškai, jų bendras plotas yra apie 140 hektarų. Tai toks plotas galėtų ateiti į tas naujas ribas. Bet, kaip ir minėjau, man atrodo, svarbu yra tai, kad žemės paskirtis, miško naudojimo paskirtis niekaip nesikeičia. Žmogus kaip turėjo rekreacinį mišką, taip ir turi rekreacinį mišką.

PIRMININKAS. Dabar dėl kito projekto jūsų norėtų klausti E. Rudelienė. (*Balsai salėje*) Dėl motyvų galbūt bendras irgi bus.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gal tada... Atsiprašau, ne.

PIRMININKAS. Minutėlę. Atsiprašau. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Tai dabar mano klausimas susijęs su piliečių nuosavybės grąžinimu. Pirmas mano klausimas, tą pastabą taip pat išreiškė ir Teisės departamentas savo išvadoje, nes ir jiems kyla abejonių, ar savivaldybės merui pagrįstai siūloma suteikti teisę, disponuojant valstybine žeme, priimti galutinį sprendimą dėl valstybinės žemės sklypų perdavimo arba neperdavimo Nacionalinei žemės tarnybai.

Mes štai susiduriame su situacija, kai Vilniaus meras, šiuo metu net neturėdamas tokios teisės, nes dabar ji suteikta administracijos direktoriui, nenori perduoti, jau suformuoti mokesčių mokėtojai, suformuoti du sklypus, pažadėtus piliečiams pateikti į grąžinimo fondo Nacionalinei žemės tarnybai. Jie yra prilaikomi, neaišku, kokiems tikslams, neaišku, kokiems subjektams, iš tikrųjų pažeidžiant teisėtus lūkesčius pretendentų, nes tie žemės sklypai buvo Vilniaus miesto savivaldybės pateikti kaip grąžinami. Tai mes štai merui perduodame dar tokią teisę. Ne tarybai, bet kažkodėl iš vieno politiko atimame, kitam perduodame. Kas čia pagerės, visiškai neaišku. Tai aš noriu tokį klausimą.

Antras dalykas, kad ministerija parengė nekokybišką įstatymą, bet sukėlė labai didelių lūkesčių. Ir įstatyme, kuris turi įsigalioti sausio 1 dieną, buvo už negautą grąžintiną žemę galima pasirinkti kitos paskirties žemę. Tai dabar ministerija sugalvojo vėl taisyti, įstatymo projektui skyrė daugiau kaip metus laiko ir nustato žmonėms terminą – 3 mėnesius. Ar jūs galvojate, kad čia pakaks apsispręsti, pasirinkti, nustatyti viską per 3 mėnesius visiems tiems virš 2 tūkst., apie 3 tūkst. pretendentų? Tai aš dėl terminų pasirinkimo ir, aišku, to viso valdininkų darbo šioje srityje. Dabar du mėnesiai nuo lapkričio 1 dienos išvis iškrenta žmonėms kaip galimybė pasisakyti dėl miško, pavyzdžiui, paskirties žemės, ir juo labiau kad įstatyme nebelieka nuostatos nuo sausio 1 dienos. Dabar ji galioja, bet nuo sausio nebeliks, kad tie, kuriems jau nustatyta menka grąžinimo forma pinigais, negalės tos formos pakeisti į grąžinimą mišku, o dabar gali. Tai vėl kažkokia kebeknė, kur nei žmonės, nei pati ministerija, mano įsitikinimu, nesupranta, kas čia.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, klausti skirta minutė. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Na, turbūt šiomis pataisomis mes nesprendžiame visų problemų, kurias jūs suvardinote. Aš suprantu, kad lūkestis yra visų bendras – pabaigti grąžinimo procedūrą ir neištesti jos. Šiuo atveju pagrindinis turbūt tikslas buvo įtraukti į įstatymą tai, dėl ko mes buvome Seime susitarę, dėl perkėlimo galimybės, slankioti, kaip čia, atkurti nuosavybės teises toje pačioje savivaldybėje, tik kitame miestelyje. Tai čia buvo tikslas. O tai, kad yra kažkokių kitokių požiūrių, kitokie sklypų suformavimai... Man atrodo, pats svarbiausias dalykas, kad vis dėlto yra suformuota pakankamai sklypų, kuriuos savivaldybė pasiruošusi atiduoti tiems, kuriems ir priklauso gauti. Mes kartu vakar dalyvavome pasitarime ministerijoje, išgirdau, kad yra daugiau sklypų, negu yra savininkų poreikis. Tai man atrodo, kad savivaldybė turi galimybes, tikrai turi ir teisininkus, ir specialistus, kur turbūt teisėtai, kaip čia pasakyti, kur gali keisti savo sprendimus tiek, kiek įstatymai jiems leidžia. Na, tai jie turbūt tuo ir naudojasi.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl paketo trečio ir ketvirto projektų klausimų čia nėra. Dėl paskutinio klausia R. Tamašunienė. Dėl paskutinio Žemės įstatymo.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Žinokite, pasistengiau jau paklausti dėl mero, įgaliojimai suteikiami merui. Man atsakykite į tą klausimą: ką keičia toks įgaliojimų perkėlimas merui, kad jis nuspręstų, ar jau pabaigta su sklypais, ir nuspręstų dėl tų sklypų, ar juos perduoti NŽT, ar neperduoti NŽT. Va ims ir nuspręs meras. Ką gerina šitokia įstatymo nuostata?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, mes pakeitėme Savivaldos įstatymą, kur labai daug funkcijų atidavėme merui. Tai šiuo atveju turbūt nuosekliai yra žiūrima ir nuosekliai einama ta pačia kryptimi. Aš būčiau linkusi pasitikėti merais ir turbūt neabejoti, kad jie šitoje procedūroje dalyvaus tikrai pozityviai ir nepadarys kažko blogiau negu kad geriau.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų E. Rudelienė – už.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tiesų, nors įstatymų paketas apima skirtingas sritis, bet tikrai kviečiu balsuoti, ypač dėl miškų, kurie patenka prijungiant teritorijas prie miesto teritorijos, nes savivaldybės labai laukia šito įstatymo projekto. Kad nereikėtų papildomai išpirkti miškų, kviečiu balsuoti už. Na, o tai, kad savivaldybėse, kur dar neatkurta žemės nuosavybė, būtų galima perkelti toje pačioje savivaldybėje sklypus, sukuriant žmonėms galimybę gauti, atkurti savo nuosavybę, Seimas jau buvo apsisprendęs ir nežinau, dėl kokių priežasčių šiandien mes vėl iš naujo turime svarstyti. Todėl tikrai kviečiu kolegas balsuoti už šį įstatymų paketą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. S. Gentvilas – už. Ar norėtų kalbėti, nes prieš daugiau nėra? Nenorite.

17.04 val.

Seimo savaitės (2023-11-06 – 2023-11-10) – 2023 m. lapkričio 7 d. (antradienio) ir 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, paskutinis darbotvarkės klausimas – savaitės, prasidedančios lapkričio 6 dieną, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Kviečiu Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją J. Razmą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, po ilgoko laiko tarpo pagaliau turėsime normalią darbo savaitę, kai bus po du posėdžius ir antradienį, ir ketvirtadienį. Pateiktuose darbotvarkių projektuose – daugeliu atvejų mūsų jau matyti įstatymų projektai, pasiekiantys tolimesnę stadiją. Per tas dvi dienas apsispręsimė dėl Prezidento rinkimų datos, taip pat priimsime du Rinkimų kodekso keitimo projektus. Taip pat galbūt teks apsispręsti ir dėl imuniteto klausimų, jeigu atitinkama komisija nustatytu laiku pateiks išvadą, galbūt ir dėl apkaltos. Kol kas tie projektai į darbotvarkę nėra įrašyti, nes neturime dar atitinkamų komisijų išvadų. Neretai atsitinka taip, kad komisijos prašo pratęsti jų veiklos terminą. Per Vyriausybės pusvalandį numatėme švietimo, mokslo ir sporto ministro atsakymus į klausimus. Man atrodo, kol kas būtent toje srityje dar yra iš pedagogų bendruomenės kylančių klausimų, tai bus proga mums pasiaiškinti.

Ketvirtadienį, atkreipsiu dėmesį, kad pusę dienos užims, tiksliau, vakarinį posėdį užims opozicinė darbotvarkė. Tai taip panagrinėsime Vietos savivaldos įstatymų projektus. Visų gal nevar-dinsiu, čia daug projektų, ką nors ypatingo išskirti sudėtinga.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori viena kolegė – L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis vicepirmininke, noriu paprašyti, gal galėtumėte įtraukti į darbotvarkę Akcizų įstatymą? Šiandien surinkau 40, 50 parašų, kad būtų priverstinai įtraukta į darbotvarkę.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tas jums išdalintame darbotvarkės projekte galbūt dar nėra įrašytas, bet čia jau nėra galimybės mums svarstyti – surinkus virš 47 parašų projektas automatiškai įtraukiamas į darbotvarkę. Tikrai jis darbotvarkės projekte yra. (*Triukšmas salėje*) A. Vyšniauskas sutrukdė klausėjai ir ji neišgirdo patvirtinimo, kad jos projektas yra darbotvarkėje.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis kolega. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

17.08 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 1, 2, 5, 6, 10, 13, 20, 23, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 58, 59 straipsnių, III skyriaus ir Įstatymo 3 ir 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3193, Neigaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3194, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3195, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo Nr. VIII-366 2, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18¹, 19 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3196, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34¹ ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3797, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11, 12 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3198, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 11¹, 16, 18, 19, 21, 24 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2054 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3199 (*pateikimo tęsinys*)

Kolegos, pradedame balsuoti. Pirmiausia balsuojame dėl įstatymų projektų paketo, kurį pristatė socialinės apsaugos ir darbo ministrė M. Navickienė: Socialinio draudimo pensijų, Neigaliųjų socialinės integracijos įstatymo, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo, Valstybinio socialinio draudimo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų paketo. Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 81, balsavo 81: už – 71, prieš nėra, susilaikė 10. Pritarta po pateikimo.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą ir svarstyti gruodžio 5 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.09 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2536(2) (*pateikimo tęsinys*)

Balsuosime dėl Socialinio draudimo pensijų įstatymo projekto Nr. XIVP-2536(2). Pagreitintas balsavimas, kolegos. (*Šurmuly salėje*)

Užsiregistravo 78, balsavo 75: už – 32, prieš – 7, susilaikė 36. Po pateikimo projektui nepritarta.

Alternatyvus balsavimas: už – balsuoja už grąžinimą iniciatoriams tobulinti, prieš – atmesti. Balsuojame. (*Šurmuly salėje*)

Užsiregistravo 79, balsavo 76: už – 45, prieš – 31. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

Prie šoninio mikrofono pirmas stovėjo R. Šarknickas. Prašome.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau pasakyti, kad buvau už M. Navickienės prieš tai buvusį projektą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Prieš tai, dėl 2-11 paketo, R. Šarknickas dėl protokolo – už. Prašome per šoninį mikrofoną L. Nagienę.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Replika gerbiamai ministrei. Pakartosiu balandžio 27 dienos jūsų žodžius ir lygiai taip pat ir J. Džiugelio – ragino nepritarti projektui tikindamas, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija rudenį pateiks įstatymų projektus. Labai gaila, kad ten yra tikrai galbūt 100... nebus, 10 tūkst. daugiausiai per metus, gal ir tiek nebūtų buvę visais atvejais dėl išankstinės pensijos to perskaičiavimo ir klaidos atitaisymo. Labai gaila, kad jūs nesuvokiate, už ką balsuojate. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege.

Darbotvarkės 2-13 klausimas. Atsiprašau, pertrauka.

17.12 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 3 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3156, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3157, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3158, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3159 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 paketas – keturių projektų: du – Žemės įstatymo, Investicijų įstatymo bei Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą įstatymo paketas, kurį pristatė ekonomikos ir inovacijų viceministras K. Žemaitis. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 70, prieš nėra, susilaikė 12. Po pateikimo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: dėl Žemės įstatymo projekto Nr. XIVP-3156 pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomi – Aplinkos apsaugos ir Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną.

Dėl Žemės įstatymo projekto Nr. XIVP-31... Ar gal atskirai galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl Žemės įstatymo projekto Nr. XIVP-3157 – Ekonomikos pagrindinis, taip pat Aplinkos apsaugos ir Kaimo reikalų komitetas – papildomi. Siūloma svarstyti gruodžio 14 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dėl Investicijų įstatymo projekto Nr. XIVP-3158 siūlomas pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomų nesiūloma. Svarstymo data – gruodžio 14 diena. Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Ir dėl Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo projekto pagrindinis – Ekonomikos, Kaimo reikalų komitetas – papildomas, ir svarstymas – gruodžio 14 dieną. Galime pritarti? Pritarta bendru sutarimu.

17.14 val.

Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2, 12, 13¹ ir 15⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3160, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3161 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl Investicijų įstatymo projekto Nr. XIVP-3160 bei Pelno mokesčio įstatymo projekto Nr. XIVP-3161 po pateikimo. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 82, balsavo 81: už – 77, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.15 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3167, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2126 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 1¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3168, Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 2 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2115 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3169, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2125 2, 3, 4, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3170, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 10, 11, 12, 13, 22, 27, 30, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹, 35¹, 35² ir 66 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2114 5, 8, 10, 17, 18, 24, 27, 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3171 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis balsavimas dėl penkių projektų paketo. Pirmasis yra Miškų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3167, Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, du Žemės įstatymo pakeitimo įstatymų projektai ir Žemės reformos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 81, balsavo 81: už – 58, prieš – 2, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną.

Dėl komitetų – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, norėčiau paprašyti išbraukti Kaimo reikalų komitetą kaip papildomą, nes čia susiję su miestams perduodama žeme, su miestuose gražinamais sklypais, tai nesusiję su regionais, kaimu ar žemės ūkio paskirties žeme.

PIRMININKAS. Rajonų centrai irgi miestai. R. Tamašunienė per šoninį mikrofoną.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmiausia dėl komiteto. Piliečių nuosavybės gražinimo klausimai yra priskirti Kaimo reikalų komiteto kompetencijai, dėl to kaip papildomas komitetas jis tikrai reikalingas. (*Balsai salėje*) Antras dalykas, aš norėčiau paprašyti antikorupcinio vertinimo dėl šio įstatymų paketo.

PIRMININKAS. Kolegos, dėl Kaimo reikalų komiteto. Jeigu Statute įrašyta tokia jo funkcija, aš manau, balsuoti nereikia. Tokia yra jo funkcija. (*Balsas salėje: „Antikorupcinis vertinimas.“*)

A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, balsuojame, o jeigu nebalsuojame, tai prašyčiau pacituoti Statuto nuostatą, kur nurodyta, kad gražinimas piliečiams yra. (*Balsai salėje*) Žemės gražinimas piliečiams...

PIRMININKAS. Tuoj, minutėlę, pasižiūrėsime, patikrinsime. (*Šurmulys salėje*) Minutėlę, kolegos, kantrybės, tuoj patikrinsime. Aš pasitikėjau kolegės teiginiu, tuoj patikrinsime, ar taip yra. Taip, atsiprašau, tokia funkcija nėra įrašyta Kaimo reikalų komitetui. Balsuojame dėl siūlymo. (*Balsai salėje*) Balsuojame dėl S. Gentvilo siūlymo, ar Kaimo reikalų... (*Šurmulys salėje*)

R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu pasakyti ir pažiūrėti į istoriją. Visada Piliečių nuosavybės teisių gražinimo įstatymas buvo Kaimo reikalų komitete. (*Šurmulys salėje*) Kuomet perėmė Nacionalinę žemės tarnybą Aplinkos ministerija, aš suprantu, kad Aplinkos komitetas yra kaip pagrindinis, bet nebus per daug, jei ir Kaimo reikalų komitetas pasvarstys ir pasakys, kad viskas ten gerai. Labai, kolegos, prašau. Juo labiau kad pirmininkas taip pozityviai nusiteikęs. Pasvarstys.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tuoj balsuosime dėl S. Gentvilo pasiūlymo, kad nebūtų paskirtas Kaimo reikalų komitetas kaip papildomas komitetas. Nesvarbu, koks bus balsavimo rezultatas, visi komitetai savo nuožiūra gali svarstyti visus projektus. Kaip sakiau, balsuojame dėl S. Gentvilo pasiūlymo, kad Kaimo reikalų komitetas nebūtų paskirtas papildomu komitetu.

Užsiregistravo 78, balsavo 78: už – 49, prieš – 27, susilaikė 2. Pritarta, kad būtų tik vienas pagrindinis komitetas, tai yra...

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš prašiau antikorupcinio vertinimo.

PIRMININKAS. ...Aplinkos apsaugos komitetas. Ir buvo siūlyta dėl antikorupcinio vertinimo. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Ačiū. Svarstymo data, kaip minėjau, gruodžio 12 diena. Galime pritarti? Aišku, jei iki to laiko bus gauta antikorupcinio vertinimo išvada.

Kolegos, čia buvo paskutinis balsavimas. (*Balsai salėje*) Gero visiems vakaro ir taip pat artėjančio savaitgalio! Viso geriausio! Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 316 STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 7 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas, pradedame lapkričio 7 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 117 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 7 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiama Pirmininke, noriu paprašyti 2-16 klausimą, įstatymo projektą Nr. XIVP-1976, išbraukti iš darbotvarkės, nes jis tapo iš tikrųjų nebeaktualus.

PIRMININKĖ. 2-16 klausimą išbraukti.

L. NAGIENĖ (DFVL). Pagal naują žiūrį.

PIRMININKĖ. Vietos savivaldos, taip?

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. R. Tamašunienė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Frakcijos vardu noriu paprašyti išbraukti iš darbotvarkės 2-3 klausimą – Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3270, kaip visai neatitinkantį tikslų. Čia yra apsaugos įstatymo projektas, o pasiūlymas priešingas paties įstatymo dvasiai, tai mes jį prašome išbraukti.

PIRMININKĖ. Dėkui. K. Vilkauskas. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu siūlau išbraukti Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3172, kadangi jis yra labai neišdiskutuotas, profsajungos turi labai daug pasiūlymų ir patys pareigūnai turi dėl šio klausimo daug pasiūlymų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymus išgirdome. Pirmiausia dėl 2-16 klausimo – L. Nagienės. Kadangi pati iniciatorė prašo, tai galime pritarti bendru sutarimu išbraukti? Ačiū.

Antrasis pasiūlymas yra išbraukti 2-3 klausimą, tai yra Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3270. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 127: už – 60, prieš – 53, susilaikė 14. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Ir trečiasis pasiūlymas – išbraukti iš darbotvarkės 1-14 klausimą, tai yra pagrindinį Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą ir jo lydimuosius. Balsuokime. Kas pritariate, kad išbrauktume, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 128: už – 63, prieš – 60, susilaikė 5. Nepritarta, kad išbrauktume, lieka darbotvarkėje.

Ir ketvirtasis prašymas dėl 2-21 klausimo, tai yra dėl Akcizų įstatymo pakeitimo įstatymo projekto. Jis nėra įtrauktas į Seimo sesijos darbų programą. Ar galime bendru sutarimu pritarti, kad jis būtų svarstomas šiandien? Dėkoju. Dabar dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Ne. Balsuokime. Kas pritariate šios dienos darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 129 Seimo nariai: už – 82, prieš – 4, susilaikė 43. Darbotvarkei pritarta.

Gerbiami kolegos, norėčiau paprašyti jūsų dėmesio. Vakar pasiekė žinia, kad eidamas 88-uosius metus mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, buvęs Seimo narys, filosofas B. J. Kuzmickas. Atminkime jį tylos minute.

Tylos minutė

Dėkoju. A. Strelčiūnas. Prašau.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, norėčiau, kad plovimais pasitiktumėte Žėručio pradinės mokyklos seniūnus. (*Plovimai*)

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip. Gerbiami Seimo nariai, krikščionys demokratai, socialdemokratai, Laisvės partija pasiūlė išbraukti konstitucinę nuostatą iš įstatymo ir leisti tvirkinti vaikus, griauti šeimą, o jūs, kai prašome, kad būtų išbrauktas šitas klausimas iš darbotvarkės...

PIRMININKĖ. Petrai Gražuli, ar jūs turite pasiūlymą dėl darbotvarkės?

P. GRAŽULIS (MSNG). ...balsuojate prieš. Keiskite pavadinimą kuo greičiau. O socialdemokratai, grąžinkite „2K“ projektą.

10.07 val.

Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3044(2) (priėmimas)

PIRMININKĖ. Kitas darbotvarkės 1-2 klausimas – Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3044(2). Priėmimo stadija. Kviečiu į tribūną pranešėją I. Haase. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Aš prašyčiau gerbiamą pirmininkę pristatyti pastabą bei komiteto nuomonę.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, įvertinęs projekto atitiktį Konstitucijai ir atsižvelgęs į Seimo 2022... 2023 m. gegužės 25 d. priimtą Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą, nurodė, kad įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje vietoje žodžių „Seimo patvirtinto tų metų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, kuris taikomas apskaičiuojant valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareigines algas“ reikėtų įrašyti žodžius „Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme nustatyto pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio“. Komitetas pritarė nurodytai Teisės departamento pastabai. Komiteto pasiūlymas – projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 51 straipsnio 1 dalies 1 punktą išdėstyti taip, kaip nurodyta šiame pateikime. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto nuomonę. Gerbiami kolegos, ar galime 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritar-ta. Ar galime 2 ir 3 straipsniams pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritar-ta. Dėl motyvų niekas ne-užsirašė. Primenu, jog pirmasis balsavimo intervalas yra nuo 10 val. 40 min. iki 11 valandos.

10.10 val.

Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2757(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2757(2). Jį sudaro trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritar-ta. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIVP-3273(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIVP-3273(2). Svarstymo stadija. Kviečiame komiteto pranešėją gerbiama I. Haase į tribūną, kad pristatytų komiteto išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektą Nr. XIVP-3273. Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai – vienbalsiai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime vėliau.

10.11 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3083(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo projektas Nr. XIVP-3083(2). Svarstymo stadija. Kviečiu pranešėją Ž. Pavilionį.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Pirmininke. Komitetas įstatymo projektą svarstė 25 dieną. Atsižvelgėme į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, atitinkamai įstatymą patobulinome ir bendru sutarimu pritarėme įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.12 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3033(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3033(2). Svarstymo stadija. Kviečiu gerbiama I. Haase, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę, kad pristatytų komiteto išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 188⁴ straipsniu įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3033. Komiteto sprendimas: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvados. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Dėl viso projekto apsispręsimė vėliau.

10.13 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654(2). Svarstymo stadija. Kviečiu gerbiama komiteto pirmininką L. Kasčiūną, kad pristatytų komiteto išvadą. Jo salėje šiuo metu nematau. Gal J. Jarutis galėtų pristatyti komiteto išvadą dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo? Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Kiek pamenu, svarstytas Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas. Balsavime dalyvavo 6, už balsavo 6, prieš nebuvo ir niekas nesusilaikė, sprendimui pritarta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti užsirašė A. Pocius. Kviečiu į tribūną kalbėti dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gerbiama Pirmininke, yra inicijuotas siūlymas, kad Lietuvos piliečiams, norintiems įsigyti ginklų medžioklei, sportui, savigynai, profesinei veiklai, kad būtų numatyti kursai šioms žmonėms. Aš netgi dar siūlyčiau, kad ir tie asmenys, kurie anksčiau tuos ginklus yra įsigiję, taip pat išeitų specialius kursus, nes ne tik mokėtų šaudyti ginklu į taikinį, bet jeigu mes kalbame apie tų ginklų galimą panaudojimą mūsų valstybės gynybai, yra reikalingos specifinės žinios. Žinome, kad nemažai tų ginklų savininkų yra netarnavę kariuomenėje, nežino, kaip veikia kariuomenė, yra tam tikri taktiniai elementai, maskavimasis ir kitokios, taip sakant, karinės gudrybės, tai bent jau minimaliai turėtų gauti teorinių žinių, aišku, pagal galimybes ir praktinių.

Toks yra siūlymas ir aš tikrai raginu visus palaikyti šią iniciatyvą, nes pasaulis tikrai yra neramus, matome, kas dedasi Ukrainoje, kas įvyko Izraelyje. Būtent Izraelio pavyzdys mums rodo, kad tie asmenys, kurie namie turėjo ginklus, vis dėlto sugebėjo apsaugoti savo šeimas, savo bendruomenes. Būtent mes, NSGK nariai, raginame suprasti tą būtinybę. Vis dėlto remkime tuos žmones, kurie tikrai ketina prisidėti prie mūsų valstybės gynybos. Tiek norėjau pasakyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje kalbėti daugiau niekas neužsirašė. Kadangi dėl šio įstatymo projekto yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pastabų, norėčiau paprašyti komiteto pirmininko, kad jis pakomentuotų dėl 1 straipsnio išsakytus pastebėjimus ir komiteto nuomonę dėl jų.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų Vyriausybė siūlė tokią formuluotę, truputėlį susijusią su tuo, kad Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme įtvirtintas leidimų laikyti ar leidimų nešiotis ginklus išdavimo sąlygas jie sieja su pavojaus visuomenės saugumui eliminavimu, ir kėlė klausimą, kaip papildymas dėl pilietinio pasipriešinimo kursų dera tarpusavyje, bet mes... NSGK mano, kad plačiaja prasme asmuo, turintis ginklą, bet neturintis pilietinio pasipriešinimo žinių, ginkluoto užpuolimo atveju gali kelti pavojų visuomenės saugumui. Taigi, kitaip tariant, išsprendėme tokiu būdu ir tam Vyriausybės teiginiui nepritarėme. O visur kitur mes pritarėme iš dalies arba pakartojome tuos pačius argumentus. Gerbiama Seimo Pirmininke, išsprendėme viską bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taigi diskusijoje nuomonės išsakytos. Dėl motyvų užsirašiusių po svarstymo, tuoj patikrinsime, ar yra. Taip, užsirašė už kalbėti D. Gaižauskas. Prašau.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ištis raginu palaikyti būtent šį siūlymą, nes jis labai svarbus. Tai tik parodo, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ėmėsi lyderystės teisinga kryptimi. Būtent dabartiniu klausimu, kuris ypač aktualus, kai kalbame apie pilietinį pasipriešinimą, buvo tam tikrų spragų ir taip toliau. Noras įtraukti kuo daugiau visuomenės ir supažindinti su gynybiniais planais, strategija, mokymais ir taip toliau, tai čia yra labai geras parinktas būdas, ypač tiems žmonėms, kurie nori gauti leidimus, įsigyti leidimus šaunamajam ginklui. Be jokios abejonės, jie jau yra pasiruošę tam – išklaustyti kursus, kas būtent susiję su šaunamųjų ginklų naudojimo taisyklėmis. Be jokios abejonės, gauti tam tikrų žinių, išklaustyti kursus yra labai svarbu ir naudinga.

Mes ypač daug diskusijų turėjome dėl to, kad nebūtų egzaminavimo ir taip toliau, tai to ir nelieta, tikrai išklausomas kursas. Tai yra labai gerai. Gaila, kad nėra krašto apsaugos ministro, kad matytų, kad mes jau ženkliai pabėgome į priekį, o dalis Krašto apsaugos ministerijos buksuoja ir užstrigusi dar prie komendantūrų klausimo, kai galėtų šie žmonės, jau išlaikę kursus ir turintys ginklus, kur nors rinktis, bet dar neiški tvarka. Kadangi komiteto pirmininkas jau kreipėsi raštu, dar kartą raginame krašto apsaugos ministrą, patį lėčiausią, deja, ministrą, kad vis dėlto atrašytų mums ir nustatytą tvarką pateiktų, nes iš tikrųjų mes sustojome visiškai lygioje vietoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju, nuomonės išsakytos po svarstymo. Balsuosime nuo 10 val. 40 min.

10.19 val.

Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2989(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2989(2). Svarstymo stadija.

Kviečiu Kaimo reikalų komiteto pranešėją. V. Pranckiečio šiuo metu salėje nematau. Galbūt kas nors iš Kaimo reikalų komiteto kolegų galėtų perskaityti komiteto išvadą? Ačiū. Čia yra dėl mažmeninės prekybos įmonių. Prašau.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas svarstomam klausimui pritarė bendru sutarimu ir siūlė įvertinti siūlytas pastabas ir pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų po svarstymo užsirašiusių taip pat nėra.

10.20 val.

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3108(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 keturių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3108(2). Svarstymo stadija. Komiteto pranešėjas – J. Urbanavičius, Aplinkos apsaugos komiteto pranešėjas, tačiau gerbiamo Justino nematau. Galbūt galėtų pirmininkė pristatyti komiteto išvadą?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Komitetas svarstė spalio 25 dienos posėdyje, komiteto narių atskirosios nuomonės nebuvo, buvo pritarta pateiktiems siūlymams. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusija. Užsirašė kalbėti du Seimo nariai. K. Mažeika frakcijos vardu, kol kas nematau jo salėje. Taigi kviečiu R. Žemaitaitį į tribūną dėl Mėgėjų žvejybos įstatymo.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Išties, kolegos, prieš keletą savaitių, tiksliau, prieš pusantro mėnesio Seime Aplinkos komiteto pirmininkė kartu su kolegomis pateikė Mėgėjiškos žūklės įstatymo tam tikras nuostatas, kurioms iš esmės didžioji dalis parlamentarų kaip ir pritarė. Bet vykstant svarstymui komitete, klausantis Aplinkos apsaugos ministerijos atstovų pranešimų iš tiesų kyla tam tikrų abejonių dėl paties įstatymo, na, tikslingumo, gal reikėtų sakyti, arba pačios sumos padidinimo ir jos panaudojimo. Iškylo keletas klausimų. Pamėginčiau juos apžvelgti, jie komitete visiškai nebuvo išanalizuoti arba nebuvo net pateikti.

Kai buvo užduotas klausimas, o kurgi planuojama panaudoti didesnę sumą surinktų pinigų, o tai yra natūralu, normalu – ištekliai nebuvo didinti, ji turi surinkti finansavimą, Aplinkos apsaugos ministerijos atstovai taip ir nesugebėjo pasakyti konkrečiai, kam naudojami. Žodžiai buvo bendri, buvo skirstoma ir sakoma taip: na, mes sieksime tuos pinigus panaudoti žuvų ištekliais atnaujinti, kontrolei ir apsaugai. Dabar aš atsiverčiu Aplinkos apsaugos ministerijos nuostatas, atsiverčiu jų funkcijas ir ką Aplinkos apsaugos ministerija turi vykdyti, tai tai, ką kalbėjo Aplinkos ministerija, šiandien ministerija iš nacionalinio biudžeto ir turi užtikrinti, tai neturi būti iš mėgėjiškos žūklės surinktų pinigų perkami kompiuteriai, automobilis, filmavimo kameros ar kitas inventorių, kuris neva bus skirtas žuvų ištekliais saugoti.

Kitas yra dalykas, argumentas, kad, sako, mes padidiname mėgėjiškos žūklės mokestį, bet kartu pakeliame kartelę iki 18 metų vaikams. Na, mes Šilutėje, Kelmėje kaip tik pabandėme pastudijuoti, per keletą prizmių pažiūrėti, tai dabar, jeigu yra paauglys 17 metų, už jį tėvas pirkto, mokėjo 15 eurų, dabar jis yra atleidžiamas nuo to mėgėjiškos žūklės bilieto ir nuo tos 15 eurų sumos, bet tėvas vis tiek sumoka tą mėgėjiškos žūklės kainą, būtent įskaičiuotą į jo padidintą kainą. Ar tai teisinga? Iš tiesų mes galvojame, kad tai nėra geras dalykas.

Trečias dalykas, ko Aplinkos apsaugos ministerija, tiek ši ministerija, tiek buvusi vadovybė, taip ir nesugeba paaiškinti, kodėl mėgėjiškos žūklės bilieto panaudoti ne privačiuose vandens telkiniuose, bet išnuomotuose vandens telkiniuose, kur Aplinkos apsaugos ministerija turi teisę juos išnuomoti, kodėl mėgėjiškos žūklės bilietu negalima ten naudotis ir gyventojai, kurie nori žvejoti tuose išnuomotuose vandens telkiniuose, yra priversti papildomai pirkti bilietą vienos dienos, dvidienį, mėnesio, savaitės ar dešimties dienų.

Taigi esant šioms trimis aplinkybėms tikrai rekomenduočiau gal ir susilaikyti dėl šio teisės akto. Kartu kaip žvejys, kaip ir suprasdamas, kad jis yra reikalingas, bet matydamas, kad Aplinkos ministerija taip ir nesugeba atsakyti į tuos tris pagrindinius klausimus, tikrai, kolegos, kvie-

čiu balsuoti susilaikant arba gal kas tiesiog net ir prieš, nes iš gyventojų surenkami pinigai už mėgėjišką žūklę negali būti tiesiog be kontrolės paleidžiami.

Iš tiesų yra labai keista, kada mes matome, iš tų surinktų pinigų yra įrengiamas doko. Doko kaina, pavyzdžiui, 100 tūkst. eurų, kai tuo momentu rinkos kaina, to doko įrengimas kainuoja apie 30–35 tūkst. Ar tai yra normalus, ar teisingas dalykas? Aš manau, kad ne. Jeigu tie pinigai būtų skirstomi ir atiduodami mėgėjišką žūklę vykdančioms organizacijoms, pavyzdžiui, Medžio-tojų ir žvejų draugijai arba yra dar keletas draugijų, ir jos racionaliai tuos pinigus panaudotų, tai aš tikrai nematyčiau nieko prieš ir jos pačios nuspręstų. Bet kai aš matau, dar kartą sakau, kai mi-nisterija perka už tuos pinigus kompiuterius ir visa kita, kas jau iš esmės nacionaliniame biudžete ministerijai yra numatyta prie funkcijų, na, mieli mano, tikrai ne mėgėjiškos žūklės rinkliava gali būti skiriama šičia.

Kitas dalykas – įžuvinimas. Vėlgi mes turime Lietuvoje be galo daug skandalų ir be galo daug informacijos, kaip vyksta įžuvinimas ir pati kontrolė. Ne taip ir seniai, praeitais metais, už-draudėme verslinę žvejybą Kuršių mariose. Mes uždraudėme, bet Kaliningradas, Rusija, jos ne-uždraudė. Tai jūs man pasakykite, kam mes žuviname už mūsų mėgėjiškos žūklės pinigus, jeigu Rusijos Federacijos žvejai ir verslininkai sėkmingai mūsų žuvis žvejoja, sėkmingai mūsų žuvis gaudo?

Iš tiesų verta suabejoti, ar tas įstatymas dabar reikalingas. Žiūriu į komiteto pirmininkę. Aš tikrai manyčiau, kad gal padarykime pertrauką mėnesio, 2 mėnesių, sudėkime saugiklius į įstaty-mą, kam gali būti tie pinigai naudojami, tikrai ne kompiuteriams, ne telefonams, ne termovizo-riams ir ne panašioms įrenginiams. Pinigų naudojimas, dar kartą pakartosiu, turi būti įtraukia-mos ir mėgėjiškos žūklės, ir įvairios institucijos, o ne su politika susiję asmenys.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau į tribūną pakviesti K. Mažeiką. Jis kalbės frakcijos vardu.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tiesų, kolegos, galbūt klausimas sulaukia per mažai diskusijų, nes vertinant situaciją apskritai, ir štai balkone, matome, jaunimas sėdi, kiek jaunimo šiandien išitraukia į žvejybą? Skaičiai mažėja, tendencijos mažėja, nes turbūt motyvacijos šiuo atveju yra tikrai labai mažai. Ir turbūt užėjus į bet kurią žūklės parduotuvę pasakytų, kad tikrai žvejų bendruomenė traukiasi.

Turbūt ir šituo klausimu, ypač kalbant apie bilietų branginimą, būtų galima diskutuoti dviem aspektais, galbūt net trimis. Vienas, kad tas bilietas, kuris kainuos 50 eurų, galiotų visoje Lietuvoje, visuose vandens telkiniuose, tai turbūt būtų tam tikra logika. Kitas dalykas, limituotos žvejybos telkiniai, kad nuomininkai, įdėję didžiules pastangas, daug lėšų, galėtų patys nustatyti bilieto kainą ir jinai galėtų būti netgi didesnė nei kuriais atvejais negu 50 eurų. Ir turbūt trečias dalykas – tai yra licencijos šlakiams ir lašišoms, nes dabar matome pagal Lenkijos, Latvijos pa-vyzdžius, kad mūsų šalyje turbūt daugiau žvejoja užsieniečių, nes tai yra labai pigu ir visiems labai lengvai prieinama. Turbūt būtų galima diskutuoti.

Tačiau apskritai pats projektas yra visiškai nesąžiningas žvejų atžvilgiu, nes bandoma pasa-kyti, kad bus skiriama daugiau lėšų žuvivaisai. Tačiau, kolegos, žiūriu į žemės ūkio ministrą. Per-nai buvo panaikinti du žuvivaisos padaliniai, tai Šilavoto ir Ignalinos, viename iš jų ir buvo vei-siamos lydekos, kitame – karpinės žuvys. Šiandien kiti padaliniai net neužsiima tų žuvų veisimu, pačių populiariausių tarp žvejų, be kita ko. Visi kiti padaliniai veisia ir augina tik retas, nykstan-čias ir saugomas žuvis, kurias žvejams bet kuriuo atveju privalu paleisti, jų yra tikrai labai riboto-se vietose, riboti ištekliai. Vis dėlto, tai yra turbūt netiesa, kalbant apie žvejus, nes sterles, eršketus ar kitas žuvis tikrai labai retai kas žvejoja, ir tai yra tikrai neteisinga.

Sako, kad bus daugiau pinigų skirta aplinkosaugai, bet vėl dabar žiūriu į aplinkos ministrą: tos įvykusios reformos, panaikinti regioniniai padaliniai, vėl laukia dar viena gyvosios gamtos reforma... Jie tampa kabinetiniais inspektoriais. Komiteto pirmininkė žadėjo, kad Lietuvoje atsi-ras daug neetatinių inspektorių, bet neturime nei inspektorių, nei paties projekto. Tai galbūt ne iš to galo vis dėlto pradedama?

Kitas dalykas. Sakoma, kad būtent pabrangs labai nedaug – nuo 14 iki 50 eurų, tai čia du su trupučiu karto. Kolegos, vis dėlto vertinant tai, kad yra išnuomoti 949 ežerai, vandens telkiniai, tai turbūt reikia turėti omenyje, kad valstybei priklauso faktiškai tik upės ir kiekviename tame

telkinyje... Aš paėmiau paprasčiausiai Marijampolės pavyzdį, kad, norint žvejoti Šešupėje, reikės nusipirkti bilietą už 50 eurų, šalia, Igliaukos ežere, – dar 50 eurų, Leiciškių – dar 50 eurų, Balsupių užtvankoje – 50 eurų ir Orijos ežere – dar 50 eurų. Vis dėlto būkime realistai, pasakykime, kad žvejys tikrai visą laiką nežvejoja viename telkinyje. Tai jau penki telkiniai, jau 250 eurų. Tai apie ką mes kalbame? Nes aš tikrai žinau: tie visi telkiniai yra skirtingų nuomininkų, vadinasi, kiekviename telkinyje bus po 50 eurų. Tai įsivaizduokime tai, ką kalbame.

Tai kur yra šio mokesčio logika? Turbūt, panašu, logika yra tokia, kad nepavykus įvesti nekilnojamojo turto mokesčio, pažiūrėkime, mokestis permetamas žvejams. Maždaug 200 tūkst. žvejų įsivaizduokite, po 50 eurų, padaugini – išeina apie 10 mln. eurų, o iš nekilnojamojo mokesčio, valdantieji skaičiuoja, bus surinkta 7–8 mln. eurų. Ar yra logiška permetinėti vienai siaurai grupei žmonių, tai yra žvejams, iš tikrųjų tokią naštą ir taip bandyti užlopyti, neaišku, kokią skylę? Kaip ir žinome, visi pinigai nueina į biudžetą, ne į Aplinkos apsaugos rėmimo programą, kas buvo iki šiol. Vadinasi, kad tie pinigai bus naudojami ne tik kompiuteriams Aplinkos ministerijoje pirkti, ką čia prieš tai sakė kolega, bet bus naudojami viskam, bet kam, bet tikrai žvejams turbūt nuo to nė trupučio nesumažės.

Turbūt reikia pastebėti tai, kad vien bilietų nusipirkimo sistema ALIS kainuoja po kelis milijonus kasmet. Jai išleista jau turbūt keliolika milijonų. Tai vis tik galbūt reikėtų pradėti nuo to. Prisiminkite, ministre, pasižiūrėkite, ministerijoje buvo sudaromas ežerų žemėlapis, kur skaitmenizuoti ežerai, kad būtų galima tiesiog sukurti paprastą programėlę telefone, kad žvejai galėtų lengvai nusipirkti tą bilietą ir taip vykdytume apskaitą, ir būtų paprasta, pigu ir tikrai nereikėtų tokių milijonų.

Turbūt šioje vietoje norėčiau ir baigti su siūlymu gražinti projektą iniciatoriams tobulinti ir kalbėti, dar kartą pasikartosiu, pirmiausia apie tai, kad bilietas galiotų visuose telkiniuose, apie tai, kad būtų galima skirstyti į limituotos žvejybos telkinius, kad patys savininkai galėtų nustatyti leidimą pagal tai, kiek ten žuvų yra...

PIRMININKĖ. Laikas.

K. MAŽEIKA (DFVL). ...ir, aišku, šlakių ir lašių, būtent licencijų branginimą. Siūlau gražinti projektą iniciatoriams tobulinti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi užsirašę diskutuoti pasisakė. Dėl motyvų po svarstymo. Užsirašusių dėl motyvų yra. A. Vinkus kalba už, tačiau gerbiamo Antano šiuo metu salėje nematau. K. Mažeika ką tik pasisakė diskusijoje, bet dar norėtų pridėti kelis motyvus.

K. MAŽEIKA (DFVL). Viena. Pirmininke, pamiršau pasakyti vieną svarbų dalyką apie pačius iniciatorius: komiteto pirmininkė, ministras ir kažkaip prie tos kompanijos prisirašė turbūt ir būsimas ministras L. Jonauskas. Iš istorijos prisimename, kai socialdemokratai buvo valdančiojoje daugumoje, buvo aplinkos viceministras ir tuo metu už keliolika milijonų kūrė žvejų rojų. Nelaukdamas, kol taps aplinkos ministru, dabar L. Jonauskas nori sukurti žvejams pragarą. Kolegos, tikrai kviečiu susilaikyti ir tos atsakomybės... būtent žarijų nežarstyti kitomis rankomis. Iš tiesų siūlau projektą gražinti iniciatoriams tobulinti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Pasisakau už šį projektą. Kolega Kęstutis, buvęs ministre, jūs prieš ketverius metus stovėjote čia, tribūnoje, ir kėlėte medžiotojams už medžioklės plotus įkainius. Tuomet pirmas pasiūlymas buvo pakelti keturis kartus, susilygome dėl dviejų. Nereikia čia gąsdinti, kad medžiotojams ar žvejams bus pragaras. Protingi žmonės, ar medžiotojai, savaitgalį susirinkę Raudonės pilyje, ar žvejų mėgėjų asociacijos, supranta, kad į infrastruktūrą, nuleidimo slipus, įžuvinimą reikia investuoti. Tie pinigai infrastruktūrai tikrai sugrįš.

Gerbiama A. Gedvilienė ne vienus komiteto klausymus padarė komitete, atskirai su asociacijomis. Tikrai šis projektas turi palaikymą. Pinigai bus skirstomi ne tik iš ministerijos, bet įtrauksime ir asociacijas, priėmę šitą pakeitimą. Nuleisime truputį į regioninį lygmenį. Tikrai reikia žiūrėti į tokias šalis kaip Švedija, kurioje sukurama 1,5 mlrd. eurų naudos iš žvejybinio turizmo. Ne iš verslinės žvejybos, bet iš mėgėjiškos žvejybos. Tai yra ir Lietuvos ateitis. Į Lietuvą važiuoja medžioti žmonės iš įvairiausių pasaulio valstybių, nes mes turime sukūrę tiek medžioklės tradicijas,

tiesiog prižiūrėję plotus. Lygiai tas pats gali nutikti ir Lietuvoje iš esmės pakeitus mūsų mėgėjišką žvejybą – ne tai, kad ateini pažvejoti ir pasigauti maisto į savo puodą, bet sportiškai pažvejoti. Ir į tą valstybę gali investuoti. Šita galimybė bus suteikta po šio įstatymo priėmimo. Kviečiu, Kęstu, persigalvoti, o visus kitus – palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė balsuodami jau netrukus.

10.37 val.

Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2998(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-10 klausimas – Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2998(2). Svarstymo stadija. Kviečiu gerbiamą J. Urbanavičių, kad pristatytų Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. Pirmininkė A. Gedvilienė vėl pristatys. Labai ačiū.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitete šis klausimas buvo svarstytas spalio 11 dieną. Buvo pritarta bendru sutarimu. Palaukite, dar kartą. Bendru sutarimu, taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų užsirašė kalbėti gerbiamas A. Vinkus. A. Vinkus yra salėje. Gerbiamas Antanai, ar norėtumėte kalbėti? Negirdi. Gera. Laikykime, kad ne.

Taigi daugiau dėl motyvų užsirašiusių nėra. Turime dar 1 minutę iki balsavimo pradžios. Naujo klausimo neimsime, tiesiog luktelsime truputį.

Pradedame balsavimą. Kviečiu užimti vietas.

Taigi apsispręsimė balsuodami dėl 1-10 klausimo – Sodininkų bendrijų įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-2998 po svarstymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Sodininkų bendrijų įstatymo pakeitimas.

Balsavo 99: už – 99, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo vienbalsiai pritarta.

10.40 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-1457(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Medžioklės įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-1457. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Šurmuly, balsai salėje*) (*Skambinama varpeliu*) Medžioklės įstatymai, kaip visada, daugiausia aistrų sukelia.

Balsavo 108: už – 49, prieš – 43, susilaikė 16. Nepritarta.

Tai negražinome, tiesiog nepritarta. Priimti nepritarta. Baigtas klausimas.

10.42 val.

Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-3044(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas. Grįžtame į pačią posėdžio pradžią prie 1-2 klausimo – prie Rinkimų kodekso pakeitimo projekto Nr. XIVP-3044.

Balsuojame. Primenu: tam, kad šis įstatymas būtų priimtas, reikia 85 balsų, kadangi tai yra konstitucinis įstatymas. Taigi balsuojame. Kas pritariate Rinkimų kodekso 51 ir 52 straipsnių pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 124: už – 124, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3044) priimtas. (*Gongas*)

10.42 val.

Rinkimų kodekso 57 ir 61 straipsnių pakeitimo konstitucinio įstatymo projektas Nr. XIVP-2757(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Rinkimų kodekso 57, 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2757. Kas pritariate, balsuokite už, kas manote kitaip, balsuokite kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126: už – 111, prieš – 5, susilaikė 10. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-2757) priimtas. (Gongas)

10.43 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIVP-3273(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIVP-3273. Svarstymo stadija. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 129: už – 128, prieš nebuvo, susilaikė tik 1. Po svarstymo datai pritarta.

10.44 val.

Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo Nr. XII-311 7 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3083(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3083. Svarstymas. Balsuojame.

Balsavo 124: už – 124, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po svarstymo.

10.45 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 29, 212, 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1949 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3033(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3033. Balsuojame.

Balsavo 125: už – 125, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po svarstymo.

10.45 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2654. Balsuojame.

Balsavo 127: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 13. Pritarta po svarstymo.

10.46 val.

Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2989(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2989. Balsuojame.

Balsavo 120: už – 118, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

10.46 val.

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3108(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Mėgėjų žvejybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3108. Balsuojame.

Balsavo 126: už – 65, prieš – 26, susilaikė 35. Pritarta po svarstymo. Replika po balsavimo – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamam ministrui S. Gentvilui, kuris pasisakė už įstatymo projektą. Gerbiamas ministre, būtų labai malonu, kad jūs neklaidintumėte visuomenės kalbėdamas, kad K. Mažeika medžiotojams padidino keturis ar du kartus. Nepamirškite vieno dalyko – medžiotojas moka tam būreliui, kuriame jis yra. Natūralu, kad visoje Lietuvoje ir didėjo. Mėgėjiškos žūklės bilietai kainuoja didėję visur. Už skirtingus vandens telkinius, kiek yra privačių ir kiek yra išnuomota, kiek yra kitų telkinių, mokama atskirai. Jūs turite mėgėjišką bilietą visoje Lietuvoje, atvažiuojate į Rusnės salą žvejoti – jūs atskirai mokate mokestį. Tikrai nebeklaidinkite visuomenės.

PIRMININKĖ. Replikos išsakytos. Visus balsavimus įveikėme.

10.47 val.

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 1-13 klausimas – 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243. Kviečiu gerbiamą G. Skaistę į tribūną, kad pristatytų šį projektą. Kitas balsavimo intervalas bus nuo 12 val. 50 min. iki 13 valandos. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki. Atsižvelgiant į faktinę situaciją pagal šildymo kompensacijų mokėjimą, panaudojimą, teikiamas 2023 metų biudžeto patikslinimas, nes parama nepasiturintiems gyventojams yra mokama ir iš savivaldybių savarankiškosioms funkcijoms vykdyti skiriamų lėšų. Paprastai biudžetuose būna numatyta apie 220 mln. eurų, tačiau matome situaciją, kuomet dėl išaugusių kainų, lyginant 2021–2022 metų ir 2022–2023 metų šildymo sezonus, išaugo paramos gavėjų skaičius, nes didesnė dalis gyventojų gali pretenduoti į šildymo kompensacijas, dėl to poreikis mokėti šildymo kompensacijas gyventojams yra ženkliai išaugęs. Išaugo ir gavėjų skaičius, ir pati vidutinė šildymo kompensacija, teikiama vienam gyventojui. Jau išmokėjo savivaldybės ir tas lėšas, kurios buvo turimos savarankiškosioms funkcijoms, ir taip pat 47 savivaldybės Socialinės apsaugos ir darbo ministerija papildomai pervadė 36 mln. eurų, tačiau matome, kad iki metų pabaigos dar reikės daugiau lėšų – apie 25 mln. eurų. Tiksliai suma bus matoma per šildymo sezoną, todėl siūloma papildomai įsirašyti teisę skolintis tam, kad būtų galima savivaldybėms išmokėti lėšas, kurios yra reikalingos šildymo kompensacijoms mokėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti septyni Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Širinskienė. Ruošiasi V. Ažuolas.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Ministre, aš suprantu, kad reikia spręsti aukštų kainų problemą, bet iš tiesų susidaro įspūdis, kad Vyriausybė eina pačiu lengviausiu keliu – priimamas sprendimas skolintis ir iš paskolintų lėšų išmokėti kompensacijas už pakilusias kainas nepasiturintiems žmonėms, tačiau nieko nedaroma, kad tos pakilusios kainos būtų normalizuotos. Tai gal vis dėlto galėtumėte pasakyti pavyzdžių veiksmų, kokių jūs dar planuojate imtis be šito gana primityvaus įstatymo projekto, kurie padėtų, visų pirma, suvaldyti kainų augimą, o ne eiti kitu sprendimo būdu, nedalinti kompensacijų?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kompensacijos visada yra trumpojo laikotarpio sprendimas, stengiantis sušvelninti šoką, kuris tuo metu buvo. Buvo priimti įstatymai, kuomet ir turtas nevertinamas

tam, kad būtų galima platesniam gavėjų ratui pasiūlyti šį automatinį stabilizatorių, kad žmonės gautų šildymo kompensacijas. Bet ilgojo laikotarpio sprendimai, natūralu, yra susiję su žaliuoju kursu ir su tuo, kad būtų investuojama į kitas kuro rūšis, kurios yra mažiau priklausomos nuo svyravimų tarptautinėse rinkose, taip pat į atsinaujinančios elektros energijos generaciją. Tam yra numatytos ženklios lėšos iš struktūrinių fondų ir iš plano „Naujos kartos Lietuva“ investicijų. Tikimės, kad tai priartins prie pasiekimo tų tikslų, kuriuos mes esame įsipareigoję pasiekti europiniu mastu.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi A. Sysas. V. Ažuolo nematau. Klausia A. Sysas. Ruošiasi P. Gražulis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama ministre, ar šitų skirtų lėšų jau tikrai užteks visoms savivaldybėms, nes kai tik vyksta mūsų komiteto posėdis ir pradedama kalbėti apie kompensacijas ir kompensacijų dydžius, mes vis girdime ne raudas, bet nuogąstavimus, kad tų pinigų gali neužtekti ir pritrūkti. Patikslintame biudžete visiems bus duota tiek, kiek reikia? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi dabar galiojantis įstatymas numato, kad yra kompensuojama tiek, kiek neužtenka lėšų, kurios yra dabar numatytos šiai savarankiškai funkcijai vykdyti, todėl visos lėšos, kurios bus panaudotos šildymo kompensacijoms, natūralu, turi būti kompensuotos iš valstybės biudžeto. Kadangi šiuo metu sudėtinga prognozuoti, kiek tiksliai reikės lėšų, todėl yra numatoma teisė Finansų ministerijai skolintis, įgyvendinant šią konkrečią funkciją. Todėl kiek reikės, tiek ir bus panaudota.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis. Ruošiasi S. Gentvilas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama ministre, prezidentūra buvo pateikusi įstatymo pataisą, Seimas nubalsavo pateikimo stadijoje, kad būtų padidintos algos ne tik teisėjams, teisėtvarkos institucijų kitiems pareigūnams, bet ir prokurorams. Tačiau prokurorai taip ir liko su nepadidintu atlyginimu. Gal jų šitame biudžete numatėte, kadangi generalinė prokurorė jau įvykdė jūsų reikalavimą, atėjo į Seimą, paprašė mano neliečiamybės, tai gal vis dėlto jau dabar numatytas finansavimas ir prokuratūrai?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Prokurorų algų finansai yra numatyti 2024 metų valstybės biudžete. Kadangi sprendimas įsigalioja nuo sausio 1 dienos, šių metų biudžeto pakeitimas yra daromas tik dėl šildymo kompensacijų išmokėjimo savivaldybėms, kad galėtų kompensuoti pagal poreikį gyventojams.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi R. Šarknickas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolege Gintare, norėjau pasiteirauti, kadangi į socialinę paramą taip pat įeina šildymo kompensacijos, suprantu. Ką girdžiu? Kad savivaldybės ne visada išnaudoja tą svertą, kad nepatikrina visų, kurie dalyvauja renovacijos susirinkimuose, ar jie gauna šildymo kompensaciją, ir jeigu balsuoja prieš renovaciją, tai iš jų nėra atimama kompensacija, nors čia yra tas toks, kad valstybė, viena vertus, dengia šimtaprocentinį turto atnaujinimą paremdama renovaciją, kita vertus, pasako, kad jeigu jūs nebalsuojate už renovaciją, jūs toliau negaunate šildymo kompensacijos. Tai ar mes tikrai dar neišnaudojome visų resursų? Man atrodo, kai kur mes galėtume tikrai pataupyti tiek valstybės, tiek savivaldybės lėšų aiškiau paskatindami renovacijai žmones ir kartu sankcionuodami, jeigu jie nepritaria.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Manau, kad tolesnis procesų tobulinimas galėtų būti bendradarbiaujant tiek Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, tiek ir Aplinkos ministerijai, nes koordinuoja turbūt vieni vieną funkciją, kiti – kitą. Tačiau tam, kad būtų galima užtikrinti, kad sąveika yra efektyviausia, manau, kad galima būtų pasikalbėti apie tai, kaip užtikrinti duomenų patikrinimą tuomet, kai sprendimai yra priimami tiek ir teikiant paramą, tiek ir renovacijos sprendimus priimant jau daugiabučio bendruomenėje.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi R. Baškienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Mano labai panašus klausimas buvo dėl žaliojo kurso, kompensavimo žmonėms ir panašiai. Tiems daugiabučiams, kurie renovuojasi ir panašiai, kokia skiriama kompensacija ir kokia tiems, kurie nesirenovuoja? Aš norėjau paklausti, kiek yra savivaldybių, kurios labiau laikosi žaliojo kurso, ir ar pagal tuos vertinimo kriterijus yra nustatomos kompensacijos? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kompensacijos yra skiriamos pagal įstatymą. Jame numatyti konkretūs kriterijai, kuriuos turi atitikti žmogus ir žmogaus pajamų lygis, kad jam priklausytų kompensacija: jeigu jo pajamos yra mažesnės, negu nustatytas dydis, ir šildymui reikalingos lėšos viršija tą konkretų dydį, kuris yra numatytas įstatyme. Sakyčiau, kad lėšų poreikis yra užprogramuotas įstatyminiu būdu ir tiesiog savivaldybėms yra kompensuojama ta dalis, kurios neužtenka pagal savarankiškai funkcijai skirtų lėšų dalį. Tai nėra susiję su žaliojo kurso įgyvendinimu. Tačiau turbūt Aplinkos ministerija galėtų pateikti konkretesnius duomenis apie tai, kiek renovacijos procesų atskirose savivaldybėse yra, ir galbūt pažiūrėti, kurie gerieji pavyzdžiai ir kokios priežastys lemia, kad vienos savivaldybės aktyviau galbūt dalyvauja šiuose procesuose.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamoji ministre. Ačiū, kad jūs išgirdote, į savivaldybių šauksmą atsiliepdama. Ir ačiū už patikinimą ir pasakymą, kad lėšų bus tiek, kiek reikės, nes čia yra nerimas, ar tų 25 mln. užteks, nes lėšų trūksta jau dabar. Sakykite, kaip greitai šios lėšos pasieks savivaldybes, nes už to stovi žmonės, jau šiandieną laukiantys išmokų? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Savivaldybėms yra išmokama, kai jos pateikia duomenis apie konkretų faktą. Kaip minėjau, šiuo metu jau Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra persiskirsčiusi iš savo lėšų ir papildomai skyrusi 36 mln. eurų. Priėmus šį įstatymą, daugiau lėšų bus galima išmokėti pagal egzistuojantį poreikį. Vyriausybė Seimui siūlo svarstyti skubos tvarka, kad būtų galima kuo skubiau tą užtikrintumą turėti dėl to, kiek lėšų būtų galima skirti.

PIRMININKĖ. Dėkui, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Kadangi tai yra biudžetinis pasiūlymas, nereikia balsuoti po pateikimo. Tik turime apsispręsti dėl komitetų bei svarstymo datų. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti: pirmasis svarstymas – lapkričio 14 dieną, antrasis svarstymas – lapkričio 16 dieną. Priėmimas – lapkričio 21 dieną. Ar galime patvirtinti tokias datas ir komitetą? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

10.58 val.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3172, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3173, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3174, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3175, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3176, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3177, Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3178, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3179 ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3180 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau į tribūną pakviesti gerbiamą ministrę A. Bilotaitę, ji pristatys 1-14.1 klausimą – Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą bei lydimuosius. Toliau posėdžiui pirminkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Teikiu Vidaus tarnybos statuto pataisas. Jos yra orientuotos į ilgalaikės pareigūnų gerovės sukūrimą, nes tikrai susiduriame su ne vienu iššūkiu. Pirmiausia, statutinės tarnybos daugeliui yra nepatrauklios, nes, nepaisant to, kad nuosekliai yra didinamas darbo užmokestis, jis vis tiek yra nepakankamas. Pačios darbo sąlygos yra dažnai pavojingos gyvybei ir sveikatai, o reikalavimai yra tikrai nemaži tiek sveikatai, tiek fiziniam pasirengimui. Todėl mes šiandien visose statutinėse tarnybose turime pareigūnų trūkumą

apie 16 %. Taip pat per mažai ateina naujų pareigūnų, todėl ryškėja ir personalo senėjimo tendencijos. Šiandien 15 % pareigūnų amžius yra 50 ir daugiau metų, 35 % pareigūnų stažas jau yra 22 metai ir tai reiškia, kad per trejus metus jie gali palikti tarnybą ir išeiti į pensiją. Pats darbo užmokestis taip pat nekonkurencingas: 42 % pareigūnų vidutinis darbo užmokestis nesiekia šalies vidutinio darbo užmokesčio, o pareigūnų minimalioji pareiginė alga nuo 2024 m. sausio 1 d., jeigu nieko nekeisime, nesieks minimaliojo atlyginimo.

Tad teikiame šias pataisas, jų tikslai yra šie: pirmiausia tobulinti pareigūnų darbo užmokesčio sistemą įgyvendinant valstybės tarnybos pertvarkos antrąjį etapą, didinti pareigūnų motyvaciją, pritraukti į tarnybą naujų pareigūnų, efektyviau valdyti žmogiškuosius išteklius statutinėse tarnybose ir sukurti pareigūnų rezervą. Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektu siūlomos konkrečios priemonės: pirmiausia yra numatoma nauja pareigūnų darbo apmokėjimo sistema, tai yra didinami minimalūs pareigūnų algų koeficientai, dėl to faktiškai pareiginė alga padidės 5 tūkst. 711 pareigūnų, kurių pareiginė alga nesieks projekte numatytos minimaliosios pareiginės algos. Pareiginei algai apskaičiuoti bus taikomas naujas bazinis dydis, priedas už laipsnį įtraukiamas į pareiginę algą, dėl to padidės priedas už tarnybos stažą ir kitas apmokėjimas visiems pareigūnams. Priedas už tarnybą, tas stažas negalės viršyti 20 % pareiginės algos, tačiau gaunantiems šį priedą didesnę jis nebus mažinamas, taip pat su profesinėmis sąjungomis esame sutarę, kad tiems pareigūnams, kurie, na, išdirbs ilgesnį laikotarpį negu 20 metų, darbo užmokesčio politikoje bus numatytas didėjimas už kiekvienus papildomus metus. Taip pat statute yra numatomi minimalūs darbo užmokesčio koeficientai, o darbo užmokesčio politikoje bus konkretizuoti dydžiai ir, kaip jau minėjau, su profesinėmis sąjungomis esame sutarę, kad ta darbo užmokesčio politika bus suderinta ir įtvirtinta.

Siekiant į tarnybą pritraukti naujų pareigūnų, numatoma galimybė kursantams mokėti specialiąsias stipendijas ir teikti jiems kitą materialinę paramą, tikslines skatinamąsias stipendijas studentams, jeigu jie sudaro stojimo į vidaus tarnybą sutartis ir išipareigoja baigę studijas tam tikrą metų skaičių dirbti vidaus tarnyboje. Numatoma galimybė mokėti vienkartinę išmoką naujai priimamiems ar perkeliamiems į tam tikras vietas pareigūnams, o siekiant efektyviau išnaudoti esamus išteklius, siūloma įtvirtinti centrinės statutinės įstaigos personalo rezervą, kuris sudarys sąlygas, pavyzdžiui, esant tam tikroms krizinėms situacijoms juos pasitelkti, ir tai galėtų būti apie 600 pareigūnų rezervas. Taip pat sudaroma galimybė pasitelkti kursantus kartu su pareigūnais vykdyti statutinių įstaigų funkcijas, sudaroma galimybė pareigūnams tarnauti ilgiau, tai yra numatoma galimybė pratęsti tarnybos trukmę ne tik pirminės grandies, bet ir vidurinės grandies pareigūnams, taip pat tobulinamas pareigūnų reabilitacijos modelis, siekiant užtikrinti didesnę reabilitacijos paslaugų prieinamumą ir finansavimo tvarumą, tobulinamas pareigūnų nepriekaištingos reputacijos teisinis reguliavimas, atsižvelgus į Konstitucinio Teismo nutarimą, taip pat reglamentuojamas pareigūnų vykdymas ne tarnybos tikslais į tam tikras užsienio valstybes, jų sąrašą patvirtins Vyriausybė, atsižvelgdama į rizikos veiksnius ir pavojus nacionaliniam saugumui. Taip pat numatyta daugiau galimybių dėl tam tikrų tarnybos sąlygų susitarti kolektyvinėse sutartyse ir sudaromos teisinės prielaidos organizuoti ir vykdyti muitinės pareigūnų profesinį mokymą.

Siūlomiems pakeitimams įgyvendinti yra numatytas tikrai nemažas finansavimas. Vidaus reikalų statutinėms tarnyboms yra apie 12 mln. eurų, teisingumo ministro įstaigoms – 9,4 mln. eurų, finansų ministro valdymo srities statutinėms tarnyboms – 2,74 mln. eurų. Taigi iš viso yra apie 24 mln. eurų. Dar kartą noriu pabrėžti, kad šitie pakeitimai yra skirti tam, kad pagerintume pareigūnų finansines sąlygas ir darbo užmokestį. Numatyta tikrai nemaža suma – 24 mln. Tikrai kviečiu palaikyti, nes tai yra pareigūnų ilgalaikės gerovės gerinimas.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Dabar klausimai. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, gerbiama ministre, prieš 3 savaites tribūnoje pristatydama kitą klausimą jūsų viceministrė kalbėjo apie kokybę, apie aukštą kvalifikaciją, kalbėjo, kad Vidaus reikalų ministerijoje kaip tik dabar yra atrinkti specialūs žmonės su aukštuoju teisiniu išsilavinimu ir panašiai, ir panašiai. Gal galite man pasakyti, kaip taip nutiko, kad jūsų komandoje – tokie profesionalai, o sugebėjote atnešti įstatymą, dėl kurio yra 45 Teisės departamento pastabos ir visos yra kritinės, dėl ko įstatymo šiandien reikėtų

išvis net nesvarstyti, o grąžinti atgal į ministeriją? Lygiai taip pat buvo ir su Valstybės tarnybos įstatymu. Ar jums, kaip ministrei, neatrodo, kad jūsų ministerijoje yra kažkas negerai, ar čia mūsų Teisės departamente negerai?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, tai yra tikrai didžiulės apimties paketas, kuris apima tikrai platų pasiūlymų ratą. Yra techninio pobūdžio Teisės departamento išvados, į kurias bus atsižvelgta. Tikrai aš neturiu pastabų savo komandai dėl kokybės ir dėl paties turinio. Proceso visas vyko tikrai ilgai, dalyvaujant ir įtraukiant visas grupes, taip pat profesines sąjungas. Tai aš tikrai nenorėčiau sutikti su jūsų pastaba.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Širinskienė. Nėra. Tuomet klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama ministre, savo pristatymą pradėjote nuo argumentų arba akcentų, kurie jums atrodo labai įtikinantys, kad būtent su šiuo įstatymo projektu jūs pritrauksite kuo daugiau žmonių pasirinkti būtent šias profesijas, pasirinkti tarnybą policijoje, VSAT'e ir kitose tarptautinėse įstaigose.

Kai skaitai tą įstatymo projektą arba tai, ką jūs pateikėte kiekvienam Seimo nariui šiandien, tiksliau, mes vakar gavome į pašto dėžutes, raudonomis raidėmis ir taip toliau jūs ten nurodėte akcentus, kurie jums atrodo labai svarbūs, bet jūs nepastebėjote, kad kai kurie iš jų net antikonstituciniai, ypač susiję su mokėjimu ar panašiai. Bet blogiausia, kad kai jūs būtent šį projektą rengėte, visos profesinės sąjungos, visų tarnybų profesinės sąjungos apsilankė visose frakcijose ir mus visus įspėjo, kad jeigu net atnešite šį įstatymo projektą į Seimą pateikti, prasidės protesto akcijos, mitingai, nes būtent profesinės sąjungos akcentavo, kad jeigu šis įstatymo projektas bus priimtas, iš tarnybų pasitrauks didelė dalis pareigūnų, tai yra labiausiai parengtų, kvalifikuotų. Ypač šiomis dienomis, kai yra tokios grėsmės, tai nedovanotina. Jus įspėjo, kad šio projekto nereikia teikti, sustokite, ypač šiuo laiku ir ypač dėl to, kad dėl jo tiek daug pastabų. Ir jas beveik visas nurodė būtent Teisės departamentas, daugiau negu 45 punktai pažymėti. Gerbiama ministre, jeigu prasiidės protesto akcijos ir išeis pareigūnai, kaip ruošiatės suvaldyti situaciją? Ar apie tai galvojote?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega, už jūsų klausimą. Prieš savaitę laiko turėjome susitikimą su visomis profesinėmis sąjungomis, dar kartą aptarėme Vidaus tarnybos statuto pataisas, ir visi sutinka, kad tai yra tikrai reikalingas pokytis. Tai yra susiję ir su konkrečiu finansavimu, kaip minėjau, tai yra 24 mln., pirmiausia didžiausią dėmesį skiriant žemiausios ir vidurinės kategorijos pareigūnams.

Taip pat noriu pasakyti, kad mes susitarėme dėl kai kurių kompromisinių dalykų, yra septyni punktai. Profesinėms sąjungoms tiko. Artimiausiu metu pati įregistruosiu tuos mūsų sutartus dalykus, kurie buvo svarbūs ir kurie buvo suderinti su profesinėmis sąjungomis. Aš negirdėjau argumentų, kad būtų pasisakoma kaip nors kategoriškai prieš. Visi suprantame, kad jeigu nebus priimtas Vidaus tarnybos statutas, vadinasi, pareigūnai, pirmiausia kalbant apie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnus, negaus papildomai 12 mln. eurų, tai yra tikrai ženkliai suma. Ir kai mes šiandien kalbame apie tai, kaip pritraukti pareigūnus į tas pirmines pozicijas, mes suprantame, kad tai nėra šiandien patrauklu. Šitas statutas ir orientuotas būtent į tai, kad pakeltume grindis ir taip paskatintume jaunos žmonės ateiti ir pradėti savo karjerą statutinėse tarnybose.

PIRMININKAS. Klausia A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, jūs jau šiek tiek į tą klausimą pradėjote atsakinėti, bet aš vis tiek norėčiau išgirsti tam tikrus patikslinimus. Pareigūnų bendruomenė labai aiškiai perspėja, kad dalis jų, jeigu įsigalios tokie Vidaus tarnybos statuto pakeitimai, pasinaudos galimybe ir tiesiog išeis į vadinamąją pareigūnų pensiją, ir jų neliks sistemoje. Jau net yra tokių konkrečių paskaičiavimų, čia mes kalbame apie ginklų mokymus, apie licencijavimą, tai žinome, net kiek daug jų išeis. Tai kaip jūs planuojate suvaldyti tas rizikas? Jos persikels į kitą kadenciją, ir tada jau jūs greičiausiai sakysite: žiūrėkite, kokia yra betvarkė, trūksta pareigūnų ir darykite ką nors. Tai koks yra jūsų planas? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Pirmiausia noriu pabrėžti, kad visas šis įstatymų paketas yra susijęs su situacijos, pirmiausia, finansinės situacijos, gerinimu. Priėmus Vidaus tarnybos statuto pataisas, matyt, kiekvienas pareigūnas pajus skirtingą priklausomai nuo savo situacijos ar net turimo laipsnio, stažo, finansinį padidėjimą. Tai yra augimas. Mes kalbame apie finansinį augimą kiek-

vienam pareigūnui ir tam yra numatyta 24 mln. eurų. Galbūt tiesiog pradžioje ne taip buvo išgirsta. Gal buvo suklaidinti kažkokiais argumentais, netiksliai pateiktais kai kurių politikų. Bet noriu pabrėžti, kad tikrai tai yra pareigūnų gerovės projektas, pirmiausia, finansine išraiška. Aš manau, kad, pajutę šitą finansinį pagerėjimą, pareigūnai tikrai nepriims sprendimo išeiti, nes tai yra pagerinimas, o ne pabloginimas.

PIRMININKAS. Į salę sugrįžo kolegė A. Širinskienė. Manau, suteiksime galimybę paklausti, nors eilė jau praėjo.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Iš esmės aš turėčiau du klausimus. Pirmas klausimas yra susijęs su pačios ministrės aplinka ir jos gebėjimais. Ar jūs neplanuojate pakeisti savo teisininkų? Jau antras projektas (buvo Valstybės tarnybos įstatymo projektas, kurį perregistravote tris ar keturis kartus), čia vėl eina paketas, kuris susilaukė labai daug Teisės departamento pastabų – iš esmės yra 45 pastabos, plius Teisės departamentas pastebi, kad apmokėjimo tvarka, kurią jūs čia taip giriate, prieštarauja Konstitucijai. Tai vienas klausimas: ar neplanuojate pakeisti darbuotojų? O kitas klausimas: ministre, kodėl jūs sakote, kad yra viskas suderinta, kai profsąjungos prieštarauja? Kodėl nesuderinate ministerijos lygmeniu?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolege, tikriausiai dabar nedalyvavote, kai jūsų kolega, sėdintis šalia, paklausė taip pat dėl Teisės departamento pastabų. Aš atsakiau, tai yra didelės apimties projektas ir, matyt, taip jau nutinka, kad būna ir techninių pastabų, kurios bus suderintos pagrindiniame komitete.

Kalbant apie prieštaravimą Konstitucijai. Aš noriu pažymėti, kad šis Vidaus tarnybos statuto projektas yra antrasis valstybės tarnybos reformos etapas. Ir jūs, kaip komiteto narė, žinote apie tai, kad buvo Teisės ir teisėtvarkos komitete svarstoma ir buvo priimtas sprendimas, kad nėra prieštaravimo Konstitucijai. Tai čia yra tas pats precedentas ir aš manau, kad panašus sprendimas bus priimtas ir dabar komitete, įsivertinus tuos pačius argumentus, nes analogiška situacija dėl darbo užmokesčio politikos.

O, kalbant apie profesines sąjungas, aš taip pat minėjau, kad prieš savaitę buvo dar kartą sukviettos visos profesinės sąjungos. Turiu pažymėti, kad nuosekliai viso proceso metu projektas buvo derinamas, buvo diskutuojama ir tai daroma visais klausimais su profesinėmis sąjungomis. Buvo priimtas, prieitas kompromisas dėl septynių punktų. Aš esu įsipareigojusi registruoti konkrečius pasiūlymus, dėl kurių sutarėme su profesinėmis sąjungomis. Manau, kad profesinės sąjungos yra tos, kurios siekia, kad pareigūnai pajustų finansinį pagerėjimą, o šis Vidaus tarnybos statutas būtent tokį ir atneš su papildomais 24 mln. eurų.

PIRMININKAS. Klausia G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, įstatymo projekte yra nustatyta, kad pareigūnas be rašytinio sutikimo gali būti perkeltas į kitas: aukštesnes, lygiavertes ar net žemesnes, pareigūno pareigas toje pačioje ar net kitoje statutinėje įstaigoje tik vidaus reikalų ministro nustatytais ir su teisingumo ir finansų ministrais suderintais tarnybinio būtinumo atvejais ir tvarka.

Aš norėčiau visgi paklausti, kokie tai gali būti atvejai ir kodėl dar reikia derinti būtent su tais dviem ministrais?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Pirmiausia turėčiau pasakyti, kad šis Vidaus tarnybos statutas apima statutines tarnybas, kurios yra pavaldžios ne tik vidaus reikalų ministrui, bet taip pat ir Finansų ministerijai, tai yra Muitinės departamentą, Teisingumo ministerijai yra pavaldi Kalėjų tarnyba. Šis projektas yra platus ir, matyt, tam tikros tvarkos turi būti susijusios su šių ministrų kompetencijomis.

Grįžtant prie tų pagrindinių jūsų klausimų, pagrindinio klausimo dėl to, kad buvo keliamas klausimas dėl perkėlimo. Norėčiau pirmiausia paaiškinti, kodėl tai yra svarbu. Svarbu yra pareigūnus perkelti į atitinkamą kitą vietą, nes tai kartais yra susiję ir su skaidrumo klausimais, ir su būtinybe atitinkamų ekstremalių situacijų metu pasitelkti papildomas pareigūnų pajėgas. Bet praeitą savaitę susitikus su profesinėmis sąjungomis buvo sutarta dėl kompromiso – vienu atveju, dėl to paties termino sutrumpinimo, kai yra perkeliama į padalinį, esantį toje pačioje apskrityje, ir dėl termino, kai yra perkeliama į kitą apskritį. Mes radome kompromisą su profesinėmis sąjungomis. Kaip ir minėjau, jis bus artimiausiu metu įregistruotas.

PIRMININKAS. Aš iš karto pasakau, pratęsiu klausimų intervalą, kad galėtų visi užsirašę paklausti.

Kolegė A. Širinskienė – dėl vedimo tvarkos.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kadangi ministrė nerado laiko toms pažadėtoms pataisoms įregistruoti, tai aš siūlau padaryti pertrauką iki kito posėdžio, kad ministrė įregistruotų, ką pasižadėjo profsajungoms. Mums bus lengviau apsispręsti. Iš tikrųjų toks vaizdas, kad dabar perkame katiną maiše. Turime balsuoti už projektą, kurį dar pati ministrė nori taisyti.

PIRMININKAS. Ar jūs sutiktumėte, kad po visų klausimų, na, prieš balsavimą po pateikimo mes spręstume dėl pertraukos? Gerai, tokiu atveju tęsiame klausimus. L. Nagienė klausia.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, jūs pristatote pareigūnų gerovės projektą, kaip pati įvardinote. Jeigu jis iš tikrųjų būtų labai aiškus, aš manau, šiandien nekiltų abejonių ir klausimų.

Mano vienas iš klausimų. Kaip jūs sakote, bus padidintas biudžetas ir peržiūrėtas pareigybių suskirstymas į grupes, nustatant hierarchiją, sumažinant pareigybių grupių skaičių ir padidinant vidurinės grandies minimalius darbo užmokesčius. Patikėkite, aš manau, jeigu tokia situacija bus, dalis pareigūnų tikrai pasitrauks vien dėl to, kad priklausys kitai grupei ir jų darbo užmokestis bus peržiūrėtas.

Ar galite man įvardinti tris punktus, kas konkrečiai keisis dėl socialinių garantijų? Kitas – kokia dabar bus minimalioji alga ir kiek vidutiniškai padidės darbo užmokestis pareigūnams, kiek padidės būtent tas minimumas? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Kolege, tai, ką jūs paminėjote dėl grupių sumažinimo ir koeficientų, reiškia, kad padidės, priėmus Vidaus tarnybos statutą, grindys, tai yra mažiausiai uždirbančių pareigūnų darbo užmokestis. Aš galėčiau dabar imti ir konkrečius pavyzdžius, bet kiekviena situacija, matyt, yra skirtinga. Vidurkis vidutiniškai, išvedus visų statutinių pareigūnų vidurkį, būtų apie 80 eurų. Bet tai gali svyruoti. Jūs suprantate, aš galiu paimti darbo užmokestį, pavyzdžiui, ugniagesio gelbėtojo, turinčio skirtingą stažą. Vieno specialisto atlyginimas gali kilti 150 eurų, kito gali kilti apie 400 eurų. Žinote, situacijos yra labai skirtingos – skirtingas stažas, skirtingas laipsnis. Apskaičiuoti dabar kiekvieno ir pasakyti – reikėtų atvejį imti ir tada pasakyti, kiek konkrečiai tam pareigūnui didės. Bus skaičiuoklė, pareigūnas galės įvesti ir pamatyti, koks bus augimas konkrečiai jo atveju.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Gerbiama ministre, jūs labai gražiai pavadinate pareigūnų gerovės projektu, bet kyla klausimas, kad tos gerovės nelabai jaučia tie pareigūnai, nes profsajungos nuolat rašo nesutikimo laiškus mums, komentarus, pasieniečiai apskritai prašo nieko nedaryti. Ir buvo užduotas klausimas, kad dalis patirties turinčių pareigūnų tiesiog laukia Naujųjų metų ir nuspręs apskritai pasitraukti iš tarnybos. Tai kaip esate pasiruošę išlaikyti pirmiausia tuos patyrusius pareigūnus, pritraukti naujų ir juos taip pat išlaikyti, kad jie liktų dirbti, o ne padirbė metus paprasčiausiai pasirinktą kitą savo profesinį kelią?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Gerbiama kolege, aš tiesiog norėčiau kalbėti skaičiais apie šią kadcenciją, padidėjimą, kuris buvo numatytas ir buvo skirtas mūsų pareigūnų gerovei. Jeigu žiūrėtume į pareigūnų darbo užmokesčio augimą, tai policijos darbo užmokesčio fondas augo 42 %, priešgaisrinės apsaugos – 45 %, VSAT'o – 77 %, Viešojo saugumo tarnybos – 41 %, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos – 65 %. Tai tikrai ženklus augimas, kuris buvo numatytas darbo užmokesčiui. Ir šiaip, žiūrint į patį augimą, lyginant šios Vyriausybės laikotarpį su praeitos Vyriausybės laikotarpiu, augimas yra tikrai ženklus. Manau, kad yra daroma viskas, kad investuotume tiek į motyvaciją, tiek į pareigūnų darbo užmokestį, tas yra matoma ir tą galima pailiustruoti konkrečiais skaičiais. Tą esame numatę ir toliau daryti, tikimės, kad kitos vyriausybės taip pat tęs tokiu pat tempu, kaip ir mes.

PIRMININKAS. Klausia S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (DFVL). Ačiū. Gerbiama ministre, norėčiau palinkėti nevartoti tos gerovės temos, nes kol bus sukurta viena gerovės valstybė, čia mes penkerius metus jau laukiame, o tai niekaip neįvyko. Tai tikiuosi, kad su statutu taip nebus.

Dėl vyriausybių. Tikrai skaičiai, kada buvo didinamas atlyginimų fondas, išpūdingi, bet ir praeita Vyriausybė irgi nuo 30 % iki 45 % darbo užmokesčių didino tam tikroms tarnyboms. Tai ačiū už tęstinumą.

Bet aš norėčiau paklausti konkretaus klausimo. Yra dvi problemos, kurios sprendžiamos statute: tai yra naujų pareigūnų pritraukimas, kas yra tikrai labai sunku, matyt, ne viena Vyriausybė stengėsi, bet, deja, to proveržio nėra, ir antras dalykas – tai senų pareigūnų išlaikymas. Ar jūs nematytumėte prasmės, kadangi registruosite pataisas, padaryti taip, kad motyvuotumėte tuos ilgiau tarnaujančius pareigūnus pasilikti? Motyvacija šiuo atveju paprasta – nereikėtų galbūt riboti tais 20 % stažo, o kaip tik stengtis didinti stažą, kad kuo ilgiau tarnaujantys žmonės gautų motyvaciją gauti didesnę priedą. Ta pati Vokietijos brigada, dabar mes girdime, kad tiems, kas tarnaus Lietuvoje, net pensinis amžius yra trumpinamas, kad jie tikrai būtų motyvuoti. Tai ar jūs matytumėte tokią prasmę, kad tiesiog norint išlaikyti tuos ilgai tarnaujančius pareigūnus vis dėlto stažą reikėtų palikti net ne 30 %, ne 20 %, bet galbūt dar reikėtų padidinti ir tokiu būdu stengtis išlaikyti juos tarnyboje?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Taip, tikrai šiame statute yra sprendžiami klausimai, kurie susiję ir su naujų pareigūnų pritraukimu. Kaip ir minėjau, yra tikslinės išmokos, tikslinės stipendijos numatytos ir įtvirtintos Vidaus tarnybos statute. Aš tikrai džiaugiuosi, kad jūs vertinate ir matote tą pokytį, kuris vyksta dėl finansavimo statutinėms tarnyboms, nes darbo užmokesčio augimas ir apskritai finansavimas yra išaugęs tikriausiai ženkliai. Aš galbūt nenorėčiau čia dabar lyginti jūsų Vyriausybės ir mūsų Vyriausybės, bet tikrai matome, kad skiriamas dėmesys buvo maksimalus. Bet kai kalbame apie jūsų paminėtą aspektą dėl pareigūnų, kurie turi patirties, jų vertinimą, tai taip, mes esame sutarę ir su profesinėmis sąjungomis, ir, kaip žinote, Vidaus tarnybos statute yra numatyta, kad atsiranda darbo užmokesčio politikos. Jos turės būti suderintos profesinių sąjungų kartu su tarnybų vadovais, kad susitartų, turės būti susitariama. Jau ir dabar esame sutarę konkrečiai dėl tokio punkto akcento, kad už papildomus metus, už papildomą patirtį, kad augimas už kiekvienus metus būtų taip pat numatytas vertinant pareigūnų profesionalumą ir jų patirtį, kuri yra įgyjama per kiekvienus papildomus metus. Dėl tų dalykų esame susitarę ir tai atspindės darbo užmokesčio politikos.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, man tai atrodo, kad Vidaus tarnybos statutas – labiau modifikuotas Valstybės tarnybos įstatymas, kai kuriose vietose gal ir gerai, bet kai kuriose vietose yra nemažai trūkumų, juos išvardino kolegos. Yra ir kai kurie dalykai, kurie nekonkrečiai išreiškiami šitame Vidaus tarnybos statute, pavyzdžiui: „Ministras ar jo įgalioti centrinių įstaigų vadovai gali nustatyti papildomų reikalavimų, taikomų asmenims, pageidaujantiems mokytis statutinėje profesinio mokymo įstaigoje.“ Vis dėlto, mano nuomone, turėtų būti aiškiau, nes dabar visiems ministrams ar, sakykime, tų įstaigų vadovams duodama didesnė valia nustatyti atlyginimą, aišku, pagal lubas, atlyginimus, funkcijas paskirstyti, kaip ir Valstybės tarnybos įstatyme. Ar nemanote, kad reikėtų sukonkretinti ir nepalikti tokios labai didelės laisvės? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Taip, jūs teisingai pastebėjote ir atkreipėte dėmesį, kad tai susiję su valstybės tarnybos reforma ir antruoju etapu, ir bendraisiais principais. Mes esame sutarę, kad darbo užmokesčio politika turi atsirasti įtraukiant profesines sąjungas ir mūsų tarnybų vadovus, patvirtinant konkrečią tvarką ir priežiūros mechanizmus tam, kad būtų viskas labai aišku ir nebūtų kokių nors nukrypimų. Jeigu mes turime aiškus kryptis ir principus, jais turi būti ir vadovujamasi.

Bet mes matome, kad dabartinė tvarka, kurią mes šiandien turime pagal dabartinį Vidaus tarnybos statutą, nėra teisinga. Jeigu šiandien nori pakelti atlyginimą, tai sudėtinga padaryti – yra vertinimų sistema, tu turi galimybę du kartus per metus pareigūną vertinti, jeigu nori pakelti atlyginimą. To lankstumo, atsižvelgiant į darbo specifiką, į tą teisingumą ir objektyvumą, tikrai atsiranda ir, matyt, šito tikrai labai visi laukia, nes to pokyčio reikia – teisingesnės, lankstesnės darbo užmokesčio sistemos, o tai yra numatyta šitame statute.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, turbūt sutikime, kad tas statusas vis dėlto demotyvuoja policijos pareigūnus. Apie pareigūnų skaičių kalbant, man, kaip regionui atstovaujančiam Seimo nariui, turbūt tenka pasidžiaugti ir jums, kad Marijampolės regione, Kalvarijoje, sulaiko daugiausia narkotikų ir tos prevencinės priemonės veikia, bet, kalbant apie gyvenimą, tą pareigūną regionuose pamatyti yra iš tiesų labai sudėtinga – jisai ten kaip apaštalas pasirodo tikrai labai retai. Turbūt tenka prašyti seniūnams ir savivaldybės tarybos nariams, net tenka kartais ir Seimo nariams, kad įtrauktų į maršrutą vieną ar kitą kaimą, gyvenvietę, kuriuose vyksta įvairiausi dalykai.

Vis dėlto galbūt galite pasakyti, ar apie krūvius ir funkcijų galybę yra kokių nors minčių, nes yra vienas iš argumentų, dėl ko turbūt tai yra nepatrauklu jauniems specialistams, o tie, kurie jau yra garbaus amžiaus, dėl to didelio krūvio ir tų funkcijų gausybės irgi, na, pasirenka išeiti į poilsį, o ne tęsti darbus? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia, kalbant apie naujus pareigūnus, kurie pasirinks šią profesiją ar ateis, ir apie tas startines pozicijas – jos dažnai nėra tokios patrauklios. Šituo Vidaus tarnybos statutu siekiama išspręsti ir pakelti atlyginimus tų asmenų, kurie pradės savo startines pozicijas kaip policijos pareigūnai ar kitoje statutinėje tarnyboje. Mes matome tą problemą, todėl ir siūlome kelti grindis žemiausios ar vidutinės kategorijos pareigūnams.

Kalbant apie funkcijas, taip, mes šiandien su policija tikrai daug diskutuojame ir ieškome sprendimų, kaip sumažinti krūvius. Yra ir tam tikras pasvarstymas dėl baudžiamojo proceso visos situacijos išsigryninimo, bet, matyt, čia reikės sutarimo ir su kitomis institucijomis. Manau, jeigu turėsime sutarimą, gal pavyks tai išsigryninti ir palikti tas pagrindines funkcijas policijos pareigūnams, neapkraunant papildomais dalykais.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Gerbiama ministre, susitikime su policijos generaliniu komisaru mums paaiškėjo, kad nesiseka sukomplektuoti policijos kadru. Viena iš priežasčių yra prasta jaunųjų ir tų, kurie nori būti policininkais, sveikata, prasta fizinė būseną. Tą pačią problemą įvardija ir mūsų kariuomenė. Sakykite, dabar yra formuojamas kitų metų biudžetas, gal galite pasakyti, kiek jūsų pastangomis tai problemai spręsti padidėjo biudžetas siekiant stiprinti, gerinti mūsų jaunimo sveikatą, fizinę būseną? Kiek procentų šiomet skirsime daugiau? Nes jeigu neskirsime dvigubai, tai ta problema toliau išliks. Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Čia reikėtų paklausti švietimo, mokslo ir sporto ministro, nes tikrai matome problemą. Problema, kuri yra susijusi su jaunų žmonių fiziniu pasirengimu. Matome, nors norinčių ateiti į Policijos mokyklą, tapti policijos pareigūnais tikrai daugėja, šiais metais turėjome rekordinį norinčiųjų skaičių, bet, deja, reikia pripažinti, kad didelė dalis jų tiesiog neatitinka reikalavimų. Tai, matyt, susiję apskritai su mūsų sveikata, kiek mes laiko skiriame fiziniam pasirengimui. Bet aš tiesiog negalėčiau to dabar pakomentuoti. Paprašyčiau, kad galbūt mano kolega galėtų atsakyti jums tiksliai į šią klausimą. Bet problema yra susijusi ne tik su mumis, bet ir su kariais, jų fizinės formos situacija. Galbūt čia atskira diskusija būtų reikalinga, kalbant ne apie šią statutą.

PIRMININKAS. Paskutinė klausė L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Laba diena. Man nuolat tenka bendrauti su policijos pareigūnais Klaipėdoje ir iš tiesų jaučiama labai didelė įtampa ir nerimas dėl planuojamų pakeitimų. Ministre, ar jūs nemanote, kad savo siūlomais įstatymų pakeitimais paminatė, pažeidžiate teisėtus pareigūnų lūkesčius, tų žmonių, kurie 25 metus dirbo struktūroje, tikėjosi tam tikro pagerinimo ir dabar, šiuo metu, yra priversti svarstyti palikti tarnybą? Taip pat gal galėtumėte įvardinti konkretų atvejį, kaip pagerės eiliniam policijos pareigūnui sąlygos, darbo sąlygos, piniginė išraiška po jūsų siūlomų pakeitimų?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Pirmas dalykas. Atsakydama aš noriu pažymėti dar kartą, kad tikrai tai susiję su gerėjimu. Priėmus Vidaus tarnybos statuto pataisas, finansinis pagerėjimas bus juntamas kiekvienam pareigūnui. Bet pirmiausia noriu pabrėžti, kad didžiausias dėmesys yra

skiriamas žemiausios ir vidutinės grandies pareigūnų atlyginimų kilimui šiuo Vidaus tarnybos statutu. Tam yra numatyta, kaip ir minėjau, iš viso 24 mln. eurų. Bet šiame biudžete, kuris bus svarstomas, šiaip vidaus reikalų sistemai darbo užmokesčiui yra numatyta iš viso 37 mln. eurų, darbo užmokesčiui augti. Konkrečiai kalbant apie pareigūną, tiek tą, kuris tik dabar ateis dirbti į tarnybą, tiek tą pareigūną, kuris jau dirba daugiau negu 20 metų, darbo užmokesčio politika bus galima įtvirtinti ir bus įtvirtinta, kad už tą papildomą patirtį, kuri yra įgyjama sunkiu darbu, bus atitinkamai ir atlyginama.

Aš nematau čia tikrai... Klausimų, kodėl jų kyla, aš nelabai galiu suprasti, nes projektas yra skirtas pareigūnų finansinėms sąlygoms pagerinti, konkrečiai darbo užmokesčiui. Ir pabloginimo, kad kažkas nukentės, kažkam bus sumažinta, to nebus. Tai yra pliusas, kuris priklausys nuo skirtingos situacijos.

Aš dabar turiu pavyzdį. Parašyta, kad ugniagesiui gelbėtojiui, priėmus Vidaus tarnybos statutą, darbo užmokesčio padidėjimas, jam, vienam pareigūnui, bus pagal jo situaciją, pagal jo stažą 152 eurai. Ugniagesys gelbėtojas, turintis didesnę stažą, galės gauti, pavyzdžiui, 182 eurus, jaunesnysis specialistas – 275 eurus, specialistas – 395 eurus. Sakau, bus skaičiuoklė, kiekvienas pareigūnas, priklausomai nuo jo stažo ir turimo laipsnio, pajus skirtingą augimą, bet tai bus darbo užmokesčio augimas.

PIRMININKAS. Dėkui. Ministrė atsakė į visus klausimus. Dabar dėl vedimo tvarkos suteikiu žodį A. Pociui.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš norėčiau paprašyti jūsų pasveikinti Jungtinių Amerikos Valstijų karius, kurie atvyko iš Pabradės poligono. Jie yra atvykę su kilnia misija – kaip NATO sąjungininkai saugoti mūsų valstybę. (*Kalba angliškai*)

PIRMININKAS. Tai dabar gal išsakykime motyvus dėl ministrės pateikto projekto, bet, matau, niekas neužsirašė dėl motyvų. Tada balsuosime dėl pertraukos. (*Balsai salėje*) Kadangi dėl motyvų nėra, tai aš konstatuoju, balsuojame dėl Mišrios grupės pasiūlymo daryti šio projekto svarstymo pertrauką iki kito posėdžio. Balsuojame.

Už – 26, prieš – 18, susilaikė 1. Yra daroma pertrauka iki kito posėdžio.

Esame sutaupe apie 10 minučių laiko, galime svarstyti rezervinius klausimus. Taip, nematau A. Matulo. J. Urbanavičius yra salėje, tai tą ir išnaudosime.

11.37 val.

Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-281 (svarstymas)

Rezervinis 2 klausimas – Sodininkų bendrijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-281. Svarstymo stadija. Išklausome pagrindinio Aplinkos apsaugos komiteto sprendimų.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos, dar kartą. Seimo Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą, atsižvelgdamas į Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, Kaimo reikalų komiteto, Biudžeto ir finansų komiteto siūlymus, taip pat į tai, kad siūlomas projekto pakeitimas susijęs su 2023 m. gegužės 11 d. Respublikos Prezidento pasirašytu Socialinių bendrijų įstatymu. Siūloma šiam įstatymui nepritarti. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime per balsavimo intervalą. Dar laiko šiek tiek turime.

11.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. spalio 25 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XIVP-3246 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Galėtume pakviesti į tribūną E. Pupinį. Apsvarstysime paskutinį darbotvarkės klausimą – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos spalio 25 dienos išvados projektą.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. spalio 25 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XIVP-3246. Peticijų komisija spalio 25 dienos posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticijas, kuriose pateiktas pasiūlymas pakeisti Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo 8 straipsnio 1 dalį ir nustatyti, kad užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateikta informacija ir duomenys apie juos būtų išslaptinti nuo 2023 m. gruodžio 1 d. Komisija, atsižvelgusi į Seimo Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos nuomones, priėmė sprendimą teikti siūlymo išvadą netenkinti šio pasiūlymo.

Pažymėtina, kad Seime ne kartą buvo įregistruoti įstatymų projektai su analogiškais siūlymais išslaptinti duomenis apie visus asmenis, prisipažinusių, kad bendradarbiavo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, arba apie tam tikras pareigas einančius ir kandidatuojančius prisipažinuosius.

Tiek Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, tiek skirtingų kadencijų Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetai, vertindami šį projektą, laikėsi pozicijos, kad toks teisinis reguliavimas prieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui. Komisijos nuomone, šiuo metu galiojantis reglamentavimas dėl užregistruotų, prisipažinusių ir įrašytų į įskaitą asmenų pateiktos informacijos ir duomenų apie juos išslaptinimo ir išslaptinimo atitinka konstitucinėje doktrinoje įtvirtintas teisės gauti ir skleisti informaciją ribojimo sąlygas, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principus. Pareiškėjo siūlomas įstatymo priėmimas reikštų, kad valstybė nesilaiko priimtų išpareigojimų asmeniui, juo būtų pakirstas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise. Taigi būtų pažeista konstitucinių teisėtų lūkesčių apsauga, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principai, kurie yra neatsiejami konstitucinio teisinės valstybės principo elementai. Prašome atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai atmesti minėtą peticiją.

PIRMININKAS. Taip, čia turime netradicinę situaciją, paprastai dėl peticijų niekas neklausia, o čia užsirašė paklausti net keturi Seimo nariai. Pirmasis – A. Gedvilas, jo nėra. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, natūralu, gerbiamas posėdžio pirmininke, kad yra užsirašiusių klausti, nes mes žinome, kad Lietuvoje buvo enkavėdistų ir kagėbistų, jų buvo apie 160 tūkst. Lietuvoje. Jie dėjo visas pastangas, kad Lietuva, taip sakant, kaip tokia neatsigautų ir jos nebūtų, o atgavus nepriklausomybę tie patys kagėbistai, enkavėdistai kuo puikiau veikia dabartinėse institucijose, sėdi įstatymų leidžiamajoje valdžioje ir sėdi vykdomajoje valdžioje. Jūs kalbate apie išpareigojimą. Bet, gerbiamas kolega, Konstitucijoje yra kitas straipsnis, kuris numato, kad įstatymų leidėjai arba valstybė gali pakeisti savo poziciją ir teisės aktu gali nustatyti kitą teisinį reguliavimą. Kaip jūs asmeniškai, gerbiamas Edmundai Pupini, reaguojate į tai, kad Lietuvoje šitie banditai, enkavėdistai ir kagėbistai, toliau slapstosi, toliau dirba teisinėse institucijose, dirba įstatymų leidžiamajoje valdžioje ir jie tarsi tokie šiaip sau – nei čia, nei čia, nei čia. Kaip jūs pats vertinate, reikia tokius viešinti ar ne?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Aš pirmiausia vertinu tai, kad esu Seimo narys ir turiu vertinti pirmiausia Konstituciją, o Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs ir pasakęs, kad iš tikrųjų viešinimas prieštarautų Konstitucijai. Iš tikrųjų kito atsakymo nėra.

PIRMININKAS. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Pupini, gal pasakykite tautai tiesą? Gal tarp jūsų labai daug kagėbistų, rezervistų, komunistų, enkavėdistų? Užtai jūs dangstotės Konstitucija, kad pridengtumėte savus? Ko jūs bijote, kodėl jūs taip juos saugote, kas čia per paslaptis? Komunistų jūs nesaugote, o prašote, kad įrašytų jie į biografiją, o kagėbistai – jūsų aukso fondas. Tai nejaugi? O kaip su jumis yra, gal jūs pasakysite, išaiškėjo, vienu žodžiu, komunistų *jūsų tarpe* nemažai. Gal tikrai kažkas yra giliau, kodėl jūs taip juos mylite?

E. PUPINIS (TS-LKDF). *Mano tarpe* viskas gerai, aš čia vienas ir iš tikrųjų galiu prisiekti ir pasakyti, kad tikrai su struktūromis neturėjau jokių reikalų. O kitkas, na, tai įstatymas daug kartų buvo teikiamas ir iš tikrųjų Seimo nariai, atsižvelgdami į tai, kad išviešinimas prieštarautų Konstitucijai, balsavo kitaip. Taigi negaliu kažką jums daugiau atsakyti, negu kad ką daug kartų sakė parlamentas, tiek vienos kadencijos, tiek jau trečią kadenciją tas klausimas keliamas. Iš tikrųjų, na,

visi, atsižvelgdami į Konstitucinio Teismo Konstitucijos išaiškinimus, tą įstatymo projektą ir kitus įstatymų projektus, jau galbūt penki buvo teikti, atmesdavo.

PIRMININKAS. Ir R. Šarknickas klausia.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Na, iš tikrųjų 33 metai Lietuvos nepriklausomybei ir nežinia, kodėl yra tokie dalykai ištisai tiek metų slepiami, kodėl pati tautos sąžinė yra slepiama, juolab kad kone kiekvienoje kadencijoje tai vieni, tai kiti Seimo nariai teikdavo tuos įstatymų projektus, kad būtų pagaliau atverta ir būtų sutvarkyta? Kolega S. Tumėnas taip pat ne per seniausiai teikė – irgi buvo atmestas. Kai kurios valstybės nuo 1990 metų tiesiog ėmė ir susitvarkė ir jos iki šiol šauniai darbuojasi, dirba, klesti valstybės ekonomika ir nieko čia tokio neįvyko. Bet dėl pačios tos sąžinės, kiek galime metų dar tempti tą visą gumą ir slėpti, ir neatverti, ir neleisti, juk vis dėlto 160 tūkst. tų žmonių bendradarbiavo būtent su KGB ir panašiai. Ačiū jums.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tikrųjų dauguma valstybių nebuvo galbūt įsipareigojusios tiems asmenims, kad jie būtų lojalūs valstybei, atskleisti jų pavardes. Mūsų valstybė priėmė tokį įsipareigojimą nuo pat pradžių ir iš tikrųjų daug kas tam pritaria. Ir šiuo atveju, vadinasi, dėl to mes ir nenorime atskleisti, kad buvo duoti įsipareigojimai. Taip pat galiu pasakyti, kad ir VSD prieštarauja tam tikram atskleidimui, kadangi tai galėtų išryškinti tuos asmenis, kurie nebuvo atsiskleidę, kurie yra galbūt kažkur duomenų bazėse, bet jie nėra atsiskleidę, jie paprasčiausiai galėtų būti šantažuojami, kad vėl tarnautų tai pačiai struktūrai, kuri šiuo metu, dėkui Dievui, turbūt Lietuvoje silpnai veikia arba neveikia.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Dabar svarstymo stadija. Diskusija. Pageidauja pasisakyti A. Gedvilas. Jo nėra. P. Gražulis. Kviečiu į tribūną.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami konservatoriai, ar jūs neprisimenate, kieno iniciatyva buvo užslaptinti KGB agentai, enkavėdistai, visi tie, kurie griovė Lietuvą? Taigi V. Landsbergio iniciatyva. O gal jis pats save užslaptino tokiu būdu? Buvo 25 metams – ne, mažai, reikia 75 metams. Gal negalvojo, kad taip ilgai gyvens. Kas čia yra? Kodėl mes taip jais rūpinamės? Ar ne tie patys sovietmečiu mane persekiojo? Dabar persekiojimas yra didesnis. Kiekvienas mano žengtas žingsnis – antikonstitucinis, vis apkalta ir apkalta. Tai gal čia ir yra tie patys, tik pakeitę pavadinimą, konservatoriai, kurie mane persekioja? Ir ne tik mane, bet ir kitus, kurie mąsto kitaip, kurie sovietmečiu buvo teisiami.

Visuomenė kelia šitą klausimą. Išslaptinkime! Ar yra nors viena šalis, kad savo budelius įslaptintų ir laikytų vertybe? Nėra. Nei latviai, nei estai, nei lenkai, nei čekai, nei vengrai – niekas, visi išslaptino. Jūs įslaptinę laikote kaip didžiausią vertybę. Ar ne gėda jums prieš visuomenę? Bijote jų, bijote, nes, aš manau, jeigu būtų išslaptinta, tikrai labai nemažai rastume konservatorių – ir aukštas pareigas ėusių buvusių kagėbistų, enkavėdistų ir kitokių tautos budelių.

Iš šitos tribūnos kalbėjau. Net Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen senelis, buvęs tankistas, atvažiavęs su tanku į Lietuvą okupuoti Lietuvos; tėvas – kagėbistas, rezervistas. Taip, vaikai neatsako už tėvų klaidas, bet kada išdrįs, ateis čia Seimo Pirmininkė ir pasakys: aš nepritariu savo senelio ir tėvo padarytiems nusikaltimams Lietuvai. To nėra, tai gal jinau pritaria? Tai gal jinau pritaria? Ir nuo liberalų keliama kandidatė į prezidentus!

Kaip taip yra, kokioje Lietuvoje gyvename? Jinai šypsosi, jinau patenkinta, patenkinta savo senelio darbais, savo tėvo darbais. Ir pažiūrėkite, kas vyksta Lietuvoje. Todėl šiandien visuomenėje toks didžiulis susipriešinimas, kiršinimas, kurstymas. Ir tai daro konservatoriai – griauja valstybę, tyli nuleidę galvas konservatoriai, o V. Čmilytė-Nielsen džiaugiasi. Turėkite politinės valios ir vieną kartą paimekite ir išviešinkite juos.

PIRMININKAS. Po svarstymo nereikia nieko spręsti. Dabar priėmimas. Motyvai. A. Gedvilas – prieš. Nėra. A. Širinskienė – prieš. (*Balsai salėje*) Už tėra vienas.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš norėčiau grįžti prie teisėtų lūkesčių. Mes ne kartą Teisės ir teisėtvarkos komitete apie tai diskutavome, nes kuomet žmonės prisipažino ir valstybei patikėjo informaciją apie savo darbą KGB, jiems buvo pažadėtas tikrai ne 75 metų laikotarpis kaip dabar, jiems buvo pažadėta įslaptinti informaciją tiek, kiek reikalauja Valstybės paslapčių įstatymas visiškai slaptos informacijos saugojimo atveju, tai yra tuo metu 25-iesiems metams.

Šiuo atveju žmonių teisėtas lūkestis pripažinimo, prisipažinimo metu buvo susijęs su 25 metais ir tie metai jau yra pasibaigę. Vėliau, matant, kad saugojimo ir įslaptinimo terminas eina į pabaigą, 2015–2016 metais, 2016 metų pradžioje buvo keičiamas įstatymas ir tas terminas buvo dar kartą pratęstas, bet valstybė išipareigojo žmonėms jų paslapties gavimo metu saugoti tą paslaptį ne ilgiau kaip 25 metus. Tai nereikėtų manipuliuoti ta informacija, sakant, kad neva žmonėms buvo pažadėta ir dabar turi būti tas pažadas teisėtas. To pažado jau neįmanoma tesėti dėl to, kad jam jau sukako... 25 metus valstybė to savo pažado laikėsi. Tikrai, kolegos, siūlau patenkinti žmonių teisėtus lūkesčius ir vis dėlto grįžti prie šito klausimo svarstymo, kartu atmetant peticijos atmetimą.

PIRMININKAS. E. Pupinis kalba už.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų jūs turite teisę teikti įstatymų projektus, registruoti ir bet kada galime svarstyti. Kažkodėl iniciatyvos nerodote.

Šiaip norėčiau pažymėti, čia gal atsakydamas vienam kolegai, kad asmenys, kandidatuojantys į svarbias pareigas, iš tikrųjų yra išviešinami. Jeigu šiuo atveju kažkas kandidatavo į Europos Parlamentą, į Seimą, į kitas struktūras ir patys neprisipažino, jie yra privalomai išviešinami. Tai šiuo atveju kažkokie pavojai dėl to, kad kažkokie asmenys kažkur kandidatavo ir nusišėpė – tai faktiškai neįmanoma, kadangi, kaip ir minėjau, tas yra...

Taip pat norėčiau pasakyti, kad, iš kitos pusės... Vėlgi dėl supriešinimo: tai, iš tikrųjų, kilniodami tą pačią medžiagą dešimt kartų, mes tikrai nevienijame žmonių, o tiktai priešiname ir priešiname. Surandame kažkokį baubą ir naudojame rinkiminėms kampanijoms ir kitiems dalykams. O kažkada tie patys asmenys sakė: būkime vieningi, užmirškime, atleiskime ir panašiai. Tai šiuo atveju tie patys žmonės šaukia, kad būtinai kažką reikia daryti: viešinti, rašyti ir panašiai. Na, turi teisę. Kaip ir sakiau, registruokite įstatymų projektus, svarstykite, teikite ir panašiai.

O šiuo metu Peticijų komisija vadovaujasi tiek Konstitucinio Teismo išaiškinimais, tiek naudojasi Teisingumo ministerijos išaiškinimais. Visi išaiškinimai sako viena: kad iš tikrųjų paslapties, kuri galbūt ir buvo pratęsta, išviešinimas prieštarautų tam tikrai Konstitucijai ir žmonių teisėtiems lūkesčiams, kadangi tie lūkesčiai gimė ne tik tuo metu, prieš 25 metus, bet ir tuo metu, kai kitas Seimas priėmė tą įstatymo projektą. Klausimą galite užduoti tiems, kurie galbūt pratęsė, kurie balsavo kažkaip kitaip. Lūkesčiai buvo suteikti tuo metu, kai buvo priimtas naujas įstatymo pakeitimas ir buvo pasakyta, kad taip, 75 metai, jūsų niekas negalės šantažuoti vien todėl, kad galbūt jūs ir neprisipažinote... Ir kažkur šiuo metu yra neprisipažinęs žmogus, bet jis yra tam tikras Rusijos ar kitų specialiųjų tarnybų taikiklis, kad būtų galima vėl šantažuoti ir priversti dirbti prieš Lietuvos valstybę. Ne tie, kurie...

PIRMININKAS. Laikas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...kurie išsislaptino, o tie, kurie yra slapti ir šiuo metu jų dar yra tam tikra baimės stadija.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis pasisakys prieš.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Rusai puola, rusai puola Edmundą, jau jį užpuls. Tai šiandien E. Pupinis, kalbėdamas konservatorių vardu ir partijos vardu, pripažino viešai, kad konservatorių partija palaiko kagėbistus, palaiko enkavėdistus. E. Pupinis, kalbėdamas konservatorių frakcijos vardu, pasisakė kategoriškai prieš, kad tokie asmenys būtų išviešinti. Dėl teisėtų lūkesčių – tai buvo 1990 metais, gerbiami konservatoriai, suduoti... Kažkodėl Estijoje nė vienas kagėbistas, nė vienas enkavėdistas nebuvo nei papjautas, nei nužudytas ir panašiai. E. Pupinis šiandieną kalbėjo apie Konstitucinio Teismo išaiškinimą, bet, gerbiamas Edmundai Pupini, kalbėdamas konservatorių frakcijos vardu, jūs sudarinėjate R. Žemaitaičio apkaltos komisiją. Apkaltos komisija buvo sudaryta neteisėtai ir buvo trys Konstitucinio Teismo išaiškinimai, dėl ko komisija buvo neteisėta. Kažkodėl jūsų deleguoti komisijos nariai nesivadovauja šituo dalyku.

O dabar, gerbiamas Edmundai Pupini, aš jums pacituosiu jūsų konservatoriaus patriarcho, taip sakant, niekada neišrinkto, bet save vis dėlto pasiskelbusio, V. Landsbergio poziciją. V. Landsbergis, kada premjeru buvo G. Vagnorius, jis pakvietė tokį K. Rimšą. Jis šiuo metu yra Kanadoje, karininkas, labai gerai išmano Kanados, apskritai išmano kariuomenės situaciją ir kagėbistus. Ir

ką jisai šiais metais kalba pas N. Pumprickaitę kremlinėje televizijoje spalio 24 dieną: „Noriu informuoti, kad šiandien jūsų valstybės valdymo struktūrose – tiek valdančiojoje, tiek leidžiančiojoje valdžioje – yra labai daug kagėbistų, kurie lygiai taip pat bendradarbiauja, ir turime šnipų.“

Gerbiami konservatoriai, šiandieną jūs dar kartą parodote, kad jūs dirbate kaimyninei valstybei, kad jūs visiškai nenorite atstovauti savo valstybei ir jos interesams, jums visiškai nėra svarbu Konstitucija, o priešišškai valstybei sėkmingai norite dirbti. Tai aš labai noriu pažiūrėti, kaip jūs visi balsuosite už šią rezoliuciją, už šią petiją. Taip parodysite, kad kagėbistai, enkavėdistai – artimiausi ir geriausi jūsų draugai. Tikiuosi, Lietuva sužinos, kas yra tikrieji priešai. (*Balsas salėje: „Gėda! Gėda!“*)

PIRMININKAS. Čia turiu patikslinti pranešėją, kad E. Pupinis kalba ne kokios nors partijos vardu, o Petijų komisijos vardu, nes komisija priėmė atitinkamą nutarimą. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aišku, dabar kiekvienas, kuris dega pats kaip asmuo, kaip R. Žemaitaitis, P. Gražulis, gali kelti tokius klausimus ir nukreipti tą dėmesį.

Iš kitos pusės, gerbiami kolegos, aš tik noriu pasakyti – ne tik Konstitucinis Teismas, bet ir VSD galvoja, kad norima išryškinti tuos, kurie prisipažino, tam, kad kas nors žinotų, kas neprisipažino, ir galėtų šantažuoti tuos, kurie neprisipažino. Tai jūs norite pateikti sąrašą Rusijos KGB struktūroms, kad žinotų žmones (žino savo archyvuose), galėtų šantažuoti ir vėl dirbti prieš Lietuvą. Galbūt to nereikia. Jūs norite padėti Rusijos saugumo agentams, kad tie žmonės būtų žinomi.

PIRMININKAS. Paskutinė kalba L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Nieko mes nenorime, niekam mes netar naujame, mes tik paprasčiausiai norime teisybės. Paprastos paprasčiausios teisybės. Ko reikia bioti šiandien, kad būtų atskleista po 25 metų? Jau nepriklausomybei daug daugiau metų. Aš manau, kad tikrai nepriklausomybės senatis suėjusi, šio teisės akto pakeisti ir paviešinti tarnavusių KGB duomenų negalime. Jūs labai gerai padarėte, kad visus partinius atskleidėte. Ir man buvo klausimas: o ką tu dirbai? Aš visą gyvenimą tarnavau žmonėms, visas gyvenimas mano atiduotas, aš nebuvau prieš žmones. Todėl, aš visiškai manau, šiuo atveju būtų teisingiausia, lygiai taip pat, kaip ir dabar atsiskleidė komunistai, kurie čia buvo vos ne didžiausi tautos priešai, tai dabar tegu atsiskleidžia KGB agentai. Manau, tikrai reikėtų dėl teisybės, praėjus senaties terminui, šiuos duomenis atskleisti. Todėl balsuosiu prieš šią petiją.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis – dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū. Dar, gerbiamas Edmundai Pupini. K. Rimša, kuris buvo V. Landsbergio pakviestas į Lietuvą sukurti kariuomenę ir jos struktūrą, konstatavo, kad Rusija ir taip žino tuos savo agentus, nereikia net viešinti. Baikite jūs pasakas sekti. Galų gale pripažinkite, kad jūsų gretose yra dar labai daug kagėbistų ir jų artimų žmonių ir tebedirba tose struktūrose. Ar jums taip sunku yra pripažinti, kad jūs tokių asmenų turite? Juk nesunku. Mes puikiai čia, salėje, visi žinome apie tuos dokumentus, o ypač apie garažėlį, kuris, kai buvo A. Butkevičius krašto apsaugos ministru, buvo iškeltas štai čia, VSAT'o teritorijoje, ir iki pat dabar jisai yra dingęs su visomis bylomis. Bet, deja, KGB rūmuose, tai yra Genocido centre, man dar dirbant 2002 metais teko matyti dalį bylų, ypač apie tam tikrus jūsų partijos ir frakcijos narius. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Paskutinis dėl motyvų kalba P. Gražulis. Kolegos, jau vėluojame, baikime replikas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas Edmundai Pupini, na ką jūs kalbate? Rusija arba Sovietų Sąjunga nežino savo agentų! Jie visus žino. Jūs visų nežinote. Yra tapę jau liaudies patarle: buvusių kagėbistų nebūna. Na, kaip ir buvusių konservatorių, sako, nebūna. Bet, gerbiamieji, kokius jūs absurdiškus argumentus naudojate? Galvojate, kad jie nėra šantažuojami, kad jie toliau, atseit prisipažinę, nedirba tam pačiam ponui – Rusijai? Kartu su jumis!

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, čia įdomiai dėliojasi šita diskusija, E. Pupinio organizuota. Aš noriu, kad visi namuose pamąstytumėte, kas Lietuvos valstybei yra pavojingesnis: ar buvęs komunistas, ar buvęs kagėbistas? Nes čia svyra tarsi į keistą pusę. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. A. Navickas dar užsirašė kalbėti.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Gal ir buvę kolūkio pirmininkai yra pavojingi, ir jų sūnūs, bet čia kitas dalykas. Šiaip aš norėjau pasakyti vieną dalyką. Aš nesuprantu žanro šios diskusijos, į kurią mes įsivėlėme. Šiaip gerbiamas E. Pupinis, kaip Peticijų komisijos narys, turėjo pristatyti komisijos verdiktą. Jis jį ir pristatė. Komisija negalėjo kitaip nuspręsti, nes dabar yra kitokie įstatymų reikalavimai. Tikrai galima diskusiją dėl šio įstatymo dabar kažkaip kelti. Bet kuo dėta dabar – mes nebalsuojame dabar, ar išviešinti, ar neišviešinti, mes paprasčiausiai balsuojame, ar Peticijos komisija teisingai apsvarstė šitą klausimą, ir viskas. Po to, jeigu, sakysime, jie apsvarstė, o atmetume šitą Peticijų komisijos sprendimą, tai gerai, tada galima formuluoti vėl, tenai tuos klausimus spręsti. Bet mes šiuo atveju užsipuolėme Edmunda, tarsi jis ką nors draustų ir ką nors darytų, aš to nesuprantu. Tai šiuo atveju gal dėl žanro susimąstykite.

PIRMININKAS. Taip, kalbos dėl motyvų baigtos. A. Širinskienė – vėl dėl vedimo tvarkos.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kadangi tribūnose klausosi žmonės, kurie Statuto, matyt, per daug nėra skaitę, tai tikrai paaiškinu, kad prieš tai kalbėjęs kolega melavo. Peticijų komisija galėjo imti kitokį sprendimą, galėjo registruoti teisės akto projektą, beje, taip yra Seime buvę. Tai šiuo atveju apie tai ir diskutuojame, kad yra tiesiog be pagrindo atmetama peticija ir Peticijų komisijos pirmininkas kažkodėl gina KGB narius.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – kolegė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Taip, aš dėl vedimo tvarkos. Kadangi retai mes diskutuojame dėl peticijos, tai tikrai komisijos pirmininkas nėra teisingas, nes Peticijų komisija galėjo imtis veiksmų ir patenkinti piliečių prašymą. Jau piliečiai reaguoja, renka parašus, teikia peticijas. Sudėtingas yra pats pateikimo procesas, procedūra, kad KGB agentai negali būti įslaptinami, o mes užsiimame štai va tokia kažkokia makle ir dar teigiame, kad negalėjome kitaip. Viską Seimas gali kitaip, reikia vieną kartą imti ir apsispręsti. Ir iš viso neiškreipkite, jūs, pirmininke, iškreipiate pačią iliustracijos idėją. Visos valstybės, aplink mus esančios, pasinaudojo ir supranta, kad iliustracija tai ir yra apsauga tų žmonių, kurie prisipažino, neprisipažino, bet valstybė žino, kad jie buvo tokie agentai, ir juos apsaugos, kad jų neverbuotų mums priešiškos valstybės.

PIRMININKAS. Kolegos, mes tęsime kalbas dėl motyvų, tai yra baigta. Balsuosime dėl šio projekto per nustatytą intervalą. Vietoj sutaupyto laiko turime vėlavimą 17 minučių.

12.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3285 (pateikimas)

Dabar Seimo Pirmininkė... (*Balsas salėje*) Seimo Pirmininkė girdi mane, matau, tai pristatys Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektą Nr. XIVP-3285. Pateikimas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 7 straipsniu, teikiu teisės mokslų krypties daktarės J. Miliuvienės kandidatūrą į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti pareigas.

J. Miliuvienė yra patyrusi teisininkė, žinoma konstitucinės teisės ekspertė, Mykolo Romerio universiteto dėstytoja ir ilgametė Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo darbuotoja. 2005 metais J. Miliuvienė baigė tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės studijas Vilniaus universitete ir įgijo teisės magistro kvalifikacinį laipsnį. 2007 metais, pasirinkusi tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės specializaciją, baigė teisės studijas Grenoblyje, Prancūzijoje, ir įgijo antrosios pakopos tiriamojo teisės magistro laipsnį. 2011 ir 2015 metais kandidatė studijavo Paryžiuje, Nacionalinėje administracijos mokykloje, žmogaus teisių ir laisvių apsaugą bei Europos Sąjungos teisę. 2020 metais Mykolo Romerio universitete ji apgynė daktaro disertaciją tema „Soft law įtaka konstitucinės jurisprudencijos raidai“, jai suteiktas socialinių mokslų srities teisės mokslų krypties daktaro laipsnis. Nuo 2021 metų Mykolo Romerio universitete J. Miliuvienė vykdo podoktorantūros studijas.

J. Miliuvienė savo profesinę karjerą 2008 metais pradėjo ir tebetęsia Konstituciniame Teisme: šiuo metu ji yra šio Teismo pirmininko patarėja, nuo 2021 metų – Teismo atstovė ryšiams su Ve-

necijos komisija. Taip pat ji stažavosi Europos Sąjungos Teisingumo Teisme 2007–2008 metais ir EŽTT 2022 metais. Kandidatė savo pedagoginę mokslinę veiklą 2013 metais pradėjo ir tebetęsia Mykolo Romerio universitete – ji skaito Lietuvos konstitucinės teisės, anksčiau – Europos Sąjungos konstitucinės teisės paskaitas, yra mokslo darbuotoja. J. Miliuvienė yra ne vienos mokslinės publikacijos autorė ir bendraautorė, dalyvauja aukšto lygio tarptautinėse konstitucionalistų konferencijose, skaito jose pranešimus. Jos mokslinių interesų ir ekspertinės sritys: konstitucinė teisė, konstitucinė justicija ir jurisprudencija, tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės santykis su nacionaline konstitucine teise, žmogaus teisės, *soft law*. J. Miliuvienė jau daug metų nuosekliai ir įvairiais aspektais dirba su Lietuvos bei Europos Sąjungos konstitucine teise, kartu gilindamasi ir į žmogaus teisių apsaugos problematiką. Jos kompetencija ir įdirbis šioje srityje yra neabejotini. Kviečiu palaikyti J. Miliuvienės kandidatūrą.

PIRMININKAS. Dėkoju Pirmininkei už kandidatūros pateikimą. Kaip žinote, pagal Statutą klausimai teikėjai neužduodami. Dabar pasisakys pati kandidatė ir po to ji atsakys į jūsų klausimus. Kviečiu į tribūną J. Miliuvienę.

J. MILIUVIENĖ. Laba diena, gerbiamoji Seimo Pirmininke, posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai. Ačiū už galimybę prisistatyti. Visų pirma dėkoju Seimo Pirmininkei už parodytą pasitikėjimą manimi teikiant mano kandidatūrą Seimo kontrolieriaus pareigoms užimti – savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti. Suvokiu šių pareigų svarbą, reikšmę, jas einančiam asmeniui tenkančią atsakomybę ir esu pasiryžusi jų imtis panaudodama tam visą sukaupią profesinę patirtį ir turimas žinias.

Savivaldybės, jų institucijos, jose dirbantys pareigūnai, veikdami pagal Konstitucijos ir įstatymų jiems suteiktą kompetenciją ir vykdydami viešąjį administravimą bei teikdami viešąsias paslaugas, garantuoja ne tik teritorinės bendruomenės, bet ir visos valstybinės bendruomenės, pilietinės tautos viešąjį interesą. Veiksmingos savivaldos institucijos liudija stiprią, laisvą ir aktyvią gyventojų bendruomenę. Būtent vietos savivalda yra demokratijos pagrindas – jeigu savivaldos lygmeniu kyla tam tikrų nesklandumų, anksčiau ar vėliau tai paliečia visą valstybę. Užtikrinti, kad savivaldos institucijų pareigūnai vykdydami jiems priskirtus įgaliojimus nepažeistų žmogaus teisių, nepažeistų Konstitucijos – Seimo kontrolieriaus pareiga.

Mano profesinė ir akademinė patirtis konstitucinės teisės srityje, ypač darbas Konstituciniame Teisme, leido prisidėti, leido matyti, kaip formuojama oficialioji konstitucinė savivaldos doktrina, gilintis į savivaldos institucijoms Konstitucijos suponuojamus reikalavimus, nagrinėtus konstitucinės justicijos bylose dėl savivaldybės tarybos narių įgaliojimų, merų įgaliojimų, dėl savivaldybių sudaromų vidaus sandorių, dėl viešųjų paslaugų pirkimo ir daugelyje kitų bylų. Konstitucijos pataisos, lėmusios savivaldos reformą, įteisinusios naują konstitucinę savivaldos teisę įgyvendinantį pareigūną – savivaldybės merą, reiškia, kad ir šio pareigūno veiklai taikomi specifiniai iš Konstitucijos jam kylantys reikalavimai. Nauja redakcija išdėstytame Vietos savivaldos įstatyme meras įvardijamas kaip vykdomoji savivaldybės institucija, turinti ir savivaldybės valdžios, ir viešojo administravimo įgaliojimų. Būtent pastarieji patenka į Seimo kontrolieriaus kompetenciją, tačiau tam, kad būtų galima atskirti, kurie iš mero vykdomų įgaliojimų, gerokai pakitusių dėl paminėtos konstitucinės reformos, yra priskirtini jam, kaip savivaldos teisę įgyvendinančiam pareigūnui, o kurie – viešojo administravimo sričiai, kaip apskritai atriboti kai kuriuos savivaldybės tarybos ir mero įgaliojimus, reikalingas gilus oficialiosios konstitucinės doktrinos išmanymas.

Nors iki šiol formuota oficialioji konstitucinė vietos savivaldos doktrina po Konstitucijos pakeitimų neabejotinai bus koreguojama, kai kurie bendrieji principai ir jos nuostatos bus taikomi ir toliau, tačiau pokyčių laikotarpiu mano turima kvalifikacija ir patirtis konstitucinės teisės srityje turėtų praversti einant siūlomas užimti pareigas. Tai, kad nebūtų pažeidžiamos žmogaus teisės savivaldos lygmeniu, ypač svarbu dėl to, kad savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veikla yra arčiausiai žmogaus – pirmiausia į šias institucijas kreipiamasi, kai iškyla sprendinių problemų, tad konstituciniai atsakingo valdymo ir valdžios institucijų tarnavimo žmonėms imperatyvai visų pirma taikomi savivaldai. Žinodama iš šių imperatyvų kylančius reikalavimus rūpinčiausi, kad jų būtų laikomasi savivaldos institucijų ir jų pareigūnų veikloje.

Seimo kontrolierius, kaip konstitucinė žmogaus teisių gynimo institucija, gali ir turėtų veiksmingai prisidėti prie to, kad asmenims būtų teikiami išsamūs neformalūs atsakymai, informacija pateikiama suprantamai, laikomasi teisės aktuose nustatytų terminų, neperžengiami pareigūnams suteikti įgaliojimai. Pavyzdžiui, vykdoma institucinės globos reforma yra tik vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip svarbu kokybiškas, savalaikis, atsakingo valdymo principą atitinkantis socialinių paslaugų teikimas būtent savivaldos lygmeniu. Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų įgyvendinti nepavyktų, jeigu nebūtų užtikrintas kokybiškas teikimas tų socialinių paslaugų, už kurias atsakingos būtent savivaldos institucijos ir jose dirbantys pareigūnai. Tad atidus Seimo kontrolieriaus žvilgsnis turėtų padėti siekti šitų tikslų.

Seimo kontrolieriai, kaip žmogaus teisių gynimo institucija, yra svarbus demokratinės teisinės valstybės elementas. Žmogaus teisių ir laisvių apsauga, konstitucinis asmenų lygiateisiškumo, diskriminacijos draudimo principai yra konstitucinės teisės, kurioje specializuojasi ir dirbu jau daugiau nei 15 metų, pagrindas. Pusiausvyros paieška tarp skirtingų žmogaus teisių bei tarp žmogaus teisių ir visuomenės interesų yra tai, su kuo teko dirbti visus šiuos metus.

Konstitucija iš valstybės ir savivaldybių valdžios institucijų ir jų pareigūnų reikalauja gerbti ir ginti žmogaus teises, nepriklausomai nuo to, kokio ekstremalumo situacija susiklostytų valstybėje. O tokių situacijų paskutiniu metu pasitaikė ne viena. Neabejoju, kad mano turima patirtis ir sukauptos žinios leistų kompetentingai, kvalifikuotai ir veiksmingai vykdyti Seimo kontrolieriaus pareigas, jeigu man jos būtų patikėtos, ieškant tinkamiausių sprendimų geresnei žmogaus teisių ir laisvių apsaugai užtikrinti, siekiant visapusiškai iširti kylančias problemas, ir teikti rekomendacijas, siūlant prireikus tobulinti esamą teisinį reguliavimą ir taip prisidėti prie piliečių pasitikėjimo valstybe ir teise didinimo.

Ačiū už jūsų dėmesį ir laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Klausiančių nemažai. D. Kepenis klausia pirmas.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkui. Gerbiama Jolita, štai Seimo kontrolierius dirba dažniausiai gavęs piliečių skundų, juos nagrinėja. Bet jūs turite ir kitą galimybę, jūs matote žmogaus teisių pažeidimus, įstatymų pažeidimus, kitas negeroves. Ar galite išvardinti, kur jūs matote daugiausiai susikaupusių bėdų, kurias reikia spręsti padedant žmonėms, kad jų teisės būtų įgyvendintos?

Ir praktinis jums pasiūlymas. Įdomus jūsų atsakymas praktinis. Štai persiunčiu į Seimo kontrolierių įstaigą nemažai skundų iš medicinos įstaigų. Kaip jūs manote, per kiek laiko jums pavyktų atsakyti, gavus tokius skundus, į klausimus ir apginti žmonių teises, kurios yra pažeidžiamos šiandien medicinos įstaigose? Konkrečiai. Ačiū.

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimus, labai konkrečius klausimus. Šiaip labiausiai norėtusi, kad žmogaus teisių pažeidimų visose srityse būtų kuo mažiau, ir norėtusi, kad reikėtų tik tartis, kaip jas užtikrinti, o ne spręsti dėl jų gynybos. Tiek, kiek tai yra susiję su Seimo kontrolieriaus kompetencija, konkrečiai su Seimo kontrolieriaus savivaldybių institucijų pareigūnų veikla tirti kompetencija, kaip matyti iš pastarųjų Seimo kontrolieriaus įstaigos ataskaitų, daugiausiai skundų kyla būtent viešojo administravimo srityje dėl nevisiškai tinkamai teikiamų viešojo administravimo paslaugų, dėl netikslių atsakymų, dėl pernelyg formalių atsakymų, dėl neįsigilिनimo į kiekvieno asmens situaciją. Todėl manyčiau, kad labiausiai reikėtų padirbėti šitoje srityje ir galbūt ne tiek kiekvieną kartą primygtinai konstatuojant pažeidimus, kiek bandant kalbėtis, dialogo būdu spręsti susidariusias problemas ne tik tam, kad būtų išspręsta konkreti inicijuota skundų situacija, bet kad tokioms situacijoms būtų galima užkirsti kelią ateityje.

Atsakant į jūsų klausimą dėl gaunamų skundų dėl medicinos įstaigų veiklos, ypač į tai, per kiek laiko tokie skundai galėtų būti išnagrinėti, abstrakčiai kalbant, atsakyti labai sunku, nes tai priklauso nuo konkretaus skundo, nuo jame formuluojamų problemų, nuo to skundo apimtys, nuo susiklosčiusios situacijos ir žinomų aplinkybių bei tų aplinkybių, kurias reikia išsiaiškinti. Tad neabejotinai skundų tyrimas visada užtrunka. Tačiau įstatyme yra numatyti terminai, per kuriuos tokie skundai turėtų būti ištiriami. Be abejo, yra galimybė tuos terminus pratęsti. Kiekvieną kartą, naudodamasis šita galimybe, asmuo, laukiantis sprendimo, turėtų būti informuojamas, kad jisai nebūtų laikomas nežinioje. Tačiau, be abejo, reikėtų stengtis tą padaryti kaip galima greičiau ir konstruktyviau.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, vie-
na iš tokių Valstybės kontrolės funkcijų ir pagrindinių principų yra teigiamas numatomas pokytis
valstybei ir visuomenei audituojant valstybės finansus, vykdamas biudžeto stebėseną. Kaip jūs gal-
vojate, kokiais pagrindiniais principais, jūs turite savo planėlį vis tiek susidariusi, kokiais princi-
pais? Dabar visoje valstybėje žiūrime: ten trūksta finansų, ten trūksta, ten reikia padengti ir pana-
šiai, bet reikia nustatyti, kur jie neefektyviai naudojami. Tai ar jūs turite tokį planą? Ačiū.

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už jūsų klausimą. Nesu tikra, kiek man pavyks išsamiai į jį atsa-
kyti ir kiek tai yra Seimo kontrolieriaus, kiek Valstybės kontrolės kompetencija, tačiau bet kuriuo
atveju visą laiką klausimai dėl finansų paskirstymo yra labai jautrūs. Jie sukelia daug diskusijų ir
jų panaudojimo klausimas, be abejo, yra vienas iš reikšmingiausių. Todėl tuo užsiimančios insti-
tucijos, be abejo, turėtų dėti visas pareigas, kad nustatytų jūsų minimus neefektyvaus lėšų naudo-
jimo atvejus, taip pat stengtis surasti strategiją, surasti algoritmą, kaip galima būtų užkirsti kelią
tokiems atvejams ateityje. Vėlgi bendraujant su atitinkamas funkcijas atliekančiais pareigūnais,
tariantis ir kartu dialogo būdu ieškant sprendimų.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pretendente, aš neabejoju jūsų
kompetencijomis, jūsų puikia patirtimi. Gražiai jus pristatė Seimo Pirmininkė, gražiai jūs išdėstė-
te savo mintis. Tačiau aš jau antrą kadenciją panašiai kalbinu kandidatus. Neabejoju, kad jūs esate
darbšti, ateinate dirbti, ateinate su gražiomis iliuzijomis padėti žmonėms, kuriems jūsų instituci-
ja, Seimo kontrolieriaus tarnyba, dažnai yra paskutinė instancija, kai jie neranda teisybės seniūni-
joje, savivaldybėje ar teismuose.

Ar jūs, eidama į šias pareigas, apmąstėte, kokias dėsitate konkrečias pastangas, kad jūsų tarny-
ba turėtų daugiau vykdomųjų teisių, o ne tiktai pabarimo, parodymo? Ar tai jau apmąstėte, kal-
bėjote su dabar ten dirbančiais žmonėmis? Ar kreipsitės į Seimą, kad mes kai kurias pataisas...
padėtume jums ten vykdyti tuos dalykus, kad turėtumėte vykdomųjų galių? O dabar jų, deja,
nėra. Ačiū.

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų aš galiu su jumis tiktai sutikti. Šis klausi-
mas dėl Seimo kontrolieriams suteikiamų įgaliojimų, dėl instrumentų, kuriais jie gali naudotis
vykdydami savo funkcijas, iš tiesų yra jūsų, Seimo narių, rankose, nes šiuo metu Seimo kontrolie-
riai daro tai, kas jiems pavesta ir patikėta įstatymu, o įstatymo keitimas ir koregavimas priklauso
įstatymų leidžiamosios valdžios institucijai.

Tačiau sutinku ir su tuo, ką jūs sakote, kad dažnai Seimo kontrolieriai būna tas paskutinis
gelbėjimosi ratas, ieškant pažeistų teisių gynimo būdų. Manychiau, kad Seimo kontrolierių institu-
cija paskutiniu metu yra daug labiau matoma ir deda visas pastangas, kad į kiekvieną situaciją, į
kurią nebuvo sureaguota anksčiau, būtų įsigilinta, ir naudodamasi turimais instrumentais iš tiesų
pasiekė efektyvių rezultatų. Ir rezultatai reiškia ne tik priimto skundo pripažinimą pagrįstu, ta-
čiau ir itin plačiai pastaruoju metu taikomą tarpininkavimą tarp įvairių institucijų tais atvejais,
kai konkrečios problemos negali išspręsti būtent Seimo kontrolierius. Manychiau, kad išmintingai
naudojantis, tų įgaliojimų visą laiką galėtų būti daugiau, su tuo sutiktų visi, tačiau išmintingai
naudojantis dabar Seimo kontrolieriams skirtais įgaliojimais taip pat galima pasiekti gana veiks-
mingų rezultatų.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Laba diena. Norėjau paklausti. Ruošdamasi užimti šias pareigas,
kas greičiausiai ir įvyks, turite palaikymą iš vienos pusės, galbūt ir iš mūsų atsiras, be abejo, norė-
jau pasiteirauti, ar domėjotės, kiek buvęs kancleris yra įgyvendinęs tų problemų ir kiek jų neišgy-
vendinęs? Kontrolierius, atsiprašau.

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą, labai ačiū už optimistines prognozes, šiek tiek drą-
sos suteikė. Iš tikrųjų, prieš ateinant čia ir kalbantis apie galimybę užimti šitas pareigas, teko do-
mėtis Seimo kontrolierių veikla ir paskutiniu metu, matyt, įvertinus ir dabar, ir iki tol veikusių
kontrolierių pastangas. Seimo kontrolierių įstatyme yra numatytas toks instrumentas kaip įparei-
gojimas toms institucijoms, kurioms buvo suformuluotos rekomendacijos, pateikti informaciją

apie tai, kaip buvo tų rekomendacijų laikomasi. Tos informacijos, kiek tiksliai rekomendacijos buvo įgyvendintos, nėra, tačiau Seimo kontrolierių įstaiga turi informaciją, kad 98 % atvejų jie gavo grįžtamąją ryšį iš tos institucijos, su kuria buvo dirbta, su kuria buvo bendradarbiauta. Tai jau vien to bendravimo, to grįžtamojo ryšio buvimas yra labai teigiamas pokytis visiems kartu siekiant norimų rezultatų.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Iš tikrųjų ir Seimo kontrolierius, ir jie yra užkrauti darbais. Žinau, labai daug piliečių skundžiasi, skundžiasi būtent dėl savivaldos kai kurių dalykų. Tai yra pats pagrindas. Prašom pasakyti, jūs iš tikrųjų prisistatydamas labai gražiai pasakėte apie savivaldą, o pasikeitus įstatymui, ką jūs matote jau šiandien, galbūt domėjotės, vis tiek domėjotės, kas būtų keistina, nes kartais įpareigojimai, kuriuos Seimo kontrolierius pateikia, dažnai būna tik pačios savivaldos atsirašinėjimas. Ką reikėtų padaryti, kad tikrai būtų įgyvendinamos tos rekomendacijos, o ne tiesiog, kad nebūtų kreipiamas dėmesys į tas rekomendacijas?

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Jis šiek tiek susijęs su jūsų kolegos prieš tai užduotu klausimu, kai kalbėjome apie Seimo kontrolieriams suteiktus įgaliojimus. Tačiau aš manau, kad Seimo kontrolierius, gavęs piliečio skundą ir pradėjęs tirti, vis tiek kontaktuoja su ta įstaiga, kuri kaltinama padariusi kažkokį žmogaus teisių pažeidimą. Aš manyčiau, kad visi, atsižvelgdami į tai, kad žmogaus teisių apsauga, kad siekis užtikrinti tų žmogaus teisių gynybą yra visų institucijų bendras tikslas, visi turėtų būti suinteresuoti vengti tų situacijų ateityje, kai galėtų būti kartojami žmogaus teisių pažeidimai. Todėl visų bendromis pastangomis galima anksčiau ar vėliau pasiekti tą rezultatą, kai žmogus išgirstamas, žmogaus klausomasi, į jo situaciją gilinamasi. Jeigu to nepavyksta padaryti savivaldos lygmeniu, tam yra Seimo kontrolieriai, kurie, naudodamiesi įstatymų suteiktomis galiomis, turėtų stengtis tą padaryti taip pat.

O dėl įvykusios reformos, dėl nauja redakcija išdėstytų teisės aktų vėlgi čia yra labai didelė, gili diskusija, ji vyksta akademiniu lygmeniu nuo pat įstatymo priėmimo. Iš tikrųjų reikėtų, ypač turint praktinės patirties, ypač turint galimybę pamatyti, kaip įstatymas, kaip naujai paskirstyti įgaliojimai veikia realybėje, reikėtų analizuoti kiekvieną situaciją ir pagal besiformuojančią praktiką ieškoti geresnių sprendimų, jeigu jie pasirodytų esantys reikalingi. Tai Seimo kontrolierius turi galimybę bendrauti ne tik su tomis institucijomis, bet ir su įstatymų leidėju. Esant poreikiui, būtume pasirengę teikti pasiūlymus, inicijuoti diskusijas, svarstyti, ar iš tiesų reikalingi ir jeigu reikalingi, tai kokie atitinkami įstatymų pakeitimai.

PIRMININKAS. Klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Dėkui. Labai džiaugiuosi, kad jūs esate teikiama, tikrai nepažįstu jūsų asmeniškai, bet iš to prisistatymo net man truputį buvo gaila, kad jūsų kvalifikacijos gal net tokios, kaip sakyti, per geros, jeigu taip gali būti, nes tikrai gali būti, kad jau labai dideli lūkesčiai, o ką mes matėme, sakysime, kontrolieriaus darbe susiduriate, deja, su dažnai tokiu labai inertišku informacijos teikimu.

Aš norėjau paklausti apie konkretų dalyką, apie savivaldybės lėšas, kurios skiriamos socialinėms išmokoms. Mes susiduriame su tokia sistemine bėda, kad jos, na, dažnai panaudojamos kitoms reikmėms. Galbūt, aš nežinau, galbūt turite informacijos, kiek visgi Seimo kontrolierei, jūsų pirmtakei, pavyko pasiekti kokį nors rezultatą, nes čia dažnai būna toks konstatavimas, kad yra klaida, kaip jūs sakote, ne klaida, kad tai yra piktnaudžiavimas. Tada yra bandymas ko nors išsireikalauti, bet dažnai susidaro įspūdis, kad savivaldybėms yra patogiau pažeisti ir gauti per galvą negu nepažeisti įstatymo.

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų tokios konkrečios informacijos ir konkrečių atvejų, kada savivaldai skiriamos lėšos buvo naudojamas ne tai paskirčiai ir ne toms reikmėms, kurioms jos yra numatytos, aš neturiu. Tačiau jeigu, kaip jūs sakote, galima kalbėti netgi apie sistemine, nuolat pasikartojančią tų lėšų neteisingo naudojimo problemą, neteisingo įsisavinimo, galbūt padėtų (tačiau aš keliu tikrai hipotezes nežinodama konkrečios situacijos) tam tikro reguliavimo, tam tikrą tą klausimą reguliuojančių teisės aktų peržiūra ir, esant reikalui, tų teisės aktų tobulinimas.

Savivaldos kontrolieriams yra suteikta teisė poįstatyminius teisės aktus, kurie nėra priskirti Konstitucinio Teismo kompetencijai, ginčyti Vyriausiajame administraciniame teisme. Tai yra taip pat vienas iš instrumentų parodyti, kad kuri nors sritis neveikia, kurią nors sritį reikia tobulinti. Mano įsitikinimu, kuo detalesnis reglamentavimas ir tų pareigūnų atsakomybės įtvirtinimas turėtų sudaryti mažiau prielaidų lėšas naudoti ne pagal paskirtį.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, kad dar leidote paklausti. (Aš čia.) Iš tiesų mano klausimas bus susijęs su valstybės sveikatos įstaigomis. Dabar yra taikoma tokia praktika, kad norintys patekti pas gydytoją specialistą asmenys yra užrašomi į eilę, kad galėtų gauti taloną, po to, kai gauna taloną konsultacijai pas gydytoją specialistą, laukia dar kokį mėnesį ar du. Aš noriu paklausti, ar čia nėra perdėtas biurokratizmas ir ar imtumėtės nagrinėti šitą susidariusią situaciją tapusi Seimo kontroliere? Ir galbūt jūsų praktikoje yra tekę spręsti bylas, susijusias su šita problema?

J. MILIUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Klausimas, net neabejoju, yra labai aktualus. Šita ilgo laiko patekimo pas gydytojus problema yra tikrai dažnai aptarinėjama. Bet kurioje srityje, bet kuriuo atveju ilgas laukimo laikas visada suponuoja nusivylimą tam tikra sistema, institucijomis, todėl visų interesus yra trumpinti tą ilgą laukimo laiką. Vis tiktai reikėtų gilintis į konkrečią situaciją, žiūrėti tam tikros situacijos aplinkybes ir tada vertinti, ar tas laukimo laikas buvo proporcingas, ar ne.

Aš manyčiau, kad Seimo kontrolierius galėtų ir turėtų tą daryti. Ir vėlgi, kaip ir atsakydama į praeitą klausimą, jeigu tokių situacijų atsiradimo būtų galima išvengti patikslinant tos įstaigos vidinį reguliavimą, Seimo kontrolieriai galėtų teikti ne tikrai pasiūlymus, kad reikėtų keisti vidinį reglamentavimą, bet ir kaip konkrečiai reikėtų tą padaryti, kad būtų galima išvengti piktnaudžiavimo, apsilankymo laiko tam tikroje įstaigoje atidėjimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Baigėsi klausti skirtas laikas. (*Balsai salėje*) Replika po balsavimo, bet balsavimo nebuvo, tai nėra ir replikos. Dabar kviečiu į tribūną L. Kukuraitį. (*Balsas salėje: „Dėl vedimo tvarkos.“*) Jūs sakėte, kad replika. Matyt, taip ir buvo sumanyta. (*Balsai salėje*)

12.28 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3037 (pateikimo tęsinys)

L. Kukuraitis teikia savo projektą, tai yra Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pateikimo tęsinys. Buvo pertrauka, ji buvo pačioje pradžioje, tai iniciatorius dabar turi pateikti ir atsakyti į klausimus.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Teikiu mūsų su kolegomis parengtą Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siūlome senatvės pensijos mokėjimo pakeitimus tiems, kurie gauna išankstines pensijas.

Pirmiausia noriu paneigti šiandien Seime sklandantį mitą, kad ne, šiuo įstatymo projektu L. Kukuraitis nesiekia ankstinti išėjimo į išankstines pensijas ir tuo labiau nesudaryti teisės išeiti nuo 18 metų. Priešingai, šiame įstatyme kalbame apie vyriausius mūsų visuomenės asmenis, tai yra tuos, kuriems virš 85 metų ir gyvena labai nelengvoje situacijoje. Netrukus tą situaciją pristatysiu. Kalbant sistemiškai, išankstinės pensijos yra didžiulė bėda. Aš esu prieš tai, kad išankstinės pensijos išvis egzistuotų, nes darbingo amžiaus žmogaus finansiniai ir sveikatos sunkumai turėtų būti sprendžiami užimtumo, nedarbo, netekto darbingumo draudimo ir sveikatos sistemomis. Mūsų frakcija yra įregistravusi dėl Nedarbo socialinio draudimo įstatymo siūlymus, kurie sustiprintų priešpensinio amžiaus žmonių apsaugą, ir tai leistų ženkliai sumažinti besirenkančiųjų išankstines pensijas skaičių, o gal net galėtume kalbėti apie tokių pensijų atsisakymą netolimoje ateityje. Tačiau dabar turime galvoti, ką daryti su žmonėmis, kurie yra patekę į šitą sistemą.

Trumpai pristatysiu išankstinių pensijų gavėjų paveikslą. Šiuo metu išankstines pensijas gauna apie 7 tūkst. 500 asmenų, tai yra 1,13 %, – tikrai ne toks didelis, bet ženklus pensininkų skaičius. Vidutiniškai jų pensijos yra 20–25 % mažesnės negu visų pensininkų vidutinė pensija, kuri, kaip žinome, arti santykinio skurdo ribos. Vidutinės išankstinės pensijos 40 % mažesnės už

santykinio skurdo ribą. Vidutinės. Vadinas, tie žmonės, apie kuriuos mes kalbame, gauna 40 % mažiau pajamų, nei jiems reikėtų išgyventi mūsų šalyje. Tik 8 % didesnės negu absoliutaus skurdo riba, vadinas, *čiut čiut* suduria galą su galu. Tarp visų mažiausias pensijas gaunančių žmonių yra 10 % išankstinių pensijų gavėjų. Kitaip sakant, kai mes kalbame apie išankstinių pensijų gavėjus, jie visi yra prie mažiausias pajamas turinčių pensininkų.

Kaip veikia sistema? Kad suprastume, sistema veikia taip: išankstinę pensiją gali ir po šio įstatymo taip pat galėsi paimti tik ne anksčiau kaip likus penkeriems metams iki pensijos amžiaus. Jeigu tu paimi, tavo pensija mažinama tam tikru koeficientu: 0,32 % dauginant iš mėnesių skaičiaus. Tai tu gauni tuos penkerius metus... Jeigu penkerius metus iki pensijos paėmei išankstinę pensiją, gauni mažesnę pensiją iki senatvės pensijos. Tai jeigu tu gautum 600 eurų, tiek uždirbęs per visą savo gyvenimo laikotarpį, tu turi būtinają stažą, tu turi būtinai turėti 33 metus, kitu atveju negausi išankstinės pensijos, tai tu atitinki visus kriterijus ir tavo pensija sumažinama nuo 600 iki 484 eurų. Tai yra ženklus sumažinimas. Tas sumažinimas tęsiasi iki pat gyvenimo pabaigos, kiek tu begyventum. Taigi, jeigu gyveni iki 90 metų, iki 100 metų, tuos 20, 30, 40 metų po pensijos tavo pensija yra sumažinta.

Čia turbūt daug kas esate susidūrę, kad žmonės kreipiasi priėmimuose vienmandatėse. Jie yra įkliuvę į šitą situaciją, sako: mums sumažinta ir nėra jokios vilties, kad ji bus grąžinta. Aišku, čia nėra įtrauktas indeksavimo elementas, bet jeigu būtų neindeksuojama, tai būtų, tos proporcijos išliktų tos pačios.

Tai mūsų siūlymas yra toksai: tuo metu, kai žmogus kažkuria prasme grąžina „Sodrai“ tą sumą, kuri jam buvo paskolinta prieš pensinį amžių, kai jis grąžina, tai maždaug užtrunka 21 metus (mes kalbame apie 85, 86, 87 metų asmenis), kai jie grąžina tai, ką gavo išankstinės pensijos metu, tuo metu jiems galima atstatyti orią senatvės pensiją, kurią jie uždirbo, turėjo stažą, dirbo, mokėjo „Sodrai“ įmokas. Tai užtikrintų tam tikrą socialinį teisingumą, nepasmerkiant tų žmonių iki gyvenimo pabaigos. O tie, kurie, deja, neišgyveno tų 21 metų, tai jau iki jų gyvenimo pabaigos jie ir turėtų tą sumažintą pensiją gauti. O tiems, kurie gyvena ilgai, grąžinti kaip tam tikrą viltį, kad jie galės gauti tai, ką jie uždirbo.

Taigi, mūsų vertinimu, dabartinė sistema žmogų baudžia trigubai. Tuo metu, kai žmogui sunkiausia, tai yra dėl įvairiausių priežasčių vyresniame amžiuje praranda darbą ir negali jo susirasti, tos socialinės apsaugos sistemos, kurios turėtų suveikti, tai yra nedarbo draudimas, užimtumo skatinimo programos, netekto darbingumo socialinės išmokos ar kita, nesuveikia. Vadinas, socialinė apsauga žmogui nepadedą išgyventi ir tada jis ieško kitų sprendimo kelių. Kaip matome, didžioji dalis žmonių, pasirenkančių šią pensiją, yra socialiai pažeidžiamiausios grupės – tai vairuotojai, pardavėjai, valytojai ir kiti.

Trečia, žmogus kažkuria prasme baudžiamas visam gyvenimui. Jeigu jis gyvena ilgai ir jau seniai yra kompensavęs iki pensijos gautas išankstines išmokas, ir toliau gauna tokias. Taigi baudžiamie socialiai pažeidžiamesnius vyresnio amžiaus žmones, nors jiems nesukūrėme tam tikru metu socialinės pagalvės ir turime padėti jiems tą situaciją spręsti, kai jie jau yra vyresnio amžiaus.

Finansai. Vertinant valstybės ir konkretaus asmens santykio perspektyvą, papildomų lėšų skirti nereikės, nes kiek žmogus pasiėmė iš „Sodros“, tiek grąžino. Jeigu jis mirė anksčiau, „Sodrai“ lieka jo pensijos dalis, kurios neišmokėjo tam asmeniui. Jeigu jis mirs vėliau, po tų 21 metų, kada jis grąžins, jis gaus tą dalį, kurią yra uždirbęs.

Jeigu žiūrime iš viešųjų finansų perspektyvos, taip, iš tiesų „Sodra“ neteks dalies pinigų, tačiau jeigu skaičiuojame, kiek žmonių išgyvena vidutiniškai virš tų 21 metų, tai nedidelis skaičius. O ir tos pensijos, kaip matėme, yra mažesnės. Taigi tai turėtų būti neženklus „Sodros“ biudžeto pokytis, kuris, planuojama, turės 3 mlrd. rezervą.

Kolegos, visi žinome, kad išankstines pensijas gavusių žmonių situacija yra sudėtinga. Sistemą turime koreguoti tiek prevencine prasme, kad žmonės į ją nepatektų, tiek padėti tiems, kurie dešimtmečius gauna sumažintas išmokas. Kviečiu čia suremti pečius, išspręsti šį daliai mūsų visuomenės labai aktualų klausimą visiems kartu.

Pasirodęs įstatymo projektas, čia dar 2021 metais mes turėjome šią diskusiją, deja, pateikimo fazės neperėjo. Nuo to laiko į mane nuolat kreipiasi išankstinių pensijų gavėjai. Sako: sprendkite,

neškite antrą kart šitą įstatymą, pabandykite rasti šį subalansuotą sprendimą dėl jų sudėtingos situacijos. Tikėtina, ir šios dienos diskusijas, ir apskritai stebi, kas vyksta Seime jų atžvilgiu. Dėl to kviečiu pritarti po pateikimo ir per tolesnes diskusijas Seime. Manau, kad vis vien visi rasime geriausius sprendimus, kurie ne skatintų dalyvauti, bet spręstų socialinį teisingumą. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Klausimai. Pirmoji – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, paminėjote, kad papildomų lėšų nereikės. Bet mano klausimas. Kiek tokių asmenų... Pavyzdžiui, kiekvienais metais tas skaičius bus labai skirtingas: nebus tie 7 tūkst. 300, gal bus tik 1 tūkst., gal bus tik 500, kuriems reikėtų jau atkurti ir jie galėtų gauti visą senatvės pensiją. Kiek realiai, gal yra bent prognozė paskaičiuota, kiek būtų papildomai iš biudžeto kasmet atkūrus? Praėjusioje kadencijoje praėjusi Vyriausybė jau priėmė vieną gerą dalyką: tam, kuris turi 40 metų ir didesnę stažą ir išeina į išankstinę pensiją vėliau, negu likus trejiems metams, suėjus senatvės amžiui, jau mokama visa senatvės pensija. Šiuo atveju yra kita situacija. Gal žinote, kiek reikės ir kiek maždaug tokių asmenų bus?

L. KUKURAITIS (DFVL). Iš tiesų duomenų neturiu, kiek išankstinę pensiją gaunančių asmenų sulaukia tų 20 metų po pensijos ir kiek jų toliau gyvena. Aišku, tai galėtų paskaičiuoti „Sodra“ ar ministerija. Bet apskritai mūsų tas mirtingumas, o ypač ir vyrų dalies, yra tikrai labai žemas. Labai nedidelė žmonių dalis gyvena ilgiau. Jeigu mes sakome, kad tai turintys mažesnes pajamas, tai tikrai kalbame apie 1 tūkst., daugių daugiausia kelis tūkstančius žmonių per metus, kuriems būtų atkurama ta ori pensija, kuri jų senatvei, tai vėlyvajai senatvei, būtų labai reikalinga. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė. Gerbiamoji Monika, jūsų klausimas.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Ačiū už suteiktą žodį. Aš noriu paklausti: ar yra atlikta analizė, kokie asmenys renkasi išankstinę senatvės pensiją ir kokios priežastys juos veda ją pasirinkti, nes sveikatos problemoms spręsti kaip ir yra Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, yra netekto darbingumo pensijos, ar ne? Asmenys, kurie išeina į senatvės pensiją – mažiau negu treji metai ir turi pakankamai didelį stažą, tų pensijų mažėjimo nepatiria, ar ne, senatvės amžiui suka-kus? Tai vėlgi, vadinasi, tai tie asmenys, kurie turi mažesnius darbo stažus, kaip aš suprantu? Tai man įdomu, kokios gi priežastys, kokie tai asmenys, kurie renkasi vis dėlto šitą kelią, kuris ganėtinai turėtų būti nepopuliarus? Labai nustebino nuostata, kad ūkininkai ar jų partneriai negali išeiti į senatvės pensiją. Tai vėlgi labai keista, sakyčiau, diskriminuojanti nuostata, nes dabar vėlgi vieni žmonės gali, kiti negali, o jeigu ūkininkas patenka į tą padėtį, į kurią patenka tie žmonės, kurie išeina, kas tuomet? Galbūt apskritai tokiu atveju reikėtų atsisakyti tokios sistemos, kuri ir labai neaiški, ir nuskurdinanti, ir netgi, sakyčiau, neteisinga, diskriminuojanti?

Jeigu dar galima, antras klausimas: ar yra įvertinta, kiek kitokių išmokų gauna išėję į išankstinę senatvės pensiją dėl to, kad gauna labai mažas pajamas, nes galbūt jie gauna kokių nors socialinių, kitų pagalbos priemonių?

L. KUKURAITIS (DFVL). Tai dėkoju. Iš tiesų labai aktualūs klausimai. Gal pradėsiu nuo to, ar išvis nė neverta kalbėti apie išankstinių pensijų sistemos atsisakymą. Tai aš jau pristatydamas sakiau, kad aš eičiau ta linkme, bet tam reikia mums sutvarkyti, labiau sutvarkyti žmonių priešpensinio amžiaus socialinę apsaugą. Tas yra kitose šalyse, kaip ir nedarbo draudimo tam tikri laikotarpiai yra ilgesni, ir tikrai tie žmonės turėtų remtis tomis sistemomis, kurios yra darbingo amžiaus žmonėms skirtos, o ne tomis, kur jau mokamos pensijos. Tai mūsų frakcija yra pateikusi siūlymų, mes esame įregistravę įstatymų projektus ir tikimės, kad tai bus žingsnis ir šiai diskusijai vystytis.

Koks yra poveikslas tų žmonių? Pagal pajamas tai yra mažesnes pajamas gaunantys žmonės, tikėtina, su mažesniu išsilavinimu. Yra ministerija šiek tiek dariusi tų... bet, kaip ir sakiau, tai daugiausia mažesnę kvalifikaciją turintys žmonės. Dėl ūkininkų visiškai pritariu, kad visos sistemos, kurios egzistuoja, turėtų būti vienodos dėl teisės jose dalyvauti, bet šiuo atveju, ypač jeigu mes kalbame apie išankstinių pensijų atsisakymo sistemą, tai reikėtų labiau eiti tuo keliu, negu dar plėstume ratą, kad dalyvautų ir kiti. O jeigu vis dėlto sutariame, kad egzistuoja sistema, aš irgi kalbėčiau, kad turėtų būti užtikrinama lygiavertė teisė, tik tiek, kad kriterijai ją gauti yra gana aukšti – tu turi turėti nuo 33 iki 42 metų stažą, darbo stažą, ir tada mes suprantame, kad ūkyje dirbantys tikrai ne visi gali tokį turėti.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų siūlote geriau, negu yra dabar, bet aš nelabai norėčiau sutikti su jūsų teiginiu, kad žmonės, išeidami į išankstinę pensiją, neva gauna iš valstybės tokią paskolą, nes jie neatidirbo iki savo pensinio amžiaus, nors yra sukaukę būtinąjį stažą, tai yra atitarnavę valstybei tiek, kiek priklauso jiems darbingų metų. Vienokiu ar kitokiu atveju žmogus nepaliekamas visiškai be jokios išmokos, taigi, jis tuomet galėtų susirūpinti savo sveikatos problemomis, dėl kurių dažniausiai ir būna tie išankstiniai pensininkai, ir gauti neįgalumo išmoką, gauti kitokią piniginę išmoką, taip? Tai ta išankstinė pensija nėra didesnė negu kitokių, sakykime, rūšių išmokos. Ir dėl to, kai jūs projektuojate net 20 metų jam atiduoti neva paskolintą dalį valstybei, mano vertinimu, tikrai tas amžius yra per daug į priekį projektuojamas, nes jis realiai 60 mėnesių gaus sumažintą pensiją, o jūs siūlote atiduoti valstybei už 240 mėnesių, atiduoti valstybei neva paskolintus pinigus. Tai aš galvoju, vis dėlto noriu paklausti, kodėl jūs projektuojate, kodėl jūs pasirinkote 80+ amžių, o ne... Mano vertinimu, 70 ir keleri metai būtų tas laikotarpis, kuomet žmogus jau būtų nubaustas gaudamas tą sumažintą pensiją, nors jis ir turi privalomą darbo stažą.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju už klausimus. Tikrai tokie konceptualūs klausimai. Dėl paskolos, lyg vyresnio amžiaus, priešpensinio amžiaus žmogus skolinasi pinigų iš „Sodros“ savo situacijai spręsti. Aš tą naudoju vadovaudamasis logika, kad pensijos turi būti mokamos sulaukus pensinio amžiaus. Jeigu jis nėra pensinio amžiaus, ne pensijomis turėtume spręsti šitas situacijas, bet tomis išmokomis, kurias jūs paminėjote, tai yra arba nedarbo, arba netekto darbingumo, arba kitomis išmokomis. Kadangi tos sistemos nesuveikia, žmonės renkasi išankstines pensijas ir šia prasme išeina, kad jis pasiskolina, jisai tą mėnesį gauna sumažintą, bet beveik visą pensiją – jeigu gauna 600 eurų, tai 484 eurus. Tas finansinis skaičiavimas 60 ir 240 atsiranda dėl to, kad jisai gauna beveik visą pensiją, o čia sumažinama tikrai 0,32 % dauginant iš mėnesių skaičiaus. Taip, mes matėme, kad tai sudaro keliolika procentų nuo visos. Taip išeina, kad pradžioje gauna didelę sumą, o gražina per daug metų, panašiai, kaip jaunimas ima būsto paskolas – irgi gauna visą sumą, o paskui gražina per daug metų.

Atsaku Monikai, kadangi neatsakiau į tą klausimą. Žmogus negali gauti jokių kitų išmokų, jis negali gauti kitų išmokų – jeigu jis gauna „Sodros“ išmokas ar kitas, tada jam nepriklauso išankstinė, jeigu gauna socialinę pašalpą tam, kad išgyventų, tada jau jisai gali rinktis, bet socialinio draudimo išmokų – ne, šalpos negali gauti. Prašom.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia nenorėčiau sutikti, kad šita sistema baudžia žmogų. Jūs buvote ministru, puikiai žinote, kaip veikia sistema. Jūs atsakydamas pats teigėte, pirmiausia, sistema yra savanoriška, niekas per prievartą neverčia, po to gali grįžti į rinką. Bedarbio išmokos, socialinė pagalba, parama ir visi kiti dalykai, bet nenoriu čia teoriškai ginčytis, nes buvau vienas iš šito įstatymo autorių. Tada situacija buvo visiškai kitokia – buvo šimtai tūkstančių bedarbių, jų niekas neėmė į darbą. Dabar su 7,5 tūkst. čia administraciniai kaštai bus didesni.

Mano klausimas, pirmiausia, ką darysime su tais, kurie jau išėjo anksčiau, kurių buvo dešimtimis tūkstančių daugiau? Ar šitas įstatymas *galios ir atgal*, kaip jūs projektuojate?

Ir antras dalykas, kaip tie 7,5 tūkst. dabar esančių priešlaikinės pensijos laikotarpiu pasiskirsto, kiek yra metų – vieni metai, dveji metai, treji ir kiek per penkerius? Niekas neišeina, dažniausiai ten išeina vidurkis dvejų su puse–trejų metų, jeigu aš prisimenu tuos rezultatus. Ar analizavote su „Sodros“ specialistais?

PIRMININKAS. Laikas!

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, Algirdai. Tikrai labai įdomios diskusijos, įdomūs klausimai. Dėl baustumo. Teoriškai atsakant į teorinį klausimą, ar baudžia sistema, ar ne – gerovės valstybėje, jeigu žmogus turi rinktis išankstinę pensiją, užuot atsirėmęs į kitas sistemas, tai tada valstybė baudžia, vadinasi, jinau neužtikrina barjero, kad žmogus nekenktų sau (čia žmogus kenkia sau, jei žvelgiame į ateitį). Jeigu jis renkasi kenkti sau, vadinasi, gerovės valstybė nesuveikia. Šia prasme

valstybė baudžia. Aš suprantu, tuo metu buvo kita situacija ir dabar mes tikrai kalbame, kad pasikeitusi ir yra tų variantų, kaip spręsti. Dėl to turime kalbėti apie tai, kad kuo mažiau žmonės rinktųsi šią sistemą.

Kalbant apie tai, kaip pasiskirsto, tiesą sakant, yra tie duomenys, aš jų neturiu. Jeigu pereis pateikimą, diskutuosime komitete, tikrai bus pristatyti visi duomenys. (*Balsai salėje*) Dėl atgal...

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Laikas klausti išseko. Dabar motyvai. Po jų kaip tik būsi-me pasiekę balsavimo intervalą ir galėsime balsuoti dėl šio projekto. L. Nagienė kalba už.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, atsakysiu į kai kuriuos klausimus ir kodėl žmonės pasirinko būtent išankstinę pensiją? Dėl ko? Dėl to, kad kai kuriais atvejais žmonės, kai žlugo ko-lūkiai, kooperatyvai, bankrutavo įmonės, negalėjo prisitaikyti prie esamos situacijos, sunkiai susi-rasdavo darbo, nesugebėjo integruotis į naują darbo rinką. Nedarbingumo procentas yra nustaty-tas ir jis negali gauti išmokos, nes jis dar laikomas darbingu.

Aš manau, kad šiuo atveju iš tų 7 tūkst. 300 asmenų, kuriuos pateikė kolega, tikrai ne vi-siems bus mokama ir atkuriamą senatvės pensiją po 20 metų, kaip paminėjo. Dalis, jau pagal nau-ją įstatymą, trejus metus... Jeigu jis išėjo ir turėjo stažą daugiau negu 40 metų, tokiu atveju šitam asmeniui ir bus mokama senatvės pensija. Aš manau, kad čia yra tiesiog nedidelės lėšos, jisai gaus visą išmoką ir tokiu atveju valstybei mažiau reikės prisidėti ir šelpti, nes iš tikrųjų prie skur-do ribos jis šiandien gyvena, kai mes sumažiname jo pensiją 20 ar 25 %, nes anksčiau buvo net 0,4 % už kiekvieną mėnesį mažinama. Todėl tikrai siūlau pritarti, kadangi čia nedidelė dalis as-menų, kiekvienais metais būtų atkuriamą ir pradedama mokėti visa senatvės pensija. Siūlau pa-laikyti.

PIRMININKAS. E. Gentvilas – prieš.

E. GENTVILAS (LSF). Ir ne visai prieš, ir savotiškai norisi balsuoti už, nes girdžiu, labai ati-džiai klausiausi, labai daug gerų motyvų, bet keliu klausimus, kurie man kyla. Tai priimkite ne kaip mano agitavimą balsuoti prieš ar susilaikyti. Aš pats dar turiu laiko pagalvoti.

Žiūrėkite, bus taikoma turbūt ir tiems asmenims, kurie buvo išėję į išankstinę pensiją ir da-bar jau yra pasiekę pensinį amžių. Mes nežinome, kiek yra tokių asmenų, kurie buvo išėję į iš-ankstinę pensiją ir dabar jau yra pensininkai. Kurie dar nėra pensininkai, tokių yra 7,5 tūkst. Taigi apskritai kiek tokių žmonių bus? Kiek jų išliks, gerėjant sveikatos apsaugai, iki 21 metų po pensi-jos, tai čia kitas klausimas. Klausimas, koks apskritai yra tų žmonių skaičius?

Kitas dalykas, kiek tai kainuos? Man atrodo, negalima teikti projektų, dėl kurių sakoma, kad nebus išlaidų. Atsirastų „Sodros“ išlaidų, nes taip gali atsirasti dešimtys tūkstančių žmonių. Įsivaiz-duokime, kad žmonės gyvens, tikėkimės, gyvens vis ilgiau ir ilgiau.

O didysis paradoksas, kurį aš girdžiu kolegos Lino pristatyme, yra toks: jis pradėjo ir toliau tęsia – aš nenoriu ir nepritariu išėjimui į išankstinę pensiją, tačiau jūsų projektas skatina išeiti į iš-ankstinę pensiją. Tai čia yra didysis paradoksas, kurį jūs turėtumėte girdėti, nes trūksta tik tiek, kad dar būtų padidinta po to, kai sueis 21 metai jau buvimo pensijoje. Pritrūko tam tikro nuosek-lumo kolegos, nors šiaip gal net nebalsuosiu visai, kad negadinčiau. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Tai dabar ir bus proga parodyti, kaip kas balsuos, taip pat ir E. Gentvilas. Balsuojame, ar pritarti po pateikimo L. Kukuraičio neseniai pristatytam projektui.

Balsavo 126: už – 68, prieš – 7, susilaikė 51. Pritarta po pateikimo.

Dabar pagrindinis ir vienintelis komitetas siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Priimame bendru sutarimu. Svarstymo data siūloma gruodžio 19 diena. Pritariame bendru sutarimu. Dabar eilės tvarka M. Navickienė. Pra-šau, tuoj įjungsiu.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, kolegos, noriu paprašyti Vy-riausybės išvados.

PIRMININKAS. Manau, kad dėl finansinių klausimų, savaime aišku, reikia Vyriausybės išva-dos. Pritariame bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados. L. Slušnys. Prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Mano balsą įskaitykite prieš, nes kortelė kažkodėl nesuveikė. Prašau.

PIRMININKAS. Taip, fiksuojame, kad L. Slušnys balsavo prieš. Ir E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kadangi pritarta tokiam išėjimui į išankstinę pensiją skatinančiam įsta-tymo projektui, noriu paklausti: kur galiu parašyti prašymą iš anksto išeiti į pensiją? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Na, visi... Jums L. Nagienė gali viską patarti, manau, žino puikiai tą sistemą. Nevarginkite čia viso Seimo.

Taip, kolegos, toliau, kaip žinome, buvo padaryta Vidaus tarnybos statuto pateikimo pertrauka iki kito posėdžio. Šis projektas bus iš karto po Vyriausybės pusvalandžio vakariniame posėdyje. Bus pateikimo tęsinys.

12.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jolitos Miliuvienės skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere“ projektas Nr. XIVP-3285 (pateikimo tęsinys)

Toliau dėl J. Miliuvienės skyrimo mes turime tik apsispręsti dėl pagrindinio komiteto. Čia balsuoti po pateikimo nereikia, galime bendru sutarimu fiksuoti, kad Žmogaus teisių komitetas yra pagrindinis. Bendru sutarimu taip ir nutariame.

Dar mes... Svarstymo datos, tiesa, nepasakiau. Planuojame svarstyti lapkričio 16 dieną.

Dar mes apsvaustėme rezervinius, vieną rezervinį ir vieną pagrindinės darbotvarkės paskutinį projektą, tai čia reikės balsuoti.

12.57 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. spalio 25 d. išvados Nr. 250-I-29“ projektas Nr. XIVP-3246 (priėmimo tęsinys)

Dabar eilės tvarka dėl darbotvarkės 2-22 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2023 m. spalio 25 d. išvados Nr. 250-I-29“ projekto. Čia yra priėmimo balsavimas. Ar pritariame pateiktam nutarimo projektui?

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 132: už – 73, prieš – 49, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.58 val.

Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-281 (svarstymo tęsinys)

Taip pat apsvaustėme rezervinį 2 klausimą. Čia svarstymo stadija buvo. Sodininkų bendrijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Balsuosime, ar pritariame pagrindinio komiteto išvadai projektą atmesti.

Balsavo 135: už – 121, prieš – 2, susilaikė 12. Taigi projektas yra atmestas.

Dabar informuoju, kad pratęsiu rytinio posėdžio laiką iki to momento, kol apsvaustysime likusius rytinio posėdžio projektus. Tačiau pabrėžiu, kad dėl dviejų nutarimų projektų, kuriais sprendžiami imuniteto ir apkaltos klausimai, po pateikimo balsavimo nėra, tik komisijų pirmininkai pateikia išvadas ir atsako į klausimus. Nei motyvų, nei balsavimo po pateikimo nėra. Viskas. Dėl šių nutarimų projektų spėsime priėmimo stadijoje, kur reikia 71 balso, kad projektai būtų priimti.

13.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIVP-3287 (pateikimas)

Taigi tęsiame rytinį posėdį. Kviečiu į tribūną D. Asanavičiūtę, ji pateiks Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektą. Prašau.

D. ASANAČIŪTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, taigi Lietuvos Respublikos generalinė prokurorė N. Grunskienė 2023 m. spalio 24 d. raštu kreipėsi į Seimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo sutikimo patraukti Seimo narį baudžiamojon atsakomybėn ir kitaip suvaržyti jo laisvę ir informavo, kad atliekamas ikiteisminis tyrimas dėl to, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys P. Gražulis 2022 m. gegužės 26 d. apie 12 valandą Seimo patalpose, Gedimino g. 53, viešai tyčiojosi ir niekino žmonių grupę – LGBT bendruomenės narius dėl jų seksualinės orientacijos. Ikiteisminio tyrimo metu surinkti duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad Seimo narys P. Gražulis padarė nusikalstamą veiką, numatytą Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalyje, tai yra 2022 m. gegužės 26 d. po Seimo plenarinio posėdžio, kurio metu buvo svarstomas Civilinės sąjungos įstatymo projektas, jo pasisakymus filmuojant ir transliuojant į eterį televizijos kameroms, viešai tyčiojosi ir niekino žmonių grupę dėl jų seksualinės orientacijos. Įvertinus nurodytas Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Seimo statuto, BPK nuostatas ir bylos faktines aplinkybes, tolesnis baudžiamasis procesas imunitetą nuo baudžiamosios atsakomybės turinčiam Seimo nariui P. Gražuliui negalėjo būti tęsiamas nesant kompetentingos institucijos, tai yra Seimo, sutikimo patraukti šį asmenį baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

Taigi Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 26 d. nutarimu sudaryta Lietuvos Respublikos tyrimo komisija ir šitai komisijai pavesta atlikti tyrimą iki lapkričio 7 dienos, tai yra iki šiandienos. Komisija susirinko du kartus, tai spalio 31 dieną ir lapkričio 6 dieną. Spalio 31 dienos posėdžio metu iš klausė Vilniaus apygardos prokuratūros Pirmojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokurorės J. Jasiūnienės ir Vilniaus apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroro J. Lauciaus pateiktą informaciją ir atsakymus į komisijos narių klausimus. P. Gražulis, nors buvo kviečiamas, pasirodė tikrai trumpam ir paklaustas, ar mes galime jus pakartotinai kviešti ateiti pateikti savo argumentus, jei jūs neatvyksite, ar jūs vis tiek neatvykti planuotumėte, P. Gražulis nurodė, kad vis tiek planuotų neatvykti. Todėl komisijos sprendimas – laikydamosi Seimo statuto ir komisijos reglamento, nedalyvaujant dėl pateisinamų priežasčių Seimo nariui ar jo įgaliotam kitam Seimo nariui, priėmė sprendimą, jis skamba taip: komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 23 straipsniu, Lietuvos Respublikos Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. spalio 26 d. nutarimą, siūlo Lietuvos Respublikos Seimui tenkinti Lietuvos Respublikos generalinės prokurorės teikimą dėl sutikimo Seimo narį P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę. Dėl tokio sprendimo balsavo: už – 5, prieš nebuvo nė vieno, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo narys P. Gražulis išvadino į Seimą atėjusius homoseksualus iškrypėliais, o tai iš tiesų nėra pozityvu. O kodėl niekas nekalba apie aplinkybes, kad žmogus galimai buvo išprovokuotas? Kas vis dėlto įleido į Lietuvos Respublikos Seimą žmones, kurie prieš pusantų metų išprovokavo minėtą Seimo narį tokiai reakcijai? Kur atsakomybės klausimas to Seimo nario ar narės, atsakingų už tų asmenų elgesį Seime? Ar taip pat uoliai kelsite atsakomybės klausimą A. Armonaitės, išdavusios leidimą liūdnei pagarsėjusiam O. Šurajevui viešai dergti Seime, nes dar irgi mažiau nei metų senumo klausimas. Kodėl siūlote P. Gražulį po pusantų metų atiduoti baudžiamajai atsakomybei, kai minėtam O. Šurajevui buvo skirta simbolinė 25 eurų bauda, o A. Armonaitė iš viso liko neįvertinta? Ar dar galime tikėtis ir jos įvertinimo už tokius liūdnei visoje Lietuvoje garsiai nuskambėjusius įvykius?

D. ASANAČIŪTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo nary, jūs puikiai suprantate, kad nei Seimas, nei komisija nėra teisėjai ir čia nėra teismo procesas. Šita komisija tikrai sutinka su generalinės prokurorės siūlymu panaikinti imunitetą, kad Seimo narys galėtų toliau dalyvauti teisminiuose procesuose. Dėl kitų jūsų minėtų įvykių čia vėlgi ne mūsų atsakomybė ir ne mūsų sprendimas. Tiesiog aš norėčiau pacituoti, ką reiškia žodis „išsigimėlis“ – tai žmogus, turintis fizinio arba psichinio išsigimimo požymių, išgama, išvisa. Manau, kad čia yra ne tik negražu, bet ir įžeidžiantis... Šitas žodis buvo naudojamas įrašė, kuriuo remiantis yra pradėta byla.

PIRMININKAS. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiama pranešėja, jūs, manau, girdėjote. Kada ponas A. Valinskas buvo Seimo Pirmininku, pasiūlė šaudyti išgamas, pradedant nuo Lenkų partijos pirmininko W. Tomaszewskio, po vieną kas dieną. Kaip jūs žinote, priimtas sprendimas – nekaltas. Jūs jau matėte O. Šurajevo siautėjimą, įvairiausiais necenzūriniais žodžiais keikiant visus Seimo narius – viskas yra gerai. Jūs girdėjote, kada ministrė, ūkio ministrė, Laisvės partijos pirmininkė A. Armonaitė išvadino š gabalais Seimo narį A. Šimą, viskas yra gerai. Ir man labai keista, kai aš patavau popiežių, ką prokurorė pasakė, bet tai nuskambėjo popiežiaus žodžiai iš tavo lūpų, už tai tu esi kaltas.

PIRMININKAS. Laikas!

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Mūsų sudarytai komisijai nebuvo suformuota užduotis spręsti kitų klausimų, bet, gerbiamas Petrai, per visą nepriklausomybės Seimo darbą tai yra jau šeštoji komisija, sudaryta būtent jūsų atvejams spręsti. Buvo sudaryta 2010 metais, 2013, 2017, 2019, 2020 metais ir dabar. Gerbiamas Petrai, aš manyčiau, kad kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis turi atsakyti už savo veiksmus ir už savo poelgius. Kaip jis turi atsakyti – vėlgi ne Seimo sprendimas.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Gerbiama kolege, jūs žinote, kad tas inkriminuojamas nusikaltimas įvyko prieš pusantų metų. Dar vienas nusikaltimas, už kurį P. Gražulis yra dabar teismuose, įvyko dar seniau. Kaip jūs vertinate mūsų teisėsaugos darbą, kada jie laiko tam tikras... taip sakant, nusikaltimą metus, dvejus, trejus ir, gavę komandą iš politikų, ištraukia, ir atneša ant stalo? Ar nėra čia teisėsaugos bendradarbiavimas ir dalyvavimas politiniuose procesuose? Ar mes turime tai toleruoti, ar turime vieną sykį tą situaciją įvertinti ir pasmerkti, kad nelaikytų kišenėse, stalčiuose pasidėję įvairių įrodymų ir čia nenešiotų pagal tam tikrą komandą? Ačiū.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš nemanau, kad Seimo narys turi teisę, prisidengdamas politiniais procesais, neatsakyti už savo veiksmus.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis aiškiai sako: „Įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.“

Tai kaip dabar taip yra, kad komisijos posėdyje prokuroras J. Laucius įvardino, kad O. Šurajevui yra taikomi kitokie standartai tam, kad pradėtų baudžiamąjį tyrimą, negu kad P. Gražuliui, kuris yra Seimo narys? Tai jeigu O. Šurajevo patyčios, keiksmas, necenzūriniai žodžiai, kitų pažiūrų žmonių niekinimas yra teisėti, tai kaip tada išeina su parlamentaru P. Gražuliu? Ar jo atveju tai jau nėra pažiūros? Seimo nariai, balsuodami už tai, kad jis išsakė savo pažiūras, kaip tai darė O. Šurajevas, mes tada pažeisime Konstituciją. Kaip jūs tai matote?

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Vėlgi, aš jau neatsakinėsiu apie teismo sprendimus ir apie ne mūsų komisijos nubrėžtą formatą, ir ribas, tai atsakys teismo procesas. Ir mes kalbame, ir jūs pats pasakėte savo pasisakyme, kad nevalia įžeidinėti žmonių dėl jų politinių, seksualinių ir kitų pažiūrų, taip pat ir rasės, ir tikėjimo. Šiuo atveju Seimo narys kaip politikas turėtų laikytis aukštesnių standartų.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPP*). Ačiū, Jurgi, už suteiktą žodį. SLPB+ bendruomenė mano, kad kaip ir yra daug pasisakymų, kad mes gyvename pliuralistinėje valstybėje, tai ir yra nuomonių įvairovė. O ar čia jau precedentas įvesti diktatą ir susidorojimą su oponentais? Yra daug kalbama, jūs turbūt irgi atitrūkote nuo gyvenimo, kad jūs Seime dirbate. Ir kaip yra išvadose parašyta, kad politikai čia, Seime, gali daugiau diskutuoti ir išreikšti daugiau savo nuomonių. Tai su jūsų išvadomis SLPB+ bendruomenė sutinka.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ko gero, reikėtų suprasti jūsų mintį, kad teisingai atsakyčiau į šitą klausimą. Deja, aš jos nesupratau. Bet nuomonių įvairovė niekada negali būti patyčios dėl kito žmogaus orientacijos, religijos, rasės ir kitų įsitikinimų.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos M. Puidokas nori kalbėti.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėl vedimo tvarkos. Aš kolegės klausiau ne apie baudžiamąjį tyrimą, bet kaip parlamentarės. Aš taip suprantu, kad tyčiotis iš R. Žemaitaičio, D. Kepenio, M. Puidoko ir kitų parlamentarų ir juos niekinti, ir įžeidinėti yra leistinas elgesys. Ir jūs pritariate tokiai išsakytai prokuroro nuomonei? Nes tai nėra apie baudžiamąjį tyrimą. Policija buvo surinkusi tokį talmudą medžiagos, ir Vilniaus apygardos prokuroras įsijungė, ir būtent priėmė sprendimą nepradėti ikiteisminio tyrimo, nors įprastai taip niekas tokio lygio bylose nedaro. Tai ar toks elgesys Seimą tenkina, kai yra lygūs ir lygesni kaip Dž. Orvelo „Gyvulių ūkyje“?

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Man gaila, gerbiamas kolega, kad kiekvieną Seimo posėdį jūsų minėtiems Seimo nariams tyčiojantis iš tam tikrų politinių partijų ir jėgų visi tylite ir tą toleruojate.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš dar kartą primenu, kad politikai neturėtų leisti į dar nebaigtų ikiteisminių tyrimų vertinimus, nes taip pat galima už šią veiklą sulaukti atitinkamo teisės saugos reagavimo. Paskutinis klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, dėkoju komisijai už atliktą nelengvą darbą. Norėjau paklausti, kokie motyvai daugiausia lėmė jūsų sprendimą? Galbūt buvo paminėti Europos Žmogaus Teisių Teismo bylos pavyzdžiai, kai Teismas suformavo tokius kriterijus, kad diskriminacija dėl seksualinės orientacijos yra tokia pat bjauri ir baustina, ir sunki, kaip ir diskriminacija dėl lyties, rasės, antisemitinė diskriminacija? Matyt, tokie motyvai jus motyvavo priimti tokį sprendimą?

D. ASANAČIČIŪTĖ (TS-LKDF). Taip, išklausius prokuratūros atstovų ir suformavus tam tikrą poziciją dėl Europos patirties ir žmogaus teisių, ir taip pat politikų atsakomybės dėl savo veiksmų ir žodžių, ir manant, kad politikas, kaip ir eilinis Lietuvos Respublikos pilietis, turi atsakyti už savo veiksmus ir poelgius, komisijos daugumos, ne vieno balso sprendimu, bet daugumos sprendimu šis sprendimas buvo, kad sutinkame panaikinti Seimo nario P. Gražulio imunitetą.

PIRMININKAS. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Kaip ir minėjau, jokio veiksmo daugiau šiandien su šiuo projektu mums atlikti nereikia. Svarstymas, kaip žinote, ketvirtadienį. P. Gražulis dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama pranešėja, jūs išvardijote, kiek jūsų valdančioji dauguma bandė atimti iš manęs imunitetą. Taigi jūs tie patys, tik dangstote kagėbistus ir komunistus. Tai jūs galėjote ir priminti, kiek kartų sovietmečiu sėdėjau karceriuose, lageriuose, kad buvau teistas. Taigi jūs tik pakeitėte partijos pavadinimą, o esate tąsa to sovietinio reliкто – Komunistų partijos.

Aš noriu užbaigti šitą tokį pasisakymą, jį sakiau iš tribūnos ne viena kartą ir dar pasakau: sovietiniais laikais monsinjoras kunigas A. Svarinskas, kalbėjęs 23 metus sovietiniuose lageriuose, tikintiesiems sakydavo: „Mielieji, jeigu persekioja mane tarybų valdžia, tarnauju Dievui, o jeigu mane girtų, tarnaučiau velniui.“

Mieli žmonės, aš jums sakau: jeigu konservatorių politinė mafija mane persekioja, tarnauju jums, mieli žmonės, o jeigu jie mane girtų, tarnaučiau šitai politinei daugumai. Ačiū jums už šiuos persekiojimus. Ir negalvokite, kad aš čia pradėsiu gailėtis už savo žodžius, išsakytas mintis. Aš krikščionis. Manęs jūs nekryžiuojate! Kristų nukryžiuavo. Kad nukryžiuotumėte, reikia būti šventam. Aš nuodėmingas, tai tik mandatą bandote atimti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš visada suteikiu žodį P. Gražuliui, jis čia yra svarstymo objektas, kad paskui nebūtų kokių skundų. Nepykite, bet kitiems replikuoti žodžio nesuteiksiu, nes geriausias reagavimas į P. Gražulio pasisakymus yra išvis nereaguoti. (*Balsai salėje*)

13.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-3288 (pateikimas)

Todėl skelbiu kitą klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos

Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektą. Pateikimas.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti jums išvadą dėl teikimo pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui R. Žemaitaičiui.

Komisija sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“, 2023 m. spalio 10 d. Seimo nutarimu Nr. XIV-2190 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. XIV-2170 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti sudarymo“ pakeitimo“.

Komisija, remdamasi surinktų ir įvertintų įrodymų visuma, Konstitucijos nuostatų ir kito teisinio reglamentavimo, ekspertų apklausų pagrindų konstatuoja, kad Seimo narys R. Žemaitaitis savo 2023 m. gegužės 8 d., tų pačių metų gegužės 9 dienos, birželio 13 dienos, birželio 14 dienos įrašuose socialiniame tinkle „Facebook“ sąmoningai, pakartotinai ir tikslingai skleidė tiesos neatitinkančią informaciją apie žydų tautą ir žydų tautybės asmenis, priskirdamas jiems sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, įvykdytus kitų asmenų ar asmenų grupių. Kaltino visą žydų tautą dėl pavienių šios tautybės asmenų ar tam tikrų Izraelio Valstybės ar jos institucijų veiksmų. Kalbėdamas apie Izraelio Valstybę, žydų tautybės asmenis ir visą žydų tautą vartojo žeminančią, nuasmeninančią, stereotipizuojančią, nužmoginančią retoriką, pateikdavo tendencingus ir šališkus istorinių ir šiandieninių įvykių, susijusių su žydų tautybės asmenimis, vertinimus. Būdamas aukšto rango valstybės politiku, įžeidinėjo ir žemino Izraelio ambasadorių Lietuvai, akredituotą oficialų Izraelio Valstybės atstovą, *per se* įžeisdamas Izraelio Valstybę. Atvirai reiškė pateisinimą ir pritarimą posakiams, skatinantiems smurtinį susidorojimą su žydų tautybės asmenimis. Šiuos veiksmus galimai atliko tikslais, nesuderinamais su Seimo nario mandato jam suteikiamomis teisėmis ir pareigomis.

Dėl šių priežasčių komisija konstatuoja, kad R. Žemaitaičio veiksmai yra vertintini kaip tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos ir diskriminacijos kurstymas, šmeižtas ir dezinformacija, kurie yra nesuderinami su laisve reikšti informaciją, tai yra prieštaraujantys iš Seimo nario priesaikos, Seimo nario konstitucinio statuso kylantiems reikalavimams gerbti ir vykdyti Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai vykdyti Tautos atstovo pareigas, veikti tautos ir Lietuvos valstybės interesais, bendraujant su rinkėjais, visuomenės atstovais pateikti teisingus faktus apie savo pareigų vykdymą, vengti elgesio, žeminančio Seimo – Tautos atstovybės reputaciją ir autoritetą, gerbti Konstitucijoje įtvirtintas ir jos saugomas žmogaus teises, nesinaudoti savo, kaip Tautos atstovo, konstituciniu statusu kitų asmenų konstitucinėms teisėms ir laisvėms pažeisti; iš konstitucinės atsakingo valdymo doktrinos kylantiems reikalavimams, kad Seimo narys ne tik laikytųsi teisės aktų, bet tai darytų ypač atsakingai dėl savo padėties ir statuso, nes dėl neatsakingų, subjektyvių savo veiksmų jis gali padaryti žalą esminiems konstituciniams teisiniams gėriams; iš Seimo nario, kaip Tautos atstovo, teisinio konstitucinio statuso individualumo, išskirtinumo iš kitų valstybės pareigūnų, visų kitų piliečių teisinio statuso kylantiems tam tikriems išskirtiniams įstatymų, be kita ko, Valstybės politikų elgesio kodekso reikalavimams jų elgesiui bei veiksams visame viešajame gyvenime, tokių kaip būtinybė pareigas eiti sąžiningai ir laikytis aukščiausių elgesio standartų, laikytis žmogaus teisių ir laisvių ir jas užtikrinti, vadovautis Konstitucija ir teise, didinti pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis, vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisant jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, išsilavinimo, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, amžiaus ar kitų skirtumų, elgtis deramai pagal einamas pareigas, vengti situacijų, kai politiko elgesys kenktų jo ar Seimo reputacijai ir autoritetui, deramai elgtis visuomenėje, laikytis visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų... Pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies nuostatas, pagal kurias tautinės, rasinės, religinės ar

socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymas, šmeižtas ir dezinformacija savaime laikomi šiurkščiu Konstitucijos pažeidimu, prieštarauja Seimo nario priesaikai ir yra vertintini kaip jos sulaužymas ir šiurkštus Konstitucijos pažeidimas.

Komisijos išvada. Surinkti, ištirti ir įvertinti įrodymai bei nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina Seimo narių grupės 2023 m. rugsėjo 19 d. teikime pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui R. Žemaitaičiui nurodyto kaltinimo, kad Seimo narys R. Žemaitaitis 2023 m. gegužės 8 d., tą pačių metų gegužės 9 dienos, birželio 13 dienos, birželio 14 dienos įrašuose paskelbė antisemitinius, tautinę nesantaiką kurstančius įrašus socialiniame tinkle „Facebook“ bei visuomenės informavimo priemonėse ir tokiais savo veiksmais galimai sulaužė Seimo nario priesaiką bei šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją, pagrįstumą.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, daro išvadą, kad Seimo narių grupės teikime pradėti apkaltos procesą Seimo nariui R. Žemaitaičiui pateikti kaltinimai yra pagrįsti, todėl yra pagrindas pradėti šiam Seimo nariui apkaltos procesą Seime. Komisijos išvada patvirtinta 2023 m. lapkričio 6 d. posėdyje, jai pritarta bendru sutarimu, balsavime dalyvaujant 8 iš 9 komisijos narių. Komisijos narių atskiroji nuomonė – gauta nebuvo. Dėkoju.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas komisijos pirmininke, ačiū jums už tokį labai gerą dėmesį man, turėjome gerą progą 2 mėnesius viešojoje erdvėje pakomunikuoti ir pabendrauti. Gerbiamas komiteto pirmininke, galite įvardinti viešai visiems, girdint visuomenės informavimo priemonėms, 2018 m. gruodžio 12 d. Konstitucinio Teismo nutarimą, kuris reglamentuoja jūsų komisijos darbą? Kas tame nutarime buvo, nes kaip komisijos pirmininkas jūs privalėjote su juo susipažinti ir rašydamas išvadas turėjote vadovautis šituo Konstitucinio Teismo nutarimu? Gal galite viešai įvardinti, apie ką tas Konstitucinio Teismo nutarimas yra?

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Tai aš net neabejoju, kad jūs galėsite jį paviešinti. Mes ieškojome pagal jūsų skleidžiamą sąmonės srautą atitinkamų nutarimų ir radome vieną, kuris, mūsų nuomone, ypač atitinka mūsų komisijos veiklos apimtį ir jos sudarymo aplinkybes, bet tai yra 2019 m. gruodžio 18 d. nutarimas. Jame galbūt, kaip įsivaizduojame, nes jūs labai aptakiai šnekate, net nenurodote nei konkrečių nutarimų, nei konkrečių jų punktų, bet greičiausiai mes jau vėlgi užsimame spėliojimu, referuojate į komisijos sudarymo aplinkybes, kuomet jos, tokios komisijos, turi būti sudarytos, suteikiant teisę jose proporcingai dalyvauti ir opozicijos nariams. Tačiau tame, bent jau mano cituojamame, Konstitucinio Teismo nutarime taip pat pažymima, kad tai turi būti daroma, jeigu pati opozicija to pageidauja.

Sudarant komisiją opozicijai buvo suteiktos absoliučiai visos galimybės dalyvauti komisijos veikloje nuo pat pirmos dienos. Priminsiu, kad mano kolega A. Vyšniauskas dar per šiuos šoninius mikrofonus ne tik paprašė asmeniškai opozicijos išnaudoti jai suteiktas kvotas ir dalyvauti komisijos veikloje nuo pat pradžių, tačiau komisija tuo nepasinaudojo. Na, tai vėlgi čia referuoju į 2019 m. gruodžio 18 d. konstitucinio nutarimo 17.1.5 punktą, kuriame nurodoma, „kad, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, iš Konstitucijos kylančių Seimo mažumos teisių gynimo imperatyvo, Seimo opozicijos apsaugos minimalių reikalavimų Seimas privalo paisyti ir sudarydamas laikinąją tyrimo komisiją. Šie reikalavimai suponuoja, *inter alia*, tai, kad Seimo laikinoji tyrimo komisija negali būti sudaroma vien iš Seimo politinės daugumos atstovų, neįtraukiant Seimo mažumos (opozicijos) atstovų, jeigu jie to pageidauja.“ Jie to nepageidavo, tas pageidavimas buvo išreikštas vėliau, į jį iškart buvo atsižvelgta – opozicijos nariai į komisijos darbą buvo įtraukti ir jų pageidavimu, jų siūlymu buvo surengti papildomi posėdžiai su ekspertais, dėl kurių pakvietimo į komisiją dar buvo su tais pačiais opozicijos nariais ir konsultuotasi.

PIRMININKAS. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ponas pranešėjau, R. Žemaitaičiui jūs rengiate apkaltą dėl to, kad jis pasakė, kad buvo žydų tautybės asmenų, kurie kolaboravo su NKVD, KGB. Ir tai yra tiesa. Jis nepapkaltino visos žydų tautos, o jūs išvedėte, kad tai antisemitizmas. Man kyla klausimas, ar jūs nematote dabartinių žydų, Izraelio vyriausybės veiksmų Gazos Ruože, kai vykdomas genocidas

prieš vaikus? Per kelias savaites jau yra žuvę daugiau kaip 5 tūkst. vaikų, tėvų, senelių, nužudyta daugiau kaip 10 tūkst. visiškai nekaltų žmonių. Ar jūs negirdite, ką sako Jungtinių Tautų generallinis sekretorius, net Dž. Baidenas? Europos Sąjungos šalys ragina liautis, skelbti paliaubas, ragina išjungti... leisti naudotis vandeniu, elektra. Ar tai ne genocidas? Ar tai ne tiesa?

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Pabrėšiu, kad tie veiksmai, kuriuos jūs dabar vardinate, tai yra Izraelio veiksmai Gazos Ruože ir jo vykdoma karinė operacija, nebuvo komisijos vertinimo objektas. Taip, įvykiai yra apgailestautini, deja, kaip ir spalio 7 dienos teroro išpuolis prieš Izraelį ir jo piliečius. Tačiau esmė yra ne vieni ar kiti konkretūs ar abstraktūs įvykiai, tačiau tai, kaip Seimo narys, reikšdamas savo nuomonę, tą daro: ar jisai tendencingai formuoja tam tikrą nuomonę, ar jisai tą daro taip, kaip priklauso Seimo nariui pagal jo mandatą, iš to kylančias teises ir pareigas. Komisijos nuomone, kalbėdamas apie Izraelį kaip valstybę, apie žydų tautos asmenis, apie jų veiksmus, priskirdamas jiems veiksmus, kurių jie netgi neatliko, nes mes čia vėlgi kalbame ne tik apie spalio 7 dienos įvykius, R. Žemaitaitis tendencingai formavo neigiamą nuomonę apie žydų kilmės asmenis ir jo retorika buvo antisemitinė.

PIRMININKAS. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, Jurgi. Keistai atrodo, kai už žodį yra norima susidoroti, grupė Seimo narių pradeda reguliuoti, ką mylėti, ko nekęsti – tai demokratija ir laisvas pasirinkimas ar jau ne? Ar nuomonių įvairovė galima, ar ne? Jeigu nėra rimto preteksto, kad organizuojamas smurtas, ko tada kurstote tarpusavio neapykantą ir pyktį? Kai lietuviai tarpusavyje pešasi, laimi atėjūnai – rodo istorija. Kam jums to reikia? Dabar ta neapykanta... Jūs čia kalbate apie įstatymus. Įstatymai irgi kreivi, šleivi galbūt priimti anksčiau. Neduok Dieve, kas nors gerai nepabudusio jo paklaus, ar buvo Holokaustas, ar ne, pasakys, kad ne – iš karto baudžiamoji atsakomybė, kas čia per įstatymai? Ką jūs manote, jeigu už žodį galima į kalėjimą pasodinti ir susidoroti?

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Atsakydamas turbūt pabrėšiu, kad žodis žodžiui nelygus. Kaip ir dėmesį atkreipė kai kurie ekspertai, liudiję komisijai, ir Holokaustas, kaip istorinis įvykis, neįvyko visiškame vakuume. Ir prieš tai buvo dalykų, kuriuos buvo galima vertinti kaip tik retoriką, tik politinius pasisakymus, kurie ilgainiui virto jau fizinėmis smurto apraiškomis ir tuomet jau ištisos žydų tautos genocidu.

Natūralu, kad yra ribos, yra žodžio laisvės ribos, tai yra labai aiškiai nurodyta ir Konstitucijos 25 straipsnyje. Natūralu, kad žmonės negali šnekėti, ką nori. Tai ypač aktualu Seimo nariams, kurie savo kalbėjimu gali formuoti viešąjį naratyvą, todėl su savo žodžio laisve turi elgtis ypač atsakingai, o ne atvirkščiai – kalbėti bet ką ir tuomet bandyti tai pateisinti kaip tam tikrą savo pareigų atlikimą ar atstovavimą tam tikroms rinkėjų grupėms.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Jeigu šiek tiek daugiau skaitytumėte Konstitucinio Teismo nutarimus, tai matytumėte, kad apkalta yra galima už konkrečius veiksmus ir žodžius. Konkrečius, o ne už tai, ką jūs ką tik papasakojote, kad čia už potencialą, kad kažkas gali būti ir atsitikti.

Jeigu žiūrėtume į konkrečius žodžius ir veiksmus, tai, kaip jūs suformulavote tuo pasąmonės srautu visą išvadą, išeina taip, kad jūs dabar R. Žemaitaičiui taikote apkaltos procesą ir už tai, kad jisai pats parašė *poste* ironizuodamas, kad yra kremlinis R. Žemaitaitis, ir už tai, kad yra komunistuojanti Izraelio ambasadorė. Nors lygiai taip pat jūsų ministrės vyras visus Lietuvos mokytojus iškoneveikė, išvadindamas *komuniagomis* ir broileriais. Tai kai rašote raštus, reiktų tą pasąmonės srautą, nesimaivant, kaip jūs darote dabar, kažkaip pabandyti suformuluoti į normalų teisės aktą.

Kitas dalykas, kaip jūs atsirinkote ekspertus, kuomet vienas jūsų ekspertas pasakė, kad aš tikrai nematau, kad čia yra kažkoks antisemitizmas ar Holokausto neigimas. Aš kalbu apie N. Šepetį ir čia yra jo citata. Jūs juo nesiremiate, bet kažkodėl remiatės kitaip. Tai kokie atsirinkimo kriterijai buvo?

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Keli klausimai. Pirma, apie tą citatą, kad kremlinis R. Žemaitaitis vėl buvo teisus. Tai ja mes remiamės, labai aiškiai nurodome, kad tai yra paties R. Žemaitaičio citata ir jo vertinimas savo paties pareikštų pareiškimų atžvilgiu. Tai būtent tuo mes ir remiamės.

Antras dalykas. N. Šepetys, jeigu jūs skaitytumėte turbūt visą punktą, kuriame jis liudija, mes tenai su juo kalbame, ir aš pats uždaviau klausimą, mes galbūt kalbame apie antisemitizmą kaip nuoširdų, ilgalaikį R. Žemaitaičio įsitikinimą. N. Šepetys išreiškė nuomonę taip, kaip jinai yra įdėta komisijos išvadoje, kad tai yra tiesiog antisemitizmo naudojimas politiniais tikslais, o ne kažkoks ilgalaikis, nuoširdus, nuolatinis R. Žemaitaičio kažkokių vidinių ilgalaikių įsitikinimų reiškimas. Tai lygiai taip pat yra nepateisinama, antisemitizmas yra tiesiog nuoširdus ar mažiau nuoširdus.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų aš suprantu jūsų poziciją: jums partija liepė susidoroti su neįtikusiu Seimo nariu, jūs tą ir darote kaip geras kareivis. Bet jūs ir stulpui apkaltą sugebėtumėte pareikšti. Bet aš norėjau paklausti, ar jūs žinote istorijoje tokių atvejų, kad už istorijos faktų pateikimą būtų apkalta Seimo nariui? Ar yra Lietuvoje įvykę tokių dalykų?

Kitas klausimas, kaip jūs vertinate? Praeitoje kadencijoje G. Landsbergis atsisakė ateiti į komisiją ir paaiškinti, kaip prasuko milijoninės vertės sklypą už 1 eurą, sakė, kad tai jo teisė, jis turi teisę neaiškinti ir nepaaiškinti, ir visa kita. Ir nieko – nei apkaltų, nei nieko. Kaip vertinate du dalykus, kurie yra tokie pat? (*Balsas salėje*)

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Pirmas klausimas dėl istorinių įvykių pateikimo. Kai apie žydų tautą yra meluojama, jai priskiriant įvykius ir dalykus... R. Žemaitaitis teigia, kad Pirčiupių kaimą išžudė žydai su rusais. Istorijoje tai yra tiesiog tas įvykis... (*Balsai salėje*) Kas? (*Balsai salėje*) Šūkauja žmonės.

PIRMININKAS. Kolegos, nedarykime diskusijos. Klausimas pateiktas, pranešėjas į jį atsako.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Tai yra priskiriami įvykiai, kurie nebuvo įvykdyti žydų, ar ne? (*Balsai salėje*) Vokiečių, kurie paskui taip pat naikino tuos pačius žydus. Tai pirmas dalykas.

O dėl kitų komisijų ir liudijimų, tai nėra šitos komisijos tyrimo dalis. Jeigu turėjote kokių nors nusiskundimų, reikėjo kreiptis.

PIRMININKAS. Kolegos, ne diskusijos laikas dabar. Ar atsakėte jau į visus klausimus? Taip. Tai dėkui. Tada baigiame kol kas šio klausimo aptarimą. Kaip minėjau, svarstymas bus ketvirtadienį, o kitą savaitę balsavimas, kur jau reikia 71 balso, kad nutarimas būtų priimtas.

13.35 val.

Seimo narių pareiškimai

Tai dabar Seimo narių pareiškimai. L. Girskienė yra pirmoji užsirašiusi padaryti pareiškimą. Kviečiu.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aistringai šiandien svarstome ne vieno apkaltos proceso pradėjimą Seimo nariams, bet aš siūlyčiau rimtai pagalvoti apie galimybę pradėti interpeliacijos procesą aplinkos ministrui S. Gentvilui. Motyvų yra daug, vienas jų – nesugebėjimas įgyvendinti išpareigojimų visuomenei dėl miškų politikos.

Pjūklas, rąstas, euras – taip apibūdindčiau šiuo metu Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų vykdomą miškų politiką Lietuvoje. Tie, kurie buvote išvažiavę į tą kitą Lietuvą už Vilniaus ribos, matėte plynėmis virtusius didžiulius miškų plotus. Susidaro įspūdis, kad situacija tampa nevaldoma ir nekontroliuojama. Viešojoje erdvėje mirgėte mirga pranešimų apie dešimtimis hektarų plynais kirtimais naikinamus miškus, o kirtimus vykdančios valstybinės įstaigos ir privatūs miškų savininkai atkerta, kad miškus būtina naikinti, nes juos užpuolė mistinis kenkėjas. Kenkėjas, kaip teigiama, naikina spygliuočius. Bet tada paaiškinkite man, kodėl visuomenės užfiksuotose nuotraukose matome rąstais virtusius ažuolus, drebulės, beržus ir panašiai?

2020 metų gruodį Ministrė Pirmininkė, pristatydama XVIII Vyriausybės programą, iš tribūnos kalbėjo: „Mūsų tikslas – daugiau apsaugotų ir efektyviai naudojamų miškų.“ Aplinkos ministras S. Gentvilas antrino: „2021 metais parengsime nacionalinį susitarimą dėl miškų apsaugos ir naudojimo, skatinsime gamtinių vertybių apsaugai palankią miškininkystę, tolygiai mažindami ūkinių kirtimų apimtį saugomose teritorijose, rūpinsimės sengirės požymių turinčių miškų apsauga, sudarysime sąlygas, didinsime Valstybinių miškų urėdijos darbo efektyvumą.“

Dabar jau 2023 metų pabaiga, iki Vyriausybės kadencijos pabaigos liko mažiau nei metai. Atrodo, kad ši Vyriausybė, atstovaujama ministro S. Gentvilo, sugebėjo ir dėjo pastangas įgyvendinti vienintelį tikslą – bioekonomikos poreikiams užtikrinti stabilų į rinką tiekiamos medienos kiekį. Na, gal dar vieną – didinti Valstybinių miškų urėdijos darbo efektyvumą. Tik čia reikėtų pridėti: jis bus vertinamas pinigine išraiška.

Skambiai pristatytas ministro ir dešimtis ar net šimtus tūkstančių kainavęs Nacionalinio miškų susitarimo parengimo ir pasirašymo procesas užmirštas, o dokumentas nukištas giliai ministro S. Gentvilo stalčiuje. Matyt, į ministro duris nuo proceso pradžios aktyviai beldęsi miško pramonės pasamdyti lobistai atidarė ministro duris ir įtikino ministrą nevykdyti per rinkimus visuomenei duotų išpareigojimų, numesti Nacionalinį miškų susitarimą į kampą, o gal net ir nematyti pjūklais ir moderniais miškavežiais apsiginklavusių miško naikintojų galimo siautėjimo.

Rastais virtę Pavilnių ir Verkių regioninių parkų miškų plotai, Dusetų girios botaninis-zoologinis draustinis, Kuršių nerijos nacionalinio parko miškas, Šimonių giria, Kačerginės, Molėtų, Klaipėdos rajono Šernų kaimo miškai. Viešojoje erdvėje apstu antraščių apie negailestingai kertamus miškus. Aplinkos ministerijai pavaldaus Aplinkos apsaugos departamento duomenimis, pranešimų apie galimus pažeidimus dėl miško kirtimo, medienos išvežimo šiais metais buvo gauta apie 100, iš jų saugomuose miškuose – 16 ir dalis pranešimų apie kirtimus nacionaliniuose parkuose.

Man, tikiu ir jums, gerbiami kolegos, nuolat rašo mišką ne tik kaip rastus, įvertintus eurų išraiška, biokuro krūva, vertinantys visuomenės atstovai, aplinkosaugos entuziastai. Visuomenė skundžiasi nesulaukianti reakcijos ir palaikymo ne tik išrinktų politikų, bet ir kirtimus kontroliuojančių institucijų. Visuomeninė organizacija „Aplinkosaugos koalicija“ savo socialinio tinklo paskyroje dalijasi plynų sanitarinių kirtimų neūkinėse teritorijose žemėlapiu. Vaizdas, atvirai sakant, šokiruoja. Skelbiama, kad per šiuos 2023 metus Valstybinių miškų urėdija išdavė net 462 leidimus plyniams kirtimams II grupės valstybiniuose miškuose. Priminsiu, kad II grupės miškai yra rekreaciniai miškai ir draustiniai, šie miškai sudaro tik 15 % viso Lietuvos miškų ploto. Per 2003 metus dėl sanitarinių tikslų leista vykdyti 6 tūkst. 554 plynus kirtimus beveik 4 tūkst. hektarų plote. Sarkastiškai pasakysiu, kad aplinkos ministras ir jam pavaldi Valstybinių miškų urėdija dar turi galimybę 2024 metais didinti tempą ir tokiu būdu efektyvinti urėdijos veiklą, vertinamą pinigine išraiška. Aš, reaguodama į dėl miškų naikinimo neabejingos visuomenės susirūpinimą, pažadu kreiptis į Generalinę prokuratūrą, kad būtų atliktas tyrimas ir įvertinta, ar masiškai vykdomi plyni miškų kirtimai vykdomi teisėtai, tai yra siekiant apsaugoti mišką nuo mistinio kenkėjo.

PIRMININKAS. Dėkui, leidome šiek tiek ilgiau kalbėti. D. Gaižauskas – kitas pareiškėjas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kalbėsiu vėl apie nacionalinę saugumą. Šiuo viešu pareiškimu tikiuosi sulaukti dėmesio iš premjerės I. Šimonytės. Ieškome įvairiausių būdų, kaip prisibelti į Vyriausybę, tai galbūt šitas žanras yra vienas iš tų, nes, matome, kartais I. Šimonytė tai paveikia.

Išties geopolitinė situacija pasaulyje tikrai sudėtinga. Karas Ukrainoje ir karas Izraelyje, jeigu taip vaizdžiai pasakotume, tas tektonines plokštes, kaip aš vadinu, taikos tektonines plokštes pravėrė ir kiekviena dabartinė demokratinė pasaulio valstybė, tai matydama, išties iškelia sau iššūkius sustiprinti savo tiek išorės, tiek vidaus saugumą. Karas Ukrainoje sutelkė visuomenę, sutelkė NATO sąjungininkes, išties įvyko, kaip aš vadinu, trys stebuklai, tai tiek Europos Sąjunga susivienijo priimdama bendras sankcijas, NATO vos per vieną dieną priėmė gynybos planus, Jungtinės Tautos pasmerkė Rusijos veiksmus, tačiau Izraelis, karas Izraelyje, mus vėl supriešino ir tuos pačius NATO sąjungininkus. Turkija, vien tiktai R. Erdohano pasisakymai susirinkime, šimtatūkstantiniame susirinkime, kur kreipėsi, kad ei, Vakarai, ar jūs norite karo pusmėnulio su kryžiumi, parodo, kad situacija tikrai įkaitusi.

Be jokios abejonės, Lietuva reaguoja ir priima labai daug strateginių ir svarbių sprendimų dėl išorės ir vidaus saugumo, tačiau mes matome, kad du ministrai – tai krašto apsaugos ministras ir vidaus reikalų ministrė A. Bilotaitė yra tos problemos, kurios mums neleidžia tinkamai pasirošti. Kodėl taip sakau? Kalbant apie krašto apsaugos ministrą, tai jis tikrai kritikuojamas ne

tiktai opozicijos, bet ir buvusių komandos narių, premjerės komandos narių, jau įvardijamas kaip pajuokos objektas, vadinamas lietuvišku V. Čerčiliu – suprask, kad tai yra pats lėčiausias ministras, pramiegojęs būtent tą situaciją, kai prasidėjo karas, kada galėjo sutelkti visuomenę, imtis tam tikrų svarbių veiksmų, kalbame apie kariuomenės stiprinimą, apie Vokietijos brigadą, apie divizijos parengimo planus – jis viso to neįgyvendino. Tą problemą matydama valdančiosios partijos vadovybė ignoravo, bet yra vienas partijos narys L. Kasčiūnas, kuris per Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą bando sutelkti valdančiųjų dėmesį ir išsireikalausti vienokių ar kitokių sprendimų. Dabar mes esame įstrigę būtent toje dalyje, kalbu apie pilietinio pasipriešinimo stiprinimą ir visuomenės įtraukimą į mūsų nacionalinius gynybinius planus, kalbame konkrečiai apie komendantūras. Tai labai svarbus klausimas, kuris dabar yra pats aktualiausias, nes mes jau išibėgėjome su Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto įstatymų projektais, kada mes jau skatiname parengtinio rezervo piliečius įsigyti ginklus, galbūt juos saugoti namuose. Kalbėjome šiandien, įstatymo projektas būtent apie leidimus įsigyti tam tikrų A ir B kategorijos ginklų piliečiams norint juos įtraukti į pilietinį pasipriešinimą, kaip juos pamokyti tam tikrų gynybinių planų ir taip toliau.

Tačiau komendantūros klausimas įstrigęs, o įstrigęs dėl to, kad nėra parengta tvarka, ją turi parengti krašto apsaugos ministras. Įsivaizduokite tokią situaciją, kad jau partietis L. Kasčiūnas raštu kreipiasi į krašto apsaugos ministrą prašydamas pateikti algoritmą, kaip žmonėms reikės rinktis, kur rinktis, kokius veiksmus atlikti, nes jūs stabdote normalų procesą būtent gynybinių planų, kurie jau vakar mūsų prezidentūroje, Valstybės gynybos taryboje buvo patvirtinti, o mes dar užstrigę ties šiuo klausimu. Todėl prašau premjerės imtis lyderystės ir išsiaiškinti, kas per problema tarp L. Kasčiūno ir A. Anušausko, ir kad ta problema būtų išspręsta, nes mes iš tikrųjų turime didelių bėdų dėl išorinių grėsmių.

Kalbant apie vidines grėsmes, tai Vidaus reikalų ministerijos baras, kada turime stiprinti mūsų policiją, Viešojo saugumo tarnybą ir visas kitas tarnybas. Ir ištis matydami, kokia sudėtinga situacija, signalizavome tiek vidaus reikalų ministrei, kad su savo nauju įstatymo projektu, tai yra su dabartiniu Valstybės vidaus tarnybos statutu, kurį šiandien teikė... net nebandykite šiuo metu jo teikti, nes visos profesinės sąjungos: policijos, pasieniečių, Viešojo saugumo tarnybos, apšaukė visas frakcijas ir išpėjo, kad jeigu teiksime šį įstatymo projektą, kuris naikina socialines garantijas, tai yra stažą, tai yra mūsų priemokas už laipsnį, už maistpinigius, kelionpinigius ir taip toliau, tai yra būtent ta situacija, kai daugiausia stažo turintys pareigūnai laukia šio momento ir paliks mūsų tarnybą. Ką tai reiškia – kad mes iš tikrųjų prarasime labiausiai motyvuotus, stipriausius pareigūnus, turinčius didžiausią patirtį, jie išeis į pensiją, o naujų nesurenkame, nes naujos kartos, naujų pareigūnų stygių jaučia ir policija, ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba, o jau nekalbu apie Viešojo saugumo tarnybą, kuri sulaukė tam tikrų reformų, naikinimo reformų, jau paliko tą tarnybą.

Kadangi ministrė šiandien pristatydama įstatymo projektą melavo sakydama, kad visi veiksmai suderinti su profesinėmis sąjungomis, tai, be jokios abejonės, vėl sukėlė įtampą ir ta įtampa tikrai įkais, nes profesinės sąjungos pasakė: laukite protestų, laukite mitingų ir iš tikrųjų sulauksite ne tiktai dėmesio, bet ir sukelsite rizikas, kurios bus atsakingos už mūsų viešąjį saugumą iš vidaus.

Kadangi vidaus reikalų ministrė taip pat melavo, premjerės vėl prašau – įsigilinkite į situaciją, nes tai, kas dabar vyksta, yra faktiškai dviejų ministrų, vieno veikimas, o kito neveikimas, tai yra grėsmė mūsų nacionaliniam saugumui. Ir jeigu mes skiriame milijonus, šimtatūkstantines sumas vidaus reikalų sistemai, milijonus kariuomenei, tai mes tuos pinigus taškome vėjais, nes dabar tos ministerijos arba tie vadovai, atsakingi būtent už jų įsisavinimą, iš tikrųjų neatlieka tinkamai savo pareigų. Todėl, gerbiama premjere, prašau imtis veiksmų.

PIRMININKAS. Paskutinis pareiškėjas – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų pranešimas būtų labai paprastas – kaip valdantieji, kuriems atrodo, kad Lietuva yra tik vieno miesto valstybė, tik Vilniaus, o kitų nėra, tyčiojasi iš regionų.

Pradėkime nuo to, kad lietaus mokestį jau turėsime nuo Naujųjų metų, na, kaip ir viskas aišku – už lietuvių reikia mokėti. Vėjo jėgainių savininkai dar gali būti ramūs, nes už vėją dar nereikės mokėti, kol kas. Bet atsitiko kita situacija. Valdantieji nusprendė, kad tuos žmones, kurie neturi

gamtinių dujų iš mūsų „Independence“, reikia nubausti per mokesčius, nes kiti žmonės, ypač gyvenantys regionuose, yra priversti naudoti suskystintas dujas, kurias atveža autotransportu ir užpildo.

Pavyzdys – Skuodo rajonas. Skuodo rajone nėra nė vieno vartotojo, kuris turėtų gamtines dujas, nes ten niekas neatvedė vamzdžių, iki jų tas vamzdis neatėjo, vadinasi, jie priversti naudoti suskystintas dujas. Ir daugiabučiuose, ir privačiuose namuose, kitur gyvenantys žmonės suskystintas dujas naudoja maisto gamybai, šildymui ir kitoms reikmėms. Tai valdantieji nusprendė juos visus nubausti. Šiandien tos dujos kainuoja apie 400 eurų už toną, tai jiems uždedamas akcizas dar virš 300 eurų ant viršaus, tai bausmė bus dviguba kaina. Gamtinėms dujoms tuo atveju yra tik 20 eurų akcizo mokestis už toną. Tai negana to, kad jau pasityčiojama iš regionų, regionai išgirsta naują žinutę – aplinkos ministras sako: reiktų nuo 2026 metų uždrausti kūrenti anglis ir durpes. Na, gražu, tarša, dar kažkas, kiti dalykai, bet tada aš norėčiau tik paklausti, man taip atrodo, kad tiek ministras, tiek kiti politikai iš savo stiklinių Vilniaus dangoraižių neišeina? Jūs pabandykite daugiabutyje, kuriame kūrenate tas suskystintas dujas, pasididinti elektros galią ir įsijungti šilumos siurblių (dabar dažniausiai vartotojai ten turi 5 kilovatus), tai iš ESO jūs labai greitai gausite atsakymą, kad galimybių nėra, galios jums niekas nepadidins. Vadinasi, galimybės rinktis šilumos siurblių ar kokią nors kitą kūrenimo būdą nėra – belieka dujos, anglys, malkos, durpės. Durpės ir anglis atimsime, baudas išrašysime didžiules.

Lyg to pasityčiojimo būtų maža, Vokietija, kitos valstybės užkuria anglines elektrines, anglimis kūrenamas, ir jiems tarša nerūpi, ir jų nejaudina tarša. Bet svarbiausia iš močiutės regione atimti anglis ir durpes. Kas įdomiausia, valdantieji džiūgauja – iš regionų, apmokestinę suskystintas dujas, kur šildymui buvo naudojamas nulinis akcizas, padarysime virš 300 eurų, atimsime 15 mln. eurų. Tai, vadinasi, kiekvienas tas pensininkas, regione gyvenantis žmogus turės atiduoti tuos pinigus, nes jis kitos alternatyvos ir galimybės neturi. Tai *vat* vaizdas yra toks – gerovės valstybė. Nubauskime regionus, padėkime Vilniui. O Vilnius ir toliau gali džiaugtis lengvatiniu 9 % PVM šildymui. Bet jeigu tu gyveni regione, tai už dujas susimokėsi visą 21 % PVM, dar viršaus – akcizą 300 eurų, ir tau bus bausmė už tai, kad tu neturi gamtinių dujų. Tai *vat* patyčios tęsiasi toliau. Ir toliau taip bus daroma.

Ir, žinoma, dabar, šiandien, turėtų būti pateiktas įstatymo projektas dėl to akcizo bent jau suvienodinimo iki gamtinių dujų, bet, tikiuosi, valdantieji jo tikrai nepraleis, nes regionus reikia bausti, nes regionai balsuoja ne už tuos.

PIRMININKAS. Dėkoju pareiškėjams. Tai taip rytinį posėdį baigiame. Vakarinis posėdis standartiniu laiku – 14 valandą. (*Gongas*) 14 valandą. Ministras jau, matote, vietoje.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 317 STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 7 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
V. MITALAS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pradedame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis, pasidžiaugti, kad veikia mūsų elektroninės kortelės. Užsiregistravo 53 Seimo nariai. Taigi sveikinu gausiai susirinkus į vakarinį posėdį.

14.00 val.

Švietimo, mokslo ir sporto ministro Gintauto Jakšto atsakymai į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 209 straipsnį)

Dabar pradedame, kaip ir numatyta pagal mūsų darbotvarę, švietimo, mokslo ir sporto ministro G. Jakšto atsakymus į Seimo narių iš anksto raštu pateiktus klausimus. Aš kviečiu gerbiamą ministrą į tribūną. Jums 15 minučių, o paskui dar 15 minučių užsirašiusiems klausti. Prašom.

G. JAKŠTAS. Dėkoju, vicepirmininke. Gerbiami Seimo nariai ir narės, prieš atsakydamas į Seimo narės L. Nagienės 2023 m. spalio 26 d. rašte „Dėl regioninių konsultacinių specialiojo ugdymo centrų atrankos“ pateiktus klausimus, pirmiausia noriu pasakyti, kad Seimui 2020 metais priėmus Švietimo įstatymo pakeitimus atsirado būtinybė sparčiais tempais stiprinti mokyklas įtraukiojo ugdymo srityje. Tam buvo sukurtos ir dabar jau vykdomos įvairios priemonės: švietimo pagalbos finansavimo didinimas valstybės biudžeto lėšomis, nepaisant to, kad tai yra savarankiška savivaldybių funkcija; specialiosios pedagogikos perkvalifikavimo studijų organizavimas esamiems pedagogams; pasirengusiųjų studijuoti priėmimo į specialiąją pedagogiką neribojimas ir stipendijų šių studijų programų studentams skyrimas; mokinių įvairovei atvirų klasių steigimas; Lietuvos įtraukties švietime centro įsteigimas; konsultacijų mokykloms ir mokytojams iš nacionalinių centrų didinimas; kvalifikacijos kėlimo programų ir mokymų vykdymas.

Regioninių specialiojo ugdymo centrų steigimas yra viena iš priemonių, skirtų įtraukiajam ugdymui pastiprinti. Šie centrai yra savivaldybių specialiosios mokyklos, kurios turi papildomą funkciją – konsultuoti priskirtų savivaldybių mokyklas. Šių metų kovo 2 dieną švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu, atsižvelgiant į atrankos komisijos siūlymą, buvo pasiūlytos aštuonios specialiosios mokyklos, kurias siūloma pertvarkyti į regioninius specialiojo ugdymo centrus. Visoms specialiosioms mokykloms buvo pasiūlyti regionai taip, kad būtų padengta Lietuva. Apie šių centrų atrankos procedūras ir klausia gerbiama Seimo narė. Tad atsakau į klausimus.

Siekiant teisinio reguliavimo skaidrumo ir užkirsti kelią galimybei pasinaudoti netobulų teisės aktų spragomis, atliekamas norminių teisės aktų ar jų projektų antikorporcinis vertinimas. Siekiant mažinti riziką, kad gali pasitaikyti atveju, kai teisės aktų projektai nebus pateikti antikorporciniam vertinimui, ministerijoje reguliariai atliekama stebėseną, kurios metu įvertinama, ar konkrečiu analizuotu laikotarpiu visi teisės aktų projektai buvo pateikti antikorporciniam vertinimui. Apie stebėsenos rezultatus yra informuojami ministerijos vadovai ir teisės aktų rengėjai. Jeigu teisės aktų projektų antikorporcinis vertinimas nebuvo atliktas ir teisės aktas priimamas, pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reglamentavimą, jis yra galiojantis. Tačiau nustačius poreikį atlikti jau galiojančio teisės akto antikorporcinį vertinimą, tokį vertinimą, pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnį, gali atlikti STT.

Vykdant kasmetinę korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo stebėseną, už korupcijos prevenciją atsakingas padalinys atkreipė Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų

veiklos aprašą rengusio padalinio dėmesį, kad reikalingas šio aprašo antikorupcinis vertinimas, kuris nebuvo atliktas. Remiantis stebėsenos rezultatais, vykdant aprašo keitimus, buvo atliekamas keičiamų aprašo nuostatų antikorupcinis vertinimas. Atkreipiu dėmesį, kad šie procesai vyko iki mano paskyrimo ministru. Pradėjęs eiti pareigas, susipažinau su situacija ir, siekdamas mažinti antikorupcijos rizikos veiksnių pasireiškimą tikimybę bei teisinio reguliavimo išsamumą, šių metų liepos 14 dieną kreipiausi į STT dėl šio aprašo antikorupcinio vertinimo. Atsižvelgdama į tai, kad pagal aprašą gali būti skelbiamos papildomos atrankos, šių metų liepos 31 dieną STT atliko vertinimą, po kurio buvo pateiktos pastabos ir pasiūlymai.

Atsižvelgdami į STT antikorupcinio vertinimo išvadoje nurodytas pastabas ir pasiūlymus, rugpjūčio 31 dieną atlikome atitinkamus pakeitimus ir apie atliktus pakeitimus teisės aktų nustatyta tvarka informavome STT. STT, įvertinusi aprašo pakeitimus, rugsėjo 25 dieną raštu informavo, kad, atsižvelgiant į tai, kad visos STT antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktos pastabos ir pasiūlymai įgyvendinti, minėtoje antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktų pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimo stebėseną buvo baigta.

Taip pat, atsakydamas į Seimo narės klausimą dėl papildomų klausimų uždavimo atrankoje dalyvavusioms specialiosioms mokykloms, noriu pasakyti, kad, vadovaujantis aprašo 15 punktu, atrankos komisija, gavusi nurodytus dokumentus aprašo 14 punkte, esant poreikiui, gali prašyti patikslinti raštu klausimyne pateiktą informaciją ir (arba) susipažinti su specialiosios mokyklos veikla vietoje. Ši nuostata neįpareigoja komisijos privalomai visų mokyklų prašyti tikslinti klausimyne pateiktą informaciją. Papildomos informacijos ne visų mokyklų prašyta bendru komisijos sprendimu.

Informacija apie atrankos komisijos priimtą sprendimą teikti ar neteikti švietimo, mokslo ir sporto ministru iš specialiosios mokyklos tapti regioniniu specialiojo ugdymo centru visoms atrankoje dalyvavusioms įstaigoms buvo išsiųsta šių metų kovo 3 dieną atskiru raštu. Jame buvo nurodyta, kad atrankos komisija, išnagrinėjusi ir apsvačiusi pateiktus dokumentus, priėmė sprendimą teikti arba neteikti šios mokyklos kandidatūros tapti regioniniu specialiojo ugdymo centru. Pakartotini išsamūs atsakymai, nurodyti pagrindinių argumentų dėl siūlymo pertvarkyti ar nepertvarkyti savivaldybių specialiąsias mokyklas į regioninius specialiojo ugdymo centrus suvestinėse apie konkrečios specialiosios mokyklos atitiktį nustatytiems kriterijams, buvo išsiųsti Kazlų Rūdos ir Kėdainių rajono savivaldybėms, kurios paprašė detalizuoti atrankos sprendimą. Daugiau prašymų raštu dėl atrankos rezultatų detalizavimo ar kokių nors skundų ministerija negavo.

Tad dėkoju visiems Seimo nariams ir narėms, švietimo bendruomenės nariams, kuriems rūpi įtraukusis ugdymas ir jo sėkmė Lietuvos mokyklose. Ypač tiems, kurie savo nuoširdžiu darbu, pozityvia komunikacija ir konstruktyviais siūlymais prisideda prie to, kad kiekvienas Lietuvos vaikas galėtų gauti kokybišką ugdymą. Kviečiu ir toliau bendradarbiauti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taigi dabar laikas Seimo narių klausimams. Pirmiausia turi teisę paklausti tie, kurie raštu uždavė klausimus. Taigi gerbiama L. Nagienė pirmoji klausia. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, nebūtų buvę nei STT tyrimo, jeigu nebūtų buvę paklausimų. Tai dabar norėtusi vis dėlto iš jūsų išgirsti, kokios buvo pastabos STT? Kokius pakeitimus padarėte? Tai man tiesiog labai įdomu būtų.

Kitas momentas, kitas mano klausimas: ar nemanote, kad jūs pagal Viešojo administravimo įstatymą turėjote pagrįsti, pateikdami išvadas apie tai, ar atitinka centras, ar neatitinka ir kuriuos kriterijus, o ne paprastu laiškeliu išsiųsti, kad jūs neįtraukiami?

Ir mano trečias klausimas. Sakykite, aštuoni centrai, kai turime įtraukijį ugdymą ir žinome, kad šiandien tai yra labai labai opi problema ir labai aktuali problema. Ar nemanote daryti tiesiog plėtros, nes, pavyzdžiui, sakysime, Klaipėdos regione, mes net Klaipėdos mieste neturime centro? Kaip jūs galvojate, ar iš tikrųjų pakanka šių aštuonių centrų? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimus. Kokios tiksliai buvo STT pastabos, yra ir viešai prieinama. Buvo prašyta patikslinti atrankos kriterijus, suteikiant jiems skaitines vertes, patikslinti komisijos sudėtį, nustatant institucijų deleguojamų atstovų skaičių bei darbo tvarką, buvo siūlyta viešinti atrankos rezultatus. Visos pastabos ir siūlymai įgyvendinti, su jais galima susipažinti Teisės aktų

registre. Dėl informacijos pateikimo. Informacija buvo pateikta tiems dalyvavusiems, kaip buvo numatyta apraše. Tie, kurie paprašė dar detalesnės informacijos, ją gavo pagal patikslintą aprašą. Numatoma, kad rezultatai bus skelbiami ir viešai.

Dėl to, kiek yra centrų. Šiandien, taip, yra aštuoni centrai, visi yra pasikeitę savo nuostatus, kad atitiktų regioninio specialiojo ugdymo centrų sampratą, tačiau liko keturios savivaldybės, kurios regionų derinimo su atrinktų centrų steigėjais metu nebuvo priskirtos nė vienam centrui, tai yra Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Neringos ir Šilutės rajono savivaldybės. Šioms savivaldybėms buvo paskelbta pakartotinė atranka. Pagal atnaujintą tvarką galima teikti savo kandidatūras iki lapkričio 30 dienos, atranką planuojama įgyvendinti iki šių metų pabaigos ir tokiu atveju pradės veikti devyni centrai. Ar pakanka devynių centrų? Pažiūrėkime į analogiškus centrus, pavyzdžiui, Suomijoje, kur gyventojų skaičius yra apie 5,5 mln., teritorija yra apie penkis kartus didesnė, tačiau ten veikia penki centrai. Neturėtume plėsti centrų skaičiaus dar labiau. Klausimas, matyt, labiau turėtų būti, ar ne per daug tų centrų tokiai šaliai kaip Lietuva esame numatę, nes turime koncentruoti savo resursus jų neišskaidydami per aibę institucijų. Jeigu taip darysime, tai tokiu būdu centrai praras savo esminę paskirtį – būti kompetencijos centrais, kurie geba konsultuoti mokyklas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau pagal Statutą eiliškumas kaip Vyriausybės valandos reglamente, taigi, pagal frakcijas. Gerbiama L. Girsienė toliau klausimą užduos. Prašau. Nematau. Tada toliau iš valstiečių ir žaliųjų – D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Na, šiandien konferencijoje mes pristatėme vieną įdomų reiškinį. Štai jau tūkstančiai parašų surinkta, kad sustabdytų vadinamąją Gyvenimo įgūdžių programą, bet pasirodo, kad prieš 20 metų Klaipėdos universitetas išleido kiekvienai klasei po vieną programą – „Moksleivių sveikos gyvensenos ugdymas“. Kiekvienai klasei po vieną programą ir iki šiol jina nevykdoma. Kodėl? Todėl, kad Klaipėdos universiteto mokslininkai ir Visuomenės sveikatos centro žmonės, kurie tą programą kūrė, vertė, adaptavo Lietuvai, neturi, matyt, savo giminių ministerijoje, taip ir liko Klaipėdoje – 20 metų guli niekam neįdomi. Dabar sukūrėme naują, vežiojame po Lietuvą, po mokyklas, reikalaujame, kad vykdytų. Paklauskite, ką šiandien moksleiviai apie ją pasakė 9 valandą Seimo konferencijoje. Kodėl nevykdoma Vydūno programa „Sveikata. Jaunumas. Grožė“? Ji ideali yra ir čia dvasiniai dalykai pirmoje vietoje. Šitoje jūsų programoje, kurią dabar diegiate žmonėms, vaikams, nėra nė žodžio apie vaikų dvasingumą, tai yra tautos naikinimas.

PIRMININKAS. Laikas.

D. KEPENIS (LVŽSF). Prašom atsakyti.

G. JAKŠTAS. Pirmiausia siūlyčiau nepainioti programos ir literatūros bei metodinės medžiagos. Programa yra pakankamai plati, o metodinę medžiagą yra laisvi pasirinkti patys mokytojai taip, kad galėtų geriausiai įgyvendinti programą. Ar pasirenka kokios papildomos literatūros, tai yra pačių mokytojų sprendimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, mano klausimas būtų apie procesų valdymą. Vis dėlto ankstesnė švietimo, mokslo ir sporto ministrė prisižadėjo, kad iki rugsėjo 1 dienos bus tikrai parengti visi vadovėliai. Turiu pasakyti, kad Seimo nariams, kai dabar lankomės ir mokyklose, įvairiuose renginiuose, užduodami klausimai. Paskutinis klausimas buvo vieno tėčio. Jo vaikas eina į 7 klasę, fizikos vadovėlių dar neturi šiandien. Tai aš norėčiau kaip ministro paklausti, kokių jūs ėmėtės priemonių, kad tas procesas nebuvo suvaldytas? Kas buvo to proceso, kaip sakyti, vykdytojai, ar jie už tai atsakė, ar buvo taikomos jiems kokios nors kitos priemonės? Kada vis dėlto tie vadovėliai bus? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Iš tiesų, keičiantis programoms, kai keičiasi pusė, net šiek tiek daugiau nei pusė visų programų paėmus klases, nėra paprasta užtikrinti, kad vienu metu atsirastų ir visi vadovėliai. Žiūrint į atsakomybes, kas už ką yra atsakingas šitame procese, yra trys suinteresuotos šalys, trys pagrindiniai veikėjai. Tai yra vadovėlių leidėjai, privačios leidyklos, kurios pasiūlo vadovėlius, atitinkančius programas. Tada yra mokyklos, kurios nusprendžia, kokius vadovėlius kurs, formuoja vadovėlių paklausą. Už ką yra atsakinga ministerija? Skirti lėšų, kad

galėtų mokyklos įsigyti tuos vadovėlius. Tad lėšos buvo daugiau nei trigubai padidintos ir šiuo metu matome, kad vis dar ne visos lėšos yra panaudotos.

Vadovėlių buvo planuota iki rugsėjo galo išleisti 52. Šį planą surinkome kalbėdami su visomis leidyklomis. Matome, kad iki rugsėjo buvo išleista net daugiau, ir vadovėliai ir toliau yra nuolat leidžiami.

Nuomonių yra įvairių. Važinėju per mokyklas, bendrauju su mokytojais, atsiranda ir tokių nuomonių, sako: man gaila, kad tiek lėšų skiriama naujiems vadovėliams, kai ištis kai kurios programos, pavyzdžiui, minėta fizika, keičiasi labai nežymiai ir puikiai tinka iki tol naudoti vadovėliai, jeigu jie dar yra tiesiog fiziškai nesusidėvėję. Taigi yra nuomonių įvairių, bet, aišku, metodinė medžiaga turi būti, ir labai noriu padėkoti dalykininkų asociacijoms, kurios dirbo per vasarą, kad paruoštų metodinę medžiagą mokytojams. Ji yra viešai prieinama, gali būti naudinga ir padėti pasiruošti pamokoms dėstant ir tas naujas temas, kurios atsirado atnaujinus programas.

PIRMININKAS. Dėkoju. (*Balsai salėje*) Ne, gerbiamieji kolegos, jūs puikiai žinote šitą Vyriausybės valandos žanrą, kai mes užsirašome, yra laikas klausti ir tikrai negaliu jo gaisinti replikomis per šoninį mikrofoną. Labai labai atsiprašau.

Dabar klaustų gerbiama O. Leiputė, bet jos nematau, todėl tada gerbiamas A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, kasmet skelbiami Lietuvos mokyklų reitingai demonstruoja tendenciją, kad pagal švietimo kokybę valstybės finansuojamos mokyklos užleidžia pozicijas privačioms ugdymo įstaigoms. Kas yra daroma Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, kad Lietuvos švietimo sistema, viena vertus, nebūtų komercializuojama, bet kartu didėtų švietimo kokybė valstybinėse mokyklose? Ar neatsitiks taip, kad šiais metais sulauksime dar blogesnių vertinimų nei anksčiau? Ir ar jaučiate dėl viso to savo asmeninę atsakomybę?

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Pirmiausia siūlyčiau pasigilinti į skelbiamų reitingų metodiką, ten faktiškai viską nulemia valstybinių brandos egzaminų laikymo rezultatai. Suprantame, kad atėjus į gimnaziją, nuo to, koks buvo pasirengimas ir progimnazijoje ar pagrindinėje mokykloje, priklauso ir tolimesni mokinio rezultatai. Privačios mokyklos gali pasirinkti mokinius, kuriuos nori, pasirinkti tuos, kurie moka lėšas, tai paprastai yra iš šeimų, kuriose tėvai labiau rūpinasi savo vaikų švietimu. Tie, kurie negali sau to leisti arba pasirenka valstybines mokyklas, tai ir paveikia statistiką. Siūlyčiau nesiremti ir nevertinti mokyklų kokybės vien valstybiniais brandos egzaminais, tai yra tik maža švietimo kokybės atspindžių dalelė.

Kas yra daroma? Daroma labai daug. Galėtume daryti atskirą pristatymą, kas yra padaryta dėl švietimo kokybės didinimo. Pirmiausia suprantame, kad švietimo kokybę lemia pedagogai, turime turėti parengtus, motyvuotus, nuolat tobulėjančius pedagogus. Tai yra daroma investuojant tiek į jų rengimą, tiek į jų kompetencijos kėlimą. Tai yra nauja infrastruktūra. Turime „Tūkstantmečio mokyklų“ programą, per kurią yra investuojama į infrastruktūros atnaujinimą. Tai yra per pačius mokinius ir jų motyvaciją. Turime pakeitimų, kaip reikia išlaikyti egzaminus baigiant mokyklą. Tie reikalavimai pradeda motyvuoti mokinius labiau mokytis, kad suprastų, kad negali baigti mokyklos nesimokydamas. Ir aibė visokių priemonių turiniui: Gyvenimo įgūdžių programa, atnaujintas ugdymo turinys, kuris remiasi kompetencijomis, suteikiama didesnė laisvė mokytojams pasirenkant turinį ir taip toliau. Yra visas paketas priemonių, bet, žinoma, jis paliečia ir privačias mokyklas, nes jeigu dėstomos nacionalinės programos, tai jos liečia tiek valstybines, tiek privačias mokyklas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau. Klausimą užduotų gerbiamas V. Gapšys, bet aš jo nematau. Gerbiamas E. Pupinis buvo užsirašęs, bet jūs išsityrynėte. Tada gerbiama S. Lengvinienė. Prašom.

S. LENGVINIENĖ (*LF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, 2018 metais buvo patvirtinta pedagogų apmokėjimo tvarka. Šiuo metu, kalbantis su pedagogais, ši apmokėjimo tvarka kelia labai daug sumaišties ir klausimų. Jūs pats esate pripažinęs, kad ją reikėtų peržiūrėti ir patobulinti. Norėčiau paklausti: ar artimiausiu metu nemanote inicijuoti šio patobulinimo tos tvarkos? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Labai ačiū už klausimą. Ministerija buvo įsipareigojusi ir dar iki man einant šias pareigas buvo sukurta darbo grupė, įtraukianti ir profesines sąjungas, ir kitas suinteresuotas šalis. Tačiau siūlymų sugeneruota nebuvo, kaip reikėtų tobulinti šią tvarką.

Pasirašydami kolektyvinę sutartį su keturiomis profesinėmis sąjungomis, išipareigojome įvertinti visus šios sistemos trūkumus. Esame pradėję duomenų analizę. Matome, kad yra nemažai atvejų, tų atvejų nemažai, tai yra šimtai atvejų, kai registruose matome situaciją, kuri neturėtų būti, jeigu būtų laikomasi teisės aktų, nustatyto to paties etatinio apmokėjimo sistemos.

Tad dabar kreipėmės į pačias mokyklas, kad iki lapkričio 15 dienos peržiūrėtų registrų duomenis, ar teisingai suvesta informacija, nes gali būti įvedimo klaida. Galbūt išties kai kuriems mokytojams yra neskiriamos bendruomeninės valandos, nors jas privaloma skirti, nesudaromas visas krūvis turint 888 kontaktines valandas ir taip toliau. Tokių atvejų matome daug, tai tikėtina, kad tai nėra tik įvedimo klaida. Juos visus identifikavę, žiūrėsime, ką galime padaryti.

Čia dirbame kartu su profesinėmis sąjungomis, kad tai nepasikartotų. Jau dabar patys mokytojai gali kreiptis į registrą, yra prisijungimo sistema, išsitraukti visą informaciją apie save ir tokiu būdu patikrinti. Mes, kaip ministerija, negalime kreiptis, pavyzdžiui, į Darbo inspekciją, pasakydami, kad ko nors nesilaiko. Gali tik pats darbuotojas arba jo įgaliotas asmuo. Tad mums svarbu, kad mokytojai suprastų, ar jų neskriaudžia kas nors, nesivadovaudamas teisės aktais. Tai tą situaciją vertiname ir sudėliosime procedūras. Dirbame kartu su profesinėmis sąjungomis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiama V. Targamadzė. Prašom.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Tai dėl biurokratijos mokyklose. Jau virš dvejų metų, kai yra sudaryta grupė, bet mes nežinome jokių rezultatų. Iš tikrųjų tas variklis turėtų būti ministerija. Tai ką jūs padarėte, būdamas ministru, kad nors vienu popieriumi sumažėtų mokykloms, o ne daugėtų? Tai vienas klausimas.

Antras – dėl specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų diagnostikos. Iš tiesų tai yra didelė problema, nes vaikai ateina... Kai kurie tėvai nuslepia dokumentus arba per vėlai yra diagnozuojama, taip yra pažeidžiamos vaikų teisės. Kokių priemonių ėmėtės? Tai tikrai yra labai svarbu – vaikas laiku negauna pagalbos. Labai norėčiau, kad jūs būtumėte iniciatyvus, nes įtraukusis ugdymas jau bus privalomas nuo 2024 metų. Ačiū.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimus. Dėl biurokratijos mažinimo, kaip žinote, yra suburta darbo grupė, tarpinstitucinė, ją kuruoja Vyriausybės kanceliarijos atstovai. Suprantame, kad biurokratija yra kuriama ne mūsų ministerijos, tai yra kaip įstaiga turi aibę dokumentų, kuriuos turi pildyti, ataskaitas, atsiskaityti, ar tai būtų susiję su finansais, ar su institucijos valdymu. Tai visi tie dokumentai yra peržiūrėti ir yra pateiktos rekomendacijos.

Ką daro ministerija? Mes norime įvertinti biurokratiją, tenkančią patiems mokytojams. Esame bebaigia sukurti klausimyną, juo pasidalinsime su mokytojais, kad įsivertintų situaciją mokyklose, nes ji yra labai skirtinga. Galiu pateikti net konkretų pavyzdį.

Pavyzdžiui, skiriamos lėšos mokytojams, važiuojantiems iki mokyklos, kai yra koks nors didesnis atstumas. Vienoje savivaldybėje vienas prašymas užpildomas, ji pati apskaičiuoja atstumą ir perveda lėšas. Kitoje kas mėnesį turi teikti vis naujus prašymus, turi pateikti aibę dokumentų – iki registracijos, automobilio techninės apžiūros, draudimo ir taip toliau. Tai ta biurokratija mokyklose mokytojams sukuria skirtingą, todėl mums reikia vieno klausimyno, kad galėtume įvertinti situaciją ir pateikti rekomendacijas pačioms įstaigoms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas V. Ažuolas. Gerbiami kolegos, nebėtęskime diskusijos. Yra užsirašymo eilė. Gerbiamas V. Ažuolas turi klausimą paklausti.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, į kitą pusę šiek tiek. Aš norėjau... Žinoma, ne jūs įvedėte įtraukųjį ugdymą, bet ką jūs planuojate daryti? Įtraukiajam ugdymui reikia 500 mln., kad būtų visiškai įgyvendintas visose mokyklose. Lėšų, kaip aš suprantu, yra gal tik apie 100 mln. geriausiu atveju. Tai gal planuojate stabdyti tą įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą, nes lėšų tam nėra? Nes jeigu rajone būtų padaryta tik viena mokykla, kuri atitiktų, liftus turėtų, visas kitas priemones tam įtraukiajam ugdymui įgyvendinti, tai gal vertėtų tai stabdyti? Ir gal jūs žadate panaikinti diskriminacinę nuostatą, kad savivaldybių mokyklos privalo priimti visus ir įgyvendinti įtraukųjį ugdymą, o privačios mokyklos neprivalo to daryti ir gali išrūšiuoti vaikus, kuriuos priimti, kurių ne? Ką planuojate daryti? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimus. Pirmiausia, kalbėdami apie įtraukųjį ugdymą, turėtume suprasti, kad tai yra procesas. Tai nėra binarinė sistema: vienetukas – yra, nuliukas – nėra. Tai yra

procesas. Įtraukusis ugdymas neprasidėjo šiandien, neprasidės nuo kitų metų rugsėjo, neprasidės jo pernai. Dabar apie 93 % mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, yra bendrojo ugdymo mokyklose, bendrojo ugdymo klasėse. Ką mums svarbu daryti, kad mokyklos būtų pasiruošusios pasiruošti? Suprantame, kad spektras specialiųjų ugdymosi poreikių yra labai įvairus ir kiekviena mokykla viskam visada nebus pasiruošusi. Turime suprasti, kad kai atsiranda poreikis (o poreikiai nutinka net nebūtinai nuo Rugsėjo 1-osios, gali ir per mokslo metus), kad būtų susikurti procesai, kaip pasiruošti, kad galėtų tam mokiniui teikti tinkamą ugdymą.

Dėl Švietimo įstatymo nuostatos, tai ją dabar vertiname. Įvertinę, tikiu, kad sprendimą turėsime dar šioje sesijoje. Ar reikėtų jį tikslinti? Kol kas norime išdiskutuoti ir su bendruomene, koks būtų siūlymas, ir priimti sprendimą, ar reikėtų kokių nors tikslinimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausimą užduos gerbiamas K. Mažeika. Bet jis ką tik buvo. Ar nėra Kęstučio? Prašom, prašom. Mačiau, kad ką tik buvote, ir pakeliu galvą – nebėra. Prašom, jums klausti.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Atsiprašau, posėdžio pirmininke. Ministre, iš tikrųjų taip klausau, kaip jūs atsakinėjate į kitų kolegų klausimus, tai atrodo, kad visi kalti, tiktai ministerija, taip sakant, tarp šventųjų ir tarp tų bažnyčių ten jūs, taip sakant, labai patogiai gyvenate, bet iš tikrųjų pažiūrėkite į tai, kas vyksta. Mano klausimas toks. Apie 22 dieną jau paskelbta, kad mokytojai vėl ruošiasi antram streikui. Ką jūs, kaip ministras, padarėte arba ruošiatės padaryti, kad vis dėlto tas streikas galbūt neįvyktų? Ar jau visi sprendimai išsemti ir galimybių nėra? Ir kaip užtikrinsite, kad tas mokymo, ugdymo procesas vyktų to streiko metu, kad vis dėlto tėvai, dirbantys tėvai, neturėtų papildomų rūpesčių, kur palikti savo vaikus, kuriems reikia priežiūros bet kuriuo atveju? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimą. Manau, kad padarėme labai daug, kad nevyktų streikas. Tik pradėjęs eiti šias pareigas nuolat susitikinėjau su profesinių sąjungų atstovais, su mokytojais, važiauvau į mokyklas. Iki streiko pradžios buvo įvertintos valstybės galimybės ir pateiktas siūlymas, sakyčiau, beprecedentis, nes tiek, kiek yra skiriama papildomų lėšų švietimui kitais metais, tai vien papildomos lėšos sudaro apie pusę milijardo. Atlyginimams kelti – beveik 400 mln., mokytojų atlyginimai keliami 21 % per du etapus.

Nuo pat pradžių nuoširdžiai komunikavome, pasakėme, kad lėšų atžvilgiu tai yra maksimalus pasiūlymas, tačiau suprantame, kad problemų mokyklose, švietime yra ir gerokai daugiau, ir esame atviri apie tai diskutuoti. Pradėjome darbus po sutarties pasirašymo su kitomis keturiomis profesinėmis sąjungomis, kurios yra linkusios kartu ieškoti sprendimų dėl matomų problemų. Jau vyksta susitikimai ir su Savivaldybių asociacija dėl funkcijų pasidalijimo, pradėjome, kaip ir anksčiau minėjau, ir etatinio apmokėjimo vertinimą.

Tačiau mokytojai, aišku, yra laisvi nuspręsti, ar nori dar kartą streikuoti. Mes aiškiai sakome, kad streikas daugiau lėšų neatneš, ir, manau, tai turėtų būti ir visų Seimo narių atsakomybė komunikuojant su mokytojais nekurti netikros vilties, kad pinigų dėl streiko gali kažkokiu būdu padidėti. Mačiau registruojamus siūlymus, kai nėra randama šaltinio, yra kažkoks kaip ir išgalvotas šaltinis, tačiau realaus nėra nurodoma, kad būtų dar labiau didinamas mokytojų darbo užmokestis.

Koks yra pateiktas pasiūlymas, jis yra maksimalus, tad labai kviečiu mokytojus suprasti ir valstybės galimybes. Ir jeigu tokį pagreitį laikys ir tolimesnės vyriausybės, o ši mokytojams darbo užmokestį bus pakėlus 70 % per ketverius metus, jeigu ir kiti tokį pagreitį išlaikys, tai manau, kad tikrai mokytojo profesija bus labai patraukli.

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas beveik išseko. Paskutinis klausimą užduos gerbiamas V. Būkaskas.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Na, gerbiamas ministre, jūs kalbate, kad čia esame ne mes kalti, bet aplinka tokia kalta, kad mokyklose yra kompiuterių trūkumas, kad klasėse trūksta interaktyvių lentų, kad šiandieną mokymo priemonės, vadovėliai nėra pasiekę regionų ir taip toliau, kad ir tasai pasirašytas politinis memorandumas dėl 130 bendrojo lavinimo mokytojų ir 150 % aukštojo mokslo dėstytojų įgyvendinimo nuo kitų metų rugsėjo 1 dienos. Taip pat jūs traktuojate, kad išteklių nėra.

Jūs, kaip ministras, ar planuojate kreiptis į Vyriausybę, kad skubos tvarka būtų priimtas Vyriausybės nutarimas, kreipiantis į Valstybės kontrolę atlikti išsamų finansinį auditą dėl lėšų panaudojimo Švietimo ministerijos sistemos reikmėms? Ar jūs turite atlikę tokį auditą, ar planuojate kreiptis? Manau, kad matytume visą vaizdą, kur ir kaip efektyviai naudojamos mūsų visų mokesčių mokėtojų lėšos. Labai ačiū.

G. JAKŠTAS. Dėkui už klausimus. Pradedant nuo kompiuterių, dar šiais metais keletas tūkstančių naujų kompiuterių yra įsigyta. Jų įsigijimas vertintas pagal tai, kiek mokyklose yra vienuoliktokų, kad nekiltų problemų laikant tarpinius patikrinimus. Dėkojame ir Vilniaus savivaldybei, kuri ir pati investuoja pakankamas lėšas kompiuteriams įsigyti. Kalbant apie lentas, džiaugiuosi vėlgi mokyklos sprendimais, kad lentos nėra tiesiog nuleidžiamos iš viršaus, bet patys mokytojai išreiškia poreikį įvairioms skaitmeninėms lentoms ir jos yra įsigyjamos.

Dėl susitarimų. Susitarimų visų yra laikomasi. Yra pasirašytas ir partijų nacionalinis susitarimas dėl švietimo, ten įsipareigoti rodikliai dėl mokytojų darbo užmokesčio yra įgyvendinami. Vyriausybės programoje iškelti tikslai dėl darbo užmokesčio didinimo yra įgyvendinami, yra pasirašytos sutartys su visomis profesinėmis sąjungomis, įskaitant ir tą vieną, kuri planuoja toliau streikuoti, ir visi įsipareigojimai ten taip pat yra įgyvendinami.

Ar planuojame kreiptis į Valstybės kontrolę? Išmanydami teisės aktus suprantame, kad Valstybės kontrolė dėl audito nepriima jokių užsakymų. Jos vidinė struktūra yra sudėliota taip, kad jie patys įvertina, kur mato poreikį atlikti auditą, ir jį atlieka. Pagal užsakymą Valstybės kontrolė audito neatlieka. Mes, kaip ministerija, inicijuojame įvairių priemonių reguliarias peržiūras, kad būtume įsitikinę, kad lėšos yra panaudojamos efektyviai ir skaidriai. Dėl viso biudžeto lėšų panaudojimo. Maždaug prieš mėnesį pristaciau viešai, tai galite susipažinti, kur skiriamos švietimo lėšos.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas ministre, atsakėte į visus klausimus. Laikas baigėsi. Dabar replikos. Na, tai jeigu užsirašėte per šoninį mikrofoną, tai dabar kuris pirmas atsistojote. Jūs, gerbiama Vilija Targamadze. Prašau.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Pirma, yra prašymas, nes tikrai vienas liko paklausti, tai gal galėtų R. Šarknickas paklausti? Ir pastaba yra posėdžio pirmininkui. Jūs turbūt nesekate, kaip atsakinėja ministras. Ministras neatsakinėja į klausimus. Pavyzdžiui, į mano klausimą, du klausimus, į vieną iš viso neatsakė, į kitą, na, yra toks dainos kūrimo būdas – ką matau, tą dainuoju. Na, yra klausimas, ir mes esame Seimo nariai, kurie susirinkome ir norime aiškių atsakymų. Prašau posėdžio pirmininko sekti atsakymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tikrai nepriversiu nė vieno stovinčio tribūnoje atsakinėti taip, kaip jums patinka. Žmonės atsakinėja taip, kaip jiems išeina, taip, kaip jie supranta. Mes politiškai paskui galime vertinti kad ir per šoninį mikrofoną – aš su tokia teise tikrai sutinku.

Gerbiamas V. Bukauskas per šoninį mikrofoną.

V. BUKAUSKAS (DPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš taip pat norėčiau replikuoti ministrui. Aš manau, kad Vyriausybė taip pat turi teisę priimtu nutarimu įpareigoti Valstybės kontrolę, kad būtų atliktas auditas, taip, kaip ir Seimas gali atskiru nutarimu irgi kreiptis prašydamas, kad tai būtų padaryta. Bet ką jūs pasakėte dėl kompiuterių... Galiu pabrėžti, kad Telšių švietimo ir sporto skyrius kreipėsi į Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją, kad šioms mokslo metams būtų skiriamos papildomos lėšos kompiuteriams įsigyti. Atsakymas yra neigiamas. Nė vieno kompiuterio nėra gauta. Jeigu aš klystu, prašau, ministre, patikslinkite mane raštu, bet aš tokią informaciją turiu. Vien dėl to neskyrė, nes yra kompiuterių, kurių dar nėra pasibaigęs galiojimo laikas. Bet jie neveikia – vaikai dirba su mobiliaisiais telefonais, gadindami akis ir visus kitus dalykus. Tai yra pažeidimai, nes tai yra jaunystės regos varginimas. Atkreipkite į tai dėmesį, gerbiamas ministre.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas A. Butkevičius per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas ministre, mano prašymas būtų vis dėlto, kad jūs raštu pateiktumėte informaciją, jeigu ministerija priima tam tikras programas, ypač susietas su reformomis. Vis dėlto ministerija yra atsakinga už tų programų įgyvendinimą, tai norėčiau sužinoti, kaip buvo tas procesas suvaldytas, kurie ministerijos žmonės buvo atsakingi už tų programų įgyvendinimą, kokios buvo numatytos priemonės laiku įgyvendinti ir kokių ėmėtės priemonių, jeigu

laiku jos nebuvo įgyvendintos? Tikrai norėčiau gauti atsakymą raštu, nes tikrai mokyklos užduoda tokių klausimų. (*Balsai salėje*) Prašom? Apie vadovėlių leidybą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nepereikime į tarpusavio... Gerbiama L. Nagienė paskutinė šiuo klausimu turbūt. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis ministre, aš labai norėčiau išgirsti, galbūt galite ir raštu atsakyti. Konkrečiai kokie vadovėliai rugsėjo 1 dieną jau buvo išleisti? Nes iš tikrųjų mes žinome, kad šiandien nė viena mokykla kol kas dar neturi vadovėlių. Mano tokia informacija, gal aš klystu. Ir noriu gauti raštu STT informaciją, kokia buvo pateikta STT išvada.

PIRMININKAS. Dėkoju, bet čia manyčiau, kad žanras Vyriausybės pusvalandžio jau yra pasibaigęs. Jeigu jūs norite atsakymų raštu, matyt, teks paklausti raštu ir tada jau ministras privals. Dėkoju visiems, dalyvavusiems diskusijoje ir per šoninius mikrofonus.

14.37 val.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3172, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3173, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3174, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3175, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3176, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3177, Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaiciavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3178, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3179, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 52¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3180 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar grįžtame šiek tiek atgal į darbotvarkę, darbotvarkės 1-14 klausimų blokas, dėl kurio buvo paskelbta pusvalandžio pertrauka. Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3172 ir visi lydimieji. Buvo dar neišsakytų motyvų. Yra, man atrodo, užsirašę. Tai gerbiamas A. Petrošius kalbės už. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Iš esmės turime atkreipti dėmesį į tai, kad tai yra valstybės tarnybos visos reformos antras ir labai svarbus etapas, kuriame yra numatyta daug gerų ir pareigūnams labai svarbių žingsnių, pirmiausia, suvienodinant pačią valstybės tarnybą, ir, žinoma, gerinant jų darbinis santykius ir padėtį visoje sistemoje. Tikrai šiandien girdėjome nuogastavimų, kad vis dėlto yra kažkokių pasiūlymų, kurie yra neįregistruoti. Pasitikslinkau su ministre, tie pasiūlymai, kurie buvo aptarti su profsajungomis, kurie kėlė daugiausiai nerimo, yra atliepti ir jau šią minutę yra užregistruoti, todėl nematau priežasčių, kodėl neturėtumėme pradėti svarstymo komitetuose. Na, o ten, jeigu kils kokių nors keblumų ar bus kokių nors pasiūlymų, tikrai būsime atviri ir bandysime išdiskutuoti, rasti geriausius sprendimus, kad vis dėlto statutiniais pareigūnams situacija gerėtų maksimaliai gerai, kaip gali gerėti. Šiandien tikrai kviečiu palaikyti, kolegų, šitą sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš? Niekas neužsirašė. Per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, frakcijos vardu norėčiau paprašyti pusvalandžio pertraukos.

PIRMININKAS. Dėl šio klausimo ir visų lydimųjų svarstymo, taip? Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Dėkoju, bendru sutarimu šio klausimo svarstymo pusvalandžio pertrauka.

14.39 val.

Civilinio kodekso 2.46, 2.47, 2.54, 2.57, 2.62, 2.63, 2.64, 2.66, 2.68, 2.70 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3213, Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3214, Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 6, 7, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3215, Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3216, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3217, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 6, 8, 18, 19 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3218, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 5, 6, 7, 8, 8¹, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3219, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 7, 12, 45 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3220, Individualių įmonių įstatymo Nr. IX-1805 5 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3221, Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 4, 6, 6¹, 10 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3222, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 4, 5, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3223, Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3224, Privачios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3225, Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 4, 6¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3226, Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3227, Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3228, Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3229 (*pateikimas*)

Gera, tada keliaukime prie popietinės darbotvarkės. Darbotvarkės 2-2 klausimų blokas. Darbotvarkės 2-2.1, 2-2.2, 2-2.3, 2-2.4, 2-2.5, 2-2.6, 2-2.7, 2-2.8, 2-2.9, 2-2.10, 2-2.11, 2-2.12, 2-2.13, 2-2.14, 2-2.15, 2-2.16, 2-2.17 klausimai, tai yra Civilinio kodekso daugelio straipsnių pakeitimo projektas ir visi lydimieji. Gerbiama ministre Ewelina Dobrowolska, prašom į tribūną. Pateikimas. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už galimybę pateikti šiuos projektus. Iš esmės yra sprendžiami du klausimai. Pirmas – supaprastinti viešųjų juridinių asmenų, kurių steigėja ir savininkė yra valstybė ar savivaldybė, steigimo dokumentų rengimo, registravimo Juridinių asmenų registre procesą, kad jis taptų ekonomiškesnis, būtų užtikrinamas juridinių asmenų duomenų aktualumas. Taip pat siekiame užtikrinti, kad asmens duomenų tvarkymas Juridinių asmenų registre atitiktų Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą. Priėmus projektus, viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentų, kurie bus paskelbti Teisės aktų registre, nereikės atskirai registruoti Juridinių asmenų registre, kaip yra dabar. Pakaks teisės aktus pateikti Teisės registrai. Be to, pakeitus teisės aktą, tai yra steigimo dokumentus, valstybės ar savivaldybės institucijos dokumentų valdymo sistemoje ir jį paskelbus Teisės aktų registre, steigimo dokumentų pakeitimai automatiškai būtų įrašomi į Juridinių asmenų registrą. Taip steigimo dokumentams bus taikomi tik teisėkūros reikalavimai, nedubliuojant jų su steigimo dokumentams keliamais reikalavimais Juridinių asmenų įstatyme.

Antras klausimas. Civiliniu kodeksu siūloma reglamentuoti asmens duomenų tvarkymo tikslą ir įtvirtinti duomenų mažinimo JAR'ui teikiamuose dokumentuose principą. Aiškiai nustatyti reikalavimą, kad Juridinių asmenų registre pateikiamuose dokumentuose nebūtų nurodoma asmens duomenų, kurių pateikimo JAR'ui nenumato Civilinis kodeksas ar kiti įstatymai. Siūloma nustatyti, kad, registruojant Juridinių asmenų registre su juridiniais asmenimis susijusių fizinių asmenų duomenis, registruojamas ne gyvenamosios vietos adresas, o fizinės vietos adresas. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre. Prieš atsakant į klausimus, noriu pasidžiaugti svečiais iš Brazilijos. Pas mus Seime vieši Brazilijos „Rotary“ klubo delegacija. Gražaus jums vizito ir pažinties su Vilniumi ir Lietuva. (*Plojimai*)

Gerbiama kolegą, klausiančių nėra daug. Gerbiama L. Girskienė užsirašė jūsų paklausti. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena, ministre. Aš noriu paklausti, kas pastūmėjo jus inicijuoti šiuos pakeitimus? Ar nekils, jūsų manymu, problemų, jeigu bus registruojamas faktinis adresas, o ne tas, kur yra nurodoma buveinė? Pavyzdžiui, bylinėjimosi teisme atveju, antstoliai ir panašiai. Ar nekils problemų šiuose procesuose surasti atsakingus asmenis?

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū už klausimą. Šitas projektas nebuvo planuojamas kaip teisėkūros arba politinis veiksmas. Mes šią teisėkūrą suplanavome reaguodami į situaciją, nes būtent identifiukuota, kad jeigu net šiandien priimame įstatymus, kitus teisės aktus, procesą mes dubliuojame. Savivaldybės ar valstybės įstaigos savo dokumentus, jau vieną kartą pateiktus Teisės aktų registru, neša papildomai tą patį atlikti Juridinių asmenų registre. Vadinasi, dar papildomai kainuoja ir papildoma visa biurokratija.

Priėmus šiuos įstatymų projektus, reikės vienkartinės investicijos Registrų centrui, kad galėtų padaryti sąsajas. Mes matome, kad per mažiau negu penkerius metus šita investicija mums leis kiekvienais metais sutaupyti po 13 tūkst., nes nereikės mokėti kiekvieną kartą papildomai registruojant, ką dabar, deja, daro valstybės ir savivaldybės įmonės.

Atsakysiu dėl adreso. Pats adresas, jeigu mes kalbėtume apie fizinius asmenis, kurie viena ar kita forma valdo juridinius asmenis, vis dar lieka prieinamas Gyventojų registre. Kitaip sakant, esant poreikiui, jį galima surasti. Bet ką mes matome iš praktinės dalies, būtent korespondencijos adresas (tas, kuris leidžia tiesiogiai pasiekti, o ne tas, kuris kartais būna visiškai techniškai registruojant nurodomas) net ne ten, kur tikrina tą pašto dėžutę. Iš esmės tai yra labiau praktikos priartinimas prie realybės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė, vadinasi, apsispręsimė balsuodami balsavimo lango metu. Dėkoju, gerbiama ministre.

14.44 val.

Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3270 (pateikimas)

Tačiau gal labai stipriai ir nereiktų pasitraukti iš tribūnos, nes dabar darbotvarkės 2-3 klausimas – Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3270.

Prie šoninio mikrofono aš matau gerbiamą V. Mitalą.

V. MITALAS (LF). Dėkui, pirmininke. Aš prašyčiau frakcijos vardu pusvalandžio pertraukos, jeigu būtų galima.

PIRMININKAS. Pusvalandžio pertrauka dėl šito klausimo. Ar galime bendru sutarimu? Gerai, dėkoju. Pusės valandos pertrauka.

Tuomet keliaujame toliau pagal darbotvarkę.

14.44 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3266, Administracinių nusižengimų kodekso 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396 ir 443 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3267 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – dviejų įstatymų projektų blokas. Aviacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3266 ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas. Gerbiamas viceministras J. Skačkauskas mums galėtų pateikti šį projektą. Prašom į tribūną.

J. SKAČKAUSKAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiama Seimo nariai, leiskite man pateikti Aviacijos įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo pakeitimo projektus.

Reaguodama į Lietuvos įsisteigusių oro vežėjų poreikius verslo plėtrai Jungtinėse Amerikos Valstijose, Susisiekimo ministerija prieš porą metų inicijavo projektą, kuris atvertų Lietuvos oro vežėjams skrydžių į JAV rinką. Kad tą pasiektų, kompetentingoms Lietuvos institucijoms būtina

atlikti vadinamąjį pirmos kategorijos EASA reikalavimą, kurį patvirtino JAV Federalinė aviacijos administracija. Tai yra vienas prioritetinių tikslų, kurie įtvirtinti Lietuvos aviacijos gairių dokumente. Taigi JAV Federalinė aviacijos administracija šių metų balandžio 24 dieną atliko Lietuvos civilinės aviacijos priežiūros sistemos auditą. Audito ataskaita buvo gauta rugsėjo 1 dieną ir pakartotinis auditas numatytas šių metų lapkričio viduryje. Po to per 45 dienas turėtų būti galutinis sprendimas dėl EASA pirmos kategorijos suteikimo. Šie įstatymų projektai parengti įvertinus Jungtinių Amerikos Valstijų institucijos išvadoje pateiktus trūkumus ir siekiant iki pakartotinio audito juos ištaisyti, kad tolesnė teisės vykdyti skrydžius į JAV Lietuvos oro vežėjams patvirtinimo proceso eiga vyktų sklandžiai.

Trumpai apie įstatymų pakeitimų nuostatas. Taigi pirmas įstatymas, tai yra Aviacijos įstatymas. Čia siūloma tiksliau apibrėžti Aviacijos įstatymo ir kitų teisės aktų taikymą, nustatyti, kad už Lietuvos ribų esantiems Lietuvos registruotiems orlaiviams šis ir kiti teisės aktai yra taikomi tiek, kiek neprieštarauja Čikagos konvencijai ir kitoms Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims.

Antras siūlymas – stiprinti Transporto kompetencijų agentūros funkcijas ir įgaliojimus, tai yra numatyti, kad būtų privalomas derinimas, rengiant aviacijos teisės aktus, su šia įstaiga ir panašiai.

Kitas siūlymas, siekiant greičiau patvirtinti atlyginimo už Transporto kompetencijų agentūros (TKA) teikiamas paslaugas dydžius ir atskirti atlyginimo už TKA teikiamas paslaugas nustatymo funkciją nuo politiką formuojančios institucijos veiklos... Siūloma nustatyti, kad ne tik susisiekimo ministras, bet ir jo įgaliotoji institucija galėtų nustatyti konkrečius atlyginimo už TKA teikiamas paslaugas dydžius.

Taip pat, siekiant teisinio aiškumo ir atitikties ICAO reikalavimams, siūloma patikslinti nuostatą, kad Transporto kompetencijų agentūra ne tik išduoda eksperimentinės kategorijos orlaiviams specialiuosius tinkamumo skraidyti pažymėjimus, bet ir pratęsia, sustabdo ir panaikina jų galiojimą. Tai čia buvo siūlymai dėl Aviacijos įstatymo.

Kitas teisės aktas – tai Administracinių nusižengimų kodeksas. Iš principo vienas esminis siūlymas – siūloma pakeisti ANK aštuonių straipsnių, kurie reglamentuoja baudų dydžius už įvairius pažeidimus aviacijoje, dydžius, kadangi jie šiuo metu neatitiko veiksmingumo, proporcingumo ir atgrasymo nuo nusižengimo principų. Taigi, jeigu iki šiol tie dydžiai siekė nuo 40 iki 1 tūkst. 200 eurų (tai yra maksimalus dydis) ir tikrai pagal Europos Sąjungos, sakykime, situaciją jie yra pernelyg maži ir neatitinka nusižengimo masto ir galimų grėsmių, tai siūloma projekte suteikti šioms baudų dydžiams tokius dydžius, kurie yra maksimaliai galimi pagal ANK numatytų baudų ribas, tai yra nuo 150 iki 6 tūkst. eurų. Tai dėkoju. Siūlyčiau pritarti po pateikimo ir atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Gerbiamas A. Kupčinskas klausia pirmas. Prašau.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, iš tikrųjų reikšmingas projektas. Tikiuosi, kad po to, kai Seimas jam pritars, tikrai atsiras galimybė ir iš Lietuvos oro uostų skraidyti anapus Atlanto. Tikėkimės, aišku, kad atsiras ir lietuviškų oro bendrovių ar lietuviško kapitalo oro bendrovių, kurios vykdys tokius skrydžius. Iš tiesų tikėtis, kad didžiosios Amerikos kompanijos atras Vilnių ar Kauną su ilgiausiu pakilimo taku, turbūt būtų naivu, bet svajoti visada reikia. Tai noriu paklausti: ar bandote jau judinti ir klausimą dėl tų kompanijų, kurios galėtų vykdyti transatlantinius skrydžius? Ačiū.

J. SKAČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Tai taip, iš tikrųjų yra du būdai. Vienas būdas, su kompanijomis, sakykime, kurios vykdo skrydžius į Europą, na, su Amerikos kompanijomis yra kalbama gana intensyviai. Iš tikrųjų manome, kad, šitai teisinei galimybei įvykus, po gerų dvejų metų galėtų būti tas dalykas realizuotas. Yra tam tikrų ribojimų, yra tam tikras keleivių srautas, kuris, sakykime, būtinas, kad būtų ta kryptis pelninga, taip pat tam tikros orlaivių specifikacijos, kurios leistų mažesniems, sakykime, orlaiviams skristi už Atlanto, bet yra įmanoma į rytinę pakrantę. Tikrai yra dviejų ministrų patvirtintame skrydžių, prioritetinių skrydžių, sąrašė jungtis Vilnius–Niujorkas. Aš manau, kad pirma padarome teisinę bazę. Pokalbiai yra ir tikrai laiko klausimas, kada toks skrydis galėtų būti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat jūsų nori paklausti gerbiamas V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš jūsų norėjau paklausti, nes čia susiję su aviacija, kaip aviacijoje yra reguliuojama tarša? Iš tikrųjų jeigu jūs pažiūrėtumėte į ministro nuotrauką, jis nusipaveikslavo prie Lyduvėnų tilto, ten matosi lėktuvo palikti didžiuliai taršos debesys. Ir žmonės jau pastebėjo, kad kai kurie lėktuvai, pavyzdžiui, NATO, kylantys iš Šiaulių, nepalieka tokios taršos, civiliniai, kylantys iš Vilniaus, nepalieka tokios taršos, o praskrendantys pro Lietuvą dažniausiai palieka labai didelius taršos debesis. Ar tas įstatymas apims šį reguliavimą ir pagaliau kokia nors tvarka aviacijoje atsiras, kad negalėtų skristi bet kas ir palikti bet kokios taršos? Ačiū.

J. SKAČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Šis įstatymas taršos klausimų nereguliuoja, bet aš papildomai pasakysiu, kad dabar Europos Sąjungos lygmeniu yra baigiamas priimti reglamentas dėl vadinamųjų sintetinių degalų. Yra iš tikrųjų numatytas tam tikras grafikas, kaip, sakykime, iki 2050 metų po truputį vis daugiau degalų bus sintetiniai, jie iš tikrųjų, na, jų tarša yra, sakykime, daug mažesnė. Tai bus privaloma visoms Europos Sąjungos valstybėms, taip pat ir Lietuvai. Jau nuo 2025 metų bus pirmieji tikslai, reikės į degalus įmaišyti tam tikrą sintetinį priedą. Tai čia turbūt yra ta pagrindinė kryptis, kuria dabar aviacija eina.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus, galite užimti savo vietą. Dabar motyvai. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi balsuosime tam numatytu laiku.

14.52 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234. Gerbiamas viceministras A. Pečkauskas. Kviečiu į tribūną. Pateikimas. Prašom.

A. PEČKAUSKAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Sveikatos apsaugos ministerijos parengtą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šio projekto, kuriuo nustatomos administracinės sankcijos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, priėmimas yra Lietuvos europinis išsipareigojimas, susijęs su falsifikatų direktyvos, kitaip žinomos kaip direktyva 2011/62/ES „Dėl falsifikuotų vaistų patekimo į teisėtą tiekimo tinklą prevencijos“, ir deleguotojo reglamento, nustatančio vaistinių preparatų pakuočių unikalų identifikatorių tikrinimo ir deaktyvinimo taisykles, įgyvendinimu.

Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymas nustato veiklos su vaistiniais preparatais asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėse, reklaminių renginių apie vaistinius preparatus organizavimo asmens sveikatos priežiūros specialistams reikalavimus, tačiau Administracinių nusižengimų kodekse atsakomybė už šių reikalavimų nevykdymą ar pažeidimą nenumatyta, todėl nurodytų veiklos sričių priežiūrą vykdančiai Vaistų kontrolės tarnyba, nustačiusi veiklos pažeidimų, neturi įgaliojimų taikyti administracinio poveikio priemonės ir patraukti juridinių asmenų vadovus ar kitus atsakingus asmenis administracinę atsakomybę. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2018 metų iki 2022 metų iš atliktų turbūt daugiau negu 150 patikrinimų pakartotiniai pažeidimai buvo nustatyti daugiau negu 30 % atvejų. Tai tik iliustruoja problemos mastą, kuomet neturime adekvačių įrankių pažeidimams vertinti.

Pažymėtina, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigų vykdoma veikla apima vaistinių preparatų įsigijimą, priėmimą, patikrinimą, laikymą, apskaitą, paskirstymą skyriams, todėl labai svarbu, kad vykdančią šią veiklą nebūtų pažeidžiama vaistinio preparato kokybė ir pacientai gautų tik saugius vaistinius preparatus. Licencijuotos mažmeninės prekybos įmonės gali parduoti tik nereceptinius nustatyto sąrašo vaistinius preparatus. Kadangi jose nedirba farmacijos specialistai, labai svarbu, kad veikla būtų vykdoma pagal nustatytus reikalavimus, užtikrinant galimybę gyventojams įsigyti savigydai reikalingų svarbiausių vaistinių preparatų.

Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos pateiktais duomenimis, dėl ketvirtadalio pažeidimų, nustatytų 2018–2022 metais per atliktus patikrinimus asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir vai-

stinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėse, būtų buvę tikslinga taikyti sankcijas, tačiau nesant teisinio pagrindo institucija neturėjo galimybės tą padaryti.

Taigi ką mes siūlome šiuo įstatymo projektu? Siūlome nustatyti administracinę atsakomybę asmenims, juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims už teisės aktų reikalavimų nevykdymą ir pažeidimus, vykdant veiklą su vaistiniais preparatais asmens sveikatos priežiūros įstaigose, vykdant vaistinių preparatų pardavimą gyventojams vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėse bei organizuojant reklaminius renginius apie vaistinius preparatus sveikatos priežiūros specialistams.

Siūlomi baudų dydžiai nustatyti atsižvelgiant į veiklos objektą, veiklos pobūdį, vykdomos veiklos su vaistiniais preparatais apimtį, taikomus baudų dydžius už kitus panašaus pobūdžio veiklos pažeidimus. Įgaliojimai taikyti šias sankcijas dėl nustatomų administracinių nusižengimų yra suteikti Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai.

Įstatymo projektu siūlomų sankcijų nustatymas sudarys teises sąlygas veiksmingam asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonių ir vaistinių preparatų registruotojų, organizuojančių reklaminius renginius apie vaistinius preparatus, sudrausminimui, sustiprins priežiūrą, tikėtina, bus mažiau pažeidimų arba jie bus užkardyti vykdant veiklą su vaistiniais preparatais asmens sveikatos priežiūros įstaigose, todėl pacientai bus gydomi tik saugiais ir kokybiškais vaistiniais preparatais.

Vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonių geresnė priežiūra užtikrins veiklos atitiktį teisės aktams vykdant nereceptinių vaistinių preparatų pardavimą gyventojams. Galimybė veiksmingai vykdyti reklaminių renginių organizavimo priežiūrą sumažins galimų pažeidimų skaičių ir turės teigiamą poveikį registruotojų, sveikatos priežiūros ir firmų farmacijos specialistų bendradarbiavimui ir specialistų priimamų sprendimų dėl pacientų gydymo ar vaistinių preparatų išdavimo skaidrumui.

Įstatymo projektu siūlomoms priemonėms įgyvendinti papildomų finansinių, žmogiškųjų išteklių nereikės. Tikėtina, kad baudų surinkimas gali turėti teigiamą poveikį valstybės biudžetui.

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos yra techninio pobūdžio, į jas tikrai bus galima atsižvelgti. Kviečiu palaikyti šį tikrai svarbų, nors ir nediduką įstatymo projektą, kuriuo turbūt suteikiamos rankos Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai pasiekti saugesnius ir efektyvesnius vaistus, kuriuos gauna mūsų pacientai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori paklausti gerbiamas kolega A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, viceministre, už pristatymą. Aš du klausimus turėčiau. Kaip suprantu, šitos pataisos pirmiausia yra skirtos legaliai veikiantiems subjektams, tai gydymo įstaigoms. Pirmiausia klausimas, ar tai kaip nors paveiks tuos, kurie platina vaistus, juos veža, parduvinėja turguose, parduotuvėse, kur iš esmės vyksta nelegali veikla?

Antras klausimas. Jūs čia šiek tiek užsiminėte apie nereceptinių vaistų pardavimus. Ar tai kaip nors palies ir atlieps tas problemas, kurias vaistinininkų bendruomenė įvardino pristatydamas savo tyrimą, kai vaistinių tinklai kuria finansines paskatas ir spaudimą, kad jie parduotų tam tikrą kiekį, pavyzdžiui, kad trys pozicijos būtų čekyje išmuštos ir panašiai, ar tai kaip nors paveiks šituos reiškinius, ar ne? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimus. Pirmas klausimas dėl turguose ir kitose prekyvietėse parduodamų turbūt nelegalių, kontrabandinių, vadinkime taip, vaistų yra atskiras, šito įstatymo aprėptimi jis nėra analizuojamas. Tačiau, matyt, tikslinga paminėti, kad Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba glaudžiai bendradarbiauja su policija ir tikrai daro reidus į tas prekyvietes, stengiasi užkardyti tokių vaistų pardavimą. Natūralu, kad dar tikrai yra kur padirbėti šiuo klausimu.

Ir dar viena iš veiklų, kuri yra vykdoma greta viso ko. Egzistuoja tokia „Medicrime“ konvencija, kuriai Lietuva yra išreiškusi palaikymą, yra pasirašyta ir dabar siekiama turbūt šitos konvencijos ratifikavimo. Šiuo metu Sveikatos apsaugos ministerijoje ir bendroje darbo grupėje, kurioje dalyvauja ir policijos, ir Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos atstovai, yra dirbama šiuo klausimu siekiant išsiaiškinti, kokių teisėkūros pokyčių reikėtų, kad atsirastų gerokai efektyvesnis būdas tiek jūsų minimai problemai spręsti, tiek ir apskritai valdant, pavadinkime, kontrabanda importuojamų vaistų srautus į mūsų šalį.

O dėl antrojo klausimo, tai ne. Kaip ir minėjau pristatydamas, šis teisės akto projektas yra orientuotas į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, mažmeninės prekybos įmones, kurios vykdo nereceptinių vaistų prekybą. Tai čia kalbame apie degalines ir kitus, kurie turi labai aiškų sąrašą, kuo gali prekiauti. Jūsų turbūt Vyriausybės idiegtas pokytis ir yra orientuotas į vaistų registruotojus ir jų reklaminiais tikslais organizuojamus renginius. Tai nesusiję su tuo, ką jūs minėjote.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkoju už pateikimą. Motyvai už – gerbiamas A. Vinkus. Galite užimti savo darbo vietą.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas viceministre, labai ačiū, kad jūs taip dalykiškai...

PIRMININKAS. Jūs prisėskite, viceministre. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). ...viską išdėstėte. Bet aš nesutikčiau, kad gal, ne gal, bet turbūt daro reidus ir panašiai į turgus, į kitas viešas visuomenines vietas, bet tų prekeivių, siūlančių įvairių vaistų žmonėms, yra apstu. Ir patys žmonės, kai nuvažiuoji į susitikimus, įvairiose mugėse ir kitur sako: žiūrėkite, kas darosi. Taigi jūs laiku keliate tą klausimą, gal kiek ir pavėluotai, todėl aš balsuosiu už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galimai bus ir daugiau taip balsuojančių.

15.01 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9¹, 9², 11, 12¹, 14, 18, 20, 23, 26, 26¹, 26², 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3249, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3250, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15², 15³, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3251, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3252, Administracinių nusižengimų kodekso 56, 57, 58 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3253, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3254, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3255 (*pateikimas*)

Gerbiami kolegos, toliau pagal darbotvarkę 2-6 klausimų visas blokas: 2-6.1, 2-6.2, 2-6.3, 2-6.4, 2-6.5, 2-6.6, 2-6.7. Vėlgi gerbiama viceministrą A. Pečkauską kviečiu grįžti į tribūną ir pateikti mums Sveikatos draudimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3249 ir visų lydimųjų įstatymų projektų paketą. Prašom.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Leiskite pristatyti Sveikatos apsaugos ministerijos kartu su Valstybine ligonių kasa rengtų bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamų Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo bei gausų lydimųjų įstatymų projektų paketą.

Pagrindiniai šio paketo, šių įstatymų projektų paketo tikslai yra keturi. Pirmas – aiškiau ir nuosekliau reglamentuoti asmens sveikatos priežiūros paslaugų įtraukimą į kompensavimą Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis.

Antras, turbūt ne kartą Valstybės kontrolės ir kitų institucijų rekomenduotas veiksmas, – supaprastinti privalomojo sveikatos draudimo valdymo struktūrą ir administravimą, efektyvinti privalomąjį sveikatos draudimą vykdančių institucijų veiklą.

Trečias – nustatyti aiškų, objektyvų ir į gyventojų sveikatos priežiūros paslaugų poreikį orientuotą sutarčių dėl paslaugų kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis sudarymo mechanizmą bei sudaryti sąlygas mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kainas nustatyti ne politikos formavimo lygmeniu. Turima omenyje, ne teisės aktais, o perkelti šią funkciją gydymo įstaigoms.

Trumpai apie kiekvieną iš šių tikslų. Tai yra siūlomos priemonės: paslaugų įrašymo į kompensuojamųjų paslaugų sąrašą reglamentavimo tobulinimas, paslaugų vertinimas komitete, kuris veikia Sveikatos apsaugos ministerijoje. Ir kas keičiasi? Nustatomi aiškūs kriterijai, apibrėžiantys,

kokias paslaugas šis komitetas vertina ar prioritetizuoja ir kokių vertinimas nėra tikslingas, ir galima priimti teigiamus sprendimus neapkraunant paties komiteto. Detalizuojama sąvoka „naujos asmens sveikatos priežiūros paslaugos“.

Antras. Vertinimo metu prioritetizuojant paslaugas siūloma atsižvelgti į tris papildomus kriterijus. Tai yra nauja paslauga, kuriai įdiegti ir (ar) plėtoti reikalinga infrastruktūra, sveikatos technologija ar organizavimo modelis buvo finansuojami įgyvendinant valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinės ar kitos tarptautinės paramos lėšomis finansuojamą projektą, ir reikia užtikrinti projekto vykdymo tęstinumą. Naujos paslaugos įdiegimas ir (ar) plėtojimas numatytas įstatymą ar Vyriausybės nutarimą įgyvendinančiame teisės akte, paslaugos poveikis sveikatos sutrikimų bei ligų diagnostikos ir (ar) gydymo efektyvumui.

Trečias. Asmens pokytis susijęs būtent su šiuo tikslu. Asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir vaistines vienijančios asociacijos įrašytos tarp galinčių pateikti siūlymą dėl naujos paslaugos įtraukimo į kompensuojamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis paslaugų sąrašą.

Ketvirtasis. Numatomas reikalavimas kartu su paraiška dėl naujos paslaugos įrašymo pateikti ir šios paslaugos teikimo reikalavimų projektą. Nustatoma, kad paslaugų prioritetizavimas atliekamas ne du kartus per metus, o vieną kartą. Toks vieno vertinimo per kalendorinius metus modelis realiai sutaptų su Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto kalendoriniams metams planavimu. Ši vieta turbūt taisoma, nes, priimant sprendimus du kartus per metus, vienas iš tų sprendimo priėmimo momentų realiai net negali būti pagrindžiamas objektyviu finansų planavimu kitiems metams.

Antrasis didelis įstatymo tikslas – tai Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų konsolidavimas. Priemonės, tai aiškiau... Šiuo tikslu kas keičiama įstatymo projektuose, tai aiškiau reglamentuojamos Sveikatos apsaugos ministerijos, kaip sveikatos draudimo politiką formuojančios institucijos, funkcijos. Taip pat naikinamos teritorinės ligonių kasos kaip atskiri juridiniai vienetai ir dėl šio pakeitimo tikslinamos Valstybinės ligonių kasos funkcijos, teisės, sutarčių sudarymo nuostatos, draudžiamųjų teisės ir sveikatos priežiūros įstaigų bei vaistinių pareigos vykdant privalomąjį sveikatos draudimą, taip pat ginčų sprendimą reglamentuojančios nuostatos.

Atkreiptinas dėmesys, kad nors teritorinės ligonių kasos, kaip juridinis vienetas, nustoja funkcionuoti, įstaigos veiks kaip Valstybinės ligonių kasos padaliniai su aiškiai diferencijuotomis decentralizuotomis funkcijomis. Tai yra regioniniai padaliniai vietoj besidubliuojančių funkcijų vykdydys kai kurias ir nacionalines Valstybinės ligonių kasos vykdomas funkcijas. Pavyzdžiui, turbūt sąnarių endoprotezavimo eilių valdymas jau tam tikra dalimi šiuo metu yra atliekamas Šiaulių teritorinės ligonių kasos, tai po reorganizacijos tai bus tiesiog Šiaulių valstybinės ligonių kasos padalinio funkcija, žalos kompensavimo sąskaitos administravimas, pavyzdžiui, – Panevėžio padalinio funkcija ir taip toliau.

Kartu pakete teikiami kitų susijusių įstatymų pakeitimų projektai, kuriais daromi atitinkami techniniai pakeitimai.

Trečiasis didelis tikslas – tai sutarčių su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis sudarymo reglamentavimo tobulinimas. Ir kas gi keičiama? Tai tikslinamos nuostatos dėl sutarčių, pagal kurias apmokamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, sudarymo. Tai yra aiškiai nurodoma, kad sudarant sutartis svarbu ne tik asmens sveikatos priežiūros įstaigos licencija, bet turi būti atsižvelgta ir į kitus reikalavimus, tai yra įstaigų išdėstymą, atitiktį paslaugų teikimo kokybės standartams, paslaugų poreikį ir mastą.

Numatoma, kad tais atvejais, kai tinkle esančios įstaigos ar kitos įstaigos, jau turinčios sutartį su Valstybine ligonių kasa, neužtikrina reikiamo sveikatos priežiūros masto, šiam mastui užtikrinti sutartis sudaroma su įstaigomis, nesančiomis tinkle, arba su įstaigomis, su kuriomis Ligonų kasa nėra sudariusi sutarčių dėl tam tikrų paslaugų. Šios įstaigos būtų atrenkamos vadovaujantis įstatyme nustatytais kriterijais, tokiais kaip teikiamų paslaugų kompleksiskumas, vykdomų paslaugų skaičius per pastaruosius keletą metų, įvykę teisės aktų pažeidimai per trejų metų laikotarpį ir panašūs. Bet jų detalizavimą pagal atitinkamas paslaugas, dėl kurių sudaroma sutartis, bei kriterijų reikšmės ir vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarką nustatytų Vyriausybė.

Atsisakoma nuostatos, pagal kurią naujo profilio stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, gali būti teikiamos tik gavus leidimą sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, nes esminis leidimų išdavimo kriterijus – tai atitiktis Vyriausybės patvirtinto Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų aprašo reikalavimams, jis buvo parengtas įgyvendinant Sveikatos draudimo įstatymo 9 straipsnio 8 dalį. Ir ši nuostata, tai yra 9 dalis, tampa perteklinė.

Ketvirtasis didelis tikslas – tai mokamų paslaugų kainų nustatymo subjektų keitimas. Šis didžiulis tikslas taip pat padiktuotas Valstybės kontrolės rekomendacijų bei matymo, kad dabartinis reglamentavimas, kai kalbame apie visais atvejais mokamas arba kai kuriais atvejais mokamas paslaugas, tiesiog nefunkcionuoja taip, kaip šiuo metu yra padaryta. Natūralu, jis buvo kurtas dar 1996 metais, ir tas poreikis susiformavo. Ir ką gi keičiame? Atsisakoma sveikatos apsaugos ministro tvirtinamų mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašo kaip perteklinio, nes visos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, neapmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis, yra mokamos. Tai reiškia, kad mes nebeturime vadinamojo *negative list*, tačiau žiūrime į *positive list*, ar ne? Vadinasi, jeigu nėra sąrašo paslaugos, kuri apmokama Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis, automatiškai traktuojama, kad ji yra visais atvejais mokama.

Siūloma leisti valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pačioms nustatyti mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kainas. Jos būtų apskaičiuojamos pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtintą kainų apskaičiavimo metodiką. Jos turės būti suderintos su sveikatos apsaugos ministro įgaliota įstaiga ir įstaigos dalyvių teises bei pareigas įgyvendinančiu subjektu ir skelbiamos viešai, o pacientai turės teisę susipažinti, kaip buvo apskaičiuojamos šios kainos. Privačių įstaigų mokamų paslaugų kainos nustatomos pagal jų įstatuose nustatytą tvarką, tačiau paslaugų kainos, dėl kurių sudarytos sutartys su Valstybine ligonių kasa, turės būti skelbiamos viešai ir pagal užklausą turės būti leidžiama pacientams susipažinti, kaip jos apskaičiuotos.

Siekiant užtikrinti, kad mokamų paslaugų teikimui nebūtų suteikiamas prioritetas ir nenukentėtų Privalomojo sveikatos draudimo fondo apmokamų paslaugų prieinamumas, siūloma numatyti, kad Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigos ir įmonės mokamas paslaugas gali teikti tik užtikrinusios, kad Privalomojo sveikatos draudimo fondo kompensuojamas paslaugas atitinkamą dieną gaus visi joms tą dieną užregistruoti pacientai, o paslaugas, dėl kurių yra sudaryta sutartis su Valstybine ligonių kasa, tačiau kurių gavimo sąlygų pacientas neatitinka, tik užtikrinusios, kad sutarties galiojimo metu pacientams bus suteiktos visos šioje sutartyje nurodyto masto asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Taip pat siūloma leisti valstybės ir savivaldybių įstaigoms pačioms nustatyti mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kainas pagal sveikatos apsaugos ministro tvirtinamą kainų apskaičiavimo ir indeksavimo metodiką. Šių paslaugų sąrašą atlieka... tvirtinama sveikatos apsaugos ministro.

Paliekama galimybė specialiaisiais įstatymais nustatyti kitokią mokamų paslaugų kainų nustatymo tvarką, pavyzdžiui, kuri yra reikalinga krašto apsaugos sistemoje, kuomet krašto apsaugos sistemos subjektai yra sudarę sutartis su kai kuriomis mūsų gydymo įstaigomis, kuomet reikalingas koks nors platesnis ištyrimas karių, vykstančių į misijas, ar kitais atvejais.

Na, ir tai yra turbūt viskas, ką mes paruošėme šiame pakete. Mūsų, kaip ministerijos, vertinimu, tai tikrai yra ilgai lauktas ir labai labai svarbus paketas, kuris tikrai turės esminę reikšmę tiek privalomojo sveikatos draudimo vykdymui, tiek ir apskritai aiškiau sudėlios ir mokamų paslaugų teikimo tvarką sveikatos priežiūros įstaigose. Tai labai ačiū. Tikiuosi palaikymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tačiau prieš tai nori jūsų paklausti nemažai Seimo narių. Gerbiamas R. Žemaitaitis klausia pirmasis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū, gerbiama viceministre, už iš tikrųjų pakankamai išsamų ir detalų pateiktą projektą. Gaila, kad ne ministras pristato, o jūs. Bet man yra dar vienas klausimas. O kodėl jūs nenorite apskritai didžiąją dalį funkcijų atiduoti Mokesčių inspekcijai, nes tai yra analogiškai – kontrolės, patikrinimai ir panašiai, ir panašiai, kad tas funkcijas atliktų Valstybinė mokesčių inspekcija? (*Balsai salėje*) Kaip? Taip, bet tai

dabar vis tiek Ligonijų kasos tikrinimas, kontroliavimas ir finansų skyrimas. Jo nėra, Laima, kad atliktų pačią kontrolę, kontrolės nėra. Mokesčių inspekcija neatlieka šiuo atveju.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Na, čia, matyt, reikėtų žiūrėti į lėšų, už kurias yra atsakinga institucija, pobūdį. Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos yra turbūt iš esmės kitokio pobūdžio ir kitaip atkeliauja į mūsų sistemą. Ligonijų kasa yra atsakinga tiek už jų paskirstymą, tiek planavimą, tiek kontrolę, tiek teisingą ir efektyvų panaudojimą, tai, matyt, ta funkcija dėl to ir lieka Valstybinei ligonijų kasai iš esmės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar jus nori paklausti A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Na, aš noriu pasidžiaugti, kad nepraėjo ir treji metai ir į Seimą grįžta Ligonijų kasų projektas, kuris buvo nužudytas, na, dabar galime pasakyti, visai be reikalo. Žiūriu į kolegą Antaną, kuris juokiasi, jau galėjo būti treji metai tos kasos sutvarkytos. Tai čia toks komplimentas.

Klausimas. Gal jūs galėsite patikslinti, viceministre, ar teisingai supratau? Čia jūs minėjote vieną iš tikslų, tai yra dėl to paslaugų masto užtikrinimo. Kai tinkle esančios įstaigos negali užtikrinti paslaugų masto, jos bus perkamos, liaudiškai tariant, iš kitų netinklinių įstaigų. Ir ten yra vienas iš kriterijų, kad ta paslauga būtų teikiama be priemokos. Teisingai supratau?

A. PEČKAUSKAS. Taip, vienas iš kriterijų yra, kad būtų teikiama be priemokos. Jeigu tai yra Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokama paslauga, ji turėtų būti teikiama be priemokos, išskyrus Sveikatos sistemos įstatymo numatytais turbūt išimtiniais atvejais, kur mes... Taip ir yra formuluotėje turbūt parašyta, turint mintyje ir kitus įstatymus, kuriuose gali būti išimčių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, turiu du klausimus. Pirmas klausimas. Jūs esate užsibrėžę, kad suteiktumėte teises asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pačioms tvirtinti mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kainas. Ar nematote čia didelės rizikos šiuo atveju? Tai vienas klausimas.

Antras mano klausimas. Per praėjusius kalendorinius metus... Ne, kad sveikatos ministro nustatyta tvarka bus sudaromos sutartys, būtent atsižvelgiant, ar tuo pačiu adresu nėra jau teikiamos paslaugos. Tarkime, yra įkurta privati sveikatos priežiūros įstaiga ir yra net ne viena, o kelios būna tame pačiame pastate. Tai kaip jūs atskirsite? Toliau yra viena iš sąlygų. Tai čia, matau, irgi gali atsirasti korupcijos apraiškų: myliu nemyliu.

Kitas momentas ir vėl nuo paslaugų teikimo, kokį kiekį suteikiate, irgi, norint sudaryti sutartis, yra numatyta viena iš sąlygų. Prašom pasakyti, ar čia neįžvelgiate taip pat tokių negrų dalykų?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū. Dėl mokamų paslaugų kokių nors rizikų mes neįžvelgiame, nes šiuo metu galiojanti tvarka su konkrečiomis kainomis ir konkrečiu paslaugų sąrašu patvirtinta ministro įsakymu. Jis yra tvirtintas turbūt dar 1996 metais. Ta sistema tiesiog neveikia. Mūsų viešosios įstaigos, na, šiuo metu iš dalies turbūt yra suparalyžiuotos šitoje sistemoje ir arba negali teikti tokių paslaugų, arba yra priverstos kokių nors būdu žiūrėti iš kitos pusės į tą šiuo metu galiojantį įstatyminių reguliavimą. Tai manome, kad pačių gydymo įstaigų vadovai turbūt žino geriausiai, kiek kainuoja tos paslaugos, kokie yra jų įkainiai.

Kai kalbame apie sąnaudas, tai čia turbūt ta geroji dalis. Kita dalis, kur valdome rizikas. Tos kainos turi būti suderintos su gydymo įstaigos steigėju. Vadinasi, kontrolės mechanizmas su Sveikatos apsaugos ministerija vis tiek išlieka ir piktnaudžiavimo galimybės turbūt bus užkardytos.

Dar yra vienas papildomas dalykas. Kadangi mes atsisakome to, va, kaip aš minėjau, *negative list*, tai tos norimos teikti paslaugos turės būti suderintos ir su Valstybine ligonijų kasa, siekiant patikrinti, ar tos paslaugos, kurias nori teikti gydymo įstaiga, jau nėra apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Tokiu būdu mes tas rizikas planuojame suvaldyti.

Na, kitas jūsų klausimas dėl adreso, turbūt ir naujų... ir to konteksto reitingavimo, pavadinkime tai taip. Tie kriterijai, apie kuriuos jūs kalbate, tai ten yra kompleksiskumas, adresas, paslaugų kiekis ir pažeidimai, nutikę per pastaruosius trejus metus. Šitie kriterijai bus detalizuoti Vyriausybės nutarime. Supraskime, kad nė vienas iš šių kriterijų, na, nepasako, kad įstaiga gali ar negali pretenduoti į tą likutinį mastą, kurio neužtikrina kitos gydymo įstaigos, su kuriomis yra

jau sudarytos sutartys. Pagal tuos kriterijus bus renkami balai ir gydymo įstaigos bus reitinguojamos. Pavyzdžiui, jeigu yra koks nors kiekis paslaugų, kurių negali užtikrinti dabartinis tinklas kokiame nors regione, ir yra dvi gydymo įstaigos, kurios išreiškia norą pretenduoti dėl tų sutarčių sudarymo būtent šioms paslaugoms, tai jos bus reitinguojamos pagal vienodus kriterijus ir tai, kuri surinks turbūt daugiau balų, bus didesnė tikimybė, kad turės galimybę pasirašyti naują sutartį būtent dėl tų naujų paslaugų. Tas vietos adresas, turima omenyje, kuo daugiau sudėtinių konkrečios paslaugos dalių bus teikiama konkrečiu adresu... Jeigu gydymo įstaiga rentgeną atlieka kokioje nors kitoje įstaigoje, kitu adresu sudariusi sutartį, tai jau galėtų būti vertinama, pavyzdžiui, kaip mažesnis reitingavimo balas, sudarant sutartį.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūsų paklausti nori gerbiamas A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, ištis atėjo laikas optimizuoti. Ne susitvarkyti su ligonių kasomis, kaip kolega mano sako, bet optimizuoti ligonių kasas. Toks projektas yra registruotas ir Seimo narių. Bet apie tai kalbant gal dėl motyvų pasisakysiu šiek tiek. Dabar noriu paklausti jūsų. Mano manymu, jūs šiek tiek bandote susiaurinti institucijų... nustatote konkretų baigtinį sąrašą institucijų, kurios galės pateikti pasiūlymus dėl vaistų įtraukimo. Ar čia yra demokratinis požymis?

Kitas dalykas. Naikindami TLK kaip juridinių vienetų statusą, jūs naikinate ir stebėtojų tarybas. O tai yra instrumentas regionams dalyvauti įstaigos valdyme, geriau ginti viešąjį interesą. Ar nemanote, kad reikia šiek tiek keisti PSDF sudėtį, įtraukti daugiau regionų atstovų?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimus. Aš, matyt, norėčiau patikslinti. Ten, kur yra baigtinis sąrašas, kalbame apie organizacijas arba institucijas, galinčias pateikti paraišką dėl naujų paslaugų kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Ne dėl vaistų, o dėl paslaugų.

Atvirkščiai, kaip tik yra išplečiamas tas sąrašas, mes įtraukiame sveikatos priežiūros įstaigas vienijančią organizaciją ir vaistines vienijančią organizaciją kaip galimus pareiškėjus. Iki šiol tai būdavo Sveikatos apsaugos ministerija, universiteto ligoninės ir, man atrodo, Valstybinė ligonių kasa galėdavo pateikti naujas paraiškas. Mes kaip tik plečiame, nes manome, kad kiti rinkos žaidėjai taip pat gali turėti pasiūlymų dėl naujų paslaugų kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis.

Dabar dėl stebėtojų tarybų. Matyt, klausimas yra labai geras. Tuo metu, kai teritorinės ligonių kasos dingsta iš struktūros, lieka tik Valstybinė ligonių kasa, prie Valstybinės ligonių kasos veikia Privalomojo sveikatos draudimo taryba, kuri turi turbūt 15 narių, čia yra atstovaujama ir Lietuvos savivaldybių asociacija, ir kitos institucijos. Nelikus teritorinių ligonių kasų, tokių atskirų subjektų, stebinčių šitą regioninį veikimą, kaip ir nebėra prasmės, nes į viską bus žiūrima iš centrinės perspektyvos. O dėl skaičiaus ar atstovavimo šioje taryboje tikrai galėsime diskutuoti, jeigu su šiuo paketu atkeliausime į komitetą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas į pabaigą. Paskutinis klausia gerbiamas G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano labai panašus klausimas kaip gerbiamo A. Matulo. Kadangi yra naikinamos stebėtojų tarybos ir taikinimo komisijos, manau, kitaip užduosiu tą klausimą. Ar, jūsų nuomone, pasiteisino tų stebėtojų tarybų ir taikinimo komisijų veikla? Kas dabar perims tas funkcijas po šios reformos?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū. Klausimas turbūt labai geras. Kaip ir minėjau, žiūrint į stebėtojų tarybų funkcijų perėmimą, tai tikrai kelias Privalomojo sveikatos draudimo fondo tarybai. Tai jau yra veikiantis kolegialus organas, kuriame galima spręsti tas problemas. O dėl taikinimo komisijų. Konsultuodamiesi su Teisingumo ministerija mes matome, kad šiuo metu galiojantis administracinių ginčų reguliavimas, jis irgi yra įrašytas Sveikatos draudimo įstatyme, tikrai gali atlikti tą funkciją, kuri būdavo atliekama taikinimo komisijose, jeigu ginčas išsivysto toliau nei Ligonijų kasos lygmeniu.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas viceministre, atsakėte į visus klausimus. Tiksliau, baigėsi laikas. Dabar dėl motyvų. Už – gerbiama I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tai ištis labai ilgai lauktas projektas. Metai iš metų Valstybės kontrolė teikia pastabas dėl ligonių kasų administravimo opti-

mizavimo, kad nėra efektyvu turėti šešis juridinius asmenis. Man atrodo, kad tai yra labai svarbi pertvarka, leisianti efektyviau valdyti sveikatos sektoriaus lėšas. Taip pat bus išvengiama funkcijų dubliavimosi, ką mes iki šiol turėjome. Norint apskritai gerinti sveikatos paslaugų kokybę ir prieinamumą, ši dalis yra labai svarbi. Taip pat reforma sudaro sąlygas vieningam Ligoninių kasos veiklos standartui. Tai reiškia, kad veiklos kokybės standartas bus vienodas, nes dabar buvo daug tokių pilkųjų zonų. Tikiu, kad bus ir daug pasiūlymų dėl šio projekto, nes dar matau, kaip jį būtų galima patobulinti.

Tikrai palaikau šį projektą. Manau, turime sudaryti visas sąlygas kaip įmanoma efektyviau valdyti PSDF lėšas, teikti tas geresnes paslaugas ir taip pat turėti geresnę kontrolę, kaip tie 3,5 mlrd. PSDF lėšų yra panaudojama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi projektas ilgas, iš daugelio įstatymų, tai galbūt du galėtų pasisakyti. Tai gerbiamas A. Matulas. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tai gal tokia lengva pastaba teikėjams. Aiškinamasis raštas išties yra labai ilgas – 26 puslapių ir per sudėtingas, todėl ateityje galbūt reikėtų aiškiau, trumpiau aiškinamuosius raštus rašyti.

Dabar, kaip minėjau, yra toks projektas jau įregistruotas praeitoje sesijoje, bet kadangi buvo daug Teisės departamento pastabų, mes jį su kolege Rimante perregistravome. Juo irgi siekiama optimizuoti ligoninių kasų funkcijas ir išspręsti kai kuriuos kitus dalykus. Nežinau, kodėl pirmasis pavaduotojas jo neteikia šiandien kartu su šiuo įstatymo projektu, bet kadangi mes nesame kolekcionieriai ir neskaičiuojame, kiek esame pateikę įstatymų projektų, tai mes galime tą realizuoti – pateikti pasiūlymus dabar dėl to įstatymo projekto, kurį svarstome. Tai būtų konstruktyviau, racionaliau.

Aš manau, kaip jau ir minėjau, pribrendo laikas optimizuoti ligoninių kasų veiklą, nors, kaip ir minėjo prieš tai kolegė, funkcijos yra dubliuojamos. Jau daug dalykų yra išspręsta, yra pasirašoma viena sutartis, ne penkios, kaip anksčiau, ir kiti dalykai yra išspręsti. Bet tą tikrai reikia daryti. Aš tik abejoju, kadangi yra tam tikrų vietų, į kurias reikės labai smarkiai įsigilinti ir teikti pasiūlymus, tikriausiai ir įsigaliojimą turėsime siūlyti nuo 2025 m. sausio 1 d., tai aš prašyčiau, kad svarstymas būtų numatytas pavasario sesijoje. Tikrai įstatymo projektas gana sudėtingas, rezonansinis, tai ir reikėtų komitetui daugiau laiko. Tai siūlau pritarti ir, kaip minėjau, nustatyti pavasario sesijoje svarstymo stadiją. Ketinu siūlyti, kad įsigaliojimas būtų nuo 2025 metų. Tiesa, gavau žinutę iš teritorinių ligoninių kasų kai kurių darbuotojų...

PIRMININKAS. Laikas!

A. MATULAS (TS-LKDF). ...ar tai reiškia, kad mes būsime panaikinti? Tikrai teritorinės ligoninių kasos nebus panaikintos, bet jos taps filialais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Laikas. Padiskutavome, apsispręsimе balsavimo lango metu.

15.27 val.

Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3270 (pateikimo tęsinys)

Dabar praėjo pusvalandžio pertrauka, galime grįžti prie 2-3 klausimo, tai yra prie Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3270. Gerbiama teisingumo ministre Ewelina Dobrowolska, prašom į tribūną.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už galimybę pateikti įstatymo projektą. Šių metų sausio 23 dieną Europos Žmogaus Teisių Teismo Didžioji kolegija priėmė sprendimą byloje *Macatė prieš Lietuvą* – Europos Žmogaus Teisių Teismas konstatavo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnio pažeidimą ir laikė, kad pareiškėjos teisės į saviraiškos laisvę ribojimas, remiantis Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 16 punkto redakcija, yra nesuderinamas su minėtu straipsniu.

Projektas parengtas, siekiant užtikrinti sprendimo vykdymą. Siūloma atsisakyti minėtos įstatymo nuostatos, kuri numato, kad neigiamą poveikį nepilnamečiams darančiai informacijai priskiriama viešoji informacija, kuria niekinamos šeimos vertybės, skatinama kitokia, negu Konstitucijoje ir Civiliniame kodekse įtvirtinta, santuokos sudarymo ir šeimos kūrimo samprata ir diskriminaciniu būdu ribojama saviraiškos laisvė.

Lietuvos įvaizdis tarptautinėje erdvėje. Sprendimo įgyvendinimo delsimas neišvengiamai gali pakenkti Lietuvos Respublikos reputacijai, paliekant Lietuvą greta valstybių, kurios kritikuojamos dėl žmogaus teisių neigimo, laikomos nedemokratinėmis ir net teroristinėmis. Šiuo metu panašų reguliavimą turi Vengrija, dėl to Europos Komisija yra konstatavusi ne tik pažeidimą, bet taip pat ir padavusi ieškinį. Norėčiau atkreipti dėmesį taip pat, kad įstatymo projektas buvo pateiktas Vyriausybės atstovei prie Europos Žmogaus Teisių Teismo. Ji įvertino, kad toks įstatymo projekto priėmimas galėtų sąlygoti, kad vis dėlto sprendimas yra įgyvendintas.

Taip pat verta pažymėti, kad šių metų birželio 5–7 dienomis vykusio posėdžio metu Europos Tarybos Ministrų Komitetas dėl bylos *Macatė prieš Lietuvą* sudėtingumo nusprendė jai taikyti sustiprintą vykdymo priežiūrą. Priėmę tam tikras įstatymo pakeitimo nuostatas, išvengtume ne tik Vengrijos reguliavimo atvejo, bet taip pat ir įgyvendintume sprendimą. Mielai atsakyčiau į jūsų gausybę klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju, klausimų bus. Taigi gerbiamas M. Puidokas – pirmasis. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiama ministre, iš tikrųjų kyla klausimas, kaip galima teikti šio projekto pataisas, kurios iš esmės, na, atimtų iš vaikų galimybę būti apsaugotiems nuo žalingos informacijos? Kaip tai yra suderinama su jūsų, kaip teisingumo ministrės, pareigomis ir ar vis dėlto tai nėra tam tikras Trojos arklys, pateikiamas su dviejų apkaltų dūmų uždanga kolegoms Seimo nariams, tokiu būdu norint per tam tikrų įstatymų pakeitimus įtvirtinti Stambulo konvencijos nuostatas? Dėkui.

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už klausimą. Verta atkreipti dėmesį į du aspektus. Visų pirma, panašų reguliavimą turinti Vengrija susilaukė ne tik Europos Komisijos pažeidimo procedūros, bet Europos Komisija kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su ieškiniu dėl tokio reglamentavimo, nes jis neatitinka europinio reglamentavimo.

Antra, mes turime Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą, kuris aiškiai pasako, kad kitų šeimų diskriminavimas tokiu būdu yra nesuderinamas su konvencijos nuostatomis, kur Lietuva aktyviai prisiėmė būtent savo įsipareigojimus. Tai, ko jūs klausiate ir teigiate, šeimų būtent išskyrimas ir jų diskriminavimas yra nesuderinami nei su Konstitucija, nei su mūsų tarptautiniais įsipareigojimais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nori paklausti gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiama pranešėja, jūs aiškinamajame rašte teigiate, kad jeigu valdžios institucijos teikia pirmenybę prigimtinę šeimai ir laiko skirtingų lyčių santykius socialiai priimtinesniais ir vertingesniais nei tos pačios lyties asmenų santykius, tai tai yra diskriminacija, nesvarbu, ar tai teigiate jūs, ar Europos Žmogaus Teisių Teismas. Prašau pasakyti, ar jūs neigiate Lietuvos valstybės suverenitetą įstatymais nustatyti ir ginti tam tikrą šeimos sampratą? Jeigu jums Europos Žmogaus Teisių Teismas yra svarbiau nei Lietuvos Konstitucija ir lietuvių tautos siekis išlaikyti prigimtinę šeimos ir lyties sampratą, tai ar tai nėra tam tikra Konstitucijos, valstybės ir tautos išdavystė?

E. DOBROWOLSKA (LF). Dėkoju už jūsų klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad jūsų citata yra Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo dalis. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad Konstitucinis Teismas 2019 metais yra išaiškinęs, kad šeima yra lyčiai neutrali, kitaip sakant, nepaisant, ką jūs teigiate ar neigiate, šeima yra lyčiai neutrali.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūsų nori paklausti gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, iš tikrųjų sveikinu ministrę dėl vienos vietos, kad tikrai uoliai, tvarkingai įgyvendina Žmogaus Teisių Teismo sprendimus, yra ir kitų, kurie neįgyvendinti. Mes iš savo bendruomenės, gal iš teisinės bendruomenės, pažiūrėjome. Iš esmės Žmogaus Teisių Teismas tik labai siaurai pasisakė. Tikrai, na, galime ginčytis, aišku, teisininkai esame, aš nemanau, kad būtina keisti įstatymą, jei vertiname siaurąją pras-

me patį Žmogaus Teisių Teismo sprendimą. Ar jūs nesutinkate, kad iš tikrųjų per daug drastiškas jūsų pasiūlymas skaitant visą patį Žmogaus Teisių Teismo sprendimą šitoje byloje?

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū už tikrai teisinį klausimą ir gerą klausimą. Verta atkreipti dėmesį į pačią bylą. Teismas, nagrinėdamas šią bylą, nagrinėjo ne tik pačią cituotą nuostatą, kurios siūloma atsisakyti, bet Teismas nagrinėjo ir vertino Seimo narių pasisakymus, kai papildomu komitetu buvo SRDK, jeigu neklystu. Buvo pasisakyta, kad šitos nuostatos taikymo tikslas yra išskirti šeimas ir, jeigu kalbama apie kitokias šeimas, kad informacija būtų ribojama. Pats kontekstas buvo vertinamas, kokių tikslu ta nuostata buvo priimta. Turbūt dėl formuliuotės mes galėtume kaip teisininkai diskutuoti, bet pats tikslas ir buvo paties, na, Teismo vertintas ir ypač Ministrų Komiteto, kodėl sugriežtinta kontrolė, nes pats taikymas nuostatos, kurią kartais galima neutraliai skaityti, deja, buvo labai kryptingai nukreiptas į tai, ką mes ir turime kaip pasekmes.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū. Ponia pranešėja, jūs kėsinatės į šeimą – niekinti, devalvuoti šeimos statusą. Jūs ką tik sakėte, kokių tikslu? Jeigu jūs klausėtės, ką aš anksčiau sakiau, esu sakęs, yra homoseksualumą igimę ir igiję asmenys, o tų visų organizacijų tikslas – padaryti, kad kuo daugiau būtų pasaulyje ir Europoje homoseksualių asmenų. Tai kodėl jūs... Ar suvokiate, kad jūs skatinsite homoseksualumą, ar jūs nesuvokiate? Kaip jums išaiškinti, kad yra nusikaltimas civilizacijai?

E. DOBROWOLSKA (LF). Neišgirdau klausimo, bet turbūt pasinaudosiu galimybe pakomentuoti. Nepaisant, ką jūs teigiate ar neigiate, Konstitucinis Teismas yra pasakęs – šeima yra neutrali lyčiai.

PIRMININKAS. Atsakėte jau? Gerai. Klausia gerbiamas A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiama ministre, iš tiesų šiek tiek gal net ir apmaudu, kad šitas klausimas išvis socialdemokratų dėka liko šios dienos posėdžio darbotvarkėje, tačiau jeigu jau liko, vis dėlto pasinaudosiu proga ir paklausiu jūsų tokio, mano galva, paprasto klausimėlio, šiek tiek galbūt panašaus į R. Žemaitaičio, kaip jis klausė.

Žiūrėkite, gerbiama ministre, man atrodo, teisėkūroje galioja labai paprasta praktika: jeigu gali įstatymo nekeisti ir jeigu jo nuostatos nekelia kokių nors praktinių sunkumų būti įgyvendinamos, tai tiesiog jo nereikia keisti. Ar jūs sutinkate su tuo, kad pagrindinis motyvas keisti šią nuostatą yra išskirtinai politinis, tai yra artėjantys rinkimai ir siekis dar kartą pabrėžti jūsų rinkimų programoje įtvirtintus pažadus? O jeigu ne, gal galėtumėte įvardinti, be Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo, kokių sunkumų buvo praktiniu lygmeniu įgyvendinti šito įstatymo nuostatas, tas, kurios yra, kurias jūs siūlote išbraukti, ar buvo kokių nors sunkumų?

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už tikrai gerą klausimą. Norėčiau patikinti, kad tai yra visų pirma teisinis klausimas. Turbūt verta prisiminti, kokių būdu ši įstatymo nuostata atsirado įstatyme, kuriame jos siūloma atsisakyti.

Įstatymo nuostata iš esmės buvo vetuota dviejų Prezidentų: tiek Jo Ekscelencijos V. Adamkaus, tiek D. Grybauskaitės. Tik darbo grupei sudarius ir priėmus kito žodyno nuostatą vėl tokia pačia argumentacija ir tikslu, mes turėjome šios nuostatos ne tik priėmimą, bet ir įgyvendinimą.

Ką mes matėme praktikoje? Ši nuostata tiesiog yra taikoma informacijos skleidėjams ir rengėjams. Ne vienu atveju ir išimtinai tuo tikslu ir buvo pritaikyta. Tais atvejais, kai buvo informuojama apie eitynes, vienai žiniasklaidos priemonei buvo uždrausta informuoti darbo metu – tik vakare tokią informaciją skleisti. Kitais atvejais knyga „Gintarinė širdis“ buvo pritaikyta išimtinai diskriminaciniu pobūdžiu.

Tai, ką mes matome ir ką jūs savo klausime teisingai pažymėjote, šios nuostatos praktinis taikymas lėmė, kad turėjome tiek Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą, tiek kitų bylų teismuose. Kitaip sakant, tai nėra neįvykusi nuostata ir būtent jos taikymas ir egzistavimas mums sukelia tarptautinių pasekmių.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, matau jūsų akyse didžiulį susirūpinimą ir norą, kad būtų įteisintos tos nuostatos, apie kurias kalbate. Prašom patikslinti, ar atsisakymas pamatinių vertybių dėl saviraiškos laisvės bylos Europos Žmogaus Teisių Teisme yra besąlyginė prievolė mūsų valstybei? Tai būtų viena.

Antra. Ar suvereno šeimos klausimais praradimas, manau, yra... na, tikrai nėra mūsų valstybės prioritetas. Ką galbūt jūs, kaip ministrė, siūlytumėte daryti, kad tokio supriešinimo ir tos nuostatos, kurią dabar siūlote išbraukti, na, nereikėtų... ir kad mes labai tvarkingai, kaip ir darėme daugelį metų, turėtume šią nuostatą ir taip pat galėtume laikytis Konstitucijos 38 straipsnio prioritetiškumo?

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū už gerą klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad šis įstatymo projektas ir pasiūlymas atsisakyti šios nuostatos nekeičia nei Civilinio kodekso nuostatos, nei Konstitucijos nuostatos. Mes kalbame išimtinai apie šio įstatymo nuostatą, kuri riboja informaciją skleidėjams ir rengėjams. Mes nekeičiame tų nuostatų, kurias jūs citavote iš Civilinio kodekso, mes nesprendžiame dėl to reguliavimo, kurį šiandien turime dėl šeimos, dėl santuokos, partnerystės ir kitų dalykų. Tai yra išimtinai dėl visuomenės informavimo, dėl tų nuostatų, dėl kurių jau pasisakė ne tik Europos Žmogaus Teisių Teismas, bet ir dėl labai panašaus atvejo. Yra ir Vengrijos atvejis, kuris irgi jau yra teisme.

PIRMININKAS. Dėkoju, laikas senka, matyt, paskutinis klausia gerbiamas A. Veryga. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, ministre, už pristatymą. Argumentuojant čia daug kartų nuskambėjo žodžiai apie informacijos suvaržymą, teisę ją skleisti ir panašiai. Tai aš noriu jūsų paklausti, ar jūsų manymu, egzistuoja skirtumas tarp informavimo ir propagandos bei indoktrinavimo? Jeigu egzistuoja, tai koks jis yra, kaip jūs jį apibūdintumėte?

O kitas klausimas būtų toks. Gal jūs galite man kaip nors, ar moksliškai, ar teisiškai, paaiškinti, koku būdu Jungtinėse Amerikos Valstijose per keletą dešimtmečių LGBT bendruomenei save priskiriančių suaugusių asmenų skaičius išaugo dešimt kartų? Tai yra oficiali jų statistika. Labai ačiū.

E. DOBROWOLSKA (LF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš tik leisčiau, jeigu leisite, pataisyti jus, nes jūsų klausimas yra menamas ir suponuojama tai, kas nėra faktai. Šiandien galiojanti nuostata neapima propagandos draudimo, mes nesiūlome to braukti, nes to jau dabar nėra. Tai, kaip skambėjo jūsų klausimas, lyg šiandien būtų leidžiama kažkokia propaganda arba draudžiama propaganda, o mes siūlytume atsisakyti, tokio sakinio jau dabar nėra įstatyme. Mes kalbame labai aiškia apimtimi, kiek informacijos rengėjas ar skleidėjas gali informuoti ir kalbėti apie kitokias šeimas, tai yra siaura apimtimi. Mes nekalbame apie Civilinio kodekso, Konstitucijos pakeitimą. Mes netgi nekalbame apie partnerystę ir kitus institutus. Mes kalbame labai siaura apimtimi. Ir tai, ko jūs klausiate, suprantu tikslą, bet tai nėra susiję su šiuo įstatymo projektu.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama ministre. Laikas, skirtas klausiti, baigėsi. Dabar motyvai už. Gerbiamas L. Slušnys. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. N. Dangvydė-Macatė, kuri buvo puiki lietuvių kalbos specialistė, visiškai atsidavusi Lietuvai ir jos nepriklausomybei, net sapne turbūt tuo metu nesusapnavo, kad bus pirmoji, gal net ir vienintelė, atkurtoje Lietuvoje, kurios knygas uždraus platinti.

Esu tikrai už šias pataisas, nes nuo pat pirmos akimirkos tą žmogų pažinojau asmeniškai. Nuo pat pirmosios akimirkos nesupratau, kaip galima nepriklausomoje Lietuvoje tokius dalykus daryti – drausti ir riboti. Aš manau, kad mes turime, jeigu esame civilizuota šalis, žiūrėti į tai, ką sako Europos Žmogaus Teisių Teismas, atsižvelgti į jo sprendimus, ir tai būtų viena iš didžiausių dovanų N. Dangvydei-Macatei, kuri šio pokyčio valstybėje taip ir nesulaukė.

Aš manau, kad tai dar vienas įrodymas mūsų visai bendruomenei, Seimo nariams, kaip svarbu laiku ir tinkamu laiku priimti sprendimus, išmintingus sprendimus, kad jais galėtų dar pasidžiaugti gyvi esantys žmonės. Šis žmogus mirė. Nemanau, kad neprisidėjo tokie sprendimai, nes tai žmogus, kuris tikrai išgyveno giliai tokį smūgį, kai buvo uždrausta knyga. Mes turime keistis ir keistis šiandien.

Aš tikrai siūlau balsuoti ir šią ydingą nuostatą pakeisti, nes šiuo metu pagal šią nuostatą... Niekaip neįsivaizduoju, kaip mes galime pakenkti šeimoms ugdyti savo vaikus pagal jų vertybines nuostatas, pakeitę įstatymą taip, kaip dabar rekomenduojama. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiama kolegė A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Na, tai toks melų ir melagių vakarėlis. Bent jau susidaro įspūdis, klausant kai kurių ministrės argumentų. Visų pirma, įstatymo projekto priėmimas nėra būtinas

Žmogaus Teisių Teismo sprendimui įgyvendinti. Teismas gali paprastai bylose pasisakyti dėl būtinybės keisti teisės aktus ir kartais pasisako. Šiuo atveju nebuvo pasisakyta ir tokios prievolės sprendime valstybei įrašytos nėra.

Kitas dalykas, yra melas, kad ir dabar šiuo įstatymu, kurį norima pakeisti, Lietuvoje draudžiama teikti informaciją nepilnamečiams. Pasiskaitykime, kokia yra įstatymo šiuo metu galiojanti norma. Tai yra draudžiama nepilnamečiams pateikti informaciją, kuria niekinamos šeimos vertybės ir kuria yra skatinama kitokia, nei Konstitucijoje įtvirtinta, santuokos sudarymo forma. Tai, visų pirma, turi būti niekinimas ir, kitas dalykas, turi būti skatinimas kitokios santuokos sudarymo formos, negu yra Konstitucijoje. Nei niekinimas, nei skatinimas nėra paprastas informacijos pateikimas.

Ką dabar daro ministrė, išbraukdama šį ribojimą? Jinai iš esmės leidžia vaikų akivaizdoje niekinti šeimos vertybes ir jinai leidžia skatinti vaikus sudaryti kitokias santuokas, homoseksualias santuokas, kurios nėra įtvirtintos Konstitucijoje. Tai štai šitų dviejų tikslų ir yra siekiama. Dėl to tikrai siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Tai, gerbiami kolegos, kviečiu užimti darbo vietas, nes tik iš jų galite balsuoti. O mes dabar ir balsuosime, nes jau atėjome į balsavimo langą.

Taigi nuo šio įstatymo, kuris ką tik buvo pristatytas ir pateiktas, ir pradėsime. Tai 2-3 klausimas – Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3270. Balsuojame dėl Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo. Vyksta balsavimas po pateikimo.

Užsiregistravo 126, balsavo 125: už – 50, prieš – 56, susilaikė 19. Taigi įstatymui nėra pritarta. Gerbiami kolegos, aš suteiksiu žodį replikoms. Reikia apsispręsti, ar grąžiname iniciatoriams tobulinti, ar atmetame. Ar bendru sutarimu grąžiname, ar balsuojame? Balsuojame. Gerai, balsuojame. Kas už – tai grąžinti iniciatyvą tobulinti, kas prieš – tai atmesti. Balsuojame. Balsuojame, kaip toliau pasielgti su įstatymo projektu, kurį ką tik aptarėme ir balsavome. Kas balsuoja už – tai grąžinti iniciatyvą tobulinti, kas balsuoja prieš – tai atmesti. Gerbiami kolegos, šiek tiek rimties salėje, nes aš pats savęs beveik negirdžiu. Čia gal, aišku, susiję su mano klausa, bet, na, vis tiek.

Užsiregistravo 125, balsavo 124: už – 62, prieš – 62. Taigi labai jau lygi pusiausvyra parlamente. Tai gal dar kartą balsuojame, matau, kad ateina daugiau kolegų, tai gal kaip nors nusvers į kurią nors pusę, gal kas nors persigalvos, gal mygtuką ne taip paspaudė. Balsuojame dar kartą, nes kai lygu, tai tikrai balsavimas neaiškus. Balsuojame. Kas už – tai grąžinti tobulinti, kas prieš – tai atmesti. Balsuojame dėl to, kaip pasielgti su projektu: už – tai grąžinti tobulinti, prieš – atmesti.

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 61, prieš – 62. Taigi įstatymo projektas atmestas. (*Plojimai*) Kažkur dingo vienas už balsuojantis.

Gerai. Gerbiami kolegos, dabar replikos per šoninį mikrofoną. M. Puidokas per centrinį mikrofoną, prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Tai aš noriu visų pirma padėkoti kolegoms tiek iš opozicijos, tiek iš valdančiosios daugumos, kad Dievas apšvietė protą ir vis dėlto mes suprantame, kad šeimos vertybes reikia saugoti, reikia ginti ir vaikai turi gerbti tėtį, mamą, suprasti, kad yra tik dvi lytys – vyras ir moteris, ir nėra tokio dalyko kaip neutrali lyčiai šeima, mielieji. Jeigu mes norime, kad Lietuva neišnyktų, tai gerbkime ir mylėkime tėtį, mamą ir tradicines šeimas. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar gerbiamas V. Ažuolas per šoninį mikrofoną.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Galima pasidžiaugti, kad krikščionys satanizmo nepraleido, nepadėjo net pertrauka.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (MSNG). Žinote, kai paskaičiau, ką siūlo Laisvės partija, kad galima niekinti šeimą, niekinti Konstituciją, Civilinį kodeksą, tai nepatikėjau, kad gali būti užregistruotos tokios įstatymo pataisos. Bet tikrai džiugu, kad net ir tarp krikščionių demokratų (tiksliai nesuskaičiavau) apie 16 Seimo narių nepasidavė galbūt premjerės spaudimui, bet pabalsavo pagal savo sąžinę. Tai tikrai džiugina, tikrai šis sprendimas mane džiugina, kad užteko sveiko proto, sveikos nuovokos Seimo nariams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replikos išsakytos. Toliau einame pagal darbotvarkę, tiksliau, grįžtame į posėdžio rytinę dalį.

15.50 val.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3172, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3173, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3174, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 29¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3175, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3176, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3177, Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3178, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3179, Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 17, 18, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 55, 59, 61, 65, 70 straipsnių ir priedo pakeitimo, įstatymo papildymo 52¹ straipsniu ir 46 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3180 (*pateikimo tęsinys*)

Ir čia buvo 1-14 klausimas, visas blokas – tai Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektas ir visi lydimieji. Buvo padaryta pertrauka ir likęs tik balsavimas. Taigi balsuojame dabar dėl Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3172 ir viso lydimųjų bloko, tai yra nuo 1-14.1 iki 1-14.9 klausimo. Balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 129, balsavo 127: už – 66, prieš – 35, susilaikė 26. Taigi pritarta po pateikimo.

Dabar reikia apsispręsti dėl komitetų. Gerbiami kolegos, apeliuoju į supratingumą. Čia yra prie lydimųjų ne visai sutampantys komitetai, vienur vienas pagrindinis, kiti papildomi. Ar galime taip, kaip parašyta projekte, pritarti bendru sutarimu dėl komitetų? Na, jeigu yra papildomų kažkur, žinoma, galite pasakyti, bet taip, kaip parašyta, galime pritarti? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Ar galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taigi klausimas yra išspręstas.

15.51 val.

Civilinio kodekso 2.46, 2.47, 2.54, 2.57, 2.62, 2.63, 2.64, 2.66, 2.68, 2.70 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3213, Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3214, Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 6, 7, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3215, Regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3216, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3217, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 6, 8, 18, 19 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3218, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 5, 6, 7, 8, 8¹, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3219, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 7, 12, 45 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3220, Individualių įmonių įstatymo Nr. IX-1805 5 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3221, Mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 4, 6, 6¹, 10 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3222, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 4, 5, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3223, Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3224, Privачios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3225, Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 4, 6¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3226, Labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3227, Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3228, Žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3229 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau grįžtame prie popietinės darbotvarkės. Čia buvo visas blokas nuo 2-2.1 iki 2-2.17 klausimo, tai yra Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3213

ir visi lydimieji, didelis blokas. Balsuojame po pateikimo. Taip, paleidžiame trumpą balsavimą, vis tiek visi jau darbo vietose, pasiruošę balsuoti. Gerai, pataupysime šiek tiek laiko.

Užsiregistravo 125, balsavo 117: už – 93, prieš nėra, susilaikė 24. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Vėlgi, gerbiami kolegos, ne visai sutampa komitetai prie pagrindinio ir lydimųjų, įvairūs čia yra variantai. Ar galime taip, kaip numatyta projekte, pritarti pagrindiniams ir papildomiems komitetams?

Gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, prašyčiau dėl protokolo mano balsą įskaityti už.

PIRMININKAS. Jūsų balsas už, įskaitome.

Gerbiamas Z. Balčytis dar priėjo prie mikrofono. Prašau.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Čia kalbama dėl 2-2.15 klausimo, dėl Labdaros ir paramos įstatymo. Kiek žinau, yra numatyta, kad Audito komitetas būtų skirtas, tai aš siūlau jo neskirti. Kadangi čia yra patikslinamos tikrai elementarios nuostatos, tai gali padaryti pats Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomą komitetą aš turiu omenyje.

PIRMININKAS. Tai čia kaip pagrindinis yra siūlomas Audito komitetas.

Z. BALČYTIS (DFVL). Taip. Aš manau, kad tai turėtų būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

PIRMININKAS. Jūs siūlote, kad dėl šio įstatymo kaip pagrindinis turėtų būti Teisės ir teisėtvarkos komitetas?

Z. BALČYTIS (DFVL). Taip, kadangi tai yra tikrai teisinės detalės ir kalbama...

PIRMININKAS. Supratau. Aš žiūriu į gerbiamą pirmininkę. Ar pritartumėte, kad šitą klausimą mes svarstytume jūsų komitete?

Z. BALČYTIS (DFVL). Nereikalingas laiko gaišinimas.

PIRMININKAS. Pritariate? Gerai, tai bendru sutarimu tada padarome pakeitimą. Tada dėl 2-2.15 klausimo kaip pagrindinis yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

Toliau gerbiama L. Nagienė buvo, man atrodo, pagal eilę. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Mano balsą įskaitykite už, nespėjau.

PIRMININKAS. Jūsų balsas taip pat už. Tada, man atrodo, gerbiamas A. Vinkus buvo. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKAS. Jūs taip pat už balsavote. Ir gerbiamas J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Dėl vedimo tvarkos. Gal galėtumėte įvardinti, kokie komitetai, nes mes nematome kompiuteryje, tai dėl to sunkiau apsispręsti.

PIRMININKAS. Supratau, nematote. Gerai, tuojau pasakysiu. Dėl pagrindinio – Civilinio kodekso įstatymo – Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagrindinis, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas papildomas, dėl Asociacijų įstatymo – Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagrindinis, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas papildomas, Biudžetinių įstaigų įstatymo – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pagrindinis, Regioninės plėtros įstatymo – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pagrindinis, Teisėkūros pagrindų įstatymo – Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagrindinis ir papildomas Valstybės valdymo. Toliau, dėl Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo – pagrindinis Valstybės valdymo, dėl Viešųjų įstaigų įstatymo – pagrindinis Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, dėl Akcinių bendrovių įstatymo pagrindinis – Ekonomikos komitetas, dėl Individualių įmonių įstatymo pagrindinis – Ekonomikos komitetas, dėl Mažųjų bendrijų įstatymo pagrindinis – Ekonomikos komitetas, dėl Ūkinių bendrijų įstatymo pagrindinis – Ekonomikos komitetas, dėl Advokatūros įstatymo pagrindinis – TTK, dėl Privačios detektyvinės veiklos įstatymo pagrindinis – TTK, dėl Kooperatinių bendrovių įstatymo pagrindinis – Ekonomikos komitetas, dėl Labdaros ir paramos fondų įstatymo sukeitėme, tai dabar pagrindinis – TTK ir viskas. Toliau dėl Tarptautinių sankcijų įstatymo pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, dėl Žemės ūkio bendrovių įstatymo pagrindinis – Kaimo reikalų komitetas. Viskas. Dabar gerbiama A. Kubilienė per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke, prašau palikti tą patį balsavimo laiką, netrumpinti, nes mes norime suprasti, už ką balsuojame, reikia pasižiūrėti, perskaityti, nes labai greitai, paskui visi ateina prie mikrofono ir prašo...

PIRMININKAS. Gerai, ilgąjį balsavimo periodą. Gerai, juolab kad nelabai čia ir liko tų balsavimų, tai čia jau kitam posėdžio pirmininkui bus. Ačiū. Dabar gerbiama A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš dėl prieš tai buvusio balsavimo užsiregistravau, bet nespėjau paspausti, tai norėčiau, kad būtų įskaitytas balsas už.

PIRMININKAS. Prieš tai buvęs balsavimas?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, dėl Vidaus tarnybos įstatymo.

PIRMININKAS. Dėl Vidaus tarnybos įstatymo – už, gerai. Ir A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Mano balsą prašau įskaityti už dėl paskutinio balsavimo.

PIRMININKAS. Irgi paskutinis balsavimas. Gerai. Daugiau nematau prie šoninių mikrofonų. Dabar su vienu pakeitimu bendru sutarimu visiems komitetams ar galime? Ne, gerbiamas R. Šarknickas dar nori.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Čia dėl tos pačios greitosios juostos bėgimo, tai irgi nesusėjome, tai už. Ir kolega Stasys – už.

PIRMININKAS. Irgi už, paskutiniame balsavime už jūsų balsas. Tai kaip čia dabar – balsavome, balsavome, visi buvo savo vietose ir staiga niekas nebalsavo. Taip, gerbiama R. Šalaševičiūtė. Prašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Aš noriu pasakyti, kad aš... Kai balsavome, ar atmesti, ar palikti, ten vienu balsu kaip ir buvo atmesti, bet aš ten balsavau, mano balso taip pat nebuvo. Aš balsavau už, kad atmestume.

PIRMININKAS. Gerai.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Balso nėra, ko gero, yra problema. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Bet koku atveju tai rezultato nekeičia, nes mes ar taip, ar taip atmetėme. Tai gerai. Gerbiami kolegos, dėkoju. Neįsismarkaukime. Man atrodo, bendru sutarimu dėl komitetų pritarėme. Dabar klausimas dėl datos. Siūloma svarstyti VIII (pavasario) sesijoje. Ar tinka? (*Balsai salėje: „Gerai!“*) Gerai, tinka bendru sutarimu. Viskas, klausimas išspręstas.

15.57 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3266, Administracinių nusižengimų kodekso 385, 386, 387, 393, 394, 395, 396 ir 443 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3267 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4.1, 2-4.2 klausimai, projektas Nr. XIVP-3266. (*Balsai salėje*) Nutraukiame, paaiskime ilgą. Susitarėme, viskas gerai. Ir darbotvarkės 2-4.2 klausimas, projektas Nr. XIVP-3267. Tai yra Aviacijos įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo pakeitimai. Balsuojame.

Užsiregistravo 129, balsavo 129: už – 121, prieš nėra, susilaikė 8. Taigi po pateikimo yra pritarta. Dėl Aviacijos įstatymo siūlomas pagrindinis – Ekonomikos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso siūlomas, aišku, kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti gruodžio 12 dieną. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Gerai, apsisprendėme.

15.59 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234 (pateikimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 2-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso jau 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3234. Taip pat balsuojame po pateikimo.

Užsiregistravo 128, balsavo 127 ir visi 127 balsavo už. Taigi po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės teisėtvarkos komitetas, papildomas – Sveikatos reikalų komitetas. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta. Siūloma svarstyti VIII (pavasario) sesijoje. Galime bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

16.00 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9¹, 9², 11, 12¹, 14, 18, 20, 23, 26, 26¹, 26², 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3249, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 11, 13 ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3250, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 13, 15², 15³, 46 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3251, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3252, Administracinių nusižengimų kodekso 56, 57, 58 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3253, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3254, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3255 (*pateikimo tęsinys*)

Taip pat esame apsisprendę, tiksliau, padiskutavę dėl darbotvarkės 2-6.1 klausimų bloko – Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3249 ir lydimųjų projektų.

Užsiregistravo 129, balsavo 129: už – 84, prieš – 1, susilaikė 44. Pritarta po pateikimo.

Apsispręskime dėl komitetų. Taigi siūlomi tokie komitetai. Dėl Sveikatos draudimo, Sveikatos sistemos, Sveikatos priežiūros įstaigų, Visuomenės sveikatos priežiūros, Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymų projektų kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas, o dėl Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projekto kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas – Sveikatos reikalų komitetas. Ar galime tokiai komitetų sudėčiai pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Čia buvo siūlymas svarstyti pavasario sesijoje. Galime bendru sutarimu dėl pavasario sesijos? Ne, gerbiama I. Pakarklytė turi kitą nuomonę. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Prašyčiau vis dėlto balsuoti. Matau, kad Sveikatos reikalų komitetas randa laiko klausymams apsvarstyti tokius klausimus kaip garinamojo tabako įrenginių pardavimas vaistinėse, tai, manau, šiai esminei reformai tikrai būtų galima skirti prioritetą, juolab kad ne pirmą kadenciją yra diskutuojama. Siūlau balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs siūlote, kad liktų gruodžio 12 diena, kaip numatyta, o buvo siūloma Sveikatos reikalų komiteto pirmininko, kad tai būtų pavasario sesijoje. Galime balsuoti alternatyviai. Kas už (dabar klausomės), kas už, vadinasi, už tai, kaip numatyta, gruodžio 12 dieną, kas prieš, tai už naują siūlymą, kad būtų pavasario sesijoje. Kas už – gruodžio 12 dieną, kas prieš – pavasario sesijoje. Antanas, man atrodo, ne taip. Stabdome balsavimą. Žiūrėkite, stabdome balsavimą. Darbotvarkėje buvo numatyta, kad gruodžio 12 dieną. Kas balsuoja už, lieka prie gruodžio 12 dienos, kas balsuoja prieš, balsuoja už naują siūlymą – pavasario sesijoje. Ar dabar aišku? Balsuojame. Kas už – gruodžio 12 dieną, kas prieš – pavasario sesijoje.

Užsiregistravo 127, balsavo 126: už – 48, prieš – 78. Taigi, pavasario sesijoje.

Gerbiamas V. Mitalas per centrinį mikrofoną.

V. MITALAS (LF). Replika po balsavimo, gerbiamas pirmininke. Aš kažko nesuprantu. Buvo parašyta, kad valstybinių ligonių kasų ir teritorinių ligonių kasų reforma vyks daug anksčiau. Deja, mes tik dabar sulaukėme pateikimo. Labai svarbus dalykas. Mes jį turime svarstyti normaliu greičiu. Ar A. Matulas įstrigdys dar vieną reformą, kaip įstrigdė dėl Odontologų rūmų, taip ir šitą sveikatos sistemos optimizavimą įstrigdys? (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, tylos salėje, kolegos!

V. MITALAS (LF). Tai yra nesąmonė!

PIRMININKAS. Negirdžiu, ką kalba kolega. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad tikrai jaudinanti kalba, bet gerbkime kolegą, kuris kalba tuo metu prie mikrofono. Jūs taip šaukiate, kad aš negirdžiu, ką jis kalba. (*Balsai salėje*)

Gerbiamas A. Matulas – replika po balsavimo. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Noriu pasakyti kolegai, kad visos sveikatos priežiūros reformos,

pertvarkos ir Klaipėdos greitosios pagalbos sistemos įstaigų tinklo optimizavimas įvyko prie A. Matulo, jam pirmininkaujant. Ne prie kitų, bet prie A. Matulo. Niekas nestabdo. Pavasarį, praėjo sesijoje, aš buvau su kolegomis, kolege Rimante, kitais, įregistravęs panašų įstatymą dėl ligonių kasų tinklo optimizavimo. Jūsų iniciatyva buvo išbrauktas iš darbotvarkės šis klausimas, nes jums nepatiko kai kurie kiti dalykai, kurie gina privatinius, jus gina. *(Balsai salėje)* Ir tai buvo numatyta daryti nuo 2024 metų sausio mėnesio. *(Balsai salėje)* Jūs to neįtraukėte į darbotvarkę. Tai jūs dabar įsivaizduojate, kad, gruodžio mėnesį apsvarsčius, nuo sausio 1 dienos galima optimizuoti ligoninių tinklą, taip staiga, ar ne? Protas yra, logika turi įsijungti. *(Balsai salėje)* Be abejonės, kad ir mano iniciatyva tinklas bus optimizuotas...

PIRMININKAS. Gerbiamas Antanai.

A. MATULAS (TS-LKDF). ...bet tai bus daroma solidžiai. Jūs perskaitykite 26 lapus aiškinamojo rašto ir pamatysite, kad ten yra daug kitų dalykų, kurie galbūt gali pažeisti pacientų arba medikų teises, ir tai reikia labai apsvastyti ir įsigilinti.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas Antanai. Suprantu, kad labai svarbu yra pasisakyti, bet jūs toliau, man atrodo, sukėlėte pasisakymų audrą. Tai gerbiamas A. Mazuronis dabar. Prašau.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš kreipiuosi į jus frakcijos vardu ir prašau jūsų, tiksliau, net ne prašau, o gal reikalauju iš jūsų iškviesti į salę valymo kompaniją, su kuria Seimas turi sudaręs sutartį, nes panašu, kad salėje ne tik dūžta lėkštės, tačiau ištisi servizai. *(Šūksniai salėje)*

PIRMININKAS. Kol kas nemačiau nė vieno puodelio sudužusio. Tai gerbiamas E. Gentvilas – per šoninį mikrofoną.

E. GENTVILAS (LSF). Siūlau šį ginčą tarp V. Mitalo ir A. Matulo išspręsti koalicijos taryboje, o ne čia.

PIRMININKAS. Dėkoju už repliką. Taip, kolegos bando popierinius puodelius sudaužyti, bet nesiseka. Gerbiamas R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, iš tiesų kažkada praėjusioje sesijoje E. Gentvilas labai gerai pasakė: nesileisime daugiau psichopatų šokdinami ir šokinami. Iš tikrųjų panašu, kad koalicija temperatūrą pasiekė, A. Matulas teisingai apgynė ir komiteto poziciją, ir savo poziciją čia labai tvarkingai. Ir dabar sako: koalicijos taryboje. Augi, prie širdies padėk, kada paskutinį kartą kaip koalicija susirinkote? Niekas ten jūsų nekviečia, jūs ten nereikalingi esate konservatoriams. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiama I. Pakarklytė – per centrinį mikrofoną. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Taip, tai du faktai apie projektų svarstymo greitį. Odontologų rūmų projektas vilkinamas sėkmingai nuo kadencijos pradžios. Trejus metus Odontologų rūmų projektas vilkinamas. Taip pat mano ir kitų kolegų teiktas projektas dėl ligonių kasų vadovų kadencijų irgi jau daugybę laiko vilkinamas yra. Tai faktai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas D. Griškevičius – per šoninį mikrofoną.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Noriu pasiteirauti. Iš tikro, man atrodo, šiaip nuskambėjo Eugenijaus geras pasiūlymas dėl politinės kultūros, tačiau viešojoje erdvėje teko ne kartą skaityti, kad politinės koalicijos tarybos tokios nėra ir ji nevyksta. Tai noriu pasiklausti, ar ji vyksta, ar nevyksta? Nes jau... *(Balsai salėje)* Jau vyksta? Gerai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau gerbiamas A. Matulas – per šoninį... Atsiprašau, A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). A. Matulas turi daug plaukų, o aš dar daugiau.

PIRMININKAS. A. Matulas jau pakalbėjo. Gerbiamas A. Vinkus dabar.

A. VINKUS (LVŽSF). Kolegos, kadangi šiandien yra Diplomato diena, aš noriu nuoširdžiai visus pasveikinti su Diplomato diena ir pasakyti jums čia, dabar toje emocijų audroje, kuri buvo, kas yra diplomatija. Tai yra aukščiausia kultūros forma bendraujant su žmonėmis. Linkiu bendrauti aukščiausia kultūros forma. *(Plojimai)*

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama A. Vinkui. Tai buvo labiausiai man šiandien patikusi replika per šoninį mikrofoną. Gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašau.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). O kadangi nebuvo replikos, kuri man labiausiai patiktų, tai štai ką noriu pasakyti. Kai kilo šitas *vibrato* salėje, aš pagaliau pasijutau kaip Anglijos parlamente. Aš manau, jėga!

PIRMININKAS. Pagaliau dirbti pradėjome. (*Balsai salėje*) Gerbiami kolegos, ar tikrai niekas nebenori pasisakyti per šoninį mikrofoną? Kadangi tikrai niekas nebenori, tai visus balsavimus įvykdėme, jeigu aš neklystu. (*Balsai salėje*) Jeigu klystu, pataisykite mane.

16.09 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3210, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3211, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3212 (*pateikimas*)

Kviečiu toliau pirmininkauti gerbiamą V. Mitalą, o gerbiamą viceministrę S. Ščajevienę kviečiu į tribūną pristatyti 2-7 klausimo bloką, tai yra Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektą ir du lydimuosius. Tai prašau gerbiamą viceministrę ir perduodu pirmininkavimą V. Mitalui.

S. ŠČAJEVIENĖ. Gerbiami Seimo nariai, šiandien norėčiau jums pristatyti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir du jo lydimuosius įstatymų projektus. Po 2023 metų savivaldybių tarybų ir merų rinkimų praktikoje pradėjus taikyti naują vietos savivaldos modelį išaiškėjo tam tikri teisinio reglamentavimo trūkumai, kurie paskatino patobulinti nuo 2023 m. balandžio 1 d. įsigaliojusį Vietos savivaldos įstatymą. Siekdama užtikrinti efektyvų teisėkūros procesą, Vidaus reikalų ministerija inicijavo suinteresuotų institucijų, tai yra Savivaldybių asociacijos, Vyriausybės atstovų, Savivaldybių kontrolierių asociacijos ir kitų institucijų, diskusijas dėl Vietos savivaldos įstatymo taikymo praktikoje kylančių neaiškumų bei problemų išgryninimo ir galimų sprendimo būdų, kaip būtų galima spręsti. Šių diskusijų metu praktikoje kylančios problemos buvo vertintos dviem aspektais. Pirmas, neaiškumai, reikalaujantys vieningos teisės normų aiškinimo praktikos suformavimo. Dėl šios priežasties Vidaus reikalų ministerijos internetinėje svetainėje atsirado rubrika „Dažniausiai užduodami klausimai apie vietos savivaldos modelį“, kurioje nuolat keliami ir atnaujinami dažniausiai praktikoje kylantys aktualūs klausimai, nereikalaujantys teisėkūros iniciatyvų. Antras aspektas – buvo išgrynintos ir tos problemos, kurios reikalauja teisėkūrinės intervencijos.

Taigi trumpai šiandien pristatysiu, kokie yra esminiai klausimai po darbo grupės apsvarstymų ir kokios problemos yra sprendžiamos šiame įstatymo projekte. Pirmą problemą, kuri išaiškėjo praktikoje ir kurią stengiamės atliepti, yra aiškiau reglamentuoti savivaldybės tarybos ir mero funkcijas. Antra problema yra aiškiau reglamentuoti savivaldybės komitetų, komisijų sudarymo ir darbo bei sprendimų priėmimo tvarką, įskaitant etikos ir antikorupcijos komisijas ir jų sudėtis. Trečia problema, kurią bandome spręsti, yra praktinės tam tikrų vadybinių procesų problemos – sprendžiami mero pavadavimo, atostogų suteikimo, komandiruočių klausimai, vicemerų paskyrimo, mero, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo atostogų suteikimo bei vykimo į komandiruotes klausimai ir kitos vadybinės problemos, kurios iškilo praktikoje.

Taip pat šiame projekte yra skiriamas didelis dėmesys savivaldybės kontrolės ir audito tarnybų nepriklausomumui užtikrinti. Yra tikslinamos nuostatos dėl savivaldybės kontrolės, audito tarnybų veiklos planų tvirtinimo, taip pat tikslinamos nuostatos, susijusios su savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų funkcijų papildymu naujomis. Šiuo metu, kaip žinote, jos gali atlikti tik išorinį finansinį ir atitikties bei veiklos auditą, tai siūlome, jog galėtų atlikti tam tikrus vertinimus. Taip pat suteikiama nauja funkcija, susijusi su infrastruktūros plėtros rėmimo programų lėšų tikrinimu ir auditavimu, jos šiuo metu, na, iš esmės kaip ir nėra audituojamos. Taip pat suteikiama teisė auditui gauti visus reikiamus dokumentus ir duomenis apie audituojamus reiškinius. Taigi siūlau pritarti šią dieną mano pristatytų įstatymų pakeitimams ir pradėti svarstyti.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dėkui. Dabar yra galimybė paklausti. Pirmasis klausia E. Sabutis. Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš irgi manau, kad šitam įstatymo projektui reikėtų pritarti. Aš tikrai noriu paklausti dėl poros dalykų. Seimo komitetuose balsuojant lemia komiteto pirmininko balsas, savivaldos tarybos komitetuose lygiai tokia pati yra praktika. Dabar jūs siūlote jos atsisakyti ir ją apsunkinti iš esmės, o motyvas yra tas, kad tarybos nariai turi, na, jie yra lygūs ir negali vieno balsas būti aukštesnis už kito balsą. Jeigu žiūrime į kitus jūsų pasiūlymus, tai jūs siūlote sugrąžinti į etikos ir antikorupcijos komisijas visuomenės atstovus ir balsavimą lygiai taip pat padaryti, puikiai žinodami, kad tada etikos ir antikorupcijos komisijose jau trečdalis atstovų būtų ne tarybos nariai, o visuomenės atstovai, kurie tikrai nėra lygūs tarybos nariams, tačiau jų balsai jau šiuo atveju lygiai taip pat būtų įskaitomi. Tai kodėl grąžinate šitą senąją praktiką iš ankstesnio įstatymo? Koks yra motyvas ją sugrąžinti ir kodėl vis dėlto apsunkinate tokį balsavimą? Jis, na, mano manymu, tikrai neturi būti apsunkinamas ir vilkinamas.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimus. Iš tikrųjų dėl balsavimo, balsų skaičiavimo, tai, beje, buvo viena iš problemų, kurią identifiko savivaldybės. Bandėme ieškoti konsensuso, kokį galbūt geriausią būdą pasiūlyti. Bet išties turbūt tai yra ta vieta, prie kurios dar galima padirbėti ir surasti bendrą sutarimą, kad iš tikrųjų komitetai ir tie balsavimai vyktų, ir vyktų sklandžiai, ir nebūtų piktnaudžiaujama tam tikrais atvejais, kai nėra priimami sprendimai ir stoja visi procesai.

O dėl antikorupcijos ir etikos komisijų, tai iš tikrųjų klausimas galbūt būtų svarstytinas dėl to, kaip atrinkti tam tikrus visuomeninius narius į šitas komisijas, kad vis dėlto etikos ir procedūrų komisija, antikorupcijos komisija atliktų darbus, ką turėtų atlikti šiandien, o ne veiktų formaliai.

PIRMININKAS. Klausia G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji viceministre, mano turbūt panašus klausimas, nors per triukšmą nelabai girdėjau. Vis dėlto komitetų darbo tvarka, kai yra balsuojama, balsai pasiskirsto po lygiai ir reikia dėl to antrą kartą balsuoti, tikrai yra nesuprantama. Pats geriausias turbūt pavyzdys, tokie patys komitetai yra ir Seime, kai lemia pirmininko balsas. Aš suprantu, kad savivaldybės taryboje dabar, kai meras ne tarybos narys, kai nebalsuoja, kai jam nesuteikta tokia teisė, tai visiškai normalu. Vis dėlto komitetuose, aš manau, yra neteisinga. Sakykite, ar būtumėte linkę tą nuostatą pataisyti, kad lemtų pirmininko balsas balsams pasiskirsčius po lygiai?

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Turbūt jau atsakiau. Bet iš esmės atviri koreguojant ir ieškant geriausio sprendimo, kaip būtų galima padaryti, jog tokių situacijų, kai išvis nėra priimami balsai, nebūtų savivaldoje. Tikslas yra vienaip ar kitaip reglamentuoti, bet čia turbūt tam ir yra parlamentas, kur galėsime labiau diskutuoti ir rasti geriausią būdą, kad tokių atvejų, kaip vyksta savivaldoje, nebūtų ir neturėtų būti, ir sprendimai būtų priimami tokie, kokių reikia Lietuvos žmonėms.

PIRMININKAS. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė. Prašom.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Gerbiama viceministre, aš norėčiau dėl viso paketo. Ir Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo pakeitimai yra numatyti. Kaip galvojate, ten iš tiesų anksčiau buvo... Anksčiau, tai yra dabar yra numatyta, kad nepriklausomo auditoriaus išvada teikiama. Jūs keičiate į savivaldybės kontrolieriaus išvadą. Kaip galvojate, ar tai nesusilpnins pačios išvados objektyvumo ir nešališkumo?

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų turbūt turime kalbėti apie savivaldos ir kontrolės institucijos stiprinimą, nes tai yra institucija, kurios tiesioginė funkcija prižiūrėti ir svarstyti, matyti ydas, kurios vyksta savivaldoje. Infrastruktūros rėmimo fondas – tai vienas iš šaltinių, iš kurio yra finansuojami tam tikri savivaldos infrastruktūros projektai. Iš esmės vietos savivaldos kontrolierių vaidmenį matytume kaip sisteminį vertindami, kur yra naudojamos, kaip yra naudojamos savivaldybės lėšos. Matome, jog šiandien tai iškrenta iš bendro konteksto.

PIRMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Važinėjant po regionus tenka vis girdėti, jog dabar merai tampa visiškais valdovais ir labai lengvai atleidžia įvairių pavaldžių įstaigų vadovus, paskiria savus žmones, dėl to vadovai pataikauja, negali skaidriai vykdyti savo funkcijų ir panašiai. Noriu

paklausti, ar ši situacija yra žinoma, ar sprendžiamas šis klausimas, ar gal ateityje numatoma spręsti?

S. ŠČAJEVIENĖ. Atsiprašau, gal galėtumėte pakartoti? Neišgirdau jūsų klausimo.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Taip. Važinėjant po regionus tenka girdėti, kad dabar merai turi itin didelę įtaką priimant ir atleidžiant vadovus, dėl to vadovai pataikauja, negali skaidriai vykdyti savo funkcijų, bijo, kad bus labai lengvai atleisti. Mano klausimas, ar tokia situacija yra iš tiesų, ar sprendžiama šita situacija šiuo įstatymo pakeitimu arba galbūt numatoma ateityje spręsti?

S. ŠČAJEVIENĖ. Turbūt savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija dėl vadovų skyrimo ne naikinama – yra paliekama. Nežinau, kurioje vietoje yra įvykusi tokia situacija, bet turbūt visokių situacijų savivaldoje pasitaiko.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama viceministre, gerai, kad imatės iniciatyvos taisyti tai, kas yra aktualu šiuo metu savivaldybėms. Ir tokio bendro pobūdžio klausimas.

Iš tikrųjų mes anksčiau Vietos savivaldos įstatymą dažniausiai koreguodavome ir taisydavome. Galbūt reikėtų visas plotmes pasižiūrėti ir iš tikrųjų aptarti visoms galimoms suinteresuotoms pusėms, kad kuo mažiau reikėtų paskui derinti, nes kiekvienas pakeitimas toliau eina, keičia, sakykime, nesusijęs Vietos savivaldos įstatyme, ypač struktūriškai, ir kitomis pozicijomis, ir finansiškai. Galbūt reikėtų sukviesti ir dar kartą peržiūrėti su visomis suinteresuotomis šalimis, kalbant ir apie mažąją savivaldą, kad kuo mažiau tų pakeitimų būtų ir daugiau sutarimo? Ačiū.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų įžangoje ir bandžiau apskritai pasakyti, kaip mes šį procesą darėme. Iš tikrųjų turėjome ir turime nuolatinį formatą tiek su Vyriausybės atstovais, tiek su Savivaldybių asociacija, kuri konsoliduoja ir surenka visų savivaldybių problemas. Tai yra tas nuolatinis bendradarbiavimas, kur mes vertiname, kiek tai yra teisėkūrinės iniciatyvos ir kiek reikia iš tikrųjų daryti intervenciją į tam tikrus įstatymus, o kiek tai yra teisės taikymo praktika ir kiek tai yra platesnė praktika, kurią galėtume aprašyti, diegti ir toliau skleisti į savivaldą, kad vienaip ar kitaip vienodai būtų suprantamos tos teisės normos.

Mes už tai, kad kiek įmanoma būtų mažiau teisės aktų keitimo, bet jeigu tai yra neišvengiama, kas dabar yra įvykę su šiuo įstatymo projektu, tai išties, na, tokias iniciatyvas reikia teikti ir koreguoti.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš gal norėčiau pratęsti iš dalies kolegės Monikos užduotą klausimą. Mes gavome jau ne vieną pastebėjimą iš Vyriausybės atstovų, iš savivaldos, ypač dėl švietimo įstaigų vadovų ir jų atšaukimo galimybių, būtent vienasmeniškai mero. Ar per visą paketą nebuvo svarstymų dėl šių nuostatų? Dabar yra gana plačiai palikta teisė merams, pateikus tarybai, tarkime, keisti įstaigos nuostatus. Ir atsiranda, pavyzdžiui, Radviliškio rajono savivaldybės taryboje tokia nuostata, kad vadovas gali prarasti politinį pasitikėjimą ir dėl to būti atšauktas. Tai skamba kažkaip labai neprofesionaliai, nes vadovai nėra politinio pasitikėjimo paskirti tarnautojai. Dėl tos priežasties kyla klausimų ir tikrai tokių dviprasmybių. Ar diskusijose nebuvo šios nuostatos diskutuojamos? Bent jau aš...

PIRMININKAS. Laikas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). ...šiuo jūsu projekte pasigedau jų.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tiesų jūs palietėte švietimo įstaigų, kaip biudžetinių įstaigų, vadovų skyrimo klausimą. Prieš 2 savaites Seimas jau pritarė Biudžetinių įstaigų įstatymo projektui, kuriame yra aiškiai numatyta bendra taisyklė, jog biudžetinių įstaigų vadovai turi kadencijas, tai yra pirma kadencija, antra kadencija, ir tokios intervencijos kaip mero ar kitų subjektų į vadovo darbą neturėtų būti.

Bet yra numatyta išimtis Švietimo įstatyme dėl to, jog išties vertinome, kad gali būti poreikis švietimo įstaigų vadovų savivaldoje, tai yra numatyta išimtis dėl kadencijų neribojimo. Tai, ką jūs liečiate, tai yra ne Vietos savivaldos įstatymo reglamentavimo dalykas, o iš tikrųjų specialaus Švietimo įstaigų įstatymo dalykas, kur galbūt reikėtų kokias nors korekcijas padaryti dėl švietimo įstaigų vadovų atleidimo.

PIRMININKAS. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, viceministre, tikrai norėjau jums padėkoti už šį įstatymų paketą. Iš principo žengiama teisingu keliu, skaidrumo keliu, perduodama daugiau teisių taryboms. Ypač matėme, kokių didelių problemų savivalda turi su kontrolieriaus institutu per čekiukų skandalą. Tikrai jūsų pasiūlymai yra geri.

Norėjau paklausti dėl vieno punkto: mero įgaliojimams vykdyti gali pasitelkti savivaldybės administraciją. Čia gana platu. Ar tai reiškia, kad meras ten, kur nebus jam patogu priimti sprendimus, perduos kitiems? Ar nemanote, kad gali būti toks atsakomybės numetimas: ten, kur nepopuliaru, nepatogu, administracija priims sprendimus, o ten, kur yra politiškai naudinga, tuomet meras priims sprendimus? Ačiū.

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū. Geras klausimas. Iš tikrųjų, įsigaliojus naujam vietos savivaldos modeliui, buvo esminis klausimas, kaip paskirstyti galimas kompetencijas tarp mero ir savivaldybės administracijos ir jos darbuotojų. Iš tikrųjų ieškojome tokio recepto, kaip būtų galima įgalinti kartu merą, bet kad jis neišvengtų atsakomybės už tam tikrų sprendimų įgyvendinimą. Esame pateikę ir visoms ministerijoms, pagal ką buvo tobulinami visi specialieji įstatymai, kuriuose yra, kaip jūs žinote, labai daug funkcijų, ką daro savivalda. Iš tikrųjų mero išimtinės kompetencijos, tai, ką turėtų daryti meras, neeliminuojame. Jeigu tai yra procesas, per kurį pasirašomas kažkoks dokumentas, nesukeliantis tam tikrų pasekmių, tai tokiu atveju jis gali pasitelkti administraciją. Noriu tik atkreipti dėmesį, kad tai yra daugiau vietos savivalda, yra bendro pobūdžio teisės aktas, kuriame yra sudėlioti bendri principai ir bendras principas, ką daro meras. Visi kiti įgaliojimai išeina į specialiuosius įstatymus. Tai kiekvienu atveju labai atsakingai vertiname ir jau šią sesiją, praeitą sesiją buvo nemažai paketų atnešta pagal tą patį modelį, kad nebūtų taip, kad meras lieka visiškai už nieką neatsakingas, o visą atsakomybę prisiima administracija ar administracijos direktorius.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš norėjau paklausti jūsų. (Čia esu, čia, viceministre.) Praėjusį kartą, kai buvo keičiamas Savivaldos įstatymas, gal nevisiškai susijęs su šiuo metu teikiamu teisės aktų projektų pakeitimu, buvo patvirtintas darbo užmokestis tarybos nariams. Tačiau, mano manymu, Vyriausybė neatliko šio proceso iki galo, kadangi nebuvo skirti pinigai ir savivaldybės šiuo metu tikrai susiduria su didelėmis problemomis išmokėti tarybos nariams atlyginimus. Kaip jūs planuojate spręsti šią problemą?

S. ŠČAJEVIENĖ. Na, mes kalbame apie savivaldos savarankiškumą ir savivaldybėse buvęs čekiukų skandalas turbūt parodė, kad tų lėšų yra. Tikrai siūlyčiau savivaldybėms atsakingai pažiūrėti į finansus ir tinkamai savivaldybės tarybos nariams mokėti tiek, kiek ir priklauso pagal įstatymą.

PIRMININKAS. Paskutinė klaus L. Nagienė, nes kažkas ten jai nenusispaudė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamoji viceministre, mano toks konkretus klausimas. Ten 6 straipsnyje, kur keičiate 20 straipsnį dėl kontrolieriaus, siūlo savivaldybės tarybai pagal įstatymą skelbti konkursą vienai arba skirti savivaldybės kontrolierių antrai kadencijai be konkurso. Kokiomis sąlygomis, gal galite pasakyti? Koks vertinimas yra? Realiai aš matau šitoje vietoje trupučiuką tokią situaciją, jeigu tinka, tai prisitaiko kontrolierius, tada viskas yra gerai. Ar nebūtų numatytos rekomendacijos, sakysime, Valstybės kontrolės rekomendacijos ir visa kita, nes čia truputėlį kartais... Mes ir pamatėme, kaip jūs sakote, ir čekiukų skandalą. Jeigu čia būtų buvę labai principingai pažiūrėta, kažin ar mes būtume turėję tokią situaciją.

S. ŠČAJEVIENĖ. Tai ačiū, labai gerai tą klausimą jūs iškėlėte. Iš tikrųjų naujas vietos savivaldos modelis parodė tam tikrų ydų dėl savivaldybių kontrolierių veiklos nepriklausomumo. Po naujo vietos savivaldos modelio paaiškėjo, jog iš tikrųjų savivaldybių kontrolieriai atlieka vykdomosios valdžios, tai yra mero, administracijos ir visų kitų įstaigų, finansinių veiklos auditą, teikia tam tikras rekomendacijas, tačiau pagal naują vietos savivaldos modelį išėjo taip, jog ta pati vykdomoji valdžia ir turi skatinti, ir turi skelbti konkursą. Tai pabandėme pagalvoti apie tai kartu su Vyriausybės atstovais, su Savivaldybių asociacija ir Savivaldybių kontrolierių asociacija, kaip bū-

tų galima šitą situaciją pataisyti. Pabandėme sukonstruoti tokį modelį, jog iš tikrųjų savivaldybių kontrolierius taptų nepriklausomas nuo mero, jam nereikėtų derinti savo veiklos planų su taryba ir jis būtų skiriamas tam tikrai kadencijai. Bet subjektas, kuris galėtų jį pasiūlyti, tai turbūt taryba, kuri yra sudaryta iš kelių daugumos partijų, mažumos partijų, kurios galėtų objektyviau įvertinti, ar kontrolierius tinkamai, ar netinkamai atliko savo funkcijas.

Iš tikrųjų, ką jūs keliate, tai yra turbūt kitos reformos dalis. Jeigu būtų kalbama apie tai, kaip patį savivaldybių kontrolės institutą reikėtų reformuoti, tai turbūt ne paslaptis, kad dešimt metų tos iniciatyvos buvo keliamos. Vasarą mes turėjome sudarę darbo grupę, nagrinėjome keturias alternatyvas, opcijas ir šiame kontekste vis dėlto grįžome prie to, kad reikia koreguoti tai, kas dabar skauda. Jeigu reikės, grįžtume prie naujo galbūt vietos savivaldos kontrolierių įstatymo projekto, kuriame atsirastų visi tie dalykai. Bet kol kas šiandieną reikia taisyti tai, kas jau dabar bado akis ir iš tikrųjų neužtikrina savivaldybių kontrolierių nepriklausomumo.

PIRMININKAS. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl motyvų kalbės už V. Semešką. Ačiū, gerbiama viceministrė.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų yra žingsnis į priekį tai, ką daro Vidaus reikalų ministerija, mato problemas Vietos savivaldos įstatyme ir tas spragas, kai savivaldybės kontrolierius, na, tiesiog susimovė šitame visame čekiukų skandale ir ne tik, kadangi jis yra priklausomas tiesiogiai nuo mero, tiesiogiai nuo daugumos. Tam tikri žingsniai daromi, bet, kaip ir viceministrė teisingai pasakė, tai yra, na, gelbėjimosi ratas, metamas šiai situacijai. Turėtų būti galbūt ateityje priimtas apskritai naujas įstatymas, reglamentuojantis audito ir kontrolės institutą savivaldoje, kad jis būtų ne priklausomas nuo politinės daugumos, o būtų savarankiškas ir galėtų priimti tinkamus sprendimus, galbūt ir nepopuliarius, galbūt ir netinkamus vietos daugumai.

To mes labai tikimės ateityje iš Vidaus reikalų ministerijos. Būtų idealu dar pavasario sesijoje šiam Seimui priimti tokias pataisas arba naują įstatymą. O šiaip siūlau pritarti, nes ir etikos, ir antikorupcijos komisijos stiprėja, ypač pasitelkiant bendruomenės narius. Dėkoju ir balsuosiu už.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Eisime prie kito klausimo. Aš matau, kad gerbiama A. Jakavonytė norėtų dėl vedimo tvarkos.

A. JAKAVONYTĖ (TS-LKDF). Dėl projekto Nr. XIVP-3270 norėčiau, kad mano balsą įskaitytumėte – aš susilaikau.

PIRMININKAS. Dėkui. Įrašysime į protokolą.

16.32 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248¹, 248², 248³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208 (pateikimas)

Dabar kviečiu I. Haase į tribūną pristatyti du projektus – abu Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimai. Prašau pristatyti. Iš pradžių 2-9 klausimas.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, teikiu įstatymų projektų pakeitimus. Čia gal, sakyčiau, daugiau būtų tokie techniniai pakeitimai, tai yra suderinamos dviejų įstatymų redakcijos. Dviem Seimo priimtais įstatymais, kurie įsigalioja skirtingu laiku, vienas 2024 m. sausio 1 d. ir kitas 2023 m. sausio 1 d., yra keičiamas tas pats Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 31 punktas. Nepakeitus anksčiau priimto, bet vėliau įsigaliojančio įstatymo, atsirastų redakcijų persidengimas ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai netektų teisės nagrinėti administracinių nusižengimų, nustatytų Administracinių nusižengimų kodekso 246 straipsnio 5¹ ir 5² dalyse. Todėl pataisas būtina priimti, iki įsigalios priimtas įstatymas Nr. XIV-598, tai yra iki 2024 m. sausio 1 d. Naujo teisinio reglamentavimo šiuo projektu nesiekama – tiesiog yra suderinamos dviejų Seimo priimtų įstatymų nuostatos. Prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nematau ir dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime numatytu laiku.

16.33 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21¹, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422¹, 565¹, 574¹ straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209 (pateikimas)

Prašau pristatyti 2-10 darbotvarkės klausimą, taip pat ANK pakeitimą.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Kolegos, teikiu įstatymo projektą Nr. XIVP-3209. Manychiau, kad tai yra kaip ir analogiškas toks techninis pakeitimas, vėlgi suderinamos dviejų įstatymų redakcijos. Kadangi 2023 m. gegužės 11 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso tam tikrų straipsnių ir priedų pakeitimo, kodekso papildymo straipsniais įstatymas Nr. XIV-1974, toliau būtų kaip Nr. XIV-1974, ir įstatymo 27 straipsniu yra keičiamas Administracinių nusižengimų kodekso 608 straipsnis. Šie pakeitimai vėlgi įsigalios 2024 m. sausio 1 d.

2024 m. sausio 1 d. įsigalios kitas Seimo 2021 m. lapkričio 4 d. priimtas įstatymas Nr. XIV-598. Juo taip pat yra keičiamas Administracinių nusižengimų kodekso 608 straipsnio 2 dalies 3 punktas. Kaip jūs ir matote, nors įstatymai įsigalioja vienu metu, tačiau vėliau priimtu įstatymu pakeista 608 straipsnio redakcija perdengs anksčiau priimto įstatymo, keičiamo Administracinių nusižengimų kodekso, 608 straipsnio redakciją, tai yra šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nebeliks nuorodų į Administracinių nusižengimų kodekso 248² straipsnio 2 ir 4 dalis bei 248³ straipsnio 2 ir 4 dalis. Pataisas būtina priimti, iki įsigalios priimtas įstatymas Nr. XIV-598, tai yra iki 2024 m. sausio 1 d. Vėl, kaip ir prieš tai kalbėjau, naujo teisinio reglamentavimo šiuo projektu nesiekama – yra suderinamos dviejų Seimo priimtų įstatymų nuostatos. Prašau pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra E. Pupinis, kuriam kilo klausimas. (*Balsai salėje*) Ne, nekilo. Ačiū. Tada klausti nėra norinčių. Ačiū, pranešėja. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, apsispręsimė per balsuoti numatytą laiką.

16.36 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117 (pateikimas)

Kviečiu A. Žukauską pristatyti Švietimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Darbotvarkės 2-11 klausimas.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai, teikiu Švietimo įstatymo 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama suderinti nuostatas dėl ūkio lėšų skyrimo iš valstybės biudžeto savivaldybių kadetų ugdymo gimnazijoms. Šitas projektas buvo pateiktas pavasarį, jis be didelių kliūčių praėjo pateikimo ir svarstymo fazes, tačiau jis tuomet buvo formuluojamas kaip neįsigaliojusio įstatymo pataisa, o mums dėl techninių priežasčių nepavyko iki liepos 1 dienos jo priimti (įstatymo pataisos įsigaliojo liepos 1 dieną). Dabar juridinė technika reikalauja iš naujo teikti šitą įstatymą. Tiesiog kviečiu balsuoti už jį, nes jau buvome arti jo priėmimo. Prieštaramų dėl jo nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra du klausimai. Pabūkite tribūnoje. I. Kačinskaitė-Urbonienė turi klausimą. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, ar tiesa, kad šitas įstatymo projektas kartu susijęs ir su kitomis įstatymo nuostatomis, kurios susijusios su Konstitucinio Teismo nutarimu dėl tinklo taisyklių pakeitimo? Tai ar jis bus šito įstatymo paketo dalis?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Na, čia yra minimi tam tikri kriterijai, veikiančio įstatymo 43 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatyti kriterijai, tai jie bus taikomi, bet iš esmės tos kadetų mokyklos visos atitinka tuos kriterijus, mano galva, ir ten neturėtų iškilti kokių nors nesklandumų.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Švietimo ir mokslo komiteto pirmininke, iš tikrųjų dėl kadetų visais atvejais pritarsiu. Prašom pasakyti, kiek dabar papildomai gali reikėti lėšų? Mes ne tiek ir daug turime tų kadetų mokyklų, realiai tikrai trys tėra.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Iš tikrųjų Vyriausybė jau pati buvo išvadą pateikusi, kad čia ypatingų papildomų lėšų nereikės, čia tik ūkio išlaidos kelioms toms mokykloms, tai ten susitvarkys.

PIRMININKAS. Dėkui, daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų nori kalbėti E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiama kolegose, nemažai mes jau kalbėjome apie kadetų mokyklas ir iš tikrųjų reikia tokių sprendimų. Daug ginčų sukėlė. Kai kur galbūt ir savivaldybės nelabai noriai žiūri, nes tos kadetų mokyklos reikalauja ir tam tikrų resursų. Iš tikrųjų, manau, vis dėlto reikėtų ir valstybės prisidėjimo, kad vis dėlto šita sistema veiktų Lietuvoje. Aišku, turbūt nesudarysime galimybių kiekvienoje vietovėje tų kadetų mokyklų turėti, tačiau tėvai įvairiai sprendžia tuos klausimus. Šiuo atveju prisidėjimas prie finansavimo tikrai reikalingas, nes pagrindinis prieštaravimas ir vyksta dėl to, kad trūksta lėšų ir niekas nenori tuo užsiimti. Tai siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau dėl motyvų nėra. Apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

16.40 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3045 (pateikimas)

Kitas – Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu V. Targamadzę pristatyti darbotvarkės 2-12 klausimą – įstatymo projektą Nr. XIVP-3045. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Teikiu Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jo esmė – nereikėtų pakartotinai vertinti tų pačių kompetencijų. Juk baigusią įvairias magistrantūros studijų programas – ugdymo mokslų, verslo ir viešosios vadybos studijų kryptių, grupių magistrantūros studijas, pavyzdžiui, švietimo vadybos, švietimo politikos ir lyderystės, švietimo lyderystės ir kitų specializacijų, siekiama ugdyti magistrantų kompetencijas. Šios kompetencijos yra adekvačios, nes nustatytos pagal Švietimo ir Mokslo įstatymus. Taigi, antrą kartą vertinti Nacionalinėje švietimo agentūroje yra perteklinis dalykas. Tai sutaupyti ir lėšų, ir laiko. O kitas vertinimas pagal ministro nustatytą tvarką įvyktų.

Taigi, prašau palaikyti šitą papildymą. Yra keturios Teisės departamento pastabos. Jos faktiškai yra redakcinio pobūdžio. Viena aiškina, kad yra perteklinis dalykas. Rengiant projektą buvo konsultuotasi su Vadovų asociacija, taip pat su Studijų kokybės vertinimo centru. Atrodo, viskas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Yra pora klausimų. E. Pupinis – pirmasis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama profesore, turbūt „baigė“ ir „įgijo žinių“ – skirtingi dalykai vis dėlto yra gyvenime. Turbūt ir jums teko sutikti žmonių, kurie turi tris magistrantūros diplomus, bet niekaip nesiseka su darbu. Aišku, jisai turbūt yra įtikinęs save, kad geba ir moka viską, bet pradeda dirbti ir jam labai nesiseka. Būna taip gyvenime, yra tokių savybių.

Ar nemanote, kad vis dėlto kompetencijų vertinimas nieko blogo? Pavyzdžiui, žmogui nepasisekė, jis vėl eina, galbūt jam patarė, įvertinant kompetencijas, tarkime, kad gal ne visi gimę vadovais, reikia tam tikrų savybių. Šiuo atveju ir tam tikrų žinių, ne tik tam tikro žinojimo, bet ir mokėjimo, ir gebėjimo organizuoti kolektyvą. Šiuo atveju, manau, tas patikrinimas nieko blogo neduoda. Jeigu žmogus baigęs kokius nors mokslus ir tikrai įgijęs žinių, tai jam dar vienas patikrinimas tikrai neturėtų sukelti baimės. Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Aš labai tikiuosi, kad jūs esate susipažinęs su vertinimu. Jeigu kalbate apie žinias, tai magistrantūros studijų programose tos žinios yra suteikiamos. Aš labai tikiuosi, kad jūs, prieš klausdamas manęs, bent jau pažiūrėjote magistrantūros programų turinį. Bet įtariu, kad ne, nes nebūtumėte klausęs.

Taigi, pirmas dalykas, tai diskredituoja magistrantūros studijų programas, ypač universitetų, nes čia švietimo kokybės vadybos klausimai, modernios vadybos teorijos dėstomos, įvairūs projek-

tiniai darbai, analitiniai dalykai ir taip toliau. Dar kartą pabrėžiu, kad tai yra suderinta su Švietimo įstatymu, kitaip SKVC nepripažintų. Taigi, jūsų šita pastaba, na, atleiskite, bet dirbant Švietimo ir mokslo komitete reikėtų daugiau žinoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, profesore, aš tikiu, kad jūs tikrai susipažinote su tuo vertinimu. Mane domina... Pritariu pačiai idėjai, kad dar papildomo tikrinimo, antrinio, tretinio, mano galva, tikrai nereikia. Kadangi aš tikiu, kad susipažinote, gal galėtumėte įvardinti, kokias papildomas kompetencijas per tą vertinimą atlieka? Iš tikrųjų labai keistai atrodo, kai žmogus, įgijęs magistro laipsnį, dar turi eiti papildomai pasitikrinti, ar tų kompetencijų iš tiesų turi. Tarsi mes iš anksto pasakytume, kad nepasitikime universitetais, išdavusiais atitinkamą išsilavinimą suteikiantį kvalifikacinį laipsnį, ir kad tai, ką išmoko universitetai, nieko nereiškia. Ką ten papildomai tikrina ir dėl ko reikalingas papildomas patikrinimas?

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Nacionalinėje švietimo agentūroje, kadangi tai yra pagal įstatymą, jokių papildomų patikrinimų nėra, nes magistrantūros programose yra tos pačios kompetencijos įgyjamos, jeigu kas nors žinote magistrantūros studijų programos struktūrą.

Kitas dalykas yra vertinamas, kur praktiniai dalykai, juk yra dar konkursas, ministro įsakymo nustatyta tvarka yra antras vertinimas. Tai aš tik siūlau ir mūsų frakcija siūlo, ir kiti, kurie pasirašė, kad Nacionalinės švietimo agentūros vertinimo nebūtų, vienos sudedamosios dalies.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra. Ačiū už pristatymą. Dėl motyvų prieš kalbės J. Šiugždinienė. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Mieli kolegos, turbūt nieko nestebina, kodėl verslo organizacijose, atrenkant į vadovaujamąs pozicijas, yra vykdomi įvairūs kompetencijų vertinimai. Todėl, nes tam, kad taptumei vadovu, neužtenka vien baigti magistrantūros programą. Dažniausiai magistrantūra tai yra laiptelis į doktorantūros studijas. Ir tam, kad tu galėtumei vadovauti institucijai, tu turi turėti ir praktinės patirties, ir papildomų kompetencijų. Ne kiekvienas, baigęs magistrantūrą, gali būti vadovu. Man atrodo, yra visiškai normalu, kad yra vertinamos kompetencijos. Tikrai tai nėra tos pačios kompetencijos, kurios yra įgyjamos magistrantūros studijų metu. Tai yra net kelių lygių vertinimai, tai yra praktinės užduotys, kaip žmogus, būsimas vadovas, elgsis vienoje ar kitoje situacijoje.

Taigi, kolegos, siūlau tikrai nepainioti šių dalykų. Tai yra visiškai normalus, šiuolaikiškas, modernus dalykas, ir labai pažangus, kai mes pasitikriname, ar žmogus yra tinkamas vadovauti mokyklai, kaip ir tikrinamės kitose srityse. Ar tai valstybės valdoma įmonė, ar tai būtų verslo organizacija, tai yra vadovo pozicija. Ir dar toks niuansas, kad tai būtų diskriminacinė nuostata, beje, nes mes tiesiog tik tam tikrų studijų programų absolventus praleistume be papildomo patikrinimo per tą visą procesą. Kodėl taip turėtų būti, nežinau.

PIRMININKAS. Dėkui. I. Kačinskaitė-Urbonienė kalbėtų už, bet iš savo vietos. Tai dabar dėl vedimo tvarkos. Jūs pertraukos prašysite ar kas bus?

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Nežinau, ar sėdėdamas ten pradėjote skaityti Seimo narių mintis, bet taip, norėčiau frakcijos vardu prašyti pertraukos iki kito posėdžio, nes iš tiesų iškilo tokia diskusija, dėl kurios reikėtų pasigilinti. Tikrai, manau, iki kito posėdžio užteks laiko. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkui. Gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Gerai, tvarka, pertrauka iki kito posėdžio.

16.48 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3204 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-13 klausimas – Švietimo įstatymo projektas. Taip, prašau, V. Bakas – dėl vedimo tvarkos.

V. BAKAS (DFVL). Aš norėčiau prašyti dėl šio projekto pertraukos iki kito posėdžio, kad mes galėtume dar pasikonsultuoti.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu?

V. BAKAS (DFVL). Frakcijos vardu, taip.

PIRMININKAS. Supratau. Gerai, tuoj apsispręsimė. J. Razma – per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš matau, kad ketvirtadienį posėdį, matyt, reikės daryti nuo 9 valandos, nes mes turime tik pusę dienos, o į opozicinę nieko ten negalime kelti. Tai kažkaip, kai opozicija pati komplikuoja, tai... (*Balsai salėje*) Nesuprantu, kodėl šiandien nenorite dirbti? Patys projekto autoriai... (*Balsai salėje*) Tai bent jau galėjote atlikti pateikimą, atsakyti į klausimus ir liktų tik balsavimo momentas. Jūs sutikite, kad pertraukos prašote dėl to momento, kai yra likęs tik balsavimas, taip mes padarėme su L. Kukuraičio projektu, ir tada mes ketvirtadienį negaištume laiko. Tai gal sutarkime, kad jūsų prašymas pertraukos yra dėl to momento, kai baigsis atsakymai į klausimus, motyvai ir liks tik balsavimas?

PIRMININKAS. Dėkui. Ar opozicija priima tokį giliamintišką siūlymą? Kolega Vytautai, gal pristatytumėte klausimą? Gerai? Tai tada mes nebalsuojame dėl Švietimo įstatymo pertraukos, apsispręsimė vėliau, o V. Bakas pristatys darbotvarkės 2-13 klausimą. Prašau.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegos... Ačiū už patarimą, gerbiamasis Jurgi, aš irgi reagavau į jūsų prieš tai buvusį patarimą, kad turėsiu dar namų darbų pasidaryti dėl šito projekto, tai tikėjau ir padaryti. Iš tiesų šis Švietimo įstatymo projektas susijęs su vadinamuoju neformaliojo švietimo krepšeliu, arba, kitaip tariant, būrelių krepšeliu. Tai yra visų pirma, noriu pasakyti, kolektyvinio darbo Alytuje kartu su mokytojais, tėvais ir savivalda rezultatas. Idėją pačioje pradžioje paskatino didėjanti narkotikų vartojimo tarp jaunų žmonių problema ir tėvų pastangos ieškoti sprendimų.

Prieš tai pristatysiu, noriu nukrypti į kitų šalių patirtį. Štai 1997 metais Islandija, kaip dabar Lietuva, turėjo didelių problemų dėl vaikų ir jaunimo priklausomybių nuo alkoholio bei narkotikų. Šalis išgyveno gilią demografinę krizę ir nuo 1998 metų Islandija ėmėsi gana radikalių sprendimų. Iš esmės išskirčiau dvi tokias stambias dalis. Pirma, kietosios priemonės, susijusios su narkotikų platintojais. Kitos yra minkštosios priemonės, tai yra buvo padarytos radiklios investicijos į neformalųjį vaikų ugdymą. Ir štai per 14 metų Islandijoje alkoholio vartojimas tarp paauglių krito 42 %, rūkymas nuo 23 % sumažėjo iki 3 %. Na, ir šiandien Islandija patenka tarp laimingiausių šalių, tai yra tarp lyderių.

Kokia yra problema, kurią siūlome spręsti šiomis pataisomis? Kolegos, remiantis Švietimo valdymo informacinėje sistemoje pateiktais statistiniais duomenimis, net apie 120 tūkst. Lietuvos vaikų iš 300 tūkst. iš viso nedalyvauja nė vienoje neformaliojo vaikų švietimo programoje ir tai yra apie 40 % nuo viso Lietuvos vaikų skaičiaus. Įstatymo projektu, vėliau pakalbėsiu apie priežastis, bet įstatymo projektu iš esmės siūlome, kad neformaliojo ugdymo krepšelio dydis būtų nustatytas įstatymu, o ne ministro įsakymu, kaip yra dabar, nes daugumai vaikų apskritai neformalusis ugdymas yra tiesiog neprieinamas, aš tą vėliau įrodysiu skaičiais. Antra. Siūlome, kad neformaliajam ugdymui skiriama suma būtų siejama ne su dydžiu iš lubų, pavyzdžiui, 20 eurų, bet su objektyviu ekonominiu dydžiu, sakykime, kaip veikia, pavyzdžiui, vaiko pinigai arba tas pats, tarkime, pensijų indeksavimas, kad keičiantis ekonominei situacijai krepšelio dydis, skiriamas vaikui, keistųsi priklausomai nuo tų pokyčių.

Kaip žinote, šiuo metu valstybė nustato, kad vieno vaiko neformaliajam ugdymui skiriama 20 eurų, tai yra įtvirtinta ministro įsakyme. Už šią sumą, už 20 eurų vienam vaikui, vaiko tėvai turi susirasti būrelį, pasirūpinti apranga, jeigu tai yra sporto būrelis, muzikos instrumentais, jeigu tai yra muzikos būrelis, už šituos pinigus tėvai turi sumokėti įvairius tarpinius mokesčius arba rinkliavas už sporto varžybas, kultūros, meno festivalius, įvairius dalyvio mokesčius, už šiuos pinigus reikia apmokėti stovyklas, išvykas į, tarkime, kokius nors festivalius arba rungtis. Kas turi te vaikų, anūkų, puikiai žinote, kaip tai veikia, ir sutikite, kad už 20 eurų vienam vaikui per mėnesį to neįmanoma padaryti.

Dar daugiau, aš pasakiau tik vieną – vaikų pusę, reikia pasakyti mokytojų, būrelių vadovų ir mokytojų pusę – už 20 eurų vienam vaikui reikia mokyti technologijų, sporto, meno. Sutikite, kad daugeliu atvejų būreliai, ypač nutolusiuose miestuose, yra neprieinami vien dėl to, kad jų nėra, nėra paskatų vykdyti, organizuoti tokius užsiėmimus. Didžiuosiuose miestuose, taip, yra: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, bet čia yra kita problema – sukuriama dviejų grei-

čių miestai. Netgi vidutinės pajamas gaunantys tėvai neišgali mokėti už futbolą arba krepšinį nuo 80 iki 100 eurų, už baseiną – 60 eurų, muzikos mokyklą, technologijų būrelį – 50–60 eurų, tai yra tiesiog neįmanoma. Kitaip tariant, ir didmiesčiuose vaikams būreliai yra neprieinami. Kalbų kursai, galima puikiai pasižiūrėti internete, kiek kainuoja valanda, galbūt valandą už tuos 20 eurų ir nusipirksi. Kitaip tariant, mes turime fikciją, mes tarsi skiriame lėšų, bet realiai vaikams jos yra neprieinamos ir dešimtys tūkstančių vaikų yra gatvėse arba prie kompiuterių.

Saugumas, beje, yra ne vienintelė problema, kurią mes sprendžiame. Kaip žinote, būreliai, neformaliojo ugdymo veikla turi didelę reikšmę vaikų raidai, suteikia jiems įvairių įgūdžių: socialinio bendravimo, sveikų įpročių, skatina juos domėtis ir tobulėti. Būtent neformalioji veikla iš esmės ugdo vaikus.

Gerbiami kolegos, iš tiesų yra ir kita situacija. Tie, su kuriais šiandien kalbėjau, sako, kad reikės biudžeto pinigų. Aš ir čia galiu pasakyti, turiu didelių abejonių, ar reikės tų 150 mln. eurų, kurie yra aiškinamajame rašte. Aš ten pateikiau, kiek tai kainuoja. Bet mes jau šiandien turime pavyzdžių. Pavyzdžiui, Ignalina, ponas Gentvilas, atrodo, minėjo Klaipėdos rajoną. Ta pati Ignalina. Atsiprašau, Visaginas. Visaginas, savivaldybė vienam vaikui skiria 1 tūkst. eurų krepšėlį per metus. Pažiūrėkite, kas ten vyksta: šimtai vaikų lanko futbolą, suremontuoti stadionai. Galime nuvažiuoti pažiūrėti. Tėvams nereikia mokėti už būrelį arba reikia labai simboliškai prisidėti 20 eurų, kiek man teko girdėti. Socialiai pažeidžiami vaikai apskritai nemoka už būrelius. Kitaip tariant, vienos savivaldybės suranda galimybių suorganizuoti ir paremti būrelius, bet štai galime nuvažiuoti į Alytų, į Vilnių – čia kažkodėl nėra lėšų būreliams.

Todėl aš manau, kad dalis savivaldybių, turiu tokį įtarimą, iš tiesų investuoja į vaikus, dalis savivaldybių išgarina tuos pinigus pro kaminus, tai yra pastatai, iš esmės galbūt nevysiškai motyvuoti darbuotojai, taip pat yra ir mirusių sielų, kai prirašomi tie būreliai, ir mes praktiškai tarsi skiriame pinigų, bet skirtingose savivaldybėse skirtingai.

Todėl mano siūlymas kartu su frakcijos kolegomis yra radikalai pakeisti pačią sistemą, prikabinti neformaliojo ugdymo krepšėlį prie vaiko, kad jau rugsėjo 1 dieną būrelių organizatoriai, tai yra ar privatus sektorius, ar nevyriausybinis, ar savivaldybių, pasitiktų vaikus prie mokyklos vartų ir siūlytų pasirinkimą. Tą mes galime padaryti, kad Lietuvoje pagaliau atsirastų neformaliojo ugdymo mugės miesteliuose arba, sakysime, nacionalinės, kad iš tiesų būreliai taptų vaikams prieinami. Todėl mano kvietimas – pritarkite po pateikimo. Mes galime sėsti tobulinti šį projektą, suprantu, kad jį reikia derinti su biudžetu, galime truputį atidėti įsigaliojimą, įtraukti Savivaldybių asociaciją, tėvus, tuos žmones, kurie organizuoja būrelius, neformalųjį ugdymą. Iš esmės atėjo laikas radikalai pakeisti sistemą tam, kad neformalusis ugdymas iš tikrųjų ugdytų asmenybes ir taptų prieinamas vaikams.

PIRMININKAS. Dėkui, yra norinčių paklausti. Pirmasis – L. Slušnys. Prašau.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Toks V. Bako pasiūlymas į netinkamai veikiančią sistemą, kurią pats įvardinote, įlieti dar 150 mln., kurie nesimėto, na, toks visai *nebakiškas* pasiūlymas, sakyčiau, nes visada labai už teisingus paskirstymus ir teisingus dalykus. Tikrai reikia vaikams užimtumo, bet užimtumas turi sietis su tėvų ir šeimos bendryste. Taip daro ta jūsų minėta Islandija, taip daro Norvegija, Švedija, Suomija, tai yra šalys, kurios tikrai man yra pavyzdžiai, kaip dirba su vaikais ir kaip sugeba įtraukti šeimas. Kaip tokia suma padės savaime pritraukti niekur nedalyvaujančius vaikus į neformalųjį ugdymą ir kaip suma privers tėvus daugiau domėtis vaikų laisvalaikiu? Ačiū.

V. BAKAS (DFVL). Aš jums galiu pasakyti tik paprastą pavyzdį. Jeigu norime išugdyti motyvuotą kartą, mes neturime kito pasirinkimo. Šalys, kurias jūs išvardinote, jūs puikiai jas žinote, eina tuo keliu, tiesiog nėra kito kelio. Jeigu mes norime įtraukti vaikus, turėsime tai daryti.

Dabar dėl 150 mln. Aš nemanau, kad mums reikės papildomai 150 mln. Esu tuo tikras. Klausimas yra dėl perskirstymo visų pirma tų lėšų, kurios dabar yra skiriamos neformaliajam ugdymui tiek savivaldos, tiek iš nacionalinio biudžeto.

Dabar kaip pritraukti? Galiu pasakyti paprastą pavyzdį. Man teko būti mokyklose Rugsėjo 1 dieną, kaip ir daugeliui jūsų, ir pastebėjau tokį momentą. Tose mokyklose, kurios motyvuoja vaikus, prie vartų pasitinka treneriai vaikus ir tėvus su lankstinukais ir kviečia juos ateiti sportuoti. Ir yra mokyklų, kur tu nepamatysi skelbimo apie būrelį. Gal ir pamatysi, bet jis neprieinamas.

Aš manyčiau, kad finansinės paskatos paskatintų verslą, nevyriausybinės organizacijos ir savivaldą konkuruoti dėl vaikų, kad jie turėtų pasirinkimą, o ne kištų jiems dabar tai, dėl ko yra galbūt politiškai sutariama.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Ačiū, pirmininke, kad suteikėte žodį. Turbūt ir šiuo metu, tikrai sakėte, savivaldybėse gana nevienoda situacija. Vis dėlto kai kurios savivaldybės sprendžia klausimus. Bet ar neatrodo jums, kad jeigu skirsime pinigų, tikrai bus juos kam paimti, bet rezultatas ne visada priklauso nuo pinigų? Kaip ir minėjote, nuo to, ar sugeba tas, kuris ima pinigus, sudominti, nes yra įvairių variantų. Būna taip, iš patirties žinau, metų pradžioje susirenka 30 moksleivių, paskui, žiūrėk, lieka trys, bet finansavimo nelabai kas nori atsisakyti.

Ar nemanote šiuo atveju, vėlgi pakartosiu, kad turėtų būti tam tikra sistema, kad mes matytume visą tą procesą, kad tikrai reguliuotume, kad iš tikrųjų tas pats vaikas tikrai būtų tuo pačiu metu vienoje vietoje ir tokiu būdu... Galbūt taip ir yra, kad savivaldybės, kurios stengiasi, geriau mato ir jos tada negaili pinigų ir įdeda, nes savarankiška funkcija ir dabar galima. Aš bijau, kad neatsitiktų taip, kad pagrindinis faktorius šiame žaidime būtų pinigai.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiamas kolega, aš noriu pasakyti, tik priminti, 40 % vaikų nelanko jokio neformaliojo ugdymo, tie vaikai niekam neįdomūs. Ši sistema dabar neveikia. Mes dabar skiriame pinigus, netgi ir tuos varganus 20 eurų, sistemai, bet ne vaikui. Mūsų tokia schema sudėliota, ta vadinamoji inžinerija procesų, kad pinigai būtų skiriami sistemai.

Mūsų pasiūlymas – krepšelį skirti vaikui, kad dėl jo būtų konkuruojama. Aš esu tikras, kad jeigu mes skirsime, pavyzdžiui, nustatysime protingą, adekvačią sumą, tarkime, ar tai bus 70 eurų, mes siūlome, ar 50, kur yra rinkoje, tikrai rajonuose, didmiesčiuose kursis neformaliojo ugdymo iniciatyvos, įstaigos, kurios tikrai pasiūlys kokybišką turinį vaikams, ir mes galėsime tai kontroliuoti. Kontroliuos patys vaikai ir tėvai. Argi jūs manote, kad vaikas eis į būrelį, kuris jam neįdomus? Vaikas turės krepšelį, o ne sistema, kaip yra dabar.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dabar tiesiog dar žiūriu į duomenis. Iš tikrųjų, kolega, noriu tokį dalyką... Teisingai pasakėte, savivaldybės labai daug ką gali. Aš dabar pasižiūrėjau, kadangi esu kaip vienmandatininkė, galiu pasakyti, septyniose neformaliojo ugdymo įstaigose, kurias išlaiko savivaldybė iš savo biudžeto lėšų, tėvams yra atitinkamai tik labai mažas mokestis, kuris yra nefinansuojamas iš šio krepšelio. 23 programos yra finansuojamos būtent iš to krepšelio, kuris yra skiriamas vaikui.

Kaip mes galėtume paskatinti ir ką turėtume padaryti, kad savivaldybė pati būtų taip pat suinteresuota prisidėti? Dabar taip lyg ir žiūri – lėšos iš valstybės biudžeto. Vienos savivaldybės sprendžia vienaip, kitos visiškai baigia uždaryti neformaliojo ugdymo įstaigas savo regione. Tai ką mes galėtume dar padaryti?

V. BAKAS (DFVL). Aišku, aš nesu didelis ekspertas, jūs esate didesnė savivaldos reikalų žinovė, dirbote, bet iš tų konsultacijų, kurias rengiau Alytuje, man susidarė įspūdis, kad daliai savivaldybių, dalis savivaldybių, kitaip tariant, išmeta tuos pinigus per kaminą, išlaiko pastatus, bet nepateikia turinio. Taip? Įvairių istorijų yra. Bet tos savivaldybės, kurios stengiasi, susiduria su problema pritraukti kompetentingų mokytojų arba specialistų kai kuriose srityse, kad pasiūlytų pasirinkimą. Šis projektas leis tiems, kurie dirba su vaikais, tą pasirinkimą padidinti. Pavyzdys, kolegos. Ar jūs žinote, Lietuvoje, kuri save pateikia kaip technologijų šalį, kuri sako, kad vienintelis mūsų turtas yra mūsų smegenys, kiek vaikų lanko technologijų būrelius? 2 %. Kaip tu gali suorganizuoti technologijų būrelį už 20 eurų? Kai reikia kompetencijų, žinių, kur žmonės turi pasirinkimą, netgi tie, sakysime, kurie organizuoja tuos būrelius... 2 %! Tai apie kokį technologijų proveržį mes čia galime kalbėti? Bet tie vaikai, kurie nori, įsijunkite internetą, kiek kainuoja technologijų pamokos? Vienas iš brangiausių būrelių. Todėl aš manau, kad toms savivaldybėms, kurios stengiasi, ši schema padės padidinti pasiūlą, pasirinkimą. Galės įtraukti verslą, nevyriausybinės organizacijos, savivaldybių įstaigas ir panašiai. Tos, kurios nesistengia, tiesiog tų pinigų turės netekti. Savivaldybės turės pasakyti, kokį rezultatą kuria už tai, kad mes jas finansuojame iš valstybės biudžeto, ir perduoti tas funkcijas tada arba nevyriausybiniam, arba privačiam sektoriui.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš labai sutinku su mintimi, kad dabartinė neformaliojo švietimo krepšelio sistema yra tikrai ydinga ir dėl paskirstymo, ir dėl negalėjimo padalinti to krepšelio, ir dėl to, kad ji yra padaryta už europinius pinigus ir negalima susieti su savivaldybių sistemomis. Tikrai labai daug ydų. Dar kitas dalykas, kas yra tikrai gėdinga, kad mes ketvirtus metus iš eilės, nevertinę infliacijos ir kitų dalykų, skiriame po 17 mln. eurų tikrai tam.

Bet aš turiu du klausimus. Vienas klausimas: kaip jūs nustatėte tą būtent 1,45 BSI, nes, man atrodo, tai yra 71,5 euro ir tie kainų svyravimai didmiesčiuose ir mažesniuose miesteliuose yra tikrai skirtingi. Tai kaip atsirado tas skaičius? Vienas klausimas.

Antras klausimas: ar jūs nemanote, kad visą tą sistemą detalizuotai, nes tai yra dideli valstybės pinigai, reikėtų perkelti ir reglamentuoti įstatymo lygmeniu?

V. BAKAS (DFVL). Taip, geri klausimai. Dabar dėl dydžio. Iš tiesų mes tarėmės, aš analizavau viešąją erdvę, žiūrėjau, kiek, kaip kitose šalyse yra. Galų gale aš pats esu trijų vaikų tėtis. Mes, kaip kalbėjau, tarėmės su mokytojais, mokyklų vadovais Alytuje, darėme specialius renginius su ekspertais. Frakcijoje tarėmės. Mes turime ir Laimą, ir ponią profesorę V. Targamadžę. Mūsų nuomone, tai būtų adekvati suma. 71 euras – tai 1,45 bazinio dydžio, ir jį susieti, nes jis taip pat kinta, pavyzdžiui, didėjant infliacijai, jis taip pat kistų. Ir tai išspręstų tas ekonominių pokyčių problemas.

Dabar aš girdžiu argumentus, kad skirtinguose miestuose skirtingos kainos. Ir tada ten ko kiems, nežinau, Zarasams ar Visaginiui reikia mažiau, ar ne, o Vilniui daugiau? Aš kviesčiau persvarstyti tokią argumentaciją. Jeigu mes kalbame apie atotrūkį, ir taip esantį tarp regionų, ekonominius skirtumus, tai gal vieną kartą pradėkime kalbėti, kad mokytojas, kuris moko muzikos Alytuje ar Prienuose, turi gauti tiek pat kaip mokytojas, kuris moko muzikos Vilniuje, jeigu mes norime iš tiesų išspręsti atskirties problemą.

Man atrodo, tai yra neteisinga, kai mes skirstome užmokestį už iš esmės tą pačią paslaugą pagal rajonus. Mes einame į niekur. Todėl aš manyčiau, kad turėtų būti vienodas apmokėjimas.

PIRMININKAS. Dėkui. 10 minučių klausti baigėsi. Dabar dėl motyvų už kalbės L. Nagienės.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų ne be reikalo aš uždaviau klausimą ir dėl iš savivaldybės biudžeto išlaikomų viešųjų neformaliojo ugdymo įstaigų. Realiai turėtų keistis ir tvarka. Jeigu dabar mes viešosioms įstaigoms ar tiesiog mokytojams skiriame atitinkamai, tvarko didelę krūvą popierių ir taip toliau, kad gautų tą finansavimą, tą 20 eurų už kiekvieną vaiką, tai yra, patikėkite, kai aš kalbu su mokytojais, jie sako, tikrai labai didelis popierizmas.

Bet galbūt galėtume galvoti apie tai, kad reikėtų ir tą patį aprašą keisti, kad galėtų gauti ir tos biudžetinės įstaigos, kurios yra įsteigtos ir iš dalies išlaikomos savivaldybės ir tėvų, lygiai taip pat irgi tą skirtumą galėtų gauti, ir, kaip sako Vytautas, paskatinti, pedagogus pritraukti dirbti su vaikais į tas įstaigas. Dabar tos įstaigos, pavyzdžiui, muzikos mokykla ir taip toliau, negali gauti to finansavimo, to 20 eurų krepšelio.

Tai yra iš tikrųjų diskusinis klausimas ir galėtume dar diskutuoti, bet aš tikrai siūlyčiau priarti dėl to, kad mes šiandieną, aš paskaičiavau apytikriai, kalbėdama su kolega, kiek mes vaikui šiandieną skiriame, tai paskaičiavau, įvertinusi visus mokyklinio amžiaus vaikus, vaikui – 4 eurai. Patikėkite, ar už 4 eurus šiandien neformalųjį ugdymą mes galime skirti vaikui ir atitraukti jį nuo kompiuterio, jį ugdyti kitaip, jį sudominti kitomis veiklomis?

Tai koks yra mūsų tikslas? Ar kad vaikai sėdėtų prie kompiuterio ir neitų sportuoti, ar mūsų tikslas, kad vaikai nevartotų narkotikų ir nerūkytų tų saldžių visokių saldiklių ir taip toliau, kurie yra neaišku kokiomis medžiagomis užpildyti? Mes esame už vaikus, kad jie būtų užimti ir tikrai būtų užimti ir jie...

PIRMININKAS. Laikas.

L. NAGIENĖ (DFVL). ...ugdytusi kitomis priemonėmis. Aš manau, tikrai palaikykime šį kartą, o po to ateityje spręsimė dėl finansavimo ir viso kito. Gal iš pradžių tikrai nereikės tų 150 mln., aš nemanau, kad iš karto reikės tų visų lėšų. O vaikai...

PIRMININKAS. Laikas, Laima!

L. NAGIENĖ (DFVL). ...tai yra mūsų ateitis.

PIRMININKAS. Ačiū. Tai suprantu, kad yra prašoma pertraukos iki kito posėdžio.

S. Jovaiša dar norėtų prieš. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Aš norėčiau turbūt tokią repliką. O kur nueina vaiko pinigai? Juk gali būreliams, gali ir maitinimui – viskam. Kam jie yra skirti? Gal kas nors galėtų atsakyti į šitą, sakykime, retorinį klausimą? Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Aš suprantu, frakcijos vardu prašoma pertraukos iki kito posėdžio. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Replikos.

Dėl vedimo tvarkos – L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš kolegai noriu replikuoti, kadangi jis, matyt, vaikų neturi. Vaiko pinigai mano šeimoje nueina vaiko maistui pirkti mokykloje, kur viena porcija kainuoja apie 6 eurus.

PIRMININKAS. Replikos. Balsavimo nebuvo, na, balsavome bendru sutarimu, teisėta. Prašau, Eugenijau.

E. GENTVILAS (LSF). Kolegė Ligita kaip visada turėtų patikrinti informaciją sakydama, kad kažkas neturi vaikų. Tas, apie kurį jūs šnekate, turi penkis vaikus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Taip. Na, ir J. Šiugždinienė. Prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Aš galiu vieną repliką, priminti visiems, kad, koligos, kažkodėl mes šnekame tikrai apie tuos 17 mln. ir visiškai pamirštame, kad tai yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Na, tikrai nereikia kalbėti vien apie 17 mln., vien valstybės finansavimo yra kur kas daugiau ir per Sporto fondą, kur yra neformalusis ugdymas, per Kultūros pasą. Dabar mes kažkodėl kalbame apie savarankišką funkciją, tik apie valstybės dalį. Kalbėkime, kodėl šiandieną savivaldybių dalis yra tokia maža, arba keiskime funkciją iš savarankiškos į valstybės priskirtą arba deleguotą.

PIRMININKAS. Ačiū.

17.12 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3231 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-14 klausimas. Kviečiu J. Razmą pristatyti Vietos savivaldos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami koligos, čia neseniai Vyriausybė pristatė gana išsamų Vietos savivaldos įstatymo pataisų projektą, bet, mano manymu, ji kažkaip pražiūrėjo kai kurias svarbias problemas, o pražiūrėjo, man atrodo, todėl, kad bendrauja turbūt tik su merais ir diskutuoja dėl savivaldos problemų. Mane yra pasiekę ne merų, o savivaldybių tarybų narių tam tikri nusi-skundimai dėl informacijos gavimo problemų savivaldybių administracijose. Sakykime, kai savivaldybės tarybos narys nori susipažinti su administracijos direktoriaus įsakymais ar kai kuriais kitais dokumentais, kurie yra savivaldybės administracijoje, jam pasakoma: gali prašyti tik dokumentų, kurie tiesiogiai susiję su savivaldybės tarybų sprendimų projektais. Administracija sprendžia, jeigu parašai pareiškimą, ar tavo pageidaujami dokumentai susiję, ar nesusiję, ir nelabai pasiginčysi, kad susiję ar nesusiję. Jeigu tarybos narys sako: aš noriu rengti tam tikrą paklausimą, man reikia informacijos, tam tikrų dokumentų, sakoma: paklausimas tai nėra savivaldybės tarybos sprendimo projektas, mes čia neprivalome nieko tamstai duoti.

Dabar kitas aspektas. Kaip žinome, savivaldybių merams esame suteikę tikrai stiprius įgaliojimus, tai tiesiogiai renkami pareigūnai, viskas čia gerai. Merų, sakykime, potvarkių visuma pagal svarbą gal net viršija savivaldybės tarybos sprendimų reikšmę, bet dėl savivaldybės tarybos sprendimų mes esame numatę maksimalų viešinimą, pradedant nuo pirminio projekto viešumo, viešų svarstymų komitetuose iki transliacijos ir taip toliau. Dėl mero potvarkio viešinimo įstatyme mes nieko nesame pasakę, tai savivaldybės įvairiai elgiasi – kai kurios viešina, kai kurios selektyviai viešina, kai kurios nelabai viešina.

Mano yra du siūlymai. Vienas siūlymas, kad mero potvarkiai būtų viešai skelbiami savivaldybės interneto svetainėje. Kaip minėjau, jie yra vis dėlto gana svarbūs pagal merų dabartinius

įgaliojimus. Antras siūlymas, kad savivaldybių tarybų nariai galėtų susipažinti su administracijos direktoriaus įsakymais ir kitais savivaldybės administracijos dokumentais. Jeigu yra elektroninė sistema, tiesiog kad jie gautų prieigą prie tos sistemos, kaip, sakykime, Seime turime DVS, savivaldybės turi ten tokias sistemas kaip „Kontora“, kad tarybos narys galėtų iš tikrųjų efektyviai ir konstruktyviai dirbti. Be kita ko, juk savivaldybių tarybų nariams numatėme ir nemažus atlyginius. Kad jie konstruktyviai už tai atidirbtų, jie turi turėti galimybes maksimaliai prieiti prie savivaldybės administracijos informacijos.

PIRMININKAS. Klausia R. Budbergytė. Prašau.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, neabejotinai jūs tikrai gerą projektą, matyt, siūlote, nes reikia, ir kad mero potvarkiai būtų vieši, ir, iš tiesų, kad tarybos nariai turėtų efektyvius įrankius, kad galėtų dirbti rezultatyviai. Mano klausimas yra susijęs su tuo, ar negalvojate, kad galbūt bus problemų, įgyvendinant jūsų nuostatą, kad gali susipažinti su savivaldybės administracijos veiklos dokumentais, kurie gali būti susiję su viešuoju administravimu, kitaip sakant, atsirenkant, kokie tie dokumentai, kurie turės būti jiems pateikti susipažinti, tarybos nariams. Ar jums nekyla klausimas, kad gali tiesiog atsirasti tam tikrų praktinio įgyvendinimo sunkumų?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš galvoju, kad praktinio įgyvendinimo sunkumų čia nelabai turėtų kilti. Mano žiniomis, iš esmės visos savivaldybės turi tas informacines sistemas ir tereikia duoti tarybos nariui prieigą, kad jis galėtų susipažinti su reikiama dokumentais. Jeigu yra dokumentų, kurie turi tam tikras įstatymu grįstas konfidencialumo ar slaptumo žymas, tai suprantama, kad mes negalime pažeisti kitų įstatymų. Jeigu yra, tarkime, kokio nors piliečio asmens duomenys, tai tokie dokumentai jau nebūtinai turėtų būti prieinami ir tuo labiau nebūtų viešai skelbiami, net jeigu yra jie mero potvarkiuose, kai, sakykime, skiria kokią nors paramą ar socialinį būstą, jeigu atskleidžia žmogaus asmeninius duomenis. Bet tie dalykai, mano supratimu, yra išsprendžiami, sutvarkomi ir neturėtų kilti didelių sunkumų.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Jūs pradėjote kalbėti apie tuos išslaptintus dalykus arba, tarkime, apie asmens duomenis. Čia ir Teisės departamento yra tam tikros pastabos, kad vis dėlto gal ne viskas internetinėje bazėje galėtų būti prieinama, arba galėtų būti susipažinama ne per informacinę sistemą. Kiek suprantu, informacinę sistemą gal ir galima padaryti neprieinamą žmonėms, bet kaip čia šiuo atveju elgtis, ar jinai turėtų būti prieinama tik tarybos nariams, o galbūt kai kurie ir plačiau visuomenei. Kaip juos padaryti? Ar tikslinga kai kuriuos potvarkius laikyti grynai tik tarybos nariams? Kaip jūs manote, ar sistema turėtų būti prieinama viešai, ar tik tarybos nariams, ar dar labiau susluoksniuota?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tikrai nesiryžau teigti, gal čia būtų daug sudėtingumų, jeigu mes savivaldybės vidinę informacinę sistemą pasiūlytume atverti visuomenei. Gal pradžioje apsiribokime, kad tarybos nariai, kaip visuomenės išrinkti atstovai, galėtų susipažinti. Jeigu yra kažkas svarbaus visuomenei, tai yra jų pareiga reaguoti, daryti paklausimus merui, registruoti kokius nors savivaldybės tarybos sprendimų projektus. Čia, aš manau, savivaldybės tarybos nariams ta teisė turi būti suteikta. Bet platesnio atvėrimo aš nesiryžčiau siūlyti. Matote, aš pasiūliau merų potvarkių viešinimą su išimtimi, aišku, tų potvarkių, kur yra įstatymų numatyti slaptumai. To, manau, visiškai pakanka.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų už kalbės A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiama kolegė, savivaldybių tarybose dirba ne tik valdančiosios daugumos atstovai, bet ir tie asmenys, kurie taip pat yra įgiję gyventojų pasitikėjimą, tačiau dirba mažumoje. Tikrai pritariu kolegės Jurgio siūlymui. Neturėtume mes priimti tik tų įstatymų, kurie yra naudingi merams, nepaisant to, kad jie įgijo didžiulį gyventojų pasitikėjimą, ir valdančiosioms daugumoms. Juolab kad tarybų nariai nuo šių metų liepos mėnesio gauna ir atlygį. Visiškai nesvarbu, ar jie priklauso valdančiajai daugumai, ar mažumai.

Manau, kad prieiga tikrai turėtų būti suteikta, nes tarybos nariai, niekam ne paslaptis, rengia tarybos sprendimus, dėl jų ta prieiga tikrai reikalinga. Manau, kad savivaldybės administracijos

direktoriaus įsakymai tikrai turėtų būti vieši. Savivalda turėtų užtikrinti maksimalų viešumą tam, kad visuomenė galėtų susipažinti su visais savivaldybėje vykstančiais procesais. Tikrai kviečiu palaikyti kolegą Jurgio pateiktą įstatymo projektą, jis yra laiku ir vietoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau nėra norinčių pasisakyti. Balsuosime numatytu laiku.

17.23 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3027 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, turėjau susitikimą su Alytaus miesto seniūnais. Jų iškelta problema – išgaliojus įstatymui dėl seniūnijų, kurių nėra mieste, miesto tarybos valia gali būti panaikinti ir seniūnaičiai. Šiuo atveju, kaip žinome, seniūnaičiai yra bendruomenės atstovai, tai yra demokratinis balsas atstovauti tarp bendruomenės ir savivaldybės. Jei iš savivaldybės jau ne visada ateina informacija, tai seniūnaičiai, žinome, dirba ir socialinį darbą, ir kultūrinį darbą, ir kas susiję su gatvėmis, kiemais ir panašiai.

Taigi yra galimybė, kad jie atitoltų arba mero siūlymu, tarybos sprendimu būtų visai panaikinti, jeigu tose teritorijose nėra seniūnijų. Taigi, praėjus bene pusmečiui po pataisų priėmimo, gyvenamųjų vietovių bendruomenės praktiškai pastebėjo, kad įstatyme panaikinus seniūnaitijos sudarymo privalomumą nėra pakankamai užtikrinamas demokratijos principo įgyvendinimas. Akivaizdžiausia problema kyla teritorijose, kuriose nėra sudarytos seniūnijos, mat seniau vietos bendruomenės interesams savivaldoje visuomet atstovaudavo seniūnaitis. Išgaliojus naujai įstatymo redakcijai, vietos bendruomenės, kuriose nesudarytos seniūnaitijos, ir automatiškai seniūnaitijos šiuo metu susiduria su atstovavimo jų interesams savivaldoje neužtikrinimu. Savivaldybės atstovų nebepasiekia nei vietos bendruomenių nuomonė aktualiais klausimais, nei gyvenamosios vietos problemos. Įstatyme palikta galimybė savivaldybės tarybos sprendimu sudaryti seniūnaitiją, jei seniūnija nesudaroma, yra neveikianti, nes taryba dažniausiu atveju tokio sprendimo nepriima ir palieka galioti bendrą įstatyme numatytą taisyklę seniūnaitijos nesteigti. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, gyvenamųjų vietovių bendruomenių įsitikinimu, svarbu grąžinti iki 2023 m. balandžio 1 d. buvusį reglamentavimą, kuomet, net ir nesant seniūnijų, seniūnaitijos yra sudaromos. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra norinčių paklausti. K. Vilkauskas, prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Džiugu, kolega, kad rūpinatės mažąja savivalda. Žinau, kad esate išrinktas vienmandatėje Alytuje ir kad tos keturios savivaldybės, kurios neturi seniūnijų, tai yra Alytus, Visaginas, Neringa ir Klaipėdos miestas. Ten veikia seniūnaičiai, jie, aišku, yra gana aktyvūs, kadangi seniūnijų nėra, tai kompensuoja, kaip pasakyti, tą ryšį tarp savivaldos ir žmonių. Bet aš norėjau paklausti, nes galbūt kilo, galbūt jau pastebėjote kokių nors požymių dėl seniūnaitijų naikinimo? Vis dėlto tai savivaldybės tarybos dispozicija ir galbūt kyla jau tokių požymių, kad apie tai kalbama? Ačiū.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, jau buvo tam tikrų problemų, nebūtinai Alytaus mieste, kai buvo bandoma kelis kartus infiltruoti atstovą dalyvauti seniūnaičių rinkimuose, bet jisai atsisakė ir taip buvo bandyta, kad neatsirastų seniūnaičių. Na, tokie politiniai dalykai, matyt, vyko ir panašiai. Tai čia irgi susiduriama su tokia problema, kaip apsaugoti, kad viskas vyktų teisingai pagal tą norimą reglamentą, kuris buvo iki balandžio mėnesio.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju. Galbūt šiuo atveju turiu kitą nuomonę, bet tai čia mano asmeninė nuomonė. Bet, Robertai, ar yra gera praktika, jūsų manymu, kai ką tik Seimas priėmė ir pakeitė pasiūlymą, kuris iš esmės tik pradėjo gyvuoti, o dabar bandoma vėl sugrįžti, nors ką tik buvo priimtas toks sprendimas?

Kitas dalykas, aš puikiai atsimenu, kadangi ir vienas iš pasiūlymo teikėjų buvau, kad ten, kur nėra sudarytų seniūnijų, savivaldybės taryba sprendžia, ar sudaryti seniūnaitijas, ar nesuda-

ryti. Mano žiniomis, tarkime, tuose pačiuose Šiauliuose yra teritorijų, kur nėra seniūnijų, tai tiesiog buvo paliktos tos seniūnaitijos. Tai tikrai įrodyta irgi praktikoje ir ne vienoje savivaldybėje, kad, nepaisant to, kad nėra tų seniūnijų ir teoriškai galėtų būti naikinamos seniūnaitijos, jos nėra naikinamos. Tai sakau, bet klausimas vis dėlto yra turbūt dėl tos pačios praktikos, nes reali yra kita problema – kai kur savivaldybės nuolat vykdo seniūnaičių rinkimus ir jie neįvyksta, nes žmonės vis dėlto toje sistemoje kol kas nemato didelės galimybės realizuoti...

PIRMININKAS. Laikas!

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). ...ir dėl to tiesiog nuolat neįvyksta rinkimai.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tam tikros tiesos irgi galima išvelgti jūsų pasisakyme. O kadangi pradėjo ryškėti tos problemos, tai yra, ko gero, demokratiška elgtis taip, kad nepaliktume klaidų, jas taisytume, tobulintume.

Kitas dalykas – Šiaulių miestas. Šiauliuose yra, rodos, trys seniūnijos ar dvi: Medelyno ir Rėkyvos – taip? – bet kitoje dalyje nėra. Tai pati taryba puikiai ir sprendžia, kad jeigu nėra, tai ir nereikia tada organizuoti ir panašiai. Bet jeigu tose savivaldybėse, kur nėra seniūnijų, seniūnaičiai yra tiesiog darbštūs, aktyvūs ir ten pasakoma, kad ne, nereikia, tai čia jau negerai yra. Tai dėl to, Domai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų už kalbės K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mielieji kolegos, be abejo, mažosios savivaldos klausimai yra aktualūs. Gaila, kad mes Seime mažai apie tai diskutuojame. Nors buvo čia ir konferencijos, ir Apskritojo stalo klubas, bet manau, kad kiekvienas žingsnis į tai, kad kuo daugiau artėtume prie žmonių, kad suteiktume kuo daugiau galių jiems spręsti savo klausimus, kad daugiau išgirstų savivaldybių tarybos ir merai, tikrai, manau, tuo tvirtesnė mūsų valstybė. Bet koks toks mažas, nedidelis žingsnis, manau, yra teigiamas ir kryptingai einant galima pasiekti tikrai didesnę mūsų piliečių įsitraukimą. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės D. Griškevičius. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Žinoma, Robertas turbūt teikia tokį įstatymo projektą reaguodamas į jo mieste susidariusią kažkokią situaciją ir bando ją spręsti. Bet, man atrodo, sakau, pasikartosiu, nėra gera praktika, kai ką tik buvo priimtas įstatymas ir nepraėjus nė pusei metų jį vėl bandoma keisti atgal, į tą praktiką, kuri buvo daug metų. Ne veltui turbūt Seimas priėmė kitokią sprendimą ir pakeitė tai, nes realybė rodo vieną. Tai, ką sako Kęstutis, taip, viskas gerai – mažoji savivalda, noras įtraukti žmones į aktyvesnį gyvenimą, į atstovavimą yra tikrai teoriškai gražus, bet praktika rodo, kad yra nuolatinių problemų: dideli resursai organizuojant seniūnaičių rinkimus, žmonės į juos neateina pirmiausia kaip kandidatai, o jeigu ateina kaip kandidatai, dažnu atveju už juos pabalsuoja labai nedidelis žmonių skaičius, nekalbant jau apie tai, kad, na, iš esmės žmonės dirba savanoriškais pagrindais, išskyrus mažą išmoką už kanceliariines. Dažnai būna taip, kad tiesiog tie patys išrinkti žmonės, praėjus trumpam laiko tarpui, vėl pasitraukia iš tų pareigų ir vėl reikia organizuoti rinkimus, o administracijai tai kainuoja tikrai daug laiko, kaštų. Akivaizdu, kad ten nėra didelio pasisekimo.

Tačiau yra savivaldybių arba tų pačių teritorijų, kur tikrai seniūnaičiai yra labai aktyvūs, ypač tose teritorijose, kur yra seniūnijos, yra tas bendras darbas. Bet dabar įstatyme ir numatyta galimybė taryboms priimti sprendimą. Tai jeigu yra išrinkti miesto tarybos nariai, man atrodo, jie ir gali reaguoti į konkrečioje vietovėje susidariusią situaciją ir priimti sprendimus. Todėl, man atrodo, grįžti dabar atgal prie to, kas buvo vos prieš pusę metų pakeista, na, nereikia.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Balsuosime kiek vėliau. Dėl vedimo tvarkos ar replika po balsavimo?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Pirmininke, ačiū.

PIRMININKAS. Ar dėl vedimo tvarkos, ar replika po balsavimo?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš noriu pasakyti...

PIRMININKAS. Replikos... Balsavimo nebuvo.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). ...kad kelių situacijų nereikia suabsoliutinti.

PIRMININKAS. Atsiprašau, bet nesuteiksiu jums žodžio, nes jeigu ne dėl vedimo tvarkos, po balsavimo bus galima kalbėti.

17.33 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 15, 22, 35, 36, 39, 41 straipsnių pakeitimo ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-2996(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu K. Vilkauską pristatyti.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, sugrįžtu su patobulintu įstatymo projektu. Jeigu pamenate, visai neseniai pristaciau įstatymo projektą, Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir kai kurių straipsnių... ir vieno straipsnio, netekusio galios, įstatymo projektą. Šio projekto esmė vėlgi apie mažąją savivaldą. Ką tik diskutavome apie tai – apie administracines ribas turinčias seniūnaitijas, bet pakalbėkime ir apie turinį. Ar iš tikrųjų veikia seniūnaičių institutas? Dabar rinkimai parodė iš tikrųjų, kad žmonės tikrai labai pasyviai eina, seniūnaičių pareigos yra, na, tokios labai, galima sakyti, siauros ir žmonės nemotyvuoti ir nesuinteresuoti eiti į seniūnaičių rinkimus. Manau, kiekvienas, kuris į savo regioną nuvažiuoja, tai akivaizdžiai matote.

Ką gi mes galime padaryti? Be abejo, prieš tai buvo ir didelė konferencija, kurioje dalyvavo ir Savivaldybių asociacija, ir Seniūnų asociacija, ir Bendruomenių organizacijų sąjunga, ir visos kitos suinteresuotos pusės, ir diskutavome. Po įstatymo grąžinimo tobulinti buvo apvaliojo stalo diskusija, irgi diskutavome šiais klausimais. Na, ir pateiktame naujame projekte išbraukėme tai, kas kėlė daugiausia aistrų, tai yra išmokas seniūnaičiams, nes tam politinės valios nebuvo. Ant-rajai daliai, kurioje kalbama apie seniūnijų lygmens naujas organizacines formas, apie seniūnijų tarybų sudarymo tvarką ir jų įgaliojimų nustatymą, apie būdus, didinančius seniūnijų tarybų ir seniūnijų savarankiškumą, ir apie didesnę viešumą, išgirdau pritarimą ir iš kolegų, ir iš gerbiamo E. Gentvilo, ir iš A. Vyšniausko, kurio dabar nėra. Manau, kad projekte nurodyti straipsniai ir pasiūlymai šiame etape nereikalauja lėšų, bet sustiprina būtent mažosios savivaldos subjektus, tai yra seniūnaitijas ir seniūnijų tarybas.

Taigi trumpai pasakysiu, šitų projektų esmė, kad vietoj dviejų: išplėstinės seniūnaičių sueigos ir seniūnaičių sueigos, siūloma viena – seniūnijos taryba. Ji įgyja didesnių galių tuo atžvilgiu, nors rekomendacinio pobūdžio yra jos sprendimai, kad atsakymai turi būti tiek iš savivaldybės tarybos, tiek iš mero. Meras turėtų atsakyti arba duoti atsakymą į paklausimus arba dėl priimtų sprendimų per 20 dienų, o savivaldybės taryba pirmame tarybos posėdyje priimti sprendimą arba atsakyti seniūnijos tarybai.

Taigi, kolegos, kviečiu balsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū. Pone pranešėjau, kai pristatėte klausimą, man susidarė toks įspūdis, kad jūs kuriate, na, įsivaizduojate savivaldą, kad yra didžioji savivalda, yra mažesnė savivalda, yra dar mažesnė savivalda ir mažesnioji, ir taip toliau. Kiek yra jūsų galvoje tų savivaldų? Gal iš tiesų vertėtų kalbėti apie integruotą veiklą tų seniūnaitijų, kurios veiktų kartu su savivalda, ir nebeskirstyti į didžiąją, mažąją, mažesnę ir dar mažesnę?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega. Šis terminas atsirado bendroje konferencijoje, kurią organizavome, kaip minėjau, su Savivaldybių asociacija, su Bendruomenių organizacijų sąjunga, su Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija. Ir Seimo narių dalyvavo. Tai nėra joks išskyrimas – mes tik pabrėžiame, kad yra savivaldybės tarybos, mero nemažos galios, bet dabar seniūnijų lygmeniu (seniūnijų lygmeniu, pabrėšiu, kalbant apie tai, ką aš ir turėjau omenyje, mažoji savivalda) yra seniūnaitijos, bendruomeninės organizacijos, nevyriausybinių organizacijos, kurios irgi veikia kartu.

Bet vieną klausimą turime pagrindinį: kiek mes perskirstome ir valstybėje, kiek nusileidžia, perskirstant per savivaldybes, lėšų iki piliečių. Patys suprantame, norint, kad piliečiai būtų aktyvūs, jie nori ne tik kad juos išgirstų, bet kad ir patys galėtų dalyvauti tuose procesuose įgyvendinant ir tvarkant viešuosius reikalus. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke, kad neatėmėte žodžio dabar. Aš noriu paklausti, kiek yra apskritai neįgyvendintų projektų seniūnijose, nes jų galios yra gerokai mažesnės? Žino-

me, kai kiekvieną kadenciją ateina kita politinė jėga, arba ilgai užsibuvusi, ir matome, kad tuo metu silpnėja ir tam tikrų seniūnijų galios, nes yra kitos politinės jėgos, kurios atlieka seniūno pareigas arba socialinių darbuotojų pareigas ir ne visada simpatizuoja tai ideologijai ir panašioms dalykams. Kiek Lietuvoje yra tokių seniūnijų, kurios tikrai negalėjo įgyvendinti, nesant tokių dalykų, ką jūs dabar siūlote? Ačiū.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Matote, tai dabar daugiausia yra nukreipta į seniūnaitijas, pabrėžiu – į seniūnaitijas. Buvo pateiktas mano projektas dėl seniūnijų finansinio stiprinimo, kad seniūnijos vadovautųsi ne veiklos planais, o programiniu finansavimu. Tai dabar aš ir į šitą projektą įtraukiau, nors veikdama pagal veiklos planus, bet kad savivaldybės taryba nustatytų seniūnijoms finansavimo kriterijus. Seniūnijos Lietuvoje yra labai skirtingos, seniūnijų finansavimo vidurkis yra maždaug apie 6,5, bet labai didelės žirkklės. Vienos savivaldybės seniūnijas finansuoja virš 10 %, yra net iki 14 %, kur perskirsto per seniūnijas, ir jos yra labai savarankiškos. Kitose savivaldybėse gauna visiškai minimumą lėšų, ten tik pagal kai kurias programas. Kai kuriose savivaldybėse seniūnijų finansavimas siekia iki... gali būti ir 0,01, bet nuo 0,1.

Aš manau, kad seniūnijų tarybos, kurios yra prie seniūnijų, tokiu atveju tikrai visiškai neturi reikšmės, jeigu nefinansuojame seniūnijų. Bet yra tokia įstatymo nuostata, o aš manau, kad mums reikia stiprinti ir ateityje kalbėti ne tik apie savivaldybių tarybas, apie merų galių stiprinimą, bet mes turime kalbėti ir apie seniūnijas, apie seniūnaitijas, apie bendruomeninių organizacijų vaidmenį savivaldoje, apie nevyriausybinį organizacijų vaidmenį ir kaip mes galime įtraukti tuos piliečius.

Aš manau, kad tos diskusijos turi tęstis. Negalime imituoti savivaldos tuo žemesniu lygmeniu, kai mes skiriame daug laiko, pastangų seniūnaičių rinkimams ir paskui tiesiog neturime tiems žmonėms nei tinkamų funkcijų, nei skatiname įsitraukimą. O šiaip sakau, dar kartą pakartosiu, būtent šio įstatymo projekto pagrindinis tikslas šiuo metu yra organizacinis paruošiamasis, tai yra kad nereikėtų vargti seniūnams seniūnijose ir organizuoti dviejų sueigų. Tai yra būtų viena seniūnijos taryba.

Manau, kad ateityje galima būtų, gerai išdiskutavus, pabrėžiu, kur diskusijos vyksta, padaryti kitokio pobūdžio rinkimus, kur būtų galbūt renkami seniūnijos tarybos nariai pagal seniūnaitijas, tai yra paaktyvinti, padaryti tuos rinkimus daug aktyvesnius, suteikti toms seniūnijų taryboms didesnes sprendžiamąsias galias.

PIRMININKAS. Čia atsakymas į klausimą, kolega. Gerai, viskas, daugiau klausiančių nėra. Ačiū pranešėjui. Dėl balsavimo motyvų, kadangi dar yra keletas klausimų, kviečiu apsispręsti, ar tikrai norite kalbėti, tikrai neatimsime žodžio. Už – E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Labai trumpai. Matyt, pagrindinis dalykas, ką kolega K. Vilkauskas bandė pasakyti, agituodamas už savo pateiktą įstatymo projektą, yra tai, kad jis nori, kad, atsižvelgiant į dabartinę situaciją, ypač daugelyje savivaldybių, kai seniūnaičių rinkimai vyko, žinote, iš esmės iš vieno kandidato ir ateinant keliems balsuoti, kai matosi, jog įsitraukimas į šį procesą yra ypač mažas, siūlydamas šiuos pakeitimus ir nesiūlydamas kol kas didesnių, iš esmės netgi konstitucinių pakeitimų dėl mažosios savivaldos, jisai siūlo, kad žmonės labiau įsitrauktų į savivaldos reikalus, kad atsirastų seniūnijų tarybos.

Aišku, galima sukelti labai daug diskusijų ir labai daug diskutuoti apie tai, kaip tai turi būti daroma, ar seniūnijos didžiosios, ar mažosios galėtų likti ir panašiai, bet įsitraukimas į savivaldos reikalus visų pirma yra, aš manau, kolegos K. Vilkausko pagrindinis reikalas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš irgi labai gerbiu bendravardį. Bet negi reikia, norint suaktyvinti žmones, negi reikia institucionalizuoti jų aktyvumą? Tai mes prikurkime daug tarybų, komitetų, dar ką. Ir įstatymus surašykime. Aišku, tada prasidės labai aktyvi veikla. Įtvirtinkime įstatymais, kad seniūnaičiai turėtų būti privalomi, labai svarbūs. Kam to reikia? Gal savivaldybės pačios nuspręš, kaip ką čia daryti.

PIRMININKAS. Dėkui. Balsuosime jau visiškai netrukus. Kolegos, pusė minutės iki balsavimo intervalo. Gal pradėsime nuo K. Vilkausko, darbotvarkės 2-16 klausimo – Vietos savivaldos

įstatymo, jeigu galime pradėti. Kas pritaria po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Po to įjungsime trumpą balsavimą, tai būkite įsitempę.

Balsavo 86: už – 41, prieš – 1, susilaikė 44. Nėra pritarta. Kas balsuoja už, tas pritaria, kad būtų tobulinama, kas balsuoja prieš, balsuoja už atmetimą. Kviečiu apsispręsti alternatyviai.

Balsavo 91: už – 72, prieš – 19. Projektas bus tobulinamas. Replika po balsavimo – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Čia linkėjimai (aišku, ir Andrius prieis prie mikrofono) A. Vyšniauskui, nes kai praeitą kartą pateikiau tą įstatymo projektą, buvo viskas gerai, sakė Andrius, taip? Antrajai daliai pritariu, tik išmetame seniūnaičių išmokas. Tai kažkas, matyt, pasikeitė?

PIRMININKAS. Taip, A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Tai, gerbiamas kolega, jeigu pažiūrėtumėte į balsavimą, pamatytume, kad aš ir balsavau už. Tai aš už save kalbėjau, ne už frakciją. Tai aš palaikiau jus. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Aš pritariu, bet kolegų nebūtinai.

17.47 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3210, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3211, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3212 (*pateikimo tęsinys*)

Grijtame prie darbotvarkės 2-7.1 klausimo – Vietos savivaldos įstatymo paketo pateikimo. Kviečiu apsispręsti. Kas pritaria po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*) Čia pristatė Vidaus reikalų ministerija.

Balsavo 97: už – 89, prieš nebuvo, susilaikė 8. Paketui pritarta. Siūloma, kad pagrindinis komitetas dėl visų būtų VVSK, ir siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Prašau, L. Nagienė – replika.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Įskaitykite mano balsą už, nes nespėjau sureaguoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai.

17.48 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247, 589, 608 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 248¹, 248², 248³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-598 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3208 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-3208. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 103: už – 98, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pritarta. Siūlomas komitetas – TTK. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta.

17.48 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 21¹, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 421, 484, 576, 577, 579, 581, 584, 587, 588, 589, 594, 608, 609, 616, 617, 619, 620, 621, 627, 644, 666, 671, 673, 675, 676, 678 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 422¹, 565¹, 574¹ straipsniais ir 591, 677 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIV-1947 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3209 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – irgi ANK pakeitimas, projektas Nr. XIVP-3209. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 102: už – 98, prieš nebuvo, susilaikė 4. Yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti taip pat lapkričio 21 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

17.49 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 41 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3117 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Švietimo įstatymo 41 ir 67 straipsnių pakeitimo projektas. Pateikimas. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 101: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 9. Pritarta. Siūlomas komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Tada dėl kitų buvo paimta pertrauka.

17.49 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3231 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po pateikimo.

Balsavo 102: už – 94, prieš – 1, susilaikė 7. Pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Galime pritarti? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

17.50 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 27 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3027 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 27 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti, ar pritariame po pateikimo

Balsavo 101: už – 44, prieš – 4, susilaikė 53. Nepritarta.

Balsuojame alternatyviai: kas už, tas už tobulinimą, kas prieš, tas už atmetimą.

Balsavo 96: už – 57, prieš – 39. Projektas bus tobulinamas.

Gerbiamieji kolegos, dar liko du Vietos savivaldos įstatymo pakeitimai, taip pat Medžioklės, Akcizų ir Žmogaus audinių ląstelių įstatymai. Siūlau pratęsti balsavimo intervalą iki posėdžio pabaigos. Galime sutarti? Ačiū.

17.51 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3004 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-17 klausimas. E. Sabutis kviečiamas ateiti į tribūną pristatyti Vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio pakeitimo projektą. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, ką tik pritarėme po pateikimo Vyriausybės pateiktam Vietos savivaldos įstatymo pakeitimui. Jame lygiai taip pat yra siūloma keisti 15 straipsnio 2 dalies 19 punktą. Mano šitas įstatymo projektas buvo užregistruotas daug anksčiau, iš esmės jis yra, na, lygiai taip pat atkartojantis ir Vyriausybės siūlymą. Tai yra jeigu tarybos išimtinė kompetencija... tai yra sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu priėmimas, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos taisyklių nustatymas, išskyrus atvejus, kai tvarka yra nustatyta įstatymuose ar jų pagrindu priimtuose kituose teisės aktuose.

Todėl atkreiptinas dėmesys, kad būtent dėl šito punkto taikymo praktikoje susidaro situacijų, kai savivaldybės taryba turi priimti sprendimus dėl labai mažos vertės turto perdavimo savo įstaigoms, pavyzdžiui, perduoti baldus, knygas, įvairią įrangą ir panašiai. Ir labai dažnai tai būna iš tiesų tiesiog formalūs sprendimai, įranga būna jau seniai perduota, tačiau taryba susirenka tada, kai susirenka, ir priima šituos sprendimus.

Taip pat savivaldybės taryba turi priimti sprendimus, kai turtas perduodamas iš vienos savivaldybės biudžetinės įstaigos kitai, ir tokių sprendimų paprastai būna labai daug. Todėl siūlau keisti Vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 19 punktą ir supaprastinti savivaldybės taryboms ir savivaldybių administracijoms šią biurokratinę naštą. Labai panašiai, lygiai tą patį siūlo ir Vyriausybė. Nedidelis pakeitimas leis įteisinti mažaverčio turto perdavimą vykdomosios institucijos ir (arba) turto valdytojo sprendimu, o kokį turtą kas gali perduoti, tvarką nustatys pati taryba. Šiuo metu praktikoje neretai kyla kolizijų, kai pačios tarybos jau būna priėmusios atitinkamus sprendimus, tačiau Vyriausybės atstovai skundžia pačius tokius bendrinius sprendimus, ką būna priėmusios savivaldybių tarybos, ir sako, jog tai neatitinka įstatymų. Todėl ir siūlau tai išspręsti tokiu nedideliu Vietos savivaldos įstatymo pakeitimu.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs pristatėte išsamiai ir niekas nenori jūsų paklausti. Ačiū už tai. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo Vietos savivaldos įstatymo projektui, kurį ką tik pristatė E. Sabutis.

Balsavo 99: už – 54, prieš – 4, susilaikė 41. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindiniu komitetu siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

17.55 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3112 (pateikimas)

Kviečiu P. Saudargą į tribūną. Darbotvarkės 2-18 klausimas – taip pat Vietos savivaldos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašau.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Teikiu Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymą. Siūlome su kolegomis išdėstyti štai taip: iki šio įstatymo įsigaliojimo į pareigas priimtų savivaldybės kontrolierių (dabar išbraukiame žodį „pirmoji“) kadencija pradedama skaičiuoti nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Išbraukiame „pradedama skaičiuoti nuo šio įstatymo įsigaliojimo“ ir parašome „pratęsima iki 2029 m. sausio 1 d. ir laikoma pirmąja kadencija“, nes buvo „pirmoji kadencija pradedama skaičiuoti nuo šio įstatymo įsigaliojimo“.

Kas yra atsitikę, kai buvo tokia redakcija kaip dabar priimtame įstatyme? Keičiamu įstatymu įtvirtinus nuostatą, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo, tai yra iki 2024 m. sausio 1 d., į pareigas priimtų savivaldybės kontrolierių pirmoji kadencija pradedama skaičiuoti nuo šio įstatymo įsigaliojimo, atsirado terpė įvairiai interpretuoti minėtą nuostatą, o tai savo ruožtu generavo jos taikymo problemas. Pažymėtina, kad savivaldybių kontrolieriai jau iki keičiamo įstatymo įsigaliojimo į pareigas buvo priimti jų įgaliojimų trukmę apibrėžiant penkerių metų trukmės kadencija, todėl nėra logiška keičiamo įstatymo nuostata, pagal kurią pirmosios kadencijos pradžia yra laikoma ne paskyrimo į pareigas momentas, o įstatymo įsigaliojimo momentas.

Toks nelogiškumas savo ruožtu sukuria prielaidas įvairiai traktuoti situaciją. Savivaldybių teisininkai yra pasimetę ir daugeliu atvejų nežino, kaip reikia aiškinti įstatymą šiuo metu ir kaip reikės jį taikyti po 2024 m. sausio 1 d. Tiek Vidaus reikalų ministerija, tiek Viešojo valdymo agentūra iš suinteresuotų asmenų, įskaitant savivaldybes, savivaldybių kontrolierius ir Savivaldybių kontrolierių asociaciją, yra gavusi nemažai paklausimų dėl šio įstatymo išaiškinimo. Jau dabar pastebimi savivaldybių, Vidaus reikalų ministerijos ir Viešojo valdymo agentūros nuomonių skirtumai.

Savivaldybėse kuriama nevienoda šios teisės normos taikymo praktika. Vienur laikomasi pozicijos, kad iki 2024 m. sausio 1 d. į pareigas priimtas savivaldybės kontrolierius turi būti paskirtas pirmajai kadencijai, kuri pagal keičiamą įstatymą pradedama skaičiuoti nuo 2024 m. sausio 1 d., savivaldybės tarybos sprendimu. Kitur manoma, kad savivaldybės tarybos sprendimas yra nereikalingas, nes savivaldybės kontrolierius jau yra priimtas į pareigas savivaldybės tarybos sprendimu, o pagal keičiamą įstatymą keičiasi tik pirmosios kadencijos skaičiavimo tvarka. Vienose savivaldybėse rengiamasi organizuoti konkursus į savivaldybių kontrolierių pareigas, kitur gi jau šių metų pirmoje pusėje buvo priimti savivaldybių tarybų sprendimai dėl savivaldybių kontrolierių skyrimo į pareigas nuo sausio 1 dienos. Dar kitose savivaldybėse atvirkščiai – buvo priimti sprendimai neskirti pareigas einančio kontrolieriaus kadencijai, turinčiai prasidėti po 2024 m.

sausio 1 d. Bent keletas savivaldybės kontrolierių greičiausiai planuoja paduoti skundus į Regionų apygardos administracinį teismą.

Keičiamo įstatymo netobulumas kelia teisinius ginčus tarp savivaldybių tarybų ir savivaldybių kontrolierių dėl įstatymo taikymo. Taigi, mes su kolegomis teikiame tokį siūlymą ir manome, kad tai vėliau padėtų išvengti teisinių ginčų ir sureguliuotų interpretaciją. Tai prašau palaikymo.

PIRMININKAS. Dėkui, jūs aiškiai paaiškinote. Klausimų nėra. Ačiū pranešėjui.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas po pateikimo pritaria ką tik pristatytam įstatymo projektui, kviečiu balsuoti už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 96: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 2. Pritarta. Pagrindiniu komitetu yra siūlomas VVSK. Siūloma svarstyti gruodžio 5 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Replikos čia po balsavimo? (*Balsai salėje*) Čia dėl vedimo?.. Supratau. Tuomet judame toliau.

18.00 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3271 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Medžioklės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas. K. Mažeiką kviečiu į tribūną.

Prašom. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašau dėl šio klausimo pertraukos iki kito posėdžio. Ačiū.

PIRMININKAS. Supratau. Tuoj balsuosime. Prašom. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš vėlgi iniciatorių prašyčiau sutikti, kad prašymas dėl pertraukos įvyktų po to, kai pranešėjas pakalbės, atsakys į klausimus. (*Balsai salėje*) Bus taip, gerbiamas Jaruti, kad jeigu mes įrašysime tą klausimą į ketvirtadienio rytinį posėdį, įrašysime paskutinį, baigsis posėdžio laikas ir jūsų projektas nebus pateiktas, jeigu jūs būsite taip užsispyrę. Aš geranoriškai siūlau, kaip padarėme dėl V. Bako projekto. Galite rinktis.

PIRMININKAS. Viskas gerai, išgirdome Jurgį. Aš suprantu, J. Jarutis dar paminėtas. Prašom.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega Jurgį, jūs turbūt žinote, pagal Statutą, bet kurioje stadijoje galima paprašyti pertraukos.

PIRMININKAS. Žinoma.

J. JARUTIS (LVŽSF). Klausimas buvo pristatytas, įvardintas, mes paprašėme.

PIRMININKAS. Gerai, tvarka. Ar galime bendru sutarimu pritarti pertraukai iki kito posėdžio? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 2-20 klausimas... (*Balsai salėje*) Negalime? Norite balsuoti. Balsuojame, ar pritariame pertraukai iki kito posėdžio, bet tikrai prašau greituoju būdu.

Balsavo 95: už – 76, prieš – 11, susilaikė 8. Pritarta pertraukai iki kito posėdžio.

18.02 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58¹, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3164 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-20 klausimas – Akcizų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – L. Nagienė. Kviečiu į tribūną.

D. Griškevičius kažką pasakys dėl vedimo tvarkos.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Frakcijos vardu dėl šio klausimo irgi prašome pertraukos iki kito posėdžio. Tačiau išgirstame Jurgio pasiūlymą, kad galėtume šiandien pristatyti, o balsuoti jau kitame posėdyje.

PIRMININKAS. Gal tuomet ir paprašykite pertraukos, kai pristatysite, ar čia reikia iš anksto?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ne, kad nebūtų tada, jeigu sutariame taip. Taip šiandien jau darėme vieną kartą. Gerai, pristatys ir tada paprašysime.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, jeigu jūs pristatote, tai kviečiu į tribūną L. Nagienę, ji pristatys šį klausimą.

L. NAGIENĖ (DFVL). Su sąlyga, kad balsavimas bus kitame posėdyje, pristatau Lietuvos Respublikos akcizų įstatymą. 2023 m. gegužės 9 d. mes labai gražiai nubaudėme, ruošiamės nuo sausio 1 dienos nubausti kai kuriuos gyventojus, tai yra Kelmės, Kupiškio, Mažeikių, Rokiškio, Molėtų, Skuodo, Joniškio, Švenčionių, Marijampolės, Šilalės ir mažųjų miestelių, kuriuose gyvena apie 20 tūkst. vartotojų. Nuo 2024 m. sausio 1 d. naftos dujoms, kurios yra išpilstytos į balionus, arba kurios bus išpilstytos į balionus ar į grupinius įrenginius, nebus taikoma akcizo lengvata, tai yra nulinis tarifas. Bus taikomas 304,1 euro už toną akcizo tarifas.

Pažymėtina, kad įstatyme numatyta, jog gamtinėms dujoms taikomas akcizo tarifas yra 23,6 euro už megavatvalandę. Tokio dydžio, kuris iš esmės prilygsta naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams taikomo akcizo tarifo dydžiui. Skirtingai nei naftos dujų ir dujinių angliavandenilių atveju, įstatyme numatyta, kad gamtinėms dujoms, kurias buitiniai vartotojai naudoja buityje maistui gaminti, patalpoms šildyti, ir gamtinėms dujoms, naudojamoms verslo reikmėms, ir toliau yra numatytos lengvatos – atitinkamai 1,08 euro už megavatvalandę ir 0,54 euro už megavatvalandę. Taigi pagal dabartinį siūlomą įstatymo naująjį reguliavimą buityje naudojamoms naftos dujoms taikomo akcizo tarifo dydis yra beveik 22 kartus didesnis nei buityje naudojamų gamtinių dujų akcizo tarifo dydis. Suskaičiavus ir pasižiūrėjus, kiek tai būtų, galiu pasakyti: paprasčiausiai vienas balionas (žinote, kad jį dažnai kaime, kai kurie net ir namuose tebeturite) pabrangsta 8 eurus. Mes lyg ir sakome: įsirenkite, dabar pasistatykite elektrinę *plytelę* (tai būtų žaliasis kuras, einame į žaliąją energetiką), susitvarkykite savo buitį ir bus labai gerai, nes jūs galėsite neteršti gamtos, neteršti oro. Teko pasidomėti, kaip galima įrengti elektrines *plyteles* daugiabučiame name. ESO, išduodamas sąlygas, pareikalauja, kad turi būti galia padidinta bet kurioje laiptinėje. Tokių sąlygų niekas neišduos, nes reikės pačiam įsirengti, kad ateitų elektros kabelis, kuris būtų instaliuotas ir kuris galėtų tą galią padidinti. Tai bus vėl iš gyventojų lėšų.

Sako: mes didiname išmokas žmonėms, didiname pensijas, bet mes kartu juos nubaudžiame, nes jie kito pasirinkimo neturi, tai yra naudoja suskystintas dujas. Aš paminėjau regionus: Kelmę, Kupiškį, Mažeikius, Rokiškį, ten jie pasirinkimo neturi. Neturi pasirinkimo vien dėl to, kad gamtinės dujos pro juos neina. Ten yra labai sena infrastruktūra ir visuose miestuose, miesteliuose būtent šitie grupiniai įrenginiai yra pastatyti prie šitų namų.

Kalbant dabar apie verslą, toks teisinis reguliavimas sukuria diskriminacines sąlygas tarp vartotojų, naudojančių naftos dujas, ir vartotojų, naudojančių gamtines dujas, taip pat turi neigiamą įtaką konkurencinėms sąlygoms verslo subjektų, naudojančių savo veikloje naftos dujas, atžvilgiu. Naftos dujos dažnai yra vienintelė ekonomiškai ir ganėtinai žalia alternatyva buitiniams vartotojams, įmonėms ir žemdirbiams nutolusiose vietovėse, kuriose nėra gamtinių dujų tinklo, o nuo praėjusių metų, gerokai išaugus gamtinių dujų kainai, naftos dujos tapo pigesne ir patrauklesne alternatyva ir pramonei, naudojančiai daug energetinių išteklių. Tuo metu tikrai nemažas dalis įmonių, lygiai taip pat šiltnamiai, paukštynai, tai yra ūkininkai, priėmė sprendimus ir perėjo prie naftos dujų naudojimo savo veikloje. Tokioms įmonėms naujasis naftos dujų akcizo reguliavimas turės ypač reikšmingą neigiamą poveikį ne tik pačių įmonių finansinei sveikatai, bet ir galutiniam šių įmonių produkcijos vartotojams, tai yra mums, gyventojams, perkantiems paukštieną ir daržoves. Latvijoje verslo reikmėms naudojamoms suskystintoms naftos dujoms akcizas ne taikomas, yra nulinis tarifas. Akcizas Lenkijoje – 13,14 euro už toną, Estijoje – 55 eurai už toną.

Naujas dujų apmokestinimas yra neproporcingas bei neteisingas ir dėl per didelės CO₂ dedamosios, palyginti su kitais energetiniais produktais. Nors įstatymo rengėjas nurodė, kad CO₂ dedamųjų dydžiai yra nustatyti proporcingai atsižvelgiant į apmokestinamųjų energetinių produktų kalingumą ir taršumą, tačiau naftos dujoms nustatytas itin didelis CO₂ dedamosios dydis ir yra didesnis negu kitų taršesnių kuro rūšių. Atkreipiu dėmesį – naftos dujų degimo metu

CO₂ emisija yra mažesnė nei daugumos kitų apmokestinamųjų angliavandenilių ir, pavyzdžiui, net beveik 40 % mažesnė nei akmens anglių. Palyginti su gamtinėmis dujomis, nors naftos dujų CO₂ išmetimai yra šiek tiek didesni nei gamtinių dujų, tačiau gamtinių dujų gavybos ir gamybos proceso metu į atmosferą išsiskiria dideli kiekiai ypač didelį šilumos efektą sukeliančių metano dujų. Nors akmens anglys yra taršesnės už naftos dujas, tačiau 2025–2030 metais, deginant akmens anglis, viena tona CO₂ atsieis atitinkamai 54–85 % mažiau nei viena tona CO₂, deginant naftos dujas. Tai mano toks klausimas, kas yra taršiau? Man atrodo, visi mes suprantame, ar akmens anglys, ar naftos dujos yra taršiau. Tačiau mūsų įstatyme yra priimta, kad akmens anglys yra žalesnis kuras negu naftos dujos.

Atsižvelgiant į naftos dujų kaloringumą ir taršumą, matyti, kad naftos dujoms ir dujiniam angliavandeniliams nustatyti nauji akcizų tarifų dydžiai yra neproporcingi ir nepagrįstai per dideli, lyginant su kitomis energetinių produktų rūšimis. Nors taršioms energetiniams produktams taikomų akcizų didinimo tikslas yra paskatinti vartotojus pereiti prie mažiau taršių kuro rūšių naudojimo, tačiau finansinės paramos pereiti prie alternatyvių žalesnių energetinių produktų buitiniams patalpoms šildyti ir verslo reikmėms Vyriausybė nėra suplanavusi. Paramos priemonės – tik tiems vartotojams, kurie gyvena trijų ar daugiau aukštų daugiabučiuose ir naudoja naftos dujas maistui. Naftos dujas buitiniams poreikiams naudojantys vartotojai paprastai gyvena, kaip minėjau, kaimo vietovėse, kuriose nėra gamtinių dujų tinklų. Savarankiškai pereiti prie mažiau taršių, žalesnių produktų... Tikrai mes skurdiname savo žmones ir tikrai šituo reguliavimu juos dar labiau nuskurdinsime. Taigi toks naftos dujų atsisakyti skatinantis reguliavimas savaime skatina vartotojus... ne tik taršesnes kuro rūšis, todėl įstatyme numatytas naftos dujų akcizo dydžio reguliavimas vertintinas kaip prieštaraujantis priimto įstatymo tikslams, tai yra siekiui paskatinti pereiti prie žalesnių energetinių produktų.

Siūlome, siekdami teisingo ir proporcingo reguliavimo, užtikrinančio sklandų perėjimą prie mažiau taršių kuro rūšių, nustatyti lengvatinius naftos dujų ir dujinių angliavandenilių akcizo tarifus buitiniams ir verslo naftos dujų vartotojams. Atsižvelgiant į energetinių išteklių kainų krizės... Atsižvelgiant į 2022 metais energetinių išteklių kainų krizės metu atliktas pramonės investicijas, o jos buvo daugiau negu 8 mln., ir tai, kad reikia laiko joms atsipirkti, šiuo projektu siekiama atidėti naftos dujoms ir dujiniam angliavandeniliams taikomo akcizo CO₂ dedamąsias iki 2026 metų ir numatyti, nustatyti mažesnes ir proporcingesnes, atsižvelgiant į kaloringumą bei taršumą, CO₂ dedamąsias laikotarpiu nuo 2026 metų iki 2030 metų. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia R. Žemaitaitis, jo salėje nematau. S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama Laima, suprantu gyventojų rūpestį, bet gal galėtumėte pakoментuoti statistiką, kad 2021 metais iš Rusijos buvo importuota devynis kartus mažiau dujų negu po karo, įvykusio 2022 metais? Kitaip tariant, suskystintų naftos dujų importas po karo į Lietuvą, oficialios statistikos duomenimis, išaugo devynis kartus. Jūs neužsiminėte jokių savo pristatymo momentu apie šitą dedamąją, neužsiminėte apie tai, kad naftos dujos nėra priskirtos sankcionuotų kuro rūšių balansui ir mes negalime kaip valstybė jų stabdyti vienais ar kitais barjeriais. Kaip jūs manote, teikdama tokį projektą, kaip jūs atliepiate nacionalinio saugumo klausimus, moralinius aspektus? Jūs iš esmės kalbate už išaugusio rusiško importo, kuris į Lietuvą po karo išaugo dešimteriopai, dar dirbtinį atpigimą. Labai dėkoju už atsakymą.

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš dabar paminėsiu. Vienas dalykas, kiek iš Rusijos atvežama, tai tikrai neturiu tų skaičių ir kiekių, tai yra Europos Sąjungos, jos nėra sankcijos įvestos, kiek man žinoma, nėra sankcionuota. Jie veža, kiek aš žinau, iš Lenkijos, bet dalis, pavyzdžiui, būtent, sakysime, Žemaitijos kraštas, aš pasidomėjau, perka dujas iš „Mažeikių naftos“, „Orlen Lietuvos“, suskystintas naftos dujas. Jeigu jūs kalbate apie tai, kad mes būtent esame dabar labai geriečiai nustatydami šitokią akcizą, tai, aš akcentuoju, akcizas Švedijoje bus mažesnis negu Lietuvoje, akcizas Nyderlanduose bus mažesnis negu Lietuvoje. Mes patys... Mūsų akcizas kartu su CO₂ išmetimu bus pats didžiausias Europoje – 487,7 euro.

PIRMININKAS. Klausia V. Bukauskas.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Ministras labai aiškiai pasakė: ko Europos Sąjunga nenumatė apmokestinti embargu, tai ministerija priims ir apmokestins

Vyriausybės sprendimais. Būtent kad nebūtų šildomasi pigiau, kad žmonės turėtų susimokėti už šilumą. Man labai keistai atrodo.

Gerbiama kolege, šiandien pasižiūrėjus į socialinės paramos ir rūpybos skyrius, jau kaip pas gydytoją eilės, žmonės, kurie norėtų gauti kompensaciją už šildymą, laukia 2 mėnesius. Vakar pasidomėjau: viena 92 metų močiutė turi taloną į socialinės rūpybos skyrių dėl kompensacijos gruodžio 28 dieną, kad atiduotų dokumentus. Manau, tokiu sprendimu mes paskatinsime dar daugiau Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją būti įtakingą ir subsidijuoti būtent iš Vyriausybės biudžeto per kompensacijas. Man susidaro toks įspūdis, kai ateina su tokiais siūlymais. Ačiū.

L. NAGIENĖ (DFVL). Nesupratau, man kritika ar prieš tai buvusiam?.. Mes realiai apkrausime didesnėmis išlaidomis tuos žmones, kurie šiandien ir taip yra prie skurdo ribos, ir jie visi tikrai eis paramos, kaip jūs ir paminėjote, į socialinės paramos skyrius. Realiai mes sakome, kad padidinome išmokas, bet kita ranka mes juos baudžiame ir atimame iš jų, nes didiname suskystintų naftos dujų kainą. Nėra alternatyvos ir pasirinkimo būtent tiems regionams, kuriuos aš paminėjau. Galbūt jų yra ir dar daugiau, bet ypač kaimuose gyvenantys žmonės, kurie yra vyresnės kartos, kurie jau gyvena iš pensijos, kurie gauna socialinio draudimo pensiją, kito varianto neturi, jie neturi galimybės įsirengti, būtent instaliuoti elektros, elektrinę *plytelę*, kuriai bus galbūt reikalinga galia. Mes jau žinome, mes susiduriame, kai nori įsirengti saulės baterijas, kiek žmogus turi sumokėti, kad galėtų oro-vandens siurbliais šildytis. Vien dėl to, kad jisai neturi galios, reikia investuoti ir 5 tūkst., ir 10 tūkst., ir 15 tūkst., ir tokių variantų žinau, pats žmogus turi investuoti, be ESO pagalbos.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, kaip jūs vertinate tokį cinišką veiksmą? Jie, valdantieji, džiaugiasi, kad iš regionų atims šiuo projektu 15 mln. eurų, tiek bus surinkta iš šio akcizo. Kaip jūs vertinate, kad, pavyzdžiui, Skuodas išvis neturi gamtinių dujų, iš viso nėra netgi vamzdžio, ir visi priversti, netgi daugiabučiai, maistą ruošti suskystintomis naftos dujomis, nes nėra kito kelio? Žmonės bando prisijungti elektrines viryklės – iš ESO gauna atsakymą: galios nepadidinsime, nėra galimybių. Tai dabar ką jie turi rinktis: arba dyzelinį kurą kūrenti, kuris kainuoja 50 eurų... akciją, kurią turi ir moka visą PVM, arba anglis, arba durpes. Tai apie taršą jūs jau paminėjote, kad tai yra parodija, kad neva jos yra taršesnės, tai čia yra išvis apgaulė.

O ministrui tik norėjau pasakyti, kodėl „Orlenas“ pritrūksta naftos dujų, nes išveža ukrainiečiai, lietuviams nebelieka ko kūrenti, todėl lietuviai priversti iš Latvijos ir kitų šalių pirkti tas dujas, nes „Orlenas“ pritrūksta naftos dujų.

PIRMININKAS. Laikas!

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Tokia realybė. Tai kaip vertinate, pranešėja, tokį pasityčiojimą iš regionų?

L. NAGIENĖ (DFVL). Aš vertinu visiškai neigiamai ir pritariu paties išsakytai minčiai. Pamiršau paminėti, iš tikrųjų žinau, kad į Ukrainą – jie gauna daug daugiau pinigų, dėl to jie parduoda ukrainiečiams ir išveža suskystintas naftos dujas, nes jiems yra pelningiau.

Kitas momentas. Ciniška pasakyti, kad akmens anglys, CO₂ emisija... tai yra akmens anglys yra mažiau taršesnės negu naftos dujos. Man tai buvo visiškai... Aš dabar lentelę visiškai kitą turiu, turiu padariusi ir suskaičiavusi, man juokinga. Aš nežinau, labai gaila, kad mes kai kurie tada atidžiai nepasižiūrėjome, labai gražiai prieš tai įstatyme ir dabar dar galioja suskystintoms dujoms lengvata ir akcizas nebuvo taikomas, kaip ir gamtinėms dujoms. Jis buvo išimtis, bet kažkaip gegužės mėnesį, kai priėmė šį įstatymą, labai gražiai praslydo ir buvo išbrauktos suskystintos dujos. Tai tik tiek galiu pasakyti: mes skurdiname regionus dar labiau. Dar labiau nuskurdinsime ir iš tikrųjų mes iš jų visiškai baigiame pasityčioti.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Trumpindamas laiką, aš tik noriu pritardamas pasakyti, kad gaila žiūrėti į valdančiųjų abejingus veidus. Panašu, kad jau nuspręsta, kaip balsuoti šiuo klausimu, bent jau konservatorių gretose, matau. Tikiuosi, kad vis dėlto iki kito posėdžio, kai jau praeis pertrauka, galbūt jie dar susipras. Regionuose žmonės jiems pasakys, kad vis dėlto yra aktuali problema, kad reikia palaikyti ir tą problemą spręsti. Tai linkiu sėkmės laukdamas kito posėdžio su viltimi, kad tas sprendimas bus adekvatus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra. Dėl balsavimo motyvų? Už kalbės V. Ažuolas. Jau irgi nėra. Nei R. Žemaitaičio, nei... Gerai. Prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Svarbu išsakyti argumentus, nes gerbiamos Laimos rūpestis kaip mažeikietės suprantamas. „Mažeikių nafta“ gamina daug naftos dujų, tai yra nemažas „Mažeikių naftos“ šalutinis produktas. Aš visiškai gerbiu tai, bet vis tiek remkimės faktais.

2021 metais suskystintųjų naftos dujų importas iš Rusijos buvo vos 9 tūkst. tonų, 2022 metais, po karo pradžios, jau buvo 72 tūkst. tonų. Tai yra aštuoniais kartais padidėjęs importas iš Rusijos po karo pradžios.

Dabar ar mes rūpinamės regionais, ar paliekame žmones likimo valiai? Nuo 2019 iki 2023 metų yra išdalinta 15 mln. eurų per Energetikos ministeriją balionams pakeisti. Tai yra 200 eurų gyventojui išigyti viryklę, 200 eurų įvadui ir 200 eurų administratoriui. Pinigų neužteko. Programa buvo tokia sėkminga, kad 2 tūkst. daugiabučių buvo pakeisti balionai ir pakeistos viryklės. Taigi buvo dar pridėta 3,2 mln. dar 650 daugiabučių pakeisti.

Jeigu paimtume iš esmės, Lietuvoje yra 60 tūkst. daugiabučių. Tai vien su šia programa yra paliesti 5% šalies daugiabučių. Kas dvidešimtame name mes išgyvendiname dujinius balionus per ketverius metus. Tai Vyriausybė, tiek jūsų, gerbiamo S. Skvernelio, tiek I. Šimonytės, nepaliko valioje, pakeitė ir dabar yra tas momentas, kai turime apmokestinti importinį nesankcionuotą ir Rusijos karo mašiną maitinantį kurą, tai yra suskystintas naftos dujas.

O kad gamtinės dujos buvo paliktos beakcizės kaip tranzitinis kuras – sena nuostata iš Energetikos ministerijos. Leiskite pasakyti su visa valia, tai buvo nuoseklu, paketas pateiktas. Pusantrų metų jis buvo Seime, nė vieno pasiūlymo, nė vieno pakeitimo, priimta pradinė versija. Kviečiu atmesti projektą.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar už – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, ministre, na, atsipeikėk. Na, „Orlenas“ gamina tas naftos dujas ir parduoda Lietuvai. Kokia Rusija? Jeigu „Orlenas“ jas parduoda Ukrainai ir Lietuvai nebelieka, tai iš kur Lietuvai pirkti? Lietuviai perka iš Latvijos. Latvijoje kraunasi rusiškas dujas ir ukrainiečiai, ir lietuviai ir puikiai veža. Eksportas per mus taip pat eina.

Bet jeigu „Orlenas“ spėtų jų daugiau pagaminti, mes nieko nepirktume iš Latvijos. Jis nepajėgus pagaminti daugiau. Tai kodėl kitos šalys nebaudžia regionų, kurie neturi gamtinių dujų, o mes turime nubausti juos? Tai reikėtų atsipeikėti.

Paukštynai labai gerai pasakė: po šio mokesčio pusę paukštynų uždarysime. Jie neišgyvens arba bus priversti kurenti krosninį kurą. Ką, dabar visus reikia priversti kurenti krosninį kurą, kad būtų daugiau taršos? Mes kažkokią totalią nesąmonę darome. Pasityčioti iš visų žmonių, kurie priversti kurenti naftos dujas. Na, nėra kitos alternatyvos. Tyčiokimės toliau.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. Aš suprantu, L. Nagienė dėl pertraukos.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ne. Ir dėl pertraukos noriu paprašyti, bet aš ir repliką dar noriu ministrai mestelti. Pirmiausia, gerbiamas ministre, aš atstovauju visai Lietuvai – ne „Mažeikių naftos“ gamyklai. Tai yra viena. O antras momentas...

PIRMININKAS. Gerbiamoji kolege, replika būna po balsavimo. Na, iš tikrųjų, jeigu dabar mes darome pertrauką, tai tada, man atrodo, labai aiškiai ir galėsime po to balsavimo pasišnekėti. Ar galime? Frakcijos vardu yra prašoma pertraukos iki kito posėdžio. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Na, supratau, L. Nagienė. Dabar prašom kalbėti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Tai antras momentas. Gerbiamas ministre, leiskite paklausti, kai yra rezervuarai ir kai reikia visame daugiabutyje pastatyti elektrines *plyteles*, tai leiskite paklausti, kaip įvadą sutvarkyti be žmogaus pinigų ir padidinti galią, būtent konkrečiai padidinti galią kiekvienam namui? Tai yra visiškai nerealu, tai yra visi daugiabučiai namai, kurie naudoja suskystintas dujas. Mažeikiai, aš išvardinau, Marijampolė, Mažeikiai, iš tų didžiųjų, Skuodas, jie visiškai šimtu procentų. Ir jūs esate visiškai neteisingi, tai yra jūs kalbate apie skirtus pinigus saulės...

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, siūlau trumpinti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). ...būtent saulės elektrinėms.

PIRMININKAS. Siūlau trumpinti replikas. S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama Laima, jūs nepakeičiama dėl skaičių, bet nė vieno skaičiaus jūsų pasisakymuose. Ir gerbiamo Valiaus skaičiai. Lietuvoje yra 52 paukštynai, 10 iš jų šildosi naftos dujomis. Tai tikrai, Valiau, ne pusė ir tikrai nebankrutuos, ir daugiau remkimės skaičiais, o ne verksnojimu atpiginant rusišką importą.

18.26 val.

Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 4, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1867 (*svarstymas*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutiniu šios dienos klausimu kviečiu Sveikatos reikalų komiteto pirmininką ir gerą bičiulį A. Matulą pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą.

Dėl vedimo tvarkos – A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Norėčiau paprašyti frakcijos vardu pertraukos iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Pertrauka iki kito posėdžio. Ar galime bendru sutarimu pritarti pertraukai iki kito posėdžio? Ačiū, pritarta. Pertrauka iki kito posėdžio.

Dabar paskutinė replika – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Tiesiog noriu paklausti J. Razmos, ar bus pasiūlymas pristatyti šiandien klausimą?

PIRMININKAS. Ne, nebus, nes posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 318 STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 9 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiamieji kolegos, pradėsime rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 104 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 9 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmasis mūsų klausimas – šios dienos darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, gerbiama valdančioji dauguma, yra jau tokia tradicija, kadangi mano čia paskutiniai posėdžiai, tai nuteistojo, teisiamojo paskutinę valią visada įvykdo. Aš galvoju, mano tokie du prašymai frakcijos vardu, gal valdančioji dauguma pagal tą seną susiklosčiusią tradiciją, kad paskutinė teisiamojo valia įvykdoma, tai gal vienbalsiai pritarsite. Vienas mano siūlymas dėl apkaltos Lietuvos Respublikos Seimo nariui T. V. Raskevičiui pradžios ir kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą. Žinote, mano tekstas neilgas, gal leistumėte pristatyti?

PIRMININKAS. Jūs dabar...

P. GRAŽULIS (MSNG). Čia frakcijos vardu projektas Nr. XIVP-3296.

PIRMININKAS. ...neperteikite turinio, tiesiog paprašėte įrašyti konkretų projektą. To užtenka.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ir dabar dar kitas klausimas. Kadangi mane čia jau taip kaltino kaip prorusišką, prokinišką, kad aš už Kiniją, už Lietuvos santykių su Kinija išlaikymą ir prieš Taivaną, tai aš dabar pasiūliau tokią rezoliuciją dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir jų abipusės apsaugos nutraukimo. Tai čia, man atrodo, konservatoriai tikrai visi balsuos vienbalsiai ir tarp Kinijos ir Lietuvos investicijų skatinimo sutartis bus nutraukta. Tai dabar pažiūrėsime, kas už kinus, kas už rusus ir kam jūs iš tikrųjų tarnaujate. Man svarbiausia, kad visuomenė žinotų. Prašom balsuoti. Frakcijos vardu projektas Nr. XIVP-3296.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jums neteks pamatyti, kaip kas balsuos dėl rezoliucijos dėl Kinijos įtraukimo. Aš klausiu frakcijos seniūnės: jeigu teikimas yra frakcijos vardu, tai mes automatiškai rezoliucijos projektą privalome įtraukti be jokio balsavimo į opozicinės darbotvarkės dalį? Toliau dėl apkaltos. Deja, turiu jus nuliūdinti, kad balsuoti taip pat neteiksiu. Žinote, kad pagal Seimo statutą apkaltos iniciatyva turi būti paremta ketvirtadalio Seimo narių parašais, o ne jūsų vienu parašu. Tai aš negaliu laužyti Statuto ir to projekto, deja, darbotvarkėje nebus. Dėl siūlymų, man atrodo, viskas yra pasakyta.

P. GRAŽULIS (MSNG). Dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKAS. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ne kartą esate sulaužę tą Konstituciją, na, dar vieną kartą, paskutinį, sulaužykite ir įtraukite tą tokį svarbų klausimą į darbotvarkę.

PIRMININKAS. Gerai, netęsime čia šmaikštavimo. E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš manau, kad šitoje situacijoje, kokia yra šiandien už lango, diktatoriams pradėjus masinę ataką prieš laisvas šalis, mūsų Seimas vienbalsiai išreiškė savo, vienbalsiai išreiškė savo poziciją dėl įvykių Artimuosiuose Rytuose. Norėčiau pasakyti, kad dauguma

šito Seimo narių jau pasakė savo nuomonę. Tai aš nelabai matyčiau, ką čia reikėtų svarstyti po pietų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš tiesiog norėčiau visiems Seimo nariams ir P. Gražuliui priminti, kad mes dėl užsienio politikos rezoliucijų paprastai balsuojame vieningai, prieš tai suderinę visas rezoliucijas Užsienio reikalų komitete, kur jau yra beveik visų partijų atstovai. Abi rezoliucijos nėra suderintos, prieštaringos ir provokuojančios. Tai labai prašau, kreipdamasis į opoziciją, jas atmesti.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Prašau poną Ž. Pavilionį parodyti, kokia Seimo statuto nuostata, kadangi jūs labai laikotės, prieš tai J. Razma pasakė, kad negaliu, turiu laikytis įstatymų, Konstitucijos. Pone Pavilioni, kokia statutine nuostata... pateikite Statuto pataisą, koku straipsniu remdamasis aš turiu derinti su jumis, pone?

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai Gražuli, ne viskas yra surašyta Statute, yra ir tam tikros Seimo tradicijos, kurios neturi, be abejo, privalomojo pobūdžio ir nėra absoliučiai teisiškai įpareigojančios, bet mes stengiamės jų laikytis. Tai, be abejo, aš negaliu siūlyti išbraukti rezoliucijų projektų Užsienio reikalų komiteto pirmininko pasisakymo pagrindu, bet tas pasisakymas, manau, yra gana reikšmingas.

Dėl darbotvarkės dar tik paminėsiu, kad gal galime bendru sutarimu sutarti, kad protokoliniu nutarimu papildome sesijos darbų programą, kad P. Gražulis galėtų pateikti 2-5.1 klausimą – Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamos viešosios informacijos poveikio įstatymo pataisų projektą. Priimame bendru sutarimu, ar kas?.. (*Balsai salėje*) Jeigu kas reikalauja balsuoti, prašyčiau prie šoninio mikrofono, nes aš negirdžiu. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėl šio siūlomo įstatymo projekto, kuris neįtrauktas į rudens darbų programą, siūlau balsuoti Seime.

PIRMININKAS. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš tai siūlau valdantiejiems vieną kartą atsipeikėti ir nustoti engti opoziciją. Klausimas yra opozicinėje darbotvarkėje. Tai jūs dabar surandate Statuto spragas ir pradate daryti *makles*, kad suvaržytumėte opozicijos teises pateikti projektą. Tai, kolegos, jūs leiskite pateikti tą projektą ir jį atmeskite, ir bus realizuota kolegos teisė pateikti, ką jisai nori pateikti, o jūs realizuosite savo laisvą mandatą ir nepritarsite. Dabar jūs blokuojate iš esmės kolegos pateikimą ir dar, negana to, iš opozicinės darbotvarkės. Jeigu būtų ne opozicinė darbotvarkė, aš tikrai nereaguočiau šitaip, bet dabar jūs varžote opozicijos teises. Aš jau nekalbu apie tai, kad dėl 35 opozicijos narių yra pradėtas tyrimas ir jis vakar atitampius advokatą Antikorupcijos komisijoje patyrė fiasko. Negana, kad jūs tyrinėjate, – jūs dar pradate iš opozicinės darbotvarkės mėtyti projektus. Na, gėda!

PIRMININKAS. Gerbiama kolega, nors praėjusioje kadencijoje dabar moralizuojančios Seimo narės buvo kitokie veiksmai – opozicijos projektai buvo masiškai neįtraukiami į darbų programą, aš vis tiek siūlau bendru sutarimu vis dėlto sutarti, kad papildome tą darbų programą tam tikru protokoliniu nutarimu. T. V. Raskevičius, matau, nebereikalauja balsuoti, tą fiksuojame. Yra tas projektas darbų programoje. Tai D. Griškevičius dar dėl vedimo tvarkos. Ar dėl darbotvarkės?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ne, ne, buvo Matas pirmas.

PIRMININKAS. Nesvarbu, visi gaus pasisakyti.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš praeitoje, pavyzdžiui, kadencijoje nebuvau. Man atrodo, jeigu kažkas kažkada praeityje kažką darė, tai visada reikia tiems, kas priima sprendimus, reaguoti dabartinėse situacijose. Pirmas dalykas.

Antras dalykas. Aš tiesiog ir į Tomą kreiptis norėjau, nes vis dėlto reikia...

PIRMININKAS. Tai jau išsprendėme tą klausimą.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). ...bet aš tiesiog, kadangi, kol jūs kalbėjote, aš atsistojau, tai aš tiesiog pabaigsiu tą mintį ateičiai. Tai, Tomai, irgi reikia būti nuosekliam, nes kai jūsų teikiamus projektus kas nors iš opozicijos siūlydavo išbraukti, jūs sakydavote, kad Seimo narys turi teisę juos pateikti. Man atrodo, o ir Agnė pasakė: Seimo narys turi teisę pateikti, bet po to balsuojama

dėl to projekto. Tai tiesiog, man atrodo, nebesivelkime. Jūs jau, kaip ir sakė pirmininkas, išsprendėte tą klausimą.

PIRMININKAS. M. Maldeikis dėl darbotvarkės.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Dėl darbotvarkės. Aš manau, kad visos daugumos vardu, linkėdamas visiems ramybės, noriu pasveikinti A. Širinskienę gimimo dienos proga. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Tai darbotvarkės projektą aptarėme. Tad ar galime bendru sutarimu ją patvirtinti su papildomai įrašytu Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo denonsavimo“ projektu Nr. XIVP-3286? Tai būtų įrašoma į opozicinės darbotvarkės pabaigą. Dar vienas... Gal balsuojame, ar patvirtiname darbotvarkę, kad nebūtų ginčų paskui. Balsuojame dėl viso darbotvarkės projekto su mano įvardintu papildymu.

Balsavo 112: už – 101, prieš nėra, susilaikė 11.

Ir dar prašyčiau Seimo narių dėmesio. Gali būti dar vienas balsavimas. Sekretoriatas informavo, kad yra pareikšta Seimo nario R. Žemaitaičio iniciatyva tuo metu, kai vyks diskusija dėl jo apkaltos, leisti jam parodyti filmą, kuris, kaip suprantu, yra sukonstruotas sudedant įvairių autorių filmuotą medžiagą. Sekretoriatas informavo, kad jis nėra gavęs informacijos, patvirtinančios gautus autorių sutikimus rodyti tokį filmuką. Taip pat nebuvo būdinga Seimo diskusijose rodyti filmukus. Aš neprisimenu, kad Seime būtų buvęs toks atvejis. (*Balsas salėje*) Taip pat pažymėsiu, kad Seimo narys nepasinaudojo galimybe tą filmuką rodyti apkaltos komisijoje, jeigu jis yra svarbus, be to, turės galimybę rodyti Konstituciniame Teisme, jeigu iki to prieisime. Tiesiog mano siūlymas būtų, žinoma, sudarant galimybę pasisakyti R. Žemaitaičiui, visam Seimui spręsti, o ne vienam posėdžio pirmininkui, ar tas filmukas čia turi būti rodomas. (*Balsas salėje*)

Prašom. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kaip žinote, pagal Baudžiaimojo proceso kodeksą, žmogus, kuris kuo nors yra kaltinamas, turi teisę į teisminę gynybą, visi pateikti įrodymai ir visa surinkta medžiaga yra sprendžiama viešai. Jeigu jūs kaip Seimo Pirmininkas šiandieną draudžiate, man ribojate teisę apsiginti nuo komisijos sprendimo, tokiu atveju traktuotina, kad Seimas pažeidė teisę į teisminę gynybą. Dabar jūs įvardinate dėl subjektų teisės, ar jie sutinka, kad jų publikacija būtų vieša. Informuoju, kad 2003 m. rugsėjo 9 d. LRT šitą filmą viešai publikavo, jisai buvo viešai prieinamas ir dabar yra mediatekoje. Aš prašau šitą filmą leisti parodyti, tai yra gynybos būdas, gynybos priemonė.

Antras dalykas. Tuose klipukuose, kuriuos jūs įvardinate, yra įdėti žmonės, kurie buvo viešai rodomi per LNK televiziją, per TV3 televiziją, buvo viešai jau savo profiliuose įdėta informacija, taip pat filmuko informacija yra pateikta TV3 ir „15min“, tai yra iš „Panoramos“ ir kiti dalykai. Jeigu jūs šiandieną priimate sprendimą drausti man rodyti šitą dalyką, traktuojame, kad jūs neleidžiate man tinkamai apsiginti. Ačiū.

PIRMININKAS. Kaip minėjau, aš vienas sprendimo nepriimsiu, bet viso Seimo sprendimas yra aukščiausio lygio sprendimas. Prašau. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Na, aš, kolega posėdžio pirmininke, tikrai esu nustebusi, nes anksčiau mes niekuomet nebalsuodavome dėl kitų Seimo narių ar ministrų noro rodyti medžiagą. Štai ponas L. Kukuraitis, pristatydamas projektą, taip pat rodė vaizdo medžiagą. Ar mes ir tokiais atvejais dabar pulsime balsuoti, ar leisime Seimo nariui rodyti, ar neleisime? Standartas turėtų būti visiems.

Kitas dalykas. Kaip kolega R. Žemaitaitis ką tik sakė, yra teisė į gynybą. Kada jis nori, tą teisę realizuoja. Jisai pasirinko tą teisę realizuoti būtent tokiu būdu – ateidamas į Seimo tribūną ir viešai, o ne komisijoje paaiškindamas savo ketinimus. Gal nedarykime vėl to cirko?

PIRMININKAS. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš kaip narys komisijos, kuri nagrinėjo šitą atvejį, galiu pasakyti, kad R. Žemaitaitis daugybę kartų neatsiliepė į komisijos kvietimą ir neatėjo, ir nesinaudojo savo teise, bet vis dėlto, kad ir kaip ten būtų, kad ir koks jis būtų, jis turi teisę įrodyti tai, ką nori, jeigu tai neprovokuoja, jeigu nežemina Seimo. Jeigu jis garantuoja, kad tai nebus Lietuvos valstybės koks nors pažeminimas dar kartą, tai tada kokios problemos, tegul rodo, ką nori.

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Kolegos, priminčiau, kad apkaltos procedūra Seime nėra teismo procesas, todėl negalima taikyti tų pačių elementų. (*Šurmulyš salėje*) Palaukite, palaukite! Teismas bus po to, Konstitucinis, tai yra speciali procedūra, aprašyta Seimo statute, ten labai aiškiai parašyta, kiek gali kalbėti, kas gali kalbėti, kaip atrodo visa procedūra.

Kitas svarbus dalykas, kad Seimas turi teisę apsispręsti, ką leisti rodyti, ko neleisti, kam leisti kalbėti ir kam ne. Priminsiu, praeitą kadenciją buvo opozicijos inicijuotų diskusijų, kai tuometinė valdančioji dauguma neleido ekspertams pasisakyti. Tokių žanrų buvo – neleista rodyti skaidrių ir kitų dalykų. Praktika yra, Statutas tą leidžia ir aš labai prašau apsispręsti.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Pone Vyšniauska, tai diktatūrinės valstybės bruožai. Ko jūs bijote? Bijote, kad parodys medžiagą, kurią rodė LRT ir kitur viešai publikuotą? Kas yra? Ar jūs neprisimenate, kad kiekvienais metais, kai Vyriausybė pristato biudžetą, visada yra pateikiamos skaidrės, visada. Kodėl dabar, šiuo metu, riboti Seimo nariui jo gynybą? Ar turite argumentų atsakyti į tai?

PIRMININKAS. Argumentai jau buvo pasakyti ir A. Vyšniausko. Neklaidinkime visuomenės, apkalta dar nėra prasidėjusi. Jeigu bus prieita iki apkaltos, ji vyks Seime, be abejo, R. Žemaitaitis galės kokią nori medžiagą rodyti ir niekas to negali uždrausti. Čia yra diskusija dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Diskusiją vis dėlto bent aš suprantu ne kaip filmų peržiūrą, o kaip diskusiją. Bet Seimas apsispręs, visi išsakėte argumentus. R. Žemaitaitis. Prašau dar kartą, bet...

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiamas pirmininke, jeigu bent jau jūs nesusigaudote procedūroje, paskambinkite savo patarėjai R. Ruškytei, jums gal papasakos. Tiesiog gėda klausytis jūsų. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Buvo Seimo narys R. A. Ručys, dėl analogiškos situacijos Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Seimo nariui nebuvo suteikta teisė apsiginti plenarinių posėdžių salėje. Visiškai jokio ryšio nėra su komisija, tai yra G. Landsbergio istorija praėjusios kadencijos, kai buvo sudaryta jam ištirti speciali komisija. Jisai lygiai taip pat atsisakė eiti į komisiją ir duoti parodymus.

PIRMININKAS. Mes nenagrinėjame ėjimų į komisiją.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Dar kartą aš kalu: čia šiandien vyksta dėl teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą ar įvykdyti Seimo nariui apkaltą? Tai yra analogiška R. A. Ručio situacija. Leiskite man išdėstyti faktus, kurie buvo viešai prieinami, nejaugi jūs bijote? Kas čia yra, ką – čia Šiaurės Korėja, kad konservatoriai išsigando filmuko, kurį LRT rodė rugsėjo mėnesį? Nebijokite, mieli ponai, ten nieko nėra apie jus. Ten tikrai ne K. Bartoševičius ir jo „Ažuoliuko“ choras.

PIRMININKAS. Gerbiamas Remigijau Žemaitaiti, niekas čia nieko nebijo, tiesiog Posėdžių sekretoriatas iškėlė tą klausimą dėl tokio rodymo teisėtumo, dėl autorinių teisių, tai į tai ir reaguoju, mes ne politiškai reaguojame. (*Triukšmas salėje*) Paskutiniai trys pasisako ir viskas. Daugiau nebus. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, gal galima, štai ir vaikai stebi mus iš balkono, kiek nors tylos, kad išklaustume, kad Seimas nebūtų turgus. 12 metų dirbau universitete ir, kaip matau, jums šiek tiek yra sunkumų suprasti, koks gali būti žanras iš tribūnos pateikiant medžiagą. Dalis medžiagos gali būti videomedžiaga, dalis – pasisakymas, tai ir yra sudėtinė diskusijos dalis ir jau visas modernus pasaulis tą žino. Aš kiek matau, bekurdami diktatūrą, jūs susipainiojote tarp tų visų standartų ir nebežinote elementarių dalykų, kad vaizdine medžiaga iliustruoti savo pasisakymą tikrai galima ir tas yra daroma. Jeigu jūs su tuo nesutinkate ir bandote prisidengti autorinėmis teisėmis, tai yra visai nesusiję su tais dalykais. Jeigu R. Žemaitaitis mėgintų nuslėpti, kad čia yra LRT medžiaga ar „15min“ medžiaga, tada būtų pažeidimas, o dabar jis įvardina, kokie yra tos medžiagos šaltiniai. Dėkui.

PIRMININKAS. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Jūs esate tikri cirkininkai, jeigu bijote, kad Remigijus dabar parodytų. Remigijus gali parodyti per Seimo nario pranešimą ir nereikės nei balsuoti, nei uždrausti – nieko. Ką jūs čia cirkinatės? O Sekretoriatas nieko nesako, ką jūs čia meluojate?

PIRMININKAS. B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau šiek tiek tokios ramybės įnešti dėl šito klausimo. Žiūrėkite, Seimas pavedė komisijai, aš toje komisijoje irgi dirbau. Yra konkretūs R. Že-

maitaičio pasisakymai ir mums Seimas davė pavedimą išsiaiškinti, ar tie pasisakymai kaip nors pažeidė priesaiką, Konstituciją, ar jie kursto nesantaiką. Viskas. Nieko mums Seimas daugiau nepavedė nustatyti. Ar buvo sukurtas... Mes pasikvietėme įvairiausių sričių ekspertų, išklausėme ir priėmėme išvadą. Dabar pagalvokime, ar kas nors buvo iš tikrųjų sukūręs filmą, kokį nors dokumentinį, apie tai, apie R. Žemaitaičio pasisakymus. Niekas jokio filmo nebuvo sukūręs. Tai, ką dabar siūlo... Pasiklausykite. Dabar siūlymas žiūrėti filmą yra tas pats kaip siūlymas pažiūrėti filmo „Vienas namuose“ visas serijas, susėskime ir žiūrėkime. Lygiai tas pats pasiūlymas. Mes neturime išsiplėsti į šonus ir žiūrėti kažkokių kitokių filmų – mes turime žiūrėti tik apie R. Žemaitaičio pasisakymus, ir viskas, taškas.

PIRMININKAS. Paskutinis S. Skvernelis ir apsispręsimas.

S. SKVERNELIS (DFVL). Gerbiami kolegos, ištis norisi įnešti ramybės dėl šito klausimo. Pirmiausia, jūs esate labai toks laimingas, pone Linai Slušny, bet čia atskira tema, dėl ko jūs taip šypsojotės. Yra paprasčiausias dalykas – pamatinė žmogaus teisė gintis ir gynybai panaudoti visas teisėtąs priemones. Kartais man atrodo, kad šitoje diskusijoje, kuri čia dabar prasidėjo, jūs kaip ir norėtumėte, kad pono R. Žemaitaičio atžvilgiu būtų priimtas kitas sprendimas, ir po to spekuliuotumėte, sakytumėte, koks Seimas ar ten kažkas blogas buvo, kad negalėjo priimti sprendimo. Kam jūs dar pilate į degančią ugnį žibalo? Kas nenori to filmo žiūrėti, išeis iš šitos salės, kas nori – pažiūrės, ir viskas. Duokime teisę žmogui gintis, kad nebūtų nė viename iš etapų, o tai jau yra teisinis etapas, ta teisė apribota. Paskui sakome, kai sužlunga kokia nors byla, apkalta, kodėl teismas blogas pasidaro, prokuroras ar tyrėjas? Todėl, kad mes padarėme procedūrinių pažeidimų ir neleidome pasinaudoti pamatine teise į gynybą. Nedarykime emocijų. Kai rodys tą filmą, pažiūrės, kas nenorės, išeis papietauti ar dar ką nors veikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Aš tik dar kartą tada R. Žemaitaičio paklausiu, ar jis tvirtai teigia, kad dėl autorinių teisių nebus problemos? (*Balsai salėje*) Aš tik noriu aiškaus atsakymo, kad dėl autorių teisių dėl to filmuko rodymo yra viskas gerai.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, visa medžiaga, kuri yra...

PIRMININKAS. Aš klausiu, ar su autorinėmis teisėmis yra...

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). ...yra absoliučiai vieša, nėra jokių autorių teisių pažeidimų. Nebus jokių, nes su visais yra suderinta viešai.

PIRMININKAS. Tvarka, išgirdome. Gal bendru sutarimu leisti rodyti? Gerai, taip ir sutariame. Tada pradėdame dirbti pagal darbotvarkę.

Darbotvarkės 1-2 klausimas. A. Strelčiūnas dar nori pasisakyti. Prašom trumpai.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, noriu, kad kartu mes pasveikintume. Pas mus į svečius atvyko „Ažuolyno“ progimnazijos ketvirtokai. (*Plojimai*)

10.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektas Nr. XIVP-3287 (svarstymas)

PIRMININKAS. Sveikiname moksleivius ir pradėdame darbotvarkės 1-2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl sutikimo Lietuvos Respublikos Seimo narį Petrą Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, jį suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę“ projektą Nr. XIVP-3287. Svarstymo stadija. Pirmiausia išklausime D. Asanavičiūtės. Nėra. Pagal Statutą tyrimo komisija turi pasakyti, bet jeigu komisijos pirmininkė teigia, kad ji viską jau pasakė per teikimą, tai tiesiog sutaupysime laiko. Tada P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Sveiki, ponai konservatoriai, valdančioji visa dauguma ir gerbiami kolegos Seimo nariai iš opozicijos. Žinote, tiek tu apkaltų, tiek tų kaltinimų, kad tiesiog nespėju atsimušinėti ir nežinau nė kokia tema kalbėti, bet paskutinę minutę ateidamas į salę vis dėlto susigaudžiau. Čia yra tai, aš esu kaltinamas, kad išsaciau savo krikščionišką poziciją dėl to, kad homoseksualizmas yra iškrypimas. Aš remiausi Evangelija, Senuoju ir Naujuoju Testamentu. Kadangi leido R. Žemaitaičiui taip atsakyti, aš priėmimo stadijoje irgi parengsiu visus pranešimus iš Senojo ir Naujojo Testamento, ką kalba Bažnyčia ir Dievas apie homoseksualus, iškrypimus.

Aš tik priminsiu jums vieną atvejį iš Mato evangelijos, taip pat galėsiu priminti ir iš Kunigų knygos, Senojo Testamento, Mozės, kai Moze išvedė žydų tautą iš Egipto nelaisvės, ką pasakė Dievas. Mato evangelijoje rašoma taip: „Kristus, kalbėdamas su apaštalais, parodė jiems į vaikus, vaikų būrelį, šalia žaidžiantį, ir jiems pasakė: „Vargas tam, kuris papiktins bent vieną mažutėlį. Geriau jis pasiimtų asilo sukamą girnų akmenį, užsirištų sau ant kaklo ir nusiskandintų. Jam bus lengviau Paskutinio teismo dieną.“ Tai yra ne tik Mato evangelijoje, galima daug cituoti ir apaštalo Jono pasisakymų, ką jis kalba apie seksualinius iškrypimus.

Taip pat noriu atpasakoti iš Senojo Testamento Kunigų knygos pasakojimą, ką kalba Mozei Dievas, kai išvedė žydų žemę iš Egipto nelaisvės. Mozei Dievas sako: „Moze, aš tavo tautai duodu žemes. Bet tose žemėse gyveno tautos. Ir tos tautos darė įvairiausius nusikaltimus.“ Ir išvardina labai daug seksualinių iškrypimų: vyrai su vyrais, moterys su moterimis, su gyvuliais, su vaikais, su lavonais, su medžiais, giminių kraujomaišos. Išvardina visus nukrypimus ir sako: „Dėl tų kalčių ta žemė tas tautas išvėmė.“

Taip pat aš noriu jums pasakyti, kad Kristus toliau, Dievas toliau sako: „Jeigu tavo tauta darys tokias pačias kaltes, ta žemė išvems ir tavo tautą. Ir nė vienas sodininkas savo žemėje nesodina išdžiūvusio vaisiaus – jį išpjauna, sudegina ir vietoj jo sodina vaismedį, kuris duos vaisių. Aš šios žemės sodininkas.“ Tai Dievo žodis.

Gerbiamieji, kalbant apie tai, kas vyksta šiandien Lietuvoje, valdantieji krikščionys demokratų kartu su liberalais, ar liberalkonservatoriai, nukryžiuoja krikščionybę ir patį Kristų. Kaip yra simboliška. Kristų prie kryžiaus prikėlė to meto kunigai, Rašto aiškintojai ir fariziejai. Šiandien krikščionybę nukryžiuoja konservatoriai. Jie propaguoja genderizmą, homoseksualizmą, kitus seksualinius iškrypimus, kas daro milžinišką žalą jaunimui. Aš manyčiau, kad atėję į Seimą vaikai, paaugliai buvo atvesti, gal ir buvo duota, aš negaliu tvirtinti, gal buvo duota, sumokėti pinigai po 10 ar 20, 50 eurų jiems, kad jie ateitų. Kai mitingo metu čia buvo irgi prie bibliotekos susirinkę, tai jie patys pripažino, ten V. Simonko, kad gavo 5 tūkst. eurų iš Europos Sąjungos kažkokių fondų. Dėl to jie atėjo ir protestavo. Bet taip labai keistai – tuo metu nebuvo nė vieno lietuvių tame mitinge. Ir visi raštelį skaitė, nė vienas nekalbėjo savo žodžiais, matyt, tai, ką surašiusi Europos Sąjunga, pagal instrukcijas, kad gautų tuos 5 tūkst. eurų.

Kam didžiausia kaltė krenta dėl šio propagavimo? Didžiausia kaltė krenta jums, ponai liberalkonservatoriai, kurių čia nėra. Jūs vedate į pražūtį jaunimą. Amerikoje per dešimt pastarųjų metų dešimt kartų – tai oficiali statistika – dėl propagandos padidėjo homoseksualų skaičius. Taip pat mokslininkai yra nustatę, kadangi kelerius metus Anglijos, Amerikos ir Izraelio mokslininkai tyrė, ieškodami homoseksualumo geno, jo nerado ir nustatė, kad žmogus negimsta homoseksualus – jis tampa toks, tampa dėl auklėjimo, dėl propagavimo.

Aš dažnai savęs paklausiu: jeigu man nuo pat mažų dienų, nuo kelerių metų būtų aiškinę, kai aš dar nežinojau, kas tie santykiai, kad santykiai tarp vyro ir vyro, moters ir moters vienodi, aš nežinau, kuo aš būčiau užaugęs. Kai šiandieną jaunimui nuo ryto iki vakaro kala, leidžia įvairiausias knygytes, dalina darželiuose ir mokyklose, aiškina, reikalauja, kad pabandytų, gal patiks vyrui ir vyrui, perrenginėja vaikus, tai yra jaunimo žalojimas. Šioje situacijoje tas atėjęs jaunimas yra suklaidintas ir man gaila jų, labiau gaila jų negu V. T. Raskevičiui arba jūsų valdančiajai daugumai.

Aš noriu jums priminti. Kai popiežius Pranciškus lankėsi Airijoje ir kai motinos jo paklausė, ką joms daryti, jeigu jų vaikas yra homoseksualus, jis atsakė: kreipkitės į psichiatrą, gydykite.

Aš noriu jums pasakyti dar vieną pavyzdį. Prisiminkime, Upės gatvėje pirmą kartą, kai dar parlamentaras, signataras K. Uoka buvo gyvas, mes taip pat protestavome prieš homoseksualų pirmą mitingą Seime. Tada mane vandeniui apipylė profesorius A. Zdanevičius. Po to jis pasitraukė iš Lietuvos ir parašė straipsnį, kad didelėmis pastangomis pasveiko, grįžo į normalų gyvenimą.

Mes ištieskime pagalbos ranką tiems vaikams. Mes juk neskandiname liūne narkomanų, alkoholikų – mes steigiamė įvairiausias rehabilitacijos įstaigas, stengiamės jiems padėti, kad jie grįžtų į normalų gyvenimą. Jeigu būtume visi homoseksualūs, gerbiamieji, nebūtų šio pasaulio, nebūtų nei manęs, nei nė vieno iš jūsų, juk homoseksualai negimdo. Mes negalime smerkti, bet skatinti nuodėmės, nusikaltimo, iškrypimų taip pat negalime.

Prisiminkime, kaip ir pradėjau, ką Kristus pasakė apaštalams rodydamas į vaikus. Jūs tą patį darote – jūs klaidinate vaikus, vedate į didelį nusikaltimą, laužote jų gyvenimus. Prisiminkite, ką kalbėjo V. T. Raskevičius: nepritariu homoseksualioms šeimoms, santuokoms, nepritariu homoseksualų eisenai. Žmogus bent, būdamas toks, neskaito tos propagandos.

Gerbiamieji, supraskime, kad tai yra blogis. O aš jaunimo, kur emociškai sureagavau, noriu... Gerbiamas jaunime, aš jums noriu ištiesti pagalbos ranką, tiktai padėti. Kreipkitės į gydytoją, neklausykite šios valdančiosios daugumos ir visų raskevičių, kurie tiesiog stumia į tą nusikaltimo ir gyvenimo laužymo liūną. Kelkitės jūs, kurkite šeimas. Moterys, mylėkite vyrus. Vyrų, mylėkite moteris.

Taigi sveikinu, vienu žodžiu, už šią apkaltą, kad aš galėjau išsakyti savo poziciją ir požiūrį. Niekada aš jos nekeisiu, gerbiamieji. Nesvarbu, kad aš silpnas, prastas ir nusidėjęs krikščionis, bet aš vis dėlto ginsiu tas krikščioniškas vertybes pagal supratimą iki pabaigos.

PIRMININKAS. Dabar pagal Seimo statutą gali pasisakyti du už, du prieš. Už užsirašė ir R. Petrauskienė. Tik iš tribūnos, ne iš vietos. Čia yra, na, specialiai Statute aprašyta procedūra, truputį kitaip negu per įprastą diskusiją svarstymo stadijoje.

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už žodį. Iš tikrųjų jūs tik paklauskite, ką jisai kalba dabar – ir toliau šiame procese skleidžia neapykantos kalbą. Lietuvoje mes turime daug pavyzdžių, kai tolerancija, regis, smulkmenoms, neapykantos kalbelėms buitiniu lygmeniu, išsakyti visokiose knygutėse, pradedant nuo buitinio antisemitizmo, būtent tas nejautrumas kažkada sukėlė vieną didžiausių katastrofų šalyje. Toliau analizuojant nesunku pamatyti, kad ta šaknis glūdi smulkmenose. Galbūt be šitų kalbėlių, juokelių tikrai būtų daug mažiau neapykantos pritrinkusių žudikų ir kolaborantų, todėl labai svarbu turėti jautrumą neapykantos kalboms ir duoti atkirtį pačioje pradžioje. O kad tai nebūtų klaida, kad nebūtų koks nors asmeninis politikų santykių aiškinimasis, valstybėje mes turime teisėsaugos sistemą, kuri turi visas galimybes objektyviai įvertinti ir pasakyti, ar mes klystame, ar ne.

Kolegos, aš kreipiuosi į opoziciją. Neapykantos kalba Seime yra toks baisus dalykas, kuris akivaizdžiai pastebimas. Dalis Seimo net nesusimąsto ir nesuvokia, kokio lygio tai yra blogis ir kokio lygio tolerancija yra nepriimtina. Jeigu mes leisime tokio lygio politiniam parazitiniui marketingui vartoti pačią kraštutiniausią leksiką su melagingais kaltinimais tam tikroms grupėms ir mažumoms, vienu ar kitu atveju atsiras antras, trečias, ketvirtas ir penktas. Kol kas tie du atvejai yra suvirškinamas dalykas, tačiau ilgai gali atsitikti taip, kad per aklumą blogiui... mes vieną dieną suprasime, kad padarėme įtaką visuomenei tomis kalbomis, ir dalis visuomenės kitos kalbos ilgai nebegirdės. Mes visi būsim priversti tapti gražuliais, ir aš nežinau, ar mes to norime. Man asmeniškai tokios vertybės yra esminės ir kiekvienas turi atsakyti sau į klausimą, ar šitai turi būti Seime. Tiesiog dar kartą pagalvokite, ar pakankamai esame jautrūs akivaizdžiam blogiui... (*Šurmuly salėje*) (Prašom netrukdyti, Petrai. Mes galime asmeniškai už durų pasikalbėti.) ...tegu kol kas ir dėl mažų detalių? Akivaizdu, kad blogio sėkla jokių kitų vaisių kaip žudynės, neramumai, patyčios ir negali atnešti. Atsakykite kiekvienas sau: ar šitas sėklas Seime sėsime, laistysime, auginsime ir ravėsime? Daugiau aš nieko neturiu ką pridurti. Ačiū už dėmesį. Ir jums, Petrai, taip pat dėkoju, kad beveik visai netrukdėte man kalbėti.

PIRMININKAS. Prieš pasisako M. Puidokas. Kviečiu į tribūną.

M. PUIDOKAS (MSNG). Ką aš matau šiandienos Lietuvoje? Visų pirma valdantieji ramia sąžine atsistoja į tribūną ir kalba apie patyčias, apie niekinimą, vadindami kitokių pažiūrų žmones parazitais, nusikaltėliais, blogio sėkla ir panašiais pavadinimais. Ir nenoromis prisimenu, kad buvo ir kitokių laikų, kai Konservatorių partijai priklausė amžinąjį atilsį mano kolega LNK televizijoje R. Žilinskas, kuris palaikė tradicinę šeimą ir suprato, kad tų dalykų, kurie yra probleminiai, kurie skaldo visuomenę, brukti per jėgą žmonėms nereikėtų ir kad tokie žmonės kaip Laisvės partija tikrai neatstovauja homoseksualių žmonių interesams, kad jie tiktai skaldo, kiršina, priešina ir kelia neapykantą tokiems žmonėms, jie daro jiems gyvenimą Lietuvoje daug sunkesnį, daug labiau ap sunkintą.

Kai kalbama, kad vienos ar kitos nuomonės išsakymas čia, Seime, pavers visą Lietuvą vienu, visą Lietuvą pavers blogio sėkla arba gražuliais, kaip ką tik prieš tai įvardino tribūnoje kalbė-

jusi konservatorė, na, tai yra demagogija. Mielieji, visi suprantate, kad šiandien absoliuti dauguma tėvų tikrai nenori, kad darželiuose ir mokyklose jų vaikai būtų ugdomi pagal LGBT genderinę ideologiją, nes tai yra ideologija, kuri niekuo nesusijusi su homoseksualių žmonių teisių apsauga, su jų gyvenimo pagerinimu. Tai visų pirma yra susiję su visuomenės kiršinimu dėl ideologinių dalykų, kai žmonės galėtų tikrai darniai ir draugiškai gyventi. Ir tikrai absoliuti dauguma žmonių, ką rodo visos visuomenės apklausos, Lietuvoje nenori, kad jų vaikai būtų mokomi ar apie gintarinės širdies pasakas, ar apie dviejų princų meilę ir panašius dalykus, nes tai nėra tie dalykai, kuriais vaikai ir jų jautri psichologija turėtų būti maitinami nuo pat darželio amžiaus. Tai yra pažeidžiami žmonės, mažieji sugeria kiekvieną informaciją iš savo mokytojų, iš bendraamžių.

Valstybės pareiga ir užduotis, jeigu mes norime, kad mūsų valstybė būtų tvirta ir stipri, mūsų vaikus ugdyti remiantis Vydūno, Maironio, V. Kudirkos vertybėmis. Bet šiandieną kažkodėl viskas nukreipiama į bukas emocijas, į gyvulinius instinktus ir pamirštama apie Dievą, apie dvasingumą ir tuos dalykus, kurie daro mus visus kaip žmones kilnesnius.

Ir šiandieną šioje Seimo salėje mes nuolat girdime pykčius, gyvuliškas emocijas, tarpusavio neapykantą ir skaldymą, bet nematome tų sprendimų, kurių reikia mūsų valstybei. Mes matome, kad Seimo nariai, kurie atstovauja ne tai nuomonei, yra ne tik negirdimi, bet jie yra persekiojami, jiems yra keliamos bylos, organizuojamos apkaltos ir politinis susidorojimas, nors Seimas, kaip demokratinės valstybės tvirtovė, turėtų būti ta vieta, kurioje galima išsakyti skirtingas nuomones. Teisingas, neteisingas, geras, blogas nuomones – tegul vertina jas žmonės, o ne politikai organizuoja turėdami galią savo rankomis susidoroti su kitų pažiūrų, opozicijos politikais.

Tokiu būdu yra pateikiamas signalas ne tik opozicijai ir opozicijos Seimo nariams, bet ir visai visuomenei, kad jeigu drįsite išsakyti savo nuomonę atvirai apie tradicines vertybes, turėsite problemų darbe, jeigu drįsite išsakyti savo nuomonę atvirai, turėsite problemų mokykloje, jeigu drįsite išsakyti savo nuomonę atvirai universitete – tai darbą praranda dėstytojai, kurie išsako savo palaikymą tradicinėms vertybėms ar Jungtinių Amerikos Valstijų... D. Trampo pozicijai.

Ar tai yra demokratinė valstybė, kai žmonės yra bauginami ir negali išsakyti atvirai savo nuomonės? Ar tokia valstybė buvo kurta mūsų tėvų, kurie kūrė šios šalies Konstituciją? Ar tarpukario Lietuvoje A. Smetona, A. Stulginskis ir visi kiti šviesuoliai norėjo tokios valstybės ir tokios nepriklausomybės Lietuvai? Aš raginu Seimo narius atsibusti ir balsuoti prieš apkaltas P. Gražuliui ir R. Žemaitaičiui, nes tai yra politinis susidorojimas. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. P. Gražulis jau kalbėjo. Statutas čia viską pasako, čia nėra kokio nors baigiamąjo žodžio. (*Balsas salėje*) Gerbiamas Valkiūnai, jūs turėjote visas galimybes užsirašyti kalbėti, nes dar viena vieta laisva.

Dėl vedimo tvarkos – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš tai R. Petrauskienei patarčiau, kai jai rašo kalbas, kad ji kelis kartus persiskaitytų, nes čia net paskaityti nemoka to, ką jai parašė. Ir antras dalykas – neetiška. Kadangi tu ne kartą man pralošei rinkimus Klaipėdos rajono apygardoje, tai tau būtų gėda. Jeigu turėtum nors kiek sąžinės, tu nesuvedinėtum čia sąskaitų, nes kitaip tu nesugebi. Prieš mane nesugebi laimėti rinkimų, bent čia bandai...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega...

P. GRAŽULIS (MSNG). ...pašnekėti.

PIRMININKAS. ...čia mes svarstome ne R. Petrauskienės kalbą, o jūsų imuniteto klausimą, tai nepainiokite žanrų. Pasisakymai baigti. Jeigu nėra daugiau užsirašiusių nei už, nei prieš, tada, kaip minėjau, balsavimas yra nenumatytas šioje studijoje.

10.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektas Nr. XIVP-3288 (svarstymas)

Pradedame nagrinėti darbotvarkės 1-3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Seimo specialiosios tyrimo komisijos pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lie-

tuvos Respublikos Seimo nariui Remigijui Žemaitaičiui pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti išvadai“ projektą Nr. XIVP-3288. Pranešimą padaryti turi gali- mybę A. Valinskas, bet jo nėra. Tai turbūt taip pat manysime, kad viskas buvo pasakyta pateiki- mo stadijoje. Tai dabar diskusija. Diskutuoti užsirašiusius matome. Pirmiausia žodis suteikiamas R. Žemaitaičiui.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū, gerbiami kolegos. Iš tiesų keista šiandieną kalbėti tokioje situacijoje, kai tau bandė uždrausti. Aš perskaitysiu vieną pranešimą: „Ačiū už klausimą. Kol kas pirmauja *ubliudkai* su klausimu: „Kiekgi palestiniečių vai- kų nužudžiau?“ Ar atsiminsi ten visus mažo ūgio bjaurybes?

Antras dalykas, kad jie nėra vaikai – jie yra maži arabai, o čia yra didelis skirtumas.

Trečias dalykas, jie nėra žmonės, nes jie yra driežai.“

Čia Liberalų sąjūdžio narys D. Lupšicas, V. Čmilytės-Nielsen dešinioji ranka – patarėjas bei kandidatas į Vilniaus miesto savivaldybės tarybą, jis lygiai taip pat prisidėjo prie smerkimo. Jis yra vienas pagrindinių jūsų rėmėjų. O dabar prašyčiau paleisti videoįrašą.

Rodomas filmo fragmentas:

– Veskite prie sienos.

– Judinkitės, nagi! (Vaiko verksmas)

– Eik!

– Ką jūs darote? Juk pažadėjote neliesti moterų ir vaikų! Klausėte tik apie ginklus. Ką jūs darote?

– Nusiramink.

1948 metai. Anglija, Palestina, Izraelio kariuomenė.

Rodomas vaizdo įrašas:

– Į vietas!

– Klausau. (Vaiko verksmas)

Čia yra tikri faktai, patvirtinti. Izraelio vyriausybė patvirtino tai.

Rodomas vaizdo įrašas:

– Nusitaikyti!

– Prašau, juk žadėjote, maldauju, nedarykite to! Jie vaikai, jie ne kovotojai! Prašau!

– Ugnis!

– Jūs žadėjote! Ne!

Galite visą filmą pažiūrėti (2009 m. rugsėjo 9 d.) LRT televizijoje. Čia yra žydų kariuomenės žmogus, kuris sutriopia vaiką, ką tik, prieš 2 valandas, gimusį kūdikį ir uždeda vėliavėlę.

Čia matote spalio (...) dienos vaizdus. (*Rodomas vaizdo įrašas, kalba angliškai*) Čia pasiūlo žu- dyti turistus, žudyti krikščionis demokratų, apskritai krikščionis žmones.

Vėlgi kiti įvykiai po „Hamas“ teroristinių įvykių Izraelyje, Izraelio (...). Garsas turėtų būti.

Rodomas vaizdo įrašas:

– Pakelkite (...), jeigu už mane nebalsuosite – į kapines nepriimsiu. (Juokas) Tai aš aiškiai ir atsakiau, ko klausia, nes man aukštas pareigas užimanti moteris taip sakė. Aš ir atsakiau: klaus koks mano darbuoto- jas, tai už pašalpą tokių klausimų nekelia. Atsakiau tikrai.

– Reik balsuoti.

– Pasakiau, tikrai nepriimsiu tų, kurie už mane nebalsuos, į žydų kapines galės eiti... (Juokas)

Čia kalba konservatorių seniūnas ir konservatorių meras A. Bautronis, Raseinių kandidatas per Seimo rinkimus, jis dabar pasiūlo: jeigu nebalsuos, užkasime mes juos žydų kapinėse. Proku- ratūra atsisakė tyrimo.

Rodomas vaizdo įrašas:

F. KUKLIANSKY. *Kad žmonės skirsto į rūšis, į rases ir taip toliau, kartais mane tas dirgina. Nors iš tikrųjų žmonės... yra rūšys, porūšiai, taip toliau. Žydas yra vienas iš porūšių.*

Čia kalba Žydų bendruomenės pirmininkė F. Kukliansky, atsiliepdamą apie mūsų kaip lietuvių tautą.

F. KUKLIANSKY. *Atsirado... Žinote, aš nežinau, ar tai yra gerai kalbėti labai atvirai, bet aš jums pasakysiu...*

---. *Pasakykite.*

F. KUKLIANSKY. *...labai atvirai, kad žydai nekenčia lietuvių daugiau negu lietuviai žydų.*

Galite įvertinti, kokios tada neapykantos kalbos kalbamos.

Rodomas vaizdo įrašas:

K. MASIULIS. *Klaidingai laikoma, kad buvo turčių tauta, iš tikro tai buvo vargstanti tauta. Jeigu jūs pažiūrėtumėte į Vilnių, tą prieškarinį Vilnių, pamatytumėte, kad labiausiai vargstantis sluoksnis buvo žydai, kad tos prostitutės ir tie (...) iš ten daugiausiai... Tai tikrai vargstanti tauta buvo.*

Konservatorius Seimo narys K. Masiulis žydų moteris išvadino prostitutėmis, *kurvomis* tiesioginiame eteryje. Jums atrodo, kad tai yra moralu, teisinga, ar antisemitizmas, ar neapykanta?

A. Valinskas, Seimo Pirmininkas, pasiūlė šaudyti lenkus, pradedant nuo W. Tomaszewskio, nurodydamas konkretų subjektą, konkretų asmenį, konkrečią rasę, nukreipdamas prieš pačius lenkus.

(*Leidžiamas įrašas*) Ir čia yra J. Mekas. Tikrai siūlyčiau pasiklaudyti, kol lengvai kalbėsiu, bus tekstas. Tai vienas iškiliausių mūsų Lietuvos menininkų, kuris kalbėjo apie Palestiną ir įvairius įvykius. R. Žemaitaitis gegužės mėnesį rašydamas savo *postą* labai aiškiai pasakė, kad agresija gimdo agresiją, niekam pasaulyje neleidžiama žudyti civilių žmonių, niekas neturi teisės smerkti tautos arba persekioti tautą už jos vykdomus nusikaltimus.

Baisius nusikaltimus vykdo konkretus žmogus, konkretus asmuo ir konkreti persona. Hitleris – vienas šlykščiausių asmenų, kuris buvo XIX–XX amžiuje, jeigu taip galime jį įvardinti, įvykdė vieną žiauriausių nusikaltimų žmonijai. Stalinas – lygiai toks pat gyvulys, kuris įvykdė toki patį nusikaltimą.

Tai, kas dabar vyksta Rytuose, yra atspindys to, kad mes tautoje, pasaulyje ir visuomenėje negalime ramiai gyventi ir susitarti. Mano *postas*, mano kreipimasis buvo aiškiai (...) – mielieji mano, gyvenkite taikiai ir nepersekiokite vienas kito žmogaus atžvilgiu. Izraelio nugriauta palestiniečių mokykla buvo pastatyta už Lietuvos Respublikos pinigų, buvo skirti 5 mln. pinigų mokyklai pastatyti. Jie ją sugriovė ir išsivežė pamatus, blokus, plytas ir visus kitus dalykus.

Pirčiupių, Kaniūkų, Telšių ir visi kiti įvykiai. Konkretūs asmenys vykdė žiaurius nusikaltimus. Tarp šitų žmonių buvo ir lietuvių, ir žydų, ir rusų, ir gruzinų, ir kitų tautų. Niekas neturi pasaulyje leisti, kad neapykanta sklistų ir plistų. Visi šitie pasisakymai, kad žydai nekenčia lietuvių labiau negu lietuviai žydų, pasisakymai siūlant šaudyti lenkus, pradedant nuo W. Tomaszewskio, pasisakymai, kad galima žudyti vaikus, priveda prie baisių dalykų, to, kas dabar vyksta Palestinoje.

Mielieji mano, vakar naktį Jungtinės Tautos, žmogaus teisių komisaras, cituoju, faktiškai pažodžiui pasakyta tai, ką aš pasakiau gegužės mėnesį: „Spalio 7 dieną palestiniečių ginkluotų grupuočių įvykdyti žiaurumai buvo baisūs, žiaurūs, šokiruojantys, tai buvo karo nusikaltimai, kaip ir nuolatinis įkaitų laikymas.“ Ko gero, kiekvienas mes suprasime, kad tai, ką padarė spalio 7 dieną, protu nesuvokiama dalykai. Bet tautą sukilti paskatino prieš tai buvę įvykiai – nuo 1948 metų, nuo XVIII amžiaus, kai valstybės buvo daromos būtent tautos pagrindu.

Ir paskaitysiu kitą Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisaro poziciją: „Izraelio vykdoma kolektyvinė bausmė palestiniečiams civiliams taip pat prilygsta karo nusikaltimams, kaip ir neteisėta priverstinė civilių gyventojų evakuacija.“

Mielieji mano, kiekvienas pasaulyje mes gimstame, kad neštume taiką, dirbtume ir sutartume kartu. Kiekvienas psichopatas, kuris gimsta pasaulyje, kuris nori žudyti kitą tautą, persekioti, plėšyti vaikus, kankinti, neturi būti verčiamas... išvis neturėtų turėti mūsų visos visuomenės palaikymo. Tai, kas šiandien vyksta, kai kurie asmenys... būtent ir yra keliamas antisemitizmas.

Leisiu paskaityti vieną tokią tezę, mano pasakymą: „Jei pasaulis, kuriame mes gyvename, kalba apie mus, moraliai vertina mūsų praeitį ir šmeižia mus, mes neturime teisės pasilikti savo uždarame saugiam rate lyje ir tarpusavyje skūstis, kad mes esame skriaudžiami. Ši problema yra aštri, reikalaujanti sumanumo, politinių sugebėjimų, pasišventimo ir gilaus įsitikinimo, kad tai, kas yra daroma mums, yra neteisėta.“

Tai yra pasekmė, ko gero, vienos šlykščiausių knygų – R. Vanagaitės „Mūsiškiai“, kurią parašė remdamasi kagėbistų teikiama informacija ir duomenimis. Šiandieną tiesiog patys pagalvokime, kas vyksta su mumis, kas vyksta su mūsų visuomene. Ar mes galime remtis kagėbistų pateiktais duomenimis Amerikos Aukščiausiąjame Teisme, emigracijos teisme, kur buvo teisiami mūsų lietuviai? Ar jūs pamiršote mūsų iškankintą A. Ramanauską-Vanagą, išpjaustytais organais ir išdarytais dalykais? Ar jūs pamiršote, pagal kokius įrodymus buvo šitie žmonės nuteisiami ir smerkiami?

Vieną kartą atsikvošėkime, skirkime 5–7 mln. pinigų ištirti visoms Genocido centre esančioms byloms ir nustatykime, kas yra. Ne vien žydai žudė – žudė ir lietuviai, žudė ukrainiečiai, žudė rusai, bulgarai – visi prisidėjo šiuo atveju. Bet šiandieną galų gale atsisukime į praeitį ir pasižiūrėkime, kas tie asmenys buvo, ir neieškokime šešėlių.

Nenoras antradienį išviešinti duomenų dėl KGB – tai dar viena uždelsto veikimo neapykantos bomba. Praeis 75 metai, tie dokumentai bus išviešinti. Anūkų anūkai vienas kitam keršys ir vienas kito nekęs. Jūs to norite? Aš, deja, to nenoriu. Tam aš, matyt, ir esu Seime, kad šio dalyko nebūtų. O mano pasisakymai tikrai kartais būna ir griežti, ir kontroversiški, ir gana emocionalūs. Ką kalbu, aš esu toks, koks aš esu, ir nesiruošiu, gerbiami kolegos, keistis. Man yra išvis keista, kad Seimas užsiima tokiais dalykais, kai biudžete skylė yra 3,7 mlrd. Jeigu jūs galvojate, kad jūs uždengsite R. Žemaitaičio apkaltą, sėkmės jums.

PIRMININKAS. Toliau diskusijoje pasisakys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Dar kartą, ponai valdantieji, ar kaip jus čia įvardinti – prokurorais ar Seimo nariais, nežinau. Matant tai, kas pastaruoju metu vyksta Seime, kad po 30 metų, atgavę išbandymą kurti po 50 metų totalitarinės valstybės, mes vėl sukūrėme totalitarinę valstybę. Sovietmečiu buvo komunistinis režimas, o dabar tas režimas tapo genderistinis ir iš esmės neturi teisės joks žmogus pasakyti kitos nuomonės, negu pasakė Landsbergiai. Tai, ką pasakė Landsbergis, yra tiesa ir nekvestionuojama. Raskite nors vienas, ypač savo senelių, tėvų paklauskite, ką jie jums pasakys apie žydus. Juk tiesą pasakė R. Žemaitaitis, filmais pailiustravo. Kiekvienoje tautoje yra didvyrių, yra išdavikų. Nėra nė vienos tautos, kurioje būtų vien tik tai, kaip sako, patys kilniausi žmonės. Tai yra tiesa.

Man atrodo, kad labai gerai, kad šitą klausimą iškėlė R. Žemaitaitis, kad žmonės garsiai tarpusavyje pradėjo kalbėti, garsiau, net feisbukuose dalintis prisiminimais. Juk buvo šita tema ir yra šita tema uždrausta. Negalima kalbėti apie žydų – piliečių, o ne tautos – padarytus nusikaltimus Lietuvai, su bendradarbiavimu NKVD, KGB, su įvairiausiais žudymais Rainių miškeliuose. Visi žinome, kas tai darė ir organizavo. Mes visi žinome, kad buvo tose nusikalstamosiose struktūrose žydų, lietuvių, kitų tautybių piliečių. Apie kitus galime kalbėti, bet kad žydų ten buvo ir žydai dalyvavo tuose nusikaltimuose, negalima kalbėti. Lietuva paversta žydšaudžių tauta – ir nepelnytai, nes Lietuva buvo okupuota, savo valdžios neturėjo ir Lietuva pagal gyventojų, rizikavusių savo gyvybėmis, skaičių pirmoji pirmiausia ir daugiausia išgelbėjo žydų. Kur padėka, kur atsidėkojimas? Nėra. Toliau kaltinama Lietuva.

Pažiūrėkite, pastarieji įvykiai Gazos Ruožė: pasmerkėme mes „Hamas“ organizaciją, kuri įsiveržė į Izraelį ir išžudė daugiau kaip 1 tūkst. taikių piliečių. Tai barbariškas veiksmas, bet kai aš užregistravau rezoliuciją, kad pasmerkime ir Izraelio vadovybės veiksmus, kai žudo vaikus, daugiau kaip 10 tūkst. žuvo per porą savaičių, nužudytų žmonių, tai jūs negirdite, ką kalba Jungtinių Tautų generalinis sekretorius, ką girdi ir kalba net Amerikos prezidentas Dž. V. Bušas, ką kalba

Europos Sąjungos šalys, reikalauja... Atsiprašau, Dž. Baidenas. Jūs pažiūrėkite, ką jie kalba. Jie reikalauja paliaubų. Jie reikalauja nutraukti perteklinę jėgą. O jūs? Aš užregistravau rezoliuciją, kad mes, Seimas, pareikalautume, kad būtų skelbiamos paliaubos, kad nebūtų žudomi vaikai. Tik 15 Seimo narių balsavo, kad šitą rezoliuciją įtrauktume į darbotvarkę. Kas užvaldė jus? Ar tai jūsų laisva valia tokia, ar jūsų tai yra tikras požiūris ir jūs pritariate dabartinei situacijai, kas vyksta Gazos Ruože? Pritariate vaikų skerdimui?

Ir dar vieną detalę aš jums pasakysiu. Man atrodo, tik istorija atsakys į šitą klausimą. Ar jūs tikite, kad „Mossadas“, pati geriausia pasaulyje žvalgyba, perspėjus Egiptui, nežinojo, kad bus „Hamas“ įsiveržimas? Kodėl leido taikius žmones skersti visą dieną? Kodėl? Kas atsakys į šitą klausimą? Ar nebuvo?.. Man kyla mintis, o gal reikalinga buvo šita provokacija, tokia kaina, tokia baisi provokacija, kad galėtų nušluoti visą Gazos Ruožą? Gal tai yra?

Gerbiamieji, nejaugi aš demokratinėje valstybėje negaliu kelti versijų ir minčių? Ir dar noriu pasakyti: šitie nusikaltimai, kurie gimdomi Gazos Ruože, yra getas. Jie uždaryti kaip dideliame inde – niekur negali pabėgti, atjungta elektra, neturi vandens, žmonės marinami. Jūs to nematote, jūs tam esate abejingi. Tai gimdo antiizraelietiškas, antisemitines nuotaikas tarp žmonių. Štai kas yra...

PIRMININKAS. Laikas!

P. GRAŽULIS (MSNG). Valdantieji, atsipeikėkite. Atsipeikėkite vieną kartą.

PIRMININKAS. Toliau pasisakys M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiamieji, iš tikrųjų, kalbant tiek apie mūsų dabartinę situaciją Lietuvoje, tiek apie pasaulio karščiausius įtampos regionus, Artimieji Rytai jau daugybę metų yra vienas iš tų regionų, kurie yra nuolat kamuojami ilgų ir sunkių karų. Man teko pačiam asmeniškai lankytis su NATO Parlamentinės Asamblėjos delegacija Izraelyje, Vakarų Krante, bendrauti tiek su Izraelio parlamentariais ir politikais, tiek su Palestinos politikais, su jų dabartiniu vadovu Vakarų Krante M. Abasu.

Akivaizdu, kad tas karas, kuris tenai vyksta ir nuolat atsinaujina daugybę metų, yra labai sudėtingas dalykas ir pasiekti taikos susitarimą ir sprendimą yra labai labai sudėtinga. Tada mes su britų delegacija buvome suformulavę netgi tam tikrus pasiūlymus, gaires, kaip tas taikos procesas galėtų vykti. Jis negali visiškai patikti nei Izraeliui, nei palestiniečiams, nes tokio sprendimo, kuris abiem pusėms visapusiškai būtų geras ir patinkantis, tiesiog nėra.

Deja, pasaulio bendruomenė kol kas negirdi nei Jungtinių Tautų balso, nei imasi konkrečių sprendinių. Vienintelis, ko gero, buvęs Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas D. Trampas dėjo didžiausias pastangas, kad Artimuosiuose Rytuose įsivyrautų taika. Jisai pasiekė labai daug per vieną savo kadenciją, kai daug arabiškų valstybių sudarė taikos susitarimus su Izraeliu, pripažino Izraelį kaip valstybę ir buvo pajudėta link dviejų valstybių sprendimo.

Dabar jūs įsivaizduokite situaciją, kai palestiniečiai turi teisę į savo valstybę nuo 1947 metų. Mes, Lietuva, esame maža šalis, mes turėtume suprasti, kad jie turi teisę į valstybę, kad Jungtinėse Tautose buvo priimtas sprendimas dėl dviejų valstybių įkūrimo. Izraelis kaip valstybė veikia jau daugybę dešimtmečių. Palestinos valstybės yra tokia situacija, kad jinais nėra įkurta iki pat dabar. Akivaizdu, kad jie jaučia tą skriaudą, kad dėl tos skriaudos ir neteisybės jausmo yra terpė teroristinėms organizacijoms, yra terpė žmonėms verbuoti, daryti žmonėms įtaką ir įvairiems išpuoliams prieš žmoniškumą kurti. Tol, kol pasaulio bendruomenė savo sprendimo tenai neįgyvendins, taikos tame regione ir nebus, nes tas neteisybės jausmas ir iš kartos į kartą besiliejęs kraujas gimdys dar daugiau neapykantos ir pykčio.

Todėl aš, kaip Lietuvos Seimo narys, raginu jus, kolegas, atsibusti ir suprasti, kad Lietuva, kaip maža valstybė, visų pirma turi būti tuo dariniu, kuris ragina siekti taikos, o ne karo, kuris ragina siekti sprendimų, kuris ragina įvesti tarptautines Jungtinių Tautų taikos palaikymo pajėgas į tą regioną. Tegul palestiniečius prižiūri Jungtinių Tautų narės, tokios musulmoniškos šalys kaip Turkija, kuri yra NATO narė, ar tie patys Jungtiniai Arabų Emyratai, Saudo Arabija, Jordanija, jos gali prižiūrėti palestiniečius. Tegul Vakarų šalių, NATO šalių, tokių kaip Jungtinės Amerikos Valstijos ar Jungtinė Karalystė, pajėgos padeda prižiūrėti Izraelio karines pajėgas tam, kad kariniai susidūrimai tenai liautųsi.

O ką mes dabar darome Seime? Mes paimame ir pasakome: viena pusė teisi, tegul karas tęsiasi, nesvarbu, kad kiliminis bombardavimas, viskas gerai. Aš nesakau, kad Izraelis neturi teisės gintis, bet gynybos priemonės turi būti pamatuotos. Jeigu mes matome, kad karinėmis priemonėmis sprendimas nėra galimas ir kraujas liejasi tik toliau, ir vaikai turi būti operuojami be anestetikų, be elementarių vaistų ligoninėse, ar tai yra geras sprendimas? Ar tokį sprendimą Lietuvos, kaip demokratinės valstybės, Seimo nariai turi palaikyti? Ar tai yra kilnu, ar yra garbinga taip elgtis ir palaikyti tokius sprendinius?

Aš kviečiu jus išgirsti, kad Lietuva, kaip maža valstybė, turi būti tas diplomatas, kuris neša taiką į pasaulį, o ne kursto karus. Todėl tokie sprendimai, kai mes galvojame ir nusileidžiame iki tokių smulkmenų, ką kaip pasakė ne taip R. Žemaitaitis ar kuris kitas Seimo narys, iškreipia patį politikos vaizdą. Taip, galbūt jie parinko ne pačius geriausius žodžius, taip, galbūt buvo galima pasisakyti geriau ir tiksliau, bet jeigu mes esame demokratinė valstybė, mes turime gerbti teisę į nuomonę. Jeigu to nebus, mes būsime diktatūra.

PIRMININKAS. Toliau diskusijoje pasisako R. Petrauskienė. Kviečiu į tribūną.

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Tai, kas dabar vyksta, yra peržengiamos bet kokios ribos. Kadangi Lietuvoje vyko Holokaustas, mes turime būti ypač atidūs žydų tautai ir jokios antisemitizmo ribos negali būti peržengtos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, netrukdykite Seimo narei pasisakyti, nereplikuokite. Prašau tęsti.

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Ir jeigu ribos yra peržengiamos, teisėsauga turi spręsti, kas yra teisus. Tam ji ir yra. Ką aš noriu pasakyti? (Neįmanoma kalbėti, reikia žiūrėti į kitą pusę tiesiog ir viskas.) Ir jeigu ribos yra peržengiamos, tam yra teisėsauga. Kas, jeigu ne Seimas, turi rodyti aukščiausius retorikos, politikos ir elgesio standartus? Todėl tikrai būkime atidūs ir balsuokime atsaikingai, nes Holokaustas Lietuvoje yra tikrai baisus dalykas, į kurį reikia visada atsižvelgti ir jį prisiminti.

PIRMININKAS. Kolegos, aš dar kartą prašau: jeigu jūs ir nesutinkate su pasisakančių kalbomis, prašau nereplikuoti. Galbūt ir jūsų kalbos ne visiems patiko, taip pat ir P. Gražulio, bet visi jas kantriai ir ramiai išklausėme.

Toliau diskusijoje pasisako T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, mažame miestelyje Pietų Lietuvoje, iš kur yra kilusi mano šeima, per dvi naktis 1941 metais dingo visas miestelis. Vieną rugpjūčio naktį surinko visus vyrus, nuvedė į lauką, apsupo ir po keliolikos valandų neliko 2 tūkst. žmonių. Vieną rugsėjo naktį surinko visus vaikus, visus vaikus miestelio, visas moteris, nuvedė prie katalikų kapinių, kur guli mano senelis dabar, apsupo, palaikė ir po keliolikos valandų neliko 3 tūkst. žmonių. 3 tūkst. žmonių!

Kodėl vyko Holokaustas? Mėgsta kai kurie veikėjai, apie kuriuos mes šiandien kalbame, spekuliuoti. Na, tikrai pakalbėkime apie šalį, kuri yra kalta dėl Holokausto. Tai yra Vokietija. Vokietijos visuomenė padarė milžinišką pažangą per šiuos 70–80 metų. Yra prirašyta daugybė mokslinių tyrimų, išvadų, kodėl visos tos siaubos įvyko. Aš čia neišdėstysiu jums didelės paskaitos apie tai. Bet vienas iš pagrindinių faktorių, veiksnų, kodėl vyksta tokie dalykai, yra politinis populizmas. Politikai atsakingi už žmonių manipuliacijas. Tada žmonės, panašiai kaip tas kelių kalvų... Tūkstančio kalvų radijas Ruandoje, kai politikai pradėjo skleisti nesąmones, pradėjo rodyti filmukus arba pasakoti pasakas apie tai, koks iš tikrųjų yra baisus kaimynas, tada kaimynai pradeda žudyti kaimynus. Todėl politikas ypač atsakingas ir turi ypač atsakingai elgtis ir kalbėti.

Antisemitiniai juokeliai privačiame vakarėlyje yra problema, bet tai yra maža problema. Antisemitinis juokelis iš Seimo nario, žinant mūsų istoriją, yra nusikaltimas ir niekas daugiau. Sistemini kalbėjimas, sisteminė manipuliacija istoriniais faktais, sisteminis etikečių klijavimas konkrečiai tautai, na, taip yra peržengiamos ribos.

Žinote, galima palyginti tai, ką daro R. Žemaitaitis, su sportu. Aš pateiksiu, aš nesu futbolo žinovas, bet aš taip suprantu, yra pražangos, jas mes... Na, politikoje dažnai būna pražangų: mus svarsto komisijose, papeikimus gauname, mus nubaudžia rinkėjai. Na, pražangų sporte būna, viskas gerai, bet kartais būna nesportinių pražangų, jeigu tu sumuši teisėją arba ginčijiesi su teisėju, ir tave pašalina iš žaidimo.

Lygiai taip pat antisemitizmas yra nesportinė pražanga. Viso to negalima daryti, tai yra uždrausta Baudžiamojo kodekso. Kodėl? Todėl, kad mes turime, visas pasaulis turi Antrojo pasaulinio karo patirtį, kai žmonės žudė kaimynus, draugus. Kodėl? Todėl, kad taip politikai sumanipliavo, papasakojo, kokių yra baisių tautų, parodė gal filmukų, kažkokių paveikslėlių, ir kaimynas nuėjo žudyti kaimyno, su kuriuo kartu ėjo į turgų, nesvarbu, kokios tautos.

Būtent todėl Baudžiamajame kodekse yra aiškus draudimas. Seimo nariui reikia žinoti Baudžiamąjį kodeksą, jo laikytis ir laikyti liežuvį už dantų. Ir nemanipuliuoti, neskleisti antisemitinių nesąmonių.

Kritikuoti Izraelį, Ameriką, ką tik nori, gali tai daryti, tai yra normalu. Tu kritikuoji valdžias, tu kritikuoji sprendimus, tu kritikuoji kolegas, visa tai yra gerai. Bet tai, ką jūs išdarinėjate, gerbiamas kolega, yra klasikinis antisemitizmas, klasikinis būdas žaisti senomis žaizdomis.

Populizmas, politinis populizmas, suvaidino lemiamą vaidmenį, kodėl kilo Holokaustas. Todėl mes, kaip atsakingi politikai, deja, neturime kito pasirinkimo. Ekspertai yra suformavę viešingai... Aš tikrai tikėjau, kad ateis R. Žemaitaitis į komisiją, pasakys savo nuomonę, parodys savo...

PIRMININKAS. Laikas!

T. TOMILINAS (DFVL). ...pozicijas, bet jis net to nesivargino padaryti. Todėl sprendimas yra akivaizdus.

PIRMININKAS. Paskutinis kalbės A. Valinskas.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Šiandieną, kolegos, norėčiau kreiptis į jus galbūt ne tiek kaip komisijos pirmininkas, nes išvada buvo pristatyta, jina yra visiems prieinama, bet labiau kaip eilinis Seimo narys.

Antradienį pristatant komisijos išvadą R. Žemaitaitis labai iškilmingai pareikalavo manęs, kaip pirmininko, prie visų žiniasklaidos priemonių pacituoti 2018 m. gruodžio 12 d. Konstitucinio Teismo nutarimą, kuris, pasak jo, yra labai svarbus tokių komisijų darbui ir privalėjo būti įtrauktas į komisijos išvadą, ir mano netgi kone mintinai turbūt išmoktas. Konstitucinio Teismo nutarimą, kuris neegzistuoja.

2018 metų gruodį Konstitucinis Teismas yra priėmęs tris nutarimus ir nė vieno iš jų gruodžio 12 dieną. Galbūt R. Žemaitaitis suklydo, turėjo kitą 2018 metų gruodžio nutarimą? Nė viename iš tų nutarimų apskritai nėra žodžio „komisija“, išskyrus vieną vienintelį kartą viename iš tų nutarimų, jame jina yra netgi ne Seimo apkaltos komisija. Galbūt jis turėjo omenyje kitą gruodžio 12 dienos Konstitucinio Teismo nutarimą? Paskutinį kartą Konstitucinis Teismas gruodžio 12 dieną yra priėmęs nutarimą, vienintelį kartą, 2005 metais – nutarimą dėl „Mažeikių naftos“ reorganizavimo įstatymo. Jame vėlgi, taip, komisija yra minima, Vertybinių popierių komisija.

Dabar suprantu, kodėl R. Žemaitaičiui taip dažnai išsprūsta kaltinimai visiems teisiniu nihilizmu arba teisine beraštyste, nes kai gyveni teisinėje realybėje, kuri yra sudaryta iš neegzistuojančių Teismo aktų ir nutarimų, nenuostabu, kad su jais niekas kitas ir nebus susipažinęs. R. Žemaitaičiui antradienį sunkiau sekėsi ne tik su teise, bet ir su istorija. Man iš šios tribūnos melu pavadinus R. Žemaitaičio teiginius, kad Pirčiupių kaimą (to jis iki šiol nėra paneigęs) išžudė žydai, šioje Seimo salėje kilo toks sujudimas, lyg prie tribūnos būtų nusileidęs ateivis. Tai aš suprantu, kad Lietuvai būtų labai paranku tapti pirmojo kontakto su nežemiška civilizacija tašku, bet kol kas dar to teks palaukti. R. Žemaitaitis man iš savo vietos išrašinėjo dvejetus už istoriją, teigė turintis ar susipažinęs su kažkokiomis Genocido centro pažymomis. Gerbiami kolegos, Genocido centras man puikiai tinka kaip šaltinis šiuo klausimu. Kadangi R. Žemaitaitis labai mėgsta cituoti ką nors iš telefono per šoninį mikrofoną, aš šio bei to iš jo pasimokysiu. Jeigu turite telefoną ir paiešką, įveskite į gūglą Pirčiupių žudynes ir pirmasis laukelis, kuris jums iššoks, turėtų būti Genocido centro puslapis. Jį atsidarome ir skaitome patį pirmąjį sakinį: „Antrojo pasaulinio karo metu, 1944 m. birželio 3 d., nacių okupantai gyvus sudegino 119 Pirčiupių kaimo gyventojų.“ Nacių okupantai. Tiesą sakant, žinoma ne tik kuri pusė kalta dėl Pirčiupių, tačiau šis istorinis įvykis yra taip gerai išnagrinėtas, kad netgi žinome vardą ir pavardę žmogaus, davusio įsakymą, tai yra V. Titelis, ir tikslus SS dalinių pavadinimus, kurie tą įsakymą ir įvykdė. Galbūt R. Žemaitaitis tu-

ri papildomos istorinės informacijos apie 1944 metų vasarą Lietuvoje sudarytus SS dalinius iš žydų, ir jeigu jis tos informacijos turi, aš ją mielai pažiūrėsiu, ją įvertinsiu ir, jeigu jinau pasitvirtins, aš šitoje tribūnoje suvalgysiu tą apkaltos komisijos išvadą. Tačiau gaila, kad R. Žemaitaitis nepasirodė komisijos posėdžiuose, iš kitos pusės, jei R. Žemaitaitis toje komisijoje būtų liudijęs remdamasis tokia pačia informacija ir jos suvokimu, kaip girdėjome antradienį, tai kokią realią pridėtinę vertę mums būtų suteikęs aidas iš alternatyviosios realybės, man suprasti yra iki pat šiol sunku.

Gerbiami kolegos, sprendimą dėl Seimo nario priesaikos sulaužymo, jei nesvyruosime, turės priimti Konstitucinis Teismas. Bet tam tikrus sprendimus mes jau priimame šiandien čia. Suprantu, kad tokiam žmogui, reikalaujančiam remtis neegzistuojančiais Konstitucinio Teismo nutarimais, o istorinius įvykius neinterpretuojančiam, o perrašančiam, ir antisemitizmas gali nustoti būti antisemitizmu, neapykantos kurstymas gali nustoti būti neapykantos kurstymu, o melas nustoti būti melu. Tačiau šitie dalykai tokie privalo išlikti visiems mums, tai tokius juos ir išlaikykime. Dėkoju.

PIRMININKAS. Diskusiją baigėme. Dėl vedimo tvarkos – E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Šitoje temų maišalynėje norėčiau pasakyti, kad aš labai apgailestauju, kad kolega pradėjo tą industrijos šaką, apie kurią aš pasakyčiau: lietuviško dugno pakėlimas ir padarymas iš to sau populiarios industrijos, kuri jį vėl kitais metais darytų ženklų politiką. Tarp temų kolega, kuris šiandien yra mūsų dėmesio centre, galėjo pasirinkti kitą temą. Aš noriu pasakyti, kad mano motina, išbuvusi ketverius metus vokiečių lageryje ir atsitiktinai išlikusi gyva Vokietijoje, man yra pasakiusi esminius dalykus, susijusius su bandymu išlikti žmogumi. (*Šurmulys salėje*) Pone Žemaitaiti, jūs tas ribas peržengėte, žmoniškumo ribas. Šiandien jūs kalbėdamas, išplėsdamas visą dalyką, kalbėdamas apie Izraelį, užmiršote pasakyti, kad Izraelio Valstybė, jos ne okupuotos teritorijos, o tikra teritorija buvo užpulta ir pagal Jungtinių Tautų visus nutarimus ji turi teisę gintis. Šitą dalyką jūs užmiršote pasakyti. Tai vienas dalykas. O tie žmonės, kurie išėjo gyvi iš lagerių, turėjo teisę sukurti savo valstybę, kad daugiau to neatsitiktų. Izraelio kareiviai neleis, kad atsitiktų tai, kas atsitiko Holokausto metu.

Aš noriu pasakyti vieną esminį dalyką. Aš labai gailiuosi, kad keletas narių mūsų šitame Seime bando sekti pono R. Žemaitaičio pėdsakais. Aš manau, kad jisai nesudarys partijos ir Seimas parodys savo brandą. Ačiū. Mes tikrai išlaikysime tai, ką mes kuriame nuo 1990 metų – tarpusavio toleranciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Tokie pasisakymai dėl vedimo tvarkos turėtų būti trumpesni. A. Širinskienė pirmoji buvo prie mikrofono.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kadangi apkaltos komisijos pirmininkas pagaliau pradėjo studijuoti Konstitucinio Teismo sprendimus, tai dar labai rekomenduoju pasiskaityti vieną EŽTT bylą, kuri vadinasi *Jeruzalė prieš Austriją*, ir pasiskaityti apie opozicijos politiką tam tikras teises ir jų apsaugą.

PIRMININKAS. R. Žemaitaitis eilės tvarka.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų A. Valinskas buvo teisus, aš tiesiog antradienį kalbėdamas vietoj 2019 metų pasakiau 2018 metus, nes žurnalistams kalbėjau apie 2019 metus. Aš tiesiog pacituosiu Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro dokumentus, galite ateiti pasiskaityti. „Rūdninkų girioje veikusių sovietinių partizanų būrių skaičius ir nacionalinė sudėtis.“ 1994 metų liepos mėnuo. Žydų – 516, rusų – 531, iš viso 1 tūkst. 157. Dabar... „Žydas „partizanas“ Abrahamas Zeleznikovas po karo gyrėsi, kad jo draugai sučiupo maldavusią pasigailėti...“

PIRMININKAS. Gerbiamas Remigijau, tikrai čia...

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Palaukite, čia yra esmė, pirmininke. Jis pasakė, kad nėra tokių duomenų. Tai aš dar kartą perskaitau: „...kad jo draugai sučiupo maldavusią pasigailėti kaimietę, prispaudė jos galvą prie akmens, o kitu rieduliu perskėlė moteriai kaukolę. 35 metų Stasė Molienė bandė kūnu pridengti pusantros metų dukrelę Danutę. Abi buvo nušautos.“ Tai yra būtent žydo „partizano“ Zelenskovo parodymas. Dar kartą atsiverskite KGB dokumentus, atsiverskite genocido dokumentus apie Kaniūkų ir Pirčiupių kaimo įvykius, atsiverskite vieną kartą.

PIRMININKAS. T. Tomilinas dėl vedimo tvarkos.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas Razma, aš jūsų prašau leisti man irgi 23 sekundes paleisti įrašą, kur kalba ponas R. Žemaitaitis. Labai svarbu prie mūsų šiandienos pokalbio. (*Plojimai*) Tikrai, dauguma leidžia. Leiskite, aš paleisiu per mikrofoną, 23 sekundės.

PIRMININKAS. Vis dėlto laikykimės tvarkos. Fiksuokime, kad priėmimo metu jums bus sudaryta galimybė tą įrašą paleisti. Buvote užsirašęs diskutuoti, turėjote tą galimybę.

T. TOMILINAS (DFVL). Tik dabar gavau.

PIRMININKAS. Kalbėjote iš tribūnos, tai galėjote leisti lygiagrečiai filmuką. Kolegos, mes nukrypsime nuo Statuto, jeigu pradėsime plėtoti diskusiją dar papildomais filmais ar pasisakymais. Tai nepykite, gerbiamas kolega, į priėmimą koncentruokitės.

Premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Negana to, kad čia per šiuos pasisakymus turbūt prokurorai vėl braukia prakaitą nuo kaktos ir galvos, kam čia dar reikėtų kokių ikiteisminių tyrimų už pasisakymus, tai vis dėlto... Aš žinau, kad yra Seimo narių, kurie galvoja, kad virš jų yra dangus, aš žinau, kad yra Seimo narių, kurie galvoja, kad jie yra apaštalai. Bet vis dėlto turėtų būti kažkokios ribos, kas šitame Seime yra kalbama. Ponas R. Žemaitaitis, jau nežinau kelintą laiko tarpą, nieko daugiau nedarė, kaip varo visokio laipsnio *vatabautizmą* apie viską, ką tikrai galima, bet tikrai ne apie savo pasisakymus. Man atrodo, vis dėlto ribos turėtų būti net ir tada, kada žmogus neva ginasi.

PIRMININKAS. Pritariu, kad ribos turėtų būti, bet kai Seimo narys jų nesuvokia, yra sudėtinga stabdyti, nes vyksta apkaltos inicijavimo procedūra. Tikrai nenoriu sukurti precedentų kokiems nors papildomiems teisiniams ginčams, kad buvo neleista pasisakyti. Baigiame šitą klausimą.

Dabar jau turbūt ramiai svarstysime projektus ir iš karto galėsime balsuoti, nes esame pasiekę balsavimo intervalą. Galbūt kaip tik šiuo momentu mane galėtų pakeisti kolega V. Mitalas, kadangi jam numatyta toliau pirmininkauti.

11.24 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 8, 15, 19, 19¹, 19² ir 19³ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3019(2)ES (priėmimas)

Tik paskelbsiu klausimą. Darbotvarkės 1-4 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3019(2). Priėmimas.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Priėmimas. Aplinkos apsaugos įstatymo priėmimas pastraipsniui. 1, 2, 3 straipsniai. Nėra pastabų. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta. Dėl 4 straipsnio yra Teisės departamento pastaba. Čia gal pranešėjo... K. Adomaitis galėtų ateiti į tribūną ar kas kitas būtų Aplinkos apsaugos komiteto pranešėjas? Dėl 4 straipsnio komitete yra nepritarta Teisės departamento... Ar galėtumėte ką nors pakomentuoti?

K. ADOMAITIS (LF). Bendru sutarimu komitete mes nepritarėme, tai buvo tokia Teisės departamento techninė pastaba dėl fizinių ir juridinių asmenų, kaip juos traktuoti, ir buvo nutarta komitete nepritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime 4 straipsniui pritarti be pastabos? Galime, pritarta. Dėl 5 straipsnio taip pat yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Galime pritarti bendru sutarimu. Ačiū, pritarta.

Nuo 6 iki 11 straipsnių nėra pastabų. Galime pritarti šioms straipsniams? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Ačiū komiteto pranešėjui.

Dabar dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsuoti numatytu laiku, jis prasidės greitai. A, jau yra. Tvarka. Tai mes galime ir balsuoti. Kviečiu balsuoti, ar priimame Aplinkos apsaugos įstatymą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121: už – 116, prieš nebuvo, susilaikė 5. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.26 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37, 72, 73, 90 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2857(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Aplinkos apsaugos įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Nuo 1 iki 5 straipsnio pastabų nėra, galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Dėl 6 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, bet jina buvo nekonkreči. Tai 6 straipsniui kviečiu taip pat pritarti. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso projekto prieš kalbės A. Stončaitis. Prašau.

A. STONČAITIS (DFVL). Mielieji kolegos, iš principo iš tikrųjų pritariu šiam teikiamam įstatymo projektui, pačiai idėjai, nes reikia griežtinti iš tikrųjų atsakomybę už padaromą žalą gamtai. Tačiau yra vienas „bet“.

Mes palengva pereiname nuo galimybės reguliuoti administracine tvarka prie baudžiamojo persekiojimo. Na ir esu paprašęs statistikos, bet manau, kad jina... Tikrai paskutinių kokių trejų ketverių metų statistika bus tokia, kad procentiškai vis daugiau žmonių Lietuvoje yra patraukiami ir nubaudžiami baudžiamąja atsakomybe, tai yra vis daugiau baudžiamąja tvarka baustų žmonių. Aš manau, kad daugeliu atvejų pamirštame, kad tikrai yra didžiulės ribos ir didžiulės galimybės taikyti administracinę atsakomybę.

Šiuo atveju, sakykime, iš tikrųjų diskutuotina riba, kai 15 tonų nepavojingų atliekų ir 7 tonos pavojingų atliekų. Kodėl esant 7,5 tonos mes nebegalime taikyti griežtos administracinės atsakomybės? Iš tikrųjų tos žirklys dar nepanaudotos ir manau, kad čia galimybių turėtų būti. Bet iš principo šiandieną, matyt, reikia pritarti projektui, tačiau šitas mano išsakytas pastabas siūlyčiau turėti omenyje ateityje.

PIRMININKAS. Dėkui. Už kalbės A. Gedvilienė. Prašau.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Neketinau kalbėti už, nes iki tol nebuvo labai daug diskusijų Seime, bet aš noriu pastebėti ir atliepti, ką tik kolega A. Stončaitis kalbėjo. Tai mes šį įstatymą ir priimame dėl to, kad dabar nėra atskirties tarp Baudžiamojo kodekso ir Administracinių nusižengimų kodekso. Baudos yra labai panašios ir labai arti viena kitos. Ką konkrečiai šiuo įstatymu mes kalbame? Tai kalbame apie atsakomybę tų juridinių asmenų, kurie teršia jūrą, aplinką ar kitas erdves pavojingomis, nepavojingomis ar kitokiomis atliekomis ir pakartotinai. Ir dėl to, kad būtų atskirtis tarp baudžiamosios, keliamo finansinės baudas, kad būtų atgrasyta nuo taršos aplinkoje. Komitete Vyriausybė atnešė šiek tiek švelnesnę poziciją, dėl Seimo narių pasiūlymų jina buvo sugriežtinta, diskusijos po to jau nebuvo, visi čia, salėje, pritarė. Aš kviečiu palaikyti. Man atrodo, kad baudos juridiniams asmenims turi būti tikrai griežtos, nes jie gyvena iš tos veiklos, kuri susijusi su taršos valdymu. Šiuo atveju pažiūrėkime atsakingai ir tikrai balsuokime už.

PIRMININKAS. Prieš kalbės K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Nesu visiškai prieš, bet kelia abejonių. Turbūt čia vakarykštis pavyzdys, užvakarykštis, kai Kretingoje, ištvinus upeį, buvo paleistos nevalytos nuotekos į upę. Jų kiekis susidaro tikrai daugiau negu 15 tonų. Turbūt klausimas: ar bus į kalėjimą pasodintas meras, „Kretingos vandenų“ direktorius, ar abu kartu? Tam tikra nelogika šio įstatymo projekto ir yra, kad vis dėlto reikėtų kalbėti apie taršos mažinimą, bet tie pasirinkti būdai, manau, šiandien yra tikrai nelogiški. Kaip kalbėjo ir komiteto pirmininkė, ir kolega prieš tai, turime tikrai kalbėti apie realių priemonių veiksmingumą, nes pasodinimas į kalėjimą metams arba lygtinė bausmė, manau, yra išsigelbėjimas tiems patiems teršėjams, kurie kartais turbūt sąmoningai tuos veiksmus daro. Kai kuriais atvejais, kaip Kretingos, galbūt kas nors visiškai dėl noro išgelbėti tuos valymo įrenginius padarys nusižengimą. Nors atrodys ne nusižengimas, bet vėliau bus įrodyta, kad jie užteršė gamtą tuo kiekiu, ir bus patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Aš manau, kad įstatymą tikrai reikia tobulinti, tokie kreivi įstatymų projektai neturėtų būti priimami. O jeigu vis dėlto bus priimtas, tikiuosi, kad Prezidentas išgirs tą problemą ir grąžins tobulinti. Tikrai kviečiu, kolegos, balsuoti atsakingai. Ačiū.

PIRMININKAS. Už kalbės V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, man atrodo, čia nėra ginčo, kad mes visi norime gyventi švarioje aplinkoje. Yra tokių teršėjų, kurie yra piktybiški ir dideliais kiekiais teršia mūsų aplinką, tiek jūrą, tiek pamiškes, tiek prie sodų bendrijų. Nepamirškime, kad ir Prezidento iniciatyva yra atskirti baudžiamąją atsakomybę nuo administracinės atsakomybės per tam tikrus kiekius. Šiandieną mes kalbame apie didelius kiekius, kuomet būtų verčiama prie jūros namų arba būtų verčiama į jūrą. Todėl siūlau balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Užsirašo vis nauji žmonės. Prieš kalbės V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Žinote, koktu klausytis. Didelis kiekis – 15 tonų, tai vieną *fūrą* kur nors išpylei ir į kalėjimą. Ar jums su galva viskas gerai? Bet žinote, kas yra įdomiausia? Realiai jūs dirbate šiukšlių tvarkymo mafijai, nes po kiekvieno bausmių griežtinimo, baudų griežtinimo jie kečia įkainius ir labai džiaugiasi, kad Seime yra politikų, kurie juos aptarnauja, ir jie gali dar daugiau plėsti iš žmonių. Pavyzdys. Statybinis laužas: plytos, betonai, kurį susmulkinus galima pilti į kelius, leidžiama. Bet jeigu žmogelis tą laužą iš vieno savo sklypo nuvežė į kitą savo sklypą, iš jo atimama technika, su kuria vežė. Ar jums su galva viskas gerai? Žiūrėkite, bet jeigu atliekų tvarkymo įmonė tai padarė, iš to žmogelio tą laužą nuvežė, susmulkino ir papylė ant to žmogelio kelio, viskas gerai, jokių problemų, tik tūkstančius jam sumokėk, ir viskas. Aptarnaukite toliau, šaunu. Galima susmulkintą statybinį laužą pilti ant kelių. Atsipeikėkite! Bet jeigu įmonė tai padarė už daug tūkstančių, tada viskas gerai. Aptarnaukite toliau tą šiukšlių mafiją, *glušai!*

PIRMININKAS. Už kalbės K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiamieji Seimo nariai, man atrodo, čia reikėtų ieškoti tokio kaip ir vidurio kelio, protingo kelio, subalansuoto kelio. Baudas, aišku, reikia didinti, mes tą darome, bet reikia pripažinti, kad Aplinkos apsaugos departamentas dar turi kur pasistengti įgyvendindamas tas baudas, realiai skirdamas tas baudas. Prietrūko komitete tokio aiškumo, kiek vis dėlto konkrečiu atveju buvo skirta administracinių baudų už tokį aplinkos teršimą. Nepaisant to, tikrai tos sumos daug metų nebuvo didintos, neatitinka savo, kaip sakyti, realaus poveikio. Tam, kad turėtų kokią nors realų poveikį, jos turėtų būti padidintos. Išliko, tiesą sakant, reikia pripažinti, išliko su baudžiamąja atsakomybe nesubalansuotų dalykų. Mes kaip tik vakar diskutavome komitete – dėl baudžiamosios atsakomybės palikti tikrai labai platūs rėžiai, kai galės apsispręsti teismas, kokio dydžio baudas skirti. Kokio dydžio dėl baudžiamosios atsakomybės skirti, bus sprendžiama teisme. Ir tie rėžiai yra palikti gana dideli. Tai ar tą dar reikėtų taisyti, aš tikrai dar siūlyčiau pagalvoti. Šiandien balsuoju už, bet, man atrodo, mes turėsime grįžti prie šito įstatymo.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Kolegos, Valstybės kontrolė pateikė ataskaitą apie atliekų importą į Lietuvą: per trejus metus į Lietuvą pateko 700 tūkst. tonų importuotų atliekų. Šalinti sąvartyne negalima, deginti negalima – draudžia įstatymas. Kur tos atliekos nukeliavo, 700 tūkst. tonų, neva tai perdirbti? Dabar Audito komitetas pareikalavo, kad pateiktų Aplinkos ministerija (šita pati ministerija, kuri čia rūpinasi tomis bandomis), kur tos atliekos nukeliavo, nes pusė iš to kiekio, 350 tūkst. tonų, buvo komunalinių atliekų. Atsakymo, nors kažką minkė, minkė, bandė kažkokius apibendrintus duomenis pateikti, išsamios informacijos nei Valstybės kontrolė, nei Audito komitetas negavo iš Aplinkos apsaugos ministerijos, iš Aplinkos apsaugos agentūros. Štai kur yra mafija! Draudžiama importuoti į šalį atliekas deginti ir šalinti sąvartynuose, nes vienas lygus kitam, tik šiek tiek gal deginimas aukštesnio prioriteto, tačiau mafija įveža šimtus tūkstančių tonų, o jūs – tie patys žmonės, kurie už skalūnines dujas, už skalūninius gręžinius, kai būtų į vieną gręžinį pumpuota sausųjų dalelių du vagonai ir 200 vagonų vandens, – „Chevroną“ atvedė čia, į Lietuvą, o dabar bandote toliau stumti savo projektus. Tie patys asmenys stumia šį projektą, kurie pasisakė už CO₂ importą ir laidojimą mūsų išdirbtuose naftos gręžiniuose. Aš pasisakau prieš, nes tai yra tikrai tokia smulkmena, ką jūs dabar čia siūlote priešpriešindami šimtus tūkstančių tonų importuojamų atliekų.

PIRMININKAS. Laikas! Dabar jau ir balsuosime. Kas už Aplinkos apsaugos įstatymo priėmimą, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 115: už – 73, prieš – 8, susilaikė 34. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Replikos po balsavimo. A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Aš tikrai noriu pasakyti kuklią tokią repliką dėl pono K. Mažeikos pasisakymo. Jis logiškai šnekėjo ir taip gyvenime gali būti, bet tik noriu informuoti, kad aš palaikau dabar kiekvieną rytmetį su meru kontaktą ir kad šiandien vandens lygis jau slūgsta. Ir tai tikrai padėjo merui ir jo tarnyboms išgelbėti miestą, kad neužplūdo visas miestas. Toks priimtas sprendimas. Bet tai buvo suderinta su aplinkosaugininkais ir patys ėjo atrakinti tą jau stovint aplinkosaugininkams, ir čia jie padarė didvyriškumą drąsa ir savo loginiu mąstymu.

PIRMININKAS. Replika – V. Ažuolas Prašom.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Aš galiu jums pateikti dar vieną pavyzdį. Biokuro katilinė, pelenai – Švedijoje, kitose šalyse galima tręšti miškus, laukus kaip šarmine medžiaga, Lietuvoje tai yra atlieka ir reikia sumokėti daug pinigų atliekų tvarkytojams. Aptarnaukite toliau tą mafiją.

PIRMININKAS. Replika – A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš pabandysiu dekonstruoti pono V. Ažuolo pasakymus. Didžiausia blogybė visuomenėje yra mokėjimas už atliekų tvarkymą ir kur kas mažesnė blogybė yra, tarkime, dar vienos *fūros* statybinių atliekų išvertimas miške. Anot jo, kur kas geriau versti tas atliekas miške, negu susimokėti už atliekų tvarkymą. Matyt, su tokiu ekologiniu požiūriu vieni kitus ir pasveikinkime. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Taip, gerai. (*Šurmulys salėje*) Gerbiamieji kolegos, susikaupkite. Visi turime nemažai darbo.

11.39 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2858(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Iš dviejų straipsnių. Pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuokime. Kas pritaria, kad priimtume, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 117: už – 78, prieš – 1, susilaikė 38. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3000(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 2, 4 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3000(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių nuo 1 iki 5 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria, kad priimtume, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123, visi balsavo už. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.41 val.

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 10² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3090(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo 10² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Iš dviejų straipsnių. Galime... Be pastabų ir pasiūlymų. Galime

pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria, kad priimtume įstatymą, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121: už – 104, prieš – 3, susilaikė 14. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.42 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 27¹, 40, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3048(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso trijų straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat priėmimas. Įstatymas iš penkių straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Galime pritarti šiems straipsniams bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuojame dėl šio įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126: už – 122, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.42 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3018(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Kelių įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymas iš dviejų straipsnių. Pastabų dėl jų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nori kalbėti A. Kupčinskas. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų šis įstatymo projektas jau antrą kartą grįžta į Seimą. Noriu priminti, dar praėjusią kadenciją turėjome tokią istoriją vadinamojo Strošiūnų tuneliuko Kaunas–Vilnius autostradoje, kai projekto vertė padidėjo nuo 2,5 mln. iki 3,5 mln., o galiausiai iki 5,5 mln. eurų. Gana keista, kad tas tuneliukas padarytas vienos juostos. Jeigu ten susiduria priešprieša mašinos, tai galima net ir nelaimingų atsitikimų sulaukti.

Bet nepaisydamas to aš labiau įvertinčiau tą grėsmę, kad kartais projektai, ypač kelių sektoriuje, išbrangsta neproporcingai. Aš manau, kadangi jau yra atliekama kaštų ir naudos analizė, tačiau jinai neviešinama, tai šiuo atveju Vyriausybės nutarimu jinai būtų viešinama ir gyventojai galėtų labiau susipažinti.

Pasižiūrėkime į tą pačią Strošiūnų gyvenvietę – ten gal 20 žmonių gyvena, bet kažkodėl, gal dėl šalimais, matyt, esančio aerodromo, tas Strošiūnų tuneliukas ir buvo įrengtas. O prie Palangos, prie Klaipėdos, kai reikia tūkstančiams gyventojų, dviratininkų, gyvenančių vienoje gyvenvietėje, perėjimo, to paties tuneliuko, Kelių direkcija niekaip tokio neįrengia – randa kitų priežasčių ir pagal savo metodikas įrengia tokį, ir galimai net permoka už tokius infrastruktūrinius įrenginius. Todėl aš ir siūlau, kad vis dėlto tos kaštų ir naudos analizės būtų prieinamos gyventojams ir viešinamos Kelių direkcijos puslapyje.

PIRMININKAS. Daugiau nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti, kas pritaria, kad priimtume šį įstatymą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 122, visi balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.45 val.

Kelių įstatymo Nr. I-891 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3016(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Kelių įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Norinčių kalbėti nėra. Kviečiu balsuoti dėl priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 122, visi 122 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.45 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3092(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Vienas straipsnis. Pastabų, pasiūlymų dėl jo negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nori kalbėti A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šio įstatymo projektu mes praplečiame Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimą Lietuvos kurortuose ir kurortinėse teritorijose, suteikdami galimybę kurortinėms savivaldybėms dalį jau skirtų Kelių priežiūros programos lėšų panaudoti automobilių saugojimo aikštelėms įrengti atokiau nuo miestų centrų.

Vasaros sezono metu Lietuvos kurortų centrai būna perpildyti automobilių ir turistų poilsis nėra toks kokybiškas, koks galėtų būti. Poilsis Lietuvos kurortuose taps tikrai kokybiškesnis, žmonės galės mėgautis grynu oru, pailsėti nuo automobilių spūsčių, vaikščioti pėsčiomis, važiuoti dviračiu ar paspirtuku.

Kviečiu palaikyti įstatymo projektą ir prisidėti prie kokybiškesnio žmonių poilsio Lietuvos kurortuose ir Lietuvos kurortinėse teritorijose. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar balsuokime, kas pritaria Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3092(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 7. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.47 val.

Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2801(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-12.1 klausimas – Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Norinčių kalbėti nėra. Kviečiu balsuoti, kas pritaria Darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2801(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 119, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.48 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 5, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2802(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-12.2 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Nuo 1 iki 4 straipsnio pastabų, pasiūlymų nėra. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu apsispręsti balsuojant dėl įstatymo (projektas Nr. XIVP-2802(2) priėmimo).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 124: už – 123, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.49 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2955(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimas. Iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nori kalbėti A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Čia sumaišyta. Aš buvau užsirašęs dėl Ligos ir motinystės. Atsiprašau.

PIRMININKAS. Čia ir yra Ligos ir motinystės, bet gal ne tas. Tvarka. Nenorite kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123, visi 123 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.49 val.

Lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2972(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-14.1 klausimas – Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Vienas straipsnis. Dėl jo pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų yra norintis kalbėti prieš J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jaučiuosi gana nepatogiai kalbėdamas prieš Seimo Pirmininkės projektą, nes tikrai vertinu jos nuoseklias pastangas žmogaus teisių gynimo srityje, bet esu įsitikinęs, kad šis projektas, nors suprantu tuos jo motyvus, vis dėlto duoda daugiau minusų negu plusų žmogaus teisių apgynimo srityje, nes projektu siūloma išbraukti, mano vertinimu, labai svarbią lygių galimybių kontrolieriaus teisę įpareigoti reklamos veiklos subjektus nutraukti neleidžiamą reklamą. Taip sakant, tos galimybės kontrolierius nebetenka. Aš manau, negerai, jeigu sukasi diskriminacinio pobūdžio reklama ir kontrolierius nieko čia negali padaryti.

Aš suprantu projekto iniciatorių siekį, kad lygių galimybių kontrolierius taip pat galėtų priimti tik rekomendacinio pobūdžio sprendimus, kaip ir Seimo kontrolieriai, bet vis dėlto yra skirtumas tarp tų kontrolierių, nes Seimo kontrolieriai nagrinėja tik valdžios institucijų sprendimus ir kreipiasi į valdžios institucijas. Ten reagavimas dėl rekomendacijų yra gana efektyvus. O lygių galimybių kontrolierius turi reikalą su privačiais subjektais. Ten nusiuntus kokią nors rekomendaciją, na, žinote, privatininkas pasakys: čia labai įdomiai kontrolierius rašo, pasidėsiu į stalčių, turėdamas laiko paskaitysiu. Nėra jokių mechanizmų, taip sakant, priversti į rekomendaciją atsižvelgti. Dėl to aš labai, taip sakant, nenoriu, kad būtų išbrauktos tos lygių galimybių kontrolierių galios, kurios jau turi įpareigojamą pobūdį.

PIRMININKAS. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas pritaria, kad būtų priimtas, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 120: už – 55, prieš – 30, susilaikė 35. Įstatymas nėra priimtas.

Dabar dėl lydimą turėtų būti irgi nėra prasmės balsuoti. Čia susiję turėtų, ar ne? Pagrindinis komitetas ir papildomas gali patvirtinti, taip?

Replika po balsavimo – P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (MSNG). Dabar įdomu, ką po šio įstatymo nepriėmimo degins V. T. Raskevičius? Jau visas homoseksualų knygas, skirtas vaikams, sudegino, liko tik internetiniai puslapiai. Ką dabar ponas Vytautas degins?

PIRMININKAS. Ačiū už šią repliką. Taip, įstatymas nepriimtas.

11.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIVP-3273(2) (priėmimas)

Dabar 1-15 klausimas – Seimo nutarimo dėl Prezidento rinkimų skyrimo projektas. Iš dviejų straipsnių. Dėl abiejų pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Kviečiu balsuoti dėl šio nutarimo priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 121: už – 119, prieš – 1, susilaikė 1. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

Visgi rinkimai įvyks.

11.54 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3045 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-16 klausimas – Švietimo įstatymas. Dabar kviečiu... Buvo motyvai prieš ir yra galimybė...

Replika po balsavimo – M. Skritulskas. Prašau. Ar jūs norite kalbėti po balsavimo? Ne, nenorite. Supratau. Gerbiami kolegos, mes svarstome Švietimo įstatymą dabar. Jis buvo pristatytas, buvo išsakyti motyvai prieš.

I. Kačinskaitė-Urbonienė kalbės už. Prašau,

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų pateiktas kolegų Švietimo įstatymo pakeitimas leistų į ugdymo įstaigų vadovų pareigas pretenduoti ir papildomo kompetencijų testo neatlikti žmonėms, kurie yra baigę ugdymo, mokslo ar verslo ir viešosios vadybos studijų krypties magistrantūros studijas. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad jau universitetas suteikia tam tikrų žinių, informacijos, kompetencijos, ir manoma, ir manytina, kad jeigu mes pasitikime aukštosiomis mokyklomis, jeigu mes tikriname jų kokybę ir jeigu yra visos aplinkybės, kad žmogus įgijo tą kvalifikaciją, manytina, kad papildomų dar testavimų nereikėtų atlikti.

Taip, yra argumentų ir prieš, tačiau čia yra įstatymo pateikimo stadija. Aš labai kviesčiau visus palaikyti po pateikimo ir mes galėsime po to padiskutuoti. Kokios ten dar kompetencijos to testo metu yra tikrinamos, ko galbūt nepadarė universitetas. Kokie ten specialistai, ugdymo ar verslo vadybos, ar dar kokie nors, ar šiaip vadybos, tikrina tas kompetencijas, ko galbūt irgi nepadarė aukštoji mokykla. Bet kol kas apie tai spekuliuoti anksti dėl to, kad iš tikrųjų diskusijų metu bus proga išsiaiškinti turinį, ar tikrai tas papildomas testavimas, o tai užima laiko, tai atima resursų, nes tie testai taip pat kainuoja, ar iš tiesų tai yra vertinga, ar mes vis dėlto pasitikime aukštosiomis mokyklomis. Jeigu jos jau suteikia tą kvalifikaciją, galime tikrai pasitikėti ir leisti dirbti vadovais, tuo labiau kad vadovų, ypač didžiuosiuose miestuose, labai trūksta.

PIRMININKAS. Ačiū, motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant, ar pritariate šiam įstatymui po pateikimo. Tie, kurie pritaria, balsuoja už, kurie turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 118: už – 53, prieš – 28, susilaikė 37. Po pateikimo nėra pritarta. Kviečiu apsispręsti: ar grąžiname tobulinti, tai – už, ar atmetame – prieš.

Balsavo 123: už – 62, prieš – 61. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

11.58 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3204 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-17 klausimas – Švietimo įstatymo 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priminsiu, kad motyvai buvo išsakyti, liko tik balsavimas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariate šiam įstatymui po pateikimo, ar turime kitą nuomonę.

Balsavo 121: už – 56, prieš – 9, susilaikė 56. Po pateikimo nėra pritarta.

Kviečiu apsispręsti alternatyviai. Kas už projektą – už projekto tobulinimą, kas prieš – už atmetimą.

Balsavo 123: už – 90, prieš – 33. Projektas bus tobulinamas.

Replikos po balsavimo. Pirmasis... Prašau, jums žodis.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui, posėdžio pirmininke. Tai man kyla klausimas: ar yra šioje salėje nesuprantančių, kad svarbu vaikų užimtumas, kad reikia didinti finansavimą būtent neformaliajam ugdymui ir kad tai yra vienintelis vaistas nuo narkotikų žalos ir panašių dalykų? Kole-

gos, kažkaip imkime ir spęskime šitą klausimą, nes jo svarba, aš manau, akivaizdi. Čia ir premjerė turbūt priėjusi sutiks su tuo.

PIRMININKAS. Ačiū. Įdomu, ką pasakys premjerė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Na, viena suprantanti atėjo. Mes kalbėjome su gerbiamu Vytautu apie jo projektą, gerbiamas Vytautas žino, kodėl aš negalėjau to projekto palaikyti. Todėl, kad taip, kaip jis dabar suformuluotas, jis nereiškia nieko kito, kaip tik teisę savivaldybėms paprašyti į kitų metų biudžetą, kas yra visiškai neįgyvendinama, įdėti papildomą finansavimą, kuris yra iki 150 mln. eurų. Kadangi taip veikia Vietos savivaldos įstatymas: Seimas priėmė įstatymą, nustatė tam tikrą pareigą, centrinė valdžia turi finansuoti. Taip paprastai viskas Lietuvoje yra.

Problema yra reali. Ir tai, ką mes kalbėjome, yra tikrai reali problema. Todėl aš balsavau už tai, kad projektas būtų tobulinamas. Išties standartai savivaldybėse negali skirtis kartais, nes vėl kartais nesiskiria. Dalis savivaldybių sugeba skirti tam pakankamą dėmesį, dar kita dalis nesugeba.

Aš dar kartą noriu pabrėžti, kad neformalusis ugdymas, kaip ir švietimo pagalba, yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Ir ko mes nenorėtume pamatyti, ką, beje, matome pastaruosius keletą metų, kad kuo daugiau finansavimo šitiems tikslams skiria centrinė valdžia, tuo daugiau savo išteklių iš savarankiškosios funkcijos, aš noriu pabrėžti, savivaldybės atitraukia kitiems dalykams. Tai čia reikia tikrai pagalvoti, kaip tai sureguliuoti. Manau, kad mes tikrai rasime sprendimą, kuris tenkins visą Seimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. V. Bakas – replika po balsavimo.

V. BAKAS (DFVL). Kolegos, aš teikdamas šitą projektą džiaugiuosi, kad atkreipiau jūsų dėmesį, kad apie 130 tūkst. vaikų yra gatvėse, jie negali tobulėti, jie negali augti tik dėl to, kad mes išgariname skirtus pinigus į pastatus, į kaminus, į fiktyvius būrelius. Tai yra didžiulė problema. Ir negalime elgtis taip, sakyti, kad tai yra savivaldos klausimas. Jeigu virš 100 tūkst. vaikų gatvėse, mes turime juos ištraukti iš tenai. Jeigu plinta narkotikų vartojimas, geriausia priemonė – ne tikrinti jų kuprines, o pasiūlyti jiems alternatyvas.

Todėl aš noriu padėkoti premjerei, kuri tikrai skyrė laiko išklaudyti mane. Labai tikiuosi, kad artimiausiu metu mes kartu su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija galėsime patobulinti šį projektą ir pateikti bent jau sprendimo perspektyvą. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Replika. Ponas D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkui. Nubalsavę prieš šitą įstatymą mes sutinkame, kad ir toliau mūsų jaunimo sveikata vis labiau prastės. Ir nei policija, nei mūsų kariuomenė neturės jokio rezervo todėl, kad šiandien tik dėl to mažėja mūsų policijos gretos ir mūsų kariuomenė vis silpnėja, kadangi mes nerandame laiko ir galimybių padėti savo jaunimui stiprinti sveikatą. Ačiū.

PIRMININKAS. Replikos išsakytos. Gerbiamieji kolegos, mes išlipome iš balsavimo lango. Jeigu jūs galėtumėte sutikti, pratęschiau balsavimo intervalą, kol pabaigsime dėl šių keleto rytinės darbotvarkės klausimų balsuoti. Ir tada siūlau numatyti Vyriausybės pusvalandį, siekiant spėti per numatytą laiką. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

12.03 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58¹, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3164 (pateikimo tęsinys)

Dėl darbotvarkės 1-18 klausimo, tai yra Akcizų įstatymo projekto Nr. XIVP-3164, motyvai taip pat buvo išsakyti, klausimas pristatytas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 124: už – 66, prieš – 25, susilaikė 33. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 19 dieną. Finansų ministrė turi repliką. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš tiesiog prašau Vyriausybės išvados. Kadangi tai yra mokestinis įstatymas, privaloma.

PIRMININKAS. Gerai. Paprašyta Vyriausybės išvados. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Reikės balsuoti. Tuojau. Išklausykime visas replikas, apsispręsimė po balsavimo. Prašom. K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Tiesiog norėjau sureaguoti į šitą projektą. Manau, kad Laima iškėlė labai svarbius ir socialiai jautrius klausimus. Ir nors esu visa širdimi prieš naftos visokius ir dujas, ir panašiai, manau, turėtume tiesiog Seime įsigilinti vis dėlto, kiek ten yra realiai daugiabučių gyventojų, kurie dėl to gali būti labiau pažeidžiami.

PIRMININKAS. Taip, L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Pirmiausia aš noriu paprašyti, kad tai būtų skubos tvarka dėl to, kad sausio 1 dieną įsigalioja Akcizų įstatymas, o tai paliečia daug, tikrai ne vieną, šimtus tūkstančių gyventojų, kurie gyvena daugiabučiuose ir neturi galimybės: neturi galimybės įjungti gamtinių dujų, neturi galimybės įjungti elektrinės plytelės. Todėl aš labai prašau, kad galėtume tikrai kuo skubiau svarstyti.

PIRMININKAS. Ar čia prašymas frakcijos vardu?

L. NAGIENĖ (DFVL). Frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Dar G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš atkreipsiu dėmesį, kad tai yra mokestinis įstatymas, todėl pagal Statutą Vyriausybės išvada yra privaloma, jeigu jos yra paprašyta. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip. A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Aš tik noriu pasidžiaugti, kad tie Seimo nariai, kurių grupė buvo, buvo pasirašę ir pateikę šiandien dėl tų suskystintų dujų. Per balsavimą buvome suprasti. Rašė man Skuodo meras S. Gutauskas, jis sako: Skuode nėra gamtinių dujų rezervuarų, visi rezervuarai yra pripildyti suskystintų dujų. Aš labai džiaugiuosi, kad šitas buvo suprasta. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, gerbiamieji kolegos. V. Pranckietis pabaigs šį raundą.

V. PRANCKIETIS (LSF). Labai kaimiškas reikalas. Tai nežinau, ar komitetui jau buvo siūlyta, ar ne?

PIRMININKAS. Dar nebuvo. Tai, gerbiamieji kolegos...

V. PRANCKIETIS (LSF). Tai siūlau ir Kaimo reikalų komitetą.

PIRMININKAS. Kaimo reikalų komitetas kaip pagrindinis ar kaip papildomas siūlomas? (*Balsas salėje: „Papildomas.“*) Papildomas. Dabar, gerbiamieji kolegos, taip, Vyriausybės išvada tikrai turi būti pagal Statutą dėl šio klausimo. Tai dėl to mes kažkaip neturime spręsti.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kaip papildomas buvo pasiūlytas Kaimo reikalų komitetas. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Svarstymo data – gruodžio 19 diena. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta. Dabar dėl skubos tvarkos buvo prašymas, tai apsispręsimė dėl skubos tvarkos. Kas pritaria, kad būtų svarstoma skubos tvarka, jeigu tai kažką keistų, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 124: už – 62, prieš – 30, susilaikė 32. Tai kviečiu dar kartelį pakartoti balsavimą. Vis dėlto ar siūloma skubos tvarka? Ar bus priimta skubos tvarka, ar nebus? Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 124: už – 62, prieš – 41, susilaikė 21. Išklausome, ką A. Širinskienė turi pasakyti, ir tada galutinai nuspręsimė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš turiu klausimą gerbiams konservatoriams. Kadangi ponas A. Pocius balsavo už, tai gal jūs dabar pasakykite, ar jam irgi dienos baigsis taip, kaip M. Majauskui, ar nesibaigs?

PIRMININKAS. Taip, gerbiamieji kolegos, ir J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš kviečiu elgtis racionaliai. Kai yra privaloma Vyriausybės išvada, na, tikrai mes skubos įgyvendinti niekaip negalėsime. Negali Vyriausybė štai šiandien pulti ir susirinkti, ir patvirtinti išvadą. (*Balsai salėje: „Gali!“*)

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiamieji kolegos, apsispręsimė pagal Statutą dėl šio klausimo skubos. Galėsime kitu balsavimu apsispręsti. Tai dėl Akcizų įstatymo vis tiek yra sutarti komitetai, Vyriausybės išvada ir svarstymo data.

12.09 val.

Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 4, 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1867 (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-19 klausimas – Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo projekto svarstymo tęsinys. Kviečiu A. Matulą į tribūną pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis svarstė minėtą įstatymo projektą ir priėmė sprendimą grąžinti įstatymo projektą tobulinti. Už balsavo 9 (jeigu galima, tyliau šiek tiek), už balsavo 9, prieš – 1, susilaikė 1.

Priimdamas tokį sprendimą Sveikatos reikalų komitetas vadovavosi kelių institucijų argumentais ir pateiktais duomenimis. Pirmiausia, Organų transplantacijos biuras pateikė mums informaciją, kad nuo 2023 metų kovo mėnesio, kai buvo pateiktas, įregistruotas tas įstatymo projektas, dėl galimai klaidingos išplitusios informacijos nesutikimų tapti donorais padaugėjo 110 kartų, 110 kartų, artimųjų prieštaravimo donorystei padaugėjo 30 %, efektyvių donorų milijonui gyventojų – 21 %, recipientų mirčių nesulaukus organų – 16 %. Išties tai yra labai svarbi ir jautri informacija. Pataisos ir siūlymai turi būti teikiami iš esmės ne atskirų Seimo narių, bet Vyriausybės, ministerijos formuojama politika šioje srityje.

Taip pat rėmėsi Bioetikos komiteto nuomone, Nacionalinės sveikatos tarybos ir kitų institucijų nuomone. Jie teigė, kad tokių pataisų nereikia. Taip pat Teisės departamento nuomone. Paskaitau keletą trumpų citatų iš Teisės departamento pastabų, jomis iš esmės ir vadovavosi komitetas, priimdamas tokį sprendimą. Pavyzdžiui (cituoju): „Mūsų nuomone, ši galimybė yra svarbus iš žmogaus orumo ir prigimties laisvės kylančios veiksnus asmens teisės pačiam priimti sprendimus dėl savo kūno aspektas, todėl visiškai neaišku, kuo grindžiamas projektu teikiamas siūlymas šią veiksnus asmens teisę panaikinti.“ Kita citata: „Po asmens mirties jo artimieji taip pat neturėtų įgyti teisės priimti su jo kūnu susijusių sprendimų, kuriais galėtų būti paneigta mirusiojo valia.“ Kita citata: „Žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystės ir transplantacijos įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo šiuo atžvilgiu nekeisti.“ Siūlo tik pakeisti 4 straipsnio 3 dalį tam tikra pataisa. Dar viena trumpa citata: „Jeigu būtų priimti projektu teikiami pakeitimai, nieko iš esmės nepakeistų, išskyrus tai, kad būtų panaikinta paties asmens teisė pareikšti valią tapti donoru po mirties.“ Yra įregistruota nemažai pačios autorės pataisų. Ji siūlo: jeigu bus prieš tai pritarta vienai pataisai, tai jūs pritarkite tokiai mano pataisai, jeigu bus kitai, tada kitai pataisai.

PIRMININKAS. Žiūrėkite, gerbiamas komiteto pirmininke, ar čia išvadą pristatote, ar savo nuomonę?

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerai, baigiu.

PIRMININKAS. Jeigu jūs pristatote išvadą, pagal Statutą pristatykite išvadą, o ne bandykite nuspėti, kas bus toliau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Leiskite pabaigti.

PIRMININKAS. Pristatykite išvadą.

A. MATULAS (TS-LKDF). Vadovaudamasis šiais argumentais, šių institucijų nuomone ir Teisės departamento pastabomis komitetas, kaip minėjau, beveik vienbalsiai priėmė sprendimą grąžinti iniciatoriui šitą įstatymo projektą tobulinti.

PIRMININKAS. Labai ačiū.

A. MATULAS (TS-LKDF). Tikrai nieko neatsitiks, kad už savaitės grįš patobulintas projektas.

PIRMININKAS. Na, jūs vėl spėjate ateitį, tai nėra pagal Statutą jūsų pareiga daryti.

Už komiteto išvadą kalbės A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš tikrai pritariu komiteto išvadai. Manau, toks projektas negali būti priimtas, nes tai yra puikus įrodymas, ką gali aktyvus diletantas valdžioje. Faktiškai šiuo projektu ponija J. Sejonienė kartu su savo kolegomis sugebėjo sugriauti donorystę Lietuvoje. Jeigu visos institucijos sutaria ir visos institucijos sako, kad efektyvių donorų skaičius, pateikęs projektą, kilus žmonių ažiotažui, sumažėjo 31 %, negirdėti šito dalyko, kad nėra donorų, nes jūs nesugebate suformuluoti projekto, jūs dirbate neatsakingai, aš nežinau, kokiam reikia būti bukam, aklam ir kurčiam. Aš suprantu, kad jūs dabar ir iš T. V. Raskevičiaus darysite chirurgą, matyt, gi-

nekologą, kuris užsiims toliau projekto svarstymu komitete. Suprantu, kad jūs norėsite atmesti komiteto išvadą. Bet jūs būkite žmonėmis nors ten, kur yra kalbama apie žmogaus gyvybę, apie tokius šventus dalykus kaip donorystė, negriaukite toliau donorystės Lietuvoje. Darykite pertaukas su savo bukomis idėjomis ir leiskite donorystei atsitiesti, nes donorystės lygis pagal tai, ką jūs čia nusiaubėte, nukrito į 2007–2008 metus, kuomet nebuvo padaryta nieko. Va čia yra šito projekto progresas.

PIRMININKAS. Prieš komiteto išvadą kalbės J. Sejonienė. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Na, žinote, šitas Seimas, tai kuo toliau, tuo įdomiau. Išvadinti visokiausiais epitetais kitą Seimo narį yra normalu, pasirodo, šitame Seime, ar ne?

Tai dabar aš atsakysiu ir gerbiamai Agnei taip pat, kad projektas šiaip yra inicijuotas ir pateiktas Nacionalinio transplantacijos biuro. Pirmoji komiteto išvadų redakcija buvo išvis jį atmesti, paskui nuomonė pasikeitė. Argumentuoja tuo, kad visuomenė dar nėra informuota. Man atrodo, kad visuomenė yra pakankamai informuota, nes tai, tokia sistema, kurią aš siūlau projektui, Lietuvoje veikia daugiau kaip 20 metų. Kad vasarą buvo daug dezinformacijos, po kurios tikrai nemažai žmonių kreipėsi dėl atsisakymo, tai taip ir buvo, bet mes su dezinformacija turime kovoti nuolat. Kaip nuolat, nepaisydami to, koks yra projektas ir koks bus įstatymas, ir prieš jį priimdami, ir po jo, tą daryti turėsime – nuolat vykdyti pozityvią informacinę kampaniją ir skatinti donorystę Lietuvoje.

Dar noriu pasakyti, kad komitetas net nesvarstė tų pasiūlymų, kuriuos, kaip pirmininkas minėjo, teikiau ir aš, ir kiti kolegos, ir kur, man atrodo, mes kaip tik labai atsižvelgėme į klausimų metu išsakytas nuomones. Beje, klausimų metu Nacionalinio transplantacijos biuro vadovė patvirtino, kad dabar dėl atsisakymų padėtis stabilizavosi ir gerėja. Man atrodo, kad jeigu dabar projektas būtų atmetas, mes vėl turėtume riziką turėti tokį *jo jo* efektą, kad vėl jį teikiant patobulintą ar kitokį projektą, kas net ir kitoje kadencijoje gali būti, kad kas nors bandys daryti, nes jau buvo ir prieš tai bandyta daryti, tiesiog sutvarkyti, kad taip, kaip vyksta praktikoje, kad būtų parašyta įstatyme, kad vėl turėtume tą neigiamą nusistatymą, dezinformacijos bangą ir padarytume dar didesnę žalą donorystei.

PIRMININKAS. Laikas! Dėkoju. Ar čia dėl vedimo tvarkos E. Gentvilas? Prašau. Žodis E. Gentvilui.

E. GENTVILAS (LSF). Aš norėčiau, kad posėdžio pirmininkas reaguotų į kai kuriuos dalykus. Žiūrėkite, posėdžio pradžioje buvo kalbama apie tai, kad valdantieji negerbia opozicijos, paskui opozicija pasako tokius dalykus: „bukas“, V. Ažuolas sako: „gluši“, ir taip toliau. Tai ar pagarba vieni kitiems yra vienas pusė, ar galėtų gal būti abipusė? Ar tik opozicija gali įžeidinėti valdančiuosius, nesuprantu.

PIRMININKAS. Ačiū, Eugenijau, už pastabą. Prašyčiau opozicijos būti drausmingesnius ir pagarbesnius. Dėl vedimo tvarkos – A. Širinskienė. Ar replika, nes mes jau balsuosime? Ar dėl vedimo tvarkos? Dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Man įdomu, kaip reikia vadinti sprendimus, kurie 30 % sumažina donorų skaičių, – protingais ar bukais?

PIRMININKAS. Atsiprašau, bet tai nėra dėl vedimos tvarkos.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kitas dalykas. Gerbiamas posėdžio pirmininke, labai prašau neleisti meluoti salėje, nes ponias J. Sejonienė ką tik prisimelavo, kaip visi prašo priimti projektą.

PIRMININKAS. Gerai, gerbiamoji...

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Komiteto posėdyje visos institucijos prašė stabdyti svarstymą.

PIRMININKAS. Taip, nuo šiol aš neleidžiu niekam meluoti salėje. (*Šurmuly salėje*) Dabar apsispręsime dėl balsavimo. Gerbiamieji kolegos, kas balsuoja už, balsuoja už gražinimą iniciatoriams tobulinti, tai yra už komiteto išvadą, kas balsuoja prieš, tai nepritaria komiteto išvadai.

Balsavo 123: už – 69, prieš – 41, susilaikė 13. Yra pritarta komiteto išvadai gražinti iniciatoriams tobulinti. Taip, replika – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš tikrai noriu – kaip čia? – atsišaukti į valdančiosios daugumos priekaištus ir esu pasiūlęs Seimo statuto pataisą – sudaryti nuolatinę apkaltos komisiją visai opozicijai. Kam daryti apkaltas vis kitam Seimo nariui? Padarykite visai

opozicijai apkaltą ir dirbsite vieni. Aš noriu, įtraukite ne eilės tvarka mano šitą nutarimo projektą dėl Statuto pataisos...

PIRMININKAS. Apie tokį nutarimo projektą nesu girdėjęs, nustokite meluoti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Yra...

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos... Taip, A. Matulas dar repliką.

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš tiesiog noriu padėkoti parlamentui už tai, kad išiklausėte ir tokioje jautrioje srityje neleidote toliau eksperimentuoti. Aš tikrai prisijungsiu prie J. Sejonienės, paprašysiu prisijungti Sveikatos apsaugos ministerijos. Atsižvelgdami į Teisės departamento pastabas pateiksime pasiūlymus, kurių komitete ir prašė dauguma institucijų, kad nesukeltume bumo ir kad donorystė pas mus atsikurtų ir klestėtų, ir kad žmonių, laukiančių eilėse, mirstančių dėl to, kad negavo donorų organų, sumažėtų. Tą mes galime padaryti.

PIRMININKAS. Paskutinės dvi replikos ir daugiau nesuteiksiu žodžio. A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (MSNG). Posėdžio pirmininke, aš norėčiau, kad mano balsą dėl protokolo įskaitytumėte už.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, jeigu uždraudėte meluoti, tai gal uždrauskite ir cirko arenos vertus performansus. Aš juos matau.

PIRMININKAS. Dėkui. Visos paskutinės replikos išsakytos. Apie tai aš informavau.

12.21 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 15² straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-3271 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-20 klausimas – Medžioklės įstatymo 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-3271. Jisai nebuvo pristatytas. Kviečiu K. Mažeiką pristatyti šį įstatymo projektą.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų labai trumpai noriu pristatyti projektą, jis jau daug diskusijų sukėlė, ir tas Seimo sprendimas dėl prieš tai buvusio projekto, dėl draudimo, turbūt parodė Seimo valią, kad vis dėlto to draudimo neturėtų būti ir reikia galvoti ir kalbėti racionaliai.

Bet labai trumpai norėčiau sureaguoti į keletą paskutiniu metu pasakytų pastabų, replikų ir turbūt neteisingų frazių. Pirmiausia komiteto pirmininkei, kuri paskutinėse diskusijose pasakė, kad miškas nėra lentos, o žvėrys nėra mėsa. Tikrai, pirmininke, jūs esate teisi šiuo atveju. Turbūt tai, kas vyksta Verkių regioniniame parke, Šimonių girioje, tikrai turėtų kelti didelį susirūpinimą, ypač jums ir jūsų komitetui, ten turėtų būti pirmiausia ir atsakyta visuomenei, kas yra miškas. Turbūt tie pavyzdžiai ir rodo jūsų apsisprendimą.

Kitas pavyzdys yra geras, tas pats pavyzdys tinka ir dėl žvėrių. Kad žvėrys nėra mėsa, turbūt medžiotojai įrodė savo kruopščiu darbu ir veikla, kai apskaitoje, ataskaitose matyti, kad žvėrių populiacija geometrine progresija yra šokusi į tikrai didžiausias aukštumas. Jeigu netinka būtent šitas argumentas, tai avarių skaičius keliuose, jis perkopęs 5 tūkst. ir yra rekordinis šiais paskutiniais metais, turbūt irgi yra tam tikra žinia, kad žvėrių populiacija ir rūpinimasis ja (rūpinasi medžiotojai) yra tikrai gana atsakingas ir skaitlingas. Tos priemonės, dėl kurių yra didžiulė baimė, manau, yra tiesiog nepagrįstos ir šiuo atveju bandoma kalbėti emocijomis.

Aišku, premjerė turbūt šypsosi dabar žiūrėdama. Noriu jai taip pat pasakyti, nes jinai paminėjo, kad ne taikikliai, o naikikliai. Premjere, pirmiausia jūsų Vyriausybėje yra daugiausia tų naikiklių, kurie naikina Lietuvos žmonių gerovę, kurią jūs žadėjote. Turbūt apie tai reikėtų pirmiausia pagalvoti asmeniškai. Tiesiog jeigu jau kalbame argumentų kalba, manau, kad tų argumentų yra daugiau nei pakankamai.

Šiuo atveju, kolegos, tikrai prašau nebalsuoti emocijomis, o išiklausyti į argumentus. Ir pats ministras savaitgalį jau medžiotojų susirinkime per Hubertines pažadėjo išgirsti medžiotojus. Tikiu, kad jis valdančiajai daugumai ir savo frakcijai tą poziciją išsakė ir šiandien turbūt dėl pateikimo problemų nebus, o diskusijose galėsime po to svarstymo metu apie tai kalbėti. Tai jeigu dar turite klausimų, kolegos, mielai atsakysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kolegos klausimų turi. Pirmasis – A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Kęstuti, reikalinga jūsų, kaip kompetentingo žmogaus, išmanančio apie gamtą, apie medžioklę, nuomonė. Žiūrėkite, šiuo metu išmaniosios technologijos yra labai sparčiai besivystančios ir sunkiai įsivaizduojame savo gyvenimą be GPS, kompiuterinių įvairiausių dalykų. Šiuo metu žvejams profesionalams ir žvejams mėgėjams yra suteikta galimybė naudoti sonarus ir echolotus. Nuo tų priemonių priklauso sėkminga žūklė.

Kaip šiuo atveju jūs manote, ar medžiotojų teisės nėra pažeidžiamos, jeigu jiems nėra leidžiama naudoti naktinio matymo taikiklius, o žvejams leidžiama naudoti sonarus? Tai kaip jums atrodo šiuo atveju?

PIRMININKAS. Laikas!

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, kolega, už klausimą. Tikrai manau, kad turbūt yra geras palyginimas jūsų, ir galima apie tai kalbėti ir lyginti, nes tas pats prožektorius ir naktinis taikiklis yra tokia pati priemonė siekiant to paties tikslo, tai yra tamsiuoju paros metu sumedžioti žvėrį, nutraukti kančias, suvaldyti ligų protrūkį, reguliuoti populiaciją, kuri yra auganti, ir taip toliau. Tai turbūt argumentai yra nenuginčijami. Bet kuriuo atveju yra naudojama viena iš priemonių. Tikrai kokia? Ar ji bus praeito amžiaus, ar XXI amžiaus – pasirinkimo teisė yra čia.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamasis kolega, jūs čia paimate ir perkeliate iš taisyklių viską į įstatymo lygmenį. Jau čia tokia tradicija pasidarė. Tai ar nemanote, kad jūs čia įdedate dar vieną straipsnį – 15², kuriame nurodote, kokios yra leidžiamos priemonės, tarp jų taikikliai, nors prieš tai lyg ir naktiniai taikikliai draudžiami. Ar nebūtų geriau, jeigu mes vis dėlto (draudžiate lankus) leistume lankus, tik lankus su naktiniais taikikliais naudoti? Bet kad jie būtina būtų kartu pritvirtinti. Kaip jūs manote?

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Aš nežinau. Šis siūlymas čia jūsų, Socialdemokratų, frakcijoje gimė. Manau, svarstymo metu galėsite pateikti tuos pasiūlymus ir kompetentingi žmonės galės apsvarstyti. Manau, kad tai tikrai nėra logiška. Bet jeigu čia jūsų kaip frakcijos siūlymas, tai lauksime.

PIRMININKAS. Klausia A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Aš, matyt, pirmiausia dėl viso šio klausimo norėčiau pagrįsti medžiotojų atstovus už tikrai solidžią laikyseną. Na, nėra lengva bandyti kalbėti argumentų kalba, kai kitoje pusėje ištis yra labai daug emocijų. Tikrai yra atliekamas sąžiningas ir produktyvus darbas. Buvo analogija su žvejybos įrankiais. Tikrai paprastą echolotą galima, matyt, prilyginti infraraudonųjų spindulių naktiniam taikikliui, o termovizorinį taikiklį sulygtinti su žvejyboje naudojamais sonarais. Tas yra naudojama vis plačiau. Manau, tai yra geros tendencijos, nes kultūra keičiasi ir technologijomis tikrai turime naudotis.

Jūs savo kalboje užsiminėte apie didėjančią eismo įvykių skaičių. Turime atkreipti dėmesį į tai, kad tvoromis atitvertų kelių vis daugėja kiekvienais metais, o avarių skaičius, nepaisant to, taip pat auga ir per šešerius metus jis yra padvigubėjęs, kaip minėjote, pasiekė 5 tūkst.

Kita vertus, girdime emocijomis grįstus argumentus, kad miškai taps skerdyklomis, bus šaudomi žvėrys, čia tas pats, kas pririštą prie medžio žvėrį nušauti. Kaip galėtumėte pakomentuoti tą santykį, kad vis dėlto galėtume nuraminti visuomenę, kad nieko tokio neįvyks?

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū už klausimą, kolega. Vis dėlto, kalbant apie tvoras ir tuos, kaip jūs paminėjote, faktus, tai iš tiesų šiuo atveju atrodo, kad ne gyvūnų gerovė, o tvoros yra vertybė, vertybine prasme kalbant, nes vis dėlto su gyvūnų gerove nieko bendro nėra. Mes nemažai įstatymų priėmėme ir pernai dėl gyvūnų gerovės, tai turbūt yra tiesioginis ryšys pirmiausia su gyvūnų gerove ir etika.

Turbūt dar reikia paminėti miestus, kai į miestus žvėrys atklysta, kaip sakau, papuola į miesto džiungles. Turbūt prisiminate Klaipėdos paskutinį atvejį, kai briedis blaškėsi visiškai sveikas, net nesužeistas, ir jis nugaišo dėl streso, dėl blaškymosi, tarnybos negalėjo jam padėti surasti kelią atgal į gamtą. Iš tiesų turime tų problemų.

Bet šiuo atveju turbūt reikia nuraminti tais pavyzdžiais, turbūt geriausia yra gyvūnų statistika, kokia yra išaugusi populiacija. Manau, kad Aplinkos ministerija čia turi jau išgirsti ir pačius miškininkus, ir žemdirbius, kokia yra daroma žala pasėliams ir miškams. Na, tos priemonės vie-

nareikšmiškai turi būti padarytos. Vis dėlto tas įrankis padėtų medžiotojams, manau, ką ir patys medžiotojai kalba, na, tas problemas spręsti.

PIRMININKAS. Klausia L. Girskienė. Nematau jos. Klausia M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (MSNG). Norėjau paklausti: kokia situacija yra kitose šalyse, tiek kaimyninėje Lenkijoje, Latvijoje, Skandinavijos valstybėse? Apie tai kažkodėl diskutuojant apie šį įstatymo projektą yra kalbama labai mažai. Yra daugiausia akcentų, kad naktiniai taikikliai, kuo yra kaltinama, kad, vadinasi, padės nesaikingai šaudyti gyvūnus ir dėl panašių dalykų.

Aš norėjau, kad jūs tiesiog pasakytumėte apie padėtį kitose valstybėse. Gal kaip tik priešinga situacija įvyktų, nes būtent kai yra naktiniai taikikliai ir tam tikros gyvūnų rūšys yra medžiojamos tik naktį, būtų galima efektyviau apsaugoti pateles ir tokiu būdu, na, vykdant selekciją kaip tik parinkti, kad gyvūnai galėtų tą populiaciją lengviau atkurti ir būtų geriau ji saugoma. Dėkui.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū už klausimą. Turbūt jau jūs ir atsakėte kartu, ko klausėte. Bet įvardinant šalis, jūsų išvardintos visos kaimyninės šalys yra įsivedusios. Faktiškai tai yra Europos Komisijos rekomendacija šalims, kurios ypač susiduria su kiaulių maro protrūkiais. Tai viena iš priemonių. Lietuvai, reikia paminėti, visgi tai kainavo jau per 30 mln. eurų. Kasmet išleidžiama 3 mln. eurų tiesiog pasekmėms neutralizuoti. Kalbant apie tai, kad biudžete trūksta pinigų, tai vis dėlto yra puikus šaltinis tuos pinigus sutaupyti.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau jūsų paklausti tokio dalyko: ar iš tikro yra taip, manau, kad čia gal yra visai priešingai, kad, kaip jūs sakėte, Lietuvoje labai išaugo tam tikrų gyvūnų skaičius...

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Visų.

K. MASIULIS (TS-LKDF). ...visų gyvūnų skaičius tik dėl to, kad neleidžiama naudoti naktinių taikiklių? Jeigu mes dabar leisime, tai iš karto populiacijos skaičius smuks ir nebebus jau avarių keliuose? Teisybė? Smuks, jūs garantuojate, kad smuks ir nebebus avarių keliuose? Jeigu tokią garantiją duodate, balsuoju už, bet aš manau, kad jūs tos garantijos neduosite, ir balsuosiu prieš.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, kolega, už klausimą. Tikrai jūsų teisė pasirinkti, kaip balsuoti. Galbūt jūs ne taip supratote mano atsakymą, bet tikrai neturi tiesioginio poveikio priemonių naudojimas kelių eismo įvykiams. Gyvūnų populiacija yra priklausoma nuo medžiotojų ir būtent Aplinkos ministerija sprendžia, limitus suteikia. Turbūt reikia pastebėti vieną svarbų momentą, kad šiemet buvo išduoti maksimaliai visi medžioklės leidimai, limitai sumedžioti žvėrių skaičių, kiek prašė medžiotojai. Ministerija, manau, turėtų kalbėti apie galbūt dar didesnius skaičius, įvertindama tas aplinkybes, ir tai tikrai nieko bendro neturi su naudojamomis priemonėmis. Na, turbūt jūs įsigilinkite į šią situaciją ir galbūt dar svarstymo ar priėmimo stadijoje pakeisite savo nuomonę dėl balsavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra. Dabar motyvai. Už kalbės A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū. Kolegos, šiandien kalbant apie naktinių taikiklių įteisinimą medžioklėje priežastys yra labai paprastos. Jos yra paremtos ne emocijomis, o argumentais.

Neišgirdau kažkaip informacijos, pateiktos apie avarijas keliuose. Turiu gavęs iš Kelių policijos informaciją, ten pasakyta taip: per ketverius metus automobilių susidūrimų su laukiniais gyvūnais Lietuvoje padaugėjo daugiau nei 100 %. Skaičių išraiška, deja, nuo 2017 metų keliuose buvo 2 tūkst. 424 atvejai, o praėjusiais metais – 5 tūkst. 86 atvejai. Tai yra didžiuliai skaičiai.

Kalbama tik apie šernų bandų reguliavimą. Kaip žinome, Europos Sąjungos direktyvose yra leidžiama naudojant naktinio matymo taikiklius medžioti būtent šernus.

Antras argumentas yra būtent kiaulių maro atvejai ir bandų reguliavimas taip pat yra suprantamas. Nėra taip paprasta sumedžioti tuos šernus ir invazinius gyvūnus. Todėl tikrai aš rekomenduoju vadovautis argumentais ir tikiuosi, kad Seimo nariai supras šią situaciją, kad didžiulė žala yra daroma ūkininkų pasėliams, miškams, todėl aš raginu balsuoti už ir užbaigti šią istoriją. Nepamirškime dar ir konteksto, kodėl reikalingi naktinio matymo taikikliai Lietuvoje.

PIRMININKAS. Laikas.

A. POCIUS (TS-LKDF). Reikalingi tam, kad jų būtų kuo daugiau.

PIRMININKAS. Prieš – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Kolegos, noriu papasakoti jums istoriją apie patį blogiausią buvusį aplinkos ministrą ir jo skandalingus projektus. Visai neseniai, tiesa, nors ir neilgai, šalies aplinkosaugai vadovavo berniokas iš Suvalkijos, jis apie karvių sėklinimą suprato daugiau negu apie gamtos apsaugą. Iš tikrųjų didelių darbų jis nelabai padarė, tačiau buvo skandalų, ir įvairių, pradedant nuo to, kad savo rinkimų apygardoje leido žvejams žvejoti rezervate, ketino nuotekas iš Alytaus padangų gaisravietės leisti į Nemuną, taip pat jo ministravimo metu šalies ežeruose ir mariose mirko tinklai, galiausiai kadencijos pabaigoje aplinkosaugos sistemoje trūko apie 50 aplinkosaugos inspektorių.

Ir čia dar ne viskas. Būdamas ministru jis vienašališkai įteisino medžioklę lankais. Tiesa, po visuomenės kritikos, po to, kai tuometinis jo vadovas S. Skvernelis, jo partijos pirmininkas R. Karbauskis jį pabarė, paprotino, įsakymas buvo atšauktas. Tačiau, užuot vyriškai prisiėmęs kaltę ir atsistatydinęs, ministras kaltę suvertė savo viceministrei ir moterį atleido iš darbo.

Bet ir čia ne viskas. Esant šitam ministrui buvo didžiausia tarša mariose iš „Grigeo“, esant šitam ministrui jo partietis, šaudamas į šerną, sumedžiojo, nušovė stumbrą. Kolegos, jeigu klausimas yra dėl blogos regos, reikia eiti pas okulistą, o ne keisti įstatymą. (*Plojimai*) Mano prašymas, kviečiu ir raginu nepalaikyti šio įstatymo projekto, nesivadovauti emocijomis ir nebūti dar vieno skandalingo teisės akto projekto bendraautorais. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, tai, ko ilgai laukėme, – balsavimas dėl naktinių taikiklių vėl ant stalo. Kviečiu balsuoti. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 102: už – 62, prieš – 37, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta. Siūlomas komitetas – Aplinkos apsaugos. Siūloma svarstyti gegužės 21 dieną. Taip, dabar replikos po balsavimo. V. Prancietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Gerbiami kolegos, aš manau, kad Aplinkos apsaugos komitetas jau svarstė ir daug emocijų ten buvo išsakyta. Kadangi šis klausimas yra absoliučiai šimtu procentų kaimiškas dalykas, tai siūlau tą reikalą perduoti Kaimo reikalų komitetui ir toliau dalykiškai svarstyti šį procesą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ar frakcijos vardu pasiūlymas?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Žinoma.

PIRMININKAS. Frakcijos.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Trijų frakcijų vardu.

PIRMININKAS. Trijų frakcijų vardu. (*Balsai salėje*) Medžiotojų frakcijos. Taip, dabar D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Tiesiog reaguojau į vieno iš kolegų pasisakymą pateikimo stadijoje. Man atrodo, vis dėlto kolega susipainiojo, nes mes šiandien ne ministrą skyrėme, o svarstėme klausimą. Bet man Lino kalba padėjo apsispręsti, ar balsuoti už.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū Linui.

PIRMININKAS. Oho! K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau iš tikro girdėti argumentus. Bet čia buvo daug manipulyvių dalykų, kai kalbama, kad yra per didelės bandos, o bandas, jų skaičių kiek galima sumažinti, reguliuoja ministerija, ne medžiotojai. Kai kalbame apie tai, kad daugėja žūčių keliuose arba susidūrimų iš tikrųjų dėl to, kad bandos per didelės, bet taikikliai čia nieko bendro neturi. O įstatyme ką mes keičiame – tik dėl taikiklių ir nieko daugiau. Nereikėtų manipuliuoti ir kalbėti kreivais argumentais.

PIRMININKAS. Labai daug replikų. Premjerė taip pat. Atsiprašau. Premjerė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Taip jau būna. Matyt, kad čia tik pradžia, bet dar ne pabaiga. Tai du dalykai. Komplimentas Seimui, kad ši kartą nė karto negirdėjau argumento, kad turėdamas naikiklius kas nors išmoks šaudyti į žmones, bandydamas su naikikliais *palyti* į šernus. Ir norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Dėkui. V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, tai tikrai unikalūs dalykas, kadangi akivaizdu, jog kraujo kvapas ir skonis suvienija politikus. Reikia tik pritarti gerbiamajam V. Prancietui, nes

dar vaikystėje mačiau, kaip buvo skerdžiamos kiaulės ir ten buvo daug kraujo. Tai, matyt, dėl to ir norite Kaimo reikalų komiteto, bet siūlyčiau tam nepritari. Ačiū.

PIRMININKAS. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Pirmiausia, tikrai labai...

PIRMININKAS. Paskutinės replikos.

P. GRAŽULIS (MSNG). ...atsiprašau visų medžiotojų ir medžiotojų frakcijos, na, nespėjau pabalsuoti už (aš remiu medžiotojus), kadangi mane apkaltos klausimu užkalbino žiniasklaida. O dabar K. Masiulio noriu paklausti, tai kada buvo normalūs ir teisingi jo argumentai – kai buvo komunistas ar krikščionis demokratas? (*Šūksniai salėje*)

PIRMININKAS. Prašom. J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Mieli kolegos, tikrai šis klausimas ne vieną kartą svarstytas, Vyriausybės išvada jau buvo teikta. Šis projektas nesikeičia, tai aš tikrai siūlyčiau, neverta dėl to balsuoti.

PIRMININKAS. Aš atsiprašau...

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Siūlome svarstyti gruodžio 5 dieną.

PIRMININKAS. Teisės departamentas buvo parašęs, kad čia nėra analogiškas projektas, kuris anksčiau buvo teiktas, nes jeigu būtų analogiškas, jūs tiesiog negalėtumėte jo teikti. Tai ar jūs sakote, kad Teisės departamentą pavyko apgauti? Labai keista.

Prašom. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, kadangi pateikimo metu buvo išsakyta daug tokių keistų priekaištų kolegos, kuris pristatė, atžvilgiu dėl įvairių pažeidimų ir jo reputacijos, aš norėčiau paprašyti antikorupcinio vertinimo. (*Šūksniai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Prašau įskaityti mano balsą prieš.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir paskutinis. Prašom.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū Andriui, kad dar man nepasiūlė apkaltos. Iš tiesų ačiū Linui, kad vis dėlto jisai padeda socialdemokratams, manau, visoje Lietuvoje padės socialdemokratams surinkti mažiau balsų vien dėl šito klausimo. Taip pat noriu suteikti aiškumo. Ką siūlė Teisės departamentas, tai ta dalis, dėl kurios buvo pasiūlymai, yra tokia pati ir yra pasisakyta, ir Vyriausybės išvada dėl tos dalies yra. Todėl tikrai manau, kad gruodžio 5 diena yra pakankamai normalus laiko tarpas, kai galima svarstyti. Vis dėlto siūlau, nežinau, jau buvo siūlymas dėl Kaimo reikalų komiteto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, kolegos, tai dabar apsispręsimė. Visų pirma, manau, būtų sąžininga apsispręsti, ar prašome Vyriausybės išvados. Kas už, balsuoja už, kas prieš, balsuoja kitaip.

Balsavo 94: už – 36, prieš – 45, susilaikė 13. Premjerės prašymui dėl Vyriausybės išvados nepritaru.

V. Pranckiečio ir kitų – pagrindiniu komitetu nustatyti Kaimo reikalų komitetą. Kas balsuoja už, bus Kaimo reikalų komitetas, kas turi kitą nuomonę, bus Aplinkos apsaugos komitetas.

Balsavo 99: už – 60, prieš – 38, susilaikė 1. Pasiūlymui, kad Kaimo reikalų komitetas būtų pagrindinis, pritaru.

Dėl antikorupcinio vertinimo. Kas pritaria, tas balsuoja už antikorupcinį vertinimą, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 92: už – 36, prieš – 39, susilaikė 17. Tai, gerbiamieji kolegos, susumuojau, ką mes... Tada mes neprašome papildomų išvadų. (*Balsai salėje*) Tuoj, nerėkite iš savo vietos! Pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas, tada Aplinkos apsaugos komitetas – papildomas komitetas, tvarka? Ir svarstymo data yra... čia buvo numatyta 2023 m. gruodžio 21 d. Ar visiems tinka gruodžio 21 diena? (*Balsai salėje*) Tvarka. Kas? Kas įvyko? Palaukite, nerėkite! Ar iš viso gruodžio 5 dieną yra posėdis? Čia girdėjau, kad... (*Balsai salėje*) Prašau. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Tai iš tikrųjų daug triukšmo, bet buvo įgarsinta data, kad gruodžio 5 diena kaip alternatyva, tai...

PIRMININKAS. Ar tai buvo jūsų siūlymas?

J. JARUTIS (LVŽSF). Ne, aš girdėjau. Aš tik pakartojau. Buvo kolegos K. Mažeikos.

PIRMININKAS. Aš labai atsiprašau, mano dokumentuose buvo parašyta labai aiškiai gruodžio 21-oji – data, kada vyksta svarstymas. Tai ar tam galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Ne!“*) Ne. Jūs norite, kad būtų gruodžio 5 diena? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Gerai, tvarka. Ar mes galime bendru sutarimu gruodžio 5 dieną?.. (*Balsai salėje: „Taip!“, „Negalime!“*) Negalime gruodžio 5 dieną. Dėl šito balsuojame. Gerai, apsispręsimė. Kas už pasiūlymą gruodžio 5 dieną, balsuoja už gruodžio 5 dieną, kas turi kitą nuomonę, balsuoja, kaip ir parašyta, už gruodžio 21 dieną.

Balsavo 71: už – 50, prieš – 21. Gerai, svarstymo data pataisyta.

12.47 val.

Vyriausybės pusvalandis

Gerbiamieji kolegos, mes surinkome visas nuomones. Kadangi jau vėluojame, prašau, gerbiamieji kolegos, pradedame Vyriausybės pusvalandį. Gerbiamieji kolegos, pradedame Vyriausybės pusvalandį. Pirmasis klausia A. Veryga. Prašau.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Turiu du klausimus sveikatos apsaugos ministrui. Tai, gerbiamas ministre, noriu paklausti: kuo vadovaudamasis jūs nustatėte tvarką, kuri galimai prieštariauja Konstitucijai, kai yra subsidijuojami priėmimo skyriai tik tų ligoninių, kurios įkūrė sveikatos centrus, taip diskriminuodamas skirtingų savivaldybių gyventojus ir pacientus? Tai vienas klausimas.

O kitas klausimas būtų: kada planuojate apginti šeimos medikus nuo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos užkrauto darbo pateisinti praleistas moksleivių pamokas? Labai ačiū.

A. DULKYS. Ačiū. Neįsijungė mikrofonas, labai atsiprašau. Ačiū už klausimus.

Tai pirmuoju klausimu. Ne jūs pirmas – daug kas čia painioja ir jau beveik dvejus metus apie tai kalbu. Niekas per mūsų reformas nėra subsidijuojamas. Čia nekalbama apie kokias nors išlaidas ar išlaidų dengimą. Tai yra sutartos investicijos, o investicijos nėra išlaidos. Tai yra investicijos už pokyčius. Tie pokyčiai yra apibrėžti ir mūsų reforminiais įstatymais, ir kitais teisės aktais, tam tikri rodikliai suderinti ir su Europos Komisija. Būtent tokiais atvejais, kai savivaldybės pasirenka vienu ar kitu metodu įgyvendinti pokytį, tie pokyčiai yra skirtingo sudėtingumo, tai tos savivaldybės, kurios kuria kaip juridinį asmenį, tai jos turi daugiau kaštų, užtat ten yra numatoma daugiau investicijų. Tos savivaldybės, kurios kuria sveikatos centrus bendradarbiavimo susitarimų pagrindu, nekeisdamos esamų organizacijų, ten tos investicijos yra šiek tiek mažesnės. Atitinkamai dėliojasi ir visa kita logika. Tikrai niekas nėra ignoruojamas. Bet yra pradedama, aišku, pradžioje nuo klasterių.

Antruoju klausimu. Mes bendradarbiaujame tiek su šeimos gydytojais, tiek su minėta jūsų ministerija. Joks teisės aktas nebuvo pakeistas, kad vėl įgalintų šeimos gydytojus rašyti kokias nors pažymas. Tas įsakymas, kuris jau buvo panaikintas 2019 metais, jeigu neklystu, nėra atstatytas. Yra kita bėda. Aš asmeniškai dar praėjusį rudenį užtikau savivaldybių, kuriose iš praktikos, tiesiog iš įpročio arba tėvų prašymu, tos pažymos būdavo teikiamos. Šiuo atveju tikrai jokių papildomų pažymų šeimos gydytojams nėra įvesta, kaip tik yra rekomenduojama tėvams ir mokyklų bendruomenėms tą informaciją pasiimti iš e. sveikatos, daryti momentines ekrano kopijas ir daryti kitus dalykus. Jeigu jūs žinote kokių nors papildomų niuansų, tai mes pakalbėsime atskirai. Aš būsiu jums už tai dėkingas.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas energetikos ministrui. Ministre, nevertinant jūsų grubių klaidų dėl tų pačių 160 mln. gyventojų permokų, dėl Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įstatymo notifikavimo į klimpusio proceso, kitų dalykų, dėl ko žmonės yra ypač nepatenkinti, tikrai turėjo tiesioginių pasekmių ir neigiamą poveikį energetikos sektoriaus stabilumui ir kainoms, jas ir šiandieną moka žmonės. Girdime, Konstitucinis Teismas antradienį vis dėlto pripažino, kad jūsų siūlytos pataisos ir projektas dėl saulės parkų prieštariauja Konstitucijai. Ar nemanote, kad jau pasiektas kažkoks dugnas, nežinau, kiek tų dugnų yra šioje Vyriausybėje, ar tai, pagal premjerę, nėra tas klausimas, kuris turėtų būti aktualiausias? Vis dėlto kalbame apie tikrai rimtas problemas. Galbūt galite pakomentuoti? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Pirmiausia, 160 mln. problemą sukūrė jūsų Vyriausybė. Taip. Jūs, balsuodami ir priimdami nutarimus, ir Vyriausybė asmeniškai sukūrė šią problemą, ne ministras.

Antras dalykas. Dėl Konstitucinio Teismo sprendimo. Sprendimai, kuriuos mes priėmėme kartu Seime, pažiūrėkime, kaip kas balsavo, buvo privalomai priimti. Priešingu atveju, ką aš daug kartų minėjau, šiandien nė vienas žmogus nebūtų galėjęs prisijungti saulės elektrinės, nei nutolusios, nei ant savo stogo. Nė vienas. Tai leido mums pasiekti, kad toliau gaminančių vartotojų plėtra juda į priekį, kad europinės lėšos toliau gali pasiekti žmones.

Taip, tas Vyriausybės nutarimas bus perkeltas į įstatymą. Klausimas bus baigtas. Aš šiuo atveju nematau jokių dugnų, o realiai matau, kad mūsų energetikos sektorius eina tikrai į priekį, šešis kartus yra išaugusi atsinaujinančių išteklių generacija, šitas mėnuo, spalio mėnuo, buvo pirmas, kai mes gaminome virš 50 % elektros energijos patys ir realiai apvertėme proporciją į kitą pusę. Iki ateinančių metų pabaigos, aš manau, pasieksime beveik 60 %.

Taip pat noriu pasakyti, kad dėl atsinaujinančios energetikos plėtros rodiklių, kuriuos Vyriausybė buvo užsibrėžusi pasiekti, jau šiandien Vyriausybės programa yra įvykdyta ir tie skaičiai toliau didėja. Taigi ne dugnas, o naujos aukštumos. Tuo galime visi pasidžiaugti.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Atsiprašau, premjerė dar nori sureaguoti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto norėčiau papildyti. Ne taip seniai posėdžio pirmininkas sakė, kad draudžia meluoti salėje, tai vis dėlto būtų gerai ir laikytis to pirmininko pasiūlymo. Kalbant apie čia plačiai diskutuotą istoriją, jūs pats puikiai žinote, kad vadinamoji vartotojų permoka ESO įmonėje susidarė 2016–2021 metų reguliaciniu laikotarpiu, o klausimą dėl to, kaip ją gražinti vartotojams, sprendžia reguliuotojas, kuris Vyriausybei nėra nei pavaldus, nei Vyriausybės nurodymų klauso, nei kaip nors kitaip į Vyriausybės nuomonę atsižvelgia.

Dabar dėl įstatymo. Kiekvienoje kadencijoje yra tokių situacijų, kai Seimas priima kreipimąsi, pavyzdžiui, į Konstitucinį Teismą arba dalis Seimo narių priima sprendimą kreiptis į Konstitucinį Teismą, tai yra visiškai normali procedūra. Ir ne kartą įstatymus taisėte ir jūs, ne kartą įstatymą taisėme ir mes, ne kartą įstatymą taisys ir būsime seimai.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Džiaugiuosi, kad sėdi tribūnoje tas, kuris pasakė neme luoti daugiau čia, salėje. Tai aš kreipiuosi, taip sakant, gerbiama ministre, praeitą posėdį aš jūsų klausiau, tai man, aš nevertosiu šito žodžio, kurį uždraudė Seimo posėdžio pirmininkas, susidaro įspūdis, kad jus klaidina, po to jūs atsakinėdama mane klaidinate ir kitus, kas klauso, dėl nedarbingumo ir neįgalumo nustatymo naujos tvarkos ir visų kitų peripetijų, kur susirašinėjimai ir kalbos vyksta. Tai aš po jūsų atsakymo vėl susitikau su keletu darbuotojų, kurie dalyvavo *pilotiniuose* projektuose, ir jų nuomonė yra visiškai priešinga negu jūsų. Gal čia subjektyvumas, bet netgi nustatant nukenčia ir pacientai, bent pagal jų... Todėl aš labai konkrečiai klausiu: ar jūs turite *pilotinio* eksperimento ar tvarkų rezultatus ir išvadas, nes iki jo įsigaliojimo lieka pusantro mėnesio? Labai ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš nelabai suprantu, kur yra ta vis kartojamų klausimų pagrindinė esmė? Ar tai, kad kai kuriems darbuotojams nepatinka pertvarka? Tas yra visiškai normalu, nes pertvarkos patinka ne visiems, gali būti skirtingi matymai. Aš suprantu, kad reorganizacija visada turi palaikytojų ir visada turi oponentų, bet svarbiausia – turime galvoti apie tai, kad negalios nustatymo visas procesas nuo sausio 1 dienos būtų palankesnis žmonėms, turintiems negalią, ne tik vertinant medicininius kriterijus, bet ir socialinius kriterijus. *Pilotiniai* projektai yra vienas aspektas, bet galutinis variantas – kas atsigula į pačius aprašus, į vertinimo kriterijus, į klausimynus. Yra gi ir ekspertų grupės, darbo grupės, kurios dirba prie to, kad pasiimtų geriausias praktikas iš *piloto*, kad pasiimtų geriausias rekomendacijas iš ekspertų ir panašiai. Vyksta dabar darbas. Suprantu, kad gali ne visiems patikti, bet pati ketinu mėnesio pabaigoje susitikti su visais darbuotojais, kalbėtis ir apie jų situaciją, apie atlygio politiką. Turime pirmiausia turėti centre žmogų su negalia, jo situacijos vertinimas bus mums esminis iššūkis nuo sausio 1 dienos. Dabar tai, ką galime geriausio, ir vertiname *pilotinių* projektų tiek plusus, tiek minusus.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimą turiu socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Nors kolegai neatsakėte į klausimą, tikiuosi, atsakysite man. Būsiu labai atviras, kaip visada. Kai pradėjote vadovauti ministerijai, tikėjau, kad dirbsite vedama žmoniškumo ir dalykinių savybių, tačiau, kaip dabar paaiškėjo, pirmas įspūdis, deja, buvo klaidingas. Galimai

norėdama patenkinti savo ambicijas, nes neva per daug žmonių gauna neįgalumo išmoką, ėmėtės sisteminės pertvarkos. Teko girdėti, kad dėl per didelių išmokų negalią turintiems asmenims jūs, savo ambicijų vedama, nusprendėte panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą ir Ginčų komisiją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, visiškai negalvodama apie pasekmes. Prašom pasakyti, ar jūs manote, kad liksite nepastebėta, atimdama iš kelių šimtų tūkstančių neįgalumą turinčių žmonių išgyvenimo galimybę? Ar jūs nesijaudinate dėl to, kad...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

A. GEDVILAS (MSNG). ...vykdydama tokias pertvarkas, siekiate naudoti neįgaliųjų sąskaitą?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Teisingai, gerbiamas kolega, buvo uždrausta meluoti, tai norėčiau, kad ir jūs nei meluotumėte kolegoms Seimo salėje, nei klaidintumėte žmones. Ne tik kad išmokos nėra naikinamos – jos yra nuolat augančios su kiekvienu biudžetu, bet nėra pakankamos, mano įsitikinimu, ir turi augti toliau.

Dabar aš norėčiau, kad mes, kalbėdami apie negalios reformą, visų pirma kalbėtume apie žmones su negalia, jiems iki šiol neįgalumas buvo nustatomas tik dėl medicininių kriterijų. Su reforma... Ir klausimas nėra tik dėl NDNT – yra ir dėl NRD, ir dėl Techninės pagalbos neįgaliesiems centro, jie jungiasi į vieną agentūrą tam, kad atėjęs žmogus vieno langelio principu galėtų ne tik įsivertinti savo dalyvumo lygį, kuris irgi lems jo išmokos dydį ir visus kitus dalykus, bet ir gauti visą kompleksą paslaugų, kurios būtų jam reikalingos tam, kad dalyvumo lygis būtų kuo aukštesnis. Mes siekiame ir nustatyti sistemiškai teisingai žmogui negalią, bet sykiu ir kuo labiau padidinti jo dalyvumą. Reforma įsigalioja nuo sausio 1 dienos. Man atrodo, kad labai svarbu yra neklaidinti žmonių, ypač svarbu yra neklaidinti negalią turinčių asmenų. Neįgalumo nustatymas žmogui bus ne tik teisingas, bet ir labiau orientuotas į jo galimybę aktyviau dalyvauti visoje įmonoje veikloje: nuo švietimo, darbo rinkos iki visuomeninio gyvenimo.

PIRMININKAS. Klausia V. Bukauskas.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti finansų ministrės. Iš dalies Ministrė Pirmininkė paminėjo, kad šis klausimas priklauso reguliuotojui, bet už valstybės įmonės valdymą atsakinga finansų ministrė. Šiandien kilęs tas įvykis dėl 160 mln., iš tikrųjų visuomenė yra sunerimusi. Mane pasiekė, ypač iš pagyvenusių žmonių, kurie turi įsipareigojimų būtent tiekėjui „Igničiui“, ESO, kad jie šiandien negauna žinios, kiek jiems priklausytų kompensacijos būtent iš tiekėjo ir kokiais būdais. Turėčiau tokį pasiūlymą galbūt stebėtojų tarybai, kad reikėtų informuoti sutartinius vienetų, kaip jiems bus atlyginta: ar tarifais, ar piniginemis, ar dar kokiomis nors priemonėmis. Tikrai žmonės, šiandien klausydami žiniasklaidos, politikų, nežinodami tos tikrosios tiesos...

PIRMININKAS. Laikas.

V. BUKAUSKAS (DPF). ...kur neturėtume meluoti... Aš manau, kad paveskime. Jūs, kaip atsakinga Vyriausybės atstovė, kad tai kuo greičiau pasiektų kiekvieną sutartinį mūsų pilietį, vietą... Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kaip jau buvo minėta, problema susiformavo 2016–2021 metais, todėl turbūt atsakomybę turėtų prisiimti ir buvusi Vyriausybė. Kartu, kaip jau taip pat minėta, kaip bus atlyginamos nepakankamos investicijos gyventojams, pasako valstybinis reguliuotojas. Jisai patvirtino tokį terminą, kuris buvo įvardintas žiniasklaidoje. Kiek žinau, dabar yra kalbama apie tai, kad terminą sutrumpintume, ir tai buvo paskelbta vakar ar užvakar valstybinio reguliuotojo atstovo. Su jėga yra kalbama, kaip sutrumpinti šį laikotarpį.

Dėl konkrečių sumų, kurios yra priskaitomos vienam ar kitam asmeniui, buvo svarstymai gana išsamūs ir, jeigu gerai atsimenu, Seimo Energetikos komisijoje, ten vidutiniai skaičiai, priklausančys buitiniams vartotojams, buvo įvardinti. Aš manau, kad galima pasiimti posėdžio protokolą, gana aiškiai tie skaičiai yra pateikti. Tačiau, kaip minėjau, sprendimą dėl kompensacinio mechanizmo, kuris grįš vartotojams per tarifą, nustato valstybinis reguliuotojas, o ne Vyriausybė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau papildyti. Čia yra iš tų atvejų, kai pateikiami duomenys apie vidurkius. Deja, tie vidurkiai yra toks vidutinis pieno riebumas, nes vidurkiai, kurie buvo paskelbti kaip neva neatitinkę vartotojams, buvo apskaičiuoti, mano vertinimu, gana nekorektiškai. Nebuvo paimtas realus gyvenimo pavyzdys – va vidutinis vartotojas, kurio elektros suvartojimą mes daugiau mažiau žinome, kiek jisai ten tos elektros vartoja vidutiniškai per mėnesį ir per

metus, ir tie dešimtys eurų, kurie nuskambėjo, galbūt žmonėms pasirodė kaip labai įspūdingos sumos. Bet iš tikrųjų, jeigu mes grįžtame prie tų vartotojų, kurie yra realūs, tai yra mažų buitinių vartotojų, apie kuriuos jūs turbūt labiausiai kalbate, tai ten ta susidariusi permokos suma tikrai yra kartais mažesnė, skaičiuojant pagal elektros kiekį, kurį jie realiai suvartoja.

PIRMININKAS. Klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Aš norėčiau paklausti premjerės. Premjere, kai Lietuvoje buvo atidaryta Taivano atstovybė, Kinija žaibiškai sureagavo neigiamai į Lietuvą, pritaikė tam tikras sankcijas, tiek ekonomines, tiek diplomatinės, Lietuvos atžvilgiu. Apkaltino mus, kad mes sulaužėme komunikatą tarp Lietuvos ir Kinijos dėl diplomatinių santykių užmezgimo. Kinijos užsienio reikalų ministerija pabrėžė, kad bet kokių diplomatinių santykių ieškojimas su Taiwanu, mūsų valstybės vadovų susitikimai – tai jie taip pat taiko, kaip į pažeidimą žiūri ir sako, kad taip yra pažeidžiamas būtent vienos Kinijos principas.

Prieš 2 dienas Seime lankėsi diplomatai, šventėme Diplomatų dieną, ir išties beveik visi pasakė, kad mūsų užsienio politika Taivano atžvilgiu yra labai teisinga, labai gera. Išties liaupsių sulaukė būtent mūsų Seimo Pirmininkė – dalyvavo Taivane, pasakė tam tikras kalbas ir panašiai. Dabar išgirstame, kad mūsų užsienio reikalų ministras...

PIRMININKAS. Laikas, kolega! Prašau sukonkretinti klausimą.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). ...nesusitiks su Taivano ministru motyvuodamas tuo, kad mes diplomatinių santykių neieškome. Tai išties kokia mūsų užsienio politika Kinijos ir Taivano atžvilgiu jums vadovaujant Vyriausybei?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nuosekli.

PIRMININKAS. Dėkui. T. Tomilino nematau. J. Sabatauskas klausia.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas teisingumo ministrei ir susisiekimo arba finansų, aš nežinau.

Pagal Civilinio proceso kodeksą visi teismo posėdžiai yra vieši. Tačiau galimi ir rašytiniai. Paanalizavus statistiką matyti, kad neviršija 15 % žodiniai procesai. Jūs manote, kad ši situacija yra normali?

Ir dar vienas klausimėlis. Jūs visai neturite strategijos dėl pusiaukelės namų, kad sukeliate tokius gaisrus? Pirmiausia įsigyjate viešbutį už valstybės lėšas, o paskui, kai gyventojai priešinasi, jūs... iššvaistomos valstybės lėšos.

O susisiekimo ar finansų ministrei, nežinau. Ką tik Vyriausybė pritarė privalomam elektriinių paspirtukų civilinės atsakomybės draudimui. Kadangi jie ne visi privalės būti registruojami, didžioji dalis ne...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...kaip užtikrinsite to įgyvendinimą?

E. DOBROWOLSKA (LF). Labai ačiū, kolega. Į pirmus du klausimus galėčiau atsakyti. Trečiasis, kaip minėjote, kitiems ministrams.

Atsakydama dėl pusiaukelės namų norėčiau padėkoti tiek socialdemokratams, tiek S. Skvernelio Vyriausybei. Ši Vyriausybė turbūt yra trečioji, kuri nuosekliai vykdo pusiaukelės namų plėtrą. Tiek prie jūsų ministrų, tiek prie kitų pusiaukelės namai buvo steigiami visur. Puikiai suprantame, kad pusiaukelės namai, tai yra įkalinti žmonės arba tai asmenys su negalia, sulaukia pasipriešinimo, nes ir apklausos tai rodo. Kaimynystę žmonės renkasi norėdami nematyti socialiai pažeidžiamų grupių.

Lygiai taip pat norėčiau patikslinti: pusiaukelės namų plėtra šiuo metu, mūsų kadencijos metu, yra vykdoma iš Norvegijos lėšų, ne iš nacionalinio biudžeto. Reikėtų atkreipti į tai dėmesį.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį dėl pusiaukelės namų plėtos. Nė vieni pusiaukelės namai nebuvo atidaryti nesusitikus su bendruomenėmis, nesusitikus su vietos politikais ir nebendruojant. Turbūt reikėtų atkreipti dėmesį, kad viskas vykdoma nuosekliai, ir reikėtų tik pasidžiaugti, kad mes atitinkame tuos Norvegijos standartus, apie kuriuos mes ir kalbame.

Atsakant dėl teisminių procesų, ką mes matome. Per COVID-19 laikotarpį ir ypač po jo, kai mes kalbame apie civilines bylas, ne apie baudžiamąsias, dauguma civilinių bylų, pačių dokumentų pateikimas perėjo į elektroninę erdvę. Tai leidžia mums sutaupyti daug lėšų ir procesą daryti efektyvesnį.

Turbūt irgi puikiai jums yra žinoma, kokio pobūdžio būna civilinės bylos, kai kurios tėra teismo įsakymu, kas automatiškai reiškia, kad tai yra negyvas procesas. Visada, jei šalis prašo gyvo proceso, jis yra užtikrinamas. Tai turbūt tos bylos, kurios yra mūsų rinkoje, nes ne teismai formuoja, kokios bylos ateina, dėl ko žmonės kreipiasi, juridiniai asmenys kreipiasi. Dėl to mes ir turime. Ką mes kalbame dabar ir su teismais, ką pavyko padaryti jūsų visų dėka Seimui nubalsavus, kai mes kalbame apie rašytinį procesą, taip, tai yra labai netolygiai pasiskirstę kai kuriose vietovėse. Puikiai suprantame, didmiesčiai turi daugiau tokių bylų rašytinio proceso, nes tai yra teismo įsakymu, ypač kur dažnai ginčo nėra. Seimo sprendimu, pritarus Teisingumo ministerijos pasiūlymams, rašytinis procesas galės būti perduodamas per visą Lietuvą, kad greičiau vyktų. Jeigu asmuo paprašo, kad tai būtų gyvas procesas, be abejo, jis yra grąžinamas ir užtikrinamas gyvas procesas.

Trečias klausimas buvo ne man.

PIRMININKAS. Taip, ar bus papildytas atsakymas? Ne. Supratau. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Ekonomikos ir inovacijų ministrei. Dėl turizmo. Ar tikrai bus stiprinamas turizmas Lietuvoje, nes iš tikrųjų Europos Sąjungos lėšų nenumatyta? Buvo atvykę čia pas mus į frakciją Lietuvos kelionių verslo asociacijos atstovai, departamentas yra panaikintas, tai jie iš tikrųjų prašo ir sako, kad tai galėtų būti strateginė ūkio šaka. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju už klausimą. Galiu pasidalinti džiugesnėmis naujienomis. Nors dabar pandeminiai ir karo metai galbūt ir neapdalino džiugiomis naujienomis turizmo sektoriaus, turizmas pamažu atsigauna. Šiais metais, mes tikimės, į Lietuvą bus atvažiavę 1 mln. 300 tūkst. turistų iš užsienio. Tai yra faktiškai jau atsigavimo ir priešpandeminiai skaičiai.

Dar daugiau. Ministerija šiuo metu kaip tik organizuoja, mums čia sėdint Seimo salėje, šiuo metu vyksta renginiai su turizmo sektoriaus atstovais – ir iš privataus sektoriaus, ir iš valstybinio sektoriaus, iš įvairių mūsų savivaldybių. Yra rengiamas turizmo sektoriaus kelrodis. Dirbame su įvairiomis institucijomis.

Pavyzdžiui, visiškai neseniai, prieš porą savaitių, rodos, pasirašėme konkretų susitarimą tarp Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Susisiekimo ministerijos ir Vilniaus miesto savivaldybės dėl skrydžių kryptių skatinimo plano. Yra *alokuoti* konkretūs finansai ir Susisiekimo ministerijoje, ir Vilniaus miesto savivaldybėje, ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje, kad naujos kryptys ne tik atsirastų, bet ir būtų užpildytos pilnais turistų lėktuvais. Tiesa, beje, naujų kryptių yra jau šiuo metu. Jas ministras M. Skuodis visai neseniai paskelbė.

Suprantu sektoriaus nerimą, tačiau faktai yra tokie, kad sektorius atsigauna. Aišku, prie to prisidėjo ir Vilniaus, mūsų sostinės, 700 metų jubiliejus, ir Kauno modernizmo architektūros įtraukimas į UNESCO, ir, žinoma, sėkmingas projektas „Kaunas – Europos kultūros sostinė“. To reikia daugiau. Žinoma, ministerija ne tik, na, šiuo metu skiria daugiau dėmesio turizmui, bet ir yra pasiryžusi jo skirti toliau.

Jeigu jūs manote, kad vienos ar kitos biurokratinės institucijos, pavyzdžiui, departamento, egzistavimas lemia kokį nors turizmo proveržį, na, suprantu, kad irgi netikite, tai labai gerai, nes aš manau irgi lygiai taip pat, turime įgalinti privatų sektorių, pirmiausia kultūrą ir įvairius kūrybingus žmones, ir džiaugiuosi, kad sektorius jau pamažu atsigauna.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkui. Noriu paklausti švietimo ministro.

Ką tik valdantieji nubalsavo prieš Švietimo įstatymo pataisas, kad visiems vaikams būtų suteikta galimybė dalyvauti kūno kultūros, sporto būreliuose, prieinamas neformalusis ugdymas. Bet vietoje vaikų sporto, kūno kultūros jūs remiate savo bendrapartiečių šeimyninį biznį, grūsdami vaikams per prievartą Gyvenimo įgūdžių programą. Prieš ją jau pasirašė daugiau negu 70 tūkst. tėvų. Jeigu ji nebus nutraukta, jie eis toliau iki teismo.

Kodėl kurdami tą programą jūs nepanaudojote tai, kas Lietuvoje buvo sukurta jau Vydūno? Arba Klaipėdos universitetas buvo pateikęs puikią programą kiekvienai klasei, tik ji nepanaudota, tiesiog yra išmesta kaip neverta dėmesio. Kodėl, gerbiamas ministre, jūs stabdote valstybės kūrimą, kodėl griauunate ją? Ačiū.

G. JAKŠTAS. Ačiū už klausimą. Užvakar to paties jau klausėte, buvau atsakęs, galiu pakartoti vėl. Tai, kas buvo sukurta, įvairi mokomoji medžiaga, literatūra ar knygos, ar būtų kokie nors

didaktiniai metodai, – visa tai galima naudoti ir Gyvenimo įgūdžių programoje, jeigu atitinka programos turinį. Reikėtų nemaišyti metodinės medžiagos, literatūros su programa. Programa nėra tik metodinė medžiaga, o įgyvendinti programą mokytojai yra kompetentingi ir laisvi pasirinkti metodines priemones, kurios geriausiai tiks pasiekti tikslams.

PIRMININKAS. Klausia Z. Balčytis. Jo nematau. K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas aplinkos ministrui. Gerbiamas ministre, Seimas gegužės mėnesį apsisprendė, kad urėdijos galėtų naudoti žvyrą savo reikmėms ir sutaupyti valstybės lėšų. Iki šiol jos perka žvyrą iš privačių karjerų, šitas Seimo sprendimas neįgyvendintas. Gal galite pakomentuoti kodėl? Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas Kęstuti, jūs turbūt ne visą informaciją turite. Valstybinių miškų urėdija valdo dešimt didžiųjų karjerų ir per 280 mažųjų karjerų. Urėdija gali juos eksploatuoti, tik tai mes esame apsisprendę neeksploatuoti mažųjų karjerų įmonės lygmeniu kaip akcininkai, kaip steigėjai dėl to, kad mažieji karjerai nemoka mokesčių valstybei, o mes norime, kad urėdija mokėtų mokesčius valstybei. Mažieji karjerai neturi rekultivavimo prievolių ir mažieji karjerai veikia be apskaitos, vadinasi, tai neskaidru. Mes, norėdami urėdijos biudžetą naudoti skaidriai, su apskaita ir su valstybiniais mokesčiais, naudojame iš esmės tik didžiuosius karjerus. Per mažuosius karjerus anksčiau, iki įstatymų pakeitimų 2019 metais, buvo, leiskite pavartoti tą žodį, išparceliuojama pusė valstybės žvyro ir smėlio be apskaitos, be valstybinių mokesčių, be rekultivavimo, ir tai buvo labai labai bloga praktika. Todėl aš balsavau prieš jūsų pasiūlymą ir manau, kad tai nėra kelias Lietuvai į priekį.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas socialinės apsaugos ir darbo ministrei. NDNT reforma, pačiai teko ne vieną kartą bendrauti ir žinome, kaip buvo sudėtinga vis dėlto išgyvendinti korupcinius dalykus, tikrai reikėjo labai daug pastangų, kad įstaiga dirbtų taip, kaip dirba šiandien. Tačiau dabar po šios reformos dalis darbuotojų vis dėlto paliks įstaigą vien dėl to, tikriausiai jūs ir žinote, kad galbūt vien todėl, kad yra nepakeliami darbo krūviai šiandien, tikrai labai dideli darbo krūviai ir labai mažas darbo užmokestis. Tai viena. Ar planuojate kaip nors atsižvelgti ir galvoti apie tai, kaip spręsti klausimą dėl to, kad pritrauktume specialistų, nes dabar kol kas specialistai dažniausiai ateina ne medicinos darbuotojai, ne medikai.

Kitas mano klausimas. Vis dėlto pačioje...

PIRMININKAS. Laikas!

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Leiskite paklausti. Pačioje ministerijoje NDNT susikuria atskiras... visą struktūrą susikuria. Ar neplanuojate ir kodėl negalvojate įkurti kokio nors konsultacinio skyriaus, kuris galėtų konsultuotis su medikais, tai NDNT mažiau darytų klaidų? Ar nėra tokio pamąstymo, nes pati NDNT taip jums siūlė? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Pirmiausia dėl atlygio politikos. Aš sutinku, kad žmonės tikrai sunkiai dirba, atlygio visada norisi aukštesnio ir didesnio. Dabar bandome pažiūrėti, kokios yra išteklių galimybės kelti darbuotojams atlyginimus, atlygio politiką dėliojamės. Aš tikiuosi, iki mėnesio pabaigos galėsiu pristatyti jau ją ir visiems darbuotojams, kad maždaug žinotų, ko galima laukti. Atlyginimai kyla, bet, žinoma, jie kyla ne taip greitai, kaip norėtume, būtent dėl to, kad ištekliai yra riboti. Dėl tos konsultacinės... Bet išeiti šiaip jau, na, mes neturime indikacijų, kad norėtų didelė dalis žmonių, bus turbūt kažkiek žmonių, kuriems netiks ta nauja struktūra, bet viliuosi ir tikiuosi, kad nedidelė dalis.

Dabar dėl IT tos visos sistemos. Noriu pasakyti, kad mes labai daug dėmesio skirsime informacinių technologijų galimybėms, kad jos būtų patogesnės, praktiškesnės, turime ir RRF'o projektą būtent naujoms IT sistemoms tobulinti ir kurti naujoms, kad būtų lengviau bylas siųsti. Taip atsirastų daugiau paprastumo darbe. Aš tikiuosi, kad ir darbo sąlygos darbuotojams galės būti šiek tiek lengvesnės.

O dėl to konsultacinio papildomo formato galima turbūt tartis. Jeigu iš esmės tikrai pasitvirtintume, kad pagerintų paties proceso kokybę, tai aš būčiau linkusi aptarti ir kalbėti ir su darbuotojais, ir su jumis, jeigu turite gerų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pusvalandis, skirtas Vyriausybės pusvalandžiui, baigėsi, ačiū Vyriausybei.

13.19 val.

Seimo narių pareiškimai

Seimo narių pareiškimai. L. Girskienė. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Šiandien iš šios tribūnos kalbėsiu atsiliėpdama į Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos, asociacijos „Nacionalinė spauda“, Kultūros periodinių leidinių asociacijos pagalbos šauksmą, kurio nei Vyriausybė, nei Susisiekimo ministerija, nei Lietuvos pašto vadovybė negirdi.

Tautos teisei žinoti ir gauti įvairią objektyvią informaciją ir vėl kilo grėsmė. Netrukus viešai girdėsime vieną tiesą – nacionalinio transliuotojo. Žinoma, regionų žmonėms aktualių naujienų ten nebus. Minėtos mažuosius regionų spaudos leidėjus vienijančios organizacijos kreipėsi į mus, Seimo narius, prašydamos stabdyti Lietuvos pašto priimtus sprendimus ne tik atleisti šimtus paštininkų regionuose, bet ir du tris kartus didinti regioninės spaudos prenumeratos pristatymo tarifas, ir reikalavimą laikraščius ir žurnalus, jau atspausdintus, ankstų rytą atvežti į Vilniaus logistikos centrą, kur jie būtų perskirstomi ir vėl pervežami į regionus.

O ką mes? Ogi nieko. Daugelis, manau, net neperskaitė šio kreipimosi. Aš tai perskaičiau ir manau, kad šie Lietuvos pašto sprendimai yra mirties nuosprendis regioninei spaudai. Mažieji leidėjai jau kartą sugebėjo išgyventi per įstatymo tarifų didinimą, išgyveno pandemijos ribojimus. Tiesa, kad išgyventų, teko atsisakyti dalies darbuotojų, persikelti į kuklesnes patalpas ir net pradėjo leidinius spausdinti Lenkijoje ir panašiai. Šito smūgio, kaip teigia leidėjai, nebeišgyvens.

Jūs man paaiškinkite, kaip įmanoma parengti leidinį su šviežiomis naujienomis, atspausdinti jį ekonomiškiausias paslaugas teikiančioje spaustuvėje, nuvežti jį per Lietuvą 300–400 kilometrų į Lietuvos pašto logistikos centrą, esantį Vilniuje, iki ankstyvo ryto? Priminsiu, kad laikraščiai spausdindami, kaip teigia leidėjai, iki 21 valandos. Paaiškinkite man logiškai taip pat – čia kaštų taupymas, ekologiniai sumetimai ar kas, vežant regioninius leidinius į logistikos centrą Vilniuje ir iš jo vėl į regioninius paskirstymo centrus, pašto skyrius? Kodėl negalima palikti senos tvarkos, kai leidiniai buvo pristatomi į rajono pašto skyrius ir tada pasiekdavo iš jų gyventojus, prenumeratorius? Tokį Lietuvos pašto sprendimą palyginčiau su sprendimu kelnes užsimauti per galvą.

Svarbu paminėti, kad Lietuvos paštas sutarties sąlygas su regionine spauda keičia likus vos 2 mėnesiams iki metų pabaigos ir jau besibaigiant ateinančių metų prenumeratai. Tai nepriimtina ir net, mano manymu, verta teismo salės. Šiuo metu periodinių leidinių leidėjai regionuose yra tapę Lietuvos pašto reformų, reorganizacijų įkaitais. Nuo šios organizacijos sprendimų priklauso, ar turėsime vieną tiesą ir šviesą – nuo valstybės finansavimo priklausomą nacionalinę transliuotoją, ar spaudą, ar nuomonių įvairovę, kuri būdinga demokratinei visuomenei.

Regioninė spauda prašo atsakyti į klausimus. Kodėl 2021 metais buvo kuriami paskirstymo centrai, o redakcijos, spaustuvės iš anksto nebuvo informuotos apie tokius sprendimus ir galimus logistikos kaštų padidėjimus? Kodėl 2023 metų vasarą prenumeratos pristatymo kainos, leidinius pristatant į paskirstymo centrus, tapo didesnės nei leidinių logistika ir jos kaštai? Kodėl 2023 metais buvusi tvarka negali likti? Yra pateikta iš tiesų daugybė klausimų, aš jų visų galbūt nevardinsiu.

Prašau Vyriausybės vadovę, susisiekimo ministrą, Lietuvos pašto vadovybę išgirsti mažųjų regioninės spaudos leidėjų prašymus ir nekeisti esamos logistikos tvarkos bei nedidinti platinimo įkainių.

PIRMININKAS. Laikas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). O jeigu jie būtų pagrįstai didinami, rasti galimybių leidėjams kompensuoti padidėjusius kaštus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitų dviejų kolegų, V. Ažuolo ir P. Gražulio, nematau, todėl posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 319 STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 9 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiamieji kolegos, pradedame lapkričio 9 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Registracija.

Užsiregistravo 63 Seimo nariai.

Opozicinių Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė

14.01 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3003 (*pateikimas*)

Popietinio posėdžio darbotvarkės 1 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3003. Pateikimo stadija. Pranešėja – A. Širinskienė. Prašom, kolege.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Gerą dieną, mieli kolegos. Iš tiesų įstatymo projektu yra stengiamasi įgyvendinti Europos Komisijos tam tikras pastabas ir rekomendacijas Lietuvai. Šią vasarą, liepos mėnesį, vertindama teisės viršenybės principą Lietuvoje, Europos Komisija pastebėjo, jog esamas reguliavimas sukuria sąlygas politizuoti Konstitucinį Teismą dėl to, jog nenumato pareigos nei atšalinimui, nei numato pareigos nusišalinti tuo atveju, jeigu asmuo yra dalyvavęs priimant sprendimus ir yra susijęs su politine bendruomene. Europos Komisija pastebėjo, kad tokiu atveju Lietuvoje kyla pavojus politizuoti Konstitucinį Teismą, ko mes, matyt, tikrai nenorėtumėme, nes visi suprantame, kad tokiu atveju jau būtų kur kas rimtesnės teisės pažeidimo procedūros Europos Sąjungos mastu ir tam tikra Lietuvos vardo diskreditacija pačioje Europos Bendrijoje.

Tai mano pasiūlymo esmė yra tokia, kad, viena vertus, yra siūloma nustatyti vienerių metų atšalimo laikotarpį ir pareigą teisėjui nusišalinti nuo bylų, kai kreipiasi buvę jo partiečiai, buvę jo frakcijos nariai arba asmenys, su kuriais jis prieš vienerius metus buvo susijęs politinio pasitikėjimo ryšiais. Kitaip tariant, tai buvo politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojas pas tam tikrus asmenis. Tai šiems subjektams kreipiantis į Konstitucinį Teismą taip pat atsirastų pareiga nusišalinti. Tarkime, jeigu kartais Konstitucinio Teismo teisėju taptų Prezidento patarėjas (jis yra valstybės politinio pasitikėjimo tarnautojas, ne karjeros tarnautojas), jis dėl Prezidento kreipimosi vienerius metus turėtų nusišalinti, kol neįvyks atšalimas.

Kita norma, kurią vėlgi siūloma įtvirtinti, – tai pareigą teisėjui nusišalinti tuomet, kai jis pats yra teikęs, rengęs arba dalyvavęs balsuojant dėl tam tikrų teisės aktų, dėl kurių atitinkami kompetentingi subjektai kreipiasi į Konstitucinį Teismą. Tai šios dvi nuostatos, manau, padėtų išvengti tolesnių Europos Komisijos pastabų dėl teisės viršenybės principo neįvykdymo Lietuvoje, o kartu ir užtikrintų didesnę pasitikėjimą Konstituciniu Teismu. Tai būtų tiek pristatymo. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiama pranešėja, apskritai palaikydamas šią įstatymo projekto iniciatyvą, norėčiau jūsų paklausti, kaip jūs vertinate Lietuvos konservatorių partijos praktiką, kai jų tuomet numatytas kandidatas į Konstitucinį Teismą S. Šedbaras prieš trejus metus sustabdė narystę partijoje, jo žodžiais, dėl karjeros perspektyvų, bet toliau eina partijos prezidiumo nario pa-

reigas? Kaip jūsų siūlomas įstatymo projektas galėtų prisidėti prie tokio pobūdžio politinių pasiskyrimų į Konstitucinį Teismą užkardymo? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Aš nežinau, kokias pareigas eina kolega, būdamas Konstitucinio Teismo teisėju, greičiausiai jis ir negalėtų eiti jokių kitų pareigų, bet iš to, ką matome dabar, ištis mūsų gerbiama kolegai tenka praktiškai nuolat nusišalinti, o nusišalinimo taisyklių nėra. Bet iš tiesų šis įstatymas yra orientuotas ne į vieną atvejį, jis yra orientuotas į tai, kad ateityje, kuomet irgi gali susiklostyti panaši situacija, mes turėtume labai aiškias sprendimo taisykles. Šiuo atveju juk yra ir Seime teisininkų, ne tik iš vienos jūsų paminėtos partijos, bet ir iš kitų partijų, kurie atitinka reikalavimus, tarp jų, tarkime, ir mano stažas atitiktų.

Antra vertus, turime teisininkų, kaip minėjau, Prezidento kanceliarijoje, kurie vėlgi tikrai yra puikūs konstitucinės teisės žinovai, turime teisininkų Vyriausybėje, kurie dirba pagal politinį pasitikėjimą, arba yra teisininkų, puikių specialistų, toje pačioje Teisingumo ministerijoje dirbančių viceministrais, turinčių pilną išsilavinimą ir atitinkamą stažą. Šiuo atveju tas subjektų ratas yra tikrai gana platus. Aš manyčiau, tiesiog turėtume daugiau aiškumo, ką daryti tokiais atvejais. Kartu ir visuomenė neturėtų spėlioti, kaip yra dabar, ar tas Konstitucinio Teismo teisėjas, net jei jis yra anksčiau pasisakęs ar balsavęs dėl bylų, nusišalins, ar nebus labai akivaizdu, kad teisėjas turi nusišalinti, ir tų diskusijų nebus. Manau, tas aiškumas yra gerai. Tai tikrai nėra momentinis projektas.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ryte, kai pirmininkavo V. Mitalas, buvo sutarta, kad šioje salėje nebus meluojama, o štai kolega pasakė tikrą melą. S. Šedbaras Tėvynės sąjungai nepriklauso jau gana daug metų, ketverius, penkerius metus, nėra nei prezidento, nei tarybos, nei jokio valdymo organo narys. Prašyčiau neleisti sakyti melo šioje salėje. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Gerbiama kolegą, prašymas visiems kalbėti korektiškai. Kita vertus, aš negaliu patikrinti Seimo narių sakomų teiginių, nebent būtų pateiktas išrašas iš Teisingumo ministerijos partijų registro.

Kadangi paminėta pavardė, bet paskutinį kartą paminėta, jam duosiu žodį. A. Gedvilas per centrinį mikrofoną.

A. GEDVILAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Neskubu atsiprašyti, nes rėmiausi portalo „Delfi“ informacija. Pasidalinsiu su gerbiama A. Vyšniausku, kad jis žinotų tą patį.

PIRMININKAS. Tęsiame pateikimo stadijos projekto svarstymą. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš gal kiek šviesesniu klausimu pradėsiu. Pirmiausia sveikinu Agnę su gimtadieniu. Man pranešė, kad šiandien jūsų gimtadienis, tai norėčiau jums tokį tikrai nuoširdų palinkėjimą – nebūkite dviveidė. Puikiai pamenu, kaip vienoje iš kadencijų jūs taikėte vieną įstatymą, skirtą man, esu jį pasikabinęs ant sienos. Galbūt neprisiiminsite, bet aš jį puikiai prisimenu. Dabar, gerbiama Agnė, dar vienas įstatymas vienam asmeniui. Tai yra akivaizdu, visi čia suprantame. Nors jūs kaip teisininkė visuomet sakydavote, kad negalima nei tyrimo, nei įstatymo vienam asmeniui dedikuoti ir proginių įstatymų kepti. Kaip dėl to dviveidiškumo, gerbiama Agnė?

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Man atrodo, kolega, praeitoje kadencijoje jūs nebuvote toks svarbus arba bent jau aš neatsimenu, kad būtų dėl jūsų koks nors vienas įstatymas rengiamas. Bet, matyt, jūs pats sau jaučiatės gana svarbus, tuo aš labai džiaugiuosi, nes kiekvienam politikui tą savo svarbos pajautimą kartais reikia turėti. Tai jūs ir pademonstravote.

Bet žiūrint į antrąją jūsų klausimo dalį, jūs, matyt, kaltinate Europos Komisiją. Europos Komisija buvo tas subjektas, kuris pasakė, kad Lietuvoje kyla grėsmė politizuoti Konstitucinį Teismą. Šiuo atveju Komisija vertino tiek konkrečias aplinkybes, tiek ir reguliavimą, kuris neįtvirtina atšalimo arba nusišalinimo pareigos. Šiuo atveju aš tą vienų metų atšalimo laikotarpį suformuluoju ir, kaip minėjau, yra gana daug žmonių, kurie ir šiuo metu dirba politikos srityje ir kurie formaliai atitiktų reikalavimus dėl to dešimties ar kiek metų stažo tapti Konstitucinio Teismo teisėju, ir tokiu atveju tie žmonės taip pat gali pretenduoti. Kas galėtų paneigti, kad socialdemokratų valdančioji dauguma kitoje kadencijoje nesugalvos savo tikrai žinomų ir puikių politikų teisininkų

deleguoti į Konstitucinį Teismą? Tai būtų taikoma lygiai taip pat ir jiems, būtų taikoma ir Prezidento patarėjams, ir visiems kitiems. Manau, yra normalu demokratinėje visuomenėje turėti universalias taisykles, o ne elgtis be taisyklių taip, kaip gyvename dabar, ir sulaukti Europos Komisijos tikrai labai nemalonių pastabų. Jūs visą laiką linksniuojate, kad Vengrija, Lenkija sulaukia, bet, deja, pasirodo, sulaukėme dėl teisės viršenybės pastabų ir mes būdami čia, Lietuvoje. Reikia ištaisyti, kad tos pastabos nebūtų kartojamos.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prieš suteikdamas žodį norėčiau paprašyti visų, kad kalbėtume korektiškai, neišsakytume diagnozių, nekonstatuotume faktų, kurių nėra konstatuota niekur, jokiose išvadose, ir drauge neprimestume kam nors kokių nors etikečių.

Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, na, turbūt prieš tai klausiamam kolegai reikėtų pasižiūrėti į veidrodį dėl dviveidiškumo – turbūt išvystų net tris savo atvaizdus, ne tik du veidrodyje, iš įvairių pusių galbūt net ir keturis. Iš praktikos jau nuo 2000 metų stebiu, kai jūsų buvo dar tik devyni Seime tais metais po absoliučios daugumos, taip jau atsitinka ir būtent dėl to dviveidiškumo greičiausiai.

Mano klausimas būtų toks: Lenkija ir Lietuva linksniuojama Europos Komisijoje. Vieni Konstitucinį Teismą pasistatė į kampa, o antri elgiasi išmintingiau: tiesiog deleguoja iš savo gretų, iš savo partiečių, iš savo frakcijos, iš parlamento asmenis ir taip bando ne nustumti Konstitucinio Teismo, o tiesiog jį prisijaukinti. Tai kuris, jūsų manymu, yra labiau toks pažengęs būdas užvaldyti konstitucinę teisę?

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš, matyt, nevertinsiu pažangumo būdo, bet iš tiesų reikia pripažinti, kad Europos Komisija nekonstatavo, kad yra draudžiama buvusiems politikams arba veikiantiems politikams tapti Konstitucinio Teismo nariais, tačiau labai aiškiai pasakė, jog tokiu atveju, kada politikas tampa nariu, turi būti labai aiškūs atšalimo kriterijai, kurie turi būti įtvirtinti įstatyme. Būtent tą teisės viršenybės principo paneigimą ir sukuria faktas, kad tokio reguliavimo įstatyme mes neturėjome. Žinoma, Konstitucinio Teismo įstatymas yra vienas iš seniausių ir mažiausiai keistų teisės aktų, matyt, bet akivaizdu, kad esamos aplinkybės ragina jį keisti ir iš tikrųjų numatyti tas situacijas, kurios galbūt nebuvo numatytos tuomet, kai tas teisės aktas buvo priimamas.

O kad kolegos konservatoriai labai jautriai reaguoja, tai irgi kelia papildomų klausimų, iš kur atsiranda tas jautrumas ir kokios tada mintys buvo deleguojant asmenis į Konstitucinį Teismą.

PIRMININKAS. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Tikrai jautriai reaguojau, nes šaldymas yra dvejopas – tai šaldymas kameroje arba liofilizavimas. Nežinau, kuris čia būdas jums labiau priimtinas, bet galbūt čia mes priimame įstatymą dėl krioterapijos tam tikros sistemos? Mano klausimas: ar Lietuvoje jau visus mes žmones laikome, jūsų terminais šiandien ryto tariant, bukais žmonėmis, kurie nežino patys, kur jie gali supainioti tam tikrus interesus, ir manome, kad turime visas sąmoningumo sąvokas, kur yra žmogaus sąmoningumas, įteisinti įstatymu? O jeigu neturi sąmoningumo, tai tam yra specialiosios tarnybos, kurios visa tai įvertins. Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Kolega, visų pirma Europos Komisiją jūs pulkiate dėl to šaldymo laikotarpio ir jai pasakykite, ir jos neklausykite. Ne pirmas kartas, kai jums Europos Komisijos įspėjimai nėra labai svarbūs. Nekilnojamojo turto mokestis – vienas iš tų pavyzdžių, ką patys išipareigojote, patys nesugebėjote parengti tinkamo projekto ir patys įsistūmėte save į kampa, vėl bandydami dėl visko kaltinti Europos Komisiją. Tai su ja diskutuokite dėl šaldymo laikotarpio. Bet, matyt, Europos Komisija žino, ką daro, sakydama tam tikras pastabas, ir mato bendrą Europos Sąjungos valstybių narių erdvę, kur, kiek bent jau man teko domėtis, tikrai labai nedažnas atvejis, kad veikiantys politikai taptų Konstitucinio Teismo teisėjais. Jeigu įvedame tokią praktiką, nusistatysime taisykles. Nes, žinote, dabar jūs esate valdantieji, ateis kitų metų spalį, jūs jau nebebūsate valdantieji ir kiti turės lygiai tokias pat galimybes.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, jūsų daugiau niekas nenori klausti. Dėl balsavimo motyvų už – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, kad konservatoriams yra būdingi dvejopi standartai, tai akivaizdu. Prisiminkime, kai buvo mintis, atrodo, poną J. Bernatonių praeitoje kadencijoje siūlyti į Konstitucinį Teismą, tai net opozicija tik užkulisuose... valdančioji dauguma tik užkulisuose kalbėjo, dar nebuvo oficialiai pasiūlytas, bet jau konservatorių puolimas buvo milžiniškas, kad taip politizuojamas Konstitucinis Teismas. Dėl S. Šedbaro, be abejonės, viskas gerai, nes tai yra savas, daro įtaką Konstituciniam Teismui. Ir aš esu gerai įsitikinęs, kad jeigu ne S. Šedbaras, tai mano bylos dėl to mygtuko nepaspaudimo, kur pasakė teisės ekspertai, kad nenustatė, kokius atlikau veiksmus, o Konstitucinis Teismas vis dėlto priėmė nagrinėti šią bylą... matyt, spiritizmo seanso metu pasikvietė piktąsias dvasias ir nustatė, kad balsavau. Tai čia tas spiritizmo, man atrodo, tėvas yra Konstitucinio Teismo teisėjas S. Šedbaras, kuris, nors ir nedalyvauja, bet, man atrodo, užkulisuose vadovauja Konstituciniam Teismui. Lygiai taip pat aš galvoju, dėl ko atmetas mano ir 35 Seimo narių kreipimasis į Konstitucinį Teismą, ar jis neprieštarauja Konstitucijai dėl investicijų iš Kinijos kompiuterinei technikai įsigyti, dalyvaujant viešuosiuose pirkimuose, taip pat čia pono S. Šedbaro ranka. Jūs turite savo dvasinį lyderį, tėvą Konstituciniame Teisme, kur priima visus sprendimus, kokie reikalingi valdančiajai daugumai, konservatoriams.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Sutinku su gerbiama kolege tuo klausimu, kad Konstitucinio Teismo teisėjai turi nusišalinti, kai yra galimas interesų konfliktas, kai yra galimas. Bet nesutinku su ja, kad yra įmanoma sudaryti išsamų sąrašą, ir todėl yra jos 5 punktas, kur ir pasakoma: esant kitam, kai yra kitų aplinkybių. Vadinasi, tų aplinkybių sąrašo neįmanoma sudaryti, jį yra gana subjektyvus ir kiekvienam asmeniui gali būti skirtingas.

Štai, tarkime, Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje netgi važiuojant stebėti rinkimų mums tenka užpildyti anketas ir atsakyti į klausimus, ar gali būti interesų konfliktas. Kai kuriose šalyse gali būti interesų konfliktas, bet iš anksto negali sudaryti sąrašo, kokiose šalyse ir panašiai. Tai čia tikrai taip nereikėtų elgtis. Skirtingi teisėjai gali turėti skirtingų aplinkybių, dėl kurių jie gali jaustis neobjektyvūs. Tai mes ir leiskime jiems nusišalinti, tai daro irgi, kai reikia, S. Šedbaras, jam, kiek suprantu, yra skiriamas šis įstatymo projektas. Aš tikrai nesiūlau priimti tokio sąrašo, nes jis nėra išsamus ir negali būti išsamus. O kad reikia nusišalinti, kai yra konfliktas, tai taip yra žinoma ir daroma.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos – aktyvusis A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, sutarėme ir vakariniame posėdyje, kad meluoti negalima. O vėl buvo pameluota. Tai aš noriu ištaisyti šį melą.

Aš esu Seimo paskirtas atstovas Konstituciniame Teisme dėl P. Gražulio apkaltos. Vakar buvau Teisme, buvo posėdis. S. Šedbaras yra nusišalinęs ir tas pats P. Gražulis nieko nei apie S. Šedbarą, nei apie kokius nors panašius dalykus nesakė. Tiesiog atsistojo, apsižliumbė ir išėjo. Man atrodo, jeigu kolega normaliai dalyvautų posėdžiuose, gintųsi, o ne tik Seime darytų šou, tai ir mažiau meluotų.

PIRMININKAS. Konstituciniame Teisme nėra tiesioginės transliacijos. Per šoninį mikrofoną paminėtas P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš pirmiausia noriu paklausti Eligijaus Masiulio: ar tu kalbėjai kaip krikščionis demokratas, ar kaip ateistas? Eligijaus. Ne Eligijaus – Kęstučio Masiulio: kaip krikščionis demokratas ar kaip komunistas ateistas? Tai tu visą laiką turi pasakyti priėjęs prie mikrofono...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prašyčiau *ad hominem* argumentų nevartoti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Kodėl?

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ar galima šitam chamui vieną kartą... Noriu atsakyti. Gražuli, aš vieną kartą jums į jūsų chamizmą atsakysiu. Taip, dabar, vieną kartą dabar ir atsakysiu. Mes visi, taip pat ir jūs, gyvenome Sovietų Sąjungoje, kai fasadiniai dalykai labai skyrėsi nuo dvasinių dalykų. Aš, mano vaikai visi krikštyti, santuoka sudaryta Bažnyčioje, esu susituokęs, neišsiskyres, vaikų patvoryje niekam neužtaisinėju. Žinokite, nbandykite tapti mano kunigu ir aš pas jus išpažinties neisiu. Taigi šitam chamui daugiau neduokite žodžio.

P. GRAŽULIS (MSNG). Pirmininke, kodėl jūs mane nutraukėte ir davėte žodį šitam ponui ar komunistui, ar ateistui (...)?

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš jūsų prašiau elgtis korektiškai, kalbėti korektiškai.

P. GRAŽULIS (MSNG). (...), o ne jūs man pasakysite, ką aš turiu kalbėti.

PIRMININKAS. Aš jums pasakysiu, ką jūs turite kalbėti. Jūs negalite vartoti *ad hominem* argumentų puldami žmogų be jokio teisinio pagrindo. (*Balsai salėje*) Žodžio jums dabar nesuteiksiu. (*Balsai salėje*)

Kitas darbotvarkės klausimas. Atsiprašau. Ministrė Pirmininkė prie mikrofono.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš turiu mažą repliką, jina ne *ad hominem*, bet manau, kad vis dėlto tikslumo dėlei turėtų čia nuskambėti. Ponia, stovėjusi tribūnoje, labai kandžiai pasisakė apie dabartinės daugumos gebėjimus įgyvendinti Europos Komisijos rekomendacijas, be kita ko, nekilnojamojo turto mokesčio srityje. Aš tik noriu priminti, kad tos rekomendacijos yra tokio senumo, kad ir buvusi Vyriausybė tikrai turėjo visas galimybes jas įgyvendinti, bet kažkodėl to nepadarė. (*Balsai salėje*)

14.23 val.

Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1848 (svarstymas)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1848. Svarstymo stadija. Pranešėja – I. Haase, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkė. (*Balsai salėje*) Buvo paskelbtas kitas klausimas. (*Balsai salėje*) Prašom netriukšmauti. (*Balsai salėje*)

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Aš norėčiau pradėti pristatyti mūsų, kaip pagrindinio komiteto, išvadą dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1848. Teisės ir teisėtvarkos komiteto sprendimas ir pasiūlymai yra projektą atmesti, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Teisės departamentą pateiktas pastabas. Balsavimo rezultatai: 6 – už, prieš – 3, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti, diskusijoje dalyvauti taip pat nėra norinčių. Balsuosime, kaip ir dėl ankstesnio projekto, kai bus balsavimo langas. Preliminariai jis numatytas 16 val. 15 min.

14.24 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2426(3) (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2426(3). Pateikimo stadija. Pranešėja – R. Tamašunienė. Prašom, kolege.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū, pirmininke. Mieli kolegos, teikiu patobulintą Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Planuoju ir raginu jus pakeisti proporcijas, skiriant didesnę dalį, tai yra vietoj 33–40 %, savivaldybės vietinės reikšmės keliams, mažinant atitinkamai valstybinės reikšmės kelių dalį iki 60 %.

Taip pat vis dėlto siūlau rezervą, kuriuo disponuoja Susisiekimo ministerija, atrinkdama neva valstybei svarbius objektus. Galbūt jie tokie ir yra, nes yra tokie kriterijai, bet ta lėšų suma formuojama būtent iš savivaldybės dalies Kelių priežiūros programos finansavimo ir tik aštuonios savivaldybės šiais metais galėjo pasinaudoti ta suma, kuri formuojama visų savivaldybių sąskaita.

Siūlau dar atsižvelgti į mano argumentą, kad vis dėlto paskutiniu metu Lietuvos automobilių kelių direkcijos gebėjimai įgyvendinti suplanuotus projektus... įgyvendinama labai vangiai, konkursai neįvyksta nei projektavimo darbų, nei juo labiau darbų atlikimo. Manau, kad savivaldybės netgi tuos kelius, kuriuos planuoja kartu su Kelių direkcija, ir tai yra rajoninės, krašto reikšmės arba net valstybinės reikšmės keliai, einantys per miestus, miestelius ir esantys tragiškos išties būklės, galėtų sparčiau revizuoti kartu sudarydamos bendradarbiavimo sutartis. Tai iki šiol taip ir vyksta, tik pirmoji iniciatyva yra ne Kelių direkcijos. Manau, kad taip būtų efektyvesnis

kiekvienų metų finansavimo programos įgyvendinimas. Tas proporcijas, noriu pabrėžti, aš siūlau pakeisti pagal esamą biudžetą, koks jis bus šiais metais. Be abejo, dabar yra tokia diskusija ir pasiūlymai iš komitetų didinti patį fondą. Mano skaičiavimai yra pateikti pagal buvusių biudžetinių metų skaičiavimą. Prašau palaikyti ir suteikti galimybę savivaldybėms.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ačiū posėdžio pirmininkui už didelę malonę, kad leido nors paklausti. Gerbiama pranešėja, tų proporcijų skirstymas – ar 30 % ir 70 %, ar 40 % ir 60 %, na, tai gal šiek tiek pagerintų kaimiškų kelių būklę, bet apskritai kelių būklė, net ir magistralinių, blogėja, tiltai griūva.

Štai šiandien skaitau internetiniame portale, kad lenkai nuo Lietuvos sienos iki pat Vokietijos jau atidarė magistralę. Taip pat čia rašoma, kad 160 mln. niekam nežinant Vyriausybė sumažino keliams. Tai ar nereikėtų geriau siūlyti, kad apskritai finansavimas būtų didinamas keliams? Yra būtina tai daryti, nes mūsų kelių būklė nuolat prastėja. Ypač prieš kaimynus lenkus mums didžiulė gėda.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Na, pirmiausia, mano vertinimu, iš tiesų Lenkija pasinaudojo buvusio Europos Sąjungos finansavimo laikotarpio teikiamomis galimybėmis, maksimaliai išnaudojo jas savo, kaip logistinės šalies, infrastruktūrai gerinti. Tai mes matome kiekvienas, nuvykęs į Lenkiją. Iš tikrųjų tie didieji projektai įgyvendinti, kalbant apie automagistralinius kelių, bet taip pat vaivadijos turėjo tokius krepšelius ir taip pat vietos keliai iš tiesų yra labai gerai sutvarkyti, juo labiau kad ir ūkininkai, kuriems reikalingi infrastruktūros gerinimo darbai, taip pat sulaukia dėmesio. Bet tai buvo bendra valstybės politika infrastruktūros gerinimo srityje.

Kalbant apie mūsų ir mūsų šių metų galimybes, tai yra iniciatyvas. Kiek žinau, mūsų Ekonomikos komitetas yra pateikęs siūlymą padidinti bendrą krepšį, skirtą Kelių priežiūros ir plėtros programai finansuoti, ir komitetas pritarė. Kiti komitetai, papildomi komitetai, taip pat pritarė tai idėjai, belieka sulaukti tokio pat vertinimo, pritarimo ir analizės, nes tai gyvenimo kokybės gerėjimas, verslo plėtros gerėjimas, infrastruktūros ir išvis valstybės įvaizdžio gerėjimas kalbant apie kelių infrastruktūrą. Labai palinkėčiau Biudžeto ir finansų komitetui vis dėlto rasti tuos sprendimus, kurių visi laukia. O padidėjus bendram finansavimui, padidėtų ir programos dydžiai. Pakeitus proporcijas, jeigu mes vis dėlto pabrėžiame, kad mūsų regioniniai keliai, savivaldybių keliai, šaligatviai, tai, ko labiausiai reikia žmonėms, yra prastos būklės, tai duoti savivaldybėms įgyvendinti tuos projektus perskirstant finansavimą.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tikrųjų dėl 40 % maždaug aišku, norint perimti dalį lėšų iš magistralinių, kitų kelių, kurių būklė taip pat nėra labai gera, bet dėl 9 %, tai jie paprastai yra derinami su savivaldybėmis, savivaldybėse sustatomos tam tikros eilės, prioritetai ir iš tikrųjų tai vis tiek tampa kaip ir tam tikras savivaldybės interesas. Tai kodėl tą panaikinti ir būtinai permesti viską, kur iš tikrųjų nueis... Na, tie visi tarpiniai keliai, kurie svarbūs ir kurie bendruomenei nemažai kelia rūpesčių, ir kur raštus gauname, taip pat yra tvarkomi. Tai kam pa-
imti 9 %?

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Nepaimti tų 9 %. Sutarkime, ten yra parašyta, kad tai yra vietinės reikšmės kelias, kuris tampa valstybinės svarbos objektu. Jeigu jis svarbus objektas valstybei, pavyzdžiui, kaip Klaipėdos prospektas, tai turėtų būti finansuojamas iš to krepšelio arba papildomai atskira eilute tokiems objektams, kurie, mes sutarėme, svarbūs visai valstybei. Dabar tik aštuonios savivaldybės turi tokius objektus ir aštuonios savivaldybės gavo tą finansavimą, o sudaromas tas 9 % krepšelis visų savivaldybių sąskaita, kur ir taip tas, sakykime, finansavimas niekaip netenkina savivaldybių poreikio. Tai aš nelabai suprantu tos logikos, kodėl formuojamas tas 9 % rezervas būtent iš savivaldybių. Galbūt pateikite pasiūlymą ir suformuokime tuos 9 % iš 67 % arba, kaip aš siūlau, iš 60 %, skiriamų valstybinės reikšmės keliams. Jeigu mes norime pabrėžti, kad būtent šitiems objektams reikia papildomo dėmesio.

Taip pat noriu priminti, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija taip pat turi fondą, kur irgi papildomai skiriama infrastruktūros vystymui pritraukiant verslą, ir ten taip pat nustatyti kriteri-

jai, kur ne visos savivaldybės, o tos, kurios turi LEZ'us, arba tos, kur planuojamos ir jau valstybės nukreipiamos investicijos į tam tikrą savivaldybę, kai irgi tik išskirtinėmis sąlygomis ir išskirtiniais kriterijais surinkusios tam tikrą balų skaičių, gali pretenduoti. O aš kalbu apie visų savivaldybių infrastruktūros gerinimą ir tų pačių žvyrkelių asfaltavimą, kur taip pat nebeturime tos atskirosios programos.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš noriu jūsų pasiteirauti, gal jūs turite duomenis, ar visos savivaldybės maksimaliai renka infrastruktūros plėtros mokestį, kurį panaudoja tam, kam reikėtų, tarkime, keliams ir panašiai, ar vis dėlto nėra taip, kad daug kas nelabai ten ir renka, kas tik minimumą ir panašiai? O mes rūpinamės...

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mano žiniomis, dar nėra savivaldybių, kurios nėra įvedusios infrastruktūros mokesčio. Reikia tai suprasti, kad mes užkrauname papildomą finansinę naštą su infrastruktūros mokesčiu naujakuriams, tai yra jaunoms šeimoms, kurios tiesiog moka už norą turėti savo namus. Tas infrastruktūros mokestis yra skirtas tam, o ar jie sulauks to kelio, tai labai didelis klausimas, nes šie pinigai panaudojami savivaldybės poreikiams. Todėl tas infrastruktūros mokestis nukeliauja taip pat ir vandentvarkos projektams, apšvietimo projektams ir taip toliau, nebūtinai koncentruojasi, sakykime, į tą vietovę, kur šiuo metu vyksta didžiausia plėtra. Tas mokestis yra, visos savivaldybės jį renka nusistačiusios savo procentinę išraišką, kai kurios diferencijavusios pagal gyvenamąsias teritorijas. Mano žiniomis, visi renka, bet vis tiek signalas iš visų savivaldybių yra vienodas, kad nepakanka lėšų, juo labiau kad projektai, infrastruktūros projektai, yra labai labai pabrangę, infliacija taip pat padarė didelį neigiamą poveikį šiai sričiai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, jūsų paklausė visi norintys Seimo nariai.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Labai prašau palaikyti ir bent kurį laikotarpį daugiau tenkinti savivaldybių...

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų už – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami Seimo nariai, tai yra labai aktuali tema. Šiandien ne tik vietinių, bet ir magistralinių kelių būklė nuolat blogėja. Mes tą matome. Pažiūrėkite, prieš porą metų buvo investuotos milijoninės sumos į magistralę Vilnius–Kaunas aiškinant, kad štai bus ruožas, kuriame važiuosime 130 kilometrų... ir ilgai ilgai jo nereikės remontuoti. Nepraėjus geriems metams vėl yra remontai, vėl kelias remontuojamas. Darbų kokybė yra prasta, pinigai išmetami. Aš sakau, žiūrėkite, Lietuva investuoja į trikojus, į sekcijinius, į „gulinčius policininkus“, o į kelius neinvestuoja, bando susirasti kažkokių papildomų pajamų už baudas. Tiesiog jau gėda prieš kitas kaimynines šalis. Dar ne tik tai – siaurina gatves, stato žiedus, kur nepravažiuoja sunkioji technika, išlaužo įvairiausias trinkeles, sudėtas tuose žieduose.

Kartais, kai pažiūri į tuos naujus projektus, tai matai, kad tai yra pinigų išmetimas į balą. Nei vieno žingsnio, nei vieno metų į priekį projektuose nėra numatyta. Tuo tarpu, jūs pažiūrėkite, magistralėje Klaipėda–Kaunas paliktas ruožas trečiai vėžei, prieš 40 metų daryta. Štai koks buvo mąstymas projektuojant! O dabar suprojektavo ir iš naujo reikia projektuoti ir statyti kelius. Didinkime finansavimą ir nedarykime gėdos Lietuvai su šitokia kelių būkle. Dabar nuvažiuoti iš Kauno į Prienų neįmanoma, iš Vilniaus į Marijampolę neįmanoma. Visur sekcijiniai, po 70 nustatytas greitis. Atsipeikėkime ir tikrai skirkime didelį dėmesį keliams.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia tokios karštos diskusijos, atrodo, kad po jų kažkaip atsiras daugiau lėšų keliams apskritai. Čia girdėjau aimanų, kad štai Lenkijoje magistraliniai keliai puikūs, o pas mus, deja, ne. Iniciatorė siūlo iš valstybinės reikšmės kelių finansavimo dar gerą gabalą nurėžti ir atiduoti savivaldybėms. Tai kažin kaip mes tada pasivysime tuos geruosius Lenkijos kelius? Taip pat kita nuostata, manau, irgi nepriimtina. Vis dėlto yra tas (sąlyginai galima vadinti) rezervas, per kurį galima sukcentruoti lėšas, užbaigti svarbiausius savivaldybių didžiausios reikšmės projektus, o ne pabarstyti kiekvienai savivaldybei po trupučiuką. Tokiu atveju svarbūs projektai bus labai ilgai vykdomi, kol bus pabaigti.

PIRMININKAS. Kolegos, dėl šio projekto, kaip ir dėl visų kitų, balsuosime numatytu laiku.

14.39 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2162(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2163(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2164(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2336 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2162(2), pateikimo stadija. Pranešėjas – D. Griškevičius. Taip pat lydimasis – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke.

PIRMININKAS. Atsiprašau, ir dar du – Socialinio draudimo bei Užimtumo įstatymai.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Kaip ir gerai atkreipėte dėmesį, pristatysiu kaip vieną klausimą, nes tai yra susiję keturi įstatymų projektai.

Pagrindinė šio įstatymo mintis yra vis dėlto turbūt sutvarkyti tam tikrą socialinę nelygybę. Kaip žinote, artėja treji rinkimai ir kitais metais vėl reikės piliečių išitraukimo, kad jie galėtų atlikti ir užtikrinti demokratinius, teisingus procesus mūsų valstybėje. Jie dirbs rinkimų komisijose, apygardose, apylinkėse. Tačiau susidaro... Kaip žinote, kadangi rinkimuose tikrai kiekvienas dalyvavote, žinote procesus, atsitinka taip, kad partijos arba kitos institucijos, kurios gali tą daryti, skiria atstovus ir kviečia piliečius išitraukti į tų komisijų veiklą. Tačiau kiekvienai partijai rodo, kad surasti norinčių dirbti rinkimų komisijose vis sunkiau, nes atlygis yra ne toks ir didelis, atsakomybė tikrai didžiulė, todėl vis susiduriama su didesnėmis problemomis pritraukiant žmones.

Viena iš priežasčių irgi yra tokia paradoksali, kai žmonės, kurie galėtų skirti to papildomo laiko ir atlikti trumpuoju laikotarpiu vykstančius procesus, negali dirbti tose rinkimų komisijose ir gauti atlygį. Kitaip tariant, gali dirbti, bet jeigu dirba, praranda jiems priklausančias socialines išmokas. Kalbu konkrečiai apie nedarbo išmoką gaunančius, taip pat priešlaikinėje pensijoje esančius arba gaunančius tą vadinamąją pareigūno ar kariškos pensiją.

Pasiūlymo esmė yra ta, kad būtų daroma tam tikra išimtis, nes pati valstybė kviečia padėti įgyvendinti demokratinius procesus, kad tų gaunamų pajamų neapskaičiuotų ir kad žmonės, kurie dirbtų būtent tose komisijose, nenukentėtų finansiškai. Turbūt pastebėjote, kad Teisės departamento išvada buvo tokia gana skeptiška ir jie mąsto, kad galbūt tai prieštarauja Konstitucijos 29 straipsniui dėl lygiateisiškumo principo. Tai atkreipiu dėmesį, kad tikrai kiekvienas Lietuvos pilietis gali, norėdamas dirbti, aplikuoti į tą komisiją ir dirbti joje. Tai, man atrodo, čia tikrai to pažeidžiamumo principo nėra.

Antras dalykas. Tikrai ačiū Teisės ir teisėtvarbos komitetui, kuris, gavęs šią departamento išvadą, svarstė šį klausimą ir pripažino, kad jie irgi nemato vis dėlto tos prieštaravimo Konstitucijai grėsmės.

Dėl to, aišku, šiandien turiu galimybę šį klausimą jums pristatyti. Bet esmę, man atrodo, supratote. Tikrai mes ne su vienu iš jūsų diskutavome jau kurį laiką. Tai su kolegomis T. Tomilinu ir A. Petrošiumi teikiame šias pataisas, siekdami iš tikro dar labiau įtraukti žmones. Galų gale tie, kuriems labiausiai turbūt tuo metu reikia tų pačių finansinių galimybių, kad jie galėtų galų gale dirbdami darbą ir užsidirbti papildomai, nes, kaip minėjau, labiausiai nukenčia socialiai pažeidžiamiausia grupė.

Turbūt netgi vieną asmeninį pavyzdį irgi privalau pasakyti. Kai irgi rinkime savo atstovus į rinkimų komisijas, žmogus, ne vieną kartą dirbęs tose komisijose ir buvęs net ir komisijos pirmininku, sutiko, davė sutikimą dalyvauti toje komisijoje, tačiau prieš pat tvirtinimą paskambino, kad negali dirbti toje komisijoje, nes praėjusią savaitę neteko darbo ir dėl to, natūralu, netektų išmokos. Tai štai tokie, atrodo, konkretūs pavyzdžiai tikrai sudaro daug problemų. Nekalbant jau apie tuos atvejus, su kuriais irgi daug kas esate susidūrę, kai žmonės, nežinodami vis dėlto iki galo to proceso, dalyvavo, dirbo, gavo uždarbį už tą praleistą laiką, tačiau vėliau nustebė, nes pamatė, kad negavo jiems priklausančios socialinės išmokos dėl to, kad gavo pajamų. Tai štai tokia

situacija ir manau, kad mes galime tikrai išspręsti šią situaciją, juo labiau kad tai papildomų lėšų biudžete tikrai nepareikalaus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, na, iš tiesų turbūt tas įstatymas nukreiptas daugiau į tuos asmenis, kurie gauna tam tikrą socialinę paramą. Tai vis dėlto galbūt reikėtų pasižiūrėti į kitus, kurie galbūt galėtų dirbti, tačiau jų netenkina tos pajamos, kurias gauna, arba tam tikros sąlygos. Ypač žmonėms, kurie galbūt valstybės tarnyboje dirba, vėlgi, kad nepersekiotų, kad iš tikrųjų būtų sudarytos tam tikros galimybės išeiti iš darbo, būti ir galbūt netgi kitais būdais kompensuoti. Pavyzdžiui, iš tikrųjų galbūt suteikti kokią nors laisvą dieną už darbą komisijose ir taip toliau, nes nežinau, ar tikrai remiamais žmonėmis mes galime užpildyti tas komisijas. Komisijose taip pat reikia tam tikrų energingų žmonių, kurie galėtų dirbti. Be to, yra 29 straipsnis. Šiuo metu net ir asmenų, turinčių 3 hektarus žemės, įskaitomos pajamos ir jie negauna tų išmokų. Suprantu, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas paaiškino, bet galbūt vis dėlto reikėtų eiti kitu keliu.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš sakau, dabartinis teisinis reguliavimas nedraudžia jūsų įvardintiems valstybės tarnautojams dirbti rinkimų komisijose. Dažnu atveju, jeigu pasižiūrėtumėte, tie žmonės, kurie dabar yra įvairūs komisijų darbuotojai, ir yra valstybės tarnautojai, tiesą sakant. Kaip žinote, administracijos direktoriaus įsakymu kai kurie savivaldybių pareigūnai irgi yra skiriami, aišku, jeigu nori papildomai užsidirbti, dalyvauja tose komisijose. Dažnu atveju tikrai pavyksta suderinti. Bet, kaip minėjau, dėl to ir teikiame su kolegomis šį pasiūlymą, kad matome tam tikras spragas, kur galbūt tai yra potenciali galimybė. Sakau, žmonės nori dirbti, nori užsidirbti, o ne gauti pašalpą, bet tuo pačiu išeina toks paradoksas, kad norintiems dirbti ir užsidirbti mes sakome – žinote, jeigu gauni išmoką, tai nedirbk toliau ir gauk išmoką. Man atrodo, tą situaciją mes ir siūlome taisyti.

PIRMININKAS. Jūsų klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Sako, labai geras projektas, tik aš pacituosiu tai, ką jūs rašote, ir paklausiu. Pajamos, gautos už darbą, į asmens pajamas neįskaitomos. Tai jos pajamos ar ne pajamos?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Čia yra būtent su vienu iš tų keturių įstatymų susijęs dalykas. To žmogaus, gaunančio pajamų dirbant rinkimų komisijoje, tos gautos pajamos nebūtų įskaičiuojamos būtent ta tvarka, dėl kurios jisai netektų jam priklausančios socialinės išmokos. Kaip pavyzdys, beje, mes tokių turime, tie patys vadinamieji vaiko pinigai. Tai yra lygiai tokios pat pajamos, kurios nėra pajamos.

PIRMININKAS. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Na, tikrai pati idėja nėra bloga, galima pritariti, o dėl tų pajamų sampratos ar reguliavimo galima ištaisyti ir komitete.

Mano klausimas būtų toks. Ar vis dėlto nereikėtų atskirti eilinių komisijų narių, apylinkių komisijų narių ar net apygardų komisijų narių ir apygardų komisijų pirmininkų? Kodėl? Apygardų komisijų pirmininkai realiai dirba beveik visą rinkimų kampanijos laikotarpį, tai yra 6 mėnesius gauna, sakykime, normalias, dideles pajamas. Jiems taikyti tokią lengvatą galbūt būtų prabanga. Ar sutiktumėte su tuo, kad tvarkant tą įstatymą komitete reikėtų apsvarstyti dėl apygardų komisijų pirmininkų? Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą, manau, gana taiklų. Pirminis, beje, teikimas irgi buvo platesnio pobūdžio. Vis dėlto diskutuodami su Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariais ir matydami Teisės departamento pastabas šiek tiek jau koregavome įstatymą, nes išbraukėme būtent Vyriausiojoje rinkimų komisijoje dirbančius žmones, čia buvo šiek tiek irgi turbūt ne iki galo pagalvota. Jau atsižvelgėme.

O dėl jūsų pasiūlymo. Aš manau, svarstant komitetuose ir kitose stadijose tą tikrai galima būtų vertinti, teikti papildomas pataisas ir dėl šito varianto diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, jūsų paklausė visi, kurie norėjo paklausti. Dėl balsavimo motyvų – T. Tomilinas už. Įdėkite kortelę, gerbiamas kolega.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, pabandysiu tokiu netikėtu kampu paargumentuoti, kodėl svarbu balsuoti už šį įstatymo projektą. Tą techninę pusę, kad tiesiog nesurenka komisi-

jų, kad kartais sunku partijoms rasti komisijos narių, galima išspręsti didesniu finansavimu, na, šiaip ne taip tos komisijos susirenka. Tačiau jeigu mes pažiūrėtume plačiau ir pagalvotume apie tai, kad apskritai mūsų pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis šlubuoja Lietuvoje, gana mažai į politines partijas įsitraukusių žmonių. Man ilgai teko galvoti, turint patirtį su buvusia partija, kas gi atitrauktų žmones nuo įvairiausių sąmokslų teorijų, nuo įvairiausių net tokių radikalizmų? Šiandien mes daug kalbėjome apie tai, ką gali Seimo narys kalbėti, ko negali, vis dėlto ta politikos radikalizacija, populizmo plitimas yra didelė problema. Vienas iš sprendimų yra, ypač kai žmonės, pavyzdžiui, siūlo ten Seimą paleisti ar vien tikrai vienmandates padaryti, sąrašus panaikinti, Seimo narius nori tiesiogiai rinkti, daug tokių populistinių pasiūlymų yra, tai vienas iš tokių gerų vaistų yra, kai žmogus ne tik dalyvauja balsavimuose kartą per dvejus metus, bet pats dalyvauja būtent rinkimų procese: pats skaičiuoja balsus, pats pamato, kaip jie skaičiuojami, pats pamato tą demokratiją iš vidaus. Tai yra geriausias vaistas nuo bet kokio radikalizmo, nepasitikėjimo Seimu ir panašiai. Kai žmogus vieną kartą dalyvauja, jis niekada nebebus radiklios partijos šalininkas. Mano tokia teorija. Galbūt tai yra tik hipotezė, bet aš siūlau iš to taško žiūrėti pagalvoti, nes jūs ieškote sprendimų, kaip padidinti pasitikėjimą parlamentinėmis partijomis, kaip sumažinti žmonių nepasitenkinimą demokratija, kaip ji veikia Lietuvoje, tai čia yra konkretus sprendimas, konkretus vaistas.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų A. Vyšniauskas – prieš.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš pradėčiau nuo kritikos kolegai. Įstatymo projektas užregistruotas beveik prieš metus. TTK dėl prieštaravimo Konstitucijai jį apsvarstė šių metų sausio mėnesį, o pateikimą turime tikrai dabar. Tai, gerbiama opozicija, kodėl neįtraukėte tokio svarbaus projekto daug anksčiau? Vienas dalykas.

Kitas dalykas. Kalbėdamas apie paties projekto esmę, manau, kad kolega tikrai palietė labai svarbius dalykus. Ypač atkreipčiau dėmesį į dvi kategorijas žmonių, tai tie žmonės, kurie gauna išankstines pensijas, dažnai ypač regionuose tai yra dar labai aktyvūs net ir politiškai, ir apskritai visuomeninėje veikloje aktyvūs žmonės, kurie tikrai gali dirbti komisijose, yra ne kartą dirbę, bet dėl išankstinės pensijos gavimo jiems yra užkertamas kelias eiti šias pareigas. Aš pats savo apygardoje žinau bent trejetą žmonių, kurie pagal dabartinę tvarką negalėtų kituose rinkimuose dirbti, nors daug metų dirbo komisijose.

Kitas dalykas – kariai ir pareigūnai. Manau, kad ypač policijos pareigūnų žinios, patirtis, teisinis išmanymas, išmanymas, kaip dirbti su žmonėmis, kurie galbūt ateina agresyvesnės būklės, neblaivūs ir panašiai į apygardų komisijas, yra labai svarbu, todėl pareigūnų, buvusių pareigūnų, eliminavimas iš sistemos yra labai blogai. Dėl to, nors esu užsirašęs kalbėti prieš, tačiau labai entuziastingai palaikau, kolegos, šitą pateiktą projektą ir siūlyčiau balsavimo metu pritarti bendru sutarimu. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, prašome negudrauti užsirašant kalbėti dėl motyvų, nes iš esmės girdėjome du pasisakymus už. Repliką, kiek suprantu, – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Nors ir gudrauju, bet aš vis dėlto atsakysiu į nuskambėjusį klausimą, dėl ko tik dabar. Tiesiog buvo tikrai ir su gerbiamu Juliumi Razma derinta, siūsta, bet ir anksčiau... (*Balsas salėje: „Jurgiu!“*). Jurgiu, atsiprašau. Tačiau, kad ir kaip ten būtų, jūs matote, kadangi liečia Socialinės paramos įstatymą, kadangi paketas didelis, ten yra apskritai daug pasiūlymų, reikėtų didelį paketą visą traukti pagal Statutą, tai tiesiog nebuvo laiko, kaip įtraukti, vietos, tai tada ačiū socialdemokratams ir Mišriai Seimo narių grupei, kad rado savo darbotvarkėje laiko ir taip mes ateiname ir klausiamo. Bet turbūt čia tiesiog tikrai atsakau, ko dėl galbūt užtruko šiek tiek laiko.

14.54 val.

Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3103(2) (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kitas projektas, tiksliau, vėl projektų paketas. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, vienas. Kitas negali būti pateiktas, nes buvo priimtas prieš dvi savaites ir, norint jį pa-

teikti, reikia ne mažiau kaip 29 Seimo narių parašų. Taigi, Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3103(2). Pateikimo stadija. Pranešėjas – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, užregistravau įstatymo pataisą, remdamasis Konstitucijos 26 straipsniu. Jame rašoma: „Tėvai ir globėjai nevaržomi rūpinasi vaikų ir globotinių religiniu ir doroviniu auklėjimu pagal savo įsitikinimus.“ Dabar yra priimta Vyriausybės Gyvenimo įgūdžių programa ir ten yra dalis apie vaikų seksualizaciją. Manau, kad ta nuostata prieštarauja Konstitucijai, ką tik paskaitytam Konstitucijos 26 straipsniui. Šiandien tėvai patys gali pasirūpinti vaikų doroviniu ir seksualiniu ugdymu, o jeigu jie mato, kad jiems nepakanka gebėjimų, patys gali pasikviesti kokius nors, kaip sako, ekspertus arba pedagogus, kurie paaiškintų jų vaikams tai, ko jie nesugeba, ir tai, ko, jų manymu, tėvų manymu, reikia vaikams. Aš pasirėmiau tuo matydamas Lenkijos patirtį. Lenkijoje buvo priimtas toks įstatymas, kad įvairiausiomis programomis rūpinasi ir jos negali būti dėstomos, ypač dorovinio pagrindo, be mokyklos mokytojų tarbos sutikimo. Bet, nepaisant to, vis tiek buvo einama į mokyklas, dėstomos įvairiausios genderistinės ideologijos ir tėvai nesugebėdavo sukontroliuoti. Todėl Lenkijoje irgi buvo priimtas įstatymas, draudžiantis bet kokią vaikų seksualizaciją ir seksualinį švietimą.

Šiandien, deja, reikia pripažinti, kad nėra jokio kito seksualinio vaikų švietimo, išskyrus genderistinį homoseksualistinį auklėjimą. Aš noriu pasakyti... Jau šiandien kalbėjau iš tribūnos, yra pateikti oficialūs duomenys – Jungtinėse Amerikos Valstijose per dešimt metų dešimt kartų padaugėjo homoseksualų. Ir tai ne prigimimo klausimas, nes jais negimstama, tai yra auklėjimo pasekmė. Jeigu man nuo pat vaikystės būtų aiškinę, kad seksualiniai santykiai tarp vyro ir vyro, moters ir moters yra tas pats, aš šiandien nežinau, koks būčiau buvęs. Todėl, manau, tai yra atsakingas reikalas ir prašau jus pritarti šitai įstatymo pataisai bent po pateikimo. Vėliau svarstykime, nes eina didelė moralinė griūtis mokyklose, visur bandoma luošinti vaikus.

Kitas dalykas, jūs prisiminkite, kai narkotikai nebuvo legalizuoti, bet buvo pateikti įstatymų projektai dėl narkotikų legalizavimo, kokias pasekmes darė mokyklose. Jau prakalbo teisėtvarkos institucijos, prokuratūra. Stabdykite šitą propagandą, nes didžiulis narkotikų vartojimo proveržis mokyklose – štai kokias davė didžiules pasekmes. Šiandien mes skaitome, kad beveik kiekvieną savaitę į reanimaciją ar kur išvežami vaikai dėl to, kad vartojo narkotikus. Manau, kad ir šitą seksualizaciją reikia stabdyti. Mes esame krikščioniška šalis – vadovaukimės ugdydami ir ruošdami gyvenimui vaikus ir moksleivius krikščioniška pozicija, o ne genderistine pozicija, kuri griauja pamatines krikščioniškas vertybes. Tikiuosi, kad bent jau krikščionys demokratai arba krikščionių demokratų dalis Seime pritaris šiam įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš jau prašiau jūsų elgtis korektiškai ir nesakyti netiesos. Kada Lietuvoje buvo legalizuoti narkotikai, gerbiamas kolega?

P. GRAŽULIS (MSNG). Prašom nekomentuoti.

PIRMININKAS. Jūs savo teiginiais...

P. GRAŽULIS (MSNG). Jūs turite teisę paklausti...

PIRMININKAS. Jūs savo teiginiais menkinate Seimo reputaciją.

P. GRAŽULIS (MSNG). ...aš tada jums atsakau iš šitos tribūnos.

PIRMININKAS. Klausia...

P. GRAŽULIS (MSNG). Jūs klausykite, ką aš kalbu. Aš sakiau, kad dar nelegalizuoti, bet įstatymų projektai pateikti, apie tai daug kalbama visuomenėje. Vien tik įstatymų pateikimas, mintis, kad bus galima legalizuoti narkotikus, davė begalinį neigiamą rezultatą. Klausykite, gerbiamas posėdžio pirmininke, ką kalbu, ir nereplikuokite.

PIRMININKAS. Pasiklausysime dar įrašo. Ačiū, jūsų niekas nenori klausti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ačiū, kad labai gerai išaiškinau visiems, kad visiems aišku.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų I. Šimonytė – prieš.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Pirmiausia yra bjauru, kad kai kurie kolegos tyčia, mano nuomone, nuolat painioja legalizavimą su dekriminalizavimu, o gal jie tiesiog nežino, ką kiekvienas iš tų žodžių reiškia. Tai pirmiausia čia daug buvo apeliuota į tėvų teisę ir pareigą auklėti savo vaikus. Bet vis dėlto mums reikėtų pasižiūrėti į faktus.

Mūsų šalyje 2022 metais gimė 88 nepilnametės. Tais pačiais metais nepilnametėms mergaitėms ir merginoms buvo atlikti 155 abortai. Besilaukiančių nepilnamečių mes turime ir dabar. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba vien per praėjusius metus sulaukė daugiau negu 45 tūkst. pranešimų apie galimus vaiko teisių pažeidimus ir, deja, daugiau nei pusę jų pasitvirtino. Daugiausia tie pažeidimai buvo fizinio, emocinio, seksualinio smurto, nepriežiūros ir dažniausiai patirta būtent artimoje aplinkoje.

Tai aš nežinau, kas yra tas seksualizavimas, apie kurį kalba prelegentas, nežinau, kas kokių įstatymų uždraudė tėvams ugdyti ir dorai auklėti savo vaikus. Bandau atspėti, kad prelegentas bando čia visais būdais panaikinti tas gyvenimo įgūdžių pamokų dalis, kurios yra susijusios su lytiškumo ugdymu, bet aš noriu atkreipti dėmesį, kad labai dažnu atveju mokykla vaikams yra saugiausia ir vienintelė aplinka, kurioje galėtų būti pastebėtas žalingas elgesys, kuris yra nukreiptas prieš vaikus, ir inicijuoti reikalingi veiksmai vaikui pagalbai suteikti.

Lytiškumo ugdymas nėra joks seksualizavimas ir nėra grindžiamas jokia ideologija. Jis grindžiamas mokslu apie kūną, apie ribas, apie nederamą elgesį, kalbama vaikui suprantama kalba pagal jo raidą, pagal jo amžių, pagal jo brandą, randant tinkamus metodus ir tinkamas formuluotes. Todėl aš paprašyčiau Seimo nedaryti sau gėdos ir nepradėti šito įstatymo svarstyti. Būtų turbūt didesnė nauda uždrausti nepilnamečiams rodyti P. Gražulį.

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės... Atsiprašau, atsirado ir dėl balsavimo motyvų už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Norėčiau padėkoti tam žmogui, kuris premjerei parašė šį tekstą, nes tikrai sklandžia kalba perskaitė ir tai buvo gana išpūdinga, kaip ir tai, kad premjerė, užimdamą iš esmės valstybės vieno iš vadovų pareigas, turi laiko reaguoti į visus opozicijos žodžius ir į P. Gražulio kalbėjimus. Tai aš tikrai džiaugiuosi, nes retas premjeras, aš neatsimenu, Lietuvos istorijoje tiek laiko surasdavo. Tai tikrai nuoširdžiai ačiū, kad tą dėmesį skyrėte ir gerbiama kolegą P. Gražulį vis dėmesiu apdovanojate.

Dabar dėl paties projekto esmės. Man iš tikrųjų yra labai keista, kad valstybės vadovas kvestionuoja Konstitucijos žodžius, kurie sako, jog tėvai turi teisę auginti savo vaikus pagal savo dorovinius, religinius įsitikinimus. Tai yra neliečiama teisė. Bet kartu labai gaila, kad tas asmuo, kuris premjerei rašė tokią išraiškingą kalbą, niekaip nepaaiškino, kuo prezervatyvų karpymas mokyklose yra susijęs su nėštumo išvengimu, nes, deja, turime pripažinti, kad tokie priedai metodinėse medžiagose buvo. Bet kaip jie padeda išvengti nėštumo, kurio taip nori išvengti premjerė, ir matėme tą iš kalbos, iš tikrųjų, aš nuoširdžiai pasakysiu, negaliu suprasti.

15.04 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“ projektas Nr. XIVP-3272 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“ projektas Nr. XIVP-3272. Pateikimo stadija.

P. GRAŽULIS (MSNG). Dar kartą prieš pristatydamas...

PIRMININKAS. Pranešėjas – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Prieš pristatydamas šią rezoliuciją noriu vis dėlto sureaguoti į premjerės pasisakymą ir padėkoti už didelį man suteiktą dėmesį. Gerbiama premjere, ar vaikų, berniukų perrenginėjimas darželiuose berniukais, tai yra mergaičių berniukais, ar tai nėra vaikų auklėjimas ir seksualizavimas? Tai yra vaikų tvirkinimas, aš kitaip neįvardiju, ir taip pažeidžiamos tėvų teisės. Ir kai Gyvenimo įgūdžių programoje yra aiškinama apie įvairiausias seksualines formas, tai čia nėra vaikų tvirkinimas? Bet apie tai, kaip sakote, šiandien nenorite kalbėti.

Dabar dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje. Aš noriu, kad valdantieji išgirstų vieną kartą, ką kalba Jungtinių Tautų generalinis sekretorius, ką kalba, jau jie tiesiog meldžiasi Amerikai ir tiesiog patarnauja Amerikai valdantieji, ką kalba dabartinis Amerikos prezidentas D. Trampas, ką kalba taip pat Europos Sąjungos šalių lyderiai, kad reikia paliaubų, ir Izraelį nuolat spaudžia, kad Izraelis nutrauktų tiesiog nekaltų žmonių – vaikų, senelių, tėvų – žudymą, genocidą.

Atjungtas vanduo, atjungta elektra, žmonės, ten gyvenantys, faktiškai yra gete, baisiame gete. Aš jokių būdu... Ir šioje rezoliucijoje rašau, kad smerkiu „ Hamas“ įsiveržimą į Izraelį, ir palaučiau jūsų pateiktą rezoliuciją. Tai yra irgi genocidas.

Tik aš reiškiu didžiulį nusistebėjimą, kaip pasaulyje geriausia žvalgyba „ Mossadas“ nesugebėjo išvelgti šio įsiveržimo ir visą dieną nereagavo, ir buvo tiesiog skerdžiami nekalti Izraelio piliečiai. Nesuprantu. Tuo labiau kad buvo perspėta ir Egipto žvalgybos.

Kodėl taip atsitiko? Gal istorija atsakys į šį klausimą, o gal ne. Aš manau, kad turėtų būti sudaryta tarptautinė komisija išsiaiškinti, kas kaltas dėl to, kad pražiopsotas šis įsiveržimas.

Taip pat noriu pasakyti, kad smerkiu ir mes pasmerkėme visų įkaitų žydų paėmimą į nelaisvę. Reikia juos kuo greičiau išvaduoti. Ir apie tai kalbama šioje rezoliucijoje. Bet taip pat kalbama šioje rezoliucijoje, kad, gerbiemieji, mes turime matyti ir antrą pusę – nekaltai žudomus žmones, vaikus.

Todėl aš tikiuosi, kad valdančiajai daugumai užteks sveiko proto ir jie pritarš šiai pateiktai mano rezoliucijai. Tai yra gana subalansuotas dokumentas, matoma ir viena pusė, ir kita pusė. Vis dėlto tai yra generalinė linija Jungtinių Tautų, kurių narė esame, kad būtų kuo greičiau pradėtos paliaubos ir suteikta humanitarinė pagalba ten žudomiems, kenčiantiems ne tik vaikams, bet ir seneliams, visiems nekaltiems žmonėms.

PIRMININKAS. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmasis – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš norėjau paklausti: ar jums žinoma praktika šiame Seime, nors aš tik dvi kadencijas šiame Seime, kiek suprantu, jūs esate šiek tiek vėliau, tiksliau, nuo ankstesnių laikų, kad bet kokie tekstai, susiję su užsienio politika, jūs esate teisingi, tai neapibrėžta Statutu, bet yra tokia įprasta praktika susiderinti su Užsienio reikalų komitetu? Tai nėra veltui, nes mūsų komitete yra įvairių partijų, taip pat visada ateina Užsienio reikalų ministerijos atstovai, prezidentūros atstovai. Jūs pats ne kartą kalbėjote apie tai, kad turi būti viena užsienio politika, kur visos institucijos ją derina, ir tai iš tikrųjų labai svarbu.

Kodėl jūs, pateikę šią rezoliuciją, net nepabandėte kreiptis į komitetą? Jis vakar, nors jūs to nepadarėte, bendru sutarimu pasakė, kad kiekvienas faktiškai žodis, kiekvienas sakinyš šioje rezoliucijoje yra kurstantis, skaldantis, priešinantis. Tuo metu, kai žmonės žūsta iš tikrųjų didžiuliais skaičiais. Ar jūs žinote, kad Seime egzistuoja tokia praktika susiderinti su komitetu, kuris tiesiogiai dirba šiais klausimais?

P. GRAŽULIS (MSNG). Ponas Pavilioni, šita praktika įgyvendinta tik esant jums Užsienio reikalų komiteto pirmininku. Niekada tokios praktikos nebuvo. Tai diktatūrinės valstybės požymis.

Antras dalykas. Kur jūs matote skaldymą, kurstymą? Kiek buvo rezoliucijų pateikta tą pačią dieną, nesupažindinus Užsienio reikalų komiteto, nepritarus ir priimta per vieną minutę? Kad ir dėl „ Hamas“ pasmerkimo, už ją aš balsavau, per tą pačią minutę užregistravo ir tą pačią minutę priėmėme. Ko jūs bijote? Žydų, Amerikos? Amerika taip pat. Tai, ką J. Baidenas kalba, čia atspindi šioje rezoliucijoje.

PIRMININKAS. Kadangi nėra antro klausėjo, tai replika ar dėl vedimo tvarkos Ž. Pavilionis per šoninį mikrofoną. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Pavardė buvo paminėta. Aš tiesiog noriu priminti, kreipdamasis būtent į opoziciją, nes čia yra socialdemokratų ir Mišrios Seimo narių grupės darbotvarkė, kad URK'o pirmininko kėdėje daugiausia sėdėjo kairieji pirmininkai. Ta praktika yra nuo pirmųjų dienų. Tą gali patvirtinti Sekretoriatas.

P. GRAŽULIS (MSNG). Tą aš tvirtinu jums.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Būtent dėl to, kad jinau yra tokia, ir gerbiama Rita puikiai žino, ir visi, ir visi kiti čia esantys žmonės, būtent dėl to mes sugebame vykdyti bendrą politiką. Tai nėra koks nors konservatorių išmislas, tai yra viso Seimo tradicija, už tai mus gerbia viso pasaulio valstybės, kad mes sugebame vykdyti bendrą politiką. Ką jūs darote – jūs bandote šią tradiciją pažeisti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš atsiprašau, noriu atsakyti į šią klausimą. Gerbiamas, ši mano rezoliucija užregistruota jau dvi savaitės. Tai kas jums trukdė patiems, Užsienio reikalų komitetui, paimti, panagrinėti ir pasakyti savo išvadas? Gal aš būčiau atsižvelgęs, patobulinęs ir šiandien būtume vienbalsiai priėmę. Kodėl jūs sabotuojate, kodėl jūs nedirbate savo darbo, atsakykite? (Balsas salėje: „Tinginiai.“)

PIRMININKAS. Taigi ką tik kolega minėjo, kad komitetas vakar svarstė šią rezoliuciją. Pateikimo stadija baigta. Svarstymas. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Priėmimo stadija. Yra vienas dėl balsavimo motyvų. Ž. Pavilionis – prieš.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš būtent norėjau patvirtinti tai, ką posėdžio pirmininkas pabrėžė – vakar vieningu balsavimu, dalyvaujant visoms partijoms, mes atmetėme šį projektą, nors Petras taip ir nesuteikė mums garbės kreiptis į komitetą. Komitetas nepritarė šiai rezoliucijai. Norėjau tą pabrėžti ir labai prašyti visų atmesti ją, neleisti mūsų priešinti nei su Izraeliu, nei tarpusavyje.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kadangi autorius pristatė, galėjo viską pasakyti. Dėl balsavimo motyvų pats autorius nekalba, gerbiamas kolega. (*Balsai salėje*) Pagal Statutą. V. Semeška – prieš.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Pirmininke, kadangi... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Jūs autorius, jūs pasakėte viską, ką turėjote pasakyti. Prašom.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tai tikrai...

PIRMININKAS. Atsiprašau. Atsirado agituojuantis už tai. Vėliau aš jums suteiksiu žodį. M. Puidokas – balsavimo motyvai už.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkui, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų kalbant apie situaciją dėl Izraelio ir karo Gazoje ir Izraelio teritorijoje, dėl visų karinių veiksmų ties Izraelio ir Libano siena, iš tikrųjų padėtis, aš kaip ir kalbėjau šiandien iš tribūnos, yra labai sudėtinga ir man labai keista, kad Užsienio reikalų komitetas mato tik vieną pusę ir nemato, kad Lietuva turėtų būti būtent kaip maža valstybė, kaip ir Jungtinės Amerikos Valstijos, kad turėtų ieškoti takaus sprendimo Izraelio ir palestiniečių kariniame konflikte.

Tas karas, tas kruvinas karas ten tęsiasi dešimtmečiais, kariniu būdu yra neišsprendžiama problema. Ir šiandien mažoje teritorijoje, kurioje telkiasi apie 2 mln. žmonių, teritorija mažesnė negu mūsų sostinė Vilnius, yra didžiulė humanitarinė krizė. Vaikai yra operuojami be anestetikų, daugybė tūkstančių žmonių, tūkstančiai vaikų žūsta per kiliminius bombardavimus ir akivaizdu, kad tai yra problema, tą problemą labai aiškiai įvardino ir Jungtinės Tautos. Vadinas, Lietuva turi padaryti viską, kad jina kaip valstybė stotų taikos pusėn, ką daro ir Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidento administracija, ką siekia padaryti ir E. Blinkenas, kad būtų nutraukta ugnis Gazos Ruože tam, kad išspręstų visą humanitarinę krizę.

Tai aš iš Užsienio reikalų komiteto pasigendu... Ir šiuo atveju P. Gražulio rezoliucija yra būtent tas siūlymas, kuris rodytų mūsų kaip Seimo supratimą, kad karo Gazoje neįmanoma išspręsti liejant dar daugiau kraujo ir kad kentėtų dar daugiau moterų ir vaikų. Tai nėra sprendinys nei pačiam Izraeliui, nei palestiniečiams. Ir mes turime padaryti viską, kad būtų įgyvendinta Jungtinių Tautų rezoliucija ir sprendimas, pagal kurį toje vietovėje turi atsirasti dvi valstybės, tai yra Izraelio ir Palestinos. Tas sprendimas yra priimtas labai seniai ir teisę į šią valstybę jie turi jau nuo 1947 metų. Tai Lietuva, kaip maža šalis, ir turi ginti tarptautinę teisę, kad mažos tautos išreiškia savo apsisprendimą... turinčios Jungtinių Tautų palaikymą turi teisę gyventi taikiai.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Šiek tiek uždelsėte laiką.

Dėl balsavimo motyvų prieš – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, visiškai neseniai čia sėdint Izraelio ambasadorei mes priėmėme rezoliuciją, palaikančią Izraelį. Ir štai mes matome keistą, menkinančią Izraelio kovą prieš teroristinę grupuotę rezoliuciją, kuri legitimizuoja tokią grupuotę, nes štai rezoliucijoje raginama abi šalys laikytis tarptautinės humanitarinės teisės. Nuo kada teroristinė grupuotė „ Hamas“ yra kažkokia šalis? Tai yra teroristinė grupuotė, ji turi būti visiškai sunaikinta. Ji užpuolė Izraelį, dėl to čia net jokios abejonės nėra. Reikia įsiklausyti į gerbiamojo Ž. Pavilionio ir jo vadovaujamo komiteto nuomonę ir rezoliuciją būtų geriausia atmesti bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolega, dėl vedimo tvarkos? M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Taip, dėl vedimo tvarkos. Dėl to, kad kolega ponas V. Semeška tiesiog arogantiškai meluoja, ir čia akivaizdu, kad žūsta daugiausia ne „ Hamas“ teroristai, o žūsta moterys ir vaikai. Pasiskaitykite Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų ataskaitas. Ir šitaip meluoti turėtų būti jums gėda. Tų nekaltų kūdikių, vaikų ir moterų kraujas tenka ir ant jūsų galvos, ponas Semeška.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Aš prieš tai norėčiau pasitarti su gerbiamu Seimu dėl balsavimo laiko. Kadangi liko trys klausimai, mūsų numatytas balsavimo laikas 16 val. 15 min., tikėtina, per tolimas. Kad nedarytume dirbtinės techninės pertraukos, gal mes galėtume susitarti balsavimo laiką paankstinti? (*Balsai salėje: „Žinoma!“*) Ar galime paankstinti? Preliminariai galbūt būtų 15 val. 40 min., priklausys... Nebent mes dirbtinai ilginsime tą laiką ilgiau kalbėdami per šoninius mikrofonus. Ar visi sutinkate? Ačiū, gerbiami kolegos. Bendru sutarimu.

Daugiau dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuosime per balsavimo langą, kuris, tikėtina, galbūt bus 15 val. 40 min. Prašom kiekvieną, atsakingą už tokį darbą, informuoti savo frakcijos kolegas.

15.19 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3290 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas būtų Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3290. Pateikimo stadija. Pranešėja – A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, teikiame mirtą Pridėtinės vertės mokesčio pakeitimo įstatymo projektą. Šitą projektą parengė grupė Seimo narių kartu su Viešbučių ir restoranų asociacijos atstovais. Rugsėjo 10 dieną mes apie tokį projektą jau kalbėjome. Jame buvo siūloma šitą lengvatą palikti neribotą laiką. Deja, Seimas apsisprendė nepritarti, tad ši kartą siūlome šią lengvatą bent pratęsti iki 2026 m. gruodžio 31 d., tai yra dar trejiems metams, nes matome, kad vis dėlto būtent 2021 metais įvesta galiojanti 9 % lengvata tikrai padarė tokį teigiamą poveikį ir ekonomikai, ir tikrai padidino būtent didžiajai daliai Lietuvos gyventojų, pagerino sąlygas ir dirbantiesiems. Tikrai šita lengvata turbūt didelę dalį verslų išgelbėjo ir nuo bankroto, ir kartu paskatino, kas yra tikrai labai svarbu, įmonės veikti skaidriau ir mokėti visus joms taikomus mokesčius. Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, būtent šių metų pirmąjį pusmetį sektoriaus visų sumokėtų mokesčių balansas yra tik 6 % mažesnis negu 2019 metų tuo pačiu laikotarpiu ir įmonės pervedė netgi 61 % daugiau gyventojų pajamų mokesčio, o pelno mokesčio daugiau netgi 181 %.

Žinoma, kad maitinimo įstaigos fiksuoja nuolatinį jau dabar realų apyvartos augimą, kuris nebuvo fiksuotas kitose Baltijos šalyse – nei Latvijoje, nei Estijoje. Matome, kad tikrai šitos PVM lengvatos taikymas išskaidrino tikrai reikšmingą dalį pardavimų. Tai yra tikrai sveikintinas dalykas, todėl siūlome tą lengvatą dar taikyti trejus metus. Be to, Europos pavyzdys rodo, kad dauguma šalių... iš 27 Europos Sąjungos šalių 23 taiko šią lengvatą. Vis tik Europos šalių vyriausybės išskiria šį sektorių kaip ypač svarbų ne tik kaip infliacijos suvaldymo, emigracijos stabdymo ir vartojimo didėjimo įrankį, nes visas šiame versle dalyvaujantis kapitalas lieka šalyje būtent mokesčių ar pelno pavidalu. Tai turbūt aiškus siūlymas. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Aš turėčiau gal porą klausimų. Vienas iš jų yra: kodėl jūs įkvėpimo semiatės iš kitos opozicinės partijos – Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“? Jie panašų projektą, praktiškai identišką, tikrai dėl termino, jau teikė ir Seimas yra apsisprendęs. Tai nežinau, ar kūrybinio įkvėpimo trūksta?

O kitas klausimas būtų jau iš turinio. Kitiems metams kitų metų biudžete jau yra į pajamas įskaiciuota apie 170 mln. Būtent iš PVM atstatymo būtų surenkama daugiau pajamų. Tai kam jūs siūlytumėte tiek sumažinti finansavimą iš kitų metų biudžeto suplanuotų priemonių?

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Ačiū jums už klausimus. Taip, aš pristatymą pradėdama ir pasakiau, kad taip, rugsėjo 10 dieną mes balsavome. Seimas apsisprendė, kad tai netinkamas projektas. Taip, tai buvo Demokratų frakcijos teiktas projektas. Ši kartą mes teikiame kartu su Mišrios grupės Seimo nariais ir siūlome bent trejiems metams dar palikti šią lengvatą. Aš išsčiau argumentus, kodėl tai turėtų būti.

Apie jūsų minimą sumą, kuri yra dabar jau įskaiciuota biudžete, tai mes galime apie tą sumą kalbėti iš kitos pusės. Jeigu mes vėl atimame lengvatą, tai aš manau, kad dalis įmonių vėl tada ke-

liauja į šešėlį, mes į biudžetą surenkame mažiau pajamų. Galbūt atsiranda daugiau atleistų darbuotojų, kuriems turėsime mokėti išmokas.

Manau, dar vienas svarbus dalykas. Vis tik maitinimas senelių globos namuose ar tose pačiose mokyklose – tai irgi yra labai svarbu. Vadinasi, reikės mums ieškoti kitų milijonų, kad dotuotume šitas maitinimo paslaugas, nes tiesiog šeimos ūkiai neišgalės to atlikti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs paminėjote, kad šį įstatymo projektą teikiate kartu su maisto paslaugų teikėjų asociacija. Tai klausimas, ar tai yra registruotas Lobistinės veiklos įstatymo pagrindais visas šitas teikimas, ar užsiregistravę įstatymo teikėjai ir ar jūs pagal įstatymus esate užsiregistravę VTEK'o duomenų bazėje?

Kitas klausimas. Jeigu jau suplanuota 170 mln. pajamų kitais metais, tai kaip tuomet mokėti mokytojams, reikalaujantiems didesnių atlyginimų, jeigu mes dar norime visai kitai grupei, verslininkų grupei, biudžeto pinigus atiduoti ir sumažinti mokesčius? Ačiū.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimus. Taip, mes deklaravę, yra lobistai, tai yra Viešbučių ir restoranų asociacija, o ne maitinimo. Manome, kad atitinka. Aš pati paminėjau, kad taip, bendravome su jais, viešai skelbėme ir tą deklaravome.

Dėl milijonų. Galbūt mes galime atidėti jau kai kurių kolegų minėtą ministerijų miestelio statybų pradžią vėlesniam laikui. Bet aš noriu dar kartą pakartoti, kad ministerijų miestelis, na, mes visi suprantame, apie ką mes kalbame. Tiesiog galbūt ministrė galės pasakyti, aš girdėjau jos komentarą dėl to, bet tie pinigai vis tiek kažkur yra suplanuoti. Jeigu mes dalies pajamų negausime todėl, kad jie vėl visi sulįs į šešėlį, tų pačių dirbančiųjų dar mažės, atleis ir visi registruosis Užimtumo tarnyboje, aš manau, iš kitos pusės mes turėsime vėl kokias nors panašias išlaidas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs tikrai sąžininga, teisinga ir jautri. Ar galite atsakyti į paprastą žmonių klausimą: kaip gali būti, kad iki lengvatos įvedimo šaltibarščių porcija Palangoje kainavo 4 eurus, o po lengvatos įvedimo – 9 eurus? Kur yra tas lengvatos efektas? (*Balsai salėje*)

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Čia ne ta lengvata, aš manau. Mes taip pat siūlėme ir kitas lengvatas maisto produktams, galbūt tai irgi daro įtaką jūsų minimų šaltibarščių kainai. Juokauju, bet iš tikrųjų nemanau, kad šita lengvata daro įtaką. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, daugiau niekas nenori klausti. Dėl balsavimo motyvų už – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū kolegei už pateiktą įstatymo projektą. Noriu priminti, kad lengvata viešbučiams ir nakvynės paslaugas teikiančioms įstaigoms jau galioja labai seniai. Tai buvo Lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos projektas. Džiaugiamės, kad kolegės pastebėjo, kad nusprendžiama tos lengvatos atsisakyti. Tikrai siūlau palaikyti, nes mes išlaikome savo turizmo sektorių konkurencingą tarp 23 Europos Sąjungos šalių, kurios taiko lengvatas šiam sektoriui. PVM prie galutinės kainos tikrai neprisideda, bet prisideda prie paslaugų gerinimo, paslaugų išskirtinumo, atvykstantojo turizmo pritraukimo. Atvykę žmonės palieka pinigus mūsų valstybėje, naudodamiesi visu tuo, ką mes jiems pasiūlome.

Todėl man norėtųsi Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko klausti, ar jie skaičiavo, kokie praradimai ir kokia nauda? 100 mln., taip, gal nemažai kainuoja, bet atnešama nauda yra tikrai didesnė, negu mes atsisakytume tos lengvatos. Kolegė taip kukliai – trejiems metams, aš manyčiau, tas sektorius tikrai dar tas, kuris gyvybingas ir kurį mes turėtume plėtoti, tai yra mūsų pagrindinis ateities pajamų šaltinis. Manau, jis įrodė, kad turėdamas tą lengvatą geba gerinti mūsų valstybės įvaizdį, teikti geras, kokybiškas ir vertinamas paslaugas. Lietuva tampa labai patrauklia atvykstantojo turizmo valstybe, reikia būtent tą propaguoti, tą skatinti, o ne imti taip tiesiog biudžeto eilutėje ir nubraukti lengvatas. Mes realiai uždaramė kelią mūsų konkurencingumui, mūsų įmonėms, mūsų viešbučiams ir mūsų turizmo sektoriui. Todėl labai raginu palaikyti. O ministerijų miestelis, tai yra ministerijos, veikia, dirba žmonės ir tikrai galima atsisakyti šito projekto.

PIRMININKAS. Gerbiama kolegos, jums skirtos 2 minutės, tai prašome neviršyti laiko. Beveik... (*Balsai salėje*) Dėl balsavimo motyvų prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Taip, ponio Rita, mes esame skaičiavę ir netekimus, ko netektų valstybės biudžetas. Tai ateinančiais metais minus 170 mln., ir, taip, esame skaičiavę naudą, ją gauna tokie restoranai kaip „Hesburgeris“, „McDonaldas“ ir kiti greitojo maisto restoranai, kurių pelnas išauga dėl jūsų turimos lengvatos. Taip, ir priminsiu tikrai motyvus, kurie buvo išsakyti jau anksčiau, kad pusė viešojo sektoriaus, na, ne viešojo sektoriaus – tiesiog maitinimo įstaigų apskritai nėra pridėtinės vertės mokesčio mokėtojai, todėl šia lengvata nepasinaudoja. Jinai buvo įvesta kaip laikina valstybės pagalba, tačiau žmonės nesupranta, kas yra žodis „laikina“ ir ta laikina pagalba tampa amžina pagalba ir kažkodėl amžina teise, kurios panaikinti nebėra jokių galimybių.

Apskritai tokia lengvata galbūt ir turi kokią nors prasmę nebent tokiose valstybėse, kurios turi paraleliai ir lengvatą maistui, nes tokiu atveju susiformuoja vientisa lengvatos grandinė. Mūsų atveju praleidžiama pirmoji grandis, tai yra maisto produktai, o antrojoje grandyje, kur jau yra aukštesnės vertės produktai, tai yra maitinimo sektoriuje, lengvata jau egzistuoja. Tokiu atveju išeina, kad tos įmonės ne tik kad nemoka pridėtinės vertės mokesčio, jos jį susigrąžina iš valstybės. Tokios įmonės kaip „Hesburgeris“, „McDonaldas“, kitos tinklinės picerijos ne tik kad nemoka pridėtinės vertės mokesčio, jos jį susigrąžina iš valstybės biudžeto. Tai pasakykime tiesiai, kad, netekdami valstybės biudžeto pajamų, negalėsime didinti atlyginimų mokytojams, negalėsime mažinti darbo santykių apmokestinimo, ką daro su neapmokestinamųjų pajamų dydžiu, bet užtai padidinsime restoranų pajamas ir atliepsime tuos didžiulius lūkesčius lobistinės organizacijos, su kuria jūs buvote susitikę. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū dėl balsavimo motyvų.

15.32 val.

Baudžiamojo kodekso 261 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3113 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 261 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3113 Pateikimo stadija. Pranešėjas – J. Pinskus.

J. PINSKUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Mielieji kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 261 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, parengtą reaguojant į Lietuvos vis blogėjančią situaciją dėl nepilnamečių asmenų narkotinių medžiagų vartojimo. Narkotikų vartojimas jau plačiai paplitęs ne tik tarp suaugusiųjų, bet ir tarp mažamečių, net nepilnamečių. Mokyklose aptinkama visų rūšių narkotinių medžiagų. Narkotikų vartojimas baigiasi ne tik suaugusiųjų, tačiau jau ir nepilnamečių asmenų mirtimi. Narkotinių medžiagų platinimas vyksta jau ne tik gatvėse, mokyklose, tačiau ir virtualioje erdvėje, kur už tokių medžiagų įsigijimą atsiskaitoma kriptovaliutomis, todėl dabartinės narkotikų platinimo schemos reikalauja imtis griežčiausių priemonių, kad būtų išvengta anksčiau minėtų tragiškų pasekmių ir užkardytas kelias nevaldomam narkotinių medžiagų plitimui tarp nepilnamečių asmenų ir vartojimui.

Neteisėta narkotikų apyvarta yra vienas grėsmingiausių šių dienų iššūkių Lietuvos nacionaliam saugumui, todėl privalu stiprinti kovą su narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimu. Atsiliepdami į šį iššūkį, siūlome griežtinti bausmes asmenims, kurie platina narkotines ir psichotropines medžiagas nepilnamečiams, numatyti, kad asmuo, platinęs narkotines ir psichotropines medžiagas nepilnamečiams, būtų baudžiamas laisvės atėmimu ne nuo 3 iki 12, bet nuo 6 iki 12 metų. Nuo 6 iki 12 metų. Prašau užduoti klausimus ir pritarti šiam labai svarbiame statymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už konkretų, trumpą pristatymą. Klausia trys Seimo nariai. Pirmininkas – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, kodėl pasirinkote siaurinimą, taip sakant, bausmės vartų, kodėl nedidinate ir viršutinės padalos? Ir ar turėjote kokių konsultacijų su teisininkais, dirbančiais šioje srityje? Ačiū.

J. PINSKUS (MSNG). Tiesiog man teko susitikti, dalyvauti susitikimuose su tėvais ir mokiniais kelete mokyklų. Iš tikrųjų situacija mokyklose yra grėsminga, mokyklos jau dabar, ieškodamos išeičių iš šitos padėties, tveria tvoras, stato kameras, keičia tvarkas, kad tik apsigintų nuo šitos grėsmės. Tėvų pasakymas, kad, gerbiami Seimo nariai, darykite ką nors, kad išgelbėtumėte mūsų vaikus nuo šitos plintančios, nežinau, didžiulės grėsmės mūsų vaikų sveikatai... Kodėl apatinė?

Iš tikrųjų apatinė – treji metai, baudžiamumas nuo dvejų iki trejų metų labai dažnai nesuveikia. Tiesiog yra atidėjimai, yra įvairūs advokatų išsukinėjimai, taigi priimtas sprendimas pakelti iki šešerių metų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Gerbiamas Jonai, viena iš reklamavimosi grandžių yra filmai. Kažkada uždraudė rodyti tabako vartojimą per filmus, meninius filmus. Ypač Jungtinių Amerikos Valstijų filmuose nuolat rodo narkotikus – gaudo, kažkas vartoja ir kuo toliau, tuo pozityviau tie herojai atrodo. Kaip jūs manote, ar nereikėtų ir šiuo atveju daryti ko nors, nes taip tęstis neturi? Vieni reklamuoja, o kiti kovoja. Aišku, gerai, kai jūs, Jonai, kovojate, bet kaip į šiuos filmus ir kitus reklamuotojus žiūrėti?

J. PINSKUS (*MSNG*). Mano įstatymo projektas susijęs su baudžiamąja atsakomybe, ne reklama. Jūs turite gerą idėją, pateikite savo įstatymo projektą, kuris draustų su narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis susijusią reklamą.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, mano klausimas būtų toks, ar nemanote, kad valstybėje turėtų būti sisteminis požiūris į šį blogį? Nes kol kas matyti, kad visas dėmesys yra reabilitacijai, tai yra metadono programoms ir viskam kitam, o tai, beje, yra kova su pasekmėmis. Bet sisteminio požiūrio nematau nei Seime, nei ataskaitų, kaip institucijos, ką nuveikė, kiek užkardė, kad nepatektų, kaip kovoja su platintojais ir visa kita. Mes kartais matome per žinias kokį nors vieną kitą vaizdelį, kokį puskilogramį kvaišalų, kanapių ar heroino, ir viskas. Aš per tiek metų nemačiau jokio proveržio iš nė vienos valdžios – nei dešiniųjų, nei kairiųjų. Tai kuo yra paskatintas tas nenoras žvelgti į šį blogį sistemiškai?

J. PINSKUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas Artūrai. Iš tikrųjų geras pasiūlymas, bet pasiūlymas turbūt ne tiktai Seimui, o pirmiausia ir Vyriausybei, kad iš tiesų į šią didžiulę problemą, kuri dabar kiekvieną dieną tampa vis grėsmingesnė, pradėtų žiūrėti ir spręsti sistemiškai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausė visi norėję paklausti.

J. PINSKUS (*MSNG*). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Pažvelgus į 20 metų laikotarpį, nuo tada, kai 2002 metais Seime įkūrėme pirmą Narkomanijos prevencijos komisiją, man teko jai vadovauti, tada bent jau buvo noras sistemiškai spręsti šią problemą. Gaila, kad tuometis Ministras Pirmininkas visą tą darbą koordinuoti numetė sveikatos ministrui. Aš dabar net nematau, kas koordinuotų – nei sveikatos ministras atsiskaito, nei premjeras, nei jėgos struktūros, kurios turi operatyvinės veiklos statusą, iš viso parlamentui neatsiskaito, kaip kovoti su šiuo blogiu. Pasekmės tragiškos – matome mokyklose plintančius kvaišalus. Ir dar giriamasi, kad per pusvalandį *dileriai* gali pristatyti bet kokių kvaišalų į bet kurią mokyklą. Tikrai stebėtina reklama. Bet be sisteminio požiūrio, be programos ir be atsakingų asmenų, aš manau, tikrai būtų palaidotas bet kuris siūlymas, ar šis, ar kitas. Aš palaikau tą bausmių griežtinimą. Bet jeigu premjeras nesiims koordinuoti kovos su narkomanijos, sakykime, šiuo blogiu, plitimu, mes turėsime situaciją tik blogėjančią, nes *dilerių* tinklai veikia šiuolaikiniais metodais, platina naudodami įvairiausias priemones, paštomatus ir elektroninę erdvę. Tas prieinamumas yra ir pateikimas į valstybę, nepaisant A. Bilotaitės didelių pastangų, bet sienos narkotikams yra kiauros! Skersai išilgai ta Lietuvėlė jau seniai tapo pramintu taku, pramintu plačiu taku tarp Rytų ir Vakarų, tarp Šiaurės ir Pietų.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, išsakėte visi savo nuomones. Kadangi jau buvome susitarę dėl balsavimo lango, o tas laikas jau atėjo, tai iš karto dėl šio projekto galbūt ir balsuojame. Liks dar vienas projektas. (*Balsai salėje*) Nepalauksime, iš karto po to balsuosime, leisiu pristatyti ir balsuosime. Bet iš karto dėl šio projekto dabar balsuojame.

Taigi kas už tai, kad būtų pritarta po pateikimo Baudžiamojo kodekso 261 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui pateikimo stadijoje, balsuojame.

Užsiregistravo 96, balsavo 95: už – 43, prieš – 19, susilaikė 33. Projektui nepritarta.

Gerbiami kolegos, turime apsispręsti, ką toliau darysime su projektu: ar grąžinsime tobulinti, ar atmesime. Balsuojame alternatyviai. Ar galime susitarti, kad grąžiname tobulinti? (*Balsai sa-*

lėje) Gražiname tobulinti. Ačiū, bendru sutarimu. (*Balsai salėje: „Ne! Ne! Balsuojame! Balsuojame!“*) Reikalauja balsuoti. Balsuojame. Balsuojantys už pasisakys už gražinimą, prieš – už atmetimą.

Užsiregistravo 104, balsavo 104: už – 61, prieš – 43, gražinamas iniciatoriams tobulinti.

15.43 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-3286 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-3286. Pateikimo stadija. Pranešėjas – P. Gražulis. Prašom, kolega.

P. GRAŽULIS (MSNG). Kadangi posėdžio pirmininkas man nelabai suteikė teisę replikuoti, tai aš vis tiek noriu truputėlį replikuoti dėl mano pateiktos pirmos rezoliucijos dėl Izraelio ir Palestinos, kad kuo greičiau būtų nutraukti karo veiksmai ir pradėtos paliaubos, tai, ko siekia visas demokratinis pasaulis. Kalbėjau su Ž. Pavilioniu. Jis sako... Sakau, tai jūs, komitetas, man pateikite savo išvadą, kodėl jūs nepritarėte. Deja, nesurado nė vieno argumento. Sako, rezoliucija parengta labai profesionaliai, bet kažkas už tavęs stovi, sako. O kas už manęs stovi? Žmogiškumas. O už pono Ž. Pavilionio kas ten? Kubos ir Lotynų Amerikos mafija stovi? Jis pats prisipažino. Tai man atrodo, pone Pavilioni, neturite argumentų. Jūs visada atstovavote kažkokiai vienai pusei, o ne ieškojote tiesos, todėl argumentų neturite. Jūs net nepakvietėte manęs į komitetą, jeigu jūs nagrinėjote mano rezoliuciją.

Dabar, kai aš pristatau kitą rezoliuciją, aš noriu vėl pažiūrėti į konservatorius. Kur čia tas ponas, dabar Biudžeto komiteto narys, pirmininkas? Nematau jo. Kreipėsi į mane, į Konstitucinį Teismą, į Etikos... į VTEK'ą, į Antikorupcijos komisiją, kad aš parašus surinkau, kažkokią įtaką darydamas, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtas nutarimas uždrausti prekiauti kiniška kompiuterine įranga neprieštarauja Konstitucijai. Žinoma, parengė šį... parengė tą dokumentą advokatai, G. Kaminskai. Aš nemačiau nieko bloga kreiptis į Lietuvos – ne į Rusijos, ne į kažkokį Kinijos arba Šiaurės Korėjos – Konstitucinį Teismą.

Kreipėmės į Lietuvos, lyg jūs matote, kad Lietuvos Konstitucinis Teismas, nors ten yra S. Šedbaras, baisėnis yra negu kad kažkokios Kinijos ar Šiaurės Korėjos Konstitucinis Teismas. Jūs čia įžvelgėte tokį didelį didelį blogį. Ir ten, be abejonės, nurodytas dokumentas, kad 2000... 1994 m. birželio 1 d. Lietuva ir Izraelis pasirašė dėl investicijų skatinimo ir apsaugos iš abiejų pusių. Man atrodo, būtų logiška: jeigu jūs norite nutraukti santykius su Kinija ir nutraukti bet kokius verslo santykius su Kinija, tai jūs ir panaikinkite šį susitarimą, kuris pasirašytas 1994 metais.

Aš esu giliai įsitikinęs, kad net Taivano atstovybė, atidaryta Lietuvoje, siekiant vienos – „Teltonikos“ įmonės interesų. Faktiškai dabar yra rengiamas kreipimasis į Generalinę prokuratūrą, ar čia ji neįžvelgs korupcijos dėl „Teltonikos“, kuri buvo finansuojama... Konservatorių partijos lyderė I. Šimonytė rinkimų kampanijos metu.

Visiškai nesvarbu Lietuvos interesai konservatoriams. Konservatoriams svarbu jų rėmėjų interesai. Jie gali sugriauti bet kokius tiltus bet kokių valstybių, svarbu, kad tenkintų „Teltonikos“ ir galbūt dar kitų įmonių interesus.

Todėl jeigu jūs esate nuoseklūs ir tikrai norite nutraukti santykius su Kinija, aš raginu Lietuvos Vyriausybę šia rezoliucija tai padaryti. Kad jūs man nepriekaištautumėte, kad aš atstovauju kokiems nors Kinijos, Rusijos interesams. Kažkoks prokiniškas, prorusiškas. Ne, aš neturiu jokių interesų. Tik matau, kad jūsų politika daro didžiulę žalą Lietuvos valstybei, bet, žinoma, jūsų globėjams, „Teltonikai“ ir kokioms nors kitoms įmonėms, daro didžiulę politinę... duoda politinius dividendus ir finansines investicijas iš Taivano. Bet kitos įmonės dėl to patiria didžiulių nuostolių. Ir Lietuva patiria didžiulių nuostolių.

Dar vieną... Aš noriu atkreipti dėmesį, kad tokių sankcijų Kinijos atžvilgiu nėra pritaikiusi nė viena Europos Sąjungos šalis ir nė viena NATO šalis, išskyrus Lietuvą. Lygiai taip pat ir Taivano atstovybės neatidarė nė viena NATO šalis, nei Europos Sąjungos šalis, nei tos pačios Jungtinės Amerikos Valstijos neatidarė Taivano atstovybės.

Kam tai naudinga, gal Ž. Pavilionis čia pasakys? Ar tai nekiršina, ar tai nekursto ir kodėl nėra... Mūsų lyderystė, taip, gerai būti pirmam, o kur antras, kur trečias, kur jūsų pasekėjai su Taiwanu atstovybe? Jų nėra ir jų nebus.

Aš jau nenoriu kalbėti apie kitą jūsų užsienio politiką, apie Baltarusiją, kur labai naudinga V. Putinui, kad ištūmėte A. Lukašenką į V. Putino glėbį. Jis dėkingas jums, pats negalėjo pasiimti, bet dabar jums padedant visiškai apkabintas A. Lukašenka V. Putino, nė krustelti negali. Dėkingas jis jums yra už šią politiką, bet tai nusikalstama politika Lietuvos valstybei. Beje, noriu pabrėžti, kad Jungtinės Amerikos Valstijos visada laikėsi politikos, kaip žino Ž. Pavilionis, kad Baltarusija būtų buferinė zona nuo Rusijos, dabar jau jinai nėra buferinė zona Ž. Pavilionio ir konservatorių pastangų dėka.

Taigi, gerbiamieji, pažiūrėsime, koks jūsų sąžiningumas, ir pamatysime, kam jūs atstovaujate balsuodami už šią rezoliuciją. Pamatysime. Ir dar kartą pamatysime jūsų labai gražią, puikią veidmainystę. Štai mano tikslas buvo parodyti Lietuvos žmonėms, kokie jūs esate veidmainiai, ir šiandien dar kartą įsitikinsime. Linksi net Ž. Pavilionis, pritaria mano pasisakymui.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Pradžioje norėčiau pasakyti, kad kaip ir pirmosios rezoliucijos atveju, Seimo narys nesikreipė į Užsienio reikalų komitetą, nederino ir vakar, kadangi jau ta pati praktika, matyt, čia įprasta yra taip veikti, su visais partijų atstovais bendru sutarimu atmetėme jūsų rezoliuciją. Atkreipiu dėmesį, kad jūs pats priešinate, jūs kalbate netiesą dėl daugelio dalykų.

O paklausti norėčiau tikrai tiek, jeigu jūs prisipažįstate, kad jums tą kreipimąsi padėjo parašyti advokatas, ar jūs klausėte advokato, kas jam padėjo parašyti tą pareiškimą?

P. GRAŽULIS (MSNG). Man visai neįdomu, kas padėjo jam parašyti. Man atrodo, advokatas tikrai yra kompetentingas parašyti pareiškimą ir kreipimąsi į Konstitucinį Teismą. Man atrodo, kad jam kompetencijos tikrai pakanka, gal jums truputėlį ir trūksta.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). O, vėl Kęstutis!

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš, gerbiamas kolega, žaviuosi jumis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš irgi. *(Juokas salėje)*

K. MASIULIS (TS-LKDF). Žaviuosi jumis, nei žylat, nei plinkat, vadinasi, jaunatviško tokio gilaus proto. Neabejoju, kad jūs pats surašėte šitas rezoliucijas ir jums nereikia čia derintis su niekuo. Aš irgi tuo žaviuosi, tokia narsa. Bet noriu paklausti, o kokioje ambasadoje už vieną ir kitą rezoliuciją kels šampano taures arba pakeltų šampano taures, jeigu jos atsitiktinai būtų priimtos? Pabandykite pasamprotauti, jeigu sugebate.

P. GRAŽULIS (MSNG). O aš jūsų noriu paklausti, kokioje ambasadoje kėlė tas taures, kai Vyriausybė priėmė nutarimo projektą neleisti investicijų iš Kinijos? Kokioje ambasadoje kėlė taures, ar jūs galite pasakyti? *(Balsai salėje)* Aš... Amerikoje kėlė taures. Matyt, ne tik Amerikoje, nes jūs palikote Šiaurės Korėją, Iraną palikote, jų neįtraukėte į šitą sąrašą. Tai kodėl jūs palikote šitas šalis? Šiaurės Korėja jums yra demokratinė šalis? Taip pat jūs parašėte, Vyriausybė rašė, kad tos šalys, kurios vykdo karinę agresiją, kurios yra okupuotos ir satelitinės, yra Rusijos dalys. O tai su kuo dabar vykdo Kinija karą, ar jūs žinote? Bet, ponas Masiuli, aš jums tikrai žaviuosi. Žaviuosi, koks jūs puikus kūlverstukas, na, jau tokio nėra. Aš, žinokite, kai sužinojau, kad jūs buvote toks aktyvus aktyvus komunistas ir ateistas, o dabar jau toks didelis davatkinas, krikščionis demokratas, na, žinote, žaviuosi. Tokį kūlverstuką gal tikrai vieną matęs gyvenime. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. *(Balsai salėje)*

P. GRAŽULIS (MSNG). O tai kada tu atsivertei? Dabar tu Saulius ar tu Paulius? Pasakyk, kas tu esi? Kas dabar esi, ar Paulius, ar Saulius? Ai, buvai Saulius, o dabar Paulius, taip? O kai keisis valdžia, jeigu keisis, tai vėl bus Paulius?

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, gal grįžkime prie projekto. Nenagrinėkite vienas kito asmenybės bruožų. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Petrai, kolega, šiek tiek įsiau drinęs pristatinėji rezoliuciją. Daug kalbėjai apie „Teltoniką“, apie viską, bet beveik nešnekėjai apie šitą rezoliuciją. Konstatuojamoje dalyje tu reikalauji, taip sakant, įteisinti šeiminius ir asmeninius korupci-

nus ryšius. Mano klausimas, kodėl nori bausti Kinijos Liaudies Respubliką, nes nori su ja nutraukti sutartį, kad Lietuva nutrauktų, net konservatoriai to nereikalavo?

Ir antra. Kodėl nenori bausti ir nieko nemini apie tuos, kas daro tuos korupcinius ryšius? Ačiū.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš paminėjau apie tuos korupcinius ryšius, jūs neklausėte, jūs su ausinėmis esate, jūs nieko negirdite. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, kaip jūs manote? Vaizdas, kad užsienio reikalų ministras G. Landsbergis jau atsivertė. Ir kai jo paklausė, kodėl nėjo į susitikimą su Taivano atstovais, tai jis pasakė, kad laikosi vienos Kinijos politikos. Tai kaip galvojate, gal jau įvyko stebuklas ir pagaliau atkursime tuos ryšius su Kinija?

P. GRAŽULIS (MSNG). Žinote, kas yra, mane šitas G. Landsbergio pareiškimas taip pat kaip ir jus labai nustebino. Jis visą laiką čia kartojo, kad Kinija, kaip ir Rusija, yra didžiausias mūsų priešas ir nei į tą pusę, nei į tą kraštą nenori žiūrėti, ir visur stabdė kinų investicijas, ir į Klaipėdos uostą, ir visur, baudė tas įmones, kurios turėjo bent kokius ryšius su Kinija. Galbūt daugiau jau neturi draugų, tokių kaip „Teltonika“, ir galbūt galvoja, jau iš Taivano viską gavo, jos draugai... konservatorių draugai, ir gal jau reikia atsigręžti ir iš Kinijos ką nors gausime.

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Mano mylimas, žavusis kolega Petrai.

P. GRAŽULIS (MSNG). O, sveikas gyvas!

E. GENTVILAS (LSF). Ar patvirtintumėte teiginį, kad jūs siekiate tapti didžiausiu Lietuvos populistu ir jums kol kas tai neblogai sekasi?

P. GRAŽULIS (MSNG). Su jūsų pagalba, ačiū jums.

PIRMININKAS. Reakcijos nebus. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Petrai... Petrai, aš čia!

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, klausau.

V. VALKIŪNAS (DPF). Jūs rinktas Klaipėdos krašte, dar vadinamame Mažąja Lietuva. Tai ar negalvojate, kad Taivaną reikia vadinti Mažąja Kinija?

P. GRAŽULIS (MSNG). Apie tai nepamąščiau. Čia klauskite Užsienio reikalų komiteto pirminko Ž. Pavilionio, tegu jis jums atsako į šitą klausimą. Gal pasikvies Lotynų Amerikos ir Kubos mafijos atstovus ir priims gerą sprendimą tuo klausimu.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų paklausė visi norintys paklausti. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl balsavimo motyvų priėmimo stadijoje taip pat nėra norinčių kalbėti. Atsirado vienas norintis. Ž. Pavilionis dėl balsavimo motyvų. Atsisako kalbėti. Kolegos, tada pagal Seimo statuto 184 straipsnį pirmiausia turėtume nuspręsti, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Taigi, kolegos, turime balsuoti, ar priimame šią rezoliuciją be pataisų.

Užsiregistravo 95, balsavo 95: už – net 7, prieš – 75, susilaikė 13. Rezoliucijai be pataisų nepritarė. Šis klausimas baigtas, rezoliucija nepriimta.

Kitas darbotvarkės klausimas. Replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Mieli Lietuvos žmonės, kurie žiūrite, matote, kas kinų draugai? Matote, kaip konservatoriai bičiuliaujasi su kinais ir su rusais greičiausiai? Matote? Aš jums norėjau atskleisti, parodyti, kokie veidmainiai. Tai pavyko man šiandien padaryti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos... Norite ilginti balsavimo langą? Replika – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Bet balsavimas kartu atskleidė ir kiek mažai draugų iš tiesų turi Petras – tik septynis.

15.59 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58¹, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 9 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3164 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pirmiausia turime išspręsti neišspręstą dar rytinės darbotvarkės klausimą. Dėl rytinės darbotvarkės 1-18 klausimo, dėl Akcizų įstatymo. Tuo metu

L. Nagienė frakcijos vardu prašė skubos, du kartus Seimas balsavo ir abu kartus balsai pasidalino po lygiai. Taigi pagal Statutą turėjo būti balsavimo pertrauka. Dabar mes turime grįžti ir nuspręsti, ar nustatome dėl Akcizų įstatymo projekto Nr. XIVP-3164 skubos tvarką? Prašome balsuoti, kas už, kas prieš, kas susilaikė.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 53, prieš – 47, susilaikė 10. Nėra. Nesurinko daugumos balsų.

16.01 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo Nr. I-67 48 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3003 (pateikimo tęsinys)

Taigi grįžtame prie popietinės darbotvarkės. Popietinės darbotvarkės 1 klausimas buvo Konstitucinio Teismo įstatymo 48 straipsnio pakeitimo įstatymas. Kadangi iš tribūnos pranešėja... Jei-gu nebūtų buvę tokio jos pareiškimo, aš dabar nekalbėčiau. Kadangi išsakė abejones, nors nemi-nėjo pavardės, bet paminėjo partinę priklausomybę, aš pranešu, kad nusišalinu nuo balsavimo. Balsuojame dėl įstatymo projekto.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 42, prieš – 42, susilaikė 25. Projektui po pateikimo ne-pritarta. Turime apsispręsti, ar grąžiname iniciatoriams tobulinti, ar atmetame. Balsuojame. Kas už, balsuoja už grąžinimą, kas prieš – už atmetimą.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 46, prieš – 63. Projektas atmetas.

16.02 val.

Civilinio proceso kodekso Nr. IX-743 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1848 (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso 282 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadijoje komitetas pasiūlė atmesti projektą. Balsuojame dėl komiteto išvados.

Užsiregistravo 111, balsavo 110: už – 67, prieš – 18, susilaikė 25. Projektas atmetas.

16.03 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2426(3) (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2426(3). Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 109: už – 49, prieš – 43, susilaikė 17. Projektui po pateikimo ne-pritarta. Turime apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Už balsuojantys bus už grąžini-mą, prieš – už atmetimą. Balsuojame.

Užsiregistravo 110, balsavo 108: už – 56, prieš – 52. Grąžintas iniciatoriams tobulinti.

16.05 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2162(2), Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2163(2), Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2164(2), Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2336 (pateikimo tęsinys)

Kitas kompleksinis keturių įstatymų projektų paketas – Piniginės socialinės paramos nepa-siturintiems gyventojams, Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų, Socialinio draudimo pensijų ir Užimtumo įstatymų projektai. Kadangi pateikimo metu motyvai buvo tikrai už, ar galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis dėl visų projektų – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nesiūloma. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje. Gerbiami kolegos, galbūt yra kitokių siūlymų? Pavasarį mūsų laukia net dveji rinkimai.

A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Manau, kad tikrai būtų galima šią sesiją suspėti, nes tai susiję su rinkimais, pavasarį jau bus sudaromos komisijos, tai būtų gerai iki Kalėdų.

PIRMININKAS. Ne pavasarį, o bus anksčiau – 100 dienų iki rinkimų.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip, taip.

PIRMININKAS. Kada būtų galima pasiūlyti? Gruodžio 5 dieną? Tinka gruodžio 5 diena? Siūloma data – gruodžio 5 diena. Dėl visų projektų. Bendru sutarimu. Ačiū.

16.06 val.

Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo Nr. IX-1067 papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3103(2) (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo papildymo 7¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3103(2). Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 94, balsavo 88: už – 12, prieš – 65, susilaikė 11. Projektui nepritarta.

Turime apsispręsti, ką toliau daryti su projektu, ar grąžinti tobulinti, ar atmesti. Balsuojame. Už – už grąžinimą, prieš – už atmetimą.

Užsiregistravo 94, balsavo 92: už – 26, prieš – 66. Projektas atmestas.

16.08 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“ projektas Nr. XIVP-3272 (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Izraelyje ir Palestinoje“ projektas Nr. XIVP-3272. Turime pagal tą patį 184 straipsnį balsuoti, ar pritariame rezoliucijai be pataisų. Balsuojame, kolegos.

Užsiregistravo 89, balsavo 87: už – 10, prieš – 62, susilaikė 15. Rezoliucijai nepritarta. (*Balsai, juokas salėje*)

16.08 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3290 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3290. Jau aš paskelbiau balsavimą, po to galėsite replikas pasakyti.

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 44, prieš – 47, susilaikė 17. Projektui nepritarta po pateikimo.

Turime apsispręsti, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Standartinis alternatyvus balsavimas: už – vadinasi, grąžiname, prieš – atmetame.

Pirmas prie mikrofono... (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 105, balsavo 105: už – 51, prieš – 54. Projektas atmestas. Kadangi buvo žadama replika, pirmasis prie mikrofono buvo P. Gražulis. Jeigu galite... (*Triukšmas salėje*) Prašome, kolega, glaustai ir netriukšmauti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš noriu, jeigu jau man suteikė repliką po balsavimo, padėkoti Kęstučiui, kad galų gale įtaką padariau ir pabalsavo už mano rezoliuciją. Taip pat didelę įtaką padariau ir T. V. Raskevičiui, kuris galų gale pradėjo deginti homoseksualų knygas, skirtas vaikams. Sveikinu. Tikrai mano įtaka Seime yra didelė ir, tikiuosi, tik didės.

PIRMININKAS. Kolega, kad balsavome ne dėl to, apie ką jūs kalbėjote. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš tik patvirtinsiu tą pirmininke, ką sakėte. Aš norėčiau, kad būtų protokole įrašyta, kad praeito balsavimo metu aš padariau klaidą, balsavau prieš, kur buvo rezoliucija dėl Palestinos.

PIRMININKAS. Dėl protokolo – K. Masiulis norėjo balsuoti prieš.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Palaukite, pirmininke. Veidmainis. Tik pagyriau ir jis vėl prieš.

PIRMININKAS. V. Mitalas. (*Triukšmas salėje*) V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, mus pasiekė žinios iš Latvijos, kad latviai ką tik nubalsavo ir priėmė Partnerystės įstatymą. Pasveikinkime plojimais brolius latvius! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo kodekso 261 straipsnio... Oi, atsiprašau. (*Šurmulyš salėje*)

16.11 val.

Seimo savaitės (2023-11-13 – 2023-11-17) – 2023 m. lapkričio 14 d. (antradienio) ir 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, liko rezervinis klausimas – savaitės, prasidedančios lapkričio 13 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pranešėjas – J. Razma, Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kitą savaitę siūloma pradėti surengus kitų metų biudžeto projekto pirmąjį svarstymą. Taip pat svarstytume ir kitus biudžetus – „Sodros“, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kai kuriuos lydimuosius projektus. Taip pat įvairių projektų svarstymo stadija, keletas Vyriausybės parengtų projektų pateikimų. Elektros energetika – D. Kreivys. Užimtumo įstatymo paketas – M. Navickienė ir kai kurie kiti. Antradienį baigtumėme M. Maldeikio projektais dėl Vyriausybės ir Prezidento rezidencijų reikalų.

Ketvirtadienį daugiausia priėmimai, tai būtų galutinis apsisprendimas per priėmimo stadiją dėl leidimo P. Gražulį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, dėl R. Žemaitaičio apkaltos inicijavimo pradžios ir taip pat įvairūs projektai, kurių ankstesnę savaitę buvo svarstymo stadija, o dabar ketvirtadienį būtų jų priėmimai.

Darbotvarkės tokios, kad abi dienas turėtumėme dirbti maždaug iki 17–18 valandos. Ketvirtadienį taip pat turėtume patvirtinti bene septynias 2022 metų finansines ataskaitas įvairių struktūrų ir baigtume, kaip įpareigoja Statutas, Seimo narių projektais pagal jų registracijos eilę.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori klausti vienas Seimo narys. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*DPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Per anksti džiaugiatės, Latvija priėmė visai ne tokį įstatymą, kaip jūs, homoseksualai, norėjote. Tačiau klausimas Jurgiui: ar neterorizuos mūsų tokie panašūs klausimai kitą savaitę darbotvarkėje?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kaip aš supratau jūsų pasisakymą, tai reikia suprasti, kad jūs siūlote nedelsiant ir mums priimti Civilinės sąjungos įstatymo projektą? Mes pagalvosime.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, daugiau klausimų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Lapkričio 9 dienos popietinį posėdį skelbiu baigtą. Gero vakaro visiems ir gerų darbų. (*Gongas*) (*Balsai salėje: „Registruojamės.“*) Ką tik balsavome.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 320 STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 14 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame rytinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*)

Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 107 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2023 m. lapkričio 14 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas, kaip visada, darbotvarkės tvirtinimas. Ar būtų kokių minčių? A. Mazuronis dėl darbotvarkės.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiamas pirmininke. Man atrodo, mes turime šią tokį...

PIRMININKAS. Sunkiai girdžiu, didelis fonas.

A. MAZURONIS (DPF). Gerbiami kolegos, ypač iš valdančiųjų pusės, paklauskite, nes gali tekti balsuoti, paskui nežinosite, už ką balsuoti, lankysitės prie šoninių mikrofonų.

PIRMININKAS. Pasistenkite kalbėti tiesiai į mikrofoną.

A. MAZURONIS (DPF). Gerbiamas pirmininke, man atrodo, mes turime šią tokį konfūzą dėl biudžeto svarstymo. Iš tikro Biudžeto ir finansų komiteto išvada, kurią jie yra suformulavę, neatitinka Seimo statuto keliamų reikalavimų. Aš jums pacituosiu. Seimo statuto 175 straipsnio 2 dalyje sakoma, kad „Biudžeto ir finansų komitetas privalo arba priimti kito komiteto siūlomas Valstybės biudžeto įstatymo pataisas, jeigu jos atitinka šio komiteto kompetenciją, arba atmesti, pateikdamas motyvuotą atsakymą.“ Taškas! Kitų variantų nėra.

Leiskite priminti, kad Biudžeto ir finansų komitetui pastabų buvo pateikęs Audito komitetas – dėl Valstybės kontrolei didinamų asignavimų, Kaimo reikalų komitetas, Ekonomikos komitetas – dėl Kelių programos finansavimo didinimo, Švietimo ir mokslo komitetas – dėl didinamų mokytojų atlyginimų (pateikė pasiūlymus ir konkrečius skaičius), Kultūros komitetas taip pat pateikė aibę pasiūlymų, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas pateikė ir visi kiti. O Biudžeto ir finansų komitetas į išvadą surašė, nesvarstęs šitų pasiūlymų, tiesiog grąžinti Vyriausybei svarstyti. Tokia komiteto išvados formuluotė neatitinka Seimo statuto įrašytų reikalavimų, todėl tam, kad eliminuotume galimybę kvestionuoti biudžeto priėmimo teisėtumą ir visų procedūrų atitikimą...

Aš noriu priminti, kad iki lapkričio 25 dienos Seimas privalo apsvarstyti biudžeto projektą. Dar yra laiko, todėl, man atrodo, būtų logiška, vengiant kreipimusi į Etikos ir procedūrų komisiją ar į Teisės departamentą, tiesiog paprašyti Biudžeto ir finansų komiteto, kurio pirmininkas stovi čia, prie šoninio mikrofono, grįžti į komitetą, apsvarstyti visus komitetų pasiūlymus. Juos komitetui pateikė pagal kompetenciją. Biudžeto ir finansų komitetas tų įstatymų iniciatorių subjektų, kurie ne pagal kompetenciją teikia, gali atmesti neargumentuodamas, tačiau komitetams privalėjo būti argumentai, jeigu nepritarta.

Šiuo atveju komiteto išvada suformuluota ne pagal Statuto reikalavimus, todėl frakcijos vardu prašome grąžinti išvadą į Biudžeto ir finansų komitetą tam, kad būtų laiko ir galimybių suformuluoti tokią komiteto išvadą, kokia ji turi būti pagal įstatyme esančias nuostatas. Noriu priminti, kad Biudžeto ir finansų komitetas nėra tik tarpininkas tarp atskirų komitetų ir Vyriausybės, tačiau jis atlieka specialią jam Konstitucijoje ir Seimo statute numatytą funkciją, o jos šiuo atveju, šio svarstymo metu, komitetas tiesiog neatliko.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar komiteto pirmininkas, natūralu, turi galimybę atsakyti.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji, komitetas yra išvadą apsvaistęs, užregistravęs. Labai gaila, kad Seimo senbuvams tenka priminti tokius elementarius dalykus, kad turbūt visose kadencijose tokias formuluotes, kokios vartojamos ir šio komiteto išvadoje, registravo, svarstė ir teikė Seimui.

Aš tik priminsiu tą kadenciją, kurioje Darbo partija turėjo tris savo narius Biudžeto ir finansų komitete: 2015 metais – 96 siūlymai svarstyti Vyriausybėje; 2014 metais – 115 siūlymų svarstyti Vyriausybėje, analogiškai, kaip ir mes formulavome; 2013 metais – 117 tokių pasiūlymų. Ir dabar, matyt, peržiūrėję praėjusią kadenciją taip pat rastume tokias formuluotes, įregistruotas išvadoje.

Biudžeto ir finansų komitete, kai komitete buvo iškilę klausimų dėl balsavimų, pritarti pasiūlymui, mes balsavome, kaip alternatyvą apsisprendėme siūlyti svarstyti Vyriausybei. Ji ir įvertintų galimybes, ar yra tie papildomi pinigai, ar nėra, nes visi nurodyti pajamų šaltiniai nėra tinkami ir ne pagal Biudžeto įstatymo reikalavimus.

PIRMININKAS. Dabar, tikiuosi, dar trumpai A. Mazuronis ir V. Fiodorovas, nes, jaučiu, tuo pačiu klausimu.

A. MAZURONIS (DPF). Labai trumpai, gerbiamasis pirmininke. Jeigu Darbo partija kažkuriais metais ką nors negerai darė, tai galima tik apgailestauti, kad tuo metu buvo labai silpna konservatorių opozicija, kuri neskaitė Statuto ir leido Darbo partijai daryti antistatutinius kokius nors veiksmus. Šiuo atveju mes Statutą skaitome ir jis labai aiškiai sako... Ir jūsų išvadoje yra kiti punktai, kur jūs pritarėte – atsižvelgti, atsižvelgti iš dalies, nepritarti, yra ir tokių formuluočių jūsų išvadoje, greta visų kitų, kurių jūs nesvarstėte ir tiesiog suformulavote svarstyti Vyriausybei. Tokios opcijos Seimo statutas neleidžia. Jūs neatlikote savo funkcijos ir tą reikia labai aiškiai įvardyti.

PIRMININKAS. Gerai, mes tą jau girdėjome. V. Fiodorovas dar.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų norisi dar paklausti. Jeigu kalba, kad išvada yra surašyta, kaip reikia tą išvadą suprasti, komitetas buvo už ar prieš? Ekonomikos ir VVS komitetų siūlymas padidinti finansavimą keliams – komitetas buvo už ar prieš? Ar dėl pasiūlymo padidinti mokytojų atlyginimus komitetas buvo už ar prieš? Kaip šiandien dalyvauti diskusijose?

Pirmininke, paskaitykite Statutą. Netgi apie šiandienos posėdį Statute yra rašoma, kad iš esmės šiandien vyksta svarstymas ir diskusija dėl tų pasiūlymų, dėl kurių Biudžeto komitetas pasisakė prieš. Jūsų išvadoje nėra nė vieno prieš. Maža to, kad parašyta tenai – atiduoti Vyriausybei, kai kuriems yra pritarti, į kai kuriuos atsižvelgti, panašu, kad mes net nežinome, apie ką šiandien turėtume diskutuoti. Taigi grįžkite, pasiskaitykite Statutą ir padarykite darbą iš naujo.

PIRMININKAS. Dar kartą M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dar kartą kartoju. Gaila, kad tenka kartoti. Komitetas balsavo dėl tų reikalavimų, ar pritarti siūlymui, kurio komiteto nariai norėjo, ir nebuvo pritarta, vadinasi, palikta alternatyva svarstyti Vyriausybei. (*Balsai salėje*) Nes tie šaltiniai... Vadinasi, nėra pritarimo tai pasiūlytai alternatyvai. Viena iš jų buvo pritarti tam siūlymui dėl kelių, dėl neformalaus krepšelio. Dėl to komitetas balsavo ir tam nebuvo pritarta. Tai ta alternatyvi formuluočių ir yra tam, kad ne užkertame kelio, bet pritarimo tas nesulaukia.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, komiteto pirmininkas dar papildomai paaiškino, kad nukreipimas Vyriausybei iš esmės reiškia nepritarimą. Tai dabar kas dar nekalbėjo? R. Žemaitaitis. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kokį jūs čia nihilizmą įvedate? Aš neįsivaizduoju, kada jūs, spaliukai revoliucionieriai, baigsite šitas nesąmones Seime daryti. Aiškiai parašyta: 2 dalis – privalo priimti, atmesti. Dvi formuluotės, daugiau jokių kitų alternatyvių formuluočių neturite. Ką kalba M. Lingė, buvęs D. Grybauskaitės patarėjas, labai puikiai primena Konstitucinio Teismo du nutarimus. Vienas – tai dėl A. Kubiliaus naktinės mokesčių reformos. Antras, antras A. Kubiliaus, jis buvo R. Dagio, tai yra dėl pensijų nuskaičiavimo. Konstitucinis Teismas aiškiai konstatavo – prieštaravimas Konstitucijai. Trečias yra Konstitucinio Teismo nutarimas dėl S. Skvernelio Vyriausybės. Jūs, opozicija, konservatoriai, kreipėtės, ar S. Skvernelio Vyriausybė, prisiekus naujam Prezidentui, neturėjo pasitvirtinti programos. Konstitucinis Teismas pasakė – prieštarauja, nes nebuvo išlaikytos procedūros.

Tai jūs dabar viską darote taip, kad jūsų 2024 metų biudžetas prieštarautų Konstitucinio Teismo doktrinai ir Konstitucijai ir būtų pripažintas negaliojančiu. Ką jūs čia darote, aš niekaip nesu-prantu. Ar jūs, spaliukai revoliucionieriai, kada nors ką nors paskaitote, ar jūs tiesiog pagal tą ta-rybinę šviesą į priekį važiuojate?

PIRMININKAS. Jeigu laikytumės jūsų logikos, matyt, visi buvę biudžetai yra negaliojantys, nes išvada taip pat atrodydavo kiekvienais metais. Tai gal baigiame, gerbiamasis Viktorai Fiodo-rovai, tą temą kaip nors ir balsuosime. (*Balsas salėje: „Ne, ne dar.“*)

Aš manau, kad yra aiškus jūsų frakcijos siūlymas išbraukti šitą klausimą iš šios dienos dar-botvarkės. Aš tą teiksiu. Argumentai vis dėlto jau kartojasi. Na, V. Fiodorovui dar.

V. FIODOROVAS (DPF). Žiūrėkite, jūs perskaitykite Statutą, posėdžio pirmininke, pacituokite visam Seimui Statutą, kaip jisai skamba. Jeigu ponas M. Lingė pritempdamas sako, kad tas spren-dimas yra, nors, aišku, aš neįsivaizduoju, kaip galima balsuoti ir vadinti atmesti, kai matai pro-jekte, kad tai yra siūlyti svarstyti Vyriausybei, man tai yra visiškai netapatu. Bet kai yra Statute parašyta, kad turi būti motyvuota komiteto išvada, kodėl? Pavyzdžiui, Ekonomikos komiteto pa-siūlymas padidinti keliams 217 mln. eurų arba pasiūlymai didinti mokytojų atlyginimus yra at-mesti, ten motyvų nėra. Akivaizdu, yra Statuto pažeidimas. Negalima žiūrėti, kaip buvo anksčiau padaryta. Yra sprendimų, kai visi pasiūlymai buvo atmesti. Visokiasių variantų yra buvę. Šian-dien diskutuojame, keliame statutinį klausimą ir norime, kad su biudžetu būtų pasielgta statutiš-kai. Jeigu reikia, gal tada galime Etikos ir procedūrų komisijoje tą dalyką patikrinti.

PIRMININKAS. Taip, aš tą ir norėjau pasiūlyti, kad tokius klausimus, abejones dėl atitikties Statutui nagrinėja Etikos ir procedūrų komisija. Jūsų frakcija turi visas galimybes kreiptis. Vis dėlto šiandien mes kažkaip pamėginkime baigti tas diskusijas, nes tikrai kartojame ratu. Tikrai, gerbiami Darbo frakcijos atstovai, jūs kartojate. Dar A. Mazuroniu paskutinį kartą...

A. MAZURONIS (DPF). Pirmininke, nekartosiu, labai konstruktyviai, nes tikrai ne iš kokios nors piktos valios, tiesiog norisi, kad procesas būtų tinkamai sutvarkytas dabar. Jeigu dabar jūs nuvažiuosite buldozeriu, pasinaudodami tuo, kad šiuo metu turite daugiau balsų salėje, tai jokių būdu nereikš, kad tas sprendimas tampa teisingesnis arba teisėtesnis. Ir jeigu kažkas iki šiol isto-rijoje kažkada kažką blogai darė, tai nereikia, kad dabar tą patį blogai kartodami mes tampame teisėsniai. Tai yra klaidinga logika. Mes siūlome dabar sutvarkyti tvarkingai.

PIRMININKAS. Gerbiamas Andriau, mes girdėjome, jūs trečią kartą tą patį sakote.

A. MAZURONIS (DPF). Mes nesiūlome išbraukti iš darbotvarkės, mes siūlome Biudžeto ir fi-nansų komiteto pirmininkui pačiam pasakyti, kad jis nori sugrįžti ir sutvarkyti taip, kaip reikia.

PIRMININKAS. Jis to nepasakė ir jūs tai aiškiai girdėjote. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, kalčiausias aš. Taip. Dėl ko? Kadangi būdamas Krikščionių demokratų valdybos pirmininku delegavau M. Lingę kaip patarėją Prezidentui iš mūsų partijos. Dirbdamas su D. Grybauskaite žmogus visai pakeitė ir politinę, ir gal seksualinę orientaciją, ir visiškai neskaito, vienu žodžiu, neskaito dokumentų, Statuto. Todėl kaltas aš ir atsi-prašau už Mindaugą, kad jis, vienu žodžiu, daro tokias klaidas. Manau, kad ateityje gal nedarys. Bet geriausia pakeisti jį. Pakeiskite kitu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininku. Vargu ar jis pa-sitaisys, per ilgai dirbo D. Grybauskaitės patarėju.

PIRMININKAS. Tai tikrai nagrinėjame biudžeto projektą, o ne M. Lingės veiklą Krikščionių demokratų partijoje. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Kolega Jurgi, jūs gi žinote, kad pagal Statutą yra lapkričio 25 diena, kai jūs jau turite atlikti svarstymą. To laiko yra daugiau negu pakankamai, tai gal tiesiog neprog-nozuokime ir neprogramuokime čia kylančio ginčo, tiesiog komitetas susirenka, pasvarsto ir vis-kas baigiasi, juk terminas yra labai negreitai.

PIRMININKAS. Seimo nariai girdi ir tuos, ir tuos argumentus, pasisakymus, jų valia, kaip balsuos. R. Lopata seniai laukia. Atsiprašau.

R. LOPATA (LSF). Viskas gerai, aš tik norėjau paprašyti Tarpparlamentinių ryšių su Armėnija grupės narius iš karto po rytinio posėdžio susirinkti II rūmų 213 kabinete. Ačiū.

PIRMININKAS. Nelabai girdėjau. Čia koks siūlymas?

R. LOPATA (LSF). Armėnijos draugams per pertrauką, iškart po rytinio posėdžio pabaigos, susirinkti II rūmų 213 kabinete. Ačiū.

PIRMININKAS. Ką gi, dėl to darbotvarkės koreguoti nereikės. Yra vienas siūlymas Darbo partijos frakcijos, aš būtent taip jį suprantu, išbraukti 1-2.1 klausimą – Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, jo pirmą svarstymą. Kas pritariate siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate atitinkamai.

Balsavo 122: už – 63, prieš – 53, susilaikė 6. Projektas yra iš darbotvarkės išbrauktas. Suteikiu žodį finansų ministrei.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš tik noriu atkreipti gerbiamų kolegų dėmesį, kad nė vienas iš pateiktų pasiūlymų, kuriuos suformulavo Seimo komitetai, neatitinka Seimo statuto, nes juose nėra nurodytas nė vienas konkretus šaltinis. Tai aš manau... Išskyrus turbūt Žmogaus teisių komitetą, kuris pasiūlė pakeisti vienas išlaidas kitomis, kiti suformuluoti pasiūlymai *nenuima* nė vieno išlaidų ir nenurodo nė vieno konkretaus šaltinio, tačiau pasiūlo papildomas išlaidas ir iš esmės neatitinka Seimo statuto, ir galima būtų juos visus atmesti tiesiog todėl, kad jie neatitinka Seimo statuto ir joks komitetas neprivalo jų svarstyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Kol finansų ministrė dar netoli mikrofono, aš prašyčiau sugrįžti. Turiu klausimą. Kai išbraukėme biudžeto projektą, ar galime šiandien palikti pelno mokesčio svarstymą ir rodiklių patvirtinimą?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš manau, kad analogiškai tuomet reikėtų juos visus svarstyti vienu metu.

PIRMININKAS. Gerai, taigi visas pirmas kompleksinis klausimas yra išbraukiamas iš darbotvarkės. Matyt, komitetas rytoj savo posėdyje apsispręs dėl čia išgirstų pastabų. Ir A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Aš, pirmininke, tikrai nepiktnaudžiausiu, tik labai trumpai. Tai, ką ministrė pasakė, ji tikrai teisingai viską pasakė, bet man atrodo, kad būtent tai ir turėjo būti surašyta komiteto išvadoje argumentuojant, kodėl pritaria ar nepritaria vienam ar kitam pasiūlymui. Mes lygiai tą patį šnekėjome. Tikrai labai džiaugiuosi, kad vis dėlto teisiniai argumentai, o ne politiniai argumentai paėmė viršų, nes mes tikrai galėjome prieiti prie tos situacijos, nepaisant to, kas buvo praeityje ar istorijoje, ten galime iki 20 metų žiūrėti, kad iš tiesų tiesiog biudžeto priėmimo procedūra galėtų būti įvardinta kaip neteisėta su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis.

PIRMININKAS. Tai viskas gerai, sprendimas priimtas. Dėl kitų punktų. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, iš tikrųjų ačiū, kad, kolegos, išgirdote. Kaip supratome, valdančiosios daugumos nėra, nes dabar kuria vieną Kiniją ar vieningą Kiniją, kaip ten G. Landsbergis pasakė, su 800 mln. Bet yra visiškai neaišku, nes Darbo frakcija pasiūlė išbraukti biudžetą. Dabar jūs su G. Skaiste pasitarėte ir sakote, kad ir du lydimuosius. Tai gal reikėtų Seimui apsispręsti arba bendru sutarimu, arba juos galime nagrinėti, nes jie nėra susiję. Jie yra susiję tik kaip papildomi, bet ten nereikėjo Biudžeto ir finansų komiteto 175 straipsnio 2 dalies nuostatų įvertinimo. Reikėjo tik dėl pagrindinio. Tai arba bendru sutarimu išbraukiame, arba juos svarstome.

PIRMININKAS. Gerbiamasis kolega, vis dėlto, jeigu norime, kad jūsų minėti projektai įsigaliotų nuo sausio 1 dienos, yra pasakyta, kad jie tokiu atveju turi būti svarstomi ir priimami kartu su biudžetu. Tai todėl vis dėlto juos reikia palikti kartu su biudžeto projektu. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš tai norėjau pasidžiaugti. T. V. Raskevičius, tikrai žmogus daro pažangą, profesionalas žmogus, ir jisai ne tik degina genderistines knygas, bet degina ir valdančiosios daugumos pamatus. Sveikinu jį praregėjus.

PIRMININKAS. Dėl darbotvarkės daugiau pasisakymų nėra. Taigi pagal priimtą sprendimą išbraukiamas 1-2 punktas, tai yra pagrindinis ir du lydimieji. Žinoma, mes į rytinį posėdį, natūralu, atkelsime ir siūlysime svarstyti kažką iš vakarinio posėdžio. Pranešėjai gali ruoštis. Turiu omenyje ir ministrus, kurių pateikimai buvo vakariniame posėdyje.

Dabar gal galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Taip, natūralu, iš vakarinio projektai bus keliami į rytinį. Balsavimo intervalas išlieka, kaip nurodyta rytiniame posėdyje. Vakariame posėdyje matysime, kas liks, tai tada vakariniame posėdyje apsispręsime dėl balsavimo intervalų. Kadangi šurmuly, balsuokime, ar patvirtiname darbotvarkę su išbrauktu 1-2 klausimu. Už visą darbotvarkę su išbrauktu 1-2 klausimu.

Už – 109, prieš – 2, susilaikė 8. Darbotvarkė patvirtinta.

Taip pat, tikiuosi, bendru sutarimu galėsime priimti Seimo protokolinį nutarimą dėl sesijos darbų programos papildymo. Kadangi du projektai nėra įrašyti į darbų programą, tai yra 2-20 ir rezervinis 1, kad būtų galima juos svarstyti, reikia įrašyti į sesijos darbų programą. Galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje „Galime!“*)

Ir R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš noriu, gerbiamas pirmininke, pasitikslinti, kaip bus su balsavimo langu: ar lieka tas pats, ar mes keičiame ir tą laiką?

PIRMININKAS. Ne, balsavimo lango nekeiskime, tiesiog užpildysime rytinę darbotvarkę klausimais iš vakarinio posėdžio, nes žmonės yra susiplanavę laikus pagal balsavimo langą. Tai aš į tai labai atsakingai žiūriu. Galime protokoliniu nutarimu bendru sutarimu papildyti darbų programą? Papildome, nematau prieštaraujančių.

10.21 val.

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-1556 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3243 (pirmasis svarstymas)

Tai pradedame tada nagrinėti darbotvarkės 1-3 klausimą – 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3243. Pirmas svarstymas. Pranešėjas – Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas. Kviečiu į tribūną.

Kol pranešėjas ateis – A. Strelčiūnas. Prašom.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, šiandien pas mus lankosi Vilniaus Žėručio pradžios mokyklos ketvirtokai. Paplokime jiems. (*Plojimai*)

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas lapkričio 8 dieną apsvarstė pateiktą 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo projektą ir bendru sutarimu nutarė pritarti pačiam projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Diskutuoti čia niekas neužsirašė, dėl motyvų pažiūrėsime. Kadangi po pirmo svarstymo nebalsuojama, tai daugiau čia mes nieko kol kas dėl šio projekto ir neturime nuveikti.

Tai tuomet jau žiūrime į vakarinį posėdį ir, kaip įprasta, pirmiausiai sutaupius laiko kviečiame pristatyti rezervinį klausimą, jeigu salėje yra A. Bagdonas. Nematau salėje A. Bagdono, bet matau ministrę M. Navickienę. Gal ji galėtų pristatyti 2-18 klausimą – Užimtumo įstatymo pataisų projektą ir daug lydimųjų?

10.23 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 4, 5¹, 16, 17, 20, 24, 25, 30¹, 30², 31, 32, 35, 38, 39³, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 48¹, 50 straipsnių ir IV skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3257, Civilinio proceso kodekso 627, 628, 663 ir 736 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3258, Administracinių nusižengimų kodekso 95, 362¹, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo bei 96¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3259, Statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtojo skirsnio pavadinimo ir 22¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3260, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3261, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3262, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1 ir 3¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3263, Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3264, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3265 (*pateikimas*)

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Sveiki, gerbiami kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke. Netikėtai, bet bandysiu, tikrai reikėtų skaidrių, reikėtų skaidrių mano pristatymui. Na, aš galiu bandyti be skaidrių, jeigu kolegoms laiko prasme...

PIRMININKAS. Turbūt žodžiu viską pristatysite išsamiai, nereikės ir tų skaidrių.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerai, kolegos. Tuomet teikiu Seimui tuos daugelio įstatymų projektų pakeitimus. Tai vieni iš pagrindinių tikslų yra padidinti socialinių partnerių išitraukimą, priimant sprendimus dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių; taip pat užtikrinti racionalesnį šioms priemonėms skirtų lėšų panaudojimą; skatinti išsiskolinusių asmenų grįžimą į darbo rinką ir įsitvirtinimą joje bei padidinti skolininkų paskutinio būsto apsaugą.

Kaip atrodo realybė ir nuo ko mes atsispiriame? Šiandien skaičiai tikrai šokiruoja – apie 200 tūkst. suaugusių asmenų Lietuvoje turi skolų. Sakykime, grubiai kas dešimtas suaugęs žmogus. Beveik septyni iš dešimties skolininkų nedirba arba dirba nelegaliai.

Kodėl tie žmonės nedirba? Seniau buvo vykdyta apklausa, apie 75 % atsakė, kad juos grįžti į darbo rinką demotyvuoja per didelės išskaitos iš minimalios mėnesinės algos. Iš tų, kurie dar dirba, net 62 % uždirba minimalų mėnesinį atlyginimą. Per dieną lieka mažiau nei 15 eurų į rankas, jeigu dirbi legaliai ir esi skolininkas. Matome, kad dėl to skolininkai greitai iškrenta iš darbo rinkos, situacija tik blogėja. Šiaip turime apie 4 mlrd. eurų skolų. Per 2022 metus buvo išieškota tik 6 %, tai yra apie 225 mln. eurų, o skolų padidėjo dar apie 600 mln. Vadinas, turime pripažinti, kad situacija dėl skolų išieškojimo ir dėl žmonių motyvacijos dirbti yra tikrai negera ir ją reikia taisyti.

Ką mes siūlome? Mes siūlome ir griežtinti tam tikrus reguliavimus, bet kartu ir didinti pasiskatus. Dabar kalbant apie sugriežtinimus. Siūlome reikšmingai sugriežtinti baudas už nelegalų darbą: tris kartus padidinti minimalias baudas, maksimalią baudą siūlome nuo apyvartos iki 0,5 mln. eurų, o už pakartotinį pažeidimą – iki 1 mln. eurų. Tokias griežtas baudas palaikė darbuotojų atstovai, nes už nelegalų darbą turi būti pati griežčiausia atsakomybė.

Kitas griežtinimas būtų pažeidėjų viešinimas. Tikslas – Valstybinės darbo inspekcijos svetainėje būtų viešinami nelegalaus ir kitų darbo įstatymų pažeidėjai, kad darbuotojai ir planuojantieji įsidarbinti galėtų pasižiūrėti, ne tik koks vidutinis darbo užmokestis, vyrų ir moterų atlyginimo skirtumas, bet ir ar darbdavys yra baustas už nelegalų darbą ar kitus pažeidimus.

Kokios yra paskatos? Paskata legalizuotis. Tikslas nėra surinkti baudas. Tikslas yra, kad žmonės dirbtų legaliai. Todėl įstatyme yra numatyta: jeigu pagauna dirbusį nelegaliai, tai darbdavys privalo įforminti darbuotoją ir pranešti „Sodrai“. Jau dirbo, buvo sutartas atlyginimas ir funkcijos, tiesiog nebuvo pranešta „Sodrai“ ir nebuvo mokami mokesčiai. Jeigu iki baudos paskyrimo darbdavys praneša „Sodrai“ ir legaliai susimoka trijų minimalių mėnesinių atlyginimų baudą, bauda bus minimali, o už pakartotinį bus šeši minimalūs mėnesiniai atlyginimai. Toks principas jau yra užsieniečiams, dirbantiems nelegaliai. Tokį patį principą perkeliame ir lietuviams.

Kitas pagerinimas darbdaviams – už smulkesnius pažeidimus mažesnės baudos. Šiuo metu yra labai griežtai parašyta, kad bet koks, net ir smulkus, užsieniečių įdarbinimo pažeidimas yra laikomas nelegaliu darbu. Pavyzdžiui, LDU pranešimo teikimas „Sodrai“ apie užsieniečio įdarbinimą neturėtų būti laikomas nelegaliu darbu, nes darbdavys būna pranešęs, kad užsienietis dirba, kiek uždirba ir sumoka mokesčių, bet tik to papildomo LDU pranešimo nebūna pateikęs.

Darome ir daugiau techninių pakeitimų. Pavyzdžiui, į skaidriai dirbančiojo ID integruojame, kad tai būtų laikoma nelegaliu darbu. Dabar yra du atskiri institutai ir pažeidimai už nelegalų darbą ir už darbą be skaidriai dirbančiojo ID. Likėtų vienas – nelegalus darbas. Tai leis greičiau ir efektyviau atlikti nelegalaus darbo patikrinimus. Tad siekiame, kad patikrinimų būtų dvigubai daugiau, nei padarydavome anksčiau, o minimalios sankcijos išaugtų bent tris kartus.

Kita paketų sritis yra paskatos dirbti. Toliau mes skatintume dirbti legaliai sumažindami išskaitų dydžius, kad apsimokėtų dirbti. Tikslas – kai tampa skolininkais, skolininkai ir toliau dirbtų, toliau mokėtų mokesčius ir grąžintų skolas, ir kurtų ekonominę vertę. Patys antstoliai minėjo, kad jei skolininkas per dvejus metus nesugrąžina skolų, tai jis jų ir nesugrąžins, nes iškrenta iš darbo rinkos. Siūlome sumažinti išskaitą iš minimalios algos nuo 20 ir 30 % iki 10 %, nuo minimalaus mėnesinio atlygio iki dviejų minimalių mėnesinių atlygių. Būtų 30 % vietoj 50 %, o virš dviejų minimalių mėnesinių atlyginimų liktų 50 %, kaip yra dabar. Kadangi pragyvenimui jau lieka daugiau, tai ir didesnė dalis turi eiti kreditorių skoloms grąžinti.

Labai svarbus aspektas, kad jautriems skolininkams, tai yra jautriems kreditoriams, niekas nesikeis, tai išlaikymas žalai, pavyzdžiui, už sveikatos sutrikdymus ar nusikaltimus, taip pat ir

alimentų mokėjimas, kad vienišos mamos ir vieniši tėvai ir toliau liktų apsaugoti. Tai čia niekas nesikeičia. Taip pat atsiranda šiuose įstatymų projektuose vadinamosios skolų atostogos, kai asmuo, ilgiau nedirbęs, kad jam atsirastų paskata grįžti į darbo rinką ir joje įsitvirtinti, turėtų galimybę taikyti iki 12 mėnesių skolų atostogas, tačiau ne daugiau kaip du kartus per penkerius metus. Detalesnę tvarką numatysime Užimtumo tarnybos tvarkose, suderintose su teisingumo ministru. Atsiprašau, ministre.

Dar vienas pakeitimas, kuris yra labai svarbus, tai yra kad daugiau asmenų išsaugotų paskutinį būstą. Šiuo metu Civilinio proceso kodekse yra numatyta niekuo nepagrįsta 4 tūkst. eurų suma. Tuomet, kai skola neviršija šios sumos, skola nėra išieškoma iš paskutinio būsto, o kai viršija šią sumą, jei neįrodo, kad skolą grąžins per 18 mėnesių, galima žmogų išmesti iš paskutinio būsto. Buvo įvairių diskusijų šiuo klausimu, kokia turėtų būti ta suma, tai šiuo metu yra pasiūlytas kompromisinis variantas padidinti ribą iki dešimties minimalių mėnesinių atlygių, tai yra iki 9 tūkst. 240 eurų. Nors suma vis tiek net neturi kokio nors konkretaus pagrindimo, tai būtų reikšmingas pakėlimas, o įvertinus teisinę techniką, suma automatiškai bus indeksuota, todėl nereikės jos nuolatos peržiūrėti. Norime, kad neaugtų rizika ypač pažeidžiamoms grupėms netekti paskutinio būsto, tai tokiu būdu užbėgame problemai už akių.

Žiūrėkite, atsirado net skaidrės, tai galėčiau turbūt paskutinį savo akcentą iliustruoti jau ir skaidrėmis. Tai čia dar grįžtu ir parodau tada, kad daugiau asmenų išsaugotų paskutinius namus, geresnes užimtumo sąlygas, ką mes taip pat reglamentuojame šiuo įstatymų paketu. Kartu einame su pakeitimais, susijusiais su užimtumu. Kadangi Užimtumo įstatymas ne tik apie nelegalų darbą, tai keičiame ir remiamas grupes, siekiame suderinti su Europos Sąjungos reglamente nustatytomis remiamomis grupėmis. Mūsų grupės yra platesnės, daugiau jų įrašyta, deriname, nes turėjome diskusiją su Konkurencijos taryba, ar parama bedarbiams, pavyzdžiui, profesinis mokymas, yra valstybės pagalba, ar ne. Sprendimas buvo, kad jei ir yra valstybės pagalba, tai ji yra leidžiama, todėl remiamos grupės turėtų būti tokios pat, kaip ir reglamente. Štai matote, pasirodo, paskutinė jau čia skaidrė buvo.

Kolegos, trumpai dar kartą sugrįžtu prie projekto esmės ir noriu pasakyti, kad einame su keliais pagrindiniais pakeitimais. Vienas iš jų yra bausmių griežtinimas, tačiau nubausti nėra tikslas, tikslas yra, kad žmonės dirbtų legaliai. Dabar matome, kad skolų išieškojimas neveikia efektyviai, taip pat matome, kad daugelis žmonių nėra motyvuoti grįžti į darbo rinką būtent dėl per didelių išskaitų, todėl siūlome šią situaciją keisti iš esmės. Prašau jūsų, kolegos, po pateikimo priimti šiuos įstatymų pakeitimus ir toliau diskutuoti komitetuose.

PIRMININKAS. Taip. Galėjote, jeigu dar reikėjo ką nors pasakyti, ir ilgiau kalbėti, nes čia daug projektų... (*Balsai salėje*) ...bet klausimais, atsakymais turbūt papildomai viską išsiaiškinsime. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Nenorite klausti? Viskas aišku. Tuomet L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, suprantu, iš tikrųjų daugiau akcentas dedamas į skolos išieškojimą. Čia yra labai didelis paketas ir būtent Civilinio proceso kodeksas yra, man atrodo, daugiau akcentas, aišku, kad jie išeitų į rinką ir pradėtų dirbti. Prašom pasakyti, aš ten pažiūrėjau tuos procentus ir taip toliau, kiek yra skolininkų – didelis skaičius, tai yra kokią dalį sudaro daugiausia tie, kurie nemoka vaikams išmokų, tai yra vadinaujų, kaip anksčiau mes sakydavome, vaiko išmokų, tai yra alimentų? Jie dažniausiai vien dėl to ir nedirbdavo arba nelegaliai dirbdavo, kad nemokėtų nei valstybei, nei savo šeimai, vaikus išlaikytų. Gal galite pasakyti, koks yra procentas bylų, nes manau, kad čia yra labai didelis procentas būtent tų bylų?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Atsiprašau, konkretaus skaičiaus neturiu, negaliu jums pasakyti, galėsiu patikslinti. Jisai nebus pats didžiausias iš visų skolininkų, bet, kaip ir minėjau, šitos apimties įstatymų projektai nepalies būtent įsiskolinusiųjų dėl alimentų, nes jų situacija nesikeis. Tie, kurie yra įsiskolinę savo šeimos nariams už vaikų išlaikymą, ir tie, kurie yra nubausti dėl nusikalstamų veikų, sveikatos sutrikdymo ir panašiai, tie žmonės ir toliau mokės didesnes išskaitas iš savo minimaliosios algos.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, norėjau pasiteirauti dėl nelegalaus darbo ir samdančio asmens atsakomybės. ID kortelės yra puiku, bet dabar jūs norite užkrau-

ti Darbo inspekcijos funkciją asmenims – jie turės kontroliuoti ir dar gaus baudas. Jeigu atvažiuos genėti šakas kokios želdinių priežiūros įmonės su savo darbuotojais, atvažiuos santechnikas su koku padėjėju pakeisti čiaupą ar dar kažką, savininkas turės patikrinti visus. Tai ar nemanote, kad čia prasilenkia net ir su elementaria logika visos jūsų iniciatyvos, viešai komunikuojamos jūsų ir jūsų viceministrų? Aš tokio dalyko nelabai suprantu – yra Darbo inspekcija, tegul ir rūpinasi, o ne samdančio asmens atsakomybė ir dar visokios baudos primetamos jam. Kodėl jis turi dirbti už Darbo inspekciją?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, kolega, už klausimą. Man atrodo, kad atsakomybė turbūt yra bendra, nes ir dabar yra pagal reguliavimą, net jeigu užsakovas yra fizinis asmuo, už samdomą darbą statybvietėse yra baudžiamas jau pagal dabartinį reguliavimą. Bet kalbant apie pačius patikrinimus, jeigu su įmone, tai darbuotojų nereikės tikrinti, bet jeigu individuali veikla, tai tą statybininko ID... Jūs gal pats esate bandęs, jeigu nesate bandęs, galite pabandyti, yra tikrai labai labai paprasta patikrinti, nes yra sukurtas mechanizmas, kaip ir dėl buvusio galimybių paso. Skirtingas nuomones apie jį turėjome, bet tikrai patikrinti buvo paprasta. Tai lygiai tas pats principas yra čia – tu gali patikrinti tai per keletą minučių. O būti atsakingam greičiausiai, nesvarbu, ar samdai darbuotoją, ar samdai pagal individualią veiklą dirbantį asmenį, reikėtų. Juo labiau kad, kaip ir minėjau, ir dabar jau yra fiziniams asmenims, samdantiems žmones statybvietėse dirbti pagal individualią veiklą, tam tikros baudos reglamentuotos.

Bet aš siūlyčiau į šitą projektą vis tiek žiūrėti bendrąja prasme. Galėsime komitetuose diskutuoti, ar ne, vienos ar kitos nuostatos galės būti tobulinamos. Bet jeigu mes sau keliame tikslą, kad tas šešėlinis dalykas mūsų valstybėje turėtų būti kuo mažiau toleruojamas, kuo daugiau turėtų būti legaliai dirbančių asmenų, tai šie projektai irgi yra apie tai. Aš kviečiu diskutuoti toliau komitetuose.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Man peršasi kitas klausimas šalia jūsų pateikto dėl paties šešėlio išaugimo grėsmės. Akivaizdu, kad tai jau bus, nes eina žmonės *šniūrais* į biurus pas Seimo narius, vienmandatininkus, daugiamandatininkus ir panašiai, dėl savivaldybės būsto išperkamosios nuomos. Nemažai šeimų turi ir smulkius verslus ir jie akivaizdžiai jau sako – mes trauksimės. Ar čia irgi nereikėtų pagalvoti apie tai? Aišku, klausimas kitas, bet jisai yra giminingas vis dėlto, kalbant apie šešėlinį.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Nelabai gerai supratau jūsų klausimą, bet mano atsakymas būtų toks bendresnis, kad visose srityse turėtume ieškoti paskatų, kad žmonės turėtų motyvaciją dirbti, užsidirbti, nesitraukti į šešėlį, o jeigu yra šešėlyje, kad turėtų daugiau galimybių iš jo sugrižti. Visi šitie projektai, kuriuos jums šiandien pateikiau, ir yra su tuo susiję: su žmonėmis, kurie uždirba minimalųjį mėnesinį atlygį, dėl išskaitų sumažinimo, lygiai taip pat dėl atsakomybės už nelegalų darbą griežtinimo. Dėl išperkamosios nuomos konkrečiai aš čia sąsajų gal dabar neišvengčiau ir nematyčiau, bet galėsime padiskutuoti apie bet kokias jūsų mintis, kurios galėtų skatinti mažinti nelegaliai dirbančių skaičių Lietuvoje.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, ačiū už pateikimą. Tikrai daug gerų dalykų. Pereiname nuo, kaip sakoma, respublikinio lygio į pasaulinį lygį su baudomis. Aš manau, kad tai yra teisinga, nes daug įmonių dirba ne tik mūsų rinkoje, bet ir aplink.

Bet mano klausimas būtų dėl tokio vieno teoriškai gero sprendimo, bet kaip jūs jį arba kaip jį įgyvendins tas, kas privalės įgyvendinti? Tai yra 56 straipsnio 4 dalis. Pagal ją darbdavys, pas kurį dirbo nelegalas, po to turi vis tiek pranešti „Sodrai“, prisipažinti, kad pas jį 2 savaites ar 3 mėnesius dirbo, sumokėti mokesčius. Ši dalis man labai, taip sakant, grynai teoriška. Praktiškai koks darbdavys prisipažins, kad jis 2 savaites turėjo darbuotojus, nemokamai dirbančius nelegaliai, ir dar pats pasirašys, taip sakant, pasimuilins kilpą, užsidės ją ant kaklo ir nušoks nuo taburetės. Tai ar įmanomas šis dalykas?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš manyčiau, kad įmanomas, nes... Kodėl darbdavys turėtų tą daryti? Jeigu norėtų atsipirkti minimalia baida, nes kitu atveju... Jeigu jis visą tą dalyką padarytų: praneštų „Sodrai“, sumokėtų atlyginimą, pripažintų, kad tai buvo darbo santykiai, kad dėl

vienų ar kitų priežasčių jam nepavyko skaidriai to žmogaus įdarbinti arba tinkamai apie tai informuoti, jis tada turėtų mažiausią minimalią baudą, kurią mes siūlome, nuo trijų minimaliųjų mėnesinių atlyginimų. Tokia ir būtų paskata, kad iš karto jisai negauna maksimalios baudos arba didesnės baudos, o gauna minimalią, jeigu pripažįsta, susitvarko, deklaruoja, kaip krikščionis mušasi į krūtinę ir sako, kad daugiau tai nepasikartos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Paskutinis klausia G. Kindurys.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, iš tiesų skolos žmonėms yra labai sunki problema, tačiau čia galima išvelgti, kad lazda irgi turi du galus. Yra siūlomas mažinti skolų išskaitymas grąžinant, kiti dalykai švelninami. Sakykite, ar tai nepaskatins žmonių nebijoti skolintis, skolintis neatsakingai ar nemokėti mokesčių už suteiktas paslaugas?

O kitas dalykas, skolų grąžinimo sušvelninimas vis dėlto blogins sąlygas toms įmonėms, kurioms jie yra skolingi, išgyventi. Kaip jūs į tai atsakytumėte?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš gal atsakyčiau jums nuo to, nuo ko ir pradėjau, kad jeigu šiandien pagal skaičius mes matytume, kad mūsų efektyvesnė situacija, tai turbūt būtų galima kelti sau tokį klausimą, retorinį klausimą. Bet kai dabar mes matome, kad yra 4 mlrd. eurų išskolinimų visų nedarbingų asmenų ir turinčių skolų, iš dešimties septyni beveik, ar ne, yra nedarbantys, išieškoma per metus 225 mln. ir papildomai prisiskolinama dar 600 mln. eurų, tai jeigu tie skaičiai bent šiek tiek būtų efektyvesni... Mes matome, 6 % yra išskaičiuojama, yra išieškoma. Vadinasi, mes neturime tokio reguliavimo, kuris ir dabar apgintų skolintojų teises arba interesus, ir mes čia turime kompleksiskai peržiūrėti šią situaciją. Juk jeigu žmogus grįš į darbo rinką, kad ir už minimalų mėnesinį atlyginimą, ir tos išmokos vis tiek išliks, išskaitos, tai bus bent šokia toliau viltis ir kitai pusei atgauti dalį savo skolintų pinigų.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų kalbėti niekas neužsirašė. Apispręsimė dėl šio paketo per numatytą balsavimo intervalą. Dabar, kadangi sulaukiu klausimų iš kolegų Seimo narių, kaip čia ką mes svarstysime, aš tik akcentuosiu, kad Sveikatos draudimo fondo biudžetą, „Sodros“ biudžetą, Europos Parlamento rinkimų datą, čia ir Pensijų anuitetų fondo biudžetą svarstysime vakariniame posėdyje tikrai. O iš kitų klausimų, kas yra vakariniame posėdyje, pagal situaciją žiūrėsime, ką galima apsvarstyti dabar.

10.46 val.

Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3256 (pateikimas)

Darbotvarkėje pirmas toks įrašytas 2-6 klausimas – Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3256. Pranešėja – ministrė A. Armonaitė. Pateikimas.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėkoju. Gerbiami Seimo nariai, pristatau jums Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Jo tikslas yra atkurti Kauno laisvosios ekonominės zonos teritorijos plotą iki 1 tūkst. 54 hektarų, kai prie dabartinio Kauno LEZ teritorijos ploto, kurį dabar sudaro 534 hektarai, prijungsime, na, ateityje 520 hektarų papildomą teritorijos plotą ir taip įkursime aukštos pridėtinės vertės verslą.

Pagrindiniai motyvai. Esamas 534 hektarų teritorijos ploto dydis nesudaro galimybių toliau efektyviai vystyti Kauno LEZ veiklą, todėl reikia inicijuoti paties pirminio LEZ teritorijos ploto atkūrimo klausimą. Tai reiškia, kad Kauno LEZ turi būti sudaromos sąlygos išsinuomoti iš valstybės 1 tūkst. 54 hektarų teritoriją, kaip ir buvo numatyta 1996 m. spalio 22 d. Kauno LEZ įstatyme. Vadinasi, mes padidiname Kauno LEZ teritoriją 520 hektarų, na, taip, kaip tai buvo numatyta anksčiau.

Noriu pabrėžti, kad šiame įstatyme mes nenumatome konkrečių teritorijų ir šiuo įstatymu konkrečios teritorijos nėra paimamos. Yra tiktai čia, įstatymo aiškinamuosiuose dokumentuose, numatytos preliminarios galimos teritorijos. Bendras įstatymo įgyvendinimas, jo įsigaliojimas numatytas iki 2026 m. gegužės 1 d. Būtent iki 2026 m. balandžio 30 d. bus konkretūs sklypai ir kon-

krečios teritorijos parenkamos keičiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarimą, kuris ir reguliuoja Kauno laisvosios ekonominės zonos teritorijos ribų patvirtinimą.

Viso šito esmė yra ta, kad, kai investuotojai ateina, iš esmės mums reikia tvarkingų sklypų, išvystytų teritorijų. Dabartinėje teritorijoje yra iš tikrųjų reikšmingų apribojimų, reikšmingų problemų. Ne visą tą teritoriją galima panaudoti būtent investicijoms, dalis yra pelkynai, durpynai, dalis naudojama infrastruktūrai ir panašiai. Galėsiu detalizuoti, jeigu bus įdomu. Prašau palaikyti įstatymo projektą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui už pristatymą. Dabar klausimai. Pirmoji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Laba diena. Aš noriu paklausti keletą klausimų. Pirmiausia, ar yra potencialių investuotojų, kurie yra susidomėję teritorija, ir ar yra kokių nors kriterijų, kurie nustato, kokiems investuotojams būtų suteikiamas prioritetas įsikurti? Taip pat klausimas... Aš asmeniškai gaunu nemažai skundų iš gyventojų dėl šiuo metu egzistuojančių Kauno LEZ problemų dėl ekologijos, sakykime. Ar nekils konfliktas, plečiant šią zoną dar 500 hektarų, su gyventojais, kurie jau iš tiesų yra šiuo metu priartėję prie Kauno LEZ? Ar buvo kokia nors diskusija?

A. ARMONAITĖ (LF). Labai ačiū. Man atrodo, labai svarbūs klausimai. Konkrečių investuotojų, kurie domisi teritorija vadinamajame, kaip mes sakome, *pipeline'e*, visada yra. Ypač gal galėčiau išskirti šiuo metu ir gynybos įmones, nes visai neseniai panaikinome ribojimą ir draudimą kurtis gynybos pramonės įmonėms laisvųjų ekonominių zonų teritorijose. Pats Kauno LEZ'as, mano vertinimu, vis tiek daugiau specializuojasi automobilių industrijos sprendimų srityje. Tai ir „Continental“, ir „Hella“, ir lietuviškos įmonės, tokios kaip „Elinta“ ten yra įsikūrusios. Matyt, aš vertinčiau, kad toks kaip klasteris tose teritorijose ateityje ir turėtų formuotis.

Dabar dėl ekologijos. Kiekviena pramoninė teritorija prieš jos vystymą turi būti aptarta su bendruomene ir tai turi būti padaryta ne fasadiškai ar procedūriškai, bet iš tikrųjų. Tai yra mano asmeninis vertinimas. Aš manau, kad investicijų pritraukimas tik dėl to bet kokia kaina, nesitarus su gyventojais, neįvertinus žalos gamtai ir taip toliau, nėra tvarus ir jis ilguoju laikotarpiu gali turėti daugiau žalos. Dėl to kiekviena plėtra, įskaitant ir naujas teritorijas, turi būti aptarta su kaimyniniais gyventojais. Tik aš dar pabrėšiu, kad jeigu kalbame apie pačias tas preliminariausias teritorijas, kuriose galbūt ir plėstųsi Kauno laisvoji ekonominė zona, tai tikrai ne šalia visų tų teritorijų yra gyventojų ir, matyt, tai yra gerai. Tikiuosi, atsakiau į klausimą.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Panašus buvo klausimas, nes norėjau paklausti dėl žaliojo kurso prioritetų. Kaip supratau, ir atsakėte. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui.

PIRMININKAS. Toliau klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkui. Mes žinome, kad laisvosios ekonominės zonos Lietuvoje pradėjo atsirasti jau prieš tris dešimtmečius. Gal galite, gerbiama ministre, pasidžiaugti, ką jos davė Lietuvai, darbo vietų, kaip ekonomiką sustiprino ir kokia nauda iš jų yra, ir kiek mes turime dabar skirti dėmesio, kad jas toliau vystytume? Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Laisvosiose ekonominėse zonose kuriasi gerai apmokamos darbo vietos ir nemažai įmonių, tiesą sakant, kurios garsina Lietuvą jau dabar, ten yra įsikūrusios. Aš gal dėl Kauno LEZ'o konkrečiai, čia turiu skaičius, jums galiu pasakyti. Pavyzdžiui, nuo 2010 metų iki 2022 metų buvo sugeneruota 104 mln. eurų, o vien tik per praeitus metus – 33,4 mln. eurų gyventojų pajamų mokesčio. O kur dar bendras indėlis į ekonomikos augimą, BVP, pelno mokestis ir kiti dalykai. Jeigu imtume naują dešimtmetį, nes vis tiek labai svarbu yra kalbėti apie ateitį, būsimosiose teritorijose su egzistuojančia teritorija gali būti sukurta virš 16 tūkst. gerai apmokamų darbo vietų. Man atrodo, tai yra svarbi statistika.

Dar daugiau pasakysiu, kad Lietuvoje egzistuoja ne tik laisvosios ekonominės zonos, bet ir žaliasis koridorius didžiosioms investicijoms. 2021 metais startavome su šituo reguliavimu siekdami įmones pritraukti ir auginti, tai per tą laiką jau yra pasirašyta 11 projektų, o vidutinis atlyginimas tose įmonėse yra nuo 2,5 tūkst. iki 3 tūkst. eurų neatskaičius mokesčių, ypač ir regionuose. Man atrodo, tai yra geri rezultatai. Tikiuosi, kad augsime toliau.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji ministre, jūs turbūt nepamenate pačios Kauno laisvosios ekonominės zonos pradžios, tai aš jums priminsiu. Tiesiog buvo žemė, susipirko Kauno miesto politikai, tada įkūrė laisvąją ekonominę zoną ir brangiai pardavė tam LEZ'ui tą savo turtą. Dabar plėtra maždaug 500 hektarų, rodos, taip? Tai kas dabar valdo tą žemę ir kokia kaina sutarta parduoti LEZ'ui?

A. ARMONAITĖ (*LF*). Taip, dar kartą pasikartosiu, kad teritorijos yra tikrai preliminaros, jos nėra numatytos įstatyme ir Seimas nereguliuoja teritorijų. Teritorijos yra numatomos, bus numatytos Vyriausybės nutarime, kai jau bus visi sprendimai priimti. Preliminariai galiu pasakyti, pavyzdžiui, vienas iš sklypų, kuris galėtų būti ir Kauno laisvosios ekonominės zonos teritorija, priklauso vienam iš universitetų. Universitetai Lietuvoje, pasirodo, turi daug žemės ir yra nemaži žemvaldžiai taip pat. Tikimės, kad su švietimiečiais diskusija irgi bus produktyvi, bet tikrai atsižvelgsime į visų poreikius.

O, taip, žinoma, neprisimenu Kauno LEZ steigimo, buvau tuo metu mokykloje. Bet, man atrodo, dirbame su tuo, ką turime – dabar Kauno LEZ'as auga, didieji investuotojai yra ten įsikūrę, didžiuojasi, patenkintos ir Vokietijos kompanijos, kurios ten veikia, ir amerikiečių kompanijos, ir, kas man labai svarbu, lietuviškos kompanijos.

PIRMININKAS. Dar paklaus L. Savickas, nes kažkaip dingo iš mūsų sistemos.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, posėdžio pirmininke, iš tikrųjų dingo iš sistemos, tai gal po to pažiūrėsime, kodėl. Klausimas labai paprastas. Gerbiama ministre, iš tikrųjų smagu žiūrėti, kad LEZ'ai pagaliau reabilitavo savo įvaizdį, kuris tikrai pačioje pradžioje nebuvo pats geriausias: visi kvestionavo, kad čia tikrai avys ganosi ir niekas ten daugiau nevyksta. Iš tikrųjų, šandien LEZ'ai baigia pasiekti savo ribas. Tai yra priemonė, kuri, mano supratimu, turėtų būti toliau plėtojama, tęsiama, nes pasiteisino. Tai klausimas, kas laukia po to? Šaunu, manau, susitvarkysime su Kauno LEZ'o pataisomis, praplėtimu. Kas toliau? Koks bendras matymas tolesnių LEZ'ų korekcijų, kalbant ne tik apie Kauną? Ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėkui. Matyt, toliau reikia galvoti apie tvarias investicijas ir, kaip ir počia L. Girskienė akcentavo, tas augimas ir investicijų pritraukimas turi būti pirmiausiai žalias ir suderintas su gyventojais. Bet dar kartą galiu pabrėžti, kad yra ne tik laisvosios ekonominės zonos, – yra didžiųjų investicijų pritraukimo schema ir vietiniams, ir užsienio investuotojams, kuri galioja nuo 2021 metų. Gigainvesticijos padaro Lietuvą viena didele laisvąja ekonomine zona, kur yra daug galimybių augti, mažiau biurokratijos ir įmonės jau naudoja. Sakyčiau, naudokimės šitais instrumentais, kuriuos turime. Aišku, yra labai svarbu investuoti į infrastruktūrą, ne tik į žmones, kas yra esmė, bet ir į infrastruktūrą, energetikos infrastruktūrą, ypač tai darome bendromis pastangomis su mūsų energetikos įmonėmis ir ministerija.

PIRMININKAS. Daugiau klausimų nėra? Ačiū. Dabar dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti. Apsispręsimė dėl projektų per balsavimo intervalą.

10.58 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 291, 293, 295, 296 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2604 (pateikimas)

Tikėjausi, kad galėsiu pakviesti A. Gedvilienę, kuri čia visą laiką buvo. Jeigu ji... Jeigu A. Gedvilienė baigtų pokalbį su R. Žemaitaičiu, galėtų pristatyti Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektą Nr. XIVP-2604. Darbotvarkėje buvo 2-21 klausimas. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mes su kolegomis: A. Petrošiumi, A. Vyšniausku, E. Dobrowolska ir S. Gentvilu, teikiame ANK keleto straipsnių pakeitimo projektą. Jis yra parengtas bendradarbiaujant su aplinkosaugos specialistais, kurie skundžiasi dėl to, kad dabar baudos yra per mažos už mėgėjiškos žvejybos taisyklių pažeidimus ir verslinės žvejybos taisyklių pažeidimus ir kai kuriais atvejais demotyvuoja aplinkosaugininkus ir demotyvuoja brakonierius brakonieriauti. Tai šiuo metu ANK 291 ir 293 straipsniuose numatytos sankcijos neefektyvios ir duoda neigiamą arba priešingą atgrasymui efektą, nėra užtikrinami administracinės

nuobaudos tikslai. Pavyzdžiui, Lietuvoje intensyviai viešai skelbimuose, spaudoje ir panašiai vykdoma prekyba tinklais, tinklai įsigijami ir paštu. O sodybose, kurios yra prie ežerų, neretai randama nelegalių žvejybos tinklų. Bauda, aptikus pažeidėją, yra nuo 60 eurų, o surašius administracinio nusižengimo protokolą su administraciniu nurodymu – tetraukia tik 30 eurų. Tokio pobūdžio pažeidimams nustatyti skiriama daug laiko sąnaudų, kaštų tyrimo ir duomenų rinkimo įrodymų. Tuo tarpu 30 eurų bauda nėra nei atgrasanti, nei pareigūnus motyvuojanti eiti ir dirbti.

Dar šiek tiek faktų apie tai, kokios yra neefektyvios mūsų baudos, jos neatgraso pažeidėjų. Pavyzdžiui, 18 kartų pagautas žmogus, jo padaryta žala vien per paskutiniuosius dvejus metus – 15 tūkst. 300 eurų. Kitas žmogus pagautas 15 kartų, padaryta žala – 15 tūkst. eurų. Dar vienas atvejis: devyni kartai per metus, padaryta žala – 13 tūkst. eurų.

Baudos yra tikrai mažos. Todėl siūlome padaryti pakeitimus. Jie yra išrašyti, kelis pagarsinsiu. Minimali bauda už mėgėjų žvejų reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą būtų nuo 30 iki 90 eurų, dabar tesiekia nuo 10 iki 60 eurų. Mėgėjų žvejybos taisyklių pažeidimas, padarytas panaudojant du ir daugiau kartų viršytą mėgėjų žvejybos įrankių limitą, užtrauktų baudą nuo 200 iki 500 eurų. Taip pat numatomas ir įrankių konfiskavimas. Mėgėjų žvejų taisyklių pažeidimas, padarytas panaudojant draudžiamus žvejybos įrankius ar draudžiamu būdu, užtrauktų baudą nuo 600 iki 1 tūkst. 500 eurų. Taip pat numatytas privalomas įrankių konfiskavimas, dabar yra tikrai bauda nuo 100 iki 300 eurų. Mėgėjų žvejybos būdu sužvejotų žuvų ir iš jų pagamintų produktų prekyba ir įsigijimas užtraukia baudą nuo 180 iki 580 eurų. Dabar yra tikrai nuo 90 iki 290 eurų.

Keičiame nemažai straipsnių. Aš tikiuosi, kad šie pakeitimai privers brakonierius mesti šita amata, o aplinkosaugininkus labiau motyvuos, kai jie matys, kad jų dirbamas darbas atneša tikrai dideles baudas, o ne 10 ar 20 eurų. Labai prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Klausimai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš pradžių buvau net neužsirašiusi. Gerbiama Aiste, man toks truputėlj... visą laiką baudos, baudos ir jas griežtiname. Gal galite pasakyti skaičių, kiek tokių, iš esmės darančių žalą mūsų gamtai, yra pakartotinai ir taip toliau? Man taip atrodo, žvejai mėgėjai čia tik kiekvienas dėl savęs, o čia, pasirodo, jie yra tiesiog brakonieriai, pardavinėja. Kiek yra tokių nusižengimų, kai turi net nelegalius įrankius, nelegaliai žvejoja, dar neturi pažymėjimo ir panašiai? Pakartotinai ir pakartotinai, jau tampa jiems kaip verslu.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš bandžiau įgarsinti, kiek kartų tas pats žmogus tais pačiais metais būna pagautas už įvairius Mėgėjų žvejybos ar Verslinės žvejybos taisyklių pažeidimus. Aplinkos apsaugos departamentas visai neseniai, rugsėjo mėnesį, mums pristatė, kiek yra padaroma pažeidimų, bet šiandien aš tos statistikos neatsinešiau. Bet tu, kurie turi nelegalius įrankius, pardavinėja nelegalius įrankius socialiniuose tinkluose arba kitose erdvėse, tikrai yra. Dabartinės baudos nėra atgrasiančios ir aplinkosaugininkai labai aiškiai nurodė, kad dažnu atveju jie nemytvuojami dirbti, atlikti darbą, nes tu, norėdamas prie ežero ar upės pagauti brakonierių, turi įdėti labai daug darbo, dažniausiai tai darbas yra naktį, kada žmonės eina nelegalia veikla užsiimnėti, o bauda siekia 30 eurų. Tai tas nei atgraso... Aš skaičius galėsiu jums atsiųsti, paprašysiu dar atnaujinti iš Aplinkos apsaugos departamento. Atsiųsime jums skaičius, kad tikrai matytumėte.

PIRMININKAS. V. Semeška klausia.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama komiteto pirmininke, jūs tikrai labai aktyviai bendradarbiaujate su žvejų bendruomene, asociacijomis ir apskritai gamtosauugininkais, tai ir matyti, o aš norėčiau pateikti galbūt du klausimus. Vienas iš jų toks: kaip jie vertina dabartines baudas ir tą pasikeitimą, ar derinta ta iniciatyva? Tikrai jūs savo aiškinamajame rašte aiškiai pažymite, kad sankcijos už žvejybos leidimo kainą, jeigu lygintume, yra beveik mažesnės arba beveik tokios pačios kaip pats leidimas. Tai tikrai nėra adekvatu.

Norėjau dar taip pat antrą klausimą užduoti dėl išieškojimo baudų ir skolų: kokia ten yra situacija, ar daug vis dėlto neišieškoma iki galo? Ačiū.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Na, brakonieriai tikrai nėra tie žmonės, iš kurių gali labai daug tikėtis išieškoti. Paprastai jie, kaip ir tie kelių gaideliai, niekad nieko neturi ir vaikydis, taip sakant, vėją laukuose.

Kita vertus, šis įstatymo projektas yra rengtas ir inspiruotas būtent aplinkosaugininkų. Jie signalizuoja, kad mes ne tik kad dažnu atveju pliki, basi gaudome brakonierius, bet ir neturime realiai kuo jiems pagrasinti, tai yra baudos yra tokios mažos, kad yra labai juokingos. Tai dar gerai, kad yra žala gamtai, bet žala gamtai yra tiktai tuo atveju, kada jau pagavai su pagauta žuvimi, kurią jau mes iš gamtos paėmėme. O šiuo atveju, jeigu tu pagavai su tinklu, tai bauda yra tik tokia, kokia yra dabar, ji labai dažnai yra 60 eurų, 30 eurų, o darbo sąnaudos, kurias įdeda aplinkosaugininkai, yra didžiulės. Ir ne tik aplinkosaugininkai, bet ir neetatiniai inspektoriai padeda aplinkosaugininkams. Tos baudos tikrai yra, bet jeigu bauda 30 eurų už tinklą, sakykime, tai žala gali būti padaryta ir už 8 tūkst., jeigu daug, pavyzdžiui, lašišinių žuvų pagauta. Jeigu mes žiūrėtume ir bandytume dirbti preventyviai – paimti ir nubausti žmogų už tą veiklą, kurią jisai daro, tai yra merkia tą nelegalų tinklą, tai nereikėtų mums laukti, kol jisai padarys tą realią žalą gamtai, ir tik tokiu būdu jis būtų atgrasomas.

PIRMININKAS. R. Šarknickas klausia.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Yra ežerai, upės ir jautriausios vietos, kaip rezervatai: Dzūkijos, Žuvinto. Norėjau paklausti: tos kainos, padidintos baudos, kurias ruošiatės padidinti už nelegalią žvejybą, vienodos ar rezervatams taikomos didesnės, jeigu žvejyba yra nelegali? Vis dėlto tai jautriausios zonos, kur vyksta paukščių emigracijos, migracijos ir panašiai. Ačiū.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Čia yra straipsniai, kurie nenurodo konkrečių vietų, tai yra tiesiog žirklutės nuo–iki, kokią baudą galėtų pritaikyti, bet nėra išskirti rezervatai. Mes taisome ANK tam tikrus straipsnius, bet neįtraukiame ir nenurodome papildomai kokių nors jautrių vietų. Man atrodo, tos pakeltos baudos ir tos žirklutės jau tikrai būtų gana didelės, kad atgrasytų brakonierius nuo nelegalios veiklos.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausimų nėra. Motyvai. V. Semeška – už.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Tikrai čia nėra, matyt, ir klausimo, kad būtina pritarti šiam įstatymo projektui, kadangi dabar esančios baudos yra neadekvačios. Priešingai, reikalauja daug žmogiškųjų resursų, kad ištirtų, surašytų protokolus, o pareigūnams, matyt, net nėra motyvacijos tai daryti, nes jie žino, jog po atlikto didelio darbo bauda tesieks 10 eurų, ir dar didelis klausukas, ar apskritai jina bus išieškota. Man atrodo, kad mūsų, visų Seimo narių, pareiga – kiek įmanoma labiau rūpintis gamtos apsauga, mūsų ežerų, upių ištekliams. Pagrindinis tikslas yra ne baudos, o atgrasymas – brakonierius arba ketinantis brakonieriauti, žinantis, kad bauda gerokai patuštins jo kišenes, matyt, susimąstys dėl to. Siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė dėl projektų per balsuoti numatytą intervalą.

11.11 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2995(2) (svarstymas)

Kadangi, matau, salėje D. Asanavičiūtė, kuri šiandien turi lygiagrečiai dirbti komisijoje, sudarytoje su pasaulio lietuvių organizacijų atstovais, tai dabar mes galėtume apsvastyti 2-16 klausimą – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2995(2). Svarstymo stadija. Išklausome Švietimo ir mokslo komiteto išvadas, kurias pateiks D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamos kolegės, gerbiami kolegos, taigi mes Švietimo ir mokslo komitete svarstėme keturis pasiūlymus dėl atmintinų dienų, jie, na, buvo sutraukti į vieną projektą. Pirmasis yra dėl gegužės trečiojo penktadienio – Vaiko dienos ir lapkričio 20-osios – Pasaulinės vaiko teisių dienos. Šitas motyvas galbūt daugiausia... šitas klausimas daugiausia sukėlė diskusijų Švietimo ir mokslo komitete. Buvo nuogąstavimų dėl birželio 1 dienos, kurią mes švenčiame nuo tarybinių laikų, minime Tarptautinę vaikų gynimo dieną, tačiau mes vėlgi komitete svarstėme, kad nedingsta Vaiko diena, o siūlomi keli variantai. Pasiūlymo esmė buvo, kad... Birželio 1-osios šventė atsirado 1949 metais Maskvoje įvykusios tarptautinės moterų konferencijos Sovietų Sąjungoje metu ir nuo kitų metų birželio 1-osios

pirmąkart buvo minima Tarptautinė vaikų gynimo diena. Ji remiasi 1925 metais Ženevoje vykusia Pasauline vaikų gerovės konferencija, tačiau data nebuvo nurodyta, kada ji turėtų būti švenčiama. Siekiant atsikratyti to sovietinio paveldo yra nuspręsta ir komisijoje pritarta, kad atsiranda gegužės trečiasis penktadienis – Vaiko diena. Taigi tai yra puiki terpė švęsti visai šeimai, nes Motinos diena yra pirmasis gegužės sekmadienis, Vaiko diena – trečiasis gegužės penktadienis ir Tėvo diena – birželio pirmasis sekmadienis. Taigi mes per vieną mėnesį visai šeimai nuspręstume suteikti progą tikrai paminėti ir Motinos, ir Vaiko, ir Tėvo dienas. Na, o lapkričio 20-oji – Pasaulinė vaiko teisių gynimo diena, kuri taip pat siūloma būtent įvairių vaiko apsaugos institucijų Lietuvoje.

Antrasis siūlymas yra dėl sausio 22-osios, tai būtų 1863–1864 metų sukilimo prieš okupacinę Rusijos imperijos valdžią pradžios diena. Tikrai šitas siūlymas jokių prieštaravimų nesulaukė, nes mes turime minėti mūsų išsivadavimo iš okupacijos atmintinas dienas ir dar labiau patvirtinti, kad, na, mes esame nepriklausoma, laisva valstybė.

Trečiasis pasiūlymas. Balandžio paskutinis šeštadienis – Tarptautinė veterinarijos diena ir spalio 4-oji – Pasaulinė gyvūnijos, šv. Pranciškaus Asyžiečio, gyvūnų globėjo, diena taip pat nesulaukė prieštaravimų.

Ketvirtasis pasiūlymas. Gegužės 15-oji – Steigiamojo Seimo susirinkimo diena, Respublikos diena. Vėlgi komiteto sprendimu yra balsuota bendru sutarimu – vienbalsiai ir komiteto narių atskiroji nuomonė nepareikšta. Gerbiami kolegos, siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi bendru sutarimu priimta, matau, diskutuoti niekas neužsirašė, tačiau yra motyvų prieš. D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Nors užsirašiau prieš, nesu kategoriškai prieš, tiesiog iškeliu tą diskusiją. Žinote, mes kartais turime baubų, kad kas atsirado sovietmečiu, neva viskas bloga. Bet kuriuo atveju, man atrodo, vis tiek mūsų valstybėje jau susiklostė tam tikros tradicijos ir kai kurie, pavyzdžiui, miestai per nepriklausomos Lietuvos laikotarpį sukūrė savų tradicijų būtent tą dieną. Tarkime, aš esu iš Šiaulių. Šiauliuose turime tikrai labai tradicinę ir didelę šventę būtent tą 1 dieną – Vaikų gynimo dienos proga mažojo šiauliečio šventę. Ji vyksta jau daugiau negu 15 metų ir tikrai tapo didele tradicija mieste, kuris nusidažo geltonai, šeimos dalyvauja. Dideliame renginyje pažymėjimai teikiami būtent vaikams, mažiesiems šiauliečiams. Daugelis net ir dabar, po 15 metų, vis dar turi savo simbolinius puodukus ir panašiai.

Man atrodo, tokiais pakeitimais mes galime sunaikinti tas gražias tradicijas, kurios yra sukurtos jau nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu. Be abejo, jūs turbūt galėsite atsakyti, kad niekas netrukdo tos dienos perkelti, tarkim, į trečiąją gegužės penktadienį, bet dėl to aš ir užsirašiau prieš, kad kartais, atrodo, toks menkas, simbolinis pakeitimas, bet vis dėlto po jo seka daug praktinių dalykų, su kuriais susidurs galbūt ir kai kurios savivaldybės, ir kai kurios įstaigos. Tik dėl to ir užsirašiau prieš būtent motyvuodamas tuos dalykus ir atkreipdamas dėmesį, kad, kaip sakau, kartais tie maži pakeitimai vis dėlto po savęs veda daug kitų dalykų ir netgi tradicijų.

PIRMININKAS. Pati D. Asanavičiūtė dar kartą turbūt argumentuos, kodėl visos pasiūlytos atmintinos dienos yra labai teisingos.

D. ASANAVIČIŪTĖ (TS-LKDF). Taip, gerbiamas Jurgi, visos labai teisingos, bet aš užsirašiau tik norėdama šiek tiek pakomentuoti gerbiamą kolegą Domą. Aš suprantu jūsų nuogąstavimą ir tie patys nuogąstavimai buvo Švietimo ir mokslo komitete dėl tarsi naikinamos vaiko dienos, kuri jau tradiciškai nuo sovietmečio (noriu pabrėžti, nuo sovietmečio) išsiskynė mūsų kultūroje ir mūsų rutinoje. Tačiau ką jūs ir pats pasakėte, ta diena ne naikinama – jina keliama 2 savaitėmis anksčiau. Tai tikrai nesudarytų techninių kliūčių. Tuo labiau kad atsiranda antra diena – lapkričio 20-oji. Mes dar labiau pabrėžiame, kad vaikas yra svarbu, vaikui šeima yra svarbi, nes kartu su Motinos ir Tėvo diena tą mėnesį, ir ta diena niekaip neišnyksta.

Bet galbūt čia yra svarbus šiek tiek mūsų mąstymo dalykas, tai yra kad mes norime atsikabinti nuo sovietmečio tradicijų, nes tarsi tai yra Ženevos konvencija, bet minėtina būtent sovietmečiu, 1949 metų, po to, kai Lietuva buvo okupuota. Kartais taip giliai įaugusios tradicijos, mes jų tarsi nebeatskiriame nuo gerovės ir nuo mūsų naujos savasties, naujos situacijos. Todėl šita

dieną švenčia tikrai to buvusio sovietinio bloko ir dabar tokio totalitarinio režimo valstybės, o demokratinės valstybės perkelia savo šventę į lapkričio mėnesį. Jeigu mes lygiuojamės į Vakarų demokratijas, aš tikrai siūlau šitą tradiciją šiek tiek pakeisti. Tikrai neskaudės, bet, aš manau, mes turėsime labai puikias dvi šventes.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Apsisprendime dėl projektų per balsavimo intervalą.

11.19 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3205 (pateikimas)

Dabar sudarysime galimybes A. Bagdonui pateikti rezervinį klausimą – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3205. Pateikimas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, noriu jums pristatyti parengtą įstatymo projektą. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo rengimą paskatino siekis suvienodinti visų kadencijoms paskirtų valstybės tarnautojų, tiek įstaigų vadovų, tiek karjeros valstybės tarnautojų, kurie nėra įstaigų vadovai, skyrimo antrajai kadencijai tvarką ir principus.

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad neatskiriamas konstitucinio teisinės valstybės principo turinio elementas yra konstitucinis teisingumo principas. Analizuojant aptartą šiuo metu galiojantį ir nuo kitų metų sausio 1 dienos įsigaliosiantį valstybės tarnybos teisinį reglamentavimą, matyti, kad įstaigos vadovą į pareigas priimančiam subjektui yra suteikiama dispozicija pasirinkti, ar gerai arba labai gerai vertinamas, arba pasiekęs susitarime dėl kadencijos tikslų numatytus rezultatus įstaigos vadovas turėtų ir toliau eiti pareigas, ar į įstaigos vadovo vietą turi būti skelbiamas konkursas, kuriame būtų atrenkamas vadovas naujai kadencijai. Tačiau analogiškos alternatyvos sprendžiant dėl kitų valstybės tarnautojų, kurie nėra įstaigos vadovai, bet taip pat yra priimami kadencijos laikotarpiui į pareigas, priimančias subjekto tokios galimybės neturi.

Vadinasi, įstaigos vadovo sprendimas – šis karjeros tarnautojas ir toliau gali eiti užimamas pareigas, tačiau šis sprendimas turi būti priimtas tik po ilgo ir viešiesiems resursams imlaus proceso – konkurso į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo. Taip dirbtinai ribojamos į pareigas priimančio asmens galimybės lanksčiau naudoti personalo formavimo įrankius ir be konkurso organizavimo išlaikyti gerai arba labai gerai vertinamą kadencijai į tas pareigas priimtą valstybės tarnautoją.

Siekiant spręsti pristatytą problemą bei užtikrinti valstybės tarnybos nuoseklumą ir pašalinti nederančius prieštaravimus ir dviprasmiškumus, siekiant leisti efektyviau ir lanksčiau naudoti įstaigos vadovui suteikiamus personalo formavimo įrankius, parengtas Valstybės tarnybos įstatymo projektas, sudarysiantis sąlygas įstaigos vadovui antrai kadencijai be konkurso pasirinkti kadencijai priimtus karjeros tarnautojus. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, diskusijoje jau mes diskutavome. Gal galite įvardinti įstaigas, kuriose yra kadencijoms priimami valstybės tarnautojai? Vadovai, mes jau supratome ir jau žinome, kad yra. Kiek tai gali paliesti ir kurias įstaigas, kad gali būti konkurso būdu ir kadencijai?

Ir antras mano klausimas. Kai sueina 65 metai, tai jiems irgi lygiai taip pat būtų taikomas pagal vertinimą kadencijos pratęsimas, ir po to, jau pasibaigus kadencijai, jie būtų atleidžiami? Kaip iš tikrųjų numatyta?

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, gerbiamoji kolege, už klausimą. Na, iš esmės valstybės tarnyboje dominuoja neterminuotos sutartys valstybės tarnautojų, tačiau yra pavienių atvejų, kai asmuo yra priimamas terminuotam laiko tarpui. Šio įstatymo projekto pagrindinis tikslas yra suvienodinti vadovo, kuris yra priimamas pagal terminuotą darbo sutartį, priėmimą į darbą, kad jam yra suteikta galimybė pratęsti su juo sutartį arba tokios galimybės nėra pagal dabartinį reglamen-

tavimą. Bet yra, kaip ir sakiau, noras suvienodinti, kad ir žemesnio rango valstybės tarnautojai, kurie yra priimti pagal darbo sutartį terminuotam laikui, turėtų vienodas galimybes – tiek vadovai, tiek valstybės tarnautojai.

Dėl amžiaus, kai yra sulaukiamas pensinis amžius, aš atsakyti jums šiandien negaliu, bet manau, kad jeigu pateikimo stadijoje būtų pritarta tokiam įstatymo projektui, tai komitetui tikrai išanalizavę rastų sprendimo būdų, kad ir tie asmenys, kurie sulaukė vyresnio amžiaus arba jiems dar nesuėjęs tas vyresnis amžius, visgi turėtų galimybę už gerai arba labai gerai dirbamą savo darbą pratęsti dar vienai kadencijai darbo sutartį. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ne visai atsakėte gerbiamai Laimai į klausimą, kam čia yra taikoma, tai aš gal padėsiu. Jeigu aš teisingai supratau, tai yra taikoma teismų kancleriams, galbūt ir kitiems. Nežinau, man, kaip Antikorupcijos komisijos nariui ir už skaidrumą kovojančiam neretai, apskritai kyla klausimas: ar tai nesumažins skaidrumo tam tikrose, sakykime, mūsų valstybės tarnybos vietose? Yra tam tikrų pozicijų, kur norėtų būti iki, matyt, paskutinių dienų valdininkai, ir tas konkursavimas nėra blogas. Jeigu nėra geresnių, konkursą galima laimėti. Klausimas būtų toks: ar vis dėlto nebus pažeidžiamas skaidrumas? Ir ar neprieštarautumėte, kad būtų antikorupcinis šio projekto vertinimas? Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju už išsamius klausimus. Aš tikrai į klausimą atsakiau. Duomenų, kokiam kiekiui asmenų šitas įstatymo projektas yra skiriamas, aš atsakiau, kad aš tokių duomenų neturiu ir nežinau. Tačiau įvardinau, kad iš esmės dominuoja valstybės tarnautojai, kurie yra laimėję konkursą neterminuotam laikui. Tokių asmenų, kurie turi terminuotas sutartis, yra mažuma, kaip ir vadovų yra gerokai mažiau nei valstybės tarnautojų. Nuo Naujųjų metų įsigalioja naujas Valstybės tarnybos įstatymas, nauja reforma, kuri priimta šioje kadencijoje. Įstaigų vadovams ne tik didėja darbo užmokestis, tačiau ir už labai gerą darbą suteikiama galimybė dar kartelį gauti terminuotą, tokią pačią sutartį antrai kadencijai. Gali toks pasiūlymas ir nebūti pateiktas, viskas priklauso nuo vadovo, kuris tą darbą dirba. Jeigu dirba labai gerai, tokį siūlymą gali gauti dar vienai kadencijai be konkurso užimti tas pareigas. Tai yra noras šiuo įstatymo projektu suvienodinti galimybes ir žemesnio rango valstybės tarnautojams, kurie yra laimėję konkursą ir turi terminuotą darbo sutartį. Ta prasme jiems atlyginimas net nedidėja iš esmės taip, kaip didėja valstybės tarnautojams. Tai bent šiuo atveju palengvindami tiems asmenims antrai kadencijai darbą mes galėtumėme suteikti, jeigu parlamentas tam pritars pateikimo stadijoje. O šį įstatymo projektą, be jokios abejonės, galima tobulinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau K. Vilkauskas nori klausti.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kadangi vadovams suteikta nemažai galių vertinti darbuotojus ir gali tas vadovas įvertinti dėl įvairių priežasčių, net dėl to, kad nelabai lojalus, įvertinti ir kitaip. Kalbant apie atlyginimus, tai irgi vertinant, jeigu labai gerai, tai turėtų būti numatytas ir mokesčio fondas, ir logiškai turėtų kilti tas atlyginimas, jeigu labai gerai įvertina tą darbuotoją. Tai ar jūs nemanote, kad būtent ir vertinimo atžvilgiu čia reikėtų kažkaip tiksliau pakoreguoti? Ačiū.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju. Labai geras klausimas. Akivaizdu, kad pasitaiko pavienių atvejų, kuomet darbuotojai nėra, nors ir labai gerai dirba, bet nėra labai gerai įvertinti. Ir pasitaiko atvejų, kuomet prastai dirbantys darbuotojai būna gerai įvertinti. Bet mes šiuo įstatymo projektu nesprendžiame šito klausimo. Mes sprendžiame klausimą, kad tas darbuotojas, nepaisant jūsų pastebėjimo, kad darbuotojas, valstybės tarnautojas, laimėjęs konkursą ir turintis terminuotą sutartį, ar įstaigos vadovas vertins jį labai gerai, ar labai prastai, jis galimybes kaip įstaigos vadovas turi, neturės galimybes, negalės be konkurso būti pratęsta jam dar vienai kadencijai sutartis. Tai tokios galimybės net neturės, visiškai nesvarbu, kaip jį vadovas įvertintų. Tai man atrodo, čia vis tiek yra tam tikras palengvinimas tiems asmenims, kurie sunkiai kiekvieną dieną valstybės tarnyboje dirba, tų asmenų trūksta visose savivaldybėse, ir jeigu mes negalime darbo užmokesčio šiuo metu šiam sektoriui padidinti, tai bent jau priimkime įstatymo projektą, kuris sumažins biurokratiją, nes vis tiek dėl to valstybės tarnautojo komisija bus sudaryta, bus sudaryta įstaigoje, ir vis

ties galutinį sprendimą priims įstaigos vadovas. Šiuo atveju mes apeitume visą biurokratinį mechanizmą ir labai gerai dirbantiems asmenims, kurie yra įvertinami labai gerai, tiesiog būtų sudaryta galimybė, nebūtinai jiems būtų pasiūlyta. Įstaigos vadovas galėtų nuspręsti, kad bus organizuojamas konkursas, ir visiškai nesvarbu, kaip darbuotojas bus įvertintas. Tikiuosi, atsakiau į klausimą.

PIRMININKAS. Taip, R. Šarknickas paskutinis klausia.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Tikrai atsakė į klausimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Kartu atsakėte ir į paskutinį klausimą. Ačiū pranešėjui. Dėl motyvų prieš – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Nesu iš principo prieš, bet matau, kad įstatymo projektas yra taikomas tam tikrai siaurai grupei. Tą grupę aš įvardinau klausimo metu. Vis dėlto tai yra susiję su skaidrumu, kuomet mes paliksime įstaigos vadovui diskreciją ne tik vertinti, bet ir be konkurso iš karto leisti asmenims dar vieną kadenciją eiti tam tikras, sakykime, iš dalies vadovaujamas pareigas, taip panaikindami galimą konkurenciją įstaigos viduje. Negalės *konkursuoti* žmonės, kurie galbūt laukia tos galimybės eiti į konkursus. Kaip ir minėjau, pagrindinis klausimas man yra skaidrumo, nes konkurse tikrai galima išsiaiškinti visas: ir silpnąsias, ir stipriąsias, kandidato puses, todėl konkurso eliminavimas neprisideda prie pasitikėjimo mūsų valstybės tarnyba. Kadangi šis įstatymo projektas taikomas gana siaurai asmenų grupei ir svarbių asmenų grupei, tai aš manyčiau, kad to reglamentavimo galbūt nereikėtų keisti. Aš susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Apsispręsime dėl projektų nustatytu laiku.

11.30 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 16, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795(2), Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796(2) (svarstymas)

Dabar matau, kad salėje yra Irena Haase. Galėtume apsvarstyti kompleksinį 2-15 klausimą – Advokatūros įstatymo pataisų ir Mediacijos įstatymo pataisų projektus Nr. XIVP-2795(2) ir Nr. XIVP-2796(2). Svarstymo stadija. Išklausytume Teisės ir teisėtvarkos, pagrindinio komiteto, išvadas dėl projekto Nr. XIVP-2795(2), o po to dėl projekto Nr. XIVP-2796(2).

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo tam tikrus straipsnius ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2795. Buvo organizuoti ir klausymai šio svarstomo įstatymo projekto. Tai komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Kitas – lydimasis įstatymo projektas, kurį taip pat komitetas svarstė, tai Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo 4, 5, 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796. Šitam įstatymo projektui taip pat buvo pritarta. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Taip, diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų, tuoj pažiūrėsime, taip pat nėra užsirašiusių. Tai kol kas svarstymą baigėme. Balsuosime per numatytą balsavimo intervalą.

11.32 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202(2) (svarstymas)

Matau, salėje yra R. Juška. Tai mes galėtume apsvarstyti 2-7 klausimą – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3202(2). Svarstymo stadija. Išklausytume pagrindinio Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadas.

R. JUŠKA (*LSF*). Komiteto sprendimas ir pasiūlymai: pritarti įstatymo projektui Nr. XIVP-3002(2) ir komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Diskutuoti taip pat niekas neužsirašė. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kaip suprantu, dabar toliau tą projektą mes turime priimti kartu su Viešųjų įstaigų įstatymu. Tai komitetas šitą sukoordinuos, manau.

11.34 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2), Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087(2), Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3088(2) (svarstymas)

Dabar žvelgiu į salę, ką mes galėtume apsvarstyti. Galbūt tris tarptautines sutartis galėtume svarstyti, nes, matau, I. Haase yra salėje. Tai būtų projektai: Nr. XIVP-3086(2), Nr. XIVP-3087(2) ir Nr. XIVP-3088(2), – tai atitinkami įstatymai „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl teisinės savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“, dėl ekstradicijos ratifikavimo ir dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo. Projektai yra atskiri, tai kiekvieną išvadą prašome pristatyti atskirai. Kas iš Užsienio reikalų komiteto galės prisistatyti šio komiteto išvadą?

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-3086(2). Komiteto sprendimai: siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektui Nr. XIVP-3086. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš, susilaikiusių nebuvo.

Taip pat kaip papildomas komitetas svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-3087. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos įstatymo projektui Nr. XIVP-3087. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

Kaip papildomas komitetas taip pat svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-3088. Komiteto sprendimas – siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam projektui Nr. XIVP-3088. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar Užsienio reikalų komiteto išvadą turėtume išklausti. Numatytų pranešėjų nėra, bet, tikiuosi, sutiks Marius. Tad pats komiteto pirmininkas gelbsti situaciją. Ar M. Matijošaitis pristatys? M. Matijošaitis. Prašau.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Visus keturis, taip? Gerbiami kolegos, Užsienio reikalų komitetas lapkričio 8 dieną svarstė įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektą. Buvo pritarta bendru sutarimu.

Taip pat įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektą svarstė tą pačią dieną. Buvo pritarta bendru sutarimu.

Spalio 25 dieną buvo svarstomas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087. Buvo 9 už, prieš – 0, susilaikė 0. Taip pat bendru sutarimu.

Lapkričio 8 dieną svarstė įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-3088. Taip pat buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Niekas neužsirašė diskutuoti nei dėl vieno iš šių projektų. Dėl motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Baigiame laikinai šių projektų svarstymą. Balsuosime per numatytą intervalą.

11.38 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6¹, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094(2) (svarstymas)

Dabar galime apsvarstyti 2-14 klausimą. Nėra pranešėjo J. Sabatausko, bet I. Haase pasirengusi pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094(2). Svarstymas.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2, 6¹, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3094. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3094. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dabar situacija čia jau kiek kitokia, nes yra užsirašiusių diskutuoti. Trys Seimo nariai užsirašė. Pirmasis kalbės A. Vinkus. Kviečiame į tribūną, gerbiamas Antanai Vinkau, dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projekto.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, grupė Seimo narių truputį daugiau kaip prieš mėnesį plenariniame posėdyje buvo pateikusi Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo projektą. Jis parengtas vertinant susidariusią geopolitinę padėtį ir siekiant spręsti itin aktualią problemą. Seimo nariai turbūt neabejotinai tai suprato ir pateikimo stadijoje iš bendro užsiregistravusių Seimo narių skaičiaus beveik 70 % balsavo už.

Gyvename laikotarpiu, kai esame aplinkybių priversti plėsti karinės įrangos bazę, įsigydami vis daugiau taktinių ir logistinių transporto priemonių, kurioms vairuoti taikomi specialūs reikalavimai. Nesame pakankamai apsirūpinę kariais vairuotojais, kurie ir teoriškai, ir praktiškai būtų pasiruošę vairuoti karinei įrangai priskirtas transporto priemones. Man padarė normalų įspūdį, kad, sprendžiant šią problemą, projekte numatomi nuoseklūs žingsniai visai pasiruošimo grandinei: nustatyti reikalavimus kariams, susijusiems su karinei įrangai priskirtinų transporto priemonių vairuotojų mokymu; kariuomenėje paruošti karius, turinčius B kategorijos vairuotojų pažymėjimus; karinei įrangai priskirtinoms transporto priemonėms vairuoti parengti šios krypties vairuotojų mokytojus ir vairavimo instruktorius. Taip pat projekte sistemiškai sprendžiamas funkcijų ir atsakomybės padalijimo klausimas tarp Krašto apsaugos ministerijos ir jos įgaliotos institucijos bei Lietuvos kariuomenės. Pagaliau nepamirštas klausimas, kad su šių valstybės interesų įgyvendinimu susijusios išlaidos turi būti dengiamos valstybės biudžeto lėšomis.

Remdamasis tuo, ką išdėsciau, balsuosiu už ir agituojau jus balsuoti taip pat, kolegos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje taip pat pasisakys V. Semeška.

V. SEMEŠKA (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, pirmiausia norėjau padėkoti kolegoms, kurie tikrai šią iniciatyvą parėmė ir savo parašais, tai yra L. Kasčiūnui, generolui A. Pociui, gerbiavam V. Rakučiui, D. Šakalienei, K. Vilkauskui, gerbiavam E. Sabučiu ir V. Aleknai. Tai tikrai yra svarbus projektas. Dar dirbdamas krašto apsaugos viceministru šią problemą pastebėjau, kad nemaža dalis karių, kurie turėjo B kategorijos teises, tiesiog negali sėsti prie taktinių, logistinių, karinių transporto priemonių ir jas vairuoti. Tokių taktinių, logistinių transporto priemonių mūsų kariuomenei stiprėjant mes įsigyjame vis daugiau – jau ne vienetais, ne dešimtimis, o šimtais. Tai yra tokios transporto priemonės, kaip pėstininkų kovos mašinos, įvairiausi transporteriai, kitos logistinės transporto priemonės. Mes mūsų karinę tarnybą padarysime dar patrauklesnę jaunuoliams, kai jie galės atsisėsti prie vairo, išmokę su patyrusiais instruktoriais, ir vairuoti tokias karines, taktines, logistines transporto priemones. Tai yra svarbu rengiant ir atsižvelgiant taip pat į mūsų rezervą. Tai reiškia, kad jau atitarnavę kariai, atlikę nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą, grįžę į namus ir vėl pašaukti, galės būti labai naudingi mūsų valstybei, kai jau tokią teisę jie įgis kariuomenėje, bus paruošti kokybiškai parengtų instruktorių. Aš manau, mūsų šis sprendimas, leidžiantis ministro nustatyta tvarka rengti vairuotojų instruktorius, taip pat kariuomenei rengti pačius vairuotojus, tikrai ženkliai prisidės prie mūsų Lietuvos

kariuomenės sustiprinimo. Dėl to, taupydamas jūsų laiką, daug nekalbėsiu, nediskutuosiu. Lyg ir pasipriešinimo dėl šio projekto nėra. Ačiū visiems už palaikymą ir balsuokime už. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Pažiūrėsime, ar yra užsirašiusių dėl motyvų. Yra A. Vinkus, bet turbūt kalbėjo gerbiamas... Ar dar kartą kalbėsime? Taip, atsisako, nes pasisakė diskusijoje. Kol kas baigiame svarstyti šį klausimą. Balsuosime per numatytą intervalą.

11.45 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9¹, 10, 12, 12¹, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2984(2) (svarstymas)

Dabar galėtume paimti 2-3 klausimą – Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2984(2). Pranešėja P. Kuzmickienė pateiks Sveikatos reikalų komiteto išvadą.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Komitetas lapkričio 8 dieną abiem pasiūlymams bendru sutarimu pritarė, jeigu neklystu, iš dalies. Išdėstyta pasiūlymo redakcija yra pateikta.

PIRMININKAS. Pateikite komiteto išvadą. Pasiūlymus svarstysime per balsavimo intervalą, apie juos dabar neverta...

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Komitetas pasiūlymams pritarė iš dalies. Atsiprašau, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Prie projekto dar grįšime per balsavimo intervalą. Dabar matau, kad diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat niekas nepageidauja kalbėti. Kol kas laikinai baigėme ir šį projektą nagrinėti.

11.47 val.

Prezidento įstatymo Nr. I-56 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3200, Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3201 (pateikimas)

Žiūrėsime, ką iš likusių dar galėtume. M. Maldeikis informavo, kad yra surinkęs parašus, tai mes galime suteikti galimybę pateikti darbotvarkės 2-20.1 ir 2-20.2 klausimus – Prezidento įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Vyriausybės įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pateikimo stadija. Kviečiu pateikti.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mielieji, siūlomas įstatymo projektas parengtas siekiant sureguliuoti Lietuvos Respublikos Prezidento ir Ministro Pirmininko gyvenimo rezidencijose klausimus. Ne kartą ir ne du viešoje erdvėje esame susidūrę su situacija, kai dėl šiuo metu galiojančių Lietuvos Respublikos Prezidento ir Vyriausybės įstatymų nuostatų aukščiausi šalies pareigūnai atsisako gyventi valstybės paskirtose rezidencijose. Šioje situacijoje valstybė susiduria su komplikauta situacija – kaip elgtis?

Pirma. Tai demonstruoja nepagarbą šalies institucijoms, į kurias aukščiausi valstybės pareigūnai buvo išrinkti ar paskirti.

Antra. Minėta situacija kelia abejonių dėl aukščiausių šalies pareigūnų saugumo užtikrinimo – rezidencijos įrengiamos užtikrinant maksimalų galimą saugumą, o gyvenant kitose patalpose tokio lygio saugumo užtikrinti objektyviai nėra galimybės, nesant tam tinkamos infrastruktūros.

Trečia. Aukščiausiems pareigūnams palikta galimybė pasirinktinai nuspręsti dėl gyvenamosios vietos reikalauja daug lėšų įrengiant papildomus apsaugos postus, stebėjimo kameras prie Prezidento ir Ministro Pirmininko gyvenamųjų vietų bei itin apsunkina Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų darbo sąlygas, taip pat apsunkina ir kaimynų, žmonių, kurie gyvena aplinkoje, gyvenimo sąlygas dėl kamerų ir visų kitų dalykų.

Siūlomas projektas sprendžia šias minėtas problemas. Įtvirtinus naujas nuostatas, bus sustiprinta pagarba valstybės institucijoms, sklandžiau užtikrintas aukščiausių šalies pareigūnų saugumas, sutaupyta valstybės lėšų bei užtikrintas sklandesnis Vadovybės apsaugos tarnybos

darbas bei jų darbo sąlygos. Siūlomas įstatymas įsigaliotų po 2024 metų rinkimų, tiek Seimo rinkimų, tiek Prezidento, todėl tikrai neliestų dabartinių pareigūnų ir nėra prieš juos nukreiptas. Galbūt atsakyčiau į jūsų klausimus, tikėdamasis jūsų palaikymo.

PIRMININKAS. Klausiančių šiek tiek yra. Pirmasis – A. Gedvilas.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Taip, klausau.

A. GEDVILAS (MSNG). Gerbiamas pranešėjau, viešai visiems yra gerai žinomas Prezidento ir premjerės konfliktas sprendžiant atstovavimo Lietuvai klausimą Europos Vadovų Taryboje. Ar nemanote, kad Lietuvos Respublikos Prezidento įpareigojimas per 3 mėnesius išsikelti į rezidenciją negali būti realizuotas ir dėl techninių kliūčių, pavyzdžiui, kapitalinio rezidencijos remonto, kuris gali užtrukti ilgiau? Kita vertus, ar nemanote, kad morališkai yra neteisinga primesti tokią prievolę aukščiausiam šalies asmeniui ir nurodinėti, kitaip tariant, įkalinti jį kokioje nors rezidencijoje, tuo labiau kai tai susiję su jo šeima, vaikais, kurie galimai lanko ugdymo įstaigas, kitas veiklas?

Dar daugiau pasakysiu, neseniai premjerės ir Seimo Pirmininkės atžvilgiu esame priėmę pakeitimus, dėl kurių pačios gali nuspręsti dėl apsaugos poreikio.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Taip.

A. GEDVILAS (MSNG). Tai, manau, žymiai svarbesnis klausimas Lietuvai. Kyla pagrįstų minčių. Gal dar jeigu artėjančių Prezidento rinkimų nelaimės jums palankus kandidatas, galima bus įpareigoti Prezidentą nešioti apykoję, nes, kaip žinome, nepriklausomybės pradžioje buvo toks atvejis, kai dingo premjeras ir jo niekas negalėjo surasti. Ar nemanote, kad vertėtų palikti asmenines ambicijas ir užsiimti realiomis valstybės problemomis, o ne tik mėginti...

PIRMININKAS. Laikas.

A. GEDVILAS (MSNG). ...visais įmanomais būdais įkasti nemėgstamam valstybės Prezidentui?

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Čia buvo keli klausimai, tai pabandyčiau į juos atsakyti. Pirmas dėl 3 mėnesių. Gera pastaba. Jeigu yra remontas, tikrai galima, jeigu jis pereitų pateikimą, komitete numatyti ilgesnį laikotarpį, jeigu tai yra remontas. Tikrai gera pastaba, dėl to tikrai neturėčiau jokių problemų.

Kokie dar buvo klausimai? Dėl apynasrio? Aš labai gerbiu jūsų fantaziją, bet aš tikrai to neplanuočiau daryti, čia jūsų įsivaizdavimas. Kokie ten? (*Balsai salėje*) Kaip tik čia yra... Mano pasiūlymas kaip tik ir suponuoja pagarbą valstybės institucijai. Pareigūnas, bet kuris išrinktas, atstovauja tam tikrai institucijai. Ir čia yra pagarba vienai ar kitai institucijai, kad tas lėšas, kurios tau yra skirtos gyventi rezidencijoje... Aš tikrai nepavadinčiau rezidencijos kalėjimu, kaip jūs suponavote. Man toks įdomesnis apibūdinimas. Šiuo metu kiekvienas pareigūnas, kuris yra išrinktas, gauna tam tikras teises ir tam tikras pareigas. Viena iš tų pareigų, mano įsitikinimu, yra laikytis valstybės institucijų, tos valstybės, kuri jį išrinko... kad jisai laikytųsi tam tikrų žaidimo taisyklių. Jeigu valstybė saugo jį (tai yra įsipareigojimas ir valstybės), jisai irgi turi eiti žingsnį. Tiek jisai, tiek Ministras Pirmininkas turi eiti žingsnį link to, kad rastų konsensumą ir gyventų tenai, kur valstybė jam skyrė rezidenciją, nes tai yra didelės valstybės lėšos, didelės valstybės lėšos. Tai buvo sukurta tam, kad jis galėtų joje gyventi.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Neįjungėte. Įjunkite mikrofoną. Jūs kalbate, kad aukščiausio valstybės pareigūnai turėtų laikytis tam tikrų žaidimo taisyklių. Gal jums yra žinomos priežastys, kodėl jūsų frakcijos narė, viena aukštesnių valstybės pareigūnų I. Šimonytė nesilaiko šitų žaidimo taisyklių?

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Ačiū jums už klausimą. Kad laikytųsi tų taisyklių, tam ir yra šitas įstatymo projektas. Jeigu jūs pastebėjote, įstatymo projektas yra Prezidentui ir Ministrui Pirmininkui, kad jo laikytųsi ir Prezidentas, ir Ministras Pirmininkas.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius, bet, atrodo, jo nėra salėje. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiamas projekto teikėjas, man teko būti tokioje situacijoje, kai buvo siūloma gyventi Turniškėse. Sužinojęs kainą aš pasakiau, kad tai yra per brangu gyventi. Ar niekada nesvarstėte galimybės išvis panaikinti tokį anklavą? O išrinkus Prezidentą, pastatyti jam rezidenciją arba nupirkti tą rezidenciją ir įrengti tam laikotarpiui, kai jis yra Prezidentas.

O kitas dalykas. Norėčiau pasakyti, kad Prezidentas yra išrenkamas, bet ne nuteisiamas tam laikotarpiui, kuriuo jis yra Prezidentas, dėl to jam pasakyti, kad gyvensi ten, turbūt ne mūsų valia, o jo pasirinkimas ir toliau turėtų likti. Ačiū.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Tiesą pasakius, prieš jį išrenkant jam jau yra skirta rezidencija. Aš noriu atkreipti dėmesį, kad pagal Lietuvos įstatymus jam yra skirta rezidencija. Tam yra skirtos valstybės lėšos, tam dirba daug valstybės aparato ir tas yra daroma. Kai jūs sakote, kad jūs negyvenote tenai, tai tiesiog valstybė išleido kur kas daugiau pinigų, kad skyrė jums rezidenciją, ir jūs važinėjote į savo namus, prie jūsų namų buvo statomos kameros, apsauginiai gyveno statybininkų būdelėse, rūpindamiesi jūsų saugumu. Jie neturėjo normalių darbo sąlygų. Aš tiesiog norėjau, kad taip nebūtų ir kad tie darbuotojai, kurie saugo, jaustųsi (...).

PIRMININKAS. Paskutinis klausia M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Gerbiamas pranešėjau, aš pusiau juokais, pusiau rimtai noriu paklausti, kodėl įstatymo projekte nėra kalbama apie kariuomenės vado rezidenciją? Ačiū.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Taip, kariuomenės vado. Vėl čia buvo klausimas. Jis tiesiog geras pavyzdys tos situacijos, kurioje mes esame dėl vienos ar kitos priežasties. Čia yra pateikimas, aš manau, komitete galima pažiūrėti, pereiti, pažiūrėti kai kuriuos pareigūnus, nes kariuomenės vadas yra strateginės reikšmės pareigūnas mūsų šaliai, be jokio abejo. Tai galima tikrai pasižiūrėti, galima plačiau į tai pasižiūrėti. Galima pažiūrėti dėl Seimo Pirmininko, dėl viso kito, ką įsivaizduotumėte, bet šiuo atveju aš kalbu apie aukščiausius šalies vykdomosios valdžios pareigūnus. Jeigu būtų kokių nors papildymų, aš tikrai už.

PIRMININKAS. Klausimai baigti. Dabar pasisakymai.

Už kalba P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Tikrai aš labai už. Tikrai labai gera mintis kilo ponui M. Maldeikiui. Man atrodo, kai jau Prezidentą užraskinsime jo vadinamojoje rezidencijoje, tai ne tik viršūnių, Europos Sąjungos šalių viršūnių, susitikimuose negalės dalyvauti, bet ir apskritai išleisime tada, kada norėsime. Ir kad Prezidentas tikrai nevažinėtu, ypač dabar, po kraštą, po Lietuvą, man atrodo, čia idėja tikrai labai puiki ir reikia balsuoti. Aš manau, kad pritarsime bendru sutarimu tokiai idėjai. Uždarykime Prezidentą išvis ir naikinkime gal Prezidento instituciją dar.

PIRMININKAS. Bet yra ir nepritariančių. A. Širinskienė kalba prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (MSNG). Labai sunku nepritarti, kai Petras taip audringai paremia konservatorius, tas yra labai reta. Bet išties yra juokinga žiūrėti ir klausytis, kaip bandoma surasti bet kokią progą įkalti Prezidentui, menkinti jo instituciją, o argumentai apie saugumą, švelniai tariant, skamba juokingai, nes premjerė ir Seimo Pirmininkė dar visai neseniai aiškino, kad joms reikia sumažinti apsaugą, nes jos jaučiasi Lietuvoje labai saugios. Dabar, pasirodo, konservatoriai siūlo prievarta apgyvendinti Prezidentą, nes jam yra labai nesaugu. Tai, na, tokie vienas kitam prieštarausiantys argumentai rodo, kad vis dėlto politiniai motyvai yra kiti – tikrai ne rūpinimasis Prezidento saugumu.

Labai gaila, bet toms Prezidento ir valdančiųjų peštynėms tikrai negaliu pritarti. Ne kartą sakiau, kad galbūt reikėtų, na, vieną kartą politiškai jau subręsti ir nustoti kiekvienu atveju pešiotis dėl menkiausių dalykų. Dabar tikrai manau, Seimas peržiūrės valstybės biudžetą, kurio nesugebėjo komitetas apsvarstyti tinkamai, pagal Statutą... matyt, kreipdamas dėmesį į tai, tikrai dirbtų naudingiau, negu dabar svarstydamas prievartinį Prezidento įkalinimą Turniškėse.

PIRMININKAS. Taip, motyvai išsakyti. Turime laiko. R. Žemaitaitis – už.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų drąsus, Jurgi, esi, kad leidi į darbotvarkę įtraukti tuos klausimus. Jeigu ne tavo leidimu, šis klausimas nebūtų į darbotvarkę įrašytas. Tik įdomu, kiek turėjo prašyti, kad jis būtų įtrauktas.

Bet aš vis dėlto ne veltui prieš 2 mėnesius sakiau: plikiai ir makaulės nori užvaldyti pasaulį. Tikrai tarp konservatorių yra tokių keistų, su keistomis *fanaberijomis* ir keisto mąstymo žmogelių, kurie vis dėlto nusprendžia keršyti visiems, norėdami užvaldyti tikrai tą pasaulį.

Kitas yra dalykas, kas iš tiesų kyla, kelia abejonių: kodėl valdančioji dauguma, negebėdama konkuruoti su Prezidentu, konkuruoti savo idėjomis, kokiais nors savo darbais, mėgina keisti įstatymą, mėgindama pažeminti Prezidento instituciją? Ar tikrai jūs, konservatoriai, nebeturite idėjų? Ar jūs nebenorite nieko valstybei daryti – tiesiog kenkti, juodinti, žeminti ir keršyti?

Man toks susidaro vaizdas, kad jūsų paskutiniai tie metai, kurie dabar bus, ir Laisvės partijos elgesys, kur šiandien jums porcelianinį, kaip ten sakė, puoduką sudaužė Tomas, tai jau jums

rodo, kad net ir jūsų patys ištikimiausi koalicijos partneriai jums pirštą sukinėja prie smilkinio. Pradėkite galų gale kokybiškus rengti projektus ir kad Seimas neužsiiminėtų niekais.

PIRMININKAS. Na, vargu ar čia buvo pasisakymas už.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Už, aš tikrai už balsuosiu, pamatysi, Jurgi.

PIRMININKAS. Gerai. Lauksime to balsavimo. O dabar V. Pranckietis tikrai prieš.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ir tikrai kalbėsiu prieš, nes manau, kad tas įstatymas yra labai keistas, jis suvaržo teisę žmogui rinktis. Tai būtų visiškai neteisinga. Bet suprantu, kad partijos kareivėlis, užvakar kaip Dovydas nugalėjęs Galijotą, šiandien bando įveiklinti save dar vienoje veikloje. Tas toks šūkautojo tęsimasis vyksta. Manau, kad reikėtų apsiriboti šio įstatymo pateikimo stadija, nukreipti jį į užmarštį ir vėl palaukti geresnių laikų, kada vėl nauji kareivėliai imsis kokios nors tokios keistos iniciatyvos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui pasisakiusiems. Tik aš manau, kad nebūtinai reiktų sieti projektą su dabartiniais premjeru ir Prezidentu. Kol mes svarstysime, turbūt baigsis jų kadencija, nebent kas nors žinote, kas vėl bus Prezidentas.

V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gerbiamas pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Jūs nuolatos komentujete, jūsų pareiga vesti posėdį, bet ne komentuoti kieno nors pasisakymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Aš nekommentavau jūsų pasisakymo. (*Balsas salėje: „Ne mano, iš viso komentuoti.“*) Prašau, P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš dabar po šito pasisakymo tikrai galiu pasakyti savo nuomonę, kad V. Pranckietis tikrai subrendo būti geru, puikiu, su savo nuomone Seimo Pirmininku.

PIRMININKAS. Na, ką gi, Liberalų sąjūdžio frakcijai, matyt, skirtas jūsų pareiškimas.

12.01 val.

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014(2) (svarstymas)

Dabar mes galime nagrinėti 2-8 klausimą – Savanoriškos veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3014(2). Svarstymo stadija. Pirmoji pranešėja R. Petrauskienė pateiks Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

R. PETRAUSKIENĖ (TS-LKDF). Spalio 18 dieną komitetas apsvarstė klausimą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip pat išklausysime Žmogaus teisių komiteto išvadą, ją pateiks T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas komitetas, įstatymo projektą svarstė šių metų spalio 11 dienos posėdyje. Komiteje buvo priimtas sprendimas pritarti įstatymo projektui ir komiteto išvadai bei pagrindiniam komitetui siūlyti tobulinti įstatymo projektą, atsižvelgiant į Teisės departamento pateiktas pastabas. Tokiam komiteto sprendimui komiteje buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui, diskutuoti niekas nebuvo užsirašęs, dėl motyvų taip pat. Tai kol kas darome pauzę iki balsavimo intervalo dėl šio projekto.

12.02 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3137(2) (svarstymas)

Pradėsime nagrinėti darbotvarkės 2-10 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3137(2). Išklausysime komitetų išvadas. Švietimo ir mokslo komiteto išvadą pateiks Seimo narė V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Švietimo ir mokslo komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dabar dar vieną išvadą turime išklausti – Biudžeto ir finansų komiteto. Nematau komiteto įgalioto atstovo V. Mitalo. Galbūt gerbiamas A. Čepononis sutiks pavaduoti kolegą?

A. ČEAPONIS (TS-LKDF). Taip, komitete svarstyta ir pritarta.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Baigiame laikinai nagrinėti ir šį projektą.

12.04 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2465, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2466 (pateikimas)

Dabar, kiek mane informavo, T. Tomilinas yra surinkęs 29 parašus ir galime sudaryti galimybę jam pateikti kompleksinį klausimą, tai yra projektai Nr. XIVP-2465 ir Nr. XIVP-2466 – tai Užimtumo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Nedarbo socialinio draudimo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimo stadija. Prašau.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, leiskite jums pristatyti du susijusius projektus, tačiau jie yra skirtingi ir jūsų nuomonė gali formuotis apie abu tuos projektus atskirai. Tikrai nenoriu jų dviejų kategoriškai susieti, bet tiesiog viename pakete dėl to, kad tema yra bendra.

Leiskite man jums parodyti šokią tokią mūsų socialinės politikos retrospektyvą, kaip ji formavosi per pastaruosius 20 metų. Jeigu mes ieškotume bendro bruožo visų Vyriausybių nuo pat A. M. Brazausko laikų, kokia gi priemonė buvo taikyta visais laikais, aš sakyčiau, kad mūsų esminė, tokia nuosekliausia socialinės politikos priemonė yra teisės dirbti suteikimas skiriant tam tikras išmokas ar pašalpas nuo tų laikų, kai Konstitucinis Teismas privertė pakeisti senatvės pensijos mokėjimą ir leido pensininkams dirbti ir gauti senatvės pensiją. Atsimenate dar tuos laikus?

2017 metais buvo priimtas, sakyčiau, istorinis sprendimas. Žmonės, gaunantys pašalpas ir kompensacijos už šildymą, labai bijodavo dėl tų pašalpų netekimo, jeigu pradėdavo dirbti. 2017 metais mes šitime Seime priėmėme sprendimą, kad vis dėlto pašalpos neturėtų atgrasyti nuo darbo. Darbas, papildomos pajamos arba individuali veikla yra turbūt pagrindinis socialinės atskirties mažinimo įrankis. Su tuo visi sutinka. Labai dažnai, ypač regionuose, sutinkame žmones ir verslininkus, kurie sako: na, kiek galima tų pašalpų mokėti, kodėl žmonės neina dirbti, jūs jų niekaip nepaskatinate. Aš drįsčiau teigti, kad mūsų socialinės politikos istorija rodo, kad mes kiekvienais metais suteikiame vis papildomą teisę dirbti, gaunant tam tikras pašalpas.

2018 metais tai buvo vaiko pinigai, kurie iš karto buvo įvesti kaip universali priemonė ir jos gavimas niekaip neturi jokio ryšio su tėvų pajamomis ir tėvai gali ramiai gauti pajamas ir gauti vaiko pinigus.

2019 metais buvo padarytas sprendimas su valstybinėmis pensijomis, socialinės globos sistema irgi turėjo tą tiesioginę priklausomybę nuo pajamų ir pašalpų. Jūsų Vyriausybė, jūsų dauguma padarė motinystės, tėvystės išmokos pokyčius ir dabar, jau nuo pirmų vaiko auginimo metų, gaunant pašalpas, išmokas galima dirbti.

Šiandien mes kalbėjome apie skolų atostogas (čia aš klaustuką padėjau). Ir liko tikrai dvi sistemos (gal galima kitą skaidrę?), kurios tos teisės dirbti kategoriškai neleidžia, būtent gaunant nedarbo pašalpą ir išankstinės pensijos atveju. Jeigu žmogus pasiprašė tos pensijos, tai jokių būdu dirbti jis negali.

Mano pasiūlymo esmė yra paprasta. Aš siūlau, kad... Mes visi galime netekti darbo, žinokite, 9 mėnesius esame apsaugoti, tai yra pirmus 3 mėnesius gauname didesnę išmoką, vėliau ta išmoka mažėja. 3 paskutinius – septintą, aštuntą ir devintą – mėnesius žmogus, prieš tai gavęs minimalią algą, gauna apie 390 eurų. Tai yra tikrai nedidelės pajamos. Mano pasiūlymas: būtent 3 paskutinius nedarbo pašalpos mėnesius jau leisti žmogui dirbti – leisti žmogui sukurti savo galbūt individualią veiklą, kažkokias minimalias pajamas. Dabar kiekvienas euras papildomų pajamų iš karto iš tavęs atima tas pašalpas. Vadinasi, žmogus, ypač regionuose, yra tokioje dilemoje – ar jam pasilikti gaunant bedarbio išmoką ir gauti tuos 390 eurų, arba imti dirbti už 500, už 600

eurų kažkur šalia ir gauti tų pajamų iš darbo rinkos. Kad tokios dilemos nebūtų, kad iš tiesų žmogui būtų motyvacija, gavus 6 mėnesius išmokos, nebedrausti sau dirbti, nebevengti mokėti mokesčių, nebeieškoti kažkokių galbūt ne visai legalių pajamų, šiuo atveju tai būtų didžiulė pasakata, ypač regionuose, tai darbo rinkos dinamikai ir nieko nekainuotų biudžetui. Tai yra tiesiog siūlymas, kuris išplaukia iš mūsų jau 20 metų taikomų įvairių praktikų įvairiose kitose srityse ir dėl įvairių pašalpų rūšių, kaip minėjau, nuo pensijos iki visai neseniai padaryto sprendimo dėl motinystės. Žinoma, gali būti piktnaudžiavimų, kiekvienoje srityje būna piktnaudžiavimų, bet aš nenorėčiau sieti ir daryti prielaidos, kad visi žmonės piktnaudžiaus. Ne, dėl 300 eurų žmonės tikrai nesėdi be darbo. Dažniausiai tai yra tikrai sudėtingos situacijos, kai žmogui tikrai sunku rasti gerai apmokamą darbą. Kur nors regione darbai tikrai nesimėto. Tai yra rimta pagalba. Žmogus tuos pinigus priima kaip svarbią savo pajamų dalį. Labai būtų gaila, jei žmonės netektų reikalingų darbo įgūdžių būtent dėl to, kad gauna bedarbio pašalpą. Kaip žinote, ilgalaikių bedarbių problema yra didžiulė. Mes bandome visai ją spręsti. Čia būtų konkretus įrankis, kuris padėtų ją spręsti.

Šalia eina dar vienas įstatymo projektas, kuris koncentruojasi į vyresnio amžiaus bedarbius. Kaip minėjau, galima pritarti vienam, nepritarti kitam. Aš siūlyčiau atskirai balsuoti dėl tų projektų, jeigu įmanoma, nes tikrai gali susidaryti įvairių nuomonių. Nesieju jų kategoriškai, bet sprendžiu tą pačią problemą. Kaip žinote, vyresnio amžiaus žmonėms netekus darbo labai sunku jį rasti. Ką žmonės renkasi? Jie renkasi išankstinę pensiją. Išankstinė pensija – savęs pasmerkimas visam gyvenimui, nes būsimos pensijos sąskaita tu gauni išankstinę pensiją.

Sprendžiant išankstinės pensijos problemą, sprendžiant apskritai vyresnio amžiaus žmonių nedarbo problemą, mano pasiūlymas – šiek tiek pailginti nedarbo išmokos mokėjimą vyresniems bedarbiams, tai yra žmonėms, kuriems iki pensijos liko mažiau negu penkeri metai. Šiuo metu tokia išmoka yra pratęsiama 2 mėnesiams. Mano siūlymas – iki 15 mėnesių pratęsti tą nedarbo draudimą. Tai išspręstų, kaip minėjau, išankstinės pensijos motyvacijos problemą, mažiau žmonių rinktųsi išankstinę pensiją. Jeigu galiotų mano prieš tai pristatytas projektas, žmonės galėtų kabintis į gyvenimą ir ieškoti kokių nors dalinių pajamų, individualios veiklos, gauti tų papildomų pajamų nebijodami, kad praras nedarbo apsaugą per bedarbio pašalpą.

Suprantu, kad žodis „pašalpa“ sukelia daug emocijų, daug tokio negatyvumo tarp politikų, bet nepamirškime, kad kiekvienas iš mūsų bus kada nors vyresnio amžiaus ir galvos apie išlikimą darbo rinkoje. Mes puikiai žinome, koks yra mentalitetas, kaip reikia darbdaviui sveiko, jauno, veržlaus, nuolat besimokančio žmogaus, o tas vyresnis darbuotojas dažnai nepasirenkamas dėl tam tikrų su amžiumi susijusių savybių. Tas mūsų darbdavių mentalitetas kol kas yra labai nepalankus vyresnio amžiaus darbuotojams. Todėl mes turime jiems padėti, leisti dirbti, nebijoti, kad žmogus gauna kiek nors tos pašalpos. Kaip minėjau, mes turime dabar čia skaičius, kas tie 390 eurų? Aš netikiu, kad dėl tokios pašalpos žmonės kaip nors specialiai piktnaudžiaus ir gyvens iš tos pašalpos. Tiesiog tai yra papildoma apsauga.

Mes matėme, kad „Kurk Lietuvai“ su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pastaruoju metu vykdė projektą. Tikrai yra nemažai pasiūlymų. Iš tarptautinės praktikos yra pateikta, kaip padėti vyresnio amžiaus žmonėms darbo rinkoje – nuo mokestinių lengvatų iki specializuotų mokymų. Čia būtų konkreti priemonė, ji labai padėtų tiems žmonėms, kurie dėl savo darbo vietos išgyvena, kurie išgyvena dėl savo pragyvenimo, kai praranda darbą. Aš manyčiau, kad tai būtų proporcinga priemonė. Ji nereikalautų didelių išlaidų, čia kalbama apie vienetus milijonų.

O, kaip minėjau, prieš tai mano pristatyta užimtumo politikos priemonė, kuri tiesiog leistų gauti pajamas, gaunant paskutinius 3 mėnesius nedarbo išmoką, iš viso nieko nekainuotų.

PIRMININKAS. Pateikimas. Kaip ir siūlėte, dėl projekto bus galima balsuoti atskirai...

T. TOMILINAS (DFVL). Gal yra klausimų?

PIRMININKAS. ...nors jie įrašyti kartu. Kaip?

T. TOMILINAS (DFVL). Gal yra klausimų?

PIRMININKAS. Klausimų? Taip, taip, klausimai tuoj bus. Pirmasis klausia L. Savickas. Nėra. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Šiek tiek diskutavome, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų nesinorėtų, kad tas įstatymas būtų supastas taip, kaip paskutinių mėnesių leidimas dirbti, kaip tam tikras priedas per socialinio draudimo sistemą už tai, kad šešis mėnesius nebedirbai. Šiuo atveju aišku. Ar nemanote, kad šalia to galėtų būti irgi koks nors mechanizmas patikrinti asmenis, kurie nedirbo? Pavyzdžiui, yra paklausios profesijos iš tikrųjų, galbūt jisai dirbo kur nors, tarkime, nelegaliai iš tikrųjų. Ar nereikėtų surinkti tokios informacijos ir tuos, kurie, pavyzdžiui, iš tikrųjų nedirbo dėl to, kad galbūt susidarė tokios aplinkybės, o ne dėl to, kad dirbo kur kitur nelegaliai, būtų tokia galimybė būti premijuotiems „Sodros“, o ne, tarkime, imtis kitų priemonių? Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai geras klausimas. Čia aš pagirsiu jūsų Vyriausybę ir jūsų daugumą, nes jūs per šią kadenciją darėte tas pastangas ir būtent šiuo metu pradėjo funkcionuoti tas modelis, kad, kai žmogus, kuriam kelis kartus pasiūlyta, po to, kai jam pasiūlytas darbas pagal jo kompetencijas, jis kelis kartus atsisako, tiesiog jis netenka bedarbio statuso, kartu ir tos pačios pašalpos. Tai yra padaryta šios Vyriausybės, dabartinės. Tai mes visi, man atrodo, plius minus palaikėme tą sprendimą. Aišku, čia buvo šiokių tokių diskusijų dėl įgyvendinimo niuansų, bet pats principas, iš tiesų tas ryšys tarp siūlymo dirbti ir bedarbio pašalpos, išliktų. Tai atsirado atskiros kategorijos besirengiančių darbo rinkai, kur taikomos papildomos priemonės. Tai šiuo atveju aš atsakau taip, kad dabar yra nemažai padaryta pastangų. Tai mano modelis tiesiog keičia bendrą tą tokią...

Mes, svarstydami komitete, tikrai galėtume kokias nors papildomas apsaugas, papildomus saugiklius apgalvoti. Pavyzdžiui, dėl pajamų dydžio. Jeigu žmogus gaus didžiulį atlyginimą, tai bus labai keista, kad jis tą išmoką pasiliks. Tai būtų galima apgalvoti. Tikrai aš neforsuoju šio klausimo, bet norėčiau, kad mes pagaliau pradėtume kalbėti apie realų įrankį, kaip tuos vadina muosius pašalpinus paskatinti dirbti. Aš tai matau realiai. Kaip įgyvendinsime iki galo, tai bus jau mūsų darbo komitete problema.

PIRMININKAS. Klausia V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Aš gal apie turinį. Manau, kad išdiskutuosite komitete labai puikiai, bet aš noriu kreiptis į jus ir paklausti. Jeigu aš kreipčiausi į jus „jaunuoli“, turbūt būtų reakcija labai keista? Ne apie tai, bet jūs du kartus savo pristatymo metu paminėjote senatvės pensiją. Tai tada jau aš reaguojau į tai, kad tai yra diskriminacija pagal amžių, bet jūs pasakėte visiškai taip, kaip yra įvardinta Konstitucijoje. Ar nemanote, kad taip, kaip pasitaisėte vėliau ir pasakėte „vyresnio amžiaus“, tai jau būtų viskas gal ir gerai? Ar nemanote, kad mums reikėtų pradėti diskusijas, keičiant Konstitucijos 52 straipsnį, kur išbraukiamas žodis „invalidumo“, bet ten yra įrašyti du žodžiai: „senatvės ir invalidumo pensijos“? Tai pratęsiu tą diskusiją apie Konstituciją ir manau, kad diskriminacija pagal amžių taip pat galėtų būti išbraukta iš Konstitucijos, kaip ir diskriminacija dėl neįgalumo. Ačiū. Jeigu komentuosite, maloniai lauksiu.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū, Viktorai. Tikrai toks naujas pasiūlymas, aš jo nesu girdėjęs, būtent dėl termino naudojimo. Bet aš esu šalininkas politinio korektiškumo, manau, kad tai yra šiuolaikinės politinės brandos ir civilizacijos požymis. Mes tikrai, jeigu galime kaip nors neįžeisti vienos ar kitos grupės žmonių, tai turime jos neįžeisti. Šiandien mes daug diskutuojame apie antisemitizmą šiame Seime. Tai iš tiesų aš jums pritariu, tikrai balsuosiu už, jeigu tik pasiūlysite, darykite tai.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, čia konkretus pavyzdys. Tarkime, politinio pasitikėjimo įvyksta, kaip dabar savivaldoje įvyko, rinkimai – dalis gauna ne darbo išmoką dėl to, kad registravosi Darbo biržoje, bet neima Seimo nario... tai yra, atsiprašau, tarybos nario atlyginimo už darbą taryboje. Kaip dabar? Jiems gal bus naudinga? Kaip jūs vertintumėte? Aktyvus žmogus lyg ir galėtų dirbti, tačiau jis pasiskaičiuos, kad jam bus naudinga gauti papildomai tuos 390 eurų, kuriuos mes matome paskutinius 3 mėnesius, plius tarybos nario atlyginimą, ir jis sakys: man tikrai netikslinga dirbti. Kaip jūs tokią situaciją vertintumėte?

T. TOMILINAS (DFVL). Matote, aš labai dvejopai vertinu tą situaciją, kad visais atvejais žmogus piktnaudžiauja. Mes neturime sprendimo, ką daryti su daugybe žmonių, kurių kvalifikacija neatitinka darbo rinkos. Mes ieškome sprendimų, kaip juos paskatinti persikvalifikuoti. Jeigu vie-

nam ar kitam žmogui tam tikroje situacijoje gaunama bedarbio pašalpa yra kelias į naujos kvalifikacijos įgijimą per skaitymą, per suaugusiųjų švietimą, per kvalifikacijos tobulinimą, tai aš nematau čia didelės tragedijos, nes mes pagal visas statistikas turime blogiausius įgūdžių rodiklius. Dar buvo rašoma tokia Įgūdžių strategija ir EBPO mums baksnojo, kad yra problemų dėl įgūdžių situacijos ir yra didžiulė rizika dėl robotizacijos ir dėl darbo vietų praradimo. Todėl taip, bedarbio pašalpa kartais kai kuriems žmonėms tampa tuo tramplinu į naują kvalifikaciją, į persikvalifikavimą ir naujų rinkų paiešką. Galų gale, kai žmogus tampa verslininku, jis turi pirmiausia susikurti tam tikrą pagrindą, kad užsidirbtų, nežinau, būsimus klientus, bent jau klientų ratą susiras-tų, nes, žinote, kai pradėdi dirbti, iš karto mokesčius mokėti reikia ir taip toliau, tai yra problema. Todėl taip, darbo pašalpa kartais žmonėms tam tikrą gyvenimo lankstumą suteikia.

Kalbant apie tai, ar tarybos nario... na, situacija su tarybos nariu. Jeigu jis yra garbingo amžiaus ir atlieka tą savo funkciją, nežinau, ar tai didelė problema? Bet taip, teoriškai galėtų visokių piktnaudžiavimų atsirasti. Nuo to mes nesame apsaugoti ir siūlyčiau net nesikoncentruoti į tas situacijas, kai žmogus akivaizdžiai elgiasi savo naudai. O tie 3 mėnesiai nėra ilgas laikas.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū. Šiaip gražūs norai ir mintys iš tiesų pagerinti gyvenimą, bet jau dabar verslas dejuoja ir labai daug nusiskundimų (tikrai labai nemažai bendrauju su verslininkais), kad dėl mūsų nedarbo išmokų kai kurie darbuotojai, pavyzdžiui, labai ramiai meta darbą, labai ramiai, nes mes mokame pakankamai geras nedarbo išmokas, eina gauti tos išmokos ir ramiai užsiima savo veiklomis. Padaro šitą langą tiek, kiek jiems patogų, tada vėl ateina, padirba tiek, kiek yra patogų, ir vėl grįžta į tą patį. Tokį ciklą jau galima kai kuriose, aš žinau, įmonėse daryti. Pirmiausia ar nereikėtų šalia dar anksčiau mažinti pajamų? Vienas variantas – mažiname pajamas.

Dar norėčiau sužinoti, ar neatrodo, ar čia nebus tam tikra galimybė dar daugiau sukčiauti – ramiai gaunu nedarbo išmoką ir šalia užsiimu savo veikla? Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Mano prielaida yra, kad priešingai – tai bus paskata būtent legaliai dirbti, nesukčiauti, neieškoti kokių nors išeičių forminant, nežinau, pajamas kokių nors giminių ir panašiai. Man atrodo, kad jeigu kažkas rinkoje vyksta, tai labai reikėtų susitelkti ir galvoti, kodėl tai vyksta, o gal tai net kokią nors naudą neša? Aš nesu labai toks jau kategoriškas draudimų, ribojimų šalininkas. Kartais reikia žiūrėti į realią situaciją ir kaip realiai žmonės gyvena. Kaip aš minėjau, jeigu žmonės išnaudoja nedarbo situaciją savo kvalifikacijai tobulinti ir pakeičia profesiją, sukuria verslus... Kada jiems tuos verslus kurti – kai jie nuo 8 valandos iki 17 valandos dirba, paskui vaikai, kada jie tuos verslus turi sukurti? Mes taip, žinai, skatiname žmones: ieškokite galimybių, užsidirbkite patys, kurkite savo versliukus, o kada? Čia tie 3 mėnesiai yra tas laikas, kai tu jau gali kažką pradėti. Galbūt tu būsi nepelningas dar tuos 3 mėnesius, ar ne, bet tu kažkokį minimalų saugumą jausi, nes tie pinigai, nežinau, 400 eurų, 500 eurų, kapsės tik tuos 3 mėnesius.

Gerbiamas Linai, aš negaliu pateikti universalaus recepto, kaip apsisaugoti nuo piktnaudžiavimo. Jis bus, buvo ir bus, bet šita konkreti priemonė, mano galva, kaip tik padės žmonėms kur kas efektyviau įsitraukti į darbo rinką, kur kas greičiau, negu yra dabar, ir būtent atlieps nuolatinis verslininkų nuogaštavimas, kad jiems reikia konkuruoti su nedarbo pašalpa, kuria absoliučiai kategoriškai 9 mėnesius uždraudžiama dirbti.

PIRMININKAS. Dėkui, klausimai baigti. Motyvai dėl pirmojo projekto. A. Vinkus – už.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, tie kolegos, kurie pateikė šitą įstatymo pataisą, nori pasirūpinti bedarbiams ir vyresnio amžiaus asmenims, kuriems iki pensinio amžiaus liko mažiau nei penkeri metai, pragyventi būtinų pajamų užtikrinimu. Tokį pasirinkimą projekto autoriai pagrindė tuo, kad kitų grupių skurdo rizikai valdyti jau yra įgyvendintos atitinkamos priemonės: socialinio draudimo pensijų pertvarka, įdiegtos universalios išmokos šeimoms su vaikais ir vienišiemis asmenims. Užpraeitų metų duomenimis, bedarbių, patyrusių skurdo riziką, procentas yra aukščiausias, palyginti su kitomis pažeidžiamomis grupėmis.

Projekte siūloma numatyti teisę bedarbiams nuo išmokos gavimo 6 mėnesio gauti šią išmoką ir įsidarbinus ar pradėjus individualią veiklą. Dabar, gavus nors kiek pajamų, išmokų mokėjimas nutraukiamas, žmonės arba dirba nelegaliai, arba nerodo jokios iniciatyvos ieškoti darbo.

Pradžioje aš minėjau, kad keičiamame įstatymo projekte siūlomi teisinio reguliavimo patobulinimai asmenims, kai iki pensinio amžiaus liko mažiau kaip penkeri metai. Surasti jiems darbą beveik neįmanoma. Nors tokiems asmenims maksimaliai socialinio draudimo nedarbo išmoka gali būti pratęsta nuo 9 iki 11 mėnesių, bet paskutiniaisiais mėnesiais ji sumažinama iki labai nedidelės buvusių pajamų dalies, o pradėjus dirbti nutraukiama. Projekte siūloma asmenims, kuriems iki pensijos liko mažiau nei penkeri metai, nedarbo išmokos mokėjimą pratęsti iki 15 mėnesių ir mokėjimo nenutraukti, nors asmuo pradeda gauti papildomų darbo ar verslo pajamų.

Atsižvelgęs į tai, kad padėtis gerinama tiek bedarbiams, tiek priešpensinio amžiaus žmonėms, projektą palaikau ir agituoju jus balsuoti už.

PIRMININKAS. Prieš – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pirmiausia norėčiau kreiptis į kolegą T. Tomiliną. Aš turbūt galiu suprasti, kodėl jūs siūlote šitą sprendimą – yra siekis, kad kuo daugiau žmonių grįžtų į darbo rinką, bet, man atrodo, tokiu siūlymu jūs neteisingu keliu einate, dėl to pasisakau prieš šiuos projektus.

Visų pirma turbūt ir sąvokų prasme. Na, ar jūs matėte kada nors dirbantį bedarbį? Arba žmogus dirba, arba nedirba. Tai čia vienas dalykas. Jeigu mes kalbame apie nedarbo išmoką, jinai turėtų būti nukreipta į nedirbančius žmones. Taip pat yra suplakamos paramos ir draudimo sistemos.

Dabar aš norėčiau dar kolegą gerbiamą A. Vinkų referuoti. Vis daugiau socialinių pašalpų gavėjų grįžta į darbo rinką todėl, kad dirbti apsimoka ir socialinė parama, būtent socialinės išmokos įsidarbinus, jos nesustoja, dar 12 mėnesių po įsidarbinimo yra mokama papildoma socialinė pašalpa tam, kad išliktų paskata dirbti, kad žmogus įsitvirtintų darbo rinkoje. Tai šiomis priemonėmis mes galime imti spręsti, tačiau jokia būdu neskatindami arba nepainiodami dalykų. Jeigu yra nedarbo draudimas, tai yra nedarbo draudimas. Ir kitomis priemonėmis mes galime padėti tiems žmonėms įsitvirtinti darbo rinkoje, būti motyvuotiems joje likti. Todėl nepritarčiau.

Taip pat Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektas dėl išmokos trukmės pratęsimo priešpensinio amžiaus asmenims yra taikomas ir šiuo metu, pratęsiamas 2 mėnesiams. „Sodros“ duomenimis, priešpensinio amžiaus nedarbo išmokos gavėjų dalis nuo visų apdraustųjų neišsiskiria iš kitų amžiaus grupių – yra 5,1 %, o vidurkis yra 6 %.

Kolegos, aš bijau, kad tas reikalavimas dar 6 mėnesius išbūti Užimtumo tarnyboje tam, kad toliau gautum nedarbo draudimo išmoką, ne tik su logika prasilenkia, bet ir gali kaip tik motyvuoti žmones, kurie gali grįžti į darbo rinką, ilgiau užsibūti Užimtumo tarnyboje. Kviesčiau nepritarti būtent šiai priemonei.

PIRMININKAS. Dėl kito projekto (tuoj perjungsime) dėl motyvų už užsirašę L. Kukuraitis. Prašau.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Kviečiu pritarti šiam pasiūlymui, šioms projektams. Tikrai pasiūlymai yra sisteminiai. Tokioje sistemoje, kaip pristatė Tomas, yra visos socialinės išmokos: socialinės pašalpos, vaiko priežiūros atostogose esantys asmenys. Visi gali dirbti ir gauti pašalpas, gauti išmokas, gauti kitas pajamas. Palikti bedarbius be teisės dirbti, ypač paskutinį trečdalį, tai yra tiesiog juos diskriminuoti visų kitų grupių atžvilgiu.

Atsakant ministrei. Dirbantis bedarbis skamba ne blogiau negu dirbantis, socialines pašalpas gaunantis arba dirbantis bedarbis skamba ne blogiau negu esantis atostogose ir dirbantis, tai yra vaiko priežiūros atostogose ir dirbantis. Šias sistemas mes turime, jos jau egzistuoja. Kodėl mes išskiriame bedarbius, nors norime labiausiai, kad jie dirbtų? Mes juos išskiriame ir neduodame jiems teisės užsidirbti.

Taigi atsakant tiems, kurie uždavė klausimus, mūsų nedarbo išmokos nėra mažos, bet jos mažėja kas tris laiptus: po pirmų 3 mėnesių, po antro trejeto ir tada trečioji... Žmonės jau lieka su tokiais mažesnėmis pajamomis. Jeigu jie su tokiais lieka, vadinasi, mes nedarome paskatos jiems dirbti, jie pripranta prie mažų pajamų. Mes žmones tam tikra prasme įkaliname, nes jie nori gauti pajamas ir nedirbantys negali rodyti savo kitų pajamų. Šia prasme mes darome meškos paslaugą visai sistemai ir tiems žmonėms.

Siūlymas sprendžia ir dėl nelegalaus darbo – žmonės pradės lįsti iš šešėlio, ir dėl žmonių paskatos grįžti kiek galima greičiau į darbą. Dėl to laimės visa šalis.

Taip pat paskutinis sakiny. Tai pratęsia ilgalaikės išankstinės pensijos diskusiją, kurią mes turėjome praėjusią savaitę. Buvo klausimas: jeigu priėmėme tą įstatymą, kodėl mes išvis nepanaikiname išankstinių pensijų? Šis įstatymas sudarytų mums sąlygas atsisakyti išankstinių pensijų, jeigu prieš pensijas leistume žmonėms gauti ilgesnę nedarbo išmoką. Tam reiktų dabartiniame etape pritarti, gauti Vyriausybės išvadą ir tegu SRDK sutvarko. Dėkui.

PIRMININKAS. M. Navickienė – prieš.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Kolegos, aš manau, kad čia suplakėte jau krūvą iniciatyvų: išankstines pensijas, nedarbo draudimą, socialines išmokas. Tikslai lyg ir geri, bet yra labai stichiška argumentacija.

Žiūrėkite, man atrodo, mūsų visų bendras tikslas, kad žmonės kuo greičiau grįžtų į darbo rinką, būdami Užimtumo tarnybos klientais arba apskritai šešėlinėje darbo rinkoje. Tam šiandien pateikėme legalaus darbo projektus.

Jeigu jau žmogus yra registruotas Užimtumo tarnyboje po visų Užimtumo įstatymo pakeitimų, tie, kurie yra pasirenę darbo rinkai, paprastai jie į darbo rinką grįžta per 3–5 mėnesius, ilgiau neužsibūna. Jeigu mes kalbame apie nepasiruošusius darbo rinkai, jiems yra reikalinga krūva papildomų socialinių paslaugų. Jų irgi savivaldybėse mes ieškome, kad žmonės aktyvuotųsi.

Bet tai, kad jūs siūlote 6 mėnesius išbūti užsiregistravus Užimtumo tarnyboje, kad po to papildomai dar gautum sumažėjusios išmokos gabaliuką, tik iš vienos pusės skatina eiti į darbo rinką, iš kitos – išbūti 6 mėnesius. Man atrodo, tai, kad socialinė parama ir toliau galioja įsidarbinantiems pažeidžiamų grupių nariams, kad jau yra atskiri sąrašai, yra socialinės paslaugos, jau yra gera kryptis. Aš tiesiog manau, kad su šiuo pasiūlymu jūs, patys to nenorėdami, galite demotyvuoti Užimtumo tarnyboje esančius žmones į darbo rinką grįžti greičiau negu per 6 mėnesius. Todėl tikrai raginu ieškoti tiesiog kitų būdų.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Gerbiami Seimo nariai, prašau visus užimti sėdimas vietas, nes dabar bus balsavimų maratonas ir balsuosime greituoju būdu, tad tikrai nespėsite bėgioti iš užkulisių į balsavimo vietą. Balsuosime eilės tvarka, kaip projektai įrašyti darbotvarkėje. Dėl darbotvarkės 1-3 klausimo, kaip buvo minėta, balsuoti nereikia. Tai yra šių metų Biudžeto įstatymo pataisų pirmasis svarstymas. Po jo nėra balsuojama.

12.34 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 5, 6, 8, 9, 9¹, 10, 12, 12¹, 15, 17, 21, 22, 23, 26, 30, 43 straipsnių ir II skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1942 1, 13, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2984(2) (svarstymo tęsinys)

Pirmasis projektas, dėl kurio balsuojama, yra darbotvarkės 2-3 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadija. Buvo gautos Seimo nario A. Matulo pataisos. Komitetas joms pritarė iš dalies. Pataisų autorių, kiek išsiaiškinome, tenkina.

A. MATULAS (TS-LKDF). Tenkina, nes komitetas vienbalsiai pritarė iš dalies. Aš sutinku su tokiu vertinimu ir nereikalauju balsuoti.

PIRMININKAS. Taigi čia balsuoti papildomai dėl pasiūlymų nereikia, balsuosime dėl komiteto išvados pritarti projektui po svarstymo.

Balsavo 122: už – 97, prieš – 1, susilaikė 24. Po svarstymo projektui pritarta.

12.36 val.

Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 3, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3256 (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-6 klausimas – Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas.

Balsavo 127: už – 120, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis būtų Ekonomikos komitetas. Svarstymo data – gruodžio 14 diena. Fiksuojame, kad pritariame bendru sutarimu.

12.37 val.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-7 klausimas – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3202(2). Svarstymo stadija.

Už – 125, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

12.37 val.

Savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3014(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-8 klausimas – Savanoriškos veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadija.

Balsavo 128: už – 114, prieš nėra, susilaikė 14. Po svarstymo pritarta.

12.38 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 24, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3137(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo pataisų projektas. Svarstymo stadija.

Už – 126, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo projektui pritarta.

12.38 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3086(2). Svarstymo stadija.

Už – 127, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo ratifikavimui pritarta.

12.39 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl ekstradicijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3087(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas projektas – sutartis su Jungtiniais Arabų Emyratais dėl ekstradicijos. Svarstymo stadija.

Balsavo 129: už – 127, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta.

12.39 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Arabų Emyratų sutarties dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3088(2) (svarstymo tęsinys)

Ir paskutinė sutartis – dėl nuteistųjų perdavimo ratifikavimo. Svarstymo stadija.

Už – 128, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Pritarta po svarstymo.

12.40 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6¹, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3094(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-14 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pataisos. Svarstymo stadija.

Už – 111, prieš nėra, susilaikė 11. Projektui pritarta po svarstymo.

12.40 val.

Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 2, 9, 16, 17, 23, 24, 35, 39, 56, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69 straipsnių ir keturioliktojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2795(2), Mediacijos įstatymo Nr. X-1702 4, 5 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2796(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau dviejų projektų paketas – Advokatūros įstatymo pataisos ir Mediacijos įstatymo pataisos. Taip pat svarstymo stadija.

Už – 125, prieš nėra, susilaikė 4. Projektams pritarta po svarstymo.

12.41 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2995(2) (svarstymo tęsinys)

Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadija.

Už – 78, prieš – 1, susilaikė 46. Projektui pritarta po svarstymo.

Replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš tikrai nenoriu pritarti, kad minėtume K. Bartoševičiaus dieną.

12.41 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 4, 5¹, 16, 17, 20, 24, 25, 30¹, 30², 31, 32, 35, 38, 39³, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 48¹, 50 straipsnių ir IV skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3257, Civilinio proceso kodekso 627, 628, 663 ir 736 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3258, Administracinių nusižengimų kodekso 95, 362¹, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo bei 96¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3259, Statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtąjo skirsnio pavadinimo ir 22¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3260, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3261, Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3262, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1 ir 3¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3263, Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 papildymo 13² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3264, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3265 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 2-18 klausimų paketas, iš viso devyni projektai. Pirmasis yra Užimtumo įstatymo pataisų projektas, kitų nevardinsiu. Balsuojame už visą paketą, ar pritariame po pateikimo?

Už – 113, prieš – 1, susilaikė 12. Pritarta po pateikimo.

Dėl pirmojo projekto kaip pagrindinis būtų siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Dėl Civilinio proceso kodekso pataisų projekto kaip pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Toks pats komitetų rinkinys dėl Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projekto. Dėl kitų projektų kaip pagrindinis būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – gruodžio 12 diena. Galime fiksuoti, kad pritariame bendru sutarimu? Čia, matau, tik vienoje vietoje yra klaida, kur darbotvarkės 2-18.3 ir 2-18.2

klausimai, parašyta, kad svarstytume pavasario sesijoje. Tai fiksuojame, kad visus projektus numatoma svarstyti gruodžio 12 dieną.

Darbotvarkės 2-19 klausimas. Kaip autorius prašė... A. Vinkus, replika po balsavimo.

A. VINKUS (LVŽSF). Replika po Užimtumo įstatymo balsavimo. Noriu pasakyti visiems oratoriams, kurie čia komentavo tą įstatymą, pasakyti labai kultūringai, ramiai, kad kiekvieno oratoriaus pasisakyme buvo logikos. Todėl kokį rangą beužimtų žmogus, tarti, kad čia nėra logikos, tai būtų per daug drąsu.

Antra. Aš kalbėjau didelės grupės žmonių vardu, bedarbių ir to amžiaus žmonių. Tie, kurie dabar labai jauni, ir taip motyvuotai išdėstė, kad nėra logikos... Aš linkiu tam žmogui iki pat 90-ies metų būti jaunam, bet pajusti tai, ką pajunta tie, kurie neatrodo jauni, bet turi bėdų ir problemų.

Ir trečias, paskutinis dalykas. Yra sakoma, kad oratorius yra ne tas, kuris ilgai, motyvuotai, gražiai sako, bet normalus oratorius yra ir tas, kuris moka labai gražiai kalbėjusį išklaudyti. Mes su ponu L. Kukuraičiu ramiai, gražiai išklauseme ir, tikiuosi, bus tam tikros išvados.

12.43 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2465 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Taip, toliau tęsiame balsavimą. Dabar T. Tomilino teikti projektai. Kaip autorius sakė, dėl jų tikslinga balsuoti atskirai, nors čia jie įrašyti kaip paketas. Pirmiausia balsuojame dėl Užimtumo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2465.

Už – 66, prieš – 9, susilaikė 48. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis būtų siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Dėl to sutariame. Svarstymas būtų numatytas pavasario sesijoje. Dėl to niekas neprieštarauja.

O dabar dėl vedimo tvarkos ar siūlymų – M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados dėl šių projektų.

PIRMININKAS. Ar galime visi sutarti, kad reikia Vyriausybės išvados? Balsuojame dėl Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*) Visi sutaria, gerai, tada nereikia balsuoti. Mačiau, kad opozicijos atstovai taip pat pritardami mojuoja. Tada viską fiksuojame dėl šio projekto.

12.46 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2466 (pateikimo tęsinys)

Kitas T. Tomilino pateiktas projektas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2466.

Už – taip pat 66, prieš – 5, susilaikė 55. Po pateikimo pritarta. Vėl Socialinių reikalų ir darbo komitetas būtų siūlomas pagrindiniu komitetu. Svarstymas – pavasario sesijoje. Taip pat prašoma Vyriausybės išvados. Sutariame dėl to bendrai visi.

Dabar Prezidento ir Vyriausybės įstatymų pataisų projektai. Galbūt galime balsuoti atskirai, nes tai liečia skirtingas institucijas? (*Balsai salėje*) Seimo nariai gali turėti skirtingas nuomones.

12.49 val.

Prezidento įstatymo Nr. I-56 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3200 (pateikimo tęsinys)

Pirmiausia dėl Prezidento įstatymo 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3200.

Už balsavo 69, prieš – 16, susilaikė 34. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 21 dieną.

Prašau, R. Juška dėl vedimo tvarkos.

R. JUŠKA (LSF). Pirmininke ir kolegos, labai prašyčiau, kad pagrindiniu komitetu būtų ne Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Čia Vyriausybės apsauga, Prezidento apsauga, tai galėtų būti...

PIRMININKAS. Nelabai girdžiu, kalbėkite per mikrofoną.

R. JUŠKA (LSF). Ne VVSK būtų pagrindiniu komitetu, nes čia apsaugos reikalai. Galėtų būti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Čia su valstybės valdymu nesusiję.

PIRMININKAS. Gal čia labai sureikšminame? Gal tada Teisės ir teisėtvarkos komitetą? (*Balsai salėje*)

R. JUŠKA (LSF). Bet tik ne VVSK. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai, siūlau Teisės ir teisėtvarkos komitetą. (*Šurmulys salėje*) Ar yra kitų siūlymų dėl pagrindinio komiteto? Nematau. Kadangi triukšmas, balsuojame už tai, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas būtų kaip pagrindinis. (*Balsai salėje*) Už Teisės ir teisėtvarkos komitetą kaip pagrindinį komitetą.

Už – 88, prieš – 23, susilaikė 9. Klausimas išspręstas. Dėl svarstymo datos sutarėme.

P. Gražulis – replika po balsavimo.

P. GRAŽULIS (MSNG). Ne replika. Aš noriu dar pasiūlyti Žmogaus teisių komitetą. Čia yra Prezidento teisės, per kiek įsikraustyti. Gal greičiau galėtų, per savaitę? Man atrodo, čia tikrai labai svarbu, kad komitetas išsakytų savo požiūrį.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, mes jau labai didele balsų persvara nusprendėme dėl pagrindinio komiteto. (*Balsai salėje*) Papildomu siūlomas Žmogaus teisių komitetas. Balsuojame, ar pritariame.

Už – 64, prieš – 27, susilaikė 30. Tai Žmogaus teisių komitetas taip pat nagrinės šį klausimą. Ir premjerė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau repliką po balsavimo. Man įdomu, kurių žmonių teisės komitetas nagrinės, ar vieno žmogaus, kuris nenori keltis į rezidenciją, ar tų žmonių, kurie turi tokius žmones saugoti kitomis aplinkybėmis? (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKAS. Turbūt visų. Tikiuosi, kad komitetas išmintingai čia pasirinks, nieko nepra-leisdamas. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Petrai Gražuli, jūs jau repliką po balsavimo pasakėte. (*Balsai salėje*)

12.50 val.

Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3201 (pateikimo tęsinys)

Dabar spėsime dėl Vyriausybės įstatymo pataisų projekto, ar pritariame po pateikimo.

Už – 79, prieš – 24, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta.

Tai natūralu, kad vėl Teisės komitetas yra skiriamas pagrindiniu komitetu ir kad svarstymo data – gruodžio 21 diena, ta pati, kaip ir pirmojo projekto. Sutarėme bendrai dėl to. Kitų komitetų niekas nesiūlo.

12.51 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 291, 293, 295, 296 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2604 (pateikimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 2-21 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-2604. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 87, prieš nėra, susilaikė 34. Tai natūralu, dėl šio projekto pagrindinis būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir svarstymas numatomas pavasario sesijoje. Niekas dėl to neprieštarauja, priimame bendru sutarimu.

12.52 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3205 (pateikimo tęsinys)

Ir paskutinis balsavimas dėl projekto, kuris rezerve buvo, – dėl Valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3205.

Už – 39, prieš – 2, susilaikė 78. Nepritarta.

Alternatyvus balsavimas: kas už – gražinimas tobulinti, kas prieš – atmetimas.

Už balsavo 96, prieš – 23. Taigi projektas gražinamas iniciatoriui tobulinti. Balsavimai baigti.

Dabar Seimo narių pareiškimai likę. Likę darbotvarkės projektai bus nagrinėjami po pietų. Gali būti, kad numatytas balsavimo intervalas bus kiek anksčiau, bet po pietų pirmininkaujantis V. Mitalas tai, viską įvertinęs tiksliau, paskelbs.

12.53 val.

Seimo narių pareiškimai

Tai P. Gražulis sako, kad pareiškimo atsisako, lieka D. Kepenio pareiškimas. Kviečiu į tribūną.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Na, visi žinome, kad mūsų visų politikų tikslas yra turėti Lietuvoje kuo daugiau pilietišką žmonių, kuriems rūpi mūsų valstybė ir kuriems rūpi mūsų valstybės išlikimas. Štai gavau tekstą, kurį man perdavė dviejų organizacijų atstovai, paprašė jį paskelbti ir pakviesti visus, kuriems rūpi Lietuvos vienybė, mūsų žmonių vienybė, organizacijų vienybė. Štai, paklausykime. Pareiškimas buvo padarytas lapkričio 11 dieną. Jo pavadinimas – „Vienybė – mūsų išlikimo sąlyga“. Jisai buvo priimtas Bistrampolio dvare, Panevėžio rajone.

„Susivieniję 1988 metais į Sąjūdį, per keletą metų atkūrėme Lietuvos valstybę. Tuo metu visi siekėme vieno tikslo – laisvės. „Vienybė – mūsų išlikimo sąlyga“, – sakė J. Marcinkevičius. Jo žodžius, taip artimus kiekvienam, tada išgirdome. Veikdami kartu pakilome.

Yra tik viena Lietuva. Šiandieną svarbiausias klausimas – Tautos ir Lietuvos išlikimas. Veikimas atskirai pražūtingas. Veikime išvien. Susitelkti turi visa Lietuva. Kiekvienas mūsų yra svarbus, reikalingas ir būtinas, tačiau išsigelbėsime tik drauge. Mes, pasirašę toliau, pasižadame veikti kartu.“

Čia padėjo parašus Lietuvos visuomenės tarybos asociacijos įgaliotas Z. Vaišvila ir T. Jakelaitis, Lietuvos liaudies partijos pirmininkas. Jie pakvietė visus, kuriems rūpi vienybė, telktis ir pasirašyti šitą pareiškimą, ir būti išvien. Ačiū, kad išklausėte.

PIRMININKAS. Tai buvo vienintelis pareiškimas. Daugiau klausimų rytinėje darbotvarkėje neturime. Rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

VII (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 321 STENOGRAMA

2023 m. lapkričio 14 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki susirinkę. Pradedame lapkričio 14 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu užsiregistruoti.

Gerbiamieji kolegos, mums vakarinėje darbotvarkėje liko svarstyti penkis klausimus. Dėl vieno iš jų yra pasiūlymas, dėl jo turėtume balsuoti. Aš siūlau balsavimo intervalą pradėti 14 val. 30 min., už pusvalandžio, ir 14 val. 30 min. būti su kolegomis Seimo salėje, kad galėtume tada balsuoti dėl visų klausimų. Ar tinka? Tvarka. Įspėkite kolegas.

14.00 val.

Informaciniai pranešimai

Taip pat turiu perskaityti pareiškimą. Pareiškimas dėl Lietuvos socialdemokratų partijos seniūnų: „Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija Seime Seimo narę R. Budbergytę išrinko frakcijos seniūne. Frakcijos seniūno pavaduotojais patvirtinti K. Vilkauskas ir O. Leiputė. Į Seimo seniūnų sueigą siūlome R. Budbergytę.“ (*Plojimai*) Pasirašo dabartinė seniūnė. Sveikinimai!

14.01 val.

2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3134(2) (svarstymas)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimas – 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Pranešėjas Sveikatos reikalų komiteto vardu – pirmininkas A. Matulas. Jo nėra. Gal iš Sveikatos reikalų komiteto kas nors norėtų pristatyti komiteto išvadą? Nematau, kas... Ar yra tokių savanorių? Aš ją tada perskaitysiu. Sveikatos reikalų komitetas siūlo pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai ir išdėsto keletą pasiūlymų: siekiant racionaliai ir efektyviai naudoti PSDF lėšas bei užtikrinti savalaikį reikalingų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, įvertinti galimybę nustatyti maksimalų PSDF biudžeto rezervo dydį (lubas) ir pateikti pasiūlymus dėl teisės aktų, susijusių su lūbų nustatymo mechanizmu, tobulinimo. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad kai kurioms opiausioms sveikatos priežiūros sritims skiriamo finansavimo nepakanka, sudaryti galimybes dalį PSDF biudžeto rezervo lėšų panaudoti asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui gerinti, asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti, sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui didinti ir kitoms svarbioms problemoms spręsti.

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad planuojama kitų metų valstybės biudžeto įmoka, mokama už vieną draudžiamą valstybės lėšomis asmenį, yra beveik tris kartus mažesnė už planuojamą asmens metinę sveikatos draudimo įmoką ir 1,27 karto mažesnė už planuojamą metinę savarankiškai privalomojo sveikatos draudimo įmoką mokančio asmens įmoką, taip pat į tai, kad asmenų, draudžiamų valstybės lėšomis, grupės sveikatos priežiūros paslaugomis naudojasi dažniau, taip pat, siekiant mažinti privalomojo sveikatos draudimo įmokų dydžio netolygumus bei didinti PSDF pajamas, apsvarstyti galimybes nuo 2025 metų didinti valstybės biudžeto įmokos už vieną draudžiamą valstybės lėšomis asmenį dydį, priartinti šį dydį prie privalomojo sveikatos draudimo įmokos, kurią moka savarankiškai jas mokantys asmenys, dydžio; peržiūrėti Sveikatos drau-

dimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje išdėstytas valstybės lėšomis draudžiamų asmenų grupes ir įvertinti jų aktualumą; tobulinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų, apmokamų PSDF biudžeto lėšomis, apmokėjimo tvarką ir ieškoti galimybių sparčiau didinti tam tikrų asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazines kainas. Įgyvendinant šį įstatymą atsižvelgti į birželio 21 dienos komiteto sprendimą, 2023 m. rugsėjo 20 d. sprendimą ir taip pat kitą rugsėjo 20 dienos Sveikatos reikalų komiteto sprendimą. Už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 6. Lėmė komiteto pirmininko balsas.

Aš jau perskaičiau tą išvadą, gerbiamas kolega. Jeigu repliką turėtumėte, prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Atsiprašau, kad nespėjau atlikti. Gal dar galiu šiek tiek pakomentuoti iš tribūnos?

PIRMININKAS. Aš ką tik labai intensyviai perskaičiau. Man atrodo, kad mes nebent diskutuodami turėsime galimybę, gerai? Užsirašykite diskutuoti, jeigu norite dar ką nors papildyti, tikrai galimybė bus. Dabar kviečiu BFK. Atsiprašau, A. Kubilienę, Audito komiteto atstovę, pristatyti Audito komiteto išvadą.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Šis klausimas buvo svarstomas Audito komitete ir išvadų rengėjų išvados išsiskyrė, todėl buvo alternatyvus balsavimas: už A variantą, tai yra J. Razmos pasiūlymą pritarti, balsavo 3; už B pasiūlymą, tai yra mano pasiūlymą grąžinti jį iniciatoriams tobulinti, balsavo 3. Kadangi už mano pasiūlymą balsavo ir pirmininkas, tai galutinė išvada yra grąžinti iniciatoriams tobulinti. Keturi argumentai. Nežinau, ar man juos skaityti trumpai?

PIRMININKAS. Trumpai pristatykite argumentus.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Jie labai platūs, bet aš labai trumpai pristatysiu.

Pirmiausia, kad iš esmės planuojamas biudžetas auga labai labai neženkiai, atsižvelgiant į visas infliacijas ir kitas sąlygas. Antras dalykas yra dėl rezervo. Tokio dydžio sukauptas rezervas nėra paremtas aiškiais įvardytais poreikiais ir aplinkybėmis, todėl lieka neaišku, kam tokio didelio dydžio jis yra reikalingas, o, be to, šitą rezervo dalį, didžiąją jo dalį, tai yra rizikos valdymo dalį, kuri 2024 metais bus beveik 600 mln., ir toliau vienasmeniu savo sprendimu skirstys sveikatos apsaugos ministras. Trečia. Dėl lėšų poreikio vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms. Mažėja 8 %, arba 55 mln., todėl lieka neaišku, kokiomis lėšomis bus šitas skirtumas padengtas. Ketvirtas, paskutinis, čia dėl pavėžėjimo paslaugų. Iki šiol nėra aišku, kokiomis lėšomis bus finansuojamas paslaugų teikimas ir koks bus skiriamas finansavimas savivaldybėms. Nėra aiškių specializuoto pavėžėjimo paslaugų teikimo taisyklių, lieka neaišku, kaip bus išspręstas papildomo medicinos personalo ir greitosios pagalbos automobilių didinimo klausimas šioms paslaugoms teikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Taip pat pasisakys M. Lingė, pristatys Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Spalio 25 dieną Biudžeto ir finansų komitetas apsvairstė minėtą įstatymo projektą ir balsuojant už 8, prieš nebuvo, susilaikius 2 priėmė sprendimą pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. A. Matulas dar nori dėl argumentų. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, išties atsiprašau, kad šiek tiek pavėlavau pristatyti, bet pavaduotojas labai gražiai pristatė. Reikės galvoti apie tai, kad jį gal reikėtų pasiūlyti perkelti į Sveikatos reikalų komitetą. Tinkamai atstovautų.

O kalbėdamas apie PSDF biudžetą tikrai noriu pasakyti ir paprieštarauti prieš tai kalbėjusiai kolegei, kad biudžetas auga labai mažai. Daugiausia auga savivaldybių biudžetas – 16 %, antroje vietoje – sveikatos, auga virš 13 % – 13,6 %. PSDF biudžetas pasieks beveik 3,5 mlrd. eurų, augimas yra ženklus. Tik jeigu vertintume, kaip tas augimas augo, kokiomis pajamomis, tai čia išties turime prisiimti atsakomybę visi: tikriausiai ir jūs, gerbiama Asta, ir aš, ir keletas vyriausybių, kad iš esmės per paskutinį dešimtmetį daugiau negu padvigubėjo PSDF biudžetas, bet jisai augo tik žmonių įmokų sąskaita ir valstybės įmokų už valstybės draudžiamus asmenis sąskaita. Valstybė draudžia labai daug mūsų žmonių. Apie 1,5 mln. žmonių draudžia valstybė. Draudžia dvidešimt kelias grupes žmonių arba dvidešimt kelios grupės žmonių turi netgi lengvatas mokėdami įmokas į PSDF už draudimą.

Ir čia išties yra problema, kad mes vis dėlto nesiryžtame panaikinti to vadinamojo gyvulių ūkio, nes Konstitucinis Teismas yra jau gerokai anksčiau, rodos, 2013 metais, pasakęs, kad įmokas už sveikatos draudimą turi mokėti visi – arba už juos turi kas nors mokėti, arba jie patys turi mokėti. Įmokos dydis gali skirtis, bet priklausyti nuo pajamų.

Šiandien, analizuojant kai kurias gyventojų grupes... jie turi pajamų visai nemažai, bet turi lengvatas ir iš esmės moka mažiau, bet gauna, vadovaujantis solidarumo principu, tas pačias paslaugas. Tai čia tikriausiai ateities kartoms, vyriausybėms reikėtų imtis ryžtingų perversmų, kad jeigu vis dėlto yra sudaroma kokia nors lengvata... Paskutiniu metu mes svarstome Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą siūlymą, kaip skatinti į Lietuvą, į šalį atvykti sudėtingesnių, rečiau specialybių kitų šalių žmones. Siūloma tai daryti, darant lengvatas PSDF biudžete. To neturėtų būti.

Jeigu kokią nors žinyną, ministeriją pasiekė, kad lengvata yra suteikta, kas nors turi kompensuoti už tai – ar Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, ar Žemės ūkio ministerija. Pagaliau Vyriausybė... Konstitucinis Teismas pasakė, kad būtinoji pagalba turi būti finansuojama iš valstybės biudžeto – ne PSDF. Vyriausybė tą sėkmingai padarė.

Mes atkreipėme dėmesį, čia ne iš eilės vadinu, kad vis dėlto reikėtų peržiūrėti tas įmokas ir jas sudėlioti taip, kad žmonės mokėtų tam tikrą procentą nuo savo pajamų, nes dabar nėra visiškai teisinga. Taip pat mes siūlome nustatyti lubas, rezervo lubas, nes, būkime *biedni*, bet teisingi, pagal Fiskalinės drausmės įstatymą praeita Vyriausybė įvedė tokią tvarką ir dabar pagal tą kaupiamas rezervas. Tas rezervas išties yra nemažas, mes tą rezervą sunaudojame ir raginame dar rasti būdą to rezervo daugiau panaudoti.

Bet, kolegos, vėlgi būkime sąžiningi, yra gi pavyzdžių, kaip nueinanti valdžia iššvaisto visus rezervas – ar sveikatos, ar „Sodros“. Mes kalbame apie tai, kad rezervas tokioje sudėtingoje geopolitinėje situacijoje lieka gana nemažas, ir jeigu ištiks kokios nors pandemijos ar kiti nenumatyti atvejai, PSDF rezervas išties turi būti gana nemažas, kad nereikėtų jo viso panaudoti, nes jeigu kas nors atsitiks, tada negalėsime panaudoti.

Sveikatos reikalų komitetas yra priėmęs gana daug parlamentinės kontrolės sprendimų ir pasiūlęs, kaip tobulinti įkainius. Kaip sakiau, vidutiniškai įkainis nuo lapkričio mėnesio augo ne mažiau kaip 10 % visoms paslaugoms. Komitetas atkreipė dėmesį, kokias, mūsų manymu, paslaugas reikėtų indeksuoti aktyviau. Tai ir slaugą, ir paliatyvų gydymą, ir būtinąją pagalbą, ir panašiai.

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kaip ir minėjo pavaduotojas, pristatydamas biudžetą, ir aš juokaudamas sakau, kad pritarta PSDF biudžetui beveik vienbalsiai, nes 6 balsavo už, 6 susilaikė, o prieštaraujančių nebuvo. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar dėl motyvų prieš kalbės A. Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų labai įdomus pasisakymas. Kai negali nieko gero pasakyti, tai tada reikia žiūrėti į kažkokius priekyje būsimus darbus, bet nekalbėti apie tai, kas dabar yra padaryta.

Iš tikrųjų jau tampa „gražia“ tradicija, kad visi nepatogūs pokyčiai, kurie jau turėjo būti padaryti per trejus metus, yra nukreipti ateinančioms valdžioms, tarsi būtų tokie įpareigojimai. Čia jau ne tik šiame Sveikatos reikalų komitete, bet ir kituose komitetuose mes tą matome. Taigi, kolegos, tikrai negalima balsuoti už šį biudžetą, nes parašymas, kad didėja išlaidos, tai yra kad didėja pats biudžetas, yra apgaulingas. Prisiminkime, kokia buvo infliacija, kaip pakilo kainos, kokios buvo elektros kainos, ir jos visos nesumažėjo. Pas mus Audito komitete pristatydami šitą klausimą kai kurie pasisakantys kalbėjo, kad 2024 metais bus numatyta infliacija 2,5, 2,2 ir panašiai. Bet kalbėkime apie tai, kas jau dabar yra, jau yra padaryta, ir tos kainos yra didžiulės, ir jos tikrai nesumažėjo.

Kitas labai svarbus dalykas tai, kad mažėja 8 %, o tai yra iš tikrųjų labai daug, lėšos vaistams. Mes nebeturėsime vaistų, inovatyvių vaistų. Žinome, kas dabar darosi vaistinėse ir panašiai.

Kitas labai svarbus dalykas, ką čia kalbėjo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas, tai yra apie tą biudžetą, kuris yra beveik 600 mln. Mes matome, kad jis faktiškai yra užšaldomas.

PIRMININKAS. Laikas!

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Mažėja gydytojų atlyginimai, nėra dideli slaugytojų. Griūnanti sveikatos apsaugos sistema ir biudžetas yra užšaldomas iš esmės. Prašau tikrai nepritarti šitam projektui, grąžinti jį tobulinti.

PIRMININKAS. Dėkui. Ar A. Matulas dar norės kalbėti už? Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dar tada papildau, kad kolegė Asta visiškai neteisi, nes būtent šitos kadencijos Vyriausybė ir parlamentas sveikatos sektoriuje padarė labai didelius darbus. Pirmiausia ištaisė tas klaidas, kurių buvo pridaryta. Pamenate, Vyriausiasis administracinis teismas buvo priėmęs sprendimą, kad negali būti įvestas kompensuojamasis tik pigiausias vaistas. Nepaisydama to, Vyriausybė tada priėmė tokį patį sprendimą. Teko kreiptis į Konstitucinį Teismą ir jau yra ištaisyta šita klaida. Dabar žmonės gauna ne tik pigiausią vaistą iš vaistų sąrašo, o po to moka, jeigu gydytojas skiria kitą vaistą, bet dabar skiriant kitą vaistą, kurį pasirenka gydytojas su pacientu, reikia tik primokėti nedidelę priemoką. Tai tas yra ištaisyta.

Įvedama pavėžėjimo funkcija, dabar vyksta bandomieji modeliai. Apie tai niekas anksčiau nekalbėjo. Optimizuotas greitosios pagalbos įstaigų tinklas. Žmonės kur kas greičiau gaus, pas juos žymiai greičiau atvyks greitoji pagalba, atnaujinamas parkas. Taip pat gyventojams regionuose plečiamos paslaugos, kurių jiems labiausiai trūksta, tai paslaugos namuose, ambulatorinės reabilitacijos paslaugos.

Tai iš esmės būtent šios kadencijos šis parlamentas priėmė visus teisės aktus, reikalingus pertvarkai, ko nepavyko ir jums padaryti, ir visoms kitoms vyriausybėms prieš tai. Aš tikrai užtikrinu žmones, kad artimiausiu metu jie pajus geras permainas sveikatos sistemoje. Taigi nereikia meluoti, gerbiama kolege.

PIRMININKAS. Dėkoju, motyvai išsakyti. Apsispręsimė balsuodami numatytu laiku. Dėl vedimo tvarkos, aš įtariu, J. Baublys nori pasisakyti. Prašau, Juozai.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Aš tiesiog noriu informuoti, kad šiandien atvykę kolektyvai mini Dzūkijos (Dainavos) metus. Labai norėčiau, kad Seimas pasveikintų būtent tą progą. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Pirmininke, aš noriu jūsų paklausti, kodėl jūs manipuliuojate Statutu? Pirmiausia pasisakoma yra už, po to pasisakoma prieš. Ponas A. Matulas buvo užsirašęs nuo pat pradžių. Kodėl jūs man pirma suteikėte galimybę pasisakyti, o ne jam?

PIRMININKAS. Todėl, kad jis dar vaikščiojo Seimo salėje ir eidamas nuo tribūnos nebuvo atsisėdęs į savo vietą.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Baikite išsisukinėti. Labai liūdnai atrodo.

PIRMININKAS. Taip, jeigu kas nors nepatinka, galite mane nušalinti nuo pirmininkavimo. Aš mielai, taip sakant, tik to ir laikiu.

14.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-3295 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas. Kviečiu Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen į tribūną.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad eiliniai rinkimai į Europos Parlamentą Lietuvos Respublikoje rengiami sekmadienį, kuris yra tuo pačiu laikotarpiu, kai visose Europos Sąjungos valstybėse narėse vyksta rinkimai į Europos Parlamentą. Rinkimus į Europos Parlamentą Lietuvoje skelbia ir jų datą nustato Seimas ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki nurodyto laikotarpio sekmadienio.

Šių metų gegužės 22 dieną Europos Sąjungos Taryba nutarė, kad rinkimai į Europos Parlamentą vyks įprastine akte nustatyta tvarka, tai yra 2024 m. birželio 6–9 d. Vadovaujantis Rinkimų kodeksu, Lietuvoje jie turėtų vykti sekmadienį, birželio 9 dieną, o politinė kampanija turėtų pra-

sidėti vėliausiai gruodžio 9 dieną. Būtent tai ir siūloma nustatyti mano teikiamame Seimo nutarimo projekte. Kviečiu jį palaikyti ir, aišku, mielai atsakysiu į klausimus, jei tokių turėsite.

PIRMININKAS. Dėkoju, klausimų yra. Pirmasis klausia D. Griškevičius. Prašau.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Tai ačiū Seimo Pirmininkei už pristatymą. Suprantame, kad mes čia kažko dabar... datų nelabai galėsime pakeisti, tai ir balsuosime už, bet vis dėlto aš noriu, pasinaudodamas proga, jūsų, kaip Pirmininkės, nuomonę išgirsti. Ar vis dėlto negalvojate, kad buvo padaryta didelė žala, tai yra galbūt mūsų diplomatinio korpuso tam tikra nesėkmė, kad būtent nepavyko susiderėti datos, kas pavykdavo daugeliui dabar paskutinių vyriausybių, pavadinkime taip, na, dėl datos? Kaip ten bebūtų, šis malonumas dabar mokesčių mokėtojams kainuos nei daug, nei mažai – VRK skaičiavimu, papildomi rinkimai šią dieną – 18 mln. Tai jeigu mes diskutuojame, iš kur prokurorams pakelti 16 mln., kur gauti, na, štai ir atsakymas, dėl ko nėra prokurorams, nes nepavyko susiderėti tos datos, ką pavykdavo ne vienai vyriausybei padaryti. Tai vis dėlto kaip vertinate šitą, na, nepavykusį...

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Aš nevertinu to kaip kažkokios diplomatinės nesėkmės. Turime suprasti, kad esame viena iš Europos Sąjungos narių, kad pagal galiojančius teisės aktus paprastai rinkimai rengiami birželio pirmąją savaitę, išskyrus tuos atvejus, kai yra viešingai sutariama dėl išimties, vieningai Europos Sąjungoje sutariama dėl išimties. Tai tokio sprendimo vieningo nebuvo ir todėl mes... Negaliu tvirtinti, kad nesistengta, tikrai to netvirtinčiau, bet, kaip žinoma, tai yra konsensuso būdu priimamas sprendimas. Šiandien balsuojama dėl tos datos, kokia buvo pateiktame sprendime.

PIRMININKAS. Klausia L. Savickas, jo salėje nematau. Klausia R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju už suteiktą žodį. Norėjau paklausti, ar nebuvo vienas iš prioritetų atkreipti dėmesį, kadangi valstybėje yra tikrai nemaža infliacija ir vis dėlto rinkimai kainuoja ne vieną milijoną, ar nebuvo galima atkreipti į tai dėmesį, kad rinkimus padarytume vienu metu? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju. Tai aš jau, manau, atsakiau į šį klausimą. Tikrai ne Seimo Pirmininkas nustato Europos Parlamento rinkimų datą. Tai reiktų šitų dalykų, atsakomybės nuspainioti ir tų ribų neišplauti. Aš teikiu tą datą, kuri yra, kuri remiasi tuo sprendimu, kuris jau buvo priimtas kolegialiai, tai yra birželio 6–9 dienomis vyks Europos Parlamento rinkimai visose Europos Sąjungos valstybėse, o Seimo prerogatyva yra nustatyti konkrečią datą remiantis mūsų Konstitucija ir galiojančiais teisės aktais.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Na, jūs jau bandėte, gerbiamoji Pirmininke, atsakyti į klausimus, tačiau žmonėms labai sunku suprasti. Bet jie jau supranta: kuo daugiau rinkimų – tuo mažiau ateis rinkėjų į rinkimus. Čia mums visiems aišku. Tai kokia buvo mūsų pozicija Europos Parlamente? Kokius mes teikėme pasiūlymus ir kas buvo prieš? Ir kas nulėmė, kad taip įvyko, kad rinkimai bus dabar dveji, o ne taip, kaip anksčiau – vieneri? Ir ateidavo rinkėjų, ir visiems žymiai buvo aiškiau viskas, dabar gi suskaldėme ir net nežinome, kas čia tą skaldymą įvykdė. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Nelabai suprantu, kas ką skaldė ir koks skaldymas įvyko. Dar kartą pabrėšiu, kad nei Seimo Pirmininkas, nei Lietuvos Respublikos parlamentas derybose dėl Europos Parlamento rinkimų datos jokia forma nedalyvauja, tačiau Seime mes priimame sprendimą dėl to, kokią dieną tame nuspręstame dienų terminų... na, tarp tų terminų mes nustatome, tarp birželio 6 dienos ir 9 dienos. Natūralu, kad tai yra sekmadienis, birželio 9 diena.

O visi kiti spėliojimai, kaltinimai, kad kažkas nebuvo *atstovėta*, mano galva, nėra pagrįsti. Priimamas bendras sprendimas konsensuso būdu. Kai matoma, kad nėra kokių nors išskirtinių aplinkybių, tai ir laikomasi nustatytos tvarkos.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Kaip aš matau, Seimo Pirmininke, visgi teigiate, kad nebuvo jokių galimybių Lietuvai susitarti ir susiderėti, kad, kaip įprastai, siekiant didesnio rinkėjų aktyvumo rinkimai vyktų tuo pačiu metu, kai vyksta antrasis Prezidento rinkimų turas. Jis vyks lygiai taip pat, kaip ir 2019 metais, tuo pačiu laiku. Mes dabar jau turime paskelbtas Prezidento rinkimų datas. Bent jau mano, sakykime, bendravimas Briuselyje rodo, kad atsakymas buvo toks: Lietuva, na ir

Seimo Pirmininkė nedėjo pastangų, kad rinkimai vyktų tuo pačiu metu, kai vyksta antrasis Prezidento rinkimų turas. Kaip jūs galėtumėte atsakyti dėl tokio pastebėjimo iš Briuselio politikų?

Kitas klausimas būtų. Ar vis tik tai nėra daroma dėl to, kad kuo mažesnis aktyvumas yra naudingas konservatoriams ir liberalams? Jų rinkėjai tikrai ateis.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas Mindaugai Puidokai, jei jūs man įvardinsite, kurie Briuselio politikai apkaltino Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkę dėl Europos Parlamento datų, aš mielai su jumis apie tai padiskutuosiu, žinoma, taip pat ir su jais pačiais. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Pirmininke, iš tikrųjų situacija tokia – visi kalba apie vieną datą. Visi mes tai suprantame, tikriausiai tai ir visuomenei yra labai aktualu. Mes ateityje turėtume... Vis dėlto tai yra derybos. Aš manau, kad turėtų kreiptis, bet nežinau, kas konkrečiai kreipiasi. Jeigu jūs sakote, šiandien teigiate, kad nebuvo priimtas, tai yra vieningas sprendimas, tai kas konkrečiai būtent iš Lietuvos kreipėsi į Europos Parlamentą, kad būtų suderintos tos datos? Kas konkrečiai? Kokį atsakymą gavome iš Europos Parlamento?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dar kartą pakartosiu, kad Europos Parlamentas galbūt čia nėra visiškai ta institucija – Taryba, remdamasi savo galiojančiais teisės aktais, nustato datą. Mes turime savo Lietuvos atstovus visose tarptautinėse institucijose.

Bėda tikrai ta, kad kiekviena valstybė turi savo aplinkybes. Mūsų aplinkybės – du Prezidento rinkimų turai buvo žinomi. Kitos valstybės turi kitas aplinkybes. Šiemet buvo priimtas sprendimas tokiu būdu – neatsižvelgiant į jokias išimtis, organizuoti Europos Parlamento rinkimus. Kaip aš suprantu, tikrai buvo išsakytos Lietuvos aplinkybės, bet jos nenusvėrė visų Europos Sąjungos valstybių nuomonės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Ačiū Seimo Pirmininkei.

Už kalbės R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad visą laiką labai smagu ir populiariu viskuo apkaltinti konservatorius, bet mane vis tikrai stebina toks neraštingumas Europos Sąjungos klausimais. Gal dėl to jūsų rinkėjai vengia ateiti į rinkimus, nes suprantu, kad šiek tiek trūksta kompetencijos. Aš tikrai raginu įsiklausyti į procedūras. Europos Sąjungos Taryba patvirtina Europos Parlamento rinkimų datą. Ji sutartyse numatyta birželio pirmomis dienomis, jeigu Taryba nesutaria kitaip. Būdavo istorijoje atvejų, kai tas sutarimas įvykdavo ir rinkimai būdavo rengiami gegužės mėnesį. Lietuva ne sykį yra išsakiusi savo matymą ir pageidavimą, kad minėti rinkimai dėl tam tikrų aplinkybių, dėl lėšų taupymo ir kitų dalykų būtų rengiami kartu su prezidentiniais rinkimais. Tas net yra užfiksuota raštu, yra mūsų valstybės kreipimasis kaip nuomonė ir kaip derybinė pozicija. Jeigu valstybių vienbalsiškumo šiuo atveju nėra, tai jo nėra. Mano žiniomis, Vokietija su Portugalija griežtai paprieštaravo ir nebuvo įmanoma rasti bendro sutarimo. Aš prašau pabaigti šitą vietinį politikavimą ir tikrai kaip nors susikaupti ir raginti savo rinkėjus, savo palaikytojus ateiti į rinkimus, pareikšti valią, dirbti Europos Parlamento rinkimų programos rengimo darbą ir susitikti birželio mėnesį rinkimuose.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš – G. Surplys. Prašom.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Vytautai. Tai turbūt visi argumentai buvo išsakyti klausiant, bet vis dėlto norėčiau dar kartą akcentuoti, kad šie rinkimai, kurie vyks ne kartu su Prezidento rinkimų antruoju turu, bus papildomos išlaidos Lietuvai, tai viena. Antra, mes turėjome vieną kartą tokius rinkimus ir jie tada sulaukė 20 % rinkėjų. Tai tiesiog yra pasityčiojimas, arba demokratijos grimasa. Dėl to tikrai pritariu Radvilei ir, naudodamasis proga, kviečiu visus Lietuvos žmones suprasti, kad Europos Parlamento rinkimai irgi yra svarbūs, kad sprendžiamas mūsų, kaip europiečių, likimas, o tai, kad mes nesugebame sau atstovauti, parodo, kad mes šios datos nesugebėjome pakeisti. Taigi tikrai kviečiu Lietuvos žmones nelikti abejingus, nes jeigu bus pasitikėjimas, tada ir tas atstovavimas Lietuvai Europos Sąjungoje bus kur kas stipresnis, negu buvo iki šiol. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Aš manau, kad jau balsavimo intervalas, nes 14 val. 31 min. kaip ir indikuoja, kad jisai prasidėjo. Kviečiu nuspręsti, ar Seimas pritaria po pateikimo šiam klausimui, ar nepritaria. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 112: už – 84, prieš – 5, susilaikė 23. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną. Gal galime tam pritarti? Ačiū, pritarta. Replika po balsavimo – E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, ypač jaunesni, kartais užsiima spekuliacijomis, gal neprisimindami kai kurių dalykų. Pirmieji Lietuvos Respublikos prezidentai kada buvo išrinkti? A. M. Brazauskas – vasario 14 dieną, aš kalbu apie šią Lietuvą, V. Adamkus – sausio 5 dieną, R. Paksas – sausio 3 dieną. Ir tik po to, kai R. Paksas buvo nušalintas nuo pareigų, mūsų rinkimai pradėti rengti gegužės–birželio mėnesį, ir mes dabar sakome: Europa privalo derinti Europos Parlamento rinkimų datą prie Lietuvos, kuri pakeitė Prezidento rinkimų datą.

PIRMININKAS. Dėkui. Prašau, premjere, repliką.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš ne repliką, bet, kaip čia sako kolegos: nesuveikė, tai įskaitykite mano balsą už dėl protokolo.

PIRMININKAS. Įskaityti balsą už. D. Griškevičius – replika.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiamas Eugenijau, Europa tikrai nieko neprivalo, yra taisyklės, jomis vadovaujantis yra priimami sprendimai. Niekas jų nekvestionuoja. Tiktai faktas yra tas, kad Lietuva ne vieną kartą susitarė dėl būtent datų pakoregavimo, priderindama jas prie Lietuvos aktualijų ir prie Lietuvos įstatymų, susijusių su mūsų konstituciniais dalykais. Tai yra faktas ir tai įvyko net du kartus. Tiesiog ši kartą reikia pripažinti, kad nepavyko, apie tai tiesiog mes ir šnekame. Bet tikrai nekvestionuokime galimybės susitarti, nes tai jau istoriškai Lietuva padarė ne kartą.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, sutariame, kad čia paskutinės trys replikos. Tiems, kurie stovi prie mikrofono, duosiu pasisakyti labai trumpai. Prašau, P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiami valdantieji, jūs visada taikotės labiau, negu reikia, prie Europos Sąjungos reikalavimų, tai vieną kartą galėjo prisitaikyti ir Europos Sąjunga prie jūsų reikalavimų. Bet jeigu rimtai, tai nepadarėte namų darbų. Tai, kas buvo padaryta, jeigu būtų su antruoju turu, tikrai būtų daug didesnis aktyvumas, patys žinote, kad labai bus mažas aktyvumas. Tikrai jūs prisiimkite šią atsakomybę, nepadaryti namų darbų.

PIRMININKAS. Replika – G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Ačiū. Aš tiesiog trumpai į tai, ką pasakė Eugenijus. Iš tikrųjų, Eugenijau, nei Prezidentu būnant A. Smetonai, nei A. Stulginskiui, nei K. Griniui, nei A. M. Brazauskui Lietuva nebuvo Europos Sąjungos nare. Taip jau sutapo, kad po R. Pakso apkaltos ir buvo pradėti rengti Europos Parlamento rinkimai Lietuvoje.

PIRMININKAS. Taip, ir A. Vyšniauskas. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, matydamas šią diskusiją siūlau tiesiog priimti kokį nors protokolinį nutarimą ir sudaryti opozicijos darbo grupę, kuri iki 2029 metų galėtų geriau susitarti, geriau išdiskutuoti, galėtų Seimo delegacija važiuoti į Briuselį ir, nežinau, belstis, ir prašyti kitos datos. Gal sutartis perrašyti?

PIRMININKAS. Gerai, prašom rinkti parašus, jeigu yra tokia iniciatyva.

14.35 val.

2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3134(2) (svarstymo tęsinys)

Balsuosime dėl darbotvarkės 2-1 klausimo – 2024 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto. Kas pritaria po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 118: už – 65, prieš – 17, susilaikė 36. Pritarta po svarstymo.

14.36 val.

Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3132. Yra komitetų pranešimai. J. Džiugelis pristatys So-

cialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Aš tada paprašysiu kolegų, mums liko trys klausimai, tai būkite Seimo salėje, reikės balsuoti dėl pasiūlymo dėl šio įstatymo, taip pat dėl viso įstatymo. Jeigu galime sutarti dabar balsuoti po kiekvieno klausimo, tada sėkmingai pabaigsime šios dienos darbotvarkę. Prašom pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Dėkoju. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir jam pritarė. Balsai pasiskirstė po lygiai, todėl pirmininko balsas nulėmė sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu R. Budbergytę pristatyti Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū. Kolegos, Audito komitetas lapkričio 6 dienos posėdyje svarstė Valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3132. Komitete įvykus alternatyviam balsavimui 3 projektui pritarė, 2 projektui nepritarė. Buvo priimtas sprendimas šiam Biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui pritarti.

Gerbiami kolegos, aš vis dėlto norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad Audito komiteto vadovybė nepritarė šiam projektui dėl šių priežasčių. Norėčiau jas įgarsinti. Pirmą priežastį yra ta, kad lėšų ženkliu didinti 2024 metų socialinėms išmokoms ir pensijoms Valstybinio socialinio draudimo fonde pakaktų, nes šio fondo einamųjų, 2024, metų pajamos išlaidas viršys 577 mln., o Rezervinis fondas ir toliau didės – 2023 metų pabaigoje sudarys 2,5 mlrd. eurų, 2024 metais – 3,1 mlrd. eurų. Europos Sąjungos Taryba 2023 metų rekomendacijose nurodė, kad Lietuvoje socialinės išmokos yra gana mažos ir jų aprėptis siaura, o senatvės pensijos, palyginti su darbo pajamomis, yra vienos mažiausių Europos Sąjungoje, todėl Taryba rekomenduoja Lietuvai sustiprinti socialinės apsaugos adekvatumą. Tačiau svarstomame projekte išlaidos šiai sričiai didėja nepakankamai, kad būtų įgyvendinta mano minėta Europos Sąjungos Tarybos rekomendacija.

Antra priežastis. Nėra sprendžiamas klausimas dėl lėšų, likusių Ilgalaikio darbo išmokų fonde, kuris 2024 metų pabaigoje sieks beveik 200 mln. eurų, ir Garantiniame fonde, kuris 2024 metų pabaigoje sudarys 168 mln. eurų, dėl šių fondų optimizavimo. Nėra aišku, kam tokio dydžio likučiai yra reikalingi ir ar jie yra pagrįsti atitinkamais poreikiais.

Ir trečia priežastis. Valstybės kontrolė išvadoje dėl struktūrinio postūmio užduoties atkreipė dėmesį į tai, kad ateityje kils vis daugiau ir daugiau iššūkių siekiant finansuoti didėjančius išpaigojimus dėl pensijų išmokų, tačiau ilgalaikiai pajamų šaltiniai vis dar yra nepakankami.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat prašau M. Lingės pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas spalio 25 dieną apsvaustė minėtą įstatymo projektą, įvertino gautus Seimo narių pasiūlymus, nepritarė A. Syso pasiūlymui papildomai didinti lėšų dalį, skirtą papildomai pensijai indeksuoti. Buvo balsuota už bendrą išvadą. Balsuojant už 8, prieš nebuvus, susilaikius 2, pritarta iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskutuoti yra užsirašęs vienas Seimo narys – A. Sysas. Kviečiu jį į tribūną pasisakyti.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, man lengviau kalbėti, nes tiek mūsų komiteto pirmininkas pasakė, kaip buvo nubalsuota komitete, tai yra tik pirmininko balsas nulėmė, tiek Audito komiteto išvada aiškiai parodo, kad dėl socialinio draudimo biudžeto būtų galima priimti kur kas veiksmingesnius sprendimus.

Noriu priminti, kad šitas biudžetas dabar yra konsoliduotas, ir keletą žodžių noriu pasakyti tiek apie Ilgalaikio darbo išmokų fondą, tiek apie Garantinį fondą.

Ne vienus metus kartoju, kam reikalingas toks didelis rezervas šitų fondų, kai metinė išmoka yra ten 10 mln. eilės, o sukaupia jau yra kokiems 15 metų į priekį, jeigu mes ir nerinktume. Akivaizdu, kad tokių lėšų nereikėtų laikyti, nes prisimenu metus, ypač šitos kadencijos pradžioje, kai bankui už pinigų saugojimą dar mokėjome pinigus. Tikrai šie fondai buvo kurti ne tam, kad bankams mokėtume už pinigų saugojimą. Nesulaukiu siūlymų iš ministerijos, kaip tuos fondus geriau panaudoti. Užimtumo įstatyme, mačiau, jau yra įrašytas vienas fondas, kad galima panaudoti užimtumui. Pažiūrėsime, kas vyks.

Bet aš didžiausią dėmesį vis dėlto norėčiau atkreipti į socialinio draudimo biudžetą ir kaip mes jį išnaudojame. Nektartosiu, ką pasakė mano kolegė Rasa, ką mums Europos ekspertai rašo.

Aš noriu priminti Valstybės kontrolės išvadą. Valstybės kontrolės išvadoje dėl socialinio draudimo sistemos akivaizdžiai pasakyta, kad individualioji dalis yra neveiksminga ir neskatina žmonių, gaunančių dideles pajamas, mokėti nuo visų gaunamų pajamų įmokas. Maža to, kad yra lubos, dar, taip sakant, pakeitimo normą lyginant, nors ji eina link 50, bet jeigu mes pažiūrėsime į atskiras grupes, tai tų, kas gauna mažus atlyginimus ir mokėjo mažesnius mokesčius, pakeitimo norma siekia ir 60, kartais net daugiau procentų, o tų, kas mokėjo daugiau, ir 40 % nesiekia.

Manau, kad pirmieji žingsniai, kurie buvo žengti dėl individualios pensijos didinimo, buvo teisingi ir šiais metais tie 4 % buvo geras žingsnis į priekį. Todėl mane šiek tiek nustebino, kad šių metų biudžete šitas žingsnis sumažinamas 2 %. Todėl aš ir pasiūliau laikyti tą patį tempą, tai yra 4 %. Į rezervą tikrai pateks didelis kiekis pinigų papildomai, nes yra šaltinis, iš ko galima didinti. Taip yra parašyta mūsų įstatymuose. Taigi viršpelnis bus galbūt net 700 mln. eurų ir labai jau kukli suma individualiai pensijai didinti – 47 tūkst.

Noriu priminti, kad komitetas neseniai svarstė skurdo problemas. 2022 metai akivaizdžiai parodo, kad senatvės pensininkų būtent skurdo lygis nesumažėjo arba net neiškilo to paties lygio, o padidėjo, kai kitų šiek tiek sumažėjo. Aš manau, tai yra mūsų visų reikalas, nes turbūt visi gauna laiškų arba kreipimusi, kad ypač senatvės pensininkams, na, tų lėšų, kurias jie gauna, neužtenka kaip pragyvenimo šaltinio.

Man aiškina, kad su skurdu mes taip nepakovosime. Taip, bet kiekvienas euras, kurį gauna pensininkai, ne atimamas, o pridedamas. Mano siūlymas vidutiniškai padidina pensiją 4 eurai tiems, kurie neturi stažo, ir 6 eurai vidutiniškai tiems, kurie turi stažą.

Tai aš kreipiuosi ir prašau palaikyti mano pasiūlymą, jį mes svarstysime dabar. Jeigu mes tikrai matome problemas...

PIRMININKAS. Laikas.

A. SYSAS (LSDPF). ...su kuriomis susiduria senatvės pensininkai, tai ir spęskime tas problemas priimdami sprendimus. Nespręskime valstybės valdžios deficito klausimų pensininkų sąskaita. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Iš tikrųjų yra Seimo nario A. Syso siūlymas, dėl jo ir spęsimė dabar. Iš pradžių gal galime sutarti, kad tas siūlymas yra susijęs. Ten yra kelių punktų pakeitimai, bet jie yra visi iš esmės apie tą patį. Teisingai, kolega? Tai mes balsuosime iš esmės vieną kartą dėl A. Syso siūlymo. Prašau, Algirdai, dar kartelį šansas pristatyti jį.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš nenoriu kartoti, labai trumpai. Aš siūlau padidinti skiriamų lėšų kiekį individualiajai pensijos daliai didinti, tai yra vietoj 2 %, vietoj 47 mln., skirti 4 %, tai sudarytų 93 mln. ir dar šiek tiek. Na, ten tikslų skaičių nereikia. Tuo mes prisidėtume prie didesnio pensijų kėlimo ir didesnės pakeitimo normos, ji laipsniškai atsirastų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar kokia komiteto pozicija buvo šio pasiūlymo atžvilgiu? Prašau.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamas A. Sysas du kartus teikė tokį pasiūlymą ir du kartus komitetas, įvertinęs ministerijos ir „Sodros“ argumentus, šiam pasiūlymui nepritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų šio pasiūlymo atžvilgiu už kalbės L. Nagienės.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Labai teisingai buvo išsakyta apie tai, kokia yra atskirtis šiandien dėl skurdo.

Kalbant apie pensijas, yra individualioji dalis. Kiekvienas mes galvojame apie tai, kad kuo aš daugiau sumokėsiu, mano pakeitimo procentas bus didesnis. Tačiau išejo atvirkščiai.

Šiandien mes, aišku, pakėlėme bazinę pensiją. Mes supriešinome kai kuriuos žmones būtent dėl bazinės pensijos. Kai buvo pakeltos, kas neturėjo stažo, nuo 15 metų nepriklausomai gauna visą išmoką. Tačiau užmiršome skatinti žmones, kad tikrai kuo jis daugiau sumokės, jo išmoka bus ženkliai didesnė, tai yra kai sueis senatvės pensijos amžius.

Aš manau, kad šiandien ne be reikalo atsisukusi dar ir paklausiau Lino: kaip yra su rezervu? Valstybė, norėdama fiskalinės drausmės, kad nebūtų pažeidimų, skolinasi iš to paties rezervo 3 mlrd. 3,1 mlrd. numatytas rezervas. Neblogai.

Vadinasi, mes, užuot suradę bent tuos 40 mln. dar papildomai ir padidinę individualiąją dalį, kaip Algirdas siūlo... Aš nematau, kad čia būtų buvusi didelė problema. Mes būtume parodę,

kad mes lygiai taip pat skatiname žmones, kad jie gautų didesnę išmoką, kadangi tai priklauso nuo jų darbo užmokesčio, nuo to, kiek jie įdeda į Socialinio draudimo fondo biudžetą.

Tai aš iš tikrųjų pritariu. Atsisukime galų gale į tuos žmones – ir kurie dirba, ir kurie ateityje gaus išmokas, ir šiandien jau gauna išmokas.

PIRMININKAS. M. Navickienė kalbės prieš.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš visgi norėčiau, kad mes debatuodami turėtume šio tokio korektiškumo. Kalbėdami apie pensijų augimą per pastaruosius trejus metus, spartesnį, negu numato įstatymas, kasmet socialinio draudimo pensijų indeksavimą, man atrodo, bent jau savo retorikoje turėtume turėti šiek tiek atsižvelgimo į tai, koku pagreičiu augo pensijos Lietuvoje. Taip, mes turėjome aukštą infliaciją, taip, mes turėjome aukštas energijos kainas, bet toks kilimas, koks buvo, pavyzdžiui, pernai, tikrai amortizavo tuos netekimus, kuriuos žmonės patyrė.

Dabar, kalbant apie 2024 metus, indeksuojama individualioji pensijos dalis toliau nuosekliai auga. Mes matome pensijos su būtinuoju stažu augimą apie 70 eurų, nors tuo metu infliacijos vienženklis augimas. Apie keturis kartus, prognozuojame, pensijų augimas pralenks numatomą infliaciją. Apie kokią nusigręžimą arba pamiršimą mes čia galime kalbėti? Aš labai suprantu, kad tikrai visada norisi skirti daugiau, kad visada norisi indeksuoti daugiau, bet mes turime kalbėti ne tikrai apie 2024 metus, bet ir apie 2025 metus, ir 2026 metus, apie tai, koks perviršis ir koks rezervas bus tada. Ir turbūt sakyti arba teigti, kad pensijos neauga arba auga mažiau, švelniai tariant, kolegos, tikrai yra nekorektiška. Jos auga ir subalansuotai, ir atsižvelgiant į biudžeto galimybes, ir sparčiau, negu numato įstatymas, o individuali pensija lygiai taip pat auga sparčiai. 70 eurų, aš manau, tai yra ženklus augimas. Jeigu mes čia jau norime bandyti atrodyti kaip nors geri prieš rinkimus arba pasiūlyti vis daugiau, tai tada pagalvokime apie tai, kaip atrodys „Sodros“ biudžetas ir 2025 metais, ir 2026 metais, ir kiek tada bus galima didinti pensijas. Aš norėčiau, kad pensijos Lietuvos pensininkams augtų tvariai, nuosekliai, juntamai ir joku būdu...

PIRMININKAS. Laikas!

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). ...nepopulistiškai, prišokamai.

PIRMININKAS. Dabar apsispręsimė balsuodami. Kas pritaria A. Syso siūlymui, patikslinsiu, dėl 7 straipsnio ir susijusių pakeitimų, tas balsuoja už, kas nepritaria siūlymui, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 122: už – 56, prieš – 30, susilaikė 36. Šiam pasiūlymui nėra pritarta.

Replika po balsavimo – S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (DFVL). Gerbiami kolegos, aš, išklausęs ministrę M. Navickienę, tiesiog norėčiau dar patikslinti dėl tų pensijų. Tai čia Prezidentas viską padarė. Čia nei buvusi Vyriausybė, nei dabartinė yra *ne prie ko*. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū už repliką. Taigi apsisprendėme dėl viso įstatymo projekto. Dėl motyvų prieš kalbės L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiami kolegos, gerbiama ministrė sako – mes padidinome pensijas, mūsų dabartinė dauguma labai gerai išsprendė dėl pensininkų, bet, žurnalistų paskaičiavimais ir kitų paskaičiavimais, paskaitykite, yra labai gera lentelė, tik gaila, aš jos visos neturiu – per ketverius metus, įvertinus infliaciją, pensininkams pensija padidėjo vidutiniškai tik 27 eurai. Tai labai didelis šiandien yra pasiekimas. Jeigu įvertintume ankstesnes vyriausybes, jų pasiekimai buvo ženkliai didesni ir, įvertinus infliaciją, perkamoji galia yra ženkliai didesnė. Dėl to mes ir keliame klausimą, kad šiandien atskirtis pasidaro dar didesnė, nepriklausomai nuo to, kad mes ir didiname tas pensijas, nes infliacija yra be galo didelė. Mes užmirštame savo žmones ir užmirštame skatindami tai, kad individualioji dalis, kaip ir Algirdas sakė, turi didėti ir bent tuos 2 % būtume šiandien pridėję. Mes kėlėme klausimą, turime rezervą, gal ir tas motinystės išmokas galbūt pažiūrėti, kaip galėtume padidinti, skatinti, kad augtų gimstamumas ir didėtų. Tai mes viską darome, kad sukauptume rezervą, nes reikia. Fiskalinės drausmės pažeidimų nebūtų, o 3,1 mlrd. rezervo neblogai nueina į valstybės biudžetą, pateikiant Europos Komisijai ir kitiems visus finansinius rodiklius. Iš tikrųjų, tikrai nepalaikysiu vien dėl to, kad gerbiamoji nenori didinti. Mūsų pensininkų sąskaita mes stengiamės išlaikyti valstybės biudžeto drausmę.

PIRMININKAS. Už kalbės I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mieli kolegos, tai nei jūs didinate pensijas, nei aš didinu pensijas. Pensijas didina darbo užmokestis, nuosekliai augantis kiekvienais metais, ir ta formulė, kuri buvo patvirtinta įstatyme dėl pensijų indeksavimo. Tai čia šiuo atveju viena ministrė, kita ministrė, viena valdžia ar kita valdžia, mes tiesiog darome tai, kas yra parašyta įstatyme. Taip, įstatymas buvo papildytas. To nebuvo, beje, anksčiau, ir nebuvo tos galimybės papildomai indeksuoti tą dalį, kuri yra individuali, ir tai taip pat yra numatyta. Bet indeksavimas vėlgi visada turi atsižvelgti ne tik į momentinę nuotrauką, bet ir į tai, kas bus ateityje.

Tai, mieli kolegos, ypač tie, kurie turi aspiracijų būti Vyriausybėje ar jau gal net manote, kad esate Vyriausybėje, gal jau net ir pozicijas esate toje Vyriausybėje išsidalinę, jūs pagalvokite apie tuos laikus, kada vidutinis darbo užmokestis auga nuosaikiai, o pensijų indeksavimas dėl formulės ypatumų vis dar bus aplenkiantis darbo užmokesčio augimą. Tada jūs pamatysite, kaip gerai yra turėti rezervą ir kam jisai yra reikalingas. Buvo jau viena ministrė, kuri dėl rinkiminių užgaidų visą rezervą ištaškė ir tai nelabai politiškai padėjo. Siūlyčiau balsuoti už įstatymą ir paremti šitą biudžetą kaip subalansuotą, nuosaikų ir aplenkiantį planuojamą infliacijos augimą ateinančiais metais tikrai ne vienu procentiniu punktu ir netgi ne dviem kartais. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu balsuoti. Kas pritaria šitam klausimui po svarstymo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 122: už – 66, prieš – 11, susilaikė 45. Po svarstymo yra pritarta.

14.58 val.

Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3133(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Taip pat kviečiu J. Džiugelį į tribūną pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Projektui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Pritarta bendru sutarimu. Kviečiu R. Budbergytę iš Audito komiteto pristatyti išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Audito komitetas tame pačiame lapkričio 6 dienos posėdyje projektui Nr. XIVP-3133(2) pritarė vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir M. Lingė iš Biudžeto ir finansų komiteto. Taip pat BFK išvados prašome.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas spalio 25 dieną svarstė įstatymo projektą ir, balsavus už – 8, prieš nebuvus, susilaikius 2, siūlo pritariti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju, visos išvados pristatytos. Diskutuoti nėra norinčių. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsuojame. Kas pritaria Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 121: už – 80, prieš – 2, susilaikė 39. Taigi pritarta po svarstymo.

15.00 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 19, 22¹, 22², 33, 48, 51 ir 61¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3291 (pateikimas)

Svarstysime paskutinį šiandien šios darbotvarkės 2-17 klausimą – Elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Kviečiu ministrą D. Kreivį į tribūną pristatyti šį projektą.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, teikiame Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektą. Jis parengtas ir skirtas ištaisyti 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, vadina-

mosios elektros direktyvos, perkėlimo į nacionalinę teisę trūkumams, kuriuos nustatė Europos Komisija, atlikusi direktyvos perkėlimo vertinimą.

Įstatymo pakeitimu siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patikimumo stebėsenos metinėse ataskaitose taip pat turi būti pateikiami duomenys apie investicijas į elektros energijos gamybos ir kaupimo pajėgumus, siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą.

Antra. Aktyviesiems vartotojams, kuriems priklauso energijos kaupimo įrenginiai, negali būti taikomi dvigubi mokesčiai, įskaitant tinklo mokesčius ir mokesčius už saugomą elektros energiją, liekančią jų energijos kaupimo įrenginiuose, ar taikant lankstumo paslaugas skirstymo sistemos operatoriams. Taip pat nustatoma, kad nepriklausomi elektros energijos paklausos telkėjai negali sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių su aktyviaisiais vartotojais ir taikyti jiems mokesčių už atskirų dedamųjų – už elektros energijos persiuntimo, perdavimo ir skirstymo paslaugas. Piliečių energetikos bendrijos (PEB) dalininkais, nariais galės būti visi juridiniai asmenys. Iki šiol buvo nustatyta, kad PEB nariais gali būti tik mažos, labai mažos įmonės ir savivaldybių įstaigos. Sprendimus įgyvendinant piliečių bendrijos teises ir pareigas ir toliau galės priimti tik fiziniai asmenys, labai mažos ir mažos įmonės bei savivaldybių tarybos. Prieš įrengiant išmaniąją apskaitos sistemą arba jos įrengimo metu vartotojams teikiama informacija apie visas išmaniosios apskaitos sistemos galimybes, susijusias su skaitiklio rodmenų valdymo, energijos vartojimo stebėjimu. Keičiant sąskaitų turinio reikalavimus, privaloma konsultuotis su vartotojų asociacijomis.

Šešta. Vartotojas turi teisę savo nuožiūra pirkti ir (ar) parduoti elektros energijos paslaugas, įskaitant dalyvavimą telkiant elektros energijos paklausą, ir kitas paslaugas, kurias vartotojui leidžia galiojantys įstatymai. Siūloma nustatyti, kad įstatymas įsigaliotų 2023 m. gruodžio 1 d.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Gerbiamas ministre, kiek dar bus tokių klaidų? Aš dabar trumpą istoriją. 2019 metais – reglamentas, 2021 metais priimame įstatymą, kuriuo įgyvendiname direktyvą. Europos Komisija 2022 metais informuoja apie pažeidimus. Mes nieko nedarome. 2023 m. liepos 14 d. vėl pakartotinai gauname iš Europos Komisijos, iki šios dienos laukiame. Žinote, kad jau gali būti kreiptasi į Europos Teismą.

Man kilo toks klausimas. Kiek dar galės būti tokių klaidų? Mes turime lygiai tą patį su bendruomenės mokesčiu.

Antras mano klausimas – dėl dvigubo mokesčio. Šiandien yra apie 300 žmonių, kurie gavo paramą. Noriu paklausti, ar jiems buvo taikomas tas dvigubas mokestis?

Trečias klausimas. Kiek šiandien yra įdiegta išmaniųjų apskaitos prietaisų? Kiek reikės papildomų lėšų? Ar iki 2019 metų pakeisti skaitikliai neatitinka, gal be reikalo keitėme? Ar mes dar įgyvendinsime tuos 80 %, numatytus Europos Sąjungos? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo nare, į įstatymą, taip, perkelta su klaidomis, nes didelė direktyva. Natūralu, kad žmonės, dirbantys ministerijoje, nėra robotai ir daro klaidų. Tą reikia suprasti. Nieko baisaus, jei kitą kartą grįžtame, ypač dabar, kai čia yra didžiausi pataisymai dėl kaupimo įrenginių. Kaupimo įrenginių telkimo paslaugos apskritai yra naujos tiek mums, tiek visai Europos Sąjungai. Nenuostabu, kad žmonės, skaitydami direktyvą, ne visą laiką suprantą taip, kaip turi būti. Europos Komisija pataiso, mes pataisome ir gausime sutvarkytą rezultatą. Įdiegti turime šiuo metu virš 700 tūkst. skaitiklių ir nieko keisti nereikės dėl to, kas buvo anksčiau įdiegta. Nebent gyventojai ar ESO matys, kad tą reikia ateityje padaryti dėl tam tikrų poreikių teikti kitas paslaugas, ar telkimo, ar kitas.

Dėl dvigubo mokesčio aš negaliu atsakyti, kiek tokių buvo apmokestinta ir ar išvis buvo apmokestinta.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis ministre, jūs tikrai daug dėmesio skiriate kaupikliams, šiuokart jūs atleisite nuo mokesčių, tačiau turime tą jūsų projektą – 200 megavatų akumuliatorių, nupirktą už europinius pinigus, išleistas didelės lėšos. Tai kokiam tikslui jis buvo pirktas? Nes jūsų ir jūsų institucijos komunikacija yra skirtinga labai dažnai. Vie-

nu atveju tai reikalinga dėl sinchronizacijos, kitu atveju – kad rusas gali jungiklį išjungti, reikės staigiai įjungti elektrą. Tai vis dėlto kokiu tikslu ir kaip jisai yra naudojamas? Jis juk negali būti naudojamas komercijai, kai dabar atidavėte, nes reikės, kad jis būtų pakrautas, kada X valandą reikės įjungti. Tai aš matau tokį absoliutų mūsų kvailinimą ir visuomenės kvailinimą. Tai gal paaiškintumėte iš Seimo tribūnos, kaip iš tikrųjų yra? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Kaupikliai nėra naudojami komercinei veiklai. Šiandien kaupikliai nėra naudojami komercinei veiklai ir šiandien veikia kaip mūsų sistemos rezervas. Ateityje kaupikliai padės balansuoti sistemą ir padės įtraukti daugiau atsinaujinančios energetikos į mūsų sistemą. Kaip ateityje kaupikliai bus naudojami, ar jie bus parduoti, ar neparduoti į rinką, matysime, bet šiandien, dar kartą pakartosiu, kaupikliai yra naudojami išimtinai mūsų sistemos saugumo poreikiams.

PIRMININKAS. Taip. Klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų jau kuris laikas kyla daug klausimų, ministre, dėl jūsų priimamų sprendimų neigiamo poveikio energetikos sektoriaus stabilumui. Tik dar kartelį primenu, kad laukiame jūsų mūsų frakcijos posėdyje rytoj ryte, prieš plenarinį posėdį. Primenu, kad šių metų lapkričio 7 dieną yra priimtas Konstitucinio Teismo nutarimas, numatantis, kad Proveržio įstatymo nuostatos dėl 2 gigavatų apribojimo saulės jėgainių galioms prieštarauja Konstitucijai, nors sakėte ganėtinai ironiškai, teikdamas šį pasiūlymą, kad tokiu būdu iš tikrųjų kuriate darnią atsinaujinančių energetikos išteklių plėtrą.

Dabar vėl ateinate su įstatymo projektu, kuris aiškiai grįstas tuo, kad identifikuojama, jog direktyvos perkėlimas turi problemų. Kaip jūs galėtumėte tą pasakyti, kur atsiranda tos bėdos? Galbūt iš tikrųjų ministerijai reikėtų numatyti papildomą asignavimų eilutę, kad turėtų daugiau kompetentingų specialistų, kad išvengtų pasikartojančių teisėkūros problemų?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už rūpinimąsi Energetikos ministerija ir domėjimąsi energetikos sektoriumi. Noriu pasakyti, kad Konstitucinis Teismas nepasakė, kad 2 gigavatų riba prieštarauja įstatymui... prieštarauja Konstitucijai. Deja, taip yra. Konstituciniame yra tas faktas, kad įstatyme nėra numatyta, kaip toliau turi būti elgiama su projektais, kurie yra virš 2 gigavatų ribos. Priešingai – dėl įstatymo Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Vyriausybė, valstybė turi teisę įstatymais reguliuoti tinklo parametrus tam, kad būtų išlaikomas jos saugumas ir stabilumas. Dar kartą pakartosiu: dėl įstatymo priėmimo, direktyvos priėmimo ir pataisų, kad žmonės nėra robotai. Energetikos direktyvos šiandien yra milžiniškos apimties. Natūralu, kad žmonės, kai perkeliama direktyvos, kitą kartą ir vėluoja, nes tai užtrunka tikrai daug laiko. Minėtoji direktyva yra labai labai didelės apimties. Dar kartą pakartosiu, natūralu, kad atsiranda klaidų, jas mes taisome. Niekas nėra apsaugotas nuo to. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš irgi apie tas klaidas. Suprantu, kad klysti žmogiška, bet čia ne smulkios klaidos, todėl mano klausimai keli. Pirmiausia ar jūs, kaip ministras, pasiaiškinote, kas tas klaidas padarė, kas galbūt sąmoningai tai padarė ir galbūt sąmoningai pasipelnė iš to, nes ir išmanūs skaitikliai, ir du tarifai – visa tai yra pinigai ir vartotojų pinigai. Norėtusi, kad tų klaidų būtų mažiau ir jūs į tai reaguotumėte. Tai ar galite atsakyti, ar tai yra sąmoningas veikimas prieš jus ir prieš, taip sakant, Lietuvos Respubliką? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamas Algirdai, turbūt esate didelis energetikos ekspertas, kad galite pasakyti, ar tai didelės, ar mažos klaidos. Mano galva, tai yra grynai techninės, techniniai neatitikimai, techniniai parametrai. Didžiausia dalis, dar kartą pakartosiu, jeigu pažiūrėsite, du trečdaliai yra apie kaupiklius, kurie Lietuvoje apskritai nėra ir niekados nebuvo reglamentuoti. Tikrai aš nemanau, kad dėl šių klaidelių yra patirta kokia nors žala, nes, kaip minėjau, yra reglamentuojami visiškai nauji dalykai. Dar kartą pakartosiu, kad artimiausiu metu tie dalykai bus ištaisyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Na, keistai skamba, vis dėlto žmonės prarado 160 mln. ir panašiai. Vadinti tai technine klaida, kad maždaug ateityje taip pat bus galima nusikaltimus daryti ir neaiš-

ku, kieno čia interesai ir panašiai... Ir vėl tą patį mes girdėsime, o žmonės mokės dvigubai, trigubai ir panašiai. Atsakymo gal ir nereikia. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš dar kartą noriu pakartoti, kad perkeliant šitą direktyvą kalbama apie kaupiklių apmokestinimą, kad telkėjas negalėtų apmokestinti kaupiklių žmonėms, kurie juos turi, papildomai. Vadinas, kad ateityje, kai žmonės įsirengs kaupiklius, jiems negalėtų būti papildomai apmokestinamos perdavimo ir skirstymo paslaugos. Reikia suprasti, apie ką mes kalbame. Čia ne apie tai kalbama.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, darydami tokias įvairias techninio pobūdžio klaidas gal nedarysite komunikacijos klaidų ir aiškiai pasakysite, nes ne visi žmonės supranta tų sudėtingesnių procesų esmę.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai puikiai supranta.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Kaip jūs ruošiatės vykdyti komunikaciją ir ar žmonės galės tikrai teisės aktų sistemoje perskaityti tai, ką jūs pataisysite? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Dar kartą pakartosiu – šie keičiami dalykai tikrai ateityje bus diegiami, dabar dar nėra tokių paslaugų.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos dar V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Pateikiamas yra ne vienas projektas, todėl dar vienam klausiančiam galėtumėte leisti klausti?

PIRMININKAS. Vienas projektas, gerbiamas kolega, yra pateikiamas. Tai ačiū, laikas baigėsi. Dabar motyvai dėl šio klausimo. Ačiū, ministre. Dėl motyvų prieš kalbės A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Nesu būtent prieš visą šitą siūlymą, tačiau negaliu sutikti su tokiu energijos saugojimo būdu, kaip, na, ministras čia kalbėjo iš tribūnos. Juk 200 megavatų, europinės lėšos, strateginis projektas buvo įsigytas tam, kad per 15 sekundžių, atjungus mus nuo latvių, estų, nuo lenkų, nuo švedų, galėtume turėti elektrą, tačiau jis perduotas „Litgrido“ komercijai, tai yra jų technologinėms reikmėms. Jį galima pakrauti, iškrauti, žaisti su juo, o jisai turi būti kaip tankas – pasiruošęs eiti į mūšį su užtaisytu vamzdžiu, tie akumulatoriai, kaupikliai turi būti pakrauti. Gerbiamas ministre, na, tikrai jūs čia tokį juoką suskėlėte iš tribūnos, kad net grau-du, todėl sakykite tiesą ir bus viskas gerai.

PIRMININKAS. Už – D. Kreivys.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Tikrai pirmiausia noriu pataisyti gerbiamą Artūrą. Įsijungia akumulatorius per sekundės dalis ir tikrai jis šiandien, galite būti ramūs, saugo mūsų sistemą nuo įvairių netikėtų atsitikimų. Taip, „Litgrido“ nuostolius jis dengia ir tie nuostoliai atitinkamai mažina mūsų visų vartotojų sąskaitas. Tai nėra jokia komercija, o automatiškai skirta nuostoliams padengti.

Dėl direktyvos perkėlimo kviečiu Seimo narius pasisakyti už, nes tikrai diegiamos naujos technologijos į mūsų tinklus. Naujoms technologijoms diegti yra reikalingas atitinkamas reguliavimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti.

Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas už šį projektą po pateikimo, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 105: už – 75, prieš – 1, susilaikė 29. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 21 dieną. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Dar taip pat Energetikos ir darnios plėtros komisija turbūt. Prašau.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Taip, mes irgi norėtume pasvarstyti šį klausimą.

PIRMININKAS. Supratau, supratau. Tada komisija kaip papildoma. Ar galime visam tam pritarti bendru sutarimu? Galime. Pritarta bendru sutarimu tada įtraukiant Energetikos ir darnios plėtros komisiją.

Gerbiamieji kolegos, tai buvo paskutinis mūsų darbotvarkės klausimas šiandien. Ačiū jums už dalyvavimą. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abasas Mahmudas (Abbas Mahmoud) 395
Adamkus Valdas 349, 487
Adomaitis Kasparas 47, 60, 61, 105, 118, 155, 185, 232,
233, 241, 253, 263, 399, 401, 408
Aleknaitė-Abramkienė Vilija 52, 356, 357
Aleksna Virgilijus 88, 465
Andrukaitienė Irena 135
Anušauskas Arvydas 29, 35, 43, 46, 95, 141, 142, 143,
144, 145, 174, 181, 255, 256, 327
Armonaitė Aušrinė 44, 169, 170, 175, 176, 319, 320,
420, 455, 456, 457
Asanavičiūtė Dalia 167, 173, 196, 197, 198, 318, 319,
320, 321, 388, 459, 460

Ą

Ąžuolas Valius 61, 78, 79, 80, 81, 103, 115, 117, 118,
128, 153, 209, 218, 220, 226, 235, 237, 238, 239, 241,
243, 245, 250, 254, 261, 262, 266, 294, 295, 325, 327,
333, 340, 351, 381, 382, 387, 401, 402, 410, 422, 443

B

Bagdonas Andrius 66, 89, 90, 167, 188, 220, 221, 222,
258, 265, 266, 370, 404, 451, 461, 462
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 207, 324,
395, 435
Bakas Vytautas 121, 122, 123, 124, 182, 183, 184, 185,
219, 220, 222, 223, 224, 235, 236, 364, 365, 366, 367,
368, 378, 407
Balčytis Zigmantas 98, 105, 108, 119, 156, 157, 353, 421
Baltušis Juozas 134
Balza Raimundas 91, 178
Bartoševičius Kristijonas 168, 176, 177, 387, 477
Baškienė Rima 60, 72, 206, 295, 296, 349
Baublys Juozas 51, 191, 206, 207, 484
Bautronis Andrius 392
Belas Džošua (Bell Joshua) 133
Bernatonis Juozas 426
Bičiūnas Tomas 126, 216
Bilotaitė Agnė 161, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 326, 440
Blinkenas Antonis (Blinken Antony) 436
Blinkevičiūtė Vilija 238, 239, 240
Brazauskas Algirdas Mykolas 45, 470, 487
Budbergytė Rasa 195, 370, 481, 488, 491
Bukauskas Valentinas 206, 334, 335, 380, 418
Bušas Džordžas Volkeris (Bush George Walker) 394
Butkevičius Algirdas 58, 65, 101, 117, 119, 248, 250,
331, 335
Butkevičius Audrius 307

Č

Čepononis Antanas 470
Čerčilis Vinstonas Leonardas Spenseris
(Churchill Winston Leonard Spenser) 327

Čmilytė-Nielsen Viktorija 29, 52, 71, 164, 165, 206,
235, 236, 285, 305, 308, 392, 484, 485, 486

D

Dagys Rimantas Jonas 448
Danielė Morgana 37, 68
Dobrowolska Ewelina 337, 338, 347, 348, 349, 350,
419, 457
Dulkys Arūnas 73, 75, 76, 111, 154, 159, 160, 223, 416
Dumbrava Algimantas 58, 71, 233
Dunderis Vilmantas 134
Džiugelis Justas 186, 187, 282, 487, 488, 489, 491
Džobsas Stivenas Polas (Jobs Steven Paul) 147

E

Erdohanas, Erdoanas Redžepas Tajipas
(Erdoğan Recep Tayyip) 326

F

Fiodorovas Viktoras 59, 60, 63, 79, 128, 213, 448, 449

G

Gaižauskas Dainius 33, 36, 117, 206, 223, 288, 298,
326, 419
Gapšys Vytautas 65, 76, 100, 103, 115, 116, 117, 119,
126, 262, 264, 332
Gedvilas Aidas 58, 75, 154, 190, 199, 215, 230, 250,
251, 257, 258, 304, 305, 319, 332, 348, 411, 417, 418,
423, 424, 453, 467
Gedvilienė Aistė 96, 99, 185, 258, 260, 278, 279, 280,
281, 289, 291, 292, 354, 400, 457, 458, 459
Gentvilas Eugenijus 96, 99, 114, 118, 123, 129, 131,
133, 150, 170, 171, 175, 176, 177, 183, 184, 237, 264,
317, 356, 369, 373, 410, 443, 487
Gentvilas Simonas 36, 99, 107, 116, 119, 189, 191, 192,
208, 278, 281, 284, 291, 294, 295, 325, 326, 380, 382,
383, 421, 457
Giraitytė-Juškevičienė Vaida 150, 358
Girskienė Ligita 136, 182, 192, 259, 271, 276, 277, 278,
302, 313, 325, 331, 337, 338, 360, 369, 413, 422, 456,
457, 467
Gražulis Petras 29, 30, 31, 33, 34, 44, 45, 49, 50, 52, 80,
91, 92, 93, 95, 97, 98, 108, 136, 165, 166, 167, 168,
169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 195, 206, 207, 208,
210, 211, 219, 220, 222, 223, 224, 235, 236, 237, 238,
239, 286, 295, 304, 305, 307, 318, 319, 320, 321, 323,
351, 384, 385, 387, 388, 391, 394, 395, 396, 405, 410,
411, 415, 422, 425, 426, 427, 428, 429, 433, 434, 435,
436, 441, 442, 443, 445, 446, 449, 450, 468, 469, 477,
479, 480, 487
Grinius Kazys 487

Griškevičius Domas 40, 44, 45, 81, 128, 153, 168, 186,
356, 371, 372, 378, 379, 383, 385, 414, 430, 431, 432,
460, 485, 487
Griškevičius Petras 45
Grybauskaitė Dalia 349, 448, 449
Grunskienė Nida 165, 319
Gučas Augis 91, 178
Gudauskas Jonas 100
Gutauskas Stasys 408

H

Haase Irena 37, 78, 167, 172, 177, 226, 257, 258, 259,
286, 287, 361, 362, 427, 463, 464, 465
Hitleris Adolfas (Hitler Adolf) 33, 50, 393
Hofertienė Romualda 132

J

Jakavonytė Angelė 178, 361
Jakelaitis Tauras 480
Jakštas Gintautas 87, 92, 160, 161, 163, 218, 329, 330,
331, 332, 333, 334, 335, 420
Jakulevičienė Lyra 177
Jarutis Jonas 35, 163, 165, 177, 224, 235, 237, 251, 287,
353, 378, 415
Jasiūnienė Jurgita 319
Jonas Paulius II (Johannes Paulus II),
Voityla Karolis Juzefas (Wojtyła Karol Józef) 169
Jonauskas Linas 29, 30, 91, 93, 95, 96, 99, 136, 291,
413, 414
Jovaiša Eugenijus 85, 86, 181
Jovaiša Sergejus 88, 145, 265, 289, 369, 438
Jukna Vigilijus 185, 220
Juozapaitis Vytautas 91, 178, 198
Juozapavičius Antanas 134
Juršėnas Česlovas 44, 45
Juška Ričardas 100, 225, 226, 227, 463, 478, 479

K

Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 151, 198, 353, 359, 362,
364, 368, 406
Kairys Simonas 162
Kaminskas Gytis 441
Kanopa Vidmantas 221
Karbauskis Ramūnas 414
Karvelis Juozas 132
Kasčiūnas Laurynas 36, 37, 38, 40, 88, 95, 123, 219,
287, 288, 327, 465
Kepenįs Dainius 156, 167, 171, 173, 174, 175, 176, 218,
236, 243, 248, 263, 302, 310, 320, 321, 331, 407, 420,
456, 480, 485
Kernagis Vytautas 37, 38, 40
Kindurys Gintautas 161, 193, 234, 299, 346, 358, 455

Kirkilas Gediminas 206
Kolesnikovai 133
Kolesnikovas Vytautas 130, 133, 134, 135
Kreivys Dainius 116, 155, 158, 227, 246, 247, 248, 249,
250, 251, 252, 260, 263, 416, 446, 491, 492, 493, 494
Kubilienė Asta 353, 482, 483, 484
Kubilius Andrius 132, 159, 206, 219, 244, 448
Kudirka Vincas 391
Kukliansky Faina 393
Kukuraitis Linas 66, 67, 68, 69, 72, 237, 272, 273, 274,
313, 315, 316, 317, 365, 386, 474, 478
Kupčinskas Andrius 77, 155, 179, 195, 339, 403
Kuzmickas Bronislovas Juozas 286
Kuzmickienė Paulė 85, 86, 466

L

Labanauskas Liutauras 243
Landsbergiai 394
Landsbergis Gabrielius 164, 224, 237, 238, 245, 254,
325, 387, 443, 450
Landsbergis Vytautas 130, 175, 305, 306, 307
Laucius Justas 319, 320
Ledas Vytautas 134
Leiputė Orinta 127, 300, 332, 481
Lengvinienė Silva 206, 332
Lingė Mindaugas 83, 90, 100, 102, 115, 116, 117, 118,
119, 120, 231, 437, 448, 449, 451, 482, 488, 491
Lopata Raimundas 201, 219, 223, 265, 449
Lubys Bronislovas 130, 131, 132, 135
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 442
Lupšicas Danielius (Lupshitz Daniel) 392

M

Macatė (Mikalauskienė)-Neringa Dangvydė 347,
348, 350
Maciauskas Mindaugas 108, 109, 110, 111, 112, 113,
114, 115
Maironis, Mačiulis Jonas 391
Majauskas Mykolas 408
Maldeikienė Aušra 169
Maldeikis Matas 169, 170, 219, 386, 446, 466, 467, 468
Marcinkevičius Justinas 480
Markevičienė Gintarė 134
Martinkus Algimantas 223
Masiulis Eligijus 426
Masiulis Kęstutis 43, 45, 98, 118, 126, 224, 238, 374,
393, 411, 413, 414, 415, 426, 429, 442, 445, 446
Matelis Bronislovas 48, 181, 219, 373, 387
Matijošaitis Marius 139, 187, 188, 276, 464, 468
Matjošaitytė Laura 42
Matulas Antanas 36, 76, 83, 303, 346, 347, 355, 356,
383, 409, 411, 475, 481, 482, 483, 484

Mazuronis Andrius 46, 59, 63, 83, 116, 118, 123, 183, 184, 349, 356, 447, 448, 449, 450
 Mažeika Kęstutis 87, 94, 96, 162, 192, 194, 196, 198, 209, 250, 289, 290, 291, 294, 302, 334, 378, 381, 400, 402, 411, 412, 413, 415, 416
 Meilūnas Egidijus 137, 138, 139, 140
 Mekas Jonas 393
 Mikelionis Nerijus 159
 Miliuvienė Jolita 308, 309, 310, 311, 312, 313, 318
 Mitalas Vytautas 39, 63, 86, 118, 130, 153, 171, 175, 219, 329, 338, 355, 356, 357, 358, 384, 399, 424, 446, 470, 480, 481
 Molienė Stasė 398
 Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 168, 177, 194, 195, 486

N

Nagienė Laima 72, 73, 91, 92, 117, 119, 148, 191, 196, 202, 203, 204, 205, 213, 216, 230, 233, 240, 241, 242, 243, 246, 247, 249, 252, 253, 254, 260, 263, 264, 265, 267, 273, 274, 281, 282, 285, 300, 307, 312, 315, 317, 318, 329, 330, 336, 345, 353, 360, 363, 367, 368, 369, 375, 378, 379, 380, 381, 382, 408, 421, 444, 453, 458, 461, 472, 486, 489, 490, 492
 Nausėda Gitanas 235
 Navickas Andrius 79, 80, 173, 174, 215, 219, 308, 312
 Navickas Kęstutis 162
 Navickienė Monika 70, 71, 72, 73, 95, 157, 160, 174, 234, 269, 270, 271, 272, 282, 317, 417, 418, 421, 446, 451, 452, 453, 454, 455, 474, 475, 478, 490
 Nėris, Bačinskaitė-Bučienė Salomėja 134
 Norkienė Aušrinė 437, 438
 Norkūnas Gediminas 244, 249
 Norvilas Algimantas 133

O

Orvelas Džordžas (Orwell George) 321
 Ošmianskienė Monika 86, 95, 96, 186, 229, 315, 358, 359

P

Pakarklytė Ieva 35, 68, 69, 70, 78, 95, 96, 97, 178, 220, 346, 355, 356
 Paksas Rolandas 487
 Palionis Andrius 115, 117, 118, 206, 226, 227
 Paluckas Gintautas 91, 206, 237, 239
 Pavilionis Žygimantas 31, 32, 35, 138, 141, 199, 200, 287, 385, 415, 435, 436, 441, 442, 443
 Pečkauskas Aurimas 340, 341, 342, 345, 346
 Petkevičius Vytautas 134
 Petrauskienė Rasa 167, 390, 391, 396, 469
 Petrošius Audrius 95, 96, 146, 214, 215, 219, 220, 239, 336, 402, 412, 430, 443, 457
 Pylypenka Volodymyras (Pylypenko Volodymyr) 61
 Pinskus Jonas 115, 117, 118, 226, 227, 439, 440
 Pociūnienė Liuda 181

Pocius Arvydas 79, 88, 97, 143, 144, 206, 210, 287, 288, 303, 408, 412, 413, 465
 Pranciškus Asyžietis
 (Franciscus de Assisi, Giovanni Bernardone) 460
 Pranciškus (Franciscus), Bergoljas Chorchė Marius (Bergoglio Jorge Mario) 169, 170, 389
 Pranckietis Viktoras 166, 172, 198, 200, 201, 204, 242, 289, 408, 414, 415, 431, 467, 469, 472, 494
 Puidokas Mindaugas 104, 128, 164, 168, 170, 173, 174, 177, 182, 183, 218, 219, 226, 227, 320, 321, 348, 351, 387, 390, 395, 406, 413, 436, 485, 486
 Pumprickaitė Nemira 307
 Pupinis Edmundas 61, 86, 126, 197, 200, 231, 249, 250, 254, 272, 274, 277, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 332, 362, 363, 367, 370, 428, 431, 471, 472
 Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 442

R

Rakutis Valdas 88, 142, 144, 465
 Ramanauskas Adolfas, Vanagas 394
 Rasimavičius Liudvikas Narcizas 132
 Raskevičius Tomas Vytautas 68, 90, 98, 167, 176, 188, 257, 384, 385, 389, 390, 405, 409, 445, 450, 469
 Razma Jurgis 52, 91, 99, 116, 158, 165, 181, 205, 206, 207, 215, 216, 221, 223, 225, 281, 285, 296, 297, 365, 369, 370, 378, 383, 384, 385, 399, 405, 408, 429, 432, 446, 447, 482
 Rimša Kostas 306, 307
 Rinkšelis Žilvinas 91, 178
 Ručys Rimas Antanas 387
 Rudelienė Edita 106, 149, 194, 280, 281
 Ruškytė Ramutė 387

S

Sabatauskas Julius 39, 41, 43, 63, 86, 88, 89, 98, 133, 135, 136, 154, 188, 189, 203, 204, 208, 246, 248, 269, 270, 412, 419, 423, 465
 Sabutis Eugenijus 88, 200, 201, 256, 358, 374, 376, 377, 465
 Sagatys Gediminas 177
 Saudargas Paulius 29, 44, 130, 246, 329, 377, 378
 Savickas Lukas 160, 457, 471, 485, 493
 Segalovičienė Irena 182, 228, 230, 231
 Sejonienė Jurgita 167, 216, 217, 409, 410, 411
 Sekmokas Arvydas 244
 Semeška Vilius 31, 32, 34, 35, 39, 42, 46, 51, 76, 87, 88, 124, 127, 143, 173, 175, 202, 203, 204, 256, 257, 321, 360, 361, 401, 414, 424, 431, 436, 438, 458, 459, 462, 463, 465
 Simonko Vladimir 389
 Sysas Algirdas 139, 140, 141, 149, 150, 151, 157, 186, 187, 193, 194, 195, 196, 295, 316, 417, 439, 442, 454, 488, 489, 490, 493
 Skačkauskas Julius 106, 107, 338, 339, 340

Skaistė Gintarė 53, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66,
104, 107, 108, 109, 110, 156, 227, 244, 294, 295, 296,
407, 408, 418, 438, 439, 450
Skardžius Artūras 43, 57, 63, 64, 68, 106, 119, 122,
123, 157, 163, 167, 190, 223, 236, 240, 244, 248, 249,
260, 263, 264, 265, 266, 401, 425, 440, 453, 457, 467,
492, 494
Skritulskas Mindaugas 81, 221, 406
Skuodis Marius 155, 161, 420
Skvernelis Saulius 52, 65, 123, 169, 300, 382, 388, 414,
419, 448, 490
Slušnys Linas 83, 205, 317, 350, 366, 388, 425, 473
Smetona Antanas 391, 487
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 393
Starkevičius Kazys 78, 79, 82, 260, 262, 263, 264,
265, 266
Steponavičius Gintaras 170
Stončaitis Algirdas 400
Streikus Zenonas 92
Strelčiūnas Algis 185, 286, 354, 388, 451
Stulginskis Aleksandras 391, 487
Sugihara Čiunė, Čijunė (Sugihara Chiune) 33
Surplys Giedrius 34, 140, 486, 487
Svarinskas Alfonsas 170, 321

Š

Šakalienė Dovilė 32, 35, 36, 49, 63, 79, 88, 465
Šalaševičiūtė Rimantė 161, 162, 354
Šarknickas Robertas 72, 127, 145, 160, 236, 251, 282,
295, 305, 311, 335, 354, 371, 372, 373, 454, 456, 459,
463, 485, 493
Ščajevidienė Sigita 357, 358, 359, 360
Šedbaras Stasys 423, 424, 426, 441
Šepetys Nerijus 324, 325
Šilinskas Vytautas 112, 113, 114, 146, 148, 149, 150
Šimas Audrys 169, 176, 320
Šimonytė Ingrida 71, 93, 94, 95, 96, 99, 118, 123, 124,
128, 151, 153, 154, 156, 157, 158, 160, 162, 164, 174,
218, 219, 220, 222, 235, 242, 326, 382, 399, 407, 414,
417, 418, 419, 427, 433, 441, 467, 479, 487, 491
Širinskienė Agnė 42, 48, 49, 50, 51, 69, 124, 168, 174,
184, 222, 223, 294, 298, 299, 300, 305, 308, 324,
350, 385, 386, 398, 408, 409, 410, 423, 424, 425,
434, 449, 468
Šiugždinienė Jurgita 125, 211, 216, 217, 364, 369
Šiurkus Martynas 114
Šurajev Oleg 170, 176, 319, 320
Švirmickas Arvydas 134

T

Tamašunienė Rita 81, 172, 197, 198, 201, 203, 206,
212, 275, 279, 280, 281, 284, 285, 308, 316, 427, 428,
429, 438, 451

Targamadžė Vilija 29, 30, 125, 126, 127, 128, 161, 213,
214, 218, 270, 333, 335, 363, 364, 368, 420, 469, 470
Titelis Valteris (Titel Walter) 397
Tomaszewski Waldemar 169, 320, 393
Tomilinas Tomas 51, 52, 59, 63, 68, 79, 94, 96, 97, 149,
159, 216, 217, 263, 264, 265, 274, 386, 396, 397, 399,
419, 430, 431, 470, 471, 472, 473, 474, 478
Trampas Donaldas (Trump Donald) 391, 395, 434
Tumėnas Stasys 90, 140, 145, 148, 162, 196, 197, 199,
305, 307, 311

U

Ulba Algimantas Vincas 132
Uoka Kazimieras 389
Urbanavičius Justinas 79, 93, 94, 98, 251, 259, 260, 289,
292, 303, 415, 494
Ušackas Vygaudas 124

V

Vagnorius Gediminas 130, 131, 306
Vaigauskas Zenonas 42
Vaišvila Zigmas 480
Vaitkus Romualdas 78, 89, 264
Valinskas Arūnas 47, 48, 63, 79, 80, 322, 323, 324, 325,
392, 393, 397, 398
Valinskas Arūnas, vyresnysis 169, 320
Valionytė Birutė 135
Valkiūnas Valdemaras 59, 67, 81, 104, 168, 169, 200,
214, 234, 238, 243, 249, 256, 258, 260, 320, 324, 349,
391, 440, 443, 446
Vanagaitė Rūta 394
Varkalys Jonas 195, 232, 233, 234
Veryga Aurelijus 75, 77, 83, 84, 112, 271, 272, 298, 341,
345, 350, 416
Vilkauskas Kęstutis 88, 143, 144, 145, 152, 160, 167,
204, 206, 207, 255, 256, 285, 301, 311, 359, 371, 372,
373, 374, 375, 421, 462, 465, 481, 494
Vinkus Antanas 70, 159, 195, 231, 291, 292, 342, 353,
356, 402, 405, 408, 465, 466, 473, 474, 478
Vydušas, Storosta(s) Vilhelmas 331, 391, 420
Vyšniauskas Andrius 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 48,
83, 92, 95, 98, 99, 172, 177, 187, 193, 194, 195, 219,
236, 239, 240, 258, 281, 284, 323, 336, 373, 375, 383,
387, 415, 424, 426, 432, 445, 457, 487

Z

Zdanevičius Arnoldas 389
Zelenskovas, žr. Železnikovas Abrahamas 398
Železnikovas, žr. Železnikovas Abrahamas 398
Zingeris Emanuelis 30, 31, 32, 33, 36, 50, 86, 384, 398

Ž

Žalys Alfonsas 132
Železnikovas Abrahamas 398

- Žemaitaitis Remigijus 36, 47, 48, 49, 50, 52, 59, 63, 65,
71, 79, 80, 84, 169, 177, 222, 245, 262, 265, 289, 294,
297, 304, 306, 307, 321, 322, 323, 324, 325, 344, 348,
349, 356, 380, 382, 386, 387, 388, 391, 392, 393, 394,
396, 397, 398, 399, 446, 448, 450, 457, 468, 469
- Žemaitis Karolis 275, 276, 277, 278, 283
Žeruolis Darius 163
Žilinskas Rokas 390
Žiobienė Edita 177
Žukauskas Artūras 81, 254, 255, 362, 363

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Septintoji sesija
2023 m. spalio 10 d. – lapkričio 14 d.
310–321 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2024 07 26. 52,1 apsk. leid. I.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2024-1697-2
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*